Bu eserin;

kataloglanması, dijital ortama aktarılması ve

elektronik ortamda kullanıma sunulması

İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)'nın desteğiyle

İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı

Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü (Atatürk Kitaplığı)

tarafından gerçekleştirilmiştir.

Proje No	:	İSTKA/2012/BIL/233
Destek Programı	:	Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı
Projeyi Destekleyen	:	İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)
Proje Adı	:	Osmanlı Dönemi Nadir Eserlerin Kataloglanması, Dijital Ortama Aktarılması ve Elektronik Ortamda Kullanıma Sunulması
Proje Sahibi Kuruluş	:	İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Proje Yüklenicisi	:	Yordam BT Ltd. Şti.
Proje Uygulama Yeri	:	Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü - Atatürk Kitaplığı İSTANBUL – Beyoğlu

İ.B.B
K
5359
1924
Belediye Osmanlıca Kitaplar Koleksiyonu

Sâl-nâme-i Servet-i fünûn
Üçüncü sene

اسماعیل صبحی

سالنامهٔ ثروت فنون

اوچونجی سنه

— ۱ مارت ۱۳۲۷ دن ۲۸ شباط ۱۳۲۷ یه قدر وقایعی محتویدر —

احمد احسان و شرکاسی

مطبعه‌جیلق عثمانلی شرکتی

ثروت فنون

احمد احسان وشركاسی

مطبعه‌جیلق عثمانلی شركتی

استانبول

درسعادت ، ۱ مارت سنه ۱۳۲۸

افندم

ثروت فنون غزته‌سی اداره‌سیله احمد احسان وشركاسی مطبعه‌سی ۱۳۲۸ سنه‌سی مارتنك برنجی كوننده اعتباراً اسكی مكتب ملكیه قارشوسنده‌صورت مخصوصه‌ده انشا ایتدیردیكمز دائره‌یه نقل اولنمشدر .
فن طبعك ترقیات اخیره‌سی احتیاجاتنه موافق صورتده انشا واكمال اولنان مطبعه‌مز اك صوك سیستم آلات وادوات ایله مجهز بولندیغی جهتله صنعت طبعه متعلق هر درلو اعمالات نفیسه ومزینه‌یی درعهده‌یه آماده بولونیورز .
اوكرده‌كی نیسانك ۶ نجی كونی مطبعه‌مزك ۲۲ نجی سنهٔ دوریه‌سنه مصادف اولدیغندن آیریجه بر دعوتنامه ایله ، غزته ومطبعه‌مزك حیات ساعیانه‌سنه اشتراك ایدن رفقامزك یكی بناده لطفاً اجتماعنی رجا ایلر وبو وسیله ایله مطبعه‌نك رسم كشادی اجرا اولوناجغنی عرض ایدرز .

احمد احسان وشركاسی

كیرپینك دیدیكلری

اثرینی اوقویوكز !

قهقهه‌لرله كولر ، حیاتمز حقنده درین درین دوشونورسكز !

فیاتی ۱۱ غروشدر .

١٣٢٨ سنه‌سنه مخصوص (سالنامهٔ ثروت فنون) فهرستی

— مندرجات —

TYPO-LITHOGRAPHIE

AHMED IHSAN & Cie

Société en commandite ottomane par actions

CAPITAL **10000** Livres turques entièrement versé.

STAMBOUL

Cons/ple, le 15 Mars 1912.

Monsieur,

Nous avons l'honneur de porter à votre connaissance que notre Etablissement vient d'être transféré à son hôtel, sis à la rue Validé-Mekteb, près du Tombeau du Sultan Mahmoud, Stamboul.

Notre Imprimerie ainsi installée dans son local moderne et disposant tout le perfectionnement de l'art, assurera à ses clients un meilleur travail.

Nous avons également le plaisir de vous faire connaître que le 7/20 avril prochain, le XXIIe anniversaire de la fondation de notre Maison, nous inaugurerons notre nouvelle installation en réunissant les amis de notre Maison et de notre Journal **Servet-i-Funoun**.

Agréez, Monsieur, l'assurance de nos sentiments distingués.

AHMED IHSAN & Cie

قانون قسمی فهرستی

مصور

سالنامۂ ثروت فنون

— هفته‌لق ثروت فنون غزته‌سی نامنه مؤسسدر —

بعدالانقلاب

اوچونجی سنه

۱۳۲۸ سنۀ مالیه‌سنه مخصوص

— ۱ مارت ۱۳۲۷ دن - ۲۸ شباط ۱۳۲۷ یه قدر وقایعی حاویدر —

جامع و محرری

اسماعیل صبحی

احمد احسان وشرکاسی

استانبول

هفته‌لق

مصور ثروت فنون

مملکتمزك ۲۲ سنه‌لك ، الك نفيس صورتده مطبوع ، منتظماً ومطرداً چيقار، صاحب مسلك بر مجموعهٔ علميه وادبيه‌سيدر. بوسالنامه‌يی نامنه چيقارديغمز (ثروت فنون) غزته‌سی، نشريات علميه وادبيه‌سيله دائما مملکتمزك شبانی ايچون بويوك بر مرشد ومنور اولمشدر. بوكون بويوك موقعلر اشغال ايدن ذوات وقتيله ثروت فنون صحيفه‌لرنده يازمشلردر. دور تجدديمزك وبوتون ادوار ادبيه‌مزك بويوك شاعری عبد الحق حامد بك افندی ثروت فنونه (رايت ذی‌قيمت ادبا) ديورلر . بزم مملکتمزده، حيات علميه وادبيه ومدنيه‌يی رسملريله تعقيب ايچون مطلقا ثروت فنون اوقومالیدر . بوسنه‌كی سالنامه‌مزه بر (ثروت فنون تاريخچه‌سی) علاوه ايدلمشدركه قارئلريمز بونده داها فضله معلومات بولورلر .

ثروت فنونك سنه‌لك آبونه‌سی ممالك عثمانيه ايچون ۱۳۰ ، آلتی آيلغی ۷۰ ، ممالك اجنبيه ايچون سنه‌لكی ۱۵۰ ، آلتی آيلغی ۸ غروشدر .

احمد احسان وشركاسی

مطبعه‌جيلق عثمانلی شركتی

بزده جديت معاملاتيله طانينمش ، منتظم ، الك ظريف ونفيس براقتدار طبعه مالك يكانه عثمانلی مطبعه‌سيدر . اخيراً معاملاتی پك چوق توسع ايله‌مش اولديغندن ، نورعثمانيه جاده‌سندن سلطان محمود تربه‌سنه كيدن سوقاقده صوك سيستم ، بلكه استانبولده مثلی اولمايان بر مطبعه بناسی ياپديرمشدر. الكتريقله تنوير وقالوريفرله تسخين ايديلن بومطبعه مملكتمزده آناطولی ، روم ايلی ، بغداد ، مناستر ، مرسين شمندوفرلريله شركت خيريه و خليج واپور قومپانيه‌لرينك ، تونل شركتنك ، بوموتی فابريقه‌سنك ودوائر مركزيهٔ حكومتدن برچوغنك متعهديدر . هر نوع اوراق ورنكلی رسملری الك نفيس ، الك مستقيمانه برصورتده ، الك يكی انكليز ماكنه‌لريله طبع ايدر .

آدرس : استانبول — نورعثمانيه ، مطبعهٔ احمد احسان وشركاسی .

عرض شكران

« سالنامهٔ ثروت فنون » ك كچن سنه كتبخانهٔ همايون حضرت پادشاهی‌يه تقديم قلنان برنسخه‌سی ، مملكتمزده ترقئ علم و عرفان نامنه وبرای تشويق ، لطفاً تقدير بويورولارق حقمزده احسان عالئ شهرياری رايكان قيلينماسندن دولايی ، خاكپای همايونه بوواده تكرار عرض شكران ايله‌رز .

افاده

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك بونسخه‌سی ، انقلاب عثمانيدن صوكرا ، اوچونجی سنه‌لكيدر. انقلابمزی متعاقب ۱۳۲۶ سنه‌سنه مخصوص اولارق چيقارديغمز ثروت فنون سالنامه‌سی ، بزم مملكتمزده چيقان امثالنه نسبتله ، اپی واسع برزمين اوستنه قورولمشدی ؛ فقط غيركافی ايدی ؛ ايسته‌ديكمز وسعت واحاطه‌دن محرومدی . كچن سنه مقصد تكمل‌پورانه‌مزه دوغرو اولدقجه كنيش برخطوه آتدق . ايلك سنه ۱۹ فورمادن عبارت اولان سالنامه‌مز كچن سنه ۲۵ فورمايه بالغ اولدی . بوسنه غالبا ۳۰ فورمايی تجاوز ايده‌جكدر . محترم قارئلريمز البته شوفرقلردن ، سالنامه‌مزه حصر ايتديكمز غيرتك درجه‌سنی ادراك بويوررلر .

سالنامه‌مزده يالكز حجمه ، كثرت مندرجاته باقمايورز ؛ اونی داها يارار ، داها الويريشلی چيقارمغه چاليشيورز ؛ يعنی نه كميتی ، نه كيفيتی كوزدن اوزاق طوتمايورز . اودرجه‌لرده‌كه كچن سنه بوافاده صحيفه‌سنده بيان ايتديكمز « سالنامهٔ ثروت فنون الك ايی برعثمانلی سالنامه‌سی اولمق عزمنده‌در . » قرارينه خايلی تقرب ايتدك فكرنده‌يز . هرحالده بزی كوندن كونه فزون برقوتله ياشامغه مستعد كوستره‌ن ، محترم قارئلريمزك توجهلريدر .

كانون اول — ۱۳۲۷

اسماعيل صبحی

[تصحيح — كچن سنه‌كی سالنامهٔ ثروت فنون ۱۳۲۷ سنهٔ ماليه‌سنه مخصوص اولديغی حالده سهواً برنجی صحيفه‌سنده (۱۳۲۶ سنهٔ روميه‌سنه مخصوص) دينلمشدر .]

هجرت نبویه‌دن مقدم وقوعات مشهورهٔ عالم

سنهٔ هجریه	وقوعات	
١٨٣٦٦١	کفایه‌یه کوره	
١٨٣٧٢٤	اولغ بك قولنجه	خلقت عالم
١٨١٧٥٨	مورخینه کوره	
٦٢١٢	تقویم التاریخ اعتبارنجه	
٦١٠٠	اوروپالیلره کوره	خلقت عالم
٤٦٢٦	قیود عبرانی‌یه کوره	
٦١٢٥	افرنجه کوره	
٥٩٦٧	منجمینه کوره	هبوط آدم
٦٢١٠	مورخینه کوره	
٣٨٨٨	افرنجه کوره	
٣٧٢٥	منجمینه کوره	طوفان نوح
٣٧٧٤	مورخینه کوره	
٣٥٤٨	مصرك ابتدای معموریتی	
٣١٦٠	علم هیئت ومنجملكك ظهوری	
٢٨١٢	آثور حکومتنك تشکلی	
٢٥٨٠	ابراهیم علیه‌السلامك ولادتی	
٢٥١٨	ولادت حضرت اسماعیل	
٢٤٨٠	اسماعیل علیه‌السلامك سنت ایدلسی	
٢٤٥٩	ولادت حضرت یعقوب	
٢٤٤٤	وفات حضرت ابراهیم	
٢٣٦٧	ولادت حضرت یوسف	
٢٣٢٤	یوسف علیه‌السلامك مصرده ابتدای حکومتلری	
٢٣٠٣	حضرت یعقوبك ارض کنعانی ترك ایله مصری تشریفلری	
٢٢٩١	مصرده یدی سنه قحط	
٢٢٨٦	وفات حضرت یعقوب	
٢٢٥٧	وفات حضرت یوسف	
٢١٩٦	ولادت حضرت هارون	
٢١٩٣	ولادت حضرت موسی	
٢١٦٦	لاتین قراللغنك تشکلی	
٢١٦٥	آتنه » »	

سنهٔ هجریه	وقوعات
٢١١٣	حضرت موسی علیه‌السلامك مصردن خروجلری
٢٠٧٣	وفات حضرت موسی
٢٠٣٤	ملوك یهودك ابتدای حکومتی
١٩١٢	استانبول شهرینك ایلك بناسی
١٧٠٧	ولادت حضرت داود
١٦٦٨	داود علیه‌السلامك بنی اسرائیله حکمدارلغی
١٦٥٥	سلیمان علیه‌السلامك ولادتی
١٦٣٧	» » حکمدارلغی
١٥٩٧	» » وفاتی
١٤٣١	روما شهرینك بناسی
١١٥٥	بخت‌النصرك سوریه وقدس شریفی تخریبی
١١٠٨	ایرانلولرك مصری استیلالری
٩١٦	اسکندرك مصری ایرانلیلردن استردادی
٩١٥	اسکندرك ایرانی استیلاسی ودارانك قتلی
٦٢٦	ولادت حضرت عیسی
٥١٧	رومادە پاپا نصبی
٤٨٤	جام ایجادی
٣٦٨	عجمستانده ساسانیان دولتنك ظهوری
٣٣٤	ایاصوفیه‌نك بناسی
٥٣	ولادت حضرت فخر کائنات « صلی‌اه تعالی علیه وسلم » ١٢ ربیع‌الاول ، ١٠ نیسان رومی و ٢٠ نیسان افرنجی ٥٦٩ بازارایرتسی کیجه‌سی
٣٦	حضرت سیدالمرسلینك خطهٔ یمانیه‌یی تشریف معالی ردیفلری
٢٨	حضرت فخر عالم افندمزك سیدة النسا خدیجة‌الکبری ایله عقد وازدواجلری
١٣	نبوت حضرت فخر عالم «صلی‌اه علیه وسلم»
٨	اسلامك حبشه برنجی هجرتلری

هجرتدن انقلاب عثمانی‌یه قدر وقایع مشهوره

سنهٔ هجریه	
١	هجرت نبویه
١	مدینهٔ منوره‌ده مسجد نبوی بناسی
٢	قبله‌نك مسجد اقصادن کعبهٔ مکرمه‌یه تحویلی
٢	بدر غزاسی
٣	احد غزاسی
٥	خندق غزاسی
٧	فتح خیبر
٨	فتح مکهٔ مکرمه
٨	حنین غزاسی
٩	تبوك غزاسی
١٠	حج‌الوداع
١١	ارتحال حضرت نبوی
١١	خلافت حضرت ابو بکرالصدیق
١٢	ظهور مسلیمة‌الکذاب
١٣	خلیفهٔ اسلام حضرت ابوبکرك مسموماً وفاتی
٢٣	حضرت عمرك وفاتی
١٥	قادسیه محاربه‌سی
١٧	بصره‌نك بناسی
١٧	فتح قدس
٢٠	فتح مصر
٢٢	خلیفهٔ اسلام حضرت عمرك شهادتی
٢٢	خلافت حضرت عثمان
٢٧	فتح قبریس
٣٥	خلیفهٔ اسلام حضرت عثمانك شهادتی
٣٥	خلافت حضرت علی
٣٦	جمل وقعه‌سی
٣٧	صفین وقعه‌سی
٤٠	خلیفهٔ اسلام حضرت علینك شهادتی
٠	خلافت حضرت حسن
٤٨	استانبول محاصره‌سی و غلطه‌ده‌کی عرب معنك ابتدای بناسی
٤٩	شهادت امام حسن
٦١	شهادت حضرت حسین

سنهٔ هجریه	
٧٧	ایلك سکهٔ امویه‌نك ضربی
٩٢	اسلامك اندلسه مروری
٩٨	عرب جامعنك دفعهٔ ثانیه انشاسی
١١٣	پواتیه محاربه‌سی
١٢٠	کاغد ایجادی
١٢١	عربلر بیننده علم کیمیانك شیوعی
١٢٢	استانبول زلزلهٔ عظماسی
١٣٢	ایلك سکهٔ عباسیه‌نك ضربی
١٣٩	اندلسده بنی‌امیه‌نك تکرار تأسسی
١٥٠	ارتحال امام اعظم ابوحنیفه
١٦١	هارون رشیدك اسکداره ورودی
١٨٢	دانیمارقه دولتنك تشکلی
١٨٦	امام موسی‌الکاظمك مسموماً وفاتی
١٨٩	وقعهٔ برامکه
٢٩٧	فاطمیه دولتنك تشکلی
٣٦٢	روسیه دولتنك تشکلی
٤٢٢	اندلسده بنی امیه‌نك انتهاسی
٤٢٨	دولت سلچوقیهٔ ایرانیه‌نك تشکلی
٤٥٥	مجار قرالیتنك تشکلی
٤٧١	تاریخ میلادینك اتخاذی
٤٧٤	ابتدای محاربات اهل صلیب
٥١٦	چالار ساعتك ایجادی
٥٢٩	پورتکیز دولتنك تشکلی
٥٦٧	دولت ایوبیه‌نك ظهوری
٥٧٢	پنجره‌لرده جام قوللانلمه‌سی
٥٩٧	خطاط مشهور عمادالحسینینك وفاتی
٦٠٤	مولدشریف قرائتنك ابتداسی
٦٢١	جدسلالهٔ آل عثمان سلیمان شاهك مغروقاً وفاتی
٦٢٨	جناب ارطغرلك سکودده اختیار اقامتی
٦٣٥	معدن کومورینك کشفی
٦٧٦	کوزلك ایجادی
٦٨٠	ارتحال ارطغرل غازی
٦٨٠	عثمان غازینك قبیله ریاستنی احرازی

سنهٔ هجریه	
٦٨٥	باروتك شیوع استعمالی
٦٨٧	بوصله ایجادی
٦٨٨	قره حصارك عثمان غازی طرفندن ضبطی
٦٨٩	بیله‌جكك فتحی
٦٩١	اورخان غازینك نیلوفر خاتونله ازدواجی
٦٩٨	عثمانلی امارتنك حكومت سلجوقیه طرفندن تصدیقی وطبل علم ارسالی
٦٩٩	عثمان غازینك استقلالی
٧٢٠	آلتون سكه ایجادی
٧٢٦	بروسه‌نك عثمانلیلر طرفندن ضبطی
٧٢٩	ضرب سكهٔ عثمانیه
٧٢٩	دولت عثمانیه‌ده عساكر موظفه ایجادی
٧٣٨	وفات شهزاده علاءالدین پاشا
٧٥٩	شهزاده سلیمان پاشا ریاستیله عثمانلولرك روم ایلی‌یه مرورلری وكلیبولی وحوالیسی فتحلری
٧٦١	شهزاده سلیمان پاشانك قضاءً ارتحالی
٧٦٢	طوپ ایجادی
٧٦٦	ادرنه‌نك فتحی
٧٨٤	فتح مناستر
٧٩١	قوصوه ملحمهٔ كبراسی وحضرت خداوندكارك شهادتی
٧٩٢	ازمیرك ممالك عثمانیه‌یه علاوه‌سی
٧٩٦	فتح سلانیك
٧٩٦	یكیشهرك فتحی
٧٩٧	برنجی سلطان بایزیدخانك نیكبولی مظفریت عظیمه‌سی
٧٩٨	آناطولی حصارینك انشاسی
٧٩٩	بروسه‌ده‌كی اولوجامعك برنجی سلطان بایزید خان طرفندن وضع اساسی
٨٠٤	تیمور وقعه‌سی وبرنجی سلطان بایزید خانك اسارتی وفاصلهٔ سلطنت
٨٠٧	تیمورك فوتی
٨١٦	فاصلهٔ سلطنتك ختامی وبرنجی سلطان محمد خان طرفندن دولت عثمانیه‌نك تجدید واحیاسی
٨٢٥	دوزمه مصطفی دیه تلقیب ایدیلن شهزاده مصطفی چلبی بن بایزید خانك اتلافی

سنهٔ هجریه	
٨٣١	جسر اركنه‌نك انشاسی
٨٣٣	اولو جامعك اتمام انشاسی
٨٤٨	وارنه محاربهٔ مشهوره‌سی وایكنجی سلطان مراد خانك مظفریتی
٨٥١	اختراع فن طباعت
٨٥٦	روم ایلی حصارینك انشاسی و آناطولی حصارینك ترمیمی
٨٥٧	استانبولك فتحی
٨٥٧	صدر اعظم خلیل پاشانك اعدامی (ایلك اعدام اولنان صدر اعظم بوذاتدر)
٨٥٨	اسكی سرایك انشاسی
٨٦٥	طربزونك فتحی
٨٦٧	مدللونك فتحی
٨٦٨	فاتح جامع شریفنك اتمام انشاسی
٨٧٣	قونیه‌نك فتحی و قرەمان امارتنك ممالك عثمانیه‌یه الحاقی
٨٧٥	سرای جدیدك اتمام انشاسی
٨٨٠	قریمك ادارهٔ عثمانیه‌یه التحاقی
٨٨٣	اشقودره‌نك فتحی
٨٨٦	سلطان جمك بروسه‌ده اعلان حكومتی ونامنه خطبه قرائتیله سكه ضربی
٨٩١	امریقانك كشفی
٨٩٢	كمال رئیسك دونغما ایله اسپانیایه عزیمتی
٨٩٨	اندلس دولت اسلامیه‌سنك انقراضی
٩٠٠	سلطان جمك پاپا طرفندن تسمیمی
٩٠٣	امید برونی طریقنك كشفی
٩١٤	استانبولده زلزلهٔ عظیمه
٩٢٠	چالدیران مظفریتی
٩٢١	دیار بكرك فتحی
٩٢٢	قویون ساعتنك ایجادی
٩٢٣	برنجی سلطان سلیم خان طرفندن مصرك فتحی وخلافت اسلامیه‌نك خاندان عثمانی‌یه انتقالی
٩٢٧	فتح بلغراد
٩٢٩	فتح ردوس
٩٢٩	مصر والیسی احمد پاشانك عصیان و اتلافی
٩٣٢	شیخ الاسلام زنبللی علی افندینك ارتحالی

سنهٔ هجریه	
٩٣٦	برنجی سلطان سلیمان خانك ویانه‌یی محاصره‌سی
٩٤٠	مشهور غازی خیرالدین پاشانك درسعادته ورودی
٩٤٠	فتح تونس
٩٤١	فتح بغداد
٩٤١	ابن كمالك ارتحالی
٩٤١	فتح بصره
٩٤٣	بارباروس خیرالدین پاشانك قپودان دریا نصبی
٩٤٤	برنجی سلطان سلیمان خانك فرانسه‌یه معاونتی
٩٤٥	عثمانلی دونغماسنك دول متفقه دونغماسنه غلبه‌سی
٩٥٩	طمشوارك ضبطی
٩٦١	هند سفری
٩٦٥	سلیمانیه جامعنك اتمام انشاسی
٩٦٩	قهوه‌نك ظهوری
٩٧٢	مالطه محاصره‌سی وطورغود پاشانك شهادتی
٩٧٦	صنعانك فتحی
٩٧٨	قبریسك فتحی
٩٨٠	قلیچ علی پاشانك قپودانلغی
٩٨٢	شیخ الاسلام ابوالسعود افندینك وفاتی
٩٨٢	تونسك فتحی
٩٨٤	شماخی وتفلسك ضبطی
٩٨٧	حسابك اصول اعشاری اوزره قبول واجراسی
٩٨٧	صوقوللی محمد پاشانك شهادتی
٩٩٣	اوزدمیر اوغلی عثمان پاشانك وفاتی
٩٩٧	میقروسقوب ایجادی
١٠٠٤	اكری سفر مشهوری
١٠١٠	قنیژه‌ده تیریاكی حسن پاشانك مظفریتی
١٠١٢	ممالك اسلامیه‌ده دخان استعمالی
١٠١٧	رصد دوربیننك ایجادی
١٠٢٢	ممالك عثمانیه‌ده خمر بیع وشراسنك منعی
١٠٢٢	فلمنك تجارینك امور وخصوصنه باقمق اوزره درسعادتده برسفیر اقامه‌سنه رخصت اعطاسی
١٠٢٩	سلطان احمد جامعنك رسم كشادی
١٠٣٠	درسعادتده برودت عظیمه اسكدار ایله سرای برونی آره‌سنك انجمادی
١٠٤٠	پورتكیزلیلرك بومبای شهرینی انكلتره‌یه تركاری

سنهٔ هجریه	
١٠٤٣	قهوه دخانك ممالك عثمانیه‌ده منع استعمالی
١٠٤٥	شاعر شهیر عمر نفعینك اعدامی
١٠٥٠	ممالك عثمانیه‌ده انفیه استعمالی
١٠٥١	اوروپاده غزته ایجادی
١٠٥٥	حانیه فاتحی یوسف پاشانك غدراً اعدامی
١٠٥٨	جنجی خواجه زغفرانبوللی حسین افندینك میخالیجده اعدامی
١٠٦٤	اوروپالیلرك اوستralیا قطعه‌سنه دخولی
١٠٦٦	مشهور كوپریلی محمد پاشانك صدارتی
١٠٦٧	عثمانلی دونغماسنك وندیك دونغماسنه غلبه‌سی
١٠٧١	استانبولده حریق كبیر
١٠٧٢	كوپریلی محمد پاشانك وفاتی واوغلی فاضل احمد پاشانك صدارتی
١٠٧٦	قالكوته شهرینك انكلتره طرفندن اشتراسی
١٠٨٠	قندیه‌نك فتحی
١٠٨٢	جبل الطارق بوغازینك انكلتره اداره‌سنه دخولی
١٠٨٨	صدر اعظم مشهور كوپریلی زاده فاضل احمد پاشانك وفاتی
١٠٩٤	صدر اعظم قره مصطفی پاشانك ویانه‌یی محاصره‌سی ومشارالیهك مغدوراً اعدامی
١١٠٢	صدر اعظم كوپریلی زاده مصطفی پاشانك وارادین میدان محاربه‌سنده شهادتی
١١٠٩	عثمانلی اردوسنك وارادینك زنتا نام محلنده اوستریالولر ایله محاربه‌سی وصدر اعظم الماس محمد پاشانك شهادتی
١١١١	قارلوفچه مصالحه‌سی
١١١٥	ادرنه وقعه‌سی وایكنجی سلطان مصطفی‌نك خلعی
١١١٦	بیوك پترونك روسیه‌یه نظام وضعی
١١٢١	اسوچ قرالنك دولت عثمانیه‌یه دخالتی
١١٢٣	صدر اعظم بالطه‌جی محمد پاشانك اعدامی
١١٢٥	اسوچ قرالنك مملكتنه اعاده‌سی
١١٣٠	جبالی حریق كبیری
١١٣٠	داماد نوشهرلی سفیه ابراهیم پاشانك صدارتی
١١٣٢	یكرمی سكز چلبی محمد افندینك برنجی دفعه اوله‌رق پارس سفارتنه تعیینی
١١٣٨	یكرمی سكز چلبی محمد افندینك اخطاری

سنهٔ هجریه	
	ومجارلی متفرقه ابراهیم آغانك معرفتی وسعید افندینك اعانتی ایله اسکدارده مطبعه تأسیسی
۱۱۴۳	صدر اعظم سفیه ابراهیم پاشانك قتلی واوچنجی سلطان احمد خانك مقام سلطنتدن استعفاسی
۱۱۵۴	ممالك متفقهٔ آمریقانك ابتدای ظهوری
۱۱۶۰	ممالك متفقهٔ آمریقا استقلالیتنك تصدیقی
۱۱۶۹	ایکنجی جبالی حریقی
۱۱۶۹	صنعت طباعتك استانبولده احداثنه اك زیاده معاونت ایدنلردن محمد سعید پاشانك صدارتی
۱۱۷۰	قوجه راغب پاشانك صدارتی
۱۱۷۳	لاله‌لی جامعتك وضع اساسی
۱۱۷۵	بانقه اصولنك ایجادی
۱۱۷۶	صدر اعظم راغب پاشانك ارتحالی
۱۱۷۹	درسعادتده زلزلهٔ عظیمه
۱۱۸۲	بوناپارتك ایمپراطورلغی
۱۱۸۴	فطوغرافی ایجادی
۱۱۸۵	هوا غازی احداثی
۱۱۸۷	یکی قاله‌دونیانك کشفی
۱۱۸۹	تیمور کوپری ایجادی
۱۱۹۰	بوناپارتك روسیه‌یه تجاوزی
۱۱۹۱	ولوه‌سپید وبالون ایجادی
۱۱۹۱	معهود شاهینکرایك قریم خانلغی
۱۱۹۲	مطبعه ماکنه‌رینك ایجادی
۱۱۹۶	اوچنجی جبالی حریق هائلی (امتدادی ۵۰ ساعت)
۱۱۹۷	چیچك آشیسنك ایجادی
۱۱۹۷	قریمك روسیه طرفندن ضبطی
۱۲۰۰	شاهینکرایك ایجادی
۱۲۰۲	پانوراما اعدامی
۱۲۰۴	تخلیصیه صدالارینك ایلك دریایه نزولی
۱۲۰۵	مکتب بحریهٔ شاهانه‌نك کشادی
۱۲۰۶	تلغراف ایجادی
۱۲۰۷	اوروپاده پولیس تشکیلی
۱۲۰۷	نظام جدید عسکرینك تحریری
۱۲۱۲	کبریتك شیوع واستعمالی
	پولیون بوناپارتك مصری استیلاسی

سنهٔ هجریه	
۱۲۱۴	عریشك استردادی
۱۲۱۵	فرانسه‌لی جنرال (قله‌بر) ك اوزبکیه‌ده سلیمان حلبی اسمنده برفدایی طرفندن قتلی
۱۲۱۵	طاش باصمه‌سی ایجادی
۱۲۱۶	تابلو ایجادی
۱۲۱۶	مصرك استردادی
۱۲۱۹	تراموای احداثی
۱۲۲۰	قواله‌لی محمد علی پاشانك مصر والیلکینه تعیینی
۱۲۲۲	واپور ایجادی
۱۲۲۲	نظام جدید عسکرینك الغاسی
۱۲۲۳	علمدار مصطفی پاشای نامدارك صدارتی
۱۲۲۳	حرمین محترمینك وهابیلردن تخلیه‌سی
۱۲۲۵	سرکیٔ عمومی احداثی
۱۲۳۷	تپه‌دلنلی علی پاشانك اعدامی
۱۲۴۰	شمندوفر ایجادی
۱۲۴۱	یکیچریلکك الغاسی
۱۲۴۱	خواجه پاشا حریقی
۱۲۴۳	ناوارین وقعه‌سی
۱۲۴۳	عساکر عثمانیه‌یه فس اکساسی
۱۲۴۳	مکتب طبیهٔ عدلیه‌نك تأسیسی
۱۲۴۶	مکتب طبیه‌نك تأسیسی
۱۲۴۶	جزایرك فرانسزلرك طرفندن اشغالی
۱۲۴۷	مصر والیسی قواله‌لی محمد علی پاشانك عصیانی
۱۲۵۳	خلیجده جسر عتیقك انشاسی
۱۲۵۳	مالیه نظارتی تشکیلی
۱۲۵۵	قرانتینه نظامنك وضعی
۱۲۵۵	نزیب وقعه‌سی
۱۲۵۵	قپودان دریا احمد پاشانك دونما ایله اسکندریه‌یه فراری
۱۲۵۵	خارجیه ناظری رشید پاشا معرفتیله کلخانه خط همایوننك قرائتی، تنظیمات خیریه‌نك اعلانی
۱۲۵۶	سلطان مراد خان خامسك ولادتی
۱۲۵۷	مصر والیسی محمد علی پاشانك عرض اطاعتی
۱۲۵۸	ولایت مصر مشارالیهك اکبر اولاد واحفادینه انتقال ایتمك اوزره فرمان عالی اصداری
۱۲۵۸	مصر والیسی محمد علی پاشایه پایهٔ صدارت توجیهی

سنهٔ هجریه	
۱۲۶۰	یونان حکومت مطلقه‌سنك ادارهٔ مشروطه‌یه انقلابی
۱۲۶۰	یکی کوپرینك انشاسی
۱۲۶۲	سلطان عبدالمجید خانك قرق درت کون امتداد ایدن روم ایلی‌یه سیاحتلری
۱۲۶۲	مصر والیسی محمد علی پاشانك درسعادته ورودی
۱۲۶۳	ابدی الاشتهار مصطفی رشید پاشانك برنجی صدارتی
۱۲۶۳	کرد امرای متغلبه‌سندن بدرخان پاشانك استیصالی
۱۲۶۳	احمد وفیق پاشا طرفندن استانبولده سالنامهٔ رسمی ترتیبی
۱۲۶۳	مکاتب رشدیه‌نك تأسیسی
۱۲۶۴	مصر والیسی محمد علی پاشانك مختل الدماغ اولمسی مناسبتیله والیلکك مخدومی ابراهیم پاشایه احاله‌سی وابراهیم پاشانك درسعادته ورودی
۱۲۶۵	مصر والیسی محمد علی پاشانك وفاتی
۱۲۶۵	مصر والیسی ابراهیم پاشانك وفاتی وعباس حلمی پاشانك ولادتی
۱۲۶۵	مجار ملتجیلرینك دولت عثمانیه طرفندن قبولی
۱۲۶۵	آیا صوفیه جامعنك تعمیری
۱۲۶۶	سلطان عبدالمجید خانك جزایر بحر سفیدی زیارتلری
۱۲۶۶	شدت شتا وخلیج درسعادتك انجمادی
۱۲۶۶	مشهور چنکل اوغلی طاهر پاشانك وفاتی
۱۲۶۷	درسعادتده انجمن دانش تشکیلی
۱۲۶۷	شرکت خیریه‌نك تأسیسی
۱۲۶۷	عالی پاشانك برنجی صدارتی
۱۲۶۸	مجیدی نشاننك احداثی
۱۲۶۸	لونده‌ده ایلك مشهر عمومینك تأسیسی
۱۲۶۸	شرکت خیریه‌نك تشکلی
۱۲۶۹	قریم محاربه‌سی
۱۲۷۰	شرکت خیریه واپورلرینك ایشله‌مکه بدئی
۱۲۷۰	سینوبده عثمانلی دونماسنك احتراقی
۱۲۷۰	مصر والیسی عباس پاشانك قضاءً وفاتی ومحمد سعید پاشانك والیلکی
۱۲۷۰	تونس والیسی احمد پاشانك وفاتی محمد پاشانك ولایتی

سنهٔ هجریه	
۱۲۷۰	وارنه ایله بالقلوه بیننده قابلو تأسیسی
۱۲۷۱	سیواستوپولك ضبطی
۱۲۷۲	استانبول ایله وارنه بیننده قابلو احداثی
۱۲۷۲	پارس معاهده‌سی
۱۲۷۲	اصلاحات فرمانی
۱۲۷۲	قانون اراضینك نشری
۱۲۷۳	مطبعه‌لرك سربستیٔ کشادی نظامنامه‌سنك اعلانی
۱۲۷۳	قلعهٔ سلطانیه ایله ساقز بیننده قابلو احداثی
۱۲۷۴	دوائر بلدیه تشکیلی
۲۲۷۴	صدر ابدی الاشتهار بیوك رشید پاشانك وفاتی
۱۲۷۴	قندیه ایله اسکندریه بیننده قابلو تأسیسی
۱۲۷۴	سویش وعدن بیننده قابلو تأسیسی
۱۲۷۵	سلطان عبدالمجید خانك بحر سفیده سیاحتلری
۱۲۷۵	عدن وقوراجی بیننده قابلو احداثی
۱۲۷۶	تونس والیسی محمد علی پاشانك وفاتی ومحمد صادق پاشانك ولایتی
۱۲۷۶	تجارت قانوننك نشری
۱۲۷۶	مجاهد شهیر شیخ شاملك قفقاسیه‌ده اسارتی وپترسبورغه نقلی
۱۲۷۶	سویش قنالنك حفرینه بدأ ایدلمسی
۱۲۷۶	شام وقعه‌سی وفؤاد پاشانك شامه عزیمتی
۱۲۷۷	مدحت پاشانك نیش والیلکی
۱۲۷۷	شام اوردوسی مشیری احمد پاشانك ودیکر بعضیلرینك بر وقعه‌دن طولایی اعدامی
۲۲۷۷	سلطان عبدالمجید خانك وفاتی
۱۲۷۷	سلطان عبدالعزیز خانك جلوسی
۱۲۷۸	تبدیل کسوهٔ عساکر عثمانیه
۱۲۷۸	یونان قرالی اوتونك ظهور ایدن اختلالدن اوروپایه فراری
۱۲۷۸	فؤاد پاشانك صدارتی
۱۲۷۸	نشان عثمانینك ایجادی
۱۲۷۸	سلطان عبدالعزیز خانك بروسه‌یه سیاحتی
۱۲۷۸	انجمن دانشك الغاسی
۱۲۷۸	جمعیت علمیهٔ عثمانیه‌نك تأسیسی
۱۲۷۹	امید برونی اهالیٔ اسلامیه‌سی بیننده‌کی

سنهٔ هجریه	
	اختلافات مذهبیه‌دن طولایی انكلتره دولتی طرفندن وقوعه كلن طلب رسمی اوزرینه مدرس ابوبكر افندینك اعزامی
١٢٧٧	قره طاغ اشقیاسنك تأدیبی
١٢٧٩	استانبولده سلطان احمد میدانده برنجی دفعه‌اوله‌رق برمشهر عمومیٔ عثمانی تأسیسی دستورك تنظیمی
١٢٧٩	عثمانلو پوسته پولنك احداثی
١٢٧٩	مصر والیسی سعیدپاشانك وفاتی واسماعیل پاشانك ولایتی
١٢٧٩	فرانسه طرفندن سلطان عبدالعزیز خانه ارسال اولنان مرصع اژبون دونورنشاننك موسیو دوموتیه یدیله تقدیمی
١٢٧٩	عثمانلی بانقه‌سنك تأسیسی
١٢٧٩	سلطان عبدالعزیز خانك مصره سیاحتلری
١٢٧٩	سلطان عبدالعزیز خانك امریله مصرده انفاریه اصولنك الغاسی
١٢٧٩	قاسم پاشا حریق كبیری
١٢٨٠	دانیمارقه قرالنك اوغلی پرنس یوركینك یونان قرالیغنه قعودی
١٢٨٠	جزایر سبعه‌نك انكلتره دولتی طرفندن یونانه تركی
١٢٨٠	سواحل عثمانیه‌یه فناروضعی وزرهلی سفائن احداثی
١٢٨٠	یعقوب خانك كاشغرده اعلان امارتی
١٢٨٠	تشكیل شورای دولت
١٢٨١	طونه ولایتی تشكیل ومشهور مدحت پاشا والی تعیین قلندی
١٢٨١	عالی پاشانك همتیله كرید عصیاننك تسكینی
١٢٨١	آلمانیا حكومتلرینك اتحادی
١٢٨١	صادووا محاربه‌سی
١٢٨٢	استانبولده بیوك قولرا
١٢٨٢	خواجه پاشا حریق كبیری
١٢٨٢	سلطان عبدالعزیزك همتیلی زرهلی دونما تأسیسی
١٢٨٢	مصرده اصول وراثتك تبدیلی وفرمان عالی اصداری

سنهٔ هجریه	
١٢٨٢	ایكنه‌لی تفنكك شیوعی
١٢٨٣	بكلربكی وچراغان سرایلرینك انشاسی
١٢٨٣	مصر والیسی اسماعیل پاشایه خدیو عنوانینك اعطاسی
١٢٨٤	سلطان عبدالعزیز خانك اوروپایه سیاحتی
١٢٨٤	شورای دولتك تشكیل ومحاكمك اصلاحی
١٢٨٤	آمریقایه سفیر اعزامی
١٢٨٥	درسعادتده امنیت صندوغنك تشكیلی
١٢٨٥	مكتب سلطانینك تأسیسی
١٢٨٥	صرب كنزی میشلك بلغراده طوپچی دره‌سی نام محلده خصماسی طرفندن اعدامی ومیلانك پرنسلكی
١٢٨٥	مكتب صنایعك تأسیسی
١٢٨٥	مرحوم مدحت پاشانك نجد قطعه‌سنی اصلاحی
١٢٨٥	صدر اعظم فؤاد پاشانك وفاتی
١٢٨٦	سویش قنالنك رسم كشادی
١٢٨٦	فرانسه ایمپراطوریچه‌سی اوژه‌نینك درسعادته ورودی
١٢٨٧	بك اوغلی حریق كبیری
١٢٨٧	اوستریا ایمپراطوری فرانسوا ژوزه‌فك استانبولی زیارتی
١٢٨٧	یمنده ایلك دفعه اوله‌رق تشكیل اولنان عثمانلی اردوسنك عسیر وصنعایی فتح واصلاحی
١٢٨٧	شرق تیمور یوللرینك رسم كشادی
١٢٨٧	آلمانیا ـ فرانسه محاربه‌سی
١٢٨٧	اورمان ومعادن مكتبنك كشادی
١٢٨٨	صدر اعظم عالی پاشانك وفاتی
١٢٨٨	درسعادت تراموایینك تأسیسی
١٢٨٨	سردار اكرم عمر پاشانك وفاتی
١٢٨٨	مكتب طبیهٔ ملكیه‌نك تأسیسی
١٢٨٨	اطفائیه آلایی تشكیلی
١٢٨٨	ادیب اعظم شناسینك وفاتی
١٢٨٨	استانبولده تراموای احداثی
١٢٨٨	محمود ندیم پاشانك برنجی صدارتی
١٢٨٩	دارالشفقه‌نك كشادی
١٢٩٠	ایران شاهی ناصرالدین خانك درسعادتی زیارتی

سنهٔ هجریه	
١٢٩٠	كاشغر امیری یعقوب خان استانبوله ایلچی اعزامیله تابعیت عثمانیه‌یی قبول ایلدیكندن معلمین عسكریه ایله طبل وعلم ومهمات ارسال ونام عبدالعزیز خانی‌یه خطبه اوقوتمق وسكه كسدیرمكه مساعده اعطا اولندی
١٢٩٠	جزایرده مجاهد مشهور امیر عبدالقادرك مكهٔ مكرمه‌ده ارتحالی
١٢٩٠	آناطولی‌یه (ایزمیته) شمندوفر انشاسی
١٢٩٠	غلطه تونلنك كشادی
١٢٩٢	بوسنه وهرسك اخلالی
١٢٩٢	مصرلی پرنس فاضل مصطفی پاشانك وفاتی
١٢٩٢	قونت اندراشینك بوسنه وهرسك حقنده‌كی لایحه‌سنك باب عالی‌یه ورودی
١٢٩٢	مكاتب رشدیهٔ عسكریه‌نك تأسیسی
١٢٩٣	طلبهٔ علوم درسعادتده بالاجتماع صدراعظم محمود ندیم پاشانك و شیخ‌الاسلام حسن افندینك عزللرینی طلب ایلدی وایجابی اجرا اولنه‌رق یرلرینه مترجم رشدی پاشا وخیرالله افندی تعیین قلندی
١٢٩٣	بوسنه و هرسك اخلالی بلغارستانه ده سرایت ایلدی
١٢٩٣	سلانیك وقعه‌سی ومأمورین ملكیه وعسكریه‌نك تأدیبی
١٢٩٣	سلطان عبدالعزیز خانك خلعیله سلطان مراد خان خامسك سلطنتی
١٢٩٣	سلطان عبدالعزیز خانك انتحاری
١٢٩٣	صرب وقره طاغ پرنسلرینك اعلان عصیانی
١٢٩٣	چركس حسن وقعه‌سی وحسین عونی وراشد پاشالرك شهادتی
١٢٩٣	فونوغراف ایجادی
١٢٩٣	صرب عسكرینك مغلوبیتی وزایچارك غازی عثمان پاشا طرفندن ضبطی
١٢٩٣	سلطان مراد خان خامسك مبتلا اولدقلری ضعف دماغیدن طولایی خلعی و سلطان عبدالحمید ثانینك جلوسی
١٢٩٣	مكتب ملكیه‌نك تأسیسی

سنهٔ هجریه	
١٢٩٣	مدحت پاشانك ایكنجی صدارتی
١٢٩٣	ترسانه قونفرانسنك انعقادی
١٢٩٣	اصول منفور استبدادك الغاسیله اصول مشورت ومشروطیتك اعلانی
١٢٩٣	سردار عبدالكریم نادر پاشانك صربستانده‌كی مظفریتی مناسبتیله مجار دارالفنونی طلبه‌سی طرفندن مشارالیهه سیف قیمتدار تقدیمی
١٢٩٤	ترسانه قونفرانسی مقرراتنك طرف دولت عثمانیه‌دن ردی
١٢٩٤	صدر اعظم مدحت پاشانك ممالك عثمانیه‌دن تغریبی
١٢٩٤	قانون اساسیده مندرج مجلس مبعوثان واعیانك اعلان رسم كشادی
١٢٩٤	مملكتین امارتی دولت عثمانیه علیهنده روسیه ایله اتفاق عقد ایتدی
١٢٩٤	روسیه‌نك دولت عثمانیه‌یه اعلان حربی وانكلتره دولتنك پروتستوسی
١٢٩٤	روسیه‌نك اردهانی استیلاسی
١٢٩٤	خدیو اسماعیل پاشانك مخدومی حسن پاشانك برفرقه عساكر مصریه ایله درسعادته ورودی و وارنه‌یه سوق واعزامی
١٢٩٤	روسیه‌لولرك كوچك برقوتله طونه‌یی مرورلری زشتوی‌یی استیلا ایله طرنوه‌یی طوپه طوتمه‌لری
١٢٩٤	الشكرد وقارص مواقعنده غازی احمد مختار پاشا اردوسنك مظفریتی وقارص محاصره‌سنك رفعی
١٢٩٤	امیر مكه شریف عبداه پاشانك جده‌ده شهیداً وفاتی وحسین پاشانك امارتی
١٢٩٤	استانبولده ملكیه عسكرینك تشكیلی برقاچ آی صوكره لغوی
١٢٩٤	اناطولیده غازی احمد مختار پاشا اردوسنك كدكلر مظفریت عظیمه‌سی ونتایجندن اوله‌رق روسلرك حدود عثمانیه خارجنه رجعتلری
١٢٩٤	یعقوب خانك وفاتی و كاشغرك چینلولر طرفندن ضبطی

سنهٔ هجریه	
١٢٩٤	پلونه محاصرهٔ مشهوره‌سی و غازی عثمان پاشانك اسارتی
١٢٩٥	روسیه‌نك ادرنه‌یی اشغالی
١٢٩٥	مصالحه‌یه اساس اوله‌جق شرطنامه‌نك ادرنه‌ده امضاسی
١٢٩٥	انكلتره دونغماسنك اطه‌لر پیشكاهنه وروس عسكرینك چكمجه‌لره قدر ورودی
١٢٩٥	مجلس اعیان ومبعوثانك با ارادهٔ شاهانه سدی
١٢٩٥	امتیاز نشاننك احداثی
١٢٩٥	ایاستفانوس معاهده‌سنك تنظیمی
١٢٩٥	پیر جانفدای حریت علی سعاوی افندیله رفقاسنك چراغان سراینه دخولی ورفقاسیله برابر ده وفاتلری
١٢٩٥	قبریس مقاوله‌سنك عقدی
١٢٩٥	برلین قونغره‌سنك انعقادی وبرلین معاهده‌سی
١٢٩٥	اوستریانك بوسنه وهرسكی اشغالی
١٢٩٥	قوزانده احمد پاشانك عصیانی وعسكر اعزامیله استیمانی
١٢٩٥	یاقوه‌ده مأموراً بولنان مشیر محمدعلی پاشانك شهادتی
١٢٩٦	سجل احوال مأمورین تأسیسی
١٢٩٦	درسعادتده آثار عتیقه موزه‌سنك رسم كشادی
١٢٩٧	مكتب حقوقك كشادی
١٢٩٧	دیوان محاسبات تشكیلی
١٢٩٩	تمغا قانون جدیدینك اعلانی
١٢٩٩	صنایع نفیسه مكتبنك كشادی
١٢٩٩	مصرك انكلتره طرفندن اشغال موقتی
١٣٠٠	تجارت مكتب عالیسنك رسم كشادی
١٣٠١	مدحت پاشانك طائفده شهادتی
١٢٠١	اسوج - نوروج قرال و قرالیچه‌سنك استانبولی زیارتلری
١٣٠١	هندسهٔ ملكیهٔ شاهانه‌نك كشادی
١٣٠١	جبالی‌وپشیل‌طلومبه حریقی ٢٦ مایس ١٣٠١
١٣٠١	لیلی قز مكتبنك كشادی
١٣٠٣	ترقوس صوینك رسم كشادی

سنهٔ هجریه	
١٣٠٦	زراعت بانقه‌سنك تأسیسی
١٣٠٦	سلطان تپه‌سی وقپودان پاشا حریقی
١٣٠٦	آلمانیا ایمپراطوروایمپراطوریچه‌سنك درسعادتی زیارتلری
١٣٠٦	نامق كمال بكك ساقزده ارتحالی
١٣٠٧	بروسه‌ده دارالحریر انشاسی
١٣٠٧	كراسته‌جیلر وسلیمانیه حریقی
١٣٠٧	ملكیه تقاعد صندیغی بناسنك انشاسی
١٣٠٨	حلقه‌لی زراعت وبیطر مكتبنك كشادی
١٣٠٨	سعداه پاشانك منتحراً وفاتی
١٣٠٨	ژاپونیالیلرك استانبولی زیارتی
١٣٠٨	كاغدخانه‌ده پولیغون انشاسی
١٣٠٩	بروسه تیمور یولنك انشاسی
١٣٠٩	عشیرت مكتبنك رسم كشادی
١٣١٠	اسكدار مكتب اعدادیسنك كشادی
١٣١٠	مركز رشدیه مكتبلرینك كشادی
١٣١٠	یكی جامع پوسته‌خانه‌سی بنای جدیدینك رسم كشادی
١٣١٠	بانق عثمانی ورژی بناسنك ختام انشاسی
١٣١٠	یافه-قدس تیمور یولنك رسم كشادی
١٣١٠	انقره تیمور یولنك رسم كشادی
١٣١٠	«حمیدیه» كاغد فابریقه‌سنك رسم كشادی
»	خلیج درسعادتك انجمادی ٣ كون
»	اسكدار-قاضی كوی غازخانه‌سنك رسم كشادی
»	بیروت لیمانی ریختمنك رسم كشادی
١٣١١	خاندان آل عثمان نشان همایوننك احداثی
١٣١١	عثمانلی سیغورطه شركتنك رسم كشادی
١٣١١	اسكدار-قاضی كوی صوینك رسم كشادی
١٣١١	مناستر-سلانیك تیمور یولنك رسم كشادی
١٣١١	صرب قرالنك درسعادتی زیارتی
١٣١٢	استانبول وجوارنده حركت ارض وقوعی
١٣١٢	شام-حوران تیمور یولنك رسم كشادی
١٣١٢	اسكیشهر-كوتاهیه تیمور یولنك اتمامی
١٣١٢	تجارت مكتبنك كشادی
١٤١٢	استانبول ریختمنك طوپخانه‌دن غلطه كمركنه قدر اولان قسمنه واپورلرك یناشمسنه مساعده اولندیغی

سنهٔ هجریه	
١٣١٢	طوله بغچه ساعت قله‌سنك كشادی
١٣١٣	بیروت-شام شمندوفرلرینك ایشلمكه بدئی
١٣١٣	دارالعجزه بناسنك اتمامی
١٣١٣	اسیرمچت فابریقه‌سنك كشادی
١٣١٣	قونیه خطنك چكورلر - آفیون قره‌حصار قسمی اوزرنده ترنك ایشلمكه بدئی
١٣١٣	صدر سابق سعید پاشانك وروبایه لاجل العزیمه درسعادت انكلتره سفارتنه التجاسی وآلدیغی تأمینات اوزرینه خانه‌سنه عودتی
١٣١٣	قونیه خطنك آفیون قره‌حصاری - آقشهر قسمنك رسم كشادی
١٣١٣	ساقز لیمانی ریختیمنك انشاسنه بدأ اولندیغی
١٣١٣	مجارستان قرالیتنك بیكنجی سنهٔ دوریه‌سی
١٣١٣	دیون عمومیه بناسنك ختام انشاسی
١٣١٣	درسعادت-سلانیك تیمور یولنك رسم كشادی
١٢١٤	قونیه تیمور یولنك رسم كشادی
١٣١٤	طونه‌ده تیمور قپولر قنالنك رسم كشادی
١٣١٤	حركت ارضدن رخنه‌دار اولان چارشوی كبیرك قالپاقجیلر باشی وجوارینك بعدالتعمیر رسم كشادی
١٣١٤	یونانلیلرك حدود شاهانه‌یه تجاوزلری اوزرینه اعلان حرب ایدلدیكی ٥ نیسان سنه ١٣١٣
١٣١٤	طرنوه‌نك ضبطی ١٢ » ١٣١٣
١٣١٤	یكیشهرك فتحی ١٢ » ١٣١٣
١٣١٤	ترحاله‌نك ضبطی ١٢ » ١٣١٣
١٣١٤	چتالجه‌نك » ١٦ » ١٣١٤
١٣٢٤	والستینك » ٢٤ » ١٣١٣
١٣١٤	غلوصك » ٢٥ » ١٣١٣
١٣١٤	دومكه وارمیه‌نك ضبطی ٥ مایس ١٢١٣
١٣١٤	قورفه كچیدینك ضبطی ٦ » ١٣١٣
١٣١٥	مقدمات صلحیه امضالندی ٦ ایلول ١٣١٣
١٣١٥	معاهدهٔ قطعیهٔ صلحیه امضالندی ٢٢ تشرین ثانی ١٣١٣
١٣١٥	سلانیك ریختیمنك انشاسنه بدأ اولندی
١٣١٥	یونان اسراسی كوندرلدی
١٣١٥	آلا شهر - قره حصار تیمور یولی اوزرنده ترنك ایشلمكه بدأی

سنهٔ هجریه	
١٣١٥	بالیكسر حركت ارضی
١٣١٥	شام-حلب تیمور یولنك انشاسنه بدأ اولندیغی
١٣١٥	اولاد شهدا ومعلولین غزاة عساكر عثمانیه سركیسنك رسم كشادی
١٣١٥	آمریقا-اسپانیا محاربه‌سی ١٤ نیسان ١٣١٤
١٣١٦	جلیك سابغ حوضك دریایه نزولی
١٣١٦	شیشلی اطفال خسته‌خانه‌سنك وضع اساسی
١٣١٦	آلمانیا ایمپراطور وایمپراطوریچه‌سنك دفعهٔ ثانیه اوروق درسعادتی زیارتلری
١٣١٦	آلمانیا ایمپراطور وایمپراطوریچه‌سنك حیفا طریقیله قدسه متوجهاً درسعادتدن مفارقتلری
١٣١٧	لاهی صلح قونفرانسنك انعقادی
١٣١٧	اطفال خسته‌خانه‌سنك رسم كشادی
١٣١٧	پلونه قهرمانی غازی عثمان پاشانك وفاتی
١٣١٧	لاهی صلح قونفرانسنك اكمال وظیفه ایلمسی
١٣١٧	ترانسوال محاربه‌سی
١٣١٨	ایران شاهی مظفرالدین خانك استانبولی زیارتی
١٣١٨	حجاز تلغراف خطنك مدینهٔ منوره‌یه ایصالی
١٣١٩	مدللینك لوراندو وتوبینی مطلوباتندن طولایی فرانسه حكومتی طرفندن اشغالی وموقتی قرار-لشدیریلن صورت تسویه موجبنجه تخلیه‌سی
١٣٢٠	حما-ریاق شمندوفرلرینك ریاقدن رأس بلعبكه قدر اولان قسمنك رسم قبول وكشادینك اجراسی
١٣٢٠	ترانسوال محاربه‌سی ختام بولدی
١٣٢٠	فاو- هندستان تلغراف خط كبیرینك بك اوغلی مركزندن رسم تمدیدی
١٣٢٠	حما - ریاق شمندوفرینك بعلبكدن حمایه قدر اولان ایكنجی قسمك رسم قبولی وكشادی حجاز تیمور یولنك زرقایه قدر اولان قسم مهمنك رسم كشادی
١٣٢٠	كاغدخانه منبع صولرینك چشمه‌لره اساله‌سی
١٣٢٠	حجاز تیمور یولنك زرقادن عمانه قدر اولان قسمنك رسم كشادی ٤ تشرین ثانی ١٣١٨
١٣٢٠	سلانیك ریختیمنك رسم كشادی
١٣٢٠	ارطغرل نشان ذیشان همایوننك احداثی

سنهٔ هجریه	
١٣٢٠	شام-حما تیمور یولنك بیروت ریختیمنه الصاق
١٣٢١	حیدر پاشا لیمان وریختیمنك کشادی
١٣٢١	حجاز تیمور یولنك درعا- قدمشریف قسمنك رسم کشادی
١٣٢١	معدن مکتبنك وشامشریفده مکتب طبیهٔ ملکیهٔ شاهانه‌نك رسم کشادی
١٣٢١	پوسته وتلغراف نظارتی بنای جدیدینك وحبسخانه‌نك وضع اساسی . حیدر پاشا ریختیمیله مشتملاتنك معاملات عمومیه‌یه کشادی
١٣٢١	حیدر پاشاده مکتب طبیهٔ عسکریه بنای جدیدینك رسم کشادی
١٣٢١	روس- ژاپون محاربه‌سنك بدئی ٢٦ کانون ثانی ١٣١٩
١٣٢١	برنجی فریقلق رتبه‌سنك احداثی
١٣٢٢	حجاز تیمور یولنك معانه قدر اولان قسمنك رسم کشادی ١٩ اغستوس ١٣٢٠
١٣٢٢	طرابلس غرب-بنغازی تلغراف خطنك الصاقی
١٣٢٢	محرر شهیر شمس الدین سامی بکك وفاتی
١٣٢٢	سلطان مراد خامسك وفاتی
١٣٢٢	بغداد تیمور یولنك قونیه- ارکلی قسمنك رسم کشادی
١٣٢٣	ادرنه‌ده تلسز تلغراف استاسیونی انشاآتنه بدأ
١٣٢٣	چوشیما محاربهٔ بحریه‌سی (ژاپونلرك موفقیت عظیمه‌سی)
١٣٢٣	استانبول- کوستنجه قابلوسنك رسم کشادی ٧ تموز ١٣٢١
١٣٢٣	صنعانك امام یحیی بن حمیدالدین طرفندن ضبطی [١٣٣ کون صکره آغستوسك اون سکزنده فیضی پاشا طرفندن استردادی]
١٣٢٣	استانبولده قصرغه
١٣٢٣	حمیدیه جامعی قربنده‌کی تعلیم میداننه آرابه درونده برافیلان بومبانك اشتعالی
١٣٢٣	تلفون آلات وادواتنك ممالك عثمانیه‌یه دخولنك شدتله منعی
١٣٢٣	ولایات ثلثه مراقبات مالیه‌سی ماده‌سندن دولایی دول خمسه‌نك مدللو بعده لیمنی‌نی موقتاً اشغالی ویکرمی کون صکره قبول شرائطدن صکره تحلیه‌لری
١٣٢٣	روس- ژاپون بیننده مصالحه عقدی ٢٦ اغستوس ١٣٢١
١٣٢٢	حما- حلب تیمور یولنك انشاسنه بدأ؛ ادرنه محصولات ومعمولات سرکیسنك رسم کشادی وحیدر پاشا موقفك وضع اساسی
١٣٢٣	ممالك عثمانیه‌ده تلسز تلغراف تأسیسی
١٣٢٣	برلین قونفره‌سنده مرخص بولنان علکساندر قره طودوری پاشانك وفاتی
١٣٢٣	حجاز تیمور یولی حیفا شعبه‌سنك رسم کشادی
١٣٢٣	فاو تلغراف خط کبیرینك ختامیله مخابراته بدأ اولندیغی
١٣٢٤	سان فرانسیسقو زلزله‌سی نیسان ١٣٢٢
١٣٢٤	آیدین وخداوندکار ولایتلرنده سیلاب کانون اول ١٣٢٢
١٣٢٤	شهرامینی رضوان پاشانك کوزتپه‌ده قتلی وبدرخان عائله‌سنك تبعیدی
١٣٢٤	ینبع البحر - مدینهٔ منوره تلغراف خطك تمدیدنه مباشرت ٤ مایس ١٣٢٤
١٣٢٤	کامل پاشانك آیدین والیلکندن عزلیله ردوسده اقامته مأموریتی وبوندن دولایی ازمیر انکلتره قونسلوسخانه‌سنه التجا وصکره آلدیغی تأمینات اوزرینه درسعادته عودتی
١٣٢٤	تلسز تلغرافك رسم کشادی ١٩ اغستوس ٣١٢٢
١٣٢٤	حما - حلب تیمور یولنك رسم کشادی ٢١ ایلول ١٣٢٢
١٣٢٤	قواله ایله طاشوز بیننده قابلو وضع ورسم کشادی ٢٦ تشرین ثانی ١٣٢٢
١٣٢٤	شامده الکتریقلی تراموای خطنك رسم کشادی ٢٥ کانون ثانی ١٣٢٢
١٣٢٥	سلانیك کورفزنده شرکت خیریه واپورلری سیر وسفره باشلادیلر
١٣٢٥	صلح قونفرانسنك ایکنجی دفعه اوله‌رق لاهیده انعقادی ١ حزیران ١٣٢٣
١٣٢٥	قاضی کویندن حیدر پاشا اسکله‌سنه قدر ریختیم انشاسنه بدأ اولندی ١٨ حزیران ١٣٢٣

سنهٔ هجریه	
١٣٢٥	محترق مکتب سلطانی بناسنك انشاسنه بدأ اولندی ٢٥ حزیران ١٣٢٣
١٣٢٥	درسعادت - پشته تلغراف خطنك رسم کشادی ٣ اغستوس ١٣٢٣
١٣٢٥	حجاز تیمور یولی خطنك مداین صالح موقعنه ایصالی ٤ اغستوس ١٣٢٣
١٣٢٥	حجاز تیمور یولی خطنك العلا موقعنه ایصالی
١٣٢٥	العریش تلغراف خطنك و قونیه‌ده ذخیره بورسه‌سنك رسم کشادی
١٣٢٥	ایرلانده ایله آمریقا بیننده مارقونی اصولی اوزره تلسز تلغرافله مخابراته مباشرت اولندی ٤ تشرین اول ١٤٢٣
١٣٢٥	قره‌اوتاغ (قره‌تاغ) حرکت ارضی ١٤ تشرین
١٣٢٥	طربزون فرقهٔ عسکریه‌سی قوماندانی فریق
١٣٢٥	خیری پاشانك ناجی نامنده برملازم طرفندن اتلافی ومرقومك اعدامی
١٣٢٥	زنکبار سلطانی سید علی بن حمود حضرتلرینك درسعادتی زیارتی
١٣٢٥	شیمدی‌یه قدر بشکطاش ساحلسراینده اجرا اولونمقده اولان معایده رسمنك ویریلن ژورنال اوزرینه ییلدیزده اجراسی
١٣٢٥	سلانیك مکتب حقوقنك رسم کشادی
١٣٢٥	دینار - اکردیر تیمور یولی قسم اولنك انشاسنه مباشرت اولندی
١٣٢٦	درسعادت ریختیملری اوزرنده مبانیٔ جدیدهٔ رسومیه‌نك وضع اساسی
١٣٢٦	خاصکوی حریق کبیری شباط ٢٣
١٣٢٦	قونیه مکتب حقوقنك رسم کشادی
١٣٢٦	مهاجرین مسافرخانه‌سنك وضع اساسی ٢٨ نیسان ١٣٢٤
١٣٢٦	آرناوودکوی حریقی ٢٥ مایس ١٣٢٤
١٣٢٦	سلانیك الکتریق تراموایتك رسم کشادی ١٤ حزیران ١٣٢٤

طونه‌ده برهفته

عثمانلیلرك بیك تورلو خاطرات تاریخیه‌لرینی احتوا ایده‌ن طونه نهری اوزرنده تامنبعندن منصبنه یعنی آلمانیادن قاره‌دکیزه قدر واپورله ، احمد احسان بك طرفندن اجرا ایدلمش پك پارلاق برسیاحتی حاکیدر . طونه‌یه عائد متعدد رسملرله مزین اولدیغی حالده فیئاتی ١٠٠ پاره‌در .

تابلو : استانبولده کوپری باشنده بهار چیچکلری

ربیع الاول — مارت

ایام	ربیع الاول	مارت	مارت افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیلر (س د)	ملاحظات
پنجشنبه	٢٥	١	١٤	٦, ١٢	آصمه‌لره صو یورومه زمانی
☼ جمعه	٢٦	٢	١٥	١٠	قرلانغجلرك کله زمانی
جمعه ایرتسی	٢٧	٣	١٦	٩	
پازار	٢٨	٤	١٧	٧	آخر بردالعجوز
پازارایرتسی	٢٩	٥	١٨	٥	
صالی	٣٠	٦	١٩	٣	
چهارشنبه	١	٧	٢٠	٢	ربیع الاخر
پنجشنبه	٢	٨	٢١	١	نوروز سلطانی تحویل شمس بحمل ٧ ساعت ٤١ دقیقه
☼ جمعه	٣	٩	٢٢	٥, ٥٨	اول موسم بهار
جمعه ایرتسی	٤	١٠	٢٣	٥٦	
پازار	٥	١١	٢٤	٥٥	قوز قاووران فورته‌سی
پازارایرتسی	٦	١٢	٢٥	٥٣	بشارت حمل مریم افرنجی
صالی	٧	١٣	٢٦	٥٢	
چهارشنبه	٨	١٤	٢٧	٥٠	ثروت فنونك یوم تأسیسی ١٣٠٧
پنجشنبه	٩	١٥	٢٨	٤٧	اغاچلرك یشرمسی
☼ جمعه	١٠	١٦	٢٩	٤٦	چایلاقلرك کلیشی
جمعه ایرتسی	١١	١٧	٣٠	٤٥	فورتنه
پازار	١٢	١٨	٣١	٤٤	اول سفر دریا
پازارایرتسی	١٣	١٩	١	٤٢	نیسان افرنجی
صالی	١٤	٢٠	٢	٤٠	چیچکلرك آچیلمه زمانی
چهارشنبه	١٥	٢١	٣	٣٨	
پنجشنبه	١٦	٢٢	٤	٣٧	
☼ جمعه	١٧	٢٣	٥	٣٥	بلبللرك اوتمه زمانی
جمعه ایرتسی	١٨	٢٤	٦	٣٣	
پازار	١٩	٢٥	٧	٣٢	بشارت حمل مریم رومی بیضهٔ سرخ (بیوك پاسقالیه)
پازارایرتسی	٢٠	٢٦	٨	٣٠	قرلانغج فورته‌سی
صالی	٢١	٢٧	٩	٢٨	
چهارشنبه	٢٢	٢٨	١٠	٢٧	ازدواج جمل
پنجشنبه	٢٣	٢٩	١١	٢٥	
☼ جمعه	٢٤	٣٠	١٢	٢٤	فورتنه
جمعه ایرتسی	٢٥	٣١	١٣	٢٣	

ربیع الآخر — نیسان

ایام	ربیع الآخر	نیسان	نیسان افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیلر (س د)	ملاحظات
پازار	٢٦	١	١٤	٥, ٢١	
پازارایرتسی	٢٧	٢	١٥	١٩	موسم لاله
صالی	٢٨	٣	١٦	١٨	
چهارشنبه	٢٩	٤	١٧	١٦	
پنجشنبه	١	٥	١٨	١٥	جمادی الاولی
☼ جمعه	٢	٦	١٩	١٢	قوغو فورته‌سی
جمعه ایرتسی	٣	٧	٢٠	١٢	تحویل شمس بثور
پازار	٤	٨	٢١	١٠	اول ستهٔ ثور
پازارایرتسی	٥	٩	٢٢	٩	
صالی	٦	١٠	٢٣	٧	
چهارشنبه	٧	١١	٢٤	٥	
پنجشنبه	٨	١٢	٢٥	٤	
☼ جمعه	٩	١٣	٢٦	٣	آخر ستهٔ ثور
جمعه ایرتسی	١٠	١٤	٢٧	١	جلوس پادشاهی ١٣٢٥
پازار	١١	١٥	٢٨	٤, ٥٩	لاله‌لرك کمال ایرسی
پازارایرتسی	١٢	١٦	٢٩	٥٨	
صالی	١٣	١٧	٣٠	٥٧	
چهارشنبه	١٤	١٨	١	٥٦	مایس افرنجی
پنجشنبه	١٥	١٩	٢	٥٤	
☼ جمعه	١٦	٢٠	٣	٥٣	
جمعه ایرتسی	١٧	٢٢	٤	٥٢	
پازار	١٨	٢٢	٥	٥١	
پازارایرتسی	١٩	٢٣	٦	٥٠	روزخضر ، چیچك فورته‌سی
صالی	٢٠	٢٤	٧	٤٩	
چهارشنبه	٢١	٢٥	٨	٤٩	نهایت قوت بهار
پنجشنبه	٢٢	٢٦	٩	٤٧	
☼ جمعه	٢٣	٢٧	١٠	٤٥	شرق روزگارینك هبوبی
جمعه ایرتسی	٢٤	٢٨	١١	٤٤	
پازار	٢٥	٢٩	١٢	٤٣	
پازارایرتسی	٢٦	٣٠	١٣	٤٢	آخر ایام مطر

مارتده : مملکتمزده هوالر یاغمورلی وفورطنه‌لی کچر؛ قیش بیتمه‌مشدر. یازلق سبزه‌لر دیکیلیر. چیچکلرك تخملری اکیلیر. باغلر ایکنجی دفعه بودانیر. طیورا هلیه جیوجیو چیقاریرلر. میوه آغاچلری آشیلانیر؛ ناکهانی طوکاردن فدانلر وچیچکلر محافظه اولنمه‌لیدر. هوانك بر کونده برقاچ دفعه تبدل ایتمه‌سی، کونش چارپمه‌سی، نزله، برونشیت کبی عارضه‌لره سبب اولور. بونك ایچون احتیاطلی بولنمه‌لی، قیشلق البسه‌لری چیقارمامه‌لیدر.

نیسانده : هوالر یاواش یاواش دوزه‌لیر؛ برکتلی یاغمورلر یاغار؛ باغلره چوبوق غرس اولنور. آشی عملیاتنه نهایت ویریلیر، یازلق سبزه‌لرك زرعنه دوام ایدیلیر. قاوون وقارپوز اکیلیر. لیمونلقلردن صاقسیلر طیشاری چیقاریلیر. صحته کذلك اعتنا لازمدر. قیشلق البسه‌لری آغیر آغیر تبدیل ایتمه‌لیدر. فقط یوك فانیلالری بردن چیقارمامه‌لیدر.

[illegible] يكونى و برآياق موازنه

تاريخ	واردات			مصارفات			ملاحظات
١							
٢							
٣							
٤							
٥							
٦							
٧							
٨							
٩							
١٠							
١١							
١٢							
١٣							
١٤							
١٥							
١٦							
١٧							
١٨							
١٩							
٢٠							
٢١							
٢٢							
٢٣							
٢٤							
٢٥							
٢٦							
٢٧							
٢٨							
٢٩							
٣٠							
٣١							
	يكون			يكون			

نیسان ظرفنده‌كى واردات و مصارفاتك يكونى و برآياق موازنه

تاريخ	واردات			مصارفات			ملاحظات
١							
٢							
٣							
٤							
٥							
٦							
٧							
٨							
٩							
١٠							
١١							
١٢							
١٣							
١٤							
١٥							
١٦							
١٧							
١٨							
١٩							
٢٠							
٢١							
٢٢							
٢٣							
٢٤							
٢٥							
٢٦							
٢٧							
٢٨							
٢٩							
٣٠							
٣١							
	يكون			يكون			

جمادی الاول — مایس

ایام	جمادی الاول	مایس	مایس افرنجی	طلوع شمس ساعت وسطیله د	س	ملاحظات
صالی	٢٧	١	١٤	٤١	٤	
چهارشنبه	٢٨	٢	١٥	٤٠		فلیز قوباران فورتنه‌سی
پنجشنبه	٢٩	٣	١٦	٣٩		
* جمعه	٣٠	٤	١٧	٣٨		عروج عیسی علیه‌السلام
جمعه ایرتسی	١	٥	١٨	٣٧		موسم کل جمادی الآخره
پازار	٢	٦	١٩	٣٦		روسیه ایمپراطورینک تولدی ١٨٠٨
پازارایرتسی	٣	٧	٢٠	٣٥		
صالی	٤	٨	٢١	٣٤		تحویل شمس بجوزا
چهارشنبه	٥	٩	٢٢	٣٣		اولکر فورتنه‌سی
پنجشنبه	٦	١٠	٢٣	٣٣		باغ اوغولامه زمانی
* جمعه	٧	١١	٢٤	٣٢		نقصان ماء ارض
جمعه ایرتسی	٨	١٢	٢٥	٣٢		صیجاقلرك بدئی
پازار	٩	١٣	٢٦	٣١		
پازارایرتسی	١٠	١٤	٢٧	٣١		روسیه ایمپراطورینک تتوجی
صالی	١١	١٥	٢٨	٣٠		قیون قرقه زمانی
چهارشنبه	١٢	١٦	٢٩	٢٩		نیل نهرینک ازدیادی
پنجشنبه	١٣	١٧	٣٠	٢٨		قباق ملتمی
* جمعه	١٤	١٨	٣١	٢٨		اول ریاح بوارح .
جمعه ایرتسی	١٥	١٩	١	٢٧		حزیران افرنجی
پازار	١٦	٢٠	٢	٢٧		قلت میاه
پازارایرتسی	١٧	٢١	٣	٢٦		
صالی	١٨	٢٢	٤	٢٦		
چهارشنبه	١٩	٢٣	٥	٢٦		شمال روزکارینک هبوبی
پنجشنبه	٢٠	٢٤	٦	٢٥		
* جمعه	٢١	٢٥	٧	٢٥		
جمعه ایرتسی	٢٢	٢٦	٨	٢٥		
پازار	٢٣	٢٧	٩	٢٤		موسم حصاد
پازارایرتسی	٢٤	٢٨	١٠	٢٤		
صالی	٢٥	٢٩	١١	٢٤		
چهارشنبه	٢٦	٣٠	١٢	٢٣		فورتنه
پنجشنبه	٢٧	٣١	١٣	٢٣		

جمادی الآخر — حزیران

یام	جمادی الآخر	حزیران	حزیران افرنجی	طلوع شمس ساعت وسطیله د	س	ملاحظات
* جمعه	٢٨	١	١٤	٢٣	٤	
جمعه ایرتسی	٢٩	٢	١٥	٢٣		المانیا ایمپراطورینک قعودی ١٨٨٨
پازار	١	٣	١٦	٢٣		رجب الفرد
پازارایرتسی	٢	٤	١٧	٢٣		شمال روزکارینک هبوبی
صالی	٣	٥	١٨	٢٤		
چهارشنبه	٤	٦	١٩	٢٤		فورتنه
پنجشنبه	٥	٧	٢٠	٢٤		لیلهٔ رغائب
* جمعه	٦	٨	٢١	٢٤		
جمعه ایرتسی	٧	٩	٢٢	٢٤		کون دونمی فورتنه‌سی
پازار	٨	١٠	٢٣	٢٥		
پازارایرتسی	٩	١١	٢٤	٢٥		
صالی	١٠	١٢	٢٥	٢٥		
چهارشنبه	١١	١٣	٢٦	٢٥		یپراق آشیسی زمانی
پنجشنبه	١٢	١٤	٢٧	٢٦		
* جمعه	١٣	١٥	٢٨	٢٦		
جمعه ایرتسی	١٤	١٦	٢٩	٢٧		
پازار	١٥	١٧	٣٠	٢٧		
پازارایرتسی	١٦	١٨	١	٢٨		تموز افرنجی
صالی	١٧	١٩	٢	٢٩		یپراق فورتنه‌سی
چهارشنبه	١٨	٢٠	٣	٢٩		اول بادسموم
پنجشنبه	١٩	٢١	٤	٣٠		
* جمعه	٢٠	٢٢	٥	٣٠		
جمعه ایرتسی	٢١	٢٣	٦	٣١		میلاد یحیی علیه‌السلام و آتش کیجه‌سی
پازار	٢٢	٢٤	٧	٣١		
پازارایرتسی	٢٣	٢٥	٨	٣٢		
صالی	٢٤	٢٦	٩	٣٢		آخر ریاح بوارح
چهارشنبه	٢٥	٢٧	١٠	٣٣		فورتنه
پنجشنبه	٢٦	٢٨	١١	٣٣		
* جمعه	٢٧	٢٩	١٢	٣٤		معراج النبی علیه‌السلام
جمعه ایرتسی	٢٨	٣٠	١٣	٣٥		

مایسده : هوالر ایجه دوزلمشدر . بوآی ریعان بهاردر . هرطرف جنت آسا برمنظره عرض ایدر . کوللرك موسم کمالیدر . اکثر چیچکلر آچار . باغلرده کوتوکلرك فلیزلری قیریلیر . کولله‌مه خسته‌لغنه قارشی کوکورت، میلدیویه قارشی کوزطاشی محلولی قوللانیلیر . ایپك بوجکلری چیقاریلیر . حیوانات چایره چیقار . حیوانلری صقاغیدن (اوکسوروکدن) محافظه ایچون بورنلرینه کوکورت توتیسی ویرمه‌لیدر .

حزیرانده : صیجاقلر ایجه باصمشدر . کونلر غایت اوزوندر . فقط یاواش یاواش قیصالمغه باشلار . باغلرده یاغمورلردن صوکره کوکورت سرپمکه دقت ایتمه‌لیدر . یاپراق آشیسی بوآیك یکرمیسنه قدر قابل اجرادر . میوه آغاجلری وسبزه‌لر صولانیر . ایپك بوجکلری قوزه یاپارلر . بوآیده کومسلری تمیزلمه‌لیدر . موسم حصاد ممالك عثمانیه‌نك اکثر جهاتنده بوآیده باشلار .

مایس ظرفنده‌کی واردات ومصارفاتك یكونی و بر آیلق موازنه

تاریخ	واردات	مصارفات	ملاحظات
١			
٢			
٣			
٤			
٥			
٦			
٧			
٨			
٩			
١٠			
١١			
١٢			
١٣			
١٤			
١٥			
١٦			
١٧			
١٨			
١٩			
٢٠			
٢١			
٢٢			
٢٣			
٢٤			
٢٥			
٢٦			
٢٧			
٢٨			
٢٩			
٣٠			
٣١			
	یكون	یكون	

حزیران ظرفنده‌کی واردات ومصارفاتك یكونی و بر آیلق موازنه

تاریخ	واردات	مصارفات	ملاحظات
١			
٢			
٣			
٤			
٥			
٦			
٧			
٨			
٩			
١٠			
١١			
١٢			
١٣			
١٤			
١٥			
١٦			
١٧			
١٨			
١٩			
٢٠			
٢١			
٢٢			
٢٣			
٢٤			
٢٥			
٢٦			
٢٧			
٢٨			
٢٩			
٣٠			
٣١			
	یكون	یكون	

رجب شریف — تموز

ایام	رجب	تموز	تموز افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیلر (س د)	ملاحظات
بازار	٢٩	١	١٤	٤, ٣٦	فرانسزلرك یوم مخصوصی
بازارایرتسی	١	٢	١٥	٣٧	شعبان زیارت مریم رومی
صالی	٢	٣	١٦	٣٨	
چهارشنبه	٣	٤	١٧	٣٩	
پنجشنبه	٤	٥	١٨	٣٩	
* جمعه	٥	٦	١٩	٤٠	فورتنه
جمعه‌ایرتسی	٦	٧	٢٠	٤٠	
بازار	٧	٨	٢١	٤١	شدت حرارت
بازارایرتسی	٨	٩	٢٢	٤٢	
صالی	٩	١٠	٢٣	٤٣	
چهارشنبه	١٠	١١	٢٤	٤٤	عیدملیٔ عثمانی تحویل شمس باسد
پنجشنبه	١١	١٢	٢٥	٤٥	
* جمعه	١٢	١٣	٢٦	٤٥	
جمعه‌ایرتسی	١٣	١٤	٢٧	٤٦	حمرت عنب
بازار	١٤	١٥	٢٨	٤٦	یپراق آشیسنك صوكی لیلهٔ مبارکهٔ برات
بازارایرتسی	١٥	١٦	٢٩	٤٨	
صالی	١٦	١٧	٣٠	٥٠	
چهارشنبه	١٧	١٨	٣١	٥١	قزیل اریك فورتنه‌سی
پنجشنبه	١٨	١٩	١	٥٢	اغستوس افرنجی
* جمعه	١٩	٢٠	٢	٥٢	اول ایام باخور (یوم ٨)
جمعه‌ایرتسی	٢٠	٢١	٣	٥٣	
بازار	٢١	٢٢	٤	٥٤	
بازارایرتسی	٢٢	٢٣	٥	٥٥	
صالی	٢٣	٢٤	٦	٧٦	
چهارشنبه	٢٤	٢٥	٧	٥٨	
پنجشنبه	٢٥	٢٦	٨	٥٩	آخر ایام باخور
* جمعه	٢٦	٢٧	٩	٥٩	
جمعه‌ایرتسی	٢٧	٢٨	١٠	٥, ٠٠	
بازار	٢٨	٢٩	١١	٢	نهایت قوت كرما
بازارایرتسی	٢٩	٣٠	١٢	٣	
صالی	٣٠	٣١	١٣	٤	

رمضان المبارك — اغستوس

ایام	رمضان المبارك	اغستوس	اغستوس افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیلر (س د)	ملاحظات
چهارشنبه	١	١	١٤	٥, ٠٥	اول صوم مریم
پنجشنبه	٢	٢	١٥	٦	
☼ جمعه	٣	٣	١٦	٧	
جمعه‌ایرتسی	٤	٤	١٧	٨	
بازار	٥	٥	١٨	٩	اوستریا ایمپراطورینك تولدی ١٨٣٠
بازارایرتسی	٦	٦	١٩	١٠	
صالی	٧	٧	٢٠	١١	
چهارشنبه	٨	٨	٢١	١٢	تغیر اوراق اشجار
پنجشنبه	٩	٩	٢٢	١٣	
☼ جمعه	١٠	١٠	٢٣	١٤	تحویل شمس بسنبله
جمعه‌ایرتسی	١١	١١	٢٤	١٥	
بازار	١٢	١٢	٢٥	١٦	آخر بادسموم
بازارایرتسی	١٣	١٣	٢٦	١٧	
صالی	١٤	١٤	٢٧	١٨	
چهارشنبه	١٥	١٥	٢٨	١٩	زیارت خرقهٔ سعادت لیلكلرك كیدیشی
پنجشنبه	١٦	١٦	٢٩	٢٠	
☼ جمعه	١٧	١٧	٣٠	٢١	مهرجان فورتنه‌سی
جمعه‌ایرتسی	١٨	١٨	٣١	٢٢	
بازار	١٩	١٩	١	٢٣	
بازارایرتسی	٢٠	٢٠	٢	٢٤	
صالی	٢١	٢١	٣	٢٥	فورتنه
چهارشنبه	٢٢	٢٢	٤	٢٦	
پنجشنبه	٢٣	٢٣	٥	٢٧	میوه‌لرك كماله ایرمسی
☼ جمعه	٢٤	٢٤	٦	٢٨	
جمعه‌ایرتسی	٢٥	٢٥	٧	٢٩	بیلدیرجین كچیمی فورتنه‌سی
بازار	٢٦	٢٦	٨	٣٠	قوچ آییرمه زمانی
بازارایرتسی	٢٧	٢٧	٩	٣١	لیلهٔ قدر
صالی	٢٨	٢٨	١٠	٣٢	
چهارشنبه	٢٩	٢٩	١١	٣٣	
پنجشنبه	١	٣٠	١٢	٣٤	عید فطر
* جمعه	٢	٣١	١٣	٣٥	چایلاق فورتنه‌سی

تموزده : صیجاقلرك مؤثردر . كونلر برساعت قدرقیصالیر . قیشلق سبزه‌لردیكیلیر . میوه‌لرك اكثری كماله‌ایرر . قاوون قارپوز چوغالیر . باغلرده‌اوچنجی چاپالامه عملیاتی اجرا ایدیلیر ؛ حیوانانه قورو ات ویریلیرسه پك نافعدر . صیجاقلر انسانه طوقونور ؛ یوزده اكه‌لر حاصل اولور . دكز حماملرینك تام موسمیدر . چوق میوه یمك فساد معده‌یی موجب اولور .

آغستوسده : كیجه‌لر اوزار ؛ بعض كونلر تحملفرسا صیجاقلر اولور ، زیاده‌جه چی‌دوشر . كتان ، خشخاش ، زعفران ، یولاف ، شلغم ، پانچار تخملری اكیلیر ؛ ایلك زیتون محصولی طوپلانیر . اوزوملر اییجه كماله ایرر . قووانلردن بال آلنیر . تموز و آغستوسده احوال صحیه‌یه دقت لازمدر . صیجاقلر ومیوه‌لر انسانه طوقونه‌بیلیر . سیوری سینكلردن تحفظ لازمدر . صیتمه‌یه اوغرامامق ایچون (كینین) آلمه‌لیدر .

تموز ظرفنده‌كی واردات ومصارفاتك یكونی و بر آیلق موازنه

تاریخ	واردات			مصارفات			ملاحظات
١							
٢							
٣							
٤							
٥							
٦							
٧							
٨							
٩							
١٠							
١١							
١٢							
١٣							
١٤							
١٥							
١٦							
١٧							
١٨							
١٩							
٢٠							
٢١							
٢٢							
٢٣							
٢٤							
٢٥							
٢٦							
٢٧							
٢٨							
٢٩							
٣٠							
٣١							
	یكون			یكون			

اغستوس ظرفنده‌كی واردات ومصارفاتك یكونی و بر آیلق موازنه

تاریخ	واردات			مصارفات			ملاحظات
١							
٢							
٣							
٤							
٥							
٦							
٧							
٨							
٩							
١٠							
١١							
١٢							
١٣							
١٤							
١٥							
١٦							
١٧							
١٨							
١٩							
٢٠							
٢١							
٢٢							
٢٣							
٢٤							
٢٥							
٢٦							
٢٧							
٢٨							
٢٩							
٣٠							
٣١							
	یكون			یكون			

شوال — ایلول

ایام	شوال المکرم	ایلول	ایلول افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیدر د	س	ملاحظات
جمعه ایرتسی	٣	١	١٤	٣٦	٥،	
پازار	٤	٢	١٥	٣٧		
پازار ایرتسی	٥	٣	١٦	٣٨		
صالی	٦	٤	١٧	٣٩		انکسار کرما
چهارشنبه	٧	٥	١٨	٤٠		
پنجشنبه	٨	٦	١٩	٤٠		
* جمعه	٩	٧	٢٠	٤١		
جمعه ایرتسی	١٠	٨	٢١	٤٢		میلاد مریم
پازار	١١	٩	٢٢	٤٣		
پازار ایرتسی	١٢	١٠	٢٣	٤٤		رأس سنهٔ هجریهٔ شمسیه ١٢٩٠
صالی	١٣	١١	٢٤	٤٥		تحویل شمس بمیزان
چهارشنبه	١٤	١٢	٢٥	٤٧		کستانه قره‌سی فورتنه‌سی
پنجشنبه	١٥	١٣	٢٦	٤٨		عیدالصلیب
* جمعه	١٦	١٤	٢٧	٤٩		
جمعه ایرتسی	١٧	١٥	٢٨	٥٠		اغاجلردن صولرك چکیلمه‌سی زمانی
پازار	١٨	١٦	٢٩	٥١		
پازار ایرتسی	١٩	١٧	٣٠	٥٢		
صالی	٢٠	١٨	١	٥٢		تشرین اول افرنجی
چهارشنبه	٢١	١٩	٢	٥٤		قوش کچیمی فورتنه‌سی
پنجشنبه	٢٢	٢٠	٣	٥٥		
* جمعه	٢٣	٢١	٤	٥٦		
جمعه ایرتسی	٢٤	٢٢	٥	٥٧		آوستریا ایمپراطورینك اسم کونی
پازار	٢٥	٢٣	٦	٥٨		
پازار ایرتسی	٢٦	٢٤	٧	٥٠		
صالی	٢٧	٢٥	٨	٠٠	٦،	
چهارشنبه	٢٨	٢٦	٩	١		یپراق دوکمی زمانی
پنجشنبه	٢٩	٢٧	١٠	٢		
* جمعه	٣٠	٢٨	١١	٣		
جمعه ایرتسی	١	٢٩	١٢	٤		ذی القعده
پازار	٢	٣٠	١٣	٦		مریم انا فورتنه‌سی

ذی القعده — تشرین اول

ایام	ذی القعده	تشرین اول	تشرین اول افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیدر د	س	ملاحظات
پازار ایرتسی	٣	١	١٤	٠٧	٦،	
صالی	٤	٢	١٥	٨		اول ایام مطر
چهارشنبه	٥	٣	١٦	٩		
پنجشنبه	٦	٤	١٧	١٠		
* جمعه	٧	٥	١٨	١١		
جمعه ایرتسی	٨	٦	١٩	١٢		قرلانغج فورتنه‌سی
پازار	٩	٧	٢٠	١٣		
پازار ایرتسی	١٠	٨	٢١	١٤		اول ایام غرس اشجار
صالی	١١	٩	٢٢	١٦		باغ بوزومی
چهارشنبه	١٢	١٠	٢٣	١٧		
پنجشنبه	١٣	١١	٢٤	١٨		
* جمعه	١٤	١٢	٢٥	١٩		
جمعه ایرتسی	١٥	١٣	٢٦	٢٠		برودت میاه
پازار	١٦	١٤	٢٧	٢١		
پازار ایرتسی	١٧	١٥	٢٨	٢٢		شدت ریاح
صالی	١٨	١٦	٢٩	٢٤		اغاج کسمه زمانی
چهارشنبه	١٩	١٧	٣٠	٢٥		بالق فورتنه‌سی
پنجشنبه	٢٠	١٨	٣١	٢٦		
* جمعه	٢١	١٩	١	٢٧		تشرین ثانی افرنجی، روسیه ایمپراطورینك قعودی
جمعه ایرتسی	٢٢	٢٠	٢	٢٩		
پازار	٢٣	٢١	٣	٣٠		
پازار ایرتسی	٢٤	٢٢	٤	٣١		نهایت قوت خریف فورتنه
صالی	٢٥	٢٣	٥	٣٢		
چهارشنبه	٢٦	٢٤	٦	٣٣		
پنجشنبه	٢٧	٢٥	٧	٣٤		
* جمعه	٢٨	٢٦	٨	٣٦		روز قاسم
جمعه ایرتسی	٢٩	٢٧	٩	٣٧		
پازار	١	٢٨	١٠	٣٨		ذی الحجه
پازار ایرتسی	٢	٢٩	١١	٣٩		ایتالیا قرالنك تولدی
صالی	٣	٣٠	١٢	٤٠		
چهارشنبه	٤	٣١	١٣	٤١		

ایلولده : آرتق صغوقلر باشلار . کیجه‌لرا کثریا پك بارددر . صباحلری سیس زیاده‌در . آرپه ، یولاف ، قیش پاتاتسی ، طورپ ، چاودار ، بغدای ، ابه کومجی ، قرنه‌بهار ، اسپناق زرع اولونور .

صوك بهار میوه‌لرینك زمان اقتطافیدر . اوزوم ایله تداوی ، بروسه قاپلیجه‌لرنی زیارت بوآیده‌در . صیفیه‌لردن عودت اتمه‌لیدر .

تشرین اولده : خزان روزکارلری باشلار . قاسم بوآیده‌در . سفر دریایه نهایت ویریلیر . ایلولده باشلانان باغ بوزومنه ختام ویلیر . آغاج دیکمك ایچون الك مناسب موسم بوآیدر . بقله وایلك بهار اسپناغی ، بزلیه زرع اولونور . صاقسیلر « سر » ه آلنیر . طاووقلره حبوبات ویرمك نافعدر . آغاجلرك یرلری دکیشدیریلیر .

ایلول ظرفنده‌کی واردات ومصارفاتك یکونی و بر آیلق موازنه

تاریخ	واردات	مصارفات	ملاحظات
١			
٢			
٣			
٤			
٥			
٦			
٧			
٨			
٩			
١٠			
١١			
١٢			
١٣			
١٤			
١٥			
١٦			
١٧			
١٨			
١٩			
٢٠			
٢١			
٢٢			
٢٣			
٢٤			
٢٥			
٢٦			
٢٧			
٢٨			
٢٩			
٣٠			
٣١			
	یکون	یکون	

تشرین اول ظرفنده‌کی واردات ومصارفاتك یکونی و بر آیلق موازنه

تاریخ	واردات	مصارفات	ملاحظات
١			
٢			
٣			
٤			
٥			
٦			
٧			
٨			
٩			
١٠			
١١			
١٢			
١٣			
١٤			
١٥			
١٦			
١٧			
١٨			
١٩			
٢٠			
٢١			
٢٢			
٢٣			
٢٤			
٢٥			
٢٦			
٢٧			
٢٨			
٢٩			
٣٠			
٣١			
	یکون	یکون	

ذی الحجه — تشرین ثانی

ایام	ذی الحجه	تشرین ثانی	تشرین ثانی افرنجی	طلوع شمس ساعتلری وسطی د	س	ملاحظات
پنجشنبه	٥	١	١٤	٤٢	٦	جنوب روزکارینك هبوبی
* جمعه	٦	٢	١٥	٤٤		
جمعه ایرتسی	٧	٣	٦	٤٥		
پازار	٨	٤	١٧	٤٦		
پازارایرتسی	٩	٥	١٨	٤٧		قوچ قاتیمی فورتنه‌سی
صالی	١٠	٦	١٩	٤٨		عید اضحی
چهارشنبه	١١	٧	٢٠	٤٩		
پنجشنبه	١٢	٨	٢١	٥٠		دخول مریم بمحراب افرنجی فورتنه
* جمعه	١٣	٩	٢٢	٥١		تحویل شمس بقوس
جمعه ایرتسی	١٤	١٠	٢٣	٥٢		
پازار	١٥	١١	٢٤	٥٤		
پازار ایرتسی	١٦	١٢	٢٥	٥٥		فورتنه
صالی	١٧	١٣	٢٦	٥٦		اغاجلردن صولرك چكلمسی
چهارشنبه	١٨	١٤	٢٧	٥٧		
پنجشنبه	١٩	١٥	٢٨	٥٨		اول صوم میلاد
* جمعه	٢٠	١٦	٢٩	٥٩		
جمعه ایرتسی	٢١	١٧	٣٠	٠٠	٧	اولكر فورتنه‌سی
پازار	٢٢	١٨	١	٢		کانون اول افرنجی
پازارایرتسی	٢٣	١٩	٢	٣		اوستریا ایمپراطورینك قعودی ١٨٤٨
صالی	٢٤	٢٠	٣	٤		هبوب عواصف
چهارشنبه	٢٥	٢١	٤	٥		دخول مریم بمحراب (رومی)
پنجشنبه	٢٦	٢٢	٥	٦		
* جمعه	٢٧	٢٣	٦	٧		ابتدای ربع شمالی
جمعه ایرتسی	٢٨	٢٤	٧	٨		فورتنه
پازار	٢٩	٢٥	٨	٩		ییراق دوكمنك نهایتی
پازارایرتسی	٣٠	٢٦	٩	٩		حمل مریم
صالی	١	٢٧	١٠	١٠		رأس سنهٔ هجریهٔ قمریه ١٣٣١
چهارشنبه	٢	٢٨	١١	١١		قره قیش فورتنه‌سی
پنجشنبه	٣	٢٩	١٢	١٢		
* جمعه	٤	٣٠	١٣	١٣		

محرم الحرام — کانون اول

ایام	محرم الحرام	کانون اول	کانون اول افرنجی	طلوع شمس ساعتلری وسطی د	س	ملاحظات
جمعه ایرتسی	٥	١	١٤	١٤	٧	
پازار	٦	٢	١٥	١٤		فورتنه
پازارایرتسی	٧	٣	١٦	١٥		
صالی	٨	٤	١٧	١٦		
چهارشنبه	٩	٥	١٨	١٦		اول شب یلدا
پنجشنبه	١٠	٦	١٩	١٧		یوم عاشورا
* جمعه	١١	٧	٢٠	١٨		فورتنه
جمعه ایرتسی	١٢	٨	٢١	١٨		
پازار	١٣	٩	٢٢	١٨		اول اربعین تحویل شمس بجدی
پازار ایرتسی	١٤	١٠	٢٣	١٩		
صالی	١٥	١١	٢٤	١٩		
چهارشنبه	١٦	١٢	٢٥	٢٠		میلاد عیسی (افرنجی)
پنجشنبه	١٧	١٣	٢٦	٢٠		
* جمعه	١٨	١٤	٢٧	٢١		آخر شب یلدا
جمعه ایرتسی	١٩	١٥	٢٨	٢١		کون دونمی فورتنه‌سی
پازار	٢٠	١٦	٢٩	٢١		
پازار ایرتسی	٢١	١٧	٣٠	٢١		
صالی	٢٢	١٨	٣١	٢٢		فورتنه
چهارشنبه	٢٣	١٩	١	٢٢		کانون ثانی افرنجی رأس سنهٔ میلادیه ١٩١٢
پنجشنبه	٢٤	٢٠	٢	٢٢		
* جمعه	٢٥	٢١	٣	٢٢		
جمعه ایرتسی	٢٦	٢٢	٤	٢٢		فورتنه
پازار	٢٧	٢٣	٥	٢٣		
پازار ایرتسی	٢٨	٢٤	٦	٢٣		
صالی	٢٩	٢٥	٧	٢٣		میلاد عیسی (رومی)
چهارشنبه	٣٠	٢٦	٨	٢٣		
پنجشنبه	١	٢٧	٩	٢٢		صفر الخیر. زمهریر فورتنه‌سی
* جمعه	٢	٢٨	١٠	٢٢		اشتداد برودت
جمعه ایرتسی	٣	٢٩	١١	٢١		
پازار	٤	٣٠	١٢	٢١		
پازاز ایرتسی	٥	٣١	١٣	٢٠		

تشرین ثانیده : صوك بهار ختامه ایرر . باصدیرمه یازی دینیلان صیجاق هوالر بو آیده‌در . باغلر کریزمه ایدیلیر . چبوق غرس اولونور . کوبره فدانلرك دیبلری صغوغه قارشی قوری اوتلرله اورتیلور . چفت سورولور . زیتون و کستانه محصوللری طوپلانور . قیشلق البسه‌لری آرتق کیمه‌لیدر .

کانون اولده : صغوقلر آرتار . سورکلی یاغمورلر باشلار . قارباغار . شب یلدا بو آیده‌در . طوکلردن اول غرسیاتی اکمال ایتمه‌لیدر . فدانلری صغوقدن محافظه چاره‌سنه توسل ایلمه‌لیدر . آغاجلر نقل اولنور . رأس سنهٔ افرنجیه بو آیده‌در . حیوانات آغللره نقل اولونور . سه‌رلرده صوبالر یانار . زمهریر بو آیده‌در . هوالر متبدل اولدیغندن صحته زیاده‌سیله اعتنا ایدلمه‌لیدر .

تشرین ثانی ظرفنده‌کی واردات ومصارفاتك یکونی و بر آیلق موازنه

تاریخ	واردات	مصارفات	ملاحظات
١			
٢			
٣			
٤			
٥			
٦			
٧			
٨			
٩			
١٠			
١١			
١٢			
١٣			
١٤			
١٥			
١٦			
١٧			
١٨			
١٩			
٢٠			
٢١			
٢٢			
٢٣			
٢٤			
٢٥			
٢٦			
٢٧			
٢٨			
٢٩			
٣٠			
٣١			
	یکون	یکون	

کانون اول ظرفنده‌کی واردات ومصارفاتك یکونی وبر آیلق موازنه

تاریخ	واردات	مصارفات	ملاحظات
١			
٢			
٣			
٤			
٥			
٦			
٧			
٨			
٩			
١٠			
١١			
١٢			
١٣			
١٤			
١٥			
١٦			
١٧			
١٨			
١٩			
٢٠			
٢١			
٢٢			
٢٣			
٢٤			
٢٥			
٢٦			
٢٧			
٢٨			
٢٩			
٣٠			
٣١			
	یکون	یکون	

صفرالخیر — کانون ثانی

ایام	صفرالخیر	کانون ثانی	کانون ثانی افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیلر (س د)	ملاحظات
صالی	٦	١	١٤	٧, ٢٠	رأس سنهٔ میلادیه ١٩١٣
چهارشنبه	٧	٢	١٥	٢٠	
پنجشنبه	٨	٣	١٦	٢٠	فورتنه
* جمعه	٩	٤	١٧	١٩	
جمعه ایرتسی	١٠	٥	١٨	١٩	
پازار	١١	٦	١٩	١٩	خاچك صویه اتلمسی
پازارایرتسی	١٢	٧	٢٠	١٨	تحویل شمس بدلو
صالی	١٣	٨	٢١	١٨	
چهارشنبه	١٤	٩	٢٢	١٧	
پنجشنبه	١٥	١٠	٢٣	١٧	
* جمعه	١٦	١١	٢٤	١٦	
جمعه ایرتسی	١٧	١٢	٢٥	١٥	
پازار	١٨	١٣	٢٦	١٤	فورتنه
پازارایرتسی	١٩	١٤	٢٧	١٤	المانیا امپراطورینك تولدی ١٨٥٩
صالی	٢٠	١٥	٢٨	١٣	شدت سرما
چهارشنبه	٢١	١٦	٢٩	١٢	آیاندون فورتنه‌سی
پنجشنبه	٢٢	١٧	٣٠	١١	آخر اربعین
* جمعه	٢٣	١٨	٣١	١٠	اول خمسین
جمعه ایرتسی	٢٤	١٩	١	٩	شباط افرنجی
پازار	٢٥	٢٠	٢	٨	
پازارایرتسی	٢٦	٢١	٣	٧	
صالی	٢٧	٢٢	٤	٦	ازدواج حیوانات
چهارشنبه	٢٨	٢٣	٥	٤	
پنجشنبه	٢٩	٢٤	٦	٤	غایت قوت سرما
* جمعه	٣٠	٢٥	٧	٣	فورتنه
جمعه ایرتسی	١	٢٦	٨	١	ربیع الاول
پازار	٢	٢٧	٩	٧, ٠٠	
پازارایرتسی	٣	٢٨	١٠	٦, ٥٩	
صالی	٤	٢٩	١١	٥٨	
چهارشنبه	٥	٣٠	١٢	٥٦	
پنجشنبه	٦	٣١	١٣	٥٥	فورتنه

ربیع الاول — شباط

ایام	ربیع الاول	شباط	شباط افرنجی	طلوع شمس ساعتلر وسطیلر (س د)	ملاحظات
* جمعه	٧	١	١٤	٦, ٥٤	
جمعه ایرتسی	٨	٢	١٥	٥٣	اغاج دیکمه زمانی
پازار	٩	٣	١٦	٥٢	
پازارایرتسی	١٠	٤	١٧	٥٠	ازدواج طیور
صالی	١١	٥	١٨	٥٠	تحویل شمس بحوت
چهارشنبه	١٢	٦	١٩	٤٨	لیلهٔ مولد النبی علیه‌وسلم
پنجشنبه	١٣	٧	٢٠	٤٦	برنجی جمره هوایه
* جمعه	١٤	٨	٢١	٤٥	فورتنه
جمعه ایرتسی	١٥	٩	٢٢	٤٤	
پازار	١٦	١٠	٢٣	٤٣	فورتنه
پازارایرتسی	١٧	١١	٢٤	٤١	
صالی	١٨	١٢	٢٥	٣٩	
چهارشنبه	١٩	١٣	٢٦	٣٨	
پنجشنبه	٢٠	١٤	٢٧	٣٦	ایکنجی جمره صویه
* جمعه	٢١	١٥	٢٨	٣٥	
جمعه ایرتسی	٢٢	١٦	١	٣٣	لیلکلرك کلمه زمانی
پازار	٢٣	١٧	٢	٣٢	
پازارایرتسی	٢٤	١٨	٣	٢٩	انکسار سرما
صالی	٢٥	١٩	٤	٢٨	
چهارشنبه	٢٦	٢٠	٥	٢٧	فورتنه
پنجشنبه	٢٧	٢١	٦	٢٦	اوچنجی جمره طپراغه
* جمعه	٢٨	٢٢	٧	٢٤	جریان ماء اشجار
جمعه ایرتسی	٢٩	٢٣	٨	٢٣	باغ بودامه زمانی
پازار	١	٢٤	٩	٢٢	قلم آشیسی زمانی ربیع الاول
پازارایرتسی	٢	٢٥	١٠	١٩	
صالی	٣	٢٦	١١	١٨	اول برد عجوز فورینه
چهارشنبه	٤	٢٧	١٢	١٦	
	٥	٢٨	١٣	١٤	اصمه‌لره صویورمه زمانی

کانون ثانیده : قیش بوتون شدتنی کوسترر . بویوك فورطنه‌لر اولور . کونلر اوزامغه باشلار . باغلره کوبره نقل اولونور . کوتوکلر طفیلاته قارشی بادانه ایدیلیر . آغاجلرك قورومشلری کسیلیر . اشجار غرس ونقل اولونور . لیمونلقلرك حرارتی اون درت درجه‌دن آشاغی دوشمه‌ملیدر . قویونلر طوغورمغه باشلار . قازلر طاووقلر یومورطلار . قیزاق اکانجه‌لری بوآیده‌در .

شباطده : موسم شتا آرتق ختامه یوزطوتار . شباطیا ایکی یا بر کون اکسیك اولدیغی ایچون « قیصیر » آی دیرلر . باغلر بودانیر . آشی یاپیله جقسه چوبوقلر احضار ایدیلیر . غرسیاته دوام اولونور . قلم آشیسنه باشلانیر . تارلالرك صویی آقیدیلیر . سبزه باغچه‌لری تمیزلنیر . بوتون میوه آغاجلری بودانیر . هوالر مساعده ایتدکجه حیوانات قیره چیقاریلیر . طاووقلر قولوچقه اولورلر . هوالر بعضاً آچدیغی ایچون وجود امراضه پك مستعددر . جمره‌لر بوآیده دوشر .

کانون ثانی ظرفنده‌کی واردات ومصارفاتك یکونی وبر آیلق موازنه

تاریخ	واردات	مصارفات	ملاحظات
١			
٢			
٣			
٤			
٥			
٦			
٧			
٨			
٩			
١٠			
١١			
١٢			
١٣			
١٤			
١٥			
١٦			
١٧			
١٨			
١٩			
٢٠			
٢١			
٢٢			
٢٣			
٢٤			
٢٥			
٢٦			
٢٧			
٢٨			
٢٩			
٣٠			
٣١			
	یکون	یکون	

شباط ظرفنده‌کی واردات ومصارفاتك یکونی وبر آیلق موازنه

تاریخ	واردات	مصارفات	ملاحظات
١			
٢			
٣			
٤			
٥			
٦			
٧			
٨			
٩			
١٠			
١١			
١٢			
١٣			
١٤			
١٥			
١٦			
١٧			
١٨			
١٩			
٢٠			
٢١			
٢٢			
٢٣			
٢٤			
٢٥			
٢٦			
٢٧			
٢٨			
٢٩			
٣٠			
٣١			
	یکون	یکون	

هر آی ظرفنده کوندوز وکیجه‌لرك امتداد وتناقصی

کوندوزلرك امتدادی ، کیجه‌لرك تناقصی

	ثانیه	دقیقه	ساعت
کانون اولك طقوزندن نهایتنه	۰۰	۱۸	۰
کانون ثانی ابتداسندن «	۰۸	۰٤	۱
شباط « «	۵۲	۱٤	۱
مارت « «	۰۰	۲٤	۱
نیسان « «	٤۰	۱۰	۱
مایس « «	۲۰	٤۱	۰
حزیران « طقوزینه قدر	۵۰	۰۱	

کیجه‌لرك امتدادی ، کوندزلرك تناقصی

	ثانیه	دقیقه	ساعت
حزیران طقوزندن نهایتنه دکین	٤۲	۱٤	۰
تموز ابتداسندن «	۱٤	۵۷	۰
اغستوس « «	۵٤	۱۸	۱
ایلول « «	۰۲	۲۱	۱
تشرین اول « «	۳۲	۱٦	۱
تشرین ثانی « «	۲٤	٤۱	۰
کانون اول « طقوزینه قدر	۳٤	۰۲	۱

خسوف وکسوف

بو سنه واقع اوله‌جق خسوف وکسوفلر بروجه زیردر :

معلوم اولدیغی اوزره کونشك طوتولماسنه کسوف . وآیك طوتولماسنه خسوف دیرلر .

بو سنه ایکی دفعه کسوف وایکی دفعه خسوف اولاجقدر . استانبول ایله بلاد عثمانیه‌دن بر خسوف وبر کسوف کوروله‌جکدر .

۱: خسوف جزئی اولوب مارتك یکرمنجی صالی کیجه‌سی واقع اوله‌جق واستانبول ایله بلاد سائرهٔ عثمانیه‌ده رؤیت اولنه‌جقدر . مذکور خسوفك استانبولده بدایت ، وسط ونهایت زمانلری :

زوالی ساعتله

	ثا	د	سا
ابتدای خسوف	٤۸	۱۷	۱۱
وسط «	۱۲	۰٦	۱۲
نهایت «	۲٦	۵٤	۱۲

۲ : کسوف جزئی اولوب نیسانك دردنجی چهارشنبه کونی وقوعبوله‌جق واستانبول ایله بلاد سائرهٔ عثمانیه‌دن رؤیت اولنه‌جقدر .

کسوف مذکورك استانبولده بدایت ، وسط ونهایت زمانلری .

زوالی ساعتله

	ثا	د	سا
ابتداء کسوف	۰۰	۲٦	۱
وسط «	۰۰	٤۹	۲
نهایت «	۰۰	۵۱	۳

استانبولده حساب وسطی ایله احوال هوائیه

قارلی کونلر	۱٤	میزان هوانك ارتفاعی	۷٦,۵
یاغمورلی کونلر	۷۰	درجهٔ حرارت	۱۷,۵
پویراز هواسی	۱٤۳	ارتفاع مطر	۷۱,۱۲۵
لودوس هواسی	۱۲۲	فورطنه‌لی کونلر	۱۵

استانبولده وقت زوالده یعنی ساعت ۱۲ ایکن ممالك آتیه‌ده شویله‌در :

استانبول			۱۲	نیویورق	کیجه یاریسندن صکرا	۳۲	۵
اسکندریه		۱۰	۱۲	ریو دوژانه‌یرو	« «	۳۹	۷
پترسبورغ		۲۳	۱۲	لیزبون	صباح	۵٤	۹
موسقووا		۳	۱	دوبلن	«	۳	۱۰
شام		۵۰	۱۲	مادرید	«	۱۵	۱۰
مدینه		۱۰	۱	لونده	کوندوز	۲٦	۱۰
طهران		۵٦	۱	پارس	«	۳۰	۱۰
بخارا		٤۲	۲	جزایر	«	٤۰	۱۰
بومبای		۱۸	۳	روما	«	۱۸	۱۱
زنکبار		۷	۱	برلین	«	۲٤	۱۱
باتاویا		۳۹	۵	ویانه	«	۳٦	۱۱
پکین		۱۷	٦	استقهولم	«	٤۲	۱۱
سیدنه‌ی		۳۱	۸	امید برونی	«	٤٦	۱۱
مکسیقو	کیجه یاریسندن صکرا	۵۰	۳	وارشووا	«	۵۷	۱۱
پاناما	« «	۱۸	۵	آتینه	«	۱۰	۱۲
واشینغتون	« «	۲۸	۵	بکرش	«	۳۰	۱۲

ایام ولیالئ مباركۀ اسلامیه

لیلۀ رغائب عمیمة المواهب	:	حزیرانك سكزنجی جمعه كیجه‌سی
لیلۀ معراج سعادت منهاج	:	حزیرانك یكرمی طقوزنجی جمعه كیجه‌سی
لیلۀ مباركۀ برات	:	تموزك اون آلتنجی پازارایرتسی كیجه‌سی
غرۀ شهر صیام	:	آغستوسك برنجی چهارشنبه كونی
زیارت حرقۀ سعادت	:	« اون بشنجی چهارشنبه كونی
لیلۀ جلیلۀ قدر	:	« یكرمی یدنجی پازارایرتسی كیجه‌سی
عید سعید فطر	:	« اوتوزنجی پنجشنبه كونی
عید سعید اضحی	:	تشرین ثانینك آلتنجی صالی كونی
رأس سنۀ هجریۀ قمریه ١٣٣١	:	تشرین ثانینك یكرمی یدنجی صالی كونی
یوم عاشورا	:	كانون اولك آلتنجی پنجشنبه كونی
لیلۀ مولدالنبی ع . م	:	شباطك آلتنجی چهارشنبه كیجه‌سی

عید ملئ عثمانی

ملت معظمۀ عثمانیه‌نك استرداد حریت ایتمه‌سی وقانون اساسینك دفعۀ ثانیه اولارق اعلانی

٢٤ جمادی‌الاخر ١٣٢٦

١٠ تموز ١٣٢٤

مجلس مبعوثانك دفعۀ ثانیه اولارق یوم كشادی

٢٣ ذی‌القعده ١٣٢٦

٤ كانون اول ١٣٢٤

بوسنه مبادئ فصول اربعه

	ثا	د	سا	
ایلك بهار	٣٨	٠٧	٧	مارتك سكزنجی پنجشنبه كیجه‌سی
یاز	٥١	٣٥	١	حزیرانك طقوزنجی جمعه ایرتسی كیجه‌سی
صوك بهار	٠٩	٠١	٦	ایلولك اوننجی پازار ایرتسی كونی
قیش	٤٥	٠٠	٢	كانون اولك طقوزنجی پازار كونی

بوسنه امتداد فصول اربعه

	ثا	د	سا	كون
ایلك بهار	١١	٤٨	١٩	٩٢
یاز	٤٥	٥٠	١٤	٩٣
صوك بهار	٣٢	٣٦	١٨	٨٩
قیش	٨	٣٣	٠٠	٨٩

أو باروومتروسی

اینجه اوزون، شیشه‌دن بربوری درونده زیرده محرر مواد، شیشه‌نك اغزینه یاقین بردرجه‌یه كلنجه‌یه قدر طولدیریلوب اوندن صوكره شیشه مانتار ومهر مومی ایله لایقیله طیقانیر.

٢ درهم كافوری - ٠,٥ درهم كهرچله - ٠,٥ درهم نشادر روحی - ١٧,٥ درهم اینبیقدن چكلمش اسپرتو - ١٧,٥ درهم ماء مقطر.

أو بارو متروسی ایله تبدلات هوائیه‌یی آكلامق

شیشه‌نك ایچنده‌كی اجزانك براق كورونمه‌سی لطافت هوایه، بولانیق كورونمه‌سی یاغموره، دیبنده طورطولانماسی هوانك ثقیل اولماسنه ویاخود بوزولماسنه، اجزاء مذكوره‌نك بولانوب ایچنده كوچك قیوبلجم كبی شیلر كورنمسی هوانك ثقیل وقپالی طوراجغنه ویاخود قار یاغاجغنه واجزانك اوست طرفلرنده ایپلك كبی شیلر پیدا اولماسی‌ده روزكار چیقاجغنه، ایكنه كبی شیلر كورنمه‌سی دخی هوانك رطوبتلی وبلوطلی اولاجغنه دلالت ایدر.

سانتيغراد، رەاومور وفارنايت ترمومترولرينك يكديكرينه تحويلى

سانتيغراد	رەاومور	فارنايت	سانتيغراد	رەاومور	فارنايت
٠	٠,٠	٣٢,٠	٢٦	٢٠,٨	٧٨,٨
١	٠,٨	٣٣,٨	٢٧	٢١,٨	٨٠,٦
٢	١,٦	٣٥,٦	٢٨	٢٢,٤	٨٢,٤
٣	٢,٤	٣٧,٤	٢٩	٢٣,٢	٨٤,٢
٤	٣,٢	٣٩,٢	٣٠	٢٤,٠	٨٦,٠
٥	٤,٠	٤١,٠	٣١	٢٥,٦	٨٧,٨
٦	٤,٨	٤٢,٨	٣٢	٢٦,٤	٨٩,٦
٧	٥,٦	٤٤,٦	٣٣	٢٧,٢	٩١,٤
٨	٠,٠	٤٦,٤	٣٤	٢٨,٤	٩٣,٢
٩	٧,٢	٤٨,٢	٣٥	٢٨,٨	٩٥,٠
١٠	٨,٠	٥٠,٠	٣٦	٢٩,٦	٩٦,٨
١١	٨,٨	٥١,٨	٣٧	٣٠,٤	٩٨,٦
١٢	٩,٦	٥٣,٦	٣٨	٣١,٢	٩٠٠,٤
١٣	١٠,٤	٥٥,٤	٣٩	٣٢,٠	١٠٢,٢
١٤	١١,٢	٥٧,٢	٤٠	٣٢,٨	١٠٤,٠
١٥	١٢,٠	٥٩,٠	٤١	٣٣,٦	١٠٥,٨
١٦	١٢,٨	٦٠,٨	٤٢	٣٤,٤	١٠٧,٦
١٧	١٣,٦	٦٢,٦	٤٣	٣٥,٢	١٠٩,٤
١٨	١٤,٤	٦٤,٤	٤٤	٣٦,٠	١١١,٢
١٩	١٥,٢	٦٦,٢	٤٥	٣٦,٨	١١٣,٠
٢٠	١٦,٠	٦٨,٠	٤٦	٣٧,٦	١١٤,٨
٢١	١٦,٨	٦٩,٨	٤٧	٣٨,٤	١١٦,٦
٢٢	١٧,٦	٧١,٦	٤٨	٣٩,٢	١١٨,٤
٢٣	١٨,٤	٧٣,٤	٤٩	٤٠,٠	١٢٠,٢
٢٤	١٩,٢	٧٥,٠	٥٠	٤٠,٨	١٢٢,٠
٢٥	٢٠,٠	٧٧,٠	٥١		١٢٣,٨

ايام مخصوصهٔ خرستيانيه

تقويم شمسى يه تابع اولان ايام

٢٥ كانون اول — ميلاد عيسى (بو كوندن صكره كان بازار كونى ابراهيم، اسحق، يعقوب، يوسف، داود، سليمان (ع . م) ايله توراتده مذكور صلحا ايچوندر .

٢٦ » — مريمك مادر مسيح اولديغى تذكار مخصوصدر .

٢٧ » — نصرانيت يولنده فداى جان ايدن استفان نامنه .

١ كانون ثانى — (رأس سنهٔ ميلاديه) ختان عيسى . ينه بو كون قيصرى يه ، پسقپوسى واسيليوس ايچوندر . (لاتينلر ٣١ كانون اولده ، ارمنيلر ٢ كانون ثانيده اجرا ايدرلر .)

٦ » — تعميد عيسى (ارمنيلر ميلاد ايله تعميدى بر كونده يعنى ١ كانون ثانيده اجرا ايدرلر)

٧ » — يحيى عليه‌السلام نامنه .

١٧ » — مصرلى آنطونيوس نامنه (لاتينلر ٢٩ كانونده ، ارمنيلر ١٩ روميده تذكار ايدرلر .)

١٨ » — اسكندريه پطريقى آناستاسيوس ايله كيريلوس نامنه .

٢٠ » — راهب افتميوس نامنه . (اورتودوقسلر اجرا ايدر .)

٢١ » — فدا كاران رهباندن آناستاسيوس نامنه . (اورتودوقسلره مخصوصدر .)

٢٥ » — استانبول پطريقى غريغورنامنه (ارمنيلره مخصوصدر .)

٢٧ » — استانبول پطريقلرندن يوانيس خرستوسيوس نامنه (اورتودوقسلره لاتينلره مخصوص ٣ كون .)

٣٠ » — قيصريه پسقپوسى واسيليوس ايله غره غوار نامنه (بوكا مكتب يورطيسى دخى ديئيلور .)

٢ شباط — مريمك ذات مسيحى تولدينك قرقنجى كونى بيت‌اللحمه كوتوريشنى تذكاره مخصوصدر (ارمنيلر ١٦ شباطده اجرا ايدرلر .)

٨ » — ذكريا (ع . م) نامنه .

١٠ » — لاپسكيده راهب خرالامبوس نامنه (اورتودوقسلره مخصوصدر .)

١٧ » — مقتول تەدوس نامنه ايلك پرهيز هفته‌سنده ارمنيلرله برابر دخى تذكار ايدرلر .

٩ مارت — قرق چوجق نامنه .

٢٥ » — بشارت حمل مريم .

٢٣ نيسان — نصارادن يورئيوس ايچون (لاتينلر افرنجينك ٢٣ نده .)

٩ مايس — اشعيا (ع . م) نامنه .

٢٠ » — بيوك قسطنطينك والده‌سى (الەنا) ايچون .

٢٤ حزيران — ولادت يحيى (ع . م) نامنه .

٢٩ » — حواريوندن پەتروس وپاولوس نامنه .

٣٠ » — عموم حواريون ايچون .

٢ تموز — التثام لباس مريم .

٢١ » — الياس (ع . م) ايچون .

٢٥	تموز	— والدهٔ مریم ایچون .
٢٦	»	اعزات نصارادن پاراشکیوه نامنه (اورتودوقسلرك یوم مخصوصیدر .)
٦	اغستوس	— (عید تجلی) حواریوندن پتروس ، پاولوس یاقوسك بعدالرفع مسیحی طورسیناده رؤیتلرینی تذکار ایچون (ارمنیلر بو کوندن اول ویاصوکره کلن پازار کوننه تصادف ایتدیررلر .)
١٥	»	— وفات مریم (اون بش کون اول پرهیز باشلار .)
٢٠	»	— شموئیل (ع . م) .
٢٩	»	— یحیی (ع . م) .
٣٠	»	— میان مریمی تلشم نامنه .
٥	ایلول	— موسی (ع . م) ایچون .
٨	»	— ولادت مریم .
١٤	»	— صلیبی کشف ایدن (الهنا) یه تشکر ایچون .
٢٤	»	— حواریوندن یوخنان ایچون .
٦	تشرین‌اول	— حواریوندن طوما ایچون .
٧	»	— حواریوندن لوقا ایچون .
٢٦	»	— مقتول دیمتریوس ایچون (اورتودوقسلرك)
٨	تشرین‌ثانی	— ملائکهٔ مقربین نامنه .
٢١	»	— عید تقدمه (مریمك یدی یاشنده ایکن معبده خادم اولدیغنی تذکاردر .)
٢٥	»	— اعزاندن (اقاریتی) نامنده‌کی مقتوله ایچون (اورتودوقسلرله برابر لاتینلرده طوتار.)
٣٠	»	— حواریوندن اك اول استانبوله کلن آندریاس ایچون .
٥	کانون اول	— عابد صاوا ایچون (لاتین واورتودوقس) .
٦	»	— پسقپوس نیقولائوس ایچون .
٧	»	— عید بکارت .
٩	»	— مریمك رحم مادره دوشدیکی کونی تذکار ایچوندر .
١٢	»	— قبریس پسقپوسی اسپیریدون نامنه .
١٧	»	— دانیال (ع . م) ایله عظمای نصارادن (آنانیا) و (آزاریا) و (میقائیل) ناملرینه .
٢٥	»	— میلاد عیسی (ع . م) .

سبعینیه : پاسقالیه‌دن ٧٠ کون اول اولان پازار (بو کونده مسیحك کمرکجی ایله یهودی کاهن حقنده‌کی بیاناتی تذکار ایدیلیور) .

پاسقالیه : ٦٣ کون مقدمکی پازار (مسیحك ولد سفیه حقنده مثالی یاد ایدیلور .

پاسقالیه : ٥٦ کون اول‌اولان پازار. (کالسان عوامده ات کسیمی هفته‌سی دینیلور. (ومسیحك یوم قیامت حقنده‌کی کلماتی تذکار ایدیلور .)

پاسقالیه‌دن : ٤٩ کون مقدمکی پازار (بوکا عوام پرهیزهفته‌سی دیر. مسیحك جد بنی‌بشرحقنده‌کی کلماتی یاد اولنور .)

پرهیز کبیر : پاسقالیه‌دن ٧ هفته ٤٣ کون مقدمکی پازار(بوکون سلانیك مترهپولیدی غره‌غوریوس پالامیدیس یاد اولنور .)

عبدالرمادل : پرهیزك برنجی چهارشنبه‌سنده اجرا اولنور .

ارائهٔ‌صلیب : پرهیزك ایلك پازار کونی .

پاسقالیادن : یکرمی‌یدی‌کون مقدمکی پازار (استانبول پطریقلرندن نردبانلی یوانیس ذکر ایدیلور.)

پاسقالیادن : ٣١ کون اولکی پازار . مصرلی برنائبه‌یی تذکار ایچون .

پاسقالیادن : ١٤ کون اولکی پازار . (مسیحك برصپایه راکباً جلیله‌دن قدسه عودتی تخطرایدیلور. برکون اولده احیای‌الاموات ایدیشی یاد اولنور .)

وقعهٔ یوسف وذلیخا : پاسقالیادن ٦ کون اولکی پازارایرتسی .

مخدرات عشره : پاسقالیادن ٥ کون اولکی‌صالی . (یودانك مسیحه‌اولان اهانتنه اظهارماتم‌ایدیلور.)

پاسقالیادن : ٣ کون اولکی پنجشنبه (مسیحك حواریون ایله صوك ایتدیکی طعام تذکار ایدیلور .)

جمعهٔ مبارکه : پاسقالیادن برکون اولکی جمعه (یوم مذکورده صلیب مسیح نامنه ماتم وصوم اجرا ایدیلور .)

پرهیزك صوك کونی دفن مسیح یورطیسی‌در . بیضهٔ‌سرخ پاسقالیه‌سی . (بوکون مسیحك مرقددن خروجی زعم اولنمقله تشکراً بایرام یاپیلور .)

عروج عیسی : پاسقالیادن قرق کون صکره‌کی پنجشنبه .

پاسقالیادن : ٥ کون صوکره‌کی‌بازاردرکه (پانته‌قوت) دینلور . بوکون روح‌القدسك حواریون اوزرینه نزولی تذکار ایدیلور .

عدالاقانیم: پانته‌قوتدن تام برهفته‌صکره‌کی پازار. سعین ثانی پاسقالیانك ٧ نجی کونی (بوکوندن بدأ ایله لاتین مذهبنده بولنانلر (Fête-Dieu) بیوك یورطی‌طوتارلر.)

ملوك اسلامیه

خلفای راشدین « رضهم »

مدت خلافتلری ٣٠ سنه

سنهٔ هجریه		سنه	آی	کون	سنی
١١—١٣	ابوبکرالصدیق	٢	٣	١٠	٦٣
١٣—٢٣	عمرالفاروق	١٠	٦	٥	٦٣
٢٣—٣٥	عثمان بن عفان	١١	١١	٢٥	٨٨
٣٦—٤٠	علی بن ابی طالب	٤	٩	٣	٦٣

ملوك بنی امیه

« سفیانیه عائله‌سی »

سنهٔ هجریه		سنه	آی	کون	سنی
٤١—٦٠	معاویه بن ابی سفیان	١٩	٣	٠	٧٨
٦٠—٦٤	یزید بن معاویه	٣	٨	٠	٣٨
٦٤—٦٤	معاویه بن یزید	٠	١	١٠	٢١

« مروانیه عائله‌سی »

		سنه	آی	کون	سنی
٦٤—٦٥	مروان بن الحکم	٠	١٠	٠	٦٣
٦٥—٨٦	عبدالملك بن مروان	٢١	٥٥	١٥	٦٠
٨٦—٩٦	ولید بن عبدالملك	٩	٨	٠	٤٨
٩٦—٩٩	سلیمان بن عبدالملك	٢	٨	٠	٤٥
٩٩—١٠١	عمرابن العبدالعزیز	٢	٥	٠	٣٩
١٠١—١٠٥	یزید ابن عبدالملك	٤	١	٠	٢٩
١٠٥—١٢٥	هشام بن عبدالملك	١٩	٨	٥	٥٢
١٢٥—١٢٦	یزید بن ولید بن عبدالملك	١	٢	٢٢	٤٢
١٢٦—١٢٦	یزید بن ولید بن عبدالملك	٠	٥	٠	٤٠
١٢٦—١٢٧	ابراهیم بن ولید عبدالملك	٠	٢	١٠	٣٨
١٢٧—١٣١	مروان بن محمد بن مروان	٥	١٠	٠	٦٠

ملوك عباسیه

مدت حکومتلری سنه ٥٢٤

سنۀ هجریه		سنه	آی	کون	سنی
١٣٢—١٣٦	ابوالعباس السفاح	٤	٨	٠	٣٢
١٣٦—١٥٨	ابو جعفر المنصور	٢٢	٠	٠	٦٣
١٥٨—١٦٩	مهدی محمد بن ابو عبدالله	١٠	١	١٥	٤٢
١٦٩—١٧٠	موسی هادی ابن المهدی	١	١	٢٣	٢٥
١٧٠—١٩٣	هرون الرشید بن المهدی	٢٣	٢	١٩	٤٥
١٩٣—١٩٨	محمدالامین بن هرون	٤	٧	٢٣	٢٩
١٩٨—٢١٨	عبدالله مأمون بن هرون	٢٠	٥	٢١	٤٨
٢١٨—٢٢٧	محمدالمعتصم بالله بن هرون	٨	٨	٢	٤٨
٢٢٧—٢٣٢	الواثق بالله هارون بن المعتصم	٥	٩	٦	٣٦
٢٣٢—٢٤٧	المتوکل علی لله جعفر بن المعتصم	١٤	٩	٩	٤١
٢٤٧—٢٤٨	المستنصر بالله محمد بن جعفر	٠	٦	٢	٢٤
٢٤٨—٢٥١	المستعین بالله احمد بن محمد	٣	٩	٠	٣١
٢٥١—٢٥٥	المعتز بالله محمد بن جعفر	٣	٧	٠	٢٣
٢٥٥—٢٥٦	المهتدی بالله محمد بن هارون	٠	١١	١٥	٣٩
٢٥٦—٢٨٩	المعتمد علی الله احمد بن جعفر	٢٣	٠	٠	٥٠
٢٧٩—٢٧٩	المعتضد بالله احمد بن الموفق طلحه	٩	٩	١٥	٤٦
٢٨٩—٢٩٥	المکتفی بالله علی بن احمد	٦	٦	٢٠	٣١
٢٩٥—٣٢٠	المقتدر بالله جعفر بن احمد	٢٤	١١	١٥	٣٨
٣٢٠—٣٢٢	القاهر بالله محمد بن احمد	١	٠	٠	٥٢
٣٢٢—٣٢٩	الراضی بالله محمد بن جعفر	٦	١٠	٠	٣٢

		سنه	آی	کون	سنی
٣٢٩—٣٣٣	المقتضی بالله ابراهیم بن جعفر	٣	١١	٠	٦٠
٣٣٣—٣٣٤	المستکفی بالله عبدالله بن علی	١	٤	١٤	٤٦
٣٣٤—٣٦٣	المطیع لله فضل بن جعفر	٢٩	٥	٠	٦٣
٣٦٣ - ٣٨١	الطایع بالله عبدالکریم بن فضل	١٧	٩	٠	٦٩
٣٨١—٤٢٢	القادر بالله احمد بن اسحق بن جعفر	٣١	٣	٠	٨٦
٤٢٢—٤٦٧	القائم بامرالله عبدالله بن احمد	٤٤	٨	٠	٧٦
٤٦٧—٤٨٧	المقتدی بالله عبدالله بن محمد بن عبدالله	١٩	٥	٠	٣٩
٤٨٧—٥١٢	المستظر بالله احمد بن عبدالله	٢٦	٠	٠	٤٤
٥١٢—٥٢٩	المسترشد بالله فضل بن احمد	١٧	٦	٠	٤٣
٥٢٩—٥٣٠	الراشد بالله المنصور بن فضل	١	١١	٠	٤٣
٥٣٠—٥٥٥	المقتضی لامرالله محمد بن احمد	٢٤	٣	١٥	٦٦
٥٥٥—٥٦٦	المستنجد بالله یوسف بن محمد	١١	١	٠	٤٨
٥٦٦—٥٧٥	المستضی بنورالله حسن بن یوسف	٩	٦	١٥	٣٩
٥٧٥—٦٢٢	الناصر الدین الله احمد بن حسن	٤٧	٠	٠	٦٩
٦٢٢—٦٢٣	الظاهر بامرالله محمد بن احمد	٠	٩	١٥	٥٢
٦٢٣—٦٤٠	المستنصر بالله منصور بن محمد	١٧	٠	٠	٥١
٦٤٠—٦٥٦	المستعصم بالله عبدالله بن منصور	١٦	١١	٠	٤٧

مصر عباسیلری

٦٥٩—٩٢٣

١ — المستنصر ثانی
٢ — الحاکم بامرالله احمد بن الامیر حسن
٣ — المستکفی بالله سلیمان بن الحاکم بامرالله
٤ — الواثق بالله ابراهیم بن محمد
٥ — الحاکم بامرالله احمد بن المستکفی بالله
٦ — المتعضد بالله ابوبکر بن المستکفی بالله
٧ — المتوکل علی الله محمد بن المعتضد بالله
٨ — المستعصم بالله عمر بن الواثق بالله ابراهیم
٩ — المعتصم بالله زکریا بن الواثق بالله ابراهیم
١٠ — المتوکل علی الله محمد محمد بن المعتضد بالله
١١ — المستعین بالله عباس بن المتوکل
١٢ — المعتضد بالله داود بن المتوکل
١٣ — المستکفی بالله سلیمان بن المتوکل

سنۀ هجریه	
٦٥٩	
٦٦١—٧٠١	
٧٠١—٧٤٢	
٧٤٢—٧٤٩	
٧٤٩—٧٥٣	
٧٥٣—٧٦٣	
٧٦٣—٧٨٥	
٧٨٥—٧٨٨	
٧٨٨—٧٩١	
٧٩١—٨٠٨	[ایکنجی دفعه]
٨٠٨—٨١٥	
٨١٥—٨٤٥	
٨٤٥—٨٥٥	

سنهٔ هجریه

١٤ — القائم بامرالله ابوالبقا حمزه بن المتوکل ٨٥٥—٨٥٩
١٥ — المستنجد بالله ابوالمحاسن یوسف بن المتوکل ٨٥٩—٨٨٤
١٦ — متوکل علی الله عبدالعزیز بن یعقوب ٨٨٤—٩٠٣
١٧ — مستمسک بالله یعقوب بن متوکل علی الله ٩٠٣—٩٢٣

خراسان ملوک سلجوقیه‌سی

٤٣٢ — ٥٥٢

سنهٔ هجریه

١ — رکن‌الدین طغرل بک بن میکائل بن سلجوق ٤٣٢—٤٥٥
سلیمان بن داود ٤٥٥
٢ — عضدالدین الب ارسلان بن داود ٤٥٥—٤٦٥
٣ — برنجی جلال‌الدین ملکشاه بن الب ارسلان ٤٦٥—٤٨٥
٤ — ناصرالدین محمود بن ملکشاه ٤٨٥—٤٧٨
٥ — رکن‌الدین برکیارق بن ملکشاه ٤٨٧
٦ — ایکنجی جلال‌الدوله ملکشاه بن برکیارق ٤٩٨
٧ — غیاث‌الدین محمد بن ملکشاه ٤٩٨
٨ — معزالدین سنجر بن ملکشاه ٥١١—٥٥٢

عراق ملوک سلجوقیه‌سی

٥١١ — ٥٩٠

سنهٔ هجریه

١ — مغیث‌الدین محمود بن محمد ٥١١
٢ — داود بن محمود ٥٢٥
٣ — غیاث‌الدین مسعود بن محمود [دفعه ١] ٥٣٦
٤ — برنجی رکن‌الدین طغرل بن محمود ٥٢٦
غیاث‌الدین مسعود بن محمود [دفعه ٢] ٥٢٩
٥ — محمد بن محمود ٥٤٧
٦ — ملکشاه بن محمود ٥٥٤
٧ — سلیمان شاه بن محمود ٥٥٥
٨ — ارسلان شاه بن طغرل ٥٥٦
٩ — ایکنجی طغرل بن ارسلان ٥٧٣ - ٥٩٠

قونیه ملوک سلجوقیه‌سی

٤٧٠ — ٧٠٧

١ — سلیمان بن قتلمش بن ارسلان پیغو بن سلجوق ٤٧٠—٤٧٩
داود بن سلیمان ٤٧٩—٤٨٥
٢ — برنجی قلج ارسلان محمود بن سلیمان ٤٨٥—٥٠٠

٣ — ملکشاه بن قلج ارسلان ٥٠٠—٥١٠
٤ — برنجی رکن‌الدین مسعود بن قلج ارسلان ٥١٠—٥٥١
٥ — ایکنجی عزالدین قلج ارسلان بن مسعود ٥٥١—٥٨٨
٦ — برنجی غیاث‌الدین کیخسرو بن قلج ارسلان [دفعه ١] ٥٨٨—٥٩٢
٧ — ایکنجی رکن الدین سلیمان شاه بن قلج ارسلان ٥٩٢—٦٠٠
٨ — اوچنجی عزالدین قلج ارسلان بن سلیمان شاه ٦٠٠—٦٠١
برنجی غیاث کیخسرو بن قلج ارسلان [دفعه ٢] ٦٠١—٦٠٧
٩ — برنجی عزالدین کیکاوس بن کیخسرو ٦٠٧—٦١٦
١٠ — برنجی علاءالدین کیقباد بن کیخسرو ٦١٦—٦٣٤
١١ — ایکنجی غیاث الدین کیخسرو بن کیقباد ٦٣٤—٦٤٤
١٢ — ایکنجی عزالدین کیکاوس بن کیخسرو [دفعه ١] ٦٤٣—٦٤٧
١٣ — دردنجی رکن‌الدین قلج ارسلان بن کیخسرو [دفعه ١] ٦٤٦—٦٤٧
ایکنجی عزالدین کیکاوس / دردنجی رکن الدین قلج ارسلان } بن کیخسرو [مشترکاً] ٦٤٧—٦٥٥
١٤ — اوچنجی علاء الدین کیقباد
ایکنجی عزالدین کیکاوس بن کیخسرو [دفعه ٢] ٦٥٥—٦٥٨
دردنجی رکن‌الدین قلج ارسلان بن کیخسرو [دفعه ٢] ٦٥٥—٦٦٣
١٥ — اوچنجی غیاث الدین کیخسرو بن قلج ارسلان ٦٦٣—٦٨١
١٦ — ایکنجی غیاث الدین مسعود بن کیکاوس [دفعه ١] ٦٨١—٦٩٢
فاصله ٦٩٤—٦٩٦
٦٩٦—٦٩٩
١٧ — اوچنجی علاءالدین کیقباد بن فرامرز بن کیکاوس ٦٩٩—٧٠٢
١٨ — اوچنجی غیاث الدین مسعود بن کیقباد [دفعه ٢] ٧٠٢—٨٠٤
ایکنجی غیاث الدین مسعود بن کیکاوس [دفعه ٢] ٧٠٤—٧٠٧
اوچنجی علاءالدین کیقباد بن فرامرز بن کیکاوس

عثمانلی پادشاهلری

	اسامی سلاطین	تاریخ جلوسلری	مدت سلطنتلری آی	مدت سلطنتلری سنه	مدت عمرلری سنه
١	غازی سلطان عثمان خان اول بن ارطغرل بن سلیمانشاه	٦٩٩	١	٢٦	٧٠
٢	سلطان اورخان غازی بن سلطان عثمان	٧٢٠	٠	٣٥	٧٥
٣	خداوندکار سلطان مراد خان اول بن سلطان اورخان	٧٦١	١	٣٠	٦٥
٤	ییلدیرم سلطان بایزید خان اول بن مراد خداوندکار	٧٩١	٣	١٤	٤٤
٥	چلبی سلطان محمد خان اول بن ییلدیرم بایزید	٨١٦	٠	٨	٤٣
٦	سلطان مراد خان ثانی بن چلبی سلطان محمد	٨٢٤	٦	٣٠	٤٩
٧	فاتح سلطان محمد خان ثانی بن سلطان مراد ثانی	٨٥٥	٠	٣١	٥٣

	اسامیٔ سلاطین	تاریخ جلوسلری	مدت سلطنتلری		مدت عمرلری
			آی	سنه	سنه
٨	— سلطان بایزید خان ثانی بن فاتح سلطان محمد	٨٨٦	٠	٣٢	٦١
٩	— یاوز سلطان سلیم خان بن سلطان بایزید ثانی	٩١٨	٨	٨	٥١
١٠	— قانونی سلطان سلیم خان اول بن یاوز سلطان سلیم	٩٢٦	٠	٤٨	٧٤
١١	— سلطان سلیم خان ثانی بن سلطان سلیمان قانونی	٩٧٤	٦	٨	٥٣
١٢	— سلطان مراد خان ثالث بن سلطان سلیم ثانی	٩٨٢	٨	٢٠	٥٠
١٣	— سلطان محمد خان ثالث بن سلطان مراد ثالث	١٠٠٣	٢	٩	٣٨
١٤	— سلطان احمد خان اول بن سلطان محمد ثالث	١٠١٢	٠	١٤	٢٨
١٥	— سلطان مصطفی خان اول بن سلطان محمد ثالث	١٠٢٦	٣	٠	٠
١٦	— سلطان عثمان خان ثانی بن سلطان احمد اولی	١٠٢٧	٤	١٤	١٨
—	ایکنجی دفعه سلطان مصطفی خان اول بن سلطان محمد ثالث	١٠٣١	٤	١	٤٧
١٧	— سلطان مراد خان رابع بن سلطان احمد	١٠٣٢	١١	١٦	٤١
١٨	— سلطان ابراهم خان اول بن سلطان احمد	١٠٤٩	٩	٨	٣٤
١٩	— آوجی سلطان محمد خان رابع بن سلطان ابراهم	١٠٥٨	٥	٤٠	٥٣
٢٠	— سلطان سلیمان خان ثانی بن سلطان ابراهیم	١٠٩٩	٩	٣	٥٠
٢١	— سلطان احمد خان ثانی بن سلطان ابراهیم	١١٠٢	٩	٣	٥٤
٢٢	— سلطان مصطفی خان ثانی بن آوجی سلطان محمد	١١٠٦	١٠	٨	٤١
٢٣	— سلطان احمد خان ثالث بن آوجی سلطان محمد	١١١٥	١١	٢٧	٦٥
٢٤	— سلطان محمود خان اول بن سلطان مصطفی ثانی	١١٤٣	١١	٢٤	٦٠
٢٥	— سلطان عثمان خان ثالث بن سلطان مصطفی ثانی	١١٦٨	٠	٣	٦١
٢٦	— سلطان مصطفی خان ثالث بن سلطان احمد ثالث	١١٧١	٩	١٦	٥٨
٢٧	— سلطان عبدالحمید خان اول بن سلطان احمد ثالث	١١٨٧	٨	١٥	٦٦
٢٨	— سلطان سلیم خان ثالث بن سلطان مصطفی ثالث	١٢٠٣	٩	١٨	٤٨
٢٩	— سلطان مصطفی خان رابع بن سلطان حمید اول	١٢٢٢	٣	١	٣٠
٣٠	— عدلی سلطان محمود خان ثانی بن سلطان حمید اول	١٢٢٣	١٠	٣٢	٥٥
٣١	— سلطان عبدالمجید خان اول بن سلطان محمود عدلی	١٣٥٥	٨	٢٢	٤٠
٣٢	— سلطان عبدالعزیز خان اول بن سلطان محمود عدلی	١٢٧٧	٥	١٥	٤٨
٣٣	— سلطان مراد خان خامس بن سلطان عبدالمجید	١٢٩٣	٣	٠	٠
٣٤	— سلطان عبدالحمید خان ثانی بن سلطان عبدالمجید	١٢٩٣	٧	٣٢	

حیات عملیه قسمی

[فرنكلرك la vie pratique دیدكلری حیات عملیه وروزمره‌ده ایشه یارایه‌جق معلومات متنوعه‌یی احتوا ایتمك اوزره ، بوسنه‌دن اعتباراً سالنامهٔ ثروت فنونده برقسم مخصوص آچیورز . بوقسمده مندرج معلومات مفیده كچن سنه‌كی سالنامه‌ده مندرج بوقبیل معلوماتدن برآز زیاده اولدیغی كبی ، شوقسم هرسنه داها زیاده توسیع وتكمیل اولوناجقدر]

پادشاه عثمانیان و خلیفهٔ اسلامیان سلطان محمد خان خامس حضرتلری

ولادت همایون	جلوس همایون
۲۰ شوال ۱۲۶۰	۷ ربیع الاخر ۱۳۲۷ — ۱۴ نیسان ۱۳۲۵

ولی عهد سلطنت عثمانیه

دولتلو نجابتلو یوسف عزالدین افندی حضرتلری بن سلطان عبدالعزیز خان

تاریخ ولادتلری

صفر سنه ۱۲۷۴ - ایلول ۱۲۷۳

هیئت اعیان

[۱۵ کانون ثانی ۱۳۲۷ تاریخنده‌کی رسمی قیده کوره تصحیح اولونمشدر]

رئیس : مشیر غازی احمد مختار پاشا
رئیس وکیلی : شریف علی حیدر بك

اعضا

شورای دولت اعضای سابقه‌سندن ابراهام پاشا
صدر اسبق لوندره سفیری احمد توفیق پاشا
اورمان هیئت فنیه رئیس سابق آرام افندی
تجارت ناظری آریستیدی پاشا
خارجیه مستشار سابق آزاریان افندی
مجلس مبعوثان رئیس سابق احمد رضا بك
استویان نیلقوف افندی
مناسترلی اسماعیل حقی افندی
معارف ناظر اسبق رجائی زاده اکرم بك
شورای دولت اعضای سابقه‌سندن بخور افندی
اولاح معتبرانندن بساریا افندی
تعقو پوپوویچ افندی
طرابلس غرب والیٔ اسبق حسنی پاشا
صدر اسبق حسین حلمی پاشا
برنجی محکمهٔ تجارت رئیس سابق حلیم بك
داماد فرید پاشا
شورای دولت اعضای سابقه‌سندن دلبر افندی
حجاز تیمور یولی ناظر اسبق ذهنی پاشا
داخلیه ناظر اسبق رشید عاکف پاشا
رئیس العلما ونقیب الاشراف رضا افندی
حربیه ناظر اسبق برنجی فریق علی رضا پاشا
بحریه ناظر اسبق طوبجی فریق رضا پاشا
صدر اعظم سعید پاشا
شورای دولت رئیسی سعید حلیم پاشا
طاشلیجه متصرف وقوماندان سابق برنجی فریق سلیمان پاشا

سابق مجلس مبعوثان رئیس وکیلی سلیمان البستانی افندی
شیخ عبداه زاده سید عبدالقادر افندی
شریف جعفر پاشا
شریف ناصر بك
بحریه ناظر سابق صالح پاشا
شیخ الاسلام اسبق ضیاء الدین افندی
بحریه ناظر اسبق فریق عارف حکمت پاشا
معارف ناظر سابق وقعه‌نویس عبدالرحمن شرف افندی
آیدین والیٔ اسبق غالب بك
حربیه ناظر اسبق مشیر عمر رشدی پاشا
ارکان حربیهٔ عمومیه رئیسی عزت پاشا
تجارت ونافعه ناظر اسبق قابریه‌ل افندی
آیدین والیٔ اسبق فائق بك
صدر اسبق محمد فرید پاشا
مشیر فواد پاشا
لغوفت استارکی بك
اورمان ومعادن وزراعت ناظر اسبق ماورو قورداتو افندی
ویانه سفیری ماورویانی بك
شورای دولت رئیس اسبق محمد توفیق پاشا
پرنس فاضل پاشا زاده محمد علی پاشا
سلانیك عدلیه مفتش سابق محمد غالب بك
جزایرلی امیر عبدالقادر زاده فریق محی الدین پاشا
شیخ الاسلام سابق موسی کاظم افندی
مالیه ناظری نائل بك
طهران سفیر سابق نصوحی بك
خزینهٔ خاصه ناظر سابق نوری بك
شورای دولت اعضای سابقه‌سندن یورکیادیس افندی

۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده وفات ایدن اعیان : رائف پاشا ، فریق متقاعدی شوکت پاشا ، فریق سامی پاشا

مجلس مبعوثان اعضاسی

۵ کانون ثانی ۱۳۲۷ تاریخنده مجلس مبعوثان واعیانده اوقونان وقانون اساسی موجبنجه اعیانك موافقتنه مستند بولنان ارادهٔ سنیه ایله مجلس مبعوثان عثمانی قانوناً فسخ ایدلدیکندن ویکی انتخابات اجرا ایدلمکده بولندیغندن بوسنه‌کی سالنامه‌مزه بالطبع مجلس مبعوثان اعضاسی اسامیسنی درج ایده‌مه‌دك.
[سال سیاسی بحثنه مراجعت]

دول اجنبیه نزدنده مقیم عثمانلی سفراسی :

بویوك ألچیلر

برلین سفیر کبیری	فریق عثمان نظامی پاشا
پارس سفیر کبیری	رفعت پاشا
پترسبورغ سفیر کبیری	طرخان پاشا
طهران سفیر کبیری	امین بك
لوندره سفیر کبیری	اعیاندن توفیق پاشا
ویانه سفیر کبیری	اعیاندن ماوروینی بك
واشینغتون سفیر کبیری	ضیا بك

اورته ألچیلر

آتنه سفارتی مصلحتکذاری	غالب کمالی بك
استوقهولم سفیری	مصطفی شکیب بك
بروکسل سفیری	عبدالحق حامد بك
بکرش سفیری	صفا بك
بلغراد سفیری	فؤاد بك
جتینه سفیری	الفرد رستم بك
صوفیه سفیری	نابی بك
لاهی سفیری	آریستارکی بك
مادرید سفیری	سزائی بك

درسعادتده مقیم سفرای اجنبیه :

بویوك ألچیلر

آلمانیا	: بارون مارشال فون بیبرشتاین
آوستریا ومجارستان	: مارکی پالاویچینی
انکلتره	: سیر ژه‌رار لووتر
روسیه	: موسیو چاریقوف
فرانسه	: موسیو بومپار
آمریقا حکومات متحده‌سی	: موسیو روقهیل
ایتالیا	: آرامزده حال حرب واردر
ایران	: میرزا محمود خان

اورته ألچیلر

یونان	: (موسیو غریپاریس یونان خارجیه نظارتنه مأمور اولدیغندن امور سفارت مصلحتکذار موسیو علکساندروپولوس طرفندن اداره اولونمقده‌در .)
رومانیا	: موسیو میزو
اسوج	: موسیو دانقارسورد

صربستان	:	موسيو نەنادوويچ
فلمنك	:	موسيو دو ويلبووا
اسپانيا	:	ماركى دوپراد
بلغارستان	:	موسيو صرافوف
بلچيقا	:	بارون دوموناشور

مصلحتگذار

قره طاغ	:	موسيو پوپوويچ

مابين همايون اركانى

سر كاتب	خالد ضيا بك
سر قرين	لطفى بك
قرين ثانى	توفيق بك
سر ياور	صالح پاشا
خزينۀ خاصه مدير عموميسى	حافظ فيضى بك
سر طبيب	قائممقام خيرى بك
اصطبل عامره مديرى	سوارى قائممقامى شرف الدين بك
سر معمار	وداد بك
دار السعاده اغاسى	فخر الدين اغا
سر مصاحب	انور اغا
مصاحب ثانى	حفظى اغا

دولتلردن بعضيلرى وحكمدارلرى حقنده معلومات مختصره

ايمپراطور ايكنجى ويلهلم

ايمپراطوريچه اوغوستا ويقتوريا

المانيا

برچوق قراللقلر ، بويوك دوقەلقلر ، دوقەلقلر ايله « لوبك ، برەم ، هامبورغ » سربست شهرلرندن وفرانسەدن ضبط اولنان آلساس لورەن قطعەسندن تركب ايدن بو حكومت ، دول معظمەنك اك قوى الشكيمەلرندن عد اولنەبيلير . مساحۀ سطحيەسى «٥٤٠٧٧٧» كيلومترو مربعى اولوب ، نفوسى اليوم «٦٥،٠٠٠،٠٠٠» رادەسندەدر . مقر حكومتى برلين ، شكل حكومتى مشروطه ومذهب رسميسى پروتستاندر . المانيانك آسيا ، افريقا ، آمريقا ، واوسترالياده «٩،٠٨١،٠١٦» كيلو مترو تربيعنده واون اوچ بچق مليون نفوسى حاوى مستملكاتى واردر .

ايمپراطور ويلهلم ٢٧ كانون ثانى ١٨٥٩ تاريخنده برلينده تولد و ١٠ حزيران ١٨٨٨ تاريخنده قعود ايتمشدر .

موسيو تافت

مادام تافت

آمريقا

مساحۀ سطحيەسى «٩،٣٨٦،٦٩٣» كيلو مترو مربعى ونفوسى «٧٠،٩٤١،٤١٠» كشيدر . متعدد جمهوريتلرك اتحادندن متشكل اولان بو حكومت معظمەنك پايتختى واشينغتون شهريدر .

رئيس جمهور ميستر تافت موقع رياستە «١٩٠٩» دە انتخاب ايدلمشدر .

ايمپراطور فرانسوا ژوزەف

ولى عهد آرشيدوق فرديناند

آوستريا و مجارستان

مساحۀ سطحيەسى «٦٢٥،٥١٨» كيلو مترو مربعى ونفوسى «٥٠،٤٠٥،٢٦٧» كشيدر . اوستريانك مركز ادارەسى ويانه ، ومجارستانك بوداپشته شهرلريدر . شكل حكومتى مشروطه ، مذهب رسميسى قتوليكدر . اخيراً اوزون مدتدنبرى اشغال عسكرى تحتنده بولنديرديغى بوسنه هرسك قطعەلرينى دولت عثمانيەدن اغتصاب ايلەمشدر .

هابسبورغ - لورەن خاندانه منسوب اولان برنجى فرانسوا ژوزف «١٨٣٠» سنەسى آغستوسك اون سكزنده شومبرونده تولد و «١٨٤٨» سنەسى كانون اولك ايكيسنك قعود ايلمشدر . ايمپراطوريچه اليزابت «١٨٩٨» دە بر آنارشيست طرفندن قتل ايدلمشدر .

قرال اون اوچنجى آلفونس

قراليچه ويقتوريا

اسپانيا

مساحۀ سطحيەسى «٥٠٤،٥١٧» كيلومترو مربعى ونفوسى «١٨،٥٦٥،٩٠٣» كشيدر . جمعاً «٢١٢،٧٢٠» كيلومترو تربيعنده و «٣٠١،٠٠٠» نفوسى حاوى مستملكاتى واردر . مقر حكومتى مادريد ، شكل حكومتى مشروطه ، مذهب رسميسى قتوليكدر .

بوربون خاندانه منسوب اولان اسپانيا قرالى اون اوچنجى آلفونس «١٨٨٦» سنەسى مايسنك اون يديسنده مادريدده تولد و «١٧» مايس «١٩٠٣» تاريخنده صندالئ حكومته قعود ايتمشدر .

قرال بشنجى كوستاو

قراليچه ويقتوريا

اسوچ

مساحۀ سطحيەسى «٤٤٧،٨٦٤» كيلو مترو مربعى ، نفوسى «٥،٣٣٧،٠٥٥» كشيدر . شكل حكومتى مشروطه ، مذهبى لوتەريەندر . مركز حكومتى استوقهولم شهريدر .

برنادوت خاندانه منسوب اولان قرال بشنجى كوستاو ١٦ حزيران «١٨٥٨» تاريخنده تولد و «١٩٠٧» سنەسى كانون اولك سكزنجى كونى جالس تخت حكمدارى اولمشدر .

رئيس حكومت «١٩١١» دە موسيو روشەت

رئيس حكومت «١٩١٢» دە موسيو فورەر

اسويچره

مساحۀ سطحيەسى «٤١،٣٤٦» كيلو مترو

مربعی ونفوسی « ٣,٣٢٥,٠٢٣ » کشیدر. یکرمی بش اوفاق قانتونلرك اتحادندن حاصل اولان بوحکومتك شکل اداره‌سی جمهوریتدر. رئیس حکومت هرسنه انتخاب اولنور.

پایتختی (برن) شهریدر. « ١٩٠٩ » سنه‌سی ایچون انتخاب اولونان رئیس موسیو « دوچه‌ر » « ١٩١٠ » ایچون انتخاب اولنان موسیو « قومته‌س » در.

افغانستان

مساحهٔ مسطحه « ٥٥٨,٠٠٠ » کیلو مترو مربعی ونفوسی « ٥ » میلیوندر. مذهب رسمیسی اسلام، شکل حکومتی مطلقه، پایتختی کابل شهریدر.

امیرحاضر حبیب الله خانك تاریخ ولادتی « ١٨٧٢ » وتاریخ قعودی « ١٠ » تشرین اول « ١٩٠١ » در.

قرال بشنجی ژورژ

قرالیچه مه‌ری

انکلتره

دنیانك بلکه اك قوی الشکیمه برحکومتی اولان بودولتك مساحهٔ سطحیه‌سی « ٣١٤,٣٣٩ » ونفوسی « ٤٢,٧٤٠,٠٠٠ » کشیدر.

انکلتره‌نك بالجمله قطعات موجوده‌ده عظیم وشایان دقت واهمیت مستملکاتی موجوددر. « ٤٥٠,٠٠٠,٣٤٩ » نفوسه مالك اولان بومستملکاتك مساحهٔ سطحیه‌سی « ٢٩,٢٢٤,٠٦٩ » کیلومترو مربعیدر. پایتختی لونده، مذهب رسمیسی پروتستان آنغلیقاندر.

ساقس قوبورغ غوطه خاندانته منسوب اولان قرال بشنجی ژورژ ٣ حزیران ١٨٦٥ تاریخنده « مالبوروه‌اوز » سراینده تولد و « ٩ مایس ١٩١٠ » تاریخنده جالس تخت حکمداری اولمشدر.

قرال اوچنجی ویقتور امانوئل

قرالیچه ئه‌له‌ن

ایتالیا

« ٢٨٦,٦٨٣ » کیلو مترو تربیعنده بولنان بوحکومتك نفوسی « ٣٣,٤٥١,٤٨٤ » کشیدر. امور روحانیه‌سی پاپالغه مودوع ومذهب رسمیسی قتولیکدر. شکل حکومتی مشروطه‌در. مرکز اداره‌سی روما شهریدر افریقاده همیتسز (اریتره) مستملکه‌سی موجوددر.

ساووا خاندانته منسوب اولان اوچنجی ویقتور ئه‌مانوئل ١١ تشرین ثانی (١٨٦٩) ده تولد و (٢٩) تموز (١٩٠٠) ده قعود ایلمشدر.

ایران

مساحهٔ سطحیه‌سی (١,٦٤٥,٠٠٠) کیلومترو مربعی ونفوسی (٩) میلیوندر. شکل حکومتی مشروطه، مذهب رمیسی اسلام، پایتختی طهران شهریدر.

شاه حاضر قاجار خاندانته منسوب شاه میرزا احمدخاندر.

قرال آلبر

قرالیچه الیزابت

باچیقا

(٢٩,٤٥٦) کیلومترو مربعی جسامتنده بولنان بوحکومتك نفوسی (٧,٢٣٨,٦٢٢) در. مذهب رسمیسی قتولیك شکل حکومتی مشروطه‌در. مرکز اداره‌سی بروکسل شهریدر حکمدار حاضر ساقس قوبورغ غوطه خاندانته منسوب اولان قرال « آلبه‌ر » در.

بخارا

مساحهٔ سطحیه‌سی (٢٠٥,٠٠٠) کیلو مترو مربعی ونفوسی (١,٨٥٠,٠٠٠) کشیدر.

بوحکومت اسلامیه‌نك امیری اولان [سید میر عالم حضرتلری) (٨ محرم ١٣٢٨) ده قعود ایلمشدر. پایتختی (بخارا) شهریدر.

بلوجستان

مساحهٔ سطحیه‌سی (٣٥٠,٠٠٠) کیلومترو مربعی ونفوسی (٥٤٥,٠٠٠) کشیدر، مذهب رسمیسی اسلام، مرکز حکومتی کلاث شهریدر. حکمدار حاضر (خدادادخانك) تاریخ ولادتی (١٨٤٣) وتاریخ قعودی (١٨٥٦).

قرال برنجی فردیناند

قرالیچه ئه‌له‌ئونور

بلغارستان

مساحهٔ سطیه‌سی (٩٦,٣٤٥) کیلو مترو مربعی ونفوسی (٤,٠٢٨,٣٣٩) کشیدر. شکل حکومتی مشروطه، مذهب رسمیسی اورتودوقس وپایتختی صوفیه شهریدر.

ساقس قوبورغ غوطه خاندانته منسوب اولان قرال فردینانده تاریخ تولدی (٢٥) شباط (١٨٦١) پرنسلکه تاریخ انتخابی (٧) تموز (١٨٨٧) تاریخ استقلالی (٥) تشرین اول (١٩٠٨) واستقلالك حکومت عثمانیه ودول معظمه طرفندن تاریخ تصدیقی (٢٠-٢٩) ایلول ١٩٠٩ در.

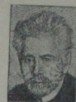
پاپا اونتجی پی

خارجیه ناظری مه‌ری ده‌ل وال

پاپالق

الیوم پاپالق مقامنی احراز ایدن پاپا اونتجی پی ٢ حزیران (١٨٣٥) تاریخنده تولد و (٤) اغستوس (١٩٠٣) تاریخنده پاپالغه انتخاب ایدلمشدر.

رئیس جمهور براغا

پورتکیز

مساحهٔ سطحیه‌سی (٢،٩١٩،٤٣٠) کیلو مترو مربعی ، نفوسی (٥،٤٢٣،٨٣٢) کشیدر . مذهب رسمیسی قتولیك ؛ شکل حکومتی جمهوریت مرکز حکومتی لیزبون‌در. پورتکیزك قطعات سائره‌ده (١،٠٩٣،٠٠٠) کیلومترو مربعی ساحهٔ سطحیه سنده و (٧،٢٥٦،٠٠٠) نفوسی محتوی مستملکاتی واردر . اخیراً اعلان جمهوریت ایدلمشدر.

سانس قوبورغ غوطه خاندانه منسوب اولان صوك حکمدار ایکنجی (ئه مانوئل) کچن سنه خلع اولنمشدی. یرینه رئیس جمهور موسیو براغا کتیرلمشدر.

چین

مساحهٔ سطحیه‌سی (١١،١٣٨،٨٨٠) کیلومترو مربعی ونفوسی (٢٣٠،٠٠٠،٠٠٠) کشیدر . مرکز حکومتی پکین شهریدر . مشروطیتك اعلان ایدلدیکی سویلنیور .

متوفی ایمپراطور « توانغ‌چو » نك وفاتی اوزرینه یرینه اوغلی « پوپی » کچمشسه‌ده هنوز پك اوفاق بولوندیغی جهتله خاندان حکمداری‌یه منسوب پرنس « جوئن » نائب حکومت تعیین ایدلمشدر .

حبشستان

مساحهٔ سطحیه‌سی (٥٤٠،٠٠٠) کیلومترو مربعی ونفوسی (٨) میلیوندر. شکل حکومتی مطلقه، پایتختی آدیس آبابا شهریدر .

حکمدار حاضر نجاشی ایکنجی (منه‌لیك) وفات ایتمشدر . یرینه (لیجی یه‌آسو) کچمشدر . مشارالیهك تاریخ تولدی ١٨٩٦ در .

قرال سکزنجی فره‌دریق

قرالیچه لوئیز

دانیمارقه

مساحهٔ سطحیه‌سی (١٣٠،٣٨٤) کیلو مترو مربعی نفوسی (٢،٦٠٥،٢٦٨) کشیدر . مذهب رسمیسی لوتریه‌ن ، شکل حکومتی مشروطه ، پایتختی قوپنهاغ‌در .

اوروپا وامریقاده (٢٣٣،٥٩٨) کیلو مترو مربعی مساحه‌سنده ویوزاللی بیکه قریب نفوسی حاوی مستملکاتی واردر .

هولشتین فلاکسبورغ خاندانه منسوب اولان قرال سکزنجی (فره‌دریق) ك تاریخ تولدی (١٨٤٣) وتاریخ جلوسی (١٩٠٦) در .

ایمپراطور ایکنجی نیقولا

ایمپراطوریچه الکساندرا

روسیه

دول معظمه‌دن اولان بو حکومتك مساحهٔ سطحیه‌سی (٢٢،٨٤٠،٨٠٠) کیلومترو مربعی ونفوسی (١٣٤) میلیوندر . مذهب رسمیسی اورتودوقس ، شکل حکومتی مشروطهٔ مطلقه ، پایتختی پترسبورغ‌در .

رومانوف هولد شتاین خاندانه منسوب اولان ایمپراطور ایکنجی نیقولانك تاریخ ولادتی (١٨) مایس (١٨٦٩) تاریخ جلوسی (١) تشرین ثانی (١٨٩٤) در.

قرال برنجی شارل

قرالیچه الیزابت

رومانیا

مساحهٔ سطحیه‌سی « ١٣١،٣٥٣ » کیلومترو مربعی. نفوسی « ٦،٥٨٥،٥٢٤ » کشیدر. مذهب رسمیسی اورتودوقس . شکل حکومتی مشروطه ، پایتختی بکرشدر .

هوهنزولردن خاندانه منسوب اولان قرال برنجی شارلك تاریخ تولدی « ٢٠ » نیسان « ١٨٣٩ ». تاریخ جلوسی « ١٨٨٦ » در .

ایمپراطور موتسوهیتو

ایمپراطوریچه هاروقو

ژاپونیا

مساحهٔ سطحیه‌سی « ٤٥٢،٩٢٢ » کیلومترو مربعی ونفوسی « ٥١،٩٠٧،٨٤٨ » کشیدر. شکل حکومتی مشروطه وپایتختی توکیو شهریدر .

ایمپراطور موتسوهیتونك تاریخ ولادتی « ٣ » تشرین ثانی « ١٨٥٣ » تاریخ قعودی « ١٧ » کانون ثانی « ١٨٦٧ » در .

سیام

مساحهٔ سطحیه‌سی (٦٣٨،٠٠٠) کیلومترو مربعی ونفوسی (٦،٦٧٢،٠٠٠) کشیدر. مرکز اداره‌سی بانغوق شهریدر .

قرال « ماهاواجیراوود » ك تاریخ جلوسی (١٩١٠) در .

قرال پورکی

ولیعهد پرنس آلکساندر

صربستان

مساحهٔ سطحیه‌سی « ٤٨،٣٠٣ » کیلومترو مربعی نفوسی « ٢،٧٣٥،١٤٧ » کشیدر . مذهب رسمیسی اورتودوقس . شکل حکومتی مشروطه ، پایتختی بلغراد شهریدر . قره‌یورکه‌ویچ خاندانه منسوب اولان قرال برنجی پترونك تاریخ ولادتی « ٢٩ » حزیران « ١٨٤٢ » جلوس « ١٥ » حزیران « ١٩٠٢ » در .

فاس

مساحهٔ سطحیه‌سی (٤٣٩،٢٤٠) کیلومترو مربعی ونفوسی (٨) میلیوندر . شکل حکومتی مطلقه ، مذهب رسمیسی اسلام وپایتختی مراکش شهریدر .

حکمدار حاضر سلطان مولا حفیظدر .

موسیو فالیه‌ر

مادام فالیه‌ر

فرانسه

مساحهٔ سطحیه‌سی « ٥٢٦،٤٦٤ » کیلومترو مربعی نفوسی « ٣٩،٢٥٢،٢٦٧ » کشیدر. قطعات سائره‌ده « ٩٨٤،٧٠٠ » کیلومترو مربعی مساحه‌سنده و « ٤،٥١١،٠٠٠ » نفوسی حاوی مستملکاتی واردر .

شکل حکومتی جمهوریت ، مرکز حکومتی پارس شهریدر .

رئیس جمهور موسیو فالیه‌ر (١٧) كانون ثانی (١٧٠٦) تاریخنده ریاسته انتخاب ایدلمشدر .

قرالیچه ویلهلمین

پرنس هانری دو مه‌قله‌نبورغ

فلمنك

مساحهٔ سطحیه‌سی (٣٣) بیك كیلومترو مربعی نفوسی (٥,٦٧٢,٢٣٧) كشیدر . مذهب رسمیسی پروتستان ، شكل حكومتی مشروطه ، پایتختی لاهی شهریدر . جمعاً (٢,٠٤٥,٦٤٧) نفوسی حاوی مستملكاتی واردر .

ناسسو خاندانته منسوب اولان قرالیچه ویلهامینانك تاریخ ولادتی « ٣١ » آغستوس « ١٨٨٠ » تاریخ جلوسی « ٢٣ » تشرین ثانی « ١٨٩٠ » در .

قرال نیقولا

قرالیچه میله‌نا

قره‌طاغ

مساحهٔ سطحیه‌سی (٩,٠٨٠) كیلومترو مربعی ونفوسی (٢٧٧,٨٣١) كشیدر . بواوفاق پرنسلكك مذهب رسمیسی اورتودوقس ، پایتختی چتینه شهریدر .

پترووویچ ینه‌غوش خاندانته منسوب اولان قرال برنجی نیقولانك تاریخ ولادتی (٢٥) ایلول (١٨٤١) تاریخ قعودی (١٤) آغستوس (١٨٦٠) در .

موناقو

مساحهٔ سطحیه‌سی (١,٥) كیلومترو مربعی ونفوسی (١٥,١٨٠) كشیدر . مذهب رسمیسی قتولیك ، مركز حكومتی موناقو شهریدر .

غریمالدی غویون‌ماتینون عائله‌سنه منسوب اولان

پرنس آلبه‌ر

پرنسس آلیس

پرنس آلبه‌رك تاریخ تولدی (١٣) تشرین ثانی « ١٨٤٨ » وتاریخ قعودی « ١٠ » ایلول « ١٨٨٩ »

قرال یدنجی هاقون

قرالیچه مود

نورووه‌ج

مساحهٔ سطحیه‌سی « ٣٢١,٤٧٧ » كیلومترو مربعی ونفوسی « ٣,٣٢١,٥٨٨ » كشیدر . مذهب رسمیسی لوتریه‌ن ، شكل حكومتی مشروطه پایتختی قریستیانیا شهریدر .

هولشتاین غلوقسبورغ خاندانته منسوب اولان قرال یدنجی هاقونك تاریخ ولادتی « ١٣ » آغستوس « ١٨٧٠ » وتاریخ قعودی « ١٥ » تشرین ثانی « ١٩٠٥ » در .

قرال ژورژ

قرالیچه اولغا

یونانستان

مساحهٔ سطحیه‌سی « ٦٤,٦٧٩ » كیلومترو مربعی ونفوسی « ٢,٥ » میلیوندر . شكل حكومتی مشروطه ، مذهب رسمیسی اورتودوقس وپایتختی آتنه شهریدر .

هولشتاین غلوقسبورغ خاندانته منسوب اولان قرال برنجی یورگینك تاریخ ولادتی « ٢٤ » كانون اول « ١٨٤٥ » وتاریخ قعودی « ٥ » حزیران « ١٨٦٢ » در .

دولت عثمانیه‌نك نشان ومدالیه‌لری

خاندان آل عثمانی نشانی

خاندان آل عثمانی نشان ذیشانی خاقان سابق زماننده ایجاد ایدلمشدر . اورته‌سنده‌كی قطعهٔ زرینه منقوش طغرای همایونك زیرنده بیاض میناد‌ن معمول بردفنه دالی ونشانك قلاده‌یه ربط ایدیله‌جكی محلنده كذلك بیاض میناد‌ن مصنوع برقوردو‌ن باغی واردر . تاریخ احداثی ١٩ اغستوس ١٣٠٩ تاریخنه مصادفدر .

ارطغرل نشانی

ارطغرل نشان ذیشانی خاقان سابق زماننده احداث ایدلمشدر . آلتوندن معمول اولوب اورته‌سنده ارطغرل كلمهٔ مبجله‌سی ، برجهتنده ارطغرل حضرتلرینك كوچك آسیایه هجرتی تاریخی . دیگر جهتنده نشان عثمانینك تاریخ احداثی اولان ١٢٧٨ سنه‌سی محرردر .

نشان افتخار

نشان افتخار فردوس آشیان سلطان محمود خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده احداث بیورلمشدر . یالكز قطعهٔ مرصعه‌سی واردر .

نشان امتیاز

نشان امتیاز خاقان سابق عبدالحمید ثانی زماننده احداث ایدلمشدر . رتب متعدده‌یه منقسم اولمایوب یالكز آلتون وكموش مدالیه‌لری واردر . قوردونك نصف طولانیسی یشیل ، نصف دیگری قرمزی رنكده‌در . تاریخ احداثی ٢٤ ذی‌الحجه ١٢٩٥ تاریخنه مصادفدر .

نشان عثمانی

نشان عثمانی جنتمكان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینك ایجاد كردهٔ عالیلریدر . مرصع ودرت رتبه‌سی واردر . برنجی رتبه‌سنك كرك مرصع . كرك سیم قطعه‌لرینك اورته‌سی یشیل كناری قرمزی قورده‌لاسی واردر . برنجی رتبه‌سی صاغدن صوله تعلیق ایدیلیر . وعین شكلده اولان بیوك شمسه‌سی صدرك صول طرفنه وضع اولنور . ایكنجی رتبه‌سی عین رنكده اینجه قورده‌لا ایله كردانه طاقیلیر ، شمسه‌سی ده صدرك صاغ جهتنه تعلیق ایدیلیر . اوچنجی رتبه‌سی كذا عین رنكده اینجه برقورده‌لا ایله كردانه طاقیلیر . دردنجی رتبه‌سی ایسه صدرك صول طرفنه تعلیق اولنور . تاریخ احداثی ١٢٧٨ سنه‌سنه مصادفدر .

نشان مجیدی

نشان مجیدی . والدکثیرالمحامد شهریاری جنتمکان سلطان عبدالمجید خان غازی حضرتلرینك مآثر عالیه‌لرندندر . مرصع وبش رتبه‌سی واردر . برنجی رتبه‌سنك رك مرصع ، کرك سیم قطعه‌لرینك اورته‌سی قرمزی . کناری یشیل رنکلی قورده‌لاسی واردر . برنجی رتبه‌سی انبو قورده‌لا ایله کردانه وشمسه‌سی‌ده صدرك صول طرفنه طاقیلیر . ایکنجی رتبه‌سی کذا کردانه وشمسه‌سی‌ده صدرك صاغ جهتنه تعلیق اولنور . اوچنجی رتبه‌سی‌ده عین قورده‌لا ایله کردانه طاقیلیر ، شمسه‌سی یوقدر . دردنجی وبشنجی رتبه‌لری عین رنکده قورده‌لالرله صدرك صول طرفنه تعلیق اولنور . تاریخ احداثی ١٢٦٨ سنه‌سی ذالحجه‌سنك اوچنه مصادفدر .

نشان شفقت

شفقت نشانی خاقان سابق زماننده احداث اولنمشدر . نسوانه مخصوص اولوب اوچ رتبه‌سی واردر . برنجی وایکنجی رتبه‌لری مرصع وقوردونی اورته‌سی بیاض وکناری یشیل ، قرمزی رنکده‌در .

معارف نشانی

١٣٢٦ سنه‌سنده احداث اولنمشدر . ممالك عثمانیه‌ده ترقیٔ معارفه خدمت ایدن ذواته اعطا اولنور . اوچ رتبه‌دن عبارت اولوب قیدحیات شرطیله ویریلیر . معارف نشاننك برنجی وایکنجی واوچنجی رتبه‌لری زمینی قرمزی مینه‌لی محدب بردائره اوزرنده علامت سنیهٔ دولت عثمانیه اولان هلال وییلدیزی وهلالك اورته‌سنده طغرای همایونی حاوی اوله‌جق وهلالك بیاض مینه‌لی زمینی اوزرینه « علوم وفنون وصنایع نفیسه » عباره‌سی یازیله‌جقدر . برنجی رتبه‌سی یشیل مینه‌دن معمول دفنه‌دالی تقلیدی بردائره ایله محاط اوله‌جق وایکنجی رتبه‌سی‌ده ییلدیز جهتندن ایکی قوس دائره واوچنجی رتبه‌سی بنه یوقاری جهتدن متقاطع ایکی قوس ایله محاط بولنه‌جقدر . [ثروت فنون ١٣٢٦ سنه‌سنده باارادهٔ سنیه معارف نشاننك ایکنجی رتبه‌سنه نائل اولمشدر .]

مدالیه‌لر

معارف مدالیه‌سی — ٩ جمادی‌الاخره ١٣١٩ تاریخنده احداث اولنمشدر . آلتون وکموش اولمق اوزره ایکی رتبه‌در . الیوم ملغادر .

حجاز تیمور یولی مدالیه‌سی — ٢٠ شعبان ١٣١٩ تاریخنده احداث بیورلشدر . التون وکموش ونیکل اولمق اوزره اوچ رتبه‌سی واردر .

یونان مدالیه‌سی — ٢٧ ذالقعده ١٣١٤ تاریخنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

تخلیصه مدالیه‌سی — ٢٥ ربیع‌الاخر ١٣١٠ تاریخنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

لیاقت مدالیه‌سی — ١٣١٨ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . آلتون وکموش اوله‌رق ایکی رتبه‌سی واردر .

زراعت مدالیه‌سی — عبدالحمید زماننده احداث اولنمشدر . آلتون وکموش وباقردن اوچ رتبه‌سی واردر .

کرید مدالیه‌سی — ١٢٠٨ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . آلتون وکموش ایکی رتبه‌سی واردر

فردوس آشیان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ١٢٨٤ سنه‌سنده کذا ایکی رتبه اولمق اوزره کرید مدالیه‌سی احداث بیورلشدر .

مجار مدالیه‌سی — ٢ ربیع‌الآخر ١٣١٦ تاریخنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

امتیاز مدالیه‌سی — ٢ ذی‌القعده ١٣٠٠ تاریخنده احداث بیورلشدر . آلتون وکموش ایکی رتبه‌سی واردر .

پلونه مدالیه‌سی — ١٢٩٤ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

روسیه محاربه مدالیه‌سی — ١٢٩٤ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

قره طاغ مدالیه‌سی — فردوس آشیان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ١٢٧٩ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

قارص مدالیه‌سی — فردوس آشیان سلطان عبدالمجید خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ١٢٧٢ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

قریم سلستره مدالیه‌سی — خاقان مشار الیهك زمان سلطنتلرنده ١٢٧١ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

سیواستپول مدالیه‌سی — خاقان مشار الیهك زمان سلطنتلرنده ١٢٧٠ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

بوسنه مدالیه‌سی — خاقان مشار الیهك زمان سلطنتلرنده ١٢٢٦ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

کردستان مدالیه‌سی — خاقان مشار الیهك زمان سلطنتلرنده ١٢٦٣ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

یمن مدالیه‌سی — خاقان مشارالیه حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ١٢٦٣ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . آلتون وکموشدن معمولدر .

بریة‌الشام وقلعهٔ عکا مدالیه‌سی — خاقان مشار الیهك زمان سلطنتلرنده ١٢٥٦ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

اشقودره مدالیه‌سی — فردوس آشیان غازی سلطان محمود خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ١٢٤٧ سنه‌سنده احداث بیورلشدر . کموشدن معمولدر .

دوائر مرکزیه‌نك بولندقلری یرلر :

اعیان ومبعوثان مجلسلری	صالی بازارنده مجلس ملی بناسنده .
صدارت دائره‌سی داخلیه نظارتی خارجیه نظارتی	باب عالی بناسنده
شورای دولت دائره‌سی	محاکم قسمی صغوق چشمه تلغرافخانه بناسنده ، دیکر قسملری باب عالی قارشوسنده طمرق دائره‌سنده
عدلیه ومذاهب نظارتی	آیاصوفیه میدانندەکی بناده

اوقاف نظارتی	چنبرلی طاشده
حربیه نظارتی	بایزیدده دائرهٔ مخصوصه‌ده
دائرهٔ مشیخت اسلامیه	سلیمانیه‌ده دائرهٔ مخصوصه‌ده
مالیه نظارتی	بایزیدده دائرهٔ مخصوصه‌ده
بحریه نظارتی	قاسم پاشاده دائرهٔ مخصوصه‌ده
نافعه نظارتی	باب عالی جاده‌سنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
معارف نظارتی	دیوان یولنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
زراعت وتجارت واورمان نظارتی	سلطان احمد میداننده دائرهٔ مخصوصه‌ده
رسومات مدیریت عمومیه‌سی	استانبول ریختیمنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
شهر امانتی	دیوان‌یولنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
دفترخاقانی مدیریت عمومیه‌سی	سلطان احمد میداننده‌کی دائره‌ده
دیون عمومیهٔ عثمانیه	جغال اوغلنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
تقاعد نظارتی	چنبرلی طاش جوارنده
صحیه نظارتی	غلطه ریختیمی اوزرنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
پوسته وتلغراف مدیریت عمومیه‌سی	میدانجقده دائرهٔ مخصوصه‌ده
اعمالات حربیه مدیریتی	طوپخانه‌ده دائرهٔ مخصوصه‌ده
زراعت بانقه‌سی	جغال اوغلنده نافعه نظارتنه متصل دائره‌ده
حجاز تیمور یولی نظارتی	مالیه نظارتنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
رصدخانه	بك اوغلنده تقسیمده
امنیت عمومیه مدیریتی	بایزیدده دائرهٔ مخصوصه‌ده
خاصه قوماندانلغی	حربیه نظارتی قربنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
ژاندارمه قوماندانلغی	حربیه نظارتی قربنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
امنیت صندوغی	جغال اوغنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
مسکوکات اداره‌سی	طوپقپو سرایی داخلنده دائرهٔ مخصوصه‌ده
مطبعهٔ عامره	« « « « «
دیوان محاسبات	جغال اوغلنده « « «
پولیس مدیریت عمومیه‌سی	دیون عمومیه قارشوسنده

عثمانلی دەمیر یوللری

[قیود رسمیه‌یه کوره تصحیح ایدلمشدر .]

حجاز تیمور یولی

	کیلو مترو		کیلو مترو
قدمشریف		غدیرالحج	٤٧٦,٠٠٠
کسوه	٢٠,٨٠٠	بئرالشدیه	٤٨٧,٠٠٠
دیر علی	٣٠,٧٠٠	عقبه الحجازی	٥١٤,٢٠٠
مسمیه	٤٩,٧٠٠	بطن‌الغول	٥١٩,٧٠٠
جباب	٦٢,٦٠٠	وادی رتم	٥٢٩,٨٥٠
خباب	٦٩,١٠٠	تل‌الشحم	٥٤٦,٣٠٠
محجه	٧٧,٨٠٠	رمله	٥٥٦,٠٠٠
شقرع	٨٤,٦٠٠	مدوره	٥٧٢,٠٠٠
ازرع	٩١,٢٥٠	حارات العماره	٥٩٤,٦٠٠
خربة الغزالی	١٠٦,١٠٠	ذات‌الحج	٦٠٨,٤٠٠
درعا (حیفا شعبه‌سیله برلشیر)	١٢٣,٠٠٠	بئر هرماس	٦٣٢,٠٠٠
نصیب	١٣٥,٧٥٠	الحزم	٦٥٤,٤٠٠
مفرق	١٦١,٧٠٠	المحطب	٦٧٧,٤٥٠
خربة السمرا	١٨٥,٣٠٠	تبوك	٦٩٢,٠٠٠
زرقا	٢٠٢,٧٥٠	وادئ اثیل	٧٢١,٠٠٠
عمان	٢٢٢,٤٠٠	دارالحج	٧٤٥,٠٠٠
قصر	٢٣٤,٠٥٠	مستبقعه	٧٥٦,٠٠٠
لبن	٢٤٨,٨٠٠	احضر	٧٦١,٠٠٠
جیزه	٢٥٩,٧٠٠	خمیس	٧٨٣,٠٠٠
ضبعه	٢٧٨,٧٠٠	دلسعد	٨٠٦,٠٠٠
خان الزبیب	٢٩٥,٢٥٢	المعظم	٨٢٩,٠٠٠
مسواقه	٣١٠,٠٠٠	حشم صنعا	٨٥٤,٠٠٠
قطرانه	٣٢٦,٤٧٢	دارالحمرا	٨٨١,٠٠٠
منزل	٣٤٨,٥٠٢	المطالع	٩٠٥,٠٠٠
خربةالفریقره	٣٦٧,٢٠٠	ابو طاقه	٩١٩,٠٠٠
الحسا	٣٧٧,٨٦٠	المزحم	٩٣١,٠٠٠
جروف‌الدراویش	٣٩٧,٤٠٠	مبرقة الناقه	٩٤١,٠٠٠
عنزه	٤٢٢,٦٨٥	مداین صالح	٩٥٥,٠٠٠
وادی‌الجردون	٤٤٠,٥٠٠	العلا	٩٨٥,٠٠٠
معان	٤٥٨,٨١٤	البدایع	٩٩٩,٠٠٠
		مشهد	١,٠١٢,٠٠٠

	کیلو مترو
سهل المطران	١,٠٣٤,٠٠٠
زمرد	١,٠٥٠,٠٠٠
بیئر جدید	١,٠٧٣,٠٠٠
طوبره	١,٠٩١,٠٠٠
المندرج	١,١١٦,٠٠٠
هدیه	١,١٣٤,٠٠٠
جداعه	١,١٥٦,٠٠٠
ابوالنعم	١,١٧٣,٠٠٠
اصطبل عنتر	١,١٨٩,٠٠٠
بوئیره	١,٢٠٩,٠٠٠
بیار نظیف	١,٢٢٩,٠٠٠
بواطه	١,٢٤٨,٠٠٠
حفره	١,٢٦٩,٠٠٠
محیط	١,٢٨٨,٠٠٠
مدینهٔ منوره	١,٣٠٣,٠٠٠

حیفا شعبه‌سی

حیفا	
تل الشام	٢١,٧٠٠
عفوله	٣٦,٣٠٠
شطه	٥١,٠٠٠
بیسان	٥٩,٠٠٠
جسر المجامع	٧٦,٣٠٠
سماح	٨٧,٠٠٠
الحامه	٩٥,٣٠٠
وادئ قلید	١٠٧,٤٠٠
شجره	١١٩,٥٠٠
المقارن	١٢٤,٦٠٠
زیزون	١٣٥,٧٥٠
تلشهاب	١٤٦,٠٠٠
مزیریب	١٤٩,١٠٠
درعا (نقطهٔ التصاق)	١٦١,٠٠٠

بیروت ـ شام ـ حوران خطی

	کیلو مترو
بیروت	
حدث	٦,٣١٥
بعبدا	٨,٩٣٧
جامهور	١١,٩٣٦
عاریا	١٦,٠٧٦
عالیه	٢٠,٣٢٧
بحمدون	٢٦,٤٠٥
عین‌صوفر	٣٠,٥٥٤
مریجات	٤٣,٠٥٧
شتوره	٤٦,٦٧٥
زحله ـ معلقه	٥٥,٨٧٤
ریاق	٦٥,٠٦٤
یحفوفه	٧٧,٠٥٠
زرغایا	٨٦,٤٨٤
زبدانی	٩٧,٥٣٥
التکیه	١٠٩,٧٥٥
بارادا	١١٤,٢٣٤
دیرقانون	١١٨,٨٠٨
عین الفیمه	١٢٥,٠٢٥
جدیدا	١٢٩,٦٠٨
الهامه	١٣٣,٥٠٠
دومحار	١٣٦,٨٧٢
شام ـ برامکه	١٤٣,٦٤٥
شام ـ بعدان	١٤٦,٨٨٨
دارایا	١٥٢,٤٦٤
سالنایا	١٥٦,٦٨١
کسوه	١٦٦,٠٢٦
خان‌دنون	١٦٧,٣٧٦
زراکیه	١٧٩,٣١٤
غیاکب	١٨٥,٠٣١
صونامین	١٩٧,٨٢٤
کنه‌یا	٢٠٤,٨٠٢
کوینیه	٢٠٩,٦١٨
شیخ مسکین	٢٢٦,٠٠٥
دائل	٢٣٥,٠٠٤
مزیریب (حوران)	٢٤٦,٩٤٧

ریاق ـ حلب خطی

	کیلو مترو
ریاق	
بعلبك	٢٦,٧٦٦
لبوه	٥٧,١٦٥
رأس بعلبك	٧٢,١٧٥
قصیر	١٠٢,٠٦٩
خطینه	١١٦,٩٦٩
حمص	١٣٠,٦٣٨
تلبیسه	١٤٦,٢٩٩
کفربهم	١٧٦,٣٦٦
حما	١٨٨,٢٣٤
قومخانه	٢٠٢,٣٧٣
کوکب	٢١٦,٥٢٥
ام الرجیم	٢٤٦,٢٩٧
ابوالضمور	٢٧٣,٤٨٠
فله‌چین	٢٨٦,٠٦٤
حمیدیه	٣٠٢,٨١٣
وخیمی	٣١٨,١٤١
حلب	٣٣١,٥٥٢

حمص ـ طرابلس شام

	کیلو مترو
حمص	
فورینتین	١٢,١٩٥
کوزلاحی	٢٤,٨٧٨
حدیدی	٣٦,١٢٩
تلکلخ	٥١,٢٩٤
عکاری	٦٢,٢٥٩
تل حبش	٧٣,١٢٤
العبدی	٨٦,٤١٧
طرابلس شام	١٠٢,٢٩٥

روم ایلی ده‌میر یوللری

استانبول — قله‌لی برغوس خطی

	کیلو مترو	تاریخ کشادی
قومقپو	٣,٧٩٧	١٠ تموز ١٢٨٨
یکی قپو	٤,٦٧٤	
صماتیه	٦,٠٩٦	٢٣ کانون‌اول ١٢٨٧
یدی قله	٧,٣٣٣	
مقری کوی	١٢,٥٨٤	
ایاستفانوس	١٧,٦٨٢	
کوچك چکمجه	٢١,٩٣٥	١٠ تموز ١٢٨٨
اسپارطه قله	٣٨,٩٤٦	
خادم کوی	٥١,٤٥٣	
چتالجه	٧١,٠٦٢	
قباقجه	٨٥,٧٩٤	
سینکلی	١٠٨,٢٤٣	٥ نیسان ١٢٨٩
جرکس کوی	١٢٩,٤٥٠	١١ حزیران ١٢٨٩
چورلی	١٥٣,٨٧٠	
مرادلی	١٧٩,٧٦٥	
سیدلر	١٩٥,١٢٨	
لوله برغوس	٢١٢,٧٥٠	
بابا اسکی	٢٢٩,٣٩١	
پاولی کوی	٢٥ ,٧٨٧	
اوزون‌کوپری	٢٧١,٣٨٨	
قله‌لی برغوس	٢٨٢,٢٥٨	

دده آغاچ — ادرنه خطی

	کیلو مترو	تاریخ کشادی
فره‌جك	٢٩,٤٥٧	١٧ اغستوس ١٢٨٨
بدیغلی	٥١,٢٧٠	
صوفیلو	٧٠,٣٢٤	
دیمه‌وقه	٩٩,٧٧٦	
قله‌لی برغوس	١١٢,٩٦٩	
اوغورلی	١٢٣,٩٩٢	
ادرنه	١٤٨,٩٩٨	

ادرنه — جسر مصطفی پاشا خطی

قاضی کوی	١٨,٤٦٢	١٧ اغستوس ١٢٨٨
جسرمصطفی پاشا	٣٦,٧٣٨	

بادومه ـ دده اغاج شعبه‌سی

سلانیك ـ درسعادت‌التصاق خطنك فره‌جكدن اعتباراً ٣٨,٣٩٨ كیلو متره‌سنده واقع بادومه استاسیونندن دده آغاجه قدر آیریجه ٩,٠٣٩ كیلو متره طولنده بر شعبه واردركه تاریخ كشادی ١٣١١ سنه‌سی تموزینك اون برینه مصادفدر .

سلانیك ـ درسعادت التصاق خطی

فره‌جك	كیلومترو	تاریخ كشادی
بادومه	٣٨,٣٩٨	١٩ تموز ١٣١٢
خیرقه كوی	٥٠,٣٤٢	٣١ كانون ثانی ١٣١١
غایبی كوی	٦٦,٨٦١	
دمیر بكلی	٨١,٣٧٦	
كوملجنه	٩٧,٥٨١	٢١ مارت ١٣١٢
نارلی كوی	١١٢,٦٣٤	
قزلجه كوی	١٢٨,٨٣٤	
اسكجه	١٤٤,٧٨٠	
اوجبیلر	١٥٨,٨٦٢	
یكی كوی	١٨٠,٠١٥	٢١ كانون ثانی ١٣١١
یوك	٢٠٢,٥٩١	
نصرتلی	٢٢٤,٩٤٦	٣١ تموز ١٣١١
درامه	٢٤ ,١٠٩	
اوته لیغوس	٢٥٢,٧٦٨	
آنغستان آنجستا	٢٦٥,٨٢٣	نیسان ١٣١١
بورنه	٢٨٧,٠٧٢	
سیروز	٣١٠, ٩٣	١٥ شباط ١٣١٠
پروس‌نیك	٣٢٥,٤٩١	
تیمور حصار	٣٤١,٨٨٠	
حاجی بكلك	٣٥١,٣٩٨	١٢ كانون اول ١٣١٠
بوروی	٣٧٤,٤٥٦	
آقنجه‌لی	٣٨٩,١٠١	
طوبران	٤٠٠,٧٠٤	١٠ تشرین اول ١٣١٠
كلندیر	٤٠٩,٥٢٦	
قره‌صولی	٤٣٦,٢٣٧,٨٩	

سلانیك ـ كلندیر شعبه‌سی

صاری كول	١٩,٩٥٠	٧ تشرین اول ١٣١١
صالمانلی	٣٢,٣٦٥	
سلانیك	٦٢,٧٢٨	

اسكوب ـ صرب حدودی

آجارلر	١٩,٧٠٠	٣١ مایس ١٣٠٣
قومانوه	٣٦,٧٠٣	
طبانوفجه	٤٩,٤٦٣	
پره‌شوه	٥٨,١٦٩	
بوقاوجه	٦٣,٩٢١	
بونیفجه	٧٦,٨٤٩	
زیبفجه	٨٤,١٤٨	
صرب حدودی	٨٤,٦٠١	

سلانیك ـ مناستر خطی

	كیلو مترو	تاریخ كشادی
تكه‌لی	١٠,٧١٢	٢٦ تشرین ثانی ١٣٠٨
قیرجه‌لر	٢٨,٨١٠	
كیدا	٤٤, ٦٧	
قره‌فریه	٦٧,٤٦٣	
آغستوس	٧٩,٠٨٠	
ورتقوب	٩٥,٧٧٤	
وودینه	١١٠,٦٩٨	١ حزیران ١٣١٠
لادووا	١١٨,٩٠٦	
اوستروو	١٣٧,٣١١	
صوروویچ	١٥٩,١٨٢	
اكشی صو	١٦٤,٨١٣	
بانیجه	١٧٨,٣٠٨	
فیلورینه	١٨٧,٤٦٤	
قنه‌لی	٢٠٢,٦١٧	
مناستر	٢١٨,٥٦٦	

سلانیك ـ متروویچه خطی واسكوب شعبه‌سی

طوپجیلر	٢٣,٠٨٩	٢٦ حزیران ١٢٨٨
قره اوغلی	٠٠,٠٠٠	
آمانوه	٤٣,٦٢٧	
قره صولی	٥٦,٨٦٠	
كومنجه	٦٠,٨٧٠	
كوكیلی	٧٩,٢٢٣	٢٧ كانون اول ١٢٨٨
میروفچه	١٠١,٥٣١	
استرومچه	١٠٤,٣٣٣	
دمیر قپو	١٢٤,١٧٣	
قیروولاق	١٤٥,٤٧٢	
ونجانی غراچقو	١٦٦,٧٤٥	١ شباط ١٢٨٨
كوپریلی	١٩٤,١٠٩	٢٠ مارت ١٢٨٩
زلنیقو	٢٢٠,٤٧٩	٢٠ مارت ١٢٨٩
اسكوب	٢٤٣,١٠١	
الیاس خان	٢٦٧,٦٢٩	١٠ مارت ١٢٩٠
اورخانیه	٢٧٩,٣٦٠	٧ تموز ١٢٩٠
فیروروپك‌وریسویچ	٢٩٧,٧٦٨	
لیپلیان	٣١٧,٣١٦	٣ تشرین ثانی ١٢٩٠
پرشتنه	٣٣٦,٤٩٦	
وولچترین	٣٥٥,٤٢٥	١٧ تشرین ثانی ١٢٩٠
متروویچه	٣٦٢,٨٩٠	

اناطولی دمیر یوللری

حیدر پاشا ـ انقره خطی

	كیلو مترو	تاریخ كشادی
قزل طوپراق	٢,٥٦٤	٢٦ كانون اول ١٣٠٤ تاریخنده اناطولی عثمانلی تیمور یولنه تسلیم اولنمشدر
فنار یولی	٠	
كوزتپه	٤,٩٨٤	
ارن كوی	٦,٠٢١	
بوستانجی	٩,٠٦٠	
مالتپه	١٤,٠١٥	
قرتال	٢٠,١٢١	
پندك	٢٤,٤٧٠	
طوزله	٣٤,٩٣١	
گكبوزه	٤٤,٣٩١	
دیل اسكله‌سی	٥٥,٤٥٥	
طاو انجیل	٥٩,٥٥٣	
هركه	٦٣,٩٥٠	
یارمجه	٧٣,٨٧٠	
تونون چفتلك	٨٠,٢٣٦	
دریجه	٨٤,٠٤٧	
ازمیت	٩١,٤٦٢	
بیوك دربند	١٠٩,٧٨٤	٢٨ مایس ١٣٠٦
صبانجه	١٢٣,٧٥٦	
عارفیه	١٣١,٧٥٨	
كیوه	١٥٦,٢٦٤	٢٨ كانون اول ١٣٠٦
آقحصار	١٦٧,٨٣٩	
مكجه	١٨١,٥٢٦	
لفكه	١٩٥,٥٩٦	
وزیر خان	٢١٤,٣٧٠	٣ مایس ١٣٠٧
بیله‌جك	٢٣٢,١٤٢	
قره كوی	٢٤٨,٨٤٩	٣ مارت ١٣٠٨
بوز اویوك	٢٦٣,٤٥٥	
این اوكی	٢٨٠,٢٩٥	
چقور حصار	٢٩٤,٦٠٦	٦ حزیران ١٣٠٨
اسكیشهر	٣١٣,٣٩٤	
اغا پیكاری	٣٣٦,١١٧	
الپی كوی	٣٥٢,٧٥١	
بكلك آخور	٣٧٤,٨٣٢	١١ آغستوس ١٣٠٨
صاری كوی	٤٠٦,٠٠٢	
بیچر	٤٣٢,٥٢٣	٢٠ تشرین اول ١٣٠٨
سازیلر	٤٥٢,٩٧١	
بكلك كوپری	٤٦٧,٢٨٩	
پولادلی	٤٨٦,٩٢٧	
مالی كوی	٥٢١,٩٢٣	١٩ كانون اول ١٣٠٨
سنجان كوی	٥٥١,٦٠٩	
انقره	٥٧٧,٠٢٧	

فنار باغچه وعارفیه شعبه‌لری

اشبو خطك فناریولی استاسیونندن فنار باغچه موقعنه قدر ١,٨٠٠ كیلو متره طولنده برشعبه‌سی

و عارفيه استاسيوننده اطه بازارينه قدر ٨,٧٣٠ كيلومترو طولنده ديكر برشعبه‌سی واردر . اطه‌بازاری شعبه‌سنڭ كشادی ١٩ تشرين اول ١٣١٥ ده‌در .

اسكيشهر – قونيه خطی

كوكجه قيصيق	٢٣,٢٤٤	١٨ كانون اول ١٣١٠
صابونجی بيكاری	٤٥,٢٣٩	
الايوند	٦٦,٨٧٤	
چكورلر	٨٦,٥٠٥	١٦ مايس ١٣١١
دوكر	١١٣,١٤٢	١٤ آغستوس ١٣١١
احسانيه	١٢٧,٨٩١	
حمام	١٤١,٣٣١	
غازلی كول حمامی	١٤٤,٩٩٠	
آفيون قره حصار	١٦١,٢٢٩	
بيوك چوبانلر	١٨٠,٦٨٨	١٤ تشرين اول ١٣١١
چای	٢٠٧,٥٣٥	
اسحاقلو	٢٣٣,٥٩٤	١٥ تشرين اول ١٣١١
ياسيان	٢٤٦,٩٠٢	
آقشهر	٢٥٩,٢٤٧	
آزاری كوی	٢٧٧,٦٤٦	
چاووشجی كوی	٢٩٩,٤١٣	٢٧ نيسان ١٣١٢
ايلغين	٣١٦,٨٨٨	١٧ تموز ١٣١٢
قادين خان	٣٤٣,٤٦٢	
سرای اينی	٣٦٧,٥٤٢	
ميدان	٣٨٤,٣٤٢	
پيكار باشی	٤١١,٢٥٨	
قونيه	٤٣٣,٦٨٥	

كوتاهيه شعبه‌سی

اسكيشهر – قونيه خطنك آلايوند استاسيوننده‌ن كوتاهيه‌يه قدر (١٠,١٠٥) كيلو مترو طولنده برشعبه‌سی موجود اولوب ١٢ كانون اول ١٣١٠ تاريخنده كشاد ايدلمشدر . اسكيشهر – قونيه خطی آفيون قره حصاری استاسيوننده‌ن ازمير – آفيون قره حصاری خطنه التصاق ايلر .

— قونيه – بلغورلی خطی —

شين خان	٢٠,٣٧٠	١٥ تشرين اول ١٣٢٠
چومرا	٤٤,٢٣٢	
آريق اورن	٦١,٩٤٠	
مانداسون	٨٠,٦٨٠	
قره‌مان	١٠٢,٢٩٥	
سيدرودا	١١٩,٠٤٥	
آيرانجی دربند (عثمانيه)	١٤٧,٨٧٠	
آلاجه	١٧٣,٠١٢	
اركلی	١٨٩,١٩٢	
بلغورلی	١٩٨,٨٩١	
چابان	٢١٥,٠٧٥	١٨ حزيران ١٣٢٧
اولو قيشله	٢٣٧,٦٠٠	

ازمير – آفيون قره حصاری خطی

ازمير		١٥ تموز ١٣٠٩ تاريخنده ازمير وقصبه وشعباتی ازمير قصبه وتمديدی شركتنه تسليم اولنمشدر .
قارشی يقه	١١,٠٠٠	
چيكلی	١٧,٥٠٠	
اورلجق	٢٤,٥٠٠	
منمن	٣١,٧٥٠	
اميرعالم	٣٨,٢٥٠	
حميديه	٥٦,٠٠٠	
خروس كوی	٦٣,٠٠٠	
مغنيسا	٦٦,٠٠٠	
چوبان عيسا	٧٩,٥٠٠	
قصبه	٩٣,٢٥٠	
اورخانلی	١٠٥,٠٠٠	
احمدلی	١١٣,٧٥٠	
صارت	١٢٣,٥٠٠	
صالحلی	١٣١,٥٠٠	
موناواق	١٤٣,٠٠٠	
دره كوی	١٥٣,٠٠٠	٢٥ آغستوس ١٣١٣
آلقان	١٦٠,٢٥٠	
آلاشهر	١٦٩,٠٠٠	
كيلك	١٧٨,٠٠٠	
قوناقلر	١٨٧,٣٩٥	
كونايكوی	٢٠٧,٥٣٢	
الوانلر	٢١٧,٩٦٧	
احمدلر	٢٣٥,٠٢١	
ايناى	٢٥٢,٢٥٦	
قره قويو	٢٧١,٧٩٠	

عشاق	٢٨٦,٠٨١	١٥ تشرين اول ١٣١٣
قباقلر	٣٠٣,١٦٠	
بنار	٣٢٧,٢٠٩	
اوطوراق	٣٤٥,٢٥٢	
طوملو پيكار	٣٥٧,٨٢٩	
كوچك كوی	٣٧٢,١١٥	٨ كانون اول ١٣١٣
بال محمود	٣٩٥,٨١٣	
كچيك حمامی	٤٠٦,٦٢٣	
آفيون قره حصار	٤١٩,٩٦٨	

— صومه شعبه‌سی —

اشبو خطك مغنيسا استاسيوننده‌ن صومه‌يه قدر ٩٢ كيلومترو طولنده برشعبه‌سی واردر .

قره اغاجلی	١١,٠٠٠	١٤ تموز ١٣٠٦
صاروخانلی	١٨,٢٥٠	
ميخائل	٢٣,٧٥٠	
قايشلر	٣٦,٧٥٠	
قپاقلی	٤١,٠٠٠	
آق حصار	٥٠,٧٥٠	
سليمانلی	٥٩,٠٠٠	
خرطه	٥٩,٧٥٠	
قرق آغاج	٨٠,٠٠٠	١٤ تموز ١٣٠٦
بوغازكوی	٨٦,٢٥٠	
صومه	٩٢,٠٠٠	

— بيرون آباد شعبه‌سی —

مرسينلی	١,٠٠٠	١٤ تموز ١٣٠٦
بيرون آباد	٥,٠٨٧	

— ازمير دينار شعبه‌سی —

كز	٢,٠١١	١٩ حزيران ١٢٨٢
پاراديسو	٦,٤٣٦	
غازی امير	١٤,٠٧٩	
جمعهٔ آباد	٢١,٣١٩	
دوه‌لی كوی	٢٨,١٥٨	
قياسی	٣٦,٢٠٣	
تريانده	٤٣,٠٤١	١٩ حزيران ١٢٨٢
طوربالی	٤٨,٢٧٠	
جلاد	٥٩,١٣١	
قوز پيكار	٦٥,٩٦٩	
آياثلوغ	٧٧,٢٣٢	
عزيزيه	٨٦,٠٨٢	
بالاطجق	٩٩,٣٥٦	
دكرمنجك	١٠٧,٨٠٣	
اركلی	١١٣,٨٣٧	
قره پيكار	١١٩,٨٧١	
آيدين	١٣٠,٩٢٧	
امورلی	١٤٠,٣٨٥	
كوشك	١٤٨,٨٣٣	
جفته قهوه	١٥٤,٤٦٤	
سلطان حصاری	١٥٩,٢٦١	
آقچه	١٦٤,٥٢١	
نازللی	١٧٤,٩٧٩	١٩ حزيران ١٢٩٨
قويوجق	١٨٧,٠٤٧	
خورسوملی	١٩٧,٣١٠	
اورتاقچی	٢١٢,٣٨٨	
سرای كوی	٢٣٠,٨٩٠	
شاملی	٢٤٠,٥٤٥	١ تشرين اول ١٣٠٥
غنچه‌لی	٢٥١,٠٠٥	
بوجه‌لی	٢٦٠,٢٥٥	
قوجه باش	٢٧٣,٥٣٠	
قزل قاقلق	٢٨٣,١٨٥	
باش چشمه	٢٩٦,٨٥٩	
چارداق	٣٠٨,١٢٥	
آپا	٣٢٧,٨٣٥	١ تشرين اول ١٣٠٥
اوجيلر	٣٤٣,٥٢٥	
سودلاج	٣٥٦,٣٩٥	
دينار	٣٧٦,٥١٠	
قره فيو	٣٩٠,٥١٠	٢٨ ايلول ١٣٢٦
چيامی	٤٩٨,٠١٠	
كچی بورلو	٤١١,٨١٠	
بالا ويز	٤٢٣,٤٦٠	٢٠ تشرين اول ١٣٢٧
خوله اوسمی	٤٤٧,٣١٠	

يوجه شعبه‌سی

ازمير — دينار خطنك پاراديس استاسيوننده‌ن يوجه‌يه قدر ٢,٣١٨ كيلومترو طولنده برشعبه واردر . كشادی ٥ اغستوس ١٢٨٦ تاريخنده اجرا ايدلمشدر .

— سیدی کوی شعبه‌سی —

ینه مذکور خطك غازی امیر استاسیوننندن سیدی کویه قدر ۱,٤۱۹ کیلو مترو طولنده بر شعبه‌سی واردر . کشادی ۱۹ تشرین ثانی ۱۲۹۲ تاریخنده اجرا ایدلشدر .

تیره وَ اوده‌مش شعبه‌لری

کذا مذکور خطك طوربالی استاسیوننندن تیره‌یه قدر ٤۷,۸٦۸ کیلومترو طولنده برشعبه‌سی واردرکه موقعلری بروجه آتیدر :

قورقور	٥,٦۳۱	۲۱ اغستوس ۱۲۹۹
قازیق باشی	۱٤,۰۷۸	
جبلاق	۱۹,۷۰۹	
بایندر	۲۸,۱٥٦	
چتال قره آغاج	۳٦,٦۰۳	
تیره	٤۷,۸٦٦	

بوشعبه‌دن‌ده چتال ـ قره آغاج استاسیوننندن اوده‌مشه قدر ۲٥,۳۹٥ کیلو مترو طولنده برخط ایریلیر :

دره باشی	۸,۰٤٥	۳۰ تشرین‌ثانی ۱۳۰٤
حاجی‌الیاس	۱٥,۳۹٥	
اوده مش	۲٥,۳۹٥	

سوکه شعبه‌سی

ازمیر ـ دینار خطنك بلاطجق استاسیوننندن سوکه‌یه قدر (۲۲,۱۳۰) کیلو مترو طولنده برشعبه‌سی واردرکه‌موقعلرینك‌اسامیسی بروجه آتیدر :

موده‌لی قهوه	۱٤,٤۳۰	۱٤ کانون‌ثانی ۱۳۰٦
کمر	۲۱,٥٦۰	
سوکه	۲۲,۱۳۰	

ده‌کیزلی شعبه‌سی

ینه مذکور خطك‌غنچه‌لی‌استاسیوننندن‌دکیزلی‌یه قدر (۹,٤٦۰) کیلومترو طولنده برشعبه‌سی واردر . کشادی ۲٤ شباط ۱۳۰٦ ده‌در .

چیوریل شعبه‌سی

ازمیر ـ دینار خطنك سودلاچ استاسیوننندن چیوریل استاسیوننه قدر (۳۰,٥۷۱) کیلومترو طولنده برشعبه‌سی واردر :

صوندورلی	۱٥,۰۰۰	۱۷ کانون‌اول ۱۳۰۷
اینجه کوی	۲۳,۷۳۲	
چیوریل	۳۰,٥۷۱	

مدانیه — بروسه‌خطی

یورکه‌لی	۱۰,٤۱٥	٤ حزیران ۱۳۰۸
قورو	۲۲,٤۳٦	
عجملر	۳٦,۰۲٤	
یهودیلر	۳۸,٦٤۸	
بروسه	٤۱,۱۱۲	

مرسین ـ آطنه‌خطی

یافه کوی	۱۰,۸۰۰	۱۷ تموز ۱۳۰۲
حاجی طالب	۱۹,۲۰۰	
طرسوس	۲٦,۳٥۰	
کولك بوغازی	۳۱,٤۰۰	
یکیجه	٤۳,۱٥۰	
وانیس اوغلی	٦۰,۲٥۰	
اطنه	٦۷,۰۰۰	

یافه ـ قدس خطی

بوخط (۸٦,٦۳۰) کیلومتروطولنده اولوب ۱٤ ایلول ۱۳۰۸ ده کشادی اجرا ایدلمشدر .

استاسیونلری شونلردر :

یافه ، لیدا ، رمله ، سجد ، دیرایان ، بتیر ، قدس شریف

پوسته وتلغراف تعرفه‌لری

ممالك عثمانیه داخلنده‌كی حواله‌نامه‌لره مخصوص اجورات تعرفه‌سیدر :

غروشدن	غروشه‌قدر	استیفا اولنه‌جق اجرت: پاره	استیفا اولنه‌جق اجرت: غروش
۱	۱۰۰	۲۰	—
۱۰۱	۲۰۰	—	۱
۲۰۱	۳۰۰	۲۰	۱
۳۰۱	٤۰۰	—	۲
٤۰۱	٥۰۰	۲۰	۲
٥۰۱	۷۰۰	—	۳
۷۰۱	۹۰۰	۲۰	۳
۹۷۱	۱۱۰۰	—	٤
۱۱۰۱	۱۳۰۰	۲۰	٤
۱۳۰۱	۱٥۰۰	—	٥
۱٥۰۱	۱۷۰۰	۲۰	٥
۱۷۰۱	۱۹۰۰	—	٦
۱۹۰۱	۲۰۰۰	۲۰	٦

مرسل الیهك امضاسی طلب ایدلدیکی تقدیرده آیروجه برغروش اخذ اولنور.

ولایت‌ممتازه وممالك‌اجنبیه ایچون قبول‌اولنه‌جق حواله‌نامه‌لره مخصوص اجورات تعرفه‌سیدر :

		غروشدن	غروشه‌قدر	غروش
مصر		۱	۲۰۰	۱
بلغارستان		۲۰۱	٤۰۰	۱
پورتکیز	فرانق ۲۹٥ — فرانق ٥۰	٤۰۱	٦۰۰	۳
لوکسنبورغ		۸۰۱	۱۰۰۰	٥
رومانیا		۱۰۰۱	۱۲۰۰	٦
رومانیا		۱۲۰۱	۱٤۰۰	۷
بلچیقا		۱٤۰۱	۱٦۰۰	۸
اسویچره		۱٦۰۱	۱۸۰۰	۹
فرانسه		۱۸۰۱	۲۰۰۰	۱۰
		۲۰۰۱	۲۲۰۰	۱۱

المانیا : ٤۰۰ مارق — ۲۱۷٤ غروشدر .
فلمنك . ۲٤۰ فلورین — ۲۲۱۱,۲٥ غروشدر .
اسوچ و نوروچ فنلاندیابیوك‌دوقه‌لغی ۲٦۰قورون—۲۲۰۷غروشدر

تلغرافنامه اجوراتی

درسعادتدن زیرده اسامیسی محرر مواقع ومراکزه کشیده اولنه‌جق تلغرافنامه‌لرك بهر کلمه‌سندن یکرمی پاره اجرت استیفا قلنور . حد اصغری یدی بچق غروشدر :

ادرنه	آیوالق	جسرمصطفی پاشا
اخی چلبی	ارکلی بحر سیاه	چرکش
ادرمید	بابا اسکی	چفته‌لرچفتلکی
اردك	بارطین	چکرکه
ارطغرل	بالیکسر	چورلی
ارکلی «مرمره»	باندرمه	جوکه
اسکچه	بروسه	حاجی دانشمند
اسکلب	بولی	حوصه
اسکیشهر	بوی آباد	خیره بولی
آفیون‌قره‌حصار	بیغادیچ	داری دره
آقچه شهر	بیله‌جك	دیورك
اکری دره	بیرامیچ	دوزجه
اینوز	بوطرناق	بارطین (نام‌دیکر دوسباط)
اورته کوی	پیکارحصار	دده اغاج
اوزون کوپری	پاپازلق	دینوقه
ایپصاله	تکفورطاغی	ذلخوه
ایکنه آطه	تیمورطاش	روبچوز
اینه کول	تربه دره	زالف
اینه بولی	چرکس کوی	کلیبولی
زغفرانبولی	عشاق	کلید البحر
سدالبحر	فره‌جك	کملیك
سکود	قوشیغواق‌سلطان‌یری	کنغری
سلبوکن	قرجه علی	کوملجنه
سماو	قرق کلیسا	

سید غازی	قره‌اغاج اسکله‌سی	کرماستی
سینوب	قره‌حصار صاحب	افکه
شار کوی	قسطمونی	لوله برغوس
صندقلی	قصبهٔ کرزه	مدانیه
صوفیلو	قلعه‌جك	مدرنی
طاش کوپری	طوپ قلعه	مدیه
طرنوه‌جق	کدوس	مرادلی
طمراش	کره‌ده	مرفته
طوسیه	کره‌دهٔ سیدوب	معلقره
زوربالی (نام دیکر کشان		میخالیچ
کوینك)		یکیشهر

اخطار مخصوص

۱ — متعدد سرلوحه‌لی اولان تلغرافنامه‌لردن بهر یکرمی کلمه ایچون یوز پاره آلنور.

۲ — کلمه‌سی برغروش اولان تلغرافنامه‌لر حداصغری اوله‌رق اون غروشدن آشاغی اولمیه‌جقدر.

۳ — حجاز مخابراتی ایچون سلط مرکزینه قدر قرق پاره ومعادن ایلری مرکز ایچون ایکی غروش اخذ اولنه‌جقدر.

« اشبو تعرفه اسامیسی بالاده محرر مواقفه درسعادتدن کشیده اولنه‌جق تلغرافنامه‌لره مخصوصدر . »

بهر کلمه‌سی اون پاره‌یه اولان مراکز تلغرافیه : حد اصغری بش غروشدر .

ازمید	پندك	سلوری
اطه بازاری	توتون چفتلکی	شیله
اغوه	خادمکوی	صبانجه
انجللی	چتالجه	طراقلی
اذینه	چکمجهٔ کبیر	طوزله
آیواجق	داریجه [۱]	قره‌برون
بیغا	درنجه	قره‌جه‌کوی
قوری قواق	قره بیغا	یارمجه
قره مرسل	ککبوزه	لاپسکی
قندره	کیوه	یالوه
قرتال	مالتپه	یقه‌جق [۲]
قلعهٔ سلطانیه	هرکه	

[۱] ۷ غروش سوریجی اجرتی النور کبزه‌دن کوندریلور.
[۲] ۱۰ « « « قرتالدن «

بهر کلمه‌سی بش پاره‌یه یعنی یکرمی کلمه‌سی یوز پاره‌یه اولان مراکز تلغرافیه :

اناطولی فناری [۱]	بوستانجی	بیوك لیمان [۱]
ارناود کوی	باب مشیخت	پاشاباغچه‌سی [۲]
ارن کوی	باب عالی	پویراز قلعه [۳]
اسکدار	باروتخانه	ترسانه
اقسرای	بورغاز اطه‌سی [۱]	تکفور طاغی
اناطولی حصار [۲]	بشکطاش	چنکل کوی
اورته کوی	بك اوغلی	حیدر پاشا
ایاستفانوس [۳]	بکار بکی	خاصکوی
ایوب سلطان		
ایروه (نام دیکر	بیوك اطه	داود پاشا
الماس طاش) [٤]	بیوك دره	دیرکلر آره‌سی
زیتون برونی	بیك	رامی قشله‌سی
سرکه‌جی	بلاط	روم ایلی حصار
سلیمیه	فنار خلیج	« فنار [٤]
سنجاق تپه	قاضی کوی	« قواغی
صاری یار	قاکلیجه [۲]	مجار
صفوق چشمه	قپان دقیق	مقری کوی
طرابیه	قرق اغاج انباری	میرکون
طوپقپو	قرق اغاج فشنك خانه‌سی	وفا
		هکبه‌لی اطه
طوپخانه	قزل طوپراق	یکی جامع
غلطه	قندیللی [۳]	یکی کوی
غربجه [٥]	قوری چشمه	کیرچ اوجاغی [٥]
فاتح	قوزغنجق	کیرچ برونی
باب سرعسکری	قنالی اطه [٤]	کیلیوس [٦]

[۱] ۱۲ غروش مصرفله سوریجی معرفتیله
[۲] ۱۰ غروش قایق اجرتی آلنور.
[۳] ٥ غروش سوریجی اجرتی آلنور.
[٤] ۳٥ غروش مصرفله اجرتی هکبه‌لیدن
[٥] ۳۰ غروش مصرفله

[۱] ۱۰ غروش قایق اجرتی هکبه‌لی اطه‌دن کوندریلور.
[۲] ۱۰ غروش مصرفله
[۳] ۱۰ « «
[٤] ۱۰ « قایق

[۱] ۱٤ غروش مصرفله
[۲] ۱۰ « «
[۳] ۱٤ « «
[٤] ۲۸ « «
[٥] ٥۰ « «
[٦] ٤۲ « «

بهر کلمه‌سی آلتمش پاره‌یه اولان مراکز تلغرافیه

حانیه	سلطانیه	سنه
قندیه	لاشید	مالوز
رسمو	دلم	قستل

سوده	امانیقوله	میرس
اسفاکیه	یره پتره	بوزجه اطه

اشبو مراکزه اولان تلغرافنامه‌لرك اجورات اصلیه‌لرندن بشقه آیروجه قابلو اجرتی اوله‌رق یوز پاره آلنور .

ادرنه ، بنغازی و طرابلس غرب ایچون تلسز تلغراف واسطه‌سیله کشیده قلنه‌جق تلغرافنامه‌لرك بهر کلمه‌سی برغروش یکرمی پاره‌در.

حد اصغری اون بش غروشدر .

درسعادتدن ممالك مختلفه‌یه کشیده قلنه‌جق تلغرافنامه‌لرك بهر کلمه‌سی ایچون اخذ اولنه‌جق اجوراتك مقداری :

اسامی ممالك		سانتیم	فرانق
حجاز		٤٠	٢
المانيا		٥٥	٠
اوستریا ـ مجارستان		٣٤	٠
اوستراليا		٧٥	٣
اسپانیا		٦٥	٠
اسوچ		٦٩	٠
اسویچره		٥١	٠
انکلتره		٧١	٠
ایتالیا		٤٨	٠
ایران	خانقین طریقیله	٦٠	١
	ابوشهردن ماعدا باطوم طریقیله	٩٠	١
	اوده‌سا قابلوسی طریقیله	٠٠	٢
بخارا		٤٦	٢
بلچیقا		٦٠	٠
بلغارستان		٢١	٠
بوسنه ـ هرسك		٢٧	٠
پورتکیز		٣٠	٢
پریم اطه‌سی		٦٩	٠
تونس		٦٨	٠
جزایر		٦٧	٠
جبل الطارق		٦٩	٠
جیبوتی		٨٥	٢
چین		٥٠	٥
حبشستان		٨٥	١
دانیمارقه		٦٠	٠
زنکبار		١٣	٣
روسیه		٧٢	٠
رومانیا		٢٦	٠

اسامی ممالك		سانتیم	فوانق
ژاپونیا		٢	٦
سواکن		٦٤	١
سیام		٢٣	٣
سنغاپور		١٠	٤
شیقاغو		١٥	٢
صربستان		٢٧	٠
طونکین		٣٦,٥	٦
طرابلس غرب		٨٨	٠
عدن		٥٠	٢
فرانسه وقورسیقه		٥٦	٠
فلمنك		٦٠	٠
فاس		٨٣	٠
قره‌طاغ		٢٧	٠
لوکسنبورغ		٦٠	٠
مالاغه		١٠	٤
مالطه		٦٩	٠
مصر	برنجی منطقه	١٥	١ (العریش طریقیله)
	ایکنجی «	٣٠	١
	اوچنجی «	٥٥	١
مکسیقه		٧٥	٣
نوروج		٧٢	٠
نیورق		٧٧	١
هندستان و بیرمانیا		٣٥	٢
یمن		٨٠	٢
یونانستان		٢٨	٠
«	(چشمه طریقیله)	٣٨	٠
یونان اطه‌لری		٣٢	٠
«	(بوزجه‌اطه وشیره طریقیله)	٤٢	٠

کوستنجه طریقیله کشیده اولنه‌جق تلغرافنامه‌لر اجوراتی:

	سانتیم		سانتیم
اوستریا ـ مجارستان	٣٨	انکلتره	٧٦
المانیا	٥٥	ایتالیا	٦٦
بلچیقا	٦٠	قره‌طاغ	٥٦
دانیمارقه	٦٠	نوروچ	٧٢
لوکسنبورغ	٦٠	پورتکیز	٧٨
هولاندا	٦٠	روسیه	٧٢
بوسنه ـ هرسك	٥٣	صربستان	٤٨
بلغارستان	٤٧	اسویچره	٥٧
اسپانیا	٧٣	اسوچ	٦٩
فرانسه	٦٥		

مقیاسات

یکی مقیاسلر

طول ومسافه مقیاساتی

اقسامی

(١) آرشون (متره) = (١٠) کراه (دسیمتره)
(١) کراه (دسمتره) = (١٠) پرمق (سانتیمتره)
(١) پرمق (سانتیمتره) = (١٠) خط (میلیمتره)
(١) خط (میلیمتره) = (١٠) نقطه (دسیمیلیمتره)

اضعافی

(١٠) آرشون (متره) = (١) بوی (دقامتره)
(١٠٠) « « = (١) هکتومتره
(١٠٠٠) « « = (١) میل (کیلومتره)
(١٠٠٠٠) « « = (١) فرسخ (میریامتره)

مساحهٔ اراضی مقیاسلری

اقسامی

(١) آرشون مربعی = (١٥٠) کراه مربعی
(١) کراه « = (١٠٠) پرمق «
(١) پرمق « = (١٠٠) خط «

اضعافی

(١٠٠) آرشون مربعی = (١) اولك (آر = دقامتره مربعی)
(٢٥) اولك (آر) = (١) دونم
(٤) دونم = (١) جریب (هکتار)
(١٠٠) جریب (هکتار) = (١) میل مربعی (کیلومتره مربعی)
(١٠٠) میل مربعی = (١) فرسخ « (میریامتره مربعی)

مایعات وحبوبات مقیاساتی

اقسامی

(١) اولچك (لیتره) = (١٠) قوطی (دسیلیتره)
(١) قوطی (دسیلیتره) = (١٠) ظرف (سانتیلیتره)

اضعافی

(١) یکی آرشون مکعبی (کیلولیتره) = (١٠) کیله (هکتولیتره)
(١) کیله (هکتولیتره) = (١٠) شنیك (دقالیتره)
(١) شنیك (دقالیتره) = (١٠) اولچك (لیتره)

اوزان واثقال مقیاساتی

اقسامی

(١) درهم (غرام) = (١٠) دنك (دسیغرام)
(١) دنك (دسیغرام) = (١٠) بغدای (سانتیغرام)
(١) بغدای (سانتیغرام) = (١٠) حبه (میلیغرام)

اضعافی

(١٠٠٠) یکی درهم (غرام = (١) قیه (کیلوغرام)
(١٠) قیه (کیلو) = (١) بطمان (میریا غرام)
(١٠) بطمان = (١٠٠) قیه (١) قنطار (کنتال)
(١٠) قنطار = (١٠٠٠) « (١) چکی (طونیلاته)

مقیاسات عتیقه

(١) زراع معماری = (٢٤) پرمق
(١) پرمق = (١٢) خط
(١) خط = (١٢) نقطه
} صنایع معماریه واراضی مساحه‌سنده مستعملدر

(١٢) پرمق = (١) قدم
(٥) قدم = (١) قولاج
} حفریاتده مستعملدر

(١) چارشو آرشونی = (٨) اوروب
(١) اوروب = (٢) کراه
} زراع معماریدن بر پرمق اون خط التی نقطه نقصاندر

(١) انداز‌ه = (٨) اوروب
(١) اوروب = (١) کراه
} چارشو آرشوندن سکز خط سکز نقطه نقصاندر

اضعافی

(٢٥٠٠) زراع معماری = (١) میل — اورته یورویشله یکرمی دقیقه‌لق مسافه
(٣) میل = (١) فرسخ — اورته یورویشله بر ساعتلك مسافه
(٤) فرسخ = (١) برید
(٢) برید = (١) مرحله
قره‌ده بر درجه‌لك مسافه = ١٩,٨٤٥ ساعت
دکزده « « = ٢٠ ساعت

مساحهٔ اراضی مقیاسلری

(١)	زراع معماری مربعی	=	(٥٧٦) پرمق مربعی
(١)	پرمق مربعی	=	(١٤٤) خط »

اضعافی

(٤٠٠)	زراع معماری مربعی	=	(١) اولك
(٤)	اولك	=	(١) دونم

اکیال مقیاسلری

اقسامی

(١)	استانبول کیله‌سی	=	(٤) شنیك
(١)	شنیك	=	(٢) قوطی
(١)	قوطی	=	(٢) ظرف

اوزان مقیاسلری

اقسامی

(١)	قیه	=	(٤٠٠) درهم		
(١)	درهم	=	(٤)	دنك	
(١)	دنك	=	(٤)	قیراط (١٦) قیراط = (١) درهم	[*]
(١)	قیراط	=	(٤)	بغدای (٦٤) بغدای = (١) درهم	
(١٧٦)	درهم	=	(١)	لودره	
(١,٥)	»	=	(١)	مثقال	

اضعافی

(٦)	قیه	=	(١)	بطمان
(٤٤)	قیه	=	(١)	قنطار
(٤)	قنطار	=	(١٧٦) قیه = (١) چکی	

مقیاسات عتیقه‌نك جدیده‌یه تحویلی

طول ومسافه مقیاسلری

١	زراع معماری	=	٠,٧٥٨	یکی آرشون (متره)
١	» » مربعی	=	٠,٥٧٤٥٦٤	» » مربعی
١	» » مکعبی	=	٠,٤٣٥٥٢٠	» » مکعبی

[*] اکثریا بو وجهله مستعملدر .

١	پرمق	=	٣,١٥٨	عشیرزراع (سانتیمتره)
١	خط	=	٠,٢٦٣	» » »
١	نقطه	=	٠,٢١٩	» » »
١	چارشو آرشونی	=	٠,٦٨	یکی آرشون (متره)
١	» » مربعی	=	٠,٤٦٢٤	» » » مربعی
١	اوروب	=	٥,٨	عشیرزراع (سانتیمتره)
١	اندازه	=	٠,٦٥	یکی آرشون (متره)
١	» مربعی	=	٠,٤٢٢٥	» » » مربعی
١	اوروب	=	٨,١٢٥	عشیرزراع (سانتیمتره)
١	اسکی میل	=	١,٨٩٥	یکی میل
١	اسکی فرسخ	=	٠,٥٦٨٥	یکی فرسخ
١	» دونم	=	٠,٣٦٧٧٢	» دونم
١	استانبول کیله‌سی	=	٠,٠٧	» کیله
١	شنیك	=	٠,٠٠٩٢٥	» آرشون مکعبی
١	استانبول کیله‌سی	=	٣٧	اولچك (لیتر)

اوزان مقیاساتی

١	بغدای	=	٠,٠٥٠١١٩١٤	یکی درهم (غرام)
١	قیراط	=	٠,٢٠٠٤٧٦٥٦	» »
١	دنك	=	٠,٨٠١٩٠٦٢٥	» »
١	اسکی درهم	=	٣,٢٠٧٣٦٢٥	» »
١	مثقال	=	٤,٨١١٤٣	» »
١	لودره	=	٦٥٤,٥٤١١٢	یکی درهم (غرام)
١	اسکی قیه		١,٢٨٢٩٤٥	» قیه (کیلو)
١	» بطمان	=	٠,٧٦٩٧٦٧	» بطمان
١	» قنطار	=	٠,٥٦٤٤٩٦	» قنطار
١	» چکی	=	٠,٢٣٥٧٩٨	» چکی

مقیاسات جدیده‌نك عتیقه‌یه تحویلی

١	یکی آرشون (متره)	=	١,٣١٩٢٦١	زراع معماری
١	» » (مربعی)	=	١,٧٤٠٥٤	» » مربعی
١	» » (مکعبی)	=	٢,٢٩٦١٠٧	» » مکعبی
١	» »	=	١,٤٧٠٥٨٨	چارشو آرشونی
١	» » (مربعی)	=	٢,١٦٢٦٢٩	» » مربعی

١	« « (متره)	=	١,٥٣٨٤٥	اندازه
١	« « (مربعی)	=	٢,٣٦٦٨٦٥	« (مربعی)
١	فرسخ	=	١,٣١٩٢١٥	اسکی فرسخ
١	یکی دونم	=	٢,٧١٩٤٥٣	« دونم
١	یکی کیله	=	٢,٧٠٢٧٠٣	استانبول کیله‌ی

اوزان

١	یکی درهم	=	٠,٣١١٧٨٣	اسکی درهم
١	« قیه	=	٠,٧٧٩٤٥٧	« قیه
١	« بطمان	=	٢,٢٩٦٠٩٥	« بطمان
١	« قنطار	=	١,٧٧١٤٩٣	« قنطار
١	« چکی	=	٤,٤٢٨٧٣٣	« چکی
١	« طون	=	٧٧٩,٤٤٣٧٥	« قیه

انکلیز مقیاساتی

١٢	لینیه	=	١	پوس
١٢	پوس	=	١	قدم (فوت)
٣	قدم (فیت)	=	١	یارده (یارد)
٢	یارده(یارد)	=	١	قولاچ (فاذم)
١٧٦٠	« «	=	١	میل بری (٤ استاتوت‌مایل)
٦٠٨٠	قدم (فیت)	=	١	میل‌بحری (نوتیقل مایل)
١	میل بحری	=	١٠	غومنه
١	« « وجغرافی	=	١,١٥١	میل بری (ستاتوت مایل)

عثمانلی مقیاسات عتیقه وجدیده‌سنك انکلیز مقیاساتنه تحویلی
طول مقیاساتی

١	یکی آرشون (متره)	=	١,٠٩٣٦	یارده
١	معمار آرشونی	=	٠,٨٢٨٩	«
١	چارشو «	=	٠,٧٤٣٦٧	«
١	اندازه	=	٠,٧٠٩٢	«
١	معمار آرشونی	=	٢,٤٨٦٩٢١	قدم
١	چارشو «	=	٢,٢٣١٠١	«

اوزان مقیاساتی

١	اسکی قیه	=	٢,٨٢٨٤٥٤	لبره
١	یکی «	=	٢,٢٠٤٦٢١٢٥	«
١	« طون	=	٢٢٠٤,٦٢١	«
١	« «	=	٠,٩٨٤٢٠٥٩	طون

انکلیزطول مقیاساتنك عثمانلی مقیاسات عتیقه وجدیده‌سنه‌تحویلی

١	پوس	=	٠,٠٢٥٤	یکی آرشون (متره)
١	قدم	=	٠,٣٠٤٧٩٧	« « «
١	«	—	٠,٤٠٢١٤	زراع معماری
١	«	=	٩,٦٥١٣٦	« « پرمغی
١	«	=	٠,٤٤٨٢٢٧	چارشو آرشونی
١	«	=	٣,٥٨٥٨١٦	« « اوروبی
١	«	=	٠,٤٧	اندازه
١	«	=	٣,٨٦	« اوروبی
١	یارده	=	٠,٩١٤٤	یکی آرشون (متره)
١	«	=	١,٢٠٦٤٣	معمار آرشونی
١		=	١,٣٤٤٦٨٢	چارشو «
١	«	=	١,٤١	اندازه

سنهٔ هجریهٔ قمریه‌دن سنهٔ میلادیه‌یی بولمق

هر هانکی برسنهٔ هجریهٔ قمریه‌دن سنهٔ میلادیه‌یی بولمق ایچون سنهٔ قمریه‌یی دور شمسی اولان ٣٣ عددینه تقسیم وبوتقسیمدن ظهور ایدن خارج‌قسمت مذکور سنه‌دن طرح وحاصل طرحه ٦٢١ عددی ضم اولندقده سنهٔ میلادیه اولور.

مثال : ١٣١٤ سنهٔ هجریهٔ قمریه‌سی ابتداسنده سنهٔ میلادیه‌نك قاچنجی سنه‌سی اولدیغی مطلوب :

١٣١٤ | ٣٣ — ١٣١٤

٣٩ { سنهٔ قمریه‌نك ٣٣ تقسیمندن ظهور ایدن خارج قسمت — ٩٩ ٣٩

١٢٧٥ سنهٔ هجریهٔ شمسیه — ٣٢٤

٦٢١ ضم — ٢٩٧

١٨٩٦ ١٣١٤ سنهٔ قمریه‌سی ابتداسنده سنهٔ میلادیه — ٢٧

سنهٔ میلادیه‌دن سنهٔ هجریهٔ قمریه‌یی بولمق

هر هانکی بر سنهٔ میلادیه‌نك مصادف اولدیغی سنهٔ هجریهٔ قمریه‌یی بولمق ایچون ٦٢١ عددینی سنهٔ میلادیه‌دن طرح وحاصل طرحی ٣٣ عددینه تقسیم ایدوب ظهور ایدن خارج قسمت مذکور حاصل طرحه ضم اولندقده سنهٔ هجریهٔ قمریه اولور.

مثالی : ١٧٩٧ سنهٔ میلادیه‌سی ابتداسنك مصادف اولدیغی سنهٔ هجریهٔ قمریه مطلوب :

١٨٩٧ — ١٢٧٦ | ٣٣

٦٢١ — ٩٩ | ٣٧

١٢٧٦ سنهٔ هجریهٔ شمسیه — ١٢٨٦

٣٧ تقسیمدن ظهور ایدن خارج قسمت — ٢٣١

١٣١٤ ١٨٩٧ سنه‌سی ابتداسنده سنهٔ هجریهٔ قمریه — ٥٥

تاریخ میلادیدن تاریخ مالئ عثمانی‌یی بولمه‌نك اصولی

بیك سکز یوزقرق تاریخ میلادیسندن اعتباراً جاری اولمق اوزره هرهانکی برتاریخ میلادی‌یی تاریخ مالی‌یه تحویل ایچون تاریخ مذکوردن ٥٨٤ وماهنك عدد ایامندن ١٢ — بیك طقوز یوز سنهٔ میلادیه‌سی مارتنك اون دردنجی کوننـدن اعتباراً ١٣ — عددی طرح ایدلدکده باقی تاریخ مالی وماهنك عدد ایامی اولور .

مثال : ١٨٩٦ سنهٔ میلادیه‌سی تموزینك یکرمی آلتنجی کونی سنهٔ مالیه‌نك هانکی سنه وماهنك قاچنجی کوننه مصادف ایدوکی مطلوب :

١٨٩٦ سنهٔ میلادیه ٢٦ افرنجی تموز
٥٨٤ طرح ١٢ طرح
١٣١٢ سنهٔ مالیه ١٤ تموز

بیك اوچیوز اون ایکی سنهٔ مالیه‌سی تموزینك ١٤ نجی کونی ایدوکی .

اکر تحویلی آرزو اولنان تاریخ میلادی کانون ثانی وشباط آیلرینه مصادف ایسه سالف الذکر ٥٨٤ عددینه واحد ضمیله ٥٨٥ عددی طرح ایدلملیدر وماهنك عدد ایامندن ١٢ طرح ولنه‌مدیغی صورتده اولکی ماهك عدد ایامی ضم ایدلدکدن صکره مجموعندن ١٢ طرح وحاصل طرح اولکی ماهك عدد ایامی اولور .

مثال : ١٨٩٦ سنهٔ میلادیه‌سی شباطنك دردنجی کونی سنهٔ مالیه‌نك هانکی سنه وهانکی ماهنك قاچنجی کوننه تصادف ایتدیکی مطلوب :

١٨٩٦ سنهٔ میلادیه ٤ شباط دردن ١٢ طرح
٥٨٥ تحویل آرزو اولنان ٣١ اولنه‌مدیغندن اولکی ماهی
١٣١١ تاریخ شباط آینده ٣٥ اولان کانون ثانینك عدد
اولدیغی ایچون ٥٨٤ ٢٢ ایامی ضم ایدیله‌رك مجموع
عددی یرینه ٥٨٥ ٢٣ عندن ١٢ تفاضل کانون
ثانی طرح باقی سنهٔ مالیه

تاریخ مالئ عثمانیدن تاریخ میلادی‌یی بولمه‌نك اصولی

بیك ایکی یوز اللی آلتی تاریخ مالیسندن اعتباراً جاری اولمق اوزره هرهانکی برتاریخ مالی‌یی تاریخ میلادی‌یه تحویل ایچون تاریخ مذکوره ٥٨٤ وماهنك عدد ایامنه دخی ١٢ — بیك اوچیوز اون آلتی سنهٔ مالیه‌سی مارتنك ابتداسندن اعتباراً ١٣ — عددی ضم ایدلدکده حاصل جمع تاریخ میلادی وماهنك عدد ایامی اولور .

مثال : ١٣١٢ سنهٔ مالیه‌سی مارتنك ٨ نجی کونی سنهٔ میلادیه‌دن هانکی سنه وماهنك قاچنجی کوننه تصادف ایتدیکی مطلوب :

١٣١٢ سنهٔ مالیه ٨ مارت
٥٨٤ ضم ١٢ ضم
١٨٩٦ سنهٔ میلادیه ٢٠ مارت افرنجی

اکر تحویلی آرزو اولنان تاریخ مالی کانون ثانی وشباط آیلرینه مصادف ایسه مذکور ٥٨٤ عددی یرینه ٥٨٥ عددی ضم ایدلملیدر وماهك عدد ایامنه ١٢ ضم ایدلدکدن صکره مجموع اوتوز واوتوزبردن فضله ظهور ایتدیکی تقدیرده - ایجابنه کوره - اوتوز ، اوتوز بر ، یکرمی طقوز ویا یکرمی سکز تفاضل اولندقده باقی صکره‌کی ماهنك عدد ایامی اولور .

مثال : ١٣١٢ سنهٔ مالیه‌سی کانون ثانینك ٢٧ نجی کونی سنهٔ میلادیه‌نك هانکی سنه وماهنك قاچنجی کوننه مصادف ایدوکی مطلوب :

١٣١٢ سنهٔ مالیه
٥٨٥ کانون ثانیده بولندیغی ایچون ٥٨٤ عددی یرینه ٥٨٥ ضم
١٨٩٧ سنهٔ میلادیه اولور

مسکوکات

اليوم مستعمل ، اولان مسکوکات عثمانیه‌نك نوع وعیاری وقیمت وثقلتلری

نومرو	نوعی	عیاری بیکده	شمدیکی اسمی	قیمت اصلیه	قیمت رسمیهٔ حاضره‌سی		ثقلتلری			قطرلری	ثخنلری
				غروش	پاره	غروش	قیراط	درهم	غرام	میلمتره	میلمتره
١	آلتون	٩١٦ ٢/٣	بشی برلك لیرا	٥٠٠		٥١٣	٤	١١	٣٦،٠٨٢٨	٣٥	٢،١٨
٢	»	»	ایکی بچقلق »	٢٥٠	٢٠	٢٥٦	١٠	٥	١٨،٠٤١٤	٢٧،٢٠	١،٧٤
٣	»	»	لیرای عثمانی	١٠٠	٢٤	١٠٢	٤	٢	٧،٢١٥٦	٢٢، ٥	١،٠٨
٤	»	»	یارم لیرا	٥٠	١٢	٥١	٢	١	٣،٦٠٨٢	١٨	٠،٨٦
٥	»	»	چاریك لیرا	٢٥	٢٦	٢٥	٩	٠	١،٨٠٤١	١٤،٧٥	٠،٦١
١	کموش	٨٣٠	مجیدیه	٢٠		١٩	٨	٧	٢٤،٠٥٥٠	٣٧	٢،٢٧
٢	»	»	یارم مجیدیه	١٠	٢٠	٩	٢	٣	١٢،٠٢٧٥	٢١،٢٥	٢،١٤
٣	»	»	چاریك	٥	٣٠	٤	١٤	١	٦،٠١٣٨	٢٤	١،٠٦
٤	»	»	ایکیلك	٢		٢	١٣	٠	٢،٤٠٥٥	١٨،٧٥	١
٥	»	»	غروشلق	١		١	٦	٠	١،٢٠٢٧	١٥	٠،٧٥
٦	»	»	یکرمیلك	٠،٥	٢٠		٣	٠	٠،٦٠١٣	١٣،٧٥	٠،٥٠
١	کموش متالیك	٤٣٥	آلتیلق (متالیك بش غروش)			٥		٤	١٢،٨٢٨	٣٧	٠،٥٠
٢	»	»	« نصفیه‌سی (بیاض یوزلك)		٢٠	٢		٢	٦،٤١٤	٣٢	
٣	»	»	« ربعیه‌سی (بیاض الیلك)		١٠	١		١	٣،٢٠٧	٢٧	
١	»	٢٢٠ و ١٧٥	بشلك (قره یوزلك)		٢٠	٢	١٢	٤	١٥،٢٣٠	٣٩	
٢	»	»	یارم بشلك (قره اللیلك)		١٠	١	٦	٢	٧،٦١٥	٣٤	
٣	»	»	یکرمیلك		٢٠		١٥		٣،٨٠٧	٢٧	
٤	»	»	اونلق (متالیك)		١٠		٧،٥		١،٤٠٣	٢١	
٥	»	»	بش پاره		٥		٣،٥		٠،٧٠٣	١٧	
١	یکی متالیك	١٠٠	اونلق		١٠		١٠	٠	٢	١٨،٧٥	
٢	»	»	بش پاره		٥		٥	٠	١	١٥	
١	نیکل	٩٨٥	قرق پاره‌لق			١	١٥	١	٦	٢٢،٥	١،٥١
٢	»	»	یکرمی »		٢٠		٤	١	٤	٢١	١،٢٦
٣	»	»	اون »		١٠		١٣		٢،٦٥	١٨،٥	١،٠٦
٤	»	»	بش »		٥		٨،٥		١،٧٥	١٦	٠،٩٥
٢٥											

الیوم زینت مقامنده قوللانیلان اسکی آلتون مسکوکات ایله اخیراً احداث اولنان زینت آلتونلری

اسمی	ثقلتی قیراط	ثقلتی حبه	عیاری بیکده	قیمت اصلیه‌سی غروش	قیمت اصلیه‌سی پاره	قطری میلمتره	ملاحظات
فیلوری دینلان یالدیز آلتونی	۱,۵	۱	۹۹۳	۵۱	۱۹	۱۹ — ۲۷	
زنجیرلی وفندق دینلان شریفی ویا اشرفی آلتونی	۱,۲۵	۱	۹۷۰	۵۰	۰۵	۲۱ — ۳۲	چفتلیسی دخی واردر
سلطان محمود ثانینك یکرمی بشلك دینلان عتیق رومی آلتونی	۷,۷۵	۱	۹۵۶	۶۸	۰۳	۲۶	نصفیه وربعیه‌سی دخی واردر
عتیق سلطان محمود آلتونی دینلان محمود اول زرمحبوبی	۱۳,۲	۰	۹۵۲	۳۷	۳۰	۱۷ — ۲۱	چفتلی ونصفیه‌سی دخی واردر
سلطان مصطفی ثالث زرمحبوبی	۱۳	۰	۹۰۶	۲۶	۰	۱۸	نصفیه‌سی دخی واردر
صندقلی وغازی دینلان خیریه آلتونی	۸,۷۵	۰	۸۷۳	۲۲	۱۰	۲۰	چفتلیسی ونصفیه‌سی واردر
یکرمیلك محمودیه ودار الخلافة السنیه آلتونلری	۸	۰	۸۳۰	۲۰	۰	۱۹	نصفیه وربعیه‌سی دخی واردر
عتیق عدلی ودار الخلافة علیه و سلطان مجیدك محمودیه آلتونی	۷,۷۵	۰	۸۳۰	۱۹	۲۶	۱۹ — ۲۰	عدلیه‌نك نصفیه‌سی دیکرلرینك نصفیه وربعیه‌سی واردر
یازیلی محمودیه دینلان جدید رومی واستانبول آلتونلری	۱۱,۷۵	۰	۸۰۰	۲۸	۲۰	۲۳	رومیلرك چفتلیسی استانبوللرك نصفیه وربعیه‌سی دخی واردر
جدید عدلیه آلتونلری	۷,۷۵	۰	۷۴۸	۱۷	۲۷	۱۹	نصفیه وربعیه‌سی دخی واردر
عتیق مصر آلتونی	۱۳	۰	۶۸۷	۲۶	۳۳		
جدید مصر «	۱۱,۹۰	۰	۶۸۷	۲۶	۲۰		
مصر باربوط آلتونی	۲	۰	۶۶۵	۳	۳۸		
جدید ربعیه آلتونی	۲	۰	۵۸۲	۳	۲۰		
زینت بشیوزلك	۱۰	۱۰	۹۱۶,۶	۵۰۰	۰	۵۰ — ۴۵,۵	قطرلرك اولکی رقملری سلطان حمید ثانی وقتنده ضرب اولنانلره وایکنجی رقملری سلطان محمد خامس زماننده یاپیلانلره عائددر
« ایکیوز اللیلك	۷,۵	۵	«	۲۵۰	۰	۴۵ — ۴۴,۵	
« یوزلك	۳	۲	«	۱۰۰	۰	۳۷ — ۳۰,۵	
« اللیلك	۱,۵	۱	«	۵۰	۰	۲۷ — ۲۲,۷۵	
« یکرمی بشلك	۸,۷۵	۰	«	۲۵	۰	۲۲ — ۱۹	
« اون ایکی بچقلق	۴,۳۸	۰	«	۱۲	۲۰	۱۸ — ۱۶	

اسامی دول	واحد قیاسی مسکوکات	وزنی غرام	عیاری بیکده	قیمت قیقیه‌سی آلتون غروش	مضروب مسکوکاتك انواعی: آلتون	کموش	نیکل و باقر
انکلتره و اوسترالیا یکی زه‌لانده آفریقای جنوبی رض جدید مستملکاتی	سووه‌رین (نام دیکر) استرلین انکلیز لیراسی ۱ سترلین = ۲۰ شیلین ۱ شیلین = ۱۲ پنی	۷,۹۸۸۰۵	۹۱۶ ۲/۳	۱۱۰,۶۹	۵ استرلین ۲ « ۱ « ۱/۲ «	۵ شیلین ۴ « ۲,۵ « ۲ « ۱ « ۶ پنس	۲ پنی (باقر) ۱ « ۱/۲ « ۱/۴ «
پرو	لیبرا = ۱۰ سول ۱ سول = ۱۰۰ سنتاوو	۷,۹۸۸	۹۱۶ ۲/۳	۱۱۰,۶۹	۱ لیبرا ۱/۲ « ۱ سول	۱ سول ۱/۲ « ۱/۵ « ۱/۱۰ سول = دینه رو ۱/۲ دینه‌رو ۲۰ سنتاوو ۱۰ « ۵ «	۲ سنتاوو (باقر) ۱ « «
قولومبیا	په‌زوفورته = ۱۰۰ سنتاوو لیورا = ۵ په‌زو	۷,۹۹۸	۹۱۶ ۲/۳	۲۳,۱۴ ۱۱۰,۶۹	۱ لیورا ۱/۲ « ۱ په‌زو	۱ په‌زو ۱/۲ « ۱/۵ په‌زو = پزه‌تا ۱/۲ پزه‌تا	۵ سنتاوو (نیکل) ۲ « « ۱ « «
پورتکیز	میلرایس = ۱۰۰۰ رایس ۵ میلرایس = ۱/۲ قوروئا	۸,۸۶۷۸	۹۱۶ ۲/۳	۲۴,۵۷۶ ۱۲۲,۸۸۲	۱ قوروئا ۱/۲ « ۲ میلرایس ۱ «	۵۰۰ رایس ۲۰۰ « ۱۰۰ « ۵۰ «	۱۰۰ رایس نیکل ۵۰ « « ۲۰ « (باقر) ۱۰ « « ۵ « «
بره‌زیلیا	میلرایس = ۱۰۰۰ رایس ۱۰ میلرایس	۸,۹۶۴۵	۹۱۶ ۲/۳	۱۲,۴۲۵ ۱۲۴,۲۵	۲۰ میلرایس ۱۰ « ۵ «	۲۰۰۰ رایس ۱۰۰۰ « ۵۰۰ «	۴۰۰ رایس (نیکل) ۲۰۰ « « ۱۰۰ « « ۴۰ « (باقر) ۲۰ « «
شیلی	په‌زو = ۱۰۰ سنتاوو ۱۰ په‌زو = ۱ دوبلون	۵,۹۹۱	۹۱۶ ۲/۳	۸,۳۰۲ ۸۳,۰۲	۲۰ په‌زو ۱۰ « ۵ «	۱ په‌زو ۲۰ سنتاووس ۱۰ « ۵ «	۲,۵ سنتاوو (با) ۱ « ۱/۲ «
فرانسه و تونس	فرانق = ۱۰۰ سانتم ۲۰ فرانق = ۱ ناپولیون (فرانسز لیرای)	۶,۴۳۶۱۳	۹۰۰	۴,۳۸۸۷۲۹۵ ۸۷,۷۷۴۵۸۹	۱۰۰ فرانق ۵۰ « ۲۰ « ۱۰ « ۵ «	۵ فرانق ۲ « ۱ « ۱/۲ « ۲۰ سانتم	۲۵ سانتم (نیکل) ۱۰ « (باقر) ۵۰ « « ۲ « «
فرانق اصولنی قبول ایدن دولتلر :							
لوکسنبورغ	فرانق = ۱۰۰ سانتیم			۴,۳۸۸۷۲۹۵			
بلچیقا وقونغو	فرانق = ۱۰۰ «			«			
موناقو	« = ۱۰۰ «			«			
اسویچره	فرنق = ۱۰۰ «			«			
ایتالیا	لیره = ۱۰۰ چنته‌زیمی			«			
یونانستان	دراخمی = ۱۰۰ لپتا			«			
بلغارستان	لـه‌و = ۱۰۰ استوتینکی			«			
صربستان	دینار = ۱۰۰ پاره			«			
رومانیا	له‌ی = ۱۰۰ بانی			«			
اسپانیا	پزه‌تا = ۱۰۰ سانتیمو			«			
فنلانده دوقه‌لغی	مارقا = ۱۰۰ په‌نی			«			
ونه‌زوئلا	بولیوار = ۱۰۰ سنتاوو			«			

اسامیٔ دول	واحد قیاسیٔ مسکوکات	وزنی غرام	عیاری بیکده	قیمت حقیقیه‌سی آلتون غروش	مضروب مسکوکاتك انواعی: آلتون	کموش	نیکل وباقر
آرژانتین	پەزو = ۱۰۰ سنتاوو « = ۵ فرانق ۵ پەزو = ۱ آرژانتینو	۸,۰٦٤٥	۹۰۰	۲۱,۹٤۳٦۰ ۱۰۹,۷۱۸	۵ پەزو ۲.۵ «	۱ پەزو ۵۰ سنتاوو ۲۰ « ۱۰ « ۵ «	۲۰ سنتاوو (نیکل) ۱۰ « « ۵ « « ۲ « (باقر)
سان سالوادور نیقاراغوا غواتەمالا هوندوراس اوروکوای پاراغوای	پەزو = ۱۰۰ سنتاوو		۹۰۰	۲۱,۹٤۳٦			
هایتی	غورد = ۱۰۰ سنتاوو		«	«			
اکواتور	سوکر = ۱۰۰ «		«	«			
بولیوی	بولیویانو = ۱۰۰ «		«	«			
روسیه	روبلە = ۱۰۰ قاپیك ۷,۵ = ۱/۲ ایمپریال = ۲۰ فرانق	٦,٤٥١٦	۹۰۰	۱۱,۷۰۳۲۸ ۸۷,۷۷٤۵۹	۲۰ روبلە ۱۵ « ۱۰ « ۷,۵ « ۵ «	۱ روبلە ۵۰ قاپیك ۲۵ « ۲۰ « ۱۵ « ۱۰ «	۵ قاپیك (باقر) ۳ « « ۱ « « ۱/۲ « «
آمریقا و قنادا کوبا پاناما سان دومنیك ایبریا	دولار = ۱۰۰ سنت ۵ دولار = ۱/۲ ئەیکل	۸,۳۵۹	۹۰۰	۲۲,٤٤۹ ۱۱۳,۷۲٤٦	۲۰ دولار ۱۰ « ۵ « ۲,۵ « ۱ «	۱ دولار ۱/۲ « ۵ « ۲۵ سنت ۱۰ سنت=دیم	۵ سنت (نیکل) ۱ « (باقر)
اسوج نوروج دانیمارقه	قرونه = ۱۰۰ ئوره ۲۰ قرونه	۸,۹٦۱	۹۰۰	٦,۰۹۵ ۱۲۱,۹۱٤	۲۰ قرون ۱۰ « ۵ «	۲ قورونه ۱ « ۵۰ ئوره ۲۰ « ۱۰ «	۵ ئوره (باقر) ۲ « ۱ «
آوستریا و مجارستان قره‌طاغ	قورون = ۱۰۰ هللر ۲۰ قورون	٦,۷۷۵۰٦	۹۰۰	٤,٦۰۸۷۵ ۹۲,۱۷۵	۲۰ قورون ۱۰ «	۵ قورون ۲ « ۱ «	۲۰ هللر (نیکل) ۱۰ « « ۲ « (باقر)
آلمانیا	مارق = ۱۰۰ فنیك ۲۰ مارق = ۱ دوبل قورون	۷,۹٦۵	۹۰۰	۵,٤۱۸۱۸۵ ۱۰۸,۳٦۳۷	۲۰ مارق ۱۰ « ۵ «	۵ مارق ۲ « ۱ « ۱/۲ « ۱ طالر=۳ مارق	۲۵ فنیك (نیکل) ۱۰ « « ۵ « « ۲ « (باقر)
فلمنك	کولده فلورین = ۱۰۰ سنت ۱۰ فلورین	٦,۷۲	۹۰۰	۹,۱٤۲۵۵ ۹۱,٤۲۵۵	۱۰ فلورین	۲,۵ فلورین ۱ « ۱/۲ « ۲۵ سنت	۵ سنت (نیکل) ۲,۵ « (باقر) ۱ « «
قوستاریقا	قولون = ۱۰۰ چنته زیمو ۱۰ قولون	۷,۷۸	۹۰۰	۱۰۵,۸۱۷	۲۰ قولون ۱۰ « ۵ « ۲ «	۱۰ قولون ۱/۲ «	۱ چنته زیمو (باقر)
ژاپونیا	یەن = ۱۰۰ سەن ۱۰ یەن	۸,۳۳۳۳	۹۰۰	۱۱,۳۳۷۵ ۱۱۳,۳۷۵۵	۲۰ یەن ۱۰ « ۵ «	۲ یەن ۱ « ۵۰ سەن ۱۰ «	۵ سەن (نیکل) (باقر) ۱ « « ۱/۲ « «
ایران	قران = ۲۰ شاهی « = ۱۰۰۰ دینار ۲۰ قران = ۲ تومن	۵,۷۵	۹۰۰	۳,۹۱٤۱ ۷۸,۲۸۳	۲ تومان ۱ « ۱/٤ «	۲ قران ۱ « ۱/۲ « ۵ شاهی	۲ شاهی (نیکل) ۱ « « ٤ شاهی=۱ عباسی با ۱/٦ شاهی (باقر)

اسامیٔ دول	واحد قیاسیٔ مسکوکات	وزنی غرام	عیاری بیکده	قیمت حقیقیه‌سی آلتون غروش	مضروب مسکوکاتك انواعی: آلتون	کموش	نیکل و باقر
مصر	جینه = مصر لیراسی = ۱۰۰ قرش	۸,۵	۸۷۵	۱۱۲,٤۳	۱ لیرا ۵۰ قرش ۲۰ « ۱۰ « ۵ «	۲۰ قرش ۱۰ « ۵ « ۲ «	۱ قرش (نیکل) ۵ عشر القرش « ۲ « « ۱ « = میلیم « ۱/۲ میلیم (باقر)
مکسیقا	پەزو = ۱۰۰ سنتاوو ۵ پەزو (اسکی) ۱۰ « (یکی)	۸,٤٦ ۸,۳۳۳۳	۸۷۵ ۹۰۰	یکی ۱۱,۳۷۵ ۱۱۱,۹۰ ۱۱۳,۳۷۵	۱۰ پەزو ۵ «	۱ پەزو ۵۰ سنتاوو ۲۰ « ۱۰ «	۵ سنتاوو (نیکل) ۲ « (باقر) ۱ « «
فیلپین	دورو = ۱۰۰ سنتاوو دوبلون پەرو (یکی)	٦,۷٦٦ ۰,۷۸٤	۸۷۵ ۹۰۰	۸۹,۰۳ ۱۱,۲۷	٤ پەزو (اسکی) ۲ « « ۱ « «	۱ پەزو ۵۰ سنتاوو ۲۰ « ۱۰ «	۵ سنتاوو (نیکل) ۱ « (باقر)
یالکز کموش مسکوکات قبول ایدن دولتلر:							
چین	تائەل هایقوان (کمرك) تائەل شانغهای قانتون دولاری	۲۷	۹۰۰	۱۵ ۱۳ ۲۰	۰		
هندستان موریس و زنجبار آطه‌لری و آفریقای شرقی آلمان مستملکه‌سی	روپیه = ۱٦ آننا	۱۱,٦٦٤	۹۱٦ ۲/۳	۷	۰	۱ روپیه ۱/۲ « ۱/٤ « ۱/۸ «	
هونغ قونغ و سنغاپور و بورنه‌ئو	انکلیز کموش دولاری = ۱۰۰ سنت	۲۷	۹۰۰	۱۰	۰	۱ دولار ۵۰ سنت ۲۰ « ۱۰ «	
هند چینی	فرانسز پیاستری = ۱۰۰ سنت	۲۷	۹۰۰	۱۰			
صوع، جیبوتی، صومال، زنجبار، عربستان، مسقط	ریال دنیلان ماریاتروز طالری	۲۸,۰۷۵	۸۳۳,۳	۱۰	۰		
حبشستان	طالاری	۲۸,۰۷۵	۸۳۳,۳	۱۰	۰		
سیام	تیقال	۱۵		۵	۰		
فاس	پیاسترو = ۸ اونسه شرعیه	۲۹,۱۱	۹۰۰	۱۱	۰		

مسکوکاتك حقیقی ومبایعه فیئاتلرندن بشقه برده (قامبیو فیئاتی) اولوب مملکتلرك یکدیکریله مناسبت تجاریه‌سنه و یکدیکرینه قارشو آله‌جقلی ویا ویره‌جکلی اوله‌رق بقیهٔ حسابك تسویه‌سی ایچون برندن دیکرینه آلتون ارسال واخراجی لزومنه والحاصل عرض وطلب قاعدهٔ عمومیهٔ اقتصادیه‌سنه نظراً تعین ایدر که اشبو پولیچه فیئاتی هرکون بانقه‌لرجه اصحاب مراجعته بیلدیرلمکده وغزته‌لرله دخی اعلان ایدلمکده‌در .

لیرا ، مجیدیه وچوروك (رایج) پاره‌لرك یكدیكرینه تحویلی

لیرا پاره‌نك چورك پاره‌یه تحویلی

لیرای عثمانی ۱۰۰ غروش حسابیله اولان مبلغی ۱,۰۸ ایله ضرب ایتملی حاصل ضرب مبلغ منبورك لیرای عثمانی ۱۰۸ غروش حسابیله اولان مقداری اولور .

چوروك پاره‌نك لیرا پاره‌یه تحویلی

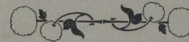
لیرای عثمانی ۱۰۸ غروش حسابیله اولان مبلغی ۰,۹۲۵۹ ایله ضرب ایتملی حاصل ضرب مبلغ منبورك لیرای عثمانی ۱۰۰ غروش حسابیله اولان مقداری اولور .

مجیدیه پاره‌نك چوروك پاره‌یه تحویلی

مجیدیه ۱۹ غروش حسابیله اولان مبلغی ۱,۰۰۵۲۶۳ ایله ضرب ایتملی حاصل ضرب مبلغ منبورك مجیدیه ۲۰ غروشدن مقداری اولور .

چوروك پاره‌نك مجیدیه پاره‌یه تحویلی

مجیدیه ۲۰ غروش حسابیله اولان مبلغی ۰,۹۵ ایله ضرب ایتملی حاصل ضرب مبلغ منبورك مجیدیه ۱۹ غروش حسابیله اولان مقداری اولور .

سالنامهٔ ثروت فنون

طبیبی

اختناق . — یابرمانع میخانیكی (غرق ، تخنیق ، صلب كوكس دارلغی ، هوا بوریلرینك تضییق) تأثیریله ، یاتنفس ایدیله‌جك هوانك عدم كفایه‌سندن ، یاخود قانك زهرلی برطاقم غازلر (حمض قاربون ، هواغازی ، متفسخ آبدستخانه‌لردن انتشار ایدن غازارت) طرفندن تخریب ایدیلمه‌سیله تنفسك توقف ایتمه‌سی در .

اعراضی : یوز موراریر ، شیشر ، كوزلر دیشاری فیرلار ، آغز آچیلیر . برون قانادلری هر تنفسده آچیلیر ، قاپانیر ، ضجرت وحركات اختلاجیه ، تبول وتغوط غیر اختیاری مشاهده اولونور .

تداویسی : همان خسته‌یی بولوندیغی یردن صاف وجریانلی برهوایه چیقارمالی ، آلبسه‌سنی صویمالی ؛ بوتون وجودینی آلقوللی ، أسسانلی مایعات ایله محیطدن مركزه دوغرو اوغمالی ، تنفس صناعی یاپمالی ، دیلنی منتظم صورتده دیشاری چكوب ایچری ایتمه‌لی ، وبوعملیه‌یی برچوق دفعه تكرار ایتمه‌لی . جكرلره ، بولونورسه ، « صاف مولدالحموضه » سوق ایتمه‌لی ... خسته كندیسنه كلنجه صیجاق وهوادار یاتاقده یاتیرمق ؛ عضویتی تنبیه ایچین تحت الجلد « أثر ، قافه‌ئین ، كافوریاغی » زرق ایتمك ؛ داخلاً برآز آلقول ، قهوه ، چای ویرمك ؛ تنفسه تكرار دورا بیامه‌سی احتمالنه قارشی دقت ایتمك لازمدر . خسته‌نك باشنك آلتنه یوكسك یاصدیق قویمالی ، باجاقلرینه خردل یاقیسی یاپیشدیرمالیدر .

آری صوقماسی . — تداویسی : پرتوسز ایله باقارق برایكنه واسطه‌سیله « ایكنه‌نك اوجی آلاودن كچیریلمش اولمق شرطدر » آرینك ایكنه‌سنی چیقارمالی بعده یاغ ایله طلا ایتمه‌لی ، یاخود شو :

مایع آمونیاق	۱۰	غرام
كئول	۵۰	«
صو	۱۰۰	«

محلول ایله ییقامالی . . . صوقیلان نقطه‌یه $\frac{۱}{۲۰}$ نسبتنده فورمول محلولی دوقوندیرمق ؛ یاخود ۲,۵ غرام « قلور ایدرات دوقوقائین » و ۵۰ غرام صودن مركب برمحلول درونده برپاموق ایصلاتارق اوناحیه‌یه تطبیق ایتمك اوجاعی كسه‌ر . بوعلاجلری اودقیقه‌ده تدارك ممكن اولامازسه برصوغان ویا صارمساغی ازه‌رك اوزرینه قاپایوب برمندیل ایله باغلامالی ، فقط اوزون مدت بویله بیراقمایوب سالف الذكر ادویه‌یی تحری ایتمه‌لی .

ازالهٔ تعفن . — چماشیرلرده :

قره‌زیلول	۵	غرام
قابونات دوسود	۵	«
عرب صابونی	۳	«
صو	۱۰۰	«

— یاخود —

لیزول	۱۰	غرام
صو	۱۰۰	«

چماشیرلری ییقادقدن صوكرا بوایكی محلولدن بریسنه‌باتیرمالی ؛ بعده چیقاروب صیقمالی وقورو تمق ایچین كونشه سرملی .

أزیكلر - بره‌لر . — خفیف بره‌لرده برطاقم یشیل سیاهمتراق ، مدور لكه‌لر كورولور ؛ دها شدتلیلرنده قانك طوپلانماسندن برشیشكینلك ، وجع ویانمه بولونور .

تداویسی :

ماء ابیض	٣٠٠	غرام
آرنیقا صبغی	٣	»

دن عبارت محلوله باطیرلمش بزلر تطبیق ایتمه‌لی . وبونی برچوق دفعه‌لر دکیشدیرمه‌لی در . اکر بره‌یی حصوله کتیرن عاملك تأثیری پك شدتلی اولورسه درینك آلتنده‌کی أتلر ، سیکیرلر ، داماولر ، حتی کمیکلر خراب اولاجغندن عوارض وخیمه تولد ایدر . بواحوالده همان طبیبه مراجعت الزمدر .

اسهال . — بعض اسهاللر وردرکه اونلرك دوامی عضویت ایچین برتداوی مقامنده در . بناءً علیه راست کله‌هر اسهالی کسمکه تشبث ایتمه‌مه‌لی در . اسهال باغرصاق نزله‌سندن ایلری کلیورسه اولا برمسهل آلمالی [فرضا ٣٠ غرام هندیاغی] بعده قابض ویا آفیونلی برعلاج مثلا شو :

« دووه‌ر » سفوفی	١	غرام
تحت آزوتیت بزموت	٢	»
فوسفوریت کلس	٤	»

توزی ایکی پاکته تقسیم ایله برینی صباح ، برینی آقشام آلمالی در . بوترتیب بولونمازسه ایچه أریتلمش پرنج چورباسی ، یاخود یورطه آقی ایچمه‌لی . فانیلا قوشاق صارمالی . اسهال مزمن برشکلده دوام ایدییورسه سوت . چی‌أت ایله « اوفاق پارچه‌لر حالنده یوتمق صورتیله » تغدی ؛ جاذب غازات توزلر وسائر قابض علاجلر استعمال ایتمه‌لی .

اکثریا ، امزیکله بسله‌نن ، چوجوقلرده ده کورولن اسهالك سببی ، سودك منتظم ویریلمه‌مه‌سی ، تمیزلکه رعایت ایدیلمه‌مه‌سیدر .

اشتهاسزلق . — برچوق خسته‌لقلرده مشهود اولور . معده‌یی آچی علاجلر « قنه قنه ، ترنج قابوغی ، قوازیا خلاصه‌لری » وقلوی ادویه « بی قاربونات » ایله تداوی وأت صویی ایله تغدی ایده‌رك بنیه‌یی اصلاح وتقویه ایتملی در . اك ایسی یمکدن یکرمی دقیقه اول درونده برقهوه قاشیغی « پیتون » ایله هرهانکی برآچی علاجدن اوچ داملا علاوه اولونمش برباراداق چیتلی صویی ایچمك در .

آغزی تمیزطوتمق . — بونك ایچین اولا دیشلرك خسته‌لغه دوچار اولماماسنه دقت ایتمه‌لیدر . هیچ اولمازسه کونده ایکی دفعه وبالخاصه آقشاملری دیشلری صابونله فیرچه‌لامالی « چونکه صابون أك ایی برمضاد تعفن فی‌در » ، « بوراقس » محلولیله آغزی ییقامالی‌در . أکثریتله کورولن آغزقوقوسی دیشلرك کیرلی طوتولماسندن وچورومه‌سندن ، برون یاخود معده خسته‌لقلرندن نشأت ایدر .

تداویسی : آتیده‌کی ترتیبدن برباراداق صویه برچورباقاشیغی قویارق هرکون غرغره ایتمه‌لی :

طفلان صویی	١٠٠	غرام
اوقالیپتوس صبغی	٥٠	»
عسلبند »	١٠٠	»
« لاباراق » صویی	٣٠	»

ومعالجهٔ آتیه‌دن‌ده (١٥٠) پاستیل یاپارق کونده (٢ ـ ٣) دانه شکرکبی یمه‌لی‌در :

چکیلمش قهوه	١٥٠	غرام
دوکولمش کوور « بللورق »	١٥٠	»
آسید بوریك	٢٥	»
صولی ضمغ	مقدار کافی	

أکزه‌ما . — جلدده اولا قیرمزیلق ، بعده ایچلری برمایع ایله مملو اوفاق قابارجقلر صورتنده تظاهر ایدر . بومایع مفرز بالآخره قورور ؛ یرنده برقابوق بیراقیر . صوکرا بوقابوق‌ده دوشر ؛ آلتندن یکی جلد چیقار . أکزه‌ما اکثریا داخلی خسته‌لقلرك امراض جلدیه‌سی‌در .

تداویسی : اولابنیه‌یی اصلاحه چالیشمقله برابر قورو أکزه‌ما ایسه « وازه‌لین بوریکه » سورمه‌لی . صولو أکزه‌ما ایسه مضاد تعفن برمحلول ایله ییقادقدن صوکرا جاذب مایعات ومضاد تعفن توزلر أکملی . مثلا :

نشاسته	٣٠	غرام
حمض توتیا	١٠	»
تحت آزوتیت بزموت	١٠	»
طلق	٣٠	»

اویوزلق . — جلدده ، بالخاصه کیجه‌لری تزاید ایتمك اوزره بر قاشینمه ایله وابتدا پارماق آرالرنده ، أل آیه‌سنده ، قول آلتلرنده ، وقادینلرده ممه ، وأرککلرده اعضای تناسلیه‌ده نمایان اولان قابارجقلرله باشلار . پارماق آرالرنده بر قاچ میلی متره طولنده واکثریا هلالی‌الشکل اینجه ایزلر کورولور . قاشینمه‌ایله خسته ، وجودنده بر طاقم طرناق یرلری وبونك نتیجه‌سی بر طاقم اکزه‌مالر ، قان چیبانلری پیدا ایدر . اویوزلق ساری بر مرض اولدیغندن بر اویوزك بوتون اشیاسی خسته‌لغی نقله کافی‌در . اویوزلغك أك دهشتلی واسطهٔ سرایتی ، انسانلره ایراث ایتدکلری مضرات قابل تعداد اولمایان ، سوقاق کوپکلریدر .

تداویسی : خسته‌یی برحمامه کوتورمه‌لی وعرب صابونیله کوزلجه تمیزله‌دکدن صوکره کوکرت مرهمیله بوتون وجودینی طلا ایتمه‌لی . وبوکوکورت وجودنده یکرمی درت ساعت قالدقدن صوکره بتکرار حمامده ییقامالی . خسته‌نك تماس ایتدیکی هرشیئی دزنفکته ایتمه‌لی . قاشینمه کچمزسه عین تداوی‌یی تکرار ایتمه‌لی .

اوقسیور . — کوچوك بر باغرصاق صولجانی اولوب أك زیاده قالین باغرصاقلرده وبالخاصه قسم سفلیسیله مقعد جوارنده بولونور . کیجه‌لری خارجه چیقارق مقعدده غایت شدتلی قاشینمه وصولانمه تولید ایدر .

تداویسی : صوغوق ، یاسرکه‌لی ، ویا طوزلی بر صو ایله ، یاخود صارمسق وپلین منقوعلریله تنقیه یاپملی . بعده انکلیز طوزیله مکرر اسهالات تولید ایتمه‌لی .

آیاق ناصیرلری . — تداویسی : عرب صابونلی وکثولی یاقیلرله یموشاتمق ؛ بعده بر هفته مدتله آتیده‌کی ترتیبی سورمك‌در .

قولودیون	٢٠	غرام
حامض صفصاف	١٠	»
» ابن	١٠	»

بر هفته صوکره آیاغی صیجاق بانیویه صوقمالی ویاواش یاواش اولا قوللودیونی ، بعده ناصیری قالدیرمالی . وصوکره دار آیاق قابی آصلا کیمه‌مه‌لی .

اوکسوروك . — تداویسی : اوکسوروك بوغاز خسته‌لغندن ایلری کلیورسه آیاقلری خردل بانیوسنه قویمالی . وحرارتی ثابت ، ولوله‌سز بر محلده اوطورمالی . داخلاً ده معرقات (چای ، اخلامور منقوعی کبی) وقاطع سعال ادویه قوللانملی .

اوکسوروك هوا بوریلرینك بر خسته‌لغندن ایلری کلیورسه کوکس تخته‌سنك آرقه‌سنده بر وجع حس ایدیلیر . بو حالده اولا اوکسوروکی کسمه‌لی ، بعده بلغم سوکدوریجی علاجلر ایچمه‌لی .

أرکنلك . — جلدك تحتنده بولونان قیل ویاغ غده‌لرینك وافرازاتنك تغیراتندن متولد اولوب مخروطی یاخود نصف کروی برشکلده قرمزیمترق ، اوفاجق سیویلجه طرزنده تظاهر ایدر ، بعده جرحت طوپلار . أك زیاده یوزده ، کوکسده حاصل اولور .

اسبابی : مضر مواد کیمیویه ایله تهیه ایدیلن تووالت لازمی ، وسائر مستحضرات طبیهٔ متنوعه‌نك علی‌العمیا استعمالی ، تغیرات هضمیه ، مؤثرات خارجیه‌دن حرارت هوائیه‌نك تزایدی ، مزاج لنفائی ، آفات تناسلیه وبولیه ، وقادینلرده طمث (عادت) در .

تداویسی : یمکاری ایی چکنه‌مك ، معتدل طعام ایتمك ، قبضه دوچار اولمامق آیاقلری اوشوتمه‌مك ، وبنیه‌یی اصلاح ایتمك برتداویٔ عمومی اولوب موضعی تداوی ایچین‌ده صابون وکوکورتلی ادویه قوللانمق ، تداویٔ الکتریقی‌یه مراجعت ایتمك . معدن صولری استعمال أیله‌مك‌در .

آبدستخانه‌لری تطهیر ایچین :

کوز طاشی	٥	غرام
صو	١٠٠	»

— ویا —

کیرج قایماغی	١٥	غرام
صو	١٠٠	»

— توكروك حقه‌لرینی شو :

فه‌نوساليل ١ غرام
صو ١٠٠ «

یاخود «آق سلمن» محلولی‌ایله ییقامالی .. بونلر بولونمادیغی تقدیرده قایناز صو درونته براقمالی .

ساری بر مرضه مبتلا خسته‌یه باقانلر، ییقانمالی قولای اوزون کوملکلر کیمه‌لی . . أللرینی صابون وفیرچه ایله ییقامالی و ($\frac{١}{١٠٠٠}$) نسبتنده آق‌سلمن محلولی ایچنه دالدیرمالی .

مسا کنده ازالهٔ تعفن ایچین : اوزون مدت هوالاندیرمالی ، کونشه معروض براقمالی ، وهر متره‌مکعبی باشنه (٤٠) غرام کوکورت یاقمالی . یاخود فورمول بخاری قوللانمالی یاخود ($\frac{١}{٢٠٠٠}$) آق سلمن محلولنی آلت مخصوصه ایله هرطرفه پوسکورتمه‌لی .

باغرساق صولجانی . — اینجه باغرصاقلرده بولونور . بیاض . قیرمزی‌عتراق ، ایکی نهایتلری باصیق ، اسطوانی‌الشکلدر . أك زیاده چوجوقلرده بولونور . واونلرده جملهٔ عصبیه‌نك فرط تیقظندن ناشی بر طاقم دماغ خسته‌لقلرینه مشابهت عرض ایدر . اصلاً اهمیتسز اولدیغی حالده تلاشی موجب اولور . كرك صولجانلری ، كرك یورطه‌لری موادغائطه‌ده مشاهده اولونور . وخروجلرندن مقدم برطاقم اعراض عصبیه (اختلاج ، حالات داءالرقصیه ، عدم نصوت ، مختلف فلجلر وضلالات حسیه) حصوله کتیررلر . بوخسته‌لغك سبب سرایتی چوجوغه ویریلن اطعمه وسودك ناپاك اولماسیدر .

تداویسی : ترشیح ایدیلمش صولر ایچمك ، یاش باشنه بر سانتی غرام اوزره « سانتونین — Santonine » استعمال ایتمك وآرقاسندن خفیف بر مسهل آلمقدر .

برونشیت (هوا بورولرینك التهابی . — اعراضی اولا وجودده منعج وقورو براوكسوروك ، بوغازده وکوکسده بر یانمه حس ایدیلیر . درت بش کون صوکرا بلغم سوکر . واون بش کونده ایی اولور .

تداویسی : یاتاقده استراحت ؛ ترله‌مك ؛ صیجاق وبخار ایله تنفس ؛ اوكسوروكه قارشی « طاطوله » وآفیونلی علاجلر استعمال ایتمك ؛ کوکس اوزرینه صیجاق فانیله‌لر ، حاولولر ، خردل یاقیلری قویمق ؛ هر صباح بر فنجان صیجاق سوده بر قهوه قاشیغی کوکورت چیچکی علاوه ایده‌رك ایچمك ایله اولور . چوجوقلرده صیجاق بانیولر لازمدر .

برون قانامه‌سی . — تداویسی : برونی صیقمق ، آلنه صغوق بز قویمق ، برونه بوزلو ، یاخود غایت صیجاق صو چکمك کبی تدابیره توسل ایتمه‌لی . یاخود بر پاموغی مولدالحموضه‌لی صویه (Eau oxygénée à 12 volumes) باتیروب برون دلیکنه طیقامالی ، نزفك تکررینه میدان ویرمه‌مك ایچین بر مدت سومکورمه‌مه‌لی . بورونه بر فندق جسامتنده « وازه‌لین بوریکه » یاخود « وازه‌لین مانتوله » ادخال ایتمه‌لی . نزف غایت شدتلی ایسه برطبیب معرفتیله کلدیکی نقطه‌لری داغلاتمالی ویا برون دلیکلرینی تامبونه ایتدیرمه‌لی .

بل آغریلری . — بل آغریلری اکثریا بوبرك خسته‌لقلرندن نشأت ایدر . فقط عمود فقری خسته‌لقلرنده‌ده . . روماتیزمه ، برودت ویا فضله برسمی عضلی نتیجه‌سی ده بل آغریسی حاصل اولابیلیر .

تداویسی : روماتیزمه وصوئوق تحت تأثیرنده حصوله کلن بل آغریلرنده بیله قانك هجومنی تسهیل ایتمه‌لی . . اعراض ظاهریه‌سی وجع اولان بو مرض عن اصل اعصاب قطنیه‌نك آجلق فریادلری اولدیغندن هجوم دم ایله اعصاب مذكوره‌نك تألمنه مانع اولونور . مثلا خردل یاقیسی ، تره‌منتی روحنه باتیرلمش بزلر تطبیق ایتمه‌لی ، یاخود « تنتورا دییود » سورمه‌لی . بونلرله کچمزسه ماساژ ، یاخود حجامت یاپدیرمالی .

بوغماجه . — خفیف نزله کبی باشلار . ١٥ - ٢٠ کون صوکرا اوكسوروكلر وقت وقت بربرینی تعقیب ایدر وهراوكسوروك عقبنده چوجوق غایت عمیق وایصلاقلی بر نفس آلیر . بو اوكسوروك نوبتی بعضاً اوزون اولور ؛ چوجوغی اکثریا قوصدیرر .

چوجوق قیزاریر ، یوزی شیشر ، کوزلری یاشاریر وقانلانیر .

تداویسی : (٠,٥٠) غرامدن (١) غرامه قدر « آنتیپیرین » ، (٠,٢٥) غرام « برومور دوپوتاسیوم » ، عورت اوتی ، قورت بوغان وسائره ویرمك ، مولدالحموضه قوقلاتمقله‌در . برده یمکلری بواوكسوروك نوبتلرندن صوکرا ویرمه‌لیدر . نوبتدن اول ییدیریلیرسه محقق چوجوق غثیان ایدر . خسته‌لق کچدکدن صوکرا تبدیل هوا ، ومقوی علاجلرله بنیه‌یی تقویه لازمدر .

بوبرك آغریلری . — ادرار بورولرینك بر طاش طرفندن تخریب ایدیلمه‌سیله حس ایدیلیر . بل کمیکنك طرفیندن قاسقلره ، خصیه‌لره ، کوبکه دوغرو یاییلیر .

تداویسی : یوقاریکی کبیدر .

بزلر . — وجودده بولنان لنفا عقده‌لرینك التهابلانارق شیشمه‌سیدر .

اسبابی : جلدده حاصل اولان چاتلاقلردن خارجده‌کی میقروبلر وجوده دخول ایده‌رك أك یاقین اولان عقده‌لری شیشیریرلر . امراض دمویه (قان خسته‌لقلری) وبالخاصه (اوور) ده اسباب موجبه‌سندندر .

اعراض : عقدات بعضا وجعسز اولور . صوکره التهابلانیر ، وبطی‌السیر بعض خراج (برنوع چیبان) لره سببیت ویرر . بوخسته‌لق أك زیاده بویونده ، چکه اطرافنده ، قولتوق آلتنده ، قاصیقده ، نفس بوروسنك اطرافنده ، وقارنده کوریلور .

تداویسی : یکی ، وجعلی ایکن عقداتی خارجاً برمحلول معقم ایله (قاینامش صو ، یاخود ماء مقطر ویا آسید بوریك محلولی کبی) ستر ایتمك ، وعقداتك ایچنه « اترایودوفورمه » شرینغه ایتمك ، ممکن اولدیغی قدر چابوق اوعقده‌یی یاردیرمق ، وایچنی بوشالتمق لازمدر . مزمن اولورسه بالق یاغی ، آرپه خلاصه‌لری ، ایودلی وتانلی شروبلر استعمالی .. خارجاً « تنوردییو » طلاسی .. وجیوه‌لی یاقیلر تطبیقی ایجاب ایدر . دکیز حماملری ، قاپلیجه‌لر ، صاف هواده ژیمناستیق ، رادیوم ایله تداوی فائده بخشدر .

بیتلنمه . — باشده ، کووده‌ده ، قاصیقده اولمق اوزره اوچ نوعی واردر .

تداویسی : استحمامدن صوکره بوتون وجودی مساوی مقدارده «هوفمان مایعی» و «مصفی قسیلول» دن مرکب محلوله باتیریلمش پاموق ایله اوغمالی .

ترله‌مه‌لر . — آیاق ترله‌مه‌سنی منع ایچین آیاغی تمیز طوتمالی ، عادی صابونله قورو اولارق آیاغه دلك یاپمالی ؛ یاخود $\frac{١}{٢}$ ، $\frac{١}{٣}$ نسبتنده فورمول محلول ایله طلا ایتمه‌لی . چورابلرك ایچنه (١) غرام تانن ، (٢٠) غرام طالق‌دن مخلوط برتوز قویمالی . وآیاق قاپلرینی ده‌زنفکته ایتمه‌لیدر .

أل ترله‌مه‌سنه قارشی :

بوراقس ١٥ غرام
حامض صفصاف ١٥ «
حامض بور ١٥ «
غلیسرین ، یاخود ، صولی کئول ٦٠ «

بو ترتیبی بوش زمانلرده أللره سورمه‌لی ، بونلر بولنمازسه قولونیا ایله ییقامالی .

قولتوق ترله‌مه‌سنی ازاله ایچین جویز یاپراغی منقوعیله ییقامالی ، بعده آتیده‌کی توزلردن برینی أکمه‌لی :

حامض صفصاف ٣ غرام
طلق ٩٧ «

— یاخود —

تانو فوروم ١٠ غرام
طالق ٩٠ «

تصلب شرایین . — قرمزی‌قان‌دامارلرینك ، خاصهٔ آلستیقیه‌لرینی غائب ایتمه‌لری نتیجه‌سی ، اوفاق برسببله چاتلامالرینی موجب اولان برخسته‌لقدر .

بومرضك سائر مزمن خسته‌لقلری تکوننده چوق تأثیری واردر .

اسبابی : هرنوع مسمم ماده «نباتی ، حیوانی» ، میقروبلر ، آلقول « سرخوشلرده » ، قورشونله

تدریجی تسمم (نقاشلرده) ، روماتیزما ، شکر خسته‌لغی وبالخاصه اختیارلقدر .

اعراضی : عمومیتله قیرمزی قان دامارلری سرت ، معوج ، مستعد انکسار برحال آلیر . شراییننك تصلب ایتدیکنی آکلامق ایچین نبض داماری پارمقله معاینه ایدیلیرسه براپ کبی سرتلك عرض ایدر . وبوخسته‌لغه مبتلا اولانلرك شاقاقلرنده‌کی دامارلر معوج ، سرت ، ودیشاری فیرلامش برحالده مشاهده ایدیلیر . تصلب أك زیاده کوچوك شریانلرده آثار تخریبه‌سنی کوستریر . بین داماری تصلب ایدرسه برهیجان ، بردنبره صجاقدن صوئوغه چیقمق ، قبض حالنده صیقینتی ایله دفع حاجت ایتمك کبی حالاتده ، قانك هجومندن دولایی تضییق دمویه مقاومت ایده‌مه‌یه‌رك ، چاتلار . قان نسج دماغه یاییلیر . وبینك اوقسمندن مرور ایدن محرك ویا حسی اعصابدن بوقان کتله‌سی ایچنده قالانلر ، وظیفهٔ تحریك وحسیتلرندن محروم قالارق ، قولده باجانده یاخود اقسام سائرهٔ وجودده « نزول » دینیلن فلجی حاصل ایدرلر . تصلب شرایین خسته‌لغیله مریضده قلب بویور ، خفقان قلب ، خناق صدر ، عسرت تنفس ، بوبرك خسته‌لقلری ، باش دونمه‌لری ، باش آغیرلقلری ، حافظه‌ده برانحطاط ، معده ، قره‌جکر ودالاقده بر طاقم امراض تظاهر ایدر . الحاصل شریانلرك خسته‌لغندن تحصیل ایدن آفات تکمیل اعضای خارجیه وداخلیه‌یه ، بوتون وجوده منتشر وعمومیدر .

تداویسی : اوزون مدت «ایودور» استعمالی . سوت ایله تغذی وتداوی الکتریقیدر . معده وباغیرصاقلری تمیز طوتمق ، سبزواتی چوق ، أتی آز ییمك تدابیر واقیه جمله‌سندندر .

تیفو . — أك زیاده پیس صولرله .. ییقانمامش صلاته ، مارول ، تره کبی سبزه‌وات ، چیلك کبی میوه واسطه‌سیله انتقال ایدر . واك زیاده کنجلرله ضعیفلری آولار . خسته‌لق اولا خفیف برباش آغریسی ، قیریقلق ، اشتهاسزلق ، اسهال ، برون قانامه‌سیله باشلار . حرارت یواش یواش یوکسه‌لیر . برهفته صوکرا وجودده وبالخاصه کوکس وقارن اوزرنده اوفاق قیرمزی لکه‌لر کورولور . خسته بیهوش ، مضمحل برحالده برنوم عمیق ایچنده قالیر . وبو ، اوچ هفته‌دن فضله امتداد ایدر . دورنقاهتی‌ده اوزوندر .

تداویسی : خسته‌لق بالخاصه باغیرصاقلرده اولدیغندن ، خسته‌یه قطعیاً أکمك وسائره کبی صلب اطعمه‌ویرمیوب سوت ، ات صویی ، یومورطه صاریسی ایله بسله‌مه‌لی . تمیز وهوادار براوداده یاتیرمالی .

استیلائی زمانلرده خسته‌لقدن تحفظ ایچین ایی صو ، بولونمادیغی تقدیرده ، یاترشیح ایدیلمش یاخود قایناتیلمش صولر ایچمك .. بوتون سبزواتی غایت اعتنالی ییقامق وایجه پیشیرمك وبویله زمانلرده مدیه ، استریدیه ییمه‌مك لازمدر .

جرحه‌لر . — وجودك برطرفنده ، هر هانکی برسببله ، وقوعه کلن جرحه‌لرده قان برشریاندن کلییورسه لعلی بررنکده اولور وفیشقیرمه صورتیله چیقار . بوحالده مجروحك ضیاع دمنه ، دولاییسیله ، موتنه مانع اولمق ایچین همان اوداماری باغلاملی ؛ باغلانجه‌یه قدرده اونقطه‌یی تضییق ایتمه‌لی . تضییق ایچین هیچ برواسطه یوقسه پارمقله باصمالی . داغ باشنده بولونیلیورسه مسطح ایکی تخته ویا آغاچ پارچه‌سی بولوب برینی قانایان عضوك اوکنه ، دیکرینی آرقه‌سنه – اولکنه موازی اولمق اوزره – قویارق تخته‌لرك اوجلرینی بربرینه برایپ ویامندیل ایله صیقیجه باغلامالی . بعده برطبیبه مراجعت ایتمه‌لی .

برمجروحك یاره‌سنه باقاجق کیمسه اولا طیرناقلرینی کسمه‌لی ، وبر فیرچه‌یی صابونلایوب أللرینی صیجاق صو ایله تمیزجه ییقامالی‌در .

چاتلاقلر . — أللرك چاتلاماماسی ایچین هوا صوئوقکن مخرشانه دوقونمقدن اجتناب ایتمه‌لی .. ایی صابون ، بادم یاغی پوماته‌سی وألدیون استعمال ایتمه‌لی . قیشین اوشومش أللری مانغال وصوبایه بردنبره یاناشدیرمایوب تدریجاً ایصتمالی .

تداویسی : آتیده‌کی مرهمی چاتلاقلره سورملی :

مانتوللی پوماته	١,٥ غرام
سالول	١٫٥ «
لانولین	٥٠ «
بادم یاغی	١٠ «

ممه چاتلاقلرینه یاقالانمامق ایچون هر امزیرشدن صوکره ممه‌یی یا موالحموضه‌لی ، یا آسید بوریکلی صو ایله ، یاخود ایجه قایناتیلدقدن صوکره ایلیقلاتیلمش عادی صوایله ییقامالی .. بعده معقم بربز ایله ستر ایتمه‌لی . چاتلاقلر حاصل اولمش ایسه « مه‌تیلن ماویسی » دوقوندیرمالی ؛ یاخود جهنم طاشیله او نقطه‌لری یاقمالی .

دوداق چاتلاقلرینه آتیده‌کی ترتیبی :

قاقائو یاغی	١٠ غرام
هند «	٣ «
Extrait de cachan قاشو خلاصه‌سی	١ «

بو ، بولونمازسه « غلیسرین بورنکه » یاخود ساده غلیسرین سورمه‌لی .

معقد چاتلاقلرینی مولدالحموضه‌لی صوایله ییقامالی . «بوم دوقوماندور Baume de commandeur» تطبیق ایتمه‌لی .. ویا « فوق مانغانیت پوتاس » محلولنی خفیفجه سورمه‌لی .

چوپ قاچمه‌سی . — کوزه کمور پارچه‌سی ، توز ، چوپ وسائره قاچه‌بیلیر . بو حالده کوزك اوست قاپاغنی کنارندن طوتارق خفیفجه اوکه وآشاغی‌یه چکمه‌لی . اواثناده کوز صولانیر وتوزی دیشاری چیقاریر . قاچان توز ، یاخود چوپ کوز قپاغنك ایش زارینه باتمش ایسه کوز قاپاغنك ایچنی دیشاری چویروب برپاموق اوجیله آلمالی ، قولاغنه بوجك قاچان کیمسه‌یی اوبر قولاغی اوستنه یاتیرمالی وبوجك قاچان قولاغنه یاغ (زیتون یاغی ، یاخود ، صولی وازه‌لین) بولونمادیغی تقدیرده صودولدیرمالی ، بو صورتله حیوان هواسزلقدن ئولور . بش دقیقه صوکره بوقولاغی اوزرینه چویرمه‌لی ، بوشالتدقدن صوکره ایچنی سیلمه‌لی .

اکر حبوبات (آرپه ، داری) ، جام پارچه‌سی کبی شیلر قاچارسه قولاقی برطبیبه ییقاتدیرمالی . برونه وبوغازه برشی قاچدیغی تقدیرده بهمه‌حال ینه برطبیبه مراجعت ایتمه‌لی .

ییرتیجی ، سیوری برجسم یوتانلره قویومعجونلر خمورلر شیلر ییدیرمه‌لی ، یاخود سوت ایچنه تمیز پاموق قویارق یوتدیرمالی .

بالیق قیلچیغی یوتولدیغی زمان ، یاقین برمسافه‌ده قالمش ایسه ، محی بر « پنس » ایله یاقالامالی . ممکن اولامیورسه قیلچیغی اورادن قورتاروب معده‌یه ایندیرمك ایچین بر ، ایکی چی یومورطه ایچیرمه‌لی .

چیچك . — غایت ساری ومستولی برمرض وخیم اولوب تظاهری ؛ وجودده قیریقلق ، تیتره‌مه ، بعده شدتلی برترفع حرارت [٤٠-٤١ درجه] ، بل آغریلری ، صایقلامه ، اختلاج ، عسرت تنفس وجلده منتشر برقرمزیلق ایله‌در .

اولا وجودده لکه طرزنده اوفاق قیرمزی سیویلجه‌لر حاصل اولور ؛ بعده ایچریلری شفاف برمایع ایله دولار . وبومایع برهفته نهایتنه دوغرو جراحتله‌شیر . سیویلجه‌لر بدنك هرطرفنده یاآیری آیری . یاخود بربرینه متصل بولونورلر . برآز زمان صوکره أل ، یوز شیشر .. حرارت فیرلار . وسیویلجه‌لر پاطلایوب ایچنده‌کی جراحتلر آقار . یرلرنده اوفاق چوقورلر ویا لکه‌لر قالیر . چیچك بوزوقلغی‌ده بوصورتله حاصل اولور .

تدابیر واقیه : بوخسته‌لغه یاقالانمامق ایچین أك ایی وأك قولای چاره هرسکز اون سنه‌ده بر آشیلانمق ، وهر چیچك استیلاسنده شهرلرده تلقیح جدری عمومی یاپیلمقدر . وچیچکه یاقالانلری تجرید ایدوب کیمسه ایله اختلاط ایتدیرمه‌ملیدر .

تداویسی : ١/٢ نسبتنده « وازه‌لین ایودوفورمه » طلا اولونورسه فائده‌سی کورولور . صاف هوا ونظافت فوق‌العاده ، ایلیق بانیولرده نافعدر .

چوجق امزیرمه‌سی . — نوزادك صحت وسلامت بدنیه‌سی ایچون دائما والده‌سنك امزیرمه‌سی لازمدر . فقط اکثر احوالده والده‌لرك صحتی اولادینی ارضاعه مانعدر . بونك ایچین یابر « سوت ننه » طوتولور .

یاأمزیرمك واسطه‌سیله مختلف حیوانلرك سوتلری ویریلیر.

برنجی حالده : سوت ننه‌نك شرائط صحیه‌ئمکمله‌یه مالکیتی الزمدر. بوکاده قناعت حاصل ایده‌بیلمك ایچین برطبیب طرفندن عریض وعمیق معاینه‌سی ایجاب ایدر. بوقدر کیف‌مایشا جلب ایدیلن برسوت ننه‌نك آغوش لاقیدیسنه یاورولرینی آتمق تدبیرسزلکنده بولنان ابوین مالاآخره اظهار ندامت ایدرلر. چونکه فرنکی وورم کبی آفات مدهشه‌نك علی‌الاکثر بوصورتله انتقال ایتدیکی محققدر .

ایکنجی حالده : سوتلر تعقیم ایدیلمش ، تمیز وترکیبجه انسان سودنك خواص کمیه وکیفیه‌سنه مماثل اولمالیدر . حمار وکچی سوتلری ترکیبجه انسان سودینه قریبدر . فقط کثرت استعمال اینك سودنده اولدیغندن بونی انسان سوتیله‌هم ـ ترکیب یاپه‌بیلمك ایچون یاری یاری‌یه صو وبر کیلو سوده «٢٥» درهم شکر علاوه ایتملی وتعقیم ایلمه‌لیدر . سودك قونولدیغی أمزیك شیشه‌لری تمیز طوتولمالیدر.

خراج (انسجه درونده طوپلانان جراحت کتله‌سی) . — انواعی : خراج حار ، خراج بارد، خراج مزمن .

خراج حار — اعراضی : اوجاع ، حرارت موضعیه‌نك تزایدی ، خفیف تیتره‌مه‌لر ونوبت ، ووجودك اوقسمنه منحصر قیرمزیلق وشیشکینلك، جراحت . خراجك آچیلماسیله خارجه آقار ؛ آچیلمازسه یاوجود طرفندن مص اولنه‌رق برطرف اولور، یاخود اجواف طبیعیه (باغرصاق، پریطوان، بلورا) دن برینه منصب اولور . بعضاً ده خراج نکس ایده‌رك باقی قالیر .

تداویسی: ابتدا « ایودآسه‌تون » ایله خراجك اوزرینی طلا ، یاخود ایلیق ومضاد تعفن بر محلول ایله پانسمان (تیمار) ، بعده نیشتر یاخود کاوی بالحراره ایله فتح خراج .

خراج بارد — بو ، تدرن حاصلاتی، برمفصل متدرن تظاهراتی اولوب حرارت ونوبتی یوق ، بطی‌السیردر

تداویسی : اوفاق اولورسه جراحت طوپلانان یری آچمق وایچریسنی قازیمق ؛ بویوك اولورسه محتویاتنی آلت مخصوصه ایله بوشالته‌رق درونه « اترایودوفورمه » شرینغه ایتمکدر .

خراج مزمن — یا خراج حارك بطی بر شکلی اولور ، یا بعض ادویه‌نك (بعض امراضده قوللانیلان تره بانتین شرینغه‌سی کبی) تأثیریله حاصل اولور .

تداویسی : یوقاریده‌کی کبی‌در .

دکیز طوتماسی . — اعراضی هرکسجه معلوم برحال ، برخسته‌لقدر .

تداویسی : ییمکی تدبیرلی وتدریجی ییمه‌لی ، آلقوللی ، غازلی ویابوزلی مشروبات استعمال ایتمه‌لی، قالچه‌دن ممه خذاسنه قدر فانیلا قوشاق صارمالی ، وباش وجوددن دها آشاغی بروضعیتده کوکرته‌ده یاتمالی . ممکن اولدیغی قدر خیالات نوشین ایله مشغول اولمالی .

دولامه . — تداویسی : باشلانغجنده جیوالی مرهم سورمه‌لی ، یاخود ملین ومضاد تعفن غایت صیجاق بر محلول ایله « پانسمان هومید » یاپمالی . اکر دولامه پك درینده ، ویاسطحی اولوب‌ده تماماً اولمش ایسه همان یاردیروب جراحتی چیقارتمالی .

دیش سورمه‌سی . — چوجوقلرده دیش چیقاریرکن اکثریا برآغز صولاماسی ، عسرت هضم ، قی ، اسهال ، نزلهٔ قصبیه ، اغتشاشات عصبیه ، چاربیتالر وبعضاً عوارض جلدیه کورولور .

تداویسی : اساسی زغفران اولان دیش سورمه شروبلری وفوسفوریت کالس ویرمك؛ أغدیه‌سنه، سودینه دقت ایتمك ؛ دیش ، أتی یاراماز وبویوزدن نوزادده آفات تسننیه کورولورسه دیش چیقاجق نقطه‌لری طبیب متخصصنه یاردیرمق لازمدر .

روماتیزما . — حاد بر شکلده ایسه بر ویا بر چوق مفاصل (اویناق یرلری) تحمل سوز صورتده صیزلار .. درجهٔ حرارت پك زیاده

یوکسه‌لیر . مریض اکشیمش ، قوقولی بر تر افراز ایدر . وحابوجاق ضعیفلار .

تداویسی : صیزلایان یرلر ایچین قلوروفورملی، آفیونلی ، سالیسیلات دومه‌تیل‌لی یاغ ؛ داخلاً ٤ـ٨ غرام سالیسیلات دوسود استعمال ایتمکدر .

مرض شکلده ایسه مفصللرده فضله برحساسیت، برقیتیرتی موجود وآلام عصبیه ، ضمور عضلات محسوس‌در .

تداویسی : داخلاً قلوی معدن صولری وایودور استعمال ایتمه‌لی ؛ فانیلا کیمه‌لیدر . ماساژ ، الکتریق ، کوکورتلی قاپلیجه‌لر وقوم حماملرینك فائده‌سی کورولور .

سکته . — دوران دم وتنفس باقی قالمق شرطیله وظائف دماغیه‌نك معطیته دوچار اولماسنه دینیر . بالخاصه نزف دماغ ، تلین دماغ ، احتقان دم وتسمم بوبابده (ادرارك خارجه چیقامایارق وجودده طوپلانماسندن متحصل برنوع تسمم) ومختلف حالات عصبیه‌ده کورولور . سکته کلمه‌دن اول مریض کوزلرنده برقاماشمه ، قولاقلرنده بر چینلامه دویار . وبونلری متعاقب وظائف دماغیه فعالیتنی آنیاً غائب ایدر . خسته یره دوشر . برمدت بونوم عمیق ایچنده قالیر ؛ که بوده اکثریا وجودك برقسمنك فلجله (نزول) ده نهایتلنیر .

تداویسی: خسته‌یی درحال هوادار وغایت تمیز برمحله نقل ایده‌رك آنی اوزرینه صوئوق صیرکه‌لی بزلر ، یاخود بوز قویمالی . آیاقلرینی صیجاق صویه صوقمالی . بالدیرلرینه صیجاق حاولولر صارمالی . یاخود خردال یاقیسی یاپیشدیرمالی . مسهل تنقیه‌لر یاپمالی . ادراری آقیتمق ایچین مثانه‌یه صوندا تطبیق ایتمه‌لی. خسته‌نك اطرافنده پك چوق کیمسه بولونمامالی وآراصیره یاتاقده‌کی وضعیتنی تبدیل ایتمه‌لی ... خسته یوتمغه مقتدر اولویورسه سوت وأت صویی ایله ومقتدر اولامادیغی تقدیرده اطعام صناعی ایله بسلمه‌لی ؛ یعنی قوهٔ غدائیه‌سی زیاده اولان اغدیهٔ مایعه‌یی کافی مقدارده مقعد طریقیله ادخال ایتمه‌لی ، وخارجه آقماماسی ایچین مقعدی پاموقله طیقامالیدر .

سینکلر . — اکثر خسته‌لقلرك (صیتمه ، حمای اصفر ، ورم، قانلی باصور ، اویقوخسته‌لغی) انسانه آشیلانماسنه سبب اولورلر . بونلردن تحفظ ایچین بولندقلری محللرده برقاچ طبق ایچنه (١٠٠) غرام فورمول و(٩٠٠) غرام صودن مرکب محلولی قویمالی وهریکرمی دورت ساعتده بردکیشدیرمه‌لی . یاخود سینك کاغدلری وسائر خصوصی آلتلرله اتلاف ایتمه‌لی .

بوتون اطعمه ومشروباتی قاپالی یرلرده صاقلامالی.

شکر خسته‌لغی . — بوعلته مبتلا اولانلرك ادرارنده شکر بولونور . بویله آدملر چوق ییر ، چوق ایچر ، چوق ایشر . اکثریا قرق یاشندن صوکره کورولور . وخسته‌ده برچوق چیبانلر ظهور ایدر .

تداویسی : خسته‌یه منتظم براصول تغدی تعقیب ایتدیرمه‌لی . عادی أکمك ، طاتلی، نشاسته‌لی طعاملر وشکر ییدیرمه‌ملی . شکر یرینه غایت آز ورأی اطبا ایله « ساقفارین » أکمك یرینه صوده پیشمش پاتاتس ، غلوتن أکمکی ، غلوتندن اعمال ایدیلمش مقارنه ویرمه‌لی . مشروبات کئولیه ومخمره‌دن منع ایتمه‌لی ، خسته أت (قره‌جکر مستثنی) ؛ یومورطه ، اجسام شحمیه ، سبزوات ، بادم ، جویز ، فندق ییه‌لی .. آزمقدارده قرمزی‌وایی شراب، شکرسز قهوه وچای [ایچنه بر مقدار ساقفارین علاوه ایدیله‌بیلیر] . معدن صولری ایچمه‌لی .

بونکله برابر معتدل ژیمناستیق یاپمق ، جلده دلك ایتمك ، قلوی بی‌قاربوناتلی بانیولره کیرمك ، فانیلا کیمك ، هیجاندن ، مهیجات عصبیه‌دن اجتناب ایتمك ، افعال حیاتیه‌یی تنظیم أیلمه‌مك ایجاب ایدر .

شیشمانلق . — اکثریا ارثی اولوب بعض اسباب اختیارلق ، تنبللك ، چوق اویومق ، ایلیق بانیولر یاپمق ، فضله یاغلی ییمکلر ییمك ایله دها چابوق تظاهر ایدر .

تداویسی : اونلی ، یاغلی ، شکرلی ییمکاری قابل اولدیغی قدر آز ییه‌لی. سوده ، سبزه‌یه رغبت

ایتمه‌لی. معدن صولری ایچمه‌لی. تداویٔ بالماء، تبدیل هوا، ژیمناستیق، ماساژ وتداویٔ الکتریقی کبی مداواته مراجعت ایتمه‌لی.

صاچ دوکولمه‌سی. — صاچ وقیللرك عمومی ویا موضعی دوکولمه‌سی یا اختیارلقدن، یا ارکن دوغمقدن، یاخود بعض امراض حاده (تیفو، قیزیل، قیزاموق، چیچك) ویاخود بعض امراض مزمنه (شکرخسته‌لغی، ورم، قانسر «سرطان») تأثیریله وجلد مشعر آفاتی (اکزما، ییلانجق) نتیجه‌سنده حاصل اولور.

تداویسی: داخلی برخسته‌لقدن نشأت ایدیورسه بنیه‌یی تقویه ایچین آرسه‌نیقلی، فوسفاتلی ادویه استعمال ایتمه‌لی‌در. قادینلرده بوخسته‌لغی اکثریا صاچلرك یاغلی بیراقیلماسی تولید ایتدیکندن طهارت وتوالته اعتنا ایتمه‌لی.. داخلاً کینین، قافه‌ئین، کافور ایی علاجلر قوللانمالی... وآتیده‌کی ترتیب ایله صاچلرك کوکارینی ییقامالی‌در.

(٩٠) لك کئول	٢٥٠	غرام
لاوانطه آلقولاسی	٢٥	«
اتر	٢٥	«
قلورایدرات دوپلوقارپین	٠,٢٥	«
مایع آمونیاق	٤	«
صو	١٠٠٠	«

صاریلق. — صفرا یولی برطاش ایله ویا بر التهابله وبعض هیجانات تحت تأثیرنده سد اولنورسه صفرا قانه کچر. جلدده، کوز آقنده، دیل آلتنده صاری بررنك کورولور. بوصاریلق اولا کوزلردن باشلار. بعده بوتون وجوده باییلیر. وعین زمانده وجودده برقاشینمه ونبضه بطائت حاصل اولور.

تداویسی: التهاب قنات صفرادن حاصل اولیورسه بالطبع التهاب معده وباغرصاقلردن سرایت ایتمش اولاجغندن مضاد تعفن معائی ومعدوی ادویه قوللانمالی... صفرایی سوکدیرمك ایچین «قالومل» «صفصافیت سود» استعمال ایتمك. قلوی معدن صولری وسوت ایچمك لازمدر. [صرا: قره‌جکر صانجیلری]

صرعه. — بوعلت مبتلالری اکثریتله پدرلری آلقولیك ویا عصبی مزاج اولانلردر. صرعه، نوبت طرزنده تظاهر ایدر. نوبت کله‌جك صرعه‌لی وجودنده جریان الکتریقی ویا صوئوق صو بانیوسی تأثیرینی‌ویرن برحال تهیجیه حس ایدر. بعده‌ا کثریا مبهم وشدتلی برصیحه‌یی متعاقب یره دوشر. بواثناده ملکات عقلیه‌سی تماماً مفقوددر. سقوطی متعاقب مریضده براختلاج، قول وآیاقلرنده شدید برطاقم کریلمه‌لر، بعده تیتره‌مه مشاهده ایدیلیر. وبوحالات اختلاجیه‌یی متعاقب خسته برنوم عمیقه دالار. صورولان سؤاللره دوغروجواب ویره‌مز. بوحالده برساعت قدر دوامدن صوکره صرعه کچر؛ خسته یالکز خفیف برقیریقلق حس ایدر. نوبت اثناسنده خسته‌نك آغزنده قانلی کوپوکلر کورولدیکی کبی تبول وتغوط غیر اختیاری‌ده وقوع بولور.

تداویسی: نوبت اثناسنده برطرفه چارپوب مجروح اولماسی ایچون تقیداتده بولنمالی، نوبت خارجنده ابتدا (٤) غرامدن باشلامق، خسته‌ده خفیف بر «بروم» تسممی مشاهده اولونجه‌یه قدر تزیید ایدیلمك اوزره «بروم پوتاسیوم» ویرمه‌لی وبومقدار حد اعظمی‌یه واصل اولنجه کسمه‌یوب برسنه متمادیاً عین مقدارده «برومورده‌پوتاسیوم» ه دوام ایتمه‌لی، سنه تمام اولنجه، هرآی برر غرام تنزیل ایتمك اوزره، ینه برومور ویرمه‌لی؛ برغرامه واصل اولنجه بوس بوتون قطع ایتمه‌لی وبو تداوی هرحالده برطبیب طرفندن اجرا ایدیلمه‌لی‌در.

برومور ایله تداوی ایدیلن خسته‌لرك یمکلری آز طوزلی اولمالی؛ غایت آز أت ییدیرمه‌لی؛ ایچکی‌یی منع ایتمه‌لی.

صیتمه. — حرارت بدنیه‌نك تزایدی ونبضك تسرعی ایله متصف؛ یا هرکون، یا کون آشیری، یاخود اوچ کونده برتکرر ایدن ونوبت صورتنده نمایان اولان برخسته‌لقدر.

صیتمه‌یه یاقالانان برکیمسه‌ده اولا برتیتره‌مه واوشومه، بعده قورو برحرارت، آرقاسندن برترله کورولور.

تداویسی: خسته‌لغك شدتنه، یکی ویا اسکی اولدوغنه کوره ویریله‌جك «سولفات دوکینین» ك مقداری دکیشیر. یکی و خفیف صتمه‌ده نوبتدن (٥-٦) ساعت اول (٥٠) سانتی غراملق بر سولفات دوکینین کلاجی یوتدورولور. شکل وخیمنده ایسه (١) غرامدن ایجاب حالده (٢) غرامه قدر تزیید ایدیلمك اوزره تحت الجلد سولفات دوکینین شرینغه ایدیلیر. شکل مزمننده اوزون مدت [خلاصهٔ سیالهٔ قنه‌قنه Extrait fluide de quinquina] دن صباح آقشام، برفنجان صو درونده، برقهوه قاشیغی ایچیلیر. قنه‌قنه‌لی شرابلر، آرسه‌نیقلی ادویه ومعدن صولری استعمال ایدیلیر. باطاقلق محللرده اوطورمامالی؛ مجبوریت وارسه طلوع وغروب شمس زمانلرنده سوقاغه چیقمه‌مالی، مجبوریت وارسه سیوری سینکلردن تحفظ ایچون الدیون وباشلق قوللانمالی، یتاقده جیبنلك قوملی‌در.

عسرت هضم. — فضله ییمکدن، عصاره وحرکات معدویه‌نك تزاید و یا تناقصندن، اصل معده خسته‌لقلرندن، ایی چیکنه‌مه‌دن یوتمقدن، اوکنه کلن هرشیئی ییمکدن ایلری کلیر.

تداویسی: اولا اسباب موجبه‌یی تعیین وبرطرف ایتمه‌لی. حامضات معدویه‌نك تناقصندن ایسه هر ییمکدن اول آجی علاجلر ایچمه‌لی. افراط حامضدن ایسه [معده‌ا کشیمه‌سیله آکلاشیلیر] بعدالطعام فضله مقدارده بی‌قاربونات یوتمالی‌در.

معدن صولری استعمالی‌ده فائده‌لی‌در.

فتق. — قارنده‌کی اعضانك (باغرصاقلر، مثانه) جدار بطن عمقنده محفور برقنات درونه کیرمه‌سیله قاصیق جوارنده انتفاخ ایدن بر (اوور) در. فتق چوجقلرده ولادی اولابیلدیکی کبی آغیر برشی قالدیرمق مثللو مشکل ایشلرده بعضاً کسبی‌ده اولور.

تداویسی: اك ایسی، بالخاصه کنجلرده عملیات جراحیه‌در. اختیار و ضعیفلرله عملیاتدن قورقانلره کوزل بر «قاصیق باغی» لازمدر.

فقرالدم. — منشأ و طبیعتی مختلف اولوب قانده‌کی کریوات حمرانك تناقص ویا شکلی تبدیل ایتمه‌سیله متصف‌در. «فقرالدم» تعبیرندن مقصد قانك مقدارجه آزلغی اولمایوب عناصر اصلیه‌سنك تغیر وتناقصیدر. شیشمان کیمسه‌لر ایچنده‌ده فقرالدم مبتلالری بولونور.

فقرالدم اولان خسته آیاقده دورمایی سومز، یاتمق ایستر، چابوق یورولور.

فقرالدم ولادی‌ده اولور، که – اکثریا پدر والده‌لری ضعیف، متورم، فرنکیلی، آلقولیك اولان – چوجوقلرده وریاضات بدنیه‌یه رعایت ایتمه‌ین، اولرك محبوس هواسنده، قیره، سوقاغه چیقمقدن محروم بویوین کنج قیزلرده کورولور. بونلرك یوز و جلدلری صارارمش، کوز قپاقلری شیشکن وایچریسی آغارمش‌در. قابلیت تأثریه‌لری زیاده اولدیغندن آلام عصبیه‌یه مبتلا و اورکك اولورلر. اشتهالری آز، ذائقه‌لری متلون، هضملری یوق، عادتلری غیر منتظم ووجعناك یاخود مفقوددر.

تداویسی: هوادار و کونشلی محللرده قوت ویریجی علاجلر وییمکلرله بسلنمه‌لی‌در. مدت تداوی اوزونجه‌در.

قاشینمه‌لر. — قاشینمه یا بوتون وجودده منتشر اولور، که قیشین وبرده اختیارلقده کورولور.. یا موضعی اولور، که برآفت جلدیه‌یه (مثلا اویوز) مبتلا، یاخود عصبی مزاج اولانلرده بولونور.

تداویسی: سرکه‌لی یاخود صیجاق صو ایله.. پاپاتیه، توتون، عورت اوتی مطبوخلریله ییقامالی؛ پاموقله سترایتمه‌لی. یاخود ١/٣٠ غلیسروله طرطریك ١/٢٠ وازه‌لین نافتوله، ١/٥ وازه‌لین مانتوله کبی علاجلر قوللانمالی.

احوال عصبیه‌دن نشأت ایدیورسه تداویٔ الکتریقی یاپدیرملی. توتون، مشروبات کئولیه، قهوه وچای ایچمکدن.. آو أتلری، قونسروه‌لر، بقاللرده اسکیمش پینیر وسائره، مدیه، استاقوز، دکز بالیقلری، طوماتس، لحنه، کراز ییمکدن مجانبت ایتمه‌لی.

قانلی باصور. — حاد ومزمن، بلدی وبعضاً مستولی شکللرده کورولور. قانین باغرصاقلرك

وبالخاصه اقسام سفلیه‌سنك التهابلانماسندن متحصل بر مرض‌در .

اعراضی : شدتلی قارن آغریلری .. كوپوكلی وبعضاً قانلی و بالاخره متعفن بر حال آلان مواد غائطه‌در . خسته كونده پك چوق كره بوروتی‌ایله آبدستخانه‌یه كیتدیكی حالده دفع طبیعی، برتوكوروك حجمنی بولامایاجق قدر، آز اولور .

تداویسی : اولا برمسهل ایچمك ، بعده كونده (٥٠) ساتی غرامدن باشلامق ، بومقداری ده ایكی اوچ دفعه‌ده آلمق ، وتدریجاً مقدارینی تزیید ایتمك شرطیله « ایپه‌قا » استعمال ایتمكله‌در .

اولا ساده سوت ایله تغذی ایتمه‌لی ، بعده سهیل الهضم اطعمهٔ مایعه‌یه باشلامالی .

مرضك سرایتنه مانع اولمق ایچین خسته‌نك بولوندیغی یری، استعمال ایتدیكی اشیایی، چاشیرلرینی وكیردیكی آبدستخانه‌یی ده‌زنفكته ایتمك ایجاب ایدر.

[مرا : « ازالهٔ تعفن »]

قان چیبانی . — اعراضی : جلدده وجعلك، سیوری وقویو قرمزی رنكده برسرتلك ایله تظاهر ایدن بوچیبانلر كیت كیده بویور ؛ برنخود، بركراز شكل وحجمنی آلیر . بعده اوجی بیاضلانیر؛ جراحت طوپلار . وتشكلندن ٨ـ١٠ كون صوكره پاتلار ؛ ایچنده‌كی جراحت دیشاری چیقار .

تداویسی : بوچیبان ساری اولدیغندن جراحتك اطرافه سورولمه‌سنه دقت ایتمه‌لی .. عین زمانده مریضك بنیه‌سنی و بالخاصه جهاز هضمیسنی تمیز طوتمالی‌در - تداویٔ موضعی ایچین : آسید بوریك محلولنه باتیرلمش مصفی بوغازی چیبانك اوستنه وضع ایده‌رك تافتاغومه ایله اورتمه‌لی .. بونك اوزرینه‌ده برقات پاموق قویوب برصارغی ایله صارمالی . وبو « تیمار راطب » هر كون تكرار ایدیلمه‌لی . چیبان آچیلاجه ایچنده‌كی اوزی خارجه چیقارتمالی؛ چیبانك فتحه‌سنه غایت تمیز وقورو غاز برمصفی ، و بونك اوزرینه برپارچه پاموق قویوب صارغی صارمالی .

قان توكورمك . — ابتداقانك آغز ،برون،

معده ، آق جكركبی اعضانك هانكیسندن كلدیكنی تعیین ایتمه‌لی‌در . آق جكرلردن كلن قانلر توكوروكله ایچه قاریشمش وقرمزی‌در ، اكر قان جكرده اوزون مدت قالمش ایسه سیاهده اولا بیلیر .

تداویسی : استراحت وسكونت لازم اولدیغندن خسته‌یی آرقه‌سی اوستی یاتیرمه‌لی (باش بر آزمترفع اولمق ازره) ؛ بوزلو مشروبات وسوت ایچیرمه‌لی؛ بوز امدیرمه‌لی ؛ كوكسی اوزرینه قورو بوینوز وخردل تطبیق ایتمه‌لی؛ كسیلمزسه قوللری وباجاقلری نهایتلرنده باغلامالی . داخلاً : « ایپه‌قا » یاخود تحت الجلد (١) غرام (أرغوتین) ویا (٠،٠٠١) غرام « آدره‌نالین » شرینغه ایتمه‌لی .

قارن شیشمه‌سی . — معده و باغرصاقلرك تراكم غازات ایله شیشمه‌سی ؛ عسرت هضمده ، بعض امراض عصبیه‌ده، باغرصاق وباغرصاق زاری خسته‌لقلرنده كورولور .

تداویسی : اولاسببنی تعیین وازاله‌یه چالیشمالی، وبرطرفدن « شاربون دوبللوق » كبی جاذب غازات توزلر ایله « آناصون ، أتر ، جوزمقی » ومعدن صولری قوللانمالی ... قارنی صاغدن خفیفجه اوغمق، صیجق حاولولر صارمق ، حقنه یاپمق فائده‌لیدر .

قارن آغریلری . — باغرصاقلرده برطاقم غازلرك حبس اولوب قالماسندن ، یاخود تركیبلری بوزوق بعض اطعمه‌نك باغرصاقلری تخریش ایتمه‌سندن ایلری كلیر .

تداویسی : صیجاق منقوعلر [چای ،آناصون، مایسا كبی] وبربارداق صو درونه (٦ ـ ٢٠) داملا « لاودانوم » علاوه ایده‌رك ایچمه‌لی ، یاخود صیجاق تنقیه‌لر یاپمالی . قارن اوزرینه صیجاق حاولولر قویمالی .

نوزاد ، اوجاغنی حزلی باغیرماسی ، باجاقلرینی قارننه دوغرو بوكمه‌سیله اظهار وكندینی زورلامه نتیجه‌سنده بر مقدار غاز مقعددن خارجه چیقارسه بر آز راحت ایدر .

تداویسی : بو اثناده قارن اوزرینه صیجاق حاولو ولاپه‌لر قویمالی . نشاسته‌لی تنقیه‌لر یاپمالی .

چوجوغه ویریلن سودك ، أمزیك وشیشه‌لرینك صوك درجه تمیز اولماسنه دقت ایتمه‌لی . أمزیرمه‌یی آزالتمالی . اویله هرباغیریشده ممه‌یی آغزینه طیقمامالی .

قبض . — قبض اوزون مدت دوام ایدرسه قارن شیشر . مقعدده بر آغراق ، وجهده برقیرمزیلق، باش آغریلری ، ذكاده برسونوكلك حاصل اولور . وخارجه چیقامایان برطاقم مواد مسممه بالمجبوریه داخل عضویت اولورلر . كه‌بوصورتله قبض برتسممده تولید ایده‌بیلیر .

تداویسی : معین زمانلرده ، احتیاج حس ایدلسین ایدیلمه‌سین ، آبدستخانه‌یه كیتمه‌لی ؛ داها دوغروسی باغرصاقلری اووجه ایله آلیشدیرمالی . صباحلری بربارداق صو ، یاخود سوتلی قهوه ایچمه‌لی . آز أت ، زیاده سبزوات ومیوه ، باخصوص آچ قارننه پورتقال ، اوزوم یمه‌لی . ژیمناستیق یاپمالی . اكر بوكبی تدابیر صحیه ایله دفع ایدیلمزسه اووقت هند یاغی ، انكلیز توزی كبی علاجلره ، غلیسرینلی شافلره ، تنقیه‌لره مراجعت ایتمه‌لی .

قره‌جكر صانجیلری . — قره جكر صفرا یاپار . وبوصفرا اطعمه‌یی هضم ایتدیرمك ایچین خصوصی برمجرا ایله باغرصاغه دوكولور . اكر قره‌جكرده طاش حاصل اولارق بویولری طیقارسه صفرا آقامایاجغندن بروجه تولید ایدر . بوآغری صاغ بوكورده فضله اولور ، بعدالطعام ایكی اوچ ساعت صوكرا ابتدا ایدوب دائما صاغ اوموزه دوغرو انتشار ایدر . اكثریتله خسته‌ده برصاریلق مشاهده اولونور .

تداویسی : چوق شدتلی ایسه خسته‌یی غایت صیجاق بربانیو ایچنه قویمالی ؛ یاخود « مورفین » شرینغه ایتمه‌لی . صباحلری آچ قارننه (٤٠ — ٥٠) غرام قدر طاتلی بادم یاغی ، یاخود تازه وخالص زیتون یاغی ایچمه‌لی . أتر ، تره بانتین اینجولری ، معدن صولری قوللانمالی .

قوله‌را . — انتانی ، مستولی ، حتی بعض بلادده وبالخاصه هندستانده بلدی برشكل آلمش

برمرض مدهش‌در. منشأ اصلیسی هندستان اولوب اورادن - باخصوص حج موسمنده مكه طریقیله - ممالك سائره‌یه انتشار ایدر . وبعضاً ده بوتون اوروپایی دولاشارق تلفات كلیه‌یی موجب اولور .

اعراضی : آلمان مشاهیر اطباسندن پروفسور (قوخ) طرفندن كشف ایدیلوب « باسیل ویركون دوقوخ » دینیلن عامل مرض (،) شكلنده بر میقروب‌در. مرض ، بومیقروبك وجوده دخولندن اوچ درت كون صوكره صفرالی ، مصل‌لی [قانك مایع قسمی] شدید براسهال ایله باشلار . [مواد غائطه‌مایع ، آز قوقولی، رنكسز ، بعضاً اسمریمسی اولوب اوفاق صلب ، پرنج شكلنده ماده‌لری حاوی‌در.] بعده بونی‌قی ، تیتره‌مه‌لر ، شدتلی برصوسزلق تعقیب ایدر. أل وآیاقلر بوزكبی صوغور ، كوزلر چوقوره باتار ، برون سیوریلیر ، قارن چوقورلاشیر ، جلد بوروشور ، وسس قیصیلیر . ایكی ساعتدن اوتوز ساعته قدر امتداد ایدر . واكثریا بو مدت ظرفنده خسته‌یی كوتورور . بوخسته‌لغك دورهٔ نقاهتی پك اوزون اولوب معافیتی یوقدر. یعنی بركره قورتولان بر دها طوتولابیلیر .

تداویسی : اولا قوله‌رایه قارشی اتخاذی لازم كلن تدابیر واقیهٔ عمومیه : كمیلرك ، یولجیلرك و اشیانك ده‌زنفكسیونی . أولرده آبدستخانه‌ولغملرك تطهیری و (١٠٠) غرام صوده (٥٠) غرام كوز طاشی أریدیله‌رك حاصل اولان محلول ایله ده‌زنفكته ایدیلمه‌سی ... تدابیر واقیهٔ شخصیه : صولری تصفیه ایتمه‌لی [یاقاینا تمقله . یا برلیتره صویه « ١٥ ـ ٢٠ » غرام شاب علاوه‌سیله] ، حامضات ایله أكشیلتمه‌لی. [برلیتره صویه « ٠،٨٠ » غرام حامض لیمون. حامض طرطر ویاحامض قلورما] توالت ایچین قاینامش صو ، آغز ایچین حامضلی صوقوللانمالی . هریمكدن اول أللری صابون ایله ییقامالی ، یوك قوشاق صارمالی. اسهاله قارشی $\frac{1}{100}$ نسبتنده «حامض لبن» لیموناطه‌سی، قیلره‌قارشی بوز ، غازلی مشروبات، الكسیر پاراغوریك استعمال ایتمه‌لی . خسته‌یی ایصتمه‌لی [یاقهوه ، چای كبی مشروبات حاره ایله ، یاوجودی قوتلی اوغمه‌لرله] خسته‌نك بوتون ألبسه واشیاسنی تطهیر وتعقیم ایتمه‌لی.

قوم خسته‌لقلری . — بعضاً بوبرکارده ، مثانه (سیدیك طوربا-ی) ده غایت اوفاق قوم دانه‌سندن بویوك بر یمورطه [١] قدر کسب جسامت ایدن طاشلر حاصل اولور . طاش بوبرکارده ایسه ده مریضك ادراری قانلی ویاقوملی اولور ؛ بلدن قاصیقلره وکوبکه دوغرو منتشر بروجع دویولور . طاش مثانه‌یه ینمش ایسه صیق صیق بر حس تبول .. واثنای تبولده ادراك انقطاعی کبی حالات .. واوشوتمه‌یی ، یاخود صارصیلمه‌یی (مثلا آرابه‌دن) متعاقب کلن ادرارده قان مشاهده اولونور .

تداویسی : نوبت زمانلری اوجاعی قطع ایچین أك ایسی خسته‌یی صیجاق بربانیو ایچنه صوقمالی .. یاخود مورفین شرینغه‌سی یاپمالی . تداوی اصلی « نفریس » کبی کبی‌در .

قیریقلر . — اکثریا مرتفع بر محلدن دوشمه ، وجوده اینه‌ن بر ضربه‌تأثیریله یاخود شهرمزده هردم وقوع اولان آرابه وترامووای قضالری نتیجه‌سنده أکثریا قول وباجاق کمیکلری قیریلیر .

اعراضی : قیریلان نقطه‌ده شدتلی بروجع باشلار . اوقول ویاباجاق تبدیل شکل وضعیت ایده‌رك حرکات اصلیه‌سنی اجرا ایده‌مز ؛ غیر طبیعی بر صورتده اوینار . وبو اثناده قیریلان کمیکك ایکی اوجینك بربرینه سورتولمه‌سندن متحصل بر قیتیرتی ایشیدیلیر . بعده اوراسی شیشر وقان طوپلانیر .

تداویسی : قضایی متعاقب دقیقه فوت ایتمکسزین همان طبیب متخصصنه مراجعت الزمدر . حیفا که بزم لاقید وجاهل عوام ، چیقیقجی واوفوروکجی مقوله‌سنه قوشویور ؛ بونلرده یاقضاده‌یی سقط بیراقیورلر ، یاخود سائقهٔ جهالتله حیاتنه خاتمه چکیورلر .

قیزاموق . — چوجوقلرده کوز صولانماسی وقاماشماسی ، برون نزله‌سی وقانامه‌سیله بدء ایدوب درینك قیرمزیلغی - اولا یوزه بعده وجوده‌یاییلمق اوزره - برقاچ کون صوکره کورولور . ٧ - ٨ کون کچنجه جلد دوکولور . قیزاموق ساری ، انتانی وبعضاً مستولی بر خسته‌لق اولدیغندن چوجوقلره یا بربرندن ، یاهوا واسطه‌سیله کچر . واك زیاده برنجی دورده یعنی نزله زماننده ، ساری‌در .

تداویسی : چوجوغی هوادار براوداده یالکز یاتیرمالی . بول وترلتیجی مشروبات ویرمه‌لی . صیق صیق آغز وبرونی کوزلجه تمیزله‌ملی . أشیاسنی دزنفکته ایتمه‌لی ...

قیرمزی جاملی ویا قیرمزی پرده‌لی اوداده‌لرك پنبه ضیاسی خسته‌لغك تهوینی خصوصنده مهم بر رول اجرا ایتمکده‌در .

قیزیل . — اکثریا باش آغریسی ، حرارت بدنیه‌نك تزایدی ، هذیانات وبا خصوص بوغاز (خناق) ایله باشلار . قیرمزیلق ؛ اوفاق لکه‌لر طرزنده ، اولا بویون ، کوده واویناق یرلرینك دریسندن باشلار ؛ ویوزده‌ده بالاخره سرایت ایدر . حتی چوجوقلرك دیلی بیله قیرمزی اولور . اوننجی کونده دری اوفاق وبعضاً بویوك صفیحه‌لر حالنده صویولور ودوکولور . قیزیلده ساری ، متین ومستولی بر مرض وخیم اولوب سرایتی اك زیاده جلدك دوکولدیکی زمانه مصادفدر .

تداویسی : چوجوغی صیجاق طوتمالی . آغزینه بورنی تمیزله‌ملی ، جلد دوکولدیکی اثناده بوللرك اطرافه یاییلارق سرایت مرضه خدمت ایتمه‌سنه مانع اولمق ایچین جلدی وازه‌لینله خفیف بر صورتده طلا ایتمه‌لی . چوجوغك بوتون اشیاسنی ، تماس ایتدیکی هر شیئی دزنفکته ایتمه‌لی ؛ کتابلرینه اویونجاقلرینی یاقمالی ...

قیزیل ، کنندن صوکره اکثریا ، یا بوبرك یاقولاق خسته‌لقلری بیراقدیغندن سیری اثناسنده تداوی‌یه اهمیت مخصوصه ویرمه‌لی‌در .

قی . — سوء هضم ، بعض آفات بطنیه (باشلیجه کبه‌لك) ، کوچك دیلك اوزاماسی ، بوبرك وقره جکر طاشلری ، یاریم باش آغریلری ، دکیز طوتمه‌سی ، بین زارلرینك التهابی ، بین اورلری ایله بعض عصبی خسته‌لقلرده کثیرالوقوعدر .

تداویسی : معده اوزرینه بوز قویمالی . الوروفورمك ماء مشبوعنی - اوده یوقسه - اون بش داملاتنتوردیود علاوه ایدیلمش برباراداق صوئوق صوایچمه‌لی .

[١] مکتب طبیه موزه‌سنده هندستان جویزی شکل وجسامتنده مثانه‌دن چیقاریلمش برطاش موجوددر .

کسیکلر . — تداویسی : اولجه قاینامش ایلیق برصو ، یاخود مضاد تعفن بر محلول « مثلا آسید بوریك محلولی » ایله ییقامق ، قان کلیورسه تمیز بربز ایله اوزرینی تضییق ایتمك ؛ اکر پارمقلردن کلیورسه ألی هوایه قالدیرمق ؛ قان کسیلنجه تمیز برغازایله پانسمان یاپمق ؛ ال صویه کیرمك مجبوریتنده ایسه یاره‌نك اوزرینه « قوللودیون السنیق » سورمك لازمدر . عوامك اعتیادات سقیمه‌سندن اولان اوروبجك ، طوپراق ، توتون باصمق پك مرض وتهلکه‌لیدر . چونکه برچوق میقروبلر بوصورتله وجوده کیره‌رك مختلف امراض تولید ایدرلر . یاره‌لری آسیدفه‌نیك ایله پانسمان یاپمالی‌در .

کمیك خسته‌لغی . — وقت مرهوننده اول دوغان نوزاد ایله فرنکیلی ، مبتلای کئول کیمسه‌لرك اولادلرنده . ویا تام الصحه تولد ایدوب سوء تغذی ایله‌یون چوجوقلرده کورولور . بویله چوجوقلرك باش کمیکلری آره‌لرنده بوشلقلر بولونور ؛ آلنلری چیقمقله برابر چوروك ، غیرمنتظم وناتمام اولور . کوکس تخته‌لری اوکه متبارز ، قبورغه کمیکلرینك اوك طرفلرنده چیقینتیلر مشهوددر . طاربر کوکسله دار بر حوصله‌یه ، کنیش برقارن ایله قنبور بر بل کمیکنه مالك درلر . قول وباجاقلری أکری وچاربوق اویناق یرلری شیشکین‌در . قونجه دوشکون وعاطل اولوب ترله‌مك ، عسرت هضم ، اسهال ، فضله حرارت ، اوجاع شدیده مثللو اعراض ایله متصفدرلر .

تداویسی : چوجوغی ممه ایله بسلمه‌لی ؛ ممکن اولمادیغی تقدیرده سوت ایله تغذیه‌یی منتظم وصحی بر اصولده تطبیق ایتمه‌لی ؛ ویمك ییدیرمکه کچ باشلامالی‌در . دکز هواسی ، وفوسفات دوشو ، بالق یاغی ، ایودلی وچلیکلی ادویه استعمالی نافعدر . اعضاسنك چیرکین اشکال آلماسنه مانع اولمق ایچین طبیب متخصصنه مراجعت أیله‌مه‌لی‌در .

کوزقاپاقلرینك (ایچ زارلرینك) التهابی . — اکثریا صوئوغه وانجرهٔ مخرشه‌یه معروض قالمش کوزلرده حاصل اولور . باتمه ، یانمه ، ضیادن احتراز کبی اعراض کورولور . کوزلر یاشاریر .

تداویسی : Œillère دینیلن اوفاق قدح درونده آسید بوریك محلولی قویارق کوزلری ییقامالی‌در .

بل صوئوقلغنه مبتلا حامل والده‌لر بعدالتولید چوجوقلرینك کوزلرینی بهمه حال بر طبیبه تمیزلتدیرمه‌لی‌در . یوقسه بویله چوجوقلرده غایت آز بر زمان صوکره کورلك محققدر . هیچ بر علاج بولونمازسه بیله لیمون صویله تمیزله‌مك لازمدر . أك ایسی جهنم طاشنك ١/٢٠٠ نسبتنده‌کی محلولندن برقاچ داملا کوزه داملاتمالی .

مزاج لنفائی . — لنفاتیکلرك أتلری پورسوك ، جلدلری شفاف وانجه ، رنکلری بیاض ویا صاری اولور . ورمه پك زیاده مستعددرلر . بونلرده برون نزله‌سی ، اوست دوداقلرك شیشمه‌سی کثیردر . کذا بزلری شیشر ، بادمجکاری بویور .

تداویسی : ایودلی وتانىنلی شروبلر . بالیق یاغی . ادویهٔ مقویه واطعمهٔ معمره ایله بنیه‌یی اصلاح ایتمك . ماساژ ونظافت جلدیه‌یه رعایت ، ساحللرده اقامت أیله‌مکله‌در .

معده أکشیلکی . — سوء هضم نتیجه‌سی اولوب معده‌ده یاحامض قلورمانك فضله تحصلی ، ویامرضی اوله‌رق حامض لبنك تشکلندن ایلری کلیر . واکثریا غاز حروجی (که‌یرمه) ، یارم باش آغریسی ، أللرك آیاقلرك اوشومه‌سی ، قبض وباصور ممه‌لری‌ده برابر بولونور .

تداویسی : یکی باشلامشسه میاه معدنیه وبالخاصه چیتلی قره حصار صاحب معدن صولری .. غازلری مص ایدیجی توزلر (ماغنزیا ، شاربون دوبللوق ، تباشیر توزی کبی) استعمال ایتمك فائده‌لی‌در . اطعمه سهیل الهضم اولمالی‌در . مرض اهمیتلی بر درجه‌ده ایسه جلده ماساژ یاپمق . معده اوزرینه غایت صیجاق حاولو ، قوم طورباسی ، یاخود کره‌مید

وضع ایتمك ، ژیمناستیق یاپمق . یون فانیله کیمك ، حیاته بر انتظام تام ویرمك ، منبهات عصبیه (قهوه ، چای ، اسپرتو ، توتون) دن توقی ایتمك لازم کلیر. وتغذی ایچین یورطه ، ایی پیشمش کولباصدی ، یاغسز وصالچه‌سز بیاض أتلی بالیقلر ، سبزه‌وات ، تازه میوه‌لر ابزارمش أکمك کبی هضمی قولای یمکلر یمه‌لی ؛ أیی صو ایچمه‌لیدر . وآراصیرا ایلیق صو ایله «لاومان - تنقیه» . ژه‌لاتینلی بانیولر یاپمالی ؛ قبضه مانع اولمالی . ومعده‌نك اکشیمه‌سنه قارشی ذکر ایدیلن توزلردن قوللانمالی .. اوجاعه قارشی مورفین - فقط رأی اطبا ایله - استعمال ایتمه‌لی .

نقریس . — بو خسته‌لق اکثریا ارثی اولوب زمان زمان نوبت طرزنده واکثریا کیجه‌لری خروس اوتونجه‌یه قدر امتداد ایتمك اوزره ، آیاق باش پارمقلرنده وبعضاً دیکر اویناق یرلرده حس اولنان بر وجعدر . بو علت مبتلالرینك اکثریسنده قوم خسته‌لغی ده برابر بولونور . کوچوك مفصللرده ، مرور زمان ایله قولاغك صیوانده طاش کومه‌جکلری کورولور . ذاتاً خسته‌لق ادرار ایله چیقمسی لازم کلن «حامض بول» نامنده‌کی طاشلرك دمده تراکمندن نشأت ایدر .

تداویسی : نوبت زماننده اوجاع حس اولونان مفصل اوزه‌رینه آفیونلی مرهملر سورمه‌لی ، پاموق وتافتاغومه ایله ستر ایتمه‌لی . اوجاع تسکین اولونمازسه صیجاق بر بانیویه ویا مورفین شرینغه‌سنه مراجعت ضروریدر . سائر زمانلرده داخلاً کلاج درونده «قاربونات دولیتین» ، «بانزوآت دولیتین» ، «بی‌قاربونات دوسود» کبی ادویه ، چیتلی وقره حصار صولری کبی میاه معدنیه استعمال ایتمه‌لی .

تدابیر واقیه : تاچوجوقلغندن بو کبی خسته‌لغه مستعد اولانلری قناعتکارانه وسهیل الهضم اطعمه ایله بسله‌مه‌لی ؛ تبدیل هوا ژیمناستیق ، ماساژ یاپدیرمالی ؛ أت ، باغ ، قونسروه‌لر ، لحنه ، آصمه یاپراغی ، قوزو قولاغی ، طوماتس آز ییدیرمه‌لی . آرا صیرا خفیف مسهللر ویرمه‌لی وناظافت جلدیه‌یه اعتنا ایتمه‌لیدر .

نقریسلیلر شهرلردن اوزاق وممکن اولدوغی قدر صیفیه‌لرده یاشامالی ، مسکرات استعمالندن صوك درجه احتراز ایتمه‌لی .

نقاهت . — خسته‌لقدن قالقان بر کیمسه‌نك حالی اولوب مدتی ؛ خسته‌لغك امتدادی . سیری ، وخامتی ، درجهٔ حرارتنك تحولاتی ایله متناسبدر . بویله کیمسه‌لره معتدل ، هوادار محللرده اقامت ایتمك ؛ هضمی قولای ، بسلییجی یمکار یمك ؛ وجودینی تمیز طوتمق ؛ منتظم اویقو ؛ اوفاق کزینتیلر ؛ وصحت تامه‌یه عودت ایتمه‌دکجه اشتغالات ذاتیه‌سیله اوغراشمامق لازمدر .

نزله . — باشده بر آغری ، برون دلیکلرنده بر غیجیقلانمه حس ایدیلیر . برون اولا قورودر . بعده براق ومخرش بر مایع آقار . وبرون اطرافی شیشکین وقیرمزی بر منظره آلیر . کوزلرده صولانمه وجودده قیریقلق ، وخفیف بر حرارت مشاهده ایدیلیر .

تداویسی : نزله ابتداسنده آتیده‌کی ترتیبی قوللانمالیدر :

حامض فه‌نیك	٥	غرام
آمونیاق	٥	»
(٩٥) درجه‌لك کئول	١٠	»
ماء مقطر	١٥	»

یاخود $\frac{١}{١٠}$ نسبتنده مانتوللی قلوروفورم قوقلامالی . سوموك باشلامش ایسه آتیده‌کی ترتیبدن ، انفیه کبی ، کونده بر آز چکمه‌لیدر .

قلورایدرات دوقوقائین	٠,١٥	غرام
مانتول	٠,٢٥	»
قهوه توزی	٢	»
بوراقس	٢	»

خفیف بر مسهل ایچمك ، آیاقلری صیجاق بانیویه قویمق فائده‌لیدر .

نوراستنی . — زمانمزده پك منتشر بر حالت خصوصیهٔ عصبیه‌در .

اعراضی : صباحلری اویقودن اویانیلدیغی زمان باشده

بر آغیرلق ، یمکلردن صوکره اویقویه میل ، کیجه‌لری اویقوسزلق ، اشتغالات دماغیه‌یه عدم اقتدار ، قبض ، وخامت تهیجیه تنها یرلره التجا ، باش دونمه‌لری ، بل آغریلری ...

تداویسی : صیفیه‌ده ساکن بر حیات ، تداویٔ بالماء ، کوزل بر تغذی ، ممکن اولدیغی قدر ادویه استعمالندن اجتناب وبر تداویٔ روحی ایله اولور .

ورم . — هرهانکی بر سببله دوچار ضعف اولان ابوینك چوجوقلری ورم ایچین بر وجود مساعددر . و ورم پدردن اولاده بالذات خسته‌لق صورتنده منتقل اولمایوب توارث ایدن شی براستعداد تورمدر . بویله ارثاً خسته‌لغه مستعد بر بدنه ، ویا ابوینی زنده اولدیغی حالده سوء استعمالات ایله بیرانان ضعیف بر وجوده باسیل دوقوخ (ورم میقروبی) یا تنفس بورولریله هوادن ویا ییلن مضر أطعمه‌دن (بالخاصه ورملی اینك سودی) انتقال ایدر .

اعراض : اوچ دوری واردر . برنجی دوره داخل اولان بر عضویت ناقابل ایضاح بر اشتهاسزلق ، قورو وخشین بر اوکسوروك ، اوموز آغریلری وبرضعف تدریجی عرض ایدر . قان بو دورده آقمایه باشلار . ایکنجی دورده ، اولجه یابس اولان اوکسوروك راطبلاشه‌رك افرازات أولا مخاطی ، بعده مخاطی قیحی واوچنجی دورده تماميله قیحی اولور . قان کلمه‌سی ایکنجی دورده آزالیرسه‌ده اوچنجی دورده بوس بوتون تزاید ایدر .

تدابیر واقیه : ورم ساری اولدیغندن سرایتنی منع ایچین ، متورملرك توکروحنی $\frac{٥}{١٠٠}$ نسبتنده آسیدفه‌نیك محلولنی حاوی توکروك حقه‌لری ایچنه طوپلامالی . بو حقه‌لری بعده صودالی بر صو درونده برچاریك قدر قایناتمق صورتیله تمیزله‌مه‌لی . یاتدقلری اودالری سوپورمه‌یوب توزی ایصلاق بر بز ایله آلمالی . ایچیله‌جك سودی ایجه قایناتمالی ...

تورم ایدن ابوین کندی اودالرنده اولادلرینی یاتیرمامالیدر . [مرا : چوجوق أمزیرمه]

تداویسی : صاف بر هواده استراحت وجودیه وفکریه ، هضمی قولای مقوی اطعمه ایله تغذی نافعدر . آغاجلق ، چاملق ، هوادار وکونشلی محللرده تبدیل هوا ایتدیرمه‌لی . ماساژ وتداویٔ بالمایه مراجعت ایتمه‌لی . معده‌سی قبول ایده‌بیلدیکی مقدارده بالیق یاغی ایچیرمه‌لی . اوکسوروك واسهالنه قارشی آفیون مرکباتی ؛ قان توکورمه‌لرینه مقابل ، کینین ، آنتیپرین ، ارغوتین ، فه‌ناسه‌تین ؛ کیجه ترله‌مه‌لرینه قارشی تانانات دوکینین ویرمه‌لی .

یانیقلر . — سطحی ، خفیف یانیقلری اولجه قایناتیلمش ایلیق صو وصابونله کوزلجه تمیزله‌مه‌لی ، وآتیده‌کی پوماتایه باطریلمش ، معقم غازلر تطبیق ایتمه‌لی ؛ بونك اوستنه‌ده بر طبقه پاموق قویارق صارغی ایله صارمالی وبویله‌جه برقاچ کون بیراقمالیدر .

حمض توتیا	٢٠	غرام
نشاسته	»	»
لانولین	»	»
وازه‌لین	»	»

اکر یانیق پك وجعناك ایسه شو پوماته‌یی استعمال ایتمه‌لی .

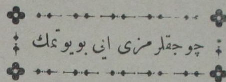
ایستوائین	١	غرام
آنتیپیرین	٥	»
آسیدبوریکلی وازه‌لین	٤٠	»

اکر ایچی صو دولو قابارجقلر وارسه بر طوپلی ایکنه‌یی آلاودن کچیره‌رك تعقیم ایتدکدن صوکرا بو قابارجقلری دلمه‌لی وصوینی آقیتمالی ... یانیقلرده تمیزلکه صوك درجه اعتنا ایتمه‌لیدر .

یورك چارپنتیسی . — ضربات قلبیه‌نك کرك عدداً ، کرك شدتاً تزایدی ؛ قلب ومعده خسته‌لقلرینه ، فقر الدمه ، بعض حالات عصبیه‌یه مبتلا اولانلرله چوق توتون ایچنلرده کورولور .

تداویسی : اول امرده ذکر ایدیلن امراضدن هانکیسی موجود ایسه اونی ازاله‌یه چالیشمالی .

وچارپنتی کلدیکی زمانده ناحیهٔ قلبیه‌یه ایچنه بوز قونولمش بر کیسه تطبیق ایتمه‌لی وداخلاً (٢-٣) غرام برومور ویرملیدر .

ایچون

یکی دوغان چوجقلر چابوجاق صولغه مهیا ، نازك چیچکاره بکزه‌ر . بناءً علیه اونلره فوق‌العاده دقت واهتمام ایله‌ملیدر . آشاغیده‌کی تفصیلات مختصره والده‌لر ، بوخصوصده ایی بررهبر اوله‌بیلیر .

آنا سودی چوجغی محافظه ایدر

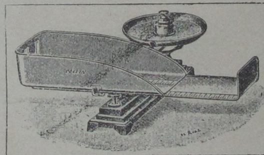
تناقص نفوس مسئله‌سی ، دنیانك هرطرفنده کمال اهمیتله تلقی اولوناجق . همان دفعی چاره‌لرینه باقیلاجق مسائل حیاتیه‌دندر . بر ملتك تناقص نفوسی کندیسنك محکوم ممات اولماسی دیمکدر . مملکتمزده منتظم و شایان اعتماد ایستاتستیقلر اولمادیغی ایچون نفوسمزك درجهٔ ترقی ویا تدنیسنی بیلمیورز . بناءً علیه بر مثال واضح اولارق فرانسه‌یی کوستره‌جکز . «۱۹۰۹» ایستاتستیقلرینه کوره او سنه فرانسه‌نك مقدار تولداتی مقدار وفیاتدن «۲۸۰۰۰» نقصاندر . حالبوکه آلمانیانك «۱۹۰۷» سنه‌سی ظرفنده‌کی فضلهٔ تولداتی «۹۰۰،۰۰۰» در .

یکی دوغمش ، اوچ کونلك بر بیبك

بوحالك فرانسزلر ایچون نه بیوك بر تهلکه تشکیل ایتدیکی میداندەدر .

تناقص نفوسك الك بیوك سببی تولداتده‌کی نقصاندر . اذدواجلرك قلتندن ایلری کلن بوکبی محاذیرك چارهٔ دفعی فوق‌العاده مشکل وحتی محالدر . تناقص نفوسی منع ایچون الك قولای والك قابل اجرا اولان شی ، یکی دوغان چوجقلرك صحتنه ، تغذیه‌سنه اهتمام ایده‌رك بوصورتله اونلر آراسنده‌کی وفیاتی آزالتمقدر .

اختیارلغك صوك دوره‌سی مستثنا اولدیغی حالده ، حیاتك الك چوق معروض مهالك اولدیغی زمان آن تولددن برنجی سنه‌نك نهایتنه قدر اولان زماندر . فرانسه‌ده دوغان چوجقلرك یوزده (۱٤) ی بومدت ظرفنده وفات ایتمکده‌در . حالبوکه چوجقلرك صحتنه اعتنا اولوناجق اولورسه بومقدارك تنقیصی ممکندر . مثلا نوروه‌چده بو نسبت یوزده (۷) دن عبارتدر . نوروه‌چده یکی دوغان چوجقلرك یوزده «۹۳» نك حیاتده قالملرینه الك بیوك سبب ، اوراده والده‌لرك چوجقلرینی یانلرندن آییرمایارق اونی بالذات امزیرمه‌لری ، بیوتمه‌لریدر . ایلك

چوجوق ترازیسی

اوچ درت آی اثناسنده چوجقلرك سینهٔ مادردن آیرلمامالری ، والده سودی امه‌لری اونلرك ادامهٔ حیاتنه الك بیوك باعثدر .

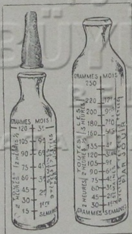
والده‌لر بوحقیقتی کوز اوکندن غائب ایتمیه‌رك طبیب مجبوریت کوسترمدکجه چوجقلرینی سینهٔ شفقتلرندن آییرمامالی ، اونلری بالذات بویوتمه‌لیدرلر .

درت کوچوك بیبك ـ صیراسیله ۱۲، ۱۵، ۱۸، ۲٤ آیلق

والده‌لر ناصل سود ویرمه‌لی ؟

چوجق دوغار دوغماز ، دها ایلك کوننده اعتباراً اوکا ممه ویرلمکه باشلانیر . فقط بعضاً سود کلمه‌سی ایچون ایکی اوچ کون قدر بکلەنیر . پك زحمتلی اولان یاریقلره ، چاتلاقلره سببیت ویرمەمك ایچون ، چوجغك صیق صیق ممه امه‌سنه میدان ویرمه‌ملی ، و هر سود ویردکدن صوکرا ممه‌لری قایناتر صویه صوقولمش ایدروفیللی پاموق ایله یيقامالیدر .

ناصل ممه ویریلیر ؟ — ایلك هفته اثناسنده کونده سکز ویا دوقوز دفعه‌یی تجاوز ایتمه‌مك اوزره هر ایکی ساعتده بر ممه ویرملیدر . بواثناده چوجوغك قابلیت هضمیه‌سی پك آز اولدیغی ایچون صیق صیق ممه ویرمك ضروریدر . اکر سود مقدار کفایه‌ده ایسه ، ایلك هفته ظرفنده یالکز بر ممه‌دن سود ویرمك کافیدر . دردنجی ویا بشنجی هفته‌یه دوغرو کونده یدی دفعه‌یی کچمه‌مك اوزره هر ایکی بچق ساعتده بر ممه ویرملیدر . آقشام آلافرانغه ساعت اوندن صباح ساعت بشه آلتی‌یه قدر چوجغی ممه امه‌مکه آلیشدیرمالیدر . مع مافیه چوجق فریاد ایدوب قارننك آجیقدیغنی آکلاتیرسه بالضروره بالطبع بو قاعده‌یه رعایت اولونامز . یالکز شونی اونوتمه‌ملیدرکه چوجقلرك هر حالده کیجه سود ایچمه‌لری کندیلری ایچون پك نافعدر .

درجه‌لی صحی چوجوق امزیکلری

[بوامزیکار درونده سودك تعقیمی غایت قولایدر . بوندن باشقه چوجغك نه قدر سود امدیکی قولایجه آکلاشیلیر]

چوجغه نه مقدار سود ویرملی . — چوجغك والده‌سنك ممه‌سنی اویله صیق صیق امیه‌جکی ایلك برقاچ کون مستثنا اولمق شرطیله ، ایکنجی هفتهٔ تولدندن اعتباراً تام‌الصحه بر چوجق یومیه بشیوز غرام سود ایچر . ایلك آیك ختامنده ، چوجق طبیعی برصورتده مظهر نشوونما اولمق ایچون ثقلتنك آلتیده بری نسبتنده سود ایچر . بعضلری بونسبتك اونده بر اولمسی ایجاب ایتدیکنی سویله‌مشلرسه‌ده بو یاکلش بر حسابدر . چوجق درت آیلق اولدقدن صوکرا بو نسبت یدیده بره ، ویاشنی بیتردکدن صوکرا سکزده بره تنزل ایدر .

وقتسز دوغان ویا تام‌الصحه اولمایان چوجقلر ایچون ، سود مقداری برقاتدها تزیید ایدلمه‌لیدر . اونلر مظهر نشوونما اولمق ایچون ثقلتلرینك بشده بری نسبتنده سوده محتاجدرلر . آشاغیده‌کی جدول مختلف یاشلرده‌کی

چوجقلره نه مقدار سود ویرمك لازم كلدیكنی على التقریب ارائه ایده بیلیر :

برنجی هفته	٣٠ غرام	٢٤ ساعتده	٩ دفعه
ایكنجی هفته	٤٠ »		
اوچنجی هفته	٦٠ »	»	٨ دفعه
٤ الی ٨ نجی هفته	٧٥ الی ٩٠ »		
ایكی آیلق	١٠٠ »	»	٧ دفعه
اوچ آیلق	١٢٠ »		
٤،٥،٦ آیلق	١٣٥ الی ١٦٠ »	»	٦ دفعه
٧ الی ١٢ آیلق	١٨٠ الی ٢٠٠ »		

چوجقلری دائما طارتمالی واولچمه‌لیدر

چوجقلرینك صحتنه اهتمام ایدن والده‌لر مطلقا برچوجق ترازیسی ویا عادی برقنطار آلمالی . وچوجنی امزیرمه‌دن اول وصوكرا طارتارق ویریلن سودك مقدارینی آكلامالیدر . چوجنی هر كون معین برساعتده ، مثلا بانیودن صوكرا طارتمالی وهر كون الده ایدیلن مقداری منتظم برصورتده قید ایتمه‌لیدر . برچوجق حین تولدنده تخمیناً « ٣ » كیلو « ٢٥٠ » غرام ثقلتنده اولوب طولی ایسه « ٥٠ » سانتیمترودن عبارتدر . اركك چوجقلرك ثقلتی عمومیتله قیزلرككندن دها فضله‌در . چوجقلرك نشو ونماسنك طبیعی اولوب اولمادیغنی آكلامق ایچون اونلری اولچمك ده لازمدر . بالخاصه چوجقلرك نشوونماسی دوچار خلل اولدیغی تقدیرده اولچمك ضرورت كسب ایدر . آتیده‌كی جدول نشوونمای حقیقی‌یه مظهر اولمش چوجقلرك اون ایكی آی اثناسنده‌كی تحولاتی ارائه ایلر :

آی	ثقلت	بوی	آی	ثقلت	بوی
١نجی آی	٤ كیلو	٠ مترو ٥٤	٧نجی آی	٧ كیلو ٤٥٠	٠ مترو ٦٥
٢ »	٤ » ٧٠٠	٠ » ٥٧	٨ »	٧ » ٨٥٠	٠ » ٦٦
٣ »	٥ » ٣٥٠	٠ » ٦٠	٩ »	٨ » ٢٠٠	٠ » ٦٧
٤ »	٥ » ٩٥٠	٠ » ٦٢	١٠ »	٨ » ٥٠٠	٠ » ٦٨
٥ »	٦ » ٥٠٠	٠ » ٦٣	١١ »	٨ » ٧٥٠	٠ » ٦٩
٦ »	٧ »	٠ » ٦٤	١٢ »	٨ » ٩٥	٠ » ٧٠

مختلط امزیرمه

اوچ درت آی قدر چوجغنی امزیردكدن صوكرا والده‌نك سودی اكثریا كفایت ایتمه‌مكه وچوجنی درجهٔ كافیه‌ده بسله‌مه‌مكه باشلار . بونك ایچون نقصان قالان مقدار اغذیه‌یی اتمام و اكمال مقصدیله چوجغه اینك سودی ویرلمك لازمدر . والده‌لر چوجقلرینی امزیرمه‌دن اول وصوكرا طارتمق اصولیله دها نه مقدار سوده احتیاج اولدیغنی تقریبی برصورتده آكلارلر . بومقدار سودی صنعی امزیرمه اصولیله چوجغه ویرمك ایجاب ایدر .

اكثر والده‌لر امزیرمه زمانلری آراسنده چوجغه امزیك ویرمكی ترجیح ایدرلر . بواصول كندی

راحتلری نقطهٔ نظرندن ایی ایسه‌ده اساس اعتباریله پك چوق دواعیٔ محذوردر ، از جمله سودك چابوق چكیلمه‌سنی انتاج ایدر .

صنعی امزیرمه

چوجقلری دها آن تولدلرندن اعتباراً امزیك ایله بویوتمك پك مشكلدر . بالخاصه ایلك ایكی اوچ آی اثناسنده طفل نوزاده‌لك ایی والك موافق كله‌جك غدا والده سودیدر . حیوان سودلرینك هضمی حتی اینك سودی بیله اولسه ایی مشكلدر . بعض وقت ، چوجغه ویرمك ایچون غایت خفیف وسهل الهضم اولان اشك سودی ترجیح اولونیور . بوسود آنا سودینه ایی مشابه ایسه‌ده استعمالنی تمدید ایتمه‌لیدر ؛ زیرا قوهٔ غذائیه‌سی آزدر . كوچك چوجقلر ایچون كچی سودی استعمال اولونماسی برآرالق تجربه اولنمشسه‌ده نتایج مفیده الده ایدیله‌مه‌مشدر ؛ چونكه بوسودك هضمی غایت مشكل اولوب معده‌ده بردراو اریمك بیلمز .

كوچك چوجقلرك تغدیه‌سی ایچین قوللانیلاجق اولان اینك سودی كمال دقت واعتنا ایله انتخاب اولنمالیدر . بالخاصه سودی ویرن اینكك نه‌درلو ونه كبی شیلرله بسلندیكی بیلنمه‌لیدر . مثلا چوق یشیللك ییه‌ن اینكلرك سودلری چوجق ایچون مضردر . سودك خالصیتنی آكلامق ایچون ، شهرلرده سودی تحلیل ایتدیرمك ایجاب ایدر .

سودلره الك زیاده اعتنا ایدلك ایجاب ایدن موسم ، یازموسمیدر . حیوان سودلری ، یازك شدتلی صیجاقلری حسبیله میقروبلرك چوغالماسنه ، تخمر ایتمه‌سنه . وبوصورتله بوزولمغه پك مساعددر . وخیم اسهاللر ومعده خسته‌لقلری تولید ایدن بوكبی تخمراتدن توقی ایچون سودی حرارت واسطه‌سیله تعقیم ایتمك لازمدر . مع مافیه شیمدی‌یه قدر سودك محافظه‌سی ایچون تكلیف اولنان بالعموم كیمیوی قابلر چوجق ایچون مضردر . بوخصوصده یاپیلاجق یكانه تدبیر حرارت واسطه‌سیله سودك تعقیمی‌در ، تعقیم ایچون مختلف اصوللر موجود اولدیغی ایچون هركس بونلردن هانكیسنی ترجیح ایدرسه اونی اجرا ایدر ؛ یالكز بالعموم میقروبلری محو وافنا ایده‌جك بردرجهٔ حرارتده تعقیم اولونمالی ، یعنی قایناتمالیدر .

صیفیه‌لرده سودك نره‌دن كلدیكی معلوم اولدیغی ایچون اونی كوچك شیشه‌لره وضع ایله (حمام ماری) اصولیله تعقیم ایتمك كفایت ایدر . آنجق شهرلرده سودك نره‌دن كلدیكی معلوم اولامایاجغی ایچون التزام احتیاط ایتمه‌لی ، وكویلرده تعقیم ایدلمش یعنی شبهه‌دن آزاده سودلر قوللانمغه باقمالیدر . متین ، محافظه‌لی وحیله‌یه غیر صالح قابلر درونده محافظه ایدیلن تمیز وایی تعقیم ایدلمش سودلر چوجقلر ایچون فائده‌لیدر .

سود آلنان اینكلرك احوال صحیه‌سی ، خسته‌لقلی اولوب اولمادیغی مشكوك بولوندیغندن امزیكاره چیك سود قویمق اصلا موافق احتیاط برحركت صایلماز . سودی هیچ اولمازسه ایجه قایناتمالیدر . والده‌لر آراسنده شایع دیكر براعتقاد باطل دها واردركه اوده برچوجغی دائما عینی اینكك سودیله بسله‌مه‌نك موجب فوائد اولاجغی حقنده‌در . حالبوكه مختلف اینكلرك سودلرندن مركب مختلط برسود ویرمك چوجقلر ایچون دها فائده‌لیدر .

سوده صو قاتیلماسی

اینك سودنده شكر [لاكتوز] آنا سودنده‌كندن دها آز وبالعكس « قازه‌ئین » دینیلن ماده چوق اولدیغندن ، اونی حال طبیعیسیله استعمال ایتمك یكی دوغان چوجقلرك معده‌لرینی بوزار . اینك سودینی

هر صورتله آنا سودینه بکزه‌ده‌رك بو صورتله هضمنی تسهیل ایچون سوده اوچده بر نسبتنده قاینامش صو علاوه ایتمه‌لی، وهر امزیکه یاریم قهوه قاشیغی توز شکری قویمالیدر. بو ترتیب برنجی آی ایچون اولوب مؤخراً شکرك مقداری بهر امزیك ایچون برقهوه قاشیغنه ابلاغ اولونور.

ایکنجی و اوچنجی آیلر اثناسنده، سوده ربع نسبتنده قاینامش صو علاوه ایتمه‌لیدر. اوچ آیدن صوکرا معده آرتق اییجه قوتلندیکی ایچون، چوجقلرك همان قسم اعظمی خالص اینك سودی ایچمکه واونی هضم ایتمکه مقتدر اولورلر. بالخاصه بو سود «١٠٨» درجه‌یه قدر ایصیدیله‌رق تعقیم ایدلمش اولورسه، هضمی برقات‌داها کسب سهولت ایدر. یالکز هر امزیکه برقهوه قاشیغی توزشکری علاوه‌سنی اونوتمامالیدر.

صنعی امزیرمه‌نك الك مکمل والك مفید شکلی طبیعی امزیرمه‌یه الك مشابه اولانیدر. بناءً علیه سودك کرك مقدارینی، کرك سود ویریلن زمانلر آره‌سنده‌کی فاصله‌یی یوقاریده اوزون اوزادی‌یه آکلاتدیغمز وجه اوزره تنظیم ایتمه‌لیدر. بو خصوصی برقات‌داها قولایلشدیرمق اوزره اوزرلرنده درجات ومقداری محرر شیشه‌لر استعمال اولونمقده‌در.

امزیکلرك تمیزلکنه فوق‌العاده اعتنا ایتمه‌لی، اونلری هر دفعه قاینار صو ایله مکملاً ییقامالیدر. چوجغك طبقی ممه امر کبی سودی آغیر آغیر ایچمه‌سی ایچون امزیکك اوزرنده غایت نامحسوس واینجه دلیکلر بولونمالیدر. تمیزلنمه‌سی مشکل اولدیغی ایچون بورولی امزیکلر استعمال ایتمیه‌رك ممه باشلقلی امزیکلری ترجیح ایلمه‌لیدر. چوجقلرك ثقتلرینه وبویلرینه دقتدن هیچ برزمان فارغ اولمامالیدر. صنعی امزیرمه اکر لایقیله اجرا اولوناجق اولورسه، چوجقلرك نشو ونمای طبیعی‌یه مظهر اولملری واون ایکی آیلق ایکن یورومه‌لری ایجاب ایدر. کوچك چوجقلر هر صباح بانیویه صوقولمالیدر. اونلرك یاتاجقلری بشیکلر ایی تنویر اولونمش، آیدینلق، هوادار، صحی بر اوطه‌ده بولونمالی و مذکور اوطه‌نك درجهٔ حرارتی قیشین (١٦) الی (١٨) درجه‌سنده محافظه ایدلمه‌لیدر. کوچك چوجقلر ایچون صوئوق فوق‌العاده مضر وتهلکه‌لیدر.

چوجقلره باقمق

چوجقلرمزك دیشلرینه دقت ایتمه‌لی‌یز!

دیشلرك ایی، تمیز وکوزل اولماسی یالکز آغزك ووجهك کوزللکی ایچون دکل معده‌نك محافظه‌سی ایچونده الزمدر. والده‌لر، بو حقیقتی هیچ بروقت اونوتمامالی وچوجقلرینك دیشلرینه دها کوچوك یاشلرندن اعتباراً اهتمام ایله‌ملیدرلر.

هر والده‌نك اوکرنمه‌سی ضروریدر!

کوچوك چوجقلرك دیشلرینی چیقارمالری والده‌لر ایچون مشکل وزحمتلی بردوره‌در. آلتی آیقدن باشلایارق اوچ یاشنه قدر دوام ایدن بو دیش چیقارمه دوره‌سی اثناسنده چوجقلر یکرمی دانه سود دیشی چیقاریرلر. چوجقلرك بنیه‌سنه، طرز تغذیه‌سنه کوره بو دوره اییجه تخالف ایدر. تعقیم ایدلمش سودله بسله‌نن چوجقلرك دیشلرینی کچ چیقاردقلری استاتستیقلرله مثبتدر. دیش چیقماسی اثناسنده چوجوق بعض راحتسزلقلره دوچار اولورکه بونلری اهمیتله تلقی ایتمه‌لی وتدابیر لازمهٔ صحیه اتخاذنده کجیکمه‌ملیدر.

محلی اعراض. — اکثریا چوجق ایکی اوچ آیلق اولدیغی دیش اتلری قیزاریر، شیشر، آغزنده‌کی توکوروك چوغالیر، وهر بولدیغی شیئی ایصیرمق احتیاجنی حس ایدر. بونی ناصل تسکین ایتمه‌لی؟ بونك ایچون چوجغك اننه، متعدد دفعه‌لر صیجاق صو ایله ییقانمش، تمیز برپارچه «خطمی کوکی» ویرمه‌لی، ویقانمش، تمیز برپارمغی تسکین ایدیجی برشروبه باتیره‌رق دیش اتلری اوزرنده خفیف تماسلرله کزدیرمه‌لیدر.

عمومی اعراض. — بو اعراض دها کثیرالوقوع ودها مهمدر. بونلرده قی، اسهال وضعف کبی علائمی اولان «التهاب معاء» یاخود علی‌العاده بربرونشیت، ویا رئوی بربرونشیت ویا اوکسوروك کبی شیلردر. فقط علی‌الاکثر چوجقده اندفاعات جلدیه [قیزیللقلر، سویلجه‌لر، اکزما کبی] ظهوره کلیرکه بو اندفاعات ایله براکده قیزیل، قیزاموق، چیچك کبی خسته‌لقلر ظهوری‌ده کثیرالوقوعدر.

اکر چوجقلرك احوال صحیه‌لرینه اعتنا اولنمشسه، بو اعراضك ظهوره کلمه‌سی ویا کلسه بیله پك حفیف برصورتده کچیریلمه‌سی محققدر. ایلك علائم امراضی کوردیککز زمان درحال حکیمه قوشیکز.

دائمی ایشلر. — آلتی یاشنه دوغرو ایلك درت عدد بیوك آزی دیشی چیقارکه اکر دیشلرك تمیزلکنه اهتمام ایدلمزسه پك چابوق چورویه‌رك حتی التهابلر پیدا ایدر. یدی ایله اون ایکی یاشلری آراسنده یکرمی دانه سود دیشی یرینه عین مقدارده دائمی دیش قائم اولور. ابتدا، یدی یاشندن دوقوز یاشنه قدر اوك دیشلری [اسنان قاطعه] چیقارکه بونلر اسکی دیشلره نسبةً غایت بیوك اولدیغندن آغزك بیچمنی تمامیله‌ده دکیشدیریر. بوکا مقابل دوقوز واون بر یاشلری آراسنده دوشن سکز آزی دیشنك یرینه چیقان آزی دیشلری [اسنان طاحنه] اسکیلرندن دها اوفاقدر.

درت عدد اسنان کلبیه اون بر، اون ایکی یاشلرینه دوغرو، حتی دها صوکرا ظهور ایدر. والده‌لر بو اثناده غایت دقتلی بولونمالیدرلر. چونکه بو دیشلر بعضاً یربولامایارق غایت بیچمسز برصورتده چیقارلر؛ بو صورتده بردیش طبیبنه مراجعته لزوم قطعی واردر. دیکر درت بیوك آزی دیشنه کلنجه، بونلر

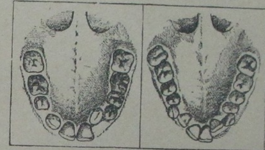
الك کوزه‌ل دیش فیرچاسی (آرقه‌دن کورونوشی)

الك کوزه‌ل دیش فیرچاسی

اون ایکی یاشنه دوغرو ظهور ایدرلر . ونهایت اون‌بش یاشندن صوکرا « یکرمی یاش‌دیشلری » چیقار.

سود دیشلرینه اهتمام لازممیدر ؟

دائمی دیشلر ، یرینه قائم اولاجقلری سوددیشلرینك کوکلرینی دائما کمیریرلر . فقط بعض دفعه سود دیشی مقاومت ایدەر ، بوتقدیرده اونك دائمی مقامنه قائم اولاجق دیش بوحائل سببیله اوك ویا آرقه‌یه دوغرو چیقارو آغزك انتظامنی بوزار . بوتقدیرده‌اونی ممکن مرتبه‌چابوق چکدیرمه‌لیدر . بعض دفعه‌ده سود دیشلری چورور ، چوجغی پك زیاده راحتسز ایدر . اکر بواثناده اونلرك سقوط طبیعیلری زمانی کلمشسه همان چیقارتدیرمالیدر ؛ فقط وقتندن پك چوق اول بودیش چورورسه اووقت اونی محافظه ایتمك لازمدر ؛ چونکه او دیش چیقار چیقماز ایکی یانده‌کیلر برلشمکه چالیشاجقلر، ویکی چیقاجق دیشه چیقاجق برمحل براقمایاجقلردر .

ای باقیلمایه‌رق فنا چیقمش دیشلر

١ ـ یدی یاشنده برچوجغك وقتنده‌چیقمامش ـ سوددیشلری

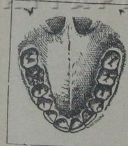
٢ ـ ١٤ یاشنده برچوجغك فنا چیقمش دیشلری

موقعلری فنا ، انتظامسز اولان دیشلرك موقعنی دوزه‌لتمك، اوكا طبیعی شکل لطیفنی ویرمك ممکندر. فقط بونك ایچون دیشجی‌یه وقتیله مراجعت ایتمه‌لیدر ؛ یکرمی، یکرمی ایکی یاشلرندن صوکرا بوخصوصده الده ایدیله‌جك نتایج پك اهمیتسزدر .

چوجغی دیشلرینه اهتمام ایتمکه آلیشدیرمالیدر .

چوجغی دها کوچوك یاشندن اعتباراً دیشلرینه کمال اهتمام ایله باقمغه . آغزینك تمیزلکنه دقت ایتمکه آلیشدیرمالیدر . دیشلری نه‌درلو فیرچالامق لازمکلدیکنی ، دیش آراسنه قاچارق بعدالتفسخ آغزده فنا برقوقو تولید ایدن طعام بقایاسنی نه‌صورتله تمیزلەمك ایجاب ایتدیکنی چوجغه کوسترملی ، اوکره‌تمه‌لیدر . دیشلرك یالکز خارجی صفحه‌سنه اهمیت ویرمکله قالمایارق ایچ طرفلرینی‌ده کمال اهتمام ایله فیرچالامالیدر .

چوجقلرك امور صحیه‌لری ایچون الزم اولان بوتووالتی کونده هیچ اولمازسه ایکی‌دفعه ، صباح وآقشام اجرا ایتمه‌لرینه دقت ایتمه‌لیدر . آغزی چالقامق ایچین قوللانیلان صو مطلقا قایناتلمالی ویازین صوئوق قیشین ایلیق اولارق استعمال ایدلمه‌لیدر . صویی تعطیر ایچون براز نعنع کئولی‌ده علاوه ایدیله‌بیلیر . فقط آغزینك حفظ صحتنه لایقیله اعتنا ایتمك ایسته‌ینلر . یالکز دیشلرله اکتفا ایتمیه‌رك صباح وآقشام یمکلرندن‌اول وصوکرا بورنی وبوغازینی‌ده ییقامالیدر . بوصورتله میقروبلرك آغزده تولید ایده‌جکلری بالعموم فنالقلردن قورتولمق ممکن اولور .

منتظم دیشلر [بودیشلر اساساً فنا چیقمش ایکن دیش طبیبینك همتیله برقاچ آیده بوصورتله دوزه‌لتلمشد]

دیشلری تمیزلەمك ایچون قوللانیلاجق فیرچه نه‌پك سرت ، نه‌پك بیوك اولمایارق ایی جنسندن بولونمالی ، وتمیزلکنه فوق‌العاده اعتنا اولونمالیدر . اونی قاینار صویه صوقمق صورتیله میقروبلردن تطهیر ایتمه‌لیدر .

دیش‌توزی اولارق یا « قاربونات دوماغنه‌زی » ویا « تالق دووه‌نیز » ویا

« قره‌پره‌سیپیته » استعمال ایتمه‌لیدر . کمورتوزی واوكا مشابه توزلر دیشك صیرچه‌سنی خللدار ایتمکده‌در . اکرچوجق رایحه‌سنه ولذتنه تحمل ایده بیلیرسه « بیاض صابون » پك ایدر ؛ مع‌مافیه چوجغك بوكا یاواش یاواش آلیشاجغی طبیعیدر .

کوزل ، بیاض ، منتظم دیشلرله مزین اعتدالی برآغیز ، الڭواضح برنشانهٔ صحتدر .

دائما طارتیلمق لازمدر !

وجودکزك حالنی دائما آکلامق ، دائما متیقظ بولنمق ایسترمیسکز ؟ او حالده طارتیلیکز . حال صحتکزی حقیقی برصورتده آکلامق ایچون یگانه چارهٔ سالمه بودر . بویکزه نظراً ثقلت طبیعیه‌کزدن دها آشاغی برثقلتده اولدیغکزی آکلارسه‌کز ، عضویتکزده مطلقا بر راحتسزلق موجود دیمکدر . اوحالده بلا تأخر بونك اسبابنی تحری ایتمه‌لیدر .

طارتیلمق ، کندینی طانیمق دیمکدر .

حکیملر اوزون مدتدنبری طارتیلمانك منافعنی تکرار ایتدکلری‌ایچون ، بوحال آرتق برحقیقت‌عمومیه شکلنی آلمشدر . فرانسه‌ده حکومت بولزومی نظر اعتباره آلارق مکتبلره ، قیشله‌لره باسکوللر توزیع ایتمش ودائمی‌طارتیلمق اصولنی وضع ایله‌مشدر. مملکتمزده مع‌التأسف هیچ کیمسه بولزومی آکلایامیور. حالبوکه : « دائما طارتیلان آدم کندیسنی ایی طانیر ، کندیسنی ایی طانیان آدم ایسه دائما محافظهٔ صحت ایدر . »

طارتیلمق اصولی

مشاهیر اطبادن « بروقا » متعدد تجربه‌لردن صوکرا برانسانك نه‌مقدار ثقلتده بولونماسی لازمکلدیکی حقنده بعض نتایج مهمه‌یه دسترس اولمشدر . اوكا کوره اوتوز یاشنه یاقلاشان بر آدم بر مترودن قاچ سانتیم فضله ایسه‌اومقدار ثقلتده اولمالیدر. بووجهله اوتوزینه یاقلاشمش « ١,٨٠ » بوینده بر آدم « ٨٠ » کیلو ، « ١,٥٥ » بوینده‌برآدم « ٥٥ » کیلو اولمالیدر . بومقداری (٢٥) ایله (٣٠) آراسنده بولونانلر ایچون طوغرو ومحقق عدایدرسه‌ك ، بویاشی کچنجه « غوتره‌له » نك تنظیم ایتدیکی آتیده‌کی جدولاره کوره علاوات وتعدیلاتده بولونمالیدر :

١ . ــ اوتوز یاشندن آلتمش یاشنه قدر بروجه آتی علاوه اولنور :

١	کیلو غرام	٣٢	یاشنه قدر	٧	کیلو غرام	٤٦	یاشنه قدر
٢	»	٣٤	»	٦	»	٤٨	»
٣	»	٣٦	»	٥	»	٥٠	»
٤	»	٣٨	»	٤	»	٥٢	»
٥	»	٤٠	»	٣	»	٥٤	»
٦	»	٤٢	»	٢	»	٥٦	»
٧	»	٤٤	»	١	»	٥٨	»

٢ . — التمش یاشندن سکسان یاشنه قدر بروجه آتی طرح اولونور :

٠	کیلو غرام	٦٠	یاشنه قدر	٦	کیلو غرام	٧٢	یاشنه قدر
١	»	٦٢	»	٧	»	٧٤	»
٢	»	٦٤	»	٨	»	٧٦	»
٣	»	٦٦	»	٩	»	٧٨	»
٤	»	٦٨	»	١٠	»	٨٠	»
٥	»	٧٠	»				

فرانسز اردوسنده بو خصوصده برچوق تجارب مفیدهده بولونولمش ومهم نتیجهلر الده ایدلمشدر . یکرمی یاشنده و « ١,٦٠ » طولنده برعسکرک « ٥٨ ـ ٦٠ » کیلو اولماسنی نظر اعتباره آلان اطبای عسکریهدن موسیو [تاردیهر] آتیدهکی تصنیفاتی یاپمشدر :

فرق اصغری				نفرک بنیهسی
٠	الی	٤	کیلو	غایت ایی
٤	»	٨	»	ایی
٨	»	١٢	»	اولدقجه ایی
١٢	»	١٥	»	عادی
بوندن آشاغی				محتاج اصلاح

اطبای عسکریهدن دوقتور « پیکه » صدرک محیطنه وجودک ثقلتنی ضم و بومجموعلرده بوی طولنی طرح ایتمک صورتیله برمجموع بولمق فکرینه دوشمشدر :

بوی			صدر			ثقلت			نتیجه
١ مترو	٥٤	سانتیمترو	٧٨	سانتیمترو	+	٥٤	کیلو	=	٢٢
١ مترو	٧٢	»	٨٠	»	+	٥٨	»	=	٣٤
١ مترو	٦٠	»	٩٠	»	+	٦٨	»	=	٢

دوقتور « پیکه » نك فکرنجه نتیجهٔ طرح نهقدر کوچوك اولورسه وجودك صحت وقوتی اودرجهده ایدر . دوقتور بونقطهٔ نظردن آتیدهکی جدولی تنظیم ایتمشدر :

نتیجهٔ طرح ١٠ دن آشاغی اولورسه				فوق‌العاده قوی بروجود
»	١١	الی	١٥	قوی
»	١٦	»	٢٠	ایی
»	٢١	»	٢٥	متوسط
»	٢٦	»	٣٠	عادی
»	٣١	»	٣٥	پك ضعیف
بومقداردن فضله اولورسه				فنا

هرایکی اصولده همان‌همان عین نتیجهیی تولید ایتمکدهدر. انسان بالخاصه اوتوزینی کچنجه ، بوطارتیلمق مسئلهسنه فوق‌العاده اعتنا ایلهملیدر .

ناصل طارتیلمالی؟

هرکسك اونده اوفاق برباسکول بولونمالیدر . ایکی عثمانلی لیراسی ویریلنجه غایت ایی ، اوفاق . دوغرو برباسکول آلینابیلیر . هرکون منتظماً عین ساعتده ، مثلا طعامدن اول ، یاخود بانیودن صوکرا چیپلاقکن طارتیلمالیدر . برلوحه اوزرینه هرکونکی نتیجی منتظماً قید ایتملیدر . ایفا ایتدیکی خدماته کوره پك اوجوز وهرکسه الویریشلی اولان بواصول عمومیتله شایان توصیهدر. هرصباح منتظماً طارتیلان، منتظماً ژیمناستیقلر یاپان برآدم ، شرائط سائرهٔ صحیهیهده بودرجه رعایت ایتدیکی تقدیرده یوز یاشنه قدر یاشایابیلیر .

لیمونك خاصهلری

لیمونك بزه ایفا ایتدیکی خدمتلر اوقدر چوق واوقدر بویوکدرکه بوکا قارشی فیئاتنك اوجوزلغنه حیرت ایتمهمك ممکن اولاماز .

طملهنك وروماتیزمانك اك بویوك دشمنی

لیمونك طمله وروماتیزمایه قارشی فوق‌العاده مؤثر اولدیغنی بوندن برقاچ سنه مقدم برآلمان غزتهسی اعلان ایتمش ، وبوخصوصدهکی برچوق تدقیقات ومناقشات نتیجهسنده لیمونك بوایکی خستهلغه قارشی غایت مؤثر اولدیغی آکلاشیلمشدر .

لیمونك مادهٔ اصلیهسی اولان حامض لیمون ، فرط تغذی نتیجهسنده حاصل اولان حامض بوله واونك مشتقات ومرکباتنه قارشی اك مؤثر بردشمندر . اودرجهدهکه حامض لیمون حامض بولی تمامیله محو وافنا ایتمکدهدر . بعضیلری لیمونك بوتأثیرینی قبول وتصدیق ایتمکله برابر ، دیشلره مضرتی دوقوناجغنی سویلیورلر ؛ بومطالعه دوغرو اولمغله برابر اونكده چارهسی واردر : لیمونی جامدن ویا سائر شیدن معمول قویلرایچنده ایچمهلی ، بویاپیلمادیغی تقدیرده لیمون ایچدکدن صوکرا آغزی برمقدار « بی‌قاربونات دوسود »له قاریشیق صوایله ییقامالیدر .

حامض لیمونك تأثیری اوقدر چوقدرکه ، اونك استعمالیله آز برزمان ظرفنده طمله وروماتیزمایی ازاله ایتمك ، وصوکرا برچوق امراض مفصلهیی اوسایهده تداوی ایتمك ممکندر . حتی قان چیبانلری بیله بوصورتله تداوی اولونابیلیر .

لیمون صیقمق ایچون بلوردن معمول آلات مخصوصه قوللانمق لازمدر .

علی‌العاده برتداوی ایچون کوستردیکمز آتیدهکی ترتیب علی‌الایجاب تزیید ویاتنقیص اولونابیلیر . خسته پك آز برزمان ظرفنده بواصول تداوینك محسناتی بالذات آکلایهجقدر . یالکز لیمونك عصارهسی یکی صیقیلمش اولمالی وصباحلین آچ قارننه ایچلمهلیدر . اینجه قابوقلی ، ایری وچوق عصارهلی لیمونلر انتخابی معقول وموافقدر :

۱ نجی کون	۱ لیمون	۱۰ نجی کون	۲۵ لیمون
۲ » »	۲ »	۱۱ » »	۲۰ »
۳ » »	٤ »	۱۲ » »	۱۵ »
٤ » »	٦ »	۱۳ » »	۱۰ »
٥ » »	۸ »	۱٤ » »	۸ »
٦ » »	۱۱ »	۱٥ » »	٦ »
۷ » »	۱۵ »	۱٦ » »	٤ »
۸ » »	۲۰ »	۱۷ » »	۲ »
۹ » »	۲۵ »	۱۸ » »	۱ »

بومشروب ، بالخاصه سکزنجی ، اوننجی کونلره دوغرو خستهیه خفیف برباش دونمهسی ، عادتا اوفاق برسرخوشلق ویریرسهده بوکا عطف اهمیت اولونمامالیدر . بوطرز تداوینک معده راحتسزلقلرینه پك ایی کلدیکی وباغیرصاقلرك وظائفنی تنظیم وتسهیل ایلدیککیده محققدر .

لیمونك سائر ایلکلری

لیمون صویی مخاطی التهاباتده فوق العاده، عادتا سحرآمیز برتأثیره مالکدر . بوغاز خستهلقلرنده غرغره ایچون کمال موفقیتله قوللانیلور . کذلك باش نزلهسنه طوتولان برآدم ایکی ساعت قدر بورننه متعدد دفعهلر لیمون صویی چکرسه تأثیری محققدر . مدیه واسترید یه اوزرینه دوکولن لیمون صویی تسممه مانع اولور . حوالیٔ قطبیهده کزنلر ویا کمیجیلرکبی طوزلی اتلر، قونسروهلرله بسلهنن آدملر اسقوربیت خستهلغنه طوتولمامق ایچون دیش اتلرینی دائما لیمون دیلیملریله دلك ایدرلر .

معدن صولرینك کثرت استعمالیله بورولان معدهیی تداوی ایچون یکانه چاره لیمون صوییدر . برقاچ کون یکی دوغان چوجقلرك کوزینه قونیلهجق داملە تازه لیمون صویی پك مدهش نتیجهلرویرهن التهاب عین متقیحك بوتون مهالکنی رفع ایدر

لیمون ، بهارات میاننده یکارده‌ده قوللانیلیر .

لیمونك فوائدی آکلاشیلدیغی زماندن بری طباخنده دخی لیمون مهم برموقع اشغال ایتمشدر . اسکیدن سرکه قوللانیلان برچوق محللرده الیوم لیمون قوللانیلیور . اتلرده ، بالقلرده ، سالاطهلرده صوسلرده لیمون کثرتله استعمال ایدلمکدهدر . لیموناطه سیتروناد، پونچ، غروغ کبی مشروباتك فوائدینی تأمین ایدن هپ لیموندر .

قولهرا

زمان حاضرده مناسباتك تکثری قولهرانك بر محلده بردنبره ظهورینه سببیت ویرییور . سرایتنك قولایلغی وچابوقلغی سببیله صحت عمومیه ایچون پك بویوك بر دشمن اولان بو خستهلقدن هرصورتله صاقینمالیدر . روسیاده ومع التأسف مملکتمزده صوك سنهلرده برایکی یرده قولهرا عادتا امراض محلیه صیراسنه کچمشدر .

قولهرا نهدر ؟

قولهرا اسمی برچوق مختلف خستهلقلره ویرلمکدهدر . « قولهرانوسترا » یاخود « قولهرا نفانتیل » نامیرینی هپمز ایشیتمشزدر. بونلر شکلاً قولهرایه مشابه یعنی کوستردکاری بعض عوارضدن دولایی قولهرایی خاطرلاتان خستهلقلردر . حالبوکه اصل قولهرا ، ویرکول شکلنده بر میقروبدن حاصل اولان اومدهش آسیا قولهراسی باشقادر . « ویبریون » دخی دینیلن قولهرا میقروبی هضم بورولرمزه کیرهرك اوراده کمال سرعتله تکثر ایدر .

قولهرانك علامتلری . — قولهرا علامتلرینی آکلامق غایت قولایدر. اولا غایت شدید ومتعدد اسهاللرله برابر قی واستفراغ واضطراب موجوددر . خستهنك حرارتی فوق العاده اولوب متمادیاً صو ایستر . جلد قورومش وبالخاصه چهره درحال ضعیفلهمشدر . بعض عضلات پك وجعلی صورتده چکیلیر . وجودك حرارتی کیتدکجه متزاید برصورتده تدنی ایدر. ضعف ویورغونلق پك زیادهدر. خسته فوق العاده یورغون، غیرمتحرك ، المناك اولوب وجودی صوئوق برترله محاطدر . اکر خستهلق اولوملە نتیجهلنمزسه برقاچ زمان صوکرا بر عکس العمل حاصل اولور . بعض کره نجات آور بر بحران خستهنك چابوجاق شفایاب اولماسنه سببیت ویریر . فقط دیکر حالاتده خستهنك مختلف صفحات کچیرمکه مجبور اولورکه بو اثنالرده وفاتی محتملدر. حال حاضرده ، خستهنك اضطرابنی تهوین وقوتنی محافظه صنعی سرومعلر زرق ایدلمکدهدر.

سرایت . — خستهنك افرازاتنده موجود اولان میلیارلرجه میقروبلر هوایی ، چماشیرلری، یتاغنی ، او اشیاسنی ، طوپراغی ، صویی ، خلاصه هرشیئی بولاشدیریر ، تلویث ایدر . بالخاصه اللر ، قولرا میقروبلرینی آغزه کوتورمك پك مستعددر . کذلك هرشیئه قونان پیس سینکلر، قولرا میقروبلرینی هرجهته ، حتی اغذیه اوزرینهده نقل وسوق وبوصورتله خستهلغك سرایتنه پك چوق خدمت ایدرلر. فقط بوتون بوسرایت احتماللری ایکنجی درجهده قالیر . اك بویوك واسطهٔ سرایت ایچیلن صولردر . قولرا میقروبی، صو دروننده برسنهدن فضله برمدت جانلی وایقاع مضرته قادر برحالده قالابیلیر. دائما آسیادن ظهور ایدن بوخستهلق ، اهالیمزك تدابیر صحیهیه عدم اهتمامندن ، ایچدکاری صولری قایناتمامالرندن دولایی بالخاصه شو صوك سنهلرده ممالك عثمانیهنك هرطرفنه داغیلمش ، وبرمصیبت ملیه شکلنی آلارق مادی ومعنوی برچوق خساراته اوغرامقلغمزه سببیت ویرمشدر .

قولهرادن احتراز دائما ممکندر

غایت بسیط وقولای تدابیر صحیهیه رعایت سایهسنده قولرایه طوتولمامق ممکندر. بولوندیغکز مملکتده برقولهرا حادثهسی اولدیمی، درحال صویکزی قایناتوب ایچیکز قایناتیلمش صوده قولهرا ویفو میقروبلری یاشایاماز . ثانیاً سالاطه ، میوه ، سبزه کبی شیلری چیك اولارق یمهیکز . قایناتدقدن وبوصورتله اوزرلرنده موجود میقروبلری امحا ایتدکدن صوکره یمکده سربستسکز . ثالثاً شبههلی اشیالرله تماس ایتدکدن صوکرا دائما اللرکزی صابونله وقایناتیلمش صو ایله ییقایکز . رابعاً اللریکزی کمال دقت واهتمام ایله ییقایوب تمیزلهمهدن اصلا سفرهیه اوطورمایکز ، بوتدبیره یالکز قولرا زماننده دکل بالعموم امراض ساریه زماننده رعایت ایتمهلیدر .

ایشته درمیان ایتدیکمز بو بسیط وقولای تدبیرلر، قرلرایه قارشی کلمك اوکا طوتولمامق ایچون اك ابتدائی واك قطعی تدبیرلردر . بونلره تماميله رعایت ایدرسهکز . هیچ برزمان قولهرایه طوتولمازسکز.

[« سالنامهٔ ثروت فنون طبیی » قسمنده « قولهرا » کلمهسنه باق .]

چابوق اختیارلامامق ایچون

١ . افراطدن توقی ایدرسکز .

٢ . صباحلری طوزلی صو ایله غرغره یاپیکز . دیشلریکزی فرچ لایکز ، واقشاملری اغزیکزی چالقالاییکز .

٢ . یومی ٧ الی ٨ ساعت اویوییکز .

٣ . راقی ، قونیاق وسائره کبی کسکین ایچکیلردن صاقینه‌رق یمکرده اعظمی بربارداق بیرا ویاشراب ایچیکز وأت آز ییکز .

٤ . سیغاره ایچمیکز ، یاخود کونده انجق ایکی دانه وبونلری یمکردن صکره قوللانیکز .

٥ . قیشك اوطه‌کزك درجهٔ حرارتی ١٢ الی ١٤ ی تجاوز ایتمه‌ملی . کیجه کوندوز پنجره‌لری آچق طوتکز ، ویونلی ایچ البسه‌سی کییکز .

٦ . هرکون لااقل برساعت یورویکز . بوصورتله کافهٔ امراض ساره‌دن مصون قالیر ، ارثی خسته‌لقلرك ظهورینه مانع اولمش اولورسکز ، وهیچ نزله‌یه اوغرامزسکز .

حیات تجربه‌لری

مشاهیر نسواندن برینك نصایحی

بوخانمك دفتر محاسننده‌ن بروجه آتی اون نصیحتی نقل ایدیورز .

١ — نجی نصیحت . — معده‌یك طولی اولمقسزین ایرکن یاتمق ، دروننده شریجی اوتی جیچکی بولنان برياصديق اوزرینه یاصلانمق .

٢ — یتاقده اوقومه‌مق وکوزلری مه‌لیسا صوییله بیقامق .

٣ — قیشین اویقودن قالقدقدنصکره پورتقال عصاره‌سی وصوك بهارده بربارداق تازه اوزوم عصاره‌سی ایچمك .

٤ — کافهٔ وجودی « لودومو وارو » ایله ییقه‌ییکز .

٥ — وجهی چایر صوییله ییقاییکز .

٦ — فناخبرلردن متأثر اولماییکز .

٧ — هرکون یالین اياق برساعت کزینیکز .

٨ — ایلك کوردوککز بروشوغی برکاغدی دوزلتیر کبی الیکزله دوزلتمکه اوغراشیکز .

٩ — کوزیکزله دکل دوداقلریکزله تبسم ایدیکز .

١٠ هفته‌ده برکره دانس ایدیکز .

مادام لینا قاوالیه‌رینك دفتر محاسنندن

کوزللر کوزلی نامنی الان مادمازه‌ل قاوالیه‌ری مشهور انام اولان حسننی بروجه آتی تعداد ایده‌جکمز قواعده رعایتله محافظه ایده‌بیلدیکنی دفتر محاسننده بیلدیریور .

١ اویاندیغکز زمان چهره‌کزده ایلك کوره‌مز سه‌کز تکرار یاتیکز .

٢ — صاچلریکزك یومشاق اولمسنی استرسه‌کز هفته‌ده برکره باشکزی ایلیق « رومارین » صوییله ییقاییکز .

٣ — اغزیکزك طراوتنی محافظه ایچون هرکون بروندن دوداق کنارلرینه کیدن خطوط اوزرنده مه‌ساژ یاپیکز .

٤ — یناقلریکزك اطرافنه‌ده یومی ماساژ یاپیکز .

٥ — برونکزه‌ده ماساژ یاپیکز .

٦ — اوتوز یاشنه طوغری برونکز قزارمغه باشلارسه صیجاق صو ایله اوغوشدیره‌رق بیاضلانه بیلیرسکز .

٧ — کوزلریکزك پارلاقلغنی محافظه ایچون صباحلری بونلری خفیف کل صویی ایله ییقاملی .

آلمانلرك کندی وطنداشلرینه اون توصیه‌سی

[بوتوصیه عموم آلمانلره مطبوع ورقه‌لرله توزیع ایدلمکده‌در]

١ — الك کوچك مصرفلرکزده بیله وطنداشلرکزك ووطنکزك منافعنی اصلا نظردن غائب ایتمه .

٢ — برمملکت اجنبیه محصولات ومعمولاتندن ، ولوکه ایکی پاره‌لق ، برشیٔ صاتون آلیرسه‌ك وطنکك ثروتندن اومقدار تنقیص ایتمش اولدیغکی اونوتمه .

٣ — پاره‌ك دائما آلمان ایشجیلرینه وپازارلرینه مفید اولملیدر .

٤ — اجنبی ماکنه‌لرینی واجنبی آلات وادواتنی استعمال ایدرك آلمان دارالصناعه‌سنی ، آلمان خانه‌سنی ، آلمان طوپراغنی شائبه‌دار ایتمه .

٥ — سفره‌نك اوزرنده اجنبی اتلرینی ، اجنبی یاغلرینی بولوندرمه . بونلر ، هم آلمانیاده حیوان یتشدیرنلری هم‌ده صحتکی رخنه‌دار ایدر . چونکه آلمانیا ضابطهٔ صحیه‌سی طرفندن معاینه ایدلمش دکلدر .

٦ — آلمان قلمی ایله آلمان کاغدی اوزرینه یازی یاز . یازیی‌ده آلمان صوکر کاغدیله قوروت .

٧ — انجق آلمان قماشلریله تلبس ایت وآلمان سرپوشلرینی باشکه کی .

٨ — یالکز آلمان اونی ، آلمان میوه‌لری ، آلمان بیراسی آلمان قوتنی حاصل ایدر .

٩ — آلمانیانك آرپه قهوه‌سندن خوشلانمازسه‌ك آلمانیا مستملکه‌لرندن کلن قهوه‌یی استعمال ایت . اکر سن وسنك کبیلر چقولاته‌یی سوییورسه‌کز دقت ایدیکز ، چقولاته‌کز قطعیاً آلمان متاعی اولسون .

١٠ — اجنبیلرك لافلری ، اعلانلری سنی اصلا بونصایح معقوله‌دن چویرمسون . قناعت ایت که ، نه‌سویلنیرسه سویلنسون ، دنیانك الك ایی وبویوك آلمانیانك وطنداشنه لایق اولان محصولاتی ، آلمان محصولاتیدر .

ایشته اوامر عشره ! .. فرانسزلر بونلری ذکر ایتدکدن صوکره کندی طرفلرینه دوندیره‌رك ، آلمانلرك بواون نصیحتنی اوقویان هرفرانسزك ، فرانسه معمولات ومحصولاتندن باشقه برمحصول ، برمعمول صاتون آلمامه‌سنی ، فرانسز امتعه‌سی وفرانسه محصولاتی اولدیغی ایچون دکل ، بلکه فرانسه محصولات ومعمولاتنك دنیاده الك اعلی محصولات ومعمولات اولدیغنه قناعت ایدرك بونلری تقدیر ایلمه‌سنی توصیه ایدیورلر ... بوتوصیه‌نك صوك سطرلری‌ده شونلردر :

« ... بز فرانسز اهالیسنی صحتلرینی محافظه ایتمکه وصنایع ملیه‌مزی مدافعه ایلمکه دعوت ایدیورز ، فرانسه‌نك محصولات ومعمولات نفیسه وبدیعه‌سنك تقدیرکاری اوله‌لرینی ایسته‌یورز . چونکه بوخصوصده دنیانك هیچ برمملکتی فرانسه ایله رقابت ایده‌مز . آلمانلر نصل کندی مملکتلرنده اوامر عشره‌یی تطبیق ایدیورلرسه بزده بونلری فرانسه وفرانسزلق نامنه تطبیق ایده‌لم ، صحتمزی محافظه ، صنایعمزی حمایه ایده‌لم . فرانسزلر ! فرانسه محصولاتنی صاتون آلیکز ! ... »

آلمانلرك اوامر عشره‌سنی فرانسزلر کندی حسابلرینه عیناً قبول ایدرك حرفیاً بونصیحتلره توفیق حرکت ایتمك ایچون بری برینه قارشی عهد ویمینده بولونمق ایسته‌دکاری حالده بزده نیچون آلمانلر ، یاخود فرانسزلر کبی حرکت ایتمیه‌لم ؟... دنیله‌بیلیرکه : آلمانلر ، فرانسزلر هر بر احتیاجلرینی داخلده تسویه ایده‌بیله‌جك درجه‌ده ترقی وتمدن ایتمش ملتلردر ؛ اونلر بواون نصیحته تماميله رعایت ایده‌بیلیرلر ، بزبوحالده‌میز ؟... بوکا ده قیصه‌جه برجواب ویره‌بیلمك ممکندر . اون امرك اوتنی بردن طوتمازسه‌ق ، اون نصیحتك کافه‌سنه‌ده رعایت ایده‌مزسه‌ك هیچ اولمازسه شمدیدن سکزینی ، یدیسنی ، حتی بشنی اولسون کندیمزه رهبر اتخاذ ایده‌لم‌ده دیکرلرینی‌ده تطبیق ایده‌بیله‌جك حاله کلمکه چالیشالم ...

پاره نصل اداره اولونور ؟

پاره‌لرینی تحت امنیتده بولوندیرمق ایسته‌ینلر

کندی خانه‌لرنده ذی‌قیمت هیچ برشی بولوندرمامالیدرلر. اعتبار مؤسسه‌لرینك بویولده‌کی خدمتلرندن هیچ کیمسه وارسته قالاماز .

فرانسه‌یه دنیانك هر جهتنده بیوك بر نفوذ تأمین ایده‌رك بالعموم ملتلرك فرانسه اتفاقنه و فرانسه پیاسه‌سنه شتاب ایتمه‌لرینی تأمین ایدن شی بالخاصه شونلردر :

اولا : تشکیلات مالیه‌سی ؛

ثانیاً : تصرفات اهالینك اهمیتی ؛

فرانسه‌نك تشکیلات مالیه‌سی چوق مهمدر . اولا بیوك بر « فرانسه بانقه‌سی » واردرکه بوبانقه حقیقت حالده بانکرلرك بانقه‌سیدر . ثانیاً برچوق اعتبار مؤسسه‌لری ، امنیت صندوقلری موجوددرکه اهالینك ایشله‌تمك‌اوزره کندیلرینه تودیع‌ایتدکلری پاره‌لری منافع تجاریهٔ مملکت‌واهالی‌یه اك نافع برصورتده استعمال ایدرلر . ثالثاً معاملات مختلفه ایله مشغول ایش بانقه‌لری ، محلی بانقه‌لر ، خصوصی اوفاق بانقه‌لر واردرکه بونلرده احتیاجات خصوصیه ویا محلیه‌یه تقابل ایلر .

فرانسه‌ده تصرفك اهمیتی فوق‌العاده‌در . ثروتی تزیید ایچون هرسنه محصول مساعیسنك برقسمنی ، یاخود ایرادینك برمقدارینی تصرف ایتمه‌ین هیچ برعائله یوقدر .

آوروپاده تصرف خصوصنده برنجلیکی فرانسه قازانیر ؛ دیدیکمز کبی اوراده هر شخص ، کونده ولوکه ۱۰ پاره اولسون، تصرف ایده‌ر. اوراده خلقی تصرفه آلیشدیرمق ایچون مکتبلرده بیله چوجقلره مخصوص تصرف صندوقلری یاپمشلردر. فقط صوك یکرمی‌سنه ظرفنده آوروپانك هرمملکتنده (تصرف)ك اهمیت وقیمتی آکلاشیلارق اورالرده‌ده اهالی تصرفه سوق ایدلمکده وبوندن پك بویوك نتایج الده ایدلمکده‌در. آوروپا وآمه‌ریقاده میلیونلرله‌لیرا سرمایه‌لی شرکتلرك تشکلی، آنجق بویله کوچوك‌سرمایه‌لرك برآرایه کلمه‌سندن باشقه برشی دکلدر .

اوروپاده اهالی ، تصرف ایتدکاری پاره‌لرینی یا اك کارلی کوردکاری بر شرکتك اسهام وتحویلاتی آلمغه حصر ایدرلر ، یاخودکه تصرف صندوقلری « امنیت‌صندوقلری » دینیلن اعتبار مؤسسه‌لرینه تودیع ایدرلر . بومؤسسه‌لر حتی ۱۰ پاره‌یه قدر بیله آقچه قبول وحفظ ایتمکده اولدقلرندن اهالینك پاره‌لرینی تودیع ایچون اك چوق بومؤسسه‌لره رغبت‌ایدییورلر . فرانسه‌ده ، آلمانیاده ، انکلتره‌ده ، اسویچره‌ده ، بلچیقاده ، آوستریاده برچوق رسمی تصرف صندوقلری‌تأسیس اولونمشدر. بومؤسسه‌لره یالکز برسنه ظرفنده هرصنفه منسوب اهالی طرفندن تودیع اولونان مبالغ برقاچ میلیاره بالغ اولویور. واك کوچوك کویلره قدر تعمیم ایدیلان بوصندوقلرك جسامت معاملاتی جداً حیرت بخش بر درجه‌یی بولویور .

§

اعتبار مؤسسه‌لری بوپاره‌لری تجارت وصنایع مملکتده اك چوق نافع اوله‌جق برصورتده استعمال

ایده‌رك هم مملکتك ارباب تجارت وصنایعنه خدمت وهم‌ده کندی منافعنی محافظه‌یه غیرت ایدر . بومؤسسه‌لرده اعتبارك هرنوعی جاری اولدیغی کبی اهالی‌یه هردرلو سهولت کوستریلیر .

اعتبار مؤسسه‌لری کرك مادی وکرك معنوی ضیاعلره قارشی محصولات تصرفی مدافعه‌ومحافظه‌ایدر.

مادی ضیاعلر : اعتبار مؤسسه‌لری ، مشتریلرینه ایجار ایتدکلری قاصه‌لر واسطه‌سیله کرك خرسزلق وکرك یانغینلرك خساراتنه بویوك مانعه‌در .

معنوی ضیاعلر : پاره‌سنی بالخاصه دور حاضرده پك چوغالمش اولان شارلاتانلره قاپدیرمامق وامین برصورتده تنمیه ایتمك ایچون اعتبار مؤسسه‌لری یکانه مراجعتکاهدر .

اکر دوشونه‌لجك اولورسه . برپاره‌یی قزانمقدن زیاده محافظه ایتمك دها مشکل اولدیغی واضح برصورتده آکلاشیلیر. پاره‌سندن ، محصول تصرفندن ، خلاصه ثروتندن لایقیله استفاده ایتمك‌پك مشکلدر. بوشیلر حال حاضرده پك چوق تحولاته معروض قالدیغی ایچون ، ثروتی تهلکه‌یه قویمایارق استفاده ایتمك ایسته‌ینلر عین زمانده سیاستله ، علمله . تجارت وزراعتله علاقه‌دار اولمالی ، بوتون دنیانك امور تجاریه ومالیه‌سنی تعقیب ایتمه‌لیدر . حالبوکه بونك نه‌قدر مشکل ، داها دوغروسی ممتنع اولدیغی میدانده‌در .

ایشته بوندن دولایی پاره‌لرینی حسن صورتله محافظه ایتمك و اونی اك امین ، اك کارلی برصورتده استعمال ایله‌مك ایسته ینلر مملکتك اك ، امنیتلی براعتبار مؤسسه‌سنه مراجعت ایتمه‌لی ، بوفرصتی اصلا قاچیرمامالیدر. بزده هنوز تصرف‌فکری تعمم ایتمه‌مشدر. پاره‌لرینی تصرف ایدنلرده اداره ایتمه‌سنی‌بیلمزلر، اولرنده دوشه‌مه آلتنده، بزلر ایچنده صاقلامق، یاخود باغچه‌ده قویو باشنه کومك کبی تدابیره مراجعت ایدرلر . حالبوکه آرتق بوشیلرك چوقدن موداسی کچمشدر . طوپلی برپاره‌یی ثمره ویرمه‌یه‌جك صورتده بریرده باغلی طوتمق جداً کناهدر ؛ هم صاحبنه ، هم‌ده بشریته ضرردر .

بزم مملکتمزك هرطرفنده واقعا تصرف صندوقلری تشکیل ایدلمه‌مشدر. دور سابقده صوك زمانلرده بویله برتشبث‌واردی؛ صوکرا هرنه‌دنسه تطبیق‌ایدیلمه‌دی. لکن‌هیچ‌اولمازسه المزده بولنان بریجك‌مؤسسهٔ اعتباریه‌دن استفاده ایتمه‌لی‌یز . بزده بوخصوصده شرائط لازمه‌یی جامع اولان واهالیمزه آقچه‌لرینی تودیع ایتمه‌لری توصیه اولونا بیله‌جك یکانه ملی وامین مؤسسهٔ تصرفیه **(امنیت صندوغی)** در .

امنیت صندوغی حکومت‌عثمانیه‌نك کفالتی وزراعت بانقه‌سنك قره‌دیسنی حائز برمؤسسهٔ ملیه‌در.

امنیت صندوغی ۱۲۸۴ تاریخنده مدحت پاشا مرحوم طرفندن تأسیس ایدلمشدر . سرمایه‌سی، بدایت تأسیسندن بری جریان ایده‌ن معاملاتنك کارندن واهالی‌طرفندن فائضله‌تودیع اولنان مبالغدن مرکبدر . صندوغك اصل دور تجددی، زراعت بانقه‌سنه الحاقی‌تاریخی‌اولان ۱۳۲۳ سنه‌سندن باشلار . بودوردن مقدم‌بر بحرانه اوغرامشسه‌ده الیوم غایت منتظم بر اداره‌آلتنده‌وکوندن‌کونه آرتان بر رغبت ایله،کیتدکجه توسیع معامله ایلمکده‌در .

خلقمزه ، آقچه‌لرینی تنمیه و حسن محافظه ایچون توصیه ایتدیکمز بو ملی مؤسسه‌نك معاملاتی حقنده تفصیلات ویرمکه کندیمزی مجبور بیلیورز :

امنیت صندوغی باشلیجه ایکی تورلو معامله اجرا ایدر :

برنجیسی اقراضات — امنیت صندوغی مجوهرات ، تحویلات،آلتون وکوموش اوانی واملاك ترهینی مقابلنده پاره اقراض ایده‌ر . اوانیٔ سیم و زر ایچون ثمن معرفتیله تقدیر اولنان قیمتلرینك یوزده سکسانی، مجوهرات ایچون قیمت تخمینیه‌نك ثلثانی ، تحویلات ایچون پیاسه‌ده‌کی قیمتنك یوزده یتمشی‌قدر ،

املاك ايچون تخمين قيمتيله ويركى قيمتندن هانكيسى داها دون ايسه اونك يوزده اللیسى قدر پاره ويرير. صندوقدن اقچه استقراض ايدنلر ٪۸ فائض ويريرلر.

ايكنجيسى توديعات — امنيت صندوغى كنديسنه براقيلاجق بالعموم مبالغى - برچاريك ليرادن ايسته‌نيلن مقداره قدر - حفظ وبونلره هريردن زياده فائض اعطا ايلر . امنيت صندوغنك آقچه توديع ايدنلره ويره‌جكى فائض شويله‌در :

وعده‌سز ، يعنى ايسته‌نديكى زمان برقسمى وياتمامى آلينمق اوزره براقيلان پاره‌لر ايچون ٪۴
آلتى آى وعده ايله يعنى بو قدر مدت صوكره آلينه بيلمك اوزره براقيلان پاره‌لر ايچون ٪۴ ۱/۲
برسنه ويا داها زياده وعده ايله براقيلان پاره‌لر ايچون ٪۵
وعده‌سز قبول ايديلن پاره‌نك مقدارى بر چاريك ليرادن ۲۰۰ ليرايه قدردر .
توديعاته ايرته‌سى كوننده اعتباراً فائض حساب اولنور . ووعده‌سز توديعاتك فائضى هرسنه شباط نهايتنده رأس‌الماله ضم اولنور .

اللى ليرادن فضله توديعات اصحابى ايسترلرسه پاره‌لرينك فائضنى هر آى آله‌بيليرلر ؛ ديلرلرسه آلمايوب سنه نهايتنده بوفائضك فائضنى‌ده آقچه‌لرينه علاوه ايتديرمش اولورلر . يعنى فائض مركبله پاره‌لرينى تنميه ايتمش اولورلر.

وعده‌لى توديعات اصحابنك وعده‌نك حلولندن اول آقچه‌يه احتياجلرى اولورسه ، كنديلرينك صندوغه مودوع آقچه‌لرينك يوزده يتمشى قدر پاره اقراض اولنه‌بيلير .

املاكدن ماعدا اشيا اوزرينه صندوق برسنه‌دن زياده مدتله پاره ويره‌مز . اقراضات وعده‌سنك ختامنده فائضى اعطا اولونورسه صندوق تجديد معامله ايده‌بيلير .

املاك اوزرينه اولان اقرضات مدتى برسنه‌دن اوچ سنه‌يه قدردر . برسنه مدتله اقراض ايديليرسه مستقرض سنه نهايتنده دينى مع‌فائض تأديه ايتمك لازمدر . اوچ سنه مدتله استقراض اولونورسه هرسنه دينك ثلثيله فائضك تمامى صندوغه ويرله‌ليدر .

صندوغه ترهين ايديله‌جك املاكك سيغورطه‌لى اولماسى مشروطدر.

صندوقدن آقچه استقراض ايدنلر ، بورجلرى ايچون هرزمان آقچه تسليم ايده بيليرلر . صندوق اداره‌سنجه دخى كرك دين وكرك تسليمات ايچون قارشيلقلى قائض يوروتولور .

خلقمزه مهم وملى ، شايان اعتبار برتصرف مؤسسه‌سى اولمق اوزره توصيه ايتمكى وظيفه بيلديكمز امنيت صندوغنك ، جداً حائز اعتبار وامنيت اولديغنى اثبات ايتمك اوزره صوك اوچ سنه‌لك معاملاتى خلاصه‌سنى درج ايديورز :

۳۲۵ سنه‌سنه نسبتله

	۳۲۵ سنه‌سى پاره	۳۲۵ سنه‌سى غروش	۳۳۶ سنه‌سى پاره	۳۳۶ سنه‌سى غروش	۳۲۷ سنه‌سى پاره	۳۲۷ سنه‌سى غروش	مقدار تزايد	
توديعات	۰۰	۱۱۲۲۶۱۰۰	۰۰	۲۲۲۹۸۵۰۰	۰۰	۳۶۹۳۱۷۰۰	يوزده	۳۲۸
اقراضات	۰۰	۸۸۹۰۴۰۰	۰۰	۱۲۲۹۶۵۰۰	۰۰	۲۶۳۰۱۱۰۰	»	۲۹۵
معاملات نقديه	۰۰	۴۵۷۱۵۵۰۰	۰۰	۶۸۳۲۵۴۰۰	۰۰	۱۴۵۵۳۲۱۰۰	»	۳۱۸

توديعات اصحابنك عددى		مستقرضينك عددى	
۸۹۴	۲۲۵ سنه‌سنده	۶۷۳۳	۳۲۵ سنه‌سنده
۱۸۳۶	۳۲۶ »	۹۱۸۶	۳۲۶ »
۳۹۵۷	۳۲۷ »	۱۰۸۶۱	۲۲۷ »

ارقام اك بليغ دليلدر . شو ارقام اوقونجه امنيت صندوغنك معاملاتنك درجۀ ترقيسى آكلاشيلير. يالكز بومقدارلر ، امين اولماليدركه ، مملكتمز ايچون هنوز پك آزدر . آرتق دور مشروطيته وترقى‌يه داخل اولان بز عثمانليلره آقچه‌لريمزى قارا كلق كوشه‌لرده ، كمرلرده صاقلامق دكل ، بويله ملى برمؤسسه‌يه ويره‌رك ايشله‌تمك ، ثمره‌دار ايتمك البته واجبدر .

مثلا سزه برمثال ويره‌لم . سزك بالفرض ۳۰۰ ليراكز وارسه بونى امنيت صندوغنه ٪۵ فائضله ويريرسه‌كز هرسنه نهايتنده ۱۵ ليرا يعنى آيده ۱۳۵ غروش آليرسكز . بوآز بر پاره دكلدر. اكر پاره‌كز داها فضله ايسه آله‌جغكز واردات داها فضله اوله‌جقدر. عالم مدنيتده زمانمزده آيده بويله برقاچ يوز غروش دكل ، برقاچ غروش بيله اهمال اولوناماز. زيرا هركسك احتياج ومصارفى متمادياً آرتمقده‌در.

انسان عائله‌سنك رفاهنى نصل محافظه ايدر ؟

حيات سيغورطه‌لرى

نك منافعى حقنده خلقمزه ايضاحات

محترم قارئلر ! سزه حيات سيغورطه‌لرندن بحث ايده‌جكز .

بزم مملكتده ، دكيل ساده حيات سيغورطه‌سى، على‌العموم سيغورطه هنوز آكلاشلمامش برشيدر. حالبوكه آوروپاده وآمريقاده تهلكه‌يه معروض هرشى ايچون ، انسانلر ايچون ، حيوانات زراعيه ايچون، بحرى قضالر ايچون ، يانغينلر ايچون ، محصولات ايچون ، ذيقيمت اشيا ايچون ، هرشى ايچون سيغورطه وضع اولونمشدر. بزم مملكتمزده، بويله مختلف سيغورطه‌لرك تعمم ايتمه‌سندن قطع نظر ، هرزمان أولريمز يانوب كول اولديغى حالده حريق سيغورطه‌سى بيله اهمال ايدلمكده‌در. حال بوكه سيغورطه اليوم برلازمۀ مدنيه‌در.

حريق سيغورطه‌سنك ماهيتى مملكتمزده ، آز چوق ، هركس طرفندن اوكرنلديكى جهتله بز بوسنه‌كى سالنامه‌مزده (حيات سيغورطه) لرينه دائر معلومات ويره‌جكز. زيرا حيات سيغورطه‌لرى آرتق مدنى انسانلرى لوازم حياتيه‌سندن عد اولوناجق قدر كسب اهميت ايتمشدر .

حيات سيغورطه‌سى نه‌در ؟

آكلاته‌لم : برآدم برسيغورطه قومپانيه‌سى ايله عقد مقاوله ايدر . او آدم سنوى معين تقسيطلرده معين برپاره - مثلا ۱۰ ليرا ، ۲۰ ليرا ، ۳۰ ليرا كبى - ويره‌جك؛ قومپانيه‌ده يكرمى ياخود ۱۵ سنه صوكره، اكر اوآدم برحيات ايسه كنديسنه مثلا ۵۰۰ ياخود ۸۰۰ ياخود ۱۰۰۰ ليرا كبى برپاره ويره‌جك، اكر ۲۰ ، ياخود ۱۵ سنه‌دن عبارت اولان سيغورطه مدتى تمام اولمادن او آدم وفات ايدرسه وفاتى

متعاقب عائله‌سی اوتعین ایدیلن مبلغی — یعنی ٥٠٠، ٨٠٠، ١٠٠٠ لیرا کبی برپاره‌یی — قومپانیه‌دن آله‌جق.

بو ایش غایت امین و آچیق برشیدر: حیاتی سیغورطه ایتدیرن برآدم ، ١٥ یاخود ٢٠ یاخود ٢٥ سنه مدتله ، برقومپانیه‌یه هرسنه معین برپاره ویریر واومدت ظرفنده ویردیکی بوپاره‌لرله اونلرك فائضلرینك بالغ اوله‌جغی مقدار مبلغ بومدت نهایتنده اوقومپانیه طرفندن کندیسنه اعطا اولنور . ایشته معامله‌نك اساسی بوندن عبارتدر .

شیمدی بریسی چیقوبده بزه دیرکه : بن پاره‌می سیغورطه قومپانیه‌سنه ویره‌جکمه بربانقه‌یه ویریر، اوراده محافظه ایده‌رم . واقعا طوغری ! فضله پاره‌سی اولان آدم ، پاره‌سنی بانقه‌یه ویرملیدر . فقط اول باول حیاتنی سیغورطه ایتدیرمه‌لیدر . زیرا بونده پك بویوك برکار واردر : بونی سزه اثبات ایده‌لم . مثلا برآدم ٢٠ سنه مدتله کندیسنی سیغورطه‌یه قویسون . بو ذات سیغورطه اولدقدن صوکره یکرمی سنه مدت یاشایاماسه‌ده مثلا سیغورطه اولدیغنك ایکنجی سنه‌سی وفات ایتسه اوحالده قاچ لیرایه سیغورطه اولمشسه اوپاره‌یی کندی اولادی ، یاخود زوجه‌سی ، یاخود عائله‌سی سیغورطه قومپانیه‌سندن درحال آلیر واونلر سفالتدن قورتولورلر . حالبوکه اکر بوآدم سیغورطه اوله‌جغنه بانقه‌یه پاره ویرمکی ترجیح ایتسه‌یدی شوحالده هنوز بانقه‌یه پك آز پاره ویرمش ایکن اولور وعائله‌سی ایسه ، بوقدرجق پاره ایله کچینه‌مه‌یه‌جکندن ، سفیل قالیردی . دیمك اولیورکه حیات سیغورطه‌سنك اك بویوك منفعتی ، نه وقت اوله‌جکارینی بیله‌مه‌ین انسانلرك هرهانکی برزمانده وفاتی احتماله قارشی عائله‌لرینی سفالتدن قورتارمقدر . اوله‌بیلیرکه انسانده سیغورطه مدتنك صوکنه قدر یاشار ، بوحالده‌ده سیغورطه پاره‌سنی آلیر واوپاره‌یی کندیسی قوللانیر . ایشته حیات سیغورطه‌سی بودیمکدر .

مطلقا سیغورطه اولوکز !

زیراحیات سیغورطه قومپانیه‌لرینك اجرا ایتمکده اولدقلری معاملات مختلفه ، هرسنده ، هرحال و وضعیتده بولونان کیمسه‌لرك بومؤسسات مفیده‌دن استفاده ایده‌بیلمه‌لرینی تأمین ایتمکده‌در . یکی دوغان یاخود برقاچ یاشنده بولونان برچوجغك منفعتنه عقد اولنان برحیات سیغورطه‌سی ، اوچوجق سن ازدواجه کلدیکی ویا حیات مساعیه آتیلاجغی اثناده غایت بیوك خدمتی دوقوناجق برسرمایه احضار ایدر . سالدیده‌ابوینك معیشتنی تأمینه چالیشان کنج ، فداکار اولادلر ، هنوز کنج عائله پدرلری ، پك آز برفداکارلق مقابلنده کندیلرینك احتمال وفاتیله عائله‌لرینك آچ وحال ضرورتده قالماسی اندیشه‌سندن قورتولابیلیرلر . زوجه‌سنك جهازینی معاملاتنده قوللانان زوجلر هراحتماله قارشی او جهازی زوجه‌لرینه تأمین ایتمك ایسترلرسه حیات سیغورطه‌سنه مراجعت ایتمه‌لیدرلر .

خلاصه بونلر کبی ودها بونلره مماثل برچوق فائده‌لر تأمین ایدن حیات سیغورطه‌لری حقیقت حالده اصلاح اولونمش ومکمل برشکله وضع ایدلمش تصرف صندیقلریدر . حیات سیغورطه‌سندن استفاده ایتمك ایچون (وفات) برشرط ضروری دکلدر؛ چونکه حیات سیغورطه‌سی حقیقتده (سرمایه سیغورطه‌سی) دیمك اولدیغی حالده علم اولمش بر اصطلاح مخصوصدرکه سیغورطه اولان کیمسه حیاتده قالیرایسه سرمایه‌یی کندوسی آلیر ووفات ایدرایسه ورثه‌سی آلیر . وحتی اکثریا اوچ سنه‌دن صوکره کندوسی سیغورطه بدلندن بیله نسبی برمقدارجزئی برفائضله استقراض ایده‌بیلیر . بناءً علیه شرائط مخصوصه‌سنه کوره ، حیات سیغورطه‌سی عقد ایدن برآدم معین برمدتك ختامنده پاره‌دن کندیسی مستفید اولابیلیر .

شونی‌ده نظر دقته آلمالیدرکه حیات سیغورطه‌لری سایه‌سنده ، تزاید سن ایله چالیشامامق تهلکه‌سنه معروض اولانلر بوتهلکه‌دن قورتولمه دائما مقتدردرلر . یعنی کنجلکلرنده سیغورطه اولانلر اختیارلقلرنده راحت ایدرلر .

حیات سیغورطه‌لری ، هرحالده اووضعیتده بولونان کیمسه‌لره متعدد منافع تأمین ایدن یکانه مؤسسات نافعه‌در . منافعی بوقدر چوق اولان مؤسساتك مملکتمزده حالا لایق اولدیغی رغبته مظهر اولاماماسی ، اهالیمزك بوطرز سیغورطه‌لرك غوامضنه هنوز غیر واقف بولونماسندن ، اونلرك فوائدینی هنوز تعیین ایده‌مه‌مه‌سندن ایلری کلیور . بونکله برابر صوك زمانلرده مملکتمزده حیات سیغورطه‌لری حقنده حس اولنه‌جق درجه‌ده بررغبتك باشلادیغنی اعتراف ایتمکله ممنون اولیورز .

حیات سیغورطه‌سنك شرائطی نه‌لردر ؟

عددلری پك چوق اولان حیات سیغورطه قومپانیه‌لرینك شرائطی ، آز چوق بربرینه بکزر . یعنی هرقومپانیه‌نك نظامنامه‌سنده سیغورطه مدتی ١٥ ، ١٨ ، ٢٠ ، ٢٥ سنه‌در . ومدت آزالدقجه طبیعی هرسنه ویریله‌جك پاره‌نك مقداری چوغالیر .

بوده کنج آدملر اختیار آدملره نسبتله داها ایی شرائطله (یعنی هرسنه داها آز اجرت ویره‌رك) سیغورطه ایدیلیرلر . زیرا کنجلرك یاشلیلره نسبتله یاشامه‌سی احتمالی داها چوقدر . کوچك یاشده‌کی چوجقلر ایسه اك آغیر شرائطله سیغورطه اولونورلر . زیرا ایستاتستیقلرله ثابتدرکه اك چوق تلفات کوچوك چوجقلرده اولور .

بوده سیغورطه اولونان مبلغه کوره ، هرسنه اوچ درت تقسیطده ویریله‌جك سیغورطه اجرتی ده‌کیشیر . زیرا مثلا هرکس ایسته‌دیکی مبلغه یعنی ٣٠٠ ، ٥٠٠ ، ٨٠٠ ، ١٠٠٠ ، ١٥٠٠ ، ٢٠٠٠ لیرایه سیغورطه اولابیلیر . فقط بوده آرزویه وکیسه‌یه تابعدر . زیرا ٢٠ سنه صوکره ٣٠٠ لیرا آلمق ایچون سنوی مثلا ٢٠ لیرا ویریله‌جکسه ، ١٠٠٠ لیرا آلمق ایچون سنوی مثلا ٦٠ لیرا ویرمك لازمدر . تکرار ایده‌لم که حیات سیغورطه‌سی بربره پاره قویوب بیریکدیرمکدن عبارتدر . نه بیریکدیریرسه‌کز ، صوکره اونی آلیرسکز . بو اویله برپاره بریکدیرمکدرکه انسان اکر وفات ایدرسه ، هنوز اوقدر پاره بریکمه‌مش اولسه برابر ، سیغورطه قومپانیه‌سی متوفانك وارثلرینه مبلغ مذکوری درحال تأدیه ایده‌ر . ایشته عادی پاره بریکدیرمکله سیغورطه اولمانك فرقی بودر .

هانکی قومپانیه‌یه سیغورطه اولمالی؟

حیات سیغورطه‌لریله معاملاته کیریشنلرك هرشیدن اول نظراعتباره آلاجقلری شی امنیت وناموسدر . رفاه استقبالنی برقومپانیه‌یه تودیع ایدن آدم ، او قومپانیه‌نك بویوك برسرمایه‌یه مالك ، معاملاتی دوست ، ناموسکار وقدیم اولدیغنی اوکرنمه‌لی ، اوکا کوره ایشه کیریشمه‌لیدر . یوقسه شارلاتان واساسسز برشرکته آلدانانلر ، استقباللرینی عادتا محو ایتمش اولورلر . بوبابده قارئلرمزك نظر دقتلرینی جلب ایتمکی وظیفه‌دن عدایلرك . بزجه مملکتمزده بولنان سیغورطه قومپانیه‌لری آره‌سنده اك قوتلی ، اك امین واك چوق تأمینات عرض ایدن (سیغورطهٔ عمومیه ـ تریسته) قومپانیه‌سیدرکه نظر تدقیقدن کچیردیکمز (١٩١٠) بلانچوسنده مندرج اون سکز میلیون لیرای عثمانی‌یه قریب تأمینات اقچه‌سی واردر . فضله اوله‌رق ممالك عثمانیه‌ده ایکیوز بیك لیرایه قریب املاکی واردرکه بوده برحجت امنیتدر .

برسیغورطه انتخاب ایتمك غایت مشکل اولدیغندن دیکر قومپانیه‌لره مرجح بولدیغمز (سیغورطهٔ عمومیه ـ تریسته) نك اسباب رجحانی حقنده برآز ایضاحات ویرمك مناسب کورولمشدر . شویله‌که :

اولا : سکسان سنه اول تأسیس ایتمش اولان (سیغورطهٔ عمومیه ـ تریسته) اوستریا ومجارستان دولتنك امتیاز مخصوصنی حائز اوله‌رق کافهٔ معاملاتی رسمی برقونترول تحتنده‌درکه بو ، بدایت تأسسنده یوز

ليره‌يه تداوله چيقاريلان تحويلاتنك بوكون بيك درتيوز ايره قيمتی اولمسی كبی فوق‌العاده برصورتده كسب ايلديكی امنيت عامه‌يی موجب اولان اساسلرك اهم مهميدر .

ثانياً : حيات سيغورطه تعرفه‌لری هر سنه وهركيسه‌يه كوره نظاماً ممكن مرتبه الك مساعد شرائط نافعه‌اوزره تعيين وترتيب ايدلمشدركه بوده حيات سيغورطه‌لری ايچون الك زياده كوزه‌ديله‌جك برجهتدر.

ثالثاً : سيغورطه اولان كيمسه كسب معيشتدن عاجزاوله‌جق درجه‌ده عليل‌اولورسه سيغورطه اجرتی ويرمكه مجبوراولمايه‌رق وسيغورطه مقاوله‌سی بوزولمايه‌رق، شرائط تعرفه داخلنده سيغورطه‌لی قاليركه بوده ك بيوك برفائده‌در .

رابعاً : سيغورطه اولان كيمسه‌نك اصول مقرره وجهله سيغورطه ايلديكی بدل اوزرينه استقراض ايلديكی پاره‌دن مقدما يوزده التی فائض النديكی حالده اخيراً يوزده درت بچغه ايندير لمشدركه بوده اصحاب تصرف ايچون اولدقجه مهم برفائده‌در .

خامساً : اصحاب معاش اولانلره ومأمورين عسكريه وملكيه‌يه مخصوص اوله‌رق سيغورطه اجرتلرينك تأدياتنده كوستردیكی سهولت دخی بالوجوه سزاوار اشارتدر .

سادساً : (سيغورطهٔ عموميه ـ ترييسته) عثمانليلرله اولان سيغورطه معاملاتنك تكثروتزايدينه مبنیٔ درسعادت مدير عموميسنی واكثر ولايات عثمانيه اجنته‌لرينی وپك چوق مأمورلرينی تبعهٔ عثمانيه‌دن تعيين ايتمش وعثمانليلرله‌قومپانيه اره‌سنده متحدث كافهٔ اختلافات محاكم مختلطهٔ عثمانيه‌ده فصل‌اولونمقده بولونمشدر. بواساسلر دخی هروجهله داعیٔ امنيت احوالدندر . ظن ايدرزكه ايضاحات مسروده سيغورطهٔ عموميه‌نك هروجهله مستحق رجحان اولديغی مثبتدر .

« كيرپينك ديديكاری » مملكتمزده يكانه بر اثردر. هم ادبی ، هم مزاحی ، هم سياسيدر . بونك قدر ذوق مطالعه بخش ايدن بر اثر داها يوقدر . فيئاتی ١١ غروش .

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك

شئون مدنيه

قسمی

[بوقسم، مملكتمزده وممالك سائره‌ده ١٣٢٧ سنهٔ ماليه‌سی ظرفنده جريان ايدن مهم حادثات مدنيه‌يه دائر معلومات وتفصيلات ايله رسملری وبعض ايستاتستيقلری محتويدر]

« ثروت فنون » ، مملكتمزك ٢٢ سنه‌لك برمجموعهٔ علميه وادبيه‌سيدر. بزده، ترقيات فكريه‌نك تعقيبی ايچون مطلقا هر هفته (ثروت فنون) ی اوقومق لازمدر. سنه‌لك آبونه‌سی ١٣٠ غروش .

مجاهد اول حریت علمدار مصطفی پاشا ایله دفتردار تحسین افندینك بقایای عظامنك نقلی مراسمندن : عظام رمه‌یی حامل تابوتلر سرای بورننه چیقاریلیر ایکن [٥ آغستوس ١٣٢٧ ، جمعه] [مقاله‌سنه مراجعت]

علمدار ایله تحسین افندینك نقل عظامی

یوزبش سنه‌دن بری‌یدی قله خارجنده سور دیبنده ، شمندوفر کذرکاهنده ، برچوقور دینیله‌بیله‌جك برمحلده ساکن وساکت اویویان علمدار ایله‌رفیقی تحسین افندینك بقیهٔ عظامی کچن یاز مراسم فوق‌العاده ایله زینب سلطان جامع شریفی حظیره‌سنده احضار ایدیلن مقبرهٔ مخصوصه‌یه نقل تودیع اولندی .

یوزبش سنه‌اول تجدد کریز ، متعصب ایادیٔ ملوثه‌نك اهانتیله تسلیم جان ایتدکدن صوکره‌سوروکلنه سوروکلنه یدی قوله‌یه کتیریلن علمدار ایله وجودی بیکلرجه پارچه‌یه آیرلدقدن صوکره اقربا وتعلقاتنه کیزلی کیزلی صاتیلان تحسین افندینك مزارلری ، خوابکاه عصر دیده‌لری آچیلیوردی .

مقبره مربع شکلنده ، یردن تقریباً برمترو قدر یوکسکده اولوب درت وجودی حاوی ایدی . شمندوفر کذرکاهندن پك آشاغیده ، عادتا برچوقور ایچنده بولنیوردی . کذرکاهدن اعتباراً علمدارك تحسین افندینك ، ینه اونلرله برابر شهید ایدیلن تحسین افندینك آغاسی ابوبکر آغا ایله ، علمدارك آغاسی عرب سالم آغانك مزارلری کوریلیوردی .

ملتك حس احترامیله طنیندار اولان قازمه‌لر ، کوره‌کلر طوپراغه کیردکجه ، هردقیقه بومحترم ، مقدس وطنپرورلری یتیوب بیتیرن کتلهٔ خاکدن برپارچه آییردقجه نظرلر برلمعهٔ تعظیم وتقدیس ایله پارلایور ، آچیلیور ، کوجك برکمیك اولسون برقامغه چالیشیوردی .

مقبرك اطرافنده یوزلرجه کشی بولنمقله برابر سکوت محیط یارالامیور ، قیرلمایور ، دوام ایدییوردی . بردنبره علمدارك مزارنده قازمه ، کورك قابلیت انکساری حائز برشیئه اورمش وتوقف ایتمشدی .

عالم اسلام خریطه‌سی ، مسلمانلرك قطعات ثلثه‌ده ساکن اولدقلری یرلر
[بو خریطه‌ده قویو کولکه‌لی یرلر مسلمانلرك بویوك برکثرتله بولوندقلری وآز کولکه‌لی یرلر ادیان سائره سالکینی ایله مختلطاً یاشادقلری محللری کوستر .]

برزمان مملکتی ، وطنی ایادیٔ ملوثه‌نك تأثیر انقراض آورندن قورتاران بیوك باش ، علمدارك باشی قیرلمش اوله‌رق میدانه چیقدی .

قحفك قالان اقسامندن باشك او قدر بیوك اولمادیغی آکلاشیلیوردی ... آرتق قازمه براقلمش ، چاقی ایله چکیج ایله طوپراق قاریشدیریلیور ، آره صره شکل ورنکنی غائب ایتمش کوجك کوجك کمیکلر بولنیوردی .

برمدت تحریاتدن صوکرا باجاق کمیکلرندن بریله ال کمیکلرندن برداننسی بولونابیلدی . برعصر ظرفنده طوپراق بو بیوك وجودك پك بیوك اقسامنی بلع ومص ایتمش ؛ یالکز بو قدرینی احفادك دیدهٔ احترامنه وضع ایتمکی اونوتمامشدی .

تحسین افندی مرحومك مزاری ایسه اجرا ایدیلن تحریات موشکافانه‌یه رغماً کوجك برکمیکدن باشقه برشی ویرمه‌دی . خائن ، مفترس اللردن ، سفیل برواسطه ایله پارچه پارچه ، کیزلی کیزلی طوپلانیلان وجودی طوپراق تماميله اریتمش ، حل ایتمشدی .

تاریخ انجمنی اعضاسندن بر ذات صورت مخصوصه‌ده ترتیب ایدیلن طوربالردن برینی آله‌رق علمدارك قبری یاننه کلدی ، موشکاف ، احترامپرور برنظر اهتمام ایله بولنه‌بیلن کمیکلری ، وطوپراقدن برقسمنی طوربه‌یه وضع ایتدیرمکه باشلادی ..

هرنظر کوچك بربقیه‌نك بیله بوراده ، بومتروك ، منسی کوشه‌ده قالمسنی تجویز ایده‌میه‌رك دقت واعتنا ایدیوردی. متروکات وجودعلمدارك تماميله اخذ اولندیغنه قناعت حصوله کلدیکی‌زمان حاضرلانمش اولان تابوتلردن برینه‌طوربا قونلدی. تابوتك اوزری ابتدا شال‌ايله وصوکره حیاتنده اك زیاده سودیکی، اك زیاده قیصقاندیغی عثمانلی بایراغی ایله اورتولدی .

تحسین‌افندینك خاك پاك شهادتی‌ده دیکر برطوربایه قونیله‌رق کری قالان تابوته وضع اولندی ، وبونك اوزری یالکز شال ایله ستر ایدلدی .

متعاقباً ، تاریخ انجمنی طرفندن اعمال ایدلمش اولان صدراعظملره مخصوص « قلاوی » ایله دفتردارلره مخصوص « ققصی » نامنده‌کی سرپوشلر قونلدی . و تابوتلر کمال حرمتله ، یدی قلعه ساحلنده بکله‌ین استمبوطه ارکاب ایدلدی .

استمبوط سرای بورننه تقرب ایدر ایتمز ارکان وامرای عسکریه‌دن بعض ذوات ایله دوائر سائرهٔ حکومتدن برچوق محترم سیمالر وروم‌ایلی مهاجرین اسلامیه جمعیتی اعضالری علمدار ورفیقنك تابوتنی استقباله شتاب ایتدیلر .

مکتب حربیه سواری ، پیاده ، شاکردانی ، مکتب طبیهٔ عسکریه ایله بحریه طلبه‌سی ، بربلوك بحریه نفراتی ، پولیس وژاندارمه افرادی ، بری بحری کوچك ضابطان مکتبی طلبه‌سی ، مکتب حقوق ودارالفنون شعباتی افندیلری ، برنجی آلایك ایکنجی طابوروندن بربلوك صفبستهٔ تعظیم واحترام اوله‌رق راسمهٔ مخصوصه‌یی ایفا ایتدیلر .

صوغوق چشمه‌ده کائن زینب سلطان جامع شریفنده

زینب سلطان جامع شریفنه کیرلدیکی زمان جامع‌شریف مذکورك متولیلرندن باش مدعیٔ عمومیٔ سابق جمال بك طرفندن بو ایکی بیوك ذاتك بقیهٔ عظام مغفرت قرینی استقبال اولندی ..

آرتق مقبرهٔ مخصوصه‌لرینه تودیع زمانی کلمشدی . خواجه افندیلر وظائف دینیه‌یی ایفا ایله حاضرونی فاتحه‌یه دعوت ایتدیلر . حاضرون روحلرندن قوپان فاتحه‌لرله ، علمدار ایله تحسین افندینك روح پاك ونزیهلرینی شاد ایلدیلر .

کتابهٔ سنك مزارلر

زینب سلطان جامع‌شریفنه نقل‌اولنان طاشلراوزرنده ، عزت‌منلاطرفندن قلمه آلنان ، تاریخ وفاتلرندن آنجق یکرمی سنه صوکره ، یکیچریلرك وجودینك قالدیریله بیلمسیله یازیلان شو سطرلر واردر :

علمدارك

صدر اسبق مصطفی پاشایی ارباب فتن
طعمهٔ‌سیف ایلمشدی‌دهره ویرمشکن نظام
ناسه واجبکن وکیل پادشاهه احترام
پاره پاره ایلیوب جسمن او بد فعاللر
آتدیلر برچاه بطاله بولوب بر قاچ عظام
ایلشکن وقعهٔ موتی یکرمی ییل مرور
اولمه‌مشدی . . . امکان تعیین مقام
شمدی حق‌متصورایدوب صدر سلیم‌الخلقی

ایلدی اول زمره‌دن سیفیله اخذ انتقام
ایلیوب تبیین او دستور شهیدك قبرینی
نامن ابقا ایله قیلدی کندیسی ابقای نام
دیکدی طاش‌منزلکه مردانکی‌یه شبهه‌سز
خیر ایله مذکور افواه اولدی تاروز قیام
آصف دورانه احسان ایلیوب عمر طویل
ایلسون صاحب مزاری مغفرات رب انام
عزت اول دمده دیمشدم رحاتی تاریخنی
مصطفی پاشا شهیدا ایلدی عدنی مقام

تحسین افندینك

متوفی مزبور ایدی ایتدیلر شهید
احمد افندی زاده‌یه حق احترام ایده
کلدکجه یاده وقعهٔ مرکی او بیکسك
دیردك جناب حضرت حق انتقام ایده
ارباب فتنه‌یه قومدی خون ناحقن

صدر سلیم سیرتی حق مستدام ایده
اولمشکن ارتحالی یکرمی ییله قریب
کیم دیردی کیم کلوب بریسی اهتمام ایده
ارکان دولت ایتسه نوله خدمتیله فخر
بر ذات کیم اولنلرینی التزام ایده
عزت دیمشدی فوتنه تاریخ جوهری
تحسین افندی جنت عدنی مقام ایده

زینب سلطان جامع شریفی

زینب سلطان جامع شریفی سلطان احمد خان ثالث حضرتلرینك کریمهٔ عصمتپناهیلری زینب سلطان علیة‌الشان حضرتلری طرفندن ١١٨٣ تاریخنده انشا ایدلمش اولوب عثمانلیلرك آثار نفیسهٔ معماریه‌سندندر .

اوتوزاوچ سنه‌اول اسکان مهاجرین اثناسنده غایت صنعتکارانه برصورتده یاپیلمش اولان پنجره‌لری تخریب ایدلمش اولمقله خاطرات صنعتکارانهٔ ماضیه‌یی مخطر یالکز بر پنجره‌سی قالمش ، بتون ظرافت ونفاستیله نظر دقتی جلب ایتمکده بولنمشدر .

ترامواینك جاده‌دن کچمسی ایچون زینب سلطان‌ایله زوج محترملری ملك محمد پاشانك تربه‌لری یقلمش ، بقیهٔ عظاملری برر صندوقچه‌یه وضع اولنه‌رق جامع مذکور شریف داخلنده صاقلانمشدر .

علمدار ایچون انشا اولنه‌جق تربه‌نك یانینه بر تربه دها انشا اولنه‌جق و بوکا سلطان ایله پاشانك بقیهٔ عظامی وضع اولنه‌جق برصورتله ایکی مزین بر بنا ایله صغوق چشمه جاده‌سی سوسلنمش اوله‌جقدر .

حدیده — صنعا شمندوفر خطی

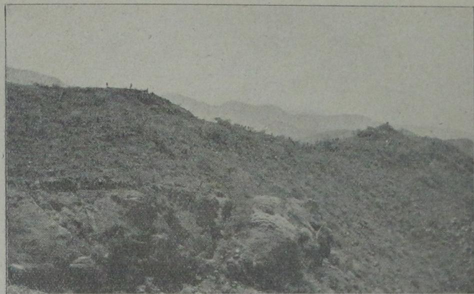
١١ آغستوس ١٣٢٥ تاریخلی بر ارادهٔ سنیه‌یه اقتران ایدن ، مجلس مبعوثاندن کچمش ، قانون مخصوص شو خصوصلردن عبارت ایدی :

اولا : حدیده‌دن صنعایه قدر ١,٠٥ مترو عرضنده برآناشمندوفر خطی انشاسی وجبانه کورفزندن حدیده‌یه ، صنعادن عمرانه برر شعبه یاپلماسی وکذلك (جبانه) طبیعی لیماننده اشیا ویولجی وعساکرك تنزیل وتحمیلنه مساعد تأسیسات بحریه احداثی تقرر ایتمشدر .

ثانیاً : اشبو دمیر یوللری ایله تأسیسات بحریه‌نك انشاسی حقنده نافعه نظارتیله پارسده برهیئت مالیه نامنه حرکت ایله‌ین داوید ته‌لی لئون بك آراسنده‌کی مقاوله تصدیق اولونمشدر .

ثالثاً : انشاآت سالفه ایچون برآنونیم شرکت عثمانیه تشکیل اولوناجقدر .

ایشته بومآلده‌کی قانون مصدق اوزرینه تشکل ایدن « حدیده - صنعا وشعباتی تیمور یولی شرکت عثمانیه‌سی » کچن‌سنه ایشه باشلامشدر . حتی شمندوفرك وضع اساسی رسمی، کچن‌سنه یمن قوای مرتبه قوماندانلغنه تعیین اولونارق اورایه مواصلت ایدن ارکان حربیهٔ عمومیه رئیسی عزت پاشا طرفندن اجرا قلنمشدر .

كچن سنه ظرفنده انشاسنه باشلانيلان حديده ـ صنعا تيمور يولى كذركاهنده اورمان دينمكه شايان اولمايان برچاليلق [حديده ـ صنعا تيمور يولى مقالەسنه مراجعت]

كنديسنه متعلق رسملرى بونسخەمزه درج ايتديكمز بوخط اساساً ايكى قسمدن عبارتدر . بريسى حديده ايله صنعا آراسندەكى خط اساسى . ديكرىده حديده وجبانه ، صنعا وعمران آراسندەكى شعبه خطلرى . برده (جبانه) ليماننده تأسيس ايديلەجك مؤسسات بحريه .

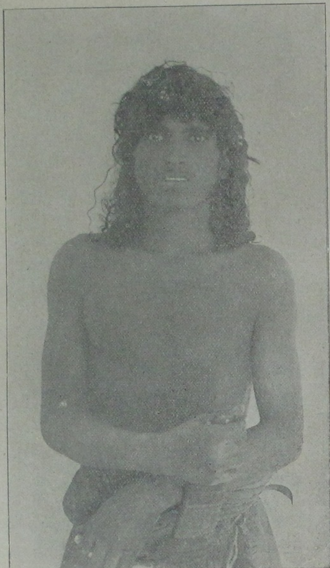
خطك مبدأنى تشكيل ايدن ، باب المندبدن ١٤٦ ميل شمالده بولونان حديده ليمانى آچيق وغرب جنوبى ، شرق جنوبى روزكارلرينه پك معروضدر . سنەنك يدى آينده اسن بوروزكارلر ، واپورلره ركوب و نزولى پك زياده تصعيب ايدر . بوندن باشقه حديده ليمانى پك صيغدر . كميلر ، واپورلر ساحلدن ايكى ميل آچيقده دەميرلەمكه مجبوردرلركه ساحلدن بوقدر آچيقده بيله صو آنجق ٧ مترو (٤ قولاج) قدردر . بونك ايچون مناقلات فوق العاده بر مشكلات ايچنده وعربلرك (سنبوق) تعبير ايتدكلرى قايقلر واسطەسيله اجرا ايديلير . بوقايقلر اولدقجه بويوك مراكب بحريەدر . ١٥ مترو قدر طولنده ، ايكى مترو قدر عرضنده و ١,٢٠ مترو قدر عمقندەدر . دكيزك صيغلغى اوقدردركه بوسنبوقلر بيله ساحلدن بش اون مترو آچيقده طورارق مناقلاتى انسان صيرتيله اجرا ايدرلر . زيرا ساحلك يكرمى اوتوز مترو آچيغنده ياريم مترو صو بيله يوقدر .

حديده ليماننك بوحالى ، وصنعى برليمان انشاسى ايچون فوق العاده بويوك ، حتى الويرميەجك مصارفه احتياج مس ايتمەسى حسبيله شمندوفرك مناقلاتنه ، اقطارمه معاملاتنه ، واپورلردن آلنەجق وواپورلره ويريلەجك هرنوع احمال واثقالك ، يولجيلرك وعسكرلرك اركاب وانزالنه مخصوص اولمق اوزره حديدەنك برآز شمالنده كائن وطبيعى برليمان اولان « جبانه » ليمانى انتخاب ايدلمش واوراده بعض تأسيسات بحريه احداثنه قرار ويرلشدر . حديده ليماننك اكثريا دوام ايدن فيرتينالردەكى فوق العاده موانع مشكلاتنه برچاره اولەرق دور سابقده ، ١٠٠ — ٧٠ مترو قدر ، ليمان طرزنده بر شى انشاسى ايچون ، برمتعهد ايله حكومت آراسنده برمقاوله ياپلمش ومتعهدده ايشه باشلامش ايسەده پك جزؤى ايش ياپارق براقمشدر .

بونك ايچون كرك اهالى ، كرك تجار و كرك سوقيات عسكريه ادارەسى شكاياتدن خالى قالمامشدر .

جبانه‌يه كلنجه : سويلەديكمز وجه‌اوزره بوراده حديده ـ صنعا شمندوفرى ايچون برشعبه ايستاسيونى ياپيلەجقدر . وبالجمله مناقلاتك بورادن اجراسى ايچون بر طاقم تأسيسات بحريه‌وجوده كتيريلەجكدر . جبانه ليمانى برشبه‌جزيرەدن تشكل ايتمش اولوب مراكب بحريه ايچون ايى ومكمل بر ملجأدر . مبذول صويى ده واردر .

شمندوفر خطى حديدەو جبانەدن ابتدا صنعايه كيرر ايكن اول باول يمنك «تهامه» دنيلن قسم ساحليسنى قطع ايدەجكدر . تهامه دوزلك برقطعه اولوب پك حار ويابسدر . بو قطعەنك تشكلات ارضيەسى قوملقدر . بوراده صو بولونماز . ونادر اولەرق تصادف ايديلن درين قويولردەده آنجق طوزلى برصو بولونور . خط بورادن قولايلقله كچەجكسەده بالاست وصو كبى لوازم انشائيه بولونماديغندن بونلر حديدەدن ٤٨ كيلو مترو قدر اوزاقده كائن (باجل) دن كتيريلەجكدر .

انشا ايدلمكده اولان حديده صنعا شمندوفرى مناسبتيله : يمنده عرب اراضيسنده ساكن قبائلدن بربدوى

[بدوينك اليله قبضەسنى طوتديغى « جنبيه » تعبير ايديلن خنجردر . يمن خلقى يدى سكز ياشندن اعتباراً بوسلاحى طاشيمغه باشلايەرق استعمالنده فوق العاده برسرعت ومهارت پيدا ايدرلر .]

يمنك تهامه قطعەسنده اورمان نامنه هيچ برشى يوقدر . تا جبال قسمنك ايچ طرفلرنده بعض يرلرده آغاجلقلر بولونديغى كورلمشدر . بوسببله حديده خطى ايچون محلنده تراورس بولوناماز . كذلك اهالى اودون يرينه مواد غائطۀ حيوانيه احراق ايدرلر .

تهامەدن صوكره جبال قسمى باشلار . وداغلر تدريجاً يوكسەلير . بوقسم فوق العاده عارضەلى اولوب ٣ بيك مترو ارتفاعنده داغلر واردر . تهامەده شدت حرارتدن كوندوزلرى يولجيلق قابل دكلدر .

آلمانيا سياحتى : كچن ياز حزيران ظرفنده مملكتمز مبعوثلرندن ، تجارندن ، محررلرندن ، عسكرلرندن ، مأمورلرندن مركب اولەرق آلمانيايه بر سياحت تتبعيه اجرا ايدەن ٥٠ كشيلك عثمانلى سياحين هيئتنك پشتەدن مرورلرنده ، اوكنده بروقفهٔ احترامكار كچيردكارى ، كل بابا تربەسى . [اشبو تربه بناسى پشتەده عثمانليلر زماننده قالمه يادكار تاريخيدر]

جبال قسمنده ايسه حرارت كيتدكجه تحول ايدر وحتى يوكسك يرلرده شديد صوغوقلريله حس اولونور . فقط جبال آرالرنده بولنان درين واديلرده كانون ثانى ظرفنده ٣٦ سانتيغراد حرارت بولونمشدر . حديده - صنعا يولى اوزرنده موجود شوسه ، نقليات عسكريه ايچون تحكيم ايدلمش . اولدقجه ايى بر يولدر . تهامه قطعەسنك نهايتنده (باجل) قصبەسنه مواصلت اولونور واورالردن يمنك يوكسك جبال قسمى كورولور . بوقسمده شمندوفر پك زياده انشاآت صناعيه‌يه ، تونللره وسائره‌يه لزوم كوستەره‌جكدر . جبال اوزرنده مهم بر مركز (مناخه) قصبەسيدر . بورالرده‌ده مدهش كچيدلر واردر .

جبال قسمى يعنى باشليجه ايكى سطح مائله تقسيم ايدركه بريسى بحر احمر سطح مائليدر . ديكرى‌ده شرق سطح مائليدركه بورايه آقان صولر جزيرة العربك بويوك قومسالرنده غائب اولور . جبال قسمنده اولدقجه صو واردر . تهامه قسمنده آرتەزى‌يەن قويولرندن بيله فائده مأمول اولماديغى ارباب فن طرفندن افاده ايدلمكده اولماسنه رغماً جبال قسمنده صو بولونابيلير . فقط بورادەكى صولرده اكثريا بر آز آجيدر .

يمنك جبال قسمى پك ياڭچين وچيپلاقدر . آنجق داغلر آراسنده بعض قابل زراعت كوچوك طوپراقلر واردر . مناخەدن صوكره مواصلت اولونان سنان پاشادن اعتباراً بويوك بر اينيش باشلار . بو صارپ اينيشه عصر عقبەسى نامى ويريليور . اينيشك ختامنده صنعا شهرى كورونور .

آلمانيا سياحتى رسملرندن : شرقى آلمانياده پوزەن شهرنده زراعت سركيسنده عثمانلى توتونلرى كوشكى وعثمانلى سياحينى

يمنك جبال قسمى هواسى پك سرتدر . فقط بوراده هرنوع ممالك معتدله محصولاتى يتيشديريله‌بيلير .

*
* *

شيمدى‌يه قدر بوتون تجارتى ، نقلياتى دوه وقاطير صيرتنه منحصر اولان يمن قطعەسنده حديده - صنعا وشعباتى دمير يوللرينك انشاسى جداً مهم بر تشبث اولدوغى دركاردر . يمنك ثروت قديمەسى معلوم ايسه‌ده بوكون يوقدر ، آنجق طوپراقدن باشقه برشى قالمامش وبونك اسباب حصولندن اولان جسيم صو سدلرى‌ده خراب اولمشدر . شوحاله نظراً يمنى يكيدن احيا ايتمك لازم كليور ؛ بر مدت باقلمق ، برخيلى فدا كارلقلر استحصال ايتمك ايجاب ايديوركه آتيده بوقطعەنك قهوه وسائره كبى محصولاتندن بردرجهٔ واسعەده استفاده اولونابيلسين . ويمن قطعەسنك حال حاضرينه كوره ، اوراده شمندوفر انشاسنه تشبث ايدن قومپانيه ، جداً دولت ومملكت عثمانيه ايچون برفدا كارلق اختيار ايديور ديمكدر . چونكه شركتك معروض اولديغى مشكلات يالكز بردانه دكلدر . طبيعت اقليميه ايله برابر اهالينك حس خصومتى‌ده شركت ايچون بر مانع تشكيل ايديورلر . شوراسى‌ده غير قابل انكاردركه ، قابليت ثروتى تاريخاً ثابت اولان يمنك منابع ثروتى پك آز زمانده ساحهٔ استفاده‌يه چيقاجقدر . على الخصوص ، دولت عثمانيه ايچون ، اهميت موقعيەسى سببيله هرزمان بر مركز عسكرى اولەجق

اولان يمن قطعه‌سنده‌كى نقليات عسكريه‌يه شمندوفرك ايده‌جكى خدمت پك بيوكدر . هر زمان كورولەكان عصيانلرده وسائط نقليه فقدانندن دولايى اوغرانيلان ضايعات ومشكلاته آرتق سد چكلمش اوله‌جقدر . بناءً عليه يمى بزه بحق فتح ايتديره‌جك اولان بوده‌مير يولنك عن قريب حسن ختامنى تمنى ايده‌لم. [اليوم محارب بولونديغمز ايتاليانلر ، حديده - صنعا شمندوفرى انشاآتنه مانع اولمق اوزره ، جبانه ليمانده شمندوفر قومپانيه‌سى طرفندن وجوده كتيريلن تأسيساتى واحضار ولونان لوازمى تخريب ايتمك ايچون اورايى قرووازورلرله طوپه طوتمشلر ، فقط پك آز برضرر ايقاع ايده‌بيلمشلردر .]

سوريه‌ده معارف اجنبيه

« طنين » مخابرينك سوريه‌دن كوندرديكى برمكتوبدن مقتبس :

بيروتده‌كى آمريقا پروتستان مؤسسه‌سى « مدرسهٔ كليهٔ انجيليه » حقنده كنديسيله علاقه‌دار اولمايان پك بى‌طرف بعض برلردن استحصال ايتديكم معلوماتك ، ثابتك‌ده بوراده قيد واشارتنى فائده‌دن خالى بولميورم :

بومؤسسه ١٢٨٣ تاريخ روميسنده بيروته برهيئتله كلن « دانيال‌بلس » نامنده آمريقالى برمسيونرك همتيله « المدرسة الكليته السورية الانجيليه » ناميله برمكتب صورتنده تأسيس ايدلمشدركه حكومت سنيه‌نك اعطا ايتديكى فرمانده « طبيه » ديه محرردر .

مقصد تأسيس سوريه‌ده على‌العموم اهالى آراسنده پروتستانلغى نشر وتعميمدر . ديكرلرى تفرعات وبومقصدى تسهيل ايله‌يه‌جك وسائط قبيلندن عد ايديليور . اليوم ظاهراً معلمين ومأمورين سياسياتدن مجتنب كبى كورونورلر ، بوندن هيچ دم اورمازلر . لكن آثار ونتايج كنديلرينى تكذيب ايلر .

مؤسسه‌نك « حما ، حمص ، صيدا ، سوق‌الغرب ، طرابلس شام » كبى مسيونرلك نقطهٔ نظرندن غايت مهم يرلرده تدريساتى اعدادى درجه‌سنده اولمق اوزره شعبه‌لرى واردر . بوشعبه‌لرده اورالرده مقاصد معلومه ايچون صرف مساعى وفعاليت ايدرلر .

مؤسسه‌ده على‌العموم حريت وجدانيه‌يه ناصل تجاوز وبتون طلبه‌نك جنس ومذهب تفريق ايدلمكسزين ناصل كليسايه سوق وآيينه اجبار ايدلديكنى سويله‌مشدم . ١٩٠٨ سنه‌سنده بوحادثه دولاييسيله اسلام طلبه مؤسسه‌نك بوجبر واستبدادى عليهنده قيام ايتديلر : اوسنه‌ده بركون طرابلس شامده‌كى شعبه‌نك مديرى بيروته كلدى وپازار كيجه‌سى « كليه » ده برموعظه ويردى . بوخطبه‌سنده برچوق شيلردن بحث ايدييور وعلى‌الخصوص اسلاميت عليهنده بولونيوردى . ايشته بوكا قارشى كليساده حاضر بولونان اسلام طلبه‌ده حسيات دينيه وملّيه غليان ايتدى واوكيجه‌دن اعتباراً مراسم دينيه‌يه عدم اشتراكه قرار ويرديلر . « كليه » نك تعطيلنه آلتى آى قالمشدى . بوقيام سايه‌سنده بومدت ظرفنده اسلام طلبه كليسايه كيتمدى . فقط ١٩٠٩ سنه‌سنده مكتبك كشاد وقبول زماننده اداره اسلام طلبه‌نك پدر ووليلرينه مطبوع برر ورقه كوندره‌رك چوجوقلرينك دوام وقبولى آنجق كليسايه دواملرينه متوقف اولديغنى بيلديردى . قسم اعظمى طبيعى قبول ايتديلر واووقتدن برى بومنوال اوزرينه دوام ايله‌يور .

بيروت مؤسسه‌سنده « كليه » ده آلتمش بش معلم اجراى وظيفه ايله مشغولدر . طلبه‌نك اكثريتنى عربلر تشكيل ايدر . اسلاملردن بشقه مملكتك جهات سائره‌سندن ، آناطوليدن ، جزاير بحر سفيددن

ويونانستاندن كلمش روم ، ارمنى ، موسوى طلبه‌ده آز دكلدر. حتى هندستاندن ، چيندن ، روسيه‌دن كلمش طلبه دخى موجوددر . اليوم طلبه‌نك عددى دوقوز يوز قدره بالغ اولمقده‌در .

« كليه » ده تدريسات شويله سكز شعبه‌يه منقسمدر : (١) استعداديه . (٢) علميه . (٣) تجاريه . (٤) طبيه . (٥) اجزاجيلق . (٦) ديشجيلك . (٧) خسته باقيجيلغى . (٨) آثار عتيقهٔ مقدسه (فيلولوجيا)

« كليه » نك مختلف بنالرينك تقسيمات ، محتويات ومشتملاتى ايسه شويله‌در :

(١) بويوك بنا : اون‌بش بيك جلده قريب (١٤٩٠٠) كتابه‌مالك كتبخانه ، قونفرانس صالونلرى . درسخانه‌لر ، اوست قاتده ياتاقخانه‌لر .

(٢) طبيه بناسى : ايكى بيوك اوطه ، باقتريولوژى لابوراتوارى ، معارض تشريحيه وجراحيه صالونلرى .

(٣) رصدخانه .

(٤) رئيسك اقامتكاه خصوصيسى .

(٥) تجاريه بناسى : درسخانه‌لر . ياتاقخانه‌لر ، قبول صالونى ، آشاغى قاتده طعامخانه ايله مطبخ .

(٦) اجتماعات واختفالات عموميه ايچون صالونى يعنى كليسا .

(٧) علوم وتدقيقات كيمويه بناسى : درت واسع لابوراتوار .

(٨) كوچوك چوجوقلره مخصوص ابتدائى مكتب بناسى .

(٩) باقتريولوژى تجاربنه مخصوص كوچوك بربنا .

(١٠) اعدادى بناسى : (١١) عموم ياتاقخانه‌لر بناسى . (١٢) علوم طبيه موزه‌سى . (١٣) خسته‌خانهٔ نسا . (١٤) خسته خانهٔ اطفال . (١٥) عمليات جراحيه‌يه مخصوص خسته‌خانه .

اصول تدريس بالطبع اك بسيط وعملى برصورتده‌در. هرصنفك بش ، آلتيدن زياده درس يوقدر . اودرسلر هركون تدريس وتكرار اولونور .

« كليه » ده طبيعى اك‌زياده انكليزجه‌يه اهميت ويريليير . بوندن باشقه فرانسزجه ، عربجه ، لاتينجه ، رومجه و « توركجه » ده تدريس ايديليير-ده بوصوك لسانك هيچ اهميتى يوق كبى در. اساساً توركجه معلملكنده لسانك غوامضنه عدم وقوفى معلوم برذات بولوندروليور .

اصل مؤسسى دوقتور « دانيال بلس » سكز سنه مقدم تقاعد اولمشدر . اليوم طقسان بش ياشنده بر پير اولان بوذات كچن سنه اديمبورغده انعقاد ايدن ميسيونر قونفره‌سنده اثبات وجود ايچون بيروتدن آيرلمش وقونغره‌نك ختامندن صوكره نوريوقده اختيار اقامت ايتمشدر. تقاعدندن برى موقع رياستده اوغلى « هاوارد بلس » بولنيور .

مؤسسه ليلى ونهارى طلبه‌سندن براجرت آليور . مع مافيه اونك عظمت ووسعتنه قارشى بوهيچدر . هرحالده جمعيتدن بويوك فداكارلقلر اختيار ايدلديكى آشكاردر .

ژاپونياده

« دايتو » مجله‌سى و « آسياغى قاى » جمعيتنك بياننامه‌سى

اخيراً توكيوده « آسيا - غى - قاى » نامنده برجمعيت تشكل ايتمشدر. « آسياغى‌قاى » جمعيتى ، كچن ١٩١١ كانون‌ثانيسنك ١٦ نجى كونكى اجتماعنده ، جمعيتك ناشرافكارى اولمق اوزره « دايتو » [Daïto] يعنى « مشرق اعظم » عنوانلى بر رسالهٔ موقوته نشرينه قرار ويرمش وقرارينى وقت غائب ايتمكسزين

قوه‌دن فعله بالاخراج رساله‌یی شباط ابتداسنده نشر ایله‌مشدر. دایتونك ایلك نسخه‌سی کچن سنه بدایتنده شهریمزه واصل اولدی. رساله کوزل ژاپون کاغدینه مطبوع اللی سکز صحیفه‌لك بر اثر نفیسدر. ایکی صحیفه‌دن ماعداسی کاملاً ژاپونجه‌در. رساله‌نك قابنده اسلام حروفاتیله «مشرق اعظم» و «دایتو» کلمه‌لری مطبوعدر. یوقاریده ژاپونجه اولمادیغنی یازدیغمز ایکی صحیفه فرانسزجه‌در. بو صحیفه‌لرك بریسنده «آسیاغی قای» جمعیتنك بیاننامهٔ رسمیسی، دیکرنده ایکی آیلق فعالیتنك ضبط خلاصه‌سی مندرجدر. ضبط خلاصه‌سنده، استانبولدن برای تحصیل ژاپونیایه کیدن منیر ابراهیم، حسن فهمی و محمد توفیق بکلرك وصول و صورت قبولی شویله حکایه اولونمشدر. «کانون اولك ۲۴ نجی کونی آلینان تلغرافنامه اوزرینه، جمعیتمز اعضاسندن آئویاغی، مازائو توکیودن قوبه‌یه استقباله کوندرلدی. ۲۱ کانون اولده دارالخلافه طلبه‌لری کلوب، جمعیت طرفندن احضار اولنان اوئه‌کیا اوتلنه نازل اولدیلر. عین کونده اوهارا رفاقتنده اوله‌رق، دولت عثمانیه تبعه‌سی امورینه باقان انکلتره سفارتی وروسیه ـ ژاپونیا محاربه‌سنده مقتول اولان ژاپونیا عسکرلرینك یتیمخانه‌سنی زیارت ایتدیلر.

۱۵ کانون ثانی ضبطنده شو سطرلر نظر دقتی جالبدر: «اسکیدن چینده سیاحت ایتمش اولانلرك تشکیل ایتدکلری «سان قای دو» جمعیتی آچلدی. بو جمعیتك «آسیاغی قای» ایله دوغریدن دوغری‌یه رابطه‌سی اولمامقله برابر، اعضای جمعیتمزك جمله‌سی، یوم کشادده حاضر بولندیلر. «آسیاغی قای» و «سان قای دو» بوندن بویله مناسبات دائمه‌ده بولنه‌جقلردر.»

«اسیاغی قای» بیاننامهٔ رسمیسی بوتون آسیالیلر ایچون حائز اهمیت اولدیغندن، بروجه آتی عیناً ترجمه ایدلمشدر:

«ساکن اولدیغمز آسیا افکار عالیه و مقدسه ایله مملو و جهانده اك مهم بر وضعیتی حائزدر. آسیا اراضیسنك وسعتی، طاغ و نهرلرینك عظمت و جسامتی، اهالیسنك کثرتی. محصولاتنك فیض و برکتی ایله طعات سائرهٔ ارضك جمله‌سنه فائقدر.

«بو نکچوندرکه اك اسکی مدنیتلر آسیاده طوغمش. اك بویوك فکرلر آسیادن انتشار ایله‌مشدر. لکن تأسف اولنورکه بوکون آسیالیلر بربرلرندن بیخبر، حتی بربرلرینه دشمن بولنیورلر. بو اختلاف غربیونك شرقی استیلاسنه سبب حقیقیدر. سبب مذکور اکلاشیلوب، ازاله‌سنه چالیشلمیه‌جق اولورسه آسیالیلرك استقبالندن قورقولور. اخلاقی ایی، عادتلری مستحسن، طبیعتلری سلیم، فکرلری صحیح اولان آسیالیلرك، یالکز کندیلرینه کووه‌نه‌رك، آسیانك صلاح و تکملنه چالیشمه‌لری لابددر: بنابرین نتایج حسنه‌سندن امین اولدیغمز حالده، «آسیاغی ـ قای» جمعیتنی تأسیس ایدیورز و آسیالیلره علناً مراجعت ایده‌رك، اشتراك و معاونتلرینی رجا ایله‌یورز.»

بیاننامه‌نك زیرینه جمعیتك مؤسسلری اولان ۱٤ ذاتك اسملری یازلمشدر. آسیالیلرك استقلال و سعادتنه خدمت قصدیله تأسیس ایدن «آسیاغی قای» جمعیتی، «مشرق اعظم» غزته‌سنی نشره موفقیتندن طولایی، تبریك مقاصد نجیبه‌سنه ایریشه بیلمه‌سنی تمنی ایده‌رز.

بیاننامه‌سنی یوقاری‌یه درج ایتدیکمز «آسیا ـ غی ـ قای» جمعیتنك تعلیمات عمومیه‌سی ایله نظامنامه‌سی بروجه آتیدر.

جمعیتك حرکاتی حقنده تعلیمات عمومیه

۱ جمعیت آسیاده موجود حکومتلرك احوال حاضره‌سنی محافظه و ترقیاتی تأمین ایچون باشلوجه مسائل آتیه ایله اشتغال ایده‌جکدر: زراعت، معارف، اقتصاد، جغرافیا، تأسیس مستعمرات، مناسبات ملیه، پولتیقه و مسائل عسکریه.

کوندن کونه کسب اهمیت ایده‌ن بر اقلیم وسیعه دائر: انکلتره‌نك هند یوللری خریطه‌سی

[معلوم اولدیغی اوزره انکلتره هندستانه بویوك بر اهمیت ویرمکده واو قطعه ایله کندی آراسنده‌کی طرق مواصله وارتباطه بالخاصه دقت ایتمکده‌در. انکلیزلر بزم بغداد شمندوفرینه اك زیاده هندیولی ایچون اهمیت ویرمکده اولدقلری کبی، اخیراً ماورای ایران طریقیله هندستانه بر شمندوفر یاپلماسنی تصور ایله‌مکده‌درلر. خریطه‌ده کورولن چیزکیلر هندستانك بری و بحری مختلف طریقلرینی ارائه ایدیور.]

۲ جمعیتك مطالعاتی نتیجه‌سی کندی مجموعه‌سیله نشر ایدیله‌جکدر.

۳ جمعیت پیدری چین، سیام، هندستان، ایران، افغانستان و ترکیاده و آسیانك نقاط مهمه‌سنده شعبه‌لر تأسیس ایده‌جکدر.

علم الابحار مؤسسلرندن موناقو پرنسی
آلبر جنابلری
[« كميجی بر پرنس » مقاله‌سنه مراجعت]

٤ جمعيت آسيا قطعه‌سنده‌كی ممالك مختلفه‌نك احوال حاضره‌سنی يقيناً بيلمك ايچون اعزام ايده‌جكی اعضالر واسطه‌سيله تحقيقاتده بولنه‌جقدر.

جمعيتك نظامنامه‌سی

١ نجی ماده : جمعيت آسيا - غی - قای تسميه اولنور .

٢ نجی ماده : جمعيتك مركز اداره‌سی تشكل ايتمشدر وعن قريب آسيا قطعه‌سنك نقاط مهمه‌سنده شعبه‌لر تأسيس ايده‌جكدر.

٣ نجی ماده : جمعيته اعضا قيد اولنمق ايسته‌ين ذوات جمعيت اعضالرندن ايكی ذاتك توصيه‌سی ايله مركزاداره وياخود شعبه‌لردن برينه مراجعت ايتملی‌در.

٤ نجی ماده : جمعيتك بر رئيسی واردر.

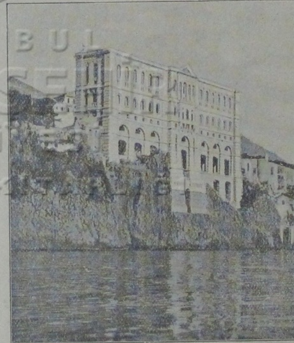
٥ نجی ماده : جمعيتك بروجه آتی مأمورلری واردر. برمدير، مشاورلر، هيئت اداره ، بونلرك مدت مأموريتی اوچ سنه‌در. عينی مأمور تكرار قابل انتخابدر .

٦ نجی ماده : مشاورلر، هيئت اداره‌نك اجتماعنده ويريلان قرار اوزرينه تعيين اولنورلر .

٧ نجی ماده : جمعيت اقتضا ايدن كاتب ومأمورين سائره‌يی تعيين ايده‌جكدر .

٨ نجی ماده : لزومی احتمالنده مشاورلرك اجتماعی هيئت اداره‌نك طلبی اوزرينه وقوع بولور .

٩ نجی ماده : هر آی جمعيتك مساعيسی اعضالره تبليغ اولنور .

موناقوده بحار محيطه موزه‌سی
[پارسده‌ده ٢٣ كانون ثانی ١٩١١ تاريخنده بونك كبی بر موزه آچيلمشدر]

١٠ نجی ماده : دها مكمل وواسع برنظامنامه ايله شعبه‌لرك حركاتی حقنده‌كی نظامنامه‌لر بالآخره تنظيم ايديله‌جكدر .

١١ نجی ماده : اوچ نوع اعضا واردر :

١ فخری اعضالر.. اعضا اولمالری جمعيتك بادیٔ شرفی اولان مشهور ذوات ايله معتبر فامليالر منسوبينی.
٢ دائمی اعضالر .. يكرمی سنه‌لك اعضالق بدلنی تسويه ايدنلر .
٣ عادی اعضالر.. سنوی بش ين پشين ويروت اعضا قيد اولنانلر .

١٢ نجی ماده : جمعيته ويريلان نقود شايان اعتماد بربانقه‌يه وضع ايديله‌جك وواردات ومصارف مجموعه‌ده يازيله‌جقدر .

١٣ نجی ماده : اعضالر جمعيتك دفتر مخصوصنه قيد ايديلور . اعطا اولنان اعضالق بدلی مقابلنه مقبوض ويريليوب مجموعه‌ده اعلانله اكتفا اولنور .

١٤ نجی ماده : جمعيت كندی نشرياتنی اون برنجی ماده موجبنجه اعضا اولان ذواته توزيع ايدر.

١٥ نجی ماده : اعضالرك جمعيته عائد حركاتی نتيجه‌سنده كوريله‌جك لزوم اوزرينه مكافات ومجازاتلرينه دائر آيروجه برنظامنامه تنظيم ايديله‌جكدر .

ژاپونلرك عالم اسلام ايله صيقی وايی مناسبتده بولنمق ايسته‌ملرنی كچن سنه برای تحصيل ژاپونيايه كيدن مسلمان طلبه‌نك كورديكی حسن قبول پك صريح ارائه ايدر . « آسيا - غی - قای جمعيتنك كنج طلبه قارده‌شلريمزه نه‌قدر اهميت ويرديكی ، ياردیمه چاليشديغی ، بالاده‌كی نظامنامه‌دن اكلاشيليور .

كميجی بر پرنس
و
ابحار محيطه موزه‌سی

اوسه‌آنوغرافيا هنوز پك آز معروف برفندر . تحت بحرده اجرا ايديلن كشفيات و تجربياتده تطبيق ايديلن اصوللرده كمال موفقيتله تمايز أتمش اولان ذات غايت ساده ونازك بر پرنسدر. بوذات كچن سنه بروكسل سركيسنده بولونمش ، و (علم بحار) ه دائر بر قونفرانس ويرمشدر .

هرنه اولورسه اولسون ، كچن بروكسل شهرنده مشهر عمومينك غايت واسع فقط پك ابتدائی وحتی مبهم برذوق سليم ايله تفريش وتزيين ايدلمش اولان قبول صالوننده، پك مراقلی برغلبه‌لق مواجهه‌سنده ، اوك صره‌ده قرال وقراليچه بولونديغی حالده ، موناقو پرنسی فخامتلو برنجی آلبر حضرتلری . سفينه‌لريله كزدكن اجرا ايلدكلری تدقيقات مهمه‌يی وپك جالب مراق اولان صيدلرينك نتايج وموفقياتنی حكايه وتصوير ايتمشلردر .

حضارك ، برثانيه بيله يورولمقسزين، صيقلمقسزين ديكله‌مش اولدقلری بواوچ ساعتلك مصاحبهٔ فنيه‌نك تفرعاتنه كيرمك ايسته‌مبورز . بوقيمتدار وپرخلجان دقيقه‌لری بالذات يشامش اولان برمنقدنك پك ماهرانه برصورتده تنوير ايتديكی جانلی بر درسی خلاصه ايتمك ، جداً ، قولای برايش دكلدر .

پرنس حضرتلری براثرنده شوبیانات تجربه‌ده بولونمشلردر : « طبیعتك وفنك ویردیکی درسلر ، آرتق بوکون ، پرنسلرك ، عنعنات تاریخیه‌سی ترقی‌یه مخالفتدن باشقه برشی اولمایان وجدان ودماغلرینه حلول ونفوذ ایده‌بیلور .. بوحلول ونفوذ باشلایالی بری . ضدیت ملل ، حق غالب وتعیین حدود اساسلری اوزرلرینه قورولان بربنای سیاسیات نظر استحقار ایله کورولمکه باشلامشدر . افکار مدنیت یواش یواش ، ضدیت ادیان ، ضدیت اقوام وصنوف کبی حسیات متوارثه‌یی ردوانکار ایدوب بونلره مقابل حق وعدالت وافرادی منافع مشترکه ومتسلسله ایله مربوط برعائلهٔ انسانیه‌یه انتظارایدوب طورییور ، ایشته بواقوام مدنیه‌نك روح اصلی فن ووجدانك اتحادندن متحصل قوته استناد ایله فسحت دریانك نهایتسز افقلری ایچنده اعتلا ایدر ... عظمت ووحشتی آرقه‌سنده محدودیت حیاتی ستر و اخفا ایلین دکز کوزلرمزك اوکنده کشاد ایتدیکی سرابلر ایله فردای پرآلامك لیل مظلمنه قارشی انسانی تقویه وتسلی ایده‌ر . نصل که برارککك دماغنده اویانان برفکر . برقادین قلبنده تمو ایدنجه ، خاصهٔ علویت واصالتی قات قات تزاید ایده‌ر . »

پك ذی نفوذ حکمدارلره قرابت خصوصیه‌سی بولونان برفخامتلو پرنس طرفندن بوکبی افکار وحسیاتك بویوك بر جماعتك قارشیسنده ، آچیقدن آچیغه سرد وتقدیرنده اولدقجه علویت وآندن قات قات زیاده جرأت موجود اولدیغنی اعتراف ایتمه‌مك قابلمیدر ؟ بوافکار وحسیاتك تطبیقاتنده یکرمی بش سنه‌دن بری دوام وثبات ایتمکده ایسه نه قدر یوکسك برلطافت نمایاندر !..

سیاحات تتبعیه‌سندن و استکشافاتندن بحث ایدرکن ، پرنس آلبر - حیاتنك هانده یاریسنه مساوی اولان - بواوزون دوره‌نك برچوق مناسبات ایله خاطره‌سنی تجدید ایتمشدر ؛ فقط بوکون کسب شهرت ایتدیکی بوطریق فنی‌یه هانکی سائقلرك زیر نفوذنده سلوك ایتدیکندن وتجربه‌لرندن هیچ بحث ایتمه‌مشدر . هرمسلکك ایلك دورهٔ انکشافنده مطلقا نفع ومراقی داعی احواله تصادف اولونور : هله بومثال کبی برصفت فوق‌العاده‌یی حائز ایسه . جاذبه واهمیتی برقات دها تزاید ایده‌ر ...

پرنس البرك ایلك اسفارفیه‌سنك حکایه‌لرینی اون سنه قدر اول انتشار ایتمش اولان براثرنده کورییورز .. اوراده مسلکنه عائد ایلك تشبثاتدن کمال طبیعیت ایله بحث ایدرکن ، پك مستثنا روحنك بتون رقتنك اصالتك ، سادکینك ، عطش وقوفك علو جناب ونباتك هپ برآراده کمال خصوصیت ومحرمیت ایله تجمعنه بزی آکاه ایدییور ...

آنتیل آطه‌لرینه اجرا ایتدیکی برسفر اثناسنده پرنس آلبر ملازم شریتلرینه نائل اولدی .. سواریسی اولدیغی قرووازوری آنجق ١٨٧٣ ده مانش دکزینك انکلیز سواحلنده پله‌یاد نامنده برغولته مالك اولمق ایچون ترك ایتمشدر . پرنسك راکب اولدیغی بویکی سفینه‌ده غایت ظریف ، هنوز کنج وآفاته اوغرامامش اولدیغندن تدوینات وتزییناتدن مستغنی ایدی .

سفینه‌نك صاحب جدیدی نامنی تبدیل ایله (قیرلانغیج) تسمیه ایتمشدر .. بواسمی انتخابدن مقصدی کندی تعبیرنجه « بوقوشده سودیکم صداقت وعلاقه‌یی راکب اولدیغم سفینه‌یه تشمیل ایله آره‌لرنده برقرابت حاصل ایتمکدر . » دیمشدر . بوقرار ، ظریف ، متواضع ونکته‌لی برظرفده صاقلانلمش تهلکه‌لی برقراردر . (قیرلانغیج) اون بش سنه ایفای خدمت ایتدی ، ایکنجی قپودانی واللی ایکی طائفه‌سی ایله ، پرنس اوروپانك دکزلرینی سیر وتتبع ایتدی ، بنای شان وشهرتی تأسیس ایله‌مش اولان مقررات وتشبثات هپ اوراده عالم تصوره قدمنهاده اولمشدر .

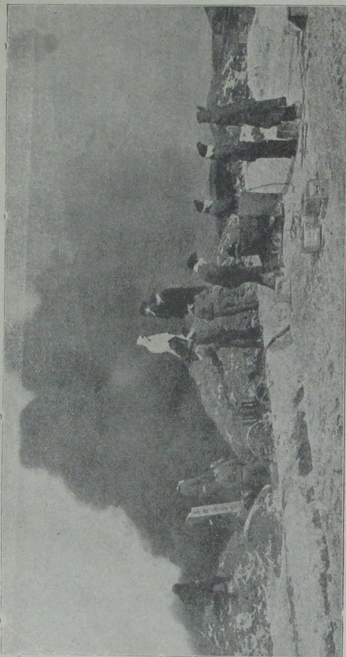
١٨٨٥ سنه‌سنده قرلانغیج پرنسك آمال مختلفه‌سنه خادم اولابیله‌جك شکلده افراغ ایدلدی . ٢٨

حزیران ١٨٨٨ ده‌ده آسور آطه‌لرینه طوغری آچیلدی . بو سیاحت قرلانغیجك صوك سفری اولمشدر . . خلفی اولان پرنسس آلیس‌ده اون سنه یشامشدر . ١٨٩٨ ده (موزه اوسه ئانوغرافیق) ك انشاآتی باشلایوب رسم کشادی موناقوده کچن مارتك ١٩ زنده اجرا ایدلمشدر .

***

کچن افرنجی کانون ثانینك ٢٣ نده پارسده « انستیتوا سه آنوغرافیك » رسم کشادی اجرا ایدلمشدر . بوانستیتو پرنسك پارس شهرینه برهدیه‌سی اولوب موناقوده‌کی موزه‌نك بر تتمه‌سندن بشقه برشی دکلدر .

رئیس جمهور موسیو فالیه‌ر بومراسمده بالذات حاضر بولونمق ایسته‌مش وپرنس آلبر طرفندن قبول اولنمشدر . برچوق نطقلر تعاطی ایدلمشدر . بویکی انستیتو علم وفنك سرمایهٔ ابدیسنه پارلاق برضمیمه تشکیل ایدوب مؤسسی اولان پرنس آلبرك بورولمق بیلمز تجارب وتجربیاتنك پك قیمتدار خاطره‌لری ایله مجهزدر .

برآفت هشه‌نك دودخوق : مانچوریده وبا : وبادن اولمش بریغین اجسادك احراق [مقالهٔ مخصوصه‌سنه مراجعت]

مانچوریده وبا

وبا ، بیچاره نوع بشری تهدیدات دائمه‌سی ایله ازعاج وتدهیش ایدن آفاقك الك مهلکیدر . یالکز اسمنك تولید ایتدیکی خشیت ودهشت عصرلردن بری بی رحم برکابوس تأثیرینی اجرا ایلمشدر . پیغمبران عظامدن برینك دیدیکی کبی ، « اکر اولوم « خوف ودهشتلرك شاهی » ایسه . بیکلرله انسانی برکون ایچنده محکوم عدم ایدن ، اوراجینك اوتلری کسوب آندیغی کبی . کیردیکی یری تارومار ایلین بوآنی ، وآنی اولدیغی نسبتنده‌ده دهشت انکیز ، بو بی‌رحم وانصاف اولومه نه اسم ویرمه‌لی ؟ فی بیله عاجز براقان ، قوص قوجه براولکه‌یی برصحرایه ، برخرابه زاره دوندورن بوآفته هانکی صفتی تردیف ایتمه‌لی ؟..

طول قامت : اك یوكسك بر (قاناده) بارکیرندن یوكسك ! انكلیز اوردوسنك اك اوزون بویلی عسكری اولان . « غره‌نادیه » آلاینه منسوب « باكر » اسمنده‌كی نفر ٦ قدم ¼ ٨ اینچ طوانده و ١٨ یاشنده‌در

كچن سنه مانچوریده پك شدید، پك بی‌رحم بر وبا حكمفرما اولدی. اوقدر كه حیاتك قیمتنی بیلمه‌ین، اولوم فكرینه قارشی صوك درجه لاقید طاورانان چینلیلری بیله دهشت استیلا ایتمشدی. بو خائن خسته‌لغك تخریباتی صیراسنده اوراده بولونارق بو نسخه‌مزه درج ایتدیكمز رسم ایله دیكر برچوق رسملر آلان بر مخابر شونلری یازیوردی :

وبانك ایلك آن انتشارنده اوامر حكومته مقاومته تشبث ایتمشلر، جبراً تطبیق اولونان تدابیری استخفاف ایلمشلر ایدی .. فقط بو عناد و تمرد چوق سورمه‌دی .. كوندن كونه بر سرعت وله انكیز ایله یوكسلمكه باشلایان جسد ییغینلری آنلری ده ییتره‌یه ییتره‌یه دائرهٔ اطاعته ادخال ایلدی . ایچلرندن بری خسته دوشونجه . بر موجب و استكراه بر شی كبی ، درحال سوقاغه آتیلیر .. صحیه مأمورلری كلنجه‌یه قدر بیچاره اوراده هیچ شبهه‌سز ، ییتره‌یه ییتره‌یه، كوزلری صیتمه‌نك تأثیریله بویومش اولارق، آنسزین دوشوب قالاجقدر .. فقط بو قربانك اطرافنده كیلری اولسون صیانت ایده‌بیله‌جكی ظن اولونمه‌سین.. وبایه مصاب بریله اك چوق تماسده بولونمش اولان هر كس درحال استاسیونه سوق اولونور ، آیری آیری واغونلرده براقیلیر . بو زواللیلر اوراده هیئت صحیه‌نك دوقتورلرینك منتظم زیارتلرینی بكلیوب، مرض مدهشك هرآن اجرای تأثیر ایتمه‌سنه منتظردرلر . بو صحیه دوقتورلرینك جسارت فداكارانه و قهرمانانه‌لری جداً هر تقدیرك فوقنده‌در. وجودلری محافظه قوستوملریله مستور ، چهره‌لری آنتیسه‌پتیك غازلرله محاط اولارق شبهه‌لی خسته‌لرك درجهٔ حرارتنی آلمق ایچون ، پارمقلری اوجیله میزان الحراره‌یی خسته‌نك دوداقلرینه اوزادیرلر .. پك محتملدر كه اورادن چیقاردقلری میزان الحراره كندینه طوغریدن طوغری‌یه تخم مرضی و موتی سرایت ایتدیرسون !

مرضك آن انتشاندن آنجق آیلرجه صوكره تدابیر تحفظیه‌ده اساسلی ترقیلر الده ایدیله‌بیلدیكنی اعتراف ایتمك لازمدر . اولجه بولاشمش اولان بوتون اولری ، بلا مرحمت یاقمق قاعده‌دن ایدی ؛ فقط ایش اودرجه‌یی بولیوردی كه ، مصاب اولمایانلر بو سرت اقلیمك عموم ایجابات و شدایدینه قارشی مسكنسزلكه

محكوم قالیورلردی ... صوكره ایسه بر مصاب وقوعنده خانه درحال تخلیه ایدیلیر ، قپو بر معدنی باغ ایله سد اولونور، بر طرفدن ده دزنفه‌قسیون تداركاتی اجرا ایدیلیر .

اوله‌نلره كلنجه ، بوراسنی تصویر ایچون ، آچیقدن آچیقه دائرهٔ هول و نفرین ایچنه كیرمك ایجاب ایدر : سوقاقلر ، كوشه آغزلری، تخته‌دن ویاخود صیوادن معمول فقیر خانه‌جكلرك اشیكلری هپ آتیلوب براقلمش اولولر ، سوپرونتولر آره‌سنده كوزه چارپان انسان جسدلری ایله طولودر . بعضا جسدلر هیئت صحیه مأمورین معاونه‌سی طرفندن كشف اولنمش و درت بر طرفدن ده دوشیرلمش، بر آرایه كتیریلوب یوكسك ییغینلر تشكیل ایدلمشدر .. دها بختیارلری ایسه بر تخته اوزرینه یاتیرلمش، اوست اوسته یرلشدیرلمشدر.

آره صیرا پك سفیلانه و ابتدائی بر آرابه كچر، بوتون بو بقای بشرلحده نقل ایدیلیر ... بو زهرلی جسدلری بویله اللرندن كچیرمكله مكلف اولان زواللیلرك ایفا ایتدكلری دهشتلی وظیفه بر دفعه‌ده دوشونلسون ! عجب ایچلرندن قاچ دانه‌سی بو ایشده طول مدت دوام ایده‌بیلیر ؟...

آرابه‌لر ، بیكلرجه جسدلری آرتق بلع و افنا ایتمش اولان اودون ییغینلی . درین قویولره ، آلولرك آغزینه طوغری كیدر.. قویولرك دیبنده ، درحال طولوب یوكسه‌لن، شكل و نوعی بلیرسز بقایای عظام، یانمش اقسام بشر، قارارمش اتلر، آله و طرفندن تصفیه ایدلمش وجودلر هپ اوراده تراكم ایدر طورر.. بو مدهش بئر فنا و نسیان ایچنه یوزلرجه كفنسز، حتی جانلی وجودلر یوورلانوب آتیلیر..صكره طولومبه‌لر ایفای وظیفه ایدرلر.. بو یكی ییغینلرك اوزرینه بول بول پترول سرپرلر، اك نهایتنده ده كثیف ، سیم سیاه ، بوغوجی ، چیركین بر دومان او منبع موتدن یوكسه‌لیر.. بوندن ایلریسنه باقمق ، كورمك جائز دكلدر. قلم بیله بوراده اعلان عصیان ایله ،بری بری ایچنه كیرن ، انشلرك ایچنده قیورانوب طوران، بقیهٔ حیات ایچنده تپینن، بو هنوز بر حیات انسان وجودلرینك عرض ایتدیكی صحنهٔ دهشت انگیزی تصویرده اعتراف عجزه مجبور قالیر ..

بودجه‌لرده تزاید

اك بویوك حربیه و بحریه بودجه‌لرینك ١٩١٠ - ١٩١١ سنه‌لرنده‌كی حاللری

مصارف بحریه

	١٩٠٠	١٩١٠	
انكلتره	٦٩٤	٨٨٢	میلیون فرانق
فرانسه	٣٧٢	٣٧٥	
جماهیر متحدهٔ آمریقا	٢٨٥	٦٢٥	
روسیه	٢٣٥	...	
آلمانیا	١٩٠	٥٣٨	
ایتالیا	١١٧	١٩٠٩ ده (١٧٠ میلیون)	
ژاپونیا		١٩٠٩ ده (١٨٥ میلیون)	
آوستریا مجارستان	٤٥	١٩٠٩ ده (٦٦ میلیون)	

مصارف بریه

	١٩٠٠	١٩١٠	
انكلتره	١٥٥٥	٦٨٧	میلیون فرانق
روسیه	٨٨٣	١٢٨٢	
جماهیر متحدهٔ آمریقا	٦٩٤	٨٣٠	
فرانسه	٦٧٣	٨٧٢	
آلمانیا	٦٧٠	١٠٠٨	
آوستریا - مجارستان	٣١٢	١٩٠٩ ده (٣٥٠ میلیون)	
ایتالیا	٢٦٤	« » ٣٠٨ «	
ژاپونیا	٩٥	« » ٢٢٧ «	

بعض سنه‌لرك مقدار مصارفی ، هنوز یكون رسمی معلوم اولامدیغندن طولایی بوش براقلمشدر .

انكلتره مصارف بریه‌سنك ١٩٠١ و ١٩٠٢ یكونلری دیكر یكونلره نسبةً بیوك بر فضله كوستریور. بو ده ترانسوال محاربه‌سنك طوغریدن طوغری‌یه عادی بودجه‌یه بار اولماسندن ایلری كلمشدر . ١٩٠٤

و ۱۹۰۷ سنه‌لری آره‌سنده تحدث ایتمش اولان روس - ژاپون محاربه‌سی ایسه ، فوق‌العاده بودجه‌لرك تخصیصاتی ایله اداره ایدلدیكندن عادی بودجه‌ده حس ایدیله‌جك صورتده اجرای تأثیر ایتمه‌مشدر.

بحریه و بریه تخصیصاتی مجموعنك ۱۹۰۰ - ۱۹۱۰ سنه‌لری آره‌سنده‌كی فرقی نظر اعتباره آلندقده الك بیوك تزاید آلمانیا و جماهیر متحده‌ده تظاهر ایدیور؛ فی‌الحقیقه آلمانیا ۸۶۰ میلیون فرانقدن ۱,٤٥٥ میلیونه واصل اولمش ، یعنی ٪ ۷۹,٥ آرتیرمش ، جماهیر متفقه‌ده ۹۷۹ میلیوندن ۱,٤٥٥ میلیونه چیقمش ، یعنی ٪ ٤۹ نسبتنده تزاید ایتمشدر.

جالب نظر دقت برنقطه دها واردر : ۱۹۰۱ده انكلتره ایله، ایكنجیلكی قازانان فرانسه‌نك تخصیصات بحریه‌لری آره‌سنده‌كی فرقك ۱۹۱۰ ده جماهیر متفقه و آلمانیا تخصیصات بحریه‌لریله انكلتره تخصیصات بحریه‌لرینك آره‌سنده‌كی فرقدن دها فضله بیوك اولدیغی ، یعنی انكلتره ایله دول سائره تخصیصاتی آره‌سنده‌كی فرقك كیتدكجه تناقص ایتمكده بولونماسیدر.

بریه تخصیصاتنه كلنجه : بو اون سنه ظرفنده آلمانیاده ٪ ۳,٥ ، روسیه‌ده ٪ ۳۱,۱ تزیید تخصصات ایتمشدر .

وثائق سیاسیه سرقتندن دولایی فرانسه‌ده محكوم اولان برنارد مه‌یمون

مه‌یمون مسئله‌سی ، فرانسه خارجیه نظارتنده اوراق سرقتی

كچن سنه بهارنده فرانسه خارجیه نظارتنده بر (اوراق سرقتی) مسئله‌سی میدانه چیقدی ، بو سرقتك بالطبع فاعلی اولمق اوزره الده ایدیلن میمون اسمنده‌كی شخصك آوروپا خارجیه نظارتلرنده و بالخاصه بزم مملكتمزده خیلی ایشنره قاریشدیغی تحقق ایتدی . برایكی آی قدر آوروپایی اشغال ایدن (میمون) ك غریب ترجمهٔ حالنك بزه تعلق ایدن قسمنه دائر ، اوزمان اوروپا غزته‌لرنده نشر اولونان شوشایان دقت معلوماتی قارئلریمزه عرض ایدیورز :

میمون دورسابقده استانبولده برموسیقیشناس واسطه‌سیله داماد محمود پاشا مرحومه حلوله موفق اولمشدر. محمود پاشا اوزمانلر آوروپایه فرار تدبیری ایله اشغال ایدیوردی . میمون بو خصوصده محمود پاشایه معاونت ایتمش و موسیو شارلیه اسمنده بریسنك یاردیمی ایله مشار الیهی وصباح الدین بكله لطف‌الله بكی بر مسافری واپورینه اركابه موفق اولمشدر . میمون ده بو سیاحته اشتراك ایده‌جك ایكن صوكره بوندن صرف نظر ایتمش و یانده داماد محمود پاشانك بش بیك لیرادن عبارت نقودی بولندیغی حالده قونوانسیونل ترنی ایله صوفیه‌یه عزیمت ایلمشدر. مرقوم صوفیه‌ده قومیسرلكه مراجعتله داماد محمود پاشایی تسلیمه آماده بولندیغی ، یالكز بالمقابله بر شمندوفر امتیازی اعطاسنی طلب ایلدیكنی سویلمشدر .

میمون بو تكلیفك ردی تقدیرنده عبدالحمیدك بالجمله اسرارینی فاش ایده‌جكنی بیان ایله اجرای تهدیدات ده ایلمشدر .

عثمانلی قومیسرینك اشعاری اوزرینه میمونك درسعادته عزیمتله اوراده بو بابده مذاكراتده بولنمسی استانبولدن بیلدیرلمشدر. فقط میمون بو مواعید دعوته قولاق آصمامش ، پارسه عزیمت ایتمشدر . مرقوم پارسده سفارتخانه‌یه كیده‌رك سفیر منیر پاشایه عینی تكلیفاتده بولنمش و بودفعه آرالرنده ائتلاف حاصل اولمشدر. میمون بو مقصدله محمود پاشایی صورت خفیه‌ده تفتیش و حركاتی تدقیقدن خالی قالمامش . بونك ایچون بش یوز لیرا معاش آلمشدر . میمون و معیتنده بولنانلرك تدقیقاتی عبدالحمیده اوقدر ایی خبرلر ایصال ایتمشدركه خاقان مخلوع لوندره‌ده بو قبیل بر خفیه ترتیباتی اجراسی ایچون میمونه ۱۰۰ بیك فرانق ویرمشدر .

فقط میمون انكلتره پایتختنده هیچ موفق اولمامش و كنج تركلردن بری خفی آژانس ترتیباتی خبر آلدیغندن كندیسی بش آی حبسه محكوم ایدلمشدر . میمون لوندره‌ده ترك محبی اولدیغی سویلین سیر آشمیت بارتلت اسمنده كی آدمله طانیشمش ، انكلتره پارلمنتوسنده مبعوث بولنان موی الیه مبعونك بعض مواعیدینه مقابل عوام قماره‌سنده عبدالحمید اداره‌سی لهنده بر نطق ایرادینه موافقت ایدلمشدر . بو نطق ایراد ایدلمزدن مقدم عثمانلی سفیری واسطه‌سیله و شیفره تلغرافلرله استانبوله بیلدیرلمشدر . ۸۹٤ ده سیر آشمیتی استانبوله كتیره‌ن‌ده میمون اولمش و موی الیه ایكی آی پره‌پالاسده قالمشدر.

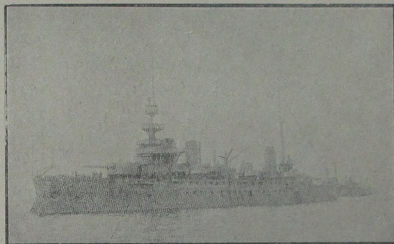
كرید اغتشاشی اثناسنده میمون انكلیز غزته‌لری مخابری صفتیله آتنه‌ده بولنیوردی . فقط مرقوم حقیقتده عزت پاشا حسابنه چالیشیور ، هرشی یولنده كیدیوردی . میمون قرال طرفندن قبول اولنمش وحتی كندیسنه بر نشان بیله ویرلمشدر . میمون میرآلای واصوسك آرقه‌سی صره كیتمش و واصوس كندیسنه بر حسن قبول كوسترمشدر . میمون كریددن عزت پاشایه راپورلر كوندرمش و عزت پاشانك توصیه‌سی اوزرینه والی په‌ترووبچ پاشایه فرار ایتمسنی بیان ایلمشدر. میمون كریدده درت آی قالدقدن صوكره واصوسك یاورلرندن بری آنتریقه‌لرینی كشف ایلمش ، بونك اوزرینه كریددن چكیلمسی اخطار اولنمشدر . مرقوم كریددن استانبوله كلمش و شهرمزده آلتی كون قالارق ماكدونیا مسئله‌سی حقنده رومانیا حكومتی ایله مذاكراتده بولنمق اوزره بكرشه كوندرلمشدر . فقط میمون رومانیا سرای قرالیسنه قبول اولنمادیغندن لوندره‌یه عزیمت ایتمش و ایكنجی درجه حائز اهمیت غزته‌لرده عبدالحمید علیهنده مقالات نشرینه باشلامشدر . بونك اوزرینه عبدالحمید لهنده برنجی درجه‌ده غزته‌لرده مقالات نشر ایلمسی ایچون كندیسنه یلدیزدن مبالغ عظیمه كوندرلمش و بو صورتله میمون لوندره جرائد مهمه‌سنده بعض مقالات نشر ایده‌بیلمشدر .

میمون ۱۸۹۹ده سارا برنارك تیاترو قومپانیه‌سی مدیری صفتیله و مذكور قومپانیا ایله درسعادته كلمش ، بعده قومپانیه ایله مصره‌ده عزیمت ایلمشدر. اوزماندن صوكره میمون استانبوله صیق صیق سیاحتلر اجرا ایتمشدر . ثریا پاشانك فاقی ایله تحسین پاشانك باش كتابته تعیینی اوزرینه مرقوم یكیدن یلدیزه قبول اولنمغه باشلامش و كندینه فیلسوف شهیر میمونیداسك حفیدی سوسنی ویرمكه باشلامشدر . بونی اثبات ایچون تحسین بكدن تخصیصات طلب ایلمش ، فقط النه دها پاره‌لری آلیر آلماز درسعادتدن آیرلمشدر . مرقوم بر مدت صكره رفاقتنده آقور آدالبرت ماتقووسكی بولندیغی حالده استانبوله كلمش و ماتقووسكی‌یی اغفال ایله اولدقجه مهم مقدارده مبالغ الده ایتمكه موفق اولمشدر .

میمون صوك دفعه اوله‌رق ۱۹۱۰ ده رفاقتنده كریمه‌ر ده بولندیغی حالده استانبوله كلمش و شریف پاشا علیهنده ایفای خدمت ایچون ادارهٔ جدیده رجالنه مراجعت ایلمشدر . فقط اسمی یلدیزده بولنان

ژورناللر مناسبتیله پك زیاده طانمش اولدیغندن کندیسی برودتله قبول اولنمش، بونك اوزرینه پارسه عزیمتله اوراده یرلشمشدر.

میمون ایام اخیره‌ده روسیه‌یه متعدد سیاحتلر اجرا ایتمش و نهایت ایوینیغ تایمس غزته‌سی مخابری صفتیله پارسه کلمشدر. مذکور غزته میمونه ١٠٠ فرانسز لیراسی معاش ویرمکده ایدی.

فرانسه‌دونانماسنده آراصیرا بعض اشتعاللر اولیور. شو صوك اوچ سنه‌ده فرانسه بویوزدن برقاچ زرهلی غائب ایتدی. ینه بو جمله‌دن کچن افرنجی ایلول نهایتنده هرنه‌دنسه‌وقوع بولان براشتعال ایله، ایچنده‌کی ٦٠٠ قدر مرتباتیله برلکده فرانسه‌نك لیبرته زرهلی قرووازوری محو اولدی. بورسم، لیبرته‌نك قضادن اولکی رسمیدر.

....

محکومیت قراری

مه‌یمون مسئله‌سنی رؤیت ایده‌ن سن جنایت محکمه‌سی روئه ایله مایمونی ایکیشر سنه حبس و بیکر فرانق جزای نقدی‌یه و پاللیه‌یی‌ده اوچ آی حبسه محکوم ایتمشدر.

محکمه‌جه محکومینه تفهیم ایدیلن قرارنامه خلاصه‌سندن نقاط آتیه‌یی اقتباس ایدییورز:

« ٣٠ مارت ١٩١١ تاریخنده (ره‌نه‌روئه) طرفندن قونسولوس مداومی صفتیله مداوم بولندیغی خارجیه نظارتنه عائد اوراق سیاسیه میاننده سرقت ایدیلوب (مایمون) ه تودیع ایدیلن و مرقوم طرفندن‌ده کاتبی (پاللیه) یه اثنای لیلده استنساخ ایتدیریلن وثائق سیاسیه، ٣١ مارت صباحی پاللیه طرفندن ر. نه روئه‌نك دوپون لوژ سوقاغنده کائن اقامتکاهنه نقل ایدلمکده بولندیغی بر صیراده ضابطه‌جه دردست ایدلدیکی و مرقوم پاللیه ماده تحت توقیفه آلنمش

اشتعالدن صوکرا لیبرته قرووازورینك انقاضی. شو انقاض اشتعالك دهشتنی اثبات ایدر.

اولدیغی کرك اجرا ایدیلن تحقیقات اثناسنده، کرك مستنطق حضورنده سبق ایدن افادات ایله واصل مرتبهٔ ثبوت اولمشدر.

متعاقباً مایمونك اقامتکاهنده اجرا ایدیلن تحریاتده بو اوراقك یازی ماکنه‌سیله استنساخ ایدلمش اوچ نسخه‌سی ایله دها بعض وثائق اصلیه و مستنسخه بولنمش و بونلردن قرق ایکیسنك اوزرنده ٢ و مکرر ٢ رقملری مشاهده ایدلمش بولندیغندن بونلرك ١ کانون ثانیدن ٣١ مارته قدر روئه طرفندن خارجیه نظارتندن آشیریلوب نقل ایدلمش ٤٢ اوراقك صورتلری اولدیغی تحقق ایلمشدر.

مایمونك شرقده برشمندوفر امتیازی آلمق ایچون فرانسزلرله اجنبیلردن مرکب برهیئت حسابنه اجرای فعالیت ایتدیکنی روئه‌یه بیان ایله بوبابده‌کی افکار واجرا آتی مرقومه تشریح ایلدیکی، روئه‌نك بوایشدن اغلب احتمال ٣٠ بیك فرانق برحصه آله‌جغی موعود اولدیغی، روئه‌نك مایمونه ایشلرینی تسهیله خادم اوله‌بیله‌جك صورتده خارجیه نظارتنده‌کی موقع رسمیسنك مساعده‌سی نسبتنده اعطای معلومات وابراز تسهیلاتی وعد ایتدیکی، مایمونك کرك دوغریدن دوغرویه اجرا ایده‌جکی تعقیبات ایله، کرك غزته‌لرله نشر ایتدیره‌جکی مقالات و بالخاصه برمدت صوکره ١٩١٠ سنه‌سی نهایتلرینه دوغرو، مخابرلکی وظیفه‌سنی ایفایه باشلادیغی اجنبی برغزته‌ده انتشار ایده‌جك مستخبراتك اجرا ایده‌جکی تأثیر ونفوذدن ممکن مرتبه و فرصت ظهور ایتدکجه استفاده‌یه چالشدیغی شهودك علی الدرجات سبق ایدن شهاداتی ایله قانوناً موقع ثبوته واصل اولمشدر.

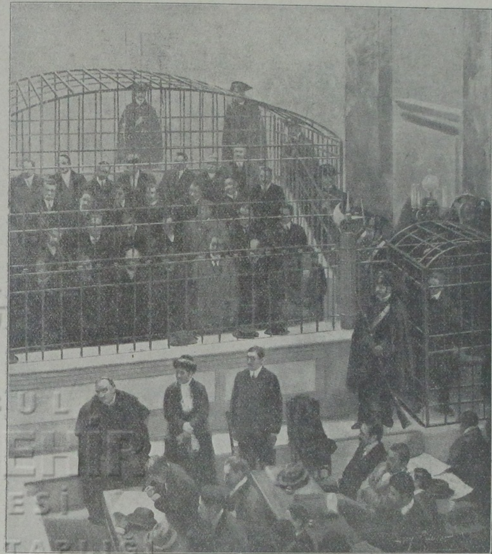
خارجیه نظارتجه مایمون و روئه طرفلرندن سرقت واستنساخ ایله فروخت ایدلدیکی شبهه ایدیله‌رك شدتله اجرای تعقیبات ایچون اساس اتخاذ ایدیلن اوراقك مرقومان طرفلرندن موقع فروخته چیقارلدیغی حقنده برکونا دلائل قانونیه‌یه تصادف ایدیله‌مدیکی، اساسا بو وثائقك محکمه‌جه نه کبی شیلردن عبارت اولدیغنه دائر برکونا معلومات موجود اولمادیغی، یالکز بونلر میاننده درت دانه‌سی خارجیه نظارتنك بومکتوبنده بیلدیرلمش اولدیغندن بونلرك معلوم بولندیغی، بناءً علیه ماهیت واهمیتی نه‌درجه‌لرده اولدیغی حقنده برقرار قطعی ویریله‌مه‌مشدر.

بوشرائط داخلنده پاللیه‌نك یدنده روئه‌نك خانه‌سنه اثنای نقلنده دردست ایدیلن اوراق ایله مایمونك خانه‌سنده ٢ و مکرر ٢ مهرلریله ممهور اولوب کانون ثانیدن مارت نهایتنه قدر نقل ایدیلن اوراقك قوپیه‌لری اولدیغی ظن ایدیلن اوراقك خارجیه نظارتنده‌کی اوراق و وثائق رسمیه‌ده قاریشدیریلوب مقایسه ایدلسنه احتیاج کورولمه‌مشدر.

مایمونه تبلیغ ایدیلن وثائق ومعلوماتك الك بویوك قسمی فرانسه‌نك شرقده‌کی بالخاصه سیاست اقتصادیه، مالیه، صناعیه و تجاریه‌سنه عائد بولندیغی، بو وثائقك جمله‌سی دکلسه‌ده هرحالده الك مهم برقسمی فرانسه‌نك شرقده‌کی سیاست منفرده، مشترکه ورقیبانه‌سنه متعلق و بونلرده دیکر دولتلرك‌ده عینی درجه‌ده یاخود آز چوق علاقه‌لری موجود اولدیغی تحقق ایلمشدر.

خارجیه نظارتنه عائد هروثیقه‌نك اساسی اعتباریله اسرار سیاسیه‌دن معدود اولوب بو مناسبتله حکومتك امنیت داخلیه‌سیله علاقه‌دار بولنه‌جغی اساسی قبول ایدلمکله برابر قوپیه‌لری آلندیغی اکلاشیلان بو اوراقده ١٨٨٦ قانوننده اوصاف خفیه و مستوره‌یی حائز اولمق اوزره کوستریلن اوراق و وثائق سیاسیه عدادنده بولندیغی آکلاشلمشدر.

بو اوراق و وثائق میاننده برچوقلری ممالك اجنبیه‌ده بولنان مأمورین رسمیه‌مزك، اوراده‌کی مأمورلرك اوصاف و حرکاتی و نزدلرنده بولندقلری حکومانك اجرا آتی حقنده تنقیداتی محتوی بولندیغی، ینه بو اوراق و وثائق آراسنده برقسم مهمنك کرك مأمورین خارجیه‌مز طرفلرندن نزدلرنده مأموراً بولندقلری حکومتلرك افکار و آمالی، اهالینك تمایلات عمومیه وخفیه‌سی، بوتون بو افکار و تمایلات وتضییقات

غریب بر دعوانك رؤیتی

قاموررا دعواسی محکمهٔ جنایت اوکنده [مقالهٔ مخصوصه‌سنه مراجعت]

ایچون ، کرك خارجیه نظارتمز طرفندن کندی مأمورلرینه اجرا ایدیلن تبلیغات ایچون اولسون، برطاقم شیلر بولندیغی وبونلردن مهم برقسمنه‌ده مایءونك بالذات ساخته براهمیت سیاسیه عطف ایتمش اولدیغی تأید أیلمشدر .

بو وثائقك حکومتمزك اجرا آتنده‌کی طرز حرکتنی کلیاً مغایر برصورتده کوستره‌رك ، مأمورین سیاسیه‌مزك حسن نیتلرندن هرکسی شبهه‌یه دوشوره‌رك ، فرانسه‌یی برچوق مسائلده اتخاذ ایلمش بولندیغی طرز حرکتك تبدیلنه مجبور قیله‌جق برصورتده نشر وافشاسی یولنه کیدلدیکی ده کذلك تحقق ایتمشدر .

افعال وحرکات واقعه مهم برصورتده تجزیه‌یی ایجاب ایتدیره‌جك ماهیتده‌در .

روثه‌نك بولندیغی مسلکه عائد واهمیتلری آشکار بولنان برطاقم اوراق ووثائقی نشر وافشایه مجاسرتی وبونده برغایهٔ مادیه ونقدیه تعقیب ایلدیکی ، غایهٔ نقدیه‌نك کندیسنه مایءون طرفندن موعود بولندیغی ، بوکا اساس اوله‌رق اورته‌ده برمسئلهٔ مالیه وصناعیه‌نك موجودیتی وپیشین اوله‌رق مایءونك تقریباً ١٧٠٠ فرانق قدر تأدیاتده بولندیغی، مایءونك مالطه‌ده تولد ایتدیکی ، انکلیز تبعه‌سندن وبرماضئ سرسریانه‌سی اولدیغی وبوتون بونلردن باشقه ذکاسی ، سنی ومواعیدی سایه‌سنده‌روثه‌یی اطماع واقناعه موفقیتی ، روثه‌یه کلنجه بونك‌ده خدمت خارجیه‌یه صورت دخولی ومایءونله صورت پیدای مناسباتی ، اوراق ووثائق سرقتیله مملکتنك منافعنه اهانتده بولنه‌جغنی پك کوزل تقدیر ایده‌بیله‌جکی ، اهمیت فوق‌العاده‌سی آشکار اولان برطاقم اوراق ووثائق سیاسیه‌یی برغایهٔ مالیه وصناعیه‌یه معطوفاً اجنبیلر ألنه تسلیم ایلمکدن نه‌کبی محاذیر تولد ایده‌جکنی دوشونه بیله‌جکی ، بواحوالك مملکتك امنیت عمومیه‌سیله برابر ، مایءونك حائز اولدیغی اجنبی برغزته مخابرلکی وبواوراق ووثائقك اهمیتی خصوصلرینك‌ده نظر دقت واعتنادن دور طوتلماق ایجاب ایده‌جکی تحقق ایتمش وآنجق تسلیم یاخود نشر وافشا ایدیلن بواوراق ووثائق میانندن هیچ برینك فرانسه‌نك آمال وحرکاتنه مخالف افکار پرورده أیله‌ین دول اجنبیه ایله برکونا علاقه‌سی بولنمادیغی واصل مرتبهٔ ثبوت اولمش ومرقومان روثه ایله مایءونك حرکات آنفه‌یه مجاسرتلری هرحالده مستلزم مجازات افعالدن بولنمشدر . »

قاموررا دعواسی

ایتالیاده [*] روما شهرندن ٨٠ کیلومترو مسافه‌ده کائن « ویته‌رب » قصبه‌سنده اخیراً تحدث ایدن « قاموررا » دعواسی ، یالکز ایتالیایی دکل ، بوتون آوروپایی علاقه‌دار ایده‌جك برماهیتی حائز بولونیور . زیرا بومسئله یکی یکی صفحه‌لریله عادتا رومان وقایعنی ، مسئله‌ده داخل اشخاص‌ده رومان قهرمانلرینی آندیریور .

ویته‌رب محکمهٔ جنایتی اوکنده دمیر قفس ایچنده احضار اولونان ٤٥ متهمدن بعضلری قاموررا جمعیت خفیه‌سنی تشکیل وتأسیس ایتمش اولمغله ، دیکرلری‌ده « کواوقولو » نامنده‌کی زوج ایله زوجه‌نك قتلنده مدخلدار بولونمقله اتهام اولونیورلر .

بومسئله حقنده‌کی تحقیقات دوام ایتدکجه برچوق رذالتلر میدان آلیور ؛ برکره متهملرك کشفی وتحریسی خصوصنده امنیت عمومیه مأمورلری ایله ، ایتالیاده « قارابینیه‌ر » دنیلن ژاندارمه‌لر آراسنده بررقابت شدیده حکمفرما بولونیور ؛ صوکره بربولیس قومیسرینك ناکهانی انتحاری ایشه قاریشیور . صوکره مدعئ عمومی کندیسی‌ده قاموررا جمعیتنه منسوب برژاندارمه‌نك اخباراتی اوزرینه اقامهٔ دعوادن استنکاف ایدییور . بوتون بواحوالدن صوکرا « آباتماجیو » اسمنده بر شخص آرقاداشلرینی اتهام ایده‌رك بوعظیم مسئله‌یه دائر برچوق افشا آتده بولونیور . بوافاداته کوره « کواوقولو » اسمنده‌کی، قتل ایدیلن زوج وزوجه‌نك سبب قتلی، بونلرك قاموررا جمعیت خفیهٔ مدهشه‌سنی حکومته اخبار ایتمه‌لری وبونك اوزرینه جمعیت اعضاسندن ٤٥ کشینك توقیف اولونمالریدر. کذلك جمعیت طرفندن ارتکاب ایدلمش بر خیلی قتللرده مسئله‌یه داخلدر .

وقوع بولان افشا آته وایدیلن تحقیقاته کوره قاموررا دنیلن چته هیئتی ایتالیا ایچنده پك زیاده توسع ایتمشدر . بو جمعیتده هرصنفدن کیمسه‌لر، حتی، ظن اولندیغنه کوره، برده « ویتوجی » اسمنده راهب

[*] بواثر برسالنامه اولدیغندن، الیوم دشمنمز اولان ایتالیایه متعلق حادثاتی دخی احتوا ایتمك مجبوریتنده‌در.

بلاد بعیده‌ده عادت غریبه : سیام قرالی (شولالونغ قورن) ڭ مراسم تدفینیه‌سی مناسبتیله
[« سیامده جسد قرالینك ترمیدی » مقاله‌سنه مراجعت]

واردر، ناپولی حبسخانه‌لری راهبی ا.لان بوذات ده موقوفین میاننده‌در .
مسئله‌یی اصل مشکلاته دوچار ایدن جهت ، بودعوایه قارشی حاكملرك عادتا غره‌و اعلان ایتمه‌لریدر .
کچن افرنجی مارتك ٢ سنده محکمه حضورینه کلن بو مسئله‌نك لااقل بر ایکی سنه دوام ایده‌جکی تخمین اولونیور .
بوسببله ژوری هیئتنه داخل اولان تجار واصنافدن هیچ کیمسه ، بوقدر اوزون سوره‌جك بر دعوایه
کیروب وقت غائب ایتمکی ایسته‌مه‌یور، دیکر طرفدن قاموررا جمعیتنك اورته‌لغه ویردیکی قورقوده بو بابده
اجرای تأثیر ایله‌یور : بو سببلرله حکومت بر ژوری هیئتنی طوپلایه‌بیلمك ایچون دفعاتله دعوتنامه‌لر
کوندردیکی حالده پك آز کیمسه اجابت ایدییور .

یکی مؤسس پورتکیز جمهوریتنده پاپاسلره قارشی حرکات : « پورتو »
نه‌وه‌کی « دون آنتونیو بارروزو » نك ایزبونده محکمه حضورینه سوقی
[آوروپاده پاپاسلرك، علی الخصوص قتولیك پاپاسلرینك افکار حریتپرورانه‌یه
نه‌قدر معارض اولدقلری ، هر کسك فکر وقلبنی تفتیش ایتمك ایسته‌دکاری
معلومدر . پورتکیز جمهوریتنك تأسسندن صوکره‌ده بواسکی مسلکلرنده
دوام ایتمك ایسته‌ین پاپالرله حکومت آراسنده طبیعتیله بر جدال تولد ایتمش
ورهبان علیهنده تعقیبات قانونیه اجراسنه باشلانلمشدر .]

متهملره کلنجه :
اونلر غایت مستریح کورو-
نیورلر. وبه یله بر ایشده
مدخللری اولدیغنی
انکار ایتدکدن باشقه
حتی « قاموررا » نك
وجودینی ده شدتله
انکار ایله‌یورلر. بونلرك
حال وطورلری جداً
جالب دقتدر . بویوك
ده‌میر قفس ایچنده‌کی
اشخاص متهمه‌نك بعضلر-
ینك چهره‌سنده بر
سکون وسادکی. بعضلر-
نده نشئه وشطارت
کورونیور . حتی
بعضلری پك کبار طورلی
کیمسه‌لردر . کوچوك
قفسه کلنجه بونده مخبر
« آباتماچیو » دوریور.
آووقاتلرك اوطور-
دقلری صره‌لرك یاننده‌ده
راهب ویتوجی اوطور-
یور . قلب خسته‌لغندن مضطرب اولان بوذات پك بی مجال کورونیور .
بو قاریشیق مسئله‌نك صوکی حالا معلوم دکلدر .

سیامده جسد قرالینك ترمیدی

تاریخ وفاتندن تام ١٤٤ کون صوکره ، - کچن سنه‌کی سالنامه‌مزده وفاتدن بحث اولونان - سیام
قرالی (شولالونغ قورن) ڭ مومیالانمش اولان جسد قرالیسی ، ممالك شرقیه‌یه خاص بر طنطنه وحشمت
ایله عصرلردن بری رعایت ایدیلن بر اصول تشریفات پروری‌یه تبعاً وعموم افراد عائله‌سنك حضورنده راسمهٔ
ترمیدك اجراسی ایچون موقع مبارکه نقل ایدلمشدر .
پك نافذ بر کونشك شعاعاتی آلتنده وتام وقت ظهرده بومطنطن آلای طوب صدالرینی متعاقب یوله
قویولمشدر . شوپه‌نك مارش فونه بری نك بوراده جداً پك غیر منتظر اولان بر یأس اشتکا نغمه‌لرینی
اطرافه صاچان باندوسی سرای محافظلری ومنادیلر تعقیب ایدوب اللرنده‌کی تبسی شکلنده‌کی دفلرله رجال

ووکلای دولته یول کوسته‌ریورلر . آرقه‌ده صدری برکوملکله تلبس ایتمش اولان رئیس روحانی‌نك اطرافنی تمسیه طاشییانلر آلمشدر . رئیس روحانینك آرقه‌سندن کلن و (شولالونغ قورن) ك مومیالانمش جسدینی حاوی آلتون وازونك موضوع بولندیغی آرابه‌یی ایکی‌یوز سیاملی طاشیبور ؛ آرابه‌نك یاننده ، برر آلتون ایله‌لی‌یاض البسه کیمش اولان شهزاده‌لردن (بەچاتون) و (سونغ فا) دیزچوکمش ، برخشوع واحترام طوریورلر . آرابه‌نك آرقه‌سنده‌ده حکمدار حاضر ، حشمتلو (ماهاوا جیراووت) جنابلری مشیر اونیفورمه‌سی لابس اولارق کلیور . خاندان قرالی افرادی ، دول معظمه سفراسی‌ده کندیسنی تعقیب ایدیورلر . هرطرفدن یوکسه‌لن دعالر فاده طنین انداز اولورکن ، شولالونغ قورنك اك زیاده سودیکی اوغلی (اساداتغ) ـ بودیست عادتنه امتثالاً ـ برآلتون تپسی اوزرندن آلدیغی برنج دانه‌لری حضاره توزیع ایدیور ... مراسم کمال بطائت و حشمت ایله اقشامه‌قدر دوام ایدەر غروب شمسدن صوکره ، قرال مرحومه‌نك باصامقلرنی طیرمانیر .. وکندی الیله اودون یغیننه آتش ویریر . حشمتلی پدرینك رماد قرالیسی آنجق ایرتسی کونی کمال حرمت وتقبیل ایله طوپلانیر . (ماهاپراسات) معبدینه نقل ایله اعصار مستقبله‌یه یادکار براقیلیر ...

روسیه حقنده صوك براستاتستیق

کچن سنه نشر اولنان بر استاتستیق جدولی موجبنجه بوکون بتون روسیه‌ده یوزقرق قومدن متشکل اولمق اوزره یوزالتمش میلیون اهالی موجوددر . اهالئ مذکوره‌نك یوزسکز میلیونی اوروپا قسمنده ، اون‌برمیلیون قافقاسیه‌ده ، یدی میلیونی سبیریاده ، سکز میلیونی آسیای وسطاده ، اوچ میلیونی فنلاندیاده بولنمقده‌در . بونلرك (۸۷) میلیونی روس ، سکز میلیونی لهلی ، بش میلیونی موسوی ، درت میلیونی قیرغیز ، درت میلیونی تاتار ، ایکی میلیونی فین ، ایکی میلیونی نمچه ، ایکی میلیونی لیتووالی ، بر میلیوندن عبارت اولان باشقیر ، لاتیش کورجی ، وارمنی قوملریدر . بوحسابه کوره (یعنی روسیه حکومتنك رسمی سوزینه اینانمق لازم کلیرسه) روسلر ، مجموع اهالینك یوزده‌آلتمش آلتی قسمنی تشکیل ایلمکده‌در .

روسیه اهالیسنك مذهبجه تقسیماتی بروجه آتیدر : طقسان میلیونی اورتودوکس ، یکرمی میلیونه قریب قسمی ارمنی (غریغوریان) ، اون برمیلیونی قاتولیك ، درت میلیونی موسوی ، برمیلیونی پت‌پرستدر . واون میلیونی مذاهب سائره‌یه منسوبدر . (بو حسابده مسلمانلره عائد بررقم یوق) .

روسیه اهالیسنك یوزده سکسان آلتی بچق قسمی کویلرده و یوزده اون اوچ بچق قسمی شهروقصبه‌لرده اقامت ایتمکده‌در . بتون روسیه‌ده مکاتبك مقداری یوزاون اوچ‌بیك اولوب مداوم طلبه‌سی آلتی میلیون سکزیوز قرق بیك یدی یوزدر .

روسیه اهالیسنك عمومیتله آنجق یوزده یکرمی برقسمی اوقویوب یازمق بیلیر . بناءً علیه ممالکت مذکوره معارفجه پك زیاده محتاج ترقیدر . هرنه‌قدر پترسبورغ ، موسقوه ، وفنلاندیا قطعه‌لری معارفده مترقی ایسه‌لرده معارفی پك کیروده قالمش برچوق ولایات موجوددر . روسیه‌ده یکرمی بیك نفوسه برخسته‌خانه اصابت ایتمکده‌در . تصرف صندوقلرینه پاره‌ویرنلرك مقداری آلتی میلیوندن فضله اولوب بونلرك اوچ بچق میلیونی شهر وقصبه اهالیسندندر ، تصرف صندوقلرینه اك زیاده پاره ویرنلر مأمورین حکومتدر .

انکلتره‌نك قرق سنه‌ده‌کی ترقیاتی

انکلتره‌نك صوك قرق سنه ظرفنده احراز ایتدیکی ترقیات عظیمه‌یی مبین اخیراً بر رساله نشر اولونمشدر . بورساله‌دن زیرده‌کی ارقامی اقتباس ایدیورز :

۱۸۷۱ سنه‌سنده انکلتره‌نك نفوسی (۳۱،۶۰۰،۰۰۰) راده‌سنده ایکن ۱۹۱۰ ده (۴۰،۵ ۰۰۰، ۰۰۰) ه بالغ اولمشدر . واقعا اووقتدنبری تولدات تدریجاً آزالمشه‌ده بوکا مقابل وفیات دخی حس اولنه‌جق مرتبه‌ده تناقص ایلمشدر . ۱۸۷۱ سنه‌سنده وفات ایدنلرك عددی بیکده (۲۱۵) راده‌سنده ایکن شیمدی بونسبت (۱۳۹) ه اینمشدر . بوده انکلتره‌ده حفظ الصحه قواعدینه اسکیسندن فضله رعایت ایدلمسندن ومسکرات استعمال ایدنلرك عددی سنه‌دن سنه‌یه تنزل ایتمسندن ایلری کلیور . فقط ثروت ورفاه عمومینك دخی بونده خیلی دخل وتأثیری واردر . ثروت عمومیه‌نك تزایدینه اك بلیغ دلیل اخراجاتك آرتمه‌سیدر .

قرق سنه اول انکلتره‌دن ایکی‌یوز یکرمی اوچ میلیون لیرالق امتعه اخراج ایدلدیکی حالده شیمدی دورتیوز اللی میلیون لیرایه یقین اموال خارجه سوق اولنیور .

انکلتره بایراغی آلتنده بتون ابحار جهانده بوندن قرق سنه مقدم سیروسفر ایدن سفائنك جم استیعابیسی بش میلیون یدییوز بیك طون راده‌سنده ایکن ـ بونلرك بشیوز طوندن آشاغی اولان اوفاق کمیلر بوکا داخل دکلدر ـ شیمدی اونبر میلیون آلتیوز بیك طونه بالغ اولمقده‌در .

یالکز لوندره‌ده‌کی بانقه‌لر ۱۸۷۱ ده درت میلیون سکزیوز اوتوز بیك لیرالق صاف برتمتع الده ایتدکاری حالده کچن سنه بوتمتع اون‌بش میلیونه بالغ اولمشدر . انکلتره‌ده بتون بانقه‌لرك تمتعات صافیه‌سی ۱۸۷۱ ده طقسان درت میلیون لیرایه وکچن سنه ایسه یوزسکسان طقوز میلیون لیرایه بالغ اولمشدر .

قرق سنه اول ارباب فقر وضرورتك عددی بیکده (۲۹٤) ایکن بونسبت شیمدی (۲۵۰) یه اینمشدر . الیوم موقع اقتدارده بولنان لیبراللرك انکلتره‌ده فقر وضرورته نهایت ویرمك عزم قطعیسنده بولندقلری معلومدر . یالکز بوسنه‌کی بودجه‌یه حقیقةً محتاج اعانه برحالده بولنان فقرانك تأمین معیشتی ایچون ایکی بچق میلیون لیرایه قریب برمبلغ قونمشدر .

حکومت بوندن بویله انکلتره‌ده نه‌قدر عمله وارایسه عمله‌سنك حیاتی سغورطه‌یه قویه‌جقدر . بوصورتله برقضا ویا وفات وقوعنده عمله صنفنه منسوب هیچ کیمسه احتیاج ایچنده قالمایه‌جقدر .

قبریسده نفوس

۱۹۰۲ سنه‌سنده قبریس جزیره‌سنده ۵۱۳۰۹ ی مسلم و ۱۸۵۷۱۳ ی غیرمسلم نفوس اولوب ۱۹۱۱ سنه‌سنده اجرا قیلنان تحریر نفوسده (۵٦۳۳۵) مسلم و ۲۱۷۵۲۲ غیرمسلم نفوس بولوندیغی قبریس جریدۀ رسمیه‌سنده کورلمشدر .

کنج هندلیلر

انکلیز غزته‌لرندن :

اوته‌دنبری هندستانده وبالخاصه هندك بنغاله ایالتنده انکلیزلر علیهنده برجریان باشلامش وکیتدکجه توسع دائره ایتمکده بولنمشدر . بواحوال انکلتره‌نك نظر دقتنی جلب ایلدیکی حالده هندستانده‌کی انکلیز مأمورلرینك بوکا نهایت ویرمکه موفق اوله‌مامالری جداً شایان تأسف برقضیه تشکیل ایتمکده‌در .

کنج هندلیلر ـ بنغالده‌ت پرستلری ـ هرفرصت دوشدکجه انکلیزلر علیهنده قیام وعصیان ایتمکی کندیلرینه بروظیفۀ وطنیه عد ایدرك کاه انکلیزلری اولدیرمك ، کاه آنلری معاً ومادةً متضرر ایلمك ایچون وسائل

استانبول حریق مدهشی بقایای خرابیسندن : ۱۰۱ تموز ۱۳۲۷ تاریخنده مرجان جوارنده برخانه‌دن قضاءً ظهور ایدن بویانغین تا یکی قپویه قدر اوزانه‌رق ۴۰۰۰ راده‌سنده خانه‌نك احتراقنی و بیکلرجه عائله‌نك سوقاقلر اورتاسنده قالماسنی موجب اولمشدر . کچن سنه استانبول ایچون حقیقةً بر یانغین سنه‌سی ایدی دینه‌بیلیر . بو بیوك یانغیندن باشقه برده بالاطه‌ده یانغین چیقه‌رق اوراده‌ده برایکیوز خانه یاندی. بو یانغینلر ، استانبول احوال اقتصادیه‌سنی برباد ایله‌دی؛ زیرا ذاتاً اولکی سنه چیرچیر حریقی اولمشدی . برده یانغینلرك وقوع بولدیغی یرلرده مقیم عائله‌لرك اکثری مأمورین واصنافدن اولوب ذاتاً کندی یاغلریله بیك مشکلاتله قاوورولان بو عائله‌لرك اولرینك یانماسی کندیلرینی سفالته آتدی ؛ بر طرفدن‌ده اعلان حریتدن بری استانبولك نفوسی تزاید ایتمکده اولماسندن دولایی ذاتاً غیرکافی اولان کرالق خانه‌لر برقات دها آزاله‌رق بدلات اجاره ۳۰ ٪ — ۵۰ ٪ آرتمش، فاحش برراده‌یی بولمشدر]

متعدده‌دن قولایقله استفاده ایدییورلر . حکومتك هردرلو وسائل وتشبثات جدیه‌سنه رغماً هندلیلر سلاح قاچیرمقی ، پاره غصب ایتمکی ، پوسته صویمقی ، آدم اولدیرمکی اوقدر ماهرانه اجرا ایدییورلرکه بو جرأت ومهارتلری هرکسی حیرتلره دوشیرییور .

ازجمله ایلولك آلتیسنده کلکوته‌یه تابع (مانك کنج) قصبه‌سنه کنج هندلیلردن قرق کشی مسلح اولدقلری حالده قایقلرله کله‌رك قصبه‌یه آنی برصورتده هجوم ایتمشلر وبرقاچ دکان مستثنا اولدیغی حالده بتون چارشویی ـ برچوق نقود وبانقنوطی آلمق صورتیله ـ صویمشلر وپوسته مأمورینی جرح وتلغراف تللرینی کسوب تکرار قایقلرینه راکباً برسمت مجهوله فرار ایلمشلردر . بو ایشلری یاپانلر انکلتره اداره‌سی علیهنده

حدیده‌ده بر حریق مدهش : کچن تشرین اول ظرفنده وقوعه کلن بو حریقده ۶ بیك قدر « عریش » تعبیر اولنان یرلیلرك قولوبه‌لری یانمشدر .

بولنان کنج هندلیلردرکه بونلر هیچ برشیدن قورقمیورلر . اصل غریبی بونلر عوام طاقمندن اولمیوب جمله‌سی سنه‌لرجه مکاتب عالیه‌ده تحصیل کورمش علوم وفنونه واقف آدملردر .

بو کنجلر بتون یاپدقلری یولسزلقلره وطنپرورلك نامی ویرمکده درلر کنج هندلیلرك مقصدی اوروپا کنج هندستانی انکلتره‌نك لندن آلوب بیوك برجمهوریت تأسیس ایتمك وپورتکیزلیلر کبی اعلان استقلال ایلمکدن عبارتدر.

قادینلره دائر

نوروچ پارلمنتوسنده ایلك قادین مبعوث

نوروچ مجلس مبعوثانی اعضالغنه انتخاب ایدیلن مادمازل (روغستاو) کچن سنه ایلك دفعه اوله‌رق مجلس مذکورده اثبات وجود ایتمشدر . مذاکراته ابتدار ایدلدیکی صرده رئیس طرفندن برنطق ایراد اولنمش وبتون اعضا طرفندن قائماً استماع ایدلمشدر . رئیسك نطقی بروجه آتیدر :

« محترم مبعوثلر !

بوکون ، مارتك اون بدنجی کونی ، مملکتك تاریخی ایچون اونودلماز برکوندر . چونکه ایلك دفعه اوله‌رق برقادین ملت وکیلی صفتیله مجلس مبعوثانه داخل اولیور . قادینلرك مبعوثلغنه تعیینی مناسب اولوب اولمادیغی حقنده آرا وافکار هنوز منقسم اولمقله برابر بو حادثه غایت شایان تذکار ومهمدر . فقط بن . بو تجددك مملکتمزه شرف بخش ایده‌جك برماهیتده اولدیغی ، ازمان آتیه‌نك وتاریخك تصدیق واعتراف ایده‌جکنه قانعم . بو تجدد مملکتمزك ترقیاتنه خدمت ایتدیکنه و آتیده ایده‌جکنه بردلیلدر . »

مادمازل (روغساو) مذاكره‌نك ختامندن صوكره مجلسده كنديسنه فوق العاده برحسن قبول كوستردیككنی غزته جیلره بیان ایتمشدر. مومی الیهایه آمریقا وآوروپانك هان هرطرفندن متعدد تبریك تلغرافلری كلمشدر.

* * *

غزته‌لر استقهولم شهرنده كچن سنه انعقاد ایدن حقوق نسوان قونغره‌سندن بحث ایتدیلر. قونغره‌نك مذاكراتنه افرنجی حزیرانك اون یدیسنده ختام ویرلدی. بوقونغره حقنده براز معلومات طوپلامق، قادینلرك نه صورتده اوغراشدقلرینی، تشبثلرینی، غیرتلرینی نه درجه‌یه واردیردقلرینی اكلامق ایچون، فائده‌دن خالی بولمایورز.

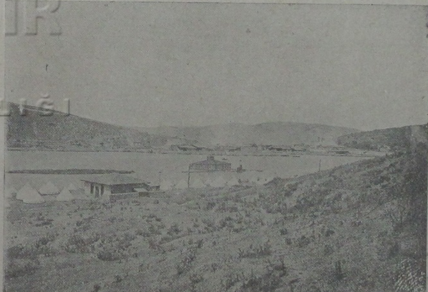
بركره بو قونغره‌دن قادینلرك قوتی اكسیلمیوب آرتمقده اولدیغی آكلاشیلدی. فرانسز قادینلری حقوق نسوان مدافعاتنده قادینلر ایچون حقوق سیاسیه‌نك استحصا

كچن سنه باز نهایتلرنده تكرار ظهور ایدن قوله‌رادن دولایی هدم واحراق ایله ساكنلری باشقه یرلره نقل اولونان خاصكویده كائن قوله‌را منبعی اولر [ساكنلرنده‌كی سفالتی خارجی منظره‌سنی كوستره‌ن بو خانه‌لرده اكثریتله موسوی عائله‌لری اقامت ایتمكده ایدی.]

لنده دیكر ملتلر نسوانی قدر ایلری‌یه وارمامقده ایدیلر. حالبوكه اسوج قادینلرینك همتیله پك پارلاق اولدیغی شویله‌كه استقهولم قونغره سنه فرانسه‌دن مرخص اوله‌رق سكز قادین كیتمشدر.

قونغره استقهولده. بویوك اوتلك واسع صالوننده انعقاد

استانبول قوله راسنه قارشی حرب ... . خاصكویه نقل اولونان قوله‌را مصابلرینه مخصوص ... اعاجده ... چادرلری

كچن سنه آغستوس ظرفنده، روسیه‌ده كیه‌ف شهرنده اختلالجیلردن باغروف طرفندن رووولوه‌رله قتل ایدیلن باش وكیل موسیو استولیپین

[موسیو استولیپین روسیه اختلالجیلری طرفندن برقاچ دفعه تهدید ایدلمش، فقط بونلره آلدیرمایه‌رق ادارهٔ شدیده‌سنده دوام ایلمكده بولنمش، سرت ومتین طبیعتلی برآدم ایدی. كیه‌ف شهرنده چار شرفنه ویریلن تیاتروده بولوندیغی صیراده معیتنه ویراش اولان باغروف طرفندن رووولور قورشونیله قتل ایدلمشدر]

روسیه باش وكیلی استولیپینی قتل ایدن باغروف

[مرقوم روسیه‌نك ضابطهٔ خفیه‌سنه منسوب وكیه‌ف پولیس مدیرینك امنیتنی حائز بولونیوردی. كندیسی اصلاً موسوی اولوب روسیه اختلالی قومیته‌سی موقته‌سی مركزی طرفندن مأمور ایدلدیكی وظیفه‌سنی ایفا ایله موسیو استولیپینی قتل ایتمش وكندیسی صلباً اعدام اولونمشدر]

ایلمشدر. اسوجك واپسال دارالفنوننده‌كی طالبات، قونغره ترتیباتنه نظارت واعضای محترمه‌سنه خدمت ایتمشلردر. قونغره‌ده آلمانیادن، انكلتره‌دن، فرانسه‌دن، روسیه‌دن، اوستریا ومجارستاندن، بلغارستاندن، جنوبی آفریقادن، آوستralیادن، آمریقادن، یكی زه‌لاندادن برقاچ یوز قادین حاضر بولونمشدر. حكومات متفقهٔ آمریقادن كلمش اولان مادام كه‌ره‌ت های، نسوان قونغره‌سی اعضاسنه آمریقاده عددی ۸۹۰ رده‌سنده اولان قادین قلوبلرینك سلامنی تبلیغ ایلمشدر. یالكز نیویورق شهرنده ۲۰۰ قادین قلوبی واردر. حكومات متفقه‌دن بش حكومت قادینلره حق انتخاب ویرمشدر. آمریقا مرخصلری آره‌سنده بولونان مادموازل «آننه شاو» ك آمریقاده، رهبان سلكنده بولونان اوچ یك قادینك منتخبی اولاق اوزره قونغره‌ده بولونمه‌سی شایان اهمیت كورولمشدر.

انكلتره‌ده هردرلو وسائط ایله قادینلرك حق انتخابه مالكیتنه چالیشان قادینلر نامنه «بویوك بریتانیا نسوانی اتحاد سیاسی وملیسی» عنوانی آلتنده‌كی هیئتك مرخصه‌سی اوله‌رق قونغره‌ده بولنان قادینلر برقاچ سنه‌دن بری نه كبی تشبثاتده بولوندقلری حقنده معلومات ویرمشلردر.

انكلتره پارلمنتوسی اعضاسندن میستر «فلیپ شودن» ك زوجه‌سی میسترس «فلیپ شودن» هنوز اوتوز یاشلرنده برگنج قادین اولدیغی حالده قونغره‌ده كرسیٔ خطابته چیقه‌رق حاضر بولونانلری مجلوب ومفتون ایده‌جك برجاذبه، بر طلاقت ایله اوزون برنطق ایراد ایتمش ... خطبه‌سنده بودرجه اقتدار، زمانه‌ده آنجق فرانسه خطبالرنده كوروله بیلیر دیورلر..

انكلیز سوفراژه‌تلرینك استحصال حقوق ایچون وسائط قانونیه دائره‌سندن چیقدقلری‌ده قونغره‌ده واضحاً سویلنمشدر.

استقهولم قونغره‌سنك باشلى‌اعتدالكارانه وعاقلانه حركت ایتدیكنه برمثال : انكلتره باش وكیلی موسیو آسكویتك حقوق نسوان طرفدارانه شدتله مقابله‌سنه مبنى موسیو آسكویتك حركتنی تعیب ایدر بر قرار اتخاذینی قونغره‌ده‌كی قادینلردن بری تكلیف ایتمش اولدیغی حالده بو تكلیف ، قونغره‌نك پروغرامندن خارج كوروله‌رك قبول اولونمامشدر .

قادینلرك بوتون سیاسی فرقه‌لره قارشی بی‌طرف بولونمه‌لری تكلیفی ایسه قبول اولونمشدر .

انكلتره قادینلرینك تأمین استحصال حقوق ایچون فكر ومقصد اوغورنده دائرهٔ قانوندن چیقمه‌لری بحثنده ذكر اولونان مثاللره ، بوطرز حركتدن بر نتیجه‌یه دسترس اولوب اولمامق بحثنه كلنجه : بو خصوصده دینلمشدركه : انكلتره‌ده بر طاقم قادینلر ، كندی رأیلری اولمقسزین وضع ایدلمش اولدیغی ایچون ، رسوم وتكالیفك تأدیه‌سندن استنكاف ایدیورلر . بونلر میاننده بولونان وجنرال « فرنچ »ك اوز همشیره‌سی اولان مادام « دە‌سپرو » ویركو اداره‌سی طرفندن خانه‌سنده‌كی بوتون اشیاسنك صاتلماسنه قاتلانمش ، فكرندن دونمه‌مش ... وقتیله « جون همدن » ، پارلمنتونك قرارینه اقتران ایتمه‌مش اولدیغی ایچون كندیسندن طلب اولونان ؛ برتك انكلیز لیراسندن عبارت اولان رسمی ویرمه‌مش ، بوده انكلتره‌ده بویوك براختلاله ، قراللك تختندن محرومیتنه مبدأ اولمش اولدیغی‌ده قونغره‌ده برخاطره اوله‌رق ذكر ایدلمشدر .

(لەئونارد دووه‌نچی) نك (ژاوند) عنوانلی تابلوسی

[تا برنجی فرانسوا زماننده ١٢ بیك فرانغه صاتین آلنان بو قیمتدار تابلو كچن اغستوس طرفنده پارسده لووورموزه‌سندن سرقت ایدلمش وهرطرفده اجرا اولونان تحریات شدیده‌یه رغماً بولونامامشدر]

***

قادینلرك برموفقیتی

قریستیانیادن وارد اولان معلوماته نظراً اوراده‌كی مجلس نظار قادینلرك مأموریت رسمیه الده ایده‌بیلملرینه مساعد برقانون لایحه‌سنی پارلمنتویه تودیعه قرار ویرمشدر . بوقانون لایحه‌سی موجبنجه قادینلر شورای دولت ، دیپلوماسی ، مسلك عسكری وروحانیدن ماعدا مأموریتلره داخل اوله‌بیله‌جكلردر . ١٩١١ سنه‌سندن اعتباراً معارف تشكیلاتنك هردرجه‌سنده بولنمغه قادینلرك حق واردر .

***

آلمانیاده قادینلر

آلمانیاده ترتیب ایدلمش اولان صوك استاتستیقلرده ، قادینلرك ارككلرن پك فضله اولدیغی یولنده‌كی اندیشه‌لرك نابجا بولوندیغی ، بو فرقك‌ده اوته‌دن بری موجود اولان ٨٠٠,٠٠٠ نی تجاوز ایتمدیكی كورولیور : یعنی ٤٠ ارككه مقابل ٤١ قادین !..

بونده تلاشه دكر برشی یوق .. اساسا موجود اولان قادینلرك یوزده ٩٠ نی ازدواج ایدییورلر . جای مراق اولان نقطه بشقه‌در : آلمانیاده ، نوزادلرك دها چوغی علی السویه اركك ایسه‌ده ، بو فرق صوكره‌دن صوكره‌یه ، ده وفیاتك اركك چوجقلرده قیز چوجقلر ككندن فضله اولماسندن تولد ایدییور !..

١٩١٠	١٩٠٨	١٩٠٤	١٨٩٩	١٨٩٧	١٨٩٤
٢٦٩٧٤٠٧	٢٢٤٤٥٩٤	١٥٢٥٩٧٢	٨٣٦٣٦٠	٤٠٨٨٦٩	٢٠٣٥٢٦

عدد ماكنه

فرانسه‌ده بیسیقلت اعمالاتی ترقیاتی

آمریقا ایله تجارتمز

حكومت عثمانیه ایله آمریقا بیننده اجرا ایدیلن معاملات تجاریه‌نك برقات دها توسیعی ایچون استانبولده برآمریقا تجارت اوطه‌سی تشكیلی تصور اولنمقده‌در . بوبابده مذاكراتده بولنمق اوزره كچن سنه آمریقا جنرال قونسولاتوسنده براجتماع وقوعه كلمشدر .

١٩٠٩ سنه‌سی ظرفنده ، رسمی ایستاتستیقلره نظراً ، حكومات متحدهٔ آمریقا توركیه‌دن ٧٧ ملیون ٣٨٢,٤٨٨ فرانقلق امتعه مبایعه ایتمشدركه انكلتره‌دن صوكره توركیه‌نك اك ایی مشتریلرندن برینی تشكیل ایلمكده‌در . بوندن ماعدا سیاحین وامریقایه مهاجرت ایدن عثمانلیلر طرفندن‌ده هرسنه ممالك عثمانیه‌ده مهم مبالغ براقلمقده‌در .

انكلتره‌ده مراسم تتوجیه

كچن حزیران افرنجینك نصف اخیرنده لوندره دنیانك اك شایان تماشا مراسمنی كورمشدر . انكلتره قرالی بشنجی ژورژ حضرتلری تاج قرالیی كیدی . بلا تردد دنیله بیلیركه بتون لوندره ، او آلتی یدی ملیونلق قوجه شهر بوكون آیاق اوستنده ایدی .

مراسم تتوجیه ، اوزمان ، بتون انكلیز افكار عمومیه‌سنی اشغال ایلمكده ایدی . اورایه دنیانك بتون دولتلرینك هیئتلری ، انكلتره مستملكاتی وحكومات محمیه مرخصلری كله‌جك ، قوجه هندستانك عجیب وغریب قوستوملی راجه‌لری ، مهاراجه‌لری اشتراك ایلیه‌جك ، والحاصل بومراسم عالمك اك نادر ، بلكه یكانه برتماشاسنی تشكیل ایلیه‌جكدی .

انكلیزلر ترقیپرور وپراتیق آدملر اولدقلری قدرده محافظه‌كار وعنعنات ملیه‌لرینه رعایتكاردرلر . بونك ایچون بویكرمنجی عصرده جریان ایتمش اولان تتوج مراسمنده بوندن اوچ ، بش ، اون عصر اولكی عادات وعنعنات تماميله محافظه ایدیلمش ، اوكچمش زمانلرك قوستوملری ینه میدانه چیقمشدر .

مراسمك تفرعاتی تعیین ایتمك وهركسك موقعنی بولەرق یرلشدیرمك اك مشكل مسئلەلرك برینی تشكیل ایلر. بو وظیفەلوندره سراینك مارەشالی اولوب انكلتره تاریخنده مهم بر رول اوینامش بولنان (دوق اوف نورفولق)ك سلالەسندن وعینی اسمی طاشیان ذاته محولدر. دوق اوف نورفولق بوكون لوندره‌نك اك بیوك آدمیدر. وستمینستر كلیساسنده تمثیل ایدیلمش اولان تاریخی پیەسك رژیسوری مشارالیهدر. هراون صباحدن آقشامه قدر بو پیەسده ایفای وظیفه ایدەجك قرال، پرنس، دوق وسائر اصیلزادەكانك روللرینی تعیین ایله مشغول اولور. بو اوقدر كوچ بر مسئله‌در كه حل ایدلمك‌ه محتاج بیكلرجه جهتی واردر.

انكلتره قرالنك رسم تتوجی : قرال بشنجی ژورژ و قرالیچه ماری حضراتی رسم تتوجدن صوكره (بوكینغهام) سراینده [كندیلری رسم تتوجه مخصوص قیمتدار البسەلری لابس بولونیورلر. مقالەسنه مراجعت]

موقعلر محدود بولندیغندن مراسمده كیمك بولنه‌جغی، كیمك بولنمیه‌جغی مسئله‌سی بك چوق عداوتلره، غبطەلره، آنتریقەلره میدان آچار. دوق اوف نورفولق بتون بونلرك آره‌سنده موازنه‌سنی غائب ایتمه‌دن چالشمق مجبوریتنده‌در. یالكز بودكل، مراسمی حاضرلامق وظیفه‌سی‌ده اونك وزرنده بولنیور. مراسم اثناسنده یاپیله‌جق اك اوفاق خطا، اولجه تقدیر ایدیلمه‌مش اك اوفاق بر قصور بیوك بر فلاكت دیمك اولور. تطبیقاتی برایكی دفعه پرووا ایتمكده لازم كلیر. هركون صباح

برسیاحت محتشمه : دلهیده

انكلتره قرالی وقرالیچه‌سی برابرلرنده یرلی پرنسلر اولدیغی حالده، مذهب شمسیه‌لرله، «دربار» تعبیر اولنان آلتون قبه آلتنده‌كی تخت معلایه طوغری حركت ایدییورلر. [«رسم تتوج» مقاله‌سنك آلت طرفنده مندرج مقاله‌یه مراجعت]

(بوكینغام پالاس) سرایی ایله (وستمینستر آبی) كلیساسی آره‌سنده خدمتچیلر اهلی‌رولی ایفا ایدیور. وقرال ایله قرالیچه‌نك آرابه‌سنه قوشیله‌جق اولان سكیز بیاض آت كچركن موسیقه چاله‌رق بونلرده آلقیشلایورلر. بایرقلری صالایورلردی. (كنتربوری) پسقپوسی‌ده داخل اولمق اوزره مراسمده بولنه‌جق اولانلر كاوب روللرینی اوكرنیورلر. پسقپوس، كلیسانك قپوسنده قرال وقرالیچه رولی ایفا ایدن ایكی كشی‌یی استقبال ایدییور. هیئت تشكل ایلیوردی.

كلیسا درونه داخل اوله‌رق هركس كندینه مخصوص موقعی اشغال ایلدكدن صوكره پسقپوس قرالی ملته تقدیم ایدییور وملتك قرالدن ممنون اولوب اولمادیغنی اوچ دفعه صورمق اعتیاد تاریخیسنی ایفا ایتدكدن

صوكره ملتك قبولندن طولايى ممنون اولمسنى قراله اخطار ايليوردى . قرال وقراليچه رولنى ايفا ايدنلر پسقپوس طرفندن تقديس ايديله‌رك حقيقى دوقلر ، دوشسلر بوساخته قرال‌وقراليچه اوكنده ديزچوكه‌رك صداقت يمينى ايديورلردى . اصل قرال وقراليچه ايسه‌صوك ايكنجى پرووايه اشتراك ايتديلر ، سوقاقلرده انتظامى محافظه ايچون آلتمش بيك پوليس وعسكر استخدام ايدلدى وبونلرك هپسنه لورد كيچنر قوماندا ايله‌دى .

* * *

(دوق اوف نورفولق) ه‌معاونت ايتمك ، مراسمه اشتراك ايچون حقوق تاريخيه‌يه‌مالك اولانلرى تدقيق ايلمك اوزره The Court of claims ناميله برقوميسيون تشكيل اولنمشدى . بومدعالر ، تتوج مراسمى قدر غريبدر .

(سيرمارتين لوئيد) قوميسيونه مراجعتله بارونلرك‌اوكنده قرلك كموشدن معمول علامت‌مخصوصه‌سنى طاشيمق كندى عائله‌سنك برحق تاريخيسى اولديغنى بيان ايلمش ومراسمده وظيفه‌نك كنديسنه ويرلمسنى طلب ايلمشدى . مومى‌اليه ١١٠٠ سنه‌دنبرى مصدق سلاله‌نامه‌سنى ابراز و ولس توريون خلفى اولديغنى اثبات ايلمش ايسه‌ده مدعاسى مسموع اولمامشدر .

فاتح (ويلهلم) ك بايراقدارى اولان (روژه‌ده‌ته‌پى) سلاله‌سنه منسوب مسترموروله‌ى قرالك بايراغنى طاشيمق حق تاريخيسنى ادعا ايليوردى . لكن بوده قوميسيونجه رد ايدلمشدر .

(مركول) اسمنده بريسى ايسه مراسم كيجه‌سى قراليچه‌نك اوطه‌سنه فخرى محافظ تعيينني طلب ايليوردى، بونك اسلاف عائله‌سى بوايشله توظيف ايديلير واوطه‌لرده اشيايى ايرتسى كونى كاملاً يد ضبطنه كچيريرمش .

قراليچه ويقتوريانك مراسم تتوجيه‌سنك يالكز ايلك كونى ايكى مليون فرانغه مال اولمشدر . قرال ادواردك تتوجى ايچون ايسه درت مليون فرانق صرف ايدلمشدر . اوچ بيك اصيلزاده‌نك قوستوملرى ايچون يكرمى مليون فرانق ويرلمشدر . بونلره يوز اللى بيك مترو قيمتلى قديفه كيتمش وآلتى بيك ايكيوز اللى ترزى چاليشمشدر .

لوردلرك زوجه‌لرى طرفندن مراسمده تعليق اولنان مجوهرات آلتمش بش مليون قيمتنده‌در. سراى قادينلرى ايسه يوز يكرمى مليون قيمتنده الماس وسائره طاشيمشلردر . پورتلاند لوردينك زوجه‌سى درت مليون فرانقلق برتاج كيمشدر . وستمينستر پرنسنك تاجى ايسه ايكى مليون فرانق قيمتنده بولنيوردى ، بوتاج اون بشنجى لوئى زمانندن قالمه معتنا برشيدر . (پرنسس اوف ووفور) ايكى بچق مليون فرانقلق بركردانلق طاشيدى . دها نه‌لر ، نه‌لر .. ايشته بونلره هند پرنس وپرنسسلرينك اجارذى‌قيمتى ، قرال وقراليچه‌نك مالك اولديغى تج ومزيناتده علاوه ايديله‌جك اولورسه بلا تردد مراسم تتوجيه‌ده برميليار فرانقلق مجوهرات طاقيلدى دنيله‌بيلير .

* * *

اصل مراسمك ، يوقاريده پرووا‌سنى نقل ايتديكمزدن ماعداسنده اوقدر تحف شيلر واردركه انسان بلااختيار كولر . قرال‌وستمينستر كليساسنده (سن‌ادوارد) ك تختنه اوطوردى. بوتخت عتيق ، آغاجدن معمول اولوب درت آرسلان اوزرينه اوطورتلمشدر . تختنك آلتنده شوتلاند وايرلاند قراللرندن قالمه طالع طاشى موضوعدر . قرال اورايه اوطوردقدن صوكره كليسانك اك بيوك پاپاسى‌تاريخى البسه‌سنى كييه‌رك قرالى درت كوشه‌لى برپزله اورتمشدر . بوحركت قرالك دنيانك درت كوشه‌سنه حاكم اولمسنه دالدر . بومانتويى اعمال ايتمك برنترى) اهاليسنك برحق قديميدر . قرال بشنجى ژورژ ، جدى دردنجى

ژورژك مانتو-نى كيدى . بومانتو وقتيله غائب اولمش . صكره مادام پتسه‌ئو نامنده برى طرفندن ١٣٧٥ فرانغه صاتيله‌رق برانكليز آلوب قراله هديه ايلمشدر .

مانتويى كيدكدن صوكره قرال قيرمزى الديونلرينى تلبس ايلمشدر . بوده مملكتى دشمنه قارشى هروقت مدافعه ايده‌جكنه اشارتدر . باش پاپاس النه ايكى قليج ويرر . برى قراليت قلنجى‌دركه اوجى سيورى دكلدر . ديكرينك اوجى سيورى اولوب بوده عدالت قليجيدر . لكن اك مخفى قرالك ملته نشانلانمه‌سيدر . بونك ايچون قرالك پارماغنه بريوزوك طاقشلردى. اوندن‌صوكره ارتق قرالك ملته نشانليدر وكندى حياتنى ملتك حياتنه ربط ايتمش ديمكدر .

آقشامه (وستمينستر آبى)ك صالوننده مكلف برضيافت ويرلدى . بونده اك بيوك اصيلزادكاندن يكرمى درت كشى خدمت ايتدى . بونلر اوكلرنده آشجى باشى ، وسراى مارشالى اولديغى حالده هيئتيله كلر طاشيديلر . چوربايى كوتورمك حق تاريخيسى لورد آدينغتونه عائددر .

يمك يندكدن صوكره كول رنكنده برزره كيه‌ن لورد قونه‌تابل آتله صالونه كيره‌رك اوچ كره قراله طوغرى الديونى آتدى ، قرال اوچنجى دفعه‌سندن صوكوه لورده برباراداق قيرمزى شراب ويردى . ايچركن حاضرون انكليزجه ، لاتينجه وفرانسزجه اولمق اوزره قرالك عنوانلرينى سويله‌ديلر . بوده‌ختامه ايردكدن صوكره لوردلر واصيلزادكان سائره فرانسزجه Largesse ديه باغيرديلر . بعده قونه‌تابل ينه آتى اوزرنده اوله‌رق صالوندن چيقوب كيتدى .

لونده نك شهرامينى معيتنده يكرمى كشى اولديغى حالده ايلريله‌يه‌رك قراله برباراداق شراب ويردى. برباراداق شراب حقنه اوقسفورد بلديه رئيسى ده مالكدر . حاضرون قرالك شرفنه‌طقوزر باراداق شراب ايچديلر . بونلر بيتدكدن صوكره (لورد شانسه‌ليه) نك « بويله جنتلمن برقرال ايچون طقوزباراداق دكل ، طقوز كره طقوز باراداق شراب ايچمك بجادر » ديمسى ينه عنعنات تاريخيه‌دندر . شراب ايچلديكى صره‌ده مأمور اولان برالكن طاشيه‌رق هركسه اللرينى ييقاتديردى .

ايفا اولونان مراسم نامحدود واو قدرده غريب وتحفدر . اوردلردن بعضلرى ديديكمز كبى مراسم تتوجيه‌ده حقوق ارثيه‌يه مالكدر . (وولغتون) عائله‌سى قرالك آلتون مهموزلرينى طاقارلر، (روزبرى) (اسپنسر) ، (تربى) و (قاداغان) عائله‌لرى‌ايسه قرالك مانتوسنك اتكنى طوتارلر .

(يورقشه‌ير) عائله‌سى قرالك‌قيمتدار الديونلرينى كوتوريرلر و قرال باستوني طاشيركن قولنك آلتندن طوتمق حقى منحصراً اونلركدر .

ايشته بتون بو مغلق ، نامحدود مراسم حقيله ، نقطه‌سى نقطه‌سنه ايفا ايدلمشدر . زيرا انكليزلر عنعنات تاريخيه‌لرينى پك‌ده زياده محافظه ايدرلر .

* * *

قرال ژورژ هندستان مراسمندن برنى‌ده اجرا ايلمشدر . هندستانده بر راجه موقع حكمدارى‌يه صعود ايلديكى وقت عمومى بر ميدانلقه بيوك‌برترازو وضع اولنور. ترازونك بر كوزينه قرال بينر ، ديكر كوزينه‌ده آغرلغى قدر آلتون قويارلر . صوكره قرال كيتدكدن صوكره بو آلتونلرى اهالى پايلاشير . قرال ژورژ ايكى يوز بيك فرانق آغيرلغنده كلمش ايمش .

* * *

رسم تتوجك اجراسى مناسبتيله سپيتهادده قرال ژورژك حضورنده بيوك بورسم كچيداجرا ايدلمش، بورسم كچيده ايكى يوزدن فضله انكليز سفينهٔ حربيه‌سى وبر چوق اجنبى سفائنى اشتراك ايلمشدر .

استانبولك یكی كوپریسی

[ایكی سنهدن بری برآلمان قومپانیهسی طرفندن انشا ایدلكده اولان قره كوی كوپریسنك استانبول وغلطه جهتندهكی آیاقلری آكمال اولوب اوكمزدهكی نیسانده بالاعم رسم كشادینك اجراسی مقرر بولنمشدر . اشبو كوپری اسكی كوپرینك ایكی مثلی عرضنده یعنی ۲۵ مترو اولوب اوزرنده ایكی ترامواى خطی بولوناجق ، واپوره سهولتله بینمك ایچون ایكنجی درجه اسكلهلری حاوی اولاجقدر .]

رسم كچید

۲۰۰۳۰۰	طونولق دهلاوار صریقان دردنوتی
۱۴۰۶۲۰	« قورازپون فوروری
۸۰۷۰۰	« فون درتان آلمان «
۱۸۰۷۶۰	« دانتون فرانسز دردنوتی
۷۰۸۳	« سان ماركو ایتالیان زرهلیسی
۳۰۷۰۰	« عثمانلی حمیدیه قرهزوری
۵۰۲۷۲	« میارهژات اسپانیول «
۱۴۰۵۰۰	« رادتسكی آوستریا زرهلیسی
۴۰۱۰۰	« فیلژیا اوروچ قرهزوری
۵۰۱۳۰	« یاقوب هولاندا زرهلیسی
۴۰۳۰۰	« شقاوبو پلی قروزوری
۴۰۳۰۰	« هی شی چین «
۰۵۰	« بوئنوس آیرس آرژانتین «
۴۰۲۰	« آندیوواك نوروژ «
۱۰۰۰۰	« روسیه روس «
۳۰۷۰۰	« اوافت امیرنه زرهلیسی

اشتراك ایلهمشلردر .

مراسم تتویجیه حقندهكی یازیلر

تذكار عمومیه اولنرجه ، هفتهلرجه اشغال ایلمش اولان انكلتره قرالنك مراسم تتویجیهسی حقنده پك چوق تلغرافنامه كشیده ایدلمشدر . بوكا دائر انكلتره شهرلرینه و ممالك اجنبیهیه مخصوص اولمق اوزره ۸۶۷۰۰۰ كلمهلك تلغراف چكلمشدر . یالكز مراسمك اجرا ایدلدیكی كون ۳۱۰،۰۰۰ كلمهلك تلغراف ویرلمشدر .

قرال یدنجی ادواردك مراسم تتویجیهسی حقنده وقوعندن ویارم میلیون كلمهلك تلغرافنامه ویرلمشدر .

هرخصوصده ایلریلهیش انكلترهده یكی مراسم تتویجیهده اسكیسندن دها زیاده تلغرافنامه یازلمشدر .

*
* *

دلهی مراسمی

بویوك بریتانیا قرالی وقرالیچهسی حضراتی ، عین زمانده هندستان ایمپراطور وایمپراطوریچهسی اولدقلرندن رسم تتویجلری متعاقب هندستانه ده سیاحت ایدهرك اوراده ده برطاقم مراسم مطنطنه ایله اكمال تتوج ایلهمهلری عادتدر . حشمتلو ژورژ حضرتلریله قرالیچه حضرتلری دخی بوعادته توفیقاً كچن سنه تشرین ثانی ظرفنده (مدینا) سفینهسنده وپوره راكباً هندستانه عزیمت وایكی آی قدر برسیاحتدن صوكرا عودت بویوردیلر . بز بوكا متعلق بررسم درج ایدیورز :

دلهیده اجرا قلنان مراسم حقنده ویریلن تفصیلاته كوره مراسم هفتهسی لطیف برهوا ایله باشلامشدر . ایمپراطور - قرال بشنجی ژورژ هندستانك یرلی پرنسلری حضورینه قبول ایتمهسی مراسمنی كانون اولك ۹ نده اكمال ایتمش وبومراسم قبولیهنك ابتداسندن نهایتنه قدر عین حس تأثیری حصوله كتیرمشدر . آقشامی قرال ، قرالیچه برمشعله شنلكنده حاضر بولنمشلردر . بو اثناده باندو موزیقهلرك روح نواز هوالری ترنم ساز اولمشدر . مشارالیهما حضراتی طنطنه ودبدبهدن عاری برصورتده مراسم محلنه كلمشلر ایسهده هریرده طانینمشلر وشدتلی آلقیشلره مظهر اولمشلردر . ایرتسی صباح آچیق هواده مطنطن برآیین روحانی اجرا قلنمش و قرال ایله قرالیچه حاضر بولنمشلردر . مادراس پسقپوسی مؤثر بروعظ ایراد ایتمشدر . هیئت موسیقیهنك ترنم ایتدیكی هوالر غایت سامعه نواز ایدی ایسهده عسكر پك اوزاقده بولندیغندن نغمات روحانیهیه اشتراك ایدهمهمشدر . آیك ۱۲ سنده قرال - ایمپراطور طرفندن یدی آلایه بایراقلر اهداسی مراسمی اجرا قلنمشدر . قرالیچه - ایمپراطوریچه هندستان

[فاس سلطاننك ، فاس شهرینك كچن سنه وقوع بولان محاصرهسی اثناسنده دبدبه و آلاینی ترك ایتمهیهجك قدر برلاقیدی موقف ایله ، اجرا ایتدیكی برسلاملق رسمی (سال سیاسی مبحثنده فاس سلطانته وفاس مسئلهسنه مراجعت)]

ایتالیانك منجیلری، ایتالیا قراللغنك کچن سنه اجرا اولنان اللنجی سنهٔ دوریهٔ تأسیسی مراسمی مناسبتیله [*]

قرال برنجی أمانول — جەنەرال غاریبالدی — باش وکیل قاوور

مشاهیر نسوانی قبول ایتمشدر. بو اثناده مشارالیهما حضرتلرینه بیان خوش آمدی‌یی متضمن بر عریضه تقدیم ایدلمشدر. دوربار ساحهٔ واسعەسی مرکزی جادەلره تقسیم اولنمش ایدی. دوربارده ۱۳۵ پرنسه مخصوص آیری آیری پاویونلر ترتیب ایدلمش ایدی. حیدر آباد نظامنه، میسور مهراجەسنه وبارودا حاکمنه وبنغال والی وکیلنه مخصوص اولان پاویونلر ایمپراطور – قراله مخصوص اولان پاویون جوارنده انشا اولنمش ایدی. بیکم مهراجەسنه مخصوص اولان پاویون خاصةً جالب نظر ایدی. بونده ایکی جسیم چادردن مرکب بر رسم قبول پاویونی ترتیب اولنمش ایدی. بوراسی بودانك باشلیجه وقایع حیاتنی مصور بر طاقم رسم ولوحەلرله تزیین اولندیغی کبی بورایه بودا مذهبنی تبته ادخال ایتمش اولان پاداما سامبهاوانك وبونك تلامیذندن ایکی ایکی قادینك هیکللری وضع اولنمش ودیوارلرینه‌ده تبت رساملرینك چیره‌دستی مهارتی اولان رسملر وچین خالیلری وضع وتعلیق ایدلمش ایدی.

[انکلتره قرالی حضرتلری هندستانه کیدرایکن، کندیلرینی سلاملامق اوزره حکومت عثمانیه‌جه اعزام اولنان شهزاده ضیاءالدین افندی حضرتلریله، برای تبدیل هوا مصرده بولنان صدر اسبق کامل پاشا وخدیو مصر حضرتلرینی قبول ایله مظهر التفات ایله‌مشلردر.]

غرائب شئون و فنون

۱۹۱۳ سنهٔ میلادیەسی

آلمانیا غزتەلرندن بری « ۱۹۱۳ سنهٔ میلادیەسی » سرلوحەسی تحتنده برمقاله نشر ایلمکده‌در. مقالەنك محرری ۱۹۱۳ سنەسنده آلمانیاده بیوك برانقلاب سیاسی اولەجغنی قطعیت ریاضیه ایله اثبات ایدییور. محرر محاکمەسنه اساس اولەرق آلمانیانك هرطرفنده باریقادلر انشا ایدلمش اولان ۱۸۴۹ سنەسنی اتخاذ ایلیور. ۱۸۴۹ سنەسنك رقملری عینی عدده علاوه ایدیلەجك اولورسه ۱+۸+۴+۹+۱۸۴۹ = ۱۸۷۱ ، ۱۸۷۱ سنەسی ایسه آلمانیا تاریخنك اك پارلاق یاپراقلرندن برینی تشکیل ایلر. بو تاریخده پروسیا فرانسەیی مغلوب ایدرك آلمانیا ایمپراطورلغنك اساسلرینی قویمشدر. شیمدی ۱۸۷۱ عددینده

[*] بر دها تکراره مجبورزکه اثوبز برسالنامه اولق مناسبتیله، دشمنلریمزه عائد اولان وقایعی ورسملری بیله، احتوا ایتمك لازم کلیر.

آیدین ولایتنده اون بش سنەلك برحیات خونخوار شقاوتدن صوکرا کچن قیش استیصالنه ظفر حاصل اولان شقیٔ مشهور چاقیرجەلینك نازللیده تشهیر اولنان نعشی

[مرقوم، طاینمامق ونام ملعوننندن استفاده ایدلمك اوزره دیکر رفقای شقاوتی طرفندن کوکسنك دریسی یوزولەرك واللری بیلکلرندن کسیلەرك براقلمش وشورسمدن ایی بررسمی الده ایدیله‌مەمشدر. مع مافیه آز مدت صوکرا دیکر رفقای شقاوتی‌ده تمامیله قهر واستیصال اولونمشلردر.]

۱۸۴۹ کبی جمع ایدرسه‌ك ۱ + ۸ + ۷ + ۱ + ۱۸۷۱ = ۱۸۸۸ عددی بولنورکه بو ۱۸۸۸ سنەسی اوچ ایمپراطورلرك سنەسیدر. مارتك اوننده برنجی ویلهلم وفات ایدرك یرینه اوچنجی فردریق جلوس ایتمش واوده نیسانك اون بشنده ترك حیات ایلمشدر. ومقامنده ایمپراطور ایکنجی ویلهلم قائم اولمشدر. ۱۸۸۸ سنەسنی‌ده عینی اصول اوزره جمع ایدرسه‌ك ۱ + ۸ + ۸ + ۸ + ۱۸۸۸ = ۱۹۱۳ عددی بولنور. مقاله محررینك فکرینه نظراً ۱۹۱۳ سنه‌سنده آلمانیاده بیوك بروقعهٔ سیاسیه اولەجقدر. محرر دها ایلری کیدییور و ۱۹۱۳ عددینی جمع ایله ۱۹۲۷ سنەسنی بولیورکه فکرنجه بوسنەده آلمانیاده انقلاب اجتماعی وقوعه کلەجکمش.

ساعت تجارتی

تنظیم ایدیلان براستاتستیقه نظراً ۳۲۴ سنەسی ظرفنده ممالك عثمانیەیه (۳۸۶۱) قطعه آلتون (۵۷۱۰۴) قطعه کموش، (۵۶۱۵۰) قطعەده نیکل وسائرمعادندن معمول جیب ساعتی ادخال ایدلمشدر. مملکتمزه ساعت ادخالی خصوصنده اوستریا برنجی درجەیی اشغال ایدییور. آوستریا وآلمانیا ایکنجی درجەده قالیور. فرانسه ایله انکلترەیه کلنجه بورالردن معمولات نفیسه ونادره‌دن اولان قیمتدار ساعتلر کتیریلیور.

آبدهٔ حریت

آبدهٔ حریت بهر ضلعی اللیشر مترودن عبارت مثمن منتظم شکلنده ومرمر اوزرینه دمیر پارمقلقلی دیوارلرله محاط اون دونمدن عبارت برباغچه اورته‌سنه انشا ایدلمش اولوب اوچ جهتدن مدخلی واردر ، مذکور باغچه‌یه چاملر غرسیله غروپلر ومنتظم یوللر تشکیل ایدلمش ، اطراف ویوللرینه چنار آغاجلری دیکلمشدر .

آبده تحت الزمین وفوق الزمین اولمق اوزره ایکی قسمدر . تحت الزمین قسمی آلتی لحد ، اوستی تربه اولمق اوزره ایکی قسمدن مرکبدر ، تربه قسمنده باشلقلری استالاقتیت تعبیر اولنان مزینات ظریفهٔ معماریه‌دن مرکب اوچ آیاق اوزرینه انشا ایدلمش کمرلر موجوددرکه بوکمرلرك شرائط تشکیلیه‌سنده مهم برمهارت ابراز ایدلمشدر ، بوکمرلرك اوزرینه آبده‌نك قسم خارجیسی موضوعدر . اشبو کمرلرك آره‌سنه رنکلی جاملرله معمول برقبه یاپیلمشدر . تربه‌نك برراس مقطوعنده صنعتکارانه یاپیلمش برمحراب ، محرابك یاننده لحد قسمنه مدخل مرمر برقپو موجوددر . آبده رأسلری مقطوع برمثلث متساوی الاضع شکلنده انشا ایدلمشدر . آبده‌ده ایکی کزنتی محلی واردر . بوکزنتی محللرینك برندن دیکرینه چیقمق ایچون اوچ جهتده مرمر مردیونلر یاپلمشدر .

اشبو مردیونلرله صحنلقلرك آرالرنده واسع ساقسیلر تشکیل واشکال مخصوصه‌یی حائز اولمق اوزره چیچکلرله تزیین ایدلمشدر . مردیون ترتیباتنده‌کی شکل مسدس منتظمك متناظر رأسلرنده مسدس قاعده اوزرینه برمرمر کرسی واونك اوزرینه صوماکی‌دن برقولون ، اونك اوزرینه مزین باشلقلر وباشلقلرك اوزرینه برونزدن معمول غایت ظریف فنارلر وفنار ستونلرینك ارالرینه اوچر عدد مرمر بابالر وضع اولنمش ، وفنار ستونلریله مرمر بابالر بربرینه برونز زنجیرلرله ربط ایدلمشدر ، آبده‌نك یوقاریکی کزنتی محلی برمثلث متساوی الاضلاع شکلنده انشا وقاعده رأسلرینك اوزرینه مجلاهرکه‌طاشندن معمول کولکه‌لر وضع ایدلمش وکولکه‌لرك خذاسنده غایت ظریف اشکال معماریه‌یی حاوی پنجره‌لر تشکیل اولنمشدر ، مذکور پنجره‌لرك اوزرندن آبده‌نك مسدس منتظم واهرام ناقص جدارلری باشلار .

غایت ظریف مزینات معماریه ایله مجهز بووجهلر طغرای عثمانی وجمل تاریخیه‌یه تخصیص ایدلمشدر ، اشبو وجهلرك فوقنده یاپیلان وآبده‌یه بیوك برقیمت معماریه اضافه ایدن بی مثال استالاقتیتلر وبونلرك اوستنده اون ایکی وجهدن مرکب مزین برصچاق ومذکور صچاغك فوقنده اون ایکی وجهلی بر اهرام ناقص وصکره ترسنه استالاقتیتلی ویکرمی درت وجهلی برسیلمه واردر ، اشبو کتله‌نك اوزرینه هرکه طاشندن معمول برطوب وطوپك اوزرینه برونزدن معمول برآرمه وضع ایدلمشدر . بونلردن ماعدا آبده‌نك بروجهنه وتربه‌قسمنه کیرلمك ایچون مزینات مخصوصهٔ شرقیه ایله مجهز برمدخل یاپلمش ، برونزدن معمول ظریف برقپو وضع ایدلمشدر . قپونك اوستنده کرسیٔ خطابت موجوددر .

آبدهٔ مذکوره سراپا شرق اسلوب نفیس معماریسیله تأسیس ایدلمشدر . تشکیلات وبالخاصه مزینات اعتباریله بیوك برقیمت وظرافتی احتوا ایتمکده بولنمشدر . معماری مظفر بك ساحهٔ تتبعاتی اسلوب معماریمزه حصر ایتمش وبیوك براستعداد خلقی‌نك انضمامیله بالخاصه مزینات معماریه‌مزده بیوك برقوهٔ تولیدیه اکتساب ایلمشدر .

بوقوای تولیدیه آبده‌نك هرپارچه‌سنده بتون وضوح وصراحتیله متجلیدر ، استاد محترم وداد بك افندینك ثمرهٔ فضل ومساعیسیله بعث بعدالموت سرینه مظهر اولان معماریٔ ملیمزك تأمین حیات وتکاملی حقنده معمار مظفر بك طرفندن ابراز اولنان عزم ومساعی بالخاصه شایان تبجیلدر .

مشروطیت عثمانیه‌نك آبدهٔ ظفری

شهدای حریت مرقد محترمی اوله‌رق ، حریت ابدیه تپه‌سنده تأسیس وانشا ایدیلن . (آبدهٔ حریت) ك ، کچن سنه ١٠ تموز عید ملیسنه مصادف یوم مسعودده اجرا قلنان رسم کشادی مناظرندن (مقاله‌سنه مراجعت) [کچن سنه‌کی سالنامه‌مزده آبده‌نك هیئت عمومیه‌سنك منظره‌سی واردر]

روسیه مغدورین ومحبوسینی حقنده

جنس ومذهب تفریق اولنمقسزین عناصر مختلفه‌یه منسوب اولان عموم اوروپا ممالکی مدنیت وانسانیت پرورانی طرفندن روسیه ایمپراطور وایمپراطوریچه‌سی ، وروسیه (سناتو) و (دوما) مجلسلری ایله محاکم جزائیه رؤساسنه کوندریلان اخطارنامه‌در :

« روسیه حبسخانه وزندانلرنده محبوسین سیاسیه وعادیه‌دن ارکك وقادین هپ برآره‌ده بولندیرلمقده‌در . حبسخانه‌لرده جزئی ویا کلی وقوعبولان تلفات امراض ساریه وجلدیه‌دن . سفالتدن ، آچلقدن ایلرو کلمکده‌در .

محبوسین مجازات بدنیه‌یه ومتمادی حقارته تابع طوتلقده بولندیغندن اکثریا انتحاره تصدی ایتمکده‌درلر.

١٨٥٠ سنه‌سنده ناپولی حکومتی طرفندن محبوسین حقنده عین صورتده معامله اجراسی امر اولندیغی زمان (غلادستون) عموم اوروپا حکومتلرینی پروتستویه دعوت ایلمش ایدی.

بناءً علیه مشارالیهه امتثالاً مواد آتیه‌یی تطبیق ایتدیرمکه توسط ایتمک خصوصنده عموم اوروپایی دعوت ایدیورز.

اولا : مجازات بدنیه‌نك لغوی.

ثانیاً : محبوسینك غدا ومسکنلرینك اصلاحی.

ثالثاً : زندانلرده وحبسخانه‌لرده مجرمین سیاسیه وعادیه ایچون آیری آیری دائره‌لر تفریقی. »

اسپانیا خاندان حکمرانیسی اعضاسندن انفانت اولالیا [« اسپانیا عائلهٔ حکمداریسنده بر نزاع » مقاله‌سنه مراجعت]

اسپانیا عائلهٔ قرالیسنده بر نزاع

قرالیچه ایزابه‌ل وقرال اون ایکنجی آلفونسك کریمه‌سی انفانت (اولالی) اوته‌دن بری سرای قرالی خلقی ایله آراسنده حکم سوره‌ن برودتی اخیراً ، کچن افرنجی کانون ثانی ظرفنده صورت رسمیه وعلنیه‌ده بر قطع مناسبات ایله اظهار ایله‌مشدر.

بو نزاع قطعینك سبب اصلیسی ئه‌نفانت (اولالی) نك (آویلا) نام مستعاری ایله نشر ایتمك اوزره اولدیغی بر کتابدر. خاله‌سنك تصورینی خبر آلیر آلماز ، قرال اون اوچنجی آلفونس ، اثرك طبعندن اول بهمه‌حال کندیسنه کوسترله‌سنی امر ایتمش ، ئه‌نفانت ایسه جواب مقامنده قراله عرض وداع ایله اکتفا ایله‌مشدر. مطبوعاته عکس ایدن ، ومسئله‌نك وخامتنی بو صورتده برقات دها تزیید ایدن برقاچ تلغرافنامه آراده‌کی اوچورومی غیرقابل املا برحاله افراغ ایتمشدر.

ذاتاً اولجه قرال خاندان ایله انفانت آراسنده بعض اسباب انفعال داها تحدث ایله‌مشدی.

ئه‌نفانت شیمدی پارسه چکیلوب کندی تعبیرنجه ، منفاسنده تتبعات ادبیه‌سیله توغله حصر اوقات ایتمشدر. بر نسخه‌سی ، برچوق آوروپا سرای قرالیلرینه کوندرلمش اولان اثرنده ئه‌نفانت مسائل اجتماعیه ، دین ، عائله واخلاق حقنده تدقیقاتده بولونمش ، طلاق وارکك ایله قادینك حقوقاً مساوی اولماسنی مدافعه ایتمش وهمانده بوتون غریب واساسلی کرره‌نکاره شدتله اظهار مخالفت ایله‌مشدر.

متعدد عصرلردن بری توارث ایدیلن بر تربیهٔ عنعنات پرستانه‌یه رغماً بو درجه سربست ومستقل بر لسان استعمالی ، پرنسس حضرتلرینك سرای تشریفاتنه قارشی واقع اولان خشونتنی ایضاح وبو قطع مناسباتی انتاج ایدن حالت روحیه‌یی تماماً رائه ایدەر.

دەوه کوله‌شی [مقالهٔ مخصوصه‌سنه مراجعت]

دەوه کوله‌شی

علی العموم وبالخاصه تونسك جنوبنده ساکن اولان عربلر ایچون ، دەوه کوله‌شلرینك اهمیتی اسپانیوللرك بوغا دوکوشلرینه ، انکلیزلرك خروس دوکوشلرینه ، آلمانلیلرك جیرجیر بوجکی مسابقه‌لرینه و فرانسزلرك‌ده آت قوشولرینه عطف ایتدکلری اهمیتدن دون دکلدر.

عربلرجه الك پارلاق والك جاذبه‌دار براکلنجه اولان بو کوله‌شلرك یکانه محذوری هر زمان قابل اجرا اولامامسنده ویالکز دەوه‌لرك قیزغینلق دورلرینه ، یعنی ایکی الی اوچ آیه انحصار ایتمسنده‌در. دهشتلی بر عاشق ، بر (دون ژوآن) اولان دەوه یالکز دیشینك اوغورینه دوکوشدیکی ایچون ، بو (اوته‌للو) نك حسد دامارلرینی تحریکدن بشقه چارهٔ تحریص موجود دکلدر. اوزمان سکونت وجدیت طبیعیه‌سنی ترك ایده‌رك بر آتشپارهٔ حسد کسیلیر ؛ نظری بسبتون ده‌کیشیر ، اوزون وصاپ صاری دیشلرندن بر صالیا آقار وغایت غیر طبیعی بر حال اولمق اوزره ، آت دوداغنك آلتنده پك بویوك بر کیسه پیدا اولوب ، شیشوب بوشالدقجه غریب وقورقونج بر کورولتی حاصل اولور.

بو کیسه دەوه‌یه خاص اولان متعدد معده‌لرك بری اولوب صو حفظنه خدمت ایدەر ؛ فقط بو موسمده مرض عشق زواللی حیوانی ، نه اولورسه اولسون ، بر شی ییوب ایچمکدن منع ایتدیکی ایچون صوك درجه قوریمش اولان بو کیسه خنجره‌دن کچوب آغزك خارجنه قدر اوزانیر قالیر.. بو اوزون دوره

محرومیت اثناسنده غایت آتشلی ومخوف اولدیغی واطرافده کیلر ایچون ده عادتا بر تهلکه تشکیل ایتدیکی جهتله بر بوروناسالق کچیریلیر وقانبورینه ده حلقا اوتندن معمول بر حصیر آتیلیر .

فقط ذکی دەوەجیلر حیوانلرینك بو محکومیت طبیعیەسندن استفادەیوللرینی بولوب هرطرفده بیوك دەوه کولشلری ترتیب ایدرلر . بیکلرجه حضارك اطرافنی الدقلری واسع بر میدانه نازك وصاریشین بر دیشی دەوه کتیریلیر کولشەجك د.وەلرك بری ده میدانه سوق ایدیلوب اوکنده کی لطافت مجسمه‌یه تقدیم اولونور، اوفاجق بر شاقەلاشمغه بیله صبر، برالمقسزین طبشاری یه جیقاریلیر . بونی متعاقب دیکر دەوه عینی تشریفات ایله محبوبەسنه تقدیم ایدیلوب اوده میداندن اخراج ایدیلنجه اورطەده یالکز قالان دیشی دەوه نظرلرینی متحسرانه، ارککلرك کیتدکلری طرفه اماله ایدر .

بر مدت صوکراینه هرایکی ارکك دەوه بردن میدانه کتیریلیر . فقط دیشی‌یی کوروب یانینه تقرب ایدنجەیه قدر ، اوصاریشین . نازك پرستیدهٔ روح اورتادن غائب اولور . عشقك اویاندیردیغی اك دهشتلی بر حس حسد ایله یانوب طوران بو ایکی رقیب بی فتور محبوبەسنه وصول ایچون دیکرینك اورتادن قالقماسی لزومنی پك کوزل تقدیر ایتدیکی جهتله ، بهمه‌حال برینك اولومی ایله نتیجەلنەجك اولان مصارعه دهشتله بتدار ایدر ؛ فقط حضار بو تهلکه‌لی میدان مبارزەده بولونمامق ایچون اطرافده‌کی شجرالصبار یاپراقلرینك ارقەسنده اختفا ایله اورادن کمال مراق واشتیاق ایله سیر ایدەرلر .

بو کولەش اثناسنده دەوەلرك صرف ایتدکاری قوت وبالخاصه خدعەلر تصورك خارجندەدر! یکدیکرینی آلداتمق ایچون تشبث ایتدکاری حیلەلر رقیبینك ضعفندن استفاده ایچون توسل ایلدکاری واسطەلر عادتا بر انسان کولەشنی درخاطر ایتدیرر! پهلوانلغك هرسرینه واقف ایمش کبی حرکت ایدیشلری بو غریب کولەشه بوسبتون باشقه بر صنعت فوق‌الحیوانیه بخش ایدر. صیرتلر بربرینه کیرەر ، بویونلر قاریشیر، صالیەلر آقار ، ایصیریقلر قوص قوجه ایزلر براقیر . صو کیسەسی‌ده سونوب شیشەر ، بوزولور ، بسبتون موراریر ، اوزاقلره قدر پارچه پارچه کوپوکلر نشر ایدەر .

بعضاً محاربلر توقف ایدەر. بالمجبوریه استراحته قویولورلر . زیرا نفسلری کسیله‌جك درجەیی بولمشدر. آغیر کوز قاپاقلری و بیـض ، رنکسز کیرپیکلری آرەسندن بری برلرینی سوزوب صیق صیق امتحان ایدەرلر . بوراده سالم برـدعهٔ حرب کندینی کوسترر ؛ رقیبندن دها قوتلی اولدیغنی حس ایدن پهلوان عاجز ، منهور ، بروضع مسکنت آلیر .. رقیبندن استمداد ایدیورمش کبی انظار تظلم عطف ایدەر .. جداً یورولمش ، طاقتی توکنمکه باشلامش اولان رقیبی ایسه یردن قالقمغه بیله هوسلی اولمامقله برابر غالبیتك وعد وتأمین ایتدیکی موفقیت بردن بره کوزلری اوکنده تجسم ایدەر ؛ صاریشین کوزەلنی بتون لطافتی ایله کوزر کبی اولور ، بردن بره یردن قالقوب صوك وقطعی برموفقیته طوغرو یورور . بویونی اوزاتوب ناتوان ظن ایتدیکی رقیبنی کندینه طوغری چکمك ایستر ..

ایشته حیلهٔ حرب تام قوینك تصور ایتدیکی کبی نتیجەلنمشدر .. قوجه پهلوان ساخته ضعف ومسکنتی برطرف ایدوب بتون غیظ ودهشتی ، عظمت ووحشتی ایله یردن قالقار . کندینه یاپیشمش اولان رقیبنی بربیوك هجومی ایله هوایه قالدیریر . اورادن ده یره براقیر .. بوسقوط مدهش ایله بوغولمق درجەسنه کلمش اولان بیچاره مغلوب ، قارنی ، زرنده قوجه برشیئك یوارلاندیغنی حس ایدەر .. بائرصاقلری ایچنه غالبك قانبورینك دهشتله کیردیکنی طویار . او قوجه وجود اوراده اغه صوله چالقانیر .. التنده‌کنی خردوخاش ایدەر .. [١] رقیب بدبختی ترك حیات ایدنجه کمال وقار وغرور ایله وبرقوغو ادا ونزاکتی ایله اوپ اوزون بویونی یرلره سورەر ، هواده صاللار . پك یقین اولدیغنی حس ایتدیکی آن مالکیتك لذائذ عظیمەسنی اوراده اوزاقدن اوزاغه یشایوب اعلان شادمانی الر .

[١] بعضاً رقیبنك باشنی، اوزون باجاقلری آراسنه ویاخود بالدیرلرینك شیشکین یرلری ایچنه آلوب زواللی حیوانك قولاقلرندن ، آغزندن ، کوزلرندن قان فیشقیرنجەیه قدر اوراده بی رحمانه تضییق ایدەر ..

فوق‌العاده بر یوزکج

مانش دکزینك دائمی فورطنەلرله مشهور اولمسی حسبیله معروف یوزکچلرك انظاراشتهاسنی جلب ایتمکدن خالی قالمامش اولدیغی معلومدر . بشریتك بوکبی غریب علتلرینی ضبط ایدن تاریخك نه زمان ایشه باشلادیغی معلوم اولمامقله برابر ایلك دفعه اولەرق (قپودان وەب) اسمنده برانکلیزك ١٨٧٥ اغستوسنك یکرمی بشنده مانشی یوزەرك کچدیکی پك مشهور برحادثەدر . بوندن صوکره مختلف ملتلره منسوب برطاقم ماهر یوزکچلرمانشی کچمك ایچون پك چوق تجربەلر یاپمشلر وهیچ بریسی ده موفق اولەمامشلردی . بو تجربەلری یاپانلر آراسنده قادینلر بیله بولندیغی کبی (قاتانو) اسمنده بر ایتالیان‌ده عدم موفقیتندن دولایی دلی اولمشدر .

مانش دکزینی یوزەرك کچن (بورژەس) . آغزینه غدا ویریلیر ایکن

[مقالەسنه مراجعت]

اخیراً ١٨٧٥ دنبری ایلك دفعه اولەرق (بورژس) کچن یاز برکون صباحلین انکلترەنك (دوور) شهرندن ساعت اونی اللی کچه حرکت ایتمش وایرتسی صباح ساعت سکز بچقده فرانسه طوپراغنه آیاق باصمشدر . بوجسور وماهر یوزکچك حرکاتنی تعقیبه مأمور اولمق اوزره یاننده برصندال بولنیوردی . (بورژس)هم شدت تلاطمی هم‌ده تخالف جریاناتی ایله معروف اولان مانشه غلبه چالمشدر . کندیسی مانشی یکرمی اوچ ساعت دوام ایدن برکولش نتیجەسنده یکمشدر .

حالبوکه ١٨٧٥ ده مانشی کچمکه موفق اولان (وەب) بومسافه ایچون یکرمی بر ساعت اوچ چاریکدن عبارت برزمان صرف ایتمشدر . شوحالده یوزکچلرك اك بختیاری ینه (وەب) در .

عجبا بزم اسکی خلیج واپورلری بویله برمسابقەیه اشتراك ایده بیلیرلرمیدی ؟

عرق بشر قونغرەسی

کچن سنه (لوندره) ده بر چوق مملکت مرخصلرندن مرکب اولمق اوزره بر عرق بشر قونغرەسی انعقاد ایلمش ایدی . مذکور قونغره حقنده معلومات آتیەیی قارئلریمزك انظار دقتنه عرض ایدەرز :

(لوندره) ده انعقاد ایدن ایلك عرق بشر قونغرەسی اجتماعاتنه نهایت ویرمشدر . بر چوق مختلف عرقه منسوب رسمی وغیر رسمی مرخصلری جمع ایله بونلره اقوام آراسنده اك زیاده باعث نزاع وبادئ تفرقه اولان اك چتین مسائلك برصورت مصلحانەده مناقشەسنی تکلیف ایتمك همان احراسی محال برتشبث اولمق اوزره تلقی ایدیلیوردی .

بونکله برابر دنیانك هرطرفندن ایکی بیك قدر مرخص قونغرەیه اشتراك ایلمشدر .

(لوندره) دارالفنون بناسنك قرارمش، یوکسك پنجرەلری آرقەسنده آوروپادن ، آسیادن ، آفریقا

وآمريقادن كلن وآره‌لرنده برچوق‌ده قادين‌بولنان بوهيئت‌لطيفهٔ مرخصين كندولرينه عرض‌اولنان باشلوجه مسائلی كمال شدتله وفقط بر صورت مصلحانه‌ده مذاكره و مناقشه ايلدی . علم بشر ايله اشتغال ايدن هركس . (رونك) و (زولچن) كبی علمای متبحريندن باشليه‌رق سائر بوكبی مسائل مغلقه‌يی حل وتسويه‌يه چاليشان محررلرك كافه‌سی بالذات بوقونغره‌يه اشتراك ايلمشلردی . هر آووروپا ملتی طرفندن متعدد مرخصلر كوندرلمش والوان مختلفه‌يه منسوب اولان‌ملتلر مرخصلری دخی مذاكراتی كمال‌مراق ودقتله تعقيب‌ايلمكده بولنمشلردی . آمريقا طرفندن مرخص اوله‌رق زنجی دوقتور (و. دوبووا) بولنيوردی‌كه بوندن زنجيلر ايله آمريقاليلر آره‌سنده ائتلاف تأسس‌ايتديكی آكلاشيليوردی . ديكرطرفدن فرانسه حكومتی‌ده حاضراولان متعدد مسلمانلر طرفندن پك زياده ممنونيتله تلقی ايديلن بر تدبير ماهرانه اتخاذ ايله جزاير اهاليسنك‌ده قونغره‌يه مرخص اعزام ايلملرينه مساعده ايلمش وبونلر مذاكراته شدت اشتراكلريله جلب نظر دقت ايلمشلردر .

قونغره‌يه عرض اولنان وفرانسزلر ايله جرمنلر آره‌سنده بادئ اختلاف اولان مسائلدن بری‌ده عروقك اتحاد وامتزاجی مسئله‌سيدر . بوامتزاج شايان تمنيميدر ؟ نه‌كبی نتايج بخش ايلمشدر ؟ اك مختلف طبيعت واصله منسوب ملتلرك برخريطه‌سی حالنده بولنان اوروپانك بزه كوستردیكی مثال عرق ابيضه منسوب اولان ملتلر آراسنده‌كی اتحاد وامتزاج حقنده بزه مقدار كافی اعطای معلومات ايليه‌بيلور .

بومسئله قونغره‌ده غايت حرارتلی مناقشاته وسيله اولمش ونهايت‌الامر فرانسز مرخصلرينك سرد ايتدكلری نظريه قبول ايديله‌رك بعض عروقك يكديكريله اتحاد وامتزاجی وبو صورتله بلا امتزاج محو اولملری محتمل اولان دها آشاغی جنسدن عروقك محافظه واصلاحی جهتی التزام اولنمشدر .

بوندن بشقه قونغره‌ده « اجناس انسانيه‌نك عدم دوامی» حقنده معلم (فرانج بوآس) ك ، « موسوی عرقی» حقنده موسيو (اسرائيلی قانفويل) ك ، « آمريقاده زنجی‌عرقی » حقنده دوقتور (دوبووا)نك ، « وجدان حاضر و قبائله صورت معامله » يه دائر سير (شارل نروس)ك ، « عرق ابيضك ديكرعروقه قارشی كوسترمكه مجبور اولديغی حرمت » حقنده موسيو (ده‌تورنل‌دوقونستان) ك ، « لسان بين‌الملل » ه دائر دوقتور (زامنهوف) ك ، « آفيون ايله مسكرات » حقنده دوقتور (آنيدانون) ك راپورلری‌ده مذاكره ومناقشه ايدلمشدر .

بوقونغره‌نك تأمين ايتديكی موفقيت منتظماً انعقادينه وسيله اوله‌جقدر .

سيونيست قونغره‌سی حقنده

كچن‌ياز اسويچره‌نك بال شهرنده اجتماع ايدن سيونيست قونغره‌سی رئيسی موسيو(وولفسون) طرفندن ايراد ايديلن و بزه تعلق ايتمك حسبيله ، براهميت مخصوصه‌يی حائز اولان افتتاحی‌نطقنك برصورتنه دسترس اولديغمزدن بونك باشليجه فقراتی بروجه زير اقتباس وترجمه ايديورز :

« روسيه‌ده‌كی موسويلر حقنده روا كوريلن مظالم واعتسافات كوندن كونه دها تحملفرسا برراده‌يه كلمكده‌در . رومانيا حكومتی ، رومانياده‌كی موسويلرك اصلاح احوالی حقنده بعض احكام معاهدانه رغماً ، كندی اراضيسنده‌كی موسويلری بتون حقوق سياسيه ومدنيه‌لرندن محروم براقيور . ديكر بعض ممالكده موسويلره قارشو برطاقم افكار باطله پرورده ايديليور . بعضاً اك اهميتسز بر حادثه مناسبتيله

موسويلره قارشوحقيقی برنفرت اظهار اولنيور . يكانه اميدمز تركيه‌ده‌در (!) بركون اواوبده احوالمزده برائرصلاح كوريله‌جك اولور ايسه بونك تركيه سايه‌سنده اوله‌جغنه شبهه يوقدر . سنه‌لرك انقلابات سياسيه‌سی اوزرينه ممالك سائره‌ده‌كی دينی قرنداشلرمز اقوام سائره‌نك حائز اولدقلری حقوق ومنافعك عينه مظهر اولمشلردر . موسويلره تركيه‌ده بخش اولنان حقوق متساويه‌نك جديتندن امين اولمق لازم كلير . ذاتاً تركلر اوته‌دن بری موسويلر حقنده خيرخواهانه طاورانمشلردر . هريرده بزه نظر استحقار ايله باقلديغی وحقمزده انواع مظالم واعتسافات روا كورلديكی مظلم برماضيده تركيه اسپانيادن طرد اولنان موسويلرايچون برملجأ تشكيل ايتمشدی . موسويلر اوزمان تركيه‌نك مهماننوازلغنه نصل كوونمشلرسه شمدی‌ده اويله كووه‌نيورلر . واقعا بوصره‌ده تركيه‌ده سيونيزم عليهنده برجريان افكار پيدا اولمشدر . تك توك بعض اشخاصك جهالت يا بدخواهلغی نتيجه‌سی اولان بوحركت وجريان طول مدت سوره‌مز . زيرا بوجريان برطاقم محاكمات‌باطله ومستخبرات غيرصحيحه‌دن تولد ايلمشدر . بزم اك زياده تأسف وتأثرمزی موجب اولان شی بزم كبی‌موسوی اولان بعض كسانك افكار عموميه‌يی بزم عليهمزه چويرمكه ياردم ايتملريدر . بوكيبلر بوحركتلريله بتون موسويلرك رفاه وسعادتنی دوچار تهلكه ايتدكلرينی هيچ دوشونميورلر . معمافيه بركون كله‌جك‌كه حقيقت ميدانه چيقه‌جق و او زمان سيونيزم حركتنك كرك موسويلر وكرك دولت عثمانيه ايچون بيوك برنعمت اولديغی اكلاشيله‌جقدر .

ممالك عثمانيه اقتصاديات نقطهٔ نظرندن عصرلرجه اهمال ايدلمشدر . تركيه بوكون هر زماندن زياده خارجدن كله‌جك ونافع برعنصر تشكيل ايده‌جك مهاجرلره محتاجدر . تركيه ايچون ملجأسز موسويلر قدر صادق ، فائده بخش‌مهاجرلر بولنه‌ماز . تركيه‌نك قانون‌اساسيسی بزم‌امنيت‌شخصيه‌مز‌ايچون برضمان‌وكفالتدر .

دولت‌عثمانيه‌نك اجزای متممه‌سندن ارض فلسطينده برملجأ ومأوی تداركنه معطوف آمال‌وتصورات پرورده ايتمكله كندی مقدراتمزی تركيه نكنه ربط ايتمش بولنيورز . كويا ارض فلسطينی دولت عثمانيه‌نك جسمندن قوپارمغه ومستقل برموسوی حكومتی تشكيل‌ايتمكه چاليشديغمزی ادعا ايدنلر بونی‌ياقره برجهالت ويابيوك برخيانت سائقه‌سيله سويليورلر . كويا بتون مساعی‌وتشبثاتمز مستقل برموسوی حكومتنك تشكيلنه معطوف ومصروف‌بولنديغی حقنده‌كی‌مصالره خلقی ايناندیرمق ايچون دوقتور (هرچه‌ل) طرفندن قلمه‌آلنان « حكومت موسويه » نامنده‌كی اثر اوكه سوريليور . واثرمذكورده بسط وتمهيدايديلن نظريات‌ومطالعات بزم خط حركتمزه اساس اولمق اوزره كوستريليور . حال بوكه بومحاكمهٔ عقليه بالاده‌كی ادعالرك باطل اولديغنك اك صريح دليليدر . (هرچه‌ل) حكومت موسويه عنوانلی اثرينی يازديغی زمان سيونيزم‌نه‌اولديغنی حمان حمان بيلميوردی . موی‌اليه موسويلك مسئله‌سنی دنيانك لاعلی‌التعيين بركوشه‌سنده‌برحكومت موسويه وجوده كتيرمك صورتيله حل ايتمك فكرنده ايدی . معمافيه (هرچه‌ل) سيونيستلر ايله مناسباته كيريشدكدن وحركتمزك ماهيتنی لايقيله اكلادقدن‌صوكره مستقل برحكومت موسويه‌تشكيلی مسئله‌سنی بردها قاله آلمادی . بز پروغرامزده امللريمزی ، اميدلرمزی ومقصدمزی مختصراً وواضحاً بيان ايلدك . سيونيزم ارض‌فلسطينده موسويلر ايچون حقوق عموميه‌نك تحت تأميننده اوله‌جق برملجأ تداركنه معطوف برحركتدر . دقت ايدلسون برحكومت موسويه‌دن دكل آنجق اجدادمزك وطننده برملجأ تشكيلندن بحث ايديورز . اويله برملجأكه اوراده موسوی صفتيله يشايه بيله‌جكز وهيچ بر معاملهٔ اعتسافكارانه‌يه معروض قالمقسزين اوصاف وخصائل مليه‌مزی محافظه ايده بيله‌جكز .

بز ، يكی وحر تركيه‌ده امنيت شخصيه ومليه‌مزك ضمان وكفالتنی تركيه‌نك مؤسسات مشروطه‌سنده كوريورز . معمافيه بزم حكومت عثمانيه‌دن طلب ايتمكه مجبور اولديغمز بر شی وارسه اوده موسويلرك بلا قيد وشرط تابعيت عثمانيه‌يه داخل اولملرينه امكان براقيلمسی وكنديلرينك بلامانع موسوی ملتنك آداب وعاداتنه كوره يشايه بيلملريدر . بزم غايهٔ املمز معمور وذيقدرت بر دولت عثمانيه داخلنده مرفه برملت موسويه حالنده دمكذار اولمقدر .

بال ١٣ آغستوس — بوراده منعقد سیونیست قونغره‌سی مذاکرات ومباحثاتنه دوام ایدیلیور .
قونغره اعضاسی آره‌سنده ائتلاف فکر ونظرتام اولدیغی تبین ایلمشدر .
مشهور مؤلف وفیلسوف دوقتور (ماقس نوردآو) صدر اعظم حقی پاشادن کلن واستانبول حریقزدکانی ایچون قونغره طرفندن ویریلن اعانه‌دن طولایی بیان تشکری وقونغره حقنده تمنیاتی حاوی بولنان تلغرافنامه‌یی قرائت ایلمشدر . بالجمله حاضرون شوق آمیز بر صورتده (یشاسون ترکیه ، یشاسون عثمانلی پادشاهی) دیه باغیرمشلردر . پروفسور (واربورغ) مستملکاتده‌کی سیونیست مؤسساتنك موفقیات عظیمه‌سندن بحث ایلمشدر . موسویلرك وجوده کتیردکلری ملی سرمایه حقنده‌کی راپورده بو سنه‌کی وارداتك کچن سنه‌کنی تجاوز ایلدیکی بیان اولنمشدر . قونغره مستملکاتده موسویلرله مسکون کویلر وجوده کتیرمك ایچون صرف مساعی ایدییور . سیونیست بانقه‌لرینك معاملاتی سنه‌دن سنه‌یه کسب وسعت واهمیت ایدییور . سیونیست تشکیلاتی طرفندن لونده‌ده‌کی عرق بشر قونغره‌سنه اعضا صفتیله کوندریلن عالم شهیر دوقتور (زولاشان) مأموریتی حقنده ایضاحات ویردیکی یرده موسوی ملتنك لزوم احیاسندن بحث ایلمشدر .

روسیه‌ده قحط وغلا

کچن سنه روسیه‌نك شرق ولایتلرنده شدتلی قوراقلق وحرارتدن طولایی محصوللر ادراك ایده‌میوب قاورولمش اولدیغندن مدهش برقحط ظهور ایتمشدر . بوولایتلرك اکثر سکنه‌سی اسلامدر . قحط وغلانك عظیم برمقیاسده اولمسی روسیه‌یی تدهیش ایتمشدر . حتی (دوما) مجلسی بیله قحط وغلادن اندیشه‌یه دوشه‌رك حکومتدن متعدد استیضاحاتده بولنمشدر . استیضاحات واقعه‌یه جواباً روسیه باش وکیلی موسیو (قوقوسوف) فوق‌العاده اوزون برنطق ایراد ایدرك قحط وغلانك وسعتی وقحطزدکانك تهوین احتیاجی ایچون اتخاذ ایدیلن تدابیر حقنده بیاناتده بولنمشدر . بوبیاناتك مهم نقطه‌لرینی بروجه‌آتی اقتباس ایدییورز :

« اولا بوسنه‌کی قحط وغلانك درجهٔ وسعت وعظمتی حقنده ایضاحات ویره‌یم . کچن قیش هوالر قیش مزروعاتنه ایراث خسار ایده‌جك درجه‌ده فنا دکلدی . واقعا ایلك بهار برآز کجیکدی . فقط محصولك فنا اولمسنه پك تأثیر ایده‌جك درجه‌ده دکلدی . مایس آینك اواسطنده درجهٔ حرارت امثالی کورولمه‌مش بردرجه‌ده فیرلامش اولمه‌سی ومقدار کافی یاغمور نزول ایتمه‌مسی برقاچ هفته ایچنده مزروعاتدن امید براقمادی . محصولك عدم ادراکنه باعث اولان تبدلات هوائیه‌نك اجرای حکم ایلدیکی منطقه غایت واسع اولوب (وولغا) نهری حوضه‌سیله (اورال) نهری حوضه‌سی وغربی سیبریا بومنطقه‌نك داخلنده‌در . قحط وغلانك حکم فرما اولدیغی منطقه یکرمی ولایتی شامل بولنیور . آوروپای روسیه‌ده قحط وغلا الك زیاده سکز ولایتده‌درکه بوولایتلر دخی اورنبورغ ، پرم ، قزان ، اوفا ، سیمبر ، ساراتوف ، سامارا ، اژدرهاندر . آسیاده‌کی ولایتلر قحط وغلاده دها شدیددر . (طوبول) ولایتنده وبالخصوص (قوروغان) لواسنده بر (دیساتینه) یردن انجق بریچق پود محصول آلنه‌بیلمشدر . آق بالا ، طورغای ، اورال ولایتلرنده کاملاً و (طومسکی) ولایتیله ایالات بحریه‌نك بعض طرفلرنده قسماً محصول یتیشمه‌مشدر . یوقاروده سویله‌دیکم سکز ولایتده ١٩١٠ سنه‌سنده یتیشن محصولك مقداری ٧٠٦ میلیون پود ایدی . بوسنه طوپلانیلان محصول آنجق ٢٢١ میلیون پوددن عبارتدر . مذکور ولایتلرك سنوی محصول وسطیسی ٦٠٥ میلیون پوددر . دیمك کچن سنه‌یه نسبتله بوسنه‌نك محصولی ٤٨٥ ووسطی محصوله نسبتله ٣٨٤ میلیون پود ناقصدر . شوراسی شایان دقتدرکه مذکور منطقه‌نك هرطرفنده محصولك عدم ادراکی برنسبتده دکلدر . بعض ولایتلر واردرکه ازجمله اورنبورغده بوسنه یتیشن محصول وسطی محصول سنویدن

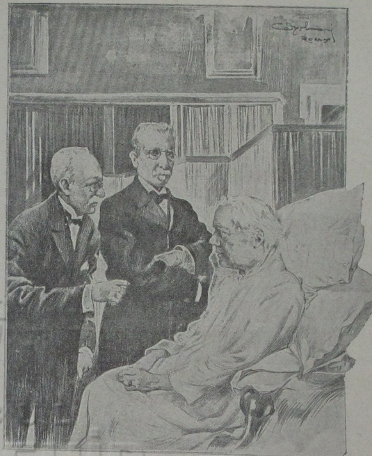
یوزده سکسان آلتی نقصاندر . اراضیٔ مزروعه‌دن قزانده یوزده آلتمش بشنده ، اوفاده یوزده سکسان آلیسنده . (ساراتوفده) ده یوزده سکسان طقوزنده ، (سامارا) ده یوزده سکساننده ، (اورنبورغ) ده یوزده سکسان سکزنده ، (اژدرهان) ده یوزده طقسان طقوزنده (دیساتینه) باشنه یکرمی پوددن آز محصول آلنمشدر . بعض یرلر وارکه دیساتینه باشنه آنجق برپود محصول النمشدر . بعض یرلرده ایکی ، بعض یرلرده اوچ ، درت ، بش پود محصول آلنمشدر . دوچار قحط وغلا اولان اهالی اون طقوز بچق میلیون نفوس اولوب بوندن سکز میلیون ایکی یوز بیك کشی کچن یازدن اعتباراً حکومت طرفندن اعاشه‌یه محتاجدر . بونلره کله‌جك سنه زراعتی ایچون تخملق ویرمك ، کله‌جك محصوله قدر اعاشه اولنمق ، حیوانات تربیه‌سیله کچیننلره حیوان یمی ویرمك ، الجای فقر وضرورتله خسته دوشنلره معاونت طبیه‌ده بولنمق لازم کلیور .

قحطزدکانك تهوین احتیاجی ایچون بزده یالکز بر نظامنامه واردرکه اودخی ١٩٠٠ سنه‌سنده تنظیم اولنمشدر . بو نظامنامه‌ده قحطزدکانه یالکز اقراضات واسطه‌سیله معاونتده بولنمق قابلدر . باشقه درلو اصول ایله معاونت قابل دکلدر . بوندن بشقه اقراض اولنان اقچه‌نك تحصیلی‌ده مشکل اولیورکه اولکی قحط وغلا سنه‌لرنده اعطا اولنان اقراضاتك هنوز ٢٢٠ ملیون روبله‌سی تحصیل اولنه‌مامشدر . اهالینك تهوین احتیاجی اصوللرینی تبدیله قرار ویردك . قحطزدکانی امور نافعه‌ده استخدام ایده‌رك تأمین معاشلرینه کافی اجرت اعطاسی ، حبوبات اولمایان یرلره طرف حکومتدن حبوبات اشترا اولنوب سوق واوجوز بها ایله فروخت ایدلسی وامور نافعه‌سی قحطزدکان محلی‌یی آعاشه‌یه کافی اولمایان طرفلرده اهالی‌یه اقراضاتده بولنلمسی یکی اصول تهوینك جمله‌سندندر . قیش زراعتنه صرف اولنمق اوزره طرف حکومتدن زراعه درت بچق میلیون تخملق ویرلمشدر . قیشین اهالینك اعاشه‌سی ایچون حبوبات صاتون آلمق اوزره قرق ایکی میلیون روبله صرفنه لزوم واردر . کله‌جك سنه‌نك یاز زراعتی ایچون دخی اوتوز میلیون پوده قریب تخملق تدارکنه لزوم واردر . حکومت شمدیدن اون میلیون پود تخملق آلمشدر . پیاسه‌نك یوکسلمه‌سی ایچون شمدیدن تخملق حبوبات کاملاً صاتون آلنمیور . (آرژانتین) ده محصول بوسنه برکتلی اولمش اولدیغندن ایلروده حبوبات فیئاتنك فیرلامسنك احتمالی یوقدر . قحطزدکانك امور نافعه‌ده استخدامنه کلنجه ، سکز میلیون قحطزدکاندن شمدیدن برمیلیون ایکی یوز اللی بیکی استخدام ایدلمکده بولنیور . بونلره تشرین اولك یکرمی اوچنه قدر بش میلیون روبله مقدارنده اجرت اعطا اولنمشدر . امور نافعه‌ده استخدام اولنه‌جق قحطزدکان ایچون قرق میلیون روبله تخصیص اولنمشدر . والیلردن ورود ایدن معلوماته نظراً یکرمی ولایتده‌کی قحطزدکان ایچون طرف حکومتدن ١١٣ میلیون روبله صرفی لازمدر . دیمك خزینه‌دن یوز یکرمی میلیون روبله تخصیصی لازم کلیور . فقط بومقدارك قطعی اولدیغنی درعهده ایده‌مم . »

سوریه‌ده ایپك محصولی

(دویچه لهوانت چایتونغ) غزته‌سی برعنوان تحتنده سوریه ایپك محصولی حقنده بروجه آتی اعطا ایدییورز :

(١٩١٠) سنه‌سنده ٤,٨٥٠,٩ کیلو قوزه استحصال ایدلدیکی حالده ١٩١١ سنه‌سنده بومقدار ٥,٩٢٠,٠٠٠ کیلویه بالغ اولمشدر . بومقدار قوزه‌دن ، ١٩٠٩ سنه‌سنده استحصال اولنان ٤٢,٠٠٠ کیلو خام ایپکه مقابل ١٩١٠ سنه‌سندن ٥١٥,٠٠٠ کیلو ایپك اخذ اولنمشدر .

پاپا ١٠ نجی « پی » وطبیب مداویلری

ایپك محصولنده‌كی بو ترقینك اسبابی آنجق ، احوال هوائیه‌نك مساعد بولنمسی ایله ایضاح ایدیله‌بیلیر. استحصال اولنان بومقدار قوزه‌نك یوزده آلتمش بشی سوریه‌ده خام ایپك حالنه كتیریله‌رك صنایعده استعمال ایدلك اوزره (لیون) شهرینه سوق ایدلمشدر. باقی قالان یوزده اوتوزبشك برخمسی مارسلیایه وبرقسم دیكری ده آفریقاده كائن (كنه) مستملكه‌سنه كوندرلمشدر. محصولات پك مساعد اولمسنه رغماً ایشجیلرك حال و موقعنده آثار سلاح كورلمه‌مشدر . هر سنه آمریقایه وقوع بولان هجرت حسبیله نادراً ایشجی بوله‌بیلدیكندن عمله اجرتی تزاید ایلمشیدی . بركیلو غرام قوزه‌نك فیئاتی اوچ فرانق اون سانتیم ایله اوچ بچق فرانق آراسنده تخالف ایدردی . (لیون) شهرنده ایسه مالك جنسنه كوره بركیلو خام ایپكه (٤٠ – ٤٥) فرانق فیئات ویریلیردی .

بناءً علیه بوفیئات ایپكجیلره بالطبع موافق كلیوردی . بو سببله ایپكجیلك كیری قالمقده اولدیغی جهتله ، یواش یواش بوصنعتك سوریه‌دن بتون بتون غائب اوله‌جغندن وسوریه‌نك یالكز قوزه اخراجی ایله اكتفا ایتمك مجبوریتنده قاله‌جغندن قورقولیور . فی الحقیقه كچن سنه اوا‌كی سنه‌یه نسبتله قوزه اخراجاتی خام ایپك اخراتندن دها واسع برمقیاسده وقوع بولمشدر .

سوریه‌ده ایپكجیلكك ترقیسی فرانسز صنایعنك منافی ایجاباتندندر .

پاپانك خسته‌لغی

پاپا اونجی پی‌نك خسته‌لغی كچن سنه موسم صیفنده ایجه تهلكه‌لی بر شكل آلمشسه‌ده طبیب خصوصیلری پروفسور ماشیافاوا وپه‌تاچی‌نك اهتماماتیله وخامتی زائل اولمشدر. ابتدا اوفاق برخنچره راحتسزلغیله باشلایان بوخسته‌لق پاپانك قواعد صحیه‌یه عدم رعایتندن واشتغالات فكریه‌سنی تنقیص ایتمك ایسته‌مه‌مسندن ناشی وخیم برشكل آلارق نهایت «طمله» علتنه منقلب اولمشدر. یتمش سكز یاشنده بولنان بومعمر اختیار ، ابتدا واتیقانك اوچنجی قاتنده‌كی محروم هوا اوطه‌سنی ترك ایتمك ایسته‌مه‌مشسه ده مؤخراً طبیبلرینك اصراریله ایلك قاتده واسع وصحی براوطه‌یه ایتمكه مجبوریت كورمشدر .

خسته‌لغنك وخامتی زائل اولور اولماز پاپا درحال حكومت روحانیه‌سنك ایشلریله مشغول اولمق ایسته‌مش وخارجیه ناظری « قاردینال مه‌ری‌ده‌لوال » ی نزدینه جلب ایده‌رك اونكله اوزون مدت ملاقات ایله‌مشدر. (برروایته كوره پاپانك خسته‌لغی براختلال شعوردن عبارتدر .)

غزته‌لرك عددی

برآمریقالی غزته ، عالم مدنیتده نشر اولنمقده اولان غزته‌لرك عددی حقنده معلومات حقیقیه الده ایتمكه چالیشمشدر . عموم غزته‌لرك عددی تقریباً آلتمش بیك قدر ایمش . آمریقای شمالی جمهوریتیله قناداده ٢٣٤٦١ ، انكلتره‌ده ٩٥٠ ، آلمانیاده ٨٠٤٩ ، فرانسه‌ده ٦٦٨١ ، آوستریا ومجارستانده ٣٩٥٨ ، ایتالیاده ٢٧٥٧ ، ژاپونیاده ١٠٠٠ ، روسیه‌ده ١٠٠٠ ، اسویچره‌ده ١٠٥٥ ، آوسترالیاده ١٠٠٠ ، هولانده‌ده ٩٥٠ ، بلچیقاده ٩٥٦ ، یونانستانده ١٣٠ وممالك سائره‌ده دخی ١٠٠٠ غزته چیقمقده ایمش . بتون دنیا غزته‌لرینك نصفی انكلیز لساننده نشر اولنمقده‌در .

لوندره ولیورپول غره‌ولری مناسبتیله

اعصار سالفه ، برچوق انقلابات وتكملاتك محضر وشاهدی اوله‌رق ، افول ایتدی .. كیمیسی سیاسی ، كیمیسی اقتصادی ، اجتماعی تبدلار احضار واكمال ایله تاریخ انسانیتی كاه شانلی ، كاه مخوف ، مستكره صحنه‌لر ، لوحه‌لرله تزیین ویا تذلیل ایله‌دی . حقوق ناس ، حاكمیت ملیه ، سربستیٔ فكر ولسان ، دماغلره اكیلوب وقت وقت نشو ونما بولان فكر حریت ومساواتك زادهٔ پرمفخرتی اولارق عرض دیدار ایتدی . فقط بعضاً ده سوائق حیوانیه‌لرینه بلا محاكمه سرفرو ایدن انسانلر بومفاخر بشری پك تجبیع ، پك وحشیانه حق ناشناسلقلر ایله لكه‌له‌یوب نفرین استقبالی دعوت ایتدیلر !

بوكون ایسه برچوق عواملك تبدیل شكل وماهیت ایتمش اولماسی طولاییسیله آمال ومطالبات بسبتون بشقه برونك آلیور .. كرك ایسته‌مك ، كرك استحصال ایتمك كیفیتلری یكی یكی وسائطله اورطه‌یه چیقیور ... اولجه استعمال ایدیلن سلاحلر مادی ، عسكری شیلر ، برر آلت تخریب ایدی . قوهٔ حربیه – بالنسبه – نادر دینیله‌جك قدر محدود احوالده مراجعت اولونیور ! اختلالجینك تفنكنه ، آنارشیستك بومباسنه مقابل یكرمنجی عصر مدنیت یكی بر سلاح كشف ایتدی : تعطیل اشغال !

اوت ! برقاچ یوز ، حتی برقاچ بیك اختلالجی اللرینه كچیردكلری اسلحه ومهمات ایله بر قوتی ، بر قوت حكومتی اندیشه‌یه دوشوره‌بیلیردی .. غالبیت احتمالنه بیله دسترس اولوردی .. فقط قوجه مملكتی ، حتی قوجه بر دولتی آچلغه ، صوسزلغه ، محرومیت كلیه‌یه محكوم ایده‌مزدی . حالبوكه اعتنا ووقوف ایله سوق واداره اولنان عمومی بر تعطیل اشغال ، صوڭ لوندره لیورپول غره‌ولرنده پك آشكار صورتده كوردیكمز اوزره ، مدنی انسانی آچلق ، صوسزلق ، سفالت ایچنده بوغوب اولدیرمه‌نك پك كوچ بر شی اولمادیغنی اثبات ایتمشدر .

قوام وتكملی نظام وانتظام اوزرینه مؤسس اولان ، وبوندن بشقه بر كافل موجودیت طانیمایان بنای مدنیت بو آجی درسلردن ، بو دهشتلی ضربه‌لردن متأثر اولمامق قابل دكلدر .. حقنی آرامق حریتی هركسه بخش ایدلمش بر نعمت اولمقله برابر اوزون وشانلی سعی وغیرت سنه‌لرینك محصلهٔ همت ثباتی اولان برطاقم قیمتلی مؤسسه‌لرك برسوء تفسیره قربان اولماسنه هیچ بر عقل سلیم جواز ویره‌مز .. افندیسندن ، ویا آلدیغی هفته‌لقدن ممنون اولمایان برقاچ ، حتی برقاچ بیك عمله‌نك قوجه برانكلیز حیات اقتصادیه‌سنی

انكلتره‌ده غره‌ولر : عمله طرفندن عقد اولنان برمتينغ [مقاله‌سنه مراجعت]

زيروزبر ايتمك ايسته‌مه‌سى ، هيچ برمنطق ، هيچ برحق ايله قابل تأليف دكلدر. مكركه غره‌و طرفدارلرينك منبع الهامى اولان سوسياليزم : « قوت نره‌ده ايسه حق د.ه اوراده‌در ! » دستورينى اس العمل اولمق اوزره قبول وتطبيق ايله‌سين .. بويله بردستورك ايسه هيچ بر مدنيتك آغوشنده يشامق ايچون الزم اولان حق حياته مالك اولماديغنى سويله‌مه‌يه لزوم وارميدر ! ؟

١٩١١ سنه‌سنده مودا

قارشيكى صحيفه‌ده‌كى رسمده ، صاغدن صوله‌صيرا ايله :

[١] تماميله مينى‌مينى كللردن ياپيلمش شاپقه . كللرك رنكى پنبه‌دن قيرمزى‌يه قدر تخلف ايدر. شاپقه‌نك اطرافنده ايكى دانه بويوك قديفه فرنك باغى واردر .

[٢] كوركلى مانتو ، آقشاملرى كيمك ايچون . سياه ايپك غازدن معمول اولوب سياه بونجوقلرله مزيندر . ياقاسى يشيل رنكليدر .

[٣] سياه قديفه‌دن شاپقه . قويو صارى شريد وكللرله مزيندر .

[٤] مور قديفه‌دن زيارت قوستومى . ياقا وقوللرى شنشيل كديسى تويندندر .

[٥] ايچى كراز رنكده وطيشى سياه بويوك حصير شاپقه . اوزرنده‌كى توى سياهدر .

[٦] زيارت توواليتى ، مائى ايپكدن معمول اولوب هرمين وسكونقلرله مزيندر .

[٧] ژوپ پانطالون موده‌سى . قويو كوموشى ايپك قاشميردن « پوتى دينه » توواليتى ، بلنده صارى كللى مائى چين ايپكدن اوفاق بركمر وار ، قورساژده هيچ برسوس يوق . يالكز ماره‌ن ياقا ، وباشلك اطرافنده مائى غازدن صاريق شكلنده برسوس واردر .

١٩١١ سنه‌سنده مودانك اشكال متحوله‌سى [مقاله‌سنه مراجعت]

[٨] بعدالظهر كييله‌جك لباس . دكزمائيسى رنكنده سه‌رژه فولارله بياض تويلى مائى فولاردن معمول . ياقا‌سى اوفاق سياه ساتن بنكلى بياض تولدن بانشه‌ت والانسيه‌ندن معمولدر .

[٩] دينه توواليتى . صارى ميلان قوماشندن معمول اولوب ايپك وسكونقلرله مزيندر .

[١٠] آقشام توواليتى . اوزرى كوموش رنكنده آلتون صاريسى غازدن و يوموشاق ساتندن معمول ، قورساژ اطرافى قديفه‌لى اسكى دانتللرله مزيندر .

[١١] باشاق رنكنده ايپكله ، مور رنكده توللرله معمول اقشام توواليتى ، قوللر اينجيله منقش قوماشدندر . اتكك الت قسمى صالقيملرله مزيندندر .

شيخ سنوسينك برتحريراتى

افريقاده ساكن شيخ السنوسى حضرتلرى اخيراً مصر وسودان طرفلرنده بولنان مريدانته ٣ ربيع الاول سنه ١٣٢٩ تاريخلى برتحريرات عموميه كونده‌رك بونده فرانسزلر طرفندن سنوسيلره قارشى وقوع بولان تجاوز وتعدياتى ارائه وتعداد ايتمشدر .

قاهره‌ده منتشر « المقطم » غزته‌سنده منظورمز اولان مذكور تحريرات عموميه‌نك ، صلى اولان عربجه‌سندن ايدبلن ، ترجمه‌سنى بروجه آتى عيناً درج ايدييورز :

نجیب وجوانمرد بر سیمای عثمانی : سلطان جم

ترجمه‌سی

« فرانسزلر (کانم) ، (کلك) و (ون) زاویه‌لرینه هجوم ایله طریقتمزه منسوب اولان آدملرك کافه‌سنی قتل ، ثروتلرینی ، اسلحه وکتابلرینی نهب ویغما ایتدکدن واورالرده موجود بولنان مبانی‌یی کاملاً یاقوب ییقدقدن صوکره سنوسیلری تا افریقا چوللرینه قدر تعقیبه قویلمشلردر .

بز ، بوآنه قدر فرانسزلره اصلا ایلیشمدیکمز کبی دائما شرلرندن توقی ایتمکده‌یز . فرانسزلر بزی دولت علیه‌یه شکایت ایدرك کویا تجاوزك بزم طرفمزدن وقوعه کلدیکنی درمیان ایلمشلردر . بو ادعا کلیاً یالاندر .

کویا بز ، سنوسیلر « واداى » سلطانته معاونت ایتمشز وفرانسزلر بوندن طولایی بزه مغبر اولمشلرایمش . بز هیچ بروقت « واداى) سلطانته معاونته بولنمامشزدر . جناب حق سلطان مشار الیهی فرانسزلره غالب ومظفر ایلمش ایسه بونده بزم نه‌قباحتمز اوله‌بیلور .

فرانسزلرك بومظالم واعتسافاتنه قارشی بز ومریدانمز دائما صبرو تحمل ایدرك جناب حقدن غیری کیمسه شکایتده بولنمدق . یالکز دولت علیه‌دن – که بزم متبوعیتمزك محافظه‌سیله فرانسزلرك منع تجاوزاتی حقنده استرحامانده بولندق – فرانسزلرك سوزینه ، القاآتنه حوالهٔ سمع اعتبار ایدلمامسنی بالخاصه رجا ایلدك .

خدانکرده دولت علیه فرانسزلرك سوزینه ایناننه‌جق اولور ایسه بز کندی منافعمزی ، حقوقمزی بالذات مدافعه‌یه مجبور اوله‌جغز . چونکه بز الله یولنده اولمکی ، یشامغه ترجیح ایدنلردنز . شمدی‌یه قدر صبر وتحملمزك یکانه سببی دولت علیه‌یه تابع بولندیغمزدن طولایی‌ایدی . دولتمزه مشکلات چیقارمامنی آرزو ایدیپورز .

فرانسزلر افریقانك شمال وغرب جهتلرنده بولنان زاویه‌لرمزه دخی تجاوز وتعدی ایله (فواز) قربنده کائن بتون املاك وعقارمزی ضبط وغضب ایتدکدن ماعدا اوراده بولندیردیغمز عثمانلی بایراغنی آتوب واریمزی یوغمزی یغما ایلمشلردر .

فرانسزلرك حالی ، اطواری بویله ایکن انکلیزلرك معاملاتی بسبتون بشقه‌در . فرانسزلر ککنه اصلا بکزه‌میور . انکلیزلرده بزم مصرده‌کی زاویه‌لرمزه مجاور اولدقلری حالده هیچ بروقت بونلره و آدملرمزه تجاوز وطریقت دولتمزی تحقیر ایتمدکدن ماعدا بالعکس تکیه‌لرمزه وطریقتمز منسوبینته حرمت ایدییورلر .

فرانسزلر بزه بو مظالمی اجرا ایده‌رکن بز چوللره طاغلره طوغری کیتدك . اورالرده جناب حقه عبادتله مشغول اولدق . بز فرانسزلره مقاومت ایتمك ایستمسه ایدك آنلر (کانم) ده‌کی زاویه‌مزه تجاوزه مقتدر اوله‌مازلردی . »

سودانده اسلامیت

(تایمس) غزته‌سنه ٥ نیسان ١٩١١ تاریخیله پارسدن اشعار اولنمشدر :

فرانسه مجلس مبعوثاننك بوکونکی اجتماعنده فرانسه‌نك شمدی‌یه قدر آفریقا اقوامی وبتخصیص سودانیلر حقنده تعقیب ایتدیکی سیاستك بوندن بویله برقاعدهٔ سالمه‌یه تابع بولندیرلمسی وبوصورتله دها بیوك موفقیات الده ایدیله‌بیلمسی ایچون عالم اسلامه عائد هردرلو معلوماتی جمعه قادر بعض مأموریندن متشکل اولمق اوزره نظارتلردن برنده برقلم مخصوصك حکومت طرفندن تأسیسنه دائر اولان طلبی متضمن تقریر بیوك بر اکثریتله قبول اولنمشدر .

بوقرارك اتخاذینی مستلزم اولان شی الیوم افریقای وسطاده بولنان فرانسز هیئت سفریه‌سنك (واداى) قطعه‌سنده اجرا ایلمکده اولدیغی حرکات حقنده آچیلان مناقشاتك طرز جریان مخصوصیدر .

مبعوثاندن (فلیکس شوتان) کچن هفته (غومپا) موقعنده ایکی فرانسز ضابطنك کیفیت قتلندن بحث ایدرك کرك بونی وکرك فرانسزلرك (آبشیر) و (درجله) نام محللرده دوچار اولدقلری هزیمتی یرلی قبائل حقنده حکومتجه تعقیب اولنان حرکات سقیمه‌یه عطف ایتمك لازم کلدیکنی ، اولجه سوداننده تعقیب اولنان (حلول مصلحانه) پولتیقه‌سنك بالآخره ترك ایدلدیکنی ، شمدی ایسه هرشیئك اوراده اجرای حرکات ایدن قوهٔ عسکریه قوماندانلغنده بولنان ضابطانه ترك اولندیغنی ، بونلرك اجراآت کیفیه‌لری یوزندن فرانسه‌نك اپی ضررلر کوردیکنی سویلدکدن صکره دیمشدرکه :

« (دارفور) قطعه‌سنك انکلتره‌یه و (وادای) قطعه‌سنك فرانسه‌یه ترکنی متضمن اولان ۱۸۹۹ تاریخلی معاهده وادای اوزرنده بر حق حکمرانی ادعا ایدن (دارفور) سلطانی طرفندن هیچ بر زمان مرعی ومعتبر عد ایدلمه‌دیکندن حکمدار مومی الیه فرانسه اراضیسنده نه‌وقت بر اغتشاش ظهور ایتمشسه بونی دائما ممنونیتله تلقی ایلمشدر . ۱۹۰۵ سنه‌سنده فرانسه حکومتی انکلیزلرك آنجق برقاچ مأمور ایله قوجه سودانی اداره‌یه موفق اولملرنده‌کی سبب وحکمتی آکلامق وبوخصوصده تدقیقات وتتبعاتده بولنمق اوزره موسیو (بوته‌ل) ی مأموریت مخصوصه ایله قاهره‌یه ، خرطومه وقوردوفانه یوللامشدی . موسیو (بوته‌ل) انکلتره طرفندن سودانده تأسیس اولنان واسلاملرك احوال واحتیاجاتندن مأمورین حکومتی دائما خبردار ایتمك وظیفه‌سیله مکلف بولنان استخبارات قلمی تشکیلاتنی وعلی العموم سودانك طرز اداره‌سنی تدقیق ایتدکدن صکره انکلیزلرك قطعهٔ مذکوره‌ده آنجق بر حامی رولنی ایفا ایتدکلرینه قناعت کتیرمشدر . مومی الیه وسائط صلحپرورانه‌یه مراجعت صورتیله آفریقایه حلول ایتمك لزومنده فرانسه حکومتنی اقناعه چالیشدیغی صره‌ده کیری چاغیریلدی . خیلی مدت مصر اردوسنده بولنمش اولوب سودان احوالنی پك ایی بیلن سلاتین پاشانك ۱۹۰۶ سنه‌سنده پاریسه کلمسی واوزمان مستملکات نظارتنده بولنان موسیو (له‌یغ) ایله کوروشمسی اوزرینه مستملکات نظارتنده عالم اسلامه متعلق معلوماتی جمعه مخصوص بر استخبارات قلمی تأسیس اولنمشدر .

حکومت اوصره‌لرده سودان حقنده مصلحانه بر پولتیقه تعقیبنه قرار ویردی ایسه‌ده نه‌چاره‌که آز بر مدت صکره بوندن صرف نظر ایدلمشدر . ۱۹۰۷ سنه‌سنده (آبشیر) شهری هجوم ایله ضبط اولندی . وادای سلطانی تخت سلطنتندن ایندیریله‌رك یرینه بردیکری سلطان اعلان ایدلدی . بو صورتله بزم ایله بر ائتلاف حاصل ایتمکه متمایل کورونن سابق سلطانك آمال ائتلافپرورانه‌سندن استفاده ایدیله‌مدی . (وادای) قطعه‌سنده ویرکولرك تحصیلنه قالقیشلدی واسارت وقتندن اول الغو اولندی .

وادای اهالیسنك احوال جدیده‌یه قارشو عدم ممنونیت اظهار ایدن قسمی (دارفور) قطعه‌سنه کچه‌رك اوراده طرفزدن مقام حکمرانیدن اسقاط ایدیلن سلطان (دودمورا) یه التحاق ایلمکله بزه قارشو رفع لوای عصیان ایتدیلر . بونك نتیجه‌سی معلومدر . ۱۹۱۰ سنه‌سی تشرین ثانیسنده میرآلای (مول) قوماندانسنده بولنان مفرزهٔ عسکریه (درنجله) ده هزیمته دوچار اولدی . بو هزیمت فرانسه‌نك بتون آفریقای مرکزیده حائز اولدیغی نفوذ واعتباری پك زیاده انکساره اوغراتدی .

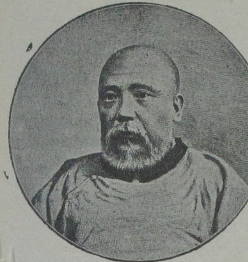
سودانده اجراآت قهرمانانه دورینك آرتق کچمش اولدیغنی آکلامالیدر . واقعا سوداننده‌کی عسکرمزی کری آله‌مایز . لکن بوقطعه حقنده‌کی سیاستمز بوندن بویله مطلقا صلحپرورانه اولملیدر . بز بوخصوصده انکلتره‌نك نیل وادیسنده تعقیب ایتدیکی عاقلانه ومدبرانه سیاستی نمونهٔ امتثال اتخاذ ایتملی‌یز .

انکلتره پك دیندار وسریع التأثر اولان اسلاملرك حسیاتی رنجیده ایده‌جك هردرلو معاملاتدن توقی ایلیور . انکلیز ضابطانی کندیلرینه ویریلن اوامری حرفی حرفنه اجرا ایتمك اعتیادنده‌درلر . ذاتاً بونلر اولجه هرنقطه‌سنی تعیین ایدیلن بر سیاستك آنجق بو صورتله منتج موفقیت اوله‌جغنی بیلدکلری ایچوندرکه اصلا وقطعا کندی باشلرینه حرکت ایتمزلر . فرانسز ضابطانی‌ده اوبولده حرکت ایتمکی اوکرنملیدرلر .

انكلترەنك آفريقادە پك بيوك موفقيات احراز ايتمسى كنديسنك اورادە آنجق بر وظيفهٔ حمايە اجرا ايتمكلە اكتفا ايتمسندن ايلرى كليور. فرانسەنك بونەوددە انكلترەنك اثرينە اقتضا ايتمسى ضروريدر.

مومى اليە بو سوزلرى سويلەدكدن صكرە مبعوثاندن مستملكات ناظرى (مسيمى) شو يولدە بياناتدە بولنمشدر:

صوك سنەلر ظرفندە بر حركت مليە صورتندە تجلى ايدن اسلاميتك آفريقادە بيوك ترقياتە نائل اولديغى قابل انكار دكلدر. واداى قطعەسندە بولنان قوهٔ عسكريەمز اون ايكى طابوردن عبارتدر. بونلر (آبشير) شهرينى اس الحركات اتخاذ ايدرك ممالك مذكورەنك بتون اقسامنى دائرهٔ انقيادە آلمق اوزرە پى در پى هر طرفە يايلمقدەدرلر. واداى سلطانى سابقى (دوودورا) يى بزە قارشو اخذ ايتديكى خصمانە طور وحركتدن فراغت ايتديرمك ايچون كنديسنە بر معاش تخصيص ايديلەجكدر. فرانسە حكومتى عثمانليلرك استيلاجويانەيە بر سياست تعقيب ايتدكلرى طرابلس قطعەسنى واداى قطعەسندن تفريق (تيبستى) (وبورقو) نام محللرك عساكرمز طرفندن اشغال ايدلمسنە مخالفدر. واقعا فرانسەنك حوالئ مذكورەدەكى حقوقى غير قابل

يوآن شيقاى

سنەلردن برى منكوب ومنفى اولان بو ذات اخيراً چين اختلالى مناسبتيلە چينى قورتارمق اوزرە رأس كارە كتيرلمشدى. صوك خبرلرە كورە رياست جمهوريتە انتخاب ايدلمشدر.

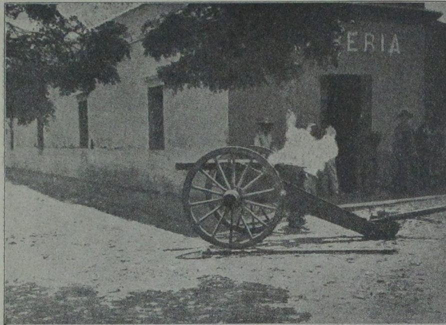

چين قواى اختلاليەسى باش قوماندانى لى ئويەن هونغ

چين اختلالى رؤساسندن دوقتور سون-يات-سەن [چين اختلال حاضرينى يكرمى سنەدن برى حاضرلايان بو ذات اخيراً چينك بر قسمندە اعلان اولونان جمهوريتك رياستنە انتخاب ايدلمشدر.]

چين اختلالندە اوچ سيماى مهم [مقالەسنە مراجعت]

مكسيقادە اختلال: ارباب اختلال طرفندن طوپ استعمالى، طوپ پاتلار ايكن طوپجيلر قاچيورلر!
[مكسيقادە آرا صيرا اختلاللر اوليور. كچن سنە بدايتلرندە اختلال الكحاد شكلى آلمشدى. اختلالجيلر رئيس جمهور «دياز» ى ايستەميورلر وبرينە كندى رئيسلرى (مادەرو) يى كچيرمك ايستەيورلردى. برچوق قانلر دوكلدكدن وحكومت طرفدارى عسكرلر ايلە اختلالجيلر بالمقابلە بعض شهرلرى ضبط وغائب ايتدكدن صوكرە نهايت مادەرو رئيس جمهور اولدى. فقط صوكرە سقوط ايتدى و الآن مملكتدە سكون وحال طبيعى تقرر ايتمەدى. رئيس جمهوردە معلوم دكلدر. كورولن رسم اختلال صفحاتندن برينە متعلقدر. اختلال محارباتك منظرهٔ يوميەسى پك غريبدى. صوك درجە مختلف، درلو درلو نكلردە، بعضاً ييرتيق اثوابلرلە بر سورو خلق عاصى كويليلرك آرەسنە قاريشيوردى. چوجقلر، اختيار اختلالجيلرلە يان يانە توفك آتيورلردى. عاصيلر صوك سيستم تفنكلرى، يكى مودل طوپلرى استعمال ايدركن، وحشيلرك مكمل، يكى آلتلرك قارشيسندە طوپدوقلرى عينى قورقو ايلە بر آز تردد ايديورلردى. بتون بو حركتلر اكلنجەلى، شايان تماشا ايدى، بر طرفندە كوچوك قوداق ماكنەلريلە غزتە مخابرلرى رسم آليوردى.]

اعتراضدر. بونكلە برابر بز فرانسەدن غايت اوزاق اولان جنكاور بر طاقم قبائل ايلە مسكون بولنان بر قطعەنك قوهٔ عسكريە ايلە اشغالى خطرناك عد ايدرز، انكلترەنك دارفور قطعەسى حقندە تطبيق ايتديكى ملايمانە وائتلافجويانە مسلك زير نفوذمزە آلمق ايستديكمز حوالى حقندە دخى تطبيق ايدلايدر. سنوسى مشايخى عطيەلر ايلە دائرهٔ سكونە آلنەجقدر. شمدى يە قدر براى تحصيل قاهرەيە كيدن واداىلى طلابى تونس مكتبلرينە دوام ايتمكە تشويق ايدلمليدر.

پك چوق تبعهٔ اسلاميەسى اولان فرانسە، سائر حكومتلرك اوزرندە بر تأثير اجرا ايتمك ايستدكلرى حركت اسلاميەيە قارشو غافل طاورانامامز.

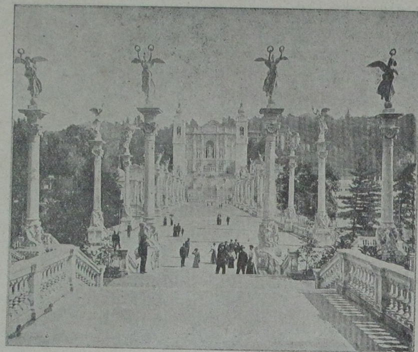
فرانسه‌ده عصیان ایدن باغجیلر ایله عسکر آراسنده برمصادمه [مقاله‌سنه مراجعت]

مستملکات نظارتنه کچدیکم کوندنبری عالم اسلام حقنده هردرلو معلوماتی جمع ایتمك وظیفه‌سیله مکلف برقلم مخصوصك تأسیسی ایچون حربیه وخارجیه ناظرلریله برقاچ دفعه تعاطئ افکار ایلدم . فرانسه‌نك زیرنفوذ و تابعیتنده بولنان اسلاملره قارشو مبالاتسکارانه ، فقط غایت عادلانه برسیاست تعقیب ایتمسی ضرورت حکمنده‌در . »

چین اختلالی

چینده مانچو سلالهٔ حکمداریسی علیهنده اخیراً وقوعه کلن و ابتدا برطاقم ایالاتك بالاشتراك بر حکومت جمهوریه تأسیس ایده‌لرینی انتاج ایده‌رك نهایت برقاچ کون اول سلالهٔ حکمداری‌نك تماماً طرد واسقاطیله نتیجه‌لنن حرکت عظیمهٔ اختلالیه‌نك ماهیتی هنوز لایقیله آکلاشیلامامشدر ، بو خصوصده الده ایدیلن معلومات شیمدیلك طبیعی ناقص اولمقله برابر هرحال شایان دقتدر . چین اهالیسی ، نسلاً تاتار اولان چین سلالهٔ حکمداریسی علیهنده اسکیدن بری دەرین برحس غیظ ونفرت پرورده ایتمکده‌در . بوحس نفرت یالکز مغایرت عرقیه‌دن دکل . برازده مذکور سلاله حکمدارلرینك حرکات ظالمانه‌سندن ایلری کلمشدر . (٥٠٠) میلیونلق معظم ومختلف العناصر برکتله تشکیل ایدن چین ایمپراطورلغی بو قدر واسع اولمایوبده قرق اللی میلیونلق برحکومتدن عبارت اولسه ایدی ، مانچولر علیهنده‌کی بونفرتك چوقدن بونتیجه‌یه منجر اولماسی ، یعنی جمهوریتك پك چوقدن اعلان ایدلمش بولونماسی لازم کلیریردی .

مانچولر علیهنده‌کی نفرت عمومیه ١٨٣٩ - ١٨٤١ اختلاللرینی وجوده کتیره‌رك دها او زمان بیله مانچولری خیلی تلاشه دوشورمشدی ؛ فقط افکار اختلالپرورانه‌نك هنوز بتون مملکته انتشار ایده‌مه‌مسی

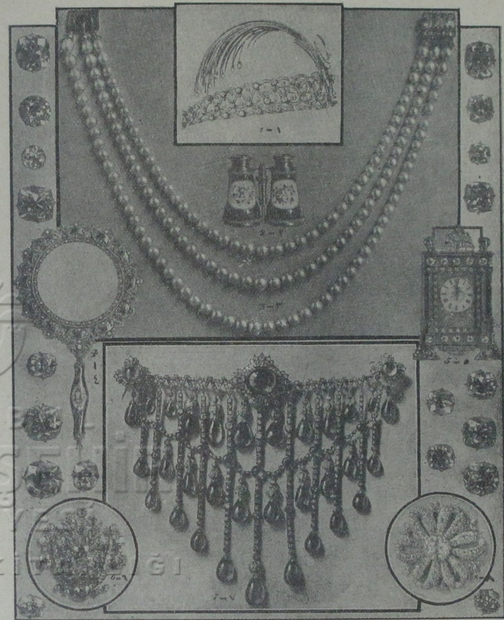
تورەن سرکیسنده محتشم برمدخل (تاریخ کشادی : نیسان ١٩١١)

[تورەن عمومی سرکیسی کچن سنه کشاد ایدلمشدر . بوسرکی‌یه دیکر دولتلرله برابر دولت عثمانیه‌ده اشتراك ایتمشدی . سرکی پارلاق برموفقیته مظهر اولدی؛ ایتالیانك سنین اخیره‌ده‌کی ترقیاتی ثابت اولدی . ثروت فنون دارەسی‌ده سرکی‌یه اشتراك اتمش ، برچوق آثار مطبوعه کوندرمشدر . فقط بالآخره دولتمزله ایتالیا بیننده ظهور ایدن حال مخاصمه دولاییسیله سرکیده تشهیر ایتدیکمز شیلرك سرکی هیئت عدولنجه لایق مکافات کورولوب کوروله‌دیکندن معلومات آلامادق ؛ بزم کبی ، تورەن سرکیسنده معمولات ومحصولاتلرینی تشهیر ایدەن دیکرعثمانلیلرده معلومات آلامادیلر . سرکی کچن صوك بهارده قاپانمشدر .]

وبوبشیوزمیلیونلق کتله آراسنده اصل چینلی اولمایان برچوق اهالی بولونماسی حسبیله حکمدارك دسائس واعتسافاتی نهایت ارباب اختلالك پای مقاومتنی کسر ایتدی . ومانچولر بو سنه‌یه قدر حکومتی محافظه‌یه مقتدر اولدیلر .

١٨٣٩ - ١٨٤١ اختلاللرینك مانچولر طرفندن کمال شدتله محو ایدلمەسی ارباب اختلالی تماميله قورقوتامادی . چونکه مذکور اختلاللری ترتیب ایدن جمعیت خفیه ، قوتی ضایع ایتمکله برابر بوسبوتون محو ایدلمش دکلدی . « بیاض نیلوفر » اسمنی طاشیان بوجمعیت مدهشه یاواش یاواش اسکی نفوذ وقوتی اکتسابه وهرطرفه یاییلمغه باشلایارق نهایت - شیمدیلك کمال موفقیتله نتیجه‌لەن - بوصوك حرکت اختلالیه‌یی وجوده کتیردی .

دنیانك هر طرفنده یکرمی میلیون قدر اعضایه وبی پایان برثروته مالك اولان « بیاض نیلوفر » جمعیت خفیه‌سنده چین اعظم ارکانندن ، حتی سرای حکمداری رجالندن برچوق ذوات عالیه ، ژاپونیاده واوروپاده تحصیل ایدن ارباب تفکر ، معلملر . ضابطلر ، مانچو خاندانندن متنفر حقیقی چینلیلر هپ

خاقان سابقك ، كچن سنه كانون اول ظرفنده پارسده فروخت ايديلن قيمتدار مجوهراتدن برقسمی
١ قادينلره مخصوص برتاج — ٢ مينالی مرصع بردوربين — ٩٢٠٠٠٠ بيك فرانغه يعنی قرق آلتی بيك ليرايه صاتيلان اينجی كردانلق — ٤ ال آينه‌سی — ٥ قونسول ساعتی — ٦ بوروش — ٧ مرصع كردانلق — ٨ بوروش . [مقاله‌سنه مراجعت]

داخلدر بونك اك بويوك مركزی ايسه اسكی اختلاللرك مقر ظهوری اولان (يانغچه) حوضه‌سيدر
شه كيم سلالهٔ حكمداری‌نك اسقاطنی اعلان" ايله چين جمهوريتنی تأسيس و رئيس اختلال « سون يات سه‌ن »ی .

رياست جمهوره انتخاب ايدرك پكين حكومتيله مذاكره‌يه كيريشن هيئتده « شانغهای » ده اجتماع ايتمشدر .

بوصوك حركت اختلاليه ايلك باشلاديغی زمان ، صبی برحكمدارك النده بولنان حكومت ايمپراطوريه مسئله‌نك وخامتنی لايقيله آكلادی . و « لی هونغ چانغ » دن صوكره چينك اك معروف واك لياقتلی رجل حكومتی اولان « يوآن شی قای » ی صلاحيت فوق العاده ايله باشوكيل وباش قوماندان صفتيله جلب ايتدی .

« يوآن شی قای » موقع اقتداره دعوت اولونديغی اثناده ، كندی مالكانه‌سنده متروك ومنزوی دها دوغروسی منفی برحالده ياشيوردی . لياقت وشهرتنه وافكار تجدد پرورانه‌سنه مبنی ، جمهوريت طرفداری اولان ارباب اختلالك بيله رياست جمهوره نامزد كوردكلری بو بيوك آدم ، برآز ترددن صوكرا ، كنديسنه تكليف اولنان وظيفهٔ مهمه‌يی قبول ايده‌رك پك قان دوكولمكه ميدان قالمقسزين اوزون مذاكرات نتيجه‌سنده ارباب اختلال ايله اويوشدی . وتماميله مضطر قالمش اولان عائلهٔ حكمداری‌يی ترك سلطنته ارضا ايتدی .

شو سطرلری يازديغمز اثناده عصر ديده چين ايمپراطورلغی آرتق موجود دكلدر . اونك مقامنده يكی برچين جمهوريتی بولونيوركه « سون يات سه‌ن » ك فراغتيله رياستنی يووان شيقای درعهده ايتمشدر .

ارباب اختلالك جداً بصيرتكارانه وحميتپرورانه برصورتده وجوده كتيردكلری بوانقلاب عظيمك نتيجه‌سی نه اولاجق؟ مغولستانك وداها سائر برطاقم ولايتك يكی جمهوريتی طانيمايارق مانچو سلاله‌سنی ايستيه‌جكلری ويا اعلان استقلال ايليه‌جكلری سويله‌نيور ؛ روسيانك ، ژاپونيانك بوقاريشيقلقلردن بالاستفاده حركات تجاوزكارانه‌يه قالقيشاجقلری روايت اولونيور . بونلرك نه‌درجه‌يه قدر دوغرو چيقاجغنی ، ايشلرك ناصل بررنك آلاجغنی تخمين ايتمك شيمديلك امكانسزدر . ميدانده محقق اولان برشی وارسه ، اوده بوكون ، مانچو سلاله‌سنك موقع اقتداردن اسقاط ايدلمش اولماسيدر .

فرانسه‌ده باغجيلر اغتشاشی

كچن سنه فرانسه‌نك شامپانيا ايالتنده ، بوايالتك حدودی حكومتجه تبديل اولنمغه تشبث ايدلمه‌سی وكذلك اوزوم عصاره‌لرينك عدم تغشيشی حقنده برقانون وضع اولونماسی سببيله ، براغتشاش چيقمشدی . بوكا دائر فرانسز غزته‌لرنده اوقوديغمز تفصيلات آتيه‌يی درج ايديورز :

١٩١١ افرنجی نيسانك سكزنجی جمعه ايرتسی كونی صباحلين ، ايش آلتلريله ، فيچيلری ، طولوملری اوموزلرنده ، قاسكتلرنده قيرمزی بر قوقارد « اوب » ، « بارسورسه‌ن » ، « بارسوراوب » باغجيلری اهالينك القيشلری آره‌سنده ، اللرنده قيرمزی بايراقلر ، شهری ترك ايتديلر .

« بارسورسه‌ن » باغجيلرينك تشكيل ايتدكلری آلايك باشنده موسيو شاروه ، ٤٣ كيلو مترولق برمسافه‌يی يورولمه‌دن قطع ايده‌جك ، التمش بش ياشنده براختيار نظره چارپيوردی . ايلك كونك اقشامی « لوسيينی » ده توقفدن صوكره ، ايرتسی كونی مظفرانه « شامپانيا » شهرينه داخل اولديلر .

بتون شهر ، شرفلرينه بايراقلرله دونانمش ، ونه زماندن بری ، اعلان ايديلن نمايشلره اشتراك ايتمك ايچون هرطرفدن غلبه‌لك قوشمشدی . نمايشلردن بيوك قارغشه‌لقلر ظهور ايتمسی محتمل اولديغی حالده مأمورينك اتخاذ ايله‌دكلری تدابير سايه‌سنده شايان اهميت هيچ برحادثه وقوع بولمايوب بر مدت دائرهٔ حكومتك پارمقلقلری اوزرنده نمايشجيلرك آل بايراغی كورلدی ايسه‌ده ، درحال پوليس طرفندن مداخله ايديله‌رك اينديرلدی .

هيئت اعيان ٢٠ نيسان ، اجتماعنده بيوك براكثريتله ، حكومتی ، ايالتك تحديد حدودينك ابقاسنه

دعوت ایده‌ن بر بیاننامه نشر ایلمشدر .

بو قرارك درحال تلغرافله « مارن » ه تبلیغی اوراده مدهش بر هیجانه سبب اولدی . وممالکتده ، باخصوص « ئه‌په‌رنای » ایله « دیزی » ده بیوك بر اختلال ظهور ایتدی . بر شامپانیا فابریقه‌سی یغما ایدلدی .

« دیزی » اختلالی ، اعیانك قرارینه قارشی حدتله‌ن باغجیلری تسکینه کفایت ایتمدی . یغمالر ، یانغینلر توالی ایدییوردی . ١٢ نیسان اقشامنده « ئه‌پرنای » علولرله قو شادلش کبی ایدی . بالخاصه « ئه‌ی » ده عصیان بتون شدت وفجاعتیلر دوام ایدییوردی . یدی شامپانیه فابریقه‌سی ، کفایت ایده‌مین عسکرك مداخله‌سنه رغماً ، بر بلوك عاصی طرفندن احراق ایدلدی . او کون « مارن »دن کلن خبرلردن متأثر اولان مجلس مبعوثان ، بوربون سراینده اعیانك قرارینه مخالف مقررات اتخاذ ایدییوردی .

عین زمانده حکومت « مارن » والیسنك تحت اداره‌سنه ، اعادهٔ آسایش ایچون ١٢، آلای سواری ، آلتی طابور پیاده‌لك برقوت یوللامشدی .

شیمدیلك بومسئله سکونه کیرمشدر .

نویورقده پوسته معاملاتی

نویورقده ٧٥١١ پوسته مأموری ، ٤٨١٨ پوسته کاتبی ، ٢٤٧١ پوسته موزعی ، ایکی یوز سکسان ایکی پوسته عمله‌سی ، ٤٥٩ موزع معاونی ، ١٨١ کاتب معاونی بولنور . یالکز اقشاملین ایکی بچق ساعت ظرفنده (هودسون) استاسیوننده‌کی مرکز پوسته‌خانه‌سی ٦٠٠,٠٠٠ مکتوب طوپلامقده اولوب شعبه‌لرده‌کی معاملات بورقمك خارجنده‌در .

نویورقده وسطی اوله‌رق هرکون پوسته‌یه ویریلن مکاتیبك عددی ٢,٢٥٨,١٤٨ ه بالغ اولور . بوندن ماعدا هرکون خارجدن ٤١٢٠٠٠ مکتوب ورود ایدر .

هرکون توزیع ایدیلن غزته‌نك ثقلتی ایسه ٤١٥٠٠٠ کیلو قدر درکه درت یوزیکرمی طون مقدارنده‌در . یالکز نویورق پوسته خانه‌سنك برسنه‌لك وارداتی ٢٢,٣٣٨,٩٧٠ دولاره بالغ اولورکه بش ملیون عثمانلی لیراسنی تجاوز ایدر .

بتون جماهیر متفقهٔ آمریقانك پوسته وارداتی ایسه ٢٢٤,١٢٨,٦٥٧ دولار یعنی قرق بش ملیون انکلیز لیراسنه قریبدر .

ضابطه ایستاتستیقی

اوچ یوز یکرمی آلتی سنه‌سی مارتندن سنهٔ مرقومه شباطی نهایتنه قدر بك اوغلی متصرفلق دائره‌سنده وقوع بولان ضرب ، جرح ، جنایت ، انتحار ، قضا وسائره‌نك مقداری بروجه آتیدر :

١٤٠٠ ضرب ، ١٥٠٤ جرح ، ٤ مضروباً وفات ، ١٩ مجروحاً وفات ، ٥ مقتولاً وفات ، مسموماً وفات ، ١ مصلوباً وفات ، ٣ مخنوقاً وفات ، ١٧ مغروقاً وفات ، ١٣ محترقاً وفات ، ١٧ منتحراً وفات ١٢ قضاءً وفات ، ٨ اسقاط جنین ، ٣٢ فعل شنیع ، ٣٨ ازالهٔ بکر وقوعاتی ظهور ایتمشدر .

خاقان مخلوعك مجوهراتی

عبدالحمیدك مجوهراتی پاریسده کچن کانون اول ظرفنده آلتی میلیون طقوز یوز سکسان بیك فرانقه صاتیلمق صورتیله بومسئله‌یه نهایت ویرلدی .

مالیه نظارتی طرفندن تخمین ایتدیریلن بو مجوهراته درت ملیون درت یوز اوتوز بیك فرانق قیمت تقدیر اولنمشیدی . تخمینی متعاقب پاریسه صورت مخصوصه‌ده بر مأمور اعزام ایتدیرلمش ومجوهراتك طبع ایتدیریلن قاتالوغی بتون مراکز مدنیه‌یه کوندرلمشدر .

پاریسده (غاله‌ری ژورژ پتی) جامکانلرنده انظار تقدیره وضع اولنان بو مجوهرات تخمینك فوقنده اوله‌رق اون کون دوام ایدن مزایده نتیجه‌سنده آلتی ملیون طقوز یوز سکسان بیك فرانغه صاتلمشدر .

مبالغ متحصله بانق عثمانی‌یه واورادن‌ده درسعادتده مالیه نظارتنه تسلیم اولنمشدر .

خاقان مخلوعك مجوهراتی یالکز بونلردن عبارت دکلدر . مجلس مبعوثانجه ویریلن قرار موجبنجه بونلردن اهمیت تاریخیه‌یی حائز اولانلر لاجل التشهیر موزه‌خانه‌یه وبر قسمی‌ده خزینهٔ همایونه تودیع ایدلمشدر .

خزینهٔ همایونه عائد اولانلر سلاطین عظام حضراتنه عائد وهر بری خاطرهٔ تاریخیه‌یی حائز ومرصع نشانلردن عبارتدر .

[عبدالحمیدك مجوهراتنك فروختندن متحصل مبالغ دونمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتنه ترك ایدلمك مقرر ایدیسه‌ده ، بیعك ختامندن صوکره بوندن صرف نظر ایدلمك ایچون بعض معاملات جریان ایتمکده وکیفیت هنوز قرارسزلق ایچنده بولونمقده ایدی]

افغانستانك ترقی وتعالیسی

تایمسدن :

لوندره‌ده متشکل آسیا جمعیتی اعضاسندن دوقتور (والترسایز) اخیراً افغانستانه سیاحت اجرا ایدرك کچن سنه لوندره‌ده منسوب اولدیغی جمعیتده بوسیاحته دائر بر قونفرانس ویرمش ، دیمشدرکه :

« افغانستانی هرکس علی العاده برشرق الکاسی اولمق اوزره بیلیر وشرق امراسندن برینك تحت اداره‌سنده برمملکت اوله‌رق طانیر . افغانستانه سیاحتمدن اول بن‌ده عین فکرده بولنیوردم . انجق افغانستانه کیدوبده اوراده‌کی احوالی رأی العین مشاهده ایدنجه وطنداشلرمك بوبابده حیات ومعلوماتی تصحیح وتوسیع ایتمك اوزره بوقونفرانسك ترتیب واعطاسنی مناسب کوردم .

وطنداشلر ! افغانستان اسکی افغان مملکتی دکلدر . سزی تأمین ایدرم‌که بسبتون دکیشمشدر . اورالری کوزیکزله کوره‌جك اولسه‌کز برشرق مملکتی اولدیغنه ایناناممزسکز .

افغانستانده هرشی واردر . امیر سابق مرحوم عبدالرحمن خان اوروپا مدنیت حقیقیه‌سندن استفاده چاره‌لرینی دوشونمش ، افغانستانك ترقی وتعالیسی عمللرینی وضع ایلمشدی . مشارالیه بوبابده صوك درجه جهد وغیرت ایتمشدر . بوامنیه اوغورنده کیجه کوندوز چالیشمشدر . خواب وراحتنی بومقصدك حصولنه فدا ایلمشدر .

عبدالرحمن خان بومساعیسنك ثمراتنه نائل اوله‌جغی برصره‌ده وفات ایتدی . کندیسنی استخلاف ایدن بیوك مخدومی امیر نصرالله خان حضرتلری باباسنك اثرینه اقتدا واقتفا ایدرك مملکتی احیا ایلدی . بوکون افغانستانده طوپ . تفنك ، قورشون ومهمات حربیه فابریقه‌لری واردر . افغان عساکری کاملاً منتظم ومجهز واونیفورمه‌لر ایله ملبسدرلر .

افغانستانده یکرمی اقدم برقاریش بیله شوسه یولی یوق ایکن برکون شوسه‌لر اوروجك آغی‌شکانی آلمشلردر . افغان ملتی اسکیدن چاپولچیلقله مشغول ایکن بوکون بونلر زراع ، کاسب ، تاجر اولمشلردر. افغانستانده حرف وصنایع پك‌زیاده ترقی ایتمشدر. مکاتب ابتدائیه پك چوقدر. کابلده یکیدن برقاچ اعدادی مکتبی وبر ایکی دارالفنون احیاءً تأسیس اولنمشدر . افغانلیلر اولجه براوروپالیدن نفرت ایدرکن الیوم اوروپالی معلملرك رحلهٔ تدریسنده بولنمغه جان آتمقده‌درلر. امیر حضرتلری بونکله‌ده اکتفا ایتمیه‌رك اوروپا علوم وفنون جدیده‌سنی فارسی لساننه [افغانستان حکومتنك لسان رسمیسیدر] ترجمه ایچون کلکته‌ده بردارالترجمه احداث وبونك نظارتنی‌شهر مذکورده بولنان افغانستان وکیل‌سیاسیسنه حواله وتودیع‌ایلمشدر. آثار مترجمه طبع اولندقدن صکره موقع‌استفاده‌یه وضع ایدلمکده‌در. امیر مشارالیه بوصورتله ملت ومملکتنه واسع مقیاسده خدمت ایتمش نامنی ابدیاً احیا وابقایه سعی ایلمشدر .

افغانستان امور زراعیه‌سنده قوللانلق اوزره یکی سیستمده زراعت ماکنه‌لری جاب ایدیله‌رك اهالی‌یه صاتلمقده‌در . بونلرك بدلی زراعدن مقسطاً استیفا اولنیور . کابلده الکتریق ، چوخه ، بز ، کاغد ، آلات جارحه وسائره‌یه مخصوص اولان فابریقه‌لری کورنجه حیران اولدم ، کندیمی اوروپاده ظن ایتدم . اون سنه صکره افغانستان عمران ومدنیت نقطه‌سندن هندستانی کیروده براقه‌جقدر . امیر حضرتلری ، علما ، فضلا ، ادبا ، ارباب تجارت‌وصنعتی سوه‌ر ، کوروشوروکندیلرینی تقدیروتشویق‌ایدر.

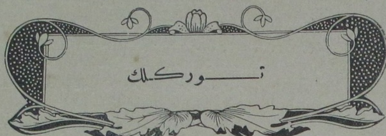
یالکز کابل شهری دکل ، افغان حکومتنه تابع وخرجکذار اولان بتون ایالتلری‌ده‌کزدم وکوزدن کچیردم . هریرده هرشی یکیدر . کوندن کونه فضل ومعرفتله اهالی تنویر فکر ایدییور . حرف وصنایعدن استفاده ایلیوز . (غزنین) شهری بوفعالیتله اسکی عمرانی بوله‌جق ، احتمالکه تکرار ایران شاعر شهیری (فردوسی) نك مدح وستایشنه لایق بردرجهٔ کماله واصل اوله‌جقدر . اوت ! فردوسی بومملکتی جنته تشبیه ایلمشیدی . بوراسی حقیقةً جنت کبی بریردر . حاصلی افغانستان ، افغان ملتی چوق دکیشمش ، طریق مدنیتده سرعتله شد مراحل ایتمکده بولنمشدر.»

آلقولیزمك دهشتلی ترقیاتی

آلقولیزم تهلکه‌سی زمان حاضرك اك بویوك مسائل اجتماعیه‌سندن برینی تشکیل ایده‌ر . غایت‌اعتدال ایله اجرا ایدلمش اولان تخمینلر ، عمله‌نك سنوی ایرادینك ٪ ١٥ نی آلقوله‌صرف ایتدیکنی کوستریور. باچیقالی برسوسیالیست صوك اون سنه ظرفنده عمله‌نك برقاچ یوز ملیون فرانق صرف وهبا ایتمش اولدیغنی ، بوپاره‌نك ایسه پك چوق محرومیتلر ، کشمکشلر ، تعطیل اشغاللر ایله الده ایدلمش اولان ضم معاشلره تقابل ایتدیکنی حساب ایدییور؛ بوحسابجه بوقدر امکلر ، اشکنجه‌لر محضا بول بول ایچمك‌ایچون اختیار ایدلمش‌اولیور .

فرانسه مالیه نظارتنك ترتیب ایتدیکی ایستاتیستیقلرده میخانه‌لرك اوتوز سنه ظرفنده ٪ ٢٥ آرتدیغنی وبوکون عددی ٤٧٧,٠٠٠ نه بالغ اولدیغنی ، قادین وچوجقلرده‌داخل‌اولمق شرطیله ٨٠ کشی‌یه‌ویالکز بویوکلر حساب ایدلسه ٣٠ کشی‌یه برمیخانه اصابت ایتمك لازم‌کلدیکنی صراحةً کورویورز . فرانسه‌ده بعض ایالات واردرکه اهالیدن ٣٨ کشی‌یه بر میخانه اصابت ایده‌ر . فرانسه‌ده هرکون یکیدن ٦ میخانه آچیلمقده‌در . ١٨٨٠ دن اول هر فرد اهالینك سنوی آلقول استهلاکاتی ٢ لیتره ایکن بوکون ٤ ، ٥ بالغ اولمشدر. نورمانديادە ایسه آدم باشنه ١٢ لیتره اصابت ایدییور !

هر حالده یریوزنده صرفیاتی تنزل ایدن برشی وار ایسه ، کورولیورکه ، اوده آلقول دکلدر ! ..

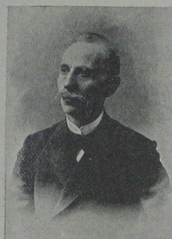
نهایت صره تورکلکه‌ده کلدی. ذاتا انسانلراوزاقلردن ، یبانجیلردن باشلار، یاواش یاواش کندیلرینه، تفسلرینه رجوع ایدرلر . سقراط ظهور ایتمه‌دن اول کوکده یلدیز صایان برچوق فیلسوفلر کلوب کچمشلردی . ملی ادیبمز احمد حکمت بکك « یاره‌لی قاناتان » نده ضعیف افندینك دیدیکی کبی « هرمملکت باشقه‌لرینك یکیلکلرینی تقلید ایله باشلادیغی انتظامه ، کندیسنك اسکیلکلرینی تحقیق ایله نهایت ویریر . بوحالده برزمانکی مقلدلر ، صوکره محقق اولورلر . »

ماضی وحالده تورکلکی ، یعنی کندیمزی تدقیق وتحقیق‌ایتمك هوسلیلری، استانبولده یاریم عصراولده وارمش؛ مصطفی جلال‌الدین بکك « اسکی ویکی تورکلر » آدلی فرانسزجه براثری شمدی کوزمك‌اوکنده طوریور [١] . لکن ، تورکلر پایتختنده تورکولوغلر زمره‌سنك تظاهری یکرمی ، یکرمی بش‌سنه مؤخردر : « صوك زمانلرده ، استانبولده تورك ملیتنی آرزو ایدن برمحفل ، سیاسی اولمقدن زیاده علمی برمحفل تشکل ایتدی . بومحفلك تشکلنده ، عثمانلیلرله آلمانلرك مناسبتی آرتمه‌سنك ، آلمان لسانه وباخصوص آلمانلرك علوم تاریخیه ولسانیه حقنده‌کی تدقیقاتنه تورك کنجلرینك آکاه اوله‌سنك خیلی تأثیری اولمشدر ، صانیورم . چونکه بوکنج محفلده ، فرانسز معقبلرنده اولدیغی کبی خفیف، Déclamatoire ادبیات وسیاسیاتدن زیاده ، کتومانه، صبورانه، مدققانه الده ایدلمش برعلم متین موجوددر . شمس‌الدین سامی ، تورکجه شعرلر مؤلف محترمی ، نجیب عاصم، ولد چلبی بومحفلك کوزه کورینه‌ن اعضاسی‌اولوب ، « اقدام » بردرجه‌یه قدر مروج‌افکارلریدر.» [٢] شو بحث ایتدیکمز زماندن ، ١٣١٠ـ١٣١٥ سنه‌لرندنبری ، تورکلر آره‌سنده تورکلك تدقیقاتی ، فاصله‌سز دکل، فقط دائما آرتمق اوزره دوام ایتمکده‌در . هله انقلابی متعاقب ، بویولده‌کی مساعی بردنبره برقاچ مثلی آرتدی . نجیب عاصم بك ، ولد چلبی افندی کبی امکدارلره بعض کنج مسلکداشلر التحاق ایده‌رك، ١٣٢٤ سنه‌سی کانون اولی اواخرنده «تورك درنکی» آدلی برجمعیت تأسیس ایتدیلر. « جمعیتك مقصدی ، تورك دیه آکیلان بوتون‌قوملرك ماضی وحالده‌کی آثار، افعال، احوال‌ومحیطنی اوکرنمه‌یه‌واوکرتمه‌یه چالیشمقدی.» [٣]

(١) Les Turcs anciens et modernes — par Moustapha Djélaleddin.— Constantinople, «Imprimerie du Courrier d'Orient.» — 1869.

[٢] « اوچ طرز سیاست » ـ صحیفه ١١ .

[٣] « تورك درنکی نظامنامه‌سی » ـ ماده ٢ .

اسماعيل بك غاسپرينسكى

روسيه‌ده ساكن توركلره اڭ چوق خدمت ايدن برمعلم (په‌داغوغ) ، متفكر بر محرر ، مسلكنده ثباتلى برغزته‌جى ، يورولمق بيلمز برخلق خادميدر . كچن عصر ميلاديڭك اورته‌لرنده قريم يارم آطه‌سنك يالى بوينده « غاسپرا »ده طوغدى . ايلك ملى تربيه‌يى ، موسقوده تحصيلده ايكن ، مسافر بولنديغى افراطله مليتپرور بر روس عائله‌سندن آلدى . ١٥ ـ ١٦ ياشنده ملى حسنك هيجانيله كريدده عاصيلرله اوغراشان عثمانليلره ياردم قصديله ، طلبه‌سى اولديغى موسقوا عسكرى اعداديسندن قاچدى . بر مدت پاريسده بولندى . ١٨٨١ سنه‌سى ، « روسيه‌ده مسلمانلر » عنوانلى روسجه اثريله محرراكه ، براز صوكره باغچه سراى مدرسه‌لرندن برنده معلملكه كيرشدى .

اسماعيل بكك اڭ بيوك اثرى اولان « ترجمان » غزته‌سى ميلادى ١٨٨٣ سنه‌سنده چيقمغه باشلامشدر ، « ترجمان » ٣٠ سنه‌در ، مسلكنى ، فكرينى اصلا ده‌كيشديرمكسزين ، انقطاعه‌ده اوغرامقسزين دوام ايديور . « ترجمان » هر نسخه‌سنده كندى مسلكنى شويله بيان ايدر : (تورك ، تاتار ، آذربايجان ، قومق ، نوغاى ، باشقرد ، اوزبك ، سارت ، تارانچه ، كاشغرى ، توركمن وسائر ناملرله معروف ترك قوملرينك جمله‌سى آراسنده منتشر ومعلوم اولان « ترجمان » ، مسلمانلر آراسنده معارفك انتشارينه واسلام مكتبلرينك اصلاحنه چاليشور . ساده وآچيق ، هركس آڭلايه‌جق صورتده قلم قوللانير .) اسماعيل بك ، نشر ايتديكى فكرلردن برقسمنك كندى حياتنده قوه‌دن فعله چيقديغنى كورمكله بختيار اولان بويوك آدملردندر . روسيه‌ده‌كى مسلمان مكتب ومدرسه‌لرينك برچوغى ، « ترجمان » ك ارشاداتى نتيجه‌سى اوله‌رق اصلاح اولندى . « اصول صوتيه » ايله اوقويوب يازمق ، روسيه تورك مكتبلرينك همان جمله‌سنده قبول اولندى . مسلمان بولونان شهرلرك برچوغنده ، نشر معارف وامور خيريه ايله اوغراشان جمعيت خيريه‌لر قورولدى . مسلمان كويلرينه قدر ياييلان اقتصادى جمعيتلر ، تعاون جمعيتلرى‌ده على الاكثر « ترجمان » ك رهبرلكى سايه‌سنده تأسس ايتمكده‌در .

اسماعيل بكك فكرينى صوك زمانلرده اڭ چوق اشغال ايدن مسأله ، عالم اسلامك غربه نسبةً اقتصاد واجتماعجه كريده قالمسى اسبابنى آرامق اوزره ، بوتون عالم اسلامدن كلمش علمادن مركب برقونفره‌عقدى مسأله‌سيدر . اوچ ، درت سنه اول بونكچون مصره كيدوب كلمشدى . بوسنه‌ده اغلب احتمال ، ينه بومقصد آرقه‌سندن قوشارق هندستانه كيتدى . بوقارى‌يه درج ايتديكمز رسمى ، هنده كيدركن استانبولده آلديرتديغى فوطوغرافيدن مأخوذدر .

توركلك فكرى عثمانلى توركلرى آره‌سنده كيتدكجه طاغيله‌رق وقوتلشه‌رك ، استانبولى وولايت مطبوعاتنك برقسمنى كنديسنه چكدى . استانبولك « تورك يوردى » ، سلانيكك « كنج قلملرى » ، مناسترك « يكى فكرى » ، اسكوبك « يكى مكتب » ، شمدى ماصه‌مك اوزرنده بولندقلرى ايچون ، بو مطبوعاتدن ايلك اوكجه خاطره كلنلريدر . كونده‌لك وهفته‌لق جريده‌لردن « طنين » ، « ترجمان حقيقت » ، « صراط مستقيم » ، « چيغير » و « حكمت » بعض خصوصيتلرى اولمقله برابر ، اساساً توركلك فكرينه خادمدرلر . عثمانلى تورك ادبياتنده ، عثمانليلرك على العموم فكرى ترقياتنده بويوك برموقع طوتان « ثروت فنون » ك

مرحوم حاجى احمد باى حسينوف

كچن سنه‌كى سالنامه‌مزده رسمى مندرج محمود باى حسينوفك بويوك برادرى ، روسيه‌ده ساكن توركلرك اڭ بويوك تجارتخانه‌لرندن حسينوف برادرلر تجارتخانه‌سنك مؤسسى واورنبورغده كائن «مدرسهٔ حسينيه» نك بانيلرندن بريسيدر . احمد باى وقارداشلرى محمود وغنى بايلر كوچوك ايكن پك فقير اولدقلرى حالده ، محضا شخصى تشبث ، سعى وغيرتلرى سايه‌سنده ميليونلر قزانمشلردى . هر اوچ قارداش قزاندقلرى ثروتدن ملتداشلرينى استفاده ايتدرديلر . يكرمى اوتوز بيك ليرايه مال اولان وكچن سنه‌كى سالنامهٔ ثروت فنونده رسمى قونيلان مدرسهٔ حسينيه‌يى ، زمانمزك احتياجنه موافق برصورتده قالوريفه‌رلى ، الكتريقلى پك مكمل بنا ايتديردكلرى كبى ، ياپديردقلرى كوى جامعلرينك ، مكتبلرينك عددى‌ده يوزلرله صاييلور . حسينوف برادرلر وفاتلرى زماننده كليتلى مبلغلرينى مدرسه‌لرينه وباشقه امور خيريه‌يه وقف ايدوب براقديلر . چوجقسز وفات ايدن احمد بايك وصيتنامه‌سيله معارف وديكر امور خيريه‌يه ترك ايتديكى آقچه يارم ميليون روبله‌يى تجاوز ايدر . قارداشى محمود بايك وقفى ده اوكا قريبدر . اوچ حسينوفك شمال تورك ملتنه ايتدكلرى اعانه‌نك مجموعى ايكى ميليون روبله‌يه بالغ اولسه كركدر . الله جمله‌سنه رحمت ايتسين !

« تورك يوردى » ينه ابراز ايتديكى حسن قبول بومهم مجموعه‌نك‌ده توركلك فكرينه هيچ مخالف اولماديغنى كوسترير .

« توركلك » ، دها صريح ومعروف برتعبير ايله « تورك عالمى » نه‌سيدر ؟ بو سطرلرى يازان ، برزمان خلق قارشيسنده توركلكدن بحث ايده‌ركن ، تورك عالمنى شويله تعريف ايتمشدى : « اسكى دنيا يارم كره‌سنى كوز اوكنه كتيريكز . اوراده اوچ قطعه واردر . غرب شماليه تصادف ايدن ويرتيق پاچاورايه بكزه‌ين قسمنى قوپاروب آتيويرك ؛ جنوب غربيده‌كى اوچ كوشه‌لى صوم و آغير قطعه‌يى‌ده انسانلرك ضعيف قوللريله قازدقلرى قنال چيز كيسندن بوكوب قوپاريويرك ؛ صاغ طرف آشاغيسنده صارقان اوچ درت چيقنتى‌يى يونتيك ... اووقت اسكى دنيانك اصل كووده‌سى قالور . ايشته بوكوده تماماً تورك يرى ، بزم مال موروثمزدر . » [٤]

تورك برنده عجبا نه‌قدر تورك ياشييور ؟ بوسؤاله قطعى برجواب بولمق خيلى مشكلدر . توركلكك اڭ چاليشقان محررلرندن آغايف احمد بك توركلرك عدد نفوسنى يتمش ، سكسان ميليون تخمين ايدر . عثمانلى توركلرى طرفندن يازلمش جغرافيا واستاتستيق كتاب ولوحه‌لرنده ، توركلرك مقدارينى كوسترير صريح وقطعى هيچ برمعلوماته تصادف اولونماز . شمس الدين سامى بكك « قاموس الاعلام » نده ارائه ايتديكى ٢٦ ميليون ، ٢٣ سنه اختيارلامش اولدقدن بشقه ، يازلديغى زمانده بيله مقدار حقيقيدن آشاغى ايدى ؛ زيرا سامى بك مرحوم روسيه توركلرينى ١٠ ميليون راده‌لرنده تخمين ايتديكى حالده ، غير روسلرك مقدارينى دائما اكسيلتمه‌يه ميال اولان روس رسمى استاتستيقلرى ، عين تاريخده روسيه توركلرينك مقدارينى ١٣ ميليوندن فضله كوسترمكده‌در .. توركلرك اڭ چوق بولندقلرى روسيه‌ده ، عدد نفوسلرى

[٤] « روسيه‌ده ساكن توركلرك حيات مدنيه ، فكريه و سياسيه‌لرينه دائر بر قونفه‌رانس » — « صراط مستقيم » جلد ٢ ، صحيفه ٢٠١ .

رسمی روس استاتستیقلرینه نظراً ١٨,٥ میلیوندر . عثمانلی تورکلری ١٠ - ١٢ میلیون تخمین اولنیور . آذربایجانده ٣ ، افغانستانده ٥ ، شرقی ترکستانله چینك دیکر اقسامنده ٦ - ٧ میلیون تورك واردر . شوحسابه کوره ، آسیا و آوروپاده‌کی مسلمان تورکلرك مقداری ٤٥ میلیون دیمکدر . بو عدد ، تورکلرك حقیقی مقدارندن دون اولابیلیر ، فقط اصلا فضله دکلدر .

٤٥ ، ٥٠ میلیونلق بو عظیم کتله ، عثمانلی تورکلری ، آذری (قافقاز) تورکلری ، قریم تورکلری ، شمال تورکلری وشرق تورکلری (قازاقستان ، اصل تورکستان وشرقی تورکستان) دینلن بش زمره‌نك ترکبندن حاصل اولور . نفوسلری خیلی چوق ، اوطوردقلری اراضی کنیش وعمومیتله منبت وزنکین اولدیغی حالده تورکلر ، معارف ، اقتصاد وسیاست جهتلرندن ، آوروپا قوملری کبی ترقی ایده‌مدیلر . یاقین زمانلره قدر ، تورك دنیاسنه حاکم اولان افکار ، قرون وسطائی قالدی . فعالیت اقتصادیه ، آوروپالیلرك بویوك استحصال و بویوك تجارت درجه‌لرینه یوکسه‌له‌مدی . فکراً ، علماً ، اقتصاداً ترقی ایده‌مه‌مك ، دها طوغریسی بشریتك ترقی حرکت عمومیه‌سنده کیری قالمق ، دائما جزایی مستلزمدر : تورکلك سیاسی حاکمیتنی غائب ایتدی ؛ برقاچ عصر اول بوتون شرق ، تورکلرك تحت حاکمیتنده ایکن ، یکرمنجی عصر میلادی ابتداسنده آز چوق مستقل یالکز بر عثمانلی تورك خاقانلغی قالمشدی .

حاکمیت سیاسیه‌نك تزلزل وضیاعی ، دیکر بعض عواملله برلکده ١٩ نجی عصر میلادینك نصف اولندن اعتباراً ، تورکلره بر ضربهٔ ایقاظ اولمشدر ؛ بونك اوزرینه تورکلر یواش ، یواش قیملدانمغه باشلادیلر . بو حرکتی ، الیوم تورك زمره‌لرینك هپسنده کوریرز . ایلك اوکجه عثمانلیلر انتباه اثری کوستره‌رك حرکته کلدیلر ؛ صوکره صره‌سیله قافقاز ، قریم وشمال تورکلری بو حرکته اشتراك ایله‌دیلر ؛ الك صوکه قالانلر ، شرق تورکلری اولدی .

تورکلکك بو حرکت ترقیپرورانه‌سی ، بر قسمی اولدیغی عالم اسلامك صوك حرکت عمومیه‌سیله علاقه داردر . غرب ایله شرق آره‌سنده مشابهت آرایانلر ، تورك - اسلام عالمنك صوك عصرده‌کی حرکتنی ، آوروپانك « انتباه وتجدد = Renaissance et Reformation » دورینه بکزه‌تمك ایسترلر . فی الواقع ، عالم اسلامك الك مدنی ومتفکر مرکزلرنده ، حیات ودنیایی اولدیغی کبی کورمك ، اسقولاستیقدن قورتولمق ، ایی وتمام یاشایارق خارجك مستولیلرینه اسیر اولمامق و بونکچونده اسلامی بالآخره اوستنه قونمش واوشوشمش یبانجی وطفیلی ماده‌لردن قورتاروب صافیت اصلیه‌سنه ارجاع ایلمك کبی آرزولر ، فکری جریانلر واردر .

آوروپاده ملیتلرك تأسسنه « رونه‌سانس ورهفورماسیون » ك کلی تأثیر و خدمتلری اولمشدی : اسکی یونان وروماتی تقلیدله باشلایان ادبیات و صنایع پك چابوق ملی بر شکله کیرمش ، (لوتر) تجدد دینینك صاغلام تملنی آتمق ایچون انجیلی خلق دیلینه ، آلمانجه‌یه ، ترجمه ایتمشدی . عالم اسلامك بو کون شاهدی اولدیغمز انقلاباتنده « انتباه » و « تجدد » ی آندیرر فکر جریانلریله برابر ، ملیت فکر وحسینك کیتدکجه متزاید بر قوت و شدت اکتساب ایتدیکنی کورمه‌مك قابل اولماز . دین اسلامله متدین اقوامك جمله‌سنده وبناءً علیه تورکلرده‌ده آرتق « معرفت قومیه = Conscience Nationale » حاصل اولمق اوزره‌در .

تورکلرده معرفت قومیه‌نك حصولی ، بر طرفدن ، « رهفورماسیون » آرزوسیله ایسه ، دیکر طرفدنده احمد بکك پك طوغری کوردیکی وجهله غرب افکارینك ودها صحیح بر تعبیر ایله آوروپا مدنیتنك تأثیری نتیجه‌سیدر : اسقولاستیقدن قورتولمق احتیاجی مسلمان مکتب ومدرسه‌لرینی ، مسلمان کتابلرینی عربلقدن تورکلشدیردی ، تورکجه‌لشدیردی ، ملیلشدیردی ؛ خطبه‌لرك ، قرآن کریمك تورکجه‌یه ترجمه‌سنی ایجاب

ایتدیردی [١] . — عین زمانده ، « ملیت عصری » دینیلان ١٩ نجی عصر میلادینك ، غربدن شرقه یوروین فکری هجوملری‌ده شرق قوملرینی وبناءً علیه تورکلری ، آز صارصمادی ؛ اونلرده ملیتلرینی ، تمثیل ایتمك اوزره بولونان قوتلرك زیر تحکمندن قورتارمق ، حتی کونك برنده آوروپا ملتلرینك یاپدیغی کبی پارچه‌لرینی طوپلایوب براشدیرمك مقدس وعلوی املنك قلبلرنده چیرپندیغنی طویمغه باشلادیلر .

لکن تورك ملتنك معرفت قومیه‌سنك حصولنه الك زیاده تأثیر ایدن عامل ، فکری اولمقدن زیاده مادی ، اقتصادی اولسه کرکدر ؛ ذاتاً دیکر ملتلرك معرفت قومیه‌سی‌ده فکری عامللردن زیاده اقتصادی عامللرك نتیجهٔ تأثیراتیدر : فنی کشفلردن طوغان بویوك استحصاللر دور اقتصادیسی ، آوروپا هیئت اجتماعیه‌لرینك حاکمیتی موقعنه صنف متوسطی (بورژوازی) یی کتیردی . متوسط صنفك مادی منافعی ، ملیتلرك تفوق وتمیزینی ایجاب ایتدیرد . کچن عصر میلادیده آوروپا قوملری ، کندی ملیتلرینه واضح وقطعی حدودلر چیزوب ، عین ملیتك اقتصادی منافعنی کمرك دیوارلری ایله صیقیشدیره‌رق ، قره ، صو وتیمور یولریله باغلایوب پکلشدیرمکده ایکن ، بوتون تورك عالمی ، دین ودیل برلکندن غیری هیچ بر رابطه‌سز کوچوك کوچوك بکلکلر ، خانلقلر ، شهرلر ونادراً پادشاهلقلر حالنده یاشییورلردی . آوروپا قوملری ، تورك عالمی باشدن باشه اقتصاداً و قسم اعظمنی‌ده سیاسةً حکم واداره‌لری آلتنه آلدقدن صوکره ، بکلرك ، خانلرك چوغی سیاسةً اورتادن قالقدی . آوروپالی صنعتکار وتاجرلر تورك یرینه اوشوشه‌رق ، یرلی معمولات مقامنه فابریقه امتعه‌سی کتیردیلر واولدن کویلره ، قصبه‌لره کافی کلدیکی حالده ، فابریقه‌لره قارشی وجودینی مدافعه ایده‌مه‌ین أل دستکاهلری محو اولدی ، کیتدی . آوروپا مدنیتی ، آرقه‌سنه طاقارق بیك درلو ذوق وسفاهت اسبابنی برابر کتیرمش و بونلره صرف اولنمق اوزره صاغلام رهن مقابلنده قولایجه آقچه اقراض ایدن بانقه‌لری کتیرمه‌یی‌ده اونوتمامشدی . تاج وتختلرینی ، حکم ونفوذ سیاسیلرینی آوروپا کولله و قورشونلری آلتنده غائب ایدن خانلر ، بکلر وبونلرك اولاد واحفادی ، املاك و اموال‌لرینی‌ده آوروپا حیاتنی حقیله طاتمق ایچون ، کندی آرزولریله اللرندن چیقاردیلر ؛ وبویله‌جه اقتصاداً واجتماعاً‌ده یوق اوله‌جق درجه‌یه کلدیلر ؛ محکوم تورك ایللرنده ، تورك آلتون سویاك وآق سویاکاری (خانزاده و اصیلزاده‌لری) اهمیت اجتماعیه‌سنی هیچ محافظه ایده‌مدی . لکن محکوم تورك مملکتلرنده ، تورك شهرلرینك کوچوك اصنافی ، اوسته‌لری وکویلی رنجبرلری آراسنده کوزی آچیق وایشکذار اولانلرندن ، آوروپالیلرك کلمه‌سیله ألدن قاچان کوچوك صنایع واعمالات و کوچوك تجارت یرینه ، آوروپالیلردن کوردکلری یکی اصول صنایع وتجارتی اجرایه قالقیشانلری بولندی ؛ آوروپالیلرك تأمین ایتدکلری آسایش ایله تأسیس ایتدکلری وسائط نقلیه بو نوع تشبثلری وتشبثلرك موفقیتنی تسهیل ایدیپوردی . ایشته بو صورتله تورك عالمنده یکی بر اجتماعی قوت ، زنکین بر بورژوازی (متوسط صنف) پیدا اولدی . شمال و آذربایجان تورکلکنك الك مهم مرکزلری اولان قازان ، اورنبورغ وباکو شهرلرینك بویوك تجار ، فابریقه‌جی ومعدنجی زنکین صنف متوسطی ، بو دیدکلریمزك مثاللریدر . صنف متوسط ملتپروردر ؛ منافع اقتصادیه‌سی ملیت فکر وحسنك انکشاف وترقیسنی ایستر . قازان ، باکو واورنبورغ بورژوازیسی اطرافنده پك چابوق ملتپرورلك نظریاتجلری (ناسیونالیسم ایده آلوغلری) طوپلاندی [٢] .

[١] « کلام قدیم » بش آلتی سنه اول باکوده آذری لهجه‌سنه ترجمه ایدیلوب طبع اولونمشدی . بو سنه شمال تورکجه‌سنه‌ده ترجمه ایدیلدی ، بو کونلرده طبع اولونمق اوزره‌در .

[٢] عثمانلی وشرق تورکلرینك اجتماعی تکاملنی ایجه تعقیب ایده‌مه‌مش اولدیغمدن ، اونلره دائر پك آز سویلمك مجبوریتنده‌یم . مبهم وناقص معلوماتمه کوره ، عثمانلی تورکلری آره‌سنده یبانجیلرك ویا عثمانلی غیر تورکلرك رقابت اقتصادیه‌سی ، شمدی‌یه قدر محکوم تورك مملکتلرنده اولدیغی درجه‌ده تورکلره تأثیر اجرا

مدرسهٔ حسینیه
متولیلری

دیکر صحیفه‌یه رسمنی درج ایدوب ترجمهٔ حالندن برآز بحث ایتدیکمز احمد بای حسینوف وبرادرلری طرفندن بنا اولونان مدرسهٔ حسینیه وقفنك متولیلری هیأتی کوستره‌ن بو رسممزده شمال تورکلری آره‌سنده فکر، قلم وپاره‌سیله خدمت ایده‌رك شهرت قازانمش برقاچ ذاتی کورمك قابلدر: (۱) احمد بای حسینوفك قارده‌شی محمود بای؛ (۲) «وقت» و «شورا» غزته‌لرینك صاحب امتیاز وناشرلری اولان آلتون معدنی صاحبلری رمییف برادرلرك کوچوکی ذاکر افندی. بو ذات ملتنه پاره‌سیله خدمت ایتدکدن باشقه، فکریله، قلمیله اعانه‌ده دخی الك ایلری کلنلردندر. روسیه‌نك برنجی مجلس مبعوثاننه اورنبورغدن مبعوث انتخاب اولونمشدی؛ (۳) فاتح افندی کریمی. «وقت» سرمحرریدر. تحصیل اعدادیسنی استانبولده اکمال ایدن بو ذات شمال تورکلرینك الك یوکسك ذکالرندن واك ایی محررلرندندر؛ (٤) حسن عطا قاضی عبشی. فقیه ومورخ اولان بو ذات (اختصاصی تورك تاریخنده‌در: «مختصر ومفصل تاریخ قوم ترکی» اثرلری چوق تدقیق وتحقیق ایله یازیلمشدر.) الیوم اورنبورغ محکمهٔ شرعیه‌سی (شمال تورکلرینك یکانه رسمی مرکزدینی وملیلری) اعضاسندندر؛ (٥) عیسی میرزا ینیکه‌یف. روسیه مجلس مبعوثانده قزان مسلمان مبعوثلرندن وعلم تربیه وتعلیم متخصصلرندندر؛ (٦) شمال تورکلرینك پك قدیم خاندان اصالتندن کناز (پرنس) آق چورینلردن حسن کناز. اوزون مدت متصرفقلرده بولنه‌رق، ملتداشلرینك منافعنه خیلی خدمت ایتمشدر؛ (۷) عبدالعلیم حضرت. مدرسهٔ حسینیه‌نك مدیری.

ایشته برطرفدن فکری عامللرك، دیکر طرفدن مادی عامللرك تأثیری نتیجه‌سی اوله‌رق تورك عالمنده، تورکلك فکر وحس ملیسی طوغمش. تعبیر دیکرله تورکلرده معرفت قومیه تکون ایتمه‌یه باشلامشدر. بو، پك طبیعی، پك مادی براحتیاجه تقابل ایتدیکی جهتله، کیتدکجه آرتاجق وقوتلنه‌جکدر.

تورکلکك بللی باشلی مراکزنده، تورکلك دوشنجه وطویغولرینك، صوك بش اون سنه‌لك تظاهراتنه دائر برفکر ایدینمك ایچون، برقاچ نوع وقایعله برقاچ یوکسك سیمایی خاطرلامق لازمدر.

مرکزلری قازان و اورنبورغ اولان شمال تورکلکنده، ایلك ناسیونالیست بورژوالر، بو شهرلرك وجوارلرنده‌کی بویوك کوبلرك جامع، مکتب ومدرسه‌لرینی یاپدیران زنکین عائله‌لر، یونوسفلر، آپانایفلر،

ایده‌مدیکندن، عثمانلی تورکلرینك فکر وحس ملیلری دها آز اویانیق اولدیغنه ذاهبم. ممالك عثمانیه‌ده، ٤ سنه اول بتون تبعه‌یه بخش اولونان سیاسی واجتماعی مساوات حقوق، غیر تورکلرك اقتصادی رقابتنی تورکلره دها شدید حس ایتدیرمه‌یه باشلامشدر؛ کوندن کونه دها بارز بر صورتده کورمکده اولدیغمز حس ملی فورانلرینك منبع حقیقیسی، ظنمجه، اقتصادی رقابتك طوبوله‌سندن باشقه بر شی دکلدر.

میرزا فتح علی آخوندوف

میرزا فتح علی بوتون تورکلر آره‌سنده ایلك دفعه تیاترو یازان بر تورك ادیبیدر. ۱۸۱۱ سنه‌سی قافقاسیانك «شکی» شهرنده طوغدی. شعر یازارق محرر الکه باشلادی. روس شاعر وادیبلرندن ملهم اوله‌رق مضحکه نویسلکه کیرشدی. اثرلرنده شرق عالمنك کولونج تجلیاتنی شدتله تنقید ایدر؛ لسانی آچیق وساده‌در. الك مشهور پیه‌سلری «مرد خسیس» و «مست علی شاه» در. ۱۸۷۸ سنه‌سی وفات ایتدی. روسیه‌ده میرآلایلق رتبه‌سنی حائز اولدیغندن، رسمی عسکری اونیفورمه‌سیله چیقاریلمشدر. [اخیراً قافقاسیاده بو ذاتك ۱۰۰ نجی سنهٔ تولدی مراسمی اجرا ایدلمشدر.]

آقچورینلر، آپاقوفلر؛ صوکره بو مکتب ومدرسه‌لری ملیلشدیرن، اورالرده مستعمل بر تعبیر ایله «اصول جدیدلشدیرن» غالیفلر، حسینوفلر، رمییفلر اولمشدر. بو حوالینك الك کوزه چارپان ملتپرورلك نظریاتجیلری ایسه، شهاب الدین المرجانیلر، قیوم ناصریلر، قاضی رشیدلر، بارودیلر، قاضی رضاء الدینلر، کریمیلر، مقصودیلر، عیاضلر، توقایلردر. شمال تورکلکی منطقه‌سنك ملی انتباهی، هیچ شبهه یوقکه جامع ومدرسه‌لردن، یعنی روح اعتباریله مسلمان وعرب اولان مؤسسه‌لردن چیقدی. بورژوازی بو عبادتخانه ومدرسه‌لرله، دین سایه‌سنده مختاریت ملیه‌یی محافظه‌یه چالیشیوردی؛ تبرعاتنك، صدقاتنك برقسم مهمنی بو مؤسسه‌لره ویریوردی. بو مؤسسه‌لردرکه شمال تورکلرینه ملی لسانله ملیتنی اخطار ایدن، تاریخنی سویله‌ین؛ ملی لسانله فنون جدیده مقدماتنی اوکره‌تمك ایسته‌ین شهاب الدین ایله قیومی یتشدیردی؛ ینه بو مؤسسه‌لردرکه قازانده ایلك دفعه ملی ابتدائیه تأسیسنه قالقیشان عالمجان البارودی‌یی تعلیم وتربیه ایتدی. لکن بو ذاتلره روسلر ویا عثمانلی تورکلری واسطه‌سیله آوروپا افکاریده سرایت ایتمه‌مش دکلدی، ایکنجی طبقه دیمك قابل اولان کریمیلر، مقصودیلر، عیاضلر و توقایلرده مدرسه شاکردلریدر؛ آنجق بونلر غرب افکارینی روسجه‌دن، حتی برابکیسی طوغریدن طوغری‌یه غربدن اقتباس ایلمش بولنیورلردی.

شمال تورکلکی بورژوازیسی، ایکنجی طبقه ناسیونالیسم خادملرینه، زمانه دها اویغون برمدافعهٔ ملیه آلتی، جریده‌لر، احداث ایدوب ویردی. قاضی رضاء الدین بن فخر الدین وفاتح افندی کریمی ریاست تحریریه‌لری آلتنده اورنبورغده چیقان «وقت» و «شورا» نك ناشرلری آلتون قازدیران رمییف قارده‌شلردر. «قزان مخبری»، «یولدوز» و «بیان الحق» ده حیاتی زنکین واورته بورژوازی‌یه مدیوندر.

قافقاز تورکلکی منطقه‌سنده، ملی تورك حرکتی باکوده تمرکز ایدیور. باکو پك زنکین نفتجیلرك یتاغیدر. باکوده ملی تورك حرکتنك تعالی وقوتلی بر شکل آلمه‌سی، زین العابدین تقی‌یف، مرتضی مختاروف کبی نفت خانلرینك ظهورندن صوکره مشهود اولور. کرچه باکونك نفتجیلك ایله کسب شهرت واهمیت ایتمه‌سندن دها اول فتح علی آخوندوف تقلیدنده قومدیالرینی یازمش، حسن بك ملیکوف «اکینجی» غزته‌سنی، انسی زاده‌لرده «کشکول» و «ضیاء قافقاسیا» لرینی چیقارمشلردی؛ لکن قافقاسیانك منتظم ودوامی ملی حرکتی باکو مسلمان - تورك بورژوازیسنك تکوننده صوکره‌در. باوده برنجی تورك

شاعر عبداه توقای

شمال تورکلرینك بو کون اك پارلاق شاعرلری اولان توقای ، هنوز ، ۲۰ ، ۲۵ یاشنده بر کنج ایسه‌ده ، شمال ترك ادبیاتنده اسمنی ابدی قیله‌جق « شوره‌لی » ، « پیغمبر » ، « شاعر » اثرلرینی یازمه‌یه وقت بوله بیلدی . « توقای » روس شاعری «لیرمونتوف» واسطه‌سیله «بایرون»ك شاکردلرندندر. حیاتی ، یازیسی ، محیطندن خوشنودسزلق ، فریاد ، وقایه اعتراض ، هر شیئی تنقید . . او متصل غایهٔ خیالنی آرار . حیاتده خیالی بولامامق اونی ازمشدر . شمدی زواللی توقای پك خسته دیورلر . . . توقای ، شمالی تورك ادبیاتنه کندی شعرلرندن باشقه ، عوام ادبیاتی ، کندی تعبیریله خلق‌مورکلرینی طوپلایه‌رق ، چوق خدمت ایتدی . بز ، چابوق اعادهٔ صحتنه دعا ایدیورز .

ناشر افکاری میلیونر تقی‌یف‌ك روسچه نشرایتدیکی « قاسپی » وایلك تورکجه جریده‌ده ینه اونك چیقارتدیغی «حیات» اولدی . « قاسپی » نك باش محرری علی‌مردان بك طوپچیباشف . الك چوق ، الك ایی والك پارلاق یازان محرری‌ده احمدبك آغایف ایدی. « قاسپی » و « حیات » دن صوکره « ارشاد » ، « یکی ارشاد » ، « تازه حیات » ، « فیوضات » [« فیوضات » علی بك حسین زاده‌نك ریاست تحریریه‌سی آلتنده چیقیوردی .] « یکی فیوضات » ، روسچه « پروغره‌س » ، « تکامل » ، « نجات » کبی برچوق غزته‌لرك هپسی باکوده وهمان هپسی تقی‌یف ، مختارف ، عاشوربکوف کبی سرمایه‌دارلرك ناشرلکیله چیقمشدر .

قافقاز تورکلری آره‌سنده ملی مکتب ، شمال تورکلری ایچنده کوریلن شکلی تماماً آلمادی . اعضای مهمه‌سی ینه سرمایه‌دارلر اولان « نشر معارف جمعیتلری » برقاچ مکمل وملی مکتبلر تأسیس ایده‌بیلدیلر سه‌ده چوجقلرك وکنجلرك چوغی روس رسمی مکتبلرینه ویریلدی ؛ طبیبلك ، آووقاتلق ، مأمورلق احتیاج وهوسی قافقاز تورکلرنده ، شمالده‌کی نسلداشلرندن دها فضله دیمك اولیوردی .

حس وفکر ملیتك تورکلکك اقسامنده صورت حصول وانکشافندن برنبذه بحث ایتدم . تورك عالمنده‌کی حرکت ملیه‌یی تام کوسترمش اولمق ایچون ، بو آیری آیری فعالیتلر آره‌سنده اوته‌دن بری موجود اولان وصوکره‌دن تأسس ایدن رابطه‌لری‌ده ذکر ایتمك لازمدر . خیلی اسکی زمانلردنبری مسلمان تورکلری بکدیکرلرینه باغلایان برمرکز فکری واردی‌که اوده مستقل تورك خاقانلغنك مقر اداره‌سی اولان استانبول شهری ایدی . استانبول ، مسلمانلر خلیفه‌سنك . تورکلر خاقاننك اوطوردیغی شهر اولدقدن باشقه ، همان بوتون تورك عالمنك حجازه کیدن یولی اوزرنده برقوناق محلی ومکتب ومدرسه‌لریله ، کیتاب وجریده‌لریله‌ده فکر وعرفان منبعی ایدی . مسلمان تورکلرك هپسی قلباً ومهمجه برقسمی فکراً استانبوله باغلی بولنیورلری . استانبول مطبوعاتی تورك عالمنك هرطرفنه آزچوق طاغیلیور وتورك عالمنك هرطرفندن استانبوله اوقومق ایچون تك توك طلبه کلیوردی . بویله‌جه تورکلك وجودینك عضولرندن ، کاشغردن ، قازاندن ، کنجه‌دن ، قونیه‌دن ، مناستردن کلن اعصابك عقده نقطه‌سی ، دماغی ، استانبول اولیور ، بودماغ واسطه‌سیله اوعضولر بربرلرینه باغلانیوردی . آنجق رابطه‌لر یالکز فکری وپك کوشکدی . کاشغر ویا قولجه‌دن استانبوله کله‌جك برتورك آیلرجه یولده قالیوردی . تورك عالمنك اقسامی

عیاض اسحاقی

شاعر توقای شمال تورکلرینك برنجی شاعری ایسه ، عیاض‌ده ، شبهه‌سز ، برنجی ناشریدر . عیاض‌قدر قازان لهجه‌سنی الك ایی أکوب بوکه‌ن ، عیاض‌قدر خلق حیاتی کوروب بیلن ، وتصویر ایده بیلن بر محرر دها یتیشمدی . عیاض ، حکایه ، رومان ، وتیاترو پیه‌سلری یازار . نه دیلنده ، نه‌ده کوستردیکی حیات ومعیشتده ، اصلا اجنبیلك یوقدر : عیاض ، باشنه فس وقالپاق کیدیریلوب اسملری دکیشدیریلمش فرنك ویاروسلری ، باشقه‌لرینك رومانلرندن آلوب کندی کتابلرینه کچیرمز . مقداری ، ۱۵ ، ۲۰ یی بولان اثرلرنده عیاض آرتق اونودیلمیه‌جق برقاچ تیپ ابداعنه‌ده موفق اولمشدر . روسیه انقلابندن اولکی ایده‌آلیست پروغره‌سیست وناسیونالیست بر تاتار شاکردی اولان « منصور » بو تیپلرك الك موفق اولمشلرندندر .

عیاض ، روسیه انقلابی اثناسنده ادبیاتی براقوب سیاسیاته دالمش ، اختلالجیلر آره‌سنه قاریشمش ، « طاڭ » ، « طاڭ ییلدیزی » کبی سوسیالیست فکرلی غزته‌لر نشر ایتمش اولدیغندن ، حکومت نظرنده میمله‌نمشدر . اوزماندن بری عیاض آرتق هیچ راحت طوراماز ؛ اجدادینك کوچبه حیاتنه رجوع ایتمش ، یاخود قرقلره قاریشمش کبیدر . یری معلوم دکلسه‌ده قلمنك سسی دائما ایشیدیلیر . شمدی زورله تنصر ایتدیریلان شمال تورکلرینك حیاتندن آلنمه بر پیه‌سی اکمال ایتمك اوزره‌در .

آره‌سنده منتظم یوللر ، سریع نقلیه واسطه‌لری واقتصادی مناسبتلر یوقدی . تورك عالمنك قسم اعظمنه روسلرك حاکم اولمه‌سی ، بونقصانلری قسماً اولسون ازاله ایتدی .

تورکلکك مختلف کومه‌لری فکراً واقتصاداً ترقی ایدوب . بویوك بورژوازی صنفی تشکل ایتمکده ایکن ، تورکلکه حاکم کسیلمش روسلر کندی اقتصادی منفعتلری ایجابیله ، بوتورك کومه‌لری آره‌سنده عادی ، تیمور وکمی یوللری تأسیس ایتدیلر ؛ بویله‌جه متفرق تورك کومه‌لری آره‌سنده مسافه اکسیلدی ، مناسبات قولایلاشدی وآرتدی . قزاندن طاشکنده برهفته ، اون کونده ، اورنبورغدن باکویه ، درت کونده ، حتی کاشغردن استانبوله نهایت اوچ هفته‌ده کیتمك امکان دائره‌سنه کیردی . تورکلك کومه‌لرینك تجاری مناسبتلری چوغالدی ؛ قورقوسز سیاح وجرأتلی تجار اولان قزان تورکی ، تورك عالمنك هرطرفنه کیده‌رك ، تجارتخانه‌لر ، مکتبلر تأسیس ایتمه‌یه باشلادی . تورك عالمنك اقسامی آره‌سنده فعال بر مبادلهٔ فکریه واقتصادیه جریانی تحصل ایتدی . وبوندن عمومی تورکلك ، « بوتون تورکلك » افکاری طوغدی .

ظنمجه « بوتون تورکلك » نظریه‌سنی مبهم برصورتده ایلك اول میدانه میدانه چیقاران ، اسکی قریم خانلرینك بوکون متروك ومنسی ، عادتا دنیادن آیری واوزاق کبی یاشایان کوچوك پایتختلرنده ، هفته‌ده بردفعه انتشار ایدن اوفاجق برغزته اولمشدر . اوتوز سنه اقدم باغچه سرایده چیقمه‌یه باشلایان بوکوچوك غزته ، « ترجمان » در ؛ « ترجمان » ك ، محرر وناشری ایسه قریم میرزالرندن غاسپرالی اسماعیل بکدر . اسماعیل بك بوتون تورك عالمنی کوز اوکنده طوته‌رق . اوکا کوره چالیشدی . ترجمانه کوره ، قزان تاتارلری ، آسیای وسطی صارتلری ، تارانجیلر ، فلان یوقدر ؛ بردین ایله متدین ، بر دیل ایله متکلم

توركار واردر . « ترجمان » محلی تورك لهجه‌لرینك اوستنده عمومی بر تورك دیلینك اوکره‌نیلمه‌سنی توصیه ایدر . اسماعیل بكك ، توركلكه ایتدیكی بویوك خدمتلردن برنجیسی ، هیچ شبهه یوق كه ملی ابتدائیه‌لرك روسیه توركاری ایچنده یایلمه‌سی اولمشدر .

اسماعیل بكك پروغرامنه نظراً ، ملی ابتدائیه‌لریمزده لسان تدریس آنا دیلی یعنی محلی لهجه اولملی وفقط اوچ درت سنه صوكره چوجق « تورك ادبی دیلنی » اوکره‌نمه‌یه باشلامالیدر . اسماعیل بكك « ادبی دیل » دن مرادی ، ساده‌لشدیریلمش عثمانلیجه‌در .

غاسپرالی اسماعیل بكك اوتوز سنه‌دن فضله بیقمه‌دن ، اوصانمه‌دن . یوروله‌دن ایتدیكی سعی ، روسلرك تأمین اسایشه وامور نافعه‌یه متعلق فعالیتلریله تسهیل اولنوب ، توركارك احتیاجات مادیه‌لرینه‌ده توافق ایله‌دیكندن ، جدی ومهم نتیجه‌لر ویردی . شمدی ، متفرق اولمایان بر « روسیه توركلكندن » بحث اولنه بیلور ؛ حتی غربك نامدار مستشرقلرندن بریسی ، اوچ ، درت ییل اقدم « شرقده یكی برملتك طوغیشنی » سلاملامشدی . بومات وجودینی . متزاید نفوسی وثروتی . مطبوعاتی . مكتب ومدرسه‌لری . ملی قونغره‌لری ، روسیه مجلس مبعوثاننده متحد ومنتظم حركت ایدن ملی فرقه‌سیله عالمه اظهار واثبات ایتمكده‌در .

توركلكك مركز طبیعیسی اولان استانبول ، توركلكك صوك ربع عصرده‌كی انتباه وفعالیتنه طوغریدن طوغری‌یه وبالواسطه مؤثر اولمقله برابر ، اعتراف اولنمالیدركه بوتأثیر استانبولك آرزوسندن زیاده ، توركلكك استانبوله انجذابندن نشأت ایتمشدر . بودورده استانبولك توركلك حقنده معین برفكر وتصوری اولدیغنی ظن ایتدیره‌جك هیچ براماره‌یه راست كلنه‌مز . توركارك هنوز یاشایان برتورك خاقانلغی پایتختندن بكلمه‌ده دها حقلی اولدقلری برخدمتی ، اولمش برخانلغك فقیر مركزی ألندن كلدیكی قدر ایفایه چالشدی ..

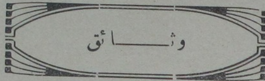
لكن بوندن صوكره نه اوله‌جق ؟ تورك عالمی ناصل براستقبال بكلیور ؟ ..

بوعظیم وقورقنج سؤاللره صحیح بر جواب ویره بیلمك ادعاسی بندن پك اوزاقدر . مع مافیه ، قوتلی غربك هنوز ضعیف شرقده طوتدیردیغی یوللره بیطرف ودقتلیجه نظرلرله باقیلمسه ، توركارك پك اوزاق اولمایان سیاسی استقباللرینه دائر ، مژده‌لی خبرلر ویرمكده تردد اولنور ... لكن توركلك ، بوقاریده ایضاحه چالیشدیغمز وجهله ، فرداً واجتماعاً اویانمقده‌در . آرتق توركارك اجتماعاً محواوله‌لری احتمالی مندفع اولمش عد اولنه بیلیر . فرداً واجتماعاً اوله‌مك ، اولمه‌مه‌یه عزم ایتمك ، سیاسةً تكرار اكتساب حیات اولنه بیله‌جكنه قوی بر دلیلدر . فرداً واجتماعاً یاشایان بر ملت ، ضایع اولمش استقلالنی ار كچ بولوب قزانه‌جقدر : بوتون سیاسی توركلك ایچون بر « بعث الموت » حقدر ...

استانبول ، ٣ شباط ١٣٢٧

آق چوره اوغلی یوسف

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك

قسمی

[سالنامهٔ ثروت فنون بوندن بویله برده وثائق قسمی آچیور . بو قسم ، هرسنه جریان ایده‌ن وقایعه دائر وثائق مهمه‌یی محتوی بولوناجقدر .]

اونیفورمه‌لر حقنده

ارادهٔ سنیه تاریخی

٨ ذی‌الحجه سنه ١٣٢٧
و ٨ کانون‌اول سنه ١٣٢٥ محمد رشاد

مجلس مخصوص وکلا مضبطه‌سی

سلطنت سنیه‌جه اوته‌دن بری اونیفورمه ایله ایفای مراسم وتبریکات ایدلمسی معتاد اولان اعیاد ایامده وکلا وداخل تشریفات اولان رؤسای مأمورین دولتك کماکان اونیفورمه ایله حاضر بولنملری واصول مشروطیت ایجابنجه مجلس عمومی اعضاسندن وکلالق مسندینه تعیین اولنان ذواتك دائرهٔ تشریفاتدن ارائه اولنه‌جق نمونه‌یه توفیقاً اونیفورمه اعمال ایتدیرملری ومرکز سلطنتله ولایاتده بولنان رؤسای مأمورینك‌ده رتبهٔ ذاتیه‌لرینه باقلمقسزین مقاملری اعتباریله اکتسا ایتملری مناسب کوریله‌جك اونیفورمه‌لرك تعیین درجاتی شفاهاً تلقی ایدیلن ارادهٔ سنیه جناب پادشاهی ایجاب عالیسندن بولندیغی تبلیغ اولنمقله کیفیت مجلس بندکانه‌مزده لدی المذاکره حکومات مشروطه‌نك اکثرنده اونیفورمه اکتسا ایدلمکده وبزده‌ده اونیفورمه‌نك کلیاً الغاسی غیرمناسب کورلمکده اولدیغندن وکلالقدن معدود نظارتلرده بولنان ذواتك دائرهٔ تشریفاتدن ارائه اولنه‌جق موده‌له توفیقاً اونیفورمه اعمال ایتدیره‌رك وکلادن بولندجه اعیاد وایام وزیارات رسمیه‌ده بونی اکتسا ایتملری ودوائر مرکزیه ایله ولایاتده وممالك اجنبیه‌ده بولنان رؤسای مأمورینك‌ده ملفوف جدولده کوستریلن درجاته کوره اونیفورمه کیمکه مأذون ومجبور اولنلری تنسیب ایدلمش اولدیغی محاطعلم عالی حضرت پادشاهی بیورلدقده قاطبهٔ احوالده امروفرمان حضرت ولی‌الامر افندمزکدر .

٧ ذی‌الحجه سنه ١٣٢٧ و ٧ کانون‌اول سنه ١٣٢٥

تذکرهٔ معروضه

وکلالقدن معدود نظارتلرده بولنان ذواتك دائرهٔ تشریفاتدن ارائه اولنه‌جق موده‌له توفیقاً اونیفورمه اعمال ایتدیره‌رك وکلادن بولندقجه اعیاد وایام وزیارات رسمیه‌ده بونی اکتسا ایتملری ودوائر مرکزیه ایله ولایاتده وممالك اجنبیه‌ده بولنان رؤسای مأمورینك‌ده درجاتنه کوره اونیفورمه کیمکه مأذون ومجبور اولملری حقنده جریان ایدن مذاکره‌یی حاوی مجلس مخصوص وکلادن تنظیم اولنان مضبطه ملفوفیله عرض وتقدیم قلنمغله ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی نه‌وجهله شرفصدور بیوریلور ایسه منطوق منیفی انفاذ اولنه‌جغی بیانیله تذکرهٔ ثناوری ترقیم قلندی افندم .

ذی‌الحجه سنه ١٣٢٧ و ٧ کانون اول سنه ١٣٢٥ صدر اعظم

حسین حلمی

شرفصادر اولان ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی‌یی مبلغ هامش

رسیدهٔ دست تعظیم اولوب مجلس مخصوص وکلانك ملفوف مضبطه‌سیله برابر منظور عالی بیوریلان اشبو تذکرهٔ سامیهٔ صدارتپناهیلری اوزرینه موجبنجه ارادهٔ سنیهٔ جناب پادشاهی شرفصادر اولمش ومضبطهٔ مذکوره‌نك بالاسی امضای همایون ملوکانه ایله توشیح بیورلمش اولمغله اولبابده امروفرمان .

ذی‌الحجه سنه ١٣٢٧ و ٨ کانون اول سنه ١٣٢٥

سرکاتب حضرت شهریاری

خالد ضیا

وزیر فورمه‌سی

وکلای فخام ، سفیر کبیرلر .

بالا فورمه‌سی

وکلالقدن معدود اولمیان دوائر نظاری ، نظارت مستشارلقلری ونظارت معاونلکاری ، ولاة ، سرتشریفاتی وترجمان دیوان همایون ، مدیر عمومیلر ، دیوان محاسبات رئیسی ، محکمهٔ تمییز رئیس اولی و رئیس ثانیلری ، شهر امینی ، امنیت عمومیه مدیری ، شورای دولت رئیس ثانیلری ، سفیر کبیرلرك غیری سفرا ، باش مدعئ عمومی .

اولی اولی فورمه‌سی

مصلحت کذارلر ، مستشار معاونلری ، شورای دولت اعضاسی ، نظارت مشاورلری ، محکمهٔ تمییز اعضاسی ، دیوان محاسبات رئیس ثانیلری واعضاسی ، باب عالی حقوق مشاورلری ومدیرلری ، متصرفلر ، سفارت مستشارلری ، وباش شهبندرلر ، استیناف رؤساسی ، استیناف مدعئ عمومیسی ، مجلس صحیه رئیسی ، دیوان همایون مدیری ومعروضات قلمی باش کاتبی ، نظارتلرك تحریرات مدیرلری ، دوائر محاسبه مدیرلری ، تشریفات مدیرلری .

اولی ثانیسی فورمه‌سی

سفارت باش کاتبلری ، برنجی صنف شهبندرلر ، دوائر تحریرات مدیرلری ، دوائر اوراق مدیرلری ، دوائر شعبه مدیرلری ، دوائر بلدیه رؤساسی ، بدایت محاکمی رؤساسی ، بدایت مدعئ عمومیسی ، قائممقاملر ، دفتردارلر ، برنجی صنف تشریفات معاونلری .

متمایز فورمه‌سی

سفارت ایکنجی کاتبلری ، ایکنجی شهبندرلر ، مدعئ عمومی معاونلری ، ولایات تحریرات مدیرلری ، ولایات استیناف حقوق وجزا محاکمی رؤساسی .

ثانیه فورمه‌لری

شهبندر وکیللری وسفارت اوچنجی کاتبلری ، ناحیه مدیرلری ، لوا تحریرات مدیرلری ومحاسبه‌جیلری ، لوا محاکمی رؤساسی ، لوا مدعیٔ عمومی معاونلری .

ثالثه فورمه‌سی

قنچلارلر ، اتاشه‌لر ، قضا محاکمی رؤساسی ، قضا مدعیٔ عمومی معاونلری .

بو جدولده سفارات وشهبندرلك مأمورینك درجه‌لری تعیین قلنمش ایسه‌ده بر سفارت هیئاتنك مراسمده اثبات وجود ایتدکلری اثناده جمله‌سنك صرمه‌لر ایچنه غرق اولنمش بولنمسی ممالك متمدنه‌ده کورلمیان احوالدن اولمسی جهتیله اونیفورمه خصوصنده بشقه برقاعده‌یه تابع طوتملری ایجاب ایدر . بناءً علیه سفیر کبیرلر وزیر وسفرای سائره بالا وسفارت مستشارلریله باش شهبندرلر اولی وسائر کاتبلرله شهبندرلر یالکز قول ویاقه‌ده صرمه‌لی اونیفورمه اکتسا ایتملری لازمدر .

آرناؤدلقده

کچن سنه حزیرانك اوچنه مصادف جمعه کونی قوصوه صحراسنده بر ایکی یوز بیك جماعتله وخلیفهٔ مسلمینك حضوریله ادا بویوریلان جمعه نمازینك ختامنده صدر اعظم حقی پاشا برابرنده سرقرین لطفی بکله ذوات سائره اولدیغی حالده کرسی‌یه چیقارق :

« ای اهالی !

« سوکیلی پادشاهمزك ، سوکیلی بابامزك بعض اراده‌لرینی تلقی ایلدم . ویازدم . سزه اوقویه‌جغم . صوکره‌ده کندیلکمدن بر قاچ سوز درمیان ایده‌جکم . دقتله دیکله‌یکز ! »

دیدکدن صوکره آتیده صورتی محرر بیاننامهٔ همایونی قرائت ایلدیلر .

بیاننامهٔ همایون

« اجداد عظاممدن سلطان مراد خداوندکار غازی حضرتلرینك دولتك تشیید مبانیٔ سطوتی اوغورنده ترك حیات ایلدیکی مشهد مبارکه کلرك خاکپای مبارکنی زیارت ایلدم . دولت وملت عثمانیه‌نك تعالیٔ شان وشوکت وتزاید رفاه وسعادتنه وقف حیات ایتمك خصوصنده‌کی عهد ومیثاقمی بو محل مقدسده‌ده تکرار ایتدم . حضرت خداوندکار کبی بر حکمدار معظمك خاطراتیله مالی اولان بو کوزل قطعه‌نك کچن سنه قارده‌شلر آره‌سنده سفك دماء کبی بر مصیبته اوغرامسی بنی دلخون ایتمشدی . فقط بو صره‌ده یا کلش بر یوله صاپمش اولان بر قسم آرناوود اولادمك پادشاهلرینه ودولت علیه‌مزه صداقت قلبیه‌لرندن امین اولدیغمدن بو احوالی آنلرك جهالتنه وبعض مفسدلرك تشویقاتنه قاپیلملرینه عطف ایتمشدم . سیاحتم اثناسنده تبعه‌م طرفندن کوردیکم مأثر صداقت وصمیمیت بو امنیه‌نك یا کلش اولمادیغنی اثبات ایلدی‌که اشبو مأثر اعتماد ایله حادثات زائله‌دن طولایی مظنون ومحکوم اولانلر حقنده قانون مخصوصنده مصرح اولان شرائط دائره‌سنده عفو اعلان ایدییورم وبو کوزل مملکتی انواع مصیبته دوچار ایدن قان کودمك عادتنك بمنه الکریم بردها باش کوسترمه‌مسی ایچون موجود دیت دعوالرینك کاملاً بیتیرلمسی ، بی‌قدرت مدیونلرك ویره‌جکلری دیتلرك طرف دولتدن تسویه‌سی ضمننده تخصیصات اعطاسنه دائر اولان قانونه‌ده وضع امضا ایلیورم . امید ایده‌رم‌که بعدما آرناوود اولادلرمك جمله‌سی نجات ، قانونه اطاعتده اولدیغنی تقدیر ایده‌رك کندیلرینی

بونك خلافنه سوقه چالیشه‌جق فسده‌یه اتباع ایتمزلر وقان کودمك عادتنی‌ده ترك ایله حقلرینی شرع وقانونده آرارلر . بو صورتله انشاالله مرفه ومسعود اولورلر . ورضای شاهانه داخلنده بولونورلر . بن بو خصوصده‌کی دعامك قبولنی جناب حقدن تضرع ونیاز ایدرم . »

* * *

بیاننامه‌نك قرائتنی متعاقب صدر مشارالیه کندی طرفلرندن بروجه آتی نطقی ایراد ایتمشلردر :

« شمدی آرناوود قرداشلرم ! برآزده بنی دیکله‌یك . بوکون چوق بیوك بر کوندر . دولتك روم ایلیده پرلشمه‌سنه سبب اولان محاربه بو صحراده اولدی . بو قوصوه محاربه‌سیدرکه دولتی روم ایلی‌ده پرلشدیردی . بو نقطه‌ده بر پادشاهمز شهید اولدی‌که خاندان سلطنتك آرناوودلغه ابدی بر یادکاریدر . بوکون اللهه چوق شکر ، پادشاهمز کلیور ، اونی ، کندی جدینك مزارینی زیارت ایدییور . بو قدر مسلمانی یالکز سنه‌ده بر دفعه کعبه‌ده کورورسکز . ایشته بوکون قوصوه صحراسی ایکنجی بر کعبه اولدی . فقط پادشاهمزك دیدیکی کبی هپمزك کچن سنه کوجمزه کیدن برشی اولدی . بو مملکتده مسلمان قانی دوکولدی . مسلمان مسلمانی اولدیردی . بو اوله‌جق شی دکلدی . هپمزی محزون ایتدی . مسلمان مسلمانی اولدیرمز . انشاالله بوندن صوکره بردها بویله حال اولماز . بعض جاهللر ـ اما هپ پادشاهمزه صادقدرلر ، دولته جانی ویررلر ، حتی بن مجلس مبعوثانده‌ده سویلدم ، آرناووداق عثمانلی پادشاهلرك تاجنك اك قیمتلی برجوهری ، بر پرلانطه‌سیدر دیدم . الله ایچون بن بویله بیلیورم ، بویله‌جه شاهدم ـ بعض فسده‌نك القاآتنه قاندیلر .

سزك ایکی قباحتکز وار . بری جاهلسکز . دیکری ده کیم برشی سویلرسه قانیور ، او فنا آدملره اویورسکز . دائما هر ملتده ایی آدملرده واردر ، فنا آدملرده واردر . کیم اولورسه اولسون فنا برشی سویلرسه قانمیکز . پادشاهمزده امر ایدییور . فنا آدملره اویمایك . بر فنا یوز ایی‌یی بوزابیلور . اونك ایچون بن‌ده کلیرده سزه فنا برشی یاپك دیرسه‌م یاپمایك . اما سزلر اونلری ایی بیلیورسکز . خلقی فنالغه سوق ایدن بیوکار ، ایی آدم اولماز . کرچکدن بیوك اولان آدم خلقی ایلکه کوتورندر . ایشته اونك ایچون پادشاهمز بیوریورکه « بن کلدم ، کوردم ، آکلادم‌که بو حال جاهللکدر . بو ملت بیوك بر ملتدر . » بو ملت پادشاهمزك اوغورینه جانی ویرمکه حاضردر . « حاضرز صدالری » ایشته بویله بیوك بر کونك حرمتنه پادشاهمز امر ایتدیلرکه کچن سنه اولان شیلر اونوتیلسون ، خاطرده قالماسون . اوده نه اولور . حبسه کیرنلر چیقار ، قاچانلر کلور . هرکس چولوغنی چوجوغنی بولور . بونك ایچون بر قانون نشر اولنیور . بوندن صکره بردها انشاالله مملکتده بویله برقارده‌ش قانی دوکولدیکنی کورمه‌یز « پادشاهم چوق یشا صدالری » صوکره پادشاهمزك ایکنجی بر اراده‌سی دها واردر . بو مملکتده قان کودمك عادتنك ترکی . بو فنا برشیدر . او ، اونی اولدیرییور ، اوده‌کی بریکنی اولدیرییور . بو اولماملیدر . بوکا نه شریعت راضی نه اه راضی . نه‌ده قانون راضیدر . بریسی برینی اولدیرییور صکره یوز مسلمان بو یوزدن اولیور . بو عادت‌ده ارتق بیتسون بیوردیلر . شیمدی‌یه قدر برطاقم آدملر دیت ویرمه‌مشلر . بونك ایچون پادشاهمز « ٣٠٠٠٠ » لیرا احسان ایدییور . « پادشاهم چوق یشا آوازه‌لری » اوده پادشاهمزك احسانیدر . قومیسیونلر تشکل ایده‌جك ، ایشلره باقیله‌جق ، بو دعوالر تمیزلنه‌جك .

بن‌ده سزه ولی نعمتمز افندمزك امرلرینی تبلیغ ایدییورم : فنا آدملره اویمه‌یك فنا سوزی دیکله‌مه‌یك .

شونك بونك سوزلرینه اویمایك . هر شیده قانونه مراجعت ایلیك . نجات قانونده‌در . بز برلشیر ایسه‌ك ، قوتلی اولور ایسه‌ك ، کیمسه فنالق ایده‌من ، وقط بویله نفاق وشقاق ایله وقت کچیرر ، بربریمزی بوغازلیه‌جق اولور ایسه‌ك مملکتمز معاذالله المزدن کیدر ، قوردلر قوشلر ییر . پادشاهمزك آرزوسی کبی قرده‌ش اوله‌رق یشایلك ، بو مملکت اینجو کبی بر مملکتدر . پادشاهمزك دیدیکی کبی اولورسه راحت اولورسکز . افندمز بونمازده سزك ایچون دعا ایتمشدر . جناب حق دعاسنی قبول ایدر ، راحت اولورسکز .

عثمانلی – ایتالیا محاربه‌سی حقنده

ایتالیا دولتنك طرابلس غرب حقنده حقوق دول قاعده‌سنه وشان انسانیت ومدنیته مغایر صورتده وقوع بولان مطالباتیله طرف باب عالیدن ویریلن جوابلرك ودولت مذکوره‌نك تبلیغ ایتدیکی اعلان حرب نوطه‌سنك صورت مترجمه‌سی بروجه زیر درج اولنور :

ایتالیا سفارتندن ٢٣ ایلول سنه ١٩١١ تاریخیله وارد اولان تقریرك ترجمه‌سیدر .

عثمانلی ضابطانی ایله اتحاد وترقی جمعیتی آدملرینك متعصب وجاهل اهالی‌یی ایتالیا وایتالیانلر علیهنه تحریك ایتدیکنی وبوحالك ایسه طرابلس غرب ایله بنغازی حوالیسنده بولنان ایتالیانلری ، امنیتلرینی منسلب ایده‌جك ، وخیم بر تهلکه‌یه معروض براقدیغنی حکومت متبوعه‌م صورت محرمانه‌ده استخبار ایلمشدر .

بر طاقم ایتالیان عائله‌لری کندیلرینی تهلکه‌یه معروض کوردکلرندن یارین حوالیٔ مذکوره‌یی ترك ایده‌جکلردر .

احوال حاضره‌ده عساکر ، ارزاق ومهمات حربیه‌یی حامل عثمانلی واپورلرینك طرابلس غرب ایله بنغازی‌یه مواصلتنی حکومت قرالیه ، چونکه مذکور واپورلرك ورودی غلیان تعصبی موجب اوله‌جغی وحکومت عثمانیه اشبو غلیانی تسکینه خواهشکر اولسه بیله موفق اوله‌میه‌جغی جهتله ، تبعه‌سی ایچون بادیٔ تهلکه کورمکده‌در .

***

ایتالیا سفارتنك ٢٣ ایلول سنه ١٩١١ تاریخلی تقریرینه جواباً باب عالیجه کوندریلن تقریرك ترجمه‌سیدر :

طرابلس غرب ایله بنغازی حوالیسنده بولنان ایتالیانلرك تهلکه‌یه معروض قالدقلرینه دائر حکومت متبوعه‌کزجه واقع اولان استخباراتی متضمن ٢٣ ایلول سنه ١٩١١ تاریخلی تقریرکزی آلدم .

ولایات مذکوره‌نك احوال حقیقیه‌سنه تماماً واقف اولدیغم حالده حوالیٔ مذکوره‌ده متمکن ایتالیانلرك امنیتلرینی سلب ایده‌جك هیچ بر تهلکه‌یه معروض قالمادقلرینی تأیید ایدرم . ایتالیانلرك مجرتلری هیچ بر سببه مستند اولمادیغی کبی بردن بره بر غلیان تعصب وقوعی حقنده درمیان ایدیلن اندیشه‌لری هیچ برشی محق کوسترمه‌مکده‌در . ولایات سائره مثللو ولایت مذکوره‌ده امنیت واسایشك تأمینی خصوصنده عهده‌سنه ترتب ایدن وظیفه‌یی ایقادن امین بولنان حکومت سنیه طرابلس غربده بو وظیفه‌سنك تمامیٔ ایفاسنه قادر بولنمقده وبولنه‌جقدر . مشروحات انفه‌یی حکومت متبوعه‌کزه تبلیغ ایتمکزی رجا ایدرم .

***

ایتالیا سفارتنك ٢٨ ایلول ٩١١ تاریخلی نوطه‌سی ترجمه‌سیدر :

برخیلی سنه‌لردن بری ایتالیا حکومتی ، طرابلس غرب وبنغازی قطعه‌لرینك بولندقلری حال کشمکش ومتروکیت نهایت بوله‌رق حوالیٔ مذکوره‌نكده شمالی افریقانك اقسام سائره‌سنجه اکتساب ایدیلان عینی ترقیاتدن مستفید اوله‌بیلملری لزوم قطعیسنی باب عالی‌یه اتیاندن خالی قالمامشدر . مدنیتك احتیاجات عمومیه‌سی مقتضاسندن بولنان بو ترقیاتك پیداسی حوالهٔ مذکوره ایله ایتالیا سواحلی آره‌سنده‌کی مسافهٔ قلیله‌یه مبنی ایتالیا ایچون برنجی درجه بر منفعت حیاتیه تشکیل ایلمکده‌در . صوك زمانلرده‌کی مسائل مختلفهٔ سیاسیه‌ده حکومت عثمانیه‌یه خالصانه مظاهرت کوسترمش اولان ایتالیا حکومتنك طور وحرکتنه ، بو آنه قدر ابراز ایلدیکی اعتدال وصبره رغماً طرابلس غرب حقنده‌کی افکار ونظریاتی تصویب ایدلمه‌دکدن بشقه فضله اوله‌رق ایتالیانلرك حوالیٔ آنف البیانده هر کونا تشبثاتی‌ده متوالیاً غایت مصرانه بر ممانعته کرفتار اولمشدر .

طرابلس غرب وبنغازی حوالیسنده ایتالیانلرك هر کونا فعالیت مشروعه‌سنه قارشو الی الان بو وجهله برخصومت دائمه اظهار ایتمش اولان حکومت سنیه اخیراً بر تشبث اجرا ایدوب عهود مرعیه ایله ودولت علیه‌نك وقع وحیثیتی ومنافع عالیه‌سی ایله قابل تألف هر کونا امتیازات اقتصادیه بخش ایتمکه آماده بولندیغی بیانیله حکومت قرالیه ایله بر ائتلاف پیداسنی تکلیف ایلمشدر . آنجق حکومت قرالیه فائده‌سزلکی تجارب ماضیه ایله ثابت اولمش اولان وآتی ایچون بر ضمان وجوده کتیرمك شویله طورسون دائمی بر سبب اختلاف ونزاع تشکیل ایده‌جك اولان مذاکرات مماثله‌یه کیریشه بیله‌جك بر حالده دکلدر . طرابلس غرب وبنغازی‌ده‌کی ایتالیان قونسلوس مأمورلری اوراده حکمفرما اولان وضابطان ایله سائر مأمورین حکومت طرفندن غایت آشکار اوله‌رق ایتالیا تبعه‌سی علیهنه اجرا قلنان تحریکات سببیله حال وموقعی صوك درجه مهلك اولمق اوزره کوستریبورلر . تحریکات مذکوره یالکز ایتالیا تبعه‌سی ایچون دکل بالجمله تبعهٔ اجنبیه ایچون یقین بر تهلکه تشکیل ایتمکده وتبعهٔ مذکوره کندی امنیتلرندن بحق اندیشناك اوله‌رق طرابلس غربدن بلا مدت انفکاك ایدرك واپورلره بینمکه باشلامشلردر .

نقلیات عسکریه سفائننك اعزامندن نتایج جدیه حادث اوله‌جغی اقدمجه حکومت قرالیه طرفندن حکومت سنیه‌یه اتیان ایدلمش ایکن سفائن مذکوره‌نك طرابلس غربه ورودی حال وموقعی وخیم قیلمقدن بشقه بر نتیجه حاصل ایتمیه‌جك اولوب حکومت قرالیه‌یه بوندن تولد ایده‌جك مخاطراته قارشو اتخاذ تدابیر ایلمك وجوب مبرم وقطعیسنی تحمیل ایلمکده‌در .

بناءً علیه حکومت قرالیه بعدازین حیثیت ومنافعنك صیانتنه مجبور بولندیغی جهتله طرابلس غرب وبنغازی‌یی قوهٔ عسکریه ایله اشغاله قرار ویرمشدر . ایتالیانك قبول ایده‌بیله‌جکی صورت تسویهٔ یکانه بوندن عبارتدر . بنابرین حکومت قرالیه اشغال مذکورك مأمورین حاضرهٔ عثمانیه‌جه بر کونا مخالفته اوغرامامسی وبو اشغالك نتیجه‌سی اوله‌رق اتخاذ ایدیله‌جك تدابیرك بلا مشکلات اجراسی ضمننده حکومت سنیه‌جه اوامر لازمه اعطا ایدیله‌جکنه انتظار ایدر . بوندن حصوله کله‌جك حال وموقع قطعی‌یی تنظیم ایچون ایلروده حکومتین آره‌سنده عقد ائتلافه احتیاج مس ایده‌جکدر .

درسعادت ایتالیا سفارتی بو وثیقه‌نك باب عالی‌یه تبلیغی تاریخندن اعتباراً یکرمی درت ساعت ظرفنده بو بابده بر جواب قطعی اعطاسنی طلبه مأمور ایدلمش اولوب عکس حالده حکومت عسکریه اشغالی تأمینه معطوف تدابیرك همان تطبیقنه مباشرت مجبوریتنده بولنه‌جقدر .

***

باب عالینك ٢٩ ایلول سنه ١٩١١ تاریخلی جوابی نوطه‌سی :

سفارت قرالیه طرابلس غرب ایله بنغازینك نعم ترقیدن آرزو اولندیغی درجه حصه‌مند استفاده اولمالرینه مانع اولان مشکلات عدیده‌یه واقفدر . فی الحقیقه احوال بیطرفانه بر صورتده تدقیق ایدیله‌جك

اولورسه ادارهٔ سابقه‌نك اثری اولان برحالدن طولایی حکومت مشروطهٔ عثمانیه‌نك معاتب اوله‌میه‌جغنی تظاهر ایدر . بوراسنك بیانیله برابر باب عالی صوك اوچ سنه‌نك وقوعاتی سنجیدهٔ میزان تدقیق ایتدیکی صره‌ده طرابلس غرب وبنغازیده ایتالیا تبعه‌سنه نه کبی احوالده اظهار خصومت ایتمش اوله‌جغنی کوره‌مه‌مکده‌در. ایتالیانك سرمایه وفعالیت صناعیه‌سیله ممالك عثمانیه‌نك بوقطعه‌سنك تعالیٔ اقتصادیسنه اشتراکی نظر حکومت سنیه‌ده امور طبیعیه‌دن بولنمشدر . حکومت سنیه بوبابده کندیسنه تقدیم قلنان تکلیفلره حسن قبول کوسترمش اولدیغنه وجداناً مطمئن اولدیغی کبی سفارت قرالیه طرفندن درمیان ایدیلن تکلیفلرله تعقیب قلنان اموری ده کمال صمیمیتله تعقیب ایلمش وبو مسلکی ایتالیا حکومتیله کمال امنیت ومخالصت دائره‌سنده ادامهٔ مناسبات امرنده اظهاردن هیچ برزمان خالی قالمادیغی عزم واملك برنتیجهٔ طبیعیه‌سی بولنمشدر . ولایت مشار الیهاده ایتالیانك فعالیت اقتصادیه‌سنده برساحهٔ وسیعه آچه‌جق صورتده امتیازات نافعه اعطاسی حقنده سفارت قرالیه‌یه وقوع بولان تکلیفی ده بوحسك جملهٔ تظاهراتندن اولمش ایدی . حکومت دول سائره‌یه قارشی تعهداتی شامل اولوب ماهیت بین الدوله‌لری یالکز برطرفك رأییله ابطال ایدیله‌میه‌جکی بدیهیاتدن بولنان معاهدات ومقاولاتی نظر دقتدن دور طوتمامقده اولان حکومت سنیه بوامتیازاتی منافع عالیهٔ دولت وملت احکامی خارجنده هیچ برقیدله تقیید ایتمه‌مسیله متحسس اولدیغی حسیات ائتلافپرورانك درجاتی اثبات ایلمکده ایدی .

طرابلس غرب وبنغازیده آسایش وانضباط ماده‌سنه کلنجه احوالی تمامیله تقدیر ایده‌بیله‌جك موقعده بولنمقده اولان حکومت عثمانیه اولجه بیانیله کسب مفخرت ایتدیکی اوزره اورالرده متمکن ایتالیا تبعه‌سیله سائر اجنبیلر حقنده اندیشه‌یه محل اوله‌جق هیچ برحال موجود اولمادیغی بیان ایلمك مجبوریتنده‌در. حوالیٔ مذکوره‌ده الیوم هیجان وتحریکاتدن اثر اولمادیغندن قطع نظر ضابطانله دیکر مأمورین عثمانیه محافظهٔ آسایش امرنده‌کی وظیفه‌لرینی کمال اطمئنانله ایفا ایلمکده‌درلر .

نتایج وخیمه‌یی موجب اوله‌جغی بیانیله طرابلس غربه سفائن نقلیه ورودی ماده‌سنه کلنجه ٢٣ ایلول تاریخلی نوطه‌نك تبلیغندن اول یوله چیقارلمش اولان برنقلیه واپورندن بشقه سفینه کوندرلمه‌مش وذاتاً عسکری حامل اولمایان مذکور واپورك مواصلتی اوراجه سکونی موجب اوله‌جغی درکار بولنمشدر.

اختلاف حاضر اسباب اساسیه اعتباریله ایتالیا حکومتنك طرابلس غرب وبنغازیده منافع اقتصادیه‌سنك انکشافنی کافل تأميناتك فقداندن عبارت بولنمقده‌در .

حکومت قرالیه اشغال عسکری کبی برتدبیر وخیمه تشبث ایتمه‌دیکی حالده طرف باب عالیدن حل اختلاف امرنده عزم قوی‌یه تصادف ایده‌جکدر . بناءً علیه تمامیٔ ملکیه‌سنی مخل اولمامری شرطیله قبولنده تردد ایتمیه‌جکی تأمينات مبحوثه‌نك حکومت قرالیه طرفندن تصریحی التماس اولنور . باب عالی مذاکرات اثناسنده طرابلس غربده وبنغازیده حال وموقعی هیچ برصورتله تخصیص عسکری نقطهٔ نظرندن تبدیل ایتمیه‌جکنی تعهد وحکومت قرالیه‌نك باب عالینك آمال مخالصتکارانه‌سنی تقدیر ایدرك بوتکلیفه موافقت ایده‌جکنی امید ایدر.

*
* *

اعلان حرب نوطه‌سنك ترجمه‌سی :

طرابیه ٢٩ ایلول سنه ١٩١١

زیرده واضع الامضا ایتالیا مصلحتکذاری متبوع مفخمی حشمتلو قرال حضرتلرینك حکومتندن آلدیغی اوامری انفاذاً خصوصات آتیه‌یی ذات فخیمانه‌لرینه بیان ایله اکتساب فخر ایلر.

اتخاذی درجهٔ وجوبده کوریلان تدابیرك قوه‌دن فعله ایصالی ایچون حکومت قرالیه‌نك اخیراً حکومت

سنیه‌یه ویردیکی مهلت موجب خشنودی برجواب ورود ایتمکسزین منقضی اولدی . بوجوابك عدم ورودی طرابلس غرب وبنغازیده‌کی ایتالیان حقوق و منافعنك محافظه‌سی امرنده حکومت ومأمورین عثمانیه طرفندن آثار عدیده‌سی ایله کوستریلن سوء نیت ویا عجزی مؤیددر . بناءً علیه حکومت قرالیه حقوق ومنافعنك وحیثیت حکومتك مدافعه‌سنه یداقتدارنده‌کی وسائط سایه‌سنده طوغریدن طوغری‌یه توسل ایتمك مجبوریتنده‌در.

تعاقب ایده‌جك حادثات مدت مدیده‌دنبری مأمورین حکومت سنیه جانبندن ایتالیایه قارشی تعقیب ایدیلن خط حرکتك کرچه مؤلم فقط ضروری نتیجه‌سی اولمقدن غیری بر وجهله تلقی ایدیله‌مز. مملکتین آره‌سنده مناسبات مخادنت ومسالمت شوصورتله منقطع اولمش اولدیغندن ایتالیا حکومتی بوآندن اعتباراً کندینی ترکیا ایله حال حربده عد ایلر . زیرده واضع الامضا حکومت متبوعه‌سندن الدیغی امره اتباعاً رومه‌ده‌کی عثمانلی مصلحتکذارینه پاساپورطلرینك آماده بولندیریله‌جغنی ذات فخیمانه‌لرینه عرض ایدر وکندی پاساپورطلرینك ده بلامهل ارسالنی رجا ایدر . قرالیت داخلنده بولنان تبعهٔ عثمانیه‌نك امنیت ذاتیه‌لری، اموال ومصالحی ایچون برکونه تهلکه‌دن احترازه محل اولمقسزین تمدید اقامت ایده‌جکلرینی بیانه حکومت قرالیه زیرده واضع الامضایی مأمور ایلمشدر .

*حرب قاچاغی

مجلس وکلانك ١٦ ایلول ١٣٢٧ تاریخلی ضبطنامه‌سی صورتیدر :

درسعادت ایله بالعموم عثمانلی لیمانلرنده وقره صولرنده سفائن اجنبیه طرفندن نقل ایدیله‌جك اولان وبین الملل حرب قاچاغی عد ایدیلن اشیا داخل اولدیغی حالده ملفوف پوصله‌ده محرر اشیانك وایتالیایه قارشو دها نه کبی شیلرك حرب قاچاغی عد ایدیله‌جکنك بالتعیین اعلانی لزومنی حاوی بحریه نظارتنك تذکره‌سی باب عالی حقوق مشاورلکنك مطالعه‌نامه‌سیله اوقوندی . مذکور مطالعه‌نامه‌ده بروجه آتی بیان ملاحظات ایدلمشدر :

١٩٠٩ تاریخلی لونده مؤتمر بحریسی بیاننامه‌سی موجبنجه حرب قاچاغی عد اولنان مواد اوچ صنفه منقسم اولوب بونلردن برنجیسی منحصراً حربده قوللانیلوب صورت مطلقه‌ده حرب قاچاغی صاییلان، ایکنجیسی احتیاجات حربیه‌یه یارامقله برابر احوال صلحیه‌ده دخی مستعمل اولابیلن وفقط بذاته حرب قاچاغی عد اولنان، اوچنجیسی دخی اصلا حرب قاچاغی اعتبار ایدیله‌مین شیلردر . حرب قاچاغی اولان اشیانك مفرداتی ٢٢ و ٢٤ نجی ماده‌لرده کوسترلمش وفقط اشیای مذکوره تحریری برصورتده محرر بولنمادیغندن یکرمی اوچنجی ویکرمی بشنجی ماده‌ده دخی مصرح اوله‌جغی اوزره بونلره دیکر بعض اشیانك علاوه‌سی دخی ممکن بولنمشدر. حرب قاچاغی عد ایدیله‌میه‌جك مواد یکرمی سکز ویکرمی طقوزنجی ماده‌لرده تصریح ایدلمشدر . بنابرین ملفوف لیسته‌نك لونده بیاننامه‌سنك مواد معروضه‌سی ایله بر درجه‌یه قدر تألیفی مناسب اولور .

اکرچه بیاننامهٔ مبحوث عنه دول معظمه طرفندن هنوز مصدق اولمادیغندن صورت قطعیه‌ده مرعی عد اولنه‌ماز ایسه‌ده بوکا واضع الامضا اولمایان دولت علیه‌نك کرك حرب قاچاغی اولان اشیانك وکرك بی طرف سفائن حقنده تعقیب اولنه‌جق معامله‌نك تعیيننده وثیقهٔ مذکوره‌یه استناد ایتمسی موافقدر . دول معظمه‌نك وحکومت سنیه‌نك لونده بیان نامه‌سنی تصدیق ایتمامسی کیفیتی برنجی وایکنجی صنفه عائد مواددك حرب قاچاغی عد اولنمسی ایچون اخبار وتبلیغ شرطنه رعایت ایدلمسی لزومنی انتاج ایتمکده‌در . بناءً علیه بونلرك

تبليغنه لزوم واردر. برنجى وايكنجى صنفده‌كى موادك حرب قچاغى عد اولنمسنه بى‌طرف دولتلرك اعتراض ايتمسى ملحوظ دكلدر . ديكر طرفدن حرب قچاغى عد اولنه‌جق اشيانك مقدارينى ممكن اولديغى قدر تنقيص ايدرك تجارت عموميه‌يى سكته‌دار ايتمه‌مكه وشكاياته محل براقمامغه اهتمام اولنمق واجبدر . ١٨٥٦ پارس معاهده‌سنه مربوط بيانامه موجبنجه حرب قچاغى اولان اشيا بى‌طرف دولت سفينه‌سنده بولنسه بيله ضبط ومصادره اولنه بيلور وحرب قچاغى عد اولنه‌جق اشيانك ليسته‌سنى تعديل ايتمكه لزوم كوريلورسه محتوياتنه مراجعت ايدلك اوزره مذكور بيانامه‌نك ارسالى لازم كلور .

حقوق مشاورلرينك مطالعه نامه‌سنه وبحريه نظارتنجه درميان اولنان لزومه كوره خارجيه نظارتنجه تنظيم اولنان ليسته‌ده مندرج موادك حرب قچاغى عدى مناسب كورلديكندن كيفيتك ايجاب ايدنلره بلا تأخير اخبارينك خارجيه وغزته‌لرله اعلاننك داخليه نظارتلرينه حواله‌سى وحربيه وماليه وبحريه نظارتلرينه معلومات اعطاسى تذكر قلندى .

حرب قچاغى حقنده ليسته صورتيدر :

هر نوع سلاح وصيد اسلحه‌سى واونلره مخصوص اقسام .

هر نوع مرميات ، لغم ، خرطوچ وآنلرك اقسامى ، قورشون ، پلاتين .

باروت ومحاربه‌يه مخصوص اجزا ومواد انفلاقيه ، كهرچله ، سولفات دوپوتاس ، مورتب دوپوتاس ، كوكرد ، طوپ وجبخانه آرابه‌لرى وبونلره مخصوص اوك آرابه‌لرى .

فورغون ، حربده مستعمل دمير ماكنه‌لرى وآلات وادواتى وآنلره مخصوص اقسام متفرعه .

عسكرى البسه وتجهيزات عسكريه ، هر نوع عسكرى حيوانات قوشوملرى ، محاربه‌ده مستعمل بينك ، آرابه ويوك حيوانلرى .

چادر ولوازمى وآنلره مخصوص اشيا .

زره ، صاچ ، باقر لوحه‌لرى .

سفن ومراكب حربيه ، يالكز حرب سفينه‌لرنده استعماله مخصوص هر نوع اجزا .

مرميات حربيه‌نك اعمالى ، اسلحه ، برى وبحرى تجهيزات عسكريه‌نك تعميرى ويا اعمالنه مخصوص آلات وماكنه‌لر .

حيوانات ومواشى ، ات ، قونسروه ات ، پكسماد ، حبوبات وهر نوع قونسروه ارزاق .

اوت وصمان كبى حيواناته مخصوص مأكولات وحبوبات .

عسكرك استعمالنه مخصوص قماش آياق قابى .

كولچه ، يا سكه حالنده آلتون وكموش .

بانقنوط وچك وقامبيال كبى اوراق نقديه .

محاربه‌ده استعمال اولنه بيلن هر نوع وسائط نقليه وآنلرك اقسامى .

كميلر ، واپورلر ، هر نوع مراكب بحريه وسفائن لوازمى .

ساغ دوقلر ، حوض اقسامى وبونلرك اجزا واقسامى ، خلاط ، يلكن ، قطران ، اسقور ، ويده ، چرخ ، پروانه ، سيلندير ، غراق ، صومون ، قزغان تعميرينه مخصوص لوحه‌لر ، يورنكت ، چنتو ، صو كيرجى .

كوشه بند ، توتيا ، زيفت ، رجينه ، كندير .

تيمور يوللرك مواد ثابته ومتحركه ومحركه‌سى وتلغراف تلفون وتلسز تلغراف مواد وادواتى و الكتريق فنجانى .

بالونلر ، هوائى ماكنه‌لره مخصوص مواد واشيا ومتفرعاتى ، محروقات وادوات تنويريه وتسخينيه ، نفت ، حامض كبريت .

محاربه‌يه مخصوص اولميان باروت ، مواد مشتعله وانفلاقيه .

ديكنلى تللر ، انلرك ركز وتثبيت وقطعى ايچون مستعمل آلات .

نعل ونعلبندده مخصوص مواد .

قوشوم واكر اقسامى ، چفت ونك دوربين ، قورونه‌مترو ديكر آلات بحريه .

٣ـ٤ ـ٥ ـ٨ پوس قطرنده مدور طولانى دمير پرچين چبوبلرى ، ١ـ٢ پوس ثخنى متجاوز هر نوع دمير .

صالاميرده .

دون ياغى .

كراسته ، معمول وغير معمول سختيان .

غنائم بحريه حقنده مقررات

دولتمزله ايتاليا آره‌سنده تحدث ايدن حال حرب حسبيله عثمانلى صولرنده تصادف ايديله‌جك سفائنك دردست وضبطى طبيعى ايسه‌ده كرك سفائن مذكوره وكرك حموله‌لرى حقنده جهت بحريه‌جه بشقه معامله ياپيله‌مامقده اولديغندن « غنائم بحريه محكمه‌لرى » تشكيلى لزومى بحريه نظارتندن مقام صدارته اشعار ايدلمش وبوخصوصه دائر باب عالى حقوق مشاورلكنجه قلمه آلنان مطالعه نامه ايله برلكده اوراقى مذكوره مجلس وكلاده قرائت ومقررات آتيه اتخاذ قلنمشدر :

١ — دولت عليه ايله ايتاليا آره‌سنده‌كى حرب سببيله ايتاليا سفائنى ايله حموله‌لرينك عثمانلى صولرنده مأمورين محليه وآچيق دكزلرده عثمانلى سفائن حربيه‌سى طرفندن ضبط اولنمسى .

٢ — ضبط واغتنام حقى سفائندن بشقه ايتاليان تابعيتنى حائز قپودان ومرتباتنه تشميل وبويله‌لرى حقنده اسير حرب معامله‌سى ايفا ايدلمسى .

٣ — قپودان ومرتبات ميانده بى‌طرف دولتلر تبعه‌سندن اولانلرك‌ده اسير حرب عد ايدلمسى ويالكز ايتاليا حموله‌لرينك ضبط ومصادره‌يه تابع طوتلمسى .

خلاصهٔ بيان ايتديكمز بوموادده قواعد عموميهٔ حقوق دول ايله‌لونده مؤتمرى وپارس قونغره‌سنده موضوع بحث ايديلن قواعد بحريه تماماً جارى اوله‌جغى طبيعيدر . بناءً عليه قواعد مذكوره جمله‌سندن اوله‌رق ضبط ايديلن حموله‌لرك حرب قاچاغى اولوب اولماديغنك تعيينى اشبو يكى تشكيل اولنه‌جق غنائم بحريه محكمه‌لرينك دائرهٔ قضاسنه ادخال ايديله‌جكدر .

محاكم مذكوره‌نك صورت تشكيلنه كلنجه :

دولتجه تنسيب اولنه‌جق محللرده ضابطان ايله حكام محليه‌دن مركب اولمق ونزدلرنده بر مدعئ عمومى بولنمق اوزره تشكيل ايديله‌جكلر وضبط ومصادره‌نك اصول وكيفياتى وسفينه ايله حموله‌سنك تابعيتلرينى ومصادره‌دن تولد ايده‌جك كافهٔ خصوصاتى تدقيق واعطاى قرار ايليه‌جكلردر .

حال حرب ایتالیا ایله منعقد معاهداتك الغاسنی مستلزم اولدیغندن مصادره کیفیاتنده علاقه‌دار اولان ایتالیا تبعه‌سی حقنده حقوق دول قواعدی تطبیق ایدیله‌جکدر .

نره‌لرده غنائم بحریه محکمه‌لری تشکیلی لازم کله‌جکی بحریه وعدلیه نظارتلری بیننده قرارلاشدیریله‌جقدر. مأمورین محلیه‌نك ایشدن خبردار ایدلملری ضمننده کیفیتك داخلیه وحربیه نظارتلرینه تبلیغی آیروجه تحت قراره آلنمشدر .

غنائم بحریه محکمه‌لری

تحدث ایدن حال حرب حسبیله عثمانلی صولرنده ضبط ومصادره ایدلمکده بولنان ایتالیان سفائن وحموله‌لری حقنده اعطای حکم وقرار ایلمك اوزره بحریه وعدلیه نظارتلری آره‌سنده بالمخابره درسعادت ، ازمیر وسلانیکده غنائم بحریه محکمه‌لری تشکیل ورئیس واعضالری دخی انتخاب اولنمشدر .

ایتالیانلرك اشترا وفراغ ایده‌جکلری املاك حقنده داخلیه نظارتندن ولایاته ۲۵ ایلول سنه ۳۲۷ تاریخنده کشیده ایدیلن تلغراف صورتیدر :

ایتالیا حکومتی ایله مناسباتك انقطاعندن طولایی ایتالیا تبعه‌سی عهده‌سنده اولوب آخره قطعیاً ووفاءً بیع وفراغی اجرا ایتدیرلك اوزره مراجعت اولنمسی ملحوظ محللر حقنده معاملهٔ مطلوبه‌نك اجراسی تجویز اولنوب اولنمیه‌جغنك وجائزالاجرا بولندیغی حالده نه‌طرفدن النه‌جق علم وخبر اوزرینه معامله اولنمسی لازم کله‌جکنك وبرده تابعیت مذکوره‌ده بولنان کسان نامنه بیع وفراغ ایدلمك اوزره مقدمجه واقع اولان بعض مراجعاتك اکمال معاملاتی وبوندن بویله مراجعت وقوع بولورسه اسعافی جائز اولوب اولمیه‌جغنك تبلیغی ضمننده دفتر خاقانی نظارتنك اشعاری اوزرینه باب عالی حقوق مشاورلکندن یازیلوب مجلس وکلاده قرائت اولنان مطالعه‌نامه‌ده کوستردیکی وجهله ایتالیا حکومتی استملاك املاك پروتوقولنی امضا ایتمش اولدیغی جهتله ایتالیانلرك بوبابده‌کی نظامنامه‌دن استفاده‌لری طبیعی‌اولوب آنجق‌الیوم حادث اولان حال‌حرب سببیله حکومتك ایتالیاحکومتی ایله عقدایلدیکی بالجمله‌معاهدات ومقاوله‌نامه‌لر منفسخ‌اولدیغندن مذکورنظامنامه احکامندن استفاده ایده‌میه‌جکلری وایتالیانك اعلان حرب ایندیکی ۱۶ ایلول ۳۲۷ تاریخندن اعتباراً ممالك عثمانیه‌نك هیچ برطرفندن ایتالیانلرك املاك اشترا ایده‌میه‌جکلری وحال جدیدك ماقبلنه شمولی اوله‌مامسنه‌مبنی اعلان‌حرب تاریخندن اول او وقت موجود ومرعی اولان نظام وپروتوقوله توفیقاًاصولی دائره‌سنده اکتساب‌ایتمش اولدقلری اموال غیر منقوله‌نك تحت تصرفلرنده قاله‌جغی واموال مذکوره‌یی ایجار وتعداد اولونان صنوف اشخاصه وفاءً فراغ ایده‌بیلوب فقط ایتالیا تبعه‌سی اشخاص ثالثه‌یه عائد املاکه مقابل اقچه اقراض ایدرك املاك مذکوره‌یی وفاءً تفرغ ایده‌میه‌جکلری وایتالیا تبعه‌سنك ممالك‌عثمانیه‌ده حمایه‌سی اخیراً آلمانیادولتنه تودیع اولنمسی ایله آلمانیا قونسلوسلری طرفندن ویریله‌جك علم‌وخبرلرك قبول اولنه‌بیله‌جکی وبونلر حقنده کمافی‌السابق جریان ایدن معامله‌یه توفیق حرکت اولنه‌جغی واعلان حرب تاریخندن اول باشلانیلوبده هنوز اکمال ایدیله‌میان معاملاته کلنجه‌ایتالیانلرك اشترا ایتمك یاخود اقچه‌اقراضنه مقابل وفاءً تفرغ ایلمك‌ایستدکاری املاکه دائر معاملات تعطیل ایدیلوب آنجق اولجه معاملهٔ فراغیه‌لری اجرا ایدلدیکی حالده هنوز معاملات تحریریه‌سی اکمال اولنه‌میانلره دوام اولنمق اقتضا ایده‌جکی باامر سامی تعمیماً تبلیغ اولنور . باب عالیجه دفتر خاقانی وخارجیه نظارتلرینه‌ده اشعار کیفیت ایدلشدر .

ایتالیانلرحقنده قاپیتولاسیونلرك الغاسی

عدلیه نظارتندن درسعادت وطشره رؤسای عدلیه‌سنه آتیده‌کی تعلیماتنامه تعمیماً تبلیغ اولنمشدر :

حکومت سنیه‌ایله ایتالیا آره‌سنده مناسبات سیاسیه‌نك انقطاعی دولتین بیننده منعقد بالجمله معاهدات، مقاولات وائتلافاتی وپروتوقوللری فسخ وتعطیل ایتمش اولدیغندن قاپیتولاسیون اصول استثنائیه‌سی ایتالیالیلر حقنده حکمدن ساقط وبناءً مرقوملری اعلان حرب تاریخی اولان ۱٦ ایلول سنه۳۲۷ تاریخندن اعتباراً کندیلرینه تبعهٔ عثمانیه معامله‌سی ایدلمسنی ایجاب ایدن اوروپا حقوق عمومیهٔ دولی قواعدینه تابع قیلمق مقتضی اولدیغندن مواد جزائیه‌ده ایتالیالی مجرملرك توقیفی، اقامتکاهلرینك تحریسی، مستنطقلری حضورنده استجوابلرینك ومحاکمده محاکمه‌لرینك اجرا وحکمك اعطاسی طوغریدن طوغری‌یه واقع اولمق وممالك عثمانیه‌ده‌کی ایتالیانلرك حمایه‌سنی درعهده ایتمسی خصوصنه دولت علیه‌جه موافقت ایدیلن آلمانیا حکومتنك قونسلوسلری توسط ایدلمه‌مك ایجاب ایدر . اوراق عدلیه تبلیغاتی طوغریدن طوغری‌یه اجرا قلنور. موقوفیت ومحبوسیت دخی عثمانلی حبسخانه وتوقیفخانه‌لرنده وفقط خصوصی وحفظ‌الصحه‌یه موافق محللرده انفاذ ومجازات نقدیه طوغریدن طوغری‌یه استیفا ایدیلیر. آنجق ایتالیالی موقوفین ومحبوسین حقنده حسن معامله ایدیله‌رك تغدیه‌لرینه اهتمام‌اولنمسی مقتضیدر. ایتالیانلر طرفندن ارتکاب‌اولنان جرائم عمومیتله‌شمدی‌یه قدر مواد مماثله‌ده عثمانلیلری محاکمه ایتمکه صلاحیتدار اولان محاکمده رؤیت ایدلدیکی کبی بوندن صوکره دخی ایتالیانلر عینی محاکم جزائیه‌ده وفقط هیچ بر ترجمان حاضر اولمقسزین محاکمه ایدلمك لازم کلیر. صید ماهی‌وسائره مثللو خصوصاتده قاچاقچیلقدن متولد ومجلس اداره‌ده رؤیتی ایجاب‌ایتدیکی حالده حکومت سنیه‌جه محاکم جزائیه‌ده رؤیتنه مجبوریت حاصل اولمش‌اولان دعاوی، تبعهٔ عثمانیه حقنده جاری اصوله توفیقاً مجالس اداره‌ده فصل ایدلمك ایجاب ایدر . ایتالیالی شاهدلر طوغریدن طوغری‌یه محاکم طرفندن دعوت اولونارق اجابت ایتمدکاری تقدیرده عثمانلی شاهد ومتمردلری حقنده‌کی معامله‌یه تابع طوتیلورلر . استیناف وتمییز معاملاتی دخی طبق تبعهٔ عثمانیه‌ده اولدیغی کبی اجرا ومحکمهٔ تمییز اجرا دائره‌سنك مقرراتی انفاذ اولنور . حقوق وتجارته متعلق امورده دخی ایتالیانلرك تبعهٔ عثمانیه‌یه تمثیلی قاعده‌سنه اقتفا ایدلمك لازم کلیر . شمدی‌یه قدر بو خصوصده ایتالیانلری محاکمه‌یه صلاحیتدار اولان محاکم ترجمان حضوریله ایجار واستیجار دعوالری وبیك غروش وبوندن دون مبالغی تضمن‌ایدن دیکر دعوالرده محاکم‌حقوقیه ودعاویٔ سائره ایچون‌ده محاکم مختلطهٔ تجاریه اولدیغی حالده بوندن صوکره مواد حقوقیه محاکم حقوقیه‌ده ومواد تجاریه محاکم تجاریهٔ عثمانیه‌ده طوغریدن طوغری‌یه وعثمانلیلر حقنده‌کی اصول وقواعده توفیقاً رؤیت ایدلمك مقتضیدر . اوراق حقوقیه‌نك واعلاماتك تبلیغی ، حکملرك تنفیذی ، کذلك طوغریدن طوغری‌یه واقع‌اولمق وقانونك امرایتدیکی احوالده مأمورین عدلیه‌جه ایتالیانلر اقامتکاهنه مساکن عثمانیه مثللو بلا واسطه دخول ایدلمك ایجاب ایدر. ولایات محاکم تجاریهٔ مختلطه‌سندن معطی حکملر درسعادتده برنجی مجلس تجارتده قابل استیناف اولدیغی ومجلس مزبورك ویردیکی حکملر ایسه استیناف وتمییز ایدیله‌مدیکی حالده بعدما طرفینی تبعهٔ عثمانیه تشکیل ایدن دعاوی مثللو استیناف وتمییز ایدلیدرلر . بعدما ایتالیانلردن افلاس ایدنلرك امورینه محاکم تجاریهٔ عثمانیه طرفندن قونسلوسخانه ترجمانی توسط‌ایتدیرلمکسزین باقیلمق لازمدر. ایتالیانلرك علاقه‌دار بولنوب اصولنه توفیقاً دردست رؤیت اولان دعاویٔ جزائیه،حقوقیه وتجاریه‌یه کلنجه : انقطاع مناسبات تاریخنه قدر واقع اولان معاملات معتبر ایسه‌ده مابعدینه تاریخ مذکوردن اعتباراً حال جدیدك ایجاب ایتمکده اولدیغی وجه مشروح اوزره دوام ایدلمك اقتضا ایده‌جکنه نظراً مواد جزائیه‌ده آرتق ترجمانلر قبول ایدلمه‌مك وکیفیت اساسا مجالس اداره‌یه عائدایکن ایشده علاقه‌دار برایتالیان بولنمق دولاییسیله محاکم جزائیه‌ده دردست رؤیت

ایسه اوراق متنوعه مجالس اداره‌یه تودیع ایدیله‌رك مابعدینه مجالس مذکوره‌جه دوام اولنمی وکذلك مواد حقوقیه وتجاریه‌ده دخی عینی وجهله حرکت اولنه‌رق حقوقه دائر دعاوی محاکم تجاریه‌جه حقوق محکمه‌لرینه نقل ایدلك وفقط دعاوی تجاریه‌یه اجنبی اعضایی بلا تشریك کندیلری دوام ایتمك وحقوق وایجار واستیجار دعوالرنده محاکم حقوقیه‌یه ترجمان قبول اولنمامق لابددر. جراسنه ابتدار ایدیلن حکملره عثمانلیلر حقنده‌کی اصوله توفیقاً طوغریدن طوغری‌یه دوام اولنمق ایجاب ایدر . طرفینی ایتالیالی اولوب ایتالیا قونسلوسخانه محکمه‌لرندن ویریلن وایتالیالیلره عائد اموال غیر منقوله اوزرنده تنفیذی لازم کلن حکملر حقنده‌کی معاملات تعطیل اولنه‌رق مخاصماتك ابتدار ایتدیکی تاریخده‌کی حال اوزره براقیلمق وایتالیا قونسلوسخانه‌سنجه اقلاسنه حکم اولنان ایتالیانلرك املاکی اوزرنده اجرا اولنه‌جق معاملات عین صورتله طوردیرلمق طبیعیدر . صلحك عودتنه دکین ایتالیانلر حقنده تعقیبی لازم کلن اصول عدلیه بوندن عبارت بولندیغی برای معلومات تبلیغ اولنور.

حقی پاشا قابینه‌سنك دیوان عالی‌یه سوقی لزومنه دائر تقریر

طرابلس غرب مسئله‌سی حقنده ، سابق حقی پاشا قابینه‌سنك اتهامنه عائد ، طرابلس غرب مبعوثلری ناجی وصادق بکلر طرفندن تشرین اول سنه ۱۳۲۷ بدایتنده مجلس مبعوثانك کشادینی متعاقب ویریلن تقریر صورتیدر:

مجلس مبعوثان عثمانی ریاست جلیله‌سی وساطتیله هیئت عمومیه‌یه

افندیلر ،

بوکون طرابلس غرب وبنغازی ، بر دشمن عدل وانسانیتك صولت عقورانه‌سی ایله خاك پاك وطندن آیرلمق تهلکه‌سنه معروض بولنیور .

طرابلس غرب وبنغازی ایله وطن عزیز ومقدس ، وجودینك بر ربعنی ، ملت مبجلهٔ عثمانیه ایکی میلیونه قریب اولادینی ، سلطنت آفریقاده‌کی حاکمیتنی ، مقام معلای خلافت آفریقا قطعه‌سنده‌کی طقسان میلیونلق اسلام ایله رابطهٔ مادیه‌سنی غائب ایدیور .

دنیا ، مدنیت وانسانیت‌پرورلکی ایله مفتخر! فقط بتون بو مدعیات کاذبه ایله برابر الآن حقك قوتدن بشقه برشی اولمادیغنی اکلامق وکورممك ایچون محروم اذعان اولمق لازمدر .

بونك ایچون بزلر قلبلریمز قان آغلایه‌رق بیلیوردق و حکومت ایله سزلرك نظر دقتلریکزی جلبه اوغراشیوردق‌که عثمانلی قوای حاضره‌سی ، ملك وسیع عثمانیدن. پایتخت سلطنتدن بعید ومفرز ، مواصلاتی عظیم قوهٔ بحریه‌یه محتاج ومفتقر طرابلس غرب وبنغازی‌یی بویله احوال قارشوسنده قطعیاً مدافعه ومحافظه‌یه قدرتیاب اوله‌میه‌جقدر .

بو قطعه‌نك اغیار متجاوره تسلطات و تجاوزاتندن محافظه واستخلاصی عثمانلیلغك اونلر درجه‌سنده قوی ، عثمانلی بحریه‌سنك هیچ اولمازسه اونلر کبی قدر مهیب اولمسنه متوقفدر .

ادارهٔ سابقه‌نك قوهٔ بحریهٔ عثمانیه‌یی خائنانه اهمال ایتمسی یوزندن مع التأسف بویله برقوتك برقاچ سنه ظرفنده اکمال واتمام ایدیله‌میه‌جکی ده معلوم ومصدقدر .

بونکله برابر ، بتون دنیا ووجدان ملت اعتراف ایدرکه ، بدبخت وطنك مدافعه واستخلاصی ، دشمنلرك تشبثات استیلاجویانه‌لرینك تعویق وتأخیری ، هیچ اولمازسه ، عثمانلی شرف ملیسنك محافظه وصیانتی ایچون اشبو قوتلر خارجنده دها برطاقم تدابیر سیاسیه اتخاذ وتطبیق لابد وممکن ایدی .

طرابلس وبنغازی کبی برقطعه‌نك محافظهٔ حقوق ومنافعی یالکز قوهٔ بحریهٔ دولته دکل ، عین زمانده‌ده متین وواضح برسیاست خارجیه‌یه ، محیط مملکته موافق تشکیلات داخلیه واقتصادیه‌یه ، ینه موقعله متناسب ترتیبات حربیه‌یه استناد واتکا ایدر .

ملك مقدس عثمانینك تمامیت ملکیه‌سی بوکونه قدر موجود معاهدات کاذبه ایله اولدیغی کبی یالکز لفظاً تأمین تصدیقه دکل . قوهٔ حربیه وبحریه‌سیله تأیید وتوثیق درعهده ایدن دولتلرله عقد اتفاق وائتلاف ایدلمسنه محتاج بولنمقده‌در .

طرابلس غرب وبنغازی محیط مخصوصی ، تشکیلات اداریه واقتصادیه‌سنك وضعیت جغرافیا وملیه‌سیله متناسب ومترافق اولمسنی استلزام ایدر . بوقطعه الی الابد لواء مقدس عثمانی آلتنده پایدار اولمق ایچون باشلی باشنه یاشایه بیله‌جك برادارهٔ ملکیه ومالیه‌یه مالك . ملی ومحلی تشکیلات عسکریه‌یه‌ده چوق درجه‌ده محتاج ومفتقر بولنیوردی .

اوت دوغمامزی آمال وآرزوی ملت نسبتنده برسرعتله اکمال ممکن اوله‌میوردی . فقط شو عرض ایتدیکمز تشبثاته ابتدار ایتمکده عجبا قابل دکلمیدی ؟

خیر ، بز نه سیاست خارجیه‌مزله ، نه تشکیلات مالیه‌مزله ، نه ترویات عسکریه‌مزله اوغراشدق .

طرابلس غرب وبنغازی‌یی ، عموم دولتلرله وفاق واتفاق پولتیقه‌سنك نتایج مترددده ومشئومه‌سنه ترك ایتدك . کندی صلح‌پرورلکمزی صافدلانه دنیایه ، دنیانك محترصی دولت دیپلوماتلرینه تعمیم وتوجیه ایله کندی کندیمزی آلداتدق .

تشکیلات ملکیه‌ده ، بوکون وطن ، سوکیلی وطن اوغرنده قانلرینی دوکه‌رك حمیت ملیهٔ عثمانیه‌لرینی کوسترن طرابلسلی قرداشلریمزه ممالك عثمانیه‌نك جهات سائره‌سنده‌کی برچوق وطنداشمز کبی اعتمادسزلق ، امنیتسزلك کوسترمك صورتیله عطالت وجهالته پك موافق برمسلك سقیم انتخاب ایلدك . ایش کورمدك . اختلاللر ، حرب داخیلر ایجادیله جسم وطنی ضعفه کرفتار ایتدك . مالی هیچ بر تدبیر اتخاذ ایدلمه‌دی . خزینهٔ مالیه‌یی ملیونلرك بار ثقیلی آلتنده براقدیغمز کبی طرابلس غربی آچ وسفیل ایکله‌تدك ، ایکله‌تدکده اوراده برمحیط عجز وضعف وجوده کتیردك .

نهایت بیوك برغفلت وتراخی ایله بوکونه قدر ، نه عسکر ، نه وسائط تدافعیهٔ ملیه ، هیچ ، هیچ بر شی حاضرله‌مدق .

لکن بز ، بو تدابیر متینه وجدیه‌نك اتخاذندن‌ده وازکچدك . حقی پاشا قابینه‌سی بونلردن صرفنظر ، ادارهٔ سابقه زماننده کورلمین دوشونجه‌سزلکلر ، غفلتلر ، عطالتلر ارائه ایتمك بدبختلغنده‌ده بولندی .

ازجمله طرابلسك وبنغازینك استیلاسنه محترصانه نصب انظار ایتمش اولان دشمنلرمزی تدهیش ایله تشبثات استیلاجویانه‌لرینی تصدیق ایتمك ایچون اورالرده‌کی قوهٔ بریه‌مزك افراد ، مهمات وارزاقنك صورت دائمه‌ده کافی مقدارده بولندیرلمسنی بیله دوشونه‌مدی .

بز طرابلس مبعوثلری احوال معروضه‌دن باشقه حقی پاشا قابینه‌سنك صرف طرابلس غربه قارشی اختیار ایلدیکی سیاسی واداری خطیئاتی قانلر آغلایه‌رق عرض و تعداد مجبوریت الیمه‌سنده بولندق . شویله‌که : دور سابقده بیله اورالرده‌کی قوهٔ بریه‌نك موجودی همان دائمی صورتده اون بش بیك ایله یکرمی بیك راده‌سنده بولنمقده اولدقدن بشقه حین اقتضاده قوهٔ نظامیه‌یه یاردیم ایچون قرق اللی بیك سلاحشوری تشکیل ایدن قول اوغلی اوجاقلری ترتیب واس مدافعه‌ده استخدام اولنه‌بیله‌جك برحاله کتیرمك اوزره تعلیم عسکری ایله تدریب ایدیله کلمکده اولدیغی حالده ، نفراً استخدامی قانوناً قبول ایدلمش ایکن ، بونی نظر اهمیته آلمدقدن ماعدا ۳۲۸ بودجه‌سنده طرابلس غربده اوراده‌کی فرقهٔ نظامیه موجودندن بر مقدار مهمی ینه سوق ایله اعاده ایدلمه‌دی . بو استبدال ایدیلن افراد یرینه تام مقدارده افراد جدیده کوندرلمه‌دی.

اوراده‌کی سواری قوتی ایکی آلایدن عبارت و ٣٢٦ بودجه‌سیله‌ده اوبله‌جه قبول ایدیلوب ٣٧ و ٣٨ نجی آلایلر اورایه مخصوص ایکن بوده بر آلایه تنزیل ایدلدی . بناءً علیه قرق بیك موجودی بوکون بش بیکدن نقصان برمرتبه‌یه ایندیرلدی .

ثانیاً : اعلان مشروطیتی متعاقب مبعوثلقله بورایه کلدیکمز کوندن بری خلقمزك مملکتلرینی بوکبی تجاوزاتدن صیانت ایچون کمال اشتیاقله آرزو وانتظار وحتی دفعاتله عرض محضرلر تقدیمیله اجراسنی طلب ایتدکلری اخذ عسکر معامله‌سنك تطبیقنه مبادرت ایدلمسی ایچون تحریراً وشفاهاً واقع اولان مراجعاتمزه ٣٢٦ بودجه‌سنده طرابلس وبنغازی اخذ عسکر شعبه‌سنه مأموراً برقائممقام وبرآلای کاتبی ودرت یوزباشی‌واون اوچ ملازم اول ویکرمی برچاوش تخصیصاتی قبول ایدلمش اولمسنه رغماً تشکیلات مذکوره‌یه بوسنه‌یعنی بوندن درت ماه مقدم یالکز طرابلسده باشلاندی . مع‌التأسف بوده مملکتك احتیاجیله‌متناسب برشکل وصورتده یاپلمادی . چونکه اسنانه داخل اولان افراد اون آلتی بیکدن عبارت ایکن بونلردن یالکز اوچ بیك درتیوز نفر آلندی . متباقیسیله کوکللی صفتیله مراجعت ایدنلر قبول ایدلمه‌دی .

خلقمزك بویله کمال خواهشله عسکرلکه دخوله واقع اولان رغبتلری شو صورتله کسر ایدلدیکی کبی مملکتمزك اسباب مدافعه‌سی ایچون قرعه افرادندن غیری ردیف تشکیلاتنه اولسون اهمیت ویرلمه‌دی .

ثالثاً : دور سابقك حین اقتضاده ولایتك اسباب مدافعه‌سنی بحقٍ تأمینی ایچون اهالیٔ محلیه‌دن‌قوهٔ معاونه صورتیله آلنه‌جق قول اوغلی عساکر ملیه‌سنك تسلیحنه مخصوص اوله‌رق کمال اعتنا ایله احتیاطاً حفظ ایتدیکی قرق بیکی متجاوز مارتین وشنایدر تفنکاری یکی سیستمه تبدیل ایتمك وسیله‌سیله بورایه آلدیریله‌رق یرینه اومقدارده سلاح یتشدیرلمه‌دی .

دور سابقده اورالره طوپ کبی مهمات ناریهٔ ثقیله‌نك‌سوقی هرنصلسه اغیارمزك درلو درلو اعتراضنه هدف اوله‌کلدیکندن پك احتیاطکارانه وسیرکجه یتیشدیرلمکده ایدی . دورمشروطیتده بونك سربستجه سوقی امکان داخلنده اولدیغی اولدیغی وملت مجلسی مدافعهٔ وطن اوغورنده صرف ایدلمك اوزره حربیه بودجه‌سنده هیچ بر فدا کارلقدن قاچمادیغی حالده دشمنلریمزك مطمع انظاری بولنان شو بیچاره قطعه‌لره هیچ برشی کوندرلمه‌یه‌رك پك منسی ومهمل برحالده براقیلدیغی کبی استحکامات موجوده‌نك تعمیرینه بیله لزوم کورلمه‌دی .

رابعاً : ایتالیانلرك بوقطعه‌لر حقنده بسلدکلری آمال استیلا جویانه‌لرینك اجراسنه ار کج تشبث ایده‌جکلری برحکومت اجرائیه‌جه دکل جوجقلرجه بیله‌معلوم و بویله برحالك‌وقوعنده قوهٔ‌معاونه‌صورتیله‌عساکرنظامیه‌ایله حرکت ایتدیرلمسی لازم‌کلن یرلی عساکر ملیه‌سنك‌باشنه کچوب کندیلرینه‌قوماندا ویره‌بیلمك اوزره اورالرده استخدام اولنان ضابطانك ولوقسماً بهمه‌حال لسان محلی‌یی واراضیسنك احوال طبیعیه وعسکریه‌سنی بیلمسی اهم والزم ایکن مکتب حربیه‌دن مأذون عموم یرلی ضابطان ایله طول مدت اورالرده استخدام ایدیلوب لسانه واراضینك وضعیتنه کسب وقوف‌ایتمش اولان دیکر ضابطان همان‌کاملاً قالدیرلدی . احتیاج نسبتنده ضابط کوندرلمه‌یوب موقعلری آچیق قالدی . یرلرینه پك نقصان اوله‌رق کوندریلانلرده ایسه لسان محلی‌یه آشنا اولانلر آرانمادی . بو سببله شو آرالق اورالرده یرلی اهالینك‌ده مملکتلرینی دشمنلرك تجاوز ومهاجماتندن محافظه املیله سلاحه صارلمش اولانلری امر قوماندایی تفهیم وحرکات حربیه‌یی کوستره‌جك آمرلردن محروم ایدیله‌رك بیچاره‌لر غایت الیم برعذاب ویأس ایچنده براقیلدی .

خامساً : اسباب مدافعه‌سی بروجه معروض ناقص وهمان مفقود برحالده براقلمش اولان شوقطعه‌ده دشمنه قارشو مدافعهٔ وطنده بولنه‌جق بیچاره خلق‌ده متوالیاً درت سنه‌دن بری یکانه مدار تعیشلری اولان مزروعاتدن محروم فوق‌التصور شدید برقحطه مبتلا اولدیغی ایکی سنه‌دنبرو متعدد دفعه مجلس

عالیکزده عاجزلری طرفندن تحریری تقاریر وشفاهی بیاناتمزله ایضاح ایدلدیکی وحتی حقی پاشا ایله قابینه‌سنك اکثر ارکانی طرفندن افاداتمز تصدیق واعتراف بیورلدیغی حالده بیچاره خلق ضرورت واحتیاج شدید ایچریسنده براقلدی .

مجلسك تعطیل مذاکراتنی متعاقب دائرهٔ انتخابیه‌مزه عودتمزده قحطدن صوك درجه مضطرب قالان اهالیدن ایکی یوز بیك کشی‌یی متجاوز کسان بالضروره تأمین معیشت ایچون تونس ومحال سائره‌یه هجرت ایتدکلرینی ومشی وحرکتدن عاجز اولان اختیار ، علیل ، اطفال ، نسوان طاقمندن اولمق اوزره درت بیك کشینك تسئل ایله سد رمق ایچون مرکز ولایته التجا ایلدکلرینی وبونلر میاننده یالکز مارتدن حزیران نهایتنه قدر درت ماه ظرفنده ٥١٤ کشی آجلق بلیه‌سیله تسلیم روح ایتدکلرینی بیان ایله کچن دورهٔ اجتماعك صوکنده حکومتجه مادهٔ موقته وقانونیه تنظیمیله تخصیصی طلب ایدیلن ومجلسجه تخصیصات غیر ملحوظه‌دن صرفی تصویب اولنان اون بیك لیرادن متباقی سکز بیك لیرانك تسریع اعطاسی مقام صدارته ١ تموز ٣٢٧ اوئنده باتلغراف وتحریراتله عرض ایدلدیکی حالده ینه برشی یاپلمادی . اخیراً محتاجین خلقه تخملق ویمکلك نامیله قرضا توزیعی حکومتجه تقرر ایدرك اثماننه عائد تنظیم اولنان مادهٔ موقتهٔ قانونیه‌سی تصدیق واعطایه اقتران ایدن التی یوزبیك کیله شعرك یتشدیرلمسی کرك مقام ولایتدن وکرکسه بورایه عودتمزده بالذات طرفمزدن تعقیب ایدلمش ایکن اعلان حربه قدر کوندرلمه‌ین وحکومتك بوبابده‌کی اهمال وتسامحیله ذاتاً برمنوال معروض قوهٔ نظامیه‌دن تجرید ایدیلن بوقطعه‌نك خلقی ، مدافعه‌یه امکان براقلمیه‌رق آچ وسفیل برحالده دشمنلرمزك تسلطات بی‌رحمانه‌سنه معروض ومحکوم ایدلدی .

سادساً : دشمنلرمزك آمال سیاسیه‌لرینه معروض بوکبی نازك محللرده استخدام ایدیله‌جك مأمورین ملکیه‌نك دخی بهمه‌حال لسان واحوال محلیه‌یه وقوفلریله برابر امر اداره‌نك حسن تدویرینه الویره‌جك اقتدار مکتسبه‌یه مالك اولانلردن وحتی بعض مستثنا یرلرده اشراف محلیه‌دن وارباب نفوذدن تعیینی الجاآت وضروریاتدن ایکن هرنصلسه حقی پاشا قابینه‌سی بونی کلیاً اهمال ایدرك برطاقم ملتمسلر تعیین وشوصورتله بویله فوق‌العاده احوالده اهالیٔ محلیه مأمورین اداره‌دن فوق‌الحد برخدمت انتظارندن بیله محروم ایدلدی .

سابعاً : اهمیت ونزاکتی تعریفدن آزاده اولان اشبو ولایت هیچ برزمان برکون اولسون والیسز وقوماندانسز براقلمدیغی حالده اخیراً ایتالیانلرك واقع اولان مراجعتلری اوزرینه عزل ایدیلن ابراهیم پاشانك یرینه والی وقوماندانلغه تعیین اولنان ذوات اورایه مواصلت ایتمه‌دن اول مشارالیه ابراهیم پاشا بورایه آلدیرلدی . ایتالیانلرك اورالره هجومه کمال جدیت وفعالیتله تدارکاتده بولندقلری وهمان برچوق ماه قدر امتداد ایدن برمدت حاده اثناسنده بیله اعزاملرنده التزام تردد ایله هرایکی مهم مقام اورایه یکی کیدرك هنوز لسان واحوال محلیه‌یه کسب اطلاع ایده‌میان مبتدی بردفتردارله برمیرآلایك وکالتنه ترك ایدلدی وبالطبع احوال معروضه‌نك اوحوالی خلقی اوزرینه عظیم برسوء تأثیری اولدی . عادتا حکومتك اوقطعه‌لرك اداره‌سندن واز کچه‌رك اغیارمزك اوته‌دن بری جاهل وصاف خلقمز ذهننه القاسنه براهتمام مخصوصله اوغراشه کلدکلری افساداتدن بریسی‌ده (دولت مملکتکزی صاتیور) یولنده‌کی سوزلرك صحتنه قائل اولمغه سببیت ویره‌رك خلقك قوهٔ معنویه‌لری تماماً ضعفه دوشیرلمش اولدی .

بتون بواحوال یتشمامش کبی ایتالیا دوننماسنه مقابله ایله مملکتی مدافعه ایده‌جك یکانه واسطه بولنان استحکام قوماندانی مکتب حربیه‌دن مأذون بیکباشی وحید بك‌ده استانبوله جلب ایدیلوب یرینه دیکر برقوماندان کوندرلمه‌دی . بوصورتله شهرك اسباب مدافعه‌سی بتون بتون قوتدن دوشیرلمش اولدی .

ثامناً : ایتالیانلرك طرابلس غرب وبنغازی قطعه‌لرینك قارشو برخیلی سنه‌دنبری بسلدکلری آمال استیلاجویانه‌لرینی ، صاقلامیه‌رق فرصت دوشدکجه بتون ملله وبالخاصه عثمانلیلره اعلان وبیان ایلدکلری عمومك معلومیدر .

ایتالیانلرك شو آماله سنین اخیره‌ده دها زیاده فعالیت ویره‌رك همان وقت مساعده کمال تیقظله انتظار ایده‌یدکلرینی حقی پاشا حضرتلرینك روما سفارتنده بولندیغی هنکامده یقیندن تدقیق ایلملری وظیفهٔ لازمه‌دن ایدی . بوجهتله هرکسدن زیاده کندیسی بوحالی تقدیر اتمسی لازم کلیرکن نه کندیسنك مشاهده واطلاعاته ونه‌ده مجلس مبعوثانده کندیسنه وقوع بولان اخطاره ، روما سفیر لاحقنك ومقام ولایتك متعدد اشعارینه اهمیت ویرمدیکی کبی ایتالیانلرك مرقب اولدقلری فرصتك تام فاس مسئله‌سی اولدیغنه قناعت ایده‌رك طرابلس غرب حقنده‌کی آمالنی ترویجده دولتلرله مذاکراته کیریشدیکی برصره‌ده وحتی استیلا ایچون دونما واردوسنی احضاره باشلادیغی برزمانده کندیسی بوراده سیرجی قالمسی ، دها غریبی شوراسیدرکه بومسئله حاد برشکله کیردیکی برزمانده بیله اوروپاده سفرامزك یرنده بولنمیه‌رق اوته‌یه برویه طاغلملرینه مساعده ایتمسی‌در . بونك فلاکتمزك تحدثنه نه‌درجه میدان وامکان براقدیغی ادنی ملاحظه ایله آکلاشیلیر .

ثانیاً : دشمنمزك هجوم وتجاوزه حاضرلندیغی برصره‌ده دخی هیچ اولمازسه اوراده‌کی قوهٔ جزئیهٔ نظامیه ومحلیه‌نك برمدت مقاومت ایده‌بیلمسی اسبابنی استکماله صرف مساعی لازمکلیرکن قطعیاً بوکاده اعتنا ایدلمه‌دی وحتی اعلان حربه قدر اورایه برتعلیمات ویا اخطاراتده بولنلمدی . امر مدافعه‌نك متوقف علیهی بولنان نفوذ کافیه بیله یتشدیرلمیه‌رك ، قوهٔ موجوده‌سیله مدافعه‌سی امکانی ازهر جهت مستحیل براقیله‌رق دشمنلرمزك استیلالری تسهیل ایدلدی .

ایشته بروجه معروض احوال ، طرابلس غرب ایله بنغازی‌یی ، عثمانلیلرك میراث اجداد اوله‌رق آوریقاده مالك اولدقلری بویکانه قطعهٔ مبارکه‌یی ، هردرلو مدافعه‌دن عاجز ، عسکرسز ، سلاحسز ، فشنکسز ، ضابطسز . والیسز ، قوماندانسز ، ذخیره‌سزوپاره‌سز ، آچ وسفیل ایتالیانك بازیچهٔ احتراصی اوله‌رق ترك وتسلیم ایلمشدر .

تاریخ امحده بودرجه بصیرتسزلك . بوقدر لاقیدی وعطالت ، بومقیاسده حب وطندن محرومیت کورلمامشدر .

بز ، طرابلس غرب مبعوثلری مؤکللرمزك صدای وجدانلرینه ترجمان اوله‌رق شوفلاکت الیمه‌دن دولایی حقی پاشا ورفقاسنی مواجههٔ ملتده اتهام ایدییورز .

حقی پاشا قابینه‌سنك خارجی ، داخلی ، مالی ، وحربی بصیرتسزلکی قانون اساسیٔ عثمانینك بومعظم اس دولت ومشروطیتك ایلك ماده‌سنی اخلال ایتمشدر .

بز ، مجلس مبعوثانی اشبو فریادمزله ایفای وظیفه‌یه دعوت ایدییورز .

طرابلس غرب مبعوثلری ، قانون اساسینك اوتوز برنجی ماده‌سنه توفیقاً حائز بولندقلری صلاحیتی بالاستعمال ، شوتشبثلریله استقبال وطنی تهدید ایدن مهلك برلاقیدیدن عثمانلیلغی تخلیص ایله حس مسئولیت ولزوم مجازاتی تأمین وتأسیسه موفق اولورلرسه عموم وطنه بلکه برخدمت ایتمش اولمق املیله متسلی اوله‌جقلردر .

طرابلس غرب مبعوثلری
صادق ، محمود ناجی

نطق افتتاحیٔ حضرت پادشاهی

محترم اعیان ومبعوثان

دردنجی دورهٔ اجتماعکزك رسم کشادینی دخی اجرایه بنی موفق ایدن جناب حقه حمد نامتناهی ایدر واعضای مجلسه بیان خوش آمدی ایلرم .

مجلسك اوچنجی دورهٔ اجتماعنده قبول و تصدیق اولنان قوانینك موقع اجرایه وضعی وبوجمله‌دن اولمق اوزره وطنمزك پی‌درپی اعماری ومعارف عمومیه‌نك ترقیسی واهالیمزك تزاید سعادت وثروتنه لازم اولان تیمور یوللرله سائر طرق عمومیه وخصوصیه‌دن استطاعت مالیه‌مزه کوره شمدیلك ممکن اوله بیلنلرینك انشاسی وبعض محللرده تجارت لیمانلری تأسیس ومنابع ثروتمزك احیاسی خصوصلرنده ماضینك تسبیبات عدیده واهمالات مدیده‌سنك پیاپی تلافیسی اسبابنه توسل ایدلدکده اولدیغی برصره‌ده ایتالیا حکومتی طرابلس غرب قطعه‌سنه تجاوز ایچون تصور وتهیئه ایتدیکی اسبابی مطالب محقه شکل وصورتنه افراغ ایده‌رك براولتیماتوم ویرمش وحکومتمز جانبندن مدت معینه ظرفنده جواب اعطا اولنه‌رق ایتالیانك شایان اسعاف ومعاهدات موجوده وسلطنت سنیه‌مزك حقوق وحیثیتی ایله ممکن التألیف مطالب اقتصادیه‌سنك نظر اعتباره آلنه‌جغی تأمین ودرحال مذاکراته کیریشلمك اوزره مطالب مذکوره نه‌دن عبارت اولدیغی استیضاح ایدلمش ایکن جواباً ویردیکی نوطه‌ده تأمینات و استیضاحات واقعه‌یی نظر اعتباره آلمایه‌رق حکومت عثمانیه‌یه اعلان حرب ایلمشدر .

حکومت مشارالیها مخاصمانه حتی کندیسنك تعیین ایتدیکی یکرمی درت ساعتك انقضاسندن اول ابتدار ایدوب برطرفدن طرابلس غربه تعرض ودیکر طرفدن‌ده آدریاتیك سواحلنده‌کی سفائن حربیه‌سنه تصادف ایدن واعلان حربدن بالطبع خبردار اولمادقلری جهتله دوست دولتلر سفائن حربیه‌سنه اجراسی قواعد بحریه‌دن اولان مراسم احترامیه‌یی ایفایه مسارعت ایله‌ین طورپیدولرمزی آتسزین اوزرلرینه آتش آچه‌رق تخریب ایله قواعد مرعیهٔ بین‌المللی اخلال وممالك عثمانیه‌نك آدریاتیك سواحلنده کائن بعض نقطه‌لریله طرابلس غرب وبنغازی قطعه‌لرینه وحربدن بی خبر اولان سفائن حربیه وتجاریهٔ عثمانیه‌یه تعرضاته دوام ایتدیکندن مجلس عمومینك وقت معتاددن اول کشادینه لزوم کورلمشدر .

حکومتمز دول معظمهٔ متحابه‌یه درحال مراجعتله قواعد دولیه‌یه وشعار حقانیته مخالف وصلح عمومی‌یی محافظه ایچون هر طرفدن اظهار اولنان آمال خالصانه‌یه مباین اولان بوحربه حقوق مشروعه ومقدسه‌مز وشرف ملیمز ایله تألیفی قابل اوله‌جق برصورتده نهایت ویرلمسی ایچون وساطت صلح پرورانه‌لری طلب ایدلمش ودولتلردن آلنان جوابلر اوزرینه دوام ایدلمکده اولان تشبثات سیاسیهٔ مصلحانه‌نك نتیجه‌سنه انتظاراً حقوق ومنافع مشروعه‌مزك مدافعه ومحافظه‌سی ایچون ایجاب ایدن توسلاتدن‌ده کیری طورولمامقده بولنمشدر .

ایتالیانك حقوق مشروعه وحیثیت ملیه‌مزه مغایر اولان وبالجمله اقوام متمدنه‌یی دوچار حیرت وتأثر ایدن تجاوزات ناکهانیسی برطرفدن دولتلرك نیات صلح پرورانه‌سنه بالاشتراك ادامهٔ مسالمت ایچون عهده‌سنه ترتب ایدن وظائف مهمه‌یی ایفایه ودیکر طرفدن اصول مشروطیتك نعم عدالت کاری وترقیات پروریسندن بالاستفاده تکملات مدنیه‌سنی وقت ونقدك مساعده‌سی دائره‌سنده استحصاله بذل مقدور ایله‌ین دولتمزك اقدامات صلح پرورانه وترقی جویانه‌سنی خللدار ایتمشدر . حقوق ومنافع مشروعه‌مزك محافظه ومدافعه‌سی خصوصنده کرك حکومتمزله مجلس ملیمزك کرك بالعموم اهالیمزك عهدهٔ حمیتلرینه دوشن وظائف مهمه‌یی قدرت بشریه‌نك تعلق ایده بیلدیکی درجه‌ده حسن ایفایه بذل غیرت ایلیه‌جکلرندن مطمئنم .

ملتمزك ترقی وتعالیسی ووطنه وقوع بوله‌جق بوکبی تجاوزاتك مدافعه‌سی ایچون لابد اولان قوتلرك اهم واقدمی اتحاد اولدیغنی بیانه حاجت یوقدر .

بالجمله عثمانلیلر بیننده اخوت واتحاد تکمل ایتدکجه فوائدی تزاید ومملکتمزك هرجهتنده عامه‌نك حکومت مشروعه‌یه ارتباطی تضاعف ایدر. مجلس عمومینك اوچنجی دورهٔ اجتماعیه‌سنی متعاقباً واقع اولان سیاحتمده قوصوه ومناستر وسلانیك ولایتلرنده کوردیکم آثار اخوت عثمانیه وعناصر مختلفه‌دن اجتماع ایدن یوز بیکلرجه وطن پروران طرفندن کرك قوصوه مشهد مبارکنده کرك جهات سائره‌ده اظهار اولنان مأثر ملیه‌دن جداً متحسس ومفتخر اولدم. وطنك سعادت حالی ایچون اقدم وسائط اولان بو اخوت واتحادی مرتبهٔ کماله ایصاله بتون عثمانلیلرك صرف مقدرت ایلمری اخص آماللمدر.

هیئات مبعوثان واعیانمزك دخی کرك احوال حاضره‌یه متعلق مباحثاتده کرك نظر تدقیقلرینه وضع اولنه‌جق لوائح قانونیه‌نك مذاکراتنده حقیقی وجدی غایه‌لری هدف اتخاذ ایده‌رك وطنمزك سلامت وسعادتی تأمین ایده‌جك مقررات اتخاذ ایده‌جکلرندن امیم.

دیکر دول معظمه وحکومات مجاوره ایله اولان مناسباتمزك کماکان دوستانه وخالصانه اولدیغنی مع‌الممنونیه بیان ایدرم. حقوق غیره تجاوز ایتمه‌مك وحقوقمزی محافظه ایلمکدن عبارت اولان مسلکمزده ثابتز. مسلك خالصمزدن امید وار اولدیغم ترقیات وسعادتمزك حصولی ایچون مصروف اوله‌جق همم عاقلانه وبصیرت کارانه‌کزده مظهر موفقیت اولمکزی جناب حقدن تمنی ایله مجلس عمومینك آچیلدیغنی بیان ایدرم.

فی ٢١ شوال سنه ١٣٢٩ و ١ تشرین اول سنه ١٣٢٧

قابینه بیاننامه‌سی

سعید پاشا قابینه‌سنك کچن سنه مجلس مبعوثان حضورنده تشرین اول بدایتلرنده قرائت ایتدیکی پروغرام صورتیدر:

« افندیلر،

هیأت جدیدهٔ وکلایه ترتب ایدن وظائفك مشکلاتی قابل اخفا دکلدر. بونی بالذات تقدیر و ادراك ایدرز.

فقط دولتلرك حیاتنده اویله زمانلر، اویله ساعتلر واردرکه وطنلرینه مربوطیتده فداکار اولان رجال حکومت ایچون وظیفهٔ حکومتی درعهده ایتمکدن قاچنمق لابددر.

ایشته صرف بووجیبهٔ وطنیه حسیاتیله تشکل ایتمش اولان هیأت وکلایه اشتراك ایلمش اولدیغمز حالده بوکون هیأت مبعوثان حضورنده ابراز وجود ایدیورز. قرارلشدیردیغمز خطوط حرکت سیاسیه‌نك تفسیرنده الیوم دولتی اشغال ایدن برمسئلهٔ سیاسیه‌یه متعلق نظریاتمزدن باشلامق لازم کلیرسه‌ده، معلوملریکزدرکه سیاست خارجیه‌ده کرك حالاً کرك استقبالاً موفقیت ویاعدم موفقیت سیاست داخلیه‌نك تأثیرلرینه تابعدر. بوکا مبنیدرکه اعتمادیکزه مظهر اولدیغمز حالده داخلاً اتخاذ ایلیه‌جکمز مسلك حرکتی سیاست خارجیه مبحثنه تقدیماً بیانه لزوم کوردك.

مسلك داخلیمزك هر شعبهٔ اداره‌یه تعلق ایدن اقسامی شونلردر:

بدایت مشروطیتدن بری خیلی قوانین تنظیم ونشر اولنمش ایسه‌ده قوانین اصلیه‌نك مهملریله اشتغاله وقت بولنه‌مامش وامور داخلیه‌مزجه مطلوب اولان اصلاحاتك اساس متینه ابتناسی ایچون بونلرك قوانین سائره‌یه تقدیماً وجوده کتیرلمسنده‌کی اهمیت مسلم بولنمش اولدیغندن قانون اساسینك محتاج اولدیغی تعدیلاتك

اکمالی ووظائف ومسئولیت وکلا وانتخاب مبعوثان واداره‌ٔ ولایات واخذ عسکر واموال غیرمنقوله قانونلرینك تسریع نشر وتطبیقی هیأتمزجه ملتزمدر. قانون اساسی تعدیلاتی واداره‌ٔ ولایات و اخذ عسکر واموال غیر منقوله قانونلری مجلس مبعوثانده موجود اولوب بونلره متعلق مطالعاتمز اثنای مذاکره‌ده بیان اولنه‌جغی کبی وظائف ومسئولیت وکلا وانتخاب مبعوثان قانونلری لایحه‌لری ده عهد قریبده مجلسه تودیع اولنه‌جقدر. اداره‌ٔ ولایاتده توسیع مأذونیت اصولی التزام اولنمقله برابر ادارهٔ ملکیه‌یی احتیاجات محلیه‌یی تقدیره مقتدر واهلیت مطلوبه‌یی حائز ذواته تودیع ایده‌جکز.

هر خصوصده آچیق وهر درلو سوء تفهمی مانع بر مسلك تعقیب وسربستی حرکتمزی قطعیاً محافظه ایتمك غایهٔ آماللمزدر. هر برده حکومتك تقویه‌سی وعموم افراد عثمانیه بیننده قاعدهٔ مساواتك و روابط اخوت واتحادك تماماً تأسسی اسبابنك استحصالنه چالیشیله‌جقدر.

ژاندارمه‌نك اکمال تنسیقاتیله برابر ایجاب ایدن محللرده احتیاج درجه‌سنده تزیید و ژاندارمه ایله مأمورین ملکیه آره‌سنده‌کی مناسبات متقابله بعدازین موجب اختلاف اوله‌میه‌جق صورت واضحه‌ده تعیین اولنه‌جقدر.

اموال غیر منقوله‌نك تصرفندن منبعث اختلافاتك قاعدهٔ عدل وحقه توفیقاً حلنه وبعض محللرده تطبیقنه باشلانیلان اصلاحاتك اتمامنه وهرطرفجه آسایشك استکمالیله استراحت عمومیه‌نك تأمیننه غیرت اولنه‌جقدر.

اردو ودونانمامزك باشلانمش اولان تنسیقات واصلاحاتیله اکمال نواقصنه دوام اولنه‌رق اسباب مدافعهٔ مملکتك کرك براً کرك بحراً استکمالنه استطاعت مالیه‌مز نسبتنده غیرت ایدیله‌جکدر.

امور مالیه‌ده‌کی مسلکمز بودجه‌مزی قریب برزمانده توازن ایتدیره‌بیلمك ایچون بالخاصه وارداتك تزییدی اسبابنه توسلدن ومصارفده قاعدهٔ اقتصاده رعایتدن عبارتدر. بناءً علیه اصلاحات مقرره‌یه بالدوام ویرکولرك تنظیم طرح وجبایتنه و تحصیلاتك تسریعنه تعلق ایدن قوانین ونظاماتك پیدرپی اصلاحیله اعلان مشروطیتدن بری وارداتده حاصل اولان ترقی دائمینك تزییدینه غیرت اولنمقله برابر کمرك رسومنك تعرفه اصولنه مستند تجارت معاهده‌لری عقدیله تکثیرینه وبو صورت تأخر ایدر ایسه شمدیلك رسوم مذکوره‌یه یوزده درت ضمنه والیوم اجانبدن وسکنهٔ مملکتك بر قسمندن استیفا اولنمیان تمتع ویرکوسنه عائد قانونك تعدیل واصلاحیله بو ویرکونك اجانبدن وعموم سکنهٔ مملکتدن بالاستحصال تزییدینه ولوازم ضروریه‌دن اولمایان بعض اشیایه استهلاك ویرکوسی وضعنه ودیکر طرفدن حصول توازنه قدر یکی مصرف احداث ایتمیه‌رك ممکن اوله‌بیلن بعض مصارفك ترقیاتمزی و مهم ومبرم اولان احتیاجاتمزی سکته‌دار ایتمیه‌جك صورتده تنقیصنه صرف مساعی اولنه‌جقدر.

محاکم نظامیه‌نك پیدرپی تنسیقی چاره‌لری استحضار ایدلمکله برابر تشکیلاتك توسیعنه وقوانین موجوده‌نك احتیاجات حاضره ایله متناسباً اصلاح و اکمالنه وحکامك عهده‌لرینه مودوع اولان وظیفهٔ مهمه‌یی کمال استقلال وبیطرفی ایله ایفا ایده‌بیله‌جك صورتده یتیشدیرلمسنه ودعاوینك ممکن اولدیغی قدر قیصه برزمان ایچنده رؤیت وانتاجیله حقوق عامه‌نك کمال حقانیت وامکانك مساعد اوله‌بیلدیکی درجه‌ده سرعت ایله احقاقی اسبابنك تأمیننه بالخاصه بذل غیرت واعتنا ایدیله‌جکدر.

جماعات مختلفه‌نك امتیازات مذهبیه‌لرینی متضمن اولان فرامین عالیه ونظامات موجوده احکامنك محافظه‌سنه وعناصر مختلفه آره‌سنده‌کی علائق وطنداشینك برقات دها تأییدینه دقت اولونه‌جقدر.

مملکتك احتیاجات عظیمه وعاجله‌سندن اولان معارف عمومیه خصوصنده تعقیبنه صرف مقدرت ایلیه‌جکمز مسلکك نقاط اساسیه‌سندن بری بلکه برنجیسی تحصیل ابتدائینك تنظیمی ووسائط ولوازمنك استکمالی وفوائدینك تدریجاً بتون افراد ملته تعمیمی کیفیتیدر. بونکله برابر تحصیل تالی وعالی اهمال اولنمیوب بوایکی درجه‌یه عائد مؤسسات موجوده‌نك حسن محافظه‌سنه و قائماً تعمیر نوعندن اولمق اوزره نقائصنك

اکمالنه وتدریساتدن طلابك کماینبغی استفادهلری چارهلرینك استحصالنه دخی چالیشیلهجقدر. انظار مطالعه کزه وضع اولنهجق معارف عمومیه لایحهٔ قانونیهسندن اکلاشیلهجغی وجه ایله درجات ثلاثهٔ تحصیلدن هربرینك نوع وشموله کوره بیوك کوچك برر مقیاسده برجزء تام تشکیل ایتمسی ومعلملرك مسلك وترقی واستقبالنك تأمین ایدلمسی ومعارف نظارتنك مساعیسنه موفقیتله اشتراك ایتمکده بولنان جماعت مکتبلریله مکاتب خصوصیهنك مظهر حمایه وتسهیلات وترغیبات اولماسی جملهٔ مقاصدمزدندر.

مدارس علمیه ومحاکم شرعیهنك اصلاحی وعلما ایله قضاتك تنظم معیشت ومسلکلری ده نخبهٔ آمالمزدر. بناءً علی ذلك کرك مرکزده کرك طشرهده موجود مدارس علمیهنك حفظالصحه قواعدینه موافق بر صورتده اعماریله برابر درس پروغراملری وطرز تدریس بالاصلاح طلبهنك علوم دینیه ایله برابر لازم التحصیل اولان فنونی ده تدرس ایتملرینه ومدرسینك معیشتلرینی تسهیله وطلبهٔ علومه معاونت ممکننه ایفاسنه ومستحقین علمیهیه عائد مخصصاتك حسن توزیعنه واهالیسی جهل ایچنده بولنان بعض محللره مقتدر واعظلر اعزامنه ومحاکم شرعیهنك اصلاحیله برابر حکام موجودهنك اوصاف لازمهیی حائز ذواتدن اولملرینه ووظیفهٔ مهمهٔ قضایی بحق ایفا ایدهجك حاکملر یتشدیرلسنه ومعزولیت قانونی احکامنك مأمورین علمیهیهده اشمالنه وکندیلرینه مأمورین سائره مثللو خرج راه اعطاسنه وتحریر ترکات معاملاتنك ورثهنك حقوقنی تأمین ایدهجك صورتده جریاننه واموال ایتامك حسن اداره ومحافظهسنه اهتمام اولنهجقدر.

اسلاف طرفندن ممالك عثمانیهنك هرطرفنده مقاصد عالیهیه بناءً تأسیس اولنان انواع مؤسسات وقفیهنك تزییدی ایچون توسل اولنان تشبثاته دوام ایدیلهرك حاصل اولهجق تزاید نسبتنده مؤسسات عالیهٔ وقفیهنك برقات دها تنظیم واصلاحنه وبالعموم خدمهٔ اوقافك ترفیهنه وجهاتك اهل وارباننه تفویضنه اقدام ایدیلهجکدر.

امور نافعهیه عائد مسلکمز ممالك وسیعهمزك محتاج اولدیغی اعمارات متنوعهنك تقدیم الاهم علی المهم قاعدهسنه موافق ومملکتك احتیاجات واستطاعتیله متناسب اطرافلی برپروغرام ایله تعیینندن وبو پروغرامك هیئات مبعوثان واعیانجه بعدالقبول تماماً تطبیق وتعقیبندن ومملکتمزك سرمایه وسعیندن ممکن اولدیغی قدر استفاده اولنمقله برابر اجنبی سرمایهداران وارباب اختصاصنك محتاج اولدیغمز معاونت نقدیه وفنیهلرینك کمال امن وخواهشله ابذالی تأمین ایدهجك اسبابه توسل ودوامدن عبارتدر. تصور ایتدیکمز پروغرام بودورهٔ اجتماعیهده تدقیق وتصدیق اولنه بیلمك اوزره سرعت ممکنه ایله تودیع ایدیلهجکدر.

اورمان ومعادن وزراعت امورنده ممالك مترقیهده فوائدی مشاهده اولنان اصول فنیه وصناعیهنك احتیاجات محلیهیه الك موافق صورتده تطبیقنه واورمان ومرعالرك حسن محافظه وادارهسیله برابر یونلره متعلق حقوق تصرفیه اختلافلرینك حلنه وکویلولره بالطهلق تخصیصنه وعملی اورمانجیلق مکتبلرینك کشاد وتکثیرینه ومعمولات خشبیهنك تزیید وتنظیمنه ومعادن معاملاتنك تسهیلیله ممالك وسیعهمزك هرطرفنده بولنان خزائن طبیعیهدن الیومه قدر محدود صورتده ایدیلن استفادهنك ممکن اولدیغی قدر تزییدینه ومملکتك پك زنکین برمنبعی اولان ارکلی کمور معدنلرندن اهالینك وحکومتك دها واسع مقیاسده استفادهسی چارهلرینك استحصالنه ومکاتب زراعیه وبیطریهنك وعمله وچفتلك مکتبلرینك کشاد وتکثیری وولایاتده آلات زراعیه ودامیزاق دپولری تأسیسی ایله برابر ایپکجیلك، سودجیلك، آریجیلق کبی صنایع زراعیهنك تعمیمی ایچون خصوصی مکتبلر وفدانلقلر وجوده کتیرلسنه ومملکتمزده عظیم ضررلر ایقاع ایدن وباء بقری وسائر حیوان خستهلکلرینك اوکنی آلمق ایچون سروم دارالاستحضارلری کشادینه واصول جدیدهٔ زراعتك تعمیمنه وضابطهٔ صحیهٔ حیوانیه قانوننك بعدالتصدیق هرطرفده تأمین تطبیقی ایچون زراعت وبیطر مأمورلرینك تکثیرینه چالیشیلهجقدر.

پوسته وتلغراف وتلفون معاملاتنك اصلاحی واحتیاجات مملکت ایله متناسب درجهده توسیعی ایچون خطوط موجودهنك تنظمیله برابر ایجاب ایدن محللرده استطاعت مالیهمزك مساعد اولدیغی قدر یکی خطلر وحجاز وعسیر ویمن قطعهلرنده تلسز تلغراف استاسیونلری وجزایر بحر سفید ولایتنه ملحق اطهلر بیننده قابلولر وجوده کتیریلهرك واجرتلر مخابرات ومراسلاتی واکا تبعاً وارداتی تزیید ایدهجك صورتده تنزیل ایدیلهرك مخابرات ومراسلاتك تسهیل وتسریعنه عائد تدابیر اتخاذ ایدیلهجکدر.

مسلك خارجیمزه کلنجه، اول باول طرابلس غرب مسئلهسنی منافع وطنیهیه الك موافق کوردیکمز صورتده حله چالشمق وبالجمله دول متحابه خصوصاً حکومات مجاوره ایله مناسبات دوستانهمزی تشیید وبالقان حکومتلریله اولان روابط طبیعیه ومصافاتکارانهمزی اعتماد متقابل وتألیف منافع مشترکه اساسلرینه بناءً ادامه وتقویه ایتمك ایسترز. هیچ برحکومت ومملکت حقنده فکر تخطی واحتراصمز یوقدر. بالعکس هرمملکتك حقوق مشروعهسنه رعایت وبوکا مقابل حقوق مشروعهمزهده رعایت ایتدیرمك اخص مقاصدمزدر. اشبو نیاتمزی فعلاً اثبات وحقوق ومنافع مملکتی تأمینه خادم ایتلافلر استحصال ایدرك بو طریقلهده حکومت عثمانیهنك عهدهسنه ترتب ایدن وظائف صلحپرورانهنك ایفاسی لزومنه قانعز.

ایشته پروغراممز بودر. اعتمادکزه مظهر اولدیغمز حالده تماماً تطبیقنه چالیشهجغز.

استقراض مقاوله نامهسی

بیك اوچیوز یکرمی یدی سنهسی موازنهٔ مالیه قانوننك سکزنجی مادهسی موجبنجه برطرفدن حکومت سنیهٔ عثمانیه نام وحسابنه حرکت ایدن مجلس اعیان اعضاسندن مالیه ناظری مصطفی نائل بك افندی حضرتلری ودیکر طرفدن برلینده دویچه بانق ایله نام وعنوانلری ۲۷ تشرین اول ۳۲۶ - ۹ تشرین ثانی ۹۱۰ تاریخلی دولت علیهٔ عثمانیهنك استانبول ولاتی کمرکلر وارداتندن قارشولغی تخصیص اولنان یوزده درت فائضلی ۱۹۱۱ سنهسی استقراض مقاوله نامهسنه مربوط جدولده محرر وآتیده (بانقهلر) نامیله ذکری تکرر ایدن بانقهلر ومؤسسات مالیه نام وحسابنه حرکت ایدن موسیو شارل هلفریخ میانهلرنده بروجه آتی مواد تقرر ایتمشدر.

ماده ۱ : دولت علیهٔ عثمانیهنك استانبول ولاتی کمرکلر وارداتندن قارشولغی تخصیص اولنان یوزده درت فائضلی ۱۹۱۱ سنهسی استقراضی ایکنجی قسمی ایچون بالاده محرر معاقدلر بیننده عقد ایدیلان مقاولهنامهٔ مخصوصك برنجی واوچنجی مادهلری موجبنجه حکومت سنیهٔ عثمانیه ۱۳۲۷ سنهسی موازنهٔ مالیه قانونی ایله مساعده اولندیغی تقدیرده استقراض مذکورك اعتباری اولهرق «۳۹۶۰۰۰۰» لیرای عثمانی و«۷۳۴۴۰۰۰۰» مارق، یاخود «۸۶۱۳۰۰۰۰» آوستریا قورونی ویا «۹۰۰۰۰۰۰۰» فرانق ویا «۳۶۰۰۰۰۰» انکلیز لیراسی ویاخود «۴۳۲۰۰۰۰۰» فلمنك فلورینندن عبارت بولنان ایکنجی قسمی ایچون بانقهلره حق خیار بخش ایتمشدر.

مذکور مقاولهنامهنك ایکنجی واوچنجی مادهلری موجبنجه بانقهلر طرفندن ۱ - ۱۴ ۱۹۱۱ تاریخنه قدر حق خیار رفع ایدلهدیکی تقدیرده بانقهلر حکومتك احتیاجی نسبتنده اشبو استقراض حاصل نقدیسنه محسوباً آوانس ویرمك شرطیله ۱ - ۱۴ مارت ۱۹۱۲ تاریخنه قدر حق خیارك تمدیدینی حکومت سنیهٔ عثمانیهدن طلب حقنی حائز ایدیلر.

۱۳۲۷ سنهسی موازنهٔ مالیه قانونیله مأذونیت لازمه ویرلمش وبانقهلر طرفندن حق خیارك ۱ - ۱۴ مارت ۱۹۱۲ تاریخنه قدر تمدیدی طلب ایدلمش اولمغله بانقهلر حکومت سنیهٔ عثمانیهیه مذکور استقراضه محسوباً (۵۵۰۰۰۰۰) مارقلق برآوانس ویرمشلردر.

استقراض مذکور تحویلاتی حکومت سنیهٔ عثمانیه طرفندن رهن مقامنده اولەرق دویچه بانقه تودیع ایدیله‌جکدر .

ماده ۲ : مذکور آوانسك ۱ ـ ۱٤ تموز ۱۹۱۱ تاریخندن ۱ ـ ۱٤ تشرین ثانی ۱۹۱۱ تاریخنه قدر سنوی یوزده بش واشبو تاریخدن تاریخ تأدیه‌سنه قدر سنوی یوزده بش بچق حسابیله فائضی ایشله‌یه‌جك،مارق اولارق مع فائض نهایت ۱ ـ ۱٤ مارت ۱۹۱۲ تاریخنه قدر برلینده دویچه بانقه تأدیه ایدیله‌جکدر.

ماده ۳ : اوانسك بدلی ۱ ـ ۱٤ تموز ۱۹۱۱ تاریخنده برلینده دویچه بانق طرفندن حکومت سنیه حسابنه آچیله‌جق برحساب مخصوصده مارق اولەرق ایرادقید اولنه‌جق وبوحسابك آلمان ایمپراطورلغی بانقه‌سنك اسقونطو فیئاتندن یوزده براکسیك اولمق اوزره حداصغر یوزده اوچ وحد اعظم اولەرق یوزده درت فائض یوریدیله‌جکدر. دویچه بانق بوحسابدن بردفعه‌یه مخصوص اولمق اوزره بانقه‌لر ایچون آوانسك یکونی اوزرندن حساب ایدلمك اوزره ۱ ـ ۸ نسبتنده برقومیسیون افراز ایده‌جکدر .

ماده ٤ دویچه بانق ۱۹۱۱ سنه‌سی استقراضی ایکنجی قسمنك حق خیاری رفع ایدلدکدن صکره قسم مذکورك حاصل نقدیسندن آوانس مذکورك مع فائض تسویه‌سی ایچون اقتضا ایدن مبالغی افراز ایده‌جکدر . بقیه قالور ایسه حق خیارك رفعی تاریخندن اعتباراً دویچه بانق طرفندن برلینده حکومت سنیه حسابنه آچیله‌جق برحساب جاریٔ مخصوصده حکومت سنیه‌نك امرینه وضع ایده‌جکدر .

دویچه بانق بوحساب جاری ایچون قپانه‌جغی تاریخه قدر آلمانیا ایمپراطورلغی بانقه‌سنك اسقونطو فیئاتندن یوزده براکسیك اولمق اوزره فائض تأدیه ایده‌جکدر .

ماده ٥ : ۲۷ تشرین اول ۳۲٦ تاریخلی و ۹ تشرین ثانی ۹۱۰ تاریخلی استقراض مقاوله‌نامه‌سنك اون یدنجی ماده‌سنك برنجی فقره‌سنده ذکر ایدیلان احوال وقوعنده فقرهٔ مذکورك احکامی اشبو مقاوله‌نامه‌نك باعث تنظیمی اولان آوانس حقنده دخی جاری اوله‌جقدر .

ماده ٦ : اشبو مقاوله‌نامه ایله بونك باعث تنظیمی اولان آوانسه راجع مکتوبلر ، صورتلر ، مقبوضلر وسائر هرنوع اوراق ایچون بالجمله تمغا رسمی حکومت سنیهٔ عثمانیه‌یه عائد اوله‌جقدر .

ماده ۷ : اشبو مقاوله‌نامه‌نك اجرا ویاتفسیر احکامندن دولایی حکومت سنیه ایله دویچه بانق اره‌سنده تحدث ایده‌جك اولان هرنوع اختلاف بری جانب حکومت سنیه‌دن دیکری دویچه بانق طرفندن تعیین اولنه‌جق ایکی حکم طرفندن فصل وحسم ایدیله‌جکدر وبونلر اویوشه‌مدقلری حالده ایشه برنتیجه ویرمك اوزره برثالث تعیین ایده‌جکلر وبوحکم ثالثك قراری طرفین ایچون قطعی الحکم اوله‌جقدر .

اشبو مقاوله‌نامه نسختین اولەرق درسعادتده ۹ ـ ۲۲ حزیران ۳۲۷ ـ ۹۱۱ تاریخنده تنظیم وتعاطی قلنمشدر .

امضا : امضا :

سن . هلفریخ نائل

[۲ رجب ۱۳۲۹ و ۱٦ حزیران ۱۳۲۷ تاریخنده تصدیق شاهانه‌یه اقتران ایلمشدر .]

پطریقخانه‌لرك مطالباتی حقنده

کچن سنه، پطریقخانه‌لرك بالاشتراك تدریسات وعسکرلك مسئله‌لرینه دائر حکومته تقدیم ایلدکلری تقریر عمومی‌یه قارشی حکومتجه اتخاذ اولنان مقرراتی شامل ضبطنامه صورتی بروجه آتیدر :

اخذ عسکر امورینه متعلقدر

روم وارمنی وارمنی قتولیك پطریقخانه‌لریله بلغار اکسارلغندن ومؤخراً روم ملکیت قاتولیك کلدانی پطریق وکالتلرندن جماعت مکتبلریله خدمت عسکریه حقنده وقوع بولان بعض مستدعیاته دائر اجرا قلنان تدقیقاتی حاوی قومیسیون مخصوصنجه قلمه آلنان مضبطه واوراق مربوطه اوقوندی .

مستدعیات واقعه مقررات متخذه زیرده ماده بماده محرردر .

برنجیسی — هرسنه اخذی لازم کلن افراد جدیده بالجمله اخذ عسکر دوائرنده سن مکلفیته داخل اولان قسم اول افرادینك مقدار نفوسنه کوره بالحساب توزیع ایدیله‌رك دوائر مذکوره‌یه اصابت ایده‌جکی تحقق ایدن عدد افرادك على الاطلاق قرعه کشیده‌سیله تعیینی وبومعامله‌دن هیچ براخذ عسکر دائره‌سنك مستثنا طوتلامسی ماده‌سیدر .

مذکور قومیسیونجه‌ده بیان اولندیغی وجهله سبب مراجعت واستدعا دورسابقده نفوس مسلمه‌نك آلتی یدی سنه خدمت عسکریه‌ده قالمقده ایکن الیوم اوچ سنه‌دن زیاده براقلماسندن ونفوس غیرمسلمه‌یه منسوب یدی سنه‌لك افراد مکلفه‌نك دخی دفعةً تحت سلاحه آلنمسی لازم کلمسندن ناشی حسب الضروره اتخاذ ایدیلان تدابیر ومعاملات موقته‌دن عبارت ایسه‌ده ذاتاً مکلفیت عسکریه بوبابده استدعا اولندیغی وجهله معامله‌یی مستلزم بولندیغندن احوال حاضره‌نك زوال تأثیراتیله برابر اشبوخصوصك دخی تماماً مجرای قانون وسلامته دخولی طبیعی اولدیغنك رؤسای روحانیه‌یه تبلیغی مناسبدر .

ایکنجیسی : افراد ردیفه واحتیاطیه‌نك سلاح آلتنه کیفیت جلب ودعوتلری شیمدی‌یه قدر اولدیغی کبی بعض محدود دوائر عسکریه‌یه منحصر قالمامق فقط ممالك عثمانیه‌نك وسعتی ووسائط نقلیه‌نك نقصانی نظر اعتباره آلنه‌رق هم سنلرینك کافه‌سنه على الدرجات تطبیق واشمال ایدلمك اوزره ممالك عثمانیه‌نك برقاچ معین وواسع منطقه‌لره تقسیمی ایله بومنطقه‌لر داخلنده‌کی بالجمله اخذ عسکر دوائرینك مذکور جلب ودعوتدن مستثنا قالمامسی خصوصیدر .

بوصورت مناوبه جهت عسکریه‌جه دخی مستلزم بولنمش وتحشیداتجه دائماً تطبیقنه اعتنا ایدیله کلمش ایسه‌ده احوال فوق العاده‌نك ایجاب ایده‌بیله‌جکی تدابیر ومعاملات بالطبع مستثنادر . تشکیلات جدیده ایجابنجه دوائر عسکریه ذاتاً منطقه‌لره تقسیم ایدلمش وهرقول اردونك افراد جدیده‌سی نره‌لردن آلنه‌جغی قرب مسافه واحتیاج نظر دقته آلنه‌رق تعیین اولنمش ایسه‌ده بوبابده جهت عسکریه‌نك ممالك سائره‌ده دخی اولدیغی وجه ایله برتعهد آلتنه کیرمه‌یه‌جکی درکاردر .

اوچنجیسی — على الاطلاق افراد ملتجه بیلنمسی لازم کلن باخصوص افراد ردیفه واحتیاطیه‌نك سلاح آلتنه صورت وزمان جلب دعوتلریله متدائر بولنان بالجمله قوانین ونظامات عسکریه‌نك ملل مختلفهٔ غیرمسلمه‌نك لسانلریله واضح وصریح صورتده محرر ترجمه‌لرینك رسماً نشر واعلانیدر .

بوبابده‌کی احکام وقوانینی خلقه بیلدیرمك مقصدینك تعقیب ایدلمسنه کوره مکلفیت عسکریه قانوننك تصدیق عالی‌یه اقترانده قوانینك صورت نشرواعلاننه دائراولان قانون احکامنك صراحت ومساعده‌سنه توفیقاً اجرای ایجابی طبیعی اولدیغی کبی الیوم مرعی بولنان نظامات عسکریه‌نك خلقجه بیلنمسی لازم کلن جهتلرینك دخی مختلف لسانلره ترجمه صورتیله اهالیٔ غیرمسلمه‌یه اعلانی مناسب کورنمشدر .

دردنجیسی — افراد موظفهٔ خرستیانیه‌نك خدمت عسكریه‌یه بر قات دها ترغیب وتشویقی ضمننده ملل خرستیانیه‌دن بر آن اول ضابط یتیشدیرلك ایچون یالكز بر دفعه‌یه منحصر قالماق اوزره اوچ سنه ظرفنده حربیه نظارتنده اجراسی معتاد اولان دخول مسابقه‌سنك فنون قسمنه خرستیان نامزدلرك دخی كندی اسانلریله اشتراك ایلملری آنجق تركجه‌ده مكاتب عالیهٔ عسكریه‌یه دخول ایدن طلبهٔ خرستیانیه‌نك بیلملری لازم كلدیكی قدر تحریروشفاهاً افادهٔ مرام ایده‌بیله‌جك درجه‌ده اقتدار آرانمسی صورتلریله تسهیلات ومساعدات ارائه‌سیدر.

بو موجب استدعا اوچ سنه ظرفنده مكاتب عسكریه پروغرامنه توفیقاً مكتب حربیه‌یه كیرمك اوزره اجرا قلنه‌جق مسابقه امتحانلرینه داخل اولمق ایستیان غیر مسلم طالبلرك مكتبده درسلری تعقیب ایده‌بیله‌جك درجه‌ده تركجه یازوب اوقویه بیلملری شرطیله فنونه عائد امتحانلرینك فی‌الجمله اصطلاحات فنیه تركجه بیان اولنمق اوزره كندی لسانلریله اجراسی موافق كورلشدر.

بشنجیسی — احتیاط ضابطانی مكتبده‌كی طلبه مدت تحصیلیه‌نك صوك آیلرنده قطعات نظامیه باشلرنده بالفعل ضابط رتبه‌سیله استخدام اولنه‌رق مكتبدن بو صفتله نشأت ایلملری كیفیتیدر.

احتیاط ضابطانه عائد احكام قانونیه محفوظ قالمق شرطیله برسنه‌دن عبارت بولنان مذكور مدت تحصیلیه‌سنك صوك ایكی ماهنك قطعات عسكریه‌ده ضابطلكله كچیرلمسی مناسبدر.

آلتنجیسی — علی‌العموم افراد عسكریه‌نك دین ومذهب وسویهٔ عرفان وعادات واخلاقیه‌سی نظر اعتباره آلنه‌رق اكا كوره قوانین ونظامات عسكریه‌نك تعدیلی وسلاح آلتنده بولندقجه افراد عسكریه‌نك تبدیل دین ومذهب ایده‌مملری خصوصنك نظام مخصوصله تبیینی وداخلی عسكر قانونامه‌سی مقدمه‌سنك عثمانلی عسكرینك اسلام عنصرینه منسوبیتی نه درجه‌ده ایسه عنصر خرستیانیه‌ده او درجه‌ده اولدیغنی كوستره‌جك زمینده تعدیل قلنمسی ومسلمینك اخلاق وعاداتی ایچون نره‌لرده نه قدر موجود ایسه اوراده خرستیان اخلاق وعاداتنه دائر احكام بولندیرلمسی و « امام » قید اولنان یرلرده « پاپاس » دخی قید اولنمسی وهر فرقه‌ده بولنان افراد خرستیانیه ایچون منسوب اولدقلری مذهبلردن برر سیار پاپاس بولندیرلمسی وضابطان ویاخود افراد مسلمه طرفندن افراد خرستیانیه‌یه قارشی سب وشتم وتعدیات وقوعنك منعی تأمین ضمننده فاعللری علیهنده مشتكیلرك موقع قوماندانه مراجعته مجبور اولمسی مسئله‌سیدر.

افراد غیر مسلمه‌نك سلاح آلتنده بولندقجه تبدیل دین حقنده‌كی استدعالری اوزرینه معامله اجرا ایدلمامسی ضمننده حربیه نظارتجه صورت عمومیه‌ده تبلیغات تحریریه ایفا قلنمش واحكامی الیوم مرعی بولنمشدر. عسكری داخلیه قانونی دخی ذاتاً مقرر التعدیل بولندیغندن او صره‌ده مستدعیات واقعه نظر دقت واعتناده طوتیله‌جغنك ایجاب ایدنلره تبلیغی لازمدر. شیمدیلك هر قول اردو ایچون سیار بولنمق اوزره مذاهب مختلفه‌یه منسوب برر مأمور روحانینك تعیینی وقطعاتده‌كی افراد غیر مسلمه ایام مخصوصه‌لرنده كما كان معبدلرینه كوندرلمك وجنازه مراسمی كبی احتیاجات عاجله ایچون الكیقین معبدلره مراجعت ایدلمك اصولنك دخی ادامه‌سی مقتضیدر. افراد عسكریه نظاماً ضابطلرندن آنك بردرجه فوقنه وآنك طرفندن ایجابی ایفا قلنمدیغی تقدیرده رتبهٔ فوقنده بولنان ضابطه وبو ترتیب اوزره قوماندانلقلره قدر مراجعت وشكایته صلاحیتدار بولندقلری جهتله سوء معاملاته دوچار اولدقلری ادعاسنده بولنانلرك او یولده مراجعت وشكایت ایلملری ذاتاً اصول مرعیه ایجابندندر.

یدنجیسی — خدمت عسكریه خصوصیله خدمت بحریه مدتنك تنقیصی ماده‌سیدر.

خدمت بحریه اوزون مدت تعلیم وممارسه‌یه محتاج ایدوكندن مدت نظامیه‌سی بالطبع زیاده وبوكا مقابل مدت ردیفه‌سی بالنسبه قیصه اوله‌رق تعیین ایدلمشدر. الیوم خدمت بریه‌نك ایكی سنه‌یه تنزیلی ده غیر ممكندر.

سكزنجیسی — مكلفیت عسكریه قانونی لایحه‌سنده معین ایچون تعیین اولنان اون یدی یاشنك یكرمی یره ابلاغیدر.

قدیمدن بری اون بشی متجاوز اولانلر معین طوتلمقده ویتمشی متجاوز اولانلر محتاج معین عد اولنمقده ایكن یكی اخذ عسكر قانونی لایحه‌سنك مجلس مبعوثانده برنجی مذاكره‌سنده بوندن بویله اون یدی یاشنی متجاوز اولانلرك معین طوتولمامسی والتمشی متجاوز ولانلرك معین طوتلملری قبول ایدلدیكی وبو وجه‌ایله برچوق عثمانلیلر خدمت عسكریه‌لرینه تأثیر ایلیه‌جك تعدیلات اجرا اولنه‌جغی جهتله اون یدی یاشك یكرمی یره ابلاغیله قوهٔ عمومیه‌نك دها زیاده تنقیصی جائز اولمیه‌جغی بدیهیدر.

طقوزنجیسی — برعائله‌نك برتك اوغلنك خدمت عسكریه‌دن استثنا ایدلمسیدر.

برعائله‌نك برتك اوغلنك تركی حقنده‌كی شروط قانونیه پدرینك معلولیت یاخود سنجه اولان معفویتنه مربوطدر. بوقیود قانونیه‌نك تعدیلی قوهٔ عمومیه‌نك تنقیصنی مؤدی اوله‌جغی جهتله كذلك جائز دكلدر.

اونجیسی — برعائله‌نك ایكی اوغلی وارسه برینك عسكره آلنمسیدر.

ایكی اوغلنه بردن قرعه اصابت ایدن وبشقه‌جه اوغلی اولمیان صاحب خانه‌نك براوغلی اساساً كندیسنه ترك اولنه‌رق دیكری خدمته آلنیر، ترك اولنان اوغلنك خانه‌سنده كچیردیكی مدت خدمت عسكریه‌سندن محسوب ایدیلیر « افراد مأذونه » میاننه ادخال قلنور، خدمتده اولان اوغلی كلدكجه دیكر اوغلی خدمته آلنماز، بو حالده بشقه معامله‌یه حاجت یوقدر.

اون برنجیسی — وقت حضرده افراد جدیده‌نك انتظام وتعلیم وتربیهٔ عسكریه واخلاق حسنه واحوال صحیه نقاط نظرندن خدمت موظفه‌نك حسن ایفاسی ضمننده شمدیكی حالده جاری اولدیغی وجه ایله مناطق محرره داخلنده اخذ اولنان افراد عسكریه‌نك آنجق اوراده اكمال مدت ایتملری خصوصیدر.

افراد مكلفه‌نك قطعاته توزیعنجه احوال خصوصیه‌لری نظر دقته آلنمقده مثلا ممالك بارده اهالیسندن بولنانلرك بلاد حاره‌یه كوندرلمامسی كبی خصوصاته اعتنا ایدلمكده ایسه‌ده وظیفهٔ عسكریه‌نك دائرهٔ ایفاسی قابل تحدید اولمیوب ممالك سائره‌ده دخی اولدیغی وجهله بو بابده لزوم واحتیاجه كوره معامله ایدلمسی طبیعیدر.

جماعات مكتبلری حقنده دولتجه شمدی‌یه قدر مرعی اولان حق تفتیش باقی اولمق اوزره اتخاذ اولنان مقررات آتیده محرردر.

برنجیسی — شمدی‌یه قدر موجود اولوب رخصتنامه‌یی حائز اولمیان جماعات مكتبلرینه رخصتنامه اعطاسی طبیعی اولدیغی كبی بوندن بویله دخی مكتب آچلدقده بالاخبار محلی معارف اداره‌سندن رخصتنامه ویریله‌جكدر.

بو بابده معارف نظارتجه برنظامنامه لایحه‌سی قلمه آلنه‌جغندن اكا توفیق معامله ایدلمسی طبیعیدر.

ایكنجیسی — جماعات مكتبلری درس پروغراملرینك پطریقخانه ومتره‌پولیدخانه‌لرجه تنظیم وتصدیق ایدلمسیدر.

درس پروغراملرینك پطریقخانه ومتره‌پولیدخانه‌لرجه تنظیمی مناسبدر.

اوچنجیسی — درجاتی اكلاشلمش وتصدیق اولنمق اوزره جماعات مكتبلرینك عموم درس پروغرامی معارف نظارتنه تقدیم اولنه‌جغندن مذكور پروغرام دكیشمدكجه هر سنه هر مكتب ایچون آیریجه پروغرام اعطاسنه مجبوریت اولمامسیدر. بو صورت مناسب كورونمشدر.

دردنجیسی — معلم ومعلمه‌لرك دیپلومه وشهادتنامه‌لری پطریقخانه و متره‌پولیدخانه‌لر طرفندن تدقیق وتصدیق ایدلمش وبو صورتله اجرای تدریساتده‌كی اقتدار واهلیتلری تحقق ایتمش اولدیغندن بو بابده‌یدلرینه ویرلمش اولان رخصتنامه‌نك معارف نظارتجه ومعارف مدیریتلرنجه معتبر عد اولنمسیدر.

معلم ومعلمه‌لرك اقتدار واهلیتلرینی تصدیقاً پطریقخانه ومتره‌پولید خانه‌دن یدلرینه و یریله‌جك اهلیت نامه‌لرك معارف نظارتنجه ومعارف مدیریتلرنجه قبولی مناسبدر .

بشنجیسی — اسنان مكلفهٔ عسكریه‌یه داخل اولان معلملرك مكاتب رسمیه معلملری مثللو خدمت عسكریه‌دن معفو اوله‌بیلمه‌لری ایچون مذكور اهلیت نامه‌لرك معارف نظارتنجه یاخود مدیریتلرنجه تصدیق ایدلمسیدر .

اسنان عسكریه‌یه داخل اولوبده اهلیتنامه‌لرینی معارف اداره‌لرینه دخی تصدیق ایتدیرمش اولان جماعات مكاتبی دائمی معلملرینك مجلس عمومیجه دردست مذاكره بولنان اخذ عسكر قانوننك تصدیق عالی‌یه اقترانده آكا توفیقاً مكاتب رسمیه معلملری كبی معامله‌یه تابع طوتلملری طبیعیدر .

آلتنجیسی — جماعات مكتبلرینك اداره وتدریسات مسائلنده تفتیشات خصوصیهٔ داخلیه‌لرینی اجرا ایتمك اوزره پطریقخانه ومتره پولیدخانه‌لرجه تعیین اولنوب معلملر مثللو مقتضی اهلیتنامه‌یی حائز اولان مكتب مفتشلرینك مأموریتنه حكومتجه ممانعت ایدلمامسیدر .

دوائر روحانیه‌جه تفتیش مكاتب وظیفه‌سیله مكلفیتلری یدلرنده‌كی وثائقدن مستبان اولان ذواتك ایفای وظیفه ایلملرینه حكومتجه ممانعت اولنمیه‌جقدر .

یدنجیسی — تبعهٔ عثمانیه‌دن درجهٔ كفایه‌ده معلم یتشدیریلنجه‌یه قدر اجنبی معلملرك دخی استخدامی جائز اولمسی ماده‌سیدر .

الیوم مستخدم اولان اجنبی معلملر كما كان خدمتلرینه دوام ایدوب انجق ابتدائی درجه‌سنده‌كی جماعات مكتبلرینه یكیدن اجنبی معلم كتیرلامسی ایجاب ایدر فقط ابتدائینك فوقنده بولنان مكاتبده حكومات محلیه‌نك انضمام معلوماتیله اجنبی معلملرك دخی استخدامی جائزدر .

سكزنجیسی — معارف مفتشی حكومته قارشی مسئول اولان رئیس روحانی‌یه بعدالاخبار برمكتبده اجرای تفتیشات ایده‌بیلمسیدر .

مكاتبك تفتیشندن مقدم مأمورك روحانیه‌یه اخبار وقوعی مقصد تفتیش ایله قابل تألیف كوریلمیه‌جكندن پطریقخانه‌لره‌اویولده جواب اعطاسی ومعارف مفتشی طرفندن نتیجهٔ تفتیشاتی حاوی حكومت محلیه‌یه ویریله‌جك راپورك مندرجاتی نظر دقته آلنمق وایجاباتی اجرا اولنمق اوزره بر صورتنك حكومت محلیه‌جه رؤسای روحانیه‌یه ارسالی مناسب كورنمشدر .

طقوزنجیسی — معارف مفتش یاخود مدیرلری طرفندن مكاتبك تدریساتی تفتیش ایله مضر درس اوقوتدیرلدیغی واهلیتنامه‌سی اولمیان معلم ومعلمه‌لر كورلدیكی حالده درسعادتده ایسه معارف نظارتی وطشره‌ده ایسه حكومات محلیه جانبندن پطریقخانه ومتره‌پولیدخانه‌لرله بالمخابره اومقوله درسلرك اوقوتدیرلامسی واهلیتنامه‌سز معلم ومعلمه‌لرك آنلر واسطه‌سیله تبدیل ایتدیرلمسی ماده‌سیدر .

بوصورت مناسب كورونمشدر .

اونجیسی — برمكتب حقنده معارف مدیری ویا مفتشی ایله محلی رؤسای روحانیه‌سی بیننده ظهور ایدن اختلاف مركزده معارف نظارتی ایله پطریقخانه آره‌سنده قطعیاً حل اولنمدقجه هدف اختلاف مكتب حقنده محلنجه اجرا آتده بولنلمامسیدر .

معارف اداره‌لریله محلی رؤسای روحانیه‌سی بیننده مكاتب امورینه متعلق اوله‌رق ظهور ایده‌بیله‌جك اختلافاتده معارف مأمورینك معارف نظارتندن بالاستیذان امر آلمدقجه خود بخود اجرا آتده بولنمامه‌لری ایجاب ایدر .

اون برنجیسی — جماعات مكتبلرینك ایستاتستیقنه دائر اولان معلوماتك رؤسای روحانیه‌دن طلب اولنمسیدر .

بوصورت موافق كورونمشدر .

اون ایكنجیسی — جماعات مكتبلرینك مأذونلرینه ویریله‌جك دیپلومه وشهادتنامه‌لر كندی لسانلرنده تنظیم وپطریقخانه ایله متره‌پولیدخانه‌لرجه تصدیق ایدیله‌رك لدی الحاجه حكومته ابراز اولنه‌جق ترجمه‌لرك پطریقخانه ومتره‌پولیدخانه‌لر طرفندن مصدق اولدیغی حالده معتبر طوتلمسیدر .

جماعات مكتبلری مأذونلرینه ویریله‌جك دیپلومه و شهادتنامه‌لرك برطرفی تركجه ودیكر طرفی كندی لسانلریله محرر بولنمق اوزره تنظیمی وبو صورتله تنظیم وتصدیق اولنه‌جق دیپلومه و شهادتنامه‌لر معتبر طوتلمسی اقتضا ایدر .

اون اوچنجیسی — جماعات مكتبلرینك مأذونلرینه معطی ورؤسای روحانیه‌جه مصدق شهادتنامه اهلیتنامه‌لره عین درجه‌ده بولنان مكاتب رسمیه شهادتنامه‌لرینك اصحابنه بخش اولنان كافهٔ حقوقه مساوی حقوقك تأمین قلنمسیدر .

مذكور شهادتنامه واهلیتنامه‌لر اصحابنك تركجه تكلم وكتابته اقتدارلری بالمعاینه ثابت اولمق شرطیله اشبو تكلیفك قبولی مناسبدر .

اون دردنجیسی — مكاتب مذكوره‌دن عالیه درجه‌سنده اولدقلری حكومتجه مصدق اولانلردن نشأت ایدن مأذونلرك یالكز مكلفیت عسكریه خصوصنده قانوناً مكاتب عالیهٔ رسمیه مأذونلرینه بخش اولنان حقوق ومعفویاتدن استفاده ایتملریدر .

بوماده مجلس مبعوثانجه دردست مذاكره بولنان اخذ عسكر قانوننك التنجی ماده‌سنه تابعدر .

اون بشنجیسی — بوكبی مكاتب عالیه مأذونلری برمأموریته طالب اولدقلری تقدیرده تركجه‌یه درجهٔ وقوفلرینك مأموریتك درجهٔ نوعنه كوره ولزومی نسبتنده آرانلمسیدر .

قانوناً ونظاماً برمكتب مخصوصدن شهادتنامه اخذینه متوقف بولنمیان مأموریتلرك توجیهنده جماعات مختلفه مكاتب عالیه‌سی مأذونلرینك لسان تركیه وقوفلری او مأموریتك مستلزم اولدیغی درجه‌ده آرانلمسی مناسبدر .

اون آلتنجیسی — ملل خرستیانیه افرادینك تدریساتی ایچون تأسس ایتمش وایده‌جك بالعموم مكتبلره حكومتك بودجه‌سندن ویریله‌جك تخصصاتك مكتبلرك مذهب اعتباریله منسوب اولدقلری رؤسای روحانیه‌یه اعطا قلنمسیدر .

جماعات غیر مسلمه مكاتبی ایچون دولت بودجه‌سنه تخصصات نامیله برمبلغ قید ایدلدیكی حالده بوندن هرجماعته عائد حصه‌نك كندی رئیس روحانیلرینه تودیعی طبیعیدر .

اون یدنجیسی — رؤسای روحانیه‌نك كوستره‌جكلری لزوم اوزرینه جماعات مكتبلرینك مصارفنه مدار اولمق اوزره جمع اعاناته حكومتجه ممانعت اولنمامسیدر .

رؤسای روحانیه‌جه مكاتب ایچون اعانه طوپلانمق ایستلدیكی تقدیرده بونك صورت جمعنه كوره متخذ ومرعی بولنان تعامل ومقررات دائره‌سنده ایفای معامله ایدلمسی اقتضا ایدر .

فقرهٔ مذیله

جماعت مكتبلریله عسكرلك حقنده‌كی مقررات اداریه‌نك عندالایجاب شكل قانونی‌یه تحویل ایدیله بیلمسی ایچون مجلس عمومینك حق تدقیقی محفوظدر .

بر وثیقهٔ مهمه

بلغار اختلال قومیته‌سی مرکزنجه ١٨ ـ ٣١ ایلول ١٩١١ تاریخنده روم ایلی ولایات عثمانیه‌سی مراکزندن بعضیلرنده‌کی اجنبی قونسلوسلرینه اعطا قلندیغی بیان اولنان بیاننامه‌نك صورت ترجمه‌سیدر :

« قونسلوس افندی ،

« ترکلر ١١ تموز ٩٠٨ ده‌کی حرکت نمایشکارانه‌لری ایله بتون دنیانك کوزلرینه کول صاچه‌رق ، دول معظمه طرفندن جبراً موقع فعل واجرایه قویدیریلان واستحالات متمادیه‌نتیجه‌سنده (ره‌وال) پروغرامنه منجر اولان ماکدونیا اصلاحاتندن تخلیص کریبان ایلملری اوزرندن اوچ سنه کچمش بولنیور .

« اوزماندنبری وبالخاصه صوك ایکی سنه ظرفنده بالعموم ترکیاده وبالخاصه ماکدونیاده ایشلر اویله شکللر آلدی‌که بونلردن مدنی عالمك عمیق صورتده مغبر ومنفعل اولماسی قابل دکلدر .

« فی‌الحقیقه اوقدر طنطنه ایله اعلان ایدیلان مشروطیت بوکون فعلاً مفقود وملت مجلسی ایسه صوری بر سوسدن عبارتدر . بتون عثمانلی الکاسنده وبالخاصه ماکدونیاده حال وموقع ، عبدالحمید زماننده‌کی قدر فنادر . وقتیله اولدیغی کبی بوکون دخی خرستیان اهالی وبالخاصه کویلیلر ، بر آلای مسلمان دره بکلرك حکم ونفوذ وجبارانه‌لری آلتنده بولنیور : غصب وغارتلر ، قتل واتلافلر ، قادینلرك وکنج قیزلرك هتك عرضلری وطاغلره قالدیرلملری امور جاریه‌دندر . دولتك قانونلری هیچ اولمازسه شمدیکی شکللرنده بیله خرستیانلر حقنده تطبیق اولنمیور . خرستیانلر صانکه قانون خارجی انسانلردر .

« اهالینك اقتصاد نقطه‌سندن پك سفیل اولان موقعنی ایلشدیرمك ایچون نه شکل وقیافتده اولورسه اولسون هیچ بر تشبثده بولنلمدی ، حتی بولنلمسی دوشونلمه‌دی . بوکون ماکدونیانك خرستیان اهالیسی اعلان مشروطیت تاریخی اولان ١١ تموز ١٩٠٨ دن اولکی حاللردن دها فنا دها غیر قابل تحمل بر حال وموقعده بولنیورلر .

« دقته شایاندرکه بو حال وموقع ، ادامهٔ آسایشه مقتدر اولمایان مأمورلرك ضعف وعجزلری ایله برابر عین زمانده حکومتك منتظم ومطرد بر صورتده تعقیب ایده کلدیکی بر سیاست مخصوصه‌دن ایلری کلیور . خرستیان اهالینك مبدئی تمیین اولنه‌میه‌جق قدر اسکی زمانلردنبری زراعت ایتمکده اولدقلری چیفتلکلردن طرد واخراجی حکمسز براقمق ایچون ممالك اجنبیه‌دن مسلمان اهالینك روم ایلی‌یه هجرتلری ، سیاسی قتل واتلافلر ؛ دور حمیدی مظالمنی کولکه‌ده براقه‌جق درجه‌ده غدارانه تضییقلر ؛ اهالینك الك ذکی واك مترقیلرینی ازمك ایچون صورت مخصوصه‌ده تشکیل ایدلمش اولان ترك چته‌لری ؛ تحت سلاحه آلنان خرستیان افراد عسکریه‌سنه حیوانلره یاپیلان صورتده معامله‌لرك روا کورلمسی ؛ دونغا ، قره غول ، تلفون اعانه‌لری کبی اهالیدن جبر وتهدید ایله آلنان پاره‌لر ؛ سرسری قانوننك وضع وتطبیقی ؛ (اشقیانك اقربا وتعلقاتی مسئول طوتان) چته‌لر قانون ظالمانه‌سنك ملت مجلسنجه قبول وتصدیق اولنمه‌دن تطبیق واجرا قلنمسی ؛ ادارهٔ مرکزیه‌نك خرستیان مکتبلری ایله مسلمان اولمیان اهالینك ترکلشدیرلمك ایسته‌نلمسی تمایلاتی ؛ ژون تورکلرك ـ حکومتك معلوماتی تحتنده ـ تشکیلات خفیهٔ ترهیبیه‌یه مالك اولمسی ؛ الخ ، الخ . . بتون بونلر یکی عثمانلی اداره‌سی طرفندن احداث واتخاذ وکمال جدوثبات ایله تعقیب وانفاذ اولنان بر سیاست مخصوصه‌نك اثرلریدر .

« شیمدیکی عثمانلی پادشاهی امور سیاسیهٔ حکومت اوزرنده اجرای تأثیر ایتمیه‌رك غیر مسئول بر موقعده بولندیغندن ، بتون بو احوال وحرکاتك مسئولیتلری ، زمام حکومتی اللرینه آلدقلری زمان اعلان ایدیلن

حریت ومساوات اساسلرینك حامی وخادملری کبی دکل ، بلکه ماحی وخادملری کبی حرکت ایتمش اولان کنج ترکلره ترتیب ایدر .

« اهالی شمدیکی حال وموقعی ، مملکتك اوروپا قونترولی آلتنده بولنه‌رق بر درجه‌یه قدر امتیاز مالی‌یه مظهر اولدیغی عبدالحمید اداره‌سنك صوك درت سنه‌سی ایله مقایسه ایده‌رك حال حاضری دها فنا ودها غیر قابل تحمل بولیور .

« بو شرائط سیاسیه واقتصادیه ایچنده ، ١١ تموز ١٩٠٨ ده دوچار توقف اولمش اولان اختلال حرکاتنك یکیدن باش کوستردیکنه شاهد اولمق پك طبیعی ایدی . اندن بشقه ، ذاتاً مشروطیت اعلان اولنورکن کنج ترکلر بلغار اختلال قومیته‌سی ایله اجرا ایلدکلری مذاکراتده ، ارباب اختلالك ترك سلاح ایده‌رك مسکن ومأوالرینه عودتی مشروط برصورتده قبول ایدلمش ، علان اولنان قانون اساسینك تطبیق اولنوب اولنمیه‌جنی ونه‌صورتده تطبیق اولنه‌جنی آکلاشیلنجه‌یه قدر اختلال تشکیلاتنك فسخ ایدلمه‌سی قرارکیر اولمش ایدی . بوکا بناءً درکه بلغار اختلال قومیته‌سی ، ژون ترك قومیته‌سی ادارهٔ مرکزیه‌سنك موافقتی وحکومتك معلوماتی تحتنده اوله‌رق ملت مجلسنك اجتماعه دعوتنه قدر ، هرکسك کوزی اوکنده اداری ونظامی دائره‌لری ایله . سجلاتی ایله چته‌لری افرادی ایله .. الخ بش آی محافظهٔ موجودیت ایتدی .

بالآخره ، اختلال قومیته‌سی کنج ترکلرك امور سیاسیهٔ مملکته نقش وادخال ایتدکلری وضعیته باقه‌رق کله‌جك بهارده فعلاً پروپاغاندالره تکرار باشلامق فکرینی قوردی ایسه‌ده اوبهار استانبولده روم ایلی اردولری ایله تشکیل ایدیلن برضربهٔ مشروطیت سرنما اولدی . بونك نتیجه‌لرنی عبدالحمیدك خلعی ایله یرینه دیکر بر پادشاهك اجلاسی وامور حکومتك کنج ترکلرك ایدیٔ استقلالنه کچمه‌سی تشکیل ایلدی . اوزمان کنج ترکلر واصل اولدقلری مساعد حال وموقعه استناداً ، اووقته قدر حریت ومساواتك انکشاف تامنه مانع اولمش اولان حائللرك ازاله‌سی ایچون خالص برامل ونیت ابراز ایلدیلر . وبوصورتله اجنبیلر نزدنده اولدیغی کبی ترکیه‌ده ساکن خرستیانلرجه‌ده ، بعدما ایی براستقبالك آچیله‌جغی امیدلرینی اویاندیردیلر . مع مافیه بودفعه دخی کنج ترکلر کندیلرینه قارشی پرورده ایدیلن امیدلری اخلال واغفال ایلدیلر . بوتون یأس ونومیدی‌یه دوشمش اولان اهالیده اوبربهارده ، ذاتاً سلاح درج وجمی وسیله‌سیله مأمورین عثمانیه‌نك بعض یرلرده امثالسز مظالم ایقاع ایتمکه حاضرلانمش وحتی بعض یرلرده ایقاع ایتمش اولملریده سبب مشدد تشکیل ایدرك ، اختلال حرکاتی تجدید واحیا ایلدی .

« اختلال حرکاتنك تجدید واحیا اولنمسنی تعقیب ایدن مدت ظرفنده اختلال صحنه‌سی اولمق لازم کلن ساحه‌نك بعض محللرنده اختلال اثرلری کوروله‌مش اولمسی ، اورالرده‌کی اهالینك حالا مشروطیتدن نتایج حسنه امید وانتظارنده بولندقلرینه عطف ایدلمه‌مك اقتضا ایدر . بوحرکتسزلك طوغریدن طوغری‌یه اختلال ادارهٔ مرکزیه‌سنك کندی ترتیباتی ایجاباتندندر .

« ماکدونیا اختلال تشکیلاتنك یشامق ومقاومت ایتمك امرنده‌کی قابلیتی درجه‌سی اوکره‌نلمك ایسته‌نیلیرسه ، بوخصوصده آنك ١٨ سنه‌لك تمادی بر موجودیتی ، بوقدر تجاربه جلوه‌کاه اولان ماضیسی ، ظلم واستبداده قارشی تشبث واجرا ایتدیکی اختلالار ، سوء قصدلر ، صاییسز محاربه‌لر نظر اعتباره آلنمق ایجاب ایدر .

« کنج ترکلر ، بلغار اختلال تشکیلاتنی ، اشقیایی ازه‌رك بونلر اوزرینه حاکم اوله‌میان عبدالحمید اردوسنك کفایتسزلکنه عطف ایتمکله ساده‌جه برخیالپرستلکده بولنمشلردر .

« چوق زمان کچمه‌یه‌جك‌که آنلر دخی ـ اکر شمدی‌یه قدر آکلامامشلرسه ـ کرك بومسئله‌ده وکرك دیکر بتون نقاط نظردن کندیلرینك عبدالحمیده فائق عد ایدیله‌جك برمزیتلری بولنمادیغنی وذاتاً ایی اداره

اولنان براردو خارجی بر دشمنه قارشی صاغلام بر استنادگاه اولورسه ده داخلده کی غیر ممنونلره قارشی حالك بویله اولمادیغنی آکلایه جقلردر .

« شورامی حقیقتدر ، وبز بو حقیقتی تسلیم ایدنلردنزکه حرکات اختلالیه بزم ایچون پك چوق مساعی صرفنی ویك چوق فدا کارلقلر اختیارینی موجب اوله جقدر . فقط بوندن بزم قورقومز یوقدر . چونکه حرکات اختلالیه اولماسه دخی هرکون اطرافمزده وشوراده بوراده متفرق صورتده وقوع بولان ونظر دقته چارپمادن کچن احتمالکه دها چوق ضایعاته معروض بولنیورز . اکر چیچك ، حمای تیفوئیدی ، قولرا کبی عثمانلی اداره سنك اهمال ومسامحه سنه مربوط اولان خسته لقلره ویردیکمز قربانلری دخی داخل حساب ایده جك اولورسه ق ، تلفات وضایعاتمز مقداری ، حرکت اختلالیه تشبثمزك نتیجه سی اوله جق فدا کارلقلریمزدن فضله اوله جقدر . حرکات اختلالیه یه کیرشمه مکلکمزده فضله بر مزیت واردرکه اوده عثمانلی اداره سی بویوندوروغندن قورتلق امیدیدر .

« اون طقوزنجی عصرك تجربه لری اثبات ایتمش اولدیغی کبی صانکه مشروطیت دوری اولان شو کچن صوك اوچ سنه نك وقایعی دخی شو حقیقتی بر دها ارائه ایلیورکه عثمانلی ولایتلرینك هیچ برنده ، اداره یی استانبول حکومت مرکزیه سندن آییره رق اهالی یدینه ویرمدکجه ، یعنی بو ولایتلره دول معظمه نك کفالت وحمایه سی آلتنده بر ادارهٔ مختاره بخش ایلمدکجه آسایش وامنیتی محافظه وحریت ومساواتی ، جنس ومذهب فرقی اولمقسزین بتون اهالی یه تشمیل ایتمك ممکن اولمیه جقدر .

« ایشته بونك ایچوندرکه کرك ماکدونیا اهالیسنك مختل اولان منافعی وکرك منافع صلح ومسالمت نامنه ، روم ایلی ولایات ثلثه سنده کی اوروپا حرکت مصلحانه سنك تعطیل و (ره وال) پروغرامنك ترك اولنمش اولمه سی شایان تأسف کورولمه مك ممکن اولماز .

« بلغار اختلال قومیته سی » کرك بوسنه وکرك کچن سنه وقوع بولان سوء قصدلرك وارباب اختلال ایله عثمانلی عسکری آره سنده کی مصادمه لرك ودیکر تظاهرات اختلالیه نك هپ کندی اثرلری کبی تلقی اولنمسی لازم کلدیکنی علناً بیان ایله برابر ، اشغال ایتدیکی موقع ایجابی اوله رق مدنی عالك سمع اطلاعنه شوراسنی ده ایصال ایلرکه ، اختلال قومیته سی وقتیله اولدیغی کبی شیمدی دخی النده کی وسائطك کافه سنی استعمال ایده رك غایهٔ متخذینه یعنی (ماکدونیانك مختاریتی) نتیجه سنه واصل اولاق ایچون متصل مجادله ایلیه جکدر .

بو وسیله ایله ده حسیات ممتازه مزك قبولنی رجا ایدرز ، قونسلوس افندی .

ماکدونیا ١٨ - ٣١ ایلول ١٩١١

طرابلسك الحاقنه دائر ایتالیا قرالنك امرنامه سی

٥ تشرین ثانی ١٩١١ تاریخیله رومادن چکیلن تلغرافنامه :

قرال بوکون قبل الزوال آتیده کی امرنامه یی امضا ایتمشدر :

رئیس نظار وخارجیه ناظرینك تکلیفنی مجلس وکلانك انضمام رأی موافقتیله قانون اساسینك بشنجی ماده سنه توفیقاً بالتنسیب طرابلس غرب وحوالیسی ایله بنغازینك تماماً وصورت مطلقه ده ایتالیا قرالیتی تحت حاکمیتنه وضعنه اعطای قرار ایلیورز .

حوالئ مذکوره نك صورت اداره سی ایچون طرق قانونیه دائره سنده مقررات مقتضیه اتخاذ ایدیله جکدر . بویله بر قانونك اصدارینه قدر اوامر قرالیه ایله تدویر امور اولنه جقدر . بو امر قرالی برای تصدیق پارلمنتویه ویریله جکدر .

دی سان جولیانونك تعمیم تلغرافنامه سی

روما ، ٥ — خارجیه ناظری مارکی دیسان جولیانو ممالك اجنبیه ده کی ایتالیا سفیرلرینه آتیده کی تلغرافنامه یی کشیده ایتمشدر :

طرابلس غرب وبنغازی مواقع مهمه سنك اشغالی ، عساکرمزك موفقیات دائمه سی ، اورالرده جمع ایتمش اولدیغمز قوای عسکریه نك کلیت مقداری واورایه کوندرمك اوزره بولندیغمز قوای مهمهٔ سائره بعدما هردرلو مقاومت عثمانیه یی تأثیر وفائده دن آزاده برحاله قویمشدر . دیکر طرفدن بیهوده یره اسالهٔ دمه برنهایت ویرمك ایچون اورالرده ساکن اقوامك افکارندن هردرلو خطرناك شبهه وترددی دفع وازاله ایتمکه اشد احتیاج واردر .

بناءً علیه بوکون اصدار اولنان بر ارادهٔ قرالی ایله طرابلس وبنغازی قطعیاً وبلارد ونقض تماماً وصورت مطلقه ده ایتالیا قرالیتی تحت حاکمیتنه وضع ایدلمشدر .

ذات شاهانه نك ولایات مذکوره اوزرنده ولوکه بر حاکمیت لفظیه کوالکه سنه میدان براقه جق دها آز قطعی برحل ، ایتالیا ایله تورکیا آره سنده ایلروده حتی پك چوق حکومتلرك آرزولرینه رغماً آوروپا صلح ومسالمتی ایچون مخاطره لی دقیقه لرده بیله تولد ایده بیلمسی ممکن اختلافات آتیه یه دائمی بر سبب احضار ایلر . طرفمزدن انتخاب ایدیلن طرز تسویه ایتالیا واوروپانك وحتی تورکیانك منافعنی محافظه وصیانت ایده جك طریق یکانه در .

بو اساس اوزرینه عقد وامضا ایدیله جك بر صلح تورکیا ایله ایتالیا آره سنده درین بر مباینت افکاره بادی هردرلو اسبابی برطرف ایدر وبز بوتون پولتیقه مزی ، الك مهم شرطی دولت عثمانیه نك امر تحکیمی اولان بالقان شبه جزیره سی تمامیت ملکیه سنك بقا وادامه سی جهتنده حائز اولدیغمز علاقه ومنفعت عظیمه یه الیق بر صورتده دها قولای تنظیم ایلرز .

بو سببدن ناشی ، تورکیانك طور ووضعیتی مطلبمزی غیر قابل اجرا برحاله کتیرمدیکی تقدیرده ، شرائط صلحیه نك ممکن اولدیغی قدر منافع محققه وحیثیت ملیهٔ عثمانیه یه موافق دوشمسنی شدتله آرزو ایلرز . طرابلس غرب وبنغازی آرتق ممالك عثمانیه نك برجزئنی تشکیل ایتمیور . فقط بز بوکون رد واعتراض ایدلمه یه جك برصورتده حدکماله ایصال ایدلمش برکیفیتك نتایج وعواقبنی ، تورکیا عندنده شایان قبول وموافق شرف وحیثیت برطرزده حل وتسویه سی ایچون الویریشلی وسائطی برنیت ائتلافپرورانه ایله پیش تدقیق ومطالعه یه آلمغه متمایل بولنیورز .

معمافیه تورکیا بیهوده یره حربك دوامنه اصرار ایده جك اولورسه ، بز بو مقاصد ائتلافپرورانه مزده بالطبع ثبات ایده میز . حالبوکه دول معظمه طور ووضعیت متحده سنك تورکیایی بلا تردد وتعویق کرك کندی ، کرك بوتون عالم مدنیت منافع حقیقیه سنه موافق برقرار قطعئ عاقلانه اتخاذینه مجبور ایده جکنه قناعت واعتماد ایلیورز . هرحالده ایتالیا بو یولده حرکت ایده جکدر . وشایان قبول بر صلح شرائطنه اولدیغی قدر ، ممکن مرتبه قیصه برمدت ظرفنده جبراً استحصال صلح ایچونده تدابیر مؤثره یه توسل عزمنده بولندیغی ارائه یه متمایلدر .

بو تلغرافك برصورتنی خارجیه ناظرینه تودیع ایده بیلیرسکز .

(امضا)
دی سان جولیانو

حكومت عثمانیه‌نك پروتستوسی

عثمانلی آژانسی ، ایتالیانك الحاق اعلان ایتمسی اوزرینه باب عالی طرفندن دول معظمه‌یه شو یولده بر پروتستو ویرلدیكنی تبلیغ ایتمشدر .

« حكومت عثمانیه، ایتالیانك رأی‌خودیله بر امرنامه نشر ایده‌رك طرابلس وبنغازی ولایات عثمانیه‌سنی الحاق ممالك ایلدیكنی اعلان وبونی دول معظمه‌یه تبلیغ ایلمش بولندیغنی استخبار ایلمشدر. باب عالی كرك فعلاً وكرك حقوقاً بی‌قیمت وكأن لم‌یكن عد ایتدیكی بو اعلانی صوك درجه شدتله پروتستو ایلر .

بویله برحركت، حقوق بین‌الملل قواعد ابتدائیه‌سنه مغایر بولندیغی‌جهتله حقیقت حالده كأن‌لم یكندر.

دیكر جهتدن حكومت عثمانیه ایله ایتالیا حال حربده بولندیغی و حكومت عثمانیه مارالذكر ولایات اوزرنده‌كی غیر قابل فراغ اولان حقوق حاكمیتی سلاح قوتیله مدافعه عزمنده اولدیغی جهتله‌ده اشبو اعلان غیر واقعدر .

دولت عثمانیه‌نك تمامیت ملكیه‌سنه دائر پارس وبرلین معاهده‌نامه‌لریله معاهدات سائره‌ده كرك دول معظمه‌یه وكرك باب عالی‌یه قارشی ایتالیا حكومتی طرفندن وقوع بولان مطنطن تعهداته مغایر بولنمسی حسبیله اشبو اعلان بوتعهداتك نقضی دیمكدر .

بناءً علیه ایتالیا حكومتنك اعلان ایتدیكی الحاق حقوق نقطهٔ نظرندن كأن‌لم یكن اولدیغی كبی حقیقتده‌ده غیر موجوددر . »

طرابلس غرب حقنده قریسپی‌نك خاطراتی

ایتالیان رجال حكومتندن (قریسپی) نك ، ایتالیانك طرابلس غربه تجاوزی فكرینی ایلك دفعه اوله‌رق تصور ایلمش اولدیغی یازلمش وحتی ایتالیانلرك بوكون بوفكری موقع اجرایه وضع ایلمك خیالنه قاپیله‌رق طرابلس غربه تعرض ایلدكلرندن بحث ایدلمشدر . فرانسزجه (رووودوموند) رساله‌سی (قریسپی) نك خاطراتی نشر ایلمكه باشلادیغندن بوخاطراتدن طرابلس غربه تعلق ایلین قسمنی (تان) غزته‌سندن بروجه آتی نقل ایدییورز :

(قریسپی) ایتالیانك طرابلس غربی ضبط ایلمسی فكرینی ، فرانسه‌نك تونس اوزرنده بعض آمال بسله‌دیكنی استخبار ایلدیكی زمان تصور ایلمشیدی .

(قریسپی) فرانسه‌نك تونس حقنده‌كی آمالنی موقع فعله وضع ایلمسنه مانع اوله‌مدیغی ایچون، طرابلس غربك‌ده فرانسه‌نك زیر نفوذینه دوشمه‌مه‌سنی آرزو ایلمش وممكلت مذكوره‌نك برتعویض اولمق اوزره ایتالیایه اعطاسنی تأمینه چالشمشدی. (قریسپی) (١٨٩٠) سنه‌سی موسم صیفنده فرانسه‌نك تونسده‌كی موقعنی تحكیم ایچون انكلتره ایله مذاكراتده بولنمقده اولدیغنی طویمشدی . بونك اوزرینه طرابلس غرب حقنده دخی تشبثات اجراسنه قیام ایدرك ، آلمانیا وانكلتره اره‌سنده بوبابده تعاطیٔ افكار ایدلمسنی موجب اولدی . (قریسپی) ، ایتالیانك (برلین) سفرینه اوزمان شویله یازمشیدی :

« فرانسه تونسده حاكم مطلق اوله‌جق اولورسه بحر سفیدك سربستیسی ایله اوروپا صلح ومسالمتنك نه كبی مهالكه معروض قاله‌جغنی آلمانیا سفرینه ایضاح ایتدم وعلاوةً درمیان ایلدم‌كه اگر بوكیفیت دول متفقه طرفندن هیچ براعتراض سرد ایدلمكسزین وقوع بوله‌جق اولورسه ، طرابلس غربك اشغالی‌ده شبهه‌دن وارسته بولنه‌جقدر . بناءً علیه یافرانسه‌نك تونسده تماماً تأسیس حاكمیت ایلمسنی منع ایلمك ویاخود

حكومت مذكوره‌نك قوهٔ بریه وبحریه‌سنك تزایدی قارشوسنده طرابلس غربك بزه تأمینات اولمق اوزره اعطا ایدلمسنی تأمین ایتمك لازمدر . دولتلر ایله متفقاً حركت ایلمك ارزوسنده ایسه‌كده ایتالیانك بویله برفلاكته معروض قالمامسی ایچون بالجمله وسائطه مراجعت ایتمكه دخی عزم ایلدك . »

(قریسپی) اوزمان انكلتره باش وكیلی اولان لورد (سالسبوری) یه‌ده شویله یازییوردی :

« فرانسه طقوز سنه‌دنبری تونسده تأسس ایلمش بولنیور . حكومت مذكوره‌یی تونسدن چیقارمق ممكن اوله‌میه‌جغی كبی عین زمانده بوراده كمال امنیتله اجرای حاكمیت ایلمك نیت قطعیه‌سنی دخی پرورده ایلیور . اگر تونسده بزم معلوماتمز اولمقسزین وهیچ برمخالفت سرد اولنمقسزین بویولده برتبدل حكومت وقوعه كله‌جك اولورسه طرابلس غرب ایچونده كیفیت بویله اولمقده گجیكمیه‌جكدر . فرانسه حكومتی طرابلس غربی اشغاله چالیشیور . طرابلس‌غرب حدودنده‌كی تجاوزات تمادیه‌سی‌ده بوجهتی اثبات ایدییور. تونسك حاكمیت قدیمه‌سنی اعاده ایلمك ممكن اوله‌مدیغی وحمایه‌نك نهایت بركون حاكمیته مبدل اولمسنی منع ایتمك امكانی بولنه‌مدیغی جهتله ، طرابلس غربك‌ده فرانسه طرفندن اشغالی احتماله میدان ویرمه‌مك ایچون قطعهٔ مذكوره‌یی فرانسه‌دن اول اشغال ایلمك لازمدر . اگر طرابلس غرب ایتالیانك النه گچه‌جك اولورسه او زمانك (بیزه‌رت) لیمانی نه ایتالیا ونه‌ده انكلتره ایچون بر تهدید مقامنه قائم اولمایه‌جقدر. »

ایتالیانك (لوندره) سفارتی مصلحتگذاری (فاتالانی) بو مكتوب حقنده (قریسپی) یه آتیده‌كی اشعاراتده بولنمشدی :

« مكتوبكز لورد (سالیسبوری) اوزرنده بیوك برتأثیر اجرا ایلدی. مشارالیه یقینده تحریراً سزه جواب ویره‌جكدر. بحرسفیدك استاتوقوسی آزچوق اخلال ایدلدیكی كون طرابلس غربك ایتالیا طرفندن اشغالی ضروری اولدیغی خصوصنده سزكله متفق بولندیغنی طرفكزه تلغراف بیلدیرمكلكمی سویلدی. »

لورد (سالیسبوری) بوفكری دیگر بر دفعه دها درمیان ایلدیكنی وبونك تعقیب ایلدیكی سیاستك نقاط مهمه‌سندن بری اولدیغنی تذكار ایلیه‌رك شو سوزلری علاوه ایلدی :

« طرابلس غربك ایتالیا طرفندن اشغالی مصر وقایعنه غیر مربوط بر صورتده اجرا ایدلملی ، یعنی مصرك كرك ذات شاهانه وكرك انكلتره یدنده بولندیغی نظر اعتباره آلنمامليدر . »

طرابلس غربك اشغالی ، بحرسفیدك بر فرانسز گولی اولمسنی منع ایتمك آرزوسنده اولان آوروپانك دخی منافعی ایجابندندر .

بوبابده تدقیق ایدیله‌جك یگانه مسئله ، تشبث واقعك زمانی گلوب گلمدیكیدر. لورد (سالیسبوری) سزك ایله متفق دكلدر . مشارالیه اشغال زمانك هنوز گلمدیكنی ظن وانتظار ایلمكلگزی بنم واسطه‌مله رجا ایدییور . لورد (سالیسبوری) آلمانیا حكومتنك‌ده عین توصیه‌ده بولنه‌جغنی تخمین ایله دییوركه :

ایتالیا حكومتی طرابلس غربی آله‌جقدر . فقط صیاد ، كیكی اولدیرمك ایچون آنك قاچمامسنی ویاخود مجروح اولمامسنی تأمیناً تفنك منزلنه یاقلاشمسنه انتظار ایلملیدر .

لورد (سالیسبوری) ده (قریسپی) یه عین مآلده جواب ویرمشدی .

فقط (قیریسپی) ایتالیانك طرابلس غرب اوزرنده‌كی فكروتصوری (!) برقطعه‌ده تأمین ایدلمسنی ارزو ایدرك مشارالیهه ینه شویله یازدی .

« تركیا بحر سفیدك سربستیسنی تأمین ایده‌جك قوای كافیه‌یه مالك دكلدر . حكومت مذكوره طقوز سنه‌دن بری تونس جهتندن طرابلس غرب اراضیسنه وقوع بولمقده اولان تجاوزاتی توقیفه مقتدر دكلدر. بناءً علیه تركیانك طرابلس غرب اشغالنه ممانعته موفق اوله‌میه‌جغی غایت محتملدر . تركیا ، وضعیت مخصوصه‌سی ایجابی اوله‌رق آنجق ضعفانك مراجعت ایده‌بیله‌جكی بر واسطه‌یه مالك اولوب اوده ظهور ایده

بيله‌جك وقوعاتدن انديشه ايله مساعده‌كار كورونمك مجبوريتنده اولان قوى دولتلر آره‌سنده تفرقه چيقارمقدن عبارتدر . فقط حكومت عثمانيه‌نك استفاده ايلديكى بو امتياز بحرسفيده ساحل اولوب موجوديت شخصيه‌لرينى تأمين وحقوق مخصوصه‌لرينى محافظه وظيفه‌سى ايله مكلف اولان ديكر دولتلر ايچون بر تهلكهٔ دائمه تشكيل ايلمه‌مليدر . » ١

عين زمانده (قريسپى) طرابلس غربده‌كى ايتاليا قونسلوسى واسطه‌سيله مملكت مذكوره‌يه ايتاليانك دخولنى تأمين ايچون تشبثاته باشلامشيدى . (قريسپى) طرابلس غرب يرلى اهاليسندن اولوب عثمانليلرك قطعهٔ مذكوره‌يى ضبط ايلرى اوزرينه مالك اولدقلرى املاكى غائب ايتمش اولان يرلى رؤساسى عائله‌لرندن برينه منسوب حسن قره‌مانلى ايله دها اوزماندن مذاكراته ابتدار ايتمشيدى . حسن قره‌مانلى ايتاليانك مقاصدينه معاونت ايتمكه متمايل كورينيور ايسه‌ده بونك ايچون زمان وپاره طلب ايدييوردى . بر كانون ثانى (١٨٩١) تاريخنده (قريسپى) موقع اقتداردن سقوط ايلمشدى . بوصورتله ايتاليانك طرابلس غربه تجاوزى‌ده دها يكرمى سنه تأخر ايدلمشيدى »

كامل پاشانك عريضه‌سى

خاكپاى شاهانه‌يه صدر اسبق كامل پاشا طرفندن مصردن تقديم اولنديغى غزته‌لرده نشر اولنان عريضه‌نك صورتى بروجه زيردر :

جناب رب منان ولى‌نعمت بى امتنان افندمز حضرتلرينك عمر واقبال ، شوكت واجلال شاهانه‌لرينى مزداد وفراوان بيورسون . شو بولنديغمز حال خطرناكك تأثيرى تحتنده اولانلرك جداً مضطرب دلخون اولمه‌لرى ناقابلدر . احوال ادارهٔ ملكيه وسياسيه‌ده بى وقوف اولان اتحاد و ترقى جمعيتنك نفوذ وتحكمنه تبعاً حكومتك سالك اولديغى مسلك سقيمك انتاج ايتمكده اولديغى علل مشاكل ومهالك تحليل وتدقيق اولندقجه ممالك دولت عليه‌نك انقسامه معروض برحالده وخلافت سنيه‌نك تهلكه‌ده اولديغى نمايان اولور .

فى زماننا سائر دول معظمه يالكز كندى قوتلرينه استناد ايله حقوق ومنافع مخصوصه‌لرينى تأمين ايده‌ميه‌جكلرينى ادراك ايده‌رك منفعتده مشاركته مستعد وطرفدار ديكر دولتلرله عقد اتفاق وبوصورتله موازنهٔ دوليه‌ده موقعلرينى تحكيم ايلدكلرى حالده دولت عليه‌نك بوكا موفق اوله‌مامسى يالكز قالهٔ ديكر دولت وملتلرك احتراصات وتعرضاتنه معروض بروادئ انفرادده قالمسنه بادى اولمشدر . شرقده منافع تجاريه واقتصاديه‌سى اولان دولتلردن مسلك سياسيلرينه الك زياده اعتماد ايده‌بيله‌جكمز انكلتره ايله فرانسه اولديغندن دور سابقده انكلتره‌نك مظاهرتنه نائليتمز ايچون اتفاقنه خاقان سابقى اماله‌يه نه‌درجه چاليشديغم خاطرات عاجزانه‌مده مبين وباب عالى قيوديله مبرهندر . نه چاره‌كه سلطان عبدالحميد روسيه محاربه‌سى مغلوبيتنك تأثيرى تحتنده انجذاب خوف ايله سلامت نفسى روسيه‌نك اتفاقنده آرامقده ودولت مشار اليها دخى وسائط مخصوصه‌سيله سلطان عبدالحميدك دوستلغنى كندى طرفنه حصر ايتمك ايچون بالجمله مساعيسنى ابذال وبالخصوص روسيه‌نك اول وقت رقيبى اولان انكلتره‌يى نظر شاهانه‌يه عدوا كبركبى ابراز ايلمكده ايدوكندن معروضات عاجزانه‌مله خنكارك تحويل فكر ثابتى قابل اولمايوب بناءً عليه دولت عليه بين الدول معينسز قالمغله بعض دولتلرك احتراصاتنه معروض قالەرق روسيه وآوستريا پوليتيقه‌ى آره‌سنده روم ايلى قطعه‌سى الدن كيتمك درجه‌سنه كلمش ايكن بعنايةالله تعالى انقلاب مسعودك وقوعيله قانون اساسينك اعلانى اوزرينه ولايات ثلاثه دولتين مشار اليهمانك تشبثات مضره‌سندن قورتيلوب معمافيه عموم تصوراتندن اولان بلغارستانك استقلالى اعلان وبالنتيجه بوسنه‌هرسك دخى آوستريا ممالكنه الحاق اولنمشدر . جمله‌نك معلومى اولديغى اوزره تأسيس اولنان حكومت

مشروطه‌نك اتخاذ وتعقيب ايلديكى مسلك سالم داخلاً وخارجاً عمومه امنيت بخش اولمسيله ادارهٔ دولت تحت انتظامده دورانه باشلايوب درحال ممالك عثمانيه‌نك ثروت طبيعيه‌سنى موقع انتفاعه وضع ايله معموريت وترقيانه خدمت ومعاونت مقصديله بالجمله آوروپا سرمايه‌دارلرينك قاصه‌لرينى آچمش اولدقلرينى مشاهده ايدن اتحاد وترقى جمعيتنك منفعت پرستانى اشبو ابواب ثروتك كشايشنى دعوت ايدن حال حكومتك حائز امنيت اولماسندن منبعث اولمايوب طبيعى برشى اولديغى وبناءً عليه كنديلرى دخى ادارهٔ حكومتى اله آلمش اولسه‌لر هم كنديلرى هم مملكت استفاده ايده‌جكى ظنيله مناسب بر وسيله اتخاذ ايدرك انفعال عاجزانه‌مى وقوعه كتيرمشلر وكندى منسوبلرندن مركب بر هيئت حكومت تشكيليله اداره‌يى اله آلمشلردى . بوصورتله زمام حكومتك ارباب اختلالك اللرينه كچديكنى كورمش اولان سرمايه‌داران درحال چكيلوب امور نافعه تشبثاتنك كرى قالديغى وبعده احداث اولنان اختلاللرده نصل قانلر دوكولديكى مستغنئ عرض اولوب الحاصل ژون ترك ناميله تشكل ايدن جمعيت حكومتى چونكه حكومت مشروطه قاعده‌سى اوزرينه انفاذ احكام ايده‌مديكندن ادارهٔ عرفيه اعلانيله اصول ادارهٔ مستبده‌يى اعاده ايدرك كرك مركزده وكرك ولايتده امور آشنا مأمورين آچيغه چيقاريلوب يرلرينه جمعيته منسوب آدملر نصب ايدلمسيله بونلر تجربه ديده وكار آزموده كيمسه‌لر اولماديغندن جمعيتك تعليماتنه تبعاً اتخاذ ايلدكلرى مسلك سقيمده اهاليى دلكير ايدرك آرناوودلق ، عربستان ويمن‌ده وقوع بولان اختلالاتده كرك عساكر شاهانه‌دن وكرك اهاليدن بيهوده قانلر دوكولمش وميليونلرجه ليرالر صرفى هدر اولوب جمعيت حقنده نفرت عموميه‌يى دعوت ايتمكدن بشقه بر نتيجه حاصل اولمامشدر.

بعده جمعيتجه عالمه ميدان اوقورجه‌سنه اظهار اولنان طور وحركت دول متحابه‌يى دلكير ايدرك بو حاله قارشى حكومات متجاوره تدابير لازمه اتخاذينه مسارعت وديكر دولتلر نتيجهٔ حاله مدنظر دقت ايلدكلرى صره‌ده ايتاليا دولتى سفارتك برنجى نوطه‌سنده مبين اولديغى اوزره دولت عليه‌يه دكل جمعيت عليهنده اوله‌رق اعلان حرب ايله طرابلس غرب وبنغازى‌يى ضبط واستيلايه قيام ايلمشدر . مخل عهد اولان بو تعرضه قارشى انكلتره ، فرانسه وروسيه دولتلرينك بيطرف بولنملرى معنيداردر . بو درس عبرت بزه كافى اولمزسه ديكر تجاوزانه‌ده انتظار اولنمليدر . بو روش حالك صوكى « لاسمح‌الله » مقاسمه‌در . بوكونكى كون كريد ايله روم ايلى قطعه‌سى مقاسمه‌يه معروضدر . بوبابده‌كى حسيات عاجزانه‌مك مستند اولديغى معلوماتى تحريراً تقديم ايده‌مم . جمعيت اربابى حقايق احواله واقف اولسه‌لر هم دولتك همده كندى نفسلرينك سلامتى ايچون امور ادارهٔ حكومته مداخله‌دن ال چكه‌رك امور خيريه ايله اشتغال ايلملرى اقتضا ايدر . عكس تقديرده خاقان سابق زماننده استبدادى اورته‌دن قالديرمق ايچون ظهوره كلن وقعهٔ خيريه مثللو ينه اردوى همايونك اشتراكيله قريباً وقوعى طبيعى اولان اختلال شمديكى استبدادى دخى محو ايده‌جكى شبهه‌سزدر . افكار عموميه آوروپاده دخى ايتاليانك تجاوزات غير محقه‌سى عليهنده ايسه‌ده حكومتلر ايچون تبديل قراره بوكافى دكلدر . آلمانيا كندى متفقلرى اولان ايتاليا وآوستريانك منافعنه مظاهرتدن آيريله‌ماز . انكليز حكومتنك بولنديغى حال بيطرفيدن چيقوب دولت عليه‌نك حقوقنى محافظه ايده‌بيلمه‌سى اسبابنى بزم استحضار ايلمه‌مز لازمدر . انكلتره ايله طريق ائتلافه كيرمك ايچون شو صره‌ده بوراجه ابو برزمين سالم حاضرلانمش ايسه‌ده بو طريقه كيرمك ، اورته‌ده حائل اولان جمعيت خفيه‌نك رفعيله ممالك عثمانيه‌ده حكومت مشروطه‌نك تأسيس ومظاهرتنه متوقف اولوب بوده ادارهٔ عرفيه‌نك رفعيله مجلس مبعوثانك هيئت حكومته طرفدار ويا خلافكير فرقه‌لرك كرك وضع قوانينده وكرك وكلانك اجرا آتى مراقبه‌ده هيچ بر طرفك نفوذى تحتنده اولميه‌رق مذاكرهٔ مواد واعطاى رأيه سربست اولملرندن عبارتدر . انكلتره ايله ميانه‌ده حاصل اوله‌جق ائتلافه فرانسه ايله روسيه‌نك اتباع ايده‌جكلرى دركاردر . اكر جمعيت اربابى بو ايضاحاته قانع اولمازلرسه كنديلريله بالاجتماع تعاطئ افكار ممكندر . كوره‌لم : اولا داخلاً اهاليجه جمعيت عليهنده پيدا اولان نفرت عموميه‌نك ازاله‌سى قابلميدر؟ ثانياً ، جمعيتدن دلكير اولان دولت وملتلرك توجهاتى جمعيت لهنه

جویرمك ممكنمیدر ؟ اكر قابل وممكن ایسه بوبابده جمعیتجه دوشونیلن چاره نه‌در ؟ ممالك عثمانیه‌یی مقاسمه‌یه مبدأ اولمق اوزره ایتالیانك بزه آچدیغی محاربه‌نك اوكنی وسفك دماء وقوعنی منع ایله طرابلس وبنغازی‌یی استیلادن قورتارمق ایچون قنغی قوته استناد اولنمقده‌در ؟ هرنه شق ایله اولورسه اولسون بوولایتك تخلیصی امیدی ضعیف اولوب بورالری الدن كیدر ایسه كرید مسئله‌سی ذاتاً بین‌الدول موضوع بحث اولمسیله بونك دخی علیهمزده حل اولنمسی بالقان حكومتلرینك حرصنی تحریك ایده‌جكندن آچیله‌جق غوائل كلیه‌یه بلامعین یالكز اردوی همایون ایله نصل مقابله اولنه‌بیله‌جك وبوغوائل ایله مدت مدیده اوغراشمق میلیونلرجه لیرالر صرفنه محتاج اولدیغندن نره‌دن ونه‌وجهله استقراض عقدی ممكن اوله‌جق ؟ معاذاﷲتعالی روش حال بورالره قدر واریر وروم ایلی قطعه‌سی الدن كیدرسه ، چونكه جمعیت طرفندن مصرده حزب‌الوطنی تحریك ایدلسندن طولایی خدیویت مصریه جمعیتدن منفعل وانكلتره دخی عین حالدن دلكیر اولدقلرندن بویله برمقاسمه حالنده مصرلیلرده دولت علیه‌نك مصری حمایه‌یه اقتداری قالمادیغی اعتقادیله خدیوك سلطنت سنیه‌لرینه اولان صداقتنه رغماً بلغارستان كبی مصرك استقلالنی اعلان وانكلتره‌نك مصرده وسودانده اولان حقوق ومنافعنی تأمین ایچون میانه‌لرنده معاهده عقدینه قیام ایده‌جك اولدقلری تقدیرده جمعیتجه بونك منعی نصل ممكن‌اوله‌جق ؟ وبوحالده یمن ممالك عثمانیه‌یه اولان ارتباطنی فك ایده‌جكی شبهه‌سز اولدیغندن حجاز ایله خلافت سنیه‌نك حال وموقعی نه شكل آله‌جق ؟ روسیه شمدیدن بوغازلر مسئله‌سنی میدانه قویمش اولمغله اناطولی جهتنده بزمله نه‌رول اوینایه‌جق ؟ بورالری شایان تفكر مطالعاتدن اولمغین جمعیتك احوال معروضه حقنده عمومه قناعت بخش اوله‌جق جوابلری هر نه ایسه بیان ایتملری وچونكه بونده مقصد اصلی سفك دماء وقوعنك منعی ماده‌سی اولوب وخامت جاریه‌نك حاضرلامقده اولدیغی اختلالك ایلك هجومنه جمعیت اربابی هدف اوله‌رق طرفدارلری دخی تعقیبدن تخلیص كریبان ایده‌میه‌جكاری روش حالدن استدلال ایدلمكده اولمسیله هم وطنك همده جمعیتك اویله برحال هولناكدن وقایه‌سی ایچون جمعیت اتحادیه حكومت اجرائیه‌نك مسئولیتنی كندی عهده‌سنده ابقا ایده‌رك هلا كه معروض قالمقدن ایسه امور حكومته جاهلانه مداخله‌دن فراغت وجمله‌یه اعلان كیفیتله بعدما حكومتك حمایه‌سی تحتنده امور خیریه‌ایله اشتغال ایتملری اولی‌اوله‌جغی جهتله مجلس مبعوثان اعضاسندن جمعیتك منسوبیتیله خلافكیراندن مركب برقومیسیونده مذاكرات مصلحتله قرارینك حضور عالی جناب شهریاریلرینه عرض اولنمسی والیوم امارات ظاهره‌یه كوره مقاسمه‌یه معروض اولان وطنك سلامتیله برابر خلافت سنیه‌لرینك دخی خللدن صیانتی امراهمنك بلا افاته وقت تحت تأمینه آلنمسی خصوصنه اراده وفرمان بیورلمسی بابنده .

٧ كانون اول ١٣٢٧

اتحاد وترقی قونغره‌سی مقرراتی

كچن سنه سلانیكده اجتماع ایده‌ن « اتحاد وترقی » جمعیتی قونغره‌سنك مقرراتنی مبین مركز عمومی طرفندن‌نشر ایدیلن خلاصه‌یی بروجه زیر درج ایله‌یورز :

عثمانلی اتحاد وترقی جمعیتنك سنوی قونغره‌سی عزت نفس عثمانی و هردرلو حس انسانیت ومدنیته اك بویوك حقارت دیمك اولان ایتالیانك برتجاوز غیر مشروعندن متولد حرب ولوله‌سی وباروت قوقوسی ایله محاط اوله‌رق ایلولك اون یدنجی جمعه ایرتسی كونی مذاكراتنه‌عنایت باری‌یه مستنداً مباشرت ایلدی . وبالطبع ایلك وظیفه‌سی قلوب امتی داغدارایدن بوفضیحهٔ حقشكنانه‌یه قارشی اتخاذایده‌جكی طوروحركتی تعییندن عبارت اولدی . مجلس اعیان ومبعوثانه منسوب بعض ذوات و ولایات مرخصلریله مفتشلرندن

مركب اولان قونغره هیچ برمعذرت قبول ایتمین بوتعرض وحشیانه سببیله وجدان ملتدن قوپوب فوران ایدن حس حدت وعصیانه ترجمان اولمش ، افكار عمومیهٔ داخلیه وخارجیه‌یه خطاباً بیاننامه‌لر نشر وحكومتله‌ده توحید مساعی‌یه قرار ویره‌رك حكومت حیثیت ملیه ایله متناسب تدابیر اتخاذنده بر دوام اولدقجه بوتون موجودیت وقوتیله اكا ظهیر اولمغی تنسیب ایله‌مشدر . اتحاد وترقی ، عثمانلیلغك روحندن طغیان ایدن هیجان حمیتدن فیض مظاهرت آله‌رق شان وناموس وطنك محافظه‌سی ایچون تشكیلات‌موجوده‌سنی وبوتون منابع مادیه ومعنویهٔ قوتنی وقف وهردرلو فداكارلقلر ایتمكی اعلان ایلر .

قونغره برطرفدن بوتون اعصاب ملتی تحریك ایدن بو ناكهظهور ضربهٔ خارجیه‌یه قارشی اخذ ایده‌جكی وضعیتی اعتدالنی اصلا بوزمقسزین تعیین ایله برابر دیكر طرفدن انتظام داخلینك تأمینی موفقیت خارجیه‌نك رهبری اولدیغنی اونوتمیه‌رق مملكته قارشی متعهد اولدیغی وظائف اجتماعیه وسیاسیه‌یی كمال متانتله ایفایه دوام ایله‌مشدر . حرب كبی برامر فوق‌العاده ، پروغرام ونظامنامهٔ داخلی كبی‌امور‌معتاده‌یه امالهٔ انظار ایتمكه مانع اوله‌مامشدر .

قونغره‌نك تدقیقاتی نقاط آتیه‌یه انحصار ایله‌مشدر :

١ — سنه‌لك راپورك قرائت واستماعی ،
٢ — سیاسی پروغرامنده اجراسی لازم كلن تعدیلات ،
٣ — جمعیتك نظامنامهٔ داخلیسنده یاپیله‌جق تعدیلات ،
٤ — بودجه حقنده تدقیقات .
٥ — كچن سنه نیسانده اتحادوترقی فرقه‌سی طرفندن قونغره‌نك نظر مذاكره وحكمنه وضع ایدیلن مواد عشره وتفرعاتی .

نقاط مهمه‌سی اوراق حوادث ایله نشر واعلان اولنان سنه‌لك راپور جمعیتك برسنه‌دن بری‌سیاسی ، اجتماعی ، خیری ، معارفپرورانه وظائف واجراآتنی وآتیاً تعقیب ایده‌جكی خط حركت حقنده تفصیلات لازمه‌یی جامع بولندیغندن بوبابده تفصیل مقاله حاجت یوقدر . سیاسی پروغرامده اجرا ایدیلن تعدیلات قریباً عمومك انظار دقتنه وضع اولنمق مقرر اولوب مواد عشره حقنده قرارنامه‌دن وسنه‌لك راپور مندرجاتندن دخی مستبان اوله‌جغی وجهله جمعیتك ذاتاً اولجه‌ده كمال اهمیتله نظر دقتنی جلب ایتمش اولان توازن قوی‌مسئله‌سی برنتیجهٔ سالمه‌یه ربط اولنمشدر . مجلس مبعوثانك فسخی ایچون مجلس اعیانك موافقتنی استحصال ایتمك‌وكذلك برماده حقنده اختلاف وقوعنده ایكی دفعه وكلا تبدیلنه مجبوریت قانونیه كورلمك كبی قیودك رفعی حكومتی تقویه ایتمك وقوهٔ تشریعیه‌یی قوهٔ اجرائیه ایله متوازن قیلمق وتشوش قوایه محل براقامق كبی مشروطیتك تقسیم وتوزین قوایه عائد اك مهم اساسلرینك نتیجهٔ ضروریه‌سی اولدیغندن جمعیتمز فرقهٔ سیاسیه‌سیله بوغایه‌یه وصول ایچون سعی وغیرت ایده‌جك وبونی سیاسی پروغرامنك اس‌الاساسی مثابه‌سنده طوته‌جقدر . مجلس مبعوثانه اهل ومقتدر ومتخصص ذواتك دها بیوك نسبتده دخولنی،وحدت عثمانیه‌نك برقات دها تقویه‌سنی وقواعد مشروطیتك تطبیق امرنده برخطوهٔ ترقیپرورانه آتیلمسنی تأمین ضمننده جمعیت اوصاف مطلوبه‌یی حائز هرعثمانلینك ممالك عثمانیه‌نك هریرندن كندینی مبعوث انتخاب ایتدیرمكه صلاحیتی اولدیغی اساسنی قبول واتحاد عناصره وحقوق افراده وسائر مهم دساتیره عائد اولوب پروغرامده ذاتاً موجود اولان دیكر احكامی ابقا ایلمشدر . پروغرامك اداری واقتصادی وعمرانی ومعارفه متعلق قسملری دخی برقات اصلاح واكمال ایدلمش وخطوط اصلیه‌یه خلل عارض اولمامشدر . اداری پروغرامده قریه ومحله مختارلرینك صورت‌مناسبه‌ده توظیفی اسبابنك استكمالی وطریق انشاآتنده مكلفیت بدنیه اصولنك‌دخی قبولی كبی علاوات اجرا وتدریسات بحثنده قانون اساسیده

مصرح اولدیغی وجهله عثمانلی ملتنك تربیهٔ سیاسیه واهلیه‌لری سیاق واحده جریان ایلمك ایچون خصوصی مکاتب ایله جماعت مکتبلری اوزرنده حکومتدن نظارت وتفتیشی بولنمق وفقط هیچ برعنصرك لسان مادرزاد ایله اعتقادات وادیانه تعرض ومداخله ایتمه‌مك قضیه‌سی ده عمده اتخاذ اولنمشدر. اناثه مخصوص بالعموم مکاتبك دخی وسائط ممکنه دائره‌سنده اصلاح وتکثیرینه چالیشه‌جق وولایتلرك تدریسات ابتدائیه‌سنه قارشیلق اولمق اوزره ولایت بودجه‌لرینه خصوصی معارف وارداتی تخصیص ایتدیریله‌جکدر .

زراعت بانقه‌لری اقراضاتنك درجهٔ کفایه‌یه ابلاغی ایچون سرمایه‌سنك تزییدی ایله برابر، زراعت بانقه‌لرینه بومقصدی تأمین ایده‌جك برشکل اقتصادی ویرلمسی وتجارت قانوننك ، بالخاصه آنونیم شرکتلرینه عائد قسمنك تعدیلی و داخلیه نظارتنه مربوط بر صحیه مدیریت عمومیه‌سی تشکیلی ایله صحت عمومیه‌نك محافظه‌سی ، قسم اقتصادی وعمرانی‌یه متعلق پروغرامك باشلیجه تعدیلاتنی کوسترر .

نظامنامهٔ داخلیده اجرا اولنان تعدیلاتك باشلیجه‌سی مرکز عمومی اعضاسنك یدیدن اون ایکی‌یه ابلاغی اولوب فی الحقیقه تشکیلات و وظائف جمعیتك تکثری ومعارف وامور اجتماعیه وسائره ایله کثرت اشتغال سببیله اعضای موجوده وظیفه‌لرینی بحق ایفا امرنده امکانسزلق قارشوسنده بولندقلرندن وظائف مهمهٔ مذکوره‌نك حسن تمشیتی ومشاغلك اعضا آره‌سنده تقسیم وتوزیعی ایچون عدد اعضا بروجه بالا تزیید اولونمش واجرا ایدیلن انتخاب نتیجه‌سنده حاجی عادل ، ضیا ، صبری ، ناظم ، مدحت ، ایوب صبری ، وناجی بکلر ابقاءً وطلعت ، احمد نسیمی ، حسین زاده علی ، علی فتحی ، خلیل بکلر مجدداً مرکز عمومی اعضالغنه انتخاب اولنمشلردر .

حاجی عادل بك جمعیتك کاتب عمومیلکی وظیفه‌سنده قالمشدر . بوندن ماعدا هرسنه‌کی عمومی قونغره‌یه مجلس ملیدن کله‌جك اعضانك دخی مقداری فرقه‌نك اونده بری درجه‌سنه ابلاغ اولنه‌رق بوصورتله جهت تشریعیه ووظائف سیاسیه‌سنه متعلق مذاکراتنه بر اهمیت جدیده عطف اولونمشدر . ینه جمعیتك فرقهٔ سیاسیه ایله اولان ارتباط وتماسنی تزیید و آهنکنی برقات داها تشدید مقصدیله درت سنه‌ده برکره ودورهٔ انتخابیه‌نك ایلك سنهٔ اجتماعیه‌سندن صوکره بوتون اعضای فرقه‌نك اشتراکیله برقونغره وجوده کتیرلمسی تقرر ایتمشدرکه بونك دخی سیاست داخلیه‌مزك آهنك عمومیسنده تکامله طوغری آتیلمش مهم ومثمر بر آدیم اولدیغی بیانه حاجت یوقدر. قونغره ، جمعیتك ملته وملتك جمعیته انقلابی غایهٔ امل اتخاذ ایتدیکندن اتحاد وترقی فرقه‌سنی قلوبلرجه مخلف افراده حصر ایتمیه‌رك اتحاد وترقی فرقه‌سی نامزدلرینی انتخاب ایدن بتون افراد ملتی اتحاد وترقی اعضاسندن عد ایتمش واهالینك اعتماد وانتخابنی حائز اولان مجلس عمومی اعضالریله بلدی رئیسلرندن جمعیته منسوب بولنانلرینی لوا وولایت قونغره‌لرنده اعضای طبیعیه‌سی صره‌سنه قویمش وبو قونغره‌لرله برابر عمومی و بیوك قونغره‌لره اتحاد وترقی فرقه‌سنه منسوب غزته‌لرك مرخصلرینی اعضای طبیعیه صیره‌سنده قبول ایتمشدر .

جمعیتك بودجه‌سی انجمن مخصوصنده تدقیق وقونغره‌ده تصدیق اولونمش و مواد عشره حقنده‌کی مذاکرات دخی تسکین اذهانی موجب وممکتك فائدهٔ عظیمه‌سنی مستلزم برقرار مصیبه ربط اولونمشدر . توازن قوایه متعلق تکالیف بالاده تفصیل ایدیلن شکل معدلی اکتساب ایتمش اولدیغی کبی مبعوثلرك امتیاز ومنافع آرقه‌سنده قوشمامه‌لری ومأموریت قبول ایتمه‌ملری حقنده‌کی مواد دخی نفس الامره موافق واساسی اعتباریله شایان قبول کوریله‌رك اسباب موجبه‌سی برقراره ربط اولونمش وشکل قانونیت اخذ ایتمسنه همت ایله‌مسی حقنده مجلس مبعوثانده‌کی فرقهٔ سیاسیه‌یه حواله ایدلمشدر . فرقه‌یه منسوب مبعوثانك آنجق فرقه‌نك ثلثان اکثریت مرتبه‌سیله ناظرانی قبول ایتملری حقنده‌کی تکلیف دور ودراز تعمیق اولونه‌رق قانون اساسینك صراحتنی تعقیب ایتمکده اولمسنه کوره قانوناً غیر وارد کورولدیکی کبی برفرقه مسلك سیاسیسی آنجق کزیده

منتخبلرینی مبعوثلغه ورأس کاره کتیرمك صورتیله تطبیقه امکان بولوب بوکا مانع اولمق یعنی فرقه‌نك مسئولیتنی درعهده ایدن کزیده ومعتمد اعضاسیله مقصد سیاسیسنی تطبیق ایله‌مسنه امکان براقمامق حیات مشروطیتله غیر قابل تألیف کورولمش وبناءً علیه تکلیف واقعك قبولنه امکان بولونامامشدر .

مواد متباقیه‌یه کلنجه ، اونلرك بر قسمی ذاتاً حکومتجه نظر دقته آلنمش وحتی قانونلره کیرمش وبعضیلرینك قانونی مجلس مبعوثانه دردست ارسال ، دیکر بر قسمی‌ده مرعی ومعمول‌به بولنمش اولدیغندن بونلر حقنده مقررات جدیده اتخاذی حاصلی تحصیل قبیلندن عد اولنمش ومع مافیه تطبیقات قانونیه‌ده نقصان کورولدیکی تقدیرده فرقه اعضاسنك وظیفهٔ مراقبه‌لرینی حقیله ابقا ایتملری مواد مذکوره‌ده تعقیب ایدیلن آمال ومقاصدك حصولی ایچون کافی کورولمشدر .

مجلس مبعوثان حال حرب سببیله وقت معتادندن اول اجتماعه دعوت اولونوب قونغره‌ده بولونان اعیان ومبعوثان کرامك بر آن اول وظیفه‌لری باشنه عودت ایتمه‌لری لزومی روزنامه‌ده مندرج مسائل معلقه ومهمه‌نك آرزو اولونه‌جق درجه‌ده تعمیق وتحقیقنه امکان براقمامش ایسه‌ده اون کونلك مدت قلیلهٔ اجتماع ظرفنده کیجه‌لی کوندوزلی طاقت بر اندازانه بر غیرت کوستریله‌رك محتاج حل وفصل اولان مسائلك کافه‌سنك بروجه بالا عون حقله برر نتیجه‌یه ایصالنه موفقیت حاصل اولمشدر .

عثمانلی اتحاد وترقی قونغره‌سی دردنجی دفعه واقع اولان بو اجتماعنده دخی ساحهٔ ترقی وتکمله دوغرو بر آدیم دها آتمشدر . جمعیت یوماً فیوماً تزاید ایدن انتظام وفعالیتیله بو مقدس بیلدیکی خدمتنی ایفا ایده‌جك وهر دراو مشکلاته قارشو غیرت وفعالیت وامید وجسارتی آرته‌جقدر . مشکلات واحتیاجاتك بویوکلکیله متناسب اولان بو غیرتمزده یکانه منبع قوتمز ، یکانه استنادکاهمز ملتك دشمنه باش اکمز اولان دماغ تفکری ، مصیبته قارشی فتور نه اولدیغنی بیلمه‌ین قلب آهنینیدر . بودماغ متفکر ، بوقلب آهنین بزه معین اولدقجه توفیق الهی رهبرمزدر . بوتوفیقاته مظهر اولمق ایچون وطنك بوتون بی‌غرض ناموسکار وحمیتلی اولادلرینك عین لوای اتحاد آلتنده مجتمع اوله‌جقلرینه شبهه یوقدر . اتحاد وترقی سیاست داخلیه‌سنده اولا مملکتی بلا تفریق جنس ومذهب عین آغوش شفقته آلمغه چالیشمش وهرکسی عثمانلیلق کلمهٔ اتحادنده جمع ایتمکی اك مقدس وظیفه بیلمشدر . عثمانلی بایراغی قارشوسنده قلبی خلجان حمیتدن چیرپینان هر بر عثمانلی اتحاد وترقی‌یه اك فداکار برخادمدر . بوبایراغك شان وعظمتنی ژنکدار ایده‌جك اطوار واخلاقه مالك اولانلره کلنجه بونلر بوبایراغك شرفنه تجاوز ایتمکله عین زمانده اتحاد وترقی‌یه اعلان حرب ایتمش کیمسه‌لردر. بونلر بزدن دکلدر واولامازلر . اولاد وطنی متحد کوره‌رك وطنك ترقیسنی تأمین ایتمکی غایهٔ امل ایدین اتحاد وترقی بومقصده خادم کافهٔ افراده وعناصره سینهٔ محبت وحمایتنی کشاده قیلمشدر . سوء تفهملرله اتحاد وترقیدن مغبر اولانلرك نهایت برکون حقی آکلایه‌رق اتحاد وترقینك اتحاد وآهنك افکار مقصدیله نه بیوك فداکارلقلر کوستردیکنی تقدیر ایده‌جکلردر . موجود سوء تفهملره رغماً اتحاد وترقی تعقیب ایلدیکی طریق ائتلافده دوام ایده‌جك ونهایت اساسی چوروك بی‌حد وحساب کفتکولرك تاریخ ملیمزده هیچ برکیرلی ایز براقمه‌دن سیلنه‌جکنه قانع اولدیغی حالده مقصد مبجلنده دوام ایده‌جکدر . هر زمان محتاج اولدیغمز اتحاده ، اویکانه قوتمزه خاك پاك عثمانینك شوکچیردیکی دورهٔ الیم امتحانده هر وقتدن زیاده محتاج اولدیغمزدن فرقه‌مزك طرابلس غرب مسئله‌سنده حیثیت ملیه‌مزی مخل هیچ برصورت تسویه‌یی قبول ایتمه‌مه‌سی وآنجق بو حیثیت مقدسه‌نك تمامی محافظه‌سنی رهبر اجراآت اتخاذ ایدن برقابینه‌یه کلمه‌نك بوتون معناسیله مظاهرت ایلمسی اساسلری بالقبول بوتون عثمانلیلر نامنه اتحاد وجهاد پیمانلریله قونغره‌یه ختام ویرلمشدر.

مواد عشره

اتحاد وترقی فرقه‌سندن برحزب کچن سنه بدایتلرنده استعداد افتراق کوسترمش وسیاست جاریه‌یه اعتراض ضمننده ١٠ ماده تکلیف ایلمشدی. صوکره ایدیلن سعی وغیرت اوزرینه فرقه‌نک حزب عتیق وجدیدی تألیف ایدلدیکی کبی اولبابده‌کی تکلیفات عشره‌ده قونغره‌یه کوندرلمش واوراجه برقراره ربط اولونمشدر : شویله‌که :

مجلس مبعوثانده بولنان اتحاد وترقی فرقه‌سنک بعض اعضاسی طرفندن تکلیف ایدیلوب قبولی قونغره قرارینه تعلیق ایدیلن مواد عشره مطالعه وعریض وعمیق تدقیق اولنمشدر .

مواد مذکوره‌دن برنجیسی : (مبعوثلرك امتیاز وسائر منافع تعقیب ایتمه‌ملری) کیفیتی‌در . فی الواقع مجلس عمومینک هرایکی هیئتی اعضالغیله قابل تألیف اولمایان احوال حقوق اساسیه‌ده بر مبحث مخصوص اولوب بزدن مقدم اصول مشروطیتی تطبیق ایتمش اولان اوروپا حکومات مشروطه‌سی قوانین اساسیه‌سندن بعضلرنده آز وبعضلرنده چوق اولمق اوزره برطاقم تقییدات قبول ایدلمشدر .

مجلس عمومی اعضاسنک حائز اولدقلری نفوذی سوء استعمال ایده‌رك منافع عمومیهٔ دولته مغایر منافع خصوصیه تأمین ایده‌بیلملری تحت امکانده بولندیغندن بوکبی احوالك منع حقوق ومنافع حکومت واهالینک قوهٔ تشریعیه اعضاسندن بحق بکله‌دیکی حس فداکاری وحسبیت ایجاباتندندر . بناءً علیه قانون اساسینک بونقصانی اکمال ایتمك جمله‌نك آرزو ایده‌جکی برکیفیت اولوب اساس اعتباریله شایان قبول کورلمش وانجق تکلیف وجهله یالکز فرقه‌یه مخصوص اوله‌رق پروغرامه وضعی حصول مقصدی کافل اوله‌میه‌جغندن بو ممنوعیتك فرقه‌یه داخل اولان واولمایان مبعوثان ایله هیئت اعیان اعضاسنه‌ده شامل اوله‌جق صورتده قانون اساسی‌یه مادهٔ مخصوصه درجنك تأمینی وبو سنه‌دن اعتباراً اکتساب قانونیتنه بذل سعی ایدلمسی تنسیب اولنمشدر .

ایکنجی ماده : (مبعوثلرك حکومت مأموریتی قبول ایتمه‌مسی) خصوصی اولوب مبعوثلرك برمأموریت استحصالی املنده بولنملری مکلف اولدقلری وظیفهٔ مراقبه‌یی حقیله ایفا ایتملرینه مانع و مبعوثان آره‌سنده حس استرقاب واحتراصی اویاندیره‌رق مأموریتی مبعوثیته ترجیح کبی برشائبه‌یی داعی اولمق و بالنتیجه مجلس مبعوثانك فعالیت وانتظامنه وحائز اولدیغی شرف وحیثیته خلل کتیرمك احتماللرینه بناءً مبعوثانك مأموریت ارقه‌سنده دولاشملرینی منع ایچون مبعوثلقدن استعفالرندن صوکره بر مدت مرور ایتمدکجه مأموریت درعهده ایده‌مه‌ملری حقوق اساسیه‌ده بر دستور اوله‌رق قبول ایدلمش و آنجق بو مدت متفاوت اولوب بعضیلرنجه بر سنه ودیکر بعضیلرنجه آلتی آی اولمق اوزره تعیین اولنمش اولدیغندن بو ایکنجی ماده اساس اعتباریله مناسب کوریله‌رك عموم مبعوثانه شامل اولمق اوزره قانون اساسی‌یه بر ماده علاوه‌سی ومدتك مجلس مبعوثانك تقدیرینه براقلمسی تنسیب ایدلمشدر .

اوچنجی ماده : که [مبعوثلرك ناظر اوله‌بیلمسی حقنده فرقه‌جه رأی خفی ایله وعدد مرتبك ثلثان اکثریتیله قبول اولنمق اصولی تقرر ایتدیکندن نظامنامهٔ داخلینك اولبابده‌کی مادهٔ مخصوصه‌سی تعدیل اولنه‌جقدر] متننده‌در .

صدراعظمك درعهده ایتدیکی وظیفه‌نك ایجاباتندن اولان مسئولیت، ایستدیکی رفقاسنی انتخاب ایده‌بیلمك صلاحیتنی مقام صدارته بخش ایتمش ، قانون اساسیمز دخی بو اساسی قبول ایلمشدر . بناءً علیه، صدر اعظم قانون اساسینك ویردیکی صلاحیته استناد ایده‌رك فرقه‌سی خارجنده ناظر انتخابنه علی الاطلاق مقتدر اولدیغی حالده بوماده‌نك روحنه وصورت تطبیقنه کوره حکومتك مابه الاستنادی اولان اکثریت فرقه‌سی اعضاسندن هیچ برناظر انتخاب ایده‌مه‌مسی قانون اساسی‌یه منافی اولدیغی کبی ناظرلق مسئولیتنی درعهده ایده‌جك

اقتدار ونفوذ سیاسی‌یی حائز اولان برمبعوثك قوهٔ اجرائیه‌یه التحاق ایده‌مه‌مسی قابینه‌یی محتاج اولدیغی قوای استناديه‌دن ومبعوثلری دائرهٔ اختصاصلری اولان مسلك سیاستده ترقی وتعالیدن محروم ایدر. بنا برین فرقه نظامنامه‌سنك اولبابده‌کی مادهٔ مخصوصه‌سنك تعدیلی طلبنی متضمن اشبو مواد عشره‌نك اوچنجی ماده‌سی طی اولنمشدر.

دردنجی ماده : (احکام قانونیه‌یه تمامیٔ رعایت ومسئولیت وکلایه دقت) در . بونلر مبعوثلرك الك اساسلی بروظیفه‌سنی وفرقه‌نك روح سیاستنی تضمن ایدر . بعض مبعوثلر طرفندن بویله برماده‌نك تکلیفی مجلس مبعوثان اعضاسنك مراقبه وظیفه‌سنی بحق ایفا ایده‌مه‌ملرندن منبعث ایسه فرقه پروغرامنه بویله برماده‌نك درجی مبعوثلرك قانوناً وحمیةً ایفاسنه بورجلو اولدقلری وظائفك حسن جریانی تأمین ایده‌مز. چونکه، قانون اساسینك مبعوثلره ذاتاً بخش ایتدیکی صلاحیت ووظائفی اکمالده کوستریلن تسامحی منع ایچون پروغرامه برماده وضعندن زیاده حسن ایفای وظائفی مبعوثلرك متانت وفضائل ذاتیه واخلاقیه‌لرندن بکله‌مك دها موافق اولور . شاید بوماده‌نك تکلیفندن مقصد وکلانك وظائف اداریه‌لرندن منبعث مسئولیتی تأمین ایسه بوده اول امرده بالعموم وکلا ومأمورینك مسئولیتنی تعیین ایچون برقانون مخصوص تنظیمنه متوقف بولندیغندن بوبابده حکومتدن برقانون لایحه‌سی طلب ایدیله‌رك سرعت ممکنه ایله اکتساب قانونیت ایتدیرلمسی مناسب کورلمشدر .

بشنجی ماده : (کماکان اتحاد عناصره چالیشمق ، تجارت ، زراعت ، صنایع و معارفك ترقیسنه درجهٔ احتیاجنه کوره غیرت ایتمکدر) . اتحاد عناصری جمعیت اساساً هدف آمال اتخاذ ایتمش وحیات سیاسیه‌سنك مبدأندن بری بو یولده صرف مساعیدن خالی قالمامش وذاتاً جمعیتك سیاسی پروغرامنده مندرج موادندن ومملکتك منافعی ایجاباتندن بولنمش اولمغله بوبابده یکیدن برماده قبولی حاصلی تحصیل دیمك اوله‌جغندن بوخصوصده تزیید مساعی وفعالیت ایدلمسی مطالعه قلنمشدر .

آلتنجی ماده : (اخلاق وآداب عمومیهٔ دینیه وملیه‌نك محافظه‌سیله برابر غربك ترقیات وتکملات مدنیه‌سنك مملکتده انکشافنه خدمت ایتمك) کیفیتی‌در . اخلاق وآداب عمومیهٔ دینیه وملیه‌نك محافظه‌سی جمعیتك مقاصد علویه‌سی جمله‌سندندر . جمعیت تشکیلات سیاسیه واجتماعیه‌مزك اساسی اولان دین مبین اسلامك افراده تلقین ایتدیکی فضائل اخلاقیه‌نك ، قوای مقدسهٔ ملیه‌نك الك مهمی اولدیغی تقدیر ایتمش وآداب عمومیهٔ ملیه واسلامیه‌نك تطرق خللدن محفوظیتنی نخبهٔ امال اتخاذ ایلمشدر . بناءً علیه بر طرفدن آداب عمومیه وفضائل اخلاقیهٔ ملیه واسلامیه‌نك محافظه‌سی اسبابنی تهیه وتأمین ایتمك ودیکر طرفدن مملکتمزك غربك ترقیات مادیه‌سندن استفاده واکتساب معموریت ورفاهیت ایتمسنه چالیشمق اهم وظائفدن اولوب حسیات دینیه‌جه رعایتکار اولمایانلر حقنده کچن سنه جزا قانوننه وضع ایدیلن احکام شدیده فرقه‌نك اخلاق وآداب عمومیهٔ دینیه وملیه‌نك معززیتنی نه‌قدر اساسلی برمسلك اولمق اوزره تلقی ایتدیکنه الکبکی برهاندر . مرکز عمومینك قونغره‌ده قرائت وبرقسمی نشر اولنان راپورنده بیان ایدلدیکی وجهله بالاده تفصیلاً درمیان ایدیلن غایه‌یه وصول ایچون اتخاذ ایدلمش اولان تدابیر مؤثره وسیاسی پروغرامه ادخالی تکلیف اولنه‌جق لوائح قانونیه تأمین مقصده کافی کورلمشدر .

یدنجی ماده : (قانون اساسی دائره‌سنده عنعنات عثمانیهٔ تاریخیه‌یی ادامه ومحافظه ایتمك) در. اخلافك حرمتله تلقی ایتدیکی مآثر اسلاف دیمك اولان عنعنات مقبولهٔ تاریخیه‌نك محافظه‌سی آلتنجی ماده‌ده ذکر اولنان وآداب عمومیهٔ دعادات مستحسنهٔ ملیه‌یه رعایت قبیلندن برامر طبیعی وضروری اولمقله برابر هنوز بردورهٔ انقلابیه‌ده بولنان اتحاد وترقی جمعیتنك حیات اجتماعیهٔ ملته حاکم قوانین ثابته‌یه وبو قوانینك ایجاباتنه حرمت وصداقتله اجتماعیاتده تکامل تدریجی اساسنی تعقیبی اس سیاست اتخاذ ایلمشدر. قانون اساسی دائره‌سنده عنعنات عثمانیهٔ تاریخیه قیدینه کلنجه، قانون اساسینك محافظه‌سی جمعیتك وبالجمله عثمانلیلرك مابه الحیاتی

اولدیغی جهتله تضمن ایتدیکی بالجمله احکامک واو دائره‌ده‌کی عنعناتک کمال صداقتله محافظه وادامه‌سی بر امر طبیعیدر .

سکزنجی ماده : مأمورینک تعیین وعزلنه انتظام قانونی ویرمک) در . خدمات عمومیهٔ حکومتک حسن جریانی تأمین ایچون ، مأمورینک ارباب رویت واقتدار میانندن انتخابی نصل لازمسه بو صورتله منتخب مأمورینک موفقیتلری ومأموریتلرینی بلاتردد وکمال صلاحیتله ایفا ایتملری ایچون‌ده حقوقلرینی محفوظ واستقباللرینی امین کورملری اویله‌جه لازم وضروریدر . شو حالده مأمورینک وظائفی قطعیاً تعیین وبو وظائف مقابلنده مسئولیت اساسلرینک وضع ایدیله‌رك حسن ایفای وظائفك ترفیع ومکافات وعکس حالك عزل ومجازاته سببیت ویرمسی حکمت اداره مقتضیات طبیعیه‌سندندر . ملاحظات مذکوره‌یه بناءً مأمورینک تعیین وعزلنه برانتظام قانونی ویرلمسی متضمن اولان اشبو ماده‌نك اهمیتی درکار اولوب مجلس مبعوثان ادارهٔ ولایات انجمنی‌ده بو جهتی تقدیر ومأمورینک ترفیع وترقی وعزل وتبدیللرینك براصول سالمه ربطنی حکومتدن طلب ایله‌مش اولمسنه نظراً بو بابده‌کی لایحه‌نك برآن اول کسب قانونیت ایتمه‌سی اسبابنك استکمالی دوشونولمشدر .

طقوزنجی ماده : (حقوق مقدسهٔ خلافت وسلطنته متدائر قانون اساسینک بعض موادینک قوای ثلثه اساسنده‌کی موازنتی تأیید ایده‌جك صورتده تعدیلی) تکلیفیدر . برملتده موجود اولان قوتلر قوهٔ تشریعیه ، قوهٔ اجرائیه ، قوهٔ عدلیه اولمق اوزره اوچ قسمه آیرلمشدر . اشبو قوای ثلثه آره‌سنده موازنتك لزومنی انکار ایده‌جك برفرد اوله‌میه‌جغی کبی ذات حضرت پادشاهینک دخی اوقوی آره‌سنده موازنتی تأمین ایده‌بیله‌جك حقوق وصلاحیتی حائز اولمسی مقتضیدر . بناءً علیه ، قانون اساسینک تعدیلی اثناسنده قوای ثلثه‌نك موازنتنی اخلال ایده‌جك بعض مواد قبول ایدلمسی ذاتاً مرکز عمومینک نظر دقتنه چارپمش وجمعیت سیاسی پروغرامنك بو اساسلری تأمین ایده‌جك صورتده تنظیمی مقرر بولنمشدر .

اوننجی ماده : (مقاصد خفیهٔ مخصوصه‌یه بناءً تشکل ایدن جمعیتلرك حرکات وآمالنه ممانعت) در . مقاصد خفیهٔ مخصوصه تعقیب ایدن جمعیتلر ایکی قسم اوله‌بیلوب بونلرك بریسی سیاسی ، دیکری اجتماعیدر . سیاسی اولانلر دولتك منافعنه مخالف برطاقم مقاصد تعقیب ایده‌جکلری کبی اجتماعی اولانلری دخی آداب واخلاق عمومیهٔ ملیه ودینیه‌یی هدف تجاوز اتخاذ ایده‌بیلیرلر . بو مثللو جمعیاتك منعی جمعیتلر قانونیله قانون جزا ونظامات ضابطه ایجاباتندن اولوب بونلر حقنده متبصرانه حرکتله مقتضیات قانونیه‌نك تماميً ایفاسی حکومتك وظیفه‌سیدر . وحکومته بو وظیفه‌یی حسن ایفا ایتدیرمك مجلس مبعوثانك حق مراقبه‌سی دائرهٔ شمولنده‌در .

آداب اسلامیه وملیه ومنافع عمومیه ووطنیه‌یه منافی مضر جریانلرك برشکل اجتماعیده ازاله‌سنه کلنجه : مرکز عمومی راپورنده‌ده اشارت ایدلدیکی وجهله جمعیتك سیاسی واجتماعی پروغراملرینی کندیسنه مسلك سیاسی واجتماعی اتخاذ ایدنلرك خفی وجلی بشقه برجمعیته انتساب ایده‌مه‌ملری ضرورتیله برابر بو خصوصده مواد نظامیه تدوین ومقصد جمعیت مجاهدات وارشادات مشروعه ایله نشر وتعمیم ایدلمکده‌در .

مقررات واقعه صورت مخصوصه‌ده تشکیل ایدیلان برانجمنك بالاطراف اجرا ایلدیکی تدقیقات اوزرینه قونغره هیئت عمومیه‌سنجه ماده ماده تذکر وتدقیق اولندقدن صوکره اتخاذ ایدلمش وفرقه‌جه موجب تفرقه هیچ برحال قالمادیغنه متفقاً ومتحداً قرار ویرلمشدر .

۱۹۰۵ سنه‌سنده آفریقای جنوبیده امید بورننده پورت الیزابت شهرنده انشا اولنان جامع شریف

عثمانلی داٸنلر وکیلی ـ نظامنامه

دیون عمومیه مجلس اداره‌سنده عثمانلی تحویلات حامللری وکیلنك کیفیت تعیيننه متعلق (لایحهٔ نظامیه) صورتیدر :

برنجی ماده : ٢٨ محرم سنه ١٢٩٩ تاریخلی قرارنامه‌نك اون بشنجی ماده‌سنه توفیقاً دیون عمومیه مجلس اداره‌سنده عثمانل تحویلات حامللری وکیلنك تعیینی شرائط آتیه‌یه توفیقاً اجرا اولنور .

ایکنجی ماده : شهر امینی مالیه ناظرینه اعطای معلومات ایدرك تحویلات حامللرینی درسعادتده اجتماعه دعوت ایدر . بو دعوت یوم اجتماعدن لااقل ایکی آی اول درسعادتده غزته‌لرله ، ولایتلرده مرکزدن تلغرافله وقوع بوله‌جق اشعارات اوزرینه محلی غزته‌لری ووسائط سائره ایله اعلان صورتیله اجرا اولنور .

اوچنجی ماده : ایکی یوز اللی عثمانلی آلتونی قیمت اعتباریه‌سنده دیون موحدهٔ عثمانیه اسهامنی ویا یکرمی بش عدد روم ایلی تحویلاتنی ویا هر ایکیسنك مجموعی لااقل ایکی یوز اللی عثمانلی آلتونلق سرمایهٔ اعتباری‌یی حاوی اشبو اسهام وتحویلاتی حامل اولانلر مجلس مذکوره داخل اولمق حقنی حائزدرلر .

دردنجی ماده : تحویلات اصحابی مجلس عمومی‌یه قبول اولنمق ایچون : اولا تابعیت عثمانیه‌یی حائز بولندقلرینی ، ثانیاً حامل اولدقلری اسهام وتحویلاتی درسعادتده مالیه نظارتی وزنه‌سنه ویا بانق عثمانی‌یه ویا شعبه‌لرندن برینه وولایات ولوا وقضالرده مال صندوقلرینه ویا زراعت بانقه‌سی وبانق عثمانی شعبه‌لرینه تسلیم ایتدکلرینی مجلس عمومینك اجتماعی ایچون تعیین واعلان اولنان تاریخدن برآی اول بروثیقه ابرازیله شهرامینی نزدنده اثبات اتمکه مجبوردرلر .

بشنجی ماده : بعد مسافه‌دن ناشی معین اولان مدت ظرفنده طشره‌دن وارد اوله‌میان وثائقدن تابعیت مسئله‌سی ولایات ایله الویه وقضالر جانبندن وودیعه‌لره عائد جهت دخی تودیع اولنان صندوق وشعبه‌لر طرفندن تلغرافنامه‌لر ایله بیلدیریله‌جك واشبو تلغرافنامه‌لر وثائق مذکوره یرینه قائم اوله‌جقدر .

آلتنجی ماده : اصحاب تحویلاتدن هر بری مجلسده کندی طرفندن بروکیل بولندیره‌بیلیر . بووکیل مجلسده بولنمق حقنی حائز بولنان اصحاب تحویلات میاننده انتخاب اولنور واشبو صلاحیت تلغرافله اعطا اولنه‌بیلیر .

یدنجی ماده : دیون موحده اسهامنی ویا روم ایلی تیموریولی تحویلاتنی حامل بولنان عثمانلی شرکتلرینه اصول ونظامی دائره‌سنده حائز صلاحیت بولنان تبعهٔ عثمانیه‌دن بری وکالت ایده‌بیله‌جکلردر . عثمانلی شرکتلری مأمورین ومستخدمینی منافعی ایچون تأسیس اولنمش اولان تقاعد وتصرف صندوقلریله دیگر مؤسسات احتیاطیه‌یه بومأمورین ومستخدمین میاننده وتبعهٔ عثمانیه‌دن بری طرفندن وکالت اولنور .

سکزنجی ماده : اعضای مجلسدن هر بری کرك حامل وصاحبی صفتیله وکرکسه وکیل صفتیله دیون موحده رأس المال اعتباریسندن هر ایکی یوز اللی عثمانلی آلتوننه و یا روم ایلی تیمور یولی تحویلاتندن هر یکرمی بش عددینه ویا بونلرك دیون موحده روم ایلی تیمور یولی تحویلاتی اوله‌رق معادلی بولنان هر بر مقدار اصغری‌یه مقابل بررأیی حائز بوله‌جق و کرك بالاصاله و کرك بالوکاله یکرمی رأیدن فضله رأی ویره‌میه‌جکدر .

طقوزنجی ماده : وکیل انتخابی خصوصنده کرك اصالةً کرك وکالةً کرك توکیلاً هیچ بر حالده رأیی اولمامق اوزره مجلس عمومی‌یه شهر امینی ریاست ایدر . مجلسده بولنانلردن اك زیاده تحویلاتك مالك اولان ایکی کشی قرعه کشیده‌سی وظیفه‌سنی ایفا ایدرلر . بو صورتله تشکل ایدن هیئت اعضای موجوده میاننده بر کاتب انتخاب ایدر . مجلسده حاضر بولنمق حقنی حائز بولنان بالجمله اصحاب تحویلاتك اسملریله

محل اقاملرینی وحامل بولندقلری اسهام وتحویلاتك مقدارینی مبین برجدول طوتیله‌حق واعضای موجوده‌دن هر بری طرفندن امضا ورئیس مجلس طرفندن تصدیق اولنه‌جق اولان اشبو جدول اجتماعك ضبطنامه‌سنه ربط ایدیله‌جکدر .

اوننجی ماده : وکیلك امر انتخابی رأی خفی اصولیله واکثریت مطلقهٔ آرا ایله اجرا اولنور. تساوی آرا وقوعنده ایکنجی بررأیه مراجعت اولنه‌رق بالنسبه اکثریتی احراز ایدن نامزد اعضای موجوده‌نك لااقل ثلث آراسنی قزانورایسه منتخب عد ایدیلیر ، عکس تقدیرده اوچنجی دفعه اوله‌رق رأی خفی اصولیله آرایه مراجعت اولنه‌جق وبالنسبه اکثریتی احراز ایده‌جك اولان نامزد انتخاب اولنه‌جقدر . بوصورتله انتخاب اولنان وکیل تابعیت عثمانیه‌یی حائز وترکجه اوقویوب یازمغه مقتدر اولمق شرطدر .

اون برنجی ماده : اجتماعك ضبطنامه‌سی طقوزنجی ماده‌ده محرر اولان هیئت طرفندن تنظیم وامضا اولنور . رئیس ضبطنامه‌نك کندی طرفندن تصدیق اولنان برر صورتنی مالیه ناظریله دیون عمومیه مجلس اداره‌سنه ارسال ایلر .

اون ایکنجی ماده : اشبو نظامنامه‌نك اجراسنه مالیه ناظری مأموردر .

٢٢ رمضان ٣٢٨ و ١٥ ایلول سنه ٣٢٦

حریت وائتلاف فرقه‌سنك پروغرامی

[تاریخ اعلانی : تشرین ثانی ١٣٢٧]

مقصد تشکل

ماده ١ — حریت وائتلاف (Entente libérale) فرقه‌سنك اساس ومقصد تشکلی هردرلو وسائط قانونیه ایله ممالك عثمانیه‌ده مشروطیت حقیقیه‌نك تأمین جریاننه ، عناصر مختلفهٔ عثمانیه آره‌سنده هرعنصرك حیات اجتماعیه وفعالیت طبیعیه‌سی محفوظ قالمق اوزره - حقیقی بر وحدت سیاسیه تأسیسنه ووطن عثمانینك دوچار اولدیغی مهالکك وعواملنك ازاله‌سیله عثمانلی سلطنتنك تأمین آتیسنه چالیشمقدر .

مواد اساسیه

ماده ٢ — مجلس مبعوثان هیئت اجرائیه‌سنك ویاخود نظاردن برینك اجراآت ونتایجی حقنده سؤال واستیضاح وتحقیقات تشریعیه (آنکت پارلمانتر) حقنی برصورت غیر محدوده‌ده حائزدر . سؤال موجب قناعت اولمازسه استیضاحه تبدیل اولنه بیلیر . کرك بوصورتله وکرك رأساً استیضاح اوزرینه ناظرك ویره‌جکی ایضاحات مجلسجه کافی کورولمز واوناظره ، یاخود هیئت وکلایه بیان اعتماد اولنمزسه ناظر ، یاخود هیئت ساقط اولور . سؤال واستیضاح اجراسی ایچون اکثریت قرارینه حاجت یوقدر . انجق ناظرلر لزوم کوریرسه سؤال واستیضاحه ویریله‌جك جوابك تأخیرینی مجلسدن طلب ایتمك حقنی حائزدرلر . برماده حقنده تحقیقات تشریعیه اجراسی عدد مرتبك لااقل خمسی طرفندن طلب وقوعنه وابسته‌در. مبعوثان هر بری اسرار سیاسیه وعسکریه‌دن ماعدا دوائر رسمیه‌دن آرزو ایلدیکی اوراقی کورمك ومعلوماتی کاملاً استحصال ایتمك حقوقنی حائزدر . قانون اساسینك (٣٨) نجی ماده‌سی بوصورتله تعدیل ایدیله‌جکدر .

ماده ٣ — مجلس مبعوثانك حق مراقبه‌سنی ایفا ووکلایه اعتماد ویا عدم اعتماد اعطاسی خصوصلرنده مادهٔ آنفه‌ده کوستردیکی وجهله مجلسك رأی وقراری بلاقید وشرط جاریدر . آنجق وظیفهٔ تشریعیه‌سنك ایفاسنده مجلسله هیئت حکومت آره‌سنده اختلاف نظر حاصل اولور وطرفین اصرار ایدر ایسه قانون

اساسینك اوتوز بشنجی مادهٔ معدله‌سی تطبیق اولنه‌جقدر . مادهٔ مذکوره بوصورتله تصریح و ٧٣ نجی ماده اکا کوره تصحیح ایدیله‌جکدر .

ماده ٤ — مجلس مبعوثان انتخاباتنك طوغریدن طوغری‌یه رأی عام و اکثریت مطلقه ایله اجراسی ودوائر انتخابیه ایچون تشکیلات مخصوصه وجوده کتیرلمسی فرقه‌نك فکر اساسیسی جمله‌سندن ایسه‌ده مملکتده تجربه وتربیهٔ اساسیه‌نك بوکا مساعد اوله‌جغی زمانه قدر ایکی درجه‌ده انتخاب اصولی ابقا ایدیله‌جك ویکرمی یاشنی اکمال ایتمش اولانلر حق انتخابی حائز اولوب منتخب اول وثانیلر ومبعوثلر ایچون مکافیت مالیه آرانلمیه‌جقدر . انتخاب منتخبلر ایچون عین زمانده هم حق ، هم بروظیفهٔ وطنیه‌در. بناءً علیه هرمنتخبك بو وظیفه‌یی ایفا ایتمسی ضروری ومجبوریدر . انتخاباتك سربستیسی و رأی خفینك هر درلو مداخله‌دن مصونیتی تأمین ایدیله‌جکدر . مأمورین دولت مأموراً بولندقلری ولایت داخلنده وعساکر شاهانه وژاندارمه ارکان وامرا وضابطان وافرادی هیچ برمحلده حق انتخابی حائز اوله‌ماز . انتخاب مبعوثان قانونی بواساسلره کوره تنظیم اولنه‌جقدر.

ماده ٥ — اعیان اعضاسنك لااقل نصفنك منتخب اولمسی فرقه‌منجه‌ملتزم ایسه‌ده انتخابه اساس اولان مؤسسات مدنیه هنوز مملکتمزده وجوده کله‌مامش اولدیغی جهتله بواساسنك حصولنه قدر اعیانك کماکان طرف پادشاهیدن انتخاب ایدلمسی قبول ایدلمشدر . انجق مجلس اعیانه داخل اولمق ایچون لااقل اون سنه وکلالق ، بیوك ایلچیلك ، والیلك واردو قوماندانلغی وقاضیعسکرلك وفریقلك وظائفنی حسن ایفا ایدنلر میاننده امور دولتده خدمات ممدوحه‌سی مسبوق ومتعارف و اوچ دفعه مبعوثلغه انتخاب ایدلمش بولنانلر آره‌سنده افعال وآثاری عمومك وثوق واعتمادینه مظهر ذواتدن بولنمق ویاخود پطریقلك و خاخام باشیلق مأموریتنی ایفا ایلمش معزولیندن اولمق وقرق یاشندن آشاغی بولنمامق لازمدر . اعیان اعضالغنه بوصورتله انتخاب اولنان ذاتك اعیانلق صفتنی اکتساب ایلمسی اوصاف مذکوره‌یی حائز اولوب اولمدیغی هیئت عمومیهٔ اعیانجه بعدالتدقیق انتخاب واقعك اکثریت مطلقه ایله تصدیقنه منوطدر . بناءً علیه قانون اساسینك آلتمش برنجی وآلتمش ایکنجی ماده‌لری بواساسه کوره تعدیل اولنه‌جقدر .

ماده ٦ — مجلس اعیانك هیئت وکلایه قارشی حق سؤالی واردر . سؤال واقعك جوابی مجلسجه قناعتبخش اولمازسه اعیان ریاستندن مبعوثان ریاستنه بر تذکره یازیله‌رق مجلس مبعوثانك نظر دقتی جلب اولنور. یازیلان تذکره مجلس مبعوثانجه اوچ کون ظرفنده بهمه‌حال قرائت ومذاکره ایدیله‌رك قرار ویریلیر. قانون اساسی‌یه بونی مؤید برماده علاوه ایدیله‌جکدر .

ماده ٧ — مجلس اعیان لوایح قانونیه‌یی قبول وتصدیق ایلدیکی کبی امور مالیه‌یه تعلق ایتمین قوانینی اسباب موجبه سردیله کاملاً رد ویاتعدیل ایده‌رك مجلس مبعوثانه اعاده ایده بیلیر. اعیان ومبعوثان هیئتلری آره‌سنده وضع قانوندن طولایی اختلاف ظهور ایدرسه تألیف افکاره چالیشمق هیئت وکلانك وظیفه‌سیدر . بوتألیف ممکن اوله‌مدیغی حالده هیئت وکلا مجلسلردن برینك رأینی ترجیح ایتمکه مجبوردر . مجلس اعیانك رأینی ترجیح ایدرسه اوحالده وکلا ایله مجلس مبعوثان آره‌سنده اختلاف نظر حاصل اولمش دیمك اوله‌جغی جهتله اوچنجی ماده‌ده بیان اولنان صورته کوره تطبیق معامله ایدیلیر . مجلس مبعوثانك رأینه اشتراك ایلدیکی حالده مادهٔ مختلف فیها کله‌جك دورهٔ انتخابیه‌یه قدر تأخیر ایدیلیر . انتخابات جدیده ایله تشکل ایده‌جك مجلس مبعوثانده اوایکی مجلسك رأینده اصرار ایدرسه آرتق اوصورت مجلس اعیان ایچون مجبوری‌القبولدر. قانون اساسی‌یه بواصله کوره برماده علاوه ایدیله‌جکدر .

ماده ٨ — بودجه‌نك قبول وتصدیقی اول باول مجلس مبعوثانه عائددر . مجلس اعیان وکلانك موافقتیله تقلیل مصارف حقنده اتخاذ قرار ایده‌بیلیر ، فقط مصارفی تزیید ایده‌من .

ماده ٩ — ذات حضرت پادشاهی هیئت اجرائیه‌یه امر اداره‌ده مأمورینك عزل ونصبنه والحاصل اجرا وظیفه‌سنه اوله‌رق اتخاذ وعرض ایدیلن مقررات ومعروضات اوزرینه طلب ایضاحات ومعروضات وارده‌یی رد ویاقبول ایتمك حقنی حائزدر. قانون اساسینك معدل ٢٨ و ٢٩ نجی ماده‌لری بواساسه کوره تعدیل ایدیله‌جکدر.

ماده ١٠ — بعدما قانون اساسینك بر ویابرقاچ ماده‌سنك ایجاب حال ووقته کوره تعدیلنه لزوم کوریله‌رك بوبابده هیئت وکلا جانبندن ویا اعیان ومبعوثاندن برذات طرفندن تکلیف وقوع بولدیغی حالده تکلیف ایدن اعیاندن ایسه لزوم تعدیل هیئت اعیانجه بعد التصدیق مجلس مبعوثانه کوندریلیر. هیئت وکلا طرفندن ویا مبعوثاندن بری جانبندن تکلیف وقوعی حالنده طوغریدن طوغری‌یه مجلس مبعوثانده موقع تذکره قونیلیر. تعدیل تکلیفی بوصورتله مجلس مبعوثانجه بالمذاکره عدد مرتبك ثلثان اکثریتیله لزوم تعدیله قرار ویریلیرسه تعدیلات اومجلسك ختام دورهٔ انتخابیه‌سنه قدر اجرا ایدیله‌مز. انتخابات جدیده‌یی متعاقب اجتماع ایده‌جك مجلس مبعوثان اعیانله برلکده مجلس عمومئ ملی حالنده اجتماع ایده‌رك تعدیلاتی بالمذاکره اتخاذ ایده‌جکی قراری تصدیق شاهانه‌یه عرض ایلر. مدت انتخابیه‌نك ختامنی بکلمکه وقت وحال مساعد اولمیه‌جق درجه‌ده مستعجل ایسه قانون اساسینك تعدیلنه اولا مجلس مبعوثان وبعده مجلس اعیان طرفندن عدد مرتبك ثلثان اکثریتیله قرار ویریلیرسه مجلس مبعوثان منفسخ اولور. نهایت اوچ آی ظرفنده یکیدن انتخاب اجرا اولنه‌رق متعاقباً مجلس اعیان ایله بالاجتماع تعدیلی حقنده اتخاذ قرار ایدر. قانون اساسینك ١١٦ نجی ماده‌سی بوصورتله تعدیل ایله‌جکدر.

ماده ١١ — قانون اساسینك بالاده بیان اولنان صورتلره افراغنه لزوم کوریلان موادden ماعدا کافهٔ احکامی فرقه‌نك پروغرامنده متخذدر.

ماده ١٢ — وکلانك مسئولیت سیاسیه وجزائیه ومالیه‌سنك درجاتی وصور تطبیقیه‌سنی کوستریر قانون مخصوص عاجلاً تنظیم اولنه‌جقدر.

ماده ١٣ — حکومتك ادارهٔ عرفیه‌یی اعلان ایده‌بیلمسی حقی تقیید وادارهٔ عرفیه مدتی تحدید ایدیله‌جکدر. بواساسه کوره عاجلا برادارهٔ عرفیه قانونی تنظیم ایدیله‌جکدر.

بنیان دولت

ماده ١٤ — دولت عثمانیه‌نك دینی دین اسلامدر. بواساس قدیمی محافظه ایله برابر ذاتاً شریعت محمدیه ایله مؤید وسلطنت سنیه‌جه‌ده اوته‌دنبری متخذ اولدیغی اوزره دولتجه رسماً طانیمش اولان مذاهبه منسوب جماعات غیر مسلمه‌نك سربستئ آیینلری وبالجمله حقوق دینیه‌لریله امتیازات مذهبیه‌لری کماکان محفوظ طوتیله‌جقدر.

ماده ١٥ — عصرك مزاجی ومدنیت حاضره ایله اهالئ مملکتك الجا واحتیاجی یکدیکریله تألیف اولنه‌رق بنیهٔ دولتده برقاچ عصردنبری عارض اولان وهن وانحطاطك ازاله‌سی وترقیات مدنیه‌نك ممالك عثمانیه‌یه تسهیل دخولی اسبابی استحضار ایدیله‌جکدر.

ماده ١٦ — فرقه‌مزجه اتحاد عناصر غایه‌سی آنجق عناصر واقوام مختلفه‌نك منفعت حقیقیه‌لرینك یکدیکریله ووحدت عثمانیه ایله تألیفنده آرانیله‌جقدر.

ماده ١٧ — ملت عثمانیه‌یی تشکیل ایدن عناصر وادیان مختلفه اصحابندن هربرینك وحدت عثمانیه‌یی خللدار ایتمه‌مك شرطیله دینی، ادبی، علمی واقتصادی مساعئ مشترکه ومنفرده صرف ایتملری وبومقصدله کندی مذهب ویا قومیتلرینه خاص هردرلو مؤسسات علمیه واقتصادیه تشکیل ایلملری سربستدر. هرقوم منسوب اولدیغی دینك منافعنه واقوام وادیان سائره‌نك حقوق متساویه‌سنه تعرض ایتمه‌مك شرطیله بلا مانع

خدمت ایده‌بیلیر. حکومت عثمانیه‌نك بودرلو تشبثاته قارشی اتخاذ ایده‌جکی خط حرکت هیچ برقوم وعنصرك دیکرینك حقوقنه تجاوز ایتمه‌سنه وبالخاصه وحدت عثمانیه مقصد اقصاسنی اخلال ایده‌جك حرکاتده بولنمامسنه دقت ایتمکله برابر عناصر واقوام مختلفه‌نك کافه‌سنه بلاتفریق واستثنا معاونت ممکنهٔ قانونیه‌یی سیاناً ایفادن عبارتدر.

ماده ١٨ — اقوام عثمانیه‌دن برینك هیئت عمومیه‌سی ویاخود هرهانکی عنصر ودینه منسوب اولورسه اولسون علی‌الاطلاق افراد ویا جمعیات طرفندن وحدت سیاسیهٔ عثمانیه‌یی اخلاله مستعد هردرلو تشبث وقوعی وطن عثمانی‌یه قارشی درجه درجه خیانت وجنایتدر. حریت وجدان وحریت قومیه‌یی یالکز بونقطه تحدید ایدر وبوده برقانون مخصوصله صریحاً تعیین ایدیله‌جکدر.

معارف عمومیه

ماده ١٩ — تحصیل ابتدائی مجبوری ومجانیدر. ناحیه مرکزیله نفوسی ایکی بیك ودها زیاده اولان قریه‌لرده وشهور وقصباتك ایکی بیك نفوسی حاوی هرقسمنده ارکك وقز چوجقلری ایچون مکاتب ابتدائیه وقرای سائره‌ده ویك کوچك کویلرك مناسبت موقعیه‌سنه کوره برقاچی براشدیریله‌رك اك مناسبنده کوی مکتبلری تأسیس اولنه‌جق ویکدیکرندن غایت اوزاق وطاغنیق خانه‌لردن متشکل کویلرده مکتبدن استفاده ایده‌بیلمك اوزره مکتبك یاننه طلبه مسکنی انشا وتأسیس ایدیله‌جکدر.

ماده ٢٠ — کوی مکتبلرنده وعلی‌العموم مکاتب ابتدائیه‌ده تدریسات لسان محلی ایله اجرا ایدیله‌جکدر.

ماده ٢١ — تحصیل ابتدائی ایله تحصیل اعدادی آره‌سنده اوچ سنه‌لك رشدیه تحصیلی واردر. تحصیلك بودرجه‌سی مجبوری دکلسه‌ده مجانیدر.

ماده ٢٢ — تحصیل ابتدائی تعمم وتوسع ایدرك اهالینك تربیهٔ فکریه احتیاجی تزاید ایتدکجه مکاتب اعدادیه‌ده اونسبتده تکثیر اولنه‌جق وبو مکتبلر خلقك استفاده‌سنه اك زیاده یارایه‌جق صورتده مملکتك اك مناسب نقطه‌لرنده تأسیس ایدیله‌جکدر.

ماده ٢٣ — مکاتب اعدادیه‌ده شایان نظر دقت آثار استعداد ابراز ایدن فقیر کنجلردن بالمسابقه احراز تفوق ایدنلرك مکاتب عالیه‌ده اکمال تحصیل ایتمسیچون طرف حکومتدن تخصیصات کافیه اعطا اولنه‌جقدر. عثمانلی مکاتب عالیه‌سنده اکمال تحصیل ایدن شاکرداندن عینی اوصافی حائز اولانلر تشبث شخصیده موفقیتی تأمین ایچون بالمسابقه مصرفلری طرف حکومتدن ویریله‌جکدر.

ماده ٢٤ — قرا مکتبلریله مکاتب ابتدائیه‌نك نواحیجه تأسیس واداره‌سی ومکاتب رشدیه‌نك تنسیق واداره‌سی ولایات مجلس عمومیه‌سنه مودوع وظائف مهمه‌دندر. معارف حصه‌سی اعانه‌لری تماماً محللرینه ترك اولنه‌رق نواحی وولایات بودجه‌لرنده اول باول اشبو مکاتبك مصارفنه تخصیص اولنه‌جقدر.

ماده ٢٥ — مکاتب عمومیه پروغراملرینك اساسی یالکز مأمور یتیشدیرمك دکل نسل جدیدی مجادلهٔ حیاتده غلبه‌یه حاضرلیه‌جق وتشبث شخصی‌یه مستعد ایده‌جك تربیه ومعرفتی احضار ایلمکه معطوف وبناءً علیه پروغراملر دها زیاده عملی اوله‌جقدر. معارف عمومیه قوانین ونظاماتنك بواصللره کوره ترتیب وتنظیم ایدلمسی فرقه‌مزجه مقرردر.

ماده ٢٦ — دارالفنونك تشکیلات وتدریسات واداره‌سنك اوروپا دارالفنونلرینه تماماً تطبیقی اسبابی استکمال اولنه‌جقدر.

ماده ٢٧ — بورایه قدر ذکر اولنان مکتبلر مکاتب رسمیه‌دن اولوب بونلرك خارجنده تأسیس ایدیلن وآتیاً ایدیله‌جك اولان مکتبلرك کافه‌سی مکاتب خصوصیه‌دن معدوددر. فرقه‌مز بلاتفریق جنس ومذهب

هر عنصرك ترقیات علمیه‌سنی وطن عثمانی ایچون دائما بیوك بر فائده اوله‌رق قبول ایدر . بناءً علیه افراد ملتك منفرداً واقوام وجماعات مختلفه‌نك مشتركاً علمی وادبی ودینی هردرلو مكاتب تأسیسنه حقلری فرقه‌مزجه متخذ براصلدر . بودرلو مؤسسات ایچون یالكز مرجعندن رخصت آلمق وپروغراملرینی بیان ایتمكله برابر تدریس ایدیلن وایدیله‌جك اولان كتابلردن برر نسخه‌سنی مرجعنه تودیع ایلمكدن بشقه بر قید یوقدر . مكاتب خصوصیه‌دن مأذون طلبه ـ اومكتبك پروغراملری معادلی بولنان مكاتب رسمیه پروغراملرینه توافق ایتدیكی حالده ـ بردرجه یوكسك اولان مكاتب رسمیه‌یه بلا امتحان دخول حقنی حائزدر . دولتك مكاتب خصوصیه اوزرنده حق نظارتی وشرائط صحیه واخلاقیه‌نك تأمیننه خادم اولان حق تفتیشی بلا تفریق جنس ومذهب جمله‌سی ایچون سیاندر .

ماده ٢٨ — ملتك علی العموم سویهٔ معرفت وتربیه‌سنك اعلاسی ایچون شهور وقصباتده كتبخانه‌لر ، قرائت صالونلری ، تربیه‌وی وصنایعی درسلر ، قونفرانسلر ، موزه‌لر ، والحاصل فنون ، ادبیات وصنایعه خادم مؤسسه‌لرك كشاد وادارەسنه فرقه‌مز بذل مساعی ایده‌جكدر .

بونلرك قسماً حكومت ، قسماً ادارهٔ محلیه وقسماً جمعیات وافراد معرفتیله وجوده كتیرلمسی ایچون معاونت جدیه ایفاسی فرقه‌مزك وظائفندندر .

سیاست خارجیه

ماده ٢٩ — امنیت خارجیه‌مزی استحصال ایچون بالجمله دولتلرله ادامه وتأمین حسن مناسباته اعتنا اولنمقله برابر منافع دولتك ایجاباتنه كوره دولتلرك بعضیسی ویا بعضیلری ایله بالاتفاق بر مسلك سالم اتخاذ اولنه‌جقدر .

ماده ٣٠ — سیاست خارجیه‌مزده‌كی مطمح نظر هیچ بر دولت وملتك حقوقنه تعرض وممكتنه تجاوز اولیوب كندی ملكمزك تمامیتی دائره‌سنده ستقبالمزی تأمین ، استقلالمزی محافظه‌دن عبارتدر .

سیاست داخلیه

ماده ٣١ — اقسام ممالك عثمانیه ادارهٔ سیاسیه‌ده مركزه مربوط ووحدت مملكت خللدن مصون بولنمقله برابر بعض ولایات عثمانیه‌نك خصوصیت احوالی قوانین موقتهٔ استثنائیه ایله اداره‌سنی مستلزمدر . قطعات مختلفه اهالیسی آره‌سنده عرفان وتربیهٔ سیاسیه اعتباریله موجود اولان تفاوته وهر محلك استعداد ومزاج مخصوصه‌سنه توافق ایده‌جك وقطعات مختلفه‌نك بالآخره تساویٔ احوالنی مؤدی اوله‌جق صورتده اصول وقواعد اتخاذ اولنه‌جقدر .

ماده ٣٢ — ادارهٔ ولایات ؛ توسیع مأذونیت وتفریق وظائف قاعده‌سنه توفیق ایدیله‌جكدر . معارف كبی امور نافعه وزراعت وتجارت وصنایعه متعلق خصوصاتك منافع اساسیهٔ دولته ویا وطن عثمانینك مدافعه‌سنه تماس ایدن ونفع وضرری برولایته انحصار ایتمیه‌رك بتون ملته ویا برقسمنه شامل اولان مواددن ماعدا كافه‌سی ادارهٔ محلیه‌یه ترك ایدیله‌جك وقوانین ونظامات لازمه‌یه كوره تنظیم اولنه‌جقدر . ادارهٔ مركزیه‌ده دخی مختلف دوائر رسمیه رؤساسنك حقوق ووظائفی توسیع وبوكا مقابل مسئولیتلری تعیین ایدیله‌جكدر .

ماده ٣٣ — ممالك عثمانیه‌ده ـ قطعات معموره‌دن بدأ ایله ـ نواحی تشكیلاتی اجرا ایدیله‌جكدر . یكدیكرینه یاقین كویلردن مناسب مقداری موقعاً سهولت ومناسبت واهالیسی آره‌سنده ممكن مرتبه مجانست كوزه‌دلك صورتیله طوپلانه‌رق نفوسی ایكی بیكدن دون واون بیكدن زیاده اولمامق اوزره ناحیه‌لر وجوده كتیریله‌جكدر .

ماده ٣٤ — ناحیه‌لرك مجلسلری ومدیرلری منتخب ، فقط كاتب وتحصیلدارلری طرف دوائردن منصوب وموظف اوله‌جقدر .

ماده ٣٥ — ناحیه دولتجه تشكیلات اداریه‌نك اساسی اولدیغی كبی كندی كندینه حیات مخصوصه صاحبی برفرد اجتماعی حالنده بولنه‌جقدر . بناءً علیه قوانین ونظامات واوامر دولتك نشر واعلان وتطبیق واجراسی وضابطهٔ عدلیه ونافعه وظیفه‌لری ناحیه مدیرینه موضوع ، بووظیفه‌لر ایچون ناحیه مجلسی هیئت مشاوره صفتنی حائز اوله‌جق ودیكر طرفدن كوی مكتبیله ناحیه مكتب ابتدائیسنك ومعابدك ومقابرك ناحیه‌یه عائد اورمان وبالطه‌لقلرك وصویوللریله چشمه‌لر وبازار محللرینك ومرعالرك وناحیه یوللرینك احداث واداره وتعمیری والحاصل نفع وضرری ناحیه‌یه منحصر خصوصات حقنده قرار اتخاذی وناحیه بودجه‌سنك تنظیمی و عنداللزوم « سیستم ادیسیونه‌ل » وضعی ناحیه مجلسنه ومقرراتك جهت اجرائیه‌سی مدیره عائد بولنه‌جقدر .

ماده ٣٦ — ناحیه مجلسی مجلس مبعوثان ومجالس عمومیه انتخاباتنك قانونی سوءاستعمالاتدن بری اوله‌رق اجراسنه دقت ونظارت ایتمك وتكالیف دولتك طرح وتوزیع وجبایتنده مغایر اصول وعدالت احوال وقوعنه محل ویرمامك وتحریر نفوس واملاك خصوصاتنده بیان رأی ایله حقوق ووظائفنی حائز اوله‌جقدر .

ماده ٣٧ — مدیرك وسائط اجرائیه‌سی ناحیه‌ده ژاندارمه نفراتی واورمان قوریجیلریله كوی بكجیلری اوله‌جقدر .

ماده ٣٨ — بواساس وناحیه مجالس انتخاباتی تأمین وتطبیقاتی ایجاب مملكته توفیق ایده‌جك صورتده بونواحی تنظیم اولنه‌جقدر .

ماده ٣٩ — شهر وقصبه‌لرده ناحیه مجلسلری وظیفه‌سی بلدیه مجلسلرینه ومدیرك ضابطهٔ عدلیه ومانعه وظیفه‌سندن وظائفی بلدیه رئیسلرینه عائد اوله‌جق ونفوسی قرق بیكدن آلتمش بیكه قدر اولان شهرلرده ایكی بلدیه هیئتی تشكیل ایدیله‌جك ودها زیاده نفوسی اولان یرلرده هیئتلر اونسبتده تعدد ایده‌جكدر .

ماده ٤٠ — بلدیه هیئتلری متعدد اولان شهرلرده برهیئت عمومیهٔ منتخبه بولنه‌جق وبلدیه رؤساسندن بری هیئت عمومیه‌جه ریاست اولایه انتخاب اولنه‌رق استانبوله نسبتله شهر امینی وظیفه‌سی بورئیس اوله تودیع ایدیله‌جكدر .

ماده ٤١ — بواساسلره كوره تشكیلاتی وانتخاباتی ووظائفی مبین بلدیه قانونی تنظیم اولنه‌جقدر .

ماده ٤٢ — تشكیلات اداریه اعتباریله ممالك عثمانیه سنجاقلره تقسیم ایدیله‌جك وهرسنجاغك وسعت وحدودی احتیاجات حالیه وآتیه‌یه توافق ایتمك اوزره تشكیلات یكیدن اجرا اولنه‌جقدر .

ماده ٤٣ — تسهیل اداره ایچون سنجاقلر ایجابی قدر قضالره منقسم اوله‌جق ، فقط برلوا دردتدن زیاده قضایی احتوا ایده‌میه‌جكدر . لوالرده متصرف ، قضالرده قائمقام بولنور . بونلرده‌كی مجلس اداره‌لر یالكز مأموریندن مركب ومنحصراً امور اداره ایله مشغول اوله‌جقدر .

ماده ٤٤ — اوچ دردت ونهایت بش لوا جمع ایدیله‌رك ولایت تشكیل یعنی ولایات موجوده‌نك حدود تشكیلاتی احتیاج مملكته كوره یكیدن تنظیم ایدیله‌جكدر .

ماده ٤٥ — هر ولایت كندینه عائد ایشلرده حیات مخصوصه صاحبی بر زمرهٔ اجتماعیه اوله‌جق واعضاسی انتخاب مبعوثان قانونه توفیقاً منتخب بر مجلس عمومیسی وبرخصوصی بودجه‌سی بولنه‌جقدر .

ماده ٤٦ — مجلس عمومی نفع وضرری یالكز اوولایته خاص اولان اموروده حق تشریعی حائز وكافهٔ وظائفده ناحیه مجلسلرینه مرجع اوله‌جقدر . بو مجلس سنه‌ده ایكی دفعه اوقات معینه‌ده اجتماع ایده‌جك

ومنعقد اولدیغی زمانلرده دائمی صورتده والینك هیئت مشاورهٔ اجرائیه‌سی اولمق اوزره اعضاسندن بش کشی انتخاب ایدیله‌جکدر. مزایده، مناقصه، بیع وشرا کبی خصوصات وبالعموم مقبوضات ومدفوعات ومجلس عمومی مقرراتندن محتاج مذاکره اولان مواد بوبش ذاتدن مرکب ووالینك ریاستنده منعقد مجلس خصوصی قراریله اجرا اولنه‌جقدر.

ماده ٤٧ — هر ولایتده بر والی بولنه‌جقدر. وظیفه‌سی؛ اولا مرکز دولتله جریان ایده‌جك کافهٔ مخابراتك مرجعی اولمق امنیت وآسایشك محافظه‌سی ایچون لدی‌الحاجه تدابیر فوق‌العاده اتخاذ وایجاب ایدن نقاطه جهات سائره‌دن قوای کلیهٔ ضابطه وتعلیمات دولتك تطبیق واجراسیله مکلف اولان مأمورینی وبالخاصه مأمورین ملکیه‌یی تفتیش ومراقبه آلتنده طوتمق ومأمورین علیهنده شکایات وقوعنده بالتدقیق لازم کلن معاملهٔ قانونیه‌یی درحال اجرا ایلمك. ثانیاً ولایت مجلس عمومیسنه ریاست ایتمك وبو مجلسك مقرراتنك تأمین اجرا آتی اسبابنی استکمال وتعقیب ایله هر اجتماعنده مجلسه واوچ آیده بر داخلیه نظارتنه راپورلر ویرمك وولایت خصوصی بودجه‌سنده مرقم مبالغك اخذ وصرفی ایچون امر اعطا ایلمك والحاصل مجلس عمومی مقرراتنك اجراسنده ولایتك شخص متمثلی صفتنده بولنمقدر.

ماده ٤٨ — ولایت قانونی بو اساسلره کوره تنظیم اولنه‌جق وطوغریدن طوغری‌یه والی معیتنده‌کی مأمورینك کیملردن مرکب ونه ایله موظف اوله‌جقلری‌ده تصریح ایدیله‌جکدر.

ماده ٤٩ — آسایش وانضباط وامنیت پولیس وژاندارمه هیئتلرینه مودوعدر. اختلال کبی عمومی برشورش ظهور ایتدکجه قوهٔ عسکریه تأمین آسایش وظیفه‌سیله مشغول ایدلیه‌جك وبناءً علیه ژاندارمه موجودینك احتیاج حقیقی درجه‌سنه ابلاغیله مدت موظفهٔ عسکریه ایکی سنه‌یه تنزیل اولنه‌جق واحوال عادیه‌ده افراد نظامیه‌یه وظیفهٔ عسکریه‌لری ممکن مرتبه مملکتلرینه یقین قطعاتده ایفا ایتدیریله‌جکدر.

ماده ٥٠ — ژاندارمه وپولیس هیئتلری بولندقلری محللرده‌کی مأمورین ملکیه‌یه وبالنهایه والیلره تماًمیله مربوط اوله‌جق وژاندارمه وپولیسك وظائف مربوطیتلری ودرجهٔ مسئولیتلری قانون مخصوص ایله موضعاً تعیین ایدیله‌جکدر.

ماده ٥١ — مأموریت ایچون قانون اساسیده موجود اولان شرائط استخدامدن ماعدا تقیدات اولیه‌جغی کبی جنس ومذهب‌ده دوشونلمز. آنجق اهلیت وکفایت ومأمورك حال وشانیله محل مأموریتنك ایجاباتی آره‌سنده‌کی موافقت نظر اعتباره آلنور.

ماده ٥٢ — بالعموم مأمورینك اصول انتخاب وتعیینی وحقوقی وعلی‌الدرجات مسئولیتلرینی مبین برقانون مخصوص تنظیم ایدیله‌جکی کبی ترفیع وترقیلرینك وتقاعدلرینك‌ده قواعد عدل‌حقه توفیق مقصدینه کوره قوانین حاضره تعدیل اولنه‌جق وارکان وامرا وضابطان عسکریه‌نك امر قوماندا وترفیعلری حقنده آیریجه برقانون مخصوص تنظیم ایدیله‌جکدر.

ماده ٥٣ — بتون مأمورینك سیاسی جریانلر خارجنده بولنمسی سلامت وطن مقتضاسی اولدیغندن عساکر شاهانه ضابطان وافرادی کبی بالعموم مأمورین ملکیه وعدلیه وضابطه‌نك فرقه وجمعیات سیاسیه‌دن برینه انتساب ایله حائز اولدیغی نفوذ حکومتی او فرقه ویا جمعیت لهنده استعمال ایلمه‌رینك برقانون مخصوص ایله منعی فرقه‌جه ملتزمدر.

ماده ٥٤ — قانون جزا ایله مطبوعات قانونی ایجابات حریته توفیقاً تعدیل ایدیله‌جکدر.

سیاست اقتصادیه

ماده ٥٥ — اورمانلرك، معدنلرك ایشلدلمسی، فابریقه‌لر تأسیسی، زراعتك ترقیسی والحاصل ثروت وعمرانك تزییدینی موجب اوله‌جق تشبثات خصوصیه وشخصیه‌یه عارض اولان موانع کلیاً ازاله ایدیله‌جك

وبو خصوصات حقنده وضع اولنه‌جق قوانین ونظاماتك هدفی ارائهٔ تسهیلات اوله‌جقدر.

ماده ٥٦ — اجنبی سرمایه‌دارانك مملکته دخولی تسهیل اولنمقله برابر اهالیٔ مملکتك رقابت اجنبیه آلتنده ازلمه‌منی تأمین ایچون اساسلی برسیاست اقتصادیه اتخاذ ایدیله‌جکدر.

ماده ٥٧ — اراضیٔ امیریهٔ خالیه‌نك صورت وشرائط مناسبه ایله فقرا وکوچبه اهالی‌یه توزیعی حقنده برقانون مخصوص تنظیمی فرقه‌جه ملتزمدر.

ماده ٥٨ — ولایاتده ارباب تشبثه معتدل شرائطله اقراضاتده بولنه‌بیله‌جك مؤسسات وجوده کلمه‌سنه چالیشیله‌جقدر.

ماده ٥٩ — اموال غیرمنقوله‌نك ثروت متداوله حالنه کلمسنی تأمیناً ایجاب ایدن قوانینك تنظیمی اسبابنه تشبث اولنه‌جقدر.

ماده ٦٠ — حیات مملکت ایچون شمدیکی حالده زراعت مکتبلری، تجربه ونمونه ترلالری، آلات زراعیه اعمالاتخانه وتعمیرخانه‌لری تأسیس وتعمیمنه وزراعت بانقه‌لرینك بر مؤسسهٔ مستقله حالنه افراغنه وهنوز ادراك ایدلمامش محصولاوزرینه آقچه اقراض ایده‌جك درجه‌ده تزیید فوائدینه وتجارت اوطه‌لری کبی زراعت اوطه‌لرینك اکمال تشکیلاتنه چالیشیله‌جقدر.

سیاست مالیه

ماده ٦١ — مکلفینك قدرتنه وعدالت ومساوات اساسنه توافق ایتمك لازم کلن تکالیف دولت؛ صورت طرح وجبایتی اعتباریله مکلفینك ترفیهنی موجب اوله‌جق صورتده تعدیل ایدلمکله محصولات زراعیه‌نك تکالیف تضییقیه‌دن آزاده قالمسنه دقت وحوایج ضروریه‌دن اولان موادّدن بالواسطه النه‌جق ویرکولرك دخی ممکن مرتبه تخفیفه غیر ایدیله‌جکدر. مصارف دولتده اسرافاته اصلا مسامحه ایدلیه‌رك حکومتك بالجمله مصارفی قطعی حساباته کوره تعیین ایدیله‌جکدر. سیاست مالیه‌نك اساسی بهمه‌حال متوازن بودجه تنظیمی مقصدینه معطوف اوله‌جقدر. واردات دولتك صرفنه مأذون اولانلر صیقی وشدتلی برمراقبه‌یه تابع طوتیله‌جقدر.

ماده ٦٢ — دول اجنبیه ایله عقد اولنه‌جق تجارت مقاوله‌نامه‌لرنده سیاست مالیه‌مز تعرفه اساسنه مستند اوله‌جقدر. فرقه‌مزجه بالقان کمرك اتحادی شایان مذاکره کورولور.

ماده ٦٣ — دولتجه آلنوب صاتیله‌جق کافهٔ املاك واشیانك بیع وشراسی معاملاتی برمرکزده طوپلامق ایچون برمدیریت عمومیه تشکیلنه تشبث ایدیله‌جکدر.

اوقاف وجماعات

ماده ٦٤ — فرقه‌جه اتخاذ اولنان اساسه کوره حکومت عثمانیه‌نك حقوق ووظائفی عثمانلی صفتنی حائز اولان بالعموم افراد وعناصر حقنده سیاناً جاری اوله‌جغنه وجماعات غیرمسلمه اوته‌دنبری صرف کندیلرینه عائد امور وخصوصاتی عن‌جماعة رؤیت واجرا ایتمکده بولندقلرینه مبنی عثمانلیلر آره‌سنده مساوات کامله حاصل اولمق وشخصیت معنویه‌سی حکومتك احاطهٔ سیاسیه‌سی ایچنده غائب اوله‌رق بروصایت بی‌لزوم آلتنده حس تشبثندن محروم قالمش بولنان جماعات اسلامیه موجودیت حقیقیه احراز ایده‌بیلمك اوزره جماعات سائره ایله عین حقوق ووظائفی حائز برجمعیت اسلامیه تشکیلاتنه اهمیت مخصوصه ویریله‌رك بونك ایچون لازم کلان قوانین عاجلاً تنظیم وتطبیق ایدیله‌جکدر. قانون اساسینك ١١١ نجی ماده‌سی بواساسه کوره تعدیل اولنه‌جقدر.

ماده ٦٥ — اوقاف نظارتی اوقاف مدیریت عمومیه‌سی شکلنه وضع اولنه‌جق ومجلس اداره‌سی جماعات اسلامیه طرفندن بالانتخاب تعیین ایدیله‌جکدر.

ماده ٦٦ — ولايات وملحقاتى اوقاف مديروماموريني مديريت عموميه طرفندن منصوب اوله جق وفقط محللرى جماعات اسلاميه‌سى طرفندن منتخب برمجلس اداره‌نك نظارت ومراقبه‌سيله ايفاى وظيفه ايليه جكدر .

ماده ٦٧ — اوقاف وواردات وقفيهٔ موجوده‌نك حرمين محترمينه وقدس شريفه و استانبوله وسائر بلاد جسيمه‌ده‌كى جوامع كبيره‌يه والحاصل برمحله‌كى وارداتك ديكر محللرده بولنان مختص لهلرينه مربوطيتى كماكان باقى قاله جق وبودرلو اوقافك يالكز جبايت وارداتى خصوصنك تنظيم واصلاحى وفقط هم واردات وهم صرفياتى مختص اولان وقفلرك ازهرجهت اداره‌سى محللرى اوقاف مجلسلرى معرفتيله اجرا ايديله جكدر .

ماده ٦٨ — اوقاف اسلاميه‌نك شو اصله كوره اداره‌سنى تأمين ايتمك اوزره كافهٔ تفصيلات وتفرعاتى شامل برقانون مخصوصنك سريعاً تنظيم وتطبيقى فرقه‌مزجه مقرردر .

ماده ٦٩ — مكاتب خصوصيهٔ اسلاميه‌نك تشكيل وتنسيق اداره‌سى جماعات اسلاميه‌يه توديع اولنه‌رق جماعات سائره كبى جماعت اسلاميه دخى ترقيات دينيه وادبيه وعلميه‌سنى اداره وتأمينه اقدار اولنه جقدر .

ماده ٧٠ — جماعات اسلاميه ايله اوقاف اسلاميه اداره‌لرينك مناسبات وروابطى درجه‌سى بالاده بيان اولنان ايكى قانونده موضحاً تعيين اولنه جقدر .

ماده ٧١ — جوامع ومساجد شريفه كبى مدرسه‌لرك دخى واردات وصرفياتى تنظيم واداره‌لرينى تنسيق وطلبهٔ علومك معيشتلرينى ترفيه وتدريس وتحصيلى احتياج زمانه كوره اصلاح ايتمك وظيفه‌سى جماعت اسلاميه‌نك نظارت قانونيه‌سى آلتنده بولنمق اوزره اوقاف مديريت عموميه‌سنه مودوع اوله جقدر .

مجلس مبعوثانك فسخنه دائر خط همايون صورتى

اعيان كرام ،

هيئت جديدهٔ مبعوثان اوچ آى ظرفنده بالانتخاب اجتماع ايتمك اوزره حسب الاقتضا هيئت حاضره‌يى فسخ تصميمنده بولنديغمدن قانون اساسينك يدنجى ماده‌سى موجبنجه مجلس اعيانك رأى موافق ويرمسنه انتظار ايدرم .

٢٥ محرم ١٣٣٠ و ٢ كانون ثانى ١٣٢٧

محمد رشاد

فسخه دائر مجلس مبعوثان واعيانده اوقونان ارادهٔ سنيه

« قانون اساسينك يدنجى ماده‌سى ومجلس اعيانك رأى وموافقتى موجبنجه هيئت حاضرهٔ مبعوثانك فسخنى وتاريخ فسخندن اعتباراً اوچ آى ظرفنده هيئت جديدهٔ مبعوثانك بالانتخاب اجتماعنى اراده ايتدم »

« بو اراده‌مزك اجراسنه صدارت مأموردر . »

٢٨ محرم ١٣٣٠ و ٥ كانون ثانى ١٣٢٧

محمد رشاد

بحريه ناظرى
خورشيد

حربيه ناظرى
محمود شوكت

خارجيه ناظرى
عاصم

شيخ الاسلام
أسيب

صدر اعظم
سعيد

اوقاف ناظرى
خيرى

ماليه ناظرى
نائل

معارف ناظرى
امراه

عدليه ناظرى
ممدوح

داخليه ناظرى
وكالةً ممدوح

پوسته وتلغراف وتلفون ناظرى
ابراهيم

اورمان ومعادن وزراعت ناظرى
آريستيدى

نافعه ناظرى
كيرقور سينابيان

ارادهٔ سنيه‌نك قرائتنى متعاقب اعضاى كرام كمال سكون ايله طاغيليورلردى .

مجلس مبعوثانك فسخنى متعاقب نشر ايديلان بياننامهٔ رسمى

اصول مشروطيتك اساسى قوهٔ اجرائيه وتشريعيه بيننده توازن تامك موجوديتى واحد هما آخرك حقوقنه تجاوز ايتمامسى ماده‌لرى اولوب قانون اساسينك اوتوز بشنجى ماده‌سى ايسه بوموازنه‌يه مانع وهيئت وكلايى هيئت مبعوثانك تحت تحكمنده طوتمغه مساعد اولدقدن بشقه سلطنتله اداره اولنان دولتلرك كافه‌سنده مجلس مبعوثانك فسخيله عندالاقتضا آراى ملته مراجعت اولنمسى مقام حكمدارينك حقوق مستقله‌سندن معدود وحكومات جمهوريه‌ده دخى رئيس دولت عين حقوقى حائز اولديغى حالده ذكر اولنان اوتوز بشنجى ماده فسخ خصوصنده حق سلطنتى قيود شديده ايله تحديد ايتمش واوقيودك برقسمنده ايسه قابليت تطبيقيه متعذر كورلمشدر . بوحاللرك محاذيرى متنوع ايسه‌ده زجمله صلاحيت طبيعيه‌يى حائز ومملكت ايچون‌ده اعظم احتياجات اولان برحكومتك وجودينى اشكال ايتديكندن مذكور ماده‌نك توازن قوى قاعدهٔ طبيعيه‌سنه ارجاعنه آناً فاناً لزوم قوى حس ايدلمش وبونك وجوب مطلقى ايسه اولجه هرفرقه وحزب طرفندن تسليم اولنمشيدى . سائر دول مشروطه‌ده مجلس مبعوثانك فسخى وكلا ومبعوثين بينلرنده اختلاف وقوعيله مشروط اولمايوب اونلرك قانون اساسيلرنده حق فسخ صورت مطلقه‌ده مذكور ايكن بزده‌ينه اختلاف شرطى ابقا اولنه‌رق يالكز قانون اساسينك اوتوز بشنجى ماده‌سندن قوهٔ اجرائيه‌يه پك زياده ايراث ضعف ايدن قيودى رفع ايچون مجلس مبعوثانه برصورت تعديليه تكليف ايتمش ايدى . بوتكليف مخالفلر طرفندن انسداد مذاكره طريقيله مكرراً رد اولنه‌رق بوصورتله حكومتله مجلس آره‌سنده اختلاف حادث اولمسى اوزرينه هيئت وكلا استعفا وهيئت جديده دخى تكليف مذكورده اصرار ايلدى . بونك اوزرينه مجلس مبعوثانده جريان ايدن مذاكرات اخيره نتيجه‌سنده اكثريت آرا تكاليف واقعى قبول ايتمش ايسه‌ده قانون اساسى تعديلاتنده ثلثان اكثريت شرط اولمسنه ومخالفينك مخالفتلرى تعديلات مطلوبه‌نك قبولى ايچون لازم كلن ثلثان اكثريت مرتبه‌يى حاصل ايده‌مامسنه مبنى قانون اساسيده مسطور اولديغى اوزره هيئت جديدهٔ مبعوثان اوچ آى ظرفنده بالانتخاب اجتماع ايتمك اوزره هيئت حاضرهٔ مبعوثانك فسخى حقنده طرف اشرف حضرت پادشاهيدن اصدار بيوريلان خط همايونله وقانون مذكورك يدنجى ماده‌سنده محرر اولديغى وجه ايله مجلس اعيانك رأيى طلب بيورلمش ايدى . مجلس مذكور اكثريت عظيمه ايله رأى موافق اعطا ايدرك كيفيتى با عريضهٔ جوابيه حضور عالئ حضرت پادشاهى‌يه عرض ايتديكندن هيئت حاضرهٔ مبعوثانك فسخنه ويكى مجلس مبعوثانك اوچ آى ظرفنده بالانتخاب اجتماعنه ارادهٔ سنيهٔ حضرت ملكدارى شرفصدور بيوريلارق ايجابى اجرا قلنمش واصولى وجهله همان انتخاباته ابتدار اولنمسى بالعموم ولايات والويهٔ غير ملحقه‌يه بيلديرلمشدر .

تورکیا - ایتالیا محاربه‌سی

عثمانلی هلال احمر هیئتنك توقیفی مناسبتیله : ایتالیانلر تورکی امتحان ایدییورلر :

— بزه دوقتور اولدیغکزی اثبات ایدیکز ؛ بر باجاغی نصل کسرسکز ، شو آدمك اوستنده کوسته‌ریرمیسکز ؟

— تورك : اوخ ، اعلا . دها طرابلس غربه کیتمه‌دن بر ایتالیان یاقالادم دیمك !...

اجنبی قاریقاتورلرندن : ایتالیا طرابلس غربی اشغال ایدیور !

تورکیا - ایتالیا محاربه‌سی : صولدن صاغه برنجی رسم : تورکیایه ایتالیا دییورکه : شو قوطویی (طرابلس غربی) بکا ویر ! - ویرمم ! - زورله آلیرم ! - باق بقالم ..... (قوطودن بیچقلی بر عرب چیقار !)

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك قاریقاتورلری

طرابلسده ایتالیا : - هانیا تورکلر ؟ - ایشته !! .
(ایتالیا تورکی آرارکن ، تورك طوقاتی یوزنده پاتلار !)

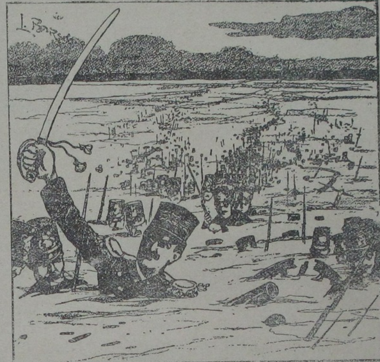

ایتالیا جنرالی غزته‌ده‌کی محاربه حوادثنی اوقویوب دییورکه :
— تلفات ومجروح ها ! محاربه‌نك بویله جانه قییان نوعنی سومم !

کنج چین اختیار اوروپایه - آلیکز ، ایشته استعمالدن ساقط برتاج داها ! ..

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك قاریقاتورلری

توركيا — ايتاليا محاربه‌سی — قرال ويقتورا مانوئل ايله عسكرلری
طرابلس غرب چوللرنده مظفرانه ايلريليور !!..

سالنامهٔ ثروت فنونك قاريقاتورلری

صناعی . تجاری واقتصادی آوروپا

تجارت مكتب عاليسی جغرافيای اقتصادی معلمی احمد احسان بك طرفندندر . آوروپا مكاتب تجاريه‌سنده اوقوتدورلقده اولان الك صوك آثار كمله‌لرك اقتباسی صورتيله تأليف اولونان بو مصور اثر قيمتداركبرنجی قسمی انتشار ايتمشدر . پك نفيس طبع ايدلمش اولديغی حالده فئاتی ٥ غروشدر .

سالنامهٔ (ثروت فنون) ك

سال عسكری

قسمی

[بر سنه‌لك وقائع عسكريه‌يه دائر معلومات ومطالعاتی احتوا ايدر .]

حج يولنده

اديب شهير جناب شهاب الدين بكك بو بی بدل اثری مطبعه‌مزده طبع ايدلمشدر . پك بويوك رغبت كوره‌رك قسم اعظمی صاتيلان بو نفيس كتابك فئاتی ١٠ غروشدر .

اوردونك تكاملى

براوردوينك تكاملنده اك مؤثر عامل

بر اوردونك قوهٔ زندهسى خصائل شخصيه وتربيهٔ عرفان بيننده توازن حصوليله آرتار .

سالنامهٔ ثروت فنون كچن سنه، عثمانلى اوردوسينك اعلان مشروطيتدنبرو عهدهسنه ترتب ايدن وظائف عاليهيى استكمال ايچون لازم كلن سعى وغيرتده ابراز فعاليت ايتمكده اولديغنى بر مقالهٔ عسكريهده محترم قارئلرينه لسان ستايش ايله عرض واتيان ايتمش ايدى .

بو سنهكى مقالهٔ عسكريهدهده اوردينك قوهٔ ماديهسنى تأييدو وطنك حفظ موجويتى اوغورندهكى وظيفهسينى ملتك شرفنه لايق بر مرتبهده ايفايى تأمين ايدهجك عوامل معنويهدن بحثله بوخصوصده ملتك افعال صحابتكارانهسى ناصل تجلى ايتمك لازم كلهجكى حقنده بيان مطالعه ايتمكى مناسب كورور .

قانون اساسى يه استناد ايله مقدرات حاضره و مستقبلهسنى ايدئ همت ومساعيسنه آلمش اولان عثمانليلر - بوكون ملل مترقيه و متمدنه نزدنده قبول ايدلمش اولان - ملت مسلحه ، حالنه منقلب اولمشلردر . بوسببهدركه الى سلاح طوتان بوتون وطنداشلر وطن طوپراغينى چيكنهمك داعيهسنه قالقيشهجق، ملتك شرفنه طوقونهجق مادى ، معنوى هر تجاوزه قارشى او طوپراغى ، او شرفى سلاح ايله مدافعه ايتمكه بورجليدرلر .

طبيعيدركه بو دين حميت نفيرعام قالديرمق صورتيله ايفا ايلونهماز . زمانك اختراعاتنه ، احتياجاتنه موافق اسلحه ايدينمكله، معلومات عسكريه ايله بر انتظام جدى آلتنده پيداىملكه وانسيت ايتمكه باغليدر. بو وظيفهيى وطنداشلره اوكرهتن مكتب « اوردى » در .

عثمانلى اوردوسى اصول حرب دارالتعليمى ديمك اولان قطعاتنى ايكى سنهدنبرو تنظيم وتنسيق ايله مشغولدر. بوكون وجوده كتورديكى تشكيلات ، مساعئ حاضرهسنده دوام ايتدكجه ، اونى توقيدن ترقى يه آتغى متكفلدر .

اوردويى تشكيل ايدن هيئت ضابطان ايله افراد عسكريه بوتون اولاد وطندن وجوده كلديكندن اونك تكملاتنه عموم ملتك علاقهدار اولماسى متحتمدر. بوعلاقهدارلغك تظاهرى حربيه بودجهسنه هرسنه اقتضا ايدن ميليونلرى يتيشديرمك ، اوردينك تربيه وتعاليسنه چاليشان هيئت ضابطانى ترفيه وتقدير ايتمك كيبى مظاهرت معنويه ابراز ايتمكه انحصارله قالهماز . واقعا ثروت مليهنك ايثارى ، تظاهرات معنويهنك ابدالى - برملت اوردوسينك ترقى وتكاملى ايچون شرط اولديغندن - شايان تقدير وثنادر.

فقط بونكله مقصده وصولك اسبابى اتمام ايدلمش اولهماز . اوردى ، ملتدن داها باشقه معاونتلره، مظاهرتلره محتاج ومفتقردر . اومعاونتى ملتدن بكلهمكه حقى واردر .

اومعاونتده « مملكتده معارفك ، صنايعك وبونلرك بالطبع وجوده كتورهجكى رفاهك تجلياتىدر » دينه بيلور .

بوناپارط « ايهنا » غلبهسيله پروسياليلرى پريشان ايتدى . پروسيا ، بياغى استقلال مليسنى غائب ايتمش برحالده ، فرانسه امپراطورلغينك نفوذى آلتنه ، تابعيتنه كيرمش اولويور ايدى . ١٨٦ سنهٔ ميلاديهسنده بودرجهده پريشانلغه اوغرايان براوردينك ٦٤ سنه صوكره سدان ايلهمجده فرانسه اوردوسنه

طرابلس غربك غيور قوماندانى ميرآلاى نشأت بك

طرابلس غرب صحنهٔ حربى قهرمانلرندن : طرابلس غرب اوردوسى اركان حرب رئيسى و پارس آتاشه ميليترى بيكباشى فتحى بك، ميدان حربدهكى قيافتيله

اوردينى برضربهٔ مؤثرهايله پارس سورلرى قاپيلرينه قادار طيانه بيلمهسينى تأمين ايدن عامل عجبا نه اولمشدر ؟

هيچ شبهه يوق كه معارف !

ايهنا بوزغونلغنده پروسياليلرك رنجيده اولان عزت نفسلرينى اوقشايهرق يوكسلمكه اونلرك برشاعرى، «كوتو » نك « حريتسز حياتك دكرى يوقدر ! » دىيه چاغيران ؛ « قديم يونانيلر حر اولماسه هومر منظومهلرى هيچ بروقت تغنى ايدلهمز ايدى . » دىين آتشين سوزلى ، صميمى اوزلى ، وطنپرورانه حسلرله سويلهديكى ، بوتون ملته سهوهسهوه ، طويه طويه چاغيرتديغى اشعار سبب اولديسه بومنظومهلرك اويانديرديغى ، چانلانديرديغى ، انتقام آلمغه صوصاتديرديغى كوكللرى ، فكرلرى استهداف ايديلن مقصده طوغرى آلوب كوتورن عاملده مكتبلر ، بوتون كوبلره قادار ياپيلان ابتدائى مكتبلر اولمشدر .

بومكتبلر سايهسندهدركه ١٨٧٠ پروسيا - فرانسه سفرنده فرانسز طوپراغينه آياق آتان پروسيا اورديلرى قطعاتندهكى ضابط مادونلرى (چاووشلر) بيله يورودكارى يرلرك اللرنده بولونان طوپوغرافيا خريطهلرينى اوقومنى بيلورلر ايدى .

نظريات وقياسات قبيلندن دكل ، نتيجهلرى بوتون وضاحتى ايله كورولن ، هروقت شايان امتثال ، بومساعى ايلهدركه اومغلوبيتك ، اوانهزامك عار وخجالتندن قورتوله بيلمشلردر . يوكسلمك ايستهين ، هله آلچالمقدن تحاشى ايدن برمملكت ايچون اونمونهلرى پيش تفكره آلمق ، اونلرله عامل اولمق فرض عين اولور .

بنغازی ودرنه منطقه‌سی ارکان حرب رئیسی انور بك

بنغازی ودرنه منطقه‌سی قوماندانی

میر آلای انور بك

پروسیانك ابتدائی مکتبلری خلقی جهلدن قورتاردی . جهلدن قورتولان خلق ایچنده علوم وفنوندن لذت آلمق آدملر یتیشدی ، علم ، فن ، حکمیات ، تاریخ ، طبابت ، صنعت ، تجارت ، اقتصادیات کبی مزیات بشرك تجلیات محاسن پروری آرتدی . برملتده سعادت ورفاهی تأمین ایدن بومنابع ترقی‌یی اوکرنمکدن آلینان بولذت ، بولذتك لازم غیرمفارقی اولان یورولماز برسعی وجوده کتیردی .

بوکون آلمانیا ایمپراطورلغنی احتوا ایدن مملکتلرده ، خصوصیله بوایمپراطورلغك آنا اوجاغی دیمك اولان پروسیا ممالکنده مناقلات تجارت ایچون اولسون ، سوقیات عسکریه ایچون اولسون ، اقتضا ایدن نقطه‌لری بربرینه وصل ایدن شمندوفر خطلرنده آرتق اکسیك برپرقالمادیغی تقدیر وحیرت ایله کوروله‌جك مساعئ مدنیه نمونه‌لرندندر .

اوروپا ملل مترقیه‌سی ایچنده انکلتره‌ده ، فرانسه‌ده ، آلمانیاده ، اوستریاده حرب ایچون تسلیح ایدیلمش هر نفرك تپه‌دن طیرناغه قادار بوتون لوازم حیاتیه وسفریه‌سی هپ اومملکتلر محصولی معرفت وصنعتدن وجوده کلیور . بوموفقیتك محصول عرفان وسعی بولوندیغنی انکار ایده‌بیلمك ایچون انسان ، یابیننی یوق ایتمك ویاکه حس تفکری تعطیل ایتمکدن باشقه چاره اوله‌ماز . مادام‌که دوشونمك یالکز انسانك دماغیله قائمدر . دماغه مالك اولان انسانك ده بوحقیقتی تسلیم ایتمه‌سی ضروریات قطعیه‌دن اولور . ایمدی اوردیلرینی ، ترقیات مدنیه‌نك استلزام ایتدیکی مرتبه‌لرده ، مکمل کورمکی ، اوردیلرینه

کوره‌نه‌رك بیانجینك تعرضندن مصون برحالده یاشانه بیلمکی ایسته‌ین عثمانلیلرك بونکته‌یی خاطردن چیقارمامالری مقتضیدر .

زمانمزده « طیاره » دینیلن هواده اوچان برنوع بالونلری اعمال ایتمکی بیلمه‌ین برملتك اوردیسنده امل ایدلمش تکامل حصوله کلمش دینیله‌مز . طیاره‌یی ، اونی یاپمغی بیلن ملتلردن صاتون آلمقله اکسیك تماملانمش صاییله‌ماز . تماملاندیغنی قبول ایدلسه‌ده موقت اولور . طیاره برسببله پارچه‌لانه‌رق ، ویا قوللانیله قوللانیله ییپرانه‌رق ایشه یاراماز برحاله کلنجه یکیسنی تدارك ایتمك ایچون ینه پاره‌یه احتیاج کوروله‌یه‌جکمی ؟

ایسته‌دیکی کبی کیفنه پاره صرف ایدن بر ملتك ، پدرمانده برمبلغی سفیهانه صرف واسراف ایدن برمیراث یدی توروودی‌دن نه‌فرقی اولور ؟

حال بوکه بر ملتك ثروت عمومیه‌سی آبا و اجداددن قاله مسقفات ومیراث قبیلندن اولمایوب او ثروت بهمه حال چالیشوب قزانیلمقله دفع احتیاج ایدر . چالیشمق بیلکی ایله یعنی علم ایله ، فن ایله ، صنعت ایله آنجق نافع برحاله قونوله‌بیله‌جکندن « طیاره » یی اوده‌یه‌جك پاره‌نك برکویلینك تیرپانی ، برعمله‌نك قازمه‌سی اوجنده ، برناقلك استری ویا دوه‌سی صیرتنده‌کی سمرده اولدیغنی ادراك ایتمه‌مك هانکی انسانك نفسنه ذل کلمز ؟..

تیرپانك ، قازمه‌نك اوجینی بیله‌ین دستکاهلرك ، اعمالاتخانه‌لرك تجاربنی وجوده کتورن عامل هپ معارف‌در . معارف‌ده مکتبده اوکره‌نیلور . بوکون دشمنك بی‌عارانه ، حقوق ومدنیت شکنانه تعرضنه اوغرایان طرابلس غرب وبنغازینك حالی صدق مدعانك اك یکی ، اك بارز دلیللرندن برینی تشکیل ایدر .

اوراده عثمانلی اوردیسندن بر فئهٔ قلیله‌ٔ منجیه‌نك دلالت وارشاداتی التنده سلاح حمیت وحماسته صاریلمش ، ابراز ایتدکلری فعالیت جنکاورانه ایله صدر اسلامده‌کی عرب دور استیلاسی مفاخرینی اون ایکی عصر صوکره تجدید و احیا ایتمش اولان مجاهد

طرابلس غرب مدافعلرندن : طوبروق وحوالیسی قوماندانی متقاعدین فریقاندن ادهم پاشا

[مشار الیه قوزان فرقه‌سی قوماندانلغندن متقاعد وحلبده مقیم ایکن اعلان حربی متعاقب غیرت وطنیه‌سی سوقیله دارحربه عزیمت ایتمش وطوبروق حوالیسی قوماندانلغنی درعهده ایله‌مشدر .]

قهرمانانه برهجوم : طرابلس غربك محاربانندن برنده دشمن پوسكورتولوركن

عربانك جبين و سفيل بردشمن اوزرينه شاهين كبی صالديران ؛ آتش قوصان طوپلری اوزرينه چوللرده بيريتيجی آرسلانلر ، قاپلانلر آغزينه جنبيه ايله مجهز يومروغنی طيقار كبی . يونانستان قديمك قبل التواريخ ادوار قهرمانانه‌سی متباقيه‌سنی ياشاتان . چالاك و خشين صولتلری دشمنی يوق ايتمك ، وطنك خاكپاكنی چيكنه‌ين اياقلرينی قيروب محو ايتمك نتيجهٔ قطعيه‌سنی تعويق ايدوب طوران عاملك معارف يوقسوللغی اولديغنه هيچ شبهه ايديلورمی ؟

سلطان سليم ثانی دور سلطنتنده وقوعه كلن اينه بختی (ليپانت) مغلوبيت بحريه‌سنی ، صدر اعظم صوقوللی محمد پاشانك همت عالم پسندانه‌سی ايله برقيش ايچنده يتشديرلمش ايرتسی سنه بهارنده غالب دشمنلره ميدان اوقويه‌رق ، قپودان دريا قليج علی پاشا امری آلتنده دكزه چيقان دونانما ، يبانجی برمملكتدن صاتون آلنمش دكل ، عثمانلی بحريه دستكاهلرنده (كمی قيزاقلرنده) انشا ايله وجوده كتورلمش ايدی .

يكرمی سنه اول ، امثالنه نسبت ايديلنجه ، «عاجز» صفتيله ياد ايدلك مبالغه اولمايان آلمانيا دونانماسينی - اساطير يونانيه‌ده يزدان ابحار عد ايديلان « نپتون » معبود مخيلنك احفادندن صايلسه روا اولان -

طرابلس غربك قهرمان مدافعلرندن برفرقه

[طرابلس غربده غيور عثمانلی ضابطلرينك همتيله برانتظام عسكری تأسس ايتمش وينه اونلرك تعليميله عربان اصول جديدهٔ حربی اوكره‌نمشلردركه . رسمده كورولديكی اوزره ، اوك صيراده يره ياته‌رق سپر آلمه وضعيتنی آلان عربان بوكا برنمونه‌در .]

زمانمز « مالكة الابحاری » انكليز قوم متعاليسی دونانماسيله بوكون رقابت داعيه‌لرينه چيقارتان ، برمجبوريت قطعيه ل ويره‌جك اولسه ايكی سنه ظرفنده يكرمی بش دره‌دنوط وجوده كتيرمكدن اظهار عجز ايتميه‌جك برموقعه اصعاد ايدن عامل مؤثر اونلرك اعمالات بحريه دستكاهلريدر . بوترقئ سريعی تأمين ايدن‌ده « معارف » اولمشدر . قره‌لرده اورديلری ، دكيزلرده دونانمالری وجوده كتورن عامل هپ « معارف » ، هپ مكتبدر .

برملتك قره‌ده ، دكيزده مسلح قوهٔ مدافعه‌سی ايكی عامل ايله تكامل ايدر . بريسی اوردوييی تشكيل ايدن افرادك قوهٔ بدنيه‌سی ، جفاكشلكی ، حماسی وجوده كتورن مزيات عرقيه‌سيدر . ايكنجيسی‌ده اوافرادك دست استعمالنه توديع اولنه‌جق هردرلو سلاحی اعمال ايده‌جك قوهٔ عرفانيدر .

عثمانليلرك بوعوامل وخصائلدن برنجيسنه‌مالك بولوندقلرينه تاريخ شاهددر . بوكونكی افريقا حربی‌ده يار واغيارى تقديرخوان ايلدر ؛ اونلردن ، بی‌رحم طالغه‌لی دكيزلرله ، اوده دونانمالری اولمامق يوزندن ، ايراق اولان ، اونلره ايسته‌دكلری كبی ال ويره‌مه‌ين وطنداشلری افتخار حسلريله اعزاز أيلر برحالده اوشهادت تاريخيه‌يه استحقاقلرينی اثبات ايدوب طورمقده‌در . حتی اجاب ايدر ايسه ، يارين‌ده اوخصائل متمايزه‌نك عثمانليلره معين وظهير اوله‌جغنی تأمين وتبشير ايتمكده‌در .

اوايكی عامل غيرمنفكك ديكری‌ده علمدر . عرقی مزيات عسكريه‌يه مالك اولان برملتك برپياده نفرنده الندة ترقيات علميه‌نك وجوده كتورديكی الك يكی تفنك بولونماز ، طوپجيلرينه‌ده كذلك سرعتلی آتش اجرا ايدر الك مصنع طوپ ويريلمز ، اوردينك نقلياتی ، سوقياتی تسهيل ايده‌جك مكمل شوسه‌لر ، تيموريوللری حدلازمنده اولمازايسه بوعرقدن تشكل ايده‌جك اوردينك قيمت عسكريه‌سی هيچ شبهه يوقكه دوچار تزلزل اولور .

بوتفنكی ، بوطوپی اعمال ايده‌جك ، تيموريوللری ، لوقوموتيفلری ياپه‌جق اعمالاتخانه‌لرك هپ علملری معارفدر . عثمانلی اوردوسينك بو « عامل دماغی » ده - برنجی « عامل بديوی » ده اولديغی كبی - امثالنه رقابت ايده‌جك برحاله واردیغنی ادعا ايده‌جك برعاقل بولونديغنی ظن وتسليم ايديله‌مز . الده‌كی معلومات ايله ، خارجدن تدارك اولونمش اسلحه ايله تكامل مطلوبه وصول امكانی طبيعيدركه مفقوددر .

طرابلس غربده عثمانلی هلال احمر هیئتی

اوطورانلر ، صاغدن اعتباراً : دوقتور علی بك ، دوقتور ضیا بك ، دوقتور لطفی اسماعیل بك ، دوقتور کریم ثباتی بك ، دوقتور عبدالسلام بك ، دوقتور صائب بك ، — اورتاده کیلر صاغدن اعتباراً : محاسبه‌جی صبحی بك ، خسته باقیجی آرام عاشقجیان افندی ، خسته باقیجی بکر افندی ، خسته باقیجی عمر افندی ، اجزاجی صبحی بك ، — آرقه‌ده کیلر صولدن اعتباراً : خسته باقیجی ابراهیم افندی ، خسته باقیجی صادق افندی ، خسته باقیجی رجب نظامی افندی ، خسته باقیجی عثمان افندی

بو غیور وفداکار هیئت ، اوپراتور کریم ثباتی بکك ریاستی آلتنده ۲ تشرین اول ۱۳۲۷ تاریخنده ، فرانسه‌دن سیار خسته‌خانه‌لره لازم ملزمه وادواتی بعدالتدارك تونس طریقیله طرابلس غربه کیده‌رك ۱۸ تشرین ثانیدن اعتباراً ایفای مأموریته مباشرت ایتمشدر .

ایمدی اوردینك تکاملی طلب ایدن برملتك علم وصنعتله اوکا معین وظهیر اولماسی وطنپروراکك اك مقبول وبارز خصائلندن کورولمیدر . براوردینك امر تکاملنده « ارکان حربیهٔ عمومیه » نك وظیفهٔ سعی وهمتی نه‌قدر مهم ایسه « معارف عمومیه نظارتی » نك‌ده تعمیم وتأمین معارف امرنده‌کی سعی واقدامی اوقدر ، بلکه‌ده اوندن چوق مهمدر .

معارف ایله مؤید اولان برمملکتده فن ، صنعت ، تجارت (بری وبحری) ، یول ، لیمان ، تیموریولی والحاصل ثروت وسعادت عمومیه حصوله کلمه‌مك قابل دکلدر . جمعیات بشرك « مدنیتی » ده ایشته بووسائط وعوامل ایله مقایسه وتقدیر اولونور .

اوردینك تکاملی تأمین ایچون معارف عمومیه نظارتنك بو مظاهرتی بر مظاهرت عمومیه ورسمیه صورتنده تجلی ایده‌جکی کبی تشبثات شخصیه ایله‌ده مملکتده تعمیم معارفه خدمت ایدیلمك لازم کلور . شخصی تشبثات ایله اوردینك تکاملنه ایدیله‌جك معاونت یالکز درجات مختلفه‌ده مکتبلر تأسیسنه

ایتالیانلرك طرابلسه مدنیت ادخال ایدیشلری : واحه‌ده ساکن معصوم اهالینك بلاسؤال وبلا محاکمه بربرلرینه باغلانه‌رق میدان سیاسته نقل ایدلمه‌لری [آوروپاده ، چیقاریلان قارت پوستاللردن مأخوذدر]

منحصر قالمامیدر . کنج عرقك ، وکله‌جك عرقلرك قوای بدنیه‌سنی تقویه ایتمك ، سن مکلفیتلری زماننده خدمت عسکریه‌یه کیدن افرادی داها مملکتلرنده ایکن سلاح استعمالنه آزچوق آلیشه‌جق برحاله کتورمك ایچون‌ده لازم کلن یرلرده تعطیل کونلرنده ومساعد موسملرده طوپلانوب چالیشمق اوزره جمناستیق هیئتلری ، انداخت جمعیتلری تأسیس ایدیلملیدر .

جمناستیق وسپور هیئتلریله انداخت جمعیتلرینك کنجلرك تکامل وصحت بدنیه‌سنه واوردیده خدمته چاغرلدقلرنده سلاح استعمالنده آز مدت ظرفنده کسب ملکه و مهارت ایتمه‌لرینه نه مرتبه حسن خدمتلری اولدیغی ملل غربیه نزدنده‌کی تجربه‌لر ایله مصدقدر .

پای تختمزده اوق میدانی ، جندی میدانی کبی اسم وموقعلری کوزمز اوکنده طوران یرلر وقتیله اسلحه استعمالی (اوق آتمق) وبینیجیلك خصوصنده‌کی ممارسه‌لرده عثمانلیلرك بیانجی قالمادقلرینی بزه اثبات ایتمکده در . بوحالده احیاسی توصیه‌سنده بولندیغمز بوملی تشبثلر وتعلیملر عرقمزك اساساً ائتلاف ایتمش اولدیغی بر اعتیادی یکیدن احیا دیمك اوله‌جقدر .

بویله دماغی وبدنی تشبثات تجددکارانه‌نك پای تخت ایله بویوك شهرلرمزده موقع تطبیقه قونمه‌لری اونلرك مملکتك هر یرینه یاییلوب یرلشمه‌لرینه یول آچاجغنه شبهه ایدیلمه‌سون . قاییق یاریشی ، قوطره قوللانیلماسی کبی بحری ممارسه‌لرك ده ایلروده دونانمامز ایچون تأمین فوائد ایده‌جکی درکاردر .

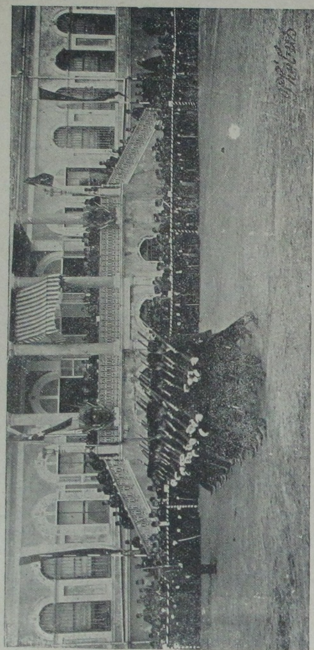
ایشته عرق بشری اصلاح وتقویه ایله ، دماغه اهتمامه متوقف معارف عمومیه‌دن بکلنه‌جك منافعی تزیید ایدن ، بو تشبث وسعیلر ایله‌درکه اوردینك تکاملی الده ایدیله‌بیلور .

مملکتی کرچکدن سون متفکرلر وکنجلر همت وطنپرورانه‌لرینك مهم برقسمنی بوجهته حصر ووقف ایدرلرسه اوردو هر معناسیله فیضیاب اولور .

فی ۲۵ صفر سنه ۱۳۳۰ وفی ۱٤ شباط سنه ۱۹۱۲ م . ق .

حربك جريان ايده‌بيله‌جكی محللری قارئلریمزه تماميله كوسته‌رن بو خريطه‌يی بر انكليز مجموعهٔ مصوره‌سندن اقتباس ايتدك . طرابلس غربك روم‌ايلی وايتاليادن قاچ دفعه بويوك اولديغنی كوروكز ! دقت اولونورسه كورولوركه، طرابلس غربك حدود جنوبيه‌سی اساساً تا (چاد) كولی جوارلرينه قدر امتداد ايتمك لازم كلير ايكن انكليز و فرانسزلرجه حدودلر كيفلرينه و منفعتلرينه كوره تحديد ايدلمش و خريطه‌ده ده اويله كوسترلمشدر !

براحتفال عالی : مكتب حربيه‌نك ۷۵ نجی سنهٔ دوريه‌سی (۲۷ شباط ۱۳۲٦) مناسبتيله اجرا ايديلن مراسمده مكتب مأذونلری اوكندن حربيه پياده طلبه‌سی چكيليركن [مقالهٔ مخصوصه‌سنه مراجعت]

عثمانلی - ايتاليا محاربه‌سی

وثائق قسممزده كوروله‌بيله‌جكی اوزره ، ايتاليا حكومتی حقوق دولده و تاريخ امده اصلا كوروله‌دك بر صورتده ، هيچ بر حقی يوق ايكن، ادنا بر سبب و بهانه موجود دكل ايكن، بزه اعلان حرب ايتدی. و اعلان حرب وقوعندن بر ايكی ساعت اول پره‌وزه ساحلنده ايكی طورپيدومزه تجاوز ايده‌رك ايشدن اصلا خبرلری اولمايان او ايكی زواللی كوچوك سفينه‌لری قوس قوجا بردونانما ايله باطيردی. بونی متعاقب ، اعلان حربك ايكنجی و اوچونجی كونلری طرابلس غرب شهرينی بومباردمان ايده‌رك، مقاومته قدرتی اولمايان او شهره عسكر چيقاردی و بوندن صوكرا صيراسيله بنغازی ، درنه، خمس، طوبروق ليمانلرينی ده اشغال ايله‌دی .

خائن ايتاليانلر ابتدا طرابلس غرب و بنغازی قطعه‌لرينی ۲۰-۲۵ بيك عسكرله، ساده بر تنزه عسكری يا په‌رق ضبط ايده‌بيره‌جكلرينی قويا امید ايدييورلردی . چونكه وقتيله اوراده ايسته‌دكلری كبی تدقيقات عسكريه ياپمشلردی ؛ هر واسطه‌يی حاضرلامشلردی . طرابلس غرب، فكرلرنجه ، اولمش بر آرمود كبی سقوط ايده‌بيره‌جكدی .... فقط حقيقت بويله اولمادی، عثمانليلر ، دكرلی غيور عثمانلی ضابطلری هر طرفدن درحال وطنك امدادينه قوشديلر، طرابلس غرب اهالئ شجيعه‌سی سلاحه صارلديلر. دشمن شمدی‌يه قدر ٦ آی قدر بر مدت كچيردی ، بيكلرجه تلفات ويردی ، عسكرينی ۱۵۰ بيكه ، طوپلرينی ، مترالیوزلرينی ۵۰۰ دن فضله‌يه چيقاردی ، الآن ساحلدن آيريلوب داخله ايلريله‌يه‌مه‌يور ...

بو وقايع هر كسك كوزی اوكنده جريان ايدييور ، بز طرابلس غرب وقايع عسكريه‌سنی كله‌جك سنه‌كی سالنامه‌مزده تلخيص و محاكمه ايده‌جكز . زيرا شمدی نه وقايع حربيه ختام بولمشدر ، نه ده وقايعك بحقيقه تقديری قابلدر .

مكتب حربيه

مملكتمزك موجوديتی حهلك، اونك طوغوردیغی عصردیده انتظامسزلك سوروكله‌یوب دوشورمكه كوتوردیكی حفرهٔ اضمحلالدن ساعد همتلریله یقالایوب قورتاران سلیملر ، محمودلر شهراه تمدن ومساعیده ، تشكیل ایتدكلری اوردونك سونكیسنه طایانه‌رق یورومك ایسته‌مشلردر .

بویوك عمزاده‌سیله باباسینك چیزدكلری یولی تعقیب احتیاجنی ادراك فطرتنده یارادیلمش اولان كنج عبدالمجیدده قوجه رشید پاشا كبی بر مشاور ومتشبثك حمیتپرورانه وواقفانه مظاهرتیله اقوام عثمانیه‌نك ابدیٔ تكریم وانتفاعنه اهدا بویوردیغی حریت جان ومال ارمغانی (كلخانهٔ خط همایونی) عثمانلی سلاحینك شعشهٔ سطوتندن متحصل براكليل ذی‌شرف ملی ایله تتویج ایتمكی فراموش ایتمه‌مشدر .

اوچنجی ناپولیونك سدان‌ده دشمن غالبی دست ظفرینه قلیجنی تسلیم ایتدیكی كوندن . قرق ییلدن بری غرب عالم مدنیتی وجوده كتیرن اقوامك تپه‌دن طرناغه قدر تسلیحاته ، كون كچدكجه دها آرتان برتقیدله ، دوام ایده‌كلملری.سطحی نظرانه باقیلنجه اسراف ثروت كبی كوروئنمه‌سنه رغماً ، توسیع صنایع ومبادلهٔ ثمرهٔ مساعی‌یه خدمت ایتدیكی اصل تسلیم اولونورسه عثمانلیلق عالمنده اوردینك تأسیسی وتكملنه مصروف اولان همتلرك مملكتمزده نورعرفانك نفوذ ایتمسنه‌ده یول آچمش اولدیغنی اعتراف طوغرو اولور .

اوردی‌یه ضابط، مهندس وطبیب یتشدیرمك ایچون حربیه ، مهندسخانه ، طبیه كبی مكاتب عسكریه‌ده تحصیل كورن كنجلرك ممتازلری برطرفدن اوردینك تكملاتنه خدمت ایتدكلری كبی بر طرفدن‌ده رحلهٔ تدریسلرنده اوتوران اونلردن صوكره‌كی نسللرك تربیهٔ فكریه‌لرینی تنمیه وتقویه ایتمك وظیفه‌سیله اشتغال ایتدیلر .

تسلسل ایدن بو مساعیٔ تدریس وتدرس معلومات عسكریه وفنون حربیه‌نك علوم آلیه‌سی اولان ریاضیات وطبیعیات علملرینك مملكتده نشر وانكشافنه خدمت ایتدیكی ناقابل انكاردر .

پای تختمزك مدنی ایلك مؤسسهٔ علمیه‌سی اولان « دارالشفقه » یی تولید ایدن جمعیت علمیه بانیلرینك اسامیٔ محترمه‌سی آره‌سنده برچوق امرای عسكریه نامل‌رینك بولونماسی‌ده یوقاریكی مدعانك دلیللری صیراسنده ذكره شایاندر .

بو وقایع وحقایقك اهل عرفان قلبلرینه القا ایتمه‌لری طبیعی بولونان احتساسات ایله بزده مكاتب عسكریه یالكز اونلرك عرفان پرورده‌سی اولان هیئت ضابطانمزك دكل ، او عرفاندن طرلابیسی ایله اقتباس فیض ایتمش هیئت متفكره‌مزكده كوكللرنده بر جای احترام بولماسی قدر شناسلق وجائبندن كوروله‌لیدر .

واقعا غلطه سرایندەكی مكتب سلطانی ایله اوندن اون بش سنه‌صوكره تأسیس اولنان مكتب ملكیه‌نك مملكتمزده تعمیم وترصین ضیای معرفته خدمت ودلالتلرینی قاله آلمامق موافق ومعقول دكلدر .

شوقدركه مكتب سلطانی صرف اجنبی متاع عرفانی ایله پرورشیاب اولدیغندن اونك بومبحثده یری اولامیه‌جغی كبی مكتب ملكیه‌ده مهندسخانهٔ بریٔ همایون ، مكتب طبیهٔ عسكریه ، مكتب حربیه كبی مؤسسات علمیهٔ عسكریه‌دن قرق اللی سنه صوكره وجوده كلش اولدیغندن مملكته تخم معارفی صاچمق امرنده حق رجحانه مالك اولامز .

ایشته بوتون بو طویغولر ایله قلبمزك مشبوع اولماسندندركه كچن سنه یتمش بشنجی سنهٔ تأسیسه‌سنده

بایرام یاپان « مكتب حربیه » نامنه ، سالنامهٔ ثروت فنونده بر رسم وبر مقاله نشر ایتمكی وجیبهٔ قدر شناسی بیلیورز .

برده بونسخه‌یه مكتب حربیه‌نك اوچ ربع عصرلق حیات موجودیتنده كلن ناظرلردن الك مشهورلرینك هویتلرینه دائر معلومات مجملەیی‌ده طبع ایدیورز .

مكتبك ممتاز معلملرندن اولوب صورت مختصره‌ده ترجمهٔ حاللرینی الده ایده‌مدیكمز بعض ذواتك اسامیسنی‌ده، وفات ایدنلری یاشا یانلردن آییره‌رق آشاغی‌یه یازمغی ، اوردینك علم وعرفانی تهیه وتنمیه ایدن اومعلمین محترمه‌یه قارشی مكتب حربیه‌نك جملهٔ وظائف نعمت شناسانه‌سندن بیلیرز .

وفات ایدن معلملرك معروفلرندن اسملرینی اوكره‌نه‌بیلدیكمز ذوات :

نوسفور مشیر مصطفی پاشا	سر عسكرلك ایتدی
فریق حسین حامی پاشا	بیطر صنفندن
مشیر درویش پاشا	حكمت معلمی
طوپجی فریقی سزائی پاشا	فن استحكام معلمی
طوپجی فریقی نوری پاشا	ریاضیات عالیه معلمی
مشیر مظفر پاشا	جغرافیای عسكری فن حرب معلمی
مشیر ودینلی توفیق پاشا	ریاضیات عالیه معلمی
میرآلای بوسنه‌لی طاهر بك	آلمان لسانی معلمی
میرلوا كتابسز مصطفی پاشا	ریاضیه وطوپوغرافیا معلمی
میرلوا سعدالدین پاشا	فن ماكنه معلمی
طوپجی میرآلایی رفیق بك	هندسهٔ رسمیه وطوپچیلق معلمی
بیكباشی عاشق رفعت بك	ادبیات عسكریه معلمی
میرلوا مصطفی پاشا	فن حرب معلمی
میرالای مصطفی بك	لسان معلمی
میرلوا مجار عثمان پاشا	لسان معلمی
بیكباشی دلی سعید بك	حكمت طبیعیه معلمی
موسیو فلوری	كیمیا معلمی

برحیات اولان معلمین ممتازه‌دن

طربزونلی علی نقی افندی (سابق طربزون مبعوثی)	ادبیات معلمی
فریق اسماعیل پاشا	سواری معلمی
فریق حسن بدری پاشا	اركان حرب صنفلری معلمی
میرلوا صفوت پاشا	هیئت وتقسیم اراضی معلمی
میرآلای رشید بك	استحكامات جسیمه معلمی
میرلوا اسعد پاشا	فنون عسكریه معلمی

میرلوا چرکس حسن پاشا	علوم ریاضیه معلمی
میرلوا چرکس اسحق پاشا	لسان معلمی
فریق احمد مختار پاشا	فنون عسکریه وطوپجیلق معلمی

بومقالهٔ تسعیدیه‌یی ختامه ایردیرمزدن اول مشیر فون‌درغولتس پاشا نامنی‌ده صمیمی احترامات ایله یاد ایتمك مکتبه بورجدر .

او معلم مقتدر مکتبه فنون عسکریه‌نك نظریات وعملیاتنی طرز نوینده ادخال ایتدی .

اوتوز سنه‌دنبری عثمانلی اوردیسنه یتیشن ، بوکون اواوردی‌نك مقدراتی اللرینه تسلیم اولنان ارکان وامرای عسکریه هپ اونك شاگرد نعمت شناسیدرلر .

مکتب حربیه اونامی حافظهٔ احترامنده الی‌الابد صاقلایه‌جقدر .

چین قوای بریه وبحریه‌سی

چین ممالکنده سرزدهٔ ظهور اولان اغتشاشات ، چین حکومتنك قاراده ودکزده‌کی قوتنك درجهٔ اهمیتنی آراشدیرمق ایچون مناسب برفرصت تشکیل ایدییور ؛ چونکه هریرده اولدیغی کبی . عرق اصفرده‌ده اختلاللرك موفقیت وعدم موفقیتی هپ اوردو ودونانمانك قوت وقابلیتنه تابعدر . بونقطهٔ نظردن محاکمه ایدیلنجه ، شرق بعیدك عرض ایتدیکی منظره صوك درجه کولونجدر . چین ، یقین زمانه قدر براردویه مالك دکل ایدی ؛ قومشولرینك و بوتون دنیانك حرمت وحسن معامله‌سنه نائل اولمق ایچون بوا کسیکی تماملامق ایسته‌دی . مملکتك مقدم براولادی بواردویی تشکیل ، دها دوغروسی قادرولرینی وایالك تقسیماتنی ترتیب ایلدی . تام ایشك بدایتنده حکمدارك توجهی ساقط اولوب کندیسنه ایشدن ال چکدیرلدی . بوکونده ، شیمدی‌یه قدر یالکز رسم کچیدلرده سلاحلری پارلدامش ، مانورا میدانلرنده حرب ایتمش ، چین قوای بریه‌سی هنوز هیچ کیمسه‌یه بالفعل اثبات ایده‌مه‌مش اولان بواردونك ایلك حرکت وفعالیتی ، حکمدارلری علیهنده سلاحه صارلمقدن ، کندی مداخله‌لری اولماسه اوچ کون ایچنده بی‌اساس قالوب کیده‌جك بر عصیانه اشتراك ایتمکدن عبارت قالمشدر . چین سرایی ارکانی ، کندیلرینی مدافعه ایچون اهالی‌یی تسلیح ایتدیکی زمان خاندان سلطنته دشمن الك پارلاق برقوهٔ مجادلهٔ ملیه احضار ایتدکارینی تقدیر ایله‌مه‌مشلردی . بو آلت عصیانك قیمتنی تقدیر ومبدأ ومنشأینی تحری ایتمکله براجمال تاریخیدن دها فائده بخش برتتبعده بولونمش اولاجغز ؛ تصورات اقبالپرستانه‌لرینی قوه‌دن فعله کتیرمك ایچون چین اختلالجیلرینك واصلاحاتپرورانك استخدام ایتدکاری کنوزقوت ومقاومتی‌ده تدقیق ایده‌جکز :

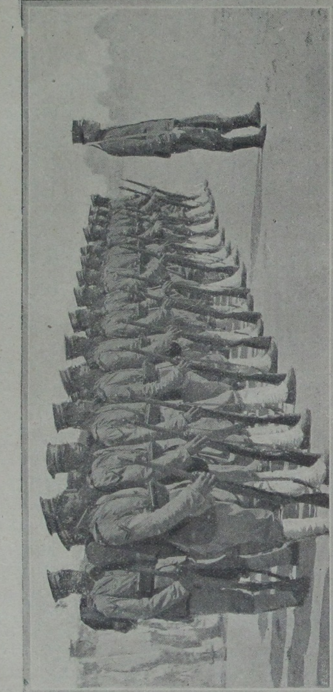
تنسیقاتدن اقدم ، چین اردوسی اکثریسی برچوق عصر اول قانغ - هی نام حکمدار ایچون چین ممالکنی فتح ایتمش اولان سواریلردن وشمال آدملریله مانچولرك وتاتارلرك احفادندن متشکل اولمق اوزره آنجق ٨٠,٠٠ نفردن عبارت ایدی ، حال حربده بومقدارك ٤٥٠,٠٠٠ نفره ابلاغنه قانون مساعده ایدییوردی . فقط مملکتی تشکیل ایدن ٢٢ دانه امارت کندی کیف وآرزولرینه کوره عسکر جمع ایدرلردی . علی‌الاکثر خزینهٔ حکومتدن عسکر جمعی ایچون لازم کلن تخصیصاتی اخذ وحفظ ایده‌رلر . عسکر جمعی‌ده متروك برتصوردن عبارت قالیردی . ١٩٠٤ ده بونواقصی اکمال ، بوسوء استعمالاتی منع ایچون پکین حکومتی چینده اللی سنه بولنمش اولان (سور روبه‌رت هارت) ه مراجعت ایله کندندن بری وبحری برپروژه طلب ایله‌دی .

چینده زندکی عسکرینك آن تکوتنی اشارت ایدن بوپروژه‌ده درت اردو واوچ فیلو تشکیلی تصور ایدلمشدی . هراردو ٥٠,٠٠٠ نفردن مرکب اولاجق ، اردو حال صلحده ٢٠٠,٠٠٠ نفره بالغ اولاجقدی ؛ آیریجه ٥٠٠,٠٠٠ احتیاط عسکریله برقات دها تقویه ایدیله‌بیلن بوقوهٔ عسکریه چینك احتیاجات هرروزه‌سنه کافی‌عد ایدیلیوردی . آلمان دستکاهلرندن چیقمش ٦٦ طوپ‌ده بواردولره توزیع ایدیله‌جکدی .

بری په‌چیلی‌یه ، دیکری کیانغ‌سو سواحلنه ، اوچنجیسی‌ده جنوب دکزلرینه تخصیص ایدیله‌جك اولان اوچ فیلوده زرهلی ، آویزو وتورپیوردن مرکب ٢٤٠ پارچه‌دن عبارت اولاجق ، اون سنه ظرفنده تکمیل انشا آت ایدیله‌جك ایدی .

فقط ، چین وطن پرور لکنك غریب بر تظاهرینی کوسترن برحادثه بوپروژه‌نك برمدت تأخیرینی ایجاب ایتدی . چین اردوسنده بوقوهٔ بحریه‌نك اداره‌سنی یداهلیتنه آله‌بیله‌جك ارکان وضابطان مفقود ایدی . (سور روبه‌رت هارت) بکیدن یکی‌یه مکتبلر کشاد ایدیلوب ضابط یتشدیرنجه‌یه قدر چین بحریه‌سنك ژاپونیادن جلب اولنه‌جق ضابطان طرفندن سوق واداره ایدلمه‌سنی امر ایتمشسه‌ده بو ، نه سرای ارکاننك ، نه‌ده ایمپراطورك خوشنه کیتمه دیکندن ، لازم کلن ضابطان یتشدیریلنجه‌یه قدر پروژه‌نك متروك براقلماسنه قرار قطعی ویرلدی .

ایشته بوکون ، قوای بریه وبحریه‌لرینی حال صلحده ، مانوراده ومیدان حربده سوق واداره ایده‌

اقصای شرق اویانیور ! چینده عسکرلك ، یکی اصولده تعلیم کورمش بر بولوك عسکر [مقالاسنه مراجعت]

بیلەجك چین ضابطانی درجهٔ مطلوبهٔ کماله واصل اولمشدر . بو تکملك اوفاق بر تاریخچەسنی یاپالم :

١٨٩٨ سنەسنە قدر ، چین معلملری ، فوق‌العاده تحصیل ایتمش ، هانلین آقادەمیسندن دیپلوما آلمش ، سویهٔ فکریەلریله مغرور ومفتخر اهل وقوف وکمالدن متشکل ایدی ؛ بونلرك اك بویوك فنالغی ، افراد ملته جبر وشدتدن نفرت ، مؤسسات عسکریەیە رد وتحقیر حسنی القا ایتمەلری ایدی . ایشتە بو تاریخدە چین حکومتی تبدیل سیاست ایله ، عنعنات ملیەلرینه ضد اولان بر تربیەیی ملتنه ویردیرمك ایچون ژاپونیانك وقوف واختصاصنه مراجعت ایتدی ؛ ١٨٩٨ دە ژاپونیایە اعزام ایدلمش اولان شاکردانك عددی ١٥ دن عبارت ایکن بوکون (٥٠٠٠) ە بالغ اولمشدر . بونلردن ماعدا ، چینده تربیهٔ عسکریه واصول عسکری درسلری ویرن ٧٠ قدردە ژاپونیالی معلم واردر .

اکمال تحصیل ایله وقت وقت مملکتلرینه عودت ایدن بو شاکردان ، اوکرندکلرینی اوکرتمکه باشلادقلری زمان آز چوق حاضرلانمش برزمین بولدیلر .. استقبالك ، پارلاق واصول جدیده موافق بر اردویە مالکیتده اولدیغی تقدیر ایدن چین اهالیسی ده قابلیت ومیل شخصیتلرینه مخالف برایشه کمال خواهش وفداکاری ایله تشبث ایتدیلر ؛ آز بر مدتده ، کندی کندینی ادارەیه مقتدر چین اردولری میدان بولمغه باشلادی .. بونلرك نفراتی ، ضابطانی ، ارکان حربی هپ برلیدن عبارت ایدی . ژاپون معلملری تشکرات صمیمیه والتفات مخصوصه‌یه غرق ایدیلەرك مملکتلرینه اعاده اولوندی . بحریەیی ده . اردو کبی عوامل اجنبیەدن تطهیر لزومنی برعزم قطعی ایله تعقیب ایدن حکومت مرکزیه امور داخلیەیه مداخله ایله کوندن کونه بار اولمغه باشلایان آوروپالی ضابطانه ومعلملرەده پاساپورطلرینی اعطاده چوق کجیکمەدی .

هوپه قرال وکیلی دولتلو چانغ - چه - تونغ حضرتلری ولایتده نهر فیلولرینك تشکیلنده بوتون وطنداشلرینه تقدم ویانغ - چه - کیانغ نهری عموم چین انهاری میاننده اك زیاده اهمیت عسکریەیی حائز اولدیغندن بوصفتله هرفدا کارلغه الیق اولدیغی تقدیر ایله کندی ایالتی حسابنه ساحل مودەلنده ١٣ امیل سرعتنده و ٥٥٠ طونوجسامتنده سریع آتشلی برطوپ و ٤ رەوولوەر طوپی ایلەده مجهز بولونان یدی دانه طوپ چکری ژاپونیاده قوبه ترسانەلرینه سپارش ایلەدی .

١٩٠٤ سنەسی انتباه ملیسندن بری بو اوردو ودونانمانك تعقب ایتدیکی صفحات ، عجبانەلردن عبارتدر؟ .

چین قوای حاضرەسنك شرف احیا واحداثی ، قورەده بولوندیغی زمان (لی - هونغ - چانغ) ك رفاقتنده اجرا ایتدیکی تتبعات وچین - ژاپون محاربەسنك ویردیکی آجی درسلر دلالتیله بللی باشلی بر اردویه مالك اولمایجه چینك یالکز آوروپانك دکل ، ژاپونیانك دخی تزییف واستحقارندن قورتولمایاجغنی ، هرکسك النده بازیچه اولاجغنی پك کوزل تقدیر ایتمش اولان ، چەلی والیسی دولتلو (یووان - شی - قای) [*] ە عائددر . بویوك برذکا وفوق‌العاده برفعالیت ایله تأسیس ایتدیکی مکاتب عسکریه وبورلردن یاییلوب هرطرفه نشر فیوضات ایدن فکر تربیه وانقیاد بوموفقیتك اك اساسلی عامللرینی تشکیل ایدەر .

یالکز بر آدمك اثر همتی اولان بوزندکی ، بوفعالیت آز بر مدتده پارلاق نتایج ویردی ؛ یوان - شی - قایك اداره ایتدیکی وکمال جسارت وامنیت ایله بوتون آوروپا آتاشەمیلیترلرینیده تماشاسنه دعوت ایلمش اولدیغی بویوك مانورا ، جمله ایچون بر خارقه ، بر معجزه تأثیرینی اجرا ایلەدی . او کونه قدر آهنکسز حاضرلقسز ، سلاحسز ، قیافتسز برطاقم انسان سورولرینی کورمکه آلیشان کوزلرك بردن بره ، تربیه کورمش ، تحصیل ایتمش ، انضباط عسکری‌یه آشنا ، هنوز آوروپا اردولرینك پك کیریسنده ، نقط عزم ایتمش ، پرحیات ، تعقیب ایتدیکی غایەدن امین بر ارودو بولدیلر ... عسکرلك مسلکنك اوکرەتیلمکده اولدیغنه ، عسکرلك فکرینك ذهنلره یرلشدیکنه کسب یقین ایدلدی ...

(یوان - شی - قای) ك بوموفقیتی ، تبعەدن برینك دست حاکمیتنده تمرکز ایدن بویله بویوك بر

[*] الیوم چین رئیس جمهوری

قوتك نهایة‌النهایه کندیسنی عصیان ومقاومته سوق ایدەجکی اراجیفنه سرایجه احالهٔ سمع اطلاع ایدلمەسندن دولایی ، دوغرودن دوغرویه سبب ادباری اولدی ؛ فقط آتیلان تمل هرکون کسب قوت ورصانت ایلەدی ؛ اویانمش اولان فکر نشر انوار ایتدی ... ١٩١١ و ١٩١٢ سنەلری مانورالرنده بالونجی دیپلومالریله مجهز چین طیارەجیلرینك ده اجرای وظیفه ایلیەجکلری حوادثی هرکسك حیرت وتقدیرینی دعوت ایلەدی .

١٩٠١ سنەسی ایلولنده ایلك ارادهٔ قرالی صدور ایله « سکز بایراق » ، « قرمزی سنجاق » و « شمال ارسلانلری » نامارینی طاشییان قوای مختلفهٔ عسکریەیی یکی اصوللره توفیقاً صحرا اردوسی ، احتیاط اردوسی وانضباط اردوسی نامایله اوچه توزیع ایلدی . ١٩٠١ دن ١٩٠٥ ە قدر عسکر جمعیه وتربیه وتحصیل عسکری‌یه عائد قانونلرده نشر ایدلدی . ١٩٠٥ دەده تدریسات عسکریه بوس بوتون تجدید وحربیه نظارتی احداث اولوندی .

حربیه ناظرینك ١٩٠٩ دە تکلیف ایتدیکی پروغرام قبول ایدیلنجه ، فقدان نفوذ ومشکلات داخلیەیه رغماً کمال ثبات ومتانت ایله تطبیقه باشلاندی . چین اردوسی : هربری ١٢ پیاده طابورندن برسواری الایندن ، ایکی طوپجی طاقمندن ، برده استحکام طابورندن مرکب ٣٧ قطعهٔ عسکریەدن مشکل اولاجق ، هرقطعەنك موجودی ١٢٠٠ نفر اولاجغی جهتله عموم قوای عسکریه ٤٥٠٠٠ نفردن عبارت بولوناجقدر . یالکز طوپجی طاقملرینك عددی موقعه کوره تزیید اولونابیلیر ...

چین اردوسنك تقسیماتنده کمال دقت واعتنا ایله مطالعه اولنەجق بر نقطه واردر : اك زیاده عسکر یتشدیرمکله مکلف اولان قطعات اراضی ، حدودلری تشکیل ایدن وحرب وضربه اك زیاده قابلیتلی بولونان یرلرك سکانیدر . غریبی‌ده شودرکه : تنسیقات عسکریەیی قوەدن فعله چیقارمق ایچون کندیلرندن بویوك بویوك خدمتلر بکلەنیلن بوحدود اهالیسی ، زمانمز افکار اصلاحات وعصیانه مساعد برزمین نشوونما عرض ایدن افراددر .. بوکونده حرکات اختلالیەنك تأمین غلبه ایتدیکی یرلرده هپ اورالریدر ! بودقیقهٔ اجتماعیه کرك آسیا وکرك آوروپا دولتلری ایچون پك قیمتدار بردرس انتباه عرض ایدەر .

بو کون ١٥٠٠ ضابطك ادارەسنده بولونان بو ٤٥,٠٠٠ نفرلك اردو ، عینی پروغرام ١٩٢٠ سنەسنه قدر تعقیب ایدیلجه عددی ١,٥٠٠,٠٠٠ نفره بالغ اولاجق بر اردو تشکیل ایدەجکدر .

چینده خدمت عسکریه کیفی اولوب اون بش سنه بالفعل خدمت ، آلتی سنەده احتیاط ایله اکمال اولونور . چینك ضمان استقلالی ، اوروپانك ده سبب اندیشەسی ایشته بو احتیاط عسکرلریدر ، چینك صاییسی بلیرسز اولان اهالیسی میاننده درج اولونابیلەجك بو حدودسز قوهٔ عسکریه ، محتاج اولدقلری معلملره ، ضابطلره . مهمات واسلحەیه مالك اولونجه ، اوروپایی درین درین دوشوندورەجك ماهیتدەدر ؛ فقط ، نه چین اهالیسنك تربیهٔ لازمەیی اخذ ایدەبیلەجکی ، نەده بو عوامل تکمل وقابلیتی الده ایدەجکی پك جای شبهه نقطەلردر .

یارینکی عساکر احتیاطیه حقنده بیان فکردن منع نفس ایله حال حاضره دائر بیان مطالعه ایتمك لازم کلسه ، یووان شی - قایك تصور ایتدیکی منتخب احتیاط اردوسنی تشکیل ایچون واقع اولان تشبثات مکررەنك پارلاق نتایج ویرمدیکنی اعتراف ایتمك بر امر مجبوری حکمندەدر . کبار صنفلرینه منسوب ویوکسك بر تربیهٔ دماغیەیه مالك اولان دلیقانلر عسکرلك حقنده اوقدر درین بر نفرت حس ایدییورلرکه استقبال وسلامت وطن ، تعالئ ملت کبی پارلاق پارلاق نظریەلری صیجاق بر لسان ، سەدی بر غلیان ومفتونیت ایله مدافعه ایدن کنجلرك بردانەسنی بیله عسکر قابوتی حامل اولارق کورمك دائرهٔ امکان خارجنده قالییور . احتیاط صنفنه کیرنلر هپ عمله ، چفتجی اولادلری اولوب بونلرده عصرمزك تهلکه

وجاذبه‌دار فکرلرینك سحر ابلیساً نه‌سنه چارچابوق تسلیم نفس ایدییورلر. خدمتلری فائده یرینه ضرر تولید ایدییور ؛ بر کانون فتنه وفساد وظیفه‌سنی ایفا ایله‌یور ...

خدمت عسکریه‌یی اسیرلرك بورجی اولمق اوزره تلقی ایدن بوملت ایچون یکانه چارهٔ سلامت ، عمومی و مجبوری عسکرلکدر ... هرحالده بوپروغرامك - سرکاره کچمك اوزره جنك ایدن اصلاحات پرورانك النده بیله - ملتك حسن قبولنه مظهر اولاجغی شبهه‌لی ، پك شبهه‌لیدر .. بو شبهه‌ده اوروپا ایچون قیمتدار بر ظفر تأمیناتیدر؛ چونکه آسیاده، حال صلحده عددی درت میلیوندن دون اولمایان برقوهٔ مکملهٔ حربیه‌یی داخل حساب ایتمك لازم اولدیغی کون، اوروپانك بوتون دیپلومات نظریاتی، معاهدات تفسیراتی ومدافعهٔ مدنیت تغلیطاتی باشقه بر شکل ، باشقا بر رنك آلمقده مظفر قالاجقدر .

فرانسز اوردوسنك یکی قیافتی [مقاله‌سنه مراجعت]

اسباب وموانع متعدده سائقه‌سیله ، پاراسزلغك‌ده دخل عظیمی ایله بحریه‌یه متعلق وبالاپروزانه پروژه‌لری خیلیدن خیلی تعدیل وتحدید لزومی چینده شدتله باش کوسترمشدر . اهمی مهمه تقدیم قاعدهٔ اساسیه‌سنه کمال اصابت ایله توفیق حرکت ایتمش اولان چین حکومتی ، قوهٔ حربیه‌سنی برآن اول اصلاح وتشکیل ، بحریه پروغرامنی ایسه بری سواحل نظارتیله مکلف اولان، دیکری یانغ - چه‌اوزنده بولونان، اوچنجیسی‌ده مستقبل بحریه ضابطانی یتشدیرمکله موظف اوچ مرکز قوت تأسیسنه حصر وتحدید ایله‌مشدر. بوقوتلرك برنجیسی درت زرهلی ومتعدد طوپ چکرلردن مرکبدر . ممالك مختلفه‌ده دردست انشا اولان دها درت قرووازورده بوقوته التحاق ایده‌جکدر .

ایکنجی قوهٔ بحریه اون ایکی طوپ چکردن مرکبدر . اوچنجی‌ده ایکی قرووازوردن ، اون طوپ چکردن وشیمدی ایفای وظیفه ایدن برطاقم تورپیدولردن تشکل ایدر . بونلردن ماعدا آلمانیایه اوچ کوچوك قرووازور ، انکلتره‌یه ایکی وجماهیر متفقه‌یه‌ده برقرووازور ، ژاپونیایه‌ده برقاچ دانه قونتر تورپیدو سپارش ایدلمشدر .

مکاتب بحریه‌یه کلنجه ، فرانسز بحریه ضابطانی ومهندسلری طرفندن اداره اولنان فوچه‌ئو ، نانغینغ مکتبلرینك سدی مقرردر ؛ قانطونده‌کی مکتبده بوزمه‌دندر . چه‌فوده‌کی مکتب ابقا ایدیله‌جك ، تیه‌ن چین‌ده‌ده یکی برمکتب کشاد اولوناجقدر . سلك بحری‌یه نامزد اولان شاکردانی چین حکومتی علی الاکثر آمریقایه اعزام ایدییور .

فرانسز اوردوسنك یکی قیافت عسکریه‌سی

مورالرك ، نه‌یلرك ، بوناپارتلرك قهرمان برناقل سنوحات وشهامتی اولان فرانسز اردوسی قیافت رسمیه‌سنی تبدیل ایتمشدر . سنه‌لرك ، عصرلرك میراث شان وشهرتی ، . بلیغ برلسان ایله نقل ایده‌ن بو اونیفورمه فن حرب حاضرك ایجاباتنه توفیقاً بوسبتون تبدیل ایدلمشدر . اسکی اونیفورمه‌نك نزاکتندن محروم اولان بیچیمی دها قوللانشلی برحاله افراغ ایدلمش ، او ساده ، چیپلاق وفقط کوره‌نك خاطرندن سیلینمز پارلاق رنکلرك یرینه صولغون . اوچوق بر (ره‌زه‌دا) رنکی ، همان‌ده خاکی بر رنك قائم اولمشدر .

اونیفورمه‌لرده‌کی بوتبدل صوك روس - ژاپون محاربه‌سنك بوتون جهانه ویرمش اولدیغی درس انتباهك برنتیجهٔ مجبوریه‌سیدر . میدان حربده ، قیافتك پارلاقلغی ایله دشمنك کوزینه باطان بر اوردونك ، طوپراق ایچنده همان همان نامرئی برکتلهٔ عساکرك قارشیسنده نه‌قدر غیر مساعد برموقعده قالدیغی برکره دوشونولسون ! ایشته ، فرانسه‌یی اونیفورمه‌لرك تبدیلنه سوق ایدن مطالعه روس اوردوسنك آلدیغی آجی درسدن بشقه برشی دکلدر ..

فرانسز اوردوسنده ١٩٠٣ سنه‌سنده‌ده بویولده برانقلاب مصمم ایدیسه‌ده هرنه‌دنسه عقیم قالمش ، فقط بوسنه (١٩١١ ده) کمال جدیت ایله نظر مطالعه‌یه آلنمشدر. آرتق صورت قطعیه‌ده قبول ایدلمش اولان (قه‌پی) مودللرینی بو نسخه‌مزه درج ایدییورز ..

[معلوم اولدیغی اوزره عثمانلی اوردوسی ١٣٢٤ سنه‌سندن بری خاکی البسه کیمکده‌در .]

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك برنجی وایکنجی سنه‌لری

سالنامهٔ ثروت فنونك برنجی و ایکنجی سنه‌لرندن محترم قارئلریمز ایچون یوز طاقم قدری آیرلمش ، صاقلانمشدر . سالنامهٔ ثروت فنون هر سنه‌نك هر تورلو وقایعنی جامع و عادتا هر سنه‌نك بر تاریخچه‌سی حکمنده اولدیغی ایچون منتظماً هر سنه‌یه مخصوص نسخه‌سی کتبخانه‌لرده بولندیرلمق ایستر . کتاب مراقلیلرنجه بوجهت اصلا اهمال اولوناماز . دیدیکمز کبی آنجق یوز طاقم قالمشدر. برنجی سنه‌سنك فیأتی ١٠ ، ایکنجی سنه‌سنك ١٥ غروشدر . طشره‌یه ٤ غروش پوسته اجرتی ضم ایدیلیر .

(سالنامهٔ ثروت فنون) لك

سال بحری

قسمی

[بزه ودول اجنبیه‌یه متعلق حادثات وشئون
بحریه‌دن باحث وسال عسکری‌یه ذیلدر]

عثمانلی بحریه‌سی یاواش یاواش ایلریله‌یور !

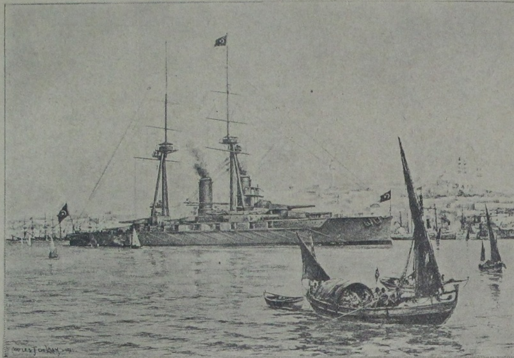
بدایت مشروطیتدن بری اك زیاده فعالیت کوسترن برشعبهٔ اداره‌مزده شبهه‌سز که بحریه‌مزدر . اما (فعالیت) دنیلنجه بوندن بویوك برمعنا چیقارماملیدر ؛ بزم مملکتمزك فقر وضرورتی وهر جهتدن یوقلغی ایچنده برفعالیت مرام ایدییورز .

برطرفدن همماتی مصروف اولان دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتنجه ودیکر طرفدن عموم ملتجه کوستریلان شدید خواهش وطلب اوزرینه حربیه نظارتی ومجلس مبعوثان بحریه‌مزك ترقیسی اوغورنده صرف مساعیدن کری قالمادیلر . بومساعی - اعتراف ایتمه‌لیدرکه - اوقدر واقفانه وشیمدیلك صرف اولنان قوت درجه‌سنده مثمر دکلسه‌ده آتی ایچون امیدمز واردر .

کچن ۱۳۲۷ سنه‌سنده ، اولکی سنه دونانمامزه ایکی زرهلی ودرت طوربیدوکچر اهدا ایتمکه موفق اولان دونانما جمعیتی ، حربیه نظارتنك وسواحل مملکتك کوسترديکی لزوم اوزرینه . مساعیسنی دها زیاده سفائن تجاریه ونقلیه تدارك واشترا ایتمکه حصر ایتدی . بوسببله کچن سنه ابعادی زیرده محرر واپورلری مبایعه وبونلردن ایکیسنی یعنی مدحت پاشا ورشید پاشا واپورلرینی ، نقلیات عسکریه ایچون حربیه نظارتنك امرینه آماده بولوندیرلق اوزره جهت بحریه‌یه تودیع ایله‌دی . کره‌سون واپورینی ایسه کندی حسابنه ایشلتمکده‌در .

دونانما جمعیتنك ۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده صاتین آلدیغی واپورلر

		بدلی	سرعتی	حموله طونه‌سی	تاریخ انشاسی	طولی	
کلمش وایشله‌مکده اولان واپورلر	رشید پاشا	۳۲۰۰۰	۱۶	۵۰۰۰	۱۹۰۱	۳۷۰ قدم	چفته اوسقورلی
	مدحت پاشا	۳۲۰۰۰	۱۶	۵۰۰۰	۱۹۰۱	۳۷۰ «	« «
	کره‌سون	۱۲۰۰۰	۱۳	۳۰۰۰	۱۸۷۷ دمیر	۳۴۸ «	تریپل ماکنه‌لی
کلمك اوزره بولنان واپورلر	دوق اوف یورق		۱۷	۱۵۲۰		۳۱۰	
	دوق اوف لانفستر		۱۸	۱۵۲۰		۳۱۰	

ایلك عثمانلی دیره‌دنوتی : سلطان « محمد رشاد خامس » زرهلیسی

[عثمانلی قوهٔ بحریه‌سنك اك مهم برعامل طاشنی تشکیل ایده‌جك اولان بومهیب زرهلی ۲۳ بیك طون جسامتنده . یعنی الیوم دول بحریه طرفندن یاپدیریلان اك بویوك زرهلیلر درجه‌سنده‌در . عرضی ۹۱,۳ . طولی ۵۲۰ انکلیز قدمی‌در . اون عدد ۱۲,۵۰ پوسلق طوپی [الیوم مستعمل اك بویوك طوپ] و ۱۶ عدد ۶ پوسلق طوپی ، درت دانه تحت‌البحر طورپیدوبی حاویدر . ۲۶ بیك بارکیرقوتنده اولان ماکنه‌لری زرهلی‌یه ۲۱ میل سرعت ویره‌جکدر . زرهلی بزه تقریباً ۲ میلیون عثمانلی لیراسنه مال اوله‌جقدر . انشاسنه ۱ تموز ۱۹۱۱ تاریخنده باشلانمش اولوب ۱ مایس ۱۹۱۳ ده ختام بولاجق واوچ آی تجربه‌لری اجرا ایدلدکدن صوکره دولت عثمانیه‌یه تسلیم قلنه‌جقدر .]

دونانما جمعیتندن باشقه عثمانلی بحریه‌سنك قسم تجاری ونقلیسنده خدمتی سبق ایده‌جك برعنصر داها واردر . اوده اولکی سنه تشکل ایتمش اولان ونیم رسمی برماهیتی بولنان (عثمانلی سیرسفائن شرکتی)در . بوشرکتك حسابنه حربیه نظارتنك تشبثیله حکومتجه کچن سنه برمقدار واپور داها مبایعه ایدلمشدرکه اسملری شونلردر :

نیلوفر ، آق دکیز ، قاره دکیز ، پلونه ، شام ، حلب ، کل جمال ، بحر احمر ، قیزیل ایرماق .

یکی مبایعه ایدیلان بوواپورلرك ایچنده بعضیلری یکی وغایت کوزل سفینه‌لردر . دونانما جمعیتنجه مبایعه وحکومتجه ترك اولنوب سیرسفائن شرکتنك اداره‌سنه تودیع قلنان رشید پاشا ومدحت پاشا واپورلرینی ده بوحسابه قاتمالیدر . کذلك اسکی ادارهٔ مخصوصه‌دن سیر سفائن شرکتنه مدور واپورلرده وار ایسه‌ده بونلر آرتق بیك مشکلاتله قابل استعمال برطاقم اسکی وچوروك سفینه‌لردن عبارتدر . سیر سفائن قومپانیه‌سی برطرفدن نقلیات عسکریه‌یه باقدیغی کبی دیکر طرفدن سواحلمزده یولجی واپورلری ایشلتمکده در .

عثمانلی سنجاغی آلتنده بویله بکی واپورلرك سواحلمزده ایشله‌مکه باشلامه‌سی اوزرینه اهالیمزك کوستردیکی رغبت وشوق پك زیاده‌در. لکن ایتالیا محاربه‌سی تجارت بحریه‌مزك بو انکشافنه موقت بر سد چکدی، شیمدی آق دکزده هیچ بر سفینه‌مز ایشله‌مه‌یور. بو حال ساده بر سفائن قومپانیه‌سنه دکیل، تجارت بحریه‌یه هوس ایتمکه باشلامش اولان دیکر عثمانلی تجارینه‌ده ضرر ویردی؛ برقاچ عثمانلی واپوری ایتالیانلر طرفندن طوتولدی و بو تهلکه، عثمانلی سنجاغنده‌کی واپورلرك سرعتله تزایده باشلایان انکشافنه شیمدیلك سوء تأثیر ایتدی. مع مافیه حربك ختامنده تجارت بحریه‌مزك انکشافنده دوام ایده‌جکی شبهه‌سزدر.

عثمانلی بحریه‌سنك قسم حربیسنده بحریه نظارتنك فعالیتی کورولیور. بحریه نظارتی بدایت انقلابدن بری مصارف عظیمه‌یه یعنی ١٨ - ٢٠ میلیون لیرایه متوقف بر طاقم بحریه پروژه‌لری تدقیق ایتدی. فقط نهایت کچن سنه قرار ویره بیلدی وایلك بیوك عثمانلی زرهلیسنی سپارش ایله‌دی که بونك رسمنی بو نسخه‌مزه درج ایدییورز. دیکر بر آرقه‌داشی داها سپارش ایدلمك مقرر اولان والیوم انکلتره‌ده (آرمسترونغ وویکرس) قومپانیه‌لرینك دستکاهلرنده انشا ایدلمکده بولنان (سلطان محمد رشاد) دیره‌دنوتی الك مدهش سفائن حربیه‌دن اولاجقدر.

رشادیه زرهلیسنك ختامنده عثمانلی بحریه‌سی جداً کسب قیمت واهمیت ایده‌جکدر بالخاصه دیره‌دنوتلریمز ایکیله‌شیرسه البته سواحلمز داها مصون بر حالده بولوناجقدر. اکر بحریه نظارتی بدایت انقلابده سرعتله حرکت ایدوبده قرار ویرسه وا او زمان ایکی دیره‌دنوت ایصمارلامش اولسه‌یدی ایتالیان دونانماسی بزم قارشیمزده بو قدر سربست و بزده بویله عاطل طورمازدق...

دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی

ایتالیا محاربه‌سی، دوغروسی، دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتنك وارداتنه برخیلی مفید اولدی. زیرا دونانماسزلغك بزه فوق العاده ضررینی کورن اهالیمز اعانه‌لرینی توسیع وتزیید ایتدیلر. فقط بو اعانات اهالینك کیسه‌سی، کوکلی درجه‌سنده زنکین اولمامه‌سندن دولایی پك بیوك یکونلره بالغ اولامایور.

دونانما معاونت ملیه جمعیتنك واردات ومصارفاتی

دونانما جمعیتنك ابتدای تشکلندن بری کچن ایکی بوچوق سنه قدر بر زمان ظرفنده طوپلایه بیلدیکی مبالغ ایله مصارفاتی حقنده آلدیغمز معلومات بروجه آتیدر:

دونانما جمعیتنك ٣١ کانون ثانی ١٣٢٧ تاریخنده تنظیم ایتدیکی بلانچویه نظراً جمعیتك قاصه‌سنه تاریخ مذکوره قدر کیرن اعانه‌لرله منابع مختلفه‌دن حاصل اولان وارداتك یکون عمومیسی ١٤١٩٣٦٩,٠٦ عثمانلی لیراسیدر. کذلك تاریخ مذکوره قدر مختلف سفائن حربیه وتجاریه بدلات مبایعه‌سی واداره مصارفاتی وسائره ایچون وقوع بولان تأدیات دخی ١٢١٢٦٠٩,٧٩ عثمانلی لیراسندن عبارت بولونمقده‌در.

ایکی بوچوق سنه‌لك مساعئ مصروفه‌یه نظراً وارداتك آز اولدیغنده شبهه یوقدر. موجودیت وملیتنی آرتق حس ایدن عثمانلیلق آتیاً شبهه‌سز داها ای نتایج حصوله کتیره‌جکدر.

دونانما جمعیتی قونغره‌سی

دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتنك، کندی شعبه‌لریله حکومت نزدنده مصدق جمعیتلر طرفندن کوندریلن مرخصلردن مرکب اوله‌رق طوپلامنی اصول ایدندیکی قونغره کچن سنه، ایکنجی دفعه اوله‌رق، تموزك آلتنجی چهارشنبه کونی دار الفنون عثمانی قونفرانس صالوننده طوپلاندی. قونغره آغستوسك اون بشنه قدر حال اجتماعده قالارق دونانما جمعیتنك بر سنه‌لك معاملات وحساباتنی تدقیق ایتدکدن صوکرا اداری ومالی مفصل بر راپور تنظیم وکذلك جمعیتك وارداتنك تزایدینه دائر برخیلی مقررات اتخاذ ایده‌رك طاغیلدی.

الحاصل دونانما جمعیتی، بزم مملکتمزده، امثالنه نسبتله ایی تأسس ایتمش واولدقجه حسن اداره صاحبی بر مؤسسهٔ ملیه‌در. بونك معاملاتنك، وارداتنك توسع وتزایدینه عائد معاونتلردن چکینمه‌مك هر عثمانلی‌یه بورجدر. اکر دونانما جمعیتنك برچوق بیاننامه‌لرنده دیدیکی کبی، هر عثمانلی آیده قرق پاره ویرمکی در عهده ایتسه، برقاچ سنه‌ده جسیم بر دونانما صاحبی اولا بیلیردك. بونی دوشونوب اوکا کوره تزیید وتوحید اعانات ایده‌لم.

عثمانلی - ایتالیا محاربه‌سنده

طرفینك قوای بحریه‌سی

عثمانلی - ایتالیا محاربه‌سی هر شیدن اول اوصاف خصوصیه‌یی حائز بر محاربه‌در. یعنی طرفین آنجق بربرده، طرابلس غربده اهمیتلی ونتیجه‌لی بر صورتده چارپیشابیلیرلر؛ باشقه بر یرده چارپیشمالرینه امکان یوقدر. زیرا طرفینك حدودی یوقدر، قوهٔ بحریه‌لری بیننده ایسه آز چوق بر نسبت معقوله بولونمادیغندن بر دکیز محاربه‌سی وقوعه کلمز. دیکر طرفدن میدان محاربه ومصادمه اولان طرابلس غربه، دشمنمز ایسته‌دیکی قدر قوت وامداد کوندره‌بیلدیکی حالده بو بزم ایچون قابل دکلدر. ایشته تورکیا - ایتالیا محاربه‌سنده طرفین محاربینده، بوتون قوتلرینی، بوتون واسطه‌لرینی استعمال ایده بیلمك وایده‌مه‌مك کبی بر غریب حال واردر. بو جهتله بو محاربه استثنائی شرائطی حائز بر محاربه‌در.

طرابلس غرب محاربه‌سنك صفحات بریه‌سنی تفصیل وتشریح ایتمك (سال عسکری) قسممزه عائددر. بو قسمده ایسه حربك جهات بحریه‌سنی تدقیق ایده‌جکز:

عثمانلی - ایتالیا محاربه‌سنده، یوقاریده دیدیکمز کبی، طرفین محاربینی بر دکیز محاربه‌سنه سوق ایده‌جك درجه‌ده طرفین قوتلرنده بر نسبت یوقدر. فی الحقیقه، عثمانلی قوای بحریه‌سی، دور سابقك اوتوز شو قدر سنه‌لك اهمالیله، دوشدیکی خرابیدن هنوز کندینی قورتارمغه چالیشیرایکن ایتالیانك دونانماسی آوروپا دونانمالری آره‌سنده بیله حائز اهمیت بر قوتده بولونیوردی. بو سببله، اعلان حرب اولونور اولونماز، اوصیراده برای زیارت سوریه سواحلنده بولنان عثمانلی دونانماسندن استانبولجه وولایاتجه پك زیاده اندیشه ایدلدی؛ زیرا مشروطیتك اوچ بچق سنه‌سی ظرفنده احیاسنه او قدر صرف همت اولنان وهنوز ضعیف بر فدان حالنده بولنان بو دونانما ملتك کوز بیکی ایدی. دشمنك فائق قوتی طرفندن بو دونانما محو ایدیلیرسه، فقیر ملتك بیك مشکلاتله تدارك ایتدیکی برقاچ میلیون لیراسی ده دکیزه دوکولمش اوله‌جقدی... چوق شکر، خصممزك غفلتندن ویا هر نه سببه مبنی ایسه مسامحه‌سی یوزندن، قورتولارق اعلان حربك اوچونجی ویا دردنجی کونی دونانمامز سالماً چاناق قلعه‌یه کله‌بیلدی. و بو صورتله مستقبل دونانمامزك جکردکی حکمنده اولان کوچوك دونانمامز، بر تهلکهٔ محققه‌دن تخلیص نفس ایتدی. زیرا نه اعلان حربدن خبری ونه‌ده حربه حاضرلغی وار ایدی؛ بز، بحریه‌لیلریمز نه قدر جسور اولورسه‌ق اولالم، دشمنمز بر هجوم ایتسه ایدی، محقق بو کوچوك قوتی محو ایدردی. زیرا شجاعتكده درجهٔ امکانی واردر.

عثمانلی - ایتالیا محاربه‌سنده، بزم دونانمامز هیچ بر ایش کوره‌مه‌یور؛ زیرا بر حربه کیریشمك ایچون یوزده ١٠ قدر بیله احتمال موفقیتی یوقدر. قوتلرك مقایسه‌سندن بو جهت قولایجه آکلاشیلیر. بو سببله عثمانلی دونانماسی ایستر ایسته‌مز چاناق قلعه‌سنده قاپانوب قالدیغندن، ایتالیانلر دکیزلرده اکنه بوینه کزییورلر.

عثمانلی دوننماسنك بحراحمر لیمانلرنده قاچاقجیلرك تعقیبنه مأموراً بولنان برقاچ كوچوك غانبوطی ایله بیروت لیماننده‌كی اسكی (عون الله) قوروتی وبرده آنقره طورپیدوسنی سربستجه بومباردمان ایدەرك تخریب ایله‌دیلر .

**

بزم دوننمامز

الیوم عثمانلی دوننماسی معلوم اولدیغی اوزره ، كچن سنه آلمانیادن آلنان ، اسكی سیستم بارباروس وطورغود رئیس زرهلیلریله، تعمیر كورمش مسعودیه زرهلیسندن، دورسابقده انشا ایدیلن مجیدیه‌وحمیدیه قرووازورلرندن - بو قرووازورلر یكی ایسه‌ده آنجق ساحل محافظه‌سنه یارایه بیله‌جك قدر كوچوكدر - ودوننما جمیتنك كچن سنه مبایعه ایتدیكی درت طورپیدو كچردن وبرقاچ قوروەت ایله عادی طورپیدولردن مركبدر . یعنی بر دوننمانك قیمتنی كوسته‌رەن بویوك سفائندن ، بزم دوننمامزك مالك اولدیغی سفینه‌لر آنجق اوچونجی و دردنجی درجه‌ده‌در . زیرا الیوم دول بحریه‌ده اولا دیره‌دنوت زرهلیلر ، صوكره دره‌دنوت قرووازورلر ، داها صوكره عادی یعنی ۱۹۰٤ سنه‌سندن اولكی موده‌ل اوزره یاپلمش ۱٥-۱٦ بیك طونه‌لق زرهلیلر وصوكره زرهلی قرووازورلر كلیر . بزم دوننمامزك ایلك صیراسنی تشكیل ایدەن باربارس وطورغود رئیس ایسه بوكون آنجق دردنجی درجه‌ده‌در .

اولكی سنه دولت، یونانستانه قارشی اولدقجه مهم برمجبوریت سوقیله، بو زرهلیلری برآز بهالیجه فیئاتله - بهرینی بش یوز بیك لیرایه [بوكبی كمیلر آنجق یوز بیك لیرا درجه‌سنده برفیئاتله صاتلمقده‌در .] - چابوجاق آلیویرمشدی ....

***

ایتالیا دوننماسی

عثمانلی دوننماسنك بوحالنه قارشی ایتالیا دوننماسنك نه حالده بولوندیغنی آكلامق ایچون اعلان حربی متعاقب بر فرانسز غزته‌سنده یازیلان شو مقاله‌یی اوقویالم :

ایتالیا دوننماسی اوروپا قوای بحریه‌سی مانده دردنجی مرتبه‌یی حائز اولسنه رغماً خاطری صاییلیر درجه‌ده قیمت وقوته مالك بولنمقده‌در . صاحب مقاله‌نك افاده‌سنه نظراً ایتالیا مهندسلری انشاآت بحریه خصوصنده اوروپانك برنجی درجه‌ده مهندسلرندن معدود اولەرق بالخاصه كندیلكلرندن یكی یكی موده‌للر اتخاذنده وامر انشاآتده دائما تجددات واصلاحات كوسترمكده ابراز مهارت وموفقیت ایلمكده‌درلر . ایتالیانك اویله اوزاقلرده مستملكاتی اولمادیغی وبوممالك ایچون صحنهٔ مصادمات بحریه همان‌همان كندی سواحلنه منحصر بولندیغی جهتله ، ایتالیا بحریه نظارتی سفائن حربیه‌سنی بونقاط نظردن انشا ایتدیرمشدر . بوندن طولایی سفن مذكوره الیوم حكومتجه قبول وتصنیف ایدلمش اولان اشكال وانواع سفائن ایله تمامی تمامنه قابل مقایسه دكلدر . مثلا ایتالیانك زرهلی كمیلری عمومیتی اعتباریله ، حجم وقطعه‌لرینه نسبةً پك زیاده تسلیح ایدلمش اولدیغی كبی ، زره تخته‌لری‌ده بالنسبه آز وكذا استیعاب ایده‌جكلری كمور مقداری قلیلدر . بناءً علیه بوكمیلر ، علی‌العاده زرهلی سفائن ایله قرووازورلر آره‌سنده برنوع مخصوص تشكیل ایلمكده‌درلر .

الیوم زرهلی عنوانی آلتنده ایتالیانك سكز كمیسی واردركه بونلر ایكیشر ایكیشر عین جسامت وشكلده‌در. بوكمیلرك الك اسكیلری (آمیراغلیو دوسه‌ن-بون)و(ئه‌مانوئه‌ل فیلیبه‌رتو) نامنده‌كی زرهلیلر اولوب هر ایكیسنك‌ده تاریخ تنزیلی ۱۸۹۸ سنه‌سیدر . یعنی ایتالیا فیلوسنك حال فعالیتده بولنان سفائن جسیمه‌سنك الك اسكیلری آنجق اون ایكی سنه‌لكدر . بوایكی سفینه‌لرك حجم استیعابیلری اون بیك طونیلاتو وسرعت سیرلری

ساعتده اون سكز میلدر . تسلیحاتی ایسه ۲٥٤ میلیمترولق درت بیوك طوپدن و ۱٥۲ میلیمترواق سكز و ۱۲۰ میلیمترولق كذا ۸ طوپدن عبارتدر . آنلردن صوكره ۱۹۰۱ سنه‌سنده انشا ایدلمش اولان (به‌نه‌ده‌تتو)و(ره‌ژینامارغه‌ریتا) سفینه‌لری كلیركه بونلرده ۱۳٤۰۰ طونیلاتو حجم استعابیسنده و ۲۰ میل سرعتنده‌درلر ، طوپلری‌ده (۳۰٥) میلیمتره‌لك درت ، (۲۰۳) میلیمتره‌لق كذا درت و (۱٥۲) میلیمتره‌لق‌ده ۱۲ پارچه‌یه بالغ اولمشدر . متباقی درت زرهلی ایسه كرك حجم، كرك سرعت وكرك تسلیحاتجه یكدیكرینك عینی اولەرق ، یالكز شكللری برآز متخالفدر . بودرت سفینهٔ حربیه‌نك تاریخ تنزیلی ۱۹۰٦ سنه‌سیدر . و(ویتوریوئه‌مانوئه‌لو ، رژینائه‌له‌نا ، روما، ناپولی)ناملرینی حائزدرلر . حجملری ۱۲٦۰۰ طونیلاتو ، سرعتلری ۲۰ میل اولوب هربری ، (۳۰٥) لك ایكی پارچه بیوك و۱۲ پارچه‌ده (۲۰٥)لك طوب ایله مسلحدر .

بونلردن ماعدا زرهلیلر میاننده ایتالیانك (دریدنوط) سیستمنده ایلك سفینهٔ حربیه‌سی اولان (دانت آلكیه‌ری) زرهلیسی واردركه تاریخ تنزیلی یكی اولان بوسفینه ، (۱۹٥۰۰) طونیلاتو حجم استیعابی‌یه ، ۲۳ میل سرعته ، اون پارچه (۳۰٥) لك و ۱۸ پارچه‌ده (۱۲۰) لك طوپه مالكدر. ایتالیا مهندسلری بوسفینه‌نك تسلیحاتنده برتجدد كوسترمشلردركه اوده شمدی‌یه قدر متخذ اصولك خلافنده اولەرق . باش وقیچ قوله‌لرینه ایكی یرینه اوچر طوب وضعیدر . سائر (دریدنوط) لرده اولدیغی كبی بونده‌ده بیوك چاپده طوپلرك هپ بردن عین استقامته توجیهی قابل بولنمقده‌در . بوسفینه‌نك تسلیحاتی هنوز اكمال ایدلمه‌مشدر .

ایتالیا بحریه‌سی ، (قرووازور) عنوانی آلتنده اوچ (دریدنوط) دها انشا ایتدیرمشدیركه (قونت دی‌قاوور) ، (جیولیوسه‌زاره) ، (له‌ئوناردی وه‌نچی) نامنی ویریلن بوسفینه‌لرك الك صوككجیسنك رسم تنزیلی كچن قیش ظرفنده اجرا ایدلمشدر . حجم استیعابیلری (۲۲۰۰۰) طونیلاتو ، سرعت سیرلری (۲۲) بچق میل اولان وهربری (۳۰٥) لك ۱۳ پارچه طوپه مالك بولنان بوكمیلرك تجهیزاتی ختام بولدیغی زمان ایتالیا بحریه‌سنك قوتی تضاعف ایتمش اوله‌جقدر .

ایتالیانك ۱۸۸۹ سنه‌سنده ایدلمش و ۱۹۰۸ سنه‌سنده تجدید اولنمش اوچ بیوك سفینهٔ حربیه‌سی دها وار ایسه‌ده بونلرك قیمت حربیه‌لری همان هیچ منزله‌سنده‌در .

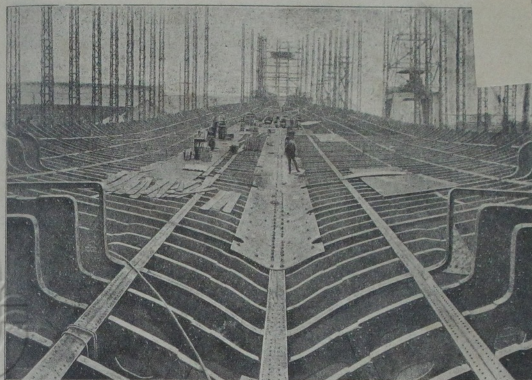
بوسفینه‌لرك جالب نظر دقت جهتلری هربرینك درت دانه (۳٤۳) لك طوپه مالك اولمسیدركه هیچ بردولتك سفائن حربیه‌سی ایچنده بوجسامتده طوپی حای بشقه كمی یوقدر .

زرهلی قرووازورلره كلنجه ، بونلره عائد ارقام ومعلومات بروجه‌آتیدر :

(قارلو آلبرتو) ، (وه‌تور پیزانی) زرهلی قرووازورلری ؛ تاریخ تنزیللری ، ۱۸۹٥ ، حجملری، ٦٥۰۰ طونیلاتو ؛ سرعتلری ۱۷ میل . بونلرك بری طوپجیلق ، دیكری طورپیدوجیلق مكتبلری وظیفه‌سنی كورمكده‌در .

(غاریبالدی) ، (واره‌زه) ، (فه‌روجیو) زرهلی قرووازورلری ؛ تاریخ تنزیللری ۱۸۹۹ ؛ حجملری ، ۷٥۰۰ طونیلاتو ؛ سرعتلری ۲۰ میل ؛ هربری (۲۰۳) لك ایكی و (۱٥۲) لك ۱٤ طوپه مالكدر .

(سان‌جیورجیو)، (مارقو) ، (پیزا) ، (آمالفی) زرهلی قرووازورلری ؛ تاریخ تنزیللری ۱۹۰۸ ؛

بر درەدنوط نصل انشا ایدیلیر (مقالەسنه مراجعت)

جملری ١٠٠٠٠ طونیلاتو . سرعتلری ، ٢٣ میل ، بهری (٢٥٤) لك درت و (١٩٠) لق سکز طوپه مالکدر .

بوندن ماعدا ایتالیا بحریەسنك اون دانه محافظەلی قرووازوری وار ایسەده بونلرك سرعتلری آز اولوب الك یکیلرینك تاریخ تنزیلی ١٨٩٦ سنەسیدر . سکز دانەده (٨٠٠) الی (١٣٠٠) طونیلاتو حجمنده ، (٢٠) الی (٢٢) میل سرعتنده طورپیدو قرووازوری واردر . کوچك سفینەلره کلنجه آنلرده بروجه آتیدر :

٣٥٠ طونیلاتولق و ٢٨ الی ٣٠ میل سرعتنده ٢٣ عدد طورپیدو مخربی ؛

٢٠٠ الی ٣٠٠ طونیلاتولق ٢٨ عدد آچیق دکز طورپیدوسی ؛

٦٢ پارچه (مدافعهٔ متحرکه) صنفنه داخل کوچك طورپیدو .

ایتالیا بحریەسی ٦ عدد تحت البحر سفینەیه مالك بولنیور .

خلاصه ، هنوز تسلیحاتی اکمال ایدلەمش اولان درت پارچه دریدنوط داخل حساب ایدلمزسه ایتالیا حکومتنك قوهٔ فعالهٔ بحریەسی الیوم ٨ زرهلی ، ١١ زرهلی قرووازور ، ١٠ محافظەلی قرووازور و ١٢٧ عددده طورپیدو قسمنه منسوب سفینەدن متشکل بولنیور .

بو سفینەلرك مرتباتنه کلنجه ، افرادك مقداری (٢٣٠٠٠) ه و ضابطانیده (٢١٥٤) نفره بالغ

اولمقدەدر . دونغمانك باش قوماندانی ، قرالك عموجەسی اولان دوقدو (ژەن) در . قرالك عموجەزادەسی دوق (دەزابروز) ده طورپیدو فیلوسنك باش قوماندانیدر .

بر درەدنوت نصل انشا ایدیلیر ؟

سفن حربیه علی الاکثر ماء مخرجی ، یعنی صو اوزرنده دورمق ، قابل اسکان اولمق ، یرندن اوینامق ، مدافعه وایجابنه کورەده تعرض ایتمك ایچون مقتضی اقسام وآلات مختلفەنك ثقلت مجموعەسی ایله تفریق وتمییز ایدیلیر . معین بر تیپده حرب سفینەسنك ایلك پرووەسی استحصال ایچون ، مقصود اولان خواص ومزیاتی جامع اولابیلەجك آلات واقسام مختلفەنك ثقلتی حساب ایتمك لازمدر . بوکاده اثقالك کشف تقریبیسی اطلاق اولنور .

ماء مخرج یکونی اوزرندن والك صوك مودەلده زرهلیلرله قیاس ایدیلنجه انشا ایدیلەجك زرهلینك طول ، عرض ، عمق ، قرینه وسائرەسی تقریبی اولارق تخمین ایدیلیر . بو اساسلر ایله استحصال ایدیلن پلان سایەسنده (پارافین) دن اوفاق حجمده بر مودەل انشا وقرینه تجربه حوضلرنده دور ودراز معاینه ایدیلیر . بو تجربەلر ، زرهلیده شکل نقطهٔ نظرندن اجراسی ایجاب ایدن بعض تعدیلاتی کوستریر . پارافین مودەللردن تعدیلاً الده ایدیلن پلانلر قطعیت کسب ایله انشا آتی درعهده ایتمش اولان مهندسلره تودیع اولونور . پلانلرك مقیاسی علی السویه ١/١٠٠ در . برده دها آز اعتنا ایله تختەدن مودەللر انشا ایدیلیر . . . بونلرده زرهك یرلشمەسی ، طوپلرك مواقعی وتکنەنك لوازمی وسائرەیه دائر اولان تفرعات حقنده کافی درجەده بر فکر ویریر .

فقط ١/١٠٠ اوزرندن چیزیلمش بر مودەل اوزرندن زرهلینك تکنەسی انشا ، مودەلده اوفاق بر یا کلشلك اصلنده ١٠٠ کره بویومەسنی ایجاب ایدەجکی جهتله ، امکانسز اولاجغی ایچون ، زرهلی حجم اصلیسنده مودەل ویا رسم صالونی تسمیه ایدیلن بویوك بر اوطەده چیزیلیر ؛ فقط بو کون انشا ایدیلن زرهلیلر ١٥٠ و ٢٠٠ مترو طولنده اولدیغندن بو درجه اوزون بر صالونه احتیاج واردر . علی الاکثر بویله جسیم بر صالون بولونامدیغندن ، رسم ایکی پارچەیه تقسیم وبری برینك یاننده رسم ایدلمش اولان اقسام ، پلانلرك توافقنه کفایت ایدەبیلەجك درجەده بر قسم ایله یکدیکرینه ربط ایدیلیر .

برنجی صنف بر درەدنوتك بو تدارکات اولیەسی ، پلان ترسیملری ، قیودات مختلفەسی اون آی قدر دوام ایدر و ٥٠٠,٠٠٠ فرانقه مال اولور .

زمانمزده استعمال ایدیلن مواد ابتدائیه عمانده چلیکدن عبارتدر . لوازمك ورودینی متعاقب اقسام مختلفه آیری آیری انشا ایدیلیر . وصوکرەدن قیزاق اوزرنده یرلشدیریلیر . زرهلینك دکزه تنزیلنی تسهیل ایچون ، قیزاغك مائل اولماسی لازمدر . کمینك عمود فقریسی مثابەسنده اولان اومورغەسی اقسام سائرەسندن اول یرلشدیلیر . بعده بربر قبورغه لانەلریده وضع ایدیلوب کمیده بر اشتعال وقوعنده ویا بر قضای بحری حدوثنده بونك یالکز بریره منحصر قالوب اقسام سائرەیه سرایت ایتمەمەسی اسبابی استکمال ایدلمش اولور . کمینك اوکی وآرقاسی یکپاره وغایت مقاومتلیدر . بو اقسامك انشاسی غایت نازك اولوب یرلشەجکی زمان هپ بردن کتیریلوب محللرینه وضع ایدیلیر .

دستکاهلرده اکمال ایدلمش اولان اقسام متمادیاً قیزاق اوزرنده ایشلەین عملەیه کوندریلیر ؛ بونلر اغیر

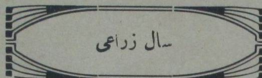
اولان پارچه‌لری ویچلر واسطه‌سیله یرلرینه طاقارلر. انکلیز عمله‌لری قیزاق اوزرنده آیده ١٠٠٠ طونو ایشله‌مکه موفق اولویورلرسه‌ده فرانسه‌ده ٦/٧٠٠ زی تجاوز هنوز قابل اولامامشدر. بوده علی‌الاکثر مواد ابتدائیه‌نك منتظماً یتیشدیرله‌مسندن نشأت ایدر.

زره قاپلامانك ثقلتی کمینك سرعت ویا قوهٔ تعرضیه‌سنده پك زیاده علاقه‌دار اولدیغندن ترقیات حاضره بوبابده‌ده بیوك آثار تکمل کوسترمشدر. ١٨٩٠ ده ٥٥ سانتیمترو قالینلغنده اولان زره‌لر بوکون ٢٥ سانتیمترویی تجاوز ایتمه‌دیکی حالده اسکیلردن دها قوللانیشلی، دها متیندر.

شیمدی‌یه قدر انشا ایتدیکی زره‌لیلر فرانسه دستکاهلرنده درت، آلمانیا دستکاهلرنده اوچ، انکلتره دستکاهلرنده ایکی سنه ظرفنده اکمال ایدلمشدر. بوخصوصده برنجیلکی احراز ایتمش اولان، بارروده (ویکه‌رس) دستکاهلریدرکه: ١٩٠٠٠ طونولاق وانغوآرد زره‌لیسنی ٢٢ ½ آیده اکمال ایده‌بیلمشلردر.

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك

سال زراعی

قسمی

[بوسنه آچدیغمز سال زراعی قسمی‌سنه اثناسنده جمع ایده‌بیله‌جکمز شئون زراعیه ایله معلومات مفیدهٔ زراعیه‌یی احتوا ایده‌جکدر]

دهاش بر نطس آلتی

آمریقاده یکی ایجاد اولونمش سکز دمیرلی بر صبان

آوروپالیلری بحق درین بر حیرت وتقدیره القا ایده‌جك ماهیتده بولونان بو سکز دمیرلی صاپان برعتیقده هنوز مثلنه دکل ، بکزرینه بیله تصادف ایدیله‌مه‌ین دهشتلی بر آلت زرعدر . فرانسه‌نك ، مجارستانك اك نامدار اراضیسنده استعمال ایدیله کلن صاپانلر بو صوك آمریقا ایجادینك یاننده عادی براویونجاغه دونیور .

اك صرب اراضی‌یی بلا پروا یاروب کچه‌ن ، کیجه کوندوز ایشله‌مکدن هیچ حذر ایتمه‌ین ، عینی زمانده سکز مختلف یولده قرق سانتیمترو درینلکده یاره‌لر آچوب طوپراغی باشدن باشه زیر وزبر ایدن بو صاپان بر هکتار اراضی‌یی ، طوپراغك مزاجنه کوره ، اوچ الی یدی فرانغه سوره‌بیلیور ! .. اوقادار اوجوز . چیفتجینك ایسته‌دیکنه کوره هر طرفه کمال سهولتله دونه‌بیلن بووله انکیز آلت زرع ، غازولینله ایشله‌ین بر موتور واسطه‌سیله تحریك ایدلیر ؛ بری استقامتی تعیین ، دیکری ده آرقه‌ده‌کی دمیرلری اداره وظیفه‌لریله موظف ایکی چیفتجی‌ده . ایشك انسانه محول اولان جزئی قسمنی ایفایه کفایت ایده‌ر .

چفتجی لوحه‌سی : بیاض وسیاه ـ آمریقاده لوئیزیاناده بیوك بر چیفتلکده پاموق محصولنك زنجیلر طرفندن دوشیرلمه‌سی

غایت نافذ وپارلاق برکونشك شعاعاتی آلتنده کومور کبی سیاه زنجیلرك ، قار کبی بیاض پاموقلری دوشیرمه‌لری نه قدر شاعرانه برتضاد تشکیل ایدییور ! پاموغك دوشیرلمه‌سی آمریقا زنجی اهالیسی ایچون پك بیوك برحادثه‌در .. شهرلرده بولونان بتون زنجیلر ایشلرینی ، مکتبده بولونان چوجقلرده درسلرینی براقوب چفتلکلره شتاب ایدرلر ! .. قادینلر ، چوجقلر پاموق تارلالرینی بر موعد ملاقات ایدرلر .. چونکه پاموغك دوشیرلمه‌سی صوك درجه قولای بر ایشدر . فقط یازیق ، که لوحهٔ حیاتدن بوشعر لطافتکارده یواش یواش سیلینوب کیده‌جك کبی کورینیور . چونکه بورایه‌ده ماکنه‌لر قاریشارق بوهای وهوی فعالیته خاتمه چکه‌جکدر .. فی الحقیقه ، کچنلرده موجدلردن برینك ، صاپلری هیچ رنجیده ایتمکسزین ، حتی هنوز آچیلمامش اولان دانه‌لره بیله طوقونمقسزین پاموغی دوشیره‌جك برماکنه ایجاد ایتدیکنی ایشتمش ایدك .. اوحالده صوك سنه‌لری تقرب ایتمش اولان بوشعر پرتضادك برتظاهر لطیفنی محترم قارئلرمزه عرض ایچون استعجال ایده‌لم .

بوتون قیش یومورطه یمك ایسترمیسکز ؟

قیشین تازه یومورطه یمك ایچون ، یومورطه‌لری یازدن صاقلارلر . بونك ایچون برطاقم اصوللر موجود اولمقله برابر یومورطه‌لری لذتنی غائب ایتمکسزین صاقلامق اکثریتله ممکن اولاماز ، برچوقلری تماميله بوزولور . برطاقمنك ایسه لذتی وقوهٔ غدائیه‌سی پك چوق اکسیلیر . معمافیه بوكاده چاره وار : أوکزده بوتون قیش متمادیاً یومورطلایاجق اعلا جنس طاووقلر بسله‌یکز . مسئله‌نك بوتون سری . اونلری لایقیله بسله‌مك اصولنی بیلمکده‌در .

ابتدا ایی برجنس انتخاب ایتمه‌لی

طاووقلرکزی سزه سویلیه‌جکمز اعلاجنسلردن انتخاب واونلری ایللك زمانلرندن اعتباراً یومورطلامغه آلیشدیریکز. طاووقلرك کومسلری ویعلری‌ده بو خصوصده غایت مهم بروظیفه ایفا ایدرلر. یومورطلامق ایچون اك ایی ، اك شایان انتخاب طاووقلر طمارلرنده آسیا قانی بولونانلردر ؛ چونکه اونلرك قیشین یومورطلامق خصوصنده بیوك استعدادلری واردر . آسیا طاووقلری آراسنده‌ده بالخاصه « لانغشان » ، « قوشن » و « براهما » جنسلری شایان توصیه‌در . (بزم مملکتمزده هر یرده معروف جنس طاووقلر واردر . بناءً علیه یرینه کوره بونلری آرایوب بولمالیدر.)

لانغشان طاووقلری چوق یومورطلامقله برابر بویومورطه‌لر پك کوچکدر. قوشن و براهمان جنسلری بودرجه‌یه‌چوق یومورطلامامقله برابر هرحالده شایان‌توصیه‌در. سیاه . بیاض ، قورشونی‌رنکلرده بولونان « اورپینغتون » لر ، « فاوروول » لر مختلف جنسلرك برلشدیرلمه‌سندن حاصل اولمش ملز جنسلردر . اقلیم وهوا ایله انسیت‌ری اولدیغی ایچون اك زیاده بوجنسلری انتخاب ایتمه‌لیدر .

قولوچقه‌یه یاتیرمق

طاووقلر قولوچقه اولدقلری وقت آلتلرینه اعلا جنسدن ، تازه ، بوزولمامش یومورطه قویمالی ، وقولوچقه‌یه یاتیریلان‌تاریخ ایله چیقاجق پیلیچلرك نه‌زمان یومورطلایه‌بیله‌جکلرنی حساب ایله‌ملیدر . اقلیم ، جنس ، غدا ، اهتمام بو خصوصده مهم وظیفه‌لر ایفا ایدر . آتیده‌کی لوحه ، قطعی اولمامقله برابر بو خصوصده آز چوق برفکر تخمینی ویره‌بیلیر .

طاووقلر	اساس ومنشأی	جنس
٦ آیده یمورطلایا بیلن	فرانسز اساسندن	هودان، غره‌وکور، بره‌س
٦ آیده یمورطلایا بیلن	اساسی آسیادن کلمه	فاوروول ، اورپینغتون
٥ آیده یمورطلایا بیلن	ایتالیان اساسندن	لوغورن
٧ آیده یمورطلایا بیلن	فرانسز اساسندن	لافله‌ش
٨ آیده یمورطلایا بیلن	خالص اسیا جنسی	لانغشان ، قوشن ، براهما

طاووقلری سمیرتمه‌دن بسله‌مك

پیلیچلر یومورطه‌دن چیقنجه ، اونلری اویله کلیشی کوزل بسله‌مه‌ملیدر . بالعکس بو خصوصه اهتمام ایتمه‌لیدرکه چابوق یومورطلایابیلسینلر. اونلره زمان کهولته واصل اولنجه‌یه قدر قوتلی غدالر ، مثلا خمور وحبوبات ویرملیدر . بو صورتله پیلیچلرده ایرکندن یومورطلامق آرزوسی حاصل ایتمش اولورسکز . طاووقلر عین زمانده آکل‌اللحمدرلر . سکز کونلك بر پیلیچ بوجك ، ات ، حشرات ییه‌بیلیر . کهولته ایریشن برپیلیچ ایسه‌بونلره بابیلیر. هله‌یومورطلایان طاووقلره بوجنس اغدیه الزمدر .

پیلیچلره ویریله‌جك خموری شویولده ترتیب ایتمه‌لیدر : اوچده بر پیشمش پرنج ، اوچده برکپك ،

واوچده بر نسبتنده‌ده قان ویا پیشمش ات علاوه ایتمه‌لیدر . هر خموره هرکون برچوربا قاشیغی ات ویا قان علاوه اولونور. لایقیله اوکوتولمش‌میدیه واستریدیه قابوقلری‌ده ویریله‌بیلیر. طاووقلره ویریلن‌حبوبات یولاف ، مصروبالخاصه‌بوغدای اولمالیدر . بوکا یشیللك ، لحنه ، اوت کبی شیلرده علاوه اولونور .

معمافیه طاووقلره ویریلن غدالرده اونك اشتهاسنی نظر اعتباره آلمالی ، حیوانی سربست‌براقمالیدر.

طاووقلری بسله‌مك ایچون شونصیحتلری ایفا ایدیکز : قیشین یومورطلایاجق طاووقلری سمیرتمه‌دن ایجه بسله‌ملی ، واونلری صیجاق ، هوادار بر کومسده بولوندیرمالیدر . بالخاصه حیوان آخیرلری پك مساعددر . چونکه طاووق ، قیشین یومورطلامق ایچون اك بیوك شرط اولان حرارتی اوراده بولور .

کوبره‌لر

زراعتده قوللانیلان بالعموم کوبره‌لرك عناصر اساسیه‌سی هرکسك معلومی اولدیغی وجهله آزوت ، آسید فوسفوریك وپوتاسدن عبارتدر . حیوان کوبره‌سی بومواددك هپسنی احتوا ایتمکله برابر ، هانکی حیوانانك افراغاتندن عبارت اولماسنه وداها سائر برطاقم شیلره کوره درجهٔ قوتی تخالف ایدر . آسید فوسفوریك اك زیاده ادرارده بولوندیغی ایچین حیوان کوبره‌سنی مواد مرکبه‌سی اعتباریله ناتمام براقمامق ایچون ادرار ایله اسقا ایتمه‌لیدر . کوبره آز اولدیغی وقت تازه اولوب دوردقجه ایی تحولاته اوغرار . معمافیه بوتون فرقلره رغماً وسطی اولارق بیك کیلوغرام کوبره‌ده (٤ ـ ٥) کیلوغرام آزوت ، (٢ ـ ٣) کیلوغرام آسیدفوسفوریك ، (٤ ـ ٥) کیلوغرام پوتاس موجوددر .

کوبره کاسلی وخفیف طوپراقلرده پك چابوق انحلال ایده‌جکندن اوکبی طوپراقلره آز وصیق‌صیق قویمالیدر . آلچیلی طوپراقلرده ایسه اوقدر چابوق ضایع اولماز . برچوق سنه‌لر طایانماسی ایچین اراضی‌یه کلیتلی مقدارده (هکتار باشنه ٣٠,٠٠٠ الی ٥٠,٠٠٠ کیلوغرام) کوبره علاوه ایدلدیکی واقعدر . کوبره‌نك بهر مترو مکعبی (٨٠٠) کیلوغرام ثقلتنده‌در . حیوانات مختلفه کوبره‌لرینك طبیعتی مختلفدر : آت ، اوکوز ، اینك سنوی (١٠٠٠٠) کیلوغرام کوبره ویریر . قویونك ویردیکی کوبره مقداری (٦٠٠) ، طوموز کبی (٨٠٠) کیلوغرامدر .

عضوی کوبره‌لر

علی‌العاده حیوان کوبره‌سندن ماعدا زراعتده قوللانیلان دیکر برطاقم عضوی کوبره‌لر وارکه اونلرده حیوانی ونباتی اولمق اوزره ایکی‌یه منقسمدر . اساسی حیوانی اولان عضوی کوبره‌لر میاننده : افرازات انسانیه ، فلامان کوبره‌سی ، اسماك کوبره‌سی؛ ونباتی اولان کوبره‌لر میاننده : یشیل کوبره‌لر ، بقایای نباتیه معروفدر . تارلالرده برشی اکیلوب محصول آلندقدن صوکرا بوش قالان طوپراغی کوبره‌له‌مك ایچون دیکر برشی مثلا یونجه اکیلیر . هکتار باشنه (٣٠٠٠) کیلو غرام یونجه اکیلدیکی تقدیرده ، او اراضی‌یه (٦٣) کیلو غرام آزوت ، (١٧) کیلو غرام آسیدفوسفوریك ، (١٨) کیلو غرام پوتاس ویرلمش اولور .

علی‌العموم جفتلکلرده کثرتله حاصل اولان بقایای نباتیه وحیوانیه‌یی هیچ برصورتله اسراف ایتمیه‌رك اونلری طوپراقله ، کهرجله وکوبره‌ایله قاریشدیرمالیدر . بوصورتله اك مکمل برکوبره الده ایدلمش‌اولور .

صنعی (کیمیوی) کوبره‌لر

کیمیوی کوبره‌لر موقتاً علی‌العاده کوبره مقامنه قائم اولا بیلدکاری کبی بعضاً عادی کوبره‌ده اکسیك

اولان مواد لازمه‌یی حد کفایتنه ابلاغ ایچین استعمال اولونورلر . عادی کوبره‌نك (١٠٠٠) کیلو غرامنه مقابل (١٠) کیلو غرام فوسفات ، (١٠) کیلو غرام (قلورور دوپوتاسیوم) و (٢٠) کیلوغرام (نیترات دوتاسیوم) استعمال اولنور .

فقط کیمیوی کوبره‌نك اصل وظیفه‌سی علی‌العاده کوبره‌ده اکسیك اولان موادی حد لازمنه ابلاغدر . کوبره‌لر آزوتلی ، فوسفاتلی ، پوتاسلی اولمق اوزره اوچ قسمه آیریلیر .

طرز استعماللری

نه کبی اراضیده ونه کبی شیلر ایچون ناصل کوبره قوللانلمق لازمکله‌جکی مسئله‌سی بوراده حل ایدیله‌میه‌جك قدر اوزون ومهم بر مسئله ایسه‌ده بز بوراده مختصراً اوندن‌ده بحث ایده‌جکز : کلسسز طوپراقلرده عضوی آزوتلی کوبره‌لر استعمال ایتمه‌لی‌در . قوتلی طوپراقلرده عضوی کوبره‌لر غایت یواش اجرای تأثیر ایدر . عمومی بر صورتده دییه بیلیرزکه عضوی آزوتلی کوبره‌لر وعلی‌العاده کوبره‌لر صوك بهارده استعمال اولنملی ، معدنی آزوتلی کوبره‌لرده ایلك بهارده قوللانیلمالیدر . طبیعی ومعدنی فوسفوراتلر اصلا فوق فوسفاتك یرینی طوتمازسه‌ده .وادعضویه‌جه زنکین اولان طوپراقلرده اونك مقامنه استعمال اولونابیلیر .

بالخاصه سولفات دوپوتاسیومی ، بر آز قلورور دوپوتاسیومی ، ماغنزیوم املاحنی حاوی اولان (قاینیت) قوملی خفیف طوپراقلرده وطوربلی یرلرده استعمال اولونابیلیر . سولفات دوپوتاس کلسی آز اولان آلچیلی طوپراقلرده قوللانیلیر . قلورور دوپوتاسیوم ایسه هردرلو طوپراقلرده قابل استعمالدر .

ارباب زراعته بررهبر اولمق اوزره متوسط طوپراقلره اکیله‌جك بعض محصولات ایچین نه کبی ونه مقدار کوبره قوللانلمق ایجاب ایتدیکنی بروجه آتی یازییورز . لکن بونی قطعی عد ایتمیه‌رك یالکز بررهبر مقامنده استعمال ایله‌ملیدر . طوپراغك ، هوالرك ایی ویافنا کیتمه‌سنك‌ده بوخصوصده پك چوق تأثیری واردر . ارباب زراعت بوکا متابعت سایه‌سنده الده ایده‌جکلری نتیجه‌لره باقه‌رق بعضلرینك مقداری‌نی تزیید، بعضلرینی‌ده تنقیص ایده‌بیلیرلر .

پانجار — (مناوبه‌نك ابتداسنده) ٣٠ الی ٤٠ بیك کیلوغرام چیفتلك کوبره‌سی ، ٢٠٠ الی ٣٠٠ کیلوغرام نیترات دوسود ، ٣٠٠ الی ٤٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات .

پاتاتس — قبل الزرع ایجه قاریشدیرلمش ٢٠٠٠ کیلوغرام چفتلك کوبره‌سی ، ٥٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات ، اکمه‌دن اول ١٥٠ کیلوغرام قلورور دوپوتاسیوم ، ٣٥٠ کیلوغرام نیترات دوسود محلولی (محصول چیقارکن) .

قیش بوغدایی — پانجار وپاتاتسدن صوکرا ایلك بهارده ٢٠٠ کیلوغرام نیترات دوسود ، یونجه‌دن صوکرا ٨٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات (آزوت ایستمز) ، اراضی برقاچ سنه دیکلنمش ایسه ٢٠٠٠٠ کیلوغرام چیفتلك کوبره‌سی ، ١٥٠ کیلوغرام نیترات ، ٢٥٠ الی ٣٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات .

ایلك بهار یولافی : (اراضی برقاچ سنه دیکلندکدن صوکرا بغدای اکیلمش اولورسه) ١٢٥ الی ٢٥٠ کیلوغرام نیترات دوسود ، ٢٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات ، طوپلاندقدن صوکرا ٣٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات .

ایلك بهار آرپه‌سی — ٢٠٠ کیلوغرام نیترات دوسود ، ٣٠٠ کیلوغرام فوق فوسفات .

قبا یونجه — ٦٩٠ کیلوغرام فوق فوسفات ، ١٠٠ کیلوغرام قلورور دوپوتاسیوم ، صوکرا هرسنه ایلك بهارده ١٠٠ کیلوغرام قلورور دوپوتاسیوم .

قوقوروز — ٣٠٠ کیلوغرام نیترات دوسود ، ٢٥٠ کیلوغرام فوف فوسفات .

آنقره طاوشانی ، تویلری طارانوب کسیلیرایکن [مقاله‌سنه مراجعت]

حاووچ — (مناوبه‌نك ابتداسنده) ٣٠ الی ٤٠ بیك کیلوغرام کوبره ، ١٠٠ الی ١٥٠ کیلوغرام نیترات دوسود ، ٢٠٠ کیلو غرام فوق فوسفات .

نوخود — ٢٠٠ کیلو غرام فوق فوسفات .

چایرلر — چایرلر هرسنه ایلك بهارده ٤٠٠ کیلو غرام جروف معدنیه و ١٥٠ کیلوغرام قلورور دوپوتاسیوم ویرمه‌لیدر .

اراضی‌یی اصلاح ایچون کیرج‌ده استعمال اولونور . اراضی‌یی هر اوچ سنه‌ده بر کیره‌چله‌مك ایچون متوسط طوپراقلرك بهر هکتارینه ٢٠ الی ٣٠ هکتو لیتره ، قوتلی طوپراقلره ایسه ٣٠ الی ٤٠ هکتو لیتره کیره‌چ ویرمه‌لیدر . بهر هکتو لیتره کیره‌جك قیمتی ٣ - ٤ غروشدن عبارتدر .

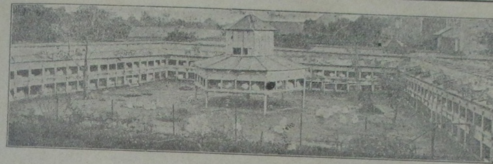
مختلط کوبره‌یی زمان استعمالندن پك آز اول احضار ایتمه‌لیدرکه قوتنی غائب ایتمه‌سون .

ایپك کبی اولان تویلرندن استفاده ایتمك ایچون آنقره طاوشانی [*] بویوتمك

بیاض وایپك کبی نرمین تویلری ایچون آنقره طاوشانلری دینلن جنس آوروپانك وبالخصوص

---

[*] آوروپالیلر تویلری اوزون وکوزه‌ل بر جنس طاوشانه (آنقره طاوشانی) دیورلر ، فقط بوطاوشانك بزم آنقره ایله درجهٔ مناسبتنی بیلمه‌یورز . یالکز شوجهتی اونوتمامه‌لیدرکه آنقره ولایتنك اقلیمی کوزه‌ل تویلی حیوانات یتیشدیرمکده بر قابلیت مخصوصه‌یی حائزدر . آنقره کچیلری ، آنقره کدیلری کبی .

بیاض انقره طاوشانلرینك تكثیرینه مخصوص چفتلكك منظره‌سی

فرانسه‌نك بعض یرلرنده یتیشدیرلمش ، تكثر اولونمشدر . برطرفدن‌ده تكثیرینه غیرت ایدلكده بولونمشدر . دیكر نوع طاوشانلر ، از جمله روس طاوشانلری دینلن جنس‌ده چفتلك حیواناتی صیراسنده بسلنمكده ایسه‌ده بونلرك دریلرندن استفاده اولونور . برطاوشان دریسی ایكی فرانقه قدر صاتلمقده‌در . آنقره طاوشانلری ایسه تویلرندن استفاده اولونمق اوزره یتیشدیرلمكده‌در .

آنقره طاوشانلرینك عمومیتله تویلری بیاضدر . قورشونی ، سیاه تویلیلری‌ده وارسه‌ده بیاضلر قدر مقبول دكلدر . چونكه بیاض تویدن قوماش طوقوندیغی زمان ایستەنیلن رنكه بویانه‌بیلیر . قورشونی سیاه رنكلر ایسه كندی رنكلرنده قالیرلر .

بیاض آنقره طاوشانلری عادی طاوشان قدردر . باشلری بویوجكدر . ارككلری داها تویلیدر . بوحیوانلری تكثیر ایچون ارككلری الڭ چوبك وقوتلیلرندن ودیشیلری‌ده یاورولرینه باقمق ایچون الڭ ملایملرندن انتخاب ایتمه‌لیدر . ارككلر بش - آلتی كیلو ثقلتنده‌درلر .

اولا طاوشانلریكز الڭ ایی جنسدن اولمالیدر . — فائده‌سی آ كلاشلدیغی زماندن بری ایی تعمم ایدن آنقره طاوشانی بویوتمك مسئله‌سنده موفق اولمق ایچون الڭ ایی جنسدن طاوشانلر بولمق لازمدر . بو طاوشانلرك بیاض رنكلی اولانلرینی بالخاصه ترجیح ایله‌ملیدر . بونلر اوتوز قرق فرانغه دوغرو (۱۰۰-۲۰۰ غروشه) آلینابیلیر .

ایی بر آطه طاوشانك اوصاف ممیزه‌سی شونلردر : جسامتی علی‌العاده آطه طاوشانی درجه‌سنده ، كوزلرینك رنكی پنبه اولمق ، قولاقلری بدنه‌سنه نسبةً قیصه بولونمق ، وغایت اینجه ، لطیف تویلرله مستور اولمق ، باشی اینجه ، اوزون بولونمق .

نره‌ده بسله‌مه‌لی ؟

اطرافی دیوارله چوریلمش بر محله سكسان سانتیمترو یوكسكلكنده ، بر صیرا كومسلر یاپمالی ، اكر بر بوقسه كومسلری ایكی صیرا قومالیدر . بو محللر دیشی طاوشانلره مخصوص اولوب اونلرك آلتنده سكسان سانتیمترواق محلده ایكدیش ایدلمش اركك طاوشانلر بارینیر .

اوچ هفته‌لق ، الی اوچ درت آیلق كنج آطه‌طاوشانلرینی دیكر برمحلده عین‌طرزده یاپیلان كومسلرده بسله‌ملیدر . وبو اثناده اركك‌لره دیشیلری آییرمالیدر . تویلری آلنان اركك طاوشانلرك هپسی آیری آیری ودیشیلردن اوزاق كومسلره قومالیدر .

طاوشانلرك تویلرینك پیسله‌نمه‌مه‌سی ، فنا بر رنك آلمامسی ایچون كومسلری فوق‌العاده تمیز بولندیرمالیدر . پیسلك بعض دفعه حتی حیوانی بیله ئولدورور .

انقره طاوشانلرینك نصل بسله‌نیلدكارینی كوسترمك اوزره بونسخه‌مزه بر رسم قویویورز .

ناصل بسله‌ملی ؟

بوحیوانلرك طعامنه فوق‌العاده دقت ایتمك ایجاب ایدر . اونلره قیشین هركون ایكی دفعه یم ویرمه‌لیدر . یه‌جكلری یم شونلردن مركب اولمالیدر : یر الماسی ، پانجار ، حاووچ ، پاتاتس ، كپك ، یولاف ، ملوث اولمامق شرطیله سبزه بقایاسی .

یاورو چیقارمش دیشیلره كونده اوچ دفعه یم ویرمك ایجاب ایده‌ر .

تویلری ناصل آلمالی ؟

تویلرینی آلمق ایچون ایكدیش ایدلمش اولان اركك طاشانلری ترجیح ایتمه‌لیدر . طاوشانلری دمیردن بر طاراقله هراون بش كونده برایچه طاراملیدر . آنقره طاوشانی اوچ آیدن درت آیه قدر برمدتده ایپك حاصل ایدر . موسمه باقمقسزین هر ایكی آیده بر اونلرك تویلرینی قیرپمالیـدر . یالكز قیشین حیوانی پك چیریل چیپلاق براقمامالیدر .

تویلری ایی آلمق ایچون ، حیوانی آرقه طرفدن طوتوب كمال اهتمامله طارادقدن صوكرا تویلری صول الله طوتوب صاغ الله دقتلی بر صورتده كسمه‌لیدر .

تویلری آلدقدن صوكرا ایچی كاغد دوشه‌لی مقوا قوطولره قویمالی ، وحشراتدن وقایه ایچون بر آز نافتالین ویا كافوری علاوه ایله‌ملیدر .

تویلر نه‌یه یارار ؟ قیمتی نه‌در ؟

آنقره طاوشانلرینك تویلری ۱۸-۲۰ سانتیمترو قدر اوزار . اینجه وخفیف تویلری داها قیمتداردر . بوتویلرك كیلوسی ۲۵-۴۰ فرانقه قدر صاتلمقده‌در . بو تویلر انكلتره وآمریقا وقاناداده پك مقبولدر . اوراده ایشله‌نه‌رك (آنغوراتین) دنیلن معتبر برقوماش نسج ایدلمكده‌در . طاوشان تویلرندن اعمال اولنان قوماشلر پك اینجه ویوموشاق اولدیغی كبی وجودی سائر قوماشلردن زیاده صیجاق طوتمقده‌در . بوجهتله روماتیزمالی ذواته توصیه اولونمقده‌در . طاوشان تویلرندن الدیوه‌ن وچوراب‌ده اعمال ایدلمكده‌در . آوروپانك بیوك قاپلیجه‌لرنده آنقره طاوشانلری تویلرندن ظریف صورتده اعمال ایدلمش فانیله‌لر ، فانیله دونلر صاتلمقده وتداوی ایچون قاپلیجه‌لره كیده‌نلر بونلره پك زیاده رغبت كوسترمكده‌درلر .

آنقره طاوشانلری تویلری ایچون صنایعده اوقدر طلب وارمش‌كه الیوم بوطاوشانلردن آلنان تویلر احتیاجه كفایت ایتمه‌مكده ایمش . بوسببله طاوشانلرك تكثیرینه غیرت اولونیور ؛ بزده طورمایالم .

هرزمان اعلا منطار یمك ایچون

أولرده منطار تارلاسی

اولرده مخزنك برقسمنی منطار تارلاسی حالنه قویمق پك فائده‌لی برشیدر . بالخاصه صیفیه‌لرده وكوجوك شهرلرده تازه منطار بولمق غایت مشكل اولدیغی جهتله اویله یرلرده بوقولای ، بسیط تدبیره مراجعت پك فائده بخش اولور . آشاغیده توصیه ایده‌جكمز تدابیر بسیطه‌یه رعایت سایه‌سنده هركس كندی خانه‌سنده دائما تازه ونفیس منطار بولوندورمغه موفق اولور .

ناصل بر محل لازمدر ؟

منطار یتشدیرمك ایچون شرط اساسی ، لوشجه فقط صحی یعنی تعفندن آزاده برمحلك موجودیتیدر .

اوراده‌كی حرارتك مقداری (۱۲ الی ۲۲) درجه بولونمالی وجریان هوادن قطعیاً مصون اولمالیدر. بوخصائصه مالك اولان هریر برمنطار تارلاسی اولا بیلیر .

مواد ابتدائیه

منطار یتشدیرمك ایچون لازم اولان مواد ابتدائیه شونلردر : آت كوبره‌سی ، منطارك تخمی دیمك اولان بیاض قسمی ، و منطار تارلالرینی ستر ایده‌جك كلسلی طوپراق .

كوبره‌نك احضاری

منطار یتشدیرمك ایچون قوللانیلاجق كوبره. تازه، وفضله مقدارده ادرار ایله مشبوع اولمالیدر. زرع ایدیله‌جك منطارك مقداری نه‌قدرجزئی اولورسه اولسون، هرحالده برمترو مكعبی كوبره احضارایتمك لازمدر. چونكه كوبره بو مقداردن آشاغی اولورسه منطار لایق درجه‌ده نمو ایده‌مز . درت مترو طولنده ، اللی سانتیمترو یوكسكلكنده برمحله برمترومكعبی كوبره قونولور واهتمام اولنورسه ۱۵ الی ۳۰ كیلوغرام منطار الده ایدیله‌بیلیر . بومقدار آنجق ایكی الی اوچ آیده نشو نما بولور .

كوبره‌یی اول امرده آچیق برمحله قویارق اوراده تقریباً برآی قدر براقمالی وایكی دفعه موقعنی دكیشدیرمه‌لیدر . كوبره‌یی برمترودن فضله یوكسك اولمامق شرطیله طبقه طبقه ییغمالی‌در . كوبره‌نك هر طبقه‌سی لایقیله اوفالاتمالی ، كوبره درونده صمان ، پاچاورا كبی مواد اجنبیه قالمامالی‌در . بو كوبره ییغینی آیاقله چیكنه‌ملی وكنارلرینی طیرمیقله تطهیر ایتمه‌لیدر . بویله‌جه میدانه كلن كوبره ییغیننه باغچوانلر « تخته » نامی ویریرلر .

تخته‌لر بویله‌جه وجوده كلدكدن سكز كون صوكره ، تخته‌نك بعض محللرنده بربیاضلق مشهود اولور ، اوزمان كنارلرده‌كی كوبره‌یی قاریشدیره‌رق اورتایه واورتاده‌كیلری كنارلره نقل ایتمه‌لی ، ویابس اولان جهتلری صولامالیدر .

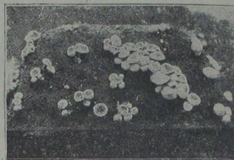
كوبره تكرار بیاضلانمغه باشلادیغی زمان بو عملیات یكیدن باشلانیر ، آرتق او زمان كوبره تمامیله پارچالانمش ، اوفالانمش، ایچنده‌كی صمان دانه‌لری اهمیتسز برحال آلمشدر . بواثناده كوبره ییغیننده بركوف قوقوسی انتشار ایدر .

منطار تارلالرینی ناصل حاضرلامالی ؟

بواثناده ، منطار زرعی ایچون مختلف جسامتده ومختلف شكللرده تارلالر، یعنی «تخته»لر استعمال ایتمه‌لیدر. محل زرعك بویوكلكنه كوره منطار تارلالری هرجسامتده یاپیلابیلیر .
منطار تخته‌لرینك اوزرینه وضع ایدیله‌جك كوبره ییغیننك قالینلغی آلتمش سانتیمترو اولورسه كافیدر . بوندن فضله‌سنك هیچ برلزومی یوقدر .

نه‌جنس منطار زرع ایتملی؟

یتیشدیریله‌جك منطارلر ایچون اك زیاده پاستورا نستیتوسنك توبلری ایچنده محفوظ منطارلری ترجیح ایدیكز . اصطفایه اوغرادیلمش، كرپیچ شكلنده منطار بیاضنی‌ده استعمال ایده‌بیلیرسكز .
درت مترو طولنده برمحله یكرمی عدد كرپیچ كفایت ایدر . اونلری زرع ایتمه‌دن بش آلتی كون اول مخزنده تارلالرك بولوندیغی محله قویمالیدر. او، نه‌وقت منطاره خاص اولان رایحه‌یی اكتساب ایدرسه اووقت استعمال ایتملیدر . كرپیچلری ۱۵ سانتیمترو طولنده و ٤ ـ ٥ سانتیمترو اكنده پارچه‌لره آییروب تارلالرك اوزرنده‌كی كوبره‌یه درت بش سانتیمترو قدر كومه‌لیدر .

تخته‌نك اوراسنده بوراسنده چیقمغه باشلامش منطارلر

آلتمش سانتیمترو قطرنده برتارلا « تخته » اوزرینه ایكی صیره اولارق منطار قویمالی وآره‌لرنده ۱۵ سانتیمترو قدر برمحل براقمالیدر . منطارلر بوصورتله زرع اولوندقدن اون كون قدر صوكرا نبته ونموه باشلار . اووقت هنوز نبته باشلامامش اولانلری نشوونما بولانلرك مقامنه وضع ایدیكز . سكز كون صوكرا منطارك بیاضی یكیدن میدانه چیقار ؛ اوزمان اونك اوزرینه برسانتیمترو كثافتنده برطوپراق طبقه‌سی وضع ایتمه‌لیدر .

كوبره‌نك فائده‌سی

منطارك جنسنی اصلاح ایچون ساحهٔ مزروعه‌نك هرمترومربعنه اون بش غرام فوسفات ، قاربونات ، یاخود نیترات دوپوتاس علاوه ایدیكز .
منطارك زرعندن تقریباً برآی صوكرا ، اولا برایكی ایری منطار ظهور ایدر وبراز صوكرا اونك اطرافنده مینی مینی منطارلر نشو ونما اولور .
بومزرعه‌لرك قوهٔ انباتیه‌سنی تزیید ایچون مخزن درجهٔ حرارتنده بولونان صوایله اونلری صولامالی ، وبوصویك ۱۰ ـ ۱۲ كیلوسنه اون بش غرام نیترات دوپوتاس علاوه ایتمه‌لیدر .
بوصورتله بش « تخته » احضار ایده‌جك اولورسه‌كز، بوتون سنه‌یه یه‌جككز منطاری تدارك ایده‌بیلیرسكز .

برزیلیاده قهوه زراعتی.

برزیلیادن ، یاخود سه‌ن‌پولدن بحث ایدوب قهوه مسئله‌سی حقنده سوز سویله‌مه‌مك عادتا احتمالك خارجنده‌در ؛ قهوه زرعنك وهله الده ایدیلن نتایج عظیمه‌نك آلدیغی اهمیت عموم انظار تتبع وتجسسی برزیلیانك (فازه‌ندا) لرینه اماله‌یه مجبور ایدییور .

قهوه آغاجی ارتفاعی ۳ الی ٥ متروبی كچمه‌ین وكرك یاپراقلری، كرك هیئت عمومیه‌سیله دفنه آغاجنی، چیچكنك شكل ورایحه‌سیله‌ده پورتقال اغاجنی آكدیران برنباتدر . آنجق چیچكنك قوقوسی پورتقال چیچكنكندن دها آز تأثیرلیدر . میوه‌سی اوكجه قرمزی ، صوكرادن قهوه رنكنه چالان ایكی دانه‌دن مركبدر ... قهوه آغاجنك غرابتی عین زمانده هم میوه‌سنی ، همده چیچكنی طاشیماسنده‌در ؛ فقط بوحالك ایجاب ایتدیكی برشی واردركه اوده محصولی عینی درجه‌ده كماله ایرمش ایكن اقتطافی ایتمك قابل اولامادیغی‌در . لایقیله ودائرهٔ انتظامده دوشیرمك ایچون عینی موسمده آلتی یدی دفعه مشغول اولمق لازم كلیر ؛ حالبوكه الده ایدیله‌بیلن استفاده بوكلفت ومصرفه تقابل ایتمز . بوسببله دفعةً دوشیریلن برقهوه‌دن اوفاق ویووارلاق دانه‌لی اك آغر نوعدن ایله یدأیدی مختلف نوعلر الده ایدیلیر . بونلرك هر بری‌ده بالطبع آیری آیری فیئاتلرله صاتیلیر .

فقط بومختلف نوعلرده قهوه‌لر آوروپایه كلوب تجار مغازه‌لرینه كیرنجه‌یه‌قدر بونلری بری برینه قاریشدیروب غریب برخرمن یاپمق وبوسایه‌ده فضله برتجارت تأمین ایتمكدر ؛ حالبوكه بوتحریفاتده اودرجه ایلری كیدیلیوركه ، قهوه‌یی قاوورولمش هندبا ، یانمش انجیر ویا قاوورولمش یولاف ایله خلط ایتمك برمجبوریت حالنه كیرییور .

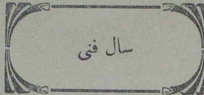

برەزیلیادە قهوە زراعتی : قهوە طوپلاندقدن صكرە اوڭچیلوب قالدیرلماسی (مقالەسنه مراجعت)

آوروپادە ، سانتوس قهوەلرینی بویوك بر شهرت وستایش ایله قبول ایدەن كبار صالونلرندە برەزیلیا قهوەسنك فنا بر اسمی واردر . حالبوكه هر درلو خرمندن آزادە اولمق اوزرە برەزیلیا قهوەخانەلرندە ایچیله بیلەن اوجوز وخرج عالم بو قهوەلر آوروپادە غایت فاحش فیئاتلرله الدە ایدیلن پارلاق اسملی قهوەلردن كرك صافلق ، كرك رایحه نقطهٔ نظرندن . قات قات انفعدر . بو قهوەلرك ، اعصابی هیچ بر صورتدە متحسس ایتمەدیكنیدە آیریجه علاوە ایدەرز . برەزیلیادە استعمال ایدیلن قهوە فنجانلری اوروپانك بیوك فنجانلرندن بر خیلی اوفاق ایسەدە هر بر برەزیلیا لینك كوندە لااقل بش آلتی قهوە ایچمەسنه باقیلیرسه هر حالدە اعصابه ، مضر بر صورتدە تأثیر ایتمەدیكی ادعا ایدیلەبیلیر . . ذاتاً بیك درلو كئول ایله یالكز اعصابی دكل ، معدە وحتی دماغلرینی زیروزبر ایدن اوروپالیلرك قهوە وتوتوندن بو درجه تلاش ایتمەلرینی ایضاح ، قولای بر شی دكلدر .

كچن سنەلر قهوە زرعندە باش كوسترمش اولان فضلەلغك تأثیر مشئومی پیاسه اوزرندە كندینی حس ایتدیرمش . عرضك نسبتسز فضلەلغی ، قیمتلری دهشتلی بر مقیاسدە دوشورمش وسەن پول ایالتنك الك بیوك منبع ثروتی قورودور كبی اولمش ایدی ... برەزیلیا حكومتی اقتصادیونك از هر جهت اعتراض وتقبیحینه معروض قالاجق اولان وفقط ثروت ملەیی حمایهٔ پك نافع بر طرزدە خدمت ایدەن بر معاملەدە بولوندی . یكیدن قهوە زرعنی منع ایتدیكی كبی ، پیاسەدە موجود اولوب تنزل فیأتی داعی اولان قهوەلری كه مقداری تقریباً سكز میلیون چوواله بالغ اولیوردی ـ حكومت نامنه صاتون آلوب آنبارلرندە حفظ وپیاسەدە حس ایدلەیەجك صورتدە تدریجاً میدانه چیقاردی . بو سایەدە رسمی بر سوسیالیزم اجراسیله قهوە زراعتنك بهمه حال اوغرایه بیلەجكی بیوك بر فلاكته سد چكمش اولدی .

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك

سال فنی

قسمی

[بر سنەلك شئون فنیەیه دائر الدە ایدە بیلدیكمز خبرلر ایله معلومات مفیدهٔ فنیەیی جامعدر]

نره‌دن كلوب نره‌یه كیدییورز ؟

كوكلرده نه‌لر وار ؟

— سقوط عوالم —

بورژ رصد خانه‌سی مدیری « آبه‌م. رو » نك برمقاله‌سندن مترجم :

فضانك نامتناهی بوشلغی ایچنده‌كی بیكلرجه ، میلیونلرجه عالملر آراسنده بزم كره‌مزده دونوب دوریور . نظرمزی هر نه طرفه چویرسه‌ك شعشعه پاش بیكلرجه كونشلر كورییورز . سمایه باقدیغمز زمان كمال مشكلات ایله كوردیكمز بعض اوفاق یلدیزلر وار : ایشته ، ممكن اولوبده ارضمزدن میلیارلرجه كیلومترو مسافه‌لك بریره كیتسه‌ك و كونشه اورادن باقسه‌ق عین منظره‌یی كورورز . قوزموغرافیانك بوكونكی ترقیاتی منسوب اولدیغمز منظومهٔ شمسیه‌نك فضاده‌كی عوالم نامتناهیه آراسنده بر ذره‌قبیلندن اولدیغنی بزه اثبات ایدییور .

كونش فضاده متمادیاً حركت ایدركن ، اطرافنده بولونان كندندن داها كوچوك بعض یلدیزلری‌ده حركت ایتدیریرده بز او یلدیزلره «سیاره» نامنی ویریرز . بزم كونشمزك اطرافنده اونكله برابر حركت ایدن سكز سیاره واردركه اونلرده : عطارد ، زهره ، ارض ، مریخ ، مشتری ، زحل ، اورانوس ، نپتون سیاره‌لریدر .

عجبا بو منظومهٔ شمسیه دیكر كوكبلره نظراً نره‌ده‌در ؟ میلیارلرجه سنه‌لردن بری دورایدن كونش توابعیله برابر نره‌یه كیدییور ؟ عجبا دیكر كوكبلرله هم آهنك اولارقمی سیاحت ایدییور ؟ یعنی یول آرقداشلری وارمی ؟ ایشته قوزموغرافیا علمی بزه بو سؤاللرك جوابنی ویرییور .

جملهٔ كوكبیه‌مز

هیئتشناسلر تلسقوبلرینی ایلك دفعه اولارق قبهٔ سمانك شعله‌دار كورونن جهتلرینه توجیه ایتدكلری وقت سماده برچوق حقیقی جملهٔ كوكبیه‌لر موجود اولدیغنی كوردیلر . دب اكبر ، دب اصغر جملهٔ كوكبیه‌لری یعنی برجلری بوكا كوزل برمثالدر .

اكر بز بو برجلردن برینه كیده‌رك اورادن تلسقوبله جملهٔ شمسیه‌مزه باقاجق اولسه‌ق ، نه كورورز؟ اولا آكلارزكه بزم كونشمزی بوجملات كوكبیه‌یی تشكیل ایدنلردن بریدر . بز بوفضاده یالكز دكلز ، بزمله برابر یوروین یعنی عین جملهٔ كوكبیه‌یه منسوب اولان بش آلتی یوز كونش داها واردر . بونلرك هپسنك كندینه كوره حركتلری اولمقله برابر هیئت مجموعه‌لریله برلكده طبق طبور مهاجره كبی عین جهته كیتمكده‌درلر . بزثانیه‌ده یكرمی كیلومترو سرعتله ایلریله‌دكجه بواثناده دیكر كونشلره چارپمامز احتمالی یوقدر . زیرا آرامزده‌كی مسافه ، بو مصادمه‌یی منع ایده‌جك درجه‌ده بویوكدر . بزم منظومهٔ شمسیه‌مزه الك یقین كوكب ایله منظومه‌مز آراسنده‌كی مسافه ، ارض ایله شمس آراسنده‌كی مسافه‌دن (٢٨٠,٠٠٠) كره داها بیوكدر . بزم منظومهٔ شمسیه‌مزك منسوب اولدیغی جملهٔ كوكبیه اعضاسندن بعضیلرینك ضیاسی بزه آنجاق (٤٦) سنه‌ده واصل اولا بیلیر . حالبوكه فضایه نسبتله بومسافه هیچدر .

مبنای كائنات

شیمدی ، هیئت شناسانك اوچیوز سنه‌دنبری حلنه چالیشدقلری مهم برمسئله قارشیسنده یز . هركیجه سماده كوردیكمز كوكبلرك طرز توزعلرنده بر قانون مخصوص وارمیدر ؟ یوقسه بو خصوصده تصادفمی اجرای حكم ایدییور ! اكر بر قانون مخصوص وارسه او حالده بز نره‌ده یز ؟ كونشمز فضانك هانكی نقطه‌سنده‌در : نره‌یه ایلریله یور ؟ كوزل بر قیش كیجه‌سی قبهٔ سمایه باقدیغمز وقت ، باشمزك اوزرنده عادتا برطاق تشكیل ایدن « كهكشان » ی كورورز . اكر ارض شفاف اولسه ایدی ، بوطاق ضیادارك سمایی برقوشاق كبی احاطه ایتدیكنی مشاهده ایدردك . آزچوق منتظم اولان بوضیادار یولده پارلاق بولوطلر ، مظلم فتحه‌لر واردر ؛ وبونك دائرهٔ امتدادینك ثلثی ایكی قسمه آیریلیر .

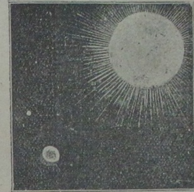

(سوبیه‌سكی) قوسی دنیلن جملهٔ كوكبیه‌دن بر كهكشان نمونه‌سی . بو رسمده سیاه چیقان قسملر دخی میلیارلرجه یلدیزلر و كونشلرله مستورایسه‌ده ، بعدمسافه جهتیله ، المزده‌كی آلات مكملهٔ رصدیه‌یه رغماً لایقیله فوطوغرافیسی آلنه‌مامقده‌در .

مبناسی بویله بر تخالف عجیب عرض ایدن بوكهكشان عجبا نه‌كبی موادن متركبدر ؟ اوكا بر تلسقوبله توجیه نظر تدقیق ایده‌جك اولورسه‌ق اوزرنده برچوق یلدیزلر موجود اولدیغنی كورورز . سماوی فوطوغرافلرده بزه بو نتیجه‌یی ویرییور . فقط كنارلره كلدكجه یلدیزلرك كسب ندرت ایده‌رك بالخاصه قطبلرینه دوغرو بوسبوتون آزالیور .

بوطرز تشكل ، بویوك هیئت شناس « هرشل » ك كائناتی برآز یاصیلانمش ومیلیونلرله یلدیزلری حاوی برقرص شكلنده تلقی ایتمه‌سنه سببیت ویرمشدر . منظومهٔ شمسیه‌مزی بووضعیتك همان اورته‌سنه وضع ایده‌جك اولورسه‌ق . كورمش اولدیغمز مناظر عجیبه‌یی شرح وایضاح ایتمش اولورز .

شعاع بصریمز بوقرصی یوقاریدن آشاغی ، كثافتنی تعقیباً قطع ایتدیكی زمان پك آز كوكبه تصادف ایدر . وبویله‌جه یلدیزلر بربرینی تعقیباً مشهوداولدیغندن بری ، هرطرفی محیط حقیقی برقوشاق موجود اولدیغی حسنی ویریر . بوفرضیه جداً پك مهم اولمقله برابر قطعی ومقرر دكلدر ؛ چونكه كهكشانك حتی عمومی اولان بعض خصوصیتلرینی بیله ایضاحه كفایت ایتمز . مثلا اونك بعض محللرده‌كی شعشعهٔ فوق العاده‌سی بوفرضیه ایله اصلا ایضاح اولوناماز .

کونش ، ارضمز و قمر

آندرومه دسحاب مضیسی

[اشبو سحاب مضینك قطعه‌سی ، بزم کونشمزدن ٢٣٢ قاتریلیون دفعه بویوکدر . بزم کونشمزایسه کرهٔ ارضدن ١٣٠٠٠٠٠ دفعه بویوکدر. آرتق جسامت خارق‌العاده‌سنی مقایسه ایدیکز .]

سحاب مضیٔ حلزونیمز

شمسك ، حلزونی‌الشکل برسحاب مضیٔ وسیعك مرکزنده اولدیغنی الك اول آکلایان « پروقتور » در. فقط اواثناده « فوطوغراف سماوی » هنوز موجود اولمادیغی ایچون فضاده‌کی سحاب مضیلر لایقیله طانینامیوردی. بن ، مسافات کوکبیه‌یی و « شیه‌ن دوشاس » جملهٔ کوکبیه‌سنك صورت تشکلنی تدقیق ایدرك بوشکلی برازاصلاح ایله بوتون کائناته تطبیق فکرینه دوشدم .

مرکزدن چیقان اقسامدن بری « اغل » و « قاسیوپه » برجنه تمایل ایده‌رك « غران‌شیه‌ن » برجنك براز اوته‌سنده ختامپذیر اولدیغی کبی ، دیکر برقسمده « قرووا دوسود » برجنه دوغرو ایلرلیه‌رك « سازیته‌ر » و « سینی » برجلرینه دوغرو دونیور .

کواکب سائرهٔ مجهوله

کونش ایله سیاره‌لرینی « سینی » و « ناویر » برجلرینی بربرینه الحاق ایدن برقطر اوزرینه موضوع عد ایدنجه ، کهکشانك بوتون مناظر ظاهریه‌سنی الده ایتمش اوله‌جغز . اشغال ایتدیکمز بوموقعدن حقیقی برنطاق کواکبه نکران اولاجغز که اونلرك الك یقینی بزه آلتی یوز سنه‌لك برمسافه‌ده‌در . « سه‌فه » طرفنده‌کی طبقهٔ کواکبی کچه‌رك بشیوز ، سکز یوز سنه یورورسه‌ك ، بزه الك یقین کوکبه واصل اولامایز. فضایی‌مصور فوطوغرافیلرمزك قید ایتدیکی نقاط بعیدهٔ مضیئه‌یه دخول ایچون بیك آلتی یوزسنه اوچمامز ایجاب ایدر .

فقط عجبا الك صوك ، الك بعید کواکبه واصل اولدقمی ؟ فوطوغرافلرمزك اوبژه‌قتیفلری فضانی بوتون فسحتیله کوسترەبیلیورمی ؟ کوردیکمز الك صوك کوکبلرك ماوراسنده یکی عالملر ، یکی کوکبلر ، یکی کردابلر دها یوقمی ؟ برعلم مثبت اولان قوزموغرافیا بوسؤاللره اصلا جواب ویره‌مز. چونکه بونلر برطاقم مجهولات وسرائردن عبارتدر .

کونشك ابتداکی شکلی

کرهٔ ارضك مایع ناری حالندن یاواش‌یاواش چیقوب تشکله باشلاماسی . [کرهٔ ارض ابتدا مایع ناری ایدی ، صوکره مرور زمانله صوغوغه واوزرنده ، رسمده کورولدیکی کبی آطه‌جقلر تشکله وبونلر بربرینه اتصال‌ایدوب ، واسع برقابوق پیدا اولمغه باشلادی ...]

خسوف وکسوف نه‌در ؟

کرهٔ ارض ، شمسك اطرافنده ثانیه‌ده یکرمی کیلومترو سرعتله دونرکن پیکی ، تابعی اولان قمری‌ده کندیسیله برابر سوروکلر . فقط قمرده برطرفدن ارضك اطرافنده دونمکله برابر دیکر طرفدن‌ده کندی اطرافنده دونر . ایشته بوحرکات مختلفه سببیله بعضاً قمر ، ارضك آرقه طرفده براقدیغی کولکه‌سی ایچندن کچرکن کونشدن اقتباس ضیا ایده‌میه‌رك قاراریرکه بوکا خسوف « آی طوتولماسی » دینور . بوحادثه صیق صیق وقوعه کلیر ، وارضك ظلمتده بولونان طرفندن مشاهده اولونور .

بعضاًده ارض ، شمس ، قمر برحذایه کلیرلر وقمر شمس ایله کرەمز آراسنه کله‌رك قرص شمسی نظرلرمزدن اخفا ایدرکه بوکاده کسوف « کونش طوتولماسی » دینور.

کسوف جزئی وکلی

قمر ، قرص شمسی اکثریا تمامیله قاپامیارق یالکز برقسمنی اخفا ایدرکه بوکا کسوف جزئی دیرلر . علم نقطهٔ نظرندن بوحادثه‌نك مهم برقیمتی یوقدر . فقط کسوف کلی اولور ، یعنی قمر قرص شمسی تماماً قاپارسه اوزمان بوحال شایان تدقیق برماهیت آلیر. زیرا شمسی احاطه ایدن ایکی خفیف ، غازی ، عمومیتله نامرئی ایکی ظرف اواثناده مشهود وقابل تدقیق اولور .

« قروموسفر » وَ « قورون »

قروموسفر ، شمسك مرکز اندفاعات غازیه‌سیدرکه یوکسکلکی درتیوز بیك کیلومترویه قدر رسیده اولور. بوطبقه کسوف کلی اثناسنده آزچوق منتظم برصورتده مرئی اولور. « قورون » یعنی تاج دینیلن شی ایسه برنوع هالهٔ مضیئه‌درکه آنجق کسوف کلی اثناسنده مرئی اولور. هیئت شناسلر هرعصرده آنجق برکره اونی تدقیقه فرصت بولابیلیرلر . اونك شکلی شمسك فعالیتنه مربوط وبناءً علیه زماندن زمانه متحولدر .

كسوف كليلرك ندرتی

كسوف كلی غایت نادر واقع اولدیغی كبی زمان امتدادی ده پك آزدر. مثلا پارسده شیمدی یه قدر آنجق ایكی دفعه ، « ١٦٥٤ » و « ١٧٢٤ » سنه لرنده كسوف كلی واقع اولمشدر .

تكون عوالم

فضا حقنده

فضاده ، اثیرك سینه سنده متمادیاً حركت ایدن ، دونوب دولاشان میلیونلرجه كواكب قارشیسنده اكثریا غیر اختیاری اولارق دوشونورز : بو كوكبلر نره دن كلیور ؟ عجبا بردست غیر ماهر اونلری مسامحه كارانه برصورتده آتوب طاغیتدیمی ؟ اونلر دائما بو كوردیكمز شكلده می ایدیلر ؟

فضاده كوردیكمز هر یلدیز ، بزم منظومهٔ شمسیه مز كبی برمنظومهٔ شمسیه در . هر شمسك اطرافنده سیاره لری ، توابعی واردر . عجبا بو منظومات بعیدهٔ شمسیه ناصل تشكل ایتدی ؟

بوكا جواب ویره جك علم « قوزموغونی » یعنی « علم تشكل عوالم » در . كیمیانك وسائر علومك ترقیسی سایه سنده پك چوق ایلریله ین بو علم بو خصوصده ممكن مرتبه مقنع جوابلر ویرمكده در . « بكره ل » ، « كوری » ، « رامزه ی » كبی علمانك كشفیاتی بو خصوصده پك چوق یاردیم ایتمشدر .

جملهٔ كوكبیه لر و سحاب مضیلر

صاف ، بولوطسز بر كیجه ده ، سمانك اوته سنده بریسنده مضی و بیاض برطاقم لكه لر ، بولوطلر كورورزكه بر دوربینله باقدیغمز تقدیرده بونلرك برطاقم كوكبلرك برلشمه سندن حاصل اولدیغنی آكلارز . فوطوغراف سماویله ضبط وتثبیت اولونان بوشیلره « جملهٔ كوكبیه » دیرلر .

بعضاده بولكه لره ، بولوطلره باقدیغمز زمان اونلر میاننده یلدیزلره تصادف ایتمه یز . ایلك دفعه بوكا دقت ایده رك ، اونلرك واسع كتلات غازیه دن عبارت اولدقلرینی وجملهٔ شمسیه لرك بونلردن تشكل ایتدیكنی آكلایان ، مشهور هیئت شناس « هرشل » در . ایشته بونلره ده « سحاب مضی » دیرلر .

سحاب مضی ناصل برشیدر ؟

سماده كوردیكمز الك كوزل سحاب مضی « آندرومه د » نامنده اولانیدر . بونی ایلك دفعه (١٦٢٢) سنه سنده كورن « سیمون مارەن » اونی بر قویروقلی یلدیزه بكزه تمشدی . علم هیئت حاضره ، فوطوغراف سماوی سایه سنده اونلرك بنیه سنی آكلامغه موفق اولدی .

سحاب مضیلرك منظره سی ، عمومیتله ، آز چوق یكدیكرینه صیقیشمش حلقه لری آكیریر . بونلر ، او مهیب وعظیم كتلات غازیه آراسنده تشكله چالیشان برطاقم عالملردر .

بعض ارقام

آندرومه د سحاب مضیسندن بزه ضیانك ورودی ایچون اون طقوز سنه لازمدر . ضیانك ثانیه ده اوچیوز بیك كیلو مترو سرعتله ایلرلدیكی دوشونولورسه اونك درجهٔ بعدیتی حقنده برفكر الده ایدیلیر . یكی هیئت شناسلرك حساباتنه كوره اونك قطری « ٧٥١٦ » میلیار كیلو مترودر . بزه اوك اوزاق اولان نپتون سیاره سندن ضیانك ورودی ایچون درت ساعت لازمدر . حالبوكه بو ضیانك آندرومه د سحاب مضیسنی باشدن باشه مرور ایده بیلمه سی ٢٩٠ كونه وابسته در .

كثافت طبیعی بیك كره دها جزئیدر . فقط بو حال ، مذكور سحاب مضینك كونشدن (٢٣٢) قاتریلیون كره دها آغیر اولماسنی منع ایتمز . حالبوكه شمسده بزم كره مزدن ١,٣٠٩,٠٠٠ كره دها آغیردر .

معمافیه بو برشی كلدر . « اوریون » اسمنده كی دیكر بر سحاب مضی « آندرومه د » دن پك چوق دها بویوكدر . لكن هنوز اوننك حقنده معلومات كافیه یه دكلز .

كرهٔ ارضك تشكلندن واوزرنده كی (قشر) یعنی قابوق حیواناتك یاشامه سنه صالح برحاله كلدكدن صوكرا برطاقم عجیب ، ایری جاناورلر حیات بولدی ، یاشادی وصوكرا دها مكمل شیمدیكی حیوانلر خلق اولندی . رسممز ایلك جاناوارلردن (ایختیو زور) اسمی ویریلن بالق جنسندن برجاناواری تصور ایتمكده دركه ، طبقات ارضیه ده بوزولمامش ومحفوظ برحالده اله كچیریله بیلن بو مستحاثه الیوم پارس حیوانات موزه سنده محفوظدر .

سحاب مضیلر ، تكون عوالم

بو خصوصده شیمدی یه قدر برچوق نظریات سرد اولونمشسه ده علومك ترقیات حاضره سی اونلرك عدم كفایه سنی میدانه چیقارمشدر . ابتدای امرده هر طرفه یكنسق برصورتده انتشار ایدن ماده یواش یواش مراكز مختلفهٔ كثافت اطرافنده تجمع ایتمش ، وبو مركزلردن هر بری مسافه داخلنده كی وضعیتیله كندی شكلنی تعیین ایله مشدر . كتله یاواش یاواش مركزده دها كثیف برحال آلمش ومستقبل سیاره لرك اساسی دیمك اولان درجهٔ ثانیه ده كی كتله لر ، اومركزی چكردكك اطرافنه داغیلمشدر . بو تحولات نه كبی قوانینك تحت تأثیرنده وقوع بولیور ؟ علم تشكل عوالم بونی ده بزه ایضاح ایدییور .

متمادیاً عالملر وجوده كلیور !

بر سحاب مضیدن بر منظومهٔ شمسیه وجوده كلمه سنی ایضاح ایچون ، قانت ولاپلاس بر طاقم نظریه لر درمیان ایتمشلردر . فقط علم هنوز بو درجه ترقی ایتمه مش اولدیغی ایچون ، مذكور نظریه الیوم نظر اعتباره آلینا ماز . پك مشهور اولان بو نظریه یی شرح ایده لم : لاپلاس دائره وی بر كتلهٔ غازیه دن عبارت بر سحاب مضی تصور ایتمش ، وبونك حركت نتیجه سنده یاصیلانه رق اوندن بر طاقم حلقه لر انشعاب ایتدیكنی یعنی بو صورتله كونشدن سیاره لر وجوده كلدیكنی ادعا ایله مشدی . اوكا كوره الك بعید اولان نپتون كونشدن ایلك اول تشعب ایتمش ، اونی متعاقب صیراسیله دیكرلری ده وجوده كلمشدی . سیاره لرك اطرافنده كی پیكلر ومثلا قمرده بو صورتله تشكل ایتمشدی .

تلسقوپلر سایه سنده سمانك لایقیله تدقیقی وفوطوغراف سماوینك خدماتی بو نظریه یی رد ایتمه مزه سببیت ویرییور . المزه قوتلی بر تلسقوپ آلوب معلوممز اولان (٢٠٠٠٠٠) سحاب مضی یی تدقیق ایده رسه ك بو خصوصده دها ایی معلومات آلابیلیرز :

اول امرده بوینوز شكلنده برچوق سحاب مضیلره تصادف ایده جكز . اونی متعاقب حلقه لری یكدیكرینه دها چوق مربوط ، وحلقه لر اوزرنده كتله لر تشكلنه باشلامش دها اسكی سحابلر كوره جكز . نهایت نامحسوس برچوق تحولات متمادیه ایله وجوده كلمش مضاعف كوكبلر منظورمز اولاجق . یعنی مهم

برسیه بکزه‌ین التماعات حقیقیهٔ ضیائیه ایله کوکبلر آراسنده برچوق صفحات مختلفه نمونه‌لرینه تصادف ایده‌جکز . براوورمانده کشت وکذار ایدن برنباتات عالمی ، اواورمانده ناصل مختلف سنلرده نباتاته تصادف ایدرسه ، بزده فضاده اویله‌جه صفحات مختلفهٔ عوالمه نکران اولاجغز .

نره‌دن کلیورز ؟

بزم منظومهٔ شمسیه‌مزك منشأ واساسی . فضاده‌کی دیکر منظومه‌لرله توأمدر . یعنی یووارلاق بر سحاب مضی صفحات مختلفه‌دن کچه کچه نهایت منظومهٔ شمسیه‌مزك حال حاضرینی وجوده کتیرمشدر .

شوصوڭ سنه‌لرده موسیو فای وقولونل دولیفونده‌س نامنده ایکی هیئت شناس ، منظومهٔ شمسیه‌مزك کچیردیکی صفحات مختلفه‌یی تدقیق ایده‌رك بوخصوصده ایی معلومات ویرمشلردر. بالخاصه قولونل دولیفونده‌س قوانین ریاضیه‌یه تبعاً ، بو سحاب مضی دینیلن غاز کتله‌سنك یاصصیلانمغه مجبور اولدیغنی میدانه قویمشدر : او اثناده مواد اصلیه‌نك مهم بر قسمی مرکزه کیده‌رك شمسی تشکیل ایتمش ومتباقیسی ایسه یاواش یاواش حلقات شکلنی آلارق . تکاثف واسطه‌سیله ، سیاره‌لری تولید ایتمشدر. اڭ بیوك اولان « ژوپیتر » ایلك اول تشکل ایلمش واواثناده کونش ایله برلکده کوزل بر کوکب مضاعف منظره‌سی عرض ایله‌مشدر . اونی متعاقب یاواش یاواش اڭ اوزاق اولان نپتون ، اورانوس ، وکتله‌یه داخل اولامایان حلقه‌سیله زحل، بشنجی اوله‌رق ارض واونی متعاقب زهره ، عطارد وجوده کلمشلردر .

برکوکبك مکامل، یاشلی بر حالده بولونماسنك صرف تاریخ تولدندن منبعث اولدیغنی ظن ایتمك خطادر. اوفاق کره‌لرده صوغومق دها چابوق وجود پذیر اولور . نته‌کیم مریخ کره‌مزدن صوکرا طوغدیغی حالده اوندن دها اختیار کورونیور . قمر وسیارات سائره‌نك پیکاری حقنده‌ده عین مطالعه واردر .

منشأ عوالم حقنده‌کی نظریات سالمه یاواش یاواش تأسسه باشلیور . ایلریده ، علومك ترقیات عظیمه وجدیده‌سی سایه‌سنده مستقبل هیئت شناسلر بو خصوصده دها برچوق حقایق کشف ایده‌رك ، اسرار خلقته نفوذه چالیشاجقلردر .

متکلم سینه ماتوغراف

فونوغرافك مخترع مشهوری . ادیسون ، اون‌بش سنه‌لك تدقیقات وتعمیقاتنك ثمراتنی اقتطافه دسترس اولامادی، لکن (غومون) نامنده متفنن برفرانسز اون‌سنه‌دن‌دون اولمایان برسعیك مکافات قیمتدارینه نائل اولمشدر .. بری آمریقاده ، دیکری اوروپاده اولمق اوزره عینی ترقی بدیعه‌کاری آرایان بو ایکی عالم متبحرك آماجکاه تدقیقاتی عجب نه‌دن عبارت ایدی ؟ . وهلهٔ اولاده برخیال ، برسراب ظن ایدیله‌بیلن وفی‌الحقیقه اویله ظن ایدلمش اولان برشی ... ایکی ایجاد عظیمی جمع صورتیله آتیلاجق بیوك ، پك بیوك برخطوهٔ ترقی !. فوطوغراف ، وفونوغرافی توحیدایله سینه ماتوغراف لوحه‌سی اوزرنده سوز سویله‌ین برینه برطرفدن‌ده دوداق حرکاتی یاپدیرمق . اڭ طبیعی واڭ دقیق اوضاع وحرکاتی ویردیرمك !...

ایشته موسیو غومون رقیبنی پك کریده براقارق بونتیجه‌یه دسترس اولمش ، عمان‌ده جانلی تابلولر ، سیار ومتکلم انسانلر تمثیل ایتمشدر .. فوطوغراف‌ده‌دها ترقی‌ایدوب بوسینه‌ماتوغراف اشخاصنه برده رنك طبیعی ویرمك قابل اولدیغی زمان بوکون بزی بدیعه‌لریله تسخیر ایدن صنعتکارلری ، قونفرانسلری ونطقلری ایله نشر حقایق ایله‌ین ادبا وخطبایی‌اڭ نافذ ، اڭ جانلی موسیقی تقریر وآهنك واوضاعندن هیچ برشی غائب ایتمکسزین ، اولاد واحفاده یتشدیروب نقل ایتمك بیله دائرهٔ امکانه کیره‌جکدر .

متکلم سینه ماتوغراف
خطیب کندی حرکاتنی کوریور ، عین زمانده کندی سوزلرینی دیکلیور .
[مقالهٔ مخصوصه‌سنه مراجعت]

موسیو غومونك اقتحامنه مجبور قالدیغی مشکلاتی برآز تدقیق ایده‌لم :

اولا : سینه‌ماتوغراف وفونوغراف آره‌سنده بروحدت زمان تعیینی .

ثانیاً : صدانك اولدتجه اوزاق برمسافه‌دن اخذ وقبولی ...

ثالثاً : صدایه برثروت زائده اعطاسی ..

بواوچ مشکل ایچنده اڭ قولای قابل‌اقتحام اولانی برنجی ، یعنی (وحدت زمان) در . بری برندن بیوك برمسافه ایله تفریق ایدلمش وهربری آیری برقوهٔ محرکه ایله تحریك اولونمش ایکی آلت ایچون

وحدت زمان ، استحصالی غیر قابل بر نتیجه‌در. هرایکی قوهٔ محرکه آره‌سنده تحدث ایدن آز چوق سرعت فرقلرینه‌ك توالی وتزایدینی منع ایچون برچاره بولمق ایجاب ایدر . پروفه‌سور قورن مسافات بعیده‌ده فوطوغراف آلمق ایچون فوطوغرافی آلان وویره‌ن مرکزلر آره‌سنده وحدت زمانی هراسطوانه‌نك فاصلهٔ حرکتی ایله الده ایده‌بیلمشدر . بوراده ایسه کرك سینه ماتوغرافی ، کرك فونوغرافی وصل ایدن جریانلر هپ عینی قوهٔ محرکه‌دن نشأت ایتدیکی ایچون مسئله بردرجه دها ساده‌لشمش دیمکدر .

بوسوزلردن هیچ برمشکلك عدم وجودیتی فکری وارد خاطر اولماسین : صدایی آلان فونوغرافی صفحهٔ بیضایه یقین ، ضیایی نشر ایدن آلتی ایسه بالعکس اوصفحه‌دن اوزاغه قویمق مجبوریتی موتورلرك تأثیر متقابلنی اولدقجه اشکال ایتمشدر . صدانك اعاده‌سنده اصلنده‌کی شدت وقوت باقی قالابیلمك ایچون فونوغرافك اصلنده‌کی سرعتی محافظه ایتمه‌سی یعنی سینه‌ماتوغرافك حرکاتنك فونوغرافك حرکاتنه تابع طوتولماسی ایجاب ایدیور .

ضیانك ثانیه‌ده ٨٠ کیلو مترو ، صدانك ایسه آنجق ٣٤٠ مترو قطع ایتدیکی دوشونولدکده بومشکلك نزاکتی تمامیله تعین ایدر . بومحذوری رفع ایچون فونوغرافی سینه‌ماتوغرافدن ، برثانیه‌نك اوتوزدرتده برینه مساوی برزمان اول حرکته کتیرمك تدبیری دوشونلمشدر . بومدتك نه قدر مشکل التعیین اولدیغی ایسه آشکاردر .

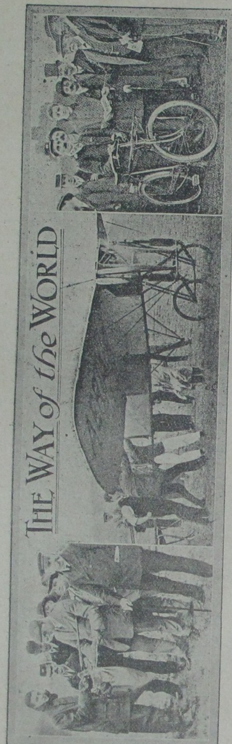
صدانك اوزاقدن اخذ وقبولی‌ده پك چوق مشکلاته مصادف اولمشدر : میقروفونلرله شدت وقوتی آرتدیریلان تیاترو پارچه‌لری ویا اورکسترو موسیقیلری بوراده تعقیب ایدیلن غایه‌یه قطعیاً توافق ایتمز . برانسانك سسی فونوغرافه کیرنجه اساساً یاری قوتنی غائب ایتدکدن صرف نظر ، اللی سانتیمترو اوزاقدن آرتق هیچ ایشیدلمز حاله کیره‌ر .. حال بوکه فونوغراف آلتنی متکلمك اللی سانتیمترو یقیننه کتیرمك سینه ماتوغرافده فونوغراف آلتنك‌ده کورونمه‌سنی ایجاب ایده‌جکندن بوکا هیچ امکان یوق ایدی .. اوحالده موسیو غومون اولا فونوغرافه صدایی قید ایتمه‌یی ، صکره‌ده آقتور و اوضاع واطوار لازمه‌یی یاپدیروب سینه‌ماتوغرافه‌ده یالکز بواوضاع واطواری قید ایتدیرمه‌یی تصور ایتمشدر .. فقط انسانك عینی ثانیه‌ده هپ عینی حرکاتی تمامی تمامنه تکرار واجرا ایتمه‌سی امکانسز اولدیغندن بوده آیریجه داعئ مشکلات اولمشدر .. موسیو غومون فونوغرافك غشای معدنیسنی برقاچ درلو تبدیل ایله نهایت صدایی اخذ ایچون پارشومندن معمول غشالری ، صدایی اعاده ایچون‌ده میقادن معمول غشالری ترجیح ایلمشدر .

صدانك تزیید قوتی ایچون اولا کنیش آغزلی بورولره ، تدریجاً تعدیلات واصلاحات اجراسیله‌ده جرات صوتیه‌یه ، تضییق ایدلمش هوایه مراجعت ایدلمشدر. صدانك قوتنی تزیید ایچون اهتزازات صوتیه‌یی غشانك دیبنده بر جریان هوایه معروض قیلمق کفایت ایدر. آلتك ایکی تقسیماتی اولماسی‌ده تزیید قوته آیریجه مداردر . بواصوللری برقات دها اصلاح ونائل تکمل ایتدیکی محقق اولمغله برابر موسیو غومون هنوز بونقطه‌لری مکتوم طوتوب آنجق فنون اقاده‌میسنه تودیع ایده‌جکی ممهور بر ظرفك رسماً قرائتی متعاقب مکتسبات فنیه عدادینه ادخال ایتمك ارزوسنده بولونمشدر .

* * *

مرکبسز طبع

« تکنیقل وورلد ماغازین » نام انکلیز مجموعهٔ فنیه‌سی کچن سنه‌کی نسخه‌لرندن برنده یکی براختراعدن بحث ایدیورکه بو، کوتنبرغ زمانندن بری طبع صنعتنده وجوده کتیریله‌بیلن الك بویوك تجددی تشکیل ایده‌جکدر. بو اختراع ده ، مرکب استعمال اولنمقسزین طبع ایلمك اصولنه عائددر .

بیوك برموفقیت مدنیه : انکلتره‌ده ایلك هوا پوسته‌سی — رسمده کوریلن طیاره، کچن صوك بهارده (هه‌نده‌ن) ایله (ویندسور) آراسنده‌کی ١٩ میللك مسافه‌یی ١٠ دقیقه‌ده قطع ایده‌رك پوسته چانطه‌سنی نقل ایلمشدر . صولدن اعتباراً صره‌سیله؛ ١ آئه‌روپلانجی (میستر ج. هامل) ایلك پوسته چانطه‌سنی استصحاب ایدیور . ٢ پوسته چانطه‌سنی حامل طیاره یوله چیقمق اوزه‌ده‌ر . ٣ (ویند سور) پوسته مدیری طیاره ایله واصل اولان ایلك مکتوبی تسلیم آلیور .

تقریباً بر سنه مقدم بر انکلیز مهندسی لابوراتوارنده چالیشیرکن ، تصادف اثری اوله‌رق ، بر معدن پارچه‌سی اوزرنده طوران بر کاغد طبقه‌سنه بر سکه طوقوندیرمش ؛ مکر بومعدن پارچه‌سی غیر مجرد بر الکتریق تلی ایله تماسده ایمش. سکه‌یی قالدیردیغی زمان اوزرنده‌کی مضروب یازیلرك سیاه رنکده ، کاغدك اوزرینه طبع اولندیغی کمال حیرتله مشاهده ایتمش و طالعك کندیسنی پك جالب مراق و براختراع مواجهه‌سنده بولندیردیغنی کورمش .

فی الحقیقه بو بر اختراع ایدی : مرکبسز طبع ایتمه‌نك یولنی کوستریوردی . وقعه‌یی خبر ویرن انکلیز مجموعه‌سنك افاده‌سنه کوره بویکی اصولك عملی تطبیقی شیمدی بولنمشدر . مخترعك اعمال ایلدیکی ماکنه ، خاموریته بعض مواد کیمویه خلط اولنمش بر نوع کاغد قوللانمقده‌در . ماکنه قوللانیلیرکن ، حرفاته تماس ایدن سیلیندیرلر ، شیمدیکی ماکنه‌لرده اولدیغی کبی مرکبله مملو اسطوانه‌لره دکل ، الکتریق جریاننه معروض اسطوانه‌لره تماس ایدر. کاغد طبقه‌سی ایسه بوسلیندیرلر ایله الکتریق جریاننه مربوط دیکر معدن صفحه آره‌سنده صیقیشدیریلیر وجریان الکتریقی برندن اوبرینه بو کاغد واسطه‌سیله کچر . ناظم وظیفه‌سی ایفا ایدن حروفاتده ، الکتریق جریانك مروریله ، کاغده طوقوندقلری محلده سیاه ایزلرینی انطباع ایتدیررلر .

کاغدك خاموررنده‌کی موادك وناظم وظیفه‌سنی ایفا ایدن معدنلرك انواعنه کوره بو ایزك رنکی تبدیل اولنه بیلیر. حتی علائم سماك هررنکنی استحصال ایتمك . هر رنکده مطبوعات وجوده کتیرمك ممکن ایمش .

بو یکی اصولك فوائدی غیر قابل انکاردر . امر طبع دها چوق تمیز اولور . حالبوکه شیمدیکی طبع اصولنده لزومی مقدارده مرکبك قوامنی بولمق پك کوجدر . صوکره‌ده کاغدك تلف اولمسی ، لکه‌لر ، پیسلکلر وقوعی کبی محاذیر مرکب استعمالندن نشأت ایدر .

دیکر طرفدن الکتریق واسطه‌سیله کاغد اوزرنده وجوده کتیریلن ایزلرك ینه الکتریق استعمالیله امحاسی ممکن ایمش . شو حالده بر دفعه طبع ایدیلن کاغدلردن ، لدی‌الحاجه تمیز کاغد اوله‌رق تکرار استفاده اولنور .

نهایت بو یکی اصول سایه‌سنده پك زیاده سریع طبع ایدیله بیله‌جك ایمش .

بونلرك هپسی کوزل سوزلر ایسه‌ده « تکنیقل وورلد » ك افاداتنك نه درجه مقارن صحت وحقیقت اولدیغی جای سؤالدر .

بر طیاره‌جینك حکایه‌سی

ابتدا ناصلدی ؟

بوندن تقریباً اون سنه اول ، طیاره‌جی اولمق ایچون برطاقم اوصاف وطبایع مخصوصه‌یه حاجت واردی . انسانلر هواده قوشلر کبی اوچمق ایچون هنوز ایلك تجربه‌لرینی اجرا ایتمکده ایدیلر . طیاره‌جیلکك آتیسی ، استقبالی حقنده عادتا معنوی بر اعتقاد واطمئنانه مالك اولمایانلر ، قارشیلرینه چیقان موانع عدیده‌یه قارشی اصلا تحمل ایده‌میورلر ، تشبثلرندن فراغته مجبور اولیورلردی . کندی عقللرنجه هواده اوچمغه ، عالم هوائیده ادعای غالبیت ایتمکه قالقیشانلره عادتا مجنون نظریله باقیلیوردی . بوکونکی طیاره‌جیلرك بوکونکی موفقیات عظیمه‌یه مظهر اولاجقلری حتی بر خیال شکلنده بیله خاطرلره کلمیوردی . بو سطرلرك آن تحریرنده تقریباً یدی سکز سنه اول ، (١٩٠٤) ده طیاره‌جی اوله‌رق بندن باشقا زواللی فربه‌رله غابریه‌ل ووازه‌ن وارنست آرقده آقون واردی .

کندی منابع ثروتلرندن باشقا هیچ بر معاونته ، هیچ بر یاردیمه مظهر اولامایان او زمان طیاره‌جیلری ، اوچمغه مساعد بر یر بولمق ایچون بالذات تحریاتده بولونمغه مجبور ایدیلر . بو تحریات اویله ظن ایدلدیکی کبی قولای اولمیوردی . بالذات بن بویله بر محل بولمق ایچون « برق » ایله « قاله » آراسنده ، بوتون مانش دکزی بوینجه برقاچ آی اوتوموبیلله دولاشمغه مجبور اولمشدم ؛ اوزون وزحمتلی بر کشت وکذاردن صوکرا بیاض برون وسیاه برون آراسنده اوفاق بیاض برون نامیله معروف قوملق بر محل بولدم . مواد لازمه‌یی شمندوفرله بورایه جلب ایده‌رك دوستلرم وعائله‌مله وداعلشدقدن صوکرا ایکی رفیقمك معاونتیله آلت طیرانمی احضار ایتدم . آرتق روزکاره انتظار ایدییوردم . فقط اوندن هیچ بر اثر یوقدی .

هوانك بو سکونتی طیاره‌جیلك خصوصنده‌کی تشبثاتمی ایجه اشکال ایتدی . صوك بهاری بکله‌یه‌رك دها مکمل بر آلت طیرانله ینه تجربه‌لر اجرا ایتمك ایستدم . فقط روزکار ینه یوقدی . بویله‌جه بر ایچوق آی بوش یره بکله‌دکدن صوکرا باشقا بر اصول بولدم : قوملق اوزرنده آلت طیرانمی اوتوموبیله چکدیرییور ، عادتا اوکا بر اوچورتمه حالنی آلدیرییوردم .

هله صوکنجیسی پك مهلك اولان برطاقم سقوطلردن صوکرا ، آلتمك تماميله فنا اولدیغنه حکم ایده‌رك یرینه باشقا سیسته‌مده دیکر بر آلت یاپمغه قرار ویردم . ایشته (١٩٠٤) ده بو صورتله طیاره‌جی اولونا بیلوردی ؛ طیاره‌جی اولمق ایسته‌یه‌نك قلبنده ده‌رین ، صمیمی بر اعتقاد واطمئنان بولونمالیدی .

بوغیرتلر ، بو تجربه‌لر نتیجه‌سنده نهایت قابل استعمال وقابلیتدار ترقی آلتلر وجوده کتیرلدی ، اونلر سایه‌سنده طیاره‌جیلکك بوکونکی ترقیاتی وجود پذیر اولدی . فی‌الحقیقه ، طیاره‌جیلکك ترقیسنه ایلك چوق مطمئن بولونانلر بیله بو سرعتی مأمول ایتمیورلردی . بوکونکی آنه روپلانلردن برینك ماشمك اوزرندن کچدیکنی کوردیکم زمان ، آلتی سنه اولکی حال ایله بوکونکی حالی دوشونه‌رك کندی کندیمه رؤیا کوروب کورمدیکمی صوریوردم .

بوکونکی طیاره‌جیلك

انسانلرك بالعموم موانع طبیعیه‌یی رفع ودفع ایده‌رك عادتا قوشلر کبی اوچمغه ، دکزلری طاغلری قنادلریله کچمکه موفق اولدیغی بویله بر زمانده ناصل طیاره‌جی اولونا بیلیر ؟ اوچان ، هواده کزه‌ن آدم بر قلاغوز اولمالیدر . قلاغوز ناصل کمی‌یی لیمانه ادخال ایدرسه ، بوکونکی طیاره‌جیلرده اونلر کبی هوانك مائی دکزلرنده کزمکه آلیشمش ، تجربه کورمش ، نظرلری کسکین ، عزمکار ومتین اولمالیدر . بویله بر قلاغوز مزایاسنه مالك اولانلر طیاره‌جی اولمق ایچون اوزون مدت اوغراشمغه مجبور دکلدرلر . علی‌العاده برآدم برآیده امتحانتی اعطا ایدوب طیاره‌جیلك مأذونیتی آلا بیلیر . طبایع ممتازه اصحابی ١٠ الی ١٢ کونده بوکا موفق اولورلر . فرانسه‌ده میخانیك وطوپوغرافیا کبی دروس لازمه اوقونارق طیاره‌جی یتیشدیره‌ن متعدد مکتبلر واردر . اسفار هوائیه بوسبوتون تهلکه‌سز دکلدرلر ؛ علی‌العاده . بالونلرك ایلك زمانلرده نه‌قدر قربان ویردیکنی دوشونمه‌لیدر . مع‌مافیه بالونجیلغك متعدد سالکلری اولدیغی کبی همان هیچ بر قضاده واقع اولمامقده‌دور . مساعی دائمه‌مزله متمادیاً ترقی ایتمکده اولان طیاره‌جیلك ، بر کون کله‌جك ایلك تهلکه‌سز ، ایلك امین بر واسطه حالنه کیره‌جکدر .

یارینکی طیاره‌جیلك

طیاره‌جیلك علیهنده طبعاً بدبین یاراتیلمش آدملرك مطالعاتنه باقمایالم ؛ اونلر مقدما اوتوموبیلله شمندوفرك ده یورومیه‌جکنی ادعا ایتمشلردی ، حال حاضرده بوکا قارشی توجیه ایدیلن ایلك مهم اعتراض تهلکه‌سیدر . بونی تدقیق ایده‌رسه‌ك ظن ایدلدیکی قدر مهم اولمادیغنی کورورز . بوکونکی وسائط فنیه ایله ، طیاره‌جی احتیاط وبصیرتله حرکت ایتمك سایه‌سنده پك چوق قضالرك اوکی آلینابیلیر . شیمدی المزده بولنان آلتلر ایلك زمانده‌کیلرله مقایسه ایدیله‌جك اولورسه پك صاغلام ، پك تهلکه‌سز قالیر . فقط اونلرك دها خفیف اولمالری و دها مهارتله قوللانیلمالری ایجاب ایدییورم . بصیرتدن ، احتیاطدن محروم آدملر طیاره‌جیلك ایتمه‌ملیدرلر ؛ چونکه موتلرینه سببیت ویریرلر .

بلکه‌ده یارین ، تخیلکرده‌مز اولان او مکمل موتور وجوده کتیرلدیکی وقت هرکس هیچ قورقادن طیاره‌جی اولا بیلیر ؛ بر دوستکز سزی شیمدی ناصل آرابه‌سنه آلیورسه ، او زمانده طیاره‌سنه آلارق کزدیره بیله‌جکدر . یردن قالقدیغکزی حس ایدر ایتمز قلبکزه یاواش یاواش بر حس امنیت کله‌جکدر . زیر پایکزده اولرك اوزاندیغی ، نهرلرك اینجکلی بر شرید کبی تمادی ایتدیکنی کورونجه لطیف بر مستیٔ تلذذ دویاجقسکز . کورمیه‌رك یالکز حس ایتدیککز سرعت سزی فوق‌العاده ممنون ایده‌جکدر .

صوکرا باشکز اوزرنده‌کی بلوطلر ، مناظر سماویه قلبکزه یکی حسلر ویره‌جکدر . صوکرا محل عزیمتکزه عودت ایده‌رك هیچ صارصیلمادن یره ایننجه آرتق امین اولکز ، سزده طیاره‌جی اولدیکز دیمکدر .

صولرك تعقيم وتصفيه‌سی

امراض ساریه‌نك اكثریتله ملوث . غیر صاف صولر ایله انتقال وانتشار ایتمكده اولماسنه مبنی صولرك میقروبلردن تخلیص وتصفیه‌سی اهمیت عظیمه‌یی حائز اولدیغی معلومدر .

بو خصوصده شمدی‌یه قدر پك چوق ذوات متخصصه چالیشمشلر وساحهٔ تطبیقاته متعدد اصول تطهیر وتصفیه قویمشلر ایسه‌ده هیچ بری حقیله پراتیك اولمق مزیتنی حائز دكلدر .

بونك ایچون باقتریولوژیخانهٔ بیطری مدیر دوقتور رفیق بكله معاونی دوقتور رفیق صبری بك بومهمه‌یی، باخصوص اردوی عثمانینك یمن كبی ممالك حاره‌ده صاف منبع صولری بوله‌میه‌رق متعفن میاه راكده‌دن شدت عطش مناسبتیله شرب ایتمكده اولدقلرینی نظر دقت وحمیته آله‌رق میقروبلردن صولری كمال سهولتله تجرید ایده بیلمك ایچون كچن سنه بسیط وپراتیك بر اصول تصفیه ترتیب ایتمشلردر كه الیوم اوردومزجه بو اصول تطبیق ایدلمكده‌در. اولبابده‌كی لایحهٔ فنیه‌یی اهمیتنه بناءً بالاقتباس درج ایدییورز :

« قولرا ، حمای شبه تیفو Fièvre Typhoide ودیزانتری Dysentérie كبی مستولی ووخیم امراضك عاملی اولان میقروبلر ایله بعض طفیلاتك یومورطه‌لری صولره قاریشه‌رق صولرك اكثریا واسطهٔ سرایت وانتشار اولدیغی معلومدر . بناءً علیه ایچیله‌جك وحتی سائر احتیاجات ذاتیه ایچون قوللانیله‌جق صولرك صاف اولدیغی شبهه‌سز اولملی، بویله برصو بولنه‌ماز ایسه شبهه‌لی اولان صویی تصفیه وتعقیم ایتملیدر.

صافیتی شبهه‌سز اولان صولر منبع صولریدر . حقیقی منبع صولری طبقات عمیقه‌دن نبعان ایدنلردر . بونك ایچون صغوق وصیجاق موسملرده درجهٔ حرارتی تحول ایتمز . درجهٔ حرارتی بر درجه‌دن زیاده تحول ایدن بر صو حقیقی منبع صویی عد ایدیله‌مز . طبقات ارضیه دن كچه‌رك سوزلدكلرندن تماميله براقدرلر، یاغمورلری متعاقب بولانمازلر . وبردنبره مقدارلری آرتماز. بویله برمنبعدن چیقان صوده مولدالمرض میقروب بولنماز . فقط فوچیلره وسائر قابلره آلنیركن تلوث ایتمه‌مسنه دقت ایتمك لازمدر .

صو منبعدن چیقدقدن صوكره برمجراده جریان ایدییورسه وبوده طیش طرفنده‌كی صویك ایچریسنه كیرمه‌سنه مانع اوله‌جق برحالده دكل ایسه جراثم مرضیه ینه قاریشه بیلیر. بوندن ناشی كونكلر ایله برشهر ایچنه كلن برصو ، منبع صویی‌ده اولسه ینه شبهه‌لیدر . ایشته بوكا بناءً چشمه صولرینه امنیت ایدیله‌مز. قویولرده‌ده خارجدن میقروب قاریشه بیلیر . نهر ، دره ، كول كبی میاه سطحیه انتانه دائما مساعددرلر . الحاصل صوكره‌دن تلوث ایتمه‌مش اولمق شرطیله صولری صافدر . تركیبی‌ده موافق ایسه یعنی لذتی آجی ، معدنی دكل ایسه شربه صالحدر. دیكر صولر شبهه‌لی عد ایدلملیدر. واقعا باقتریولوژی معاینه‌سیله برصویك معین مقدارنده نه‌قدر جرثومه بولندیغی وشبهه ایدیلن برمیقروب بولنوب بولنمادیغی تدقیق ایدیله بیلیرسه‌ده هریرده یاپیله‌ماز . اولدقجه منتظم برلابورا توار ووقته محتاجدر . تحلیلی یاپه‌جق متخصصك بوخصوصده تجربه وممارسه‌سی بولنماسی‌ده لازمدر .

تحلیل كیمیوی‌یه كلنجه : بو دها چابوق یاپیله بیلیر وبونكله مقیاس ماء درجه‌سی آكلاشیلیر . قلورمثنالر ، آزوتیت وآمونیاق املاحی ، معادن ومواد عضویه تحری ومقدارلری تعیین ایدیلور . وبونلرده بر فكر ویره بیلیر . فقط بوكافی دكلدر . چونكه تحلیل كیمیوی ایله صویك بر سانتیمتره مكعبنده شربه مساعده ایدیله‌جك مقداردن فضله جرثومه بولنوب بولنمادیغی وقولرا ویبریونی ، حمای شبه تیفو باسیلی كبی میقروبلری حاوی اولوب اولمادیغی بیلنه‌مز . بوسببله منبع صولرندن بشقه صولری ، باخصوص ایچیله‌جك ایسه ، تصفیه وتعقیم ایتمك اقتضا ایدر ، صولرك تعقیمی یاحرارت یاترشیح یاخود مواد كیمیویه ایله اولور. برده « اولترا ویبولت » شعاعات ایله تعقیم وار ایسه‌ده بو هریرده قابل تطبیق دكلدر.

مولدالمرض میقروبلرك هر نوعی یوز درجهٔ حرارتده آز بر مدت ظرفنده تلف اولدقلرندن شبهه‌لی

بر صویی اون دقیقه قایناتمق كافیدر . صولری قایناته‌رق تعقیم ایتمك ایچون مختلف آلات ایجاد ایدلمشدر . بونلردن برینی باقتریولوژیخانهٔ بیطری مستحضرلرندن شفیق افندی ایله برلكده تدقیق ومعاینه ایتمشدك . بو آلت اسپرتو یاخود هوا غازی ایله تسخین اولنیور . صویك درجهٔ حرارتی ١١٠ ی بولنجه بوروسنده‌كی سداده آچیله‌رق صو آقمغه باشلایور . درجهٔ حرارت تنزل ایدر ایسه بو سداده قپانوب صو آقمایور . قایناپان صو حلزونی بورولر ایله صغوق صویك ایچندن كچدیكندن بورودن صوغومش اولدیغی حالده چیقیور وبونك عكسی اوله‌رق آلته ورود ایدن صوغوق صو صیجاق صویك حرارتنی اخذ ایتدیكندن دها قاینایه‌حق یره كیتمه‌دن اول ایصنمش وبووجهله حرارت ضایع ایدلمه‌مش اولیور . فقط صویك بو آلته اون ایكی مترو قدر بر ارتفاعدن ویاخود بوكا معادل بر تضییق ایله كلمه‌سی اقتضا ایدییور . تضییق بوندن آز اولور ایسه صو آقمایوب آلت قیزییور . زیاده اولور ایسه صو قایناماه‌دن كچدیكندن تعقیم اولنه‌میور . بوندن بشقه صو اولا صوغوق چیقدیغی حالده بر مدت صوكره صیجاق چیقمغه باشلایور . بویله اولونجه آلتك اسطوانه‌سنك یانده‌كی موصلنی آچه‌رق ایصنمش صویك آقیدلماسی توصیه اولنمش ایسه‌ده بونكده پك فائده‌سی اولمایور . بناءً علیه بوكبی آلات آنجق شرائط خصوصیه تحتنده استعمال اولونه‌بیلیر وبلكه‌ده برمدت صوكره قوللانیله‌میوب برطرفه آتیلیر . صویی دها بسیط بر آلتله، حتی سماور ، قزان كبی برقابده قایناتمق بوندن دها قولای اولدیغی كبی تعقیم‌ده شبهه‌سز ایی اولور .

ترشیح ایچون قوللانیلان سوزكچلردن شامبرلان Chamberland وبرقفلد Berkefeld سوزكچلری میقروب كچیرمزلر. فقط بوایكی نوع سوزكچك چاتلاق، دلیكلی اولمادیغی وبر طرفدن سوزلمه‌مش صو قاچیرمادیغی فنه توفیقاً معاینه اولنه‌رق تبین ایتمه‌لی وآره صره صوده قایناته‌رق تعقیم ایتملیدر . بونلره دقت ایدلمز ایسه هیچ بر فائده‌سی اولماز . حتی درونده باقتریلر تكثر ایده‌جكندن ضرری بیله اولور.

سوزكچلردن میقروبلرك كچمه‌سی بونلرك مساماتدن بویوك اولماسندن دكلدر . میقروبلر مساماتدن دها كوچوكدر . لكن مساحه‌لرك جدارینه التصاق ایتدكلرندن ایلروله‌یه‌میه‌رك اوراده قالیرلر . مع مافیه بعض متحرك میقروبلر بعض شرائط تحتنده مسامات درونده حركت ایدرك مرور زمانله سوزكچلردن كچه بیلیرلر . بونی تجربه ایچون a مارقه‌لی كوچوك بر شامبرلان بوژیسنی ، قالینجه بر انبوبه‌نك درونه وضع ایتدك . هم بوژینك وهم انبوبه‌نك ایچنه برمقدار « پپتونلی بویون » قویدق. انبونك آغزینی پاموق ایله قاپایوب «اوتوقلاو» ده تعقیم ایتدك . صوكره بوژینك ایچنده‌كی بویونه حمای شبه تیفو باسیلی زرع ایدوب ٣٧ درجه أتووه براقدق. أتووده بوژینك درونده‌كی بویونده « ثبرت » باسیللری باطبع تكثر ایدرك «كولتور» اولدی. بوندن صوكره انبوبه‌نك درونده‌ده كولتور اولدی . ایشته شو كیفیت اثبات ایدییور كه بوژیلرك مساماتندن بعض شرائط داخلنده حمای شبه تیفو باسیل بالجمله كچه بیلور وبرده قولرا ویبریوننك سائر باقتریلره نسبتله سوز كچلردن دها قولای كچدیكنی بالتجربه مشاهده ایتدك . بر بر قفلد بوژیسی آزار آزار اكه‌لنه‌رك اینجه‌لشدیریلیر ایسه بشقه میقروبلردن اول ، یعنی تخمی برچوق میقروبلرك كچمسنه مساعد اوله‌جق درجه‌ده اینجلمه‌دن قولرا ویبریونلری ایله بوكا مشابه اولان صو ویبریونلری كچیور . مشی عسكری اثناسنده ویوجیلقده قوللانمق ایچون جیبده طاشنه‌جق حجمده صاریمتراق برطوپراقدن، كوموردن وكومور توزندن اعمال ایدیلن واخیراً استانبولده پك چوق ضابطان طرفندن مبایعه ایدلمكده اولان مختلف برنوع سوزكچلری وبونلرك بیوكلرینی معاینه وتجربه ایتدك .

بو سوزكچلردن حمای شبه تیفو ، دیزانتری باسیللری ایله قولرا ویبریونلری قولایلقله كچدیكی تحقق ایتدی . بوسوزكچلرك فائده‌سندن صرفنظر مضرتی واردر . چونكه بویله برسوزكچی اولان كیمسه بوكا اعتماد ایده‌رك ایی صو تحریسنه لزوم كورمیوب راست كلدیكی صویی بوندن سوزه‌رك ایچر . بو صوده

مولدالمرض میقروب وارایسه بدنه داخل اولور. بر شهرك صوینی ترشیح ایچون قوللانیلان قوم سوزگچلری ده صویك بر چوق میقروبلرینی توقیف ایدر ایسه ده ینه میقروبدن آزاده ایده‌مز. طلبه‌یه تطبیقات کوسترمك ایچون اون ایکی سنه‌در اسکدار وقاضی کویی صو شرکتنك کوکصوده‌کی المالی بندینه کیدوب صویی قوم سوزگچلریدن سوزوله‌دن اول وسوزولدکدن صوکره محلنده معاینه ایدییورز. بر سانتیم و مکعب صوده وسطی اوله‌رق سوزوله‌دن اول سکز بیك جرثومه بولندیغی حالده سوزولدکدن صوکره یوز اللی‌یه قدر تنزل ایدییور. فقط کاملاً میقروبدن عاری قالمایور. بو سوزگچلرك ایی سوزوب سوزمدیکنی بر متخصصك دائما معاینه ایتمه‌سی اقتضا ایدر. صولری قایناتمق ایی بر اصول تعقیمدر. فقط بونده محروقاته احتیاج اولدیغی کبی وقت ده ایستر. باخصوص ممالك حاره‌ده کوچ صوغور. ترشیح ایی سوزگچلرده آغیر اولور. واقعا بر برقفلد بوژیسی شامبرلان بوژیسندن چابوق سوزر ایسه ده ینه آغیردر. اساساً بو، سوزگچك میقروب کچیردیکنه بر دلیلدر. بو سببدن تسخین و ترشیح ایله تعقیم مشی عسکری اثناسنده ویا جبلقده پك قابل تطبیق دکلدر. وسائط کیمیویه‌یه مراجعت ایتملیدر. مواد کیمیویه‌دن بعضلری صویك میقروبلرینی تلف ایده‌مز، صویی بر درجه‌یه قدر اصلاح ایدر. شاب بویله‌در. بو لیتره صویه یکرمی اوتوز سانتیغرام شاب آتیلیر ایسه ایدرولیزه اوله‌رق، آلبومین ترسب ایدرکن معلق بولنان موادی برابر الدیغندن بر مدت صوکره هلامی بر رسوب حصوله کله‌رك صو براقلانه‌بیلیر ایسه ده میقروبلری تلف اولماز.

صولرك تعقیمنده قوللانیلان موادن واییار قومپریمه‌لری ذکره شایاندر. بونك اساسی صوده سربست ایود حصوله کتیره‌رك میقروبلری تلف ایتمکدر. بونده دقت ایدیله‌جك بر شی واردر. ماوی وقیرمزی قومپریمه‌لری اولا یکرمی اوتوز سانتیمتره مکعب قدر بر صوده حل ایتمه‌لیدر. زیاده مقدار صویه آتیلیر ایسه قیرمزی قومپریمه‌لرك حاوی اولدیغی بر سانتیغرام حامض طرطر اکثر صولرده اولدقجه زیاده بولنان قاربونیتلرك اساسنری ایله اتحاد ایدرك ماوی قومپریمه‌لره تأثیر ایده‌میوب ایود اچیغه چیقه‌ماز. حتی بر قومپریمه یرینه درت دانه قوللانلسه ینه حمای شبه تیفو باسیلنی تلف ایتمه‌دیکی بالتجربه اکلاشیلدی.

واییار قومپریمه‌لری استعمالنده صو یك اون بش دقیقه قدر بر مدت ایودك تحت تأثیرنده بولنمسی لازمدر. بو اصولده صوده بولنان منحل وغیر منحل مواد عضویه حالیله قالیر. بونلردن تجرید ایدلمش اولماز. بو سببله و تأثیرینك دها قطعی اولمسی حسبیله فوق مانغانیت پوتاسیوم ایله تصفیه بو اصوله مرجحدر. بو ملح باقتریلری تلف ایتدیکی کبی افرازات منحله‌لرینی، تحلل و تفسخ نتیجه‌سی اوله‌رق حصوله کلن سائر مواد عضویه‌یی ده تخریب ایتدیکندن صولری بونلردن ده تطهیر ایدر. بو مواد هر نه قدر خصوصی بر مرض تولید ایده‌مزلر ایسه ده اوجاع بطنیه واختلالات معدویه ومعائیه‌یی موجب اولورلر. بو صورتله میقروبلرك نشو و نماسنه مساعد بر زمین حاضرلنمش اوله‌جغی کبی مقاومت عضویه‌ده تناقص ایده‌جکندن انتان دها قولایلقله وقوع بولور.

مختلف مقدارده فوق مانغانیت پوتاسیومك قولرا و ابربیونی ایله حمای شبه تیفو و دیزانتری باسیللرینه تأثیری حقنده یاپدیغمز متعدد تجربه‌لردن نتایج آتیه‌یی استحصال ایتدك. بو تجربه‌لری زیاده مقدارده مواد عضویه‌یی حاوی بر صو ایله یاپمق ایچون بر لیتره‌سی سکز میلغرام مولدالحموضه صرف ایدن غیر قابل شرب یشیل رنکلی بر حوض صویی قوللاندق. فضله اوله‌رق ایچنه بر مقدار طوپراق آته‌رق غایت بولانیق بر صو حالنه کتیردك. بو صولری بر لیتره‌لك شیشه‌لرده تعقیم ایتدکدن صوکره درونه زیاده باقتری علاوه ایتدك و فوق مانغانیت پوتاسیومك تأثیرینی کولتورلر ایله معاینه ایتدك. بو شرائط تحتنده بر لیتره‌ده ٣ سانتیغرام فوق مانغانیت پوتاسیوم مذکور اوچ نوع باقترینك ٢٤ ساعتده قوهٔ تکثریه‌سنی محو ایدییور، فقط ایکی سانتیغرام ایتمیور، ٥ سانتیغرام ٣٠ دقیقه‌ده محو ایدییور، ٢٠ دقیقه‌ده

ایتمیور. ١٠ سانتیغرام ١٠ دقیقه‌ده ایدییور، ٥ دقیقه‌ده ایتمیور. ١٥ سانتیغرام ٣ دقیقه‌ده ایدییور، ٢ دقیقه‌ده ایتمیور. ٢٠ سانتیغرام ایکی دقیقه‌ده ایدییور.

بر لیتره بویله بر صوده حل ایدیلن ٣ سانتیغرام فوق مانغانیت پوتاسیوم حرارت عادیه‌ده بر کونده تحلل ایدرك صویك قیرمزی رنکی زائل اولیور ایسه ده مقداری دها زیاده اولور ایسه بو مدت ظرفنده تحلل ایده‌میور.

کئول، شکر کبی بر مادهٔ عضویه علاوه‌سیله صویك رنکی ازاله ایدیله‌بیلیر ایسه ده بونلر ایله اوزون مدت بکلمك لازم کلیر. تانن ایله چابوق اولیور. فقط تاننك فضله‌سی حل اوله‌رق صویی رنکلی وقابض بر حاله کتیرییور. فحم حیوانیدن سوزمك ده اوله‌بیلیر سه ده بوده همان بوتون سوزگچلر کبی آغیر سوزدکدن بشقه کلفتلی ده اولدیغندن مشی عسکریده استعماله الویریشلی دکلدر.

صویی فوق مانغانیت پوتاسیوم Permanganate de potassium دن عاری ایتمك ایچون بر چوق مواد تجربه ایدرك تحت کبریتیٔ سودیوم Hyposulfite de sodium ك بو ایشه پك موافق کلدیکی آکلاشلدی.

صویه فوق مانغانیت پوتاسیومك وزننك بشده دردی، دها ایوسی، مساوی مقدارده تحت کبریتیٔ سودیوم آتیلیر ایسه اوآنده تتراتیونات téthrathionate و کبریتیت قلویلر حصوله کله‌رك حمض ثانیٔ مانغانز آچیقده قالدیغندن صویك قیرمزی لونی زائل اوله‌رق سیاهمسی بر بولانقلق اولوب حمض ثانیٔ مانغانز معلق بولنان مواد ی برابر آله‌رق هلامی ترسب حصوله کتیردیکندن صو زیاده بولانیق اولسه بیله بر مدت حالی اوزره ترك ایدیلور ایسه براقلشدیغی جهتله آنطاریله‌رق رسوبدن آیریله‌بیلیر. بو رسوبی دها چابوق تفریق ایتمك ده ممکندر. بونك ایچون بر خونی‌یه بر آز ایدروفیله پاموق قویه‌رق ویاخود برکچه سوز کچدن کچیره‌رك سوزمك کافیدر. سیغاره آغزلغی شکلنده بر ظرفی کنیش، اوزونجه بر جام بورویه ویاخود لاستیك بر بورونك اوجنه کچیرلمش ینه بو شکلده قیصه بر جام بوری‌یه پاموق قویوب بونلری صویه باتیره‌رق امك ده ممکندر. یعنی سوزه‌رك ایچمك وسیفون طرزنده آقیتمق یولجیلقده دها قولای اولور. پاموغی ایکی آغزلی بر شیشه‌نك یاخود صرلی، جامدن مطره شکلنده بر قابك فتحه‌سنه قویه‌رق بورادن امك ده اوله‌بیلیر. تحت کبریتیٔ سودیومك علاوه‌سیله حصوله کلن جزئی مقدار تتراتیونات و کبریتیت قلویلرك هیچ بر مضرتی یوقدر.

فوق مانغانیت پوتاسیوم. تحت کبریتیٔ سودیوم اوجوز اولدیغندن اون پاره ایله یوز لیتره صو اکی دقیقه‌ده تعقیم ایدیله‌بیلیر. یارم ساعت بکله‌مك ممکن ایسه عین مصرفله بونك درت مثلی صو تصفیه ایدیلیر.

فوق مانغانیت پوتاسیوم و تحت کبریتیٔ سودیومدن بش، اون ویکرمیشر سانتیغراملق و بر، اون غراملق پارشمن کاغددن پاکتلر یاپه‌رق کوچوك معدنی قوطولرده ویاخود شیشه‌لرده حفظ ایتمك مناسبدر. بونك قومپریمه‌لری ده یاپدیریله‌بیلیر.

خلاصه غایت بولاشیق و امراض ساریه میقروبلرینی حاوی ملوث بر صویه فوق مانغانیت پوتاسیوم و تحت کبریتیٔ سودیوم علاوه‌سیله بر قاچ دقیقه ظرفنده مولدالمرض میقروبلردن عاری، و بونلرك اجسادندن وافرازاتندن وسائر اجسام متعضوه ایله مواد عضویهٔ منحله وغیر منحله‌دن تصفیه ایدلمش براق وصاف بر صو الده ایدلمش اولور.

بالاده‌کی اصولك تعلیماتی:

تصفیه اولنه‌جق صو، جام، صیرلی ساچ ویاخود صیرلی ویا صیرسز طوپراقدن بر قابه دولدیریلور. بو صویك ایچنه بر لیتره‌یه یکرمی سانتیغرام (بش لیتره‌یه بر غرام) حسابیله (فوق مانغانیت پوتاسیوم Permanganate de potassium) آتیلوب قاریشدیریلیر.

(« فوق مانغانيت پوتاسيوم » قويو مور رنكده پارلاق، بلوری برجسمدر. صوده قولای اریر ، صويك رنكی ارغوانی اولور ، دها چابوق اریمه‌سی ایچون هاوانده توز ایدیلیر.)

صو بومقدار فوق مانغانيت ايله درت دقيقه تماسده قالنجه درونده بولنان خسته‌لق توليد ايده‌جك ميقروبلر تلف اولور .

(قابك ايچريسنده فوق مانغانيتله تماس ايتمه‌مش بر یر قالماسی ایچون صويی آغز آغزينه دولديرمالی ، دولديرمالزسه قابك ايچنك هرطرفنی وكنارلرينی فوق مانغانيتلی صو ايله ايصلاتمغه دقت ايتمليدر .) فوق مانغانيت تأثيرينی ياپدقدن صوكره صويی بو ماده‌دن آيرمق زمانی كلير. بونك ايچون صويك يته برليتره‌سنه يكرمی سانتيغرام حسابيله تحت كبريتيتئ سوديوم hiposul fit de sodium قاريشديريليير .

« تحت كبريتيتئ سوديوم » بياض ، بلوری برجسمدر ، صوده چابوق اریر . تحت كبريتيتی صويك ارغوانی رنكنی همان دكيشديرر ، سياهمسی بر بولانقلق ياپار، برآز قالنجه سياه طورطولر اولور .

بوندن صوكره صويی بوطورطولردن تفريق ايتمك زمانی كلير. بونك ايچون ايدروفيله پاموقدن سوزولور، پاموق يا عادی برخونی‌به قونور ، ياخود درونته بر خلقه لهملنمش خصوصی بر خونی قوللانيليرسه طورطونك هپسی پاموغك اوستنه طوپلانديغندن صو چابوق سوزولور .

پاموغی سيغاره آغزلغی شكلنده جامدن ياخود ديكر برشيدن ياپلمش بر بورونك اوجنه قويوب بونی صويه باتيره‌رق امتك يعنی سوزه‌رك ايچمك ده ممكندر. بونك لاستيك بوروليسی‌ده قوللانيله‌بيلير، لاستيك بورو ايله بركره امدكدن صوكره آغزی اوجی آشاغی‌يه صالانديريليرسه سيفون طرزنده‌ده سوزولور.

سوز كچلردن‌ده سوزمك ممكندر . وبو صورتله بر قاچ دقيقه ظرفنده صاف برصوالده‌ايديلير .

پك عجله صو تداركنه احتياج يوق ايسه بر ليتره‌يه يكرمی سانتيغرام فوق‌مانغانيت يرينه اون سانتيغرام كفايت ايدر . فقط بو حالده درت‌دقيقه كافی كلمز . يكرمی‌دقيقه‌بكلمه‌مك اقتضا ايدر . بونده تحت‌كبريتيتی‌نك مقداری‌ده اون سانتيغرامدر .

بر ليتره صويی بش سانتيغرام فوق مانغانيت‌ده تصفيه ايدر . فقط برساعت بكلمه‌مك لازمدر . تحت كبريتيتی‌ده بش سانتيغرام قونور . (بو مقدار مسا كنده صو تصفيه ايتمك ايچون مناسبدر) صويه تحت كبريتيتی آتلدقدن صوكره بر قاچ ساعت ترك ايديليرسه كندی كنديته براقلانير. بناءً عليه صويه اقشامدن فوق‌مانغانيت وبرمدت‌صوكره تحت كبريتيتی آتوب براقمق وايرته‌سی كون ديكر بر قابه اقطارمقله سوزمكه‌ده حاجت قالمقسزين تصفيه ممكندر .

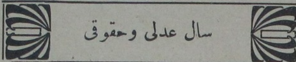
شايد صوده خفيف بر بولانقلق قالمش ايسه وپك چابوق سوزيلوراپسه بوندن‌ده اثر قالماز .

تحت كبريتيتی آتلدقدن صوكره صو بر ايكی كره چالقالانير ، ياخود بر دكنكله قاريشديريليير ايسه طورطولر بربرينه ياپيشوب‌چابوق ديبه چوكه‌جكلرندن ـ دها ایی براقلانير .

يوصونلی صولرك تصفيه‌سی ـ بو نوع صولره بر ليتره يكرمی سانتيغرام فوق‌مانغانيت ايله برابر اوتوز سانتيغرام‌ده شاب .آلتی دقيقه صوكره يكرمی سانتيغرام‌تحت كبريتيتی ياخود اون سانتيغرام فوق مانغانيت ايله برابر يته اوتوزسانتيغرام شاب،ياريم‌ساعت صوكره‌اون سانتيغرام تحت كبريتيتی‌آتيليربعده سوزولور . شابك علاوه‌سی صوده صاريلق قالماسی ايچوندر . چونكه بو نوع صولره هيچ شاب قونماز. ياخود لزومندن آز قونيلورسه سوزلدكدن صوكره‌ده صاريلق قالير (فوق‌مانغانيت پوتاسيوم ، تحت كبريتيتئ سوديوم وشاب دقتليجه طارتيلوب پارشمن يا كتلرده وآغزی قپالی قابلرده حفظ ايدلمه‌ليدر .)

فوق‌مانغانيت محلولی ايله تماسده بولنديرمق ايله سطحلری تويسز اولان ميوه‌لرده تميزلنه بيلير . ميوه‌لر بو محلول ايله لزومی مدت تماسده قالدقدن صوكره برايكی كره تميز صو ايله ييقامق كافيدر .

سالنامهٔ (ثروت فنون) ك

سال عدلی وحقوقی

قسمی

[بو سنه آچديغمز سال‌عدلی‌وحقوقی فصلی، اعلان‌حريتدن بری وجوده كتيريلن اصلاحات وتشكيلات عدليه ايله وضع اولنان قوانيندن ، الحاصل عالم عدلی وحقوقيمزدن باحثدر .]

سال عدلی وحقوقی

مقدمه

سال عدلی وحقوقی حقنده ثروت فنون سالنامه‌لرنده بو سنه‌یه قدر بر مبحث آچیلامامسی جای سوأل وتنقید اولسه‌کرکدر. بونك اسبابنی آرامق واقعا زائد اولور. آنجق آهنك عمومیٔ تكاملك بر نكهبان عدالت مداری اولان قانونلرله بونلری تطبیق ایده‌جك هیئات محاكمك احتیاجات حاضرهٔ مملكتله متناسباً اكمال واصلاحنه طوغری آتیلان آدیملرك خطوط استقامتنی كوروب بیلمك احتیاج شدیدینه رغماً، شمدی‌یه‌قدر دوام ایده‌ن بو نقصان، سالنامهٔ ثروت‌فنون ایچون دوغروسی قابل مسامحه اولمادیغی كبی، بوقدر كچیكمش بر وظیفه‌نك بوكون دخی بنم كبی بر عاجزه توجیهیله ثابت اولان ارباب حقوق ووقوفك همتسزلكلری‌ده تأسفه شایاندر. معمافیه اصل حقیقتی سویله‌مك لازم كلیرسه، بو وظیفهٔ اعلام وتنویر، بودجه‌سنده‌كی تخصیصاتیله مكمل بر جریدهٔ عدلیه وبرده مجموعهٔ مقررات تمییزیه نشر ایتمكده بولنان عدلیه نظارتنه متوجه اولدیغندن نظارت مشارالیهایه‌ده بر حصهٔ اسف آیرمق ایجاب ایدر.

سال عدلی وحقوقی دینجه، باخصوص بویله درت سنه‌لك برزمان ایچون، وقایع عدلیه‌نك كافه‌سنی محیط مكمل ومرتب بر مجموعه كورولمك ایستەنیر. فقط مجرد ارباب همته بر پیشدارلق وظیفه‌سنی اكمال ایچون ثروت فنونه اهدا ایده‌جكم بو مقاله‌جك مع‌التأسف سال عدلی عنوانی آلتنده آرانه‌جق معلوماتی بحق جامع اوله‌میه‌جقدر. چونكه اوقدر وقت واقتدارك صاحبی دكلم؛ یالكز شو درت سنه ظرفنده وجوده كتیریله بیلن تشكیلات واصلاحات ایله قانون لایحه‌لرینی ارائه ایده‌بیلمك بنم ایچون كافیدر. ایلك آدیمده بوندن فضله‌نك آرانمایه‌جغنه‌ده امیدوارم. بونكله عموم قارئلره تأمین ایده‌بیله‌جكم بر فائده، درت سنه ظرفنده واقع اولان محاكم تشكیلاتی ایله، چیقارلمش ویا هنوز لایحه حالنده قالمش اولان قانونلرمزك مندرجاتی حقنده بر معلومات عمومیه اعطاسندن عبارت قاله‌جقدر.

بو هدیه‌جكمك شو وجهله حكایات سال آره‌سنده اوقونماسندن الك زیاده امید ایتدیكم نتیجه، بالخاصه قانون لایحه‌لرمزك مندرجات وموضوعاتی حقنده قارئلره اوفاجق برر معلومات اعطا ایدرك، ارباب مراقی تتبع وتنقیده سوق ایده‌بیلمكدر. بنم كبی هركس آرزو ایدركه حكومت طرفندن حاضرلانان قانون لایحه‌لرینك قوهٔ تشریعیه‌یه تودیعندن اول متخصصین ارباب حقوق طرفندن بر چوق تنقیدات ومقالات نشر ایدلسون وبر قانون یالكز حاضرلاندیغی محیطك هوای محدودی ایچنده نشو ونما بولمایه‌رق، هوای خارجك تماسیله‌ده كسب قوت ایتسین. چونكه قانونلرك احتیاجاته درجهٔ كفایتی، نفوذ مادی ومعنویلرینك امكان محافظه‌سی آنجق بو صورتله تأمین ایدیله‌بیلیر. موضوعك تحملی اولمادیغی ایچون صدده رجوع ایدییورم:

شو صحیفه‌لرده اول امرده اصلاحات میاننده كوسترلمكه شایان بعض جهتلردن بحث ایتدكدن وتشكیلات عدلیه‌یی درسعادت، ولایات، الویه وقضا محكمه‌لرینه تقسیم ایده‌رك معلومات كافیه ویردكدن صوكره، دور اول مشروطیتمزك محصولی اولان بعض قانونلرله الیوم باب عالیده ومجلس ملیده قاله‌رق چیقاریله‌مامش اولان قانون لایحه‌لرینی ذكر وارائه ایتمك وهر بری حقنده مجمل معلومات ویرمك ایسترم.

اصلاحات وتشكیلات

تشكیلات عدلیه‌مز اوتوز كسور سنه‌دن بری مملكتمزده فیاض بر ترقی‌یه مظهر اوله‌مامش وحكومتك هرشعبهٔ اداره‌سی كبی، تكامل عمومینك خصم بی‌امانی اولان استبداد اداره‌نك تحت قهرنده بو دور قالمش بر چوجقدر؛ نشو ونمای طبیعیدن محرومدر.

مملكتمزك وسعتی، بودجه وثروتمزك نقصانی، ارباب اختصاص ایله اهلیتلی مأمورلرك فقدانی، محتاج اولدیغمز تكامل عدلی‌یه بزی دها پك چوق زمان متحسر براقه‌جغنده شبهه یوقدر. بناءً علیه كندیسنی كوسترن احتیاجلرك درجهٔ شدتنه تابع بر جریان آلتنده وجوده كلان اصلاحات وتشكیلات عدلیه‌مزده بر اساس وترتیب متین ومنطقی آرانمامليدر. هله صره‌سی كلدكجه بحث ایدیله‌جكی وجهله، عینی درجه وسویه‌ده بولنان محاكم قادرولرنده شایان استكثار اشكال متخالفه وجود بولمشدر. بونك كبی، بعض دوائر ومأموریتلر دخی احداث ویا الغا اولنمق كبی اطرادسز اصلاحاته تابع طوتیله‌رق قرارسزلق كوسترلمشدر. بو مبحثده برنجی درجه‌ده انقلابی متعاقب جهت عدلیه‌جه تشبث ایدیلان اصلاحاتدن، بعده صره‌سیله محاكم تشكیلاتندن بحث اولنه‌جقدر.

عدلیه مفتشلكلرینك لغوی

مشروطیتدن صوكره ایلك خطوه‌ده تزلزله اوغرایان، عدلیه مفتشلكلری اولمشدر. اوزمانه‌قدر، هر ایكی ولایت بر دائرهٔ تفتیشیه اعتباریله، معاملات عمومیهٔ عدلیه‌یی دائمی بر تفتیش ومراقبه آلتنده بولندیران، ایكیشر عدلیه مفتشنه تودیع ایدلمشیدی. مشروطیتك دماغلره ایلك احساس ایتدیكی شی هر مأمور ایچون استقلال ومسئولیت نظریه‌سنك تطبیقی اولدیغندن، اساساً ضمان قانونی تحتنده بولنان استقلال محاكم ایله مفتشلكك وجودی تألیف اولونامیه‌رق یالكز قوصوه، مناستر وسلانیك مفتشلری ابقا اولنمق صورتیله مذكور مفتشلكلر لغو ایدلمشدر. آنجق بر آز صوكره مفتشلره اولان احتیاج حس اولنمغله تكرار احیا اولنمش ودرسعادتده اقامت ایده‌رك ایجابنده ولایاته عزیمتله تفتیشاتده بولنمق وبی‌درپی بالعموم قضالره تشمیل ایدیله‌جك اولان تشكیلات منتظمهٔ عدلیه مناسبتیله بر نوع وظیفهٔ تعلیمیه ایفا ایلمك اوزره ولایات مذكوره مفتشلری درسعادته نقل ایدیلوب اوچ مفتش وآلتی معاوندن مركب بر هیئت تفتیشیه وجوده كتیرلمش وعدلیه مفتشلرینك وظائف ودرجهٔ صلاحیتلری حقنده - ٥ ذی‌القعده سنه ١٣٢٧ - برده تعلیمات قلمه آلنمشیدی. بر سنه قدر دوام ایده‌مین مفتشلكك شو شكل بی فائده‌سی ثمره‌سزلكنی پك چابوق اظهار ایتمش اولملیكه ایچنده بولندیغمز سنه - ١٣٢٧ سنهٔ مالیه‌سی - بودجه‌سیله بونلرده لغو ایدلمشدر.

واقعا بو محو واثباتدن، عدلیه نظارتی، بودجه‌سنده تصرف وجوده كتیره‌رك قازاندیغی توسیع تشكیلاته صرف ایله استفاده ایتمشدر. شوقدركه، مع‌التأسف اعترافنه مجبور اولدیغمز وجهله، هنوز احكام عمومیهٔ قانونیه‌مزك حسن تطبیقاتنه موفق اوله بیله‌جك كمالده پك آز مأموره مالك بولندیغمزدن، بر نظریهٔ استقلال اوغورنده حقوق عمومیه وشخصیه‌نك معلل براقلمسی مغایر عقل وحكمت اولمغله برابر، تفتیش وتعلیم ایله استقلال محاكمك متأثر اوله‌جغی نظریه‌سی‌ده قبول ایدیلیر محاكمه‌لردن دكلدر. چونكه بر محكمه‌نك تفتیشی بر تاجرك رؤیت حسابی ومعاینهٔ دفاتری قبیلندن اولوب، اعطای رأی وقراره مقصور اولان استقلال حكام ایله اصلا علاقه‌دار اوله‌ماز. بناءً علیه عدلیه نظارتنك مذكور مفتشلكلری تكرار احیا ایتمه‌سی وفقط كچن دفعه‌كی كبی اولمایه‌رق برشكل معقول ومفید قبول ایلەمه‌سی لازمدر.

درسعادت استیناف حقوق وتجارت محکمه‌لرینك توحیدی

ینه ایلك تشبثات اصلاحیه‌دن اولمق اوزره درجهٔ ثانیه‌ده ، درسعادت استیناف محکمه‌سی تجارت وحقوق قسملرینك برلشدیرلمه‌سی کلیر .

بوندن حاصل اولان نتیجه ، مذکور استیناف محکمه‌لرینك توحیدیله استیناف حقوق محکمه‌سنك « استیناف حقوق وتجارت » عنوانی آلماسی وشو صورتله بردائره‌یه قصر ایدیلان استیناف محکمه‌سی وظائفنی تقلیل ایچون طشره تجارت محکمه‌لری مرجع استینافنك ولایات استیناف محکمه‌لرینه نقل ایدلمش اولماسیدر. [۱]

بو تشکیلاتك سائقی ، اسبابی قولایلقله افاده ایدلمش ایسه‌ده محتاج تدقیقدر . واقعا استیناف حقوق واستیناف تجارت محکمه‌لرینك توحیدی استیناف تجارت ایشلرینك آزلغندن نشأت ایتمشدر . لکن عینی زمانده استیناف حقوق ایشلرینك او محکمه هیئتنك یتیشه‌میه‌جکلری بردرجه کثیر بولنماسی هیچ‌ده نظره آلنمامشدر .

برده ، ایکی استیناف دائره‌سی وظائفنك بردائره هیئتنه تودیعی حقوق وتجارتده صاحب اختصاص اولمق جهتلریله هیئت مذکوره‌یی غیر قابل تحمل بر وظیفه ایفاسنه جبر ایتدیکی کبی . بالطبع مسلکنده متخصص حکامدن مرکب اولان طشره تجارت محکمه‌لرینك ، مرجع استیناف اعتباریله ، اکثر ولایتلرده مرکز نائبلرینك تحت ریاستنده وبلکه اهالیدن منتخب اعضالرله متشکل استیناف حقوق محکمه‌لرینه ربطی کبی پك فنا برحال وجوده کتیرمشدر . بونك‌ده ایرکیج حال سابقنه ارجاعی طبیعی کبی کورونور .

طشره تجارت محکمه‌لرینك قسماً لغوی
و
اعضای منتخبه اصولنك الغاسی

عدلیه نظارتنك اخص آمالی قضا تشکیلاتی تعمیم ایله بعض نقایص تشکیلیه‌یی اتمام ایچون بودجه‌سنده تصرف تأمیننه معطوف اولدیغندن کچن سنه بالتدقیق ، ایشلری پك خفیف وآز کورونن طشره تجارت محکمه‌لرندن اکثریسی لغو اولنمش وتصرف واقع دها نافع جهتلره صرف ایدلمشدر .

تجارت دعوالرینك مستعجلیت ونزاکتی واهمیتی جهتیله ، امور ومعاملات تجاریه‌سی زیاده اولان محللرده تشکل ایتمش اولان تجارت محکمه‌لرینك لغوی ووظائفنك ذاتاً کندی ایشلری باشلرندن آشان حقوق محکمه‌لری هیئتلرینه تودیعی پك‌ده معقول کوریله‌مزسه‌ده اهمی مهمه تقدیم ملاحظه‌سی بویله بر استعجاله سببیت ویرمش اولسه کرکدر .

لغو اولنان تجارت محکمه‌لری شونلردر :

آنقره ، اسکیشهر ، آنطالیه ، بنغازی ، پروزه ، تکفور طاغی ، جزائر بحر سفید ، صامسون ، خداوندکار ، ساقز ، طربزون ، طرابلس عرب ، مدللی ، آیدین (لوا) ، مرسین ، یانیه ، مناستر ، سیروز ، یافه ، ارضروم ، جده ، حدیده .

برده طشره تجارت محکمه‌لری اعضای موقتهٔ منتخبه‌سنك ، کندیلری برلی تجاردن اولمق جهتیله ، منتظماً محکمه‌یه دوام ایتمه‌ملری محکمه‌لرك عادتا معطل برحالده قالماسنه سببیت ویرمکده اولدیغندن ، ذیل قانون تجارتك سکزنجی ماده‌سنه علاوه اولنان ۱ ربیع الآخره سنه ۱۳۲۸ و ۲۹ مارت سنه ۱۳۲۶ تاریخلی ذیل ایله ، اشبو اعضای منتخبه اصولی

[۱] ولایات تشکیلات عدلیه‌سنجه اجرا اولوناجق تعدیلاتی حاوی قانون — ۱۵ شعبان سنه ۱۳۲۷ و ۱۸ اغستوس سنه ۱۳۲۵ —

رفع اولنه‌رق تجارت محکمه‌لرینك‌ده حقوق محاکمی کبی یالکز بر رئیس وایکی اعضادن مرکب اوله‌رق تشکلی تأمین ایدلمشدر . بیك ناز ایله محکمه‌یه اوغرایان اعضای منتخبه‌نك دوامسزلقلری وبالخاصه بونلرك برلی تجاردن بولنمق حسبیله محافظهٔ بی‌طرفی‌یه‌ده مقتدر اوله‌مامه‌لری یوزندن کوروله‌کلن مضرات ، ویره‌جکلری فائده‌دن قات قات زیاده اولدیغندن اعضای منتخبه اصولنك رفعی پك مصیب اولمشدر .

محکمهٔ تمیز استدعا دائره‌سی اعضاسنك آلتی‌یه ابلاغی وتمیز حقوق دائره‌سنه ممیزلر علاوه‌سی

محکمهٔ تمیز استدعا دائره‌سی دیکر دائره‌لردن دون اوله‌رق درت اعضا ایله تشکل ایدردی . دائرهٔ مشارالیها وظائفی حالاً دوائر سائره‌دن دون وغیر مهم اولمادیغندن تشکیلات سابقه‌نك حاله عائد اولان شو نقصانی اخیراً – ۵ حزیران سنه ۱۳۲۷ تاریخنده – اکمال ایدلمش واصول محاکمهٔ حقوقیه‌یه تذییل ایدیلان مواد قانونیه‌یه توفیقاً تمیز حقوق دائره‌سنده محاکمهٔ علنیه اصولنك‌ده احیا اولنمسی مناسبتیله دائرهٔ مشارالیهایه‌ده اوراق معضلهٔ تمیزیه اوزرینه بالتدقیق راپورلر ویرمك وظیفه‌سیله مکلف درت ممیز (Juge rapporteur) علاوه اولونمشدر .

احصائیات ومدونات قانونیه مدیریتی

ایستاتستیق معاملاتنك تأمین حسن جریانی وعدلیه کتبخانه‌سنك استکمال اسباب انتظامی مقصدیله تشکیل اولنان بو مدیریت ، تشکلنی متعاقب ، حکومت عثمانیه‌نك شمدی‌یه قدر نشر ایلدیکی بالجمله قوانین ونظامات ایله بالعموم معاهدات ومقاولات رسمیه‌یی جامع اولمق اوزره مکمل بر دستورك جمعی کبی پك مهم وغایت بیوك بر خدمتی درعهده ایتمش وثمرهٔ سعی اولینی اوله‌رق بو کونه قدر ، بعد الانقلاب تدوین اولنان قوانین ونظاماتی ومقاولاتی جامع اوچ بیوك جلد دستورك جمع وترتیبنه موفق اولمشدر . طبع وفروختی اعانهٔ بحریه جمعیتنه ترك ایدلمش اولان مذکور جلدلرك برنجی نومروسی الیوم طبع ونشر اولندیغی کبی ایکنجی واوچنجی جلدلری‌ده طبع اولنمقده‌در . بونلرك ختامندن صوکره ، دها مهم وبیوك قسمی اولان انقلابدن ، اولکی قوانین ونظامات دستورلرینك نشرینه باشلانیله‌جقدر .

بو اثر عظیمك صاحب یکانه‌سی ، الیوم احصائیات ومدونات مدیر فعالی بولونان متتبع غیور سرکز قره قوج افندیدر . بتون حیاتنی قوانین ونظامات منتشره ایله مقاولات ومعاهدات دولتك جمع وتحریسنه حصر ایتمش اولان مشارالیهی عن الغیاب تقدیر وتبریك ایچون ، نشر ایدلمکده اولان مذکور دستورلردن برجلدینی شویله‌جه برقاریشدیرمق کفایت ایدر . مشارالیه اخیراً حکومتجه اوچنجی رتبه‌دن برنشان ویوز اللی لیراده مکافات نقدیه ایله تلطیف ایدلمش ایسه‌ده مدید برحیات ساعیانه وجاهدانه‌نك محصولی اولان اواثر عظیم ایله بوقدرجق تلطیف قابل توازن دکلدر .

مدیریت مذکوره‌نك تحت اداره‌سنده اوله‌رق مکمل بر مقررات تمیزیه مجموعه‌سی‌ده نشر اولنمقده‌در . مجموعهٔ مذکوره ، سرلوحه‌لرنده منتظم بر رخلاصه‌لرینی‌ده محتوی اوله‌رق ، حقوق وجزا ، بالجمله مقررات تمیزیه‌یی جامع‌در .

دعوی وکیللری نظامنامه‌سنك تمامیٔ تطبیقی
و
جمعیت دائمه‌نك احیاسی

طقسان اوچ تاریخلی دعوی وکیللری نظامنامه‌سی حکمنجه درسعادتده دائمی بر دعوی وکیللری جمعیتی تشکلی ودرسعادته منحصر اولمق اوزره دعوی وکالتی مسلکنك مأذون وکیللره انحصاری لازمدر .

آنجق دور سابق استبدادده ، جمعیت نامنك بیله یاده آلنه‌مامسی یوزندن ، دعوی وکیللری جمعیت دائمه‌سی مذکور نظامنامه‌نك تاریخ نشرندن صوکره برقاچ دفعه تشکل ایده‌بیلمش ایسه‌ده، بالاخره وجودی اورته‌دن قالقمش وبوندن نشانه اوله‌رق یالکز عدلیه نظارتنده بردعوی وکیللری اوطه‌سی قالمش ایدی . تنفس محلی کبی . مشروطیتك اعلانی متعاقب جمعیت مذکوره درحال تشکل ایتدیکی کبی وقتیله برارادهٔ کیفیه‌یه قربان اولان انحصار وکالت اصولی‌ده اعاده اولوندی. عدلیه‌نظارتنك بواصولی‌اعاده واحیا ایتمه‌سی‌اوصره‌ده خیلی مناقشاتی موجب اولدی ، حتی مجلس مبعوثانجه‌ده مهم براستیضاح ایله موقع مناقشه‌یه وضع اولنه‌رق مسئله ویریلان ایضاحاتك کفایتی قراریله نتیجه‌لندی .

شوقدرکه انحصار وکالتك الغاسندن صوکره دعوی وکالتی ایله معیشتلرینی تأمین ایتمش واومسلکك صاحبی اولمش برچوق ارباب ناموسك بویله بردنبره واسطهٔ معیشتلرندن دور ایدلمه‌سی حق وعدله مغایر اولدیغندن کمال عفت واستقامت ایله لااقل اوچ سنه مستمراً درسعادتده اجرای وکالت ایتدکلرینی اثبات ایده‌جك غیرمأذون وکیللرك نهایت برسنه ظرفنده وخفیف برشکلده بالامتحان رخصتنامه آله‌بیلملرینی وبومدت ظرفنده‌ده ایفای وکالته مأذون بولنمالرینی تأميناً ۳ ایلول سنه ۱۳۲۵ تاریخنده ایکی ماده‌دن مرکب برقانون موقت نشر اولنمشدر .

دعوی وکیللری جمعیت دائمه‌سی درت سنه‌دنبرو واقعا مطلوب ومنتظر اولدیغی قدر برانکشافه مظهر اوله‌مامش ایسه‌ده ایجه ترقی کوسترمشدر. جمعیت مذکوره (محاماة) عنوانیله مفید برجریدهٔ موقوته‌ده نشر ایتمکده وفائده‌لی برده کتبخانه وجوده کتیرمکده‌در .

دعوی وکیللری نظامنامه‌سی مقامنه قائم اولمق اوزره قلمه آلنان « محامی قانونی » لایحه‌سندن آتیده صره‌سی کلدیکی وقت بحث اولنه‌جقدر .

اکمال تحصیل ایچون اوروپایه طلبه اعزامی

مکتب حقوقدن یتیشن اذکیای شبانك اکمال تحصیل ایچون آوروپا فاکولته‌لرینه اعزامی مشروطیتك ایکنجی سنه‌سنده دوشونلمش وایلك سنه آچیلان مسابقه‌ده اثبات لیاقت ایدن اون اوچ افندی پاریسه اعزام اولندیغی کبی ، کچن سنه دخی بالامتحان یالکز ایکی افندی دها کوندریله‌بیلمش وپاریسده کندی حسابلرینه تحصیلده بولنان برقاچ افندی‌یه‌ده تخصیصات ویرلمك صورتیله بونلرك عددی یکرمی‌یه بالغ اولمشدر . بودجه‌نك عدم مساعده‌سندن دولایی بوسنه بشقه طلبه اعزام اولنه‌مامشدر .

الیوم پاریسده عدلیه تخصیصاتیله تحصیلده بولنان کنجلرمزك اسامیسی بروجه آتیدر :

سید هاشم ، محمد طاهر ، ممدوح ، محمد باهر ، احمد اسعد ، عبدالرحمن منیب ، ایساق فره‌دا ، میشون ، محمد کاظم ، محمد علی ، محمد شهاب‌الدین ، مصطفی رشید ، حسام‌الدین حیدر ، احمد مدحت ، محمد وحید ، فیض دائم ، علی عزت ، خره‌لامبوس ، احمد صمیم ، علاءالدین جمیل ، جودت‌بك وافندیلر .

بونلرك کافه‌سی مکتب حقوقمزك محصولیدر. طلبهٔ مومی‌الیهم امورینه نظارت وظیفه‌سی ، اکمال تحصیل ایچون قسطمونی مبعوثلغندن استعفا ایتمش اولان ، یوسف کمال بکه مودوعدر .

طلبه‌نك منحصراً پاریس دارالفنوننه اعزاملری اصلامصیب اولماسه کرکدر. دیکر مملکتلر وبالخاصه انکلتره دارالفنونلرندن استفاده لازمدر . جدیتیله مشهور انکلیز عالم حقوقیسندن آله‌جغمز درسلر پك بیوکدر . بالخصوص پاریسك حیات هواپرستیسی یللك کیدن طلبه‌مزك جدیاتی اوزرنده تأثیرلر براقیق ملحوظدر .

خدمات عدلیه‌یه انتساب ایده‌جك
مکتب حقوق مأذونلری

مکتب حقوق مأذونلرینك برمأموریته تعیینلرندن اول محاکم حقوقیه وجزائیه‌ده برمدت ملازمت ایتمه‌لری‌اصولی دور سابقده جاری ایدی. انجق بونك براصول‌سالمه ربطی ودها فائده‌بخش برحاله افراغی، اك زیاده اهمیت ویریله‌جك مسائلدن اولدیغی جهتله مکتب حقوق مأذونلرینك خدمات عدلیه‌یه قبل‌القبول تابع طوتیله‌جقلری قیود وشرائطه دائر برتعلیماتنامه قلمه آلنمش وکچن سنه‌دنبری تطبیقاتنه باشلانمشدر .

مذکور تعلیماتنامه محاکم ودوائر عدلیه‌ده آلتی آی ملازمت اصولنی ابقا ایله برابر ، عینی زمانده صورت مخصوصه‌ده کشاد ایدیلن برتطبیقات درسخانه‌سنه‌ده دوام اصولنی احداث ایله‌مشدر . ملازمت‌مدتی محاکم حقوقیه وتجاریه وجزائیه ایله مدعی‌عمومیلك واجرا دائره‌لرینه تقسیم اولنه‌رق، ملازملرك، بولندقلری دوائرك موظف مأمورینی کبی، امور ومصالحك کافهٔ شعبات وصفحاتیله بالفعل اشتغال ایتمه‌لری‌اسبابی تأمین ایدلمش و درسخانهٔ تطبیقات دخی نظارتك مراقبهٔ فعلیه‌سی تحتنه وضع اولنمشدر .

عدلیه نظارتی دها تجربه‌کار مأمور یتیشدیره بیلمك ایچون مکتب حقوق مداوملرینه بالعموم دوائر ومحاکمده برفخری ملازملك صنفی احداث ایده‌رك هر دائره ومحکمه‌یه استیعابی قدر فخری ملازملرده سوق ایله‌مشدر .

عدلیه کتبخانه‌سی ومحکمهٔ جنایت‌صالونی

عدلیه نظارتنده اخیراً مکمل و مزین بر کتبخانه صالونی وجوده کتیرلمشدر . — بوراسی ایلك مجلس اعیانك اجتماع صالونی ایدی — مذکور کتبخانه‌نك جامکانلری هنوز بوش ، ثروتدن عاری ایسه‌ده یواش یواش تکمل ایتمسی مأمولدر .

الیوم کتبخانه‌ده‌کی آثارك مجموعی « ۱۸۱ » ی ترکجه و « ۲۶۶ » سی عربجه ، قصوری‌ده فرانسزجه اولمق اوزره « ۷۷۵ » جلده بالغ اوله‌بیلمشدر .

حکام ومأمورین عدلیه‌نك بحق استفاده‌لرینه خدمت ایده‌جك اولان مذکور کتبخانه‌نك محتاج اولدیغی همتلرك برآن اول تجلیسی تمنی اولنور .

(ایلك مجلس مبعوثان اجتماعکاهی اولوب اخیرا جنایت محکمه‌سنه تخصیص ایدیلن صالونده وجوده کتیریلن ترتیبات وانتظام دخی قیده شایاندر .)

جریدهٔ عدلیه

اوتوز کسور سنه‌دنبری‌انتشار ایدوب مأمورین عدلیه‌یه جبراً آبونه ایدلمش، هله دور استبدادك صوك سنه‌لرنده محکومین سیاسیه‌یه متعلق قالین حرفلی اعلاناتی ایله جلب نظر استکراه ایتمش اولان جریدهٔ محاکم « جریدهٔ عدلیه » عنوانیله صوك ایکی سنه ظرفنده، اربابنك جداً رغبتنی استجلاب ایده‌جك مقالات علمیه ومقررات متخذهٔ عدلیه‌یی جامع اوله‌رق انتشاره باشلامش وصورت مخصوصه‌ده اصلاحی اسبابی استکمال اولنمق اوزره بونك ایچون عدلیه بودجه‌سنه تخصیصات مخصوصه آلنمشدر .

جریدهٔ عدلیه بوکون نفاست ومکملیت طبعی جهتیله شایان تقدیر اولدیغی کبی، زنکین‌وفائده‌لی مقالات حقوقیه واعلامات مهمه ایله مالیدر .

عدلیه نظارتندن اجرا ایدیلن تبلیغات عمومیه اکثریا جریدهٔ محاکم ایله‌ده نشر ایدلمکده ایسه‌ده بونلرك،

برآرهده ایستهنیلدیکی وقت تحری ومطالعهسنی تأمیناً ، هرسنه محررات عمومیهٔ عدلیه برمجموعه شکلنده آیروجه طبع ونشر ایدلمکدهدر .

عدلیه نظارتی نظامنامهٔ داخلیسی

عدلیه ومذاهب نظارتی دوائر وشعباتنك تشکیلاتی ومأمورینی ایله مستخدمیننك وظائفنی ومعاملاتك انتظام جریاننه متعلق قیود وتدابیری محتوی اولمق اوزره ٢٣ مایس سنه ١٣٢٧ تاریخلی مکمل برنظامنامهٔ داخلی نشر اولنمشدر .

مذکور نظامنامه ایکنجی فصلنده عدلیه نظارتنك ترکب ایتدیکی دوائر مختلفه وظائفنی تعیین وتعداد ایتدکدن صوکره ، اوچنجی فصلنده عدلیه نظارتنده متشکل قومیسیونلرك وظائفنی ارائه وبعده اقلام مرکزیهدهکی معاملاتك صورت جریانه ومأمورینك یکدیکری واصحاب مصالح ایله اولان مناسباتنه وصورت دوام ومأذونیتلرینه وتدابیر انضباطیهیه دائر احکام وضع ایلهمشدر .

نظامنامهٔ داخلی ، نظارت مأمورینك وظیفه ومسئولیتنی تعیین وتفریق ایتدیکندن انجمن عدلیهنك وجودینه احتیاج کورمهمشدر .

نظامنامهٔ داخلیده ، هرقلمك ماهیت مشاغلی نقطهٔ نظرندن محتاج اولدیغی ترتیبات واوقلمجه اعمالك صورت تقسیمنه عائد فروع وظائف حقنده بالطبع تفصیلات اولمادیغندن ، اخیراً بونك ایچون برتعلیماتنامهٔ مشترك وخصوصی ترتیب وتنظیم ایدلمکدهدر . بونکلهده هرقلم ترتیباتی برشکل انتظامه کیرهجك واوترتیباته کوره هرمأمور وکاتبك وظیفهسی تعین ایدهرك انتظام افعال ، شخص ایله قائم اولمقدن قورتولهجقدر .

محاکم تشکیلاتی

ولایات والویه وقضا محاکمنده وجوده کتیریلن تشکیلات ایله اکمال ایدیلن نقایصی ارائه ایدهبیلمك ایچون ، بومبحثی اوچه آییرهرق اول امرده ولایات مرکزلرندهکی محاکم استینافیه ایله بدایت محکمهلرندن ثانیاً لوا بدایت محاکمندن ، ثالثاً ده قضالردهکی تشکیلاتدن بحث ایتمك مناسب کورلمشدر .

ولایت مرکزلرندهکی استیناف وبدایت محکمهلری

حقوق وجزاناملریله ایکیشر دائرهیه منقسم اولان طشره استیناف محکمهلرینك حقوق دائرهلری ریاستی ، بروظیفهٔ منضمه اولهرق ، مرکز ولایت نائبلرینه [١] وجزا دوائری ریاستیده استیناف جزا رئیسلرینه مودوعدر . اناطولی ولایاتندهکی استیناف محکمهلری [٢] طرف دولتدن منصوب اولمایهرق انتخاب اهالی ایله ولاة جانبندن بایورلدی تعیین اولنان اعضای منتخبه ایله تشکل ایتمکده اولدیغندن ، مشروطیت ادارهنك اعلانندن صوکره الك اول دوشونیلهن مسائلدن بریده اجزای اصلیهٔ محاکمدن اولان اعضانك مکتب حقوقدن مأذون ویا بالفعل خدمات عدلیهده استخدام ایله اکتساب ملکه ومعلومات ایتمش ذواتدن نصب وتعیینی اصولنك تطبیقی واصول سقیم انتخابك رفعی اولمشدر .

---

[١] آنفاً بیان ایدیلهجکی اوزره یالکز یدی ولایتده استیناف حقوق وظیفهسیله مکلف برر عدلیه مدیری واردر .

[٢] روم ایلی استیناف محکمهلری ، مشروطیتدن اول تشکیلات جدیدهیه تابع اولدیغندن ، اوراده اعضای منتخبه اصولی دها اول قالدیرلمشیدی .

١٣٢٤ سنهسنده :

مشروطیتك شو ایلك سنهسنده یالکز موصل ولایتی استیناف محکمهسی حقوق وجزا دائرهلرینه منقسم اولهرق تشکیلات جدیدهیه تابع طوتلمش وروم ایلی استیناف محکمهلرنده اولدیغی کبی (١٥٠٠) غروش معاشلی سکز اعضا ایله (١٠٠٠) غروش معاشلی ایکی اعضا ملازمی و (١٥٠٠) غروش معاش ایله برده استیناف مدعیٔ عمومی معاونی تعیین ایدلمشدر [١] .

١٣٢٥ سنهسنده :

ارضروم ، آطنه ، آنقره ، آیدین ، بتلیس ، بغداد ، بیروت ، حلب ، خداوندکار ، دیار بکر ، سوریه ، طربزون ، قونیه ، وان ولایتلری استیناف محاکمی تشکیلاتی اصلاح ایدلدی . بونلردن ارضروم ، اطنه ، آنقره ، بغداد ، بیروت ، حلب ، خداوندکار ، سوریه ، طربزون ، قونیه ولایتلری استیناف محاکمی ایکیشر دائرهیه ـ حقوق وجزا ـ ، آیدین ولایتی استیناف محکمهسی حقوق وجنایت وجنحه دائرهلرینه تقسیماً وبتلیس ، دیار بکر ، وان ولایتلری استیناف محکمهلریده برر دائرهیه مقصوراً تشکیل اولنوب تعیین اولنان اعضالره (١٥٠٠) غروش معاش تخصیص واستیناف مدعیٔ عمومیلرینهده برر معاون ترفیق ایدلمش وولایات مذکورهدن آیدین ، بیروت ، بغداد ، بتلیس ، دیاربکر ، وان ولایتلرینه استیناف محکمهسی حقوق ریاستی وظیفهسیله مکلف برر استیناف رئیس اولی یعنی عدلیه مدیری تعیین بویورلدیغی کبی ، کتبه قادرولریده تشکیلات جدیده ایله مناسب برصورتده توسیع اولنمشدر [٢] .

ینه بو سنه ایچنده سلانیك ولایتنهده بر عدلیه مدیری تعیین وعلاوه ایدلمشدر .

١٣٢٦ سنهسنده :

بو سنه طرفندهده بصره ، سیواس ، طرابلس غرب ، قسطمونی ، معمورة العزیز ولایتلری استیناف محکمهلری برر دائرهیه مقصور اولمق اوزره تشکیلات جدیدهیه مظهر اولمشدر .

بونلردن بصره ولایتنده اوزمانهقدر استیناف محکمهسی هیچ موجود دکلدی . آنك ایچون بوتشکیلات صرهسنده ولایت مذکورهیه براستیناف رئیسی ایله برده استیناف مدعیٔ عمومیسی علاوه اولندی . ولایات مذکورهدن یالکز قسطمونییه استیناف مدعیٔ عمومی معاونی تعیین ایدلمش ایسهده دیکرلری ایچون بوکا لزوم کورلمامشدر .

بو صرهده ، اوزمانه قدر معاشلری (١٢٠٠) ر غروش اولان یانیه و اشقودره ولایتلری استیناف اعضالرینك معاشلری ده امثالنه توفیقاً (١٥٠٠) ر غروشه ابلاغ اولندیغی کبی بالاده اشارت اولندیغی وجهله ارضروم ، انقره ، بغداد ، خداوندکار ولایتلری استیناف محاکمنك برر دائرهیه قصرندن بالاستفاده جانیك ، کوتاهیه ، قدس ، بوزغاد لوا مرکزلرنده تشکیلات جدیدهیه توفیقاً ومجدداً برر استیناف محکمهسیده احداث وتشکیل اولنمشدر . بونلردن قدس استیناف محکمهسی : یافه قضاسیله بیروت ولایتنك نابلس لواسی محکمهلرینه . جانیك استیناف محکمهسی : سیواسك اماسیه قضاسی محکمهسنه . کوتاهیه استیناف محکمهسی : قرهحصارصاحب واسکیشهر لوالری محاکمنه . بوزغاد استیناف محکمهسیده : قیصری ، قیرشهری وچوروم لوا محکمهلرینه مرجع استیناف اتخاذ ایدلمشدر .

---

[١] ١٣٢٦ سنهسنده موصل استیناف محکمهسنك ایکی دائرهسی توحید اولنهرق بر دائرهیه قصر ایدلمشدر .

[٢] ١٣٢٦ سنهسنده ارضروم ، آنقره ، بغداد ، خداوندکار ولایتلری استیناف محکمهلری بر دائرهیه واوچ دائرهدن تشکل ایدن آیدین استیناف محکمهسیده ایکی دائرهیه قصر ایدلمشدر .

مرکز بدایت محکمه‌لرینه کلنجه :

١٣٢٤ سنه‌سنده یالکز موصل ولایتی مرکز بدایت محکمه‌سی (١٢٠٠) غروش معاشلی درت اعضا نصبی وکتبه‌سنک تشکیلات جدیده قادروسنه توفیقی صورتیله برتشکیلات کورمشدر .

١٣٢٥ سنه‌سنده : ارضروم ، اطنه ، انقره ، ایدین ، بتلیس ، بغداد . بیروت ، حلب ، خداوندکار ، دیاربکر ، سوریه ، طربزون ، قونیه ، وان ولایتلری مرکز بدایت محاکمی اعضا وکتبه‌سی تشکیلات جدیده‌یه توفیق ایدلمش ومحاکم مذکوره‌دن هربرینه آیروجه بیك غروش معاشلی برر بدایت مدعیٔ عمومی معاونی‌ده علاوه اولنمشدر . [١]

١٣٢٦ سنه‌سنده : بصره ، سیواس ، طرابلس غرب ، قسطمونی ، معمورة العزیز ولایتلری مرکز بدایت محکمه‌لری تشکیلات جدیده‌یه توفیقاً اصلاح اولنه‌رق اعضاسی مستنطق وکتبه ومأمورین سائره‌سیکی تشکیلات قادرولرینه کوره تنظیم ایدلمشدر .

لوا بدایت محکمه‌لری

١٣٢٥ سنه‌سنده : ارزنجان ، جبل برکت ، ایدین ، صاروخان ، نابلس ، مرعش ، حما ، جانیك ، بولی ، قدس ، قره‌سی لوالرنده‌کی بدایت محکمه‌لرینه تشکیلات جدیده‌یه توفیقاً بیکر غروش معاش ایله دردر اعضا ویدیبوز اللیشر غروش معاش ایله‌ده ایکیشر اعضا ملازمی نصب وتعیین اولنه‌رق کتبه ومستخدمین قادرولری تنظیم واصلاح ایدلمشدر . [٢]

١٣٢٦ سنه‌سنده‌ده مرسین ، چاطلق ، یوزغاد ، موش ، کربلا ، طرابلس شام ، مدللی ، اورفه ، جده ، قره‌حصارصاحب ، کوتاهیه ، اماسیه ، انطالیه ، نیکده ، بنغازی ، حدیده لوالری محاکمی تشکیلات جدیده‌یه مظهر اولمشدر . [٣]

بوسنه ایچنده اسکیشهر ، بارطین یافه قضا مرکزلرنده دخی کوریلان لزوم اوزرینه تشکیلات جدیده‌یه توفیقاً ومجدداً برر لوا محکمه‌سی تشکیل واحداث ایدلمش وبونلردن اسکیشهر لوا محکمه‌سی : میخالیجق ، سیوریحصار ، نعللوخان و بارطین لوا محکمه‌سی‌ده : ارکلی ، دورك ، زونغولداق قضالری محاکمنه مرجع استیناف اولمشدر .

ینه بوسنه بودجه‌سیله اناطولی ولایتنده‌کی بالجمله لوا محکمه‌لری رؤساسیله مدعیٔ عمومی معاونلرینك معاشاتی امثالنه توفیق اولنه‌رق ١٦٠٠ و ١٥٠٠ غروشه ابلاغ ایدلمشدر .

١٣٢٧ سنه‌سی : بوسنه ایچنده‌ده قیرشهری ، لاذقیه ، حوران ، لازستان ، حکاری لوا محکمه‌لری تشکیلات جدیده‌یه توفیقاً تنظیم یدلمش وحلبك عینتاب قضاسنده‌ده برلوا محکمه‌سی وجوده کتیرلمشدر .

قضا محکمه‌لری تشکیلاتی

١٠ تموز سنه ٣٢٤ تاریخنه قدر قضا محاکمی تشکیلاتی بعض تأثیرات سیاسیه‌دن طولایی یالکز

---

[١] بوسنه ایچنده ایدین ، بیروت ، خداوندکار ولایتلری مرکزلرینه ایشلرك کثرتنه بناءً ایکنجی جزا نامیله مجدداً برر محکمهٔ بدایت دها علاوه ایدلمشدر .

[٢] جانیك وقدس لوا مرکزلرنده ١٣٢٦ سنه‌سنده برر استیناف محکمه‌سی تشکیل ایدلمش اولدیغندن مذکور لوالرده‌کی بدایت اعضالرینك عددی ایکیشره تنزیل ایدلمشدر .

[٣] یوزغاد وکوتاهیه‌ده استیناف محکمه‌سی‌ده تشکیل ایدلمش اولدیغندن بدایت اعضالری ایکیشر اوله‌رق تعیین اولنمشدر .

روم ایلیده اجرا ایدلمشیدی . واقعا اناطولی قضالرنده تشکیلات منتظمهٔ عدلیه وجوده کتیریله‌مامش ایدیسه‌ده بونلر بتون بتون تشکیلات عدلیه‌دن محروم‌ده دکل ایدی . مستثناسی پك نادر اوله‌رق همان کافه‌سنده برر محکمهٔ نظامیه موجود ایدی . شوقدرکه بونلرك تشکیلاتی نیم برشکلده یعنی قضا نائبلرینك ریاستی آلتنده اهالئ محلیه‌دن منتخب ایکیشر یوز غروشلی ایکیشر اعضادن تشکل ایدر . مدعیٔ عمومیلك وظیفه‌سی وکالةً پولیس ویا ضابطه مأمورلری مستنطقلکی‌ده برمعاونك اعانه‌سیله اعضادن بری طرفندن ایفا اولنور . باش کاتب اجرا مأمورلغی وظیفه‌سنی‌ده کورر ایدی .

نعمت عدالتك حقیله توزیعی قضا محاکمنك غایت منتظم برصورتده تشکیل واصلاحنه متوقف واداره ملکیه‌ده نواحی نه‌درجه حائز اهمیت ایسه ادارهٔ عدلیه‌ده‌ده قضالر او شکل اهمیتی حائز اولدیغندن مشروطیت اداره‌یی متعاقب قضا تشکیلات منتظمهٔ عدلیه‌سنك ایلرو کتورلمسی کمال اهمیتله نظر اعتباره آلنمش ایسه‌ده بالعموم قضالرده بردن تشکیلات اجراسی کلیتلی برتخصیصاته محتاج اولوب بالخاصه اهلیتلی ومعلوماتلی حکام ومأمورینك فقدانی مسئله‌سی‌ده بوکا انضمام ایتدیکندن تشکیلات مذکوره‌نك انجق تدریجاً اجراسنه مجبوریت حاصل اولمشدر .

١٣٢٥ سنه‌سنده تشکیلات جدیده‌یه توفیقاً اصلاح ایدیلن قضا محکمه‌لرینك حروف هجا ترتیبیله اسامیسی :

آوانوس ، اخیجه نلی ، اداب ، اسکندرون ، انطاکیه ، اینه کول ، اسکیشهر ، اردو ، اونیه ، آتنه ، اینه بولی ، ارکلی (قونیه‌ده) ، اقشهر ، ارکوب ، اقسرای ، اطه بازاری ، ارکلی ، اسکلیب ، ادرمید ، اردك ، ایوالق ، اوده‌مش ، اورله ، آلاشهر ، اخلاط ، البستان ، ارجیش ، بایبورد ، باغچه ، بنی صعب ، برغمه ، بعلبك ، بقاع العزیز ، بافره ، بوی آباد ، بهسنی ، بارطین ، باندرمه ، بازار کوی ، بالو ، پتورکه ، پاسینلر ، تیره ، جیحان ، چهارشنبه ، چرکش ، چمشکزك ، چینه ، چال ، حیفا ، حمص ، حله ، خنس ، خاچین ، خوپه ، خراسان ، خلیل الرحمن ، دوزجه ، دیوریکی ، ذیله ، زیتون ، زغفرانبولی ، سوکه ، سلط ، سنغولی ، شیله ، صور ، صیدا ، صندقلی ، صاروخان ، صو شهری ، طرسوس ، عینتاب ، عشاق ، علائیه ، عزیزیه ، غزه ، قرتال ، قره کلیسا ، قارص ، قرهمان ، قوجحصار ، قوچکیری ، قصبه ، کسکین ، کلیس ، کرماستی ، کملیك ، کیره‌سون ، کیکلر ، کوپری ، کیوه ، کبنی ، مقری کوی ، مدیات ، مرزیفون ، مکری ، میلاس ، میخالیج ، نو شهر ، نجف اشرف ، نازللی ، یافه .

اشبو قضالردن پاسینلر ، کیغی ، البستان ، زیتون ، عزیزیه ، کوپری ، صو شهری ، دیوریکی ، خلیل الرحمن و ارجیش قضالری تشکیلاتی رئیس ومعاوندن غیری مرتبهٔ اولی مأمورلری تعیینی صورتیله اجرا ایدلمش ایدی .

١٣٢٦ سنه‌سی : بوسنه ظرفنده یالکز ایدین ، سیروز ، قرق کلیسا لوا مرکزلرنده مجدداً برر قضا محکمه‌سی تشکیل اولنمش وبالاده کوستریلن اون قضادن دیوریکی ، عزیزیه ، کوپری ، صو شهری قضالری محاکمنه مجدداً برر رئیس ومعاون علاوه‌سیله نقصانلری اکمال ایدلمشدر .

١٣٢٧ سنه‌سی : بوسنه ایچنده تشکیلاتی اجرا ایدیلن قضالر بروجه آتیدر :

سویده ، عجلون ، قنیطره ، قوایه ، قنفال ، بولانیق ، ویران شهر ، فیریزوویك ، ظلیتین قضالریله کرهٔ نحاس ناحیه‌سی .

بونلردن بشقه قره‌سی سنجاغی مرکزنده مجدداً برقضا محکمه‌سی تشکیل واحداث اولندیغی کبی پاسینلر وکیغی قضالری محکمه‌لرینه برر رئیس ایله معاون وعثمانجق ، فاتسه ، سکود ، سماو ، درنه قضالرینه‌ده یالکز برر معاون تعیین وعلاوه اولنمشدر .

قوانين ونظامات

قوانين عدليه‌مزك نقايصى غير منكر ايسه‌ده اربابنجه، معلوم اولديغى اوزره، قانونلرك اصلاح وتدويننده پك زياده تأنى وتدقيقات مكمله‌يه احتياج واردر . احتياجات مملكت و امزجهٔ ناسه موافق اولمايان الك اوفاق برمادهٔ قانونيه نه درجه‌يه قدر نتايج معكوسه وجوده كتيرر ايسه، ولو نظريات و قواعد اساسيهٔ حقوقيه‌يه مغاير اولسون، آليشلمش برقانونك بلا تأمل لغو وتبديلى‌ده معاملات عموميهٔ ناس اوزرنده همان او نسبتده ضررلر توليد ايده بيلير . براحتياج شديد وقطعى كوروله‌دكجه قوانين موضوعه ومدونه‌ايچنده اصلاحات وتعديلات عاجله ايله اوينامق حكمت حقوق و عدالته منافيدر. عريض و عميق دوشونوله‌يه‌رك وضع ايديله‌جك قواعد قانونيه بالطبع محافظهٔ حقوقه خادم اوله‌ماز .

شو درت سنه ايچنده شو قدر قانون ويا بوقدر نظام نشر وتدوين ايدلمش اولمامق اصلا برنقصان تلقى ايديله‌مز . مع‌مافيه عدليه نظارتى احتياج عاجل كورديكى بعض تعديلات وتذييلات قانونيه‌يى اجرا ايتمكله برابر نشئهٔ مشروطيتله مهم بعض قانون لايحه‌لرى‌ده حاضرلامشدر . آنجق بو لايحه‌لرك اكتساب قانونيت ايده‌بيلمه‌سى هرحالده جدى تتبعاته ، درين وواقفانه تدقيقاته محتاج اولديغندن بونلرك مجلس ملى وياشوراى دولتده قالمش اولمالرى تخطئه اولنه‌ماملیدر . كچن مجلس مليمز، كچيرديكى درلو صفحات مشاغل اولماسه‌يدى، بو لايحه‌لر حقنده‌كى تدقيقاتى قولاى قولاى اكمال ايده‌مزدى. هر نه ايسه، بو بحثك فضله‌سى بو كتابه صيغماز، صدده رجوع ايده‌لم .

نشر ايديلن قوانين عدليه ميانده الك اول كوزه كورونن اصول محاكمهٔ حقوقيه ايله قانون جزا ذيللريدر . ديكرلرى منفرداً بعض مواد قانونيه‌نك تعديلنه وظهور ايدن وقايع فوق‌العاده‌يه متعلقدر . بونلرى تاريخ صره‌سيله ارائه ايده‌جكم :

آطنه ولايتنه مخصوص تأجيل ديون قانونى — ٢٧ مايس سنه ١٣٢٥

آطنه حادثهٔ مؤلمه‌سنى متعاقب حتى مسكن و مأواسز قالان اهالىٔ محليه‌نك معاملات عموميه وتجاريه‌لرينه عارض اولان سكته اشبو قانونك موقتاً ومستعجلاً نشرينه سبب اولمشيدى . آنجق موقت برتأجيل ديونه منحصر اولان قانون مذكور تأمين مقصده كفايت ايده‌مديكندن ، متعاقباً ٦ اغستوس ١٣٢٥ تاريخنده، اطنه ولايتنه مخصوص اوله‌رق اون ماده‌دن مركب برتصفيهٔ معاملات تجاريه قانون موقتى نشر اولنمش وقانون مذكورك طقوزنجى ماده‌سى‌ده بالآخره مهم برتعديله اوغرامش، دكيشديرلمشدر.

١٠ تموز سنه ١٣٢٤ تاريخندن اول ارتكاب ايدلمش اولان جرائم عاديه محكومين ومظنونينى حقلرنده عفو قانونى — ٥ اغستوس سنه ١٣٢٥

اعلان مشروطيتى متعاقب ممالك عثمانيه‌نك همان هرطرفنده حبسخانه‌لرك بوشالماسى كه تاريخ عدليمزك الك مهم بر صحيفه‌سنى اشغال ايده‌جكدر ، معاملات عدليهٔ جزائيه‌يه آنى وقطعى بر ضربه ايندير مشدى . آندن صكره بر مدت دوام ايدن تذبذبى نهايت بو عفو قانونى رفع ايده‌بيلدى. قانون مذكور هر نه‌قدر حقوق شخصيه‌يى محافظه اساسنى تصريح ايتمش ايسه‌ده ، ايجاب ايتديكى انقطاع تعقيبات جزائيه‌يوزندن، حقوق مذكوره‌نك حقيله محافظه‌سى قابل اوله‌مامشدر .

ولايات تشكيلات عدليه‌سنجه اجرا اولنه‌جق تعديلات حقنده‌كى قانون ١١ اغستوس سنه ١٣٢٥

بش ماده‌دن مركب اولان بوقانون تشكيلات عدليه‌نك تشكيلات ملكيه‌يه تابع اولماسى اصولنى رفع ايتمش وطشره تجارت محكمه‌لرينك مرجع استينافى‌ده منسوب اولدقلرى ولايت استيناف حقوق محكمه‌لرينه نقل ايلمشدر .

دعوى وكيللرينه دائر قانون موقت — ٣ ايلول سنه ١٣٢٥

ايكى ماده‌دن عبارت اولان اشبو قانونك مندرجاتى ونشرنده‌كى مقصد يوقاروده دعوى وكيللرى جمعيتندن بحث ايتديكمز صره‌ده يازلمشيدى .

ذيل قانون تجارتك ٨ نجى ماده‌سنى معدل قانون — ٢٩ مارت سنه ١٣٢٦

اصلاحات قسمنده بالمناسبه بحث اولنديغى وجهله، تجارت محكمه‌لرنده تجار محليه‌دن اعضاى منتخبهٔ موقته بولنديرمق اصولنى الغا ايدن بومادهٔ مذيله‌نك اسباب موجبه‌سنى ارائه ايده‌جك قدر مفصل برسرلوحه‌سى [١] واردركه مادهٔ قانونيه مندرجاتيله تضاد تشكيل ايدر . تضاد واقع ، مادهٔ مذكوره ايلك ويريلان لايحه‌شكلنده قالمايه‌رق تعديل اولنديغى حالده سرلوحه‌نك آكا كوره تصحيح اولنمامسندن نشأت ايتمشدر .

اجرا قانوننك اللى اوچنجى ماده‌سنك آلتنجى فقره‌سنى معدل قانون — ٢٠ حزيران سنه ١٣٢٦

بوفقرهٔ قانونيه معزولين ومتقاعدين وايتام وارامل معاشلرينك دخى دين ايچون خمس نسبتنده حجز وتوقيف اولنه‌جغنى تصريح ايتمشدر . اسكى مأمورين ملكيه ترقى وتقاعد نظامنامه‌سنك برماده‌سى ، تقاعد معاشاتنى حجزدن استثنا ايتمش وبوكا قياساً معزولين وايتام وارامل معاشلرى‌ده شوراى دولتك بعض مقرراتيله دين ايچون توقيفدن مصون براقلمشيدى .

قانون جزانك ٦٦ نجى ماده‌سنك ذيل اول وثانيسنى معدل قانون — ١١ اغستوس سنه ١٣٢٦
« « ٦٩ نجى ماده‌سنه مذيل قانون — ٢٨ اغستوس سنه ١٣٢٦

بوماده‌لر برآز صوكره بحث ايده‌جكمز قانون جزا مواد معدله‌سى ميانه داخل اولمشدر .

اصول محاكمهٔ حقوقيه قانونى ذيلى — ٢٦ مارت سنه ١٣٢٧

اصول محاكمهٔ حاضره‌مز قواعد مندرجه‌سى اعتباريله دعاوىٔ حقوقيه‌نك سرعت رؤيتنى تأمينه غير مساعد

---

[١] « تجارت محكمه‌لرينه اعضاى موقته‌نك عدم دوامى حالنده هيئت دائمه ايله رؤيت دعوى اولنمسنه دائر ذيل قانون تجارتك سكزنجى ماده‌سنه تذييل ايديلن مادهٔ قانونيه » . حالبوكه ماده مطلق اوله‌رق تجارت محكمه‌لرينك بررئيس وايكى اعضادن مركب اوله‌رق رؤيت دعوى ايده‌جكلرينى ناطقدر .

اولوب قانون مذکورك مجدداً تنظیم واصلاحی لازمه‌دن ایسه‌ده بو جهت پك اوزون وعمیق تدقیقات وتتبعاته محتاج اولدیغندن شمدیلك مصالح ناسی تشوش وتأخردن وقایه مقصدیله وجوده کتیریلان اصول حقوقیه ذیلی ۴۹ ماده‌دن مرکب وسکز فصل اوزرینه مرتبدر . غایه‌سی دعاوینك تسریع رؤیتنی تأمیندر .

اشبو ذیلك فصل اولنده : فقدان صراحتدن دولایی انواع تغیراته اوغرایان صلاحیت محاکم مسئله‌سی تعیین وتعداد ایدیلیور . بونده اسکی اساس بوزولمامش ایسه‌ده اسباب صلاحیت یکان یکان تصریح ایدلمشدر .

فصل ثانی : اصول محاکمهٔ حقوقیه‌نك محاکمات ابتدائیه‌یه دائر اولان احکامنی قسماً تعدیل ایتمشدرکه الك مهمی افلاس دعوالری مستثنا اوله‌رق قابل استیناف اولان بالجمله دعاویٔ حقوقیه وتجاریه‌ده مدافعات شفاهیه‌دن اول طرفینك مدعیات ومدافعات واقعه ایله اسباب وعلل قانونیه‌سنی ناطق یکدیکره لایحه‌لر تبلیغ ایتدیرمه‌سی مجبوریتیدر . معمافیه دعاویٔ مستعجله ویا بسیطه‌ده بو مجبوریتك عموماً ویا قسماً بر طرف ایدلمه‌سنده حکامه بر حق تقدیرده ویرلمشدر . لایحه اعطاسنه مقتدر اولماین مدعی ومدعی علیهم ایسه محکمه ضبط کاتبنه مراجعتله ادعا ومدافعه‌لرینی ضبط ایتدیره‌بیلیرلر . بوندن بشقه محکمه‌لر ختام محاکمه‌دن اعتباراً اون بش کون ظرفنده اعطای قراره مجبور ایدلمش وسلسلهٔ مدیدهٔ محاکماتی زنجیرلەمه حکایه ایدن اوقونمسی دشوار اعلامات اصولی‌ده لغو ایدیله‌رك اعلاماتك یالکز مدعیات ومدافعاتك بر خلاصه‌سیله مدلل بر فقرهٔ حکمیه‌دن عبارت اوله‌رق تنظیمی اصول اتخاذ اولنمشدر .

معاملات غیابیه‌یه متعلق اولان فصل ثالثده : اعلامات غیابیه‌نك مدت اعتراض ظرفنده قابلیت اجرائیه‌سی قبول ومدت مذکوره‌ده اون بش کون تنزیل اولنمش وتأخیر اجرا ایچون ، معترض ، بعض مراسم قانونیه‌یه تابع طوتلمشدر . اعلامات غیابیه‌نك مدت اعتراض ظرفنده اجرا اولنه‌مامسی اصولی مدیونك اموالنی قاچیرمسنه پك مساعد اولدیغندن شو تعدیلك درجهٔ اصابتی پك آشکاردر . مدت اعتراضك تنزیلنه بدل مدعیٔ علیه کندی بولندیغی محل محکمه‌سنه اعتراض استدعاسی ویرمك صلاحیتی‌ده بخش ایدلمشدر . برده اوراق تبلیغاتندن صوکره مدعینك تعقیب دعوادن فراغتی حالنده مدعی علیه بالمقابله دعوی ایده‌بیلمك یعنی مدعی‌یی جلب ایله کلمه‌دیکی صورتده غیابندن دعواسنك ردینه قرار آلمق صلاحیتی ویرلمشدر . بو فصلده دعوته اجابت ایتمین طرف ایچون وکیل مسخر تعیینی اصولی‌ده لغو ایدلمشدر .

دردنجی فصل استینافه متعلقدر . بونده پك اساسلی بر تعدیل واردر . شویله که : اصول سابقه‌یه نظراً محاکم استینافیه استیناف اولنان اعلامده شکلاً واساساً بر خطا ونقصان کوردیکی صورتده اعلام ابتدائی‌یی فسخ ایدر وبو فسخ ایله بدایتده‌کی حال وضعیتلرینه عودت ایدن طرفینی یکی باشدن محاکمه ایده‌رك حکم ویریردی . یعنی ایکی نوع محاکمه ایله اشتغال ایدردی . ذیل بونی تعدیل ایتدی . شمدی استیناف محکمه‌سی کوره‌جکی خطا ونقصانی تدقیق واکمال ایتدکدن صوکره حکم ابتدائی‌یه مؤثر کوررسه فسخ ایده‌جك وفسخ ایله برابر حکمی‌ده ویره‌رك ایشی قرار واحدله بیتیره‌جکدر . بوندن بشقه مدت استیناف اوتوز کونه تنزیل اولنمش واستیناف استدعاسنك مدت اعتراض ظرفنده‌ده قبولی تصریح ایدلمشدر .

فصل خامسده : اعادهٔ محاکمه اسبابی بر درجه قصر وتحدید ایدیله‌رك مدتی‌ده آکا کوره تصحیح اولنمشدر .

فصل سادسده : معاملات تمیزیه‌دن بحث اولنه‌رق قواعد اساسیهٔ حقوقیه‌یه کلیاً مغایر اولوب هیچ بر دولت اصول محاکمه‌سنده نظیری اولمایان تمیزده تصحیح قرار اصولی قالدیرلمش وبوکا مقابل‌ده تدقیقات تمیزیه‌نك سلامت جریانی تأمیناً محکمهٔ تمیز حقوق دائره‌سیله هیئت عمومیه‌سنده محاکمهٔ وجاهیه اصولی تأسیس اولنمشدر . شوقدرکه مدافعهٔ وجاهیه طرفیندن برینك طلبیله مشروطدر .

یدنجی فصل : دعوانك رؤیتی ایشی اخلال ایتمك ویا محکمه اسباب قانونیه‌دن ناشی تشکل ایده‌مامك اسبابنه حصراً ، جهت حقوقیه‌ده دخی نقل دعوی طریقنی کشاد ایتمشدر .

سکزنجی فصل اصول تبلیغاتك توفیقنه ومحکمه‌لرده سلامت معاملاتی تأمین ایده‌جك دفاتر احداثنه متعلق مواد متفرقه‌دن مرکبدر .

بو ماده‌لر آره‌سنده الك زیاده شایان قید اولان تمیز حقوق واستدعا دائره‌لرنده بر مسئله‌ده تساویٔ آرا وقوعنده ایشك هیئت عمومیه‌یه کیتمیه‌رك دیکر دائره‌لرك برندن بر اعضا علاوه‌سیله تکراراً تدقیق اولنماسیدر .

تطبیقاتده موجب تردد بر جهت قالمامق اوزره عدلیه نظارتی طرفندن اشبو مواد ذیله حقنده مکمل بر ایضاحنامه قلمه آلنه‌رق جریدهٔ محاکمك ۵ تموز سنه ۱۳۲۷ تاریخ و ۳۹ نومرولی نسخه‌سیله نشر اولنمشدر .

جزا قانوننك بعض ماده‌لرینی معدل قانون — ۲۲ مایس سنه ۱۳۲۷

زیرده کوستریله‌جکی اوزره مکمل بر جزا قانونی لایحه‌سی حاضرلانمش ایسه‌ده لایحهٔ مذکوره‌نك اکتساب قانونیت ایتمسی پك چوق تدقیقات و تحضیراته متوقف اولوب الیوم مرعی الاحکام اولان جزا قانونمز ایسه بر چوق نقایص ایله مالی بولندیغندن احتیاجات حاضره‌یی دفعاً اشبو مواد معدله‌نك نشرینه مجبوریت حاصل اولمشدر .

یتمش کسور مادهٔ قائمه‌دن متشکل اولان مواد مذکوره قانون جزا احکامنده مهم تبدلات‌ده وقوعه کتیرمشدر . بو بابده تطویل مقالدن صرف نظر ایده‌رك یالکز تعدیلات واقعه‌نك بوراده ذکره شایان کوریلان جهتلرینی ارائه ایله اکتفا ایده‌جکز :

۱ — محاکمجه شمدی‌یه قدر پك چوق تفسیراته تابع قالمش اولان تکرر جرم ماده‌سنك صراحت وایضاحات کافیه ایله تنویر ایدلمش اولمسی .

۲ — مجازات نقدیه‌نك صورت استیفاسی وعدم تأدیه‌سی حالنده حبسه تحویلی .

۳ — سن مسئولیتك توضیحی .

۴ — مدافعهٔ نفس وعرض مسئله‌سنده آخرك نفس وعرضی‌ده مدافعه حقی بخش اولنماسی ومدافعه‌ده معفویتك یالکز قتل وجرح فعللرینه منحصر براقلمایه‌رق دیکر افعاله‌ده تشمیلی .

۵ — جرمده اشتراك ایله جرمده ذی مدخل اولمق مسائلنك تفریقی .

۶ — متشبثلره جزا تعیینی ایچون صراحت قانونیه بولنماسی قیدینك جنحه‌لره حصریله افعال جنائیه متشبثلرینك جزاسز براقلماسی .

۷ — هیئت اعیان ومبعوثانی وقانون اساسی‌یی تحقیر ایدنلره مجازات تعیینی .

۸ — رشوته متعلق موادك معقول ومنطقی بر شکله افراغی .

۹ — مأمورین دولت حقنده‌کی اهمال وتراخی جزالرینك بر شکله تفریعی .

۱۰ — آباء واجداد وامهات وجداتی قتل ایدنلره تعمد اولماسه‌ده اعدام جزاسی تعیینی .

۱۱ — من غیر تعمد ایقاع اولنان قتل جزاسنك قاتلك اشکنجه ویا تعذیب ایله اجراسی ویا ایفای وظیفه حالنده‌کی مأمورینه تعلقی حالنده مؤبد کورکه چیقارلمش اولماسی .

۱۲ — اسقاط جنین ماده‌سنك توضیح واکمالی .

۱۳ — آخرك تصرفنده بولنان اموال غیر منقوله‌یه تجاوز ایدنلره جزا تعیینی .

۱۴ — ضرب وجرح عادی اون کوندن زیاده خسته‌لغی موجب اولمامش ایسه تعقیبات اجراسنك شکایتنامه اعطاسنه تعلیقی .

۱۵ — سرخوشلره ومسکرات دوشکونلرینه جزا تعیین ایدلمش اولماسی .

قانون لایحه‌لری

صوڭ درت سنه ایچنده حاضرلانوب هنوز اکتساب قانونیت ایده‌مه‌مش اولان قانون لایحه‌لری : قانون جزا ، محاکم صلحیه ، تجارت ، کاتب عدل ، مظاهرت عدلیه ، اجرا ، محامی قانونلریدر .

لوایح مذکوره بالاده ذکر وتعداد اولنان مواد منضمه ومذیله ایله قوانین موقته کبی اولمایوب هر بری بر مکمل قانون لایحه‌سی اولدیغندن واونلر کبی هنوز انتشار ایتمامش بولندیغندن اساسات موضوعه واحکام مندرجه‌لرندن بر آز فضله‌جه معلومات ویرلمك مناسب کورلمشدر .

جزا قانونی لایحه‌سی

عدلیه نظارتنجه ترتیب ایدیلان لوایح قانونیه‌دن اك مهمی جزا قانونی لایحه‌سیدر .

لایحۀ مذکوره الیوم موجود اولان جزا قانونمزك اساسلرینی کاملاً تبدیل ایتمکده‌در . جرمك اوصافی ، جزانك ماهیتی ، صورت اجراسی بتون بتون تحوله اوغرایور . جرم ، فعلك اهمیتنه کوره کیفی بر تسمیه وتوصیفدن عبارت اولان اوصاف وانواعنی غائب ایتمکده و جزا ، الیوم موجود و غیر مقید اولان تنوعاتدن قورتیلوب نسبةً یکنسق برحاله کلمکده‌در . بوکون جنایت وجنحه تسمیه ایدیلان انواع جرائم بولایحه‌ده برسلسلۀ منطقیه ایله جرم نام عمومیسی تحتنده تصنیف ایدیله‌رك انجق جزاسی فعلك اهمیت وشدتنه وحاصل ایتدیکی نتایج فعلیه‌یه کوره تشدید وتخفیف اولنمقده‌در . شویله‌که :

انواع مجازات ترهیبیه‌دن مؤبد وموقت کورك ، مؤبد وموقت قلعه‌بندلك و نفی ابد جزالری یرینه یالکز مؤبد وموقت زندان جزاسی اقامه ایدلمشدر . واقعا زندان جزاسی دنیلدیکی وقت خاطرلره وهلةً قرون وسطی دارالعقوباتی وارد اوله‌بیلورسه‌ده بوراده زندان کلمه‌سی جرائم خفیفه ایچون تأسیس ایدیلەن حبس جزاسندن تفریق ایدلمك آرزوسندن و برده بو جزایه دوچار اولانلرك بر مدت موقته بر حجرۀ مخصوصه‌ده منفرداً وهیچ برکیمسه ایله اختلاط ایتدیرلمه‌یه‌رك اقامت ایتدیرلمه‌سندن نشأت ایتمشدر . کورك وقلعه بندلك کلمه‌لرینك معنالرنده بوجره جزالریله برمناسبت بولنه‌مامسی ، معروف اولان بو کلمه‌لرك ترکنه ضرورت حاصل ایتمش واصطلاحات حاضرۀ جزائیه میاننده احتمالکه دها مناسب بر تعبیره دسترس اولنه‌مامسی « زندان » کلمه‌سنك استعمالنه سببیت ویرمشدر . واقعا بو کلمه اسکیدن بری معروف اولوب ادبیات عدلیه میاننه کیرمش بر کلمه اولدقدن بشقه بر حجرۀ مخصوصه‌ده اقامت منفرده‌یی ایما ایده‌جك معنایی ده تضمیندن غیر خالیدر .

قانون جزا لایحه‌سنه اك زیاده اهمیت بخش ایدن کیفیت کرك جرائمك ترتیب و تصنیفنده و کرك مجازاتك تعیین وتنفیذنده حکمت جزائیه‌نك اك لایتغیر اساسلرینك کمال دقتله تعقیب ایدلمش اولماسیدر . بالخاصه جزانك صورت اجراسنی تعیین ایدن موادك ترتیبنده اصلاح اخلاق قصدینك تعقیب ایدلدیکی واضحاً نمایاندر . بوخصوصده بالجمله اقوام متمدنه عندنده یارم عصردن بری جای قبول بوله‌رق هر آن متزایداً نتایج مفیده حاصل ایدن اصول وسیستم قبول ایدلمشدر . ازجمله محکومك بر مدت موقته منفرداً بر حجره‌ده اقامت ایتدیرلمه‌سی بالآخره سائر محکومین ایله اختلاط ایتدیریله‌رك اونلرله برابر ایشلتدیرلمه‌سی وبویله‌جه نصف مدت جزائیه‌سنی اکمال ایدن محکومینك ، حسن حالده دوام ایتمه‌سی شرطیله ، مدنی حکومتك تحت نظارتنده منافع عامه‌یه مخصوص مؤسساتده ویا بر دارالصناعه‌ده ایشلیه‌رك امرار ایتمه‌سنه مساعده اولنماسی ودها برمدت بوصورتده حسن دوامنی اثبات ایدن و اوچ ربع مدت جزائیه‌سنی اکمال ایدن

محکومینك ، کذلك حسن حالده دوام ایتمك اوزره ، مشروطاً تخلیۀ سبیلنه مساعده ایدلمه‌سی بو قبیلدندر . وبوکا مماثل دها برچوق احکام مفیده‌یی محتویدرکه تعداد وتفصیلی بوراده ، قصدمزدن خارجدر . یالکز لایحه‌نك تقسیماتندن بحث ایتمك بوبابده کافی درجه‌ده بر فکر ویره‌بیلیر .

جزا قانونی لایحه‌سی اوچ کتاب اوزرینه مرتبدر . برنجی کتاب صرف قواعد عمومیه‌یی جامعدر . ایکنجی کتاب علی الاطلاق جرمه ، اوچنجی کتاب قباحته متدائردر .

برنجی کتاب طقوز بابه منقسمدرکه اونلرده قانون جزانك صورت تطبیقی . مجازات ، محکومیت جزائیه‌نك نتایجی ، اهلیت جزائیه وبونی رفع و تخفیف ایدن اسباب ، تشبث جرم ، اشتراك جرم ، اجتماع جرائم ، تکرر جرم ، اسباب سقوط عنوانلری تحتنده‌در .

ایکنجی کتاب بروجه آتیدر :

١ — امنیت دولت علیهنه ایقاع اولنان جرائم
٢ — حریت علیهنه » » »
٣ — ادارۀ عمومیۀ دولت علیهنه » » »
٤ — ادارۀ عدلیه علیهنه » » »
٥ — انتظام عمومی علیهنه » » »
٦ — اعتبار عمومی علیهنه ایقاع ایدیلان جرائم
٧ — سلامت عمومیه » » » »
٨ — آداب عمومیه وانتظام عائله » » »
٩ — اشخاص علیهنه » » »
١٠ — اموال علیهنه » » »

بوبابلرك هر بری پك چوق فصللره آیرلمشدر . بوفصللرده دخی شایان تقدیر بر ترتیب منطقی واردر . از جمله حریت علیهنه ایقاع اولنان جرائم بابی حریت سیاسیه ، حریت مذهبیه ، حریت شخصیه ، مصونیت مساکن ، مصونیت اسرار ، حریت سعی وعمل فصللرینه آیرلمشدر . ادارۀ عمومیۀ دولت علیهنده‌کی جرائمه دائر اولان اوچنجی باب دخی سرقت اموال امیریه ، ارتکاب ، ارتشا ، نفوذ مأموریتی سوء استعمال ، نفوذ روحانی‌یی سوء استعمال ، عنوان مأموریتك غصبی ، حکومته قارشی شدت ومقاومت ، صفت رسمیه‌یی حائز اولانلر علیهنه حقارت ، مهر فکی ومحافظۀ حکومت تحتنده‌کی محللردن سرقت ، مأمورین دولته ادعای انتساب ایله تأمین منفعت ، لوازم عمومیه متعهدلرینك عدم ایفای تعهدی وحیله وخدعه‌لری ، فصول سابقه بیننده‌کی احکام مشترکه عنوانلری ایله اون ایکی فصله انقسام ایتمشدر .

قباحته دائر اولان اوچنجی کتاب درت باب اوزرینه آیرلمش وهرباب متعدد فصوله تقسیم ایدلمشدر . بوبابلر دخی ١ — اسایش عمومیه ٢ — سلامت عمومیه ٣ — اخلاق عمومیه ٤ — املاك حمایۀ عمومیه‌سنه متعلق قباحتی متضمندر .

بولایحۀ قانونیه‌نك اك شایان نظر اوصاف ممیزه‌سندن وخصوصیاتندن بریسی‌ده ابواب وفصولی آره‌سنده غیر قابل انفکاك بر رابطه موجود اولماسیدر . اول امرده یوز کسور ماده‌لك بر قواعد عمومیه کتابی ، بالجمله جرائم وقباحته شاملدر . ثانیاً : هر بابك بالجمله فصولنه عام وشامل اولمق اوزره بر احکام مشترکه فصلی واردر . تطبیقات قانونیه‌ده برفعله جزا تطبیق اولنمق لازم کلدیکی وقت اول امرده او فعله متعلق اولان مادۀ قانونیه‌نك حکمنه نظر ایدیله‌جك وصوکره او ماده‌نك بولندیغی فصلك مربوط اولدیغی بابه عائد احکام مشترکه نظر دقته آلنه‌جق وقواعد عمومیه کتابنك احکامی کوزه‌دیله‌رك جزا تعیین ایدیله‌جکدر . بوصورتله فعل ایله جزا بیننده‌کی نسبت وتعیین جزاده‌کی حکمت تمامیله محافظه ایدلمش اوله‌جقدر .

جزا قانونی لایحه‌سنك مجلس مبعوثانجه هنوز تدقیقاتنه باشلانلمامش ایسه‌ده بونك موقع مرعیته وضعنده بعض مشکلاته تصادف ایدیله‌جکی دخی شبهه‌سزدر . اول امرده بوقانونی تطبیق ایتمك ایچون اصول محاکمات جزائیه وتشکیل محاکم قانونلرینك بوقانونه توفیقاً تعدیلاته دوچار اولماسی ضروریدر . بوتعدیلاتك اجراسی ایسه هم وقته ، هم بیوك همته محتاجدر . ثانیاً بوقانونك تعیین ایتدیکی مجازاتی تطبیق ایچون حبسخانه‌لرك عمومیتله اصول

جزوی اوزره انشاسی لازمدر . حبسخانه‌لر انشا ایدلمه‌دکجه قانونك تطبیقندن مطلوب اولان صلاح حال وجود بوله‌ماز . وبویله مکمل برقانون دخی بی سود وبی‌حاصل قالیر . حبسخانه‌لرك انشاسی ایسه پك چوق وقت ونقده متوقفدر . مع هذا امید ایدەلم که بونواقص ومشکلات برطرف ایدیلیر ولایحه‌ده اکتساب قانونیت ایدرده مملکت مکمل برحقوق جزایه مالك اولور .

محاکم صلحیه قانونی

[ایکنجی سنهٔ اجتماعیه‌ده مجلس ملی‌یه تودیع اولنوب هنوز چیقماٌمشدر .]

محاکم صلحیه قانونی اهالیٔ قری ونواحی بیننده تکون ایده‌جك دعاویٔ جزئیه‌نك منفرد وسیار برصلح حاکمی معرفتیله حل ایتدیرلمه‌سی اساسنه مبنی‌در . قضا دائره‌لرمز پراکنده ومرکزدن اوزاق قری ونواحیدن متشکل اولق جهتیله اهالیٔ قرانك دعاویٔ جزئیه‌دن دولایی قضا مرکزلرینه قدر شدرحاله مجبور وفضله اوله‌رق مصارف زائده‌یه کرفتار اولمالری استحصال حق قضیه‌سنی اشکال ایده‌کلدیکندن صلح حاکملرینك وجودینه اولان احتیاج مستغنی عن‌الایضاح اولوب فی‌الحقیقه ناحیه مرکزلرنده وعندالایجاب قرالره کیده‌رك فصل حقوق ایده‌جك اولان صلح حاکملرندن پك زیاده استفاده اولنمق مأمولدر . برسهولت زائده اولق اوزره صلح حاکملری حضورنده رؤیت اولنه‌جق دعاوی مصارفی تقلیل اولندیغی کبی مبادیٔ دعواده ویریله‌جك ربع خرج اصولی‌ده رفع ایدلمشدر .

صلح حاکملرینك مواد حقوقیه‌ده درجهٔ صلاحیتلری رأس‌المال ویا قیمتی ایکی‌بیك بشیوز غروشه قدر اولان دعاوی‌یی صورت قطعیه‌ده رؤیت ایتمك ، تخلیهٔ مأجور واعادهٔ یدومنازع فیه ایله منافع حاصله‌سنه وضع حجز صلاحیتلریله خلاصه اولنه‌بیلور . مواد جزائیه‌یه کلنجه بونده‌ده علی‌الاطلاق قباحت دعوالریله قریه‌لره منحصر اولمق اوزره عادی سرقت واضرار حاله متعلق جنحه دعوالرینك رؤیتنه صلاحیتداردرلر . مدعیٔ عمومیلك وظیفه‌سنی ناحیه مدیرلری ایفا ایده‌جکلردر . تبلیغات وظیفه‌سی‌ده مدیرلره مودوعدر .

صلح حاکملرینك حقوق وجزاده تعقیب ایده‌جکلری اصول محاکمه‌ده غایت ساده وسهل برشکله افراغ ایدلمشدر . لایحه‌نك فصول مهمه‌سنی بوجهت تشکیل ایدر .

بیوك شهرلرده دخی ثابت ومستقر وعددلری دوائر بلدیه‌واحتیاجات محلیه‌یه کوره معین صلح حاکملری تعیین اولنه‌جقدر . شوصورتله دعاویٔ جزئیه ایله اشتغالدن قورتوله‌جق اولان محاکم حقوقیه وتجاریه‌ده بوندن پك زیاده مستفید اوله‌جقدر . اشبو قانون لایحه‌سی قواعد موضوعه‌سنه موافق اوله‌رق تنظیم ایدلمش ضبط دعوی واعلام وسائره نمونه‌لرینی‌ده محتویدر .

اساس اعتباریله غایت نافع وشایان قبول اولان شوقانون لایحه‌سنك بعض نقطه‌لری جای تدقیق وتأملدر . اول امرده یوللرمزك ووسائط نقلیه‌نك اکثر محللرده ، دها طوغریسی بوصلح حاکملرندن الك زیاده فائده مأمول اولان یرلرده ، کلیاً فقدانی وقراده بویله ذی‌شرف برحاکمك بیتوتنه صالح محللرك موجود اولماماسی تولید محاذیره کافی نقایصدن اولمغله ، صلح حکامنك سیار اولماسی دوشونیله‌جك برمسئله‌در . آله‌جقلری خرجراهلرده بردیکر مسئله‌در . صلح حاکملرینك مسائل حقوقیه‌ده (۲,۵۰۰) غروشه قدر دعاوی‌یی قطعیاً رؤیته صلاحیتدار اولملری‌ده شایان دقتدر . چونکه بومقدار پاره اهالیمز ایچون مهم بریکوندر . نته‌کم فرانسه کبی اهالیسی الك زنکین برحکومتده بیله صلح حاکملرینه بوقدر برصلاحیت

ویرلمه‌مش اولدیغنی کوریورز . ولو جزئیاته منحصر اولسون ، بالعموم دعاوینك فصل ورؤیتی صلح حاکملرینك رأی منفردینه مودوع بولنماسنه کوره معلومات حقوقیه ومتانت آراسنه حقیله اعتماد اولنه‌بیله‌جك قاچ حاکم بولنه‌بیله‌جکی نقطه‌سی‌ده قید وتذکاره سزادر .

اجرا قانون لایحه‌سی

[لایحه حالنده الیوم شورای دولت تنظیمات دائره‌سنده دردست تدقیقدر]

معاملات عدلیه‌دن مقصود بالذات اولان ، ده احکام صادره‌نك انفاذیله احقاق حق قضیه‌سی اولدیغندن بوغایه‌نك استحصالی ایچون معاملات تنفیذیه‌نك سرعت وسهولت جریانی تأمین ایتمك لازمدر . الیوم مرعی اولان اجرا قانونمز ایسه برطاقم نقایص ایله مالیدر . آنجق مدت مدیده‌دنبری مرعیتنی محافظه ایدن بوقانون شو اوزون تطبیقات صره‌سنده برچوق تفسیرات ومطالعات ایله کسب وسعت ایتدیکندن دوام ایدوب طوریور . ایشته بوتفسیرات ومطالعات یاردیمیله نقایصی اکمال ایدیله‌رك وجوده کتیریلن یکی اجرا قانونی لایحه‌سی شیمدی‌یه قدر ارائهٔ مشکلات ایلدیکی فعلاً آکلاشیلان مسائل حله کافی وواضح برشکله قونلمشدر .

شایان دقت نقطه‌لری شونلردر :

اعلامات صادره‌نك بالعموم دوائر اجرائیه‌جه انفاذینه صلاحیت ویرلمه‌سی .

اجراده کفیل اولانلرك بلا حکم مؤاخذه‌سی کیفیتنك تصریح ایدلمه‌سی .

الیوم درت محکمه رئیسنك تحت اداره‌سنده بولنان درسعادت دوائر اجرائیه‌سنك تجارت وشرعی اجرا دائره‌لری‌ده داخل اوله‌رق توحیدیله آیروجه تعیین اولنه‌جق براجرا ریاستنه تودیعی .

اعلاماتك عرضحال اعطاسنه حاجت اولمایه‌رق طوغریدن طوغری‌یه دائرهٔ اجرایه تودیعنه جواز ویرلمه‌سی .

بعدالحکم واقع اولان تبدل یدك اجرایه مانع اولمه‌یه‌جغی اساسنك قید وتصریحی حجزنامه‌یی قبول ایدن اشخاص ثالثه‌نك نزدنده‌کی اشیایی تسلیمدن امتناع ویا مدیونه اعاده ایتمه‌سی حالنده کندی اموالنك فروخت اولنماسی وکذا معاشات محجوزه‌دن توقیفات اجرا ایتمین ویانقصان توقیف ایدن مال مأمورلرینك معاشلرندن ویا اموال سائره‌لرندن توقیف ایتمدکلری مبالغك بلا حکم دائرهٔ اجراجه تحصیل ایدلمسی .

اموال غیر منقوله مزایده مدتلرینك جمعاً ۶۱ کونه تنزیلی .

حجز واقعدن صوکره مدیونك اقرارینه مستند اعلامات ایله آله‌جقلی اولانلرك بدل محجوزه اشتراك ایتدیرلمه‌ملری .

دین ایچون حبس اصولنك قواعد سالمه‌یه ربطیله برابر حبس ایچون دایندن نفقه اخذی اصولنك الغاسی ، خصوصاتندن وفضله ایضاحه محتاج اولمق جهتیله بوراده قید وتذکارندن صرف نظر ایدیلەن دها بعض مسائل مهمه‌دن عبارتدر .

تجارت قانونی لایحه‌سی

[هنوز برنجی کتابك برنجی جزئی مجلس مبعوثانده‌در .]

قانون مدنی ایله عادات تجاریه غیرقابل تألیف اساسلره مبتنی بولنمق جهتیله معاملات تجاریه جمیع

زمانده قوانین مدنیه‌دن مستثنا برموقع اشغال ایتمش والیوم مرعی اولان تجارت قانونمز ایسه عصرحاضرده پك‌زیاده توسع وانکشاف ایله‌مش اولان معاملات تجاریه‌یی تنظیم ایده‌میه‌جك برحاله کلمشدر .

حیات عمومیهٔ بشرك الك زیاده علاقه‌دار بولندیغی معاملات تجاریه‌نك سهولت جریاننی واطراد وانتظامنی متکفل اولان تجارت قانونلرینك ممکن اولدیغی قدر احکام شامله وقواعد کافیه‌یی محتوی اولماسی لزومی وبالخاصه بزم کهنه قانون تجارتمزك پك عیان اولان کفایتسزلکی تکامل عدلی نامنه الك اول دوشونیله‌جك مسائل مهمه ومستعجله‌دن اولوب بوملاحظه ایله تنظیمنه ابتدار اولنان اشبو قانون تجارت لایحه‌سی تجارت بریه وبحریه ایله افلاس احکامنی واصول محاکمهٔ تجارتی شامل اولمق صورتیله احکام تجاریه‌مزك برحال کماله ایصالی غایه‌سنه معطوفدر . آنجق درجهٔ اهمیتی حقنده فضله سوز سویله‌مکه احتیاج اولمایان بو لایحهٔ قانونیه‌نك محتاج اولدیغی تدقیقات وتتبعات دخی او نسبتده آغیر و حائز اهمیت اولدیغندن هنوز تجارت بریه قسمنی احتوا ایده‌جك اولان برنجی کتابنك یالکز برنجی جزؤی ٣٠ مارت سنه ١٣٢٦ تاریخنده مجلس ملی‌یه توديع اولونمش ایسه ده تدقیقاته ابتدار اولونامامشدر . ایکنجی جزؤی الیوم شورای دولت تنظیمات دائره‌سنده دردست تدقیقدر .

حیات عدلیمز اوزرنده معاملات تجاریه نامنه عظیم براثرصلاح کوستره‌جك اولان بومهم قانون لایحه‌سنك اکمالی ایله ساحهٔ تطبیقاته ایصالی متخصصلریله مجلس ملیمزك دوش همت وغیرتلرینه مودوع قالان وظائف مهمه ومستعجله‌دندر .

کاتب عدل قانونی لایحه‌سی

[٢٥ تشرین‌اول ١٣٢٥ تاریخنده باب‌عالی‌یه تقدیم اولنوب الیوم شورای دولت تنظیمات دائره‌سنده دردست تدقیق اولمق لازمدر]

کاتب عدل قانونی لایحه‌سی مقاولات محررلری حقنده‌کی اصول انتخابه و مقاولات خرجلرینك نوع ومقدارینه دائر شمدی‌یه قدر نشر وتبلیغ اولنان بالجمله نظامات ومقررات و اوامر وتعلیمات احکامنی الغا ایدرك مقاولات محررلرینك موقعنی تعیین وتحکیم ایله برابر وظائف مدنیه‌لرینی توضیح وخرجلرینی‌ده بر نسبت عادله‌یه ربط ایله‌مشدر .

بو قانون لایحه‌سنك نشرینی متعاقب ایلك نظرده کورینه‌جك حال مقاولات محررلرینك کاتب عدل عنوانني آلماسی اوله‌جقدر . کاتب عدل ، مداینات حقنده‌کی آیت جلیله‌نك « کاتب بالعدل » تعبیرمنیفندن آلنان بوکوزل عنوان، الحق ترجیحه شایان وشبهه‌سز عنوان سابقدن‌ده معنیداردر .

بوندن بشقه اشبو قانون ایله مقاولات محررلکنك بیلدیکمز شکل و ماهیتی تبدل ایدیور . معلومدرکه مقاولات محررلری بوکون بدایت محکمه‌لرینك بولندقلری محللرده وآنلره مربوط اولمق اوزره برر مأمور رسمیٔ حکومت وضعیتنده‌در. ایفای وظائف امرنده صلاحیت واسعه صاحبی ، حائز امن واعتماد برکاتب عمومیٔ ناس اولان مقاولات محررلرینك شو وضعیتی تبدیل اولنه‌رق کیفیت عزل ونصبلری قواعد سالمه‌یه ربط اولنمش واشبوقانونده مندرج موادك تمامیٔ تطبیق واجراسنی تأمیناً یالکز دفاتر ودوسیه‌لری مدعی عمومیلرك تفتیش ومعاینه‌سنه تابع طوتیله‌رق وظائف عمومیه‌لرینك مسئولی کندیلری اولمق جهتیله کتبه وخدمه‌سنك انتخابی صلاحیتی‌ده تماماً کندیلرینه ویرلمشدر. بونکله برابر تأمین وجدان ایچون کاتب عدلك حین انتخابلرنده تحلیفلری اصولی‌ده وضع اولنمشدر .

کاتب عدل قانوننك نظر دقتی جالب نقطه‌لری بروجه آتیدر :

١ — جز احتیاطی مقرراتك اجراسی وظیفه‌سنك کاتب عدللردن رفعی؛ فی‌الحقیقه ماهیةً کاتب عدل وظائفیله برمناسبتی اولمایان شو معاملات جزیه توسطنك الغاسی پك طبیعیدر .

٢ — کاتب عدللر طرفندن تنظیم اولنه‌جق مداینه سندلریله ایجار واستیجار مقاوله نامه‌لری احکامنك ینه کاتب عدللر طرفندن واقع اوله‌جق بر تبلیغات ابتدائیه‌دن صوکره دوائر اجرائیه‌جه بلا حکم انفاذی ماده‌سی ؛ بین‌الناس تحکیم امنیته وبلاکلفت وصول حقه مدار اولمق جهتیله پك مصیب اولان شو امتیازك تأمین ایده‌جکی فوائد ومحسنات بتون بتون محذوردن سالم دکلسه‌ده طرف دیکرك درحال محکمه‌یه مراجعتله تأخیر اجرا حقنده قرار استحصالی امکان قانونیسنه مبنی هرحالده شایان قبولدر .

٣ — کاتب عدللره شیمدیکی مقاولات محررلری وظائفندن ماعدابرده خرج مقابلنده محافظهٔ امانات وتصرف اموال صلاحیتی ویرلمه‌سی؛ بونك درجهٔ اهمیت ولزومی مستغنیٔ ایضاح ایسه‌ده دوائر حکومت خارجنده ایفای معامله ایده‌جك اولان کاتب عدللره، سویه وعرفان مدنیمزك، تودیعات ایچون، نه‌درجه‌یه قدر مساعد اوله‌جغی مجهولدر .

٤ — کفالت سنداتی اعتبارینك توثیقی ؛ فی‌الحقیقه شمدی‌یه قدر مقاولات محررلری کفیللرك اعتبارینی تصدیق خصوصنده تعقیب ایلدکلری اصوله نظراً سهو ویا نقصان تحقیقات ایله بحق تعیین اعتبار ایده‌میه‌رك علاقه‌دارانك آز چوق اضرارینه باعث اولدقلرندن کفیلك تصدیق اعتباری کاتب عدللره نقداً ویا سنداً ارائهٔ تأميناته حصراولنه‌رق عکس حالده یالکز کفیلك امضاسی تصدیق اولنمقله اکتفا اولنه‌جغی تعیین وتصریح اولنمشدر . انجق صنف تجاردن وتجارت اوطه‌سنده مقید بولنان کفلانك مذکور اوطه‌جه ومأمورین کفیللرینك مجالس اداره‌جه تصدیق اعتبارلری اصولنك بتون بتون الغاسی موافق حال ومصلحت اولماسه کرکدر .

٥ — کاتب عدللر طرفندن آلنه‌جق خرجلرك برنسبت عادله‌یه توفیقی مسئلهٔ معتنا سیدر . پك زیاده جالب دقت واعتنا اولان شوخرج مسئله‌سی عادل بر اساسه بنا ایدلمشدر. الیوم آلنمقده اولان مقاولات خرجلری پك فاحش ومنطقسزدر ، چونکه بر اساس ومقیاسی اولمایه‌رق اکثر خرجلر ماهیت معامله‌یه کوره تعیین اولنمش وبناءً علیه بش اون غروشلق برماده‌ایله بش اون بیك غروشلق ماده‌عینی اجرته تابع طوتیله‌رق فقرای اهالی پك زیاده متضرر اولمشدر . کاتب عدل قانوننك وضع ایتدیکی اساس ایسه تماماً تنظیم وتصدیق خرجلرینك قیمت معینه ویا مقدره‌یه تابعیتنی وممکن اولان نسبت عادله‌یی تأمین ایله‌مشدر. بونکله برابر دیکر خرجلر دخی ممکن اولدیغی قدر تنزیل ایدلمشدر .

جای تأمل اولان نقطه‌لره کلنجه :

اولا — مقاولات محررلرینك انظار عوام وخواصده‌کی تأثیرات حاکمانه‌سی بوکون محاکمه مربوط ودوائر دولت داخلنده مستقراولمالریله قائم اولدیغندن، کاتب عدللر اوروپا نوترلرینه بکزه‌دلدیکی حالده، بونلرك صفت سابقه‌لرینی محافظه ایده بیلملری سویهٔ مدنیه‌مزه نظراً مستبعد کورینور .

ثانیاً — شمدی‌یه قدر ترجمه ایشلری مملکتمزده منحصراً مقاولات محررلرینه مودوعدی. قانون لایحه‌سنده بو جهتك تماماً مسکوت براقلماسی سببی آکلاشیله‌میور. بو احتیاج، بکزه‌مکه فدا ایدیله‌میه‌جك بر درجه‌ده‌در ظن اولنور .

ثالثاً — بعض خرجلر، بالخاصه امضا تصدیقی خرجلری پك زیاده تنزیل اولنمشدر . واقعا کاتب عدللره نقود واموال حفظ واداره‌سی صلاحیتی ویرلمه‌سی حاصلاتك من جهةٍ تزاید ایده‌جکنی فرض ایتدیره‌بیلورسه‌ده بوقاروده‌ده بالمناسبه سویلدیکمز وجهله کاتب عدللرك دها پك چوق زمان بو صلاحیتلرینی استعماله موفق اوله‌میه‌جقلری ملحوظدر .

مظاهرت عدلیه قانونی لایحه‌سی

[٣١ مارت ٣٢٦ تاریخنده مجلس مبعوثانه تقدیم اولنمشدر]

مظاهرت عدلیه قانونی، اصحاب دعاویدن بی قدرت اولانلرك محافظهٔ حقوقلرینه متداثر معاملات قانونیه‌ده آووقات اجرتی ، مصارف محاکمه ، پول اثمنی وسائره کبی بالجمله مصارفدن موقتاً مصونیتی تأمین ایتمك اساسنه مستنددر .

عجزهٔ ارباب حاجاتك تعقیبنه مجبور اولدقلری دعاوی خرج ومصارفنی تسویه‌یه مقتدر اولمیه‌رق استحصال حقوقدن محروم قالالری. توزیع عدالتده بالخاصه مطلوب وملتزم اولان قاعدهٔ مساواتی اخلال وعادتا عدالتك ارباب ثروت واقتداره اختصاصی کبی برنتیجه تولید ایدر. بناءً علیه محتاجینه معاونت ومظاهرت عدلیه‌ده بولنمق لوازم عدالت ومساواتدندر . قرق اللی سنه‌دنبرو همان هریرده بونك ایچون قوانین مخصوصه وجوده کتیرلمش ایسه‌ده مملکتمزده بولزومك درجهٔ اهمیتی شمدی‌یه قدر لایق وجهله نظره النمامشدر. یالکز ٩٦ تاریخلی برارادهٔ سنیه ایله فقر حاللری اصولاً ثابت اوله‌جق اصحاب دعاوی خدمه اجرتی، اعلام خرجی، رسم تحصیل تماماً مستثنا اوله‌رق جزئی بعض رسومدن معفوطوتلمشدر. واقعا دعوی وکیللری نظامنامه‌سنده‌ده دعوی وکیللری جمعیتلرینك اصحاب احتیاجه فخری وکیل تعیین وارائه ایتملری حقنده برحکم موجود ایسه‌ده تطبیق ایدیله‌مه‌مشدر .

مظاهرت عدلیه‌نك تأمین ایلدیکی معافیت ابتدائیه موقتدر، تبرع دکلدر. عادتا براقراض ویاتأجیل مطلوب کبیدر. بناءً علیه بو معافیته نائل اولانلرك عندالاجرا ملکنه برثروت داخل اولور ویاذکر بر صورتله اکتساب اقتدار ایلدیکی کوریلور ایسه موقتاً مصون طوتلدیغی بالجمله رسوم ومصارف تحصیل واستیفا اولنور .

مظاهرت عدلیه‌یه نائلیت ایچون یالکز عدم اقتدارك ثبوتی کافی دکلدر. تعقیب اولنه‌جق حقك‌ده اساسلی وشائبهٔ تزویر وتمرددن عاری اولسی لازمدر . چونکه مظاهرت عدلیه‌دن مقصد اصحاب احتیاجی نعمت عدالتدن مستفید ایتمکدر ارباب تزویری تشجیع دکلدر . مظاهرت عدلیه طلب واستدعاسنده بولنانلرك فقر حاللری ومسئله‌نك حقه مقارن اولوب اولمادیغی اورانك دعوی وکیللری جمعیتی ، اولمایان یرلرده ایسه مدعیٔ عمومینك تحت ریاستنده تشکل ایده‌جك برمجلس معرفتیله تحقیق وتدقیق اولنور. مستحق مظاهرت کوریلانلرك یدلرینه برر مضبطه ویریلور. انك اوزرینه بارو ویامدعیٔ عمومی طرفندن تعیین ایدیلن وکیل معرفتیله بالجمله مصارف ورسومدن مستثنا اوله‌رق هرنوع محاکم ودوائرده دعوالرینی تعقیب ایدرلر.

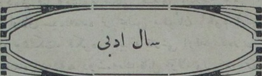
مظاهرت عدلیه‌یه نائل اولان شخصك ختام مسئله‌دن اول واردات کافیه‌یه دسترس اولدیغی اکلاشیلیر ویاخود اولجه کندیسنی خلاف حقیقت اوله‌رق بی قدرت کوستردیکه موفق اولدیغی ثابت اولور ایسه دعوانك هرحال ودرجه‌سنده، بخش اولنان مظاهرت عدلیه استرداد اولنور .

مظاهرت عدلیه طلبی حق مملکتمزده‌کی اجانبه‌ده بخش ایدلمشدر. فقط بوامتیاز اوچ سنه مدتله ممالك عثمانیه‌ده اقامت ایتمش اولمق وقوانین محلیه‌یه توفیق حرکت ایتمك شرطلریله مقیددر .

حقوق عمومیه نامنه تعقیب اولنان مظنون ومتهملر حقنده‌کی مظاهرت عدلیه بالطبع حقوق شخصیه اصحابی قدر واسع اولەماز . اساساً متهملره برر وکیل مدافع تعیینی اصولاً لازمه‌دندر . انك ایچون بو قانونده اوجهتدن بحث یوقدر . یالکز طلب وقوعنده وکیل مدافع تعیینی اصولنك جنحه محکمه‌لرنده دخی تطبیقنه جواز ویرلمشدر .

حسن تطبیقی امکانی تأمین ایدلك شرطیله اشبو مظاهرت عدلیه قانونی مملکتمز ایچون پك نافع اوله بیلور .

سالنامهٔ (ثروت فنون) ك

قسمی

[برسنه‌لك شئون و حادثات ادبیه‌یی احتوا ایدر ،]

سال ادبی

سیاسیاتك كرداب لوث وشئومی آراسنده صنعته ، ادبیاته ، فكره قارشی برقاتداها لاقیدلەشن مملكتمزده حیات ادبیه‌نك برسنه‌لك تظاهراتی تدقیق ایتمك ، یكنظرده ظن اولوندیغی قدر اوزون ومشكل برایش دكلدر ؛ سیاستك بزده‌كی فنا ومشئوم شكلی كندی تمایلاتنه تماماً موافق بولارق هرشیئی اوكا حصر ایدن ، محله قهوه‌لرینی اوفاق سیته‌مده برمجلس مبعوثان یاخود مجلس مبعوثانی بویوك مقیاسده برمحله قهوه‌سی حالنه كتیره‌ن بوممالكت ، فكره ، ادبیاته قارشی اوقدر دەرین برعدم تنزل حسی بسلیوركه بونی كوروبده آنی ملیمز حقنده اندیشه‌یه دوشمه‌مك قابل اولامیور ... بن ، كندی حسابمه ، ارباب تفكردن عد ایدیله‌ن برطاقم آدملرك ، سیاسیات ایله كثرت اشتغالدن ساحهٔ ادبیاته عطف نظره وقت بولامادقلری طرزنده‌كی اعترافلرینی پك كولونج ، پك ، شایان ترحم بولیورم .

كچن سنه ، حادثات ادبیه اعتباریله اپی كورولتولی وذی حیات برسنه اولدی . اولا ، داهیٔ صنعتمز عبدالحق حامد شرفنه ویریلن برضیافت وثروت‌فنونك اوكا تخصیصاً نشرایتدیكی نسخه مملكتمزده شیمدی‌یه قدر امثالی نامسبوق بر حادثهٔ ادبیه ایدی . اونی متعاقب « ادبیات ملیه » مناقشاتیله باشلایان سلسلهٔ حادثات ، « خلوقك دفتری » حقنده ، « صفحات » حقنده ، « كلمه تنقیدجیلكی » حقنده یازیلان ومركزی « ثروت فنون » اولان اوزده یومی ، سیاسی ، ادبی ، هفته‌لق برچوق غزته لرك صحائف سكوننده برمعكس بولان برچوق مقالاتك بادیٔ سنوحی اولدی . نهایت « یكی لسان » كورولتولری آراسنده بیته‌ن بوسال حادثاتك الك مهم ایكی مسئله‌سنه - ادبیات ملیه وخلوقك دفتری مسائلنه - بالذات قاریشدیغم واو خصوصده مقالات متعدده نشر ایتدیكم ایچین بوراده الك زیاده ، صرف تماشاكری اولدیغم « صفحات » و « كلمه تنقیدجیلكی » مسئله‌لریله پك آز اشتراك ایتدیكم « یكی لسان » كورولتوسنی شرح وتدقیقه چالیشاجغم .

صفحات مسئله‌سی ... بو ، ذوقك نسبی اولدیغنه قانع ومطلقیت كریز متكوه‌لر ایچین اوقدر بسیط وبدیهی برشی‌كه ، بویله اوزون اوزادی‌یه برمسئله شكلی آلماسنه آنجق بیان حیرت ایدیله‌بیلیر .

« صفحات » ، مشروطیتی متعاقب میدانه چیقان یكی وشایان دقت برناظمك ، عثمانلی دارالفنونی ادبیات معلملرندن محمد عاكف بكك مجموعهٔ آثاریدر . عوامك تحسسات وتمایلاتنی ، روح بسیطنی پك ایی آكلایان ، اكثریت قارئینك ذوقی اوقشامق ، اونلری محظوظ وحیران ایتمك صنعتنی پك ایی بیله‌ن محمد عاكف بك ، صراط مستقیمده منظومه‌لرینی نشره باشلار باشلاماز ، هرطرفدن تبریكار ، تقدیرلر ، آلقیشلر یوكسه‌لدی ؛ سویهٔ ذوقیه‌لری دون وصنعتدن پك آز نصیبه‌دار برچوق آدملر بوشایان حیرت ناظمی برقاچ منظومه ایله فكرتلرك ، جنابلرك حتی فوقنه چیقاردیلر ... طالعك بوقدر بویوك برلطفنه مظهر اولان محمد عاكف بك ، حقیقی صنعتكارلرك وحقیقی صنعت پرستلرك كندیسنه قارشی احتیاطكار وبرنداى تقدیر اظهارندن محترز داوراندقلرینی هیچ نظر اعتباره آلمیارق ، عوامك تقدیراتیله اكتفا ایتدی . « قومك ، صنوف فقر وسفالتی‌ده داخل اولمق اوزره بوتون قومك برمحبی اولدیغی » سویله‌نن ، خلق آراسنده « ساده برروح ، اندیشه‌مز برمشوار ایله ، رحیم وسرآزاد برقاب ایله دولاشمق یولنی » بیلن برآدم ایچین ، بوطرز حركت پك معقول ایدی . فقط اونك مفرط دوستلری ، پرستشكارلری بونكله اكتفا ایتمیه‌رك صفحات ناظمنك بویوكلكنی ، قدرت صنعتكارانه‌سنی هركسه برعقیدهٔ اساسیه كبی قبول ایتدیرمك ایسته‌دیلركه ایشته بوجداً غریبدی ...

اثرلرینه قارشی تماماً لاقید قالدیغم محمد عاكف بكه « شایان دقت برناظم » دیدم ؛ بوكا بوتون صمیمیت وجدانمله قانع ومعتقدم . عاكف بك مثلا برمحله قهوه‌سنی تصویر ایتمك ایسته‌دیكی زمان ، بومنظره‌یی اوقدر صحت ووثوق ایله كوستریور ، اوراده‌كی محاورات عادیه ومستهجنه‌یی اوقدر موفقیتله دائرهٔ نظمه صوقیوركه بوكا قارشی بیان حیرت وتقدیر ایتمه‌مك ممكن دكلدر . « صفحات » ك مفرط وآتشین پرستشكاری حمدالله صبحی بكك ادعاسی وجهله محمد عاكف بكی لسان تحكیه‌نك بزده ایلك مؤسسی اوله‌رق قبول ایتمه‌مكله برابر ، نظمده‌كی قدرتنه جداً حیرانم ؛ طبقی هزلنویس شهیر « سروری » نك قدرت نظمیه‌سنه حیران اولدیغم كبی ...

صفحاتك انتشاری ساحهٔ ادبیاتمزده پك غریب ، حتی قسماً كولونج عكسلر اویاندیردی . عاكف بكك اسكیدن بری معلوم اولان پرستشكارلری ، بو اثرك ادبیاتمزده امثالی نامسبوق بر « شمس صنعت ودهائت » اولدیغنی وآنجاق زمین مذلت پرورده‌لرینك بونك عكسنی ادعا ایده‌بیله‌جكلرینی سویلیه‌رك اونك هرمصراعنده انجیلر ، الماسلر ، زبرجدلر ، یاقوتلر بولدیلر . برجر شمالی رؤیاسی كوردكلرینه ذاهب اولدیغم بوارباب مستی‌دن ذاتاً فضله برشی بكله‌نمیوردی .. صفحات حقنده بیان مطالعات ایده‌ن سائر برقاچ كشی ، عاكف بكی قسماً تقدیر ایتمكله برابر اوكا بویوك برصنعتكار صفتنی ویرمكدن مجتنبدیلر . بونلرك خارجنده‌كی ارباب فكر وقلم ایسه ، عدم تقدیر وتنزلی ایما ایده‌ن برسكوت عمیق محافظه ایدیورلردی .

صفحات حقنده‌كی بوده‌رین وعلیهدار سكوتی اخلال ایده‌ن ، فجرآتی اعضای سابقه‌سندن حمدالله صبحی بك اولدی . حمدالله صبحی بك ، بوتون آرقداشلرینك حیرت وتأسفلرینه رغماً ، صفحاتی بویوك بر اثر صنعت اوله‌رق ، ادبیات ملیه‌یه كوزل وپارلاق برنمونه كبی كوستریور . آرقداشلرینك شعر وصنعت حقنده‌كی مطالعه‌لرینه دلائل علمیه‌یه استناد ایتمكسزین شدتلی هجوملرده بولونیوردی . « اطراوندە استحقاق ایتدیكی ولولهٔ ستایشی اویاندیرمقده كچیكدیكمز بركتاب » اعتراف نادمانه‌سیله باشلایان بومقاله‌ده صفحاتك ادبیات ملیه نمونه‌سی اولدیغی ، عاكف بكك برلسان تحكیه تأسیس ایتدیكی ، ادبیاتك تربیهٔ عوامه خدمت ایتمه‌سی وعشق وشهوت ترنمندن عبارت قالماماسی كبی ، حمدالله صبحی بكدن هیچ بكله‌مدیكمز برچوق شیلر واردی ... بالخاصه ادبیات ملیه خصوصنده ، بكا ، دلائل علمیه‌یه مستند جوابلرینی مقالات سابقه‌مده تفصیلاً یازمش اولدیغم برچوق واهی اعتراضلر توجیه ایدیلیوردی .

بوغریب ونامأمول مقاله‌نك حاصل ایتدیكی تأثیر مشوشی ازاله ایتمك ، ومسئله‌یی برآز تنویر وتوضیح ایلەمك مقصدیله جلال ساهر بك مفصل ومدلل برجواب ویردی . آرقداشلری آراسنده جدیت مطالعاتی وافكار ومحاكماتك منطقه موافقتیله معروف اولان جلال ساهر بك ، اوزون برمقدمه‌دن صوكرا ، حمدالله صبحی بكك مطالعاتی برر برر رد ایدیوردی .

بوراده بوایكی مقاله ایله اونی تعقیب ایده‌ن دیكر ایكی مقاله‌یی یكدیكریله مقایسه ایتمك ایسته‌میورم ؛ مراق ایدوب اونلری تعقیب ایتمش اولانلر هانكی طرفك حقلی وهانكیسنك حقسز اولدیغنی واضح برصورتده آكلایابیلیرلر . بن ، اساس اعتباریله جلال ساهر بكله تماماً هم فكر بولونیورم . اولا عاكف بكك برلسان تحكیه ایجاد ایتمش اولماسی ، قبول ایدیله‌مز برادعادر . عبدالحق حامدك كتلهٔ معظمه نفائسی ، « اشبر » ی ، « تزر » ی ، « فتن » ، « ساردانا پال » ی ، « ابن‌الموسی » سی دوروركن ، فكرتك ، اسماعیل صفانك ، محمد امین بكك ، حتی صفحات شاعرینك استاد مبجلی زواللی علی اكرم بكك اثرلری میدانده ایكن ، عاكف بك لسان تحكیه‌نك مؤسسی دكل حتی مكملی بیله عد ایدیله‌مز .

— آصیلدی بك قوزه !

— بسبللی باق صیریتدی آوال .

— باجاق الكده‌می ؟

— قیرحمدی ، سن ده طاغلی‌یی آل .

— اولان قپاقده ایمش طاغلی .. های کوپوغلو کوپك .
— کوپوغلو کندیکه بکزر اوزون قولاقلی اشك .
...
— زمانه پچلری ! کوردك یا هپسی بسمله‌سز ..
نه صایغی وار ، نه حیا وار ، اکر بزم ایشمز
بو قالتابانلره قالمشسه وای بنم باشمه !
— حریف بلایه صوقارسك دیرلدانوب دورما !
— مزارجی محموده کیت ها ! باقك ایت اوغلنه بر
کفرباز ، آلچاق ، ادبسز ... بو سویله‌نیرمی بکر ؟
— یولنجه تربیه ویردك یا آفرین حسن آغا .
— براقسه‌لر بنی چوقدن ماریزله‌مشدم یا ..
— مزارجی محموده ها ! وای باباسنك جانه !
.....
❀
سیرجیلرده ده سس یوق ، عمومی مستغرق ..

نه‌درکه طرز تفکرده وار بیوك برفرق :
کیمنده أل آیاق اصلا قاریشمیورکن ایشه ،
کیمنده دورمایوب ایشلر بنان اندیشه .
نصل‌که بورنه اولمش‌ده فرجه‌یاب دخول ،
تحریات عمیقه‌یله متصل مشغول !
مهندس اولمالی مطلق شو آق صقاللی آدام :
محیط دائره شکلنده بربیوك بالغام
توکوردی ؛ صوکرا بویندن اوزون عصاسیله
مماسلر چکه‌رك قویدی باشقه برشکله !
آیاق تریله جلالانه تحته پیکه‌لره ،
.....
❀
اسکیدن واردی یامیدانده کزه‌ن ایپسزلر ،
هانی بر « سایهٔ شاهانه » چکوب هربوقی یر ،
اونلرك برچوغی احرار عظام اولدی بوکون .

« صفحات » دن برمثال اولارق نقل ایتدیکمز بوپارچه‌لر ، محمد عاکف بکك جداً بویوك برقدرت نظمیه‌یه مالك اولدیغنی ، فقط نزاهت لسانیه دینیلن وشعر ایچین الزم اولان خصیصه‌دن تماماً محروم بولوندیغنی واضح برصورتده کوستریر . جلال ساهر بکك پك محق اولارق سویله‌دیکی کبی ، بررومانجی اثرنده بوکبی غلیظ منظره‌لری تصویر ایده بیلیر ؛ فقط برشاعر هیچ برلزوم محلیسی اولمایارق بوکبی مستهجنات ایله املای آثار ایتمه‌ملیدر . مشاهیر علمادن « غروس » ك غایت حقلی برمطالعه‌سنی تکرار ایده‌رك سویلرم‌که ، شعرك زوحلر اوزرنده اوقدر نافذ اولابیلماسی ، حسدن ترشح ایده‌رك ینه حسه خطاب ایتمه‌سندن‌در . حیاتك مستکره منظره‌لرینی عیناً دائرهٔ نظمه‌صوقانلر ، بوخصوصده نه قدر مهارت وقدرت کوستریرلرسه کوسترسینلر ، ینه حقیقی برشاعر اولامازلر .

ادبیات ملیه حقنده ثروت فنون ستونلرنده اوزون اوزادی‌یه سرد افکار ایلدیکم ایچین ، بورادە اونلری تکرار ایتمك ایسته‌مم ؛ « فقط متحسر اولدیغمز بنلکمزی ، حقیقی تورکلکمزی کوسترمك » خصوصنده ، محمد عاکف وحمدالله صبحی بکلرك تزییفکار بر لسان ایله بحث ایلدکلری محمد امین بك هر حالده داها ایی موفق اولیور ....

حد ذاتنده هیچ محتاج بحث وتدقیق کورمدیکم « صفحات » حقنده قارئلرمه داها فضله معلومات اعطاسنه لزوم کورمیورم . شاعرلکدن ، نزاهت حسیه وفکریه‌دن محروم مقتدر بر ناظم اولان محمد عاکف بك ، خلقك افکار وتمایلاتنی اوقشایه‌جق ، اونلرك دستانلر وکوراوغلی حکایه‌لریله مشبوع دماغلرینه ، « آه من العشق » لوحه‌لریله استیناس ایتمش نظرلرینه بویوك کورونه‌جك ایکنجی بر « معلم ناجی » در . فکرتدن ، جنابدن ، فائق عالیدن ، احمد هاشمدن بر شی آکلامایان بویوك بر صنف خلق ، کندیلرینه طانیدقلری بر لسان ایله ، محله قهوه‌سی لسانی ایله خطاب ایده‌ن ، دائما کورمکله ذوقیاب اولدقلری شیلری کوستره‌ن بو یکی شاعری آلقیشلرله ، کورولتولرله قارشیلامقده حقلیدرلر ؛ فقط اسکی فجر آتی اعضاسی حمدالله صبحی بك بو مراسمه ناصل اشتراك ایتدی ؟ .. ضعیف مفکره‌مك بردرلو حل ایده‌مدیکی بوسری ، شمدیلك بر معما تلقی ایتمکده‌یم ... فقط دیکر جهتدن ، کندیمی بو ملاحظه‌ده حقسز کوریورم : معلم ناجی‌یی عبدالحق حامده ، میشل‌زه‌واقویی خالد ضیایه ترجیح ایده‌نلر یوقمی؟ مادامکه حسن نسبیدر.....

کچن سنه ظهور ایدن مسائل غریبهٔ ادبیه‌دن بری‌ده حمدالله صبحی ومحمد علی توفیق بکلر آره‌سنده‌کی « کلمه تنقیدی » مناقشه‌سیدر . مسئله اساس اعتباریله اوقدر بسیط‌که ناصل اولوبده موضوع بحث ومناقشه اولدیغنی اصلا آکلایامیورم . مسئله‌نك صورت ظهوری شوندن عبارت : محمد علی توفیق بك « طنین » ده یازدیغی بعض مقالاتده « صنعت تحریر » نامنده‌کی اثر معروفك محرری « آنتووان آلبالا » نك بعض افکار وملاحظاتنی نقل ایده‌رك اونلره استناداً احمد هاشم وامین بلند بکلرك برر منظومه‌سنی تنقید ایتدی . وبوکلمه ، جمله تنقیدینك « تنقید حقیقی » عنواننه شایان اولدیغی ادعاسنده بولوندی . « بوسفور قیبلرنده آلبالانك ناچیز برشاکردی اولمق ایستدیکنی » اعتراف ایده‌ن محمد علی توفیق بکك بوملاحظاتی ، کندی نقطهٔ نظرنجه پك دوغرو عد ایدیله بیلیردی ؛ فقط اصل موضوع بحث اولاجق مسئله ، « آلبالا » نك صنعت تحریر حقنده‌کی مطالعاتنك شایان قبول اولوب اولمادیغیدی .

محمد علی بکك آلبالایه استناداً احمد هاشمك شعرینی شایان مدح وامین بلندك منظومه‌سنی مالامال نقائص بولماسی ، حمدالله صبحی بکك بادئ اعتراضی اولدی ؛ وثروت فنونده نشر ایتدیکی برمقاله‌ده بوایکی منظومه حقنده‌کی کلمه‌تنقیدلرینی رد ایده‌رك « تنقید حقیقی » نك بوندن عبارت اولمادیغنی سویلدی . محمد علی توفیق بك بوکا ویردیکی جوابده کلمه تنقیدجیلکنه فاکه‌ده ، ژول لومه‌ترده‌ده تصادف ایدیله‌جکنی ادعا ایتدی‌که بومطالعه تماميله شایان قبول دکلدی .

حمدالله صبحی بکك بوکا قارشی اولان اعتراضنی اهمیتنه ودوغرولغنه مبنی عیناً نقل ایدیورم :

« محمدعلی توفیق بك کلمه اوزرینه مؤسس براصول تنقیدك شرف تأسیسی کندیلرینه‌عائد اولمادیغنی ، ژول لومه‌تر وامیل فاکه‌نك اثرلرنده بواصول تنقیدك موجود اولدیغنی سویلیورلر . اوندن چوق داها اول ، اون اوچ عصر یعنی بیك اوچیوز سنه اول عرب شاعره‌لرندن الخنساء سوق عکاظده حسانك شعرلرینی تماميله بواصول ایله تنقید ایدیور ، یالکز یا کاشلری دکل ، نصل یازمالیدی ، اونی‌ده سویلیور .
« محمد علی توفیق بکك زمان جلوسی حلول ایتدیکنی خبر ویردیکی اصول تنقید آموں معبدی قدر اسکی برمؤسسهٔ بشردر . قلوبه‌ر تنقید حقنده دوشوندکارینی سویلرکن : تنقیدلا هارب زماننده قواعدجیلك ، سنت بوو ، تەن زماننده مورخلکدی ؛ عجبا نه‌وقت اثرك روحنی آکلایان وآکلاتان ، حساس ، صنعتکار برماهیت احراز ایده‌جك ؟ دییور . کلمه‌لر اوزرینه مؤسس برتنقید ، تنقیدك آنجاق برجزئی اوله‌بیلیر . توفیق بکك وجوده کتیردیکی اصول تنقید ، امینده کوردیکنی هاشمده کورمه‌مك ، کلمه‌لره یا کلش معنا ویرمك . برشاعرك تك برمنظومه‌سنی آلوب سته‌فان مالارمه‌یه سبب غبطه چیقارمق ، خصوصیله ایکی منظومه‌جك دلالتیله ، ایی یازمه‌نك چاره‌لرینی کشف اعلان ایتمکدر ... »

مقالات جوابیه سنده ، محمد علی بکك کلمه تنقیدلرینه برر برر جواب ویرمك زحمتنه قاتلانان حمدالله صبحی بك ، اساس مسئله‌یه آنجاق بویوقاریده‌کی کبی ، محدود برطاقم سطرلرله مقابله ایدییور . حالبوکه تدقیق وتشریحی ایجاب ایدن اصل مسئله ، بنجه ، بودر .

محمد علی توفیق بکك استادی وصنعت تحریره عائد ایکی جلد معروفك محرری اولان آنتووان البالایی هیچ بروقت بویوك برمنقد ، شایان دقت برمحرر اولمق اوزره قبول ایده‌مه‌یز . اونك صنعت تحریر حقنده‌کی اثرلری ، درست یازمق ایسته‌ین مکتب طلبه‌سنه بلکه مفید اولابیلیر ؛ فقط تنقیدی اواثرلرده‌کی قواعدك ساحهٔ شمولنه ایندیرمك ، لاهارپك اصول تنقیدینی یکیدن احیا ایتمك دیمکدر . قواعد ادبیه نامنه برطاقم عندی وغیرمعقول تصنیفاتدن باشقا هیچ برشیئی احتوا ایتمه‌ین « صنعت تحریر » کتابلری سایه‌سنده صنعتکار اولمق ، اوقواعدی الده برمحك کبی طوتارق اوصورتله منقدلکه قالقیشمق ، خام ، واهی برخیالدن عبارتدر . خطیئات لسانیه‌یی هرمنقد کی فاکه وژول لومه‌ترده نظر اعتباره آلابیلیر ؛

فقط فا که ایله ژول لومه‌ترك تنقیدلری هیچ بروقت کلمه تنقیدندن عبارت دکلدر . بو بویوك منقدلر اکر محمد علی بکك احمد هاشم وامین بلند حقنده‌کی تنقیداتنه مشابه آثار تنقیدیه وجوده کتیرمش اولسه‌لردی ، اسملرینی بزم صماخ ادراکمزه قدر ایصاله اصلا موفق اولاماز ، برغبار مجهولیت آلتنده قالیرلردی .

تنقیدك بوفنا وعادی شکلی کمال وصوکرا ناجی دورلرنده بزده‌ده موجوددی . اوزمانکی غزته‌لری، اوزمان نشر ایدیلن آثار انتقادیه‌یی تدقیق ایده‌جك ولورسه‌ق ، « فلان کلمه‌ده‌اماله واردر » ، « بو ترکیبده تنافر وار » ، « شومصراع زحاف ایله معلومدر » ، « شوکلمه یاکلشدر » طرزنده پك چوق تنقیداته تصادف ایده‌رز . نامق کمالك « مه‌پریزون » ترجمه‌سی حقنده‌کی تنقیداتیله معلم ناجینك « معلم » نام اثرنده بوطرزك اك پارلاق نمونه‌لرینه تصادف اولونور . کلمه تنقیدجیلکنی تنقید حقیقی عد ایده‌رك مملکتمزده آرتق اونك زمان اجلاسی کلدیکنی سویله‌ین محمدعلی بك ، بوکولونج « تنقید حقیقی » نك بوندن اوتوز سنه اول جلوس ایتدیکنی دوشونمه‌لیدی ...

بوکون تنقیدك نه‌دیمك اولدیغنی ، ناصل برحال آلدیغنی بوراده اوزون اوزادی‌یه شرح وایضاحه مقاله‌مزك دائرهٔ شمولی مساعد دکلدر . فقط خلاصةً شونی ادعا ایده‌بیلیرز که فلوبه‌رك ایستدیکی، جلوسنی طلب ایتدیکی تنقید ، « اثرك روحنی آکلایان وآکلاتان، حساس وصنعتکار تنقید » آرتق جلوس ایتمشدر. آناطول فرانسك ، ژول‌لومه‌ترك ، ره‌می دوغورمونك آثار تنقیدیه‌سنی براز اوقومق، بوحقیقتی تسدیقه کفایت ایده‌ر .

یکی‌لسان مسئله‌سی ... بویکی‌لسان تعبیرینی ایلك ایشیتدیکم زمان، اونده‌کی غرابت بنی‌هیچ‌ده متحیر ایتمه‌مشدی؛ «بلکه،دیمشدم، نفوذ فکریلرینی‌بوتون عالم‌مسکون اوزرنده‌تأسیس ایتمك ایسته‌ین سلانیك کنجلری وولاپوك کبی، اسپه‌رانتوکبی برلسان عمومی وجوده کتیرمك فکرنده‌درلر.» مع‌التأسف بوتخمینمده یاکلشم؛ چونکه یکی لسانی تعمیم مقصدیله نشر اولونان مجموعه‌لری اوقونجه آکلادمکه بو « یکی لسان » دینیلن شی ، شوبزم آلتی یوزسنه‌دنبری قوللاندیغمز تورکجه‌دن ، سنان پاشانك ، مترجم عاصمك ، شناسینك تورکجه‌سندن باشقا برشی دکلدی ؛ وبویکی لسانله یازدقلرینی ادعا ایده‌ن کنجلر ، حقیقت حالده توفیق فکرتك لسانده وجوده کتیردیکی تجدد دائره‌سندن ، اونك منطقهٔ نفوذندن حالا قورتولامامشلردی ...

فکرمده بویوك برقوتله تأسس ایده‌ن بوقناعت ، یکی لسانك تاریخ ابداعندن بری آلتی یدی آی کچدیکی حالده مع‌التأسف حالا ده‌کیشمه‌دی؛ وحالا ، یکی‌لسانله یازیلمش هریکی اثری اوقورکن ، خالدضیانك فکرتك ، جنابك عکسلرینی طبیعی داها بوزوق برآهنك ایله دویمق بدبختلغندن قورتولامیورم ... یکی برلسان‌وملی برادبیات وضع ایتدکلرینی بویوك کورولتولرله هرطرفه اشاعه ایده‌رك ، بزی قوزموپولیتلکله، کهنه‌پرستلکله اتهام ایله‌ین مجددلرك بوفنا عدم موفقیتنی مملکتمك ادبیاتی ایچین پك شایان اسف بولدیغمی اعترافدن چکینمم .

بوکونکی ادبیاتك « فکرت — خالد ضیا » دوره‌سی ادبیاتندن محسوس بر صورتده آیرلدیغنی وطرز تبلیغ و تفکر اعتباریله ایکی نسل آراسنده مهم فرقلر موجود اولدیغنی ادعا ایتدیکم زمان ، « یکی لسان » کورولتولری هنوز ظهور ایتمه‌مشدی ؛ حتی شیمدیکی او مفرط تجددجیلرك بر چوغی بکا و آرقداشلرمه قارشی اسکیلری مدافعه ایله مشغولدیلر . بو کون ، ادبیات حاضره‌نك نسل سابق

ادبیاتندن فرقلی اولدیغنی ادعاده اسکیسندن دها چوق مصرم ؛ فقط اثرلریله بو تحولی وجوده کتیرن کنجلر آراسنده « یکی لسان » له متکلم بر کیمسه‌یی کوره‌میورم .

تورکجه اولمیان ترکیبلری لغو ایده‌رك بعضاً آلتون دستانلر ، بعضاً ده مرضی عشق نشیده‌لری یازمقله یکی برلسان وملی برادبیات وجوده کتیردکلری ظننه دوشنلر ، اویله دوشونیورم‌که سراب آلود بر اویقونك بقیهٔ اذواقیله سرمستدرلر . اللی میلیونلق بویوك برعرقی ، جاهل وعاطل برقومی ترکیبدن عاری عشق نشیده‌لریله اویاندیرمق ، اونلره سمانك ، صولرك ، یوکسك وبخار آلود یایلالرك کوزه‌للکنی ترنم ایتمکله « یدی دولت » له جنك ایده‌جك برمرتبه‌یه کتیرمك اوقدر جاذب بر خولیادرکه ، هردیوارده ایری ونیازکار کوزلر کوره‌ن ، ثولو جاملرده قورقو آغلاتان مریض کنجلرك بوکا آلدانماسی امکان خارجنده‌در . بزی مرضی شعرلر یازمق ، مرضی فکرلر نشر ایتمکله اتهام ایده‌رك استقبالك بویوك تورکلکنی بوزمامق ایچین ربابلرمزك تللرینی قیرمق لزومندن بحث ایده‌نلر ، بوحرکتلرینك نه‌درجه‌یه قدر منطقه موافق اولدیغنی براز تأمل ایتمه‌لیدرلر ... بنجه ، رضا توفیقك بوخصوصده‌کی ملاحظهٔ آتیه‌سی تمامیله دوغرودر : « بولسانك اسکی لساندن یالکز ترکیبجه فرقی واردر . ینه حقیقتده آریستو قرات برلسان اولمقله برابر فکرتلرك ، جنابلرك ، خالد ضیالرك لسانه نه ظرافت ادانه‌ده ممتازیت مؤداجه فائقدر . »

علم السنه‌یه ادعای وقوف ایتمه‌دیکم ایچین . یکی لسانجیلرك بوخصوصده‌کی برطاقم مدعالرینه قارشی محافظهٔ سکوت ایده‌جکم . یالکز . طبیعی برمحصول اولان لسانلرك اوچ بش کشینك کیفیله میدانه کلمیه‌جکنه ، « یکی » لك صفتنی آلابیله‌جك درجه‌ده ده‌کیشمیه‌جکنه قطعیاً امینم . لسان اوزرنده اجرای تأثیر ایده‌ن ، اوکا مجرای تکاملنی چیزه‌ن یکانه آدملر ، اولسان ایله یازان بویوك ادیبلر ، صنعتکاردرلر . وایشته بونقطهٔ نظردن محاکمه ایده‌رك آکلیورمکه اك بویوك شاعرلرمزك ، اك ممتاز ناثرلرمزك حتی استخفافکار برصورتده تلقی ایتدکاری « یکی لسان » کورولتوسی معناسز برهوسدن ، نتیجه‌سز برتشبثدن عبارتدر . بویوك برادیبمز ، یکی‌لسانك قبولی تقدیرنده تورکجه برسطربیله‌اوقومایاجغنی نیم مستهزیانه برافاده ایله سویله‌دیکی زمان ، یکی لسانك سقوط ضروریسی حقنده‌کی قناعتمك برقاتداها آیدینی حس ایتدم ...

کندیلریله هیچ بروقت هم فکر اولمادیغم مفرط تصفیه‌جیلرك اصلاح لسان خصوصنده‌کی ادعالرینی ، هرحالده « یکی لسان » طرفدارلرینککیلردن داها معقول ومنطقی کوریورم . صنعته ، کوزه‌للکه اهمیت ویرمیه‌رك یالکز فائده جهتنی آرایانلرجه ، تصفیه معقول اولابیلیر ؛ فقط لسانك بوتون اسباب زینتنی رفع ایده‌رك اوکا بخش حسن ایتدکلرینی سویله‌ینلر ، هرحالده برمنطقه تبعیتدن اوزاق بولونیورلر ...

لسانمزك تکامل تاریخچه‌سنی تعقیب ایده‌جك اولورسه‌ق ، مترجم عاصم زمانندن واك زیاده شناسیدن بری لسانك متمادیاً ساده‌لشدیکنی کوروز. بوکونك حتی ادباسی آراسنده « نفعی » نك محتشم قصیده‌لرینی لایقیله آکلایانلر پك آزدر : نامق کمالك « بارقهٔ ظفر » ی ، ضیا پاشانك « ترجیع بند » ی بیله « رباب شکسته » کبی سهولتله آکلاشیلماز . بوکونکی نسلده هرزمانکندن داها واضح برشکل آلان ساده‌لك مثلا « خراب معبدلر » ده بوتون کوزه‌للکیله کورونورکن ، « ویسی » یه دوغرو برحرکت رجعیه اجراسنه قالقیشمق طبیعی کیمسه‌نك خاطرینه کلمیه‌جکدر .

بن ، کندی حسابمه، لسانك ساده‌لکنه ، «نرکسی» دن منتقل ظن اولونابیله‌جك عجمانه مفرط ترکیبلرك عدم استعمالی لزومنه ، یکی برآهنکدن محروم وغیر مأنوس کلمه‌لرك تمامیله ترك ایدلمسنه طرفدارم . مثلا « عشق ممنوع » محررنده صیق صیق تصادف ایدیله‌ن « امالهٔ کوش‌تلطیف » ، « ابذال بی انصاف کلام »

« عزم نوکشای غیرت » کبی ترکیبلرله ، شهاب‌الدین سلیمان بکك بیوك بر مبذولیتله دائما صرف ایتدیکی « اعتیادات و تجارب سنین دیدهٔ صنعت » ، « اصالت تراکیب وجمل » طرزنده‌کی آغیر وفنا افاده‌لره شدتله معارضم . فقط ، فنا قوللانیلمش ، یرنده استعمال اولونامامش برقاچ ترکیبی وسیله اتخاذ ایده‌رك ، بعضاً حتی ضروری اولارق قوللانیلمسی ایجاب ایده‌ن ترکیبلرك‌ده لغوینی ایسته‌مکی بی‌معنا بر حرکت عد ایدیورم .

« یکی لسان » طرفدارلری ، ترکیبلرده هیچ برکوزه‌للك موجود اولمادیغنی ، اونلرك استعمال ایدلمه‌مسیله لسانك حتی کوزه‌لله‌شه‌جکنی ادعا ایدیورلر . بوادعانك اویله‌قولای قولای اثبات اولونامایاجغنه معتقدم . نثرده جناب شهاب‌الدینك ، خالد ضیانك بی‌امثال برفسون صنعتله صرف ایتدکاری ترکیبلر ، اکثریا ، آهنك افاده‌یه اوقدر یاردیم ایدیورکه صنعتك بودرجهٔ احتشامی اوکنده حیران قالماق ممکن اولامیور . اقشامك صاری ، یورغون ده‌کیزلرنده اسن ملال وتوکل روزکارلرینی . کیجه‌یله دولو کوزلری معطر برال کبی قاپایان هجران نفسلرینی . مجهول وقراکلق قانادلرندن قاراکلق ومجهول سسلرنشر ایده‌ن کیجه قوشلرینك رفرف پروازینی تقلید واحساس ایله‌ین اویله اینجه ، ظریف ترکیبلر واردرکه ، اونلری برضربهٔ عناد یله قیراجق اولورسه‌ق ، یاپق ایسته‌دیکی تاج صنعته زمردلر ، اینجیلر ، یاقوتلر یرینه بایاغی صیرچه‌لر قویان برقویومجی موقعنده قالاجغز ..

بالخاصه « نظم » ایچین بوملاحظه داها چوق وارد خاطردر . یکی‌لسان طرفدارلری عروض وزنیله ترکیبسز شعر یازمق ممکن اولدیغنی ، کمال جبر وتصنعله یازیلمش وکوزه‌للکدن پك چوق محروم برطاقم مثاللر میدانه قویمقله اثبات ایتمك ایستیورلر . یاکاش برملاحظه ! اومثاللرکبی داها بیکارجه مثال بولسه‌لر ، بولدقلری مثاللر دون بردرجهٔ قیمتده اولدقجه ، ینه‌مدعالرینی اثبات ایتمش صایلمازلر . بن ، مراق ایده‌رك ، عین کنجلرك اسکی ویکی لسان ایله یازدقلری منظومه‌لری تدقیق ایتدم ؛ وکمال صمیمیتله اعتراف ایده‌یمکه اسکی لسان ایله یازلمش اولانلر بکا داها موفق کوروندی .

اثرلرنده‌دائماعلمی نقطهٔ نظرلره استناد ایتدکلرینی ، مطالعه‌لری‌عندی‌دکل‌علمی اولارق یوروتدکلرینی سویله‌ین بوکنجلر دوشونه‌میدیلرکه « عروض وزنی » دینیلن‌اصول‌نظم ، عربلرله عجملره خاص‌وتورکجه‌نك بنیهٔ اصلیه‌سنه تمامیله یابانجی بر اصول نظمدر ؛ عجملرك تأثیریله بواصول نظمی قبول ایتمه‌دن اول ، شاعرلرمز ملی اولان هجا وزنلرینه اتباع ایتمکده ایدیلر ؛ حتی « قوداتقو بیلیك » ، « معر اجنامه » ، « دیوان حکمت » کبی اسکی تورك اثرلریله یونس امره‌نك متصوفانه شعرلری هپ بواصول نظمه متابعةً یازیلمشدر ؛ تورکجه شعرلرك عروض وزنیله یازیلماسنك ، لسان‌صنعتمزك‌او اصول نظم ایله الفت ایتمسنك باشلیجه‌سببی ، ترکیبلر ایله مالامال برحالده بولنماسیدر . ایشته شوملاحظاته استناداً دیه‌بیلیرزکه مادامکه لساندن ترکیبلری قالدیریورسکز ، اوحالده ترکیبسزیکی لسانکزك بذه‌سیله استیناس ایده‌بیله‌جك یکانه اصول نظم هجا وزنیدر .

— دملردر ای رباب حزینم غنوده‌سك ،
بیلغین برابکمیتك اوستنده حرسسك
بیللرجه چالقالاندی ؛ بوقوتلی محبسك
چاتلاق ، صاغیر دیوارلری صیحه کله ایکله‌دی ؛
بیکارجه قلب اوصیحهٔ بیداری دیکله‌دی .

آلتی یوز سنه‌لك برمجرای تکاملی تعقیب ایدرك ، سنان پاشا ، احمد پاشا ، باقی ، غالب ، شناسی ، استاد اکرم کبی مجددلرك دست اهتمامندن کچدکدن صوکرا ، توفیق فکرتك تخیلات واحتساساته مرئی

وتراشیده برشکل نفاست وره‌ن النده بوکونکی آهنك احتشامنی بولان لسان‌نظممز ، سلانیك کنجلری برمقبر ، برزمزمه ، بر رباب شکسته ، برفانی تسلیلر وبیهوده کتیرمدکجه مثی حاضرینی ده‌کیشدیره‌مز . تکرار ایدیورم ، لسانك مجرای تکاملنی چیزه‌نلر بیوك ادیبلر ، صنعتکارلردر . بوکونکی نسلك اك ممتاز شاعری اولان احمد هاشم :

کنار آبه دیزلمش ، سکون ایله بکار
فسون ماهه دالان پرخیال لیلکلر ؛
هواده برکولی تنظیر ایدر سما بوکیجه
آنك بوجکلری کویا نجومدر یکسر

شعرینی یازدقجه ، یکی لسان طرفدارلری نه‌قدر باغیرسه‌لر باغیرسینلر ، « آب » کلمه‌سنی قاموس بیانمزدن چیقارمغه موفق اولامازلر . صنعته ، کوزه‌للکه بیکانه اولدقلرینی ظن ایتدیکم یکی لسانجیلر ، لاعلی‌التعیین خاطرمه کلن شواوفاق مثاللره مقابل کندی لسانلریله یازیلمش ناسل برشی کوستره‌بیلیرلر ؟ فرض محال اولارق یکی لسان هرکسجه قبول ایدلمش اولسه ، فکرتك یاخود هاشمك بوکبی اثرلر یازماملری لسانمز ایچون اك بیوك محرومیت صاییلمازمی ؟..

بن ، لسانك کیتدکجه ساده‌لشدیکنه وساده‌لکك لزومنه قائل اولمقله برابر هر وقت تکرار ایتدیکم کبی صنعتده استقلال تام طرفداری‌یم . فلوبه‌رك پك مشهور سوزینی تقلیداً دیه‌بیلیرمکه ترکیبلی ویا ترکیبسز اثرلر دکل کوزه‌ل وچیرکین اثرلر واردر . اندیشهٔ صنعتدن باشقا هیچ بر شیله مقید اولمامسی ایجاب ایده‌ن حقیقی بر صنعتکار ، یازدیغی اثرده ترکیب بولونوب بولونمادیغنی بیله دوشونه‌مز . بونك کبی ، ایی بر منقدده اثرده موفق اولونوب اولونمادیغنه باقار . استاد اکرمك ، جناب شهاب‌الدینك ، سلیمان نظیفك مجهول مزینات اسلوبلری حقنده‌کی حس تقدیرم « خراب معبدلر » و « ایلول » حقنده بیوك برمفتونیت پروردم ایتمه‌مه اصلا مانع دکلدر . یکی لسان طرفدارلری کندی لسانلریله یازیلمش موفق بر اثر کوستره‌دکاری حالده اونی کمال حرارتله آلقیشلامقدن هیچ بر وقت چکینمه‌م ؛ فقط بو بوش وبی معنا ادعایی بر قاعدهٔ مطلقه شکلنده هرکسه قبول ایتدیرمك ، « لسانك ساده‌لکه تمایلی » حقیقت قدیمه‌سنی یکی بر ایجاد شکلنده کوسترمك ایسترلرسه ، اوزمان استقلال صنعت علیهنده‌کی بوتشبثه اشتراکده معذورم .

سلانیك کنجلری ، یکی لسان تشبثنی اجتماعی اساسلره استناد ایتدیرمك ایچین ، « حاکمیت ملیه » نك قبولندن صوکرا « لسانده مساوات » لازم وطبیعی اولدیغنی ، اسکی « آریستوقرات » لسانی « دهموقرات » بر حاله کتیردکلرینی ادعا ایدیورلر . خلقك تربیهٔ فکریه‌سنه خدمت ایدرك وطنداشلر آره‌سنده مشترك بر سویه وجوده کتیرمك ، یکی لسانجیلردن اول مفرط تصفیه‌جیلر طرفندن درمیان ایدیلن بر ادعا ایدی . فقط اونلر ، بو خصوصده سلانیك کنجلرندن دها معقول دوشونیورلردی . چونکه کوزه‌للکك فائده‌یه فدا اولونماسی لازم کلدیکنی کمال اطمئنان ایله ادعا ایتمکده ، ویازدقلری اثرلرده بو غایه‌یه رعایت ایتدکلرینی واضح بر صورتده کوسترمکده ایدیلر .

« احتیاج مغفرت » یرینه « مغفرت احتیاجی » ، « سویهٔ عرفان » یرینه « عرفان سویه‌سی » ، « موقع تغلب » یرینه « تغلب موقعی » ، « نقطهٔ نظر » یرینه « نظر نقطه‌سی » ، دیمکله لسانده ناصل بر « دهموقراتلق » وجوده کتیریله‌جکنی ادراکده مفکره‌م پك عاجزدر ... سلانیك کنجلرینك بکنمه‌دکلری اسکی تصفیه‌جیلر ، لسانی عوامك سویه‌سنه ایندیرمك ایچین ، عربی وفارسی کلمه‌لری دائرهٔ بیانمزدن اخراج ایدیورلر ؛ وتورکجه مقابلی اولان کلمات اجنبیه‌دن بو صورتله قورتولان لسان ساده وبسیط بر ماهیت آلارق جداً عوامك سویه‌سنه اینیور ، « دهموقرات » لشیوردی . تصفیه اساسنی قبول ایده‌نلرجه ، بو طرز حرکت پك معقول

ومنطقیدی؛ فقط « ایی ومعقول » ایله « قابل تطبیق » آراسنده پك بویوك فرقلر موجود اولدیغی ایچین بالطبع ساحهٔ تطبیقه چیقامادی .

یکی لسانجیلر، طرفدار قازانمق وتشبثلرینی پارلاق کوسترمك مقصدیله اولاجق. لسانی سویهٔ عوامه ایندیرمکله برابر عین زمانده کوزه‌للشدیره‌جکلرینی وزنکین بر علم لسانی شکلنه صوقاجقلرینی ادعا ایدییورلر ، حتی کوزه‌للکی اهمال ایتدکلری ایچین تصفیه طرفدارلرینه شدتلی هجوملرده بولونیورلردی. فقط یکی لسانله یازیلان اثرلری اوقودیغم وقت ، اوپارلاق پروغرامك یالکز تخیلات ساحه‌سنده موقوف قالدیغنی آکلادم. نه‌ساده‌لك، نه کوزه‌للك ، نه‌ده بر رنك نوعی ملیت... بونلرك هیچ، هیچ بری یوقدی. اکر یدی دولتله چارپیشاجق وغرب مدنیتنه اعلان حرب ایده‌جك قدر بویوك وذی شوکت اولدیغمزی یانیق بر افاده ایله آکلاتان تحف تحف بعض دستانلرده اولماسه ، بو یکی لسانجیلرك وجوده کتیردکاری تجدد ، ترکیبلرده‌کی افظلره تبدیل موقع ایتدیرمکدن عبارت قالاجقدی ...

لسانمز ، مجرای تکاملنی تعقیباً ساده‌لکه دوغرو ایلرلدیکی بر صیراده ، طبیعی جناب شهاب‌الدینك ، خالد ضیانك نثرینی استقبالك لسان نثری عد ایله‌مه‌یز ؛ وطبیعی شهاب‌الدین سلیمان بکك وصف ترکیبلرله وجوده کتیردیکی معقد ، ساخته وکورولتولی لسانی بو کونك لسان نثرینه بر نمونه اوله‌رق تلقی ایده‌مه‌یز. فقط بوپك بدیهی حقیقتی قبول ایله برابر شونی‌ده اعتراف ایتملی‌یزکه اونلرك‌ده کندیلرینه خاص کوزه‌للکاری، جاذبه‌لری ، اینجه‌لکاری واردر . ترکیبلرله مالامال اولدیغی ایچین اواثرلری چیرکین ، بوش ، محروم مزیت بولمق ، ترکیبسز یازلدیغی حالده حسندن تماماً محروم اولان مولودات عجیبه‌یه بخش قیمت ایتمك قدر کولونجدر.

لسانی عوامك سویهٔ ادرا کنه ایندیره‌رك ده‌موقراتلشدیرمق . فکرتی ، جنابی، فائق عالی‌بی بکنمه‌مك وترکیبلره اعلان حرب ایتمك ایچون بر سبب تشکیل ایتمز . عوام ایچین بسیط وساده بر لسانله بسیط اثرلر یازمق پك مهم وپك شایان تقدیر بر مشغله‌در؛ فقط بو خدمت ، هر یرده اوفاق بر زمرهٔ مستثنایه خطاب ایده‌ن یوکسك ومقدس صنعتی ، آ کلاماز بر خلقك سویه‌سنه ایندیرمك صورتیله اجرا اولونمامالیدر . خالد ضیانك رومانلرینی یکی لسانه ترجمه ایده‌جك اولانلر « عاشق غریب » حکایه‌سنه ربط قلب ایده‌ن خلق کتله‌سنك ، « مائی وسیاه » ه قارشی اهراملر قدر جامد ولاقید قالاجغنی واضح بر صورتده کوره‌جکلردر..

یکی لسان وملی ادبیات کورولتولری ایلك چیقدیغی زمان ، بو کونکی نسلك الك ممتاز بر سیمای صنعتی، بکا کونده‌ردیکی بر مکتوبده : « سلانیك کنجلری . شمدی‌ده بر یکی لسان حکایه‌سی چیقارمشلر، تاشناسی زمانندن بری بیلنمش شیلری کولونج وضعیتلرله تکرار ایدییورلر ، آچیق قبولره هجوم کوستریورلر . » دییوردی ؛ یکی لسان ویکی لسان طرفدارلری حقنده الك دوغرو وصوك بر فکر اولارق آرقداشمك بو ملاحظه‌سنی قبول ایده‌جکم . سلانیك کنجلری ، صنعته بر آز داها حرمتکار اولسه‌لر ، ترکیبلرك خذفی کبی غیر معقول بر تشبثله لسانه ادعای تملك ایتمك رؤیاسیله سرمست بولونماسه‌لر ، مترجم عاصمك ، شناسینك ، فکرتك آلتی یوز سنه‌لك لسانه پك کولونج بر « یکی » صفتی علاوه‌سندن فارغ اولورلردی..

کوپریلی زاده

محمد فؤاد

— نشرلری بر طاقم قیل وقاللری موجب اولان ایکی منظومهٔ غرا —

دوقسان بشه دوغرو !

بردور شئامت : ینه چیکنندی یمنلر ؛
چیکنندی ، یازیق ، ملتك امید بلندی !
قانون دییه طوپراقلره سورتلدی جبینلر ؛
قانون دییه ، قانون دییه قانون تپه‌لندی ...
بیهوده فغانلر ینه ، بیهوده انینلر !

أیواه ! اوتوز اوچ ییل اوزهر کریه‌لریله ،
خسرانلری ، بحرانلری ، أهوالی ، ملالی ،
آمال ودواهیسی ، وصلح وسفریله
برسیل کبی آقمش ، متوکل ، متخالی ...
یازسین بونی تاریخ عبر خط زریله !

أی بردم رؤیا کبی کچمش قاره کونلر ،
برلحظه ایدك سیر جحیمکزی تکرار ؛
دونسون بزه ماضی ، اودرین نظرهٔ مغبر ...
هیهات ! اوتوز اوچ ییل، اوتوزاوچ ییل بوتون أکدار؛
هیهات ! .... نه بردرس ، نه برفکر مقرر !

سیلمز فقط ألواحنی تاریخ معاند ؛
دوقسان بشی آچ : کولکه‌سی برتاج حریصك
صاقلار متلاشی ، متردد ، متمرد
أوضاع شب أنکیزینی بربوم خبیثك .
حالا اووساوس ، اودسایس ، اومفاسد .

حالا اوشبك ذیل تمادیسی بوأظلام ؛
حالا اوجهالت ، اوتجاهل ، واوتجهیل ؛
حالا وطنك حصه‌سی برتودهٔ آلام ؛
حالا دوشونن باشلره هپ لطمهٔ تنکیل ،
حالا صیریتان دیشلره هپ لقمهٔ انعام !

حالا طرفیت ، حسبیت ، نسبیت ؛
حالا « بوسنکدر ، بونم ! » قسمتی جاری ؛
حالا غضب آلتنده حقیقتله حمیت ...
هپ دونکی ترنم ، صاییدن صایغیدی عاری ؛
صوك لغمه‌سی یالکز : یاشاسین سوکیلی ملت !

ملت یاشاماز ، حقه تحسرله صولورکن
صوصسون دییه وجداننه یومروقلر اینرسه ؛
ملت یاشاماز ، مجلسی مستحقر اولورکن
اغفال ایله ، تهدید ایله تیتره‌ر وسینرسه ؛
ملت یاشاماز معشر ملت بوغولورکن !

قانون دییورز ؛ نره‌ده اومسجود مخیل ؟
دشمن دییورز ؛ نره‌ده بو ؟ خارجده‌می ، بزمی ؟
حریتمز وار ، دییورز ، شانلی ، مبجل ؛
دشمن بزه قانونمی ، یاحریتمزمی ؟
برحمله‌ده بز بونلری قهر ایتدك أك اول .

برحملهٔ محموم تغلبله ده‌کیشدك
حریتی شخصیته ، قانونی غروره ؛
هیهات ! اوتوزاوچ ییل که‌ری دوشدك ، وبومهلك
یولدن شوندامتلی وغفلتلی مروره
بی شبهه اوحمای جنون اولدی محرك .

أی ملته برسله اولان ضربهٔ منکر ،
أی حرمت قانونی ته‌پن صدمهٔ بیداد ،
ملبتی ، قانونی مقدس طانیان هر
وجدان سنی لعنتله ، مذلتله ایدر یاد ...
دوشسون سکا - میال تحکم - ایکیلن سر ،
قوپسون سنی - برحق دییه - آلقیشلایان ألر !

— قایالر : ٦ کانون ثانی ، ۱۳۲۷ —

توفیق فکرت

روزن مخلوع

هیهات ! . . هپ خطامی تجلیسی امتك ؟

بز باب احتشامنی اقبال ملتك
آلقیشله ، خطبه‌لرله قاپارکن ، وَ بوش یره
قانونی خیرپالارکن ، اوزاق بر خرابه‌دن
— آلتنده قورقولر دولاشان ، سونکولر کزن —
بر کیزلی ، بر کلیدلی و نکبتلی پنجره
پر انشراح آچیلدی ، ومغرور ومنتقم
بر قهقهه یله کولدی . . . « آمان ، کورمه‌یم » دیدم .

* * *

أی سرنوشتمزله بزم اوینایان فحول !

ایسترسه‌کز ، شو آنده قاپانسین کتب ، عقول ؛
کونلر قارارسین ، افق تسلی‌ده کولمه‌سین ؛
ایسترسه‌کز ، شو کوزلر ، آغیزلر ... بر آزباقان ،
برپارچه فرق ایدن ، دوشونن ... « حق ، شرف ، وطن ،
قانون » دیه‌ن نه وارسه سیلینسین ، کورولمه‌سین ،
حتی سما یوز اوستی قاپانسین ، وآغلاسین ...
یالکز ، آمان ، او روزن مشئوم آچلماسین ؛
یالکز او کولمه‌سین !

قایالر ، ١٥ کانون ثانی — ١٣٢٧

توفیق فکرت

« ثروت فنون » ك املاسی

[٩ مایس ١٣٢٧ تاریخلی و ١٠٤٣ نومرولی ثروت فنونه درج اولنان بومقاله‌یی عیناً سالنامه‌مزه‌ده نقل ایدییورز .]

صوك قرق اللی سنه ظرفنده غربدن بزم مملکتمزه - آز چوق - آقان نهر عرفانك اهمیتلی منصبلرندن برینی‌ده ، شبهه‌سزکه « ثروت فنون » صحیفه‌لری تشکیل ایتمشدر . ثروت فنون غازه‌ته‌سی ، معنوی برشخص اولمق اعتباریله ، حیاتنك بو موفقیتلری ایله ابدیاً افتخار ایده بیلیر . وهیچ کیمسه ، منفرداً هیچ کیمسه‌یه عائد اولمایان ، بو شرف وافتخاری اوکا چوق کورمز ؛ بایاغی بر اوونمك صایماز . چونکه بوشرفی ایجاد واستحصال ایده‌نلر بو مملکتك اولادلری اولدیغی کبی اوفخر وشرفك وارد ومحق بولوندوغنه‌ده « ثروت فنون » ك اسکی ویکی قارئلری ، مملکتك هر کوشه‌سنده ، هر صنف ومسلکنده برر شاهددرلر . «ثروت فنون» ، بومملکتده برانقلاب فکری مقدماتی محسوس ایسه ، بر چوق قافالری بوکا حاضرلامشدر .

وبو شرف - بر داها تکرار ایده‌لم - نه بزه ، نه اوته‌کینه ، نه بریکنه عائددر . « ثروت فنون » شخصیت معنویه‌سنك ملك خاصیدر .

ثروت فنون نامنه کیریشدیکم بر تشبثی بو کون قره‌دن فعله چیقاریبورم . اوده املا مسئله‌سنی حل ایتمکدر . یوقاریکی مقدمه‌یی یورومکدن مقصدم‌ده شیمدی‌یه قدر حلنه دفعاتله تشبث اولونان بو مزعج ، مغلق ، فقط مهم وحیاتی مسئله‌یی حل خصوصنده ، بو کونکی ساحهٔ ادبیاته بزی ایصال ایده‌ن ، ثروت فنون صحیفه‌لرندن داها مناسبی بولونامایه‌جغنی افاده ایتمکدر .

آشاغیده ویره‌جکم ایضاحاتدن آکلاشیله‌جقدرکه : بن ، املا مسئلهٔ مزمنه‌سنی حل ایتمك ایچون ، أیی بویوك بر آدم آتییورم . فقط دقت بویوروکز ! « املا مسئله‌سنی حل ایتدم » دیمه‌یورم . کندی کندیمه ، « املا مسئله‌سی حل ایتدم » اعتقادنده‌یم . فقط بو دعوایی عمومه قارشی اقامه ایتمه‌یورم . چونکه زمان پك چوق قناعتلرك - حتی دلیللی ، شاهدلی قناعتلرك - یاکلشلغنی اثبات ایده‌بیلیر ؛ بونك امثالی چوق . بردن بنم فکر وقناعتم هر زمان ایچون پك دوغرو اولسه بیله ، بونك ساحهٔ تطبیقاتده قبول ایدلمه‌مسی احتمالی‌ده وار ؛ چونکه دنیاده هر قبول ایدیلن ، دوغرو ومناسب اولان ده‌کیلدر . ایشته بو سببلره بناءً ، دییورم‌که : « املا مسئله‌سنی حل ایچون بویوك بر آدیم آتییورم . » بنجه بو آدیم قطعیدر ، بزی مسئله‌نك صوکنه قادار کوتوره‌بیله‌جکدر . فقط قارئلرم بو آدیمی ، «قطعی» ده کیلسه بیله ، «بویوك» بر آدیم اولمق اوزره تلقی ایتسینلر . شمدیلك بو قدری‌ده کافیدر .

بو بویوك آدیم نه‌در ؟ بونی ایضاح ایچون تورکجه املامزك تاریخچه‌سندن بحث ایده‌جك ده‌کیلم . حروف عربیه‌نك تورکچه‌یی یازمق ایچون قبولندن بری جریانه باشلایان بو تاریخچه ، بنم قدرتمك یتیشمه‌یه‌جکی قادار اوزون ، قاریشیق وبوراده ذکری بی‌فائده‌در . یالکز هپمز بیلیورزکه ، عثمانلی تورکلرینك آناطولیده بر تاریخ وادبیاته مالك اولمغه باشلامالرندن اعتباراً بزم املامز تورلو تورلو شکللر آلمشدر . بوشکللر ایچنده هیچ برینك « منطق » اولمادیغی ، هر برینك عربجه‌یی تقلیداً وکلیشی کوزه‌ل وضع ایدلدیکی ، حتی اویدیرلدیغی شبهه‌سزدر . نیته‌کیم ، بنم شو سطرلرمده‌کی املاده‌ده بر خیلی منطقسزلقلر ، تألیف ایدیله‌مز طرز تحریرلر واردر . شو قادار وارکه ، بو کونکی املانك منطقسزلقلری ، اسکیسنه نسبتله طاغلر قادار نقصاندر . مثلا اسکیدن « اولمایاجاغینی » کلمه‌سنی « اولمیه‌جغنی » شکل غریبنده ، حرفلرك صدالریله هیچ‌ده مناسبت آلمایان بر صورتده ، یازارلرمش ؛ بو کون بونی اکثریت « اولمایه‌جغنی » ، بعضلری ده « اولمایاجغنی » طرزنده یازییورلر . بونلرك اوچی‌ده درجه درجه منطقسز .

املامزك منطقسزلغی عصرلرجه دوام ایتمش ؛ نهایت عربجه‌یه مخصوص املانك بزم لسانمزه هروجهله یابانجی اولدوغی تقدیر ایدیلدرك ، قورقاقورقا ، حروف املا استعمالنه باشلانمشدر . بونکله برابر ، عنعناتك ، عاداتك انسانلر اوزرنده‌کی تأثیری قولایجه سیلینه‌میه‌جکندن ، املامز اسکی اساسندن بوسبوتون قورتولامادی ؛ داها دوغروسی پك آز قورتولدی . اوقادارکه بو کون بیله یازیلریمزی یازیلدیشه کوره ده‌کیل ، سویله‌نیشه کوره اوقویورز !...

املامزك منطقسزلغنی الك اول بن حس ایتمه‌دم . بو منطقسزلق بلکه ٥٠ — ٦٠ سنه‌دن بری بارز صورتده حس اولونیور . هله ایچنده بولوندیغمز ١٤ نجی عصر هجریده بو ، دها عیان بر شکل آلدی . املامزك نصل یازیلاجغی دفعاتله اورتایه آتیلارق بو مسئله اطرافنده الی قلم طوتانلر بی نهایه ، شماته‌سی چوق ، فائده‌سی پك آز ، نزاعلر ایتدیلر . یالکز بربویوك فائده‌سی اولدی : یکی یتیشه‌نلر آرتیق - حروف املادن متحاشی اولان - اسکی املایه ابدیاً وداع ایتدکلری کبی ، املای بوسبوتون یکی برشکله صوقابیلمك استعدادینی آلدیلر .

او املا مناقشه‌لرندن برده فنالق چیقدی . املامزك برقاعدهٔ عمومیه وسالمه‌سی اولمادیغنی اوکره‌نن ، یاخود بیلن هر کس کیت کیده کندینه مخصوص براملا پیدا ایتدی . حتی هر کسك ، هر آن ایچون ، بر املاسی اولدی . أوت ، بونده مبالغه یوق . مثلا برمحرر ، باشقا باشقا زمانلرده یازدیغی یازیلرشویله دورسون ، برکونده یازدیغی بر مقاله‌نك باشنده بر کلمه‌یی باشقا تورلو ، آشاغیسنده باشقا تورلویازییور . حتی بن بیله بو مقاله‌یی یازدقدن صوکرا تصحیح ایدرکن دقت ایتمه‌مش اولسه‌م ، عین کلمه‌لر ایچون بربرینه مغایر املالر کوره‌جکسکز . حتی ینه منطقسزلقلر وار . مثلا بوصوك جمله‌ده « کوره‌جکسکز » کلمه‌سنده « ر » حرفندن صوکرا (ه) حرف املاسی قوللاندیغم حالده « س » دن و « ڭ » دن صوکرا « ی » قوللانمایورم . نه‌دن ؟ سببسز . برده مثلا « او » اسم اشارتنك مفعول بهی « اونی » کلمه‌سنی « ن » ایله ومفعول الیهی اولان « اوکا » کلمه‌سنی « ڭ » ایله یازییورم . بونك سببی نه ؟ هیچ !.. بویله بی‌نهایه منطقسزلقلر !.. دیمك بوکون نه قدر تورکجه اوقور یازار آدم وارسه ، دها دوغروسی نه قدر تورکجه یازی وارسه ، اوقدر املا وار . شوحالده ، لسانمزی تحصیل ایده‌جك دیکر برعرقه منسوب برذات ایچون ، چینجه بونك یاننده اسهل قالیر !.

املامزك بوقارغاشالغی ایچنده یالکز برخط ممیز وار : املامز ، هیئت عمومیه‌سیله صلاحه ، لسانك طبیعتنك ایجاب ایتدیکی شکله دوغرو یورویور . بناءً علیه بنم یاپمق ایسته‌دیکم شی : اوخط ممیزی تعمیم ایتمك ، قوتله شدیرمك ، جریان طبیعی‌یی تسریع وتنظیم ایله‌مکدر . املامز طبیعی شکلنی آلمغه یورویور . بو محقق . فقط ، بوبطی و پرا کنده یورویوشی تسریع وتنظیم ایده‌جك ، برانجمن دانشمز اولمادیغی ایچون ، بووظیفه‌یی شخصك درعهده ایتمه‌سی ده طبیعی . ایشته شیمدی‌یه قادار چیقان برچوق املاجیلر کبی بن ده براملاجی اولارق چیقیورم . فقط سزه اول باول خبرویره‌یم : بنم علم لسانده « philologie » تجربه‌م ده کیل ، معلومات عمومیه‌م بیله یوق ؛ لسانك جذور تاریخیه‌سی حقنده اختصاصم اولمادن بوایشه کیریشیورم . فقط بوعدم معلومات بنم ایشمه مانع ده کیل . بن اوزرنده عملیات یاپاجغم بوکونکی لسانی بیلیورم . واونك خسته‌لغنی تشخیص ایدییورم . کذلك مرتبلك صنعتنه واقفم . تداوی ایچون ، تورکجه املایی اصلاح ایچون ده لسانك کندی کندینه ارائه ایتدیکی مجرایه اویاجغم . برده قوتلی ، پك قوتلی برعزمم وار : مانعلری ، اسکی اصولی متمادیاً بالطه‌لایه‌جغم . یابن اونلری کسوب آتارم ، یا بنم بالطه‌م کسمز اولور .

کیریشدیکم بوایشده برچوق هجوملره اوغرایاجغمی تخمین ایدییورم . بلکه بعضلری بوداالغمه حکم ایده‌جکلر . هرنه‌اولسه ، بن دوغری اولدوغنه قانع بولوندقجه ، صوکنه‌قادار ، طوتدوغم یولده یورویه‌جکم .

❧

سکز اون آیدن بری بواملا مسئله‌سیله مشغولم . بنی بوکا سوق ایده‌ن ده حروفات جدیده ایله نشر اولونان برقاچ رساله اولدی . باشده میلاسلی اسماعیل حقی بککی اولمق اوزره – خاطرمده قالدیغنه کوره – اوچ تورلو یکی حروف ایجاد اولوندی . بوحرفلر لاتین حرفلری کبی منفصل‌در . وشکلری ده بزم اسکی حرفلریمزدن معدلدر . بن بویکی حرفلرك هیچ برینی پراتیك ، قابل تطبیق کورمه‌دم . چونکه لسانمزی یازمق ایچون یکی حرفلر وضع ایتمك ، خلقمزه یکی برلسان اوکره‌تمك ایسته‌مك کبی در . عصرلردن بری آلیشیلان شیمدیکی یازیمزی بیراقامایز . فرض محال اولارق بیراقسه‌ق بیله ، بویوزدن بزم اسکی یازیلریمزله ، اثرلریمزله قطع علاقه ایتمکلکمز لازم کلیر . بوده تحمل اولونماز برضیاعدر . اونك ایچون بن ، ینه موجود یازیمزی قوللانه‌رق ، املامزی اصلاح ایتمکی دوشوندم . وبونکله خیلی مدتدر ذهناً مشغول اولدم . ابتدا برآز متردد قالدمسه‌ده بونی چابوق دفع ایتدم . وبرصورت حل بولدم . فکر وقراریمی

بوکونه‌قدر نشر وتطبیق ایتمه‌مکلکم ، قسماً کثرت مشغولیتدن قسماً ده اهمالدن ، حتی ثروت فنونك جلد باشنی بکله‌مکلکمدن ایلری کلدی .

حسن تصادف اولارق ، سلانیکده بعض کنجلر طرفندن « یکی لسان » عنوانیله – غایه‌سی لسانمزی ساده یازمه‌معطوف – اوره‌یه برفکر چیقارلدیغی کبی ، « طنین » رفیق محترممزده لسانمزك املاسنی دوزه‌لتمه‌نك اهمیت سیاسیه واجتماعیه‌سندن بحث ایتدی . وبوکاجواب ویرلدی . حاصلی اوته‌ده بریده ، تك توك املا بحثلری تازه‌لندی .

بن ده ساده‌لك طرفداری‌یم . بونی شواملا مقاله‌سنده طوتدوغم اسلوبده کوسته‌ریر . یالکز بن ایشه یازی واملادن باشلایورم . بنم فکرمجه یازی ادبیاتدن مقدم دوشونله‌ایدر . وایشه اورادن باشلاملیدر . چونکه املانك مضبوط ومکمل اولماسی ، شیمدیکی قوزموپولیت ، قرارسز وشکل وبنیه‌سی هرفرده کوره ده‌کیشیر ، حدودی چیزکی آلتنده آلیناماز لسان یرینه حدود وقواعدی معین ، انسجاملی ، بنیه‌سنده ارتباط وآهنك موجود ، حاصلی مضبوط ومکمل ، ساده برلسان قائم اولماسنه یاردیم ایده‌جکدر . ولسانك بوکونکی جریانی ساده‌لکه اولدوغندن ، املامزی تصحیح ایتدیکمز صورتده ، نسبةً پك آز زمان صوکرا هربرده تعمیم اولونمق قابلیتنی حائز ، قولای اوکره‌نیلیر ، برلسان وجوده کله‌جکدر . چونکه قولای یازیلیر واوقونور براملا سایه‌سنده اوقویوب یازمق تعمم ایده‌جك . یازی یازانلر پك زیاده چوغالاجق ، وبوکونکی یازی یازمق انحصاری قالقاجق . طبیعی یکی یازیجیلرك چوغی ، لسان ایله اوقدار اوغراشمامش وبونده‌کی معلوماتلری آز بولندیغندن ، طبیعتیله ساده یازاجقلر ، تکلم لسانه تقرب ایده‌جکلر . حتی چوق کره اونی یازاجقلر . صوکرا بن اوفکرده‌یم که مکمل ولسانه خاص براملا ، اولسانده یابانجی قاعده‌لری ، یابانجیلغی ایجه محسوس کلمه‌لری قولایجه طرد ایده‌ر ؛ ویابانجی ، فقط لزوملی ومأنوس کلمه‌لری ده کندی روح وهویتنه ادخال ایلر ونتیجه‌ده تورکجه ، عثمانلی تورکجه‌سی ، مملکتمزده‌کی عناصر سائره بیننده نسبةً پك قولای تعمم ایتدکدن باشقا ، ذاتاً حائز اولدوغی صیقی مناسبت دولاییسیله آسیا ایچه‌ریلرینه قادار ، مانچوری‌یه قادار نفوذ ایده‌ر ؛ عثمانلی فکرلری ، عثمانلی ادبیاتی ساده آسیاده ده کیل ، عالم اسلامك هر کوشه‌سنده تأثیرات کوسته‌ریر . چونکه بز اونلردن مترقی‌یز ، بز اونلرك کتابلرینی اوقومایاجغز ، اونلر بزمکیلری اوقویاجقلر . چونکه آراده مناسبت دینیه وار وبوراسی مرکز خلافت ؛ اونلر هرشیئمزده بزی تعقیب وتقلیده مستعد .

حاصلی بزه بی‌پایان برافق ترقی ونفوذ آچیلاجغنده ، عثمانلی تورکجه‌سنك ده بلکه یوز میلیون خلق ایچون ، فرانسزجه کبی لسان عمومی ، لسان ادب اولاجغنده شبهه یوق .

❧

املامزی ناصیل قولایلاشدیردم ؟ آرتیق بونی ایضاحه صیرا کلدی . بنم تجربه‌لرم نتیجه‌سنده بولدوغم چاره‌لر ایکی‌در : بریسی بوکون مستعمل الفبامزدن بعض اشکال حروفی قالدیرمق ، داها دوغروسی عدد اشکالی آزلتمق ؛ دیکری بوتون املامزی صائت « وووایل » دینیلن حروف املا استعمالیله یازمق‌در . بوچاره‌لری تشریح ایده‌لم .

۱ — بوکون مطبعه‌لرده حروفاتك قونولدیغی « مرتب قاصه‌سی » نده ۳۶۳ حرف واردر . ایشته بن بوحرفلرك لزومسزلرینی آتارق اشکال حروفی آزالتیورم . آتدیغم حرف شکللری ده شونلردر :

أ ئـ ئر ئن ئو بـ بد بم ـ ى لله بن تـ تد تم تر تى تن بح بج جم ثـ ثد ثم ثر ثى ثن جى چى چا لج بج

بح ع جم جى جى جا لج لج بح كح بح بح ع حم حى حى حا لح لح بح كح بح بخ خم خى خى خا لخ لخ خ لة

لة لد لر لز لن لم لش لث لى لى لص لض لطى لظى لا لى لى له لله لا لا لو لو لز لز لم لك ك كا كا كا كا

كا كا كي كي كل كل كم كم فا في في فه عا عم عي مي عر عز هم قا قي في قه غا غم غي ني غر غز با يا يا

يه يه يد ير بم بن پي با بن لم هر لم ما ما ما فج فج عج غج نج كك ججه جه هما لو لو له لد لد لد كلا

كلا كله كلا لج لح لخ لح هي مي لج لج لخ بج بح مخ مج مج مج بن ني مي مي مس مز صح مع مع مم مم ماصح

صح صح ن ن نه نر نن بن يه يه يه يد ير بن ه ه ه ه عي يي لو ي

ايشته ۲۲۹ عددده بالغ اولان شو حرفلری تدقيق ايدرسه‌كز ، هپسنك مجرديازی كوزللكندن باشقا برشی تأمين ايتمه‌ديكنی وايچلرندن برچوغنك بر حرفك متعدد شكللرندن عبارت اولدوغنی كوروركز . بن بوفضله شكللری آتيورم . بلكه يازيمزك كوزللكندن بر آزينی فدا ايديورم . فقط دوشونه‌لی‌كه برطالب ، اوقومق يازمق اوكره‌نه‌جك بركيمسه ايچون - هله او آدم مسلمان وتورك اولمازسه - نه‌قادار برسهولت تأمين ايلمش اوليورم !.. بو آدم برچوق بی‌لزوم اشكال حروفی اوكرنمك زحمتندن قورتوليور . صوكرا مرتبلك صنعتی‌ده قولايلاشيور . سوزمزی برقاچ مثال ايله تنوير ايده‌لم :

مثلا « عجم » « مجموع » « نمايش » « تيمم » « عربی » « تجربه » « انجمن » « صحيح » كلمه‌لرنده‌كی « عجـ » « مجـ » « نما » « تيمـ » « عر » « تجـ » « تجمـ » « صحـ » حرفلرينك - كه تعدد اشكالدن باشقه برشی دكلدر - هيچ لزومی يوقدر . الفبامزك حرفلرينی ، كلمه باشنده ويا اورته‌سنده ويا صوكنده بولونور ايكن‌ده ، شكلاً بوزولمادن‌ده استعمال ايده‌بيليرز . وبوندن يازيمزه هيچ برقصور و تحول عارض اولماز . مثالی « انجمن » كلمه‌سنی « انجمن » و « تيمم » كلمه‌سنی « تيمم » و « نمايش » كلمه‌سنی « نمايش » و « مجموع » كلمه‌سنی « مجموع » و « تجربه » كلمه‌سنی « تجربه » و « صحيح » كلمه‌سنی « صحيح » و « عربی » كلمه‌سنی « عربی » طرزنده والخ ... يازابيليرز . وبوسايه‌ده يازيمزی اوكره‌نه‌جك كيمسه كلمه‌نك باشنده‌ده ، صوكنده‌ده - ممكن مرتبه - دائما عين شكللری كورور . باشقا ، شكللرله ذهننی اتعاب ايتمز .

§ صوكرا بن صاغر كاف دينيلن « ڭ » حرفنی مؤبداً آتيورم . بونك بزه نه‌لزومی وار ؟ اسانمزده بونك يرينه « ن » استعمال ايده‌رز . استانبول شيوه‌سنده هيچ « ڭ » استعمال ايتمه‌يورز . اولابيليركه اسكيدن توركار ، عموميتله ، قونوشورلركن « ن » صداسنی حس ايتديريرلرمش ؛ وبوكون آناطولينك بعض طرفلرنده تلفظده بوحرفی حالا احساس ايده‌رك قونوشيورلر . فقط بز ، اك دوزكون . اك اينجه ومكمل اولان استانبول شيوه‌سنی دائما املامزده اساس اتخاذ ايتمه‌لی‌يز . وبناءً عليه « ڭ » حرفنی آتمالی‌يز . بوحرف بزه كوكدن كتابله اينمه‌دی يا !!..

§ توركجه الفبامز ايچون ، « ك » حرفندن ماعدا برده « گ » حرفی لازمدر . زيرا بوصدايی ويره‌جك باشقه حرفمز يوقدر .

§ برده « هـ » حرف اورته‌سنده « ـهـ » و « ـه » كبی ايكی شكل داها آلير . بونلری‌ده قالدروب هريرده « هـ » شكلنی » استعمال ايده‌جكز .

§ يالكز بعض حرفلر واركه بونلرك مطلقا ديكر برشكلی‌ده قوللانلمق لازم . مثلا « ه » و « م » و « هـ » و « ک » و « ل » وسائره كبی . شيمديلك بونلری ابقايه مجبوروز . ايلريده بوايكنجی شكللرنی ، اصل شكللره دها زياده ياقلاشديرابيليرز .

حاصلی شكللری آزالتمق ايچون يوقاريكی حرفلری تماماً آتيورم . مثلا يوقاريكی حرفلر ايچنده كوره‌جككز بوری كبی دينيلن شو « ک » شكلنك بزه نه لزومی وار ؟ اونك يرينه عادی « ك » شكلی هرزمان

كافيدر . كذلك « ك » و « ل » حرفلرينك يان يانه كلديكی كلمه‌ده بونلری بربرينه شو « كلك » كلمه‌سنده‌كی كبی بتيشديره‌جك يره « كلك » طرزنده بيتيشديرمه‌لی‌يز . تا كه « ك » و « ل » اصل شكللرينی آيری آيری محافظه ايتسينلر .

شيمدی شو ايضاحاتدن صوكرا ، يوقاريكی حرف شكللرينی آتمقله يازيمزك اوقادار چوق قازانماسنه مقابل كوزللكندن پك آزفدا ايتديكی تسليم بويورولور صانيرم . بوتنقيحاتی متعاقب ، قوللانيله‌جق ، شو حرفلريمز قاليور :

آ أ ؤ ئ ى ء آ آ ب ب ب ت ت ت ث ث ث ج ج ج ح ح ح خ خ خ د ذ ر ز ژ س س س ش ش ش ص ص ص ض ض ض ط ظ ع ع ع غ غ غ ف ف ف ق ق ق ك ك ك ل ل ل لا م م م ن ن ن و ؤ ه ه ة ي ي ى ...پ پ پ ا ن ن

ايشته بوقالان ۱۳٤ حرف شكلی ايله يازيمزی ، شيمديكی قيافتی هيچ بوزولمادن ، يازابيليرز .

آنجق يوقاريكی حرفلری آتار ايكن دوشونوله‌جك براقتصادی نقطه وار . بو آتيلان حرفلردن بعضلرينی مرتبلكده زمان قازانمق ايچون قوللانابيليرز وبونلری قوللانمقله شكل آرتديرمق تهلكه‌سی‌ده يوقدر . مثلا « قا ، پا ، فا ، لك ، بن ، مي ، ير » وسائره كبی شكللری مرتب قاصه‌سنه تكرار قويابيليرز . چونكه بونلر بربرينه بيتيشمش ايكی حرفك حاضر شكللريدركه مرتبلره يازی ديزمكده زمان قازانديرر . مثلا مرتب « قا » شكلنی « ق » و « ا » دن تركيب ايده‌جكی وبونلر ايچون الی ايكی دفعه قاصايه كيدوب كله‌جكی يرده بردفعه‌ده بوايشی كورور . اوسببله بوشكللرده علاوه اولونابيليرلر :

أ ئ ئن ئر به بد بر بن ته تد تر تي تن جي حي جا حي خي لة لة طي طي ظي له له لا لا لر لو لز لك لكه كم عا عي مي غا غي ني ما با يا يا يه يد ير بن پي لد لد لد لذ مي ما نه نذ نر نن يه يد ير ين ه ة ة بو عي يي ى

۲ — بوتون املامزده صائت « ووايل » دينيلن حروف املايی قوللاناجغز . بوسايه‌ده ناصيل يازی يازلديغنی آشاغيده مندرج برقاچ سطرلق نمونه ايچه كوستره‌جكدر . ايضاح ايده‌لم : بركره برقاچ تورلو اوقونان « و » حرفنك اوزرينه بعض اشارتلر وضع ايتمكه مجبوروز . اصل « و » صداسی ويره‌ن حرفه هيچ براشارت قويمايورم . « يول » كلمه‌سنده‌كی كبی . ضمهٔ ثقيلهٔ مقبوضه صداسنی ويره‌ن « و » حرفنی « وٓ » شكلنده يازييورم ، « شوٓ » كلمه‌سنده‌كی كبی . ضمهٔ خفيفهٔ مبسوطه وظيفه‌سنی كوره‌ن « و » حرفنی « ۊ » شكلنده وضمهٔ مقبوضه خدمتنی ياپان « و » حرفنی‌ده « ۏ » شكلنده يازييورم . « سوز » و « اوزوم » كلمه‌لرنده‌كی كبی .

§ برده فتحهٔ ثقيله‌يه (ا) ، فتحهٔ خفيفه‌يه (ه) ، كسره‌يه (ی) استعمال اولوناجق ؛ اوستون اوقوناجق « ا » ، « أكمك » كلمه‌سنده‌كی كبی همزه‌لی يازيلاجق .

§ صوكرا توركجه كلمه‌لرده (ص) يرينه ممكن مرتبه (س) ، (ط) يرينه (ت) استعمال اولوناجق . چونكه اساساً (ص) و (ط) بزه يابانجيدرلر . « خ » و « ظ » حرفلری‌ده بويله . « ث » و « ذ » حرفلری ايسه يالكز عربجه كلمه‌لرده قوللانيليرلر .

§ بنم اك مهم تلقی ايتديكم جهتلردن بری ، آرتيق ، لسانمزك مالی اولمش ، تصرفاتمز مقامنه كچمش عربی وفارسی كلمه‌لر سويله‌نديكی كبی يازلماسی‌در . مثلا « هفته ، مطبخ ، صهرنج ، خسته ، مكتوب ،

تابلو : سینه‌ماتوغراف قارشیسنده معصوم چهره‌لر

کتاب ، خاطر ، خواجه ، جزؤدان ، طرف » کبی کلمه‌لری « حافتا ، موتباق ، سارنیج ، حاستا ، مه‌کتوب ، کیتاب ، حاطیر ، حوجا ، جوزدان ، طاراف » شکلینده یازالم . چونکه آرتیق بوکلمه‌لر وداها بونلر کبی برچوق کلمه‌لر بزم مالمز اولمشدر . اونلری اساساً منسوب اولدقلری لسانلرده‌کی کبی سویله‌یه‌مه‌یورز . بوکا خنجره‌مزك تشکلی مساعد ده‌کیل . وبوکلمه‌لر تاکویلره قادار شایع اولمشدر . مثلا بوکون بزده کیمسه « خسته » یرینه « صایری » کلمه‌سنی قوللانماز .

بلکه عربی وفارسی کلمه‌لرده دوقوندیغمدن دولایی بکا برچوق هجوملر ایدیله‌جك . فقط بنم اجتهادم بویله . بن اومیورم که بوسایه‌ده املامزك مشکلاتی قات قات تخفف ایده‌جك . ایلریده انجمن دانشمز اولورسه ، ویره‌جکی قرارلرله بویولده‌کی کلمه‌لرك عددینی ضبط ، تزیید وتعیین ایده‌ر .

§ برقاچ سطر یوقاریده فتحه وکسره ایچون قوللانیلاجق حرفلری تعیین ایتدك . بناءً علیه ظرف اداتی اولان « ده » اداتی التحاق ایتدیکی کلمه‌نك خفت ویاثقلتنه کوره « دا ، ده » شکللرینی آله‌جق . کذلك ادات جمع اولان « لر » اداتی‌ده « له‌ر » یاخود « لار » وهکذا « دن » اداتی « ده‌ن ، دان » و « مق ، مك » ادات مصدریتی « ماق ، مه‌ك » و « در » ادات خبری « دور ، دیر » ومفعول الیه اداتی اولان « ه » حرفی « ه ، ا » وشرط اداتی اولان « سه » « سه ، سا » شکللرینی آلاجقلر . دها خاطرمه کله‌ین اداتلر وارسه اونلرده بویله خفیف وثقیل کلمه‌لره التصاق ایتدکلرینه کوره یازیلاجق . بونده هیچ برمشکلات اولمادیغی ، بالعکس سهولت بولوندیغی بدیهیدر .

§ کاف واوی ، یائی دینیلن « ك » لری آرتق قوللانمغه لزوم یوقدر . بونلری‌ده سویلندیکی کبی یازاجغز .

ثروت فنون املاسی ایله یازلمش برپارچه :

بیزده مطبعه‌جیلیق (ماتبا آجیلیق)

بیزده ایلك مطبعه (ماتباآ) ، سلطان (سولتان) احمد خان ثالث حضرتله‌رینین (حازره‌تله‌رینین) زه‌مان سالطنتی‌نین صون سه‌نه‌له‌رینه دوغرو « ابراهیم متفرقه » ایسمینده ماجار أولادیندان مهتدی بیر ذات طارافیندان تأسیس اولونمۆشدۆر .

بۆ مطبعه‌یه لازیم گه‌له‌ن حرۆفاتین دۆکولمه‌سی ایچین « ویانا » دان حکاکلار جلب أدیلدیگی روایت اولۆنمۆش ایسه‌ده بۆ خصۆصدا مورخله‌رجه اختلاف واردیر .

مطبعه‌نین تأسیسی وطبعه باشلانماسی ایچین « ابراهیم متفرقه » ایله بیرلیکده په‌ك بۆیۆك غایره‌ت گوسته‌ره‌ن ذات ، اوزه‌مان پاریس سفیری بۆلۆنان یبرمی سه‌کیز چه‌له‌بی محمد أفه‌ندیدیر . بۆعالی همت ذات پاریسده مطبعه‌جیلیق حاققیندا تدقیقاتدا بۆلۆنمۆش وایستانبۆلا عودتینده هه‌م مطبعه ، هه‌م ده بیر کتبخانه تأسیسینه موفق اولمۆشدۆر .

مطبعه‌نین تأسیسنده‌ن صونرا ایلك دوره‌ده باصیلان کیتابلاره گه‌لینجه : بیر روایته کوره اون آلتی ، دیگه‌ر بیر روایت تاریخیه‌یه گوره‌ده یبرمی به‌شدیر . حاتتا بیر سه‌نه‌ده طبع اولۆنان کیتابلارین أسامیسی سه‌نه نیهایه‌تینده مطبۆع بیر جه‌دوه‌لده نشر اولۆنماق اوصۆل اتخاذ

أدیلمش اولدوغوندان ، بوجه‌دوه‌له نظراً مطبعه‌نین بدایت تأسسنده‌ن ییرمی سه‌نه صونرایا قادار ایکی یوز سه‌کسه‌ن جیلد طبع اولونمشدور .

ایلك طبع اولونان أثرده عارابجادان تورکجه‌یه « وانقولی » لغتی‌دیر .

مطبعه‌ده السنهٔ اجنبیه‌دن‌ده ایلك دفعا چوجوقلارا ماخصوٗص تورکجه ـ فرانسیزجا بیر صرف باصیلمیشدیر .

ایشته بنم املامزی اصلاح ایچون بولدوغم اصول . بن شیمدی بو اصولك مکملیتنی ادعا ایتمم وهرکس دیله‌دیکی مطالعه‌ده بولونابیلیر . یالکز ثروت فنون هرهفته‌کی نسخه‌سنده بواملا ایله یازلمش برستون یازی‌یی عمومك انظارینه عرض ایده‌جکدر . موفق اولورسه‌ق مملکتمز ودولتمز ایچون اك بویوك خدمتك یاپیلدیغنه قانع وبختیار اولاجغم . ٩ مایس ، ١٣٢٧

اسماعیل صبحی

برضیافت ادبیه

نیسانك برنجی جمعه کونی ، مملکتمزك حیات فکر وادبنده ، بررأس تاریخ کبی ، نقشکیر استمرار اولاجقدر . اوکون مملکتمزك عصرلردن بری ـ کیم بیلیر نه‌دن ـ محروم فیض طوپراغنده ، بزه برتورك دهاسی اثبات وایجاد ایده‌ن بویوك عبدالحق حامدك شرفنه ، ارباب فکر وقلممز طرفندن ترتیب اولونان اجتماع وضیافت تفصیلاتنه دائر هیچ برشی یازابیله‌جك ده‌کیلز . بواحتفال منورده بولونا بیلمك ، اوناصیهٔ بلند دها اوکنده تکمیل موجودیتلریله سرفرو ایتمك ذوق یکانه‌سنی ادراك ایده‌ن براووچ بختیارك یاشادقلری اوبرقاچ ساعت ، سراپا شعر ، صاف ، و ـ بی‌شبهه ـ هراندیشه‌دن آزاده برزمان ایدی . بونی اوراده بولونانلر بوتون قدرت روحلریله حس ایتدیلر . ایشته اوقادار ! بونلر شو سطور سیاهده یاشاتیلامازکه یازمغه قالقیشالم ؛ یالکز اوراده سویله‌نن نطقلری ، ایرادلری صیراسیله ، نقل ایدیورز .

حمدالله صبحی بك طرفندن ایراد اولونان نطق :

« محترم بویوك شاعرمز !

طرفکزدن واقع اولان دعوت مشترکه‌یی قبول ایتدیکز . ارقداشلرم کندیلرینه عائد اولان دین شکرانی ادایه بنی توکیل ایتدیلر . بکا بوقدر قیمتدار بروظیفه‌یی امانت ایتدکلری ایچون کندیلرینه بیان تشکرات ایدیورم . بز سزه دوغریدن دوغری‌یه خطاب ایتمك فرصتنی احراز ایتدیکمز بودقیقه‌لرده ، سزك حقکزده دوشوندیکمز بعض فکرلری وبعض حسلری‌ده سویلیه‌جکز .

بزه‌دیکر بویوك کوچوك بیکلرجه همشهریلرکز ، وطنداشلرکز کبی‌تا کوچوك یاشمزدن بری یازیلرکزی اوقویه اوقویه روحکزك ، معالیاتکزك برر آشنای حرمی اولمشدق .

سز ، کوکلرك اوقندن اطرافه ابذال ضیا ایدن کونشلر کبی ، انواریکزك آیری آیری هانکی کوشه‌لرده برمعکس بولدیغنی تخمین ایده‌مزدیکز . ایشته سزك کاشانات معنویمز آره‌سنه دوکدوککز ضیالری کندی وجدانلرنده طوپلایان ، قلبلرینی ضیالریکزك بر محراق سوزانی حالنده بولوندیران بیکلرجه معکسلرکزدن برقاچی .

یازیلرکزی اوقودیغمز دقیقه‌لرده ، بزدن باش دوندیریجی مسافات معنویه ایله آیرلدیغنی کوردیکمز

Phébus

برمائدهٔ ادبیه — داهیٔ شعر وادب عبدالحق حامد بك افندی شرفنه ، « ثروت فنون منتسبین ادبی » طرفندن ١٣٢٧ نیسانك برنجی کونی ویریلهن ضیافتده حاضر بولونان ذوات

برنجی صیرا — موقع احترامده عبدالحق حامد بك ، صاغنده : جاوید ، رشید ، اسماعیل مشتاق ، حسین سیرت ، احمد حکمت ، سلیمان پاشا زاده سامی بکلر . صولنده : احمد احسان ، دوقتور رضا توفیق ، حسین جاهد ، جناب شهاب الدین بکلر .

ایکنجی صیرا — صاغدن صیرا ایله : حسین دانش ، سلیمان فهمی ، فاضل احمد ، مصطفی صبحی ، جلال ساهر ، اسماعیل صبحی ، تحسین ناهید ، نیر ، یعقوب قدری ، حمدالله صبحی ، کوپریلی زاده محمد فؤاد ، سلیمان صائب بکلر .

اوچنجی صیرا — صاغدن : رفیق خالد ، حسین سعاد ، عزت ملیح ، محمد سعدی ، مفید راتب ، شهاب الدین سلیمان بکلر .

بیوك شاعرمزله برکون بویله همبزم اوله‌جغمزی برخیال ایتمکه بیله جسارت ایتمیوردق . فقط آره‌دن زمانلر کچدی ، قلبمزده پارینده‌ره‌مادیغمز اوامید محال برحقیقت اولدی وبزشیمدی نزدکزده اك وسیع ، اك عمیق برسعادتله مسعودز .

قلارتی - دوده دوئللوسی

[تماشا نویس شهیر موسیو « هانری برنشتاین » ك « بندن صوکرا » نامیله یازمش اولدیغی برتیاترونك قومدی فرانسزده تمثیلی مناسبتیله پارس جرائدنده اوزون اوزادی‌یه مباحثات ومناقشات جریان ایتمش ، محررك عسکر قاچاغی اولدیغی حقنده قیل وقاللر پك بویومشدی . حتی متوفی « آلفونس دوده » نك اوغلی موسیو « لئون دوده » بویله براثری قبول ایتدیکی ایچون ، قومدی فرانسز مدیری موسیو « ژول قلارتی » علیهنده شدتلی برمقاله نشر ایتمشدی .

« هانری برنشتاین » بوقیل وقالله ختام ویرمك ایچون اثرینی قومدی فرانسزدن استردادده قرار ویردیکی صیراده ژول قلارتینك مخدومی ژورژ قلارتی شاهدلرینی یوللایارق لئون دوده‌یی دوئللویه دعوت ایتدی . دوئللونك شرائطی پك شدید ووخیمدی . اولا طبانجه ایله درت قورشون آتیله‌جق وبو برنتیجه‌یی انتاج ایتمدیکی حالده قیلیجله اوروشیله‌جقدی . مخاصملر ٤ مارت ١٩١١ تاریخنه مصادف کون ساعت اون برده « سنت لوئه‌ن » ده براشدیلر . طبانجه‌لرك انداختی هیچ برنتیجه‌یی مؤدی اولامادیغندن قیلیجله مبارزه‌یه باشلادیلر ومبارزه ژورژ قلارتینك یارالانمسیله ختام بولدی . یاره اوقادار وخیم دکلدی ...

سز بوراده بولنمادیغکز زمانلر سزی یازیلرکز کبی دائما بزه تکرار تکرار سویله‌ین برشی دهاوار : بیوك ارقداشلرکزدن برینك ، زمینك سمایه اك یقین برنقطه‌سی ویا سمانك ارضه اك یقین بربرج شعر وخیالی دیدیکی چاملیجه ، سز بوراده بولنمادیغکز زمانلرده‌ده سزك فکرلرکزله متفکر ، سزك

حسلركزله متأثر كورونيور . سزك و بويوك ارقداشلريكزك خاطراتيله مشحون اولان چاملیجه ، بزم عالم ادبیاتمزك براولیمپیدر ؛ براولیمپ كه سكانى، الهلرى مخيل دكل ، فقط حقيقى .

سزه بزباشقه برسببله‌ده اداى شكرانه مجبورز. سز ، بيوك ارقداشلركزله برابر بزده اون سكزنجى عصره وجود ويرديكز . سز اويله بر حركت ادبيه وفكريه وجوده كتيرديكزكه اونك نتيجه‌سى اوله‌رق بوكون اطرافكزده طوپلانان اولادمعنويكزك اللرنده زنجيرلر وآنلرنده بر محبسك قارانلقلرى بولنميور . سزكله برابر كچيره‌جكمز صايلى دقيقه‌لر ختام بولدقدنصكره ، بزشهرك سوقاقلرينه داغيلديغمز وقت سزدن اك قيمتدار برهديه آلمش اوله‌جغز . او ، نه وقتدنبرى مشتاق اولديغمز اصيل ، يوكسك سيماكزك بزم دماغلرمزده انطباع ايدن خياليدر .

سزه تكرار تكرار عرض شكران ايده‌رك ارقداشلرم وكندى نامه اك اوزون، اك مسعود بر عمرايله كامياب اوله‌كزى تمنى ايدرم . »

صوكرا حسين دانش بك شوكلمات نوازشى ايراد ايتدى :

« بكلر ، افنديلر

آسيانك وهندستانك اسرار خيز جنكللرندن كچن هواى حاروجوشانك يتشديرديكى حسيات ولوله‌دار وآتشين يأس وغرامى ، شمالى اوروپانك وخصوصيله انكلتره‌نك طونوق وسيسلى سماسى آلتنده يتيشن بدايع باكرهٔ فكريه ايله قوجاقلاشديرمق و اوندن ملت معظمهٔ عثمانيه‌يه بركتبخانهٔ قيمتدار ادب اتحاف ايتمك صورتيله بر شاهراه جديد فكرت كشف و كشاد ايتمش و بوتون تجددات ادبيه‌يه رغماً او شاهراهك يكانه قائد ومقتداى ذى‌دهاسى مرتبه‌سنى

پیەر کیار

اخيراً ، هنوز قرق سكز ياشنده اولديغى حالده وفات ايدن پيه‌ر كيار ، شرق مسائليله اپى مشغول اولمش ، مظالم حميديه عليهنده رفع ندى عصيان ايتمش ، عثمانلى - يونان محاربه‌سنى مخابراتكله تعقيب ايله‌مش برشاعر ، برغزته‌جى ، وبرمورخ احتماعيدى. برآره‌لق استانبولده بولونديغى صيرده ارمنى قولله‌ژنده فرانسزجه معلملكى ايتمشدى . سنبوليزم مسلك ادبيسنه منسوب شاعرلرك واسطهٔ نشر آثارى اولان « پله‌ئياد » و « مركوردوفرانس » مجموعه‌لرينك مؤسسلرندن بولونان پيه‌ركيار برچوق سنه‌لر « پروآرمه‌نيا » مجموعه‌سنك رياست تحريريه‌سنده بولونمشدى . باشليجه اثرلرى « La lyre héroïque et dolente » « La gloire du verbe » « la fille aux mains coupées » ايله يونان قديم ادباسندن « سوفومل » دن « ئه‌ليان » ن ترجمه ايتمش اولديغى بعض اثرلودر . پيه‌ركيارك استانبولده بولونان محبان وتقديركارانى متوفانك ياد خاطراتى ايچون اونيون فرانسزده براجتماع ترتيب ايده‌رك نطقلر ايراد ايلمشلردر .

بوآنه قدر محافظه ايلمش اولان استاد اعظممز عبدالحق حامد بكك طول عمرله معمر اوله‌سى وبو عمرك هر برمرحله‌سنك يكى براثر داهيانه ايله تفرد ايتمسى تمنياتنه فقير ايله برلكده جمله‌كزك اشتراككزى رجا ايدرم . »

بوندن صوكرا دوقتور رضا توفيق بك ، عبدالحق حامد بكك ادبياتمز اوزرنده‌كى تأثيراتى مختصراً بيان ايله‌ديلر .

صوكرا حامد بك افنديـنك ، جلال ساهر بك طرفندن شو نطق جوابيسى اوقوندى :

« بنده‌كز بر شاعر عاجز ، اشعارم ايسه بنده‌كزدن داها ناچيز ايكن موجوديت ادبيه‌لرى هيئت

اجتماعيه‌مزك باعث مباهاتى اولان بوذوات عاليه‌دن نائل اولديغم آثارنيرهٔ مهر ومحبت ناطقهٔ شكرانمى عادتا لال ايتمش اولديغندن ادارهٔ لسان خصوصنده‌كى قصورمك عفوينى تمنى ايده‌رم ؛ ذاتاً ضعف بصر وضعف سامعه كبى طبيعى اولان نقيصه‌لرك ناطقه‌يه‌ده برتأثيرى اوليور .

ايچكزده بنده‌كزك هريولده عجز وقصورمى بنده‌كز قدر بيلنلر موجود اولديغندن امينم . بونكله برابر اپى فنا آز چوق خدمات قلميه‌ده بولنانلره اخوان مسلكمز طرفلرندن واقع اولان بونمايش مفخرت بخشا ، آتيده كنج ادبامزك دخى كنديلرندن داها كنج اولان ارباب قلمدن مظهر تلطفات اوله‌جقلرينه مشوقانه دلالت ايتديكچون اولمالى‌كه ذات حقيرمك بوتبشيره توسط ايتمكلكمه مساعد بيوريليوردیورم . وينه‌مساعدهٔ عليه‌كزله بوندن طولايى‌ده تمدح وتفخره نفسمده استحقاق كوريورم . بوكون سزلربنده‌كزى وجوه ايله احيا ايتديكز . بنده‌كزده بومسروريتله احياى ليل ايده‌جكم . »

— بر مهم تشبث —

لسانمزه اساس وضع اولونيور

تورك ديلنك صرف تحليليسى

لسانمزك اسباب ترقيسنى تحرى ايده‌رك بوصورتده اصلاحنه چاليشمق ، الحالةهذه، بوتون ارباب فكر وقلمك بيوك مشغله‌سنى تشكيل ايديور . بالخاصه اعلان‌مشروطيتدن برى بوخصوصده برچوق تشبثلرده بولونولدى : يومى ، هفته‌لق برچوق غزته‌لرده تصفيهٔ لسان حقنده اوزون اوزادى‌يه مباحثات ومناقشات وقوعه كلدى ؛ برچوق ادبا ، برچوق محررين مشهوره بوخصوصده دور ودراز بسيط مطالعات ايلديلر . فقط نه‌بوجريان ، نه‌ده بونى تعقيب ايدن مماثل جريانلر هيچ برنتيجه‌يه منجر اولمادى . املا واصلاح حروف حقنده صرف ايديلن غيرتلرده هنوز مع‌التأسف بارز ثمره‌لر ويره‌مدى .

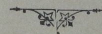
هيچ برفكر معقول وعاميه ، براصوله تابع اولمايارق كليشى كوزل وجوده كتيريلن بوجريانلرك اميد ايديلن فائده‌يى تأمين ايتميه‌جكى ارباب اختصاصجه ذاتاً معلوم ايدى . چونكه لسانى تصفيه واصلاحه ، املا وشكل حروفى تغيير وتبديله قالقيشان ذوات اك لازم واك اساسى برشيئى يعنى لسانمزك صرفنى اهمال ايديورلر، اوكا عطف اهميت ايله‌ميورلردى . حالبوكه لسانك اصلاحى ايچون هرشيدن اول صرفنى تدوين ايتمك لازمدر.

بوكون لسان ايله آزاچق علاقه‌دار اولان هركس توركجه‌مزك مدون ومضبوط برصرفى اولماديغنى بيليرلر. فوأد وجودت پاشالرك همتيله همان همان ياريم عصر اول وجوده كلن « قواعد عثمانيه » نامنده‌كى اثرله ، اونى تعقيب ايده‌ن سائر برچوق صرف كتابلرى بونامه هيچ بروقت مستحق دكلدرلر . چونكه اونلر على‌العاده بركيف وهوس محصولى اولارق برقاچ آى ظرفنده جف‌القلم يازلمش بسيط واعتماده غير لايق اثرلردر .

لسان ايله بر آز متوغل اولانلر ، بر لسانك صرفنى تدوين ايتمه‌نك نه مشكل ونه بويوك غيرتلره وابسته بر ايش اولديغنى پك اپى بيليرلر . علم السنه كبى ، اليوم پك ترقياته مظهر اولمش بر شعبهٔ معظمهٔ علمده كسب اختصاص ايتمه‌ينلر هيچ بر زمان بر « صرف توركى » تدوين ايتمك صلاحيتنه مالك اولامازلر . ايشته لسان وادبياتمزك اك اسكى وفداكار خادمى اولان « ثروت فنون » بودفعه يكى وپك مهم برتشبثده بولونارق، عثمانلى عالم عرفانه « تورك ديلنك صرف تحليليسى » اهدا ايديور .

ثروت فنونك مارت بدایتندن اعتباراً منتظماً تفرقه‌یه باشلادیغی بو معظم اثر ، تورك درنكی اعضای محترمه‌سندن فاضل مقتدر « آندون ب . طغر » افندینك محصول مساعیسیدر . علم السنه‌ده‌كی وقوف متبحرانه‌سیله مملكتمزده جداً یكتا اولان طغر افندی ، تورك لسانی حقنده اوتوز بش سنه تدقیقاتده بولنمش ، پورواق بیلمز بر سعی ایله بوتون ایام قیمتدار حیاتی بو خصوصه صرف ایتمشدر . بوقدر مدید سنین مساعینك محصول بر گزیده‌سی اولان وتقریباً بیك صحیفه‌لق ایكی بویوك جلد تشكیل ایدن بو معظم اثرك انتشاری عالم علم وعرفانمزده شبهه یوق كه الك مهم برحادثه كبی تلقی اولونابیلیر . لسانمزی بویله براساس متینه استناد ایتدیردكدن صوكرا ، ترقیاتی تأمین ایتمك ، اصلاح وتكمیلنه چالشمق پك چوق قولایلاشاجقدر .

« ثروت فنون » بو قیمتدار اثرك بالكز غزته صحیفه‌لرنده محصور قالمایارق هر كسك كتابخانه‌سنده‌ده برجای تكریم بوله‌بیلمسی ایچون اونی آیریجه كتاب شكلنده‌ده طبع ونشر ایده‌جكدر . مملكتمزده بوكبی آثار جدیده‌نك نه‌قدر آز قارء بولا بیلدیكی دوشونولورسه « ثروت فنون » ك اختیار ایتدیكی فداكارلغك درجه‌سی حقنده برفكر الده ایدیله بیلمش اولور . مع مافیه « ثروت فنون » بو فداكارلغی كمال ممنونیتله اختیار ایده‌جكدر : چونكه لسانمزك آلتی یوز سنه‌دنبری تدوین ایدلمه‌مش اولان « صرف تحلیلی » سنك نشرینه وساطت ، مملكتك یكانه معكس علم وادبی اولان « ثروت فنون » ایچون یكی بر وسیلهٔ افتخار تشكیل ایدر .

طونه‌ده بر هفته

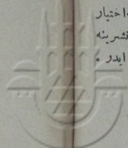
عثمانلیلرك الك معزز خاطرات تاریخیه‌سیله مالامال اولان طونه نهرنده تا آلمانیادن قاره‌دڭزه قدر برسیاحت اجرا ایتمش اولان احمد احسان بكك ، برچوق تصاویر ایله مزین مكمل براثریدر . فیئاتی یوز پاره‌در .

(سالنامهٔ ثروت فنون) ك

سال مالی

قسمی

[برسنه‌لك شئون وحادثات مالیه‌یی احتوا ایدر .]

عثمانلی

مخلدات ادبیه‌سی

آلتی یوز سنه‌لك ادبیاتمزك منظوم و منثور بتون مخلداتی ، ادبامزك حیات و مسلك صنعتلری حقنده معلومات مجمله‌یی ، الده ایدیله‌بیلن رسملریله ال یازیلرینی ، ادبیاتمزك مختصر فقط پك اطرافلی بر تاریخچهٔ تكاملنی احتوا ایده‌جك اولان بو اثر مهم فوق العاده نفیس بر صورتده قریباً نشر اولوناجقدر .

سال مالی

[١٣٢٧ سنه‌سی ظرفنده مجلس مبعوثانك بودجه‌یی تدقیق وقبول ایده‌مه‌دن طاغیدلمش اولماسنه مبنی ، قانون اساسی موجبنجه، ١٣٢٨ سنه‌سی بودجه‌سی ١٣٢٧ بودجه‌سنك عینی اولمق لازم کلیور . بو سببله کچن سنه سالنامه‌سنده مندرج مطالعات ١٣٢٨ بودجه‌سی حقنده‌ده وارد در. بناءً علیه احوال مالیه‌مز حقنده کله‌جك سنه برمقالهٔ مفصلهٔ مالیه درج ایتمك اوزره، بوسنه یالکز بعض ارقام ووثائق مالیه‌یی درج ایله اکتفا ایله‌یورز .]

١٣٢٧ سنه‌سی موازنهٔ مالیه قانونی

ماده ١ : ١٣٢٧ سنهٔ مالیه‌سی مصارف عادیه بودجه‌سنده دوائره اعطا ایدیلان مخصصات اشبو قانونه مربوط (آ) اشارتلی جدولده ارائه اولندیغی وجهله [٣,٦٢٣,٣١٨,٤٨٧] غروش اوله‌رق تعیین ایدلمشدر.

ماده ٢ : ١٣٢٧ سنهٔ مالیه‌سی موازنهٔ عمومیه مصارفنه قارشولق اولان واردات محمنه اشبو قانونه مربوط (ب) اشارتلی جدولده کوستردیکی وجهله [٢,٨٤٤,٥٧٩,٥٠٠] غروشدن عبارتدر .

ماده ٣ : ملغا بدل عسکری بقایاسی اشبو قانونك تاریخ نشرندن اعتباراً عفو اولنمشدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك تاریخ نشرندن اعتباراً ممالك عثمانیه کمرکلری واسطه‌سیله ادخال واخراج اولنه‌جق کتابلردن کمرك رسومی آلنمیه‌جقدر . شوقدرکه بونلر جلدلی اولدقلری حالده یالکز جلدلری اشبو رسومه تابع اوله‌جقدر .

ماده ٥ : موازنهٔ عمومیه واردات قسمنه داخل اولان واشبو قانونه مربوط (ت) اشارتلی جدولده کوستریلن کافهٔ رسوم وتکالیفك ١٣٢٧ سنه‌سی ظرفنده تحصیلنه دوام ایدیله‌جکدر. واردات موازنه‌سنده حاصلات متفرقه نامی آلتنده ذکر ایدیلان حاصلات ایله محازده آلنان تخریجیه واونیٔ سیم وزردن آلنمقده اولان تمغا رسمی کماکان باقیدر .

ماده ٦ : محاسبهٔ عمومیه قانوننك اون برنجی ماده‌سی موجبنجه مجلس عمومینك اثنای تعطیلنده حکومتجه تخصیصات منضمه اعطا ایدیله بیله‌جك اولان خدمات ١٣٢٧ سنه‌سی ایچون اشبو قانونه مربوط (ث) جدولنده تعداد ایدلشدر .

ماده ٧ : بانق عثمانی ایله اولان خزینه حساب جاریسندن ماعدا مالیه نظارتی ایجابی حالنده سنهٔ مالیه ظرفنده اوده‌نمك ومقداری ایکی میلیون لیرایی تجاوز ایتمه‌مك اوزره خزینه تحویلاتی اخراجنه ویاموقت آوانسلر ویا حساب جاریلر عقد وکشادینه مأذوندر .

ماده ٨ : واردات ایله مصارف آره‌سنده‌کی فرقی قپاتمق ایچون مالیه ناظری کرك قیصه وکرك اوزون وعده‌لی استقراضلر عقدینه مأذوندر .

ماده ٩ : آفیون عشری میزان اصولی اوزره استیفا اولنه‌جقدر .

ماده ١٠ : مالیه ونافعه نظارتلری الجزیره عملیات اروائیه‌سندن هندیه سدوقنالل‌ریله حبانیه صواقه‌سنك حکومت حسابنه اکمال انشا آتی ایچون بدلی تقاسیط سنویه ایله تسویه ایدلمك وقبل التعاطی مجلس عمومینك نظر تدقیق وتصویبنه عرض ایله تصدیق ایتدیرلمك شرطیله انشا آت متعهدی تحری وعقدایدیله‌جك مقاوله وشرطنامه لایحه‌لرینی تهیئه ایده‌جکلردر .

ماده ١١ : طرق عمومیه انشا آت وتعمیراتنه صرف ایدلمك وبدلی تقاسیط سنویه ایله اوده‌نمك اوزره

مالیه نظارتی ایکی میلیون بشیوز بیك لیرالق استقراض عقدینه مأذوندر . ٢٠ حزیران سنه ٣٢٦ تاریخلی مادهٔ قانونیه ایله طرق عمومیه ایچون ویریلان یوز سکسان طقوز میلیون کسور بیك غروشلق تخصیصاتدن غیر از صرف قالان مقداری سالف الذکر استقراضك حاصل نقدیسی مقدارینه قدر تزیید اولنمشدر .

ماده ١٢ : ٣ مایس سنه ٣٢٥ تاریخلی فوق العاده بودجه‌دن بیك اوچیوز یکرمی یدی سنه‌سی نیسان غایه‌سنه قدر غیر از صرف قالان مخصصات بیك اوچیوز یکرمی یدی سنه‌سی بودجه‌سنه دور اولنه‌جقدر. مذکور فوق العاده بودجه‌ده مرقم وارداتك اوچیوز یکرمی التی دورهٔ حسابیه‌سی نهایتنه قدر وقوع بولان مصارفه تقابل ایدن مقدارندن فضله‌سی واردات عمومیه میاننه قید اولنه‌جقدر .

ماده ١٣ : خاقان سابق دیوننك اوچ یوزیکرمی بش واوچیوز یکرمی التی سنه‌لرنده تسویه اولنه‌میان قسمنك تخصیصات منضمه شکلنده تأدیه‌سنه دوام ایدیله جکدر .

ماده ١٤ : موازنهٔ عمومیه قانونیله تحت مأذونیتده بولنمیان بالجمله رسوم وتکالیفك تطبیق وتحصیلی قطعیاً ممنوع اولوب بونك خارجنده هر نه نام وصورتله اولور ایسه اولسون طرح وجبایت تکالیف حقنده امر اعطا واجرا ایدنلر تعقیبات قانونیه‌یه تابع طوتیله‌جقلردر .

ماده ١٥ : تنسیقاتك صورت اجراسنه دائر ٢٥ حزیران سنه ٣٢٥ تاریخلی قانونك یدنجی ماده‌سی بروجه زیر تعدیل ایدلمشدر :

تخصیص اولنان معزولیت معاشلری ایکی سنه‌دن افزون واون سنه‌دن دون خدمت دولتده بولنانلره (٣)، اون سنه‌دن افزون واون بش سنه‌دن دون خدمت دولتده بولنانلره ٤ سنه اعطا اولنور . اون بش سنه‌دن زیاده خدمت دولتده بولنانلره معاشات حاضره‌لرینك قطعیله مأمورین ملکیه‌نك تقاعد ومعزولیت معاشلرینه دائر قانون موجبنجه معاش تخصیص اولنور. آنجق منسوب اولدقلری نظارت ودائره‌لرجه اقتدار واهلیتلریله متناسب اوله‌رق درسعادت ویاطشره‌ده تحریراً تکلیف اولنه‌جق مأموریتلری بلا معذرت مشروعه ایکی دفعه تحریراً رد ایدنلرك وبرده هر آلتی آیده بر کره تحریراً وبالذات مراجعتله طلب مأموریتده بولنمیانلرك ویاخود بر خدمته تعیین اولنانلرك معزولیت معاشلری درحال قطع ایدیلور .

ماده ١٦ : ممالك عثمانیه لیمانلرینك برندن دیکرینه سیر وسفر ایدن سفائن تجاریهٔ عثمانیه‌یه لیمان دائره‌لری جانبندن اعطا قلنان مرور تذکره‌لریله مانیفستولر مجاناً اعطا ویزه معاملاتی مجاناً اجرا اولنه‌جقدر.

ماده ١٧ : جهت بریه وبحریه‌ده مستخدم بالعموم یوز باشیلر معاشاتنه (١٠٠) وملازملر معاشاتنه (٥٠) غروش ضم ایدلمشدر. موجود قول اغالری مخصصاتی مع ضم قدملی یوزباشیلر مخصصاتنه ابلاغ اولنه‌جقدر. بو یوزدن ایجاب ایدن مبلغ اشبو دوائر بودجه‌لری داخلنده دوران ایتدیریله جکدر -

ماده ١٨ : وقوعات اخیره طولاییسیله محصور قالوب مرکز وملحقات ایله مخابراتی مدت مدیده منقطع اولان یمن وعسیرده ٣٢٥ و ٣٢٦ سنه‌لرینه عائد تخصیصات داخلنده اوله‌رق تحقق ایده‌جك دیون ایله ٣٢٤ سنه‌سنك صوك سکز آیلق دیوننده هنوز تسویه اولنمامش اولان مبالغك یکون عمومیسی اجتماع آتی ابتداسنده مجلس عمومی‌یه بیلدیرلمك اوزره ٣٢٧ سنه‌سی بودجه‌سی اوزرندن تخصیصات منضمه اوله‌رق تأدیه‌سنه مالیه نظارتی مأذوندر .

ماده ١٩ : جهت بریه‌دن ژاندارمه‌یه آلنان قائمقاملره آلای قوماندانی ، قول آغالرینه طابور قوماندانی ، آلای کاتبلریله اداره امینلری ویوزباشی وکیللرینه یوزباشی مخصصاتی اعطا اولنه‌جقدر .

ماده ٢٠ : مقاولات محررلری عائداتندن تأجیلات نامیله الآن اجرا ایدلمکده اولدیغی آکلاشیلان یوزده اون بش توقیفات بعدما اجرا اولنمیه‌جقدر .

ماده ٢١ : [٣٢٦ بودجه‌سنك یکرمی آلتنجی ماده‌سی یرینه] خزینهٔ مالیه‌یه جهت عسکریه‌دن ویا خاقان سابقدن مدور اراضی وچفتلکلر ایله من‌القدیم خزینه‌نك تحت تصرفنده بولنان چفتلکلره مهاجر وعشائر اسکان ایتمکه ویا بونلری بدلات مناسبه ایله مقسطاً تأدیه اولنمق اوزره زراعه ویا اهالی‌یه تفویض ایلمکه ویاخود مقاوله‌سی مجلس عمومینك تصدیقنه اقتران ایتمك شرطیله کرك اوزون وعده ایله عادیاً ایجار ایتمکه وکرك اعمار ایتمك اوزره کذلك اوزون وعده ایله عثمانلی شرکتلره ایجار ایدوب بالآخره پارچه پارچه یالکز عثمانلیلره صاتمغه حکومت مأذوندر. بدلی مقسطاً آلنمق اوزره زراع واهالی‌یه تفویض ایدیلان اراضی بدللری کاملاً تسویه اولننجه‌یه قدر خزینه‌یه مرهون ویا وفاءً مفروغ حکمنده بولنه‌جقدر .

ماده ٢٢ : ٣٢٧ سنه‌سی بودجه‌سنده طرق ولایات انشاآت وتعمیراتنه تخصیص ایدیلان مبلغدن سنه‌سی ظرفنده صرف ایدیله‌میان مقداری اوچ یوز یکرمی سکز سنه‌سی ظرفنده صرف ایدیله‌بیله‌جکدر .

ماده ٢٣ : ٣٢٥ و ٣٢٦ موازنه قانونلرینك اشبو قانون وقوانین مخصوصه ایله فسخ وتعدیل ایدله‌ین احکامی معتبردر .

ماده ٢٤ : اشبو قانونك اجرای احکامنه مالیه ناظری مأموردر .

١٠ جمادی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ٢٥ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری
نائل

صدراعظم
ابراهیم حقی

« آ » جدولی

١٣٢٧ سنه‌سی ایچون دوائره ویریلان تخصیصاتی مبیندر

	غروش		غروش
دیون عمومیه	١ ١٨٣ ٢١٦ ٩٠٣	مجلس عمومی	٢١ ٨٧١ ٢٠١
خاندان سلطنت	٥٠ ٣٤٨ ٠٠٠	مالیه	٢٨٥ ٥٤٥ ٦٦٢
دیوان محاسبات	١ ٩١٧ ٠٩٠	عدلیه	٧٨ ٦٤٥ ٢٢٤
رسومات	٥٠ ٨٠٨ ٢٤٨	معارف	٩٩ ٤٤٨ ١٨٥
پوسته وتلغراف	٧٩ ٥٣٧ ٦٠٨	نافعه	١٥٥ ٣٨٦ ٦٦٠
دفتر خاقانی	١١ ٦٥٩ ٩٠٠	اورمان	٤٨ ١٩٤ ٠٦٥
صدارت	٢ ٦٤٠ ٣٦٠	بحریه	١٦٨ ٢٧١ ٦١٢
داخلیه	١٣٥ ٠٨١ ٣٥٢	حربیه	٩٠٠ ٠٠٠ ٠٠٠
امنیت عمومیه	٤٨ ٣٥١ ١٧٠	اعمالات حربیه	٤٩ ١٥٧ ٤٧٨
شورای دولت	٣ ٣٠٨ ٢٠٠	ژاندارمه	١٧٣ ٨٤٢ ٢٠٥
خارجیه	٢٤ ٥١٨ ٨٢٤		
علمیه	٥١ ٠٦٨ ٦٤٢	یکون	٣ ٦٢٣ ٣١٨ ٤٨٧

« ب » جدولی

١٣٢٧ سنه‌سی ایچون مقدار تحصیلات اوزرینه تخمین اولنان واردات عمومیه خلاصه‌سنی مبیندر

برنجی قسم ـ بلاواسطه آلنان ویرکولر

فصل		
١	مسقفات واراضی وعرصه‌لر ویرکوسی	٢٦٦ ٧٩٨ ٠٠٠
٢	تمتع ویرکوسی	٣١ ٩٩٥ ٦٠٠
٣	بدل نقدی	١٠٢ ٠٠٠ ٠٠٠
٤	طریق بدل نقدیسی	٥٥ ٣٩٣ ٨٠٠
٥	اغنام ، دوه ، جاموس ، جنوار	١٩٥ ٧١٢ ٢٠٠
٦	اعشار	٦٨٨ ٥٩٠ ٠٠٠
٧	خصوصی اورمانلر حاصلاتندن آلنان رسوم	٥ ٧٩٨ ٣٠٠
٨	معادن رسومی	٧ ٤٢٣ ٢٠٠
٩	ویرکو تذکره‌لری	٣ ٥٠٠ ٠٠٠
	برنجی قسمك یکونی	١ ٣٥٥ ٢١١ ١٠٠
	ایکنجی قسم — تمغا ، خرجلر ، قیدیه‌لر	
١٠	تمغا رسمی	٤٧ ٢١٨ ١٠٠
١١	خرجلر	٤٢ ٧٣٩ ٠٠٠
١٢	قیدیه‌لر	٣٦ ٧٧٨ ٤٠٠
	ایکنجی قسمك یکونی	١٢٧ ٧٣٥ ٥٠٠
	اوچنجی قسم — بالواسطه آلنان ویرکولر	
١٣	مسکرات رسمی	٢٩ ١١٣ ٧٠٠
١٤	تنباکو بیعیه‌سی	١٩٨ ٤٠٠
١٥	کمرك رسومی	٤٧٠ ٠٤٢ ٥٠٠
١٦	رسوم بحریه	١٤ ٨١٢ ٠٠٠
١٧	رسوم صحیهٔ حیوانیه	١ ٨٧٧ ٧٠٠
١٨	صید بری وبحری	١٩ ٩٥٣ ٠٠٠
	اوچنجی قسمك یکونی	٥٣٥ ٩٩٧ ٣٠٠
	دردنجی قسم — انحصارلر	
١٩	طوز	١١٦ ٩٦٤ ٠٠٠
٢٠	توتون	١٠٣ ٨١٣ ٣٠٠
٢١	تنباکو	٤ ١٠٤ ٠٠٠
٢٢	باروت	٧ ٤٥١ ٥٠٠
٢٣	مسکوکات	٢٩ ٣٠٠ ٠٠٠
٢٤	پوسته وتلغراف	٨٢ ١٧٥ ٥٠٠
	دردنجی قسمك یکونی	٣٤٣ ٨٠٨ ٠٠٠

بشنجی قسم

٢٥	طولمه‌باغچه غازخانه‌سی حاصلاتی	٥ ٥٤٤ ٧٠٠
٢٦	مکتب صنایع حاصلاتی	١٢٢ ٥٠٠
٢٧	فرات ودجله واپورلری حاصلاتی	٧ ٠٨٤ ٠٠٠
٢٨	معادن	١١ ٢٠٧ ٥٠٠
	بشنجی قسمك يكونی	٢٣ ٩٥٨ ٧٠٠

آلتنجی قسم

٢٩	املاك اميريه حاصلاتی	٤٧ ٠٤٧ ٦٠٠
٣٠	فروخت اولنان اشيا بدلی	٣ ٣٠٦ ١٠٠
٣١	ميری اورمانلری حاصلاتی	٢٩ ٠٠٩ ٩٠٠
	آلتنجی قسمك يكونی	٧٩ ٣٦٣ ٦٠٠

يدنجی قسم — مقطوع ويرکولر

٣٢	مصر وزيلع ويرکوسی	٧٨ ٤٨٩ ٠٠٠
٣٣	قبريس «	١٠ ٥٢٥ ٧٠٠
٣٥	آينه‌روز «	٧٢ ٤٠٠
٣٥	سيسام «	٣٠٠ ٠٠٠
	يدنجی قسمك يكونی	٨٩ ٣٨٧ ١٠٠

سکزنجی قسم

٣٦	خزينه معاملاتندن حاصل اولان واردات	١٠ ٠١٢ ٧٠٠
٣٧	زراعت بانقه‌سی تمتعاتی	٧ ٠٠٠ ٠٠٠
٣٨	مکتب طبيه حاصلاتی	٤٢٢ ٢٠٠
٣٩	اختراع براتلری	٣٤٦ ٤٠٠
٤٠	جزای نقدی	١ ٠٣٨ ٩٠٠
٤١	امتيازلی شرکتلر حاصلات وتمتعاتندن خزينه حصه‌سی	٢ ٢٦٥ ٨٠٠
٤٢	شمندوفرلردن خزينه حصه‌سی	٢٤ ٣٦٦ ١٠٠
٤٣	امتيازلی قومپانيه‌لردن تفتيش مصارفنه مقابل آلنان	٢ ٦٨٦ ٩٠٠
٤٤	حجاز تيمور يولی اعانه‌سی	٢٨ ٢٧٨ ٠٠٠
٤٥	حاصلات متفرقه	٥٠ ٠٣١ ٦٠٠
	سکزنجی قسمك يكونی	١١٦ ٤٤٨ ٧٠٠

طقوزنجی قسم — استردادات

٤٦	بغداد وحديده - صنعا وصومه - باندرمه تيمور يوللرينه انشا آت اثناسنده ويريلوب استرداد ايديله‌جك اولان	٣٤ ٦١٠ ٨٠٠
٤٧	٣٢٦ سنه‌سنده وقوع بولان تعويضات اولوب ٣٢٧ سنه‌سنده استرداد ايديله‌جك اولان	٣ ٥٠٠ ٠٠٠
٤٨	مشترك محافظه مصرفنه مقابل رژی شرکتی طرفندن اعطا اولنه‌جق اولان	٨٥٥ ٠٠٠
	طقوزنجی قسمك يكونی	٣٨ ٩٦٥ ٨٠٠

اوننجی قسم — تقاعدومعزولين صندوقلری

٤٩	ملکيه تقاعد صندوقی	٥٠ ٠٥٠ ٣٠٠
٥٠	معزولين «	٥ ٧٥٩ ٣٠٠
٥٠	عسکری تقاعد «	٦٥ ٤٢٦ ١٠٠
٥٢	علميه «	٣ ٦٢٧ ٥٠٠
	اوننجی قسمك يكونی	١٢٤ ٨٦٣ ٢٠٠
	واردات عموميه يكونی	٢ ٨٤٤ ٥٧٩ ٥٠٠

ديون عموميهٔ عثمانيه

٧٣٢٧ سنهٔ ماليه‌سنك ختامه تقرب ايتمسی مناسبتيله مجلس اداره رئيسی سيرآدام بلوق طرفندن سنهٔ مذکوره معاملاتنه دائر بعض معلومات اعطا ايدلمشدر :

٣٢٧ مارتندن ايلولنه قدر اجرا ايديلن حسابات قطعيه وبوکونه قدر وارد اولان اخبارات قطعيه نتيجه‌سنده ٣٢٧ سنه‌سی حاصلات عموميه‌سنك ٥,٠٨٠,٦٤٧ ليرای عثمانی‌يه بالغ اولديغی تحقق ايتمشدر .

٣٢٦ سنه‌سی حاصلات عموميه‌سی ، ١,١٠٣,٢٠٩ ليراسی کمرك رسم منضمی اولمق اوزره ٧٧٩,٧٤٩ ليرادن عبارتدی . ٣٢٥ سنه‌سی حاصلاتی ايسه ١,٠٤٢,٩٩٢ ليراسی کمرك رسم منضمی اوله‌رق ٤,٥٤٠,٨٢٦ ليرايه بالغ اوليوردی . بناءً عليه کچن ٣٢٦ سنه‌سی واردات عموميه‌سنه نسبتله يوزده ٦,٢٩ و ٣٢٥ سنه‌سنه نسبةً ايسه يوزده ١١,٨٨ فضلهٔ حاصلات موجوددر . بوسنه ظرفنده ديون عموميه‌نك قبريس حصه‌سنه مقابل کمرك فضله‌سندن حکومتك هيچ برشی اعطا ايتمديكی نظر دقته آلينيرسه فضلهٔ حقيقينك ٣٢٦ سنه‌سنه نسبتله يوزده ٧,٣٦ و ٣٢٥ سنه‌سنه نسبتله ايسه يوزده ١٤,١٤ اولديغی تظاهر ايدر .

٣٢٦ سنه‌سی ٣٢٥ سنه‌سنه نسبتله يوزده ٥,٢٦ نسبتنده ، حس ايديله‌جك درجه‌ده ممنونيت بخش برفضله کوستردیکی نظردقته آلنرسه بوسنه‌نك ديون عموميه‌نك بدايت تأسيسندن بری الك پارلاق برثمره تأمين ايتديكی تظاهر ايدر . فی‌الحقيقه ٣٢٣ سنه‌سنده حاصلات عموميه ٣,٩٠٨,١٣٤ ليرا ايكن ٣٢٧ ده ٥,٠٨٠,٦٤٧ ليرايه بالغ اولمشدرکه بومدت ظرفنده‌کی تزايد يوزده اوتوزه بالغ اولمقده‌در .

اعشار واغنام رسومی ٣٢٧ سنه‌سنده ٢,٤٩٦,٠٠٠ ليرايه بالغ اوليورکه کچن سنه‌يه نسبتله ٤٧,٥٢٧ ليرالق جزئی برتنزل موجوددر .

۳۲۷ سنه‌سنده تأدیه ایدیلن کیلو مترو تأميناتی یوزده یکرمی قدر تنزل ایتمشدر .
طوز وارداتنده بو سنه ٣٤,١٤٣ لیرالق برتزاید حس ایدلمکده‌در . بوتزاید فضلۀ صرفیاتدن نشأت ایتمشدر .
پول صرفیاتنده یوزده یدی ، یعنی ٣٣,٤٠٠ لیرالق برتزاید موجوددر .
اسپرتو وارداتی ٣٨,٥٦٩ لیرا تزاید ایتمشدرکه یوزده ١٢ نسبتنده برفرق واردر .
صید ماهی رسومنده ٧ بیك لیرا یعنی یوزده ١٢ برتزاید واردر . حریر ودیکر رسوم کچن سنه‌دن پك آز برفضله کوسترمکده‌در .
رژی اداره‌سنك حاصلاتندن دیون عمومیه‌یه مخصص قسمده یتمش بیك لیرالق برتناقص واردر . سنه صوکنه قدر بومقدار ٢٠٠ بیك لیرایه بالغ اوله‌جقدرکه بوبرطرفدن قاچاقچیلغك تزایدندن ، دیکر طرفدن ایتالیانلرك طرابلسی استیلاسندن نشأت ایلدیکنی سویلمشدر .
سیر آدام بلوق بعده اسهام وتحویلاتدن بحث ایدیه‌رك میدان تداولده‌کی تحویلاتك ٣٨,٥٦٧,٧٨٢ لیرا قیمتنده اولدیغی بیان ایلمشدر .

ضربخانه‌مزك فعالیتی

١٣٢٧ سنه‌سی ابتداسندن کانون ثانی نهایتنه قدر ضربخانه‌نك اون بر آیلق مضروباتی

مسکوك آلتون

نوعی	عدد	لیرا
بشیوزلك	٥١٣١٦	٢٥٦٥٨٠
ایکی یوز	٩٦٣٨	٢٤٠٩٥
یوزلك	٤٦٢٧١١٨	٤٦٢٧١١٨
اللیلك	٧٥٤٤١	٣٧٧٢٠,٥
یکرمی بشلك	٢٤٥٣١٤	٦١٣٢٨,٥
	٥٠٠٨٨٢٧	٥٠٠٦٨٤٢

زینت آلتونی

نوعی	عدد	لیرا
بشیوزلك	٤١٥٢	٢٠٧٦٠
ایکی یوز اللیلك	١١٠٣٠	٢٧٥٧٥
یوزلك	٥٠٧٨٤	٥٠٧٨٤
اللیلك	٢٣٨٠١	١١٩٠٠,٥
یکرمی بشلك	٦٦٦١٥	١٦٦٥٣,٧٥
اون ایکی بچقلق	٥٠٣٦٨	٦٢٩٦
	٢٠٦٧٥٠	١٣٣٩٦٩,٢٥

* * *

کوموش

		غروش
یارم مجیدیه	٧٦٠١	٧٦٠١٠
چاریك «	١١٩١٢٠١	٥٩٥٦٠٠٥
ایکیلك	٥٤٢٦٣٢١	١٠٩٥٢٦٤٢
غروشلق	٩٣٦٥٩٥	٩٣٦٥٩٥
	٧٥٦١٧١٨	١٧٩٢١٢٥٢

نیکل

قرق پاره‌لك	٥٠٠٠٠٠	٥٠٠٠٠٠
یکرمی «	١٠٠٢٤٠٠٠	٥٠١٢٠٠٠
اون «	١٦٧١٢٠٠٠	٤١٧٨٠٠٠
بش «	١٨٨٩٦٠٠٠	٢٣٦٢٠٠٠
	٤٦١٣٢٠٠٠	١٢٠٥٢٠٠٠

اجمال (کوموش ونیکلك یوز غروشی برلیرا اعتباریله)

	عدد	لیرا
مسکوك آلتون	٥٠٠٨٨٢٧	٥٠٠٦٨٤٢
زینت آلتونی	٢٠٦٧٥٠	١٣٣٩٦٩,٢٥
کموش مجیدیه اقسامی	٧٥٦١٧١٨	١٧٩٢١٢,٥٢
نیکل مسکوکات	٤٦١٣٢٠٠٠	١٢٠٥٢٠
	٥٨٩٠٩٢٩٥	٥٤٤٠٥٤٤

ایام تعطیلیه داخل اولمایه‌رق برسنه ٣٠٠ کوندن عبارت اولوب کچن سنه‌نك مارتی بدایتندن شباط ابتداسنه قدر ٢٧٦ کون ظرفنده بروجه بالا ٥٩ ملیون ضربیات حسابیله ضربخانۀ عامره‌ده یومی وسطی ٢١٧٠٠٠ پارچه مسکوکات ضرب ایدلمش اولدیغی تعین ایدر.

• • •

نیکل مسکوکات ضربنه کچن سنه ٥ کانون ثانی سنه ٣٢٧ تاریخنده مباشرت ایدلمش وشمدی‌یه قدر ضرب اولونانلر بروجه آتی محللره تسلیم وارسال اولنمشدر :

	شهر امانتنه	مالیه‌خزینه‌سنه	دوائرومؤسساته	طشره ولایاتنه	یکون
	غروش	غروش	غروش	غروش	
عن فی ٥ کانون‌ثانی‌الی غایه شباط‌سنه ١٣٢٦	٥٢٤٩٦٠	٢١٠٠٠٠	٢٩٠٤٠	٨٥٠٠٠٠	١٦١٤٠٠٠
عن فی ١ مارت الی‌غایۀ کانون‌ثانی‌سنه ١٣٢٧	١٥٠٤٨٠٠	٤٦٣٠٠٠	٤٦٢٠٠	١٠٠٣٨٠٠٠	١٢٠٥٢٠٠٠
	٢٠٢٩٧٦٠	٦٧٣٠٠٠	٧٥٢٤٠	١٠٨٨٨٠٠٠	١٣٦٦٦٠٠٠

مطبوع برایستاتستیقه نظراً ضربخانه‌نك شمدی‌یه قدر مضروباتی بروجه آتیدر :

آلتون لیرا	كوموش لیرا	تاریخ رومی	زمان سلطنت
١٤,٤٨١,٠٩٥	٣,٨٦٥,٩٦٠	١٢٦٠ - ١٢٧٧	سلطان مجید
١٤,٩٧٠,٧٣٢	٣,٢٠٨,٨٢٧	١٢٧٧ - ١٢٩٢	سلطان عزیز
١٣,٢٠٠	٢٢,٢٠٠	١٢٩٢	سلطان مراد خامس
١٦,٣٥٩,٣٥٩	٤,٧٤٢,١٢٨	١٢٩٢ - ١٣٢٥	سلطان حمید ثانی

آلتون مسكوكاتك قسم جزئیسی اسكی ضرب اولنان عثمانلی آلتونلرینك یكیدن اذابه ایدلسندن حصوله كلمش اولوب ، ١٢٩٦ سنه‌سندن صوكره كوموش مجیدیه مسكوكات ضربی منع اولندیغندن خاقان مخلوع ایله خاقان‌حاضر حضرتلرینك‌زمان‌سلطنتلرنده ضرب‌اولنان كموش‌مسكوكاتك یوزده سكسان‌راده‌سنده قسم كلیسی سیلیك اسكی كوموش مسكوكات عثمانیه‌نك اذابه‌سیله اقسامه تحویلندن ایلری كلمشدر . الیوم موجود متداول اولان مجیدیه‌لرك ٦ ملیون لیرالق ، چاریك وایكیلك وغروشلق كبی مجیدیه اقسامنك‌ده (٢) ملیون لیرالق‌قدر اولدیغی تقدیر وتخمین اولنمقده‌در .

عثمانلی شمندوفر حاصلاتی

عثمانلی شمندوفرلرینك (١٩١٠) سنه‌سنده‌كی مجموع حاصلاتی حقنده موسیو (آلكسی ره‌ی) طرفندن فرانسزجه مفصل برایستاتستیق نشر ایدلشدر . موسیو (آلكسی‌ره‌ی) (١٩١٠) سنه‌سنده یكیدن انشا ایدیلن خطوط حدیدیه ایله خطوط قدیمه‌نك مجموع وارداتی حقنده یكان یكان معلومات وتفصیلات اعطا ایدییور .

مشارالیه طرفندن ایستاتستیقه وضع ایدیلن مقدمه‌دن آكلاشلدیغنه كوره (١٩١٠) سنه‌سنده ایشلدیلن عثمانلی شمندوفرلرینك مجموع طولی (٦٢٣٢) كیلومتره‌دن عبارت بولنمقده اولوب (١٩٠٩) سنه‌سنه نسبتله درت كیلو مترو قدر برفرق موجود بولنمقده‌در . بوكیفیت برطرفدن آیدین - دینار خطنك دینار - كچی بورلی شعبه‌سی انشا ایدلك صورتیله اوتوز آلتی كیلو مترو قدر تمدید ایدلسندن ودیكر طرفدن حجازخطنك‌ده (١٠٠٠) یرینه ١,٤٦٨ كیلومترویه ایندیرلش بولنمسندن ایلری كلمكده‌در .

بونكله برابر عثمانلی شمندوفرلرینك ، كله‌جك سنه‌ظرفنده حمص - طرابلس‌شام . صومه - باندیرمه ، بابا اسكی - قرق كلیسا خطوطی وبغداد شمندوفرلریله ، آیدین خطوطنك تمدیدی نتیجه‌سی اوله‌رق دها زیاده ترایدایلیه‌جكی وحدیده - صنعا خطنك انشاآتنه‌ده كمال كرمی‌ایله دوام ایدلمكده اولدیغی بیان‌ایدیلیور .

موسیو (آلكسی‌ره‌ی) طرفندن نشر ایدیلن ایستاتستیقدن منفهم اولدیغنه نظراً (١٩١٠) سنه‌سنده بتون عثمانلی شمندوفرلری فضلهٔ وارداتی (١١,٦٦٨,٠٠٠) فرانغه بالغ اولمقده وفضلهٔ مذكوره‌ده بالخاصه كچن سنه ظرفنده آناطولی محصولاتنك مبذولیتنه عطف ایدلمكده‌در . مرور تذكره‌سی اخذی مجبوریتنك لغوی‌ده روابط ومناسبات تجاریه اولدجه تكثیر ایتمشدر . عثمانلی شمندوفرلرینك كیلومتره‌باشنه واردات نقطهٔ نظرندن (١٩١٠) سنه‌سنده‌كی احوالی ایستاتستیقدن بروجه آتی نقل ایدییورز :

خط		خط	
بیروت مزیرب	١٨٦٨٩ فرانق	ازمیر - قصبه اسكی خطی	١٧٥٣٧ »
مرسین - آطنه	١٨٥١١ »	شرق شمندوفرلری	١٧٣٢١ »

خط		خط	
آیدین شمندوفر خطی	١٦٩٢٨ فرانق	سلانیك - درسعادت‌التصاق خطی	٨٣٦٩ فرانق
سلانیك - مناستر	١٦٢٨٨ »	اسكی شهر - قونیه	٧٢٩٢ »
عارفیه - آطه پازاری	١٦١٧٥ »	ریاق - حلب	٧٩١٣ »
یافه - قدس	١٥٧٢٩ »	ازمیر - قصبه وامتدادی	٥٩٣٤ »
حیدر پاشا - آنقره	١٣٢٥٦ »	حجاز خطی	٣٦٥٨ »
مدانیه - بروسه	١١٠٦٩ »	بغدادشمندوفری(قونیه - بلغورلی)	٢٠٧١ »

ایشلتمه حاصلاتنك تزایدینه مقابل حكومت طرفندن تأدیه ایدیلن تأمینات آقچه‌سی مقداری دخی تناقص ایلمشدر . حكومت عثمانیه (١٩٠٩) سنه‌سنده (١٠,٢٢٥٥,٠٠) فرانقلق تأمینات آقچه‌سی ویرمشیدی . (١٩١٠) سنه‌سنده ٦ قومپانیه‌یه (١٤,٣٠٩,٠٠٠) فرانق راده‌سنده تأمینات اقچه‌سی اعطا ایلمش ودیكر ایكی قومپانیه‌دن دخی ١٠١,٠٠٠ فرانق قدر حاصلات آلمشدر . بوصورتله حكومتك مصرفی (١٤,٢٠٨,٠٠٠) فرانغه تنزیل ایلمش اولوب بومقدارده (١٩٠٩) سنه‌سنه نسبتله ٥,٠٧٤,٠٠ فرانق راده‌سنده برنقصان كوسترمكده‌در .

موسیو (آلكسی ره‌ی) ك ایستاتستیقی مفادینه نظراً ایشته قومپانیه‌سی اوامق اعتباریله براصول مخصوصه تابع اولان شرق شمندوفرلری (١٩١) سنه‌سنده حكومته (٣,٥٤٣,٠٠٠) فرانق تأدیه ایلمشدر .

مذكور قومپانیه‌نك (١٩٠٩) سنه‌سنده‌كی تأدیاتی آنجق (٢,٥٨٩,٠٠٠) فرانق اولدیغندن حكومتك نفعنه اوله‌رق (٩٥٣,٠٠٠) فرانق راده‌سنده برفرق وجوده كلمش دیمكدر . بناءً علیه (١٩١٠) سنه‌سی حاصلاتی هم تركیاده فعالیت تجاریه‌نك توسعی وهم‌ده خزینه‌نك منافعی نقطهٔ نظرندن بالخاصه شایان ممنونیتدر .

یوزده یوز كومروك رسمی

قانون موقت

ایتالیانك ممالك عثمانیه‌یه تجاوز اتمه‌سی اوزرینه ایتالیا ممالكندن ممالك عثمانیه‌یه ورود ایده‌ن اشیانك قیمتی اوزرندن یوزده یوز كومروك رسمی آلنماسی تقرر ایتمشدر . بومعامله اعلان حرب تاریخندن اعتباراً ایتالیادن چیقمش اولان اشیا حقنده‌ده تطبیق اولوناجقدر .

اشبو مادهٔ قانونیه‌نك اجراسنه مالیه نظارتی مأموردر .

اشبو لایحهٔ قانونیه‌نك مجلس عمومینك اجتماعنده قانونیتی تكلیف ایدلك اوزره موقتاً موقع اجرایه وضعنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایده‌رم . ١٩ شوال ١٣٢٩ و ٢٩ ایلول ١٣٢٧

محمد رشاد

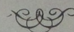
كومروكارمزك بیك اوچیوز یكرمی یدی سنه‌سی وارداتنك حساب اجمالیسی‌ده شودر :

یكون عدد لیرا	رسوم متنوعه عدد لیرا	رسم منضم عدد لیرا	
٤٨١٣٣١٠	٣٦٢٠٦٥٩	١١٩٢٦٥١	١٣٢٧
٤٦٧٣٤٢٥	٣٥٣٠٤٠٠	١١٤٣٠٢٥	١٣٢٦
١٣٩٨٨٥	٩٠٢٥٩	٤٩٦٢٦	فضله

پارلمنتولر قاچه مال اوليور ؟

بزده پارلمنتو مصارفی (٢١٣,٥١٠) ليرايه بالغ اوليور. مختلف پارلمنتولرك موجب اولديغی مصارف بروجه آتيدر :

عثمانلی پارلمنتوسی	٣,٠٥٦,٩٦٢	فرانق
فرانسز «	١٨,٨٢٧,١٦٠	«
يونان «	١,٠٥١,١٢٠	«
آوستريادە ريشسرات مجلسی	٤,١٣٩,٢٢٢	«
آلمانيادە رايخشتاغ «	١,٦٢٩,٠٦٧	«
انكليز پارلمنتوسی	١,٦٨٢,٧٦٢	«
روس «	١١,٨٩٧,٦٠٠	«
آمريقا «	٧١,١٩٩,٤٣١	«

قاچيريلان فرصتلر

عزت فؤاد پاشانك ١٢٩٣ روس سفرينه دائر يازديغی بر اثر فوق العادەدر . هركسه اوقونماسی فرضدر . صوك روس حربندە اوغراديغمزك مصائبك اسباب موجبەسنی حاكيدر . فياتی ١٥ غروشدر .

(سالنامهٔ ثروت فنون) لك

سال سياسی

قسمی

[بر سنەلك شئون وحادثات سياسيەيی احتوا ايدر]

مصور ثروت فنون

توركجەنك بوكون مالك اولديغی زنكين ورنكين لسان ادبينك مؤسسی ثروت فنون مجموعهٔ جديدەسيدر. بزم مملكتمزدە بو مجموعە قدر جدی ، ثباتلی وقديم بر مجموعهٔ علميه وادبيه داها يوقدر. هرهفته اوقونماسی ، حيات مدنيەنك تعقيبی ايچون شرط اولان بو نفيس مجموعهٔ مصورەنك سنەلك آبونەسی ١٣٠ ، آلتی آيلغی ٧٠ غروشدر . نفاستنه خلل كلمەدن مقوا بوری ايچندە كوندەريلير .

سال سیاسی

۱۳۲۷ سنهٔ مالیه‌سنه عائد

مناسبات خارجیه‌مز

۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده کنج تورکیانک مناسبات خارجیه‌سی‌ده ، احوال داخلیه‌سی کبی ، جداً مهم صارصینتیلر ، آغیر سرکذشتلر ، ومختلف جریانلر ایچنده کچمشدر . دولت عثمانیه‌نك صوك سنه‌ده‌کی مناسبات خارجیه‌سنی ، جهت جهت تفصیله باشلامازدن اول بو مناسباتك برعلامت عمومیهٔ ممیزه‌سنی سویله‌مك ایسته‌رم‌ك ، — کچن سنه‌کی سال سیاسیده‌ده دیدیکمز کبی — اونك متردد ، متموج ، ثباتسز اولدیغنی وهنوز اساسلی بر استقامت ومسلك طوتامادیغنی اعتراف ایتمکه مجبورز . بزم سیاست عمومیهٔ خارجیه‌مزك یالکز بر صفت فارقه‌سی واردر : اوده دائما وممکن اولدوغی قادار ، حتی بعضاً فداکارلقله مترافق بر صورتده ، صلحپرورلك ایتمکدر . دولت عثمانیه صلحپروردر ؛ آنجق ، ایکی سطر اول دیدیکمز کبی ، نه سیاست خارجیه‌مزده ، نه‌ده داخلیه‌مزده ، اوزون اعتنالرله بویوك دماغلر طرفندن وضع وتعیین ایدلمش بر مسلك متین واساسی موجود اولمادیغندن ، مع التأسف سیاست خارجیه‌مزك صلحپرورلك صفت فارقه‌سی بعضاً خللدار اولیور . بزم کچن سنه سویله‌دیکمز ، بو سنه‌ده تکرار ایتدیکمز (مسلك اساسی خارجی) ، بر دولتك سنه‌لرجه مدت ظرفنده بالتجربه ثابت اولمش ، اویله کچیجی وقایع ایله خطوطی تبدل ایتمز ، روش سیاستی دیمکدر . انکلتره‌نك ، روسیه‌نك ، آوستریانك سیاستلری کبی . بو دولتلر سیاست خارجیه‌لرینی اویله بر استقامت واساسه استناد ایتدیرمشلردرکه بونلر سنه‌لرجه ، حتی عصرلرجه مدتدن بری ، هیچ اولمازسه ۳۰ – ۴۰ سنه‌دن بری ، اوصاف وعلامات بارزه‌لریله هرکسجه معلوم اولمش مسلکلردر . بناءً علیه هر هانکی بر مسئله‌ده بو دولتلرك طور وحرکتی ، اساس اعتباریله ، داها قبل الجریان کوسته‌ریله بیلیر .

ایشته بزم ، بزده یوقلغندن بحث ایتدیکمز (مسلك اساسی خارجی) بودر . بر دولت بو مسلکی اوزون تجربه‌لرله واعتنالرله ، بویوك ذکالرله وضع ایدر . واونی ینه یاواش یاواش وآنجق اوزون مدتلرده ، بویوك احتیاجلره کوره ده‌کیشدیره‌بیلیر . زیرا عالمده هیچ بر شی ثابت و غیر متبدل دکلدر . کنج تورکیانك بویله بر شاهراه معلوم سیاستی هنوز یوق . چونکه بز دور استبداددن ، کیف و هوسات ، پروغرامسزلق دورندن یکی قورتولارق پروغرام و حساب دورینه یکی کیردك . اویله بر بویوك اساس متین خارجی وضع ایده‌جك قدر زمان کچیرمدیکمز کبی ، فوق العاده اولارق ، بو قدر بر زمانده اویله بر بویوك مسلك وضع ایده‌بیلمك اقتدار ودهاسنه مالك یوکسك بر حکومت آدمنه‌ده مالك اولامادق . وبونك ایچوندرکه ، بویوك بر دیپلوماتك ، درت سنه‌لك مشروطیتمزده وضع ایتمه‌سی بلکه ممکن اولان شاهراه خارجی سیاستمزی آغیر آغیر یاپه‌بوزه وضع وانشا ایتمك مجبوریتنده‌یز . اما بوندن دولایی ضرر ایده‌جك ایمشز ، یاخود ایدییورمشز . نه ، ضرورت اشیادن متولد بو نتیجه‌یه قاتلانمغه مجبورز . رأس اداره‌مزده بویوك دماغلر بولونمامه‌سندن دولایی ایده‌جکمز ویا ایتدیکمز ضررلردن کیمی مسئول طوتابیلیر ونه یاپه‌بیلیرز ؟ .

شو نقطه‌یی اشارت ایتدکدن صوکرا ، همان سویله‌یه‌لم که « بوتون دولتلرله خوش کچینمك وهیچ

بر طرفه تمایل ایتمه‌مك » سیاست مستحیلنی باب عالی کچن سنه‌نك نصف اولنده ینه تطبیقه چالیشدی . و آوروپانك ظاهری نزاکت وتمایلاتیله دمکذار اولدیسه‌ده صوك بهارده پاتلایان ایتالیا حربی ، اوچ بوچوق سنه‌در باب عالی‌یی اویالایان بو نادیده – علی الخصوص بیك جریان متخالف آره‌سنده چالقالانان بزم ایچون پك قوف – سیاسته افلاس ایتدیردی . مستریح وآسوده یاشایان ، دور صدارتی دغدغه‌سزجه کچیرمکه چالیشان حقی پاشایی متعاقب موقع صدارته کلن پیرکاردیده سعید پاشا – یا اساساً سیاست منفرده‌نك مضرتنه قائل اولدیغندن ، یاخود ایتالیا اعلان حربیله دیدهٔ انتباهی آچیلدیغندن اولمالی — مجلس مبعوثان کرسیسنده ، آوروپاده‌کی ایکی زمرهٔ دولیه‌دن یعنی اتفاق مثلث ، ائتلاف مثلث زمره‌لرندن بری ایله بهمه‌حال عقد اتفاق لزومنی اورتایه سوردی ؛ هرکس بونی تصویب ایتدی . یعنی کنج تورکیا رسماً ، وقائمك شهادت فعلیه‌سی اوکنده « هرکسله خوش کچینمك ، نازك بر سیاست منفرده تعقیب ایتمك » سیاستنك افلاسنی تصدیق ایله‌دی . . فضله اولارق صدر حاضر حضرتلری ، اویله بر اتفاق ، سرعت ممکنه ایله دخول قابل اولاجغنی ایما بویوردیلر . هرکسده بر مسرت حاصل اولدی ؛ سیاست خارجیه‌مزك بر اساس متینه استناد ایتدیریله‌جکی امید قویسی معوج ، قرارسز بر سیاستدن بیقمش یوره‌کلره صو سرپدی . . .

لکن ایشته ایتالیا محاربه‌سی ظهور ایده‌لی آلتی آیه یاقلاشیور . صدر اعظم پاشا حضرتلرینك اوقدر اعتماد ایله ، اوقدر کار آزموده بر طور ایله سویله‌دکلری سوزلرك هنوز بر نتیجهٔ فعلیه‌سنی کورمه‌دك . دولت عثمانیه ایچون ، اتفاق مثلث باشنده اولان آلمانیا طرفنه‌می ، یوقسه ائتلاف مثلثك قلاووزی بولنان انکلتره جهتنه‌می تمایل ایدلمك موجب منفعت اولاجغی مسئلهٔ معضله‌سی بیله هنوز حل ایدلمه‌مش کورونیور ؛ وصوکره بو دولتلر کندی حوزهٔ اتفاقلرنده باب عالی‌یه نه درجه حسن قبول کوسته‌جکلردر ؟ بوده دیکر بر مسئلهٔ مشکله‌در . حاصلی ، ظواهره کوره حکم ویرمك وباب عالینك انکلیز ، یاخود آلمان سیاستنه تمایل ایتمکده اولدیغی حقنده ایتالیا محاربه‌سنك باشندن بری فیصله‌لانان بی اساس سوزلره قولاق آصمامق لازم کلیرسه . دینه‌بیلیرکه باب عالی رسماً وقولاً سیاست منفرده‌یه وداع ایتمشدر ؛ فقط فعلاً هنوز اونك بازیچه‌سیدر . بو حکم آجی بیله اولسه ، بز وقایعی نقطه‌سی نقطه‌سنه ، کوزومزك وقلممزك قدرتی درجه‌سنده بر مطابقتله ، کوروب یازمق مجبوریتنده اولدوغمز ایچون ، سویله‌مکه مجبورز .

شونی‌ده علاوه ایتمکی اونوتمایه‌لم که باب عالینك ۱۳۲۷ سنه‌سی ایلولنه قدر تعقیب ایتدیکی سیاست اساساً ورسماً « نازك ومحب برانفراد » پولتیقه‌سی اولمقله برابر فعلاً آلمانیایه طرفدار ایدی ؛ ایتالیا محاربه‌سنه آلمانیانك سببیت ویردیکی فکر وملاحظه‌سی ، قیزغین بر شیئه طوقونمش چوجوق الی کبی ، بزم اللریمزی آلمانیانك دمیرللری آراسندن بردن چکدی ، چیقاردی . لکن هیجانك زوالندن وسکونك عودتندن صوکره هر ایکی زمرهٔ دولیه‌یی وداها دوغروسی انکلتره ایله آلمانیایی مساوی شرائط مقایسه ایله تدقیقه باشلادق . بو تدقیقاتك ایسه ، یا پك دقتلی و آکلایشلی اولدوغمزدن – انشاءالله بویله‌در – یاخود عطالت وقرارسزلغمزدن دولایی هنوز بر حکم و قرار قطعی‌یه پیوسته اولمادیغنی بر آز یوقاریده سویله‌مشدك .

بالقان حکومتلری ایله مناسباتمز

کچن ۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده بالقان حکومتلری ایله بزم بینمزده واونلرك کندی بینلرنده‌کی مناسبات ایی بر طرزده جریان ایتمشدر . ۱ کره ، آشاغیده بحث ایده‌جکمز ، کچن بهارده چیقان مالیسور مسئله‌سنده قاره طاغك خیرچین وجدالجو حرکتی اورتالغه ایجه ولوله ویرمه‌مش اولسه‌یدی ، بوتون سنه حضور

امیر مکهٔ مکرمه شریف حسین پاشا حضرتلری

[معلوم اولدیغی اوزره امیر مشارالیه حضرتلری حجاز قطعهٔ عسکریه‌سندن برمقدارینی وکذلك عربان وقبائلدن طوپلادقلری پیاده وسواریدن مرکب براوردویی مستصحباً کچن سنه حجازدن عسیره متوجهاً حرکت ایتمشلر ومتمهدی سیدادریسی تنکیل ومحاصره‌ده بولنان ابها قلعه‌سنی ودروننده‌کی عساکر مدافعهٔ عثمانیه‌یی تخلیص ایتمشلردر]

وسکون ایچنده کچمشدر دینه‌جکدی . ظاهراً هیچ ولوله انداز اولمایان ، فقط حقیقتده شدتلی خصومتلر تولید ایدن صربستان وقاره طاغك ، « صرب عنصری هکه‌مونیاسی » رقابتنی ده اونوتمامه‌لیدر . مع مافیه عمومیتله بالقان سیاستی - خارجاً - پك ساکن وخشنود کورونمشدر .

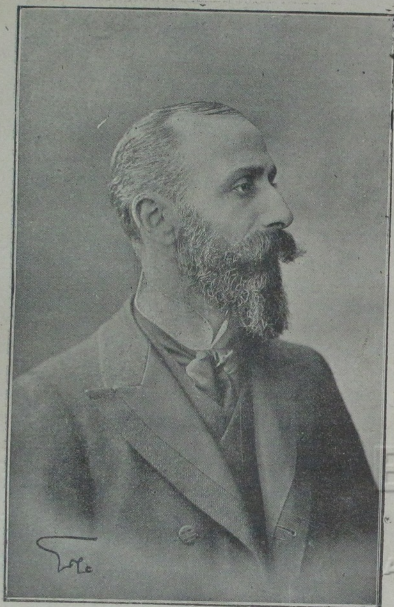
بالقانلر احوالنده ، غیر فعلی ، هنوز تشبث درجه‌سنده قالمغه محکوم بر حادثه‌دن داها بحث ایتمه‌لیدر . اوده عثمانلی مجلس مبعوثاننده اظهار ایدیلن طلب وآرزو اوزرینه ، تورکیه‌نك ریاستی آلتنده بر « بالقان اتحادی » تشکیلی ایچون ، بو غایه‌نك اك حرارتلی مدافعلرندن سلانیك مبعوث سابقی « ولاخوف » افندینك‌ده داخل اولدیغی ، برقاچ مبعوثدن مرکب بر هیئت تشکیلیدر . بو هیئت ، بولغارستانده ودیکر بالقان مملکتلرنده‌ده بو بیوك فکرك مدافع ومروجلرنی طوپلامق صورتیله ایشه باشلایه‌رق برخیلی چالیشمش ایسه‌ده ، عثمانلی مجلس مبعوثاننك طاغیلماسی بومساعی جمیله‌یه موقتاً فاصله ویرمشدر . اعتراف ایتمه‌لیدرکه کچن سنه ، اعلان حریتمزدن بری صیق صیق تکرار ایدلکه باشلانان بالقان اتحادی فکری ایچون خیرلی برسنه اولمشدر . کرك بویله بر هیئت متشبثه‌نك تشکلی ، کرك استانبولده ، بوایشده مهم رول اوینایه‌جق بر دولتك یعنی روسیه‌نك سفیری موسیو چاریقوفك تورك محبی و بالقانلرده تورکیه ریاستی آلتنده براتحاد تشکیلی طرفداری اولماسی بالقان اتحادی فکرینی ذهنلرده خیلی ایلریلتمشدر .

بالقان اتحادی معظم برایش اولدیغندن سرعتله موقع فعله چیقامازسه‌ده ، بنجه امکانسز دکلدر . هر بیوك ایش کبی مشکلدر . وشمالدن ایلریله‌مکده اولان جرمان تضییقی قارشیسنده بالقانلیلرك یاشامق احتیاجی ایشته بوفکری موقع موفقیته چیقاراجقدر . یالکز یاکلش آدیملر آتیلیرسه نتیجه‌یه عدم وصول تهلکه‌سی بولندیغنی‌ده اونوتمامه‌لیدر .

شیمدی بالقان حکومتلری ایله اولان مناسباتمزی برر برر تدقیق ایده‌لم :

۱ — بولغارستان ایله مناسباتمز :

کچن سنه‌کی سال سیاسیده ، قرال فردینانك زیارتنه رغماً ، تیتیز وغوغاجی کوسته‌رمکه مجبور اولدیغمز بولغارستان ، ۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده ، برقابینه‌نك تبدلیله ، شایان حیرت برسکون صلحپرورانه ایله برنده راحت طورمشدر .

کچن سنه خارجیه ناظری اولان صوفیه سفیر سابقی عاصم بك

فی الحقیقه ، محافظهٔ موقع ایچون دائما اعصابی تحریك ایده‌جك وقایع احداثنه و بویله‌لکله بوتون قوای ملیه‌یی حکومت اطرافنه طوپلامغه چالیشان « مالینوف » ك دموقرات قابینه‌سی ایلك بهارده سقوط ایتدی . بو استعفاده ، اوته‌دن بری ، هر شیئه رغماً ، بولغارستانده سیاستی پارمقلرنده چویرمکده اولان یکی قرال فردینانك الی واردی . دموقراتلری اسقاط ایتمکه سببلر موجوددی : اولکی سنه تشکل ایدن بولغارستان قراللغی تصدیق و قانون اساسینك حقوق حکمداری‌یه تعلق ایدن بعض موادینی تعدیل وتبدیل ایتمك اوزره « طرنووه » ده طوپلانه‌جق « مجلس ملی مؤسس » ایچون انتخابات فوق العاده اجراسی لازم کلیوردی . مالینوف قابینه‌سی ایسه ، بویله بر انتخابده حکومتك قوتنی محافظه ایده‌میه‌جك قدر ، انظار ناسده حیثیتنی ، نفوذینی ، غائب ایتمشدی . دیکر طرفدن « مجلس عمومی مؤسس » مواجهه‌سنده حکومته وقراله عائد حقوق عالیه‌یی یوکسك بر آلنله مدافعه ایتمك لازم کلیر ایکن دموقرات قابینه‌سی ایله منسوبینی برطاقم سوءاستعمالات ایله خلق نظرنده مظنون بولونیورلرایدی ؛ صوکراده بولغارستان بیوك ملی مجلسنی طوپلارکن راحت وسکونه محتاجدی . قرال فردینانك ، سنین دیده بر صابنله پارمغنی تام وقتنده قالدیرماسی اوقابینه‌یی دوشوردی ، یرینه کشوف ایله دانفك صلح ومسالمته و بولغارستانك اب اولی اولان تورکیه‌یه قارشی حسن مناسبت پرورده ایتمکه طرفدار فرقه‌لرندن بر حکومت تشکل ایتدی .

کشوف - دانف قابینه‌سی ، جداً ، کندندن اومولدیغی وجهله حرکت ایتدی . داخلده ، بولغارستانك

کچن سنه صوکلرنده پوسته و تلغراف ناظرلغنه تعیین اولنان داخلیه ناظر اسبقی
طلعت بك

تاریخی پایتختی اولان طرنوه‌ده طوپلانان مجلس مؤسس ملی‌یه عائد بویوك ایشلری حسن ختامه ایردیردیکی کبی، بزه قارشی‌ده جداً صلحپرورانه سیاست تعقیب ایتدی. کچن سنه ظرفنده واقعا بعض بولغار اختلالجیلرینك تشویقیله ینه ماکدونیاده بومبالر پاطلادیسه‌ده بونلرك برکره ایتالیا محاربه‌سیله ایتالیانلر کبی یکی مسببلری واردر. برده هنوز حیاتی برسنه‌یه بالغ اولامایان - برکشوف قابینه‌سنك بولغارستانك داخلنده اعتیاد حالنی آلمش، کوکله‌شمش بر حالی درحال رفع ایتمه‌سی طلب اولوناماز؛ بو مشکل واوزون برسعیه، علی‌الخصوص ایکی دولت مناسباتنده اساسلی و شخصه غیرتابع، مدید برمقارنتك وجودینه توقف ایدر.

بزم ایله بولغارستان هنوز یکدیکرینه یان‌باقان ایکی قومشو ایسه‌کده ایرکج آکلاشه‌جغمز محققدر. ایکی حکومتك بیك تورلو مناسباتی بونی ایجاب ایتدیرمکده‌در. بولغارستانك توهوسلکنی براقوبده برآز آغیرباشلی دوشوندیکی وقت، تورکیه‌نك دست خیرخواهنی متندارانه صیقه‌جقدر.

بولغارستانه عائد کچن سنه‌کی وقایع ایچنده، تکمیل بالقان حکوماتی ولیعهدلرینی صوفیه‌ده طوپلایان، ولیعهد پرنس بوریسك سن‌رشده بلوغی مناسبتیله اجرا قلنان مراسم ذکره‌شایان درجه‌ده مهمدر. بو مراسمه طرف دولت عثمانیه‌ده دیکر دول معظمه کبی خالصانه اشتراك ایدلدی.

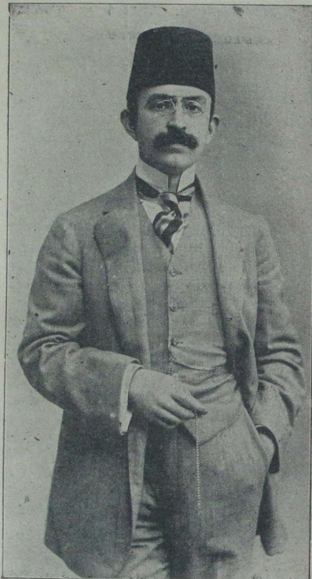
بولغارستان ایله جریان ایدن مناسباتمزده مهم برموقع اشغال ایدن وکچن سنه‌کی سالسیاسی قسممزده بحث اولونان تجارت معاهده‌نامه‌سی ۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده‌ده برنتیجهٔ قطعیه‌یه ربط اولوناماشدر. مدتی ختام بولمش اولان اسکی مقاوله‌نامه‌نك تجدیدی ضمننده باشلایان مذاکرات هنوز نتیجه‌پذیر اولمامشدر. هرحالده بو بزم ایچون - کچن سنه‌ده دیدیکمز کبی - مغلوب اولمامغه پك اعتنا ایله چالیشیله‌جق برمسئله‌در.

۲ — یونانستان ایله :

یونانستان، ونیزه‌لوسك عاقل اداره‌سیله کیردیکی طریق تنسیق واصلاحده دوام ایدیور وتورکیایه

قارشی، کرید مسئله‌سنك وجودینه رغماً، جدی برمناسبت تعقیب ایده‌ر کبی کورونیور. ۱۳۲۷ده ایکی مملکت مناسبتی - کچن سنه‌کی سالنامه‌مزده سویلندیکی کبی - هرایکی مملکتك متقابلاً سفیرلرینی چکمش اولملرینه و کرید مسئله‌سنه رغماً سکون ایچنده کچمشدر. یونانستان شیمدی بوتون منابع قوتی «قوتلی براردو ودونانما!» وجوده کتیرمکه حصر ایتمش، قان‌تر ایچنده چابالایور. دائما قدرتنك خوقنده قالان بو مساعینك نتایجی بزه متوجه اولاجغنده شبهه یوق. وفقط قوربغه نه‌قدر شیشسه فیل اولاماز.

بولغارستان ویونانستان ایله مناسباتمزدن بحث ایدرکن شوراسنی‌ده اشارت ایتمکه مجبورزکه، منذالقدیم ماکدونیا ادعالرندن طولایی بربرندن متنفر اولان بو ایکی حکومت، وه‌نیزه‌لوسك عاقلانه مسلکیله، کچن سنه بربرلریله اوزلاشمق ایچون خیلی تشبثاتده بولوندیلر. بو ایکی حکومتك ائتلافلرنده اساس، بربرلرینی سومه‌لری دکیل، ماکدونیاده «مثبت، منفی» کبی کندی قوتلرینك بربرینی افنا ایتمه‌سی طرفیندن هیچ برینه خادم اولمادیغنی دوشونه‌رك بو ایکی قوتی بالتوحید تورکیه‌یه قارشی بالخاصه ماکدونیاده استعمال ایتمك آرزوسی اولدیغی ایچون بز بو ائتلافی خوش کوره‌مه‌یز. یونانستانك، پرنس بوریسك سن رشده وصولی مناسبتیله اجرا قلنان صوفیه زیارتنده کندیسنه فوق‌العاده برخلوص دوستانه ویرمکه چالیشماسنه رغماً، یاپیلمق ایسته‌نن ائتلافك قطعیت ودوامی مجهولدر.

کچن سنه صوکلرکده نافعه نظارتنه تعیین اولنان
مالیه ناظر سابقی جاوید بك

۳ — صربستان ایله :

آوستریا تضییق آلتنده ایکلمکه باشلادیغندن بری، کندیسنه ترانسیت قاپولرینی آچان جنوب قومشوسنه قارشی پك متندار طاورانان صربستان ایله کچن سنه‌کی مناسبتمزده لله‌الحمد شایان ذکر برشی یوقدر. صربستان شمدی امور تجاریه‌سیله مشغول اولدیغی قدر، آتیده صیراسی کلنجه رولنی اوینامق ایچون استحضارات حربیه‌سیله مشغول بولونیور. کندیسنی باشلیجه اشغال ایدن برشی، الندن کیده‌ن بوسنه‌ده‌کی

کچن سنه تجارت ونافعه نظارتی مستشارلغندن ناظرلغنه
تعیین ایدلمش وصوکره استعفا ایتمش اولان خلوصی بك

یکی بازار سنجغی اولدیغنده شبهه یوقدر. اویکی بازار سنجاغی که اوراده کندیسندن بیوك آوستریا ایله کندیسندن کوچوك قاره طاغ ده ، سنجاغك بزم الیمزده اولماسنه رغماً ، بر حیلی امیدلر پرورده ایدییورلر . برده صربستان طونه نهرندن آدریاتیق دڭزینه قدر انشا ایدیله جك شمندوفر خطنده تأمین منافعه چابالامقده‌در .

٤ — رومانیا ایله :

بالقان حکومتلرینك اڭ عاقلی واڭ منتظم اداره صاحبی اولان رومانیا ایله مناسبتمز ، هرایکی طرفك مسلك صلحجویانه‌سی حسبیله ، غایت ایيدر . تورکیه ، هرزمان سویله‌دیکی کبی ، آرتق نهایت درجه صلحپروردر ، اسکی حربجولغنه وداع ایتمك ایستیور. بونك ایچون قارشیسنده ، رومانیا کبی عاقل وتجارتی منفعتنی وبونك ایچون صلحی دوشونور بر حکومت بولونجه ، اونکله حسن مناسبات پرورده ایتمه‌سی قابل دکیلدر . بلکه‌ده بوحسن مناسباتدرکه آرامزده بر مقاولهٔ عسکریه اولدیغی شایعه‌سنی تولید ایتمشدر. بو شایعه‌دن کچن سنه بحث ایتمشدك ؛ بوسنه شونی علاوه ایده‌لم که، رومانیانك آراصیرا مانوره ایچون عسکر طوپلامق ویا بر مسئله‌ده بر طور آلمق کبی حرکتلری بولغارستان افکارینی درحال اندیشه‌یه دوشوردیکی کورولیور ، بوده مذکور مقاوله شایعه‌سنك قوتنی غائب ایتمه‌دیکنه وبویله بر مقاوله‌نك قیمتنه دلالت ایلر.

٥ — قاره طاغ ایله :

کچن سنه بو کوچوك ، فقط بر بارداق صوده فیرتینالر تولید ایدن دولتله مناسبتمز اصلا ایی باشلامامشدر . دها موسم بهارده قاره‌طاغك مالیسور اشقیاسنی قیشقیرتماسی ایکی طرف مناسباتنی جدی بر تهلکه‌یه سوروکله‌یوردی . فقط نهایت ، مارتدن تموزه قدر امتداد ایدن بر کرکینلکدن صوکره ، قاره طاغ خطاسنی ، دها طوغریسی ، آوروپانك اسکیسی کبی بالقانلرده صلح و مسالمتك شیماریقجه اخلال اولونماسنه مساعده ایتمیه‌جکنی آڭلادی . وپك ایلری آتدیغی آدیملری کری آلارق ، دولت عثمانیه ایله آراسنده بر مسلح اختلافه میدان ویرمه‌مش اولدی .

مالیسور مسئله‌سی ، بزم ایچون قسماً داخلی وقسماً خارجی وکچن سنه‌نك وقائع مهمه‌سی میاننده ذکره شایان بر مسئلهٔ مهمه اولدیغی ایچون بونی آتیده آیریجه حکایه ایده‌جکز ؛ صفحات کذارشنی اوراده کوستره‌جکز . بوراده یالکز شوقدر سویلیه‌لم که ، ابی طاورانماز ، شدید وبونکله برابر عاقل حرکت ایتمزسه‌ك حدود غربیه‌مزده ، هرآن کوچوك بر تحریك خارجی ایله مهیای اشتعال بر نازك منطقه واردر. وآوستریا ایله روسیه بیننده موجب استرقاب اولان موقعنك اهمیتنه کووه‌نه‌رك ، ایشسزلکدن آراصیرا جانی صیقیلارق ، سربهوا ایلری آتیلمنی آرزولایان بر قاره‌طاغك وجودی دولت عثمانیه ایچون دائمی بر تهلکه‌در؛ بونی اهمال ایتمه‌ملی، قیمیلدانامایه‌جق صورتده بر شبکهٔ دیپلوماسیه وعسکریه ایله احاطه ایلمه‌لیدر.

کچن سنه عدلیه ناظرلغنه تعیین اولونان ممدوح بك افندی

دول معظمه ایله مناسباتمز

دول معظمه ایله مناسباتمز ، کچن سنه‌نك نصف اولنده پك کوزه‌ل جریان ایتمشدر . پك کوزه‌ل دیمکدن مقصدیمز ، صلحپرورانه اولدیغنی بیان ایتمکدر. یوقسه ، مناسبات خارجیه‌مز حقنده بالاده سرد ایله‌دیکمز مطالعاتده سیاسیات عمومیه‌مزك قصورینی تشریحه چالیشمشدق . آوروپا دولتلری ایله اولان مناسباتمزك ادارهٔ سنده ، اعتراف ایتمه‌لیدرکه سنین سابقه‌یه نسبتله بزم لهمزده جدی بر تحول یوقدر . دولتلر شرق قریبده کندی منفعتلرینك ایجابی وجهله وبینلرنده‌کی رقابتلره کوره حرکت ایدییورلر. بزده بوقوتلی تصادمات آراسنده بوجالایوب طوریورز. وکندی آرزومز دائره‌سنده اولدن دوشونولمش ، چیزلمش بر طریق سیاستده یوروه‌مکدن ، منفعتمز ایچون تشبثلرده بولونمقدن زیاده دول مذکوره‌نك بزه حواله والقا ایتدکلری تأثیرات آلتنده ، بزی سوق ایتدکلری طریق اوزرنده ، قازانمق شویله طورسون ، ممکن مرتبه آز ضرردیده اولمغی کوزه‌ته‌رك ، ایلریله‌مکه چابالایورز . بوتون مناسباتمزك روح مؤداسی بودر .

دول معظمه‌نك بزه دشمن بر سیاست تعقیب ایتدکلرینی دیمك ایستمه‌یورز . آنجق سیاستده هر دولت یالکز کندی منافع حالیه ومستقبله‌سنی دوشونمکله مکلف اولدیغندن دول معظمه‌ده بزه قارشی بوسیاستی تعقیب ایدییورلر . وبز تجدد وتحفظ امنیه‌سیله بوتون قوتمزی صرف ایتمکده اولدیغمز شو صیرالرده هر یردن زیاده بزی مدهش بر ترصد و تدقیق آلتنده بولوندوریورلر؛ اسکی تورکیانك آتیده آوروپانك قاپیسی دیبنده قورقولاجق بر مخلوق اولمامه‌سی ، کندیلرینی راحتسز ایتمه‌مه‌سی نه‌یه متوقف ایسه، بواسبابی استکماله صرف مساعی ایدییورلر بز ایسه ، دیدیکمز کبی، آنجق کندی عائلهٔ تمدن وتجددمزله ، مدید بر خسته‌لغك مدیداولاجق دور نقاهتنی اسرارایله مشغول و هر جهتدن ضعیف

ارضروم والیلکندن ادرنه والیلکنه واورادن داخلیه نظارتنه وبرمدت صوکره آیدین والیلکنه نقلاً تعیین قلنان جلال بك

کچن سنه ۸٤٩ رأی ایله مفسوخ مجلس مبعوثانده ریاست وکالت اولاسنه انتخاب ایدیلن قدس مبعوثی روحی الخالدی بك

اولدوغمزدن ، کندیمزه سالم بر طریق سیر وسفر تعیین ایده‌بیلمك نره‌ده قالیر ، آنجق آقینتیده برتخته پارچه‌سی کبی اونلر بزی نره‌یه سوق ایدرلرسه اورایه دونیور ، باتمامق ایچون چالیشیورز. خلاصة الخلاصه ، دیه‌بیلیرز که ، بوتون ساعیمز تدافعی اولیور ، حالبوکه کرك عسکرلکده وکرك دیپلوماسیده ، حتی بوتون مسائل حیاتیه‌ده تدافعی وضعیتده قالانلر دکیل ، تجاوزی حرکت ایده‌نلر قازانیر .

شو الیم ، فقط حقیقته موافق ظن ایتدیکمز سطرلری قید ایتدکدن صوکره دول معظمه‌ایله اولان مناسباتمزی ده آیری آیری تحکیه ایتمه‌لی‌یز .

۱ انکلتره‌ایله مناسباتمز :

انکلتره ایله دولت عثمانیه بیننده‌کی مناسبات حقنده کچن سنه‌سال سیاسی صحیفه‌لرنده ویردیکمز ایضاحات ممنونیت بخش اولمقدن پك اوزاقدی . انکلتره‌نك بزه قارشی ، قدیم عثمانلی - انکلیز دوستلغنه یاقیشمایه‌جق برخط حرکت تعقیب ایتمکده اولدوغی وبوندن هر ایکی مملکتك وداها زیاده انکلتره‌نك مسئول بولوندوغی ده یازمش ، انکلتره‌نك ، بزم اتحاد اسلامه پیشوا اولدیغمز اندیشه‌سیله هرطرفده اوکومزه چیقدیغنی سویله‌مش ایدك . ۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده‌ده عثمانلی - انکلیز مناسباتی ، بعض تمایلات وتشبثاته رغماً جدی برتقارب وائتلاف شکلنی آلامامشدر ؛ بوده ، بویوك ایشلرك قولایجه کورولمیه‌جکنه نظراً ، اکر قصور بزده ویا اونده ده کلمه ، طبیعیدر .

بو قاریده‌، مناسبات عمومهٔ خارجیه‌مز حقنده مطالعه یوروتدیکمز صیراده دولت عثمانیه‌جه ، ایتالیا حربنك اعلانندن صوکره ، آوروپا زمرات دولیه‌سندن برینه التحاق واتفاق ایچون تشبثاتده بولوندیغنی یازمشدق . بو تشبثاتك الك حرارتلی زماننده ، یعنی باشلانغیجی اولان تشرین اول وثانی آیلری ظرفنده ، تورکیه‌نك دوست قدیمی اولان انکلتره ورفقاسی ایله اتفاقی ترجیح ایده‌جکمز ومذاکراتده خیلی ایلرولیه‌دیکمز محافل سیاسیه‌ده سویله‌ندی ؛ بو بلکه باب عالینك تمایلات وافکارینه‌ده موافق ایدی . فقط روایتك اصل سبب ظهوری شو ایدی که : برکره بویوك بریتانیا حکومت معظمه‌سی تورکیانك صوك یوز ، یوز اللی سنه‌لك فلاکتلرنده دائما امداده یتیشمش ، روسیه‌یه قارشی عثمانلیلری اقداره سعی ایتمش ، دنیانك هرطرفنده دیله دیکنی دیله‌دیکی یولده یاپمغه مقتدر جهانشمول بر دولت اولدیغی ایچون کندیسنك بزم مملکتمزده ، تورکلر وغیر تورکلر آراسنده بویوك بر موقعی واردر ؛ شرقده انکلتره‌یه هرکس قلبنده برحس حرمت ومحبت آییرمشدر . بونك ایچون آوروپا دولتلریله اتفاق لاقیردیسی اورتایه دوشونجه هرکس ، اکثریتله ،

روم ایلی سیاحت همایونی : قوصوه اواسنده بیوك کون

پادشاهمز سلطان محمد خان خامس حضرتلرینك قوصوه اوواسنده مراد بوزبیك قدر جماعت ایله کچن سنه (۳ حزیران ، ۱۳۲۷) صلات جمعه‌یی ادا بیوردقلری معلومدر . شو رسم او احتفال دقیقه‌سنی ایچون یاپیلان منبری و جماعتدن بر قسمنی کوستریور .

انکلتره طرفنه تمایل ایتدی . یالکز شو قدر وار که بو تمایلی جدی حسابات ومحاکمات اوزه‌رینه بنا ایده‌نلر بالطبع آزدی . دیکر برسببده آلمانیانك ، ایتالیانك طرابلس غربه تجاوز ایتمه‌سنه نوعما سببیت ویرمش اولماسی ایدی . بو وقعه ، او زمانه قدر استانبول افقلرنده رقیبلرینك انظار حسود وکینداری ایکنده ، بی پروا قاناد آچان آلمان قارتالی علیهنده بر حدت اویاندیردی وهرکس « منفعتپرست » آلمانلردن یوز چویردی ؛ ایشته بوده انکلتره طرفنه تمایلی موجب اولدی .

شوراده صیراسی کلمش ایکن بر بویوك حقیقتی قید ایتمکه کندیمزی مجبور کوریورز . بزم مملکتمزده

اشقودره‌لی برقادینك سوقاق قیافتی

آرناؤدلرك مالیسور قبیله‌سندن برگنج

كچن سنه‌كی مالیسورلر وقوعاتی مناسبتیله

آلمانیانك سیاسةً ، تجارةً ، اقتصاداً ، علماً فوق‌العاده بویوك بر موقع مستقبلك تملنی آتعقده بولونمش اولماسنه ، باب عالی ایله فوق‌العاده صیقی مناسباته كیریشمش بولونماسنه رغماً ، یوكسك بر وقاردن ، حتی استحقار منفعتدن خوشلانان توركلر عمومیتله ، حریص استیلا ومحب نفع اولان آلمانیادن وآلمان سیاستندن متنفرده كیللرسه بیله مشتكیدولر. بزم مملكتمزده هركس من‌القدیم بویوك بر سیاست تعقیب ایتدیكنه قائل اولدیغی بویوك بریتانیالیلری ، « منفعتپرست » و« صوكره‌دن كورمه » ، « طویمق بیلمز » آلمانلره ترجیح ایدەر. بوجهته عائد یازیلرمزی ، آلمانیا ایله اولان مناسباتمز فصلنده دوام ایتمك اوزره ، بوقدرجق كسیوردم .

برقاچ سطر یوقاریده ، كچن سنه ظرفنده عثمانلی - انكلیز مناسباتی اصلاح وبرتقارب وائتلاف ایله تتویج ایچون یاپیلان تشثلردن بحث ایتمشدك. بونلردن بریسی انكلتره قرالی حضرتلرینك رسم تتوجلری مناسبتیله ولیعهد سلطنت یوسف عزالدین افندی حضرتلرینك برهیئت مخصوصه ریاستیله لوندره‌یه اعزامی‌در . بو، دوغروسی ، مراسم معتادهٔ نزاكت قیمتندن فضله بر قیمت وماهیت سیاسیه‌یی حائز ده كیلدر . كذلك انكلتره قرالی بشنجی ژورژ حضرتلرینك رسم تتوجنی اكمال ایتمك اوزره كچن قیش هندستانه عزیمت ایتدیكی

اثناده كندیسنی سلاملامق اوزره طرف دولت عثمانیه‌دن شهزاده ضیاءالدین افندی حضرتلرینك كوندرلمه‌سی وبرای تبدیل هوا مصرده بولنان رجال سیاسیه‌مزدن صدراسبق كامل پاشا حضرتلری ایله مصر فوق‌العاده قومیسری رؤف پاشا حضرتلری‌ده مأموراً بو ایشه اشتراك ایدلمه‌سی ، بو صورتله باب عالیجه عثمانلی - مصر ارتباط عهدیسنه ظاهری بر تأیید وقوت ویرمك ایستنلمه‌سی دخی عثمانلی - انكلیز مناسباتی نقطهٔ نظرندن شایان ذكر بر وقعه‌در . بو ، هرحالده ایی یاپلمش بر تشبث ایسه‌ده تأثیری پك محدوددر . بونلردن صوكره سنه نهایتنده دوغری طرف اشرف حضرت پادشاهیدن انكلتره قرالی ژورژ حضرتلرینه (خاندان آل عثمانی) و (مرصع عثمانی) نشان ذیشانلری اهدا بویورلمشدر كه شیمدی یه قدر خاقان سابق طرفندن یالكز آلمانیا ایمپراطوری ایكنجی ویلهلمه ویرلمش اولان بونشانك اهداسی ، آنف‌الذكر ایكی رسم نزاكتدن البته داها قیمتدار برنشانهٔ مودت جویانه‌در .

انكلتره ایله اولان مناسباتمزده اصل ائتلاف ودوستلق تظاهراتی كورەن جهت بغداد شمندوفرینه وبصره كورفزینه متعلق مسائلدر . كچن سنه‌كی سالنامه‌ده بحث ایتدیكمز وجهله . انكلتره حكومتی ، بغداد

كچن سنه انكلتره‌نك مصر پولتیقه مأموریتنه تعیین ایدیلن لورد كیچنر

كچن سنه وفات ایده‌ن سیرالده‌ن غورستك خلفی اوله‌رق انكلتره‌نك مصر پولتیقه مأمورلغنه تعیین ایدیلن لورد كیچنر (هوراتیو - هربرت) ٦٠ یاشنده‌در. ١٨٥١ ده تولد ایتمشدر . وولویچ مكتب عسكریسنده اكمال تحصیل ایتدكدن صوكره مختلف مأموریتلرده استخدام ایدلمشدر. اوتوز سنه مقدم انكلیز سواری بیكباشیسی ایكن مصر اردوسنه داخل اولمشدر . برمدت صوكره عهده‌سنه اولا پاشالق ، صوكره‌ده سرداراق توجیه اولونمشدر. مشارالیه ١٨٩٨ ده درویشلره قارشی سوق اولنان قوۂ عسكریه قوماندانلغنی درعهده ایتمش ومعلوم اولان ام درمان مظفریتنی الده ایتمشدر . سبق ایدن خدماتنه مكافاةً آرتق ایدن ایی‌یه نامی شایع وكندیسی‌ده تلطیف اولنمغه باشلامش ولوردلق اوزمان توجیه ایدلمشدر .

ترانسوال محاربه‌سنه اشتراكی ده الان خاطرلرده‌در . هندستان اردوسی قوماندانلغنده بولندیغی مدتجه‌ده حكرمت متبوعه‌سنك مظهر تقدیری اولمقدن كری قالمامشدر.

طرابلس غربده اوغرادیغی سلهٔ تأدیبك زونكشانه مقابله‌سنده بولنمق اوزره ایتالیانلرك بیروت لیمانده غرق ایلدكلری عون‌اله سفینه‌سنك مدافعهٔ دلیرانه‌دن صوكره‌كی وضعیتی

شمندوفرینك ـ كه انكلتره‌نك منافع عظیمه‌سی بولوندیغنه قائل اولدیغی عراق قطعه‌سنك اناختارنی تشكیل ایده‌جكدر ــ آلمانلر طرفندن انشاسنه ، بوشمندوفر امتیازینك دور سابقده ویرلدیكی تاریخدن بری ، معارضدر . واوسببله ممكن اولدیغی قدر ایقاع مشكلات ایتمشدر . فقط خارجیه ناظری سیرادوارد غره‌ی طرفندن بومسئله‌یه دائر كچن ۱۹۱۱ سنه‌سنده ایراد اولونان برنطقده : بغداد شمندوفری امتیازینك آلمانلره ویرلمش اولماسی برامر واقع اولدیغندن بحث ایدیله‌رك بوكا برشی دینه‌میه‌جكی وبالكز شمندوفر توركیا حدودینی كچرسه [*] اوزمان انكلتره‌نك منافعنی محافظه ایده‌جكی سویله‌نمشدی . بوسوزلر سویله‌ندیكی صیراده باب عالی بغداد شمندوفر امتیازینی حائز اولان آلمانلرله برمقاوله‌نامه [٦ مارت ۱۳۲۷ تاریخلی] عقد ایدیيوردی . او مقاوله‌نامه‌ده آلمانلر . خطك بصره‌یه و یاخود اوجوارده بر لیمانه قدر تمدیدی حقنده‌كی امتیازلرندن واز كچیورلر وكذلك بغداده قدر انشا ایدیله‌جك خطه ، تأمینات اقچه‌سی قارشیلغی اولارق ، كومركه رسمنه ضم ایدیله‌جك مبالغك كوسترله‌سنی ده طلب ایتمكدن صرف نظر ایله‌یورلر وبوكامقابل حكومت عثمانیه‌جه بغداد خطنك صورت انشاسی وكذلك اسكندرون لیمانی حقنده بعض مساعدات ویریلیيور ایدی . یعنی انكلتره‌نك الكزیاده تلاشنی موجب اولان ، بغداد شمندوفرینك آلمانلر طرفندن تا بصره كورفزینه قدر كوتوروله‌سی كیفیتی اورتادن قالقدیغی كبی ، كومروك رسمی فضله‌سنك بر آلمان قومپانیه‌سی طرفندن یاپیلان شمندوفره قارشیلق كوستریله‌سی كبی انكلتره‌نك جانی صیقان بر حالده مرتفع اولیوردی .

شوسببله بغداد شمندوفری قومپانیه‌سیله حكومت عثمانیه‌نك عقد ایتدیكنی سویله‌دیكمز مقاوله‌نامه ـ كه مشكلاتك اساسنی اورتادن قالدیریيوردی ـ جداً باب عالی ایچون برموفقیت وآلمانلرجه‌ده بزه كوسترلمش برجمیلهٔ قیمتدار ایدی . وآرتق حكومت عثمانیه بغداددن صوكره خطی یا كندی حسابنه ویابین‌الملل بر قومپانیه‌یه ـ یعنی عثمانلی ، انكلیز ، آلمان ، فرانسز سرمایه‌دارلرینك برر نسبت معینه‌ده اشتراكیله ـ انشا

[*] بوندن مقصد ، شمندوفرك نقطهٔ انتهائیه‌سنی تشكیل ایده‌جكی متصور اولان و انكلتره‌نك حمایه ادعاسنده بولوندیغی « كویت » لیمانیدر .

ایتدیره‌بیله‌جكدی . بوندن صوكره ایكنجی برمسئله‌نك حلی لازمدی كه اوده خطك بصره كورفزنده منتهاسنی تعیین ایتمكدر . زیرا منتها اولماق متصور بولنان « كویت » لیماننده حكومت عثمانیه‌نك قدیم برحق تملكی اولدیغی كبی انكلتره‌جه‌ده بوبابده بعض مرتبه حقوق مكتسبه‌دن بحث ایدیلیوردی .

ایشته بو ایكی اساس ، ـ خطك بین‌الملل بر قومپانیه طرفندن انشاسی و دولت عثمانیه ایله دول ثلثه‌نك نسبت اشتراكنك تعیینی ، برده خطك منتهاسی و بصره كورفزنده انكلتره‌نك حال و موقعنك تعیینی نقطه‌لری ـ اوزرینه كچن سنه بدایتلرنده باب‌عالی انكلتره ایله مذاكراته كیریشدی . بو مذاكرات بر مدت اوزادی . چونكه انكلتره ، هندستان حكومتیله‌ده مخابره‌ده بولونیوردی . وباب عالینك نقطهٔ نظرینه انكلتره‌نك جوابی آنجق كچن آغستوس ظرفنده وارد اوله‌بیلدی ؛ بوندن صوكره ایتالیا محاربه‌سی پاتلادی ؛ حربك موجب اولدیغی دغدغه ، مذاكراتی تأخره دوشوردیسه‌ده ایام اخیره‌ده لوندره سفیرمزه تعلیمات ویریله‌رك و حتی برای معاونت برحقوق مشاوری‌ده كوندریله‌رك تكرار مذاكره‌یه باشلاندی . پك خفی طوتیلان بومذاكرات حقنده ترشح ایدن بعض خبرلره كوره هرایكی طرف ائتلافك لزوم وقیمتنی تقدیر ایتمكده اولدقلرندن مسائل مبحوثه‌نك اكثر نقاطنده آكلاشلمشدر . وامید اولونوركه بو نقطه‌لرده ۱۳۲۸ سنه‌سی ظرفنده حسن صورتله حل ایدیله‌بیلسین .

بغداد شمندوفرینه وبصره كورفزینه متعلق مسائل معلقه‌نك حلی شبهه‌سزكه باب‌عالی ایچون برخیرلی ایشدر . وانكلتره

بیروت والیٔ ذی اقتداری حازم بك افندی

[بیروت بومباردمانی اوزرینه آلنان خبرلر بومباردمان اثناسنده بیروت والیسی حازم بك افندینك جداً شایان تقدیر وشكران خدمات فداكارانه‌سنی تصدیقده متفقدرلر . حازم بك ذكا وعرفانی وسلامت محاكمه واداره‌سیله تمیز ایتمش رجالمزدن اولدیغندن بیروت كبی نازك برموقعده بویله بروقعه اثناسنده بولنمالری مملكته پك چوق فائده تأمین ایتمشدر . حتی دول اجنبیه قونسولوسلری طرفندن منسوب اولدقلری سفارتلره كوندریلن راپورلرك دخی حازم بك افندینك وقعه‌ده كوستردیكی اعتدال دم ، متانت وفداكارلق حقنده غایت ستایشكارانه فقره‌لری حاوی اولدیغی ایشیدلمشدر .

كرك حازم‌بك افندینك ، كرك ژاندارمه‌نك وقوهٔ عسكریه‌نك تأمین انتظام امرنده‌كی همت وفداكارلقلری معاذاه بیروتی پك وخیم برقالدن تخلیص ایتمش اولدیغندن كیمسه‌نك شبهه‌سی قالمامشدر . دها بومباردمان وقوعندن اول بیروتك ، باشده مشهور قاچاقچیلر اولدیغی حالده ، بوتون آیاق طاقمی یغما كرلكله قتاله باشلامق تشبثنده بولنمشلرسه‌ده حازم‌بك افندینك وژاندارمه قومادانلغنك حسن تدبیرلری وفداكارلقلری سایه‌سنده حادثه‌نك توسعنه میدان براقلمامشدر .]

دشمنمزك شاشقینلقلری علائمندن : مانوبا واپوری [ایتالیانلر طرفندن كچن كانون ثانی ظرفنده توقیف ایدیلن بو واپور درونده ، طرابلس غربده عثمانلی هلال احمر جمعیتنه التحاق ایتمك اوزره ٢٩ عثمانلی وار ایدی كه بونلر طبیب ، خسته باقیجیسی وسائره ایدیلر . دشمنمز ، مارسیلیادن یعنی بیطرف برلیماندن تونسه یعنی ینه بیطرف برلیمانه كیده‌ن بو واپوری توقیف ایله قاغلیاری لیمانه كوتورمش ، فقط واپور قپودانی كندی بایراغی آلتنده سیاحت ایده‌ن تورك یولجیلرینی تسلیمدن امتناع ایتمشیدی . بونك اوزرینه ایتالیانلر قاغلیاری فرانسز قونسلوسنك فرانسه خارجیه نظارتندن طلب ایتدیكی تعلیمات تلغرافیه‌یی تحریف ایتمشلر وقونسلوس ، فرانسه خارجیه نظارتنك آرزوسی خلافنه ، یولجیلرك تسلیمی حقنده قپودانه امر ویرمش ، یولجیلرده ایتالیانلره تسلیم ایدلمشسه‌ده صوكره فرانسه‌نك بو مغایر حقوق دول معامله‌یه قارشی واقع اولان شدید پروتستوسی اوزرینه ایتالیا ، یولجیلری درحال فرانسه‌یه تسلیم ایتمش وفرانسه حكومتی دخی ایتالیا طرفندن ضابط اولدقلری ادعا ایدیله‌ن بو یولجیلری بالامتحان هلال احمره منسوب اولدقلری آكلایه‌رق صرفاً محل مقصودلرینه كیتمه‌لرینه مساعده ایتمشدر .]

ایله آرامزده‌كی سوء تفهملری رفع ایده‌جكدر . اوندن باشقه ، باب عالی ، اعلان حربدن بری بلكه ایلك دفعه بویله بر ائتلاف ایچون جسورانه ایلك آدیملری آتیور ؛ وقورقاق ، محترز ، ایشلری تعلله ، تأخره دوشوردور اسكی بر باب عالی طورنده حركت ایتمه‌یور . بوكون عالم دیپلوماسیده‌ده شو حقیقت آكلاشلدی كه هر شیئی حل ایتمه‌لی ؛ كیزلی قاپاقلی ، سوء تفهمله‌ره ، سوء ظنلره میدان ویریر برشی براقماملی ؛ هر دردی

اسكیتمه‌ده‌ن تداوی ایلمه‌لیدر . امید اولونور كه بغداد وبصره مسئلی حقنده ، ایكی طرفك‌ده ظاهر اولان تمایلاتی ایله ، آتیلاجق قطعی ائتلاف آدیملری بزی صوكنه قدر كوتورسون و مملكتمزده اوقدر آرزو اولونان انكلیز دوستلغی ، حتی اتفاقی جداً وجود بولسون .

٢ — آلمانیا ایله :

آلمانیا ، بزم مملكتمزده اك مهم رول اوینامق ایچون چاپالایان بو مملكت موقعنی كافی كورمك دكیل ، متمادیاً یوكسه‌لتمك اوغورنده صرف مساعی ایدیور ؛ آلمان سیاستی استانبولده متوالی موفقیتلر احراز ایله‌یور . یالكز كچن سنه آلمان سیاستنه - یا انكلیز سیاستنك قورنازلغی سایه‌سنده ، یاخود سوق وقوعات ایله - بر ایكی ضربهٔ ناكهانی ایندیرلمشسه‌ده اویله كوریلیور كه او یلماز وجسور سیاست بوندن‌ده خفیف ، چابوق التیام بولور بر یاره ایله قورتولمشدر .

بحث ایتمك ایسته‌دیكمز ضربه‌لرك برنجیسی واك خفیفی ، آلمان سیاستنك ، ظاهراً ، كندی كندینه سنده‌له‌مه‌سندن ایلری كلدی . یعنی روسیه ایله ، ایرانك غرب طرفی ایله بزم شمندوفرلریمزك التصاقی وایران پیاسه‌سنده آلمان تجارتی حقنده بر مذاكره‌یه كیریشدی واساس اعتباریله بزم اولكه‌مزك شمندوفرلری موضوع بحث اولان بو مذاكراتدن باب عالی خبردار ایدلمه‌مك غفلتنده بولونولدی . دور سابقه یاقیشان بو حركت باب عالی‌یی بحق دلكیر ایده‌رك ایضاحات طلبنه سوق ایتدی . آلمانیا ، ذهولنك اهمیتنی درحال تقدیر ایده‌رك ایضاحات ویردی . وحكومت عثمانیه‌نك منافعنه مخالف هیچ برشی بولونمادیغنی بر بیاننامهٔ رسمی ایله تعهد واعلان ایتدی . درحال ایزی ازاله ایدلك ایسته‌نن بو حركت هر حالده خوش برشی دكلدر . و آلمانلرك مهارت سیاسیه‌سنه رغماً عثمانلیلغك یوره‌كنده بر ایز براقمش اولسه كركدر .

فیلسوف دوقتور رضا توفیق بك

[مشارالیه اجتماع حقنده‌كی مراسم قانونیه‌یه رعایت ایتمكسزین هكبه‌لی آطه‌ده بر قونفرانس ویردیكی اتهامیله ادارهٔ عرفیه‌جه كچن شباط ظرفنده ٢٥ كون حبسه محكوم ایدلمش وكیفیت محبوسیتی برچوق قیل وقالی موجب اوله‌رق مشارالیهك قدر علوی عرفاننه هر طرفدن حرمتلر وتقدیرلر اظهار ایدلمه‌سنه وسیله تشكیل ایتمشدر]

ایكنجی ضربه ، كه آلمان سیاستی ایچون داها آغیر لكن كچیجیدر ، بوده طرابلس غرب مسئله‌سندن كلیور . ایضاح ایده‌لم : الجزیره معاهده‌سیله الی قولی باغلانمش اولان آلمانیا - آشاغیده فاس مسئله‌سنده ایضاح ایده‌جكمز وجهله - فرانسه‌نك فاسی كندی كندینه یوتمق ایسته‌مه‌سنه قارشی راحت دوراماز‌دی . واویله اولدی ، كچن یاز ایشه مداخله ایتدی ؛ فرانسه ایله ، برچوق تهلكه‌لی واعلان حرب وقوعنه

كچن سنه اوغلى ترك سلطنت ايدن انكلتره
تحت حمايه‌سنده‌كى زنكبار سلطانى

ايران احوال مؤلمه‌سى مناسبتيله
ايرانك صوڭ دوقوز شاهى

[قاچار سلاله‌سنك ، ابتداسندن محمدعلى شاهه قدر ، اركانى]

رمق قالمش هيجانلى مذاكره‌لردن صوكره ، ايكى بازركان كبى . پازارلى طاتلى‌يه كسديلر ؛ آلمانيا فرانسه‌يى فاسده سربست براقدى . [فاس مسئله‌سنه باق] . شو حالك نتيجه‌سى آشكار ايدى ، يعنى فرانسه طرابلس غرب حدودندن تا بحر محيط اطلاسى‌يه قدر ممتد بحر سفيد ساحلنه صاحب اولوردى . بو ايسه بحر سفيدده منافى اولان ديكر دولتلرى و بالخاصه طرابلس غربده سنه‌لردن برى كوزى اولديغى كچن سنه‌كى سال سياسيه‌زده اوزون اوزون يازديغمز ايتاليايى — فرصت اله كچيره‌ن برمترصد كبى — درحال تحريك ايتدى ؛ اوده فرانسه‌نك توسعنه مقابل طرابلس غربه هجوم ايله‌دى . ايشته آلمانيايى باب عالى و عثمانليلق محافلنده ، ظاهراً ده كيلسه بيله باطناً ، اتهام ايتديرن حال بودر . چونكه آلمانيانك ، فرانسه ايله اوزلاشمه‌سنه مقابل ، كنديسنه مراجعت ايدن ايتاليايه طرابلس غربى كوسترەرك اورايى آلماسنى سويله‌ديكى ، هر طرفده روايت اولوندى . فى الحقيقه روايت ، عكسى اثبات اولونامايه‌جق قدر ، حقيقته مطابق كورونمكده ايدى . ايشته بو حال ، ايتاليانك اعلان حربنى متعاقب آلمانيايى كوزدن دوشوردى .

فقط آلمانيا بوش دورمادى ، عثمانليلغك بو اغبرار محق قارشيسنده حركتنى شاشيرمادى وايشى زمانه ترك ايتدى ، زمان بالطبع او اغبرارى پك چوق تخفيف ايدييور . ديكر طرفدن آلمان سياستى ، او ، برتاجر سيمسارى كولر يوزليلكيله دائما فعاليت ايچنده ؛ پاره‌سيله ، تبعه‌سيله ، علميله ، لسانيله « شرقه دوغرو » حركت مستوليه‌سنى اجرا ايدييور . و بوكيديشله يعنى اونك قابلره ، مملكتلره دخولده‌كى مهارتى و صبر و ثباتى بولوندقجه ، هيچ بر زحمتدن چكينمه‌دكجه ، ديكر طرفدن بز بر طاقم مهالك ايچنده چيرپيندقجه ، ينه

طرابلس شهرى بلديه رئيسى اولوب ايتاليا اشغالنه معاونت ايدن قره‌مانلى حسونه (پاشا) خائنى

استانبولده آلتى آى اولكى موقعنى احراز ايتمه‌سى پك محتملدر . يوقاريده انكلتره ايله اولان مناسباتمز بحثنده براز ايضاح ايتديكمز وجهله ، عثمانليلردن عقلى ايره‌بيله‌ن هر كيمكله كوروشلسه اساساً آلمان سياستندن مجتنبدرلر ؛ آلمانلرك حرصنى ، كسب ثروت ايتمك ، مملكتمزك منابع ثروتنى اله كچيرمك خصوصنده‌كى افراط سعينى بزده هيچ كيمسه خوش كورمه‌يور وتوركيه‌نك آلمان استيلاسنه اوغراديغى انديشه‌سى هر عثمانلى فكرينى بى حضور ايدوب طورويور . بوده ، كنديسنى ، مملكتنى ، موجوديتنى طانيمش برمملكت ، برملت ايچون پك طبيعيدر . يالكز بز ، هنوز تجدده چاليشان وهيچ برجهتنده تنسيقات و تشكيلاتى اتمام ايدلمه‌مش بر مملكت اولدوغمز ايچون ، بو ناخشنودئ عموميه‌يه رغماً ، آلمان سياستى شرقده كوندن كونه ايلريله‌مكده ، آلمان نفوذى ، آلمان تبعه‌سى ، آلمان مؤسساتى دائرهٔ استيلاسنى هر كون توسيع ايله‌مكده و بوكا قارشى برشى ياپيلامامقده‌در . حتى بو اوقدر ايلريده‌دركه آلمانلر بوراده يالكز مانقه ، ليمان ، مكتب ، خسته‌خانه ، شمندوفر ، معدن وسائره كبى مؤسسات مدنيه ياپمايورلر . چفتجيلك كبى بزم الك طبيعى مشغله‌لرمزه قدر صوقولويورلر . بو سطرلرى صرف ـ نوعما بر سنه‌لك تاريخ سياسى يازمقده اولدوغمزدن ـ حقيقتى قيد ايتمش اولمق ايچون يازييورز . مملكتمزده آلمانلغك توسعى ، آلمانلر نه‌قدر دوستلريمز اولسه‌لرده ، بر كون ده‌كيلسه‌بيله ، آتيده بر تهلكه‌در . چونكه بزم بر ضرب مثلمز موجبنجه قارداشلرك كيسه‌سى بيله آيرى اولمق لازمدر . طاغ طاغ اوستنه اولابيلير ، فقط قوم قوم اوستنه اولاماز .

آلمانلر بزه برچوق دوستلق ، برچوق منافع ابراز ايده‌بيليرلر وايتمشلردر و بز بو سطرلرى يازمقله اصلا آلمانلره قباحت بولمايورز ، اونلر وظيفه‌لرينى ياپيورلر . بزشيمدى مملكتمزى هركسك پاى دخولنه معروض وصاحبسز براقديغمز ايچون ، ايلريده اويانيق اولاجق اولاديمز هر برى استيلا ايدلمش بولارق بزه لعنت ايده‌جكلرى ايچون ، كنديمزه قباحت بوليورز . وديمك ايستەيورزكه چاليشه‌لم . چاليشه‌لم ، دائما چاليشه‌لم . چونكه آلمانلرك بزم مملكتمزده بالخاصه صوك سنه‌لرده احراز موقع ايتمه‌لرى ، بلاآرام چاليشمه‌لرى سايه‌سنده اولديغى كبى بوكا قارشى‌ده ينه‌عين سلاحله يعنى آنجق چاليشمقله مقابله ايدله‌بيلير . بز چاليشمازسه‌ق ، يكى دورك يكى آدملرى اولمازسه‌ق ، فرضا آلمانلر اولماسه‌ده آمريقاليلر مملكتمزك صاحب اقتصاديه‌سى و بناءً عليه صاحب حقيقيه‌سى اولابيليرلر . بو دنياده ازان النده كنه صاحب واهل اولامازسه اوباشقه‌لرينك يد تملكنه كچر . بو بر قاعده‌در .

آلمانيا ايله مناسباتمز فصلنى بيتيرمك ايچون كچن صوك بهارده ، ايتاليا حربنك اعلانندن اول ، آلمانيا ايمپراطورينك دعوتيله ولى‌عهد يوسف عزالدين افندى حضرتلرينك آلمان مانوره‌لرينه كيتديكنى و بونك ايكى مملكت مناسباتنده برعلامت صميميت كبى تلقى ايدلديكنى سويله‌مه‌لى‌يز .

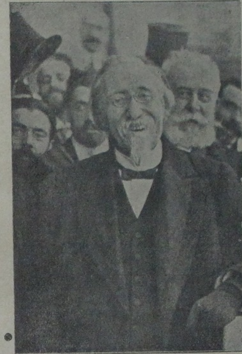
٣ — آوستريا ايله :

كچن سنه آوستريا ايله مناسباتمز ، حسن مناسبات درجه‌سندن طيشارى چيقمامشدر . آوستريا ـ مجارستان

يكی پورتكيز حكومتی رئيس جمهوری

قرال مانوئلك طردندن صوكرا موقت بر رئيس ايله اداره اولونان پورتكيز حكومتی ، مجلس فوق العادهٔ ملی طرفندن افرنجی اغستوسك ٢٤ نده ايلك رئيس جمهورك انتخابيله حال طبيعی اداره‌سنی آلمشدر. يكی رئيس جمهور موسيو مانوئل دو آرريياغا ٢١٧ رأی منتخبدن ١٢١ ينی قزانمش ، رقيبی موسيو برناردينو ماشادو ايسه آنجق ٨٦ رأی آله‌بيلمشدر .

يكی رئيس حكومت پورتكيزك غايت اسكی واصيل. فقط غايت فقير برخاندانه منسوبدر . فايال آطه‌سنده هورتا شهرنده تولد ايتمش و حياتنك ايلك زمانلرندن اعتباراً افكار جمهوريتپرورانه‌سيله اشتهار ايله‌مشدر . حكومت مطلقه زماننده متعدد دفعه‌لر مبعوث انتخاب اولونمش و آتشين . ده‌موقراتيك نطقلريله پارلامنتوده برموقع ممتاز قزانمشدر . متعدد مكتبلرده معلملكده بولونمش وجمهوريتك ايلك اعلاننده ليزبون مدعی عموميلكنه انتخاب اولونمشدی .

ايلك پورتكيز رئيس جمهوری موسيو (مانوئل آرريياغا) خلقك تصفيحاتنه مقابله ايدركن

دولتی كنديسنی بالقانلرده برمتبصر وناظم موقعنده كوره‌رك ، اوكا كوره هر وقعه‌ده قولاق قابارتاراق ، وهرشيده بوحالنی اظهار ايده‌رك حركت ايله‌يور . كچن سنه ماليسورلر وقوعاتنده قاره‌طاغه راحت طورماسنی تنبيه ايتديكی كبی ، روسيه‌نك بزه ويرديكی - آتيده بحث ايده‌جكمز - نوطه‌يه قارشی‌ده ، « بن‌ده بورادەيم ! » معناسنده نيم رسمی « فره‌مدنبلات » غزته‌سيله ، باب عالی‌يه نصيحت آميز وشديدجه برمقاله نشر ايتدی كه بونی ، آوستريانك من القديم بالقانلرده روسيه‌نك حركاتنه مقابل برپولتيقه تعقيب ايتمه‌سنه نظراً ، معذور كورمه‌ليدر . بوندن ماعدا ، آوستريانك بوتون حركاتی ، بزم حركاتمزله علاقه‌دار كورونمكدن وتتبكده بولونمقدن عبارتدر . نيته‌كيم ، دشمنمز ايتاليا ، طرابلس غربدن مأيوس قالوب ، آطه‌لرده كيزنده ، سلانيكده ، ازميرده ، آدرياتيق ساحللرنده سفائن حربيه‌سيله تعرضده بولونمق املنی اظهار ايتدكجه كنديسنه شديد برمعارض اولارق قارشيسنده آوستريايی بوليور . حربك بدايتنده ايتاليانك پروزه سواحلنه هجوم ايتمه‌سی اوزرينه ويانه‌دن بوكسه‌لن تهديدكار اعتراض صدالری متجاوزی درحال كری چكديردی . آوستريانك بزم احوالمزه ، بزم اراضيمزه يابلق ايسته‌نن تعرضلره بوقدر علاقه‌دار كورونمه‌سی ، عزت نفس عثمانی اعتباريله دوغريسی ايی برشی دكلدر . لكن نه چاره‌كه بز كسب قوت ايدوب كندی أويمزك بحق صاحب وحاكمی اولمادقجه بوناخوش حاللر دوام ايده‌جكدر .

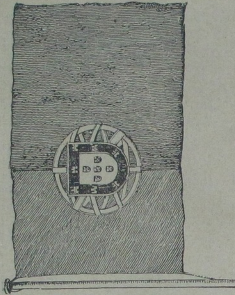
٤ — فرانسه ايله :

كچن سنه فرانسه ايله اولان مناسباتمز پك اعلا كچمشدر. يالكز بونده زياده صميمی برجهت آرانيلاماز .

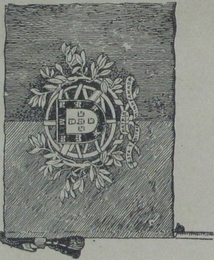
چونكه ديپلوماسيده قاعده‌در ، ضعيفك حقيقی دوستی اولاماز . بز ، فرانسه ايله اولان مناسباتمزصوك سنه‌ده شكل طبيعيسنی محافظه ايتديكنی سويله‌مك ايسته‌يورز . توركيه‌نك قلبنده فرانسه‌يه قارشی هرصورتله برمربوطيت واردر . فرانسزلسان وادبياتی بزی او بويوك مملكته پك قوی صورتده ربط ايتمشدر. كنج توركيه فرانسه‌دن‌ده بويله برطور بكلر . واعتراف ايتمه‌ليدركه فرانسه ، اولكی سنه استقراض مسئله‌سنده كوسته‌رديكی خشونته رغماً ، كچن سنه بزه قارشی محسوس برتزايد مودت ابراز ايله‌مشدر .

كنج توركيه‌دن فرانسه آنجق منافع اقتصاديه بكله‌يه بيلير . وبز بومنافعی ابرازده قصور ايتمه‌دك ، ايتمه‌يورز . يوللريمزك انشاسنی برفرانسز قومپانيه‌سنه ويرديكمز كبی ، شرقی آناطولی وغربی روم ايلی ده‌مير يوللريمزی ده فرانسز شركتلرينه احاله ايچون مذاكره ايله مشغولز . بوكا مقابل فرانسه ايله بزم منافعمز آنجق برنقطه‌ده تصادم ايدييوركه اوراسی‌ده آفريقادر . شمالی آفريقاده واسع برايمپراطورلغك تملرينی قورمقله مشغول فرانسه بزه قارشی بعضاً خشونتلر كوسته‌رييور . ازجمله ايتاليا ايله محارب بولونديغمز صيراده متنازع فيه واساساً بزم اولان طرابلس غربك جنوبنده كائن « جانه‌ت » واحه‌سنی اشغال ايدييوردی . حال بوكه دولت اساساً طرابلس غرب - تونس حدودی‌و « بورقو » ، « تيبستی » واحه‌لری حقنده فرانسه ايله مذاكره‌ده ايدی . كنج توركيانك ايتاليا ايله محارب ومشغول اولماسندن فرانسه‌نك استفاده ايله جانتی اشغال ايتمه‌سی ايی بر حركت دكيلدر . ديكر طرفدن ، بحث ايتديكمز مذاكره‌ده ، حال حرب حسبيله حسن صورتده دوام ايده‌مه‌مشدر .

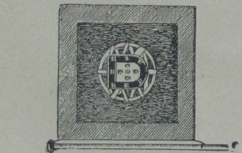
يكی پورتكيز بايراقلری

ملی بايراق

عسكری بايراق

بحری بايراق

متوفا أرەنتالك يرينه آوستريا ومجارستان خارجيه نظارتنه تعيين ايديلن قونت برختولد

يكى خارجيه ناظرى، قونت لەئوپولد برختولددر. مشار اليه قونت ارنتالك مكتبندن يتيشمش مقتدر بر ديپلوماتدر. قونت ارنتالك احوال صحيەسى، وظيفەسنه دوام ايدەميەجكى بر رادەيه واصل اولديغى آكلاشلنجه همان قونت برختولددن بحث ايدلمكه باشلانمشدر. مشار اليه، اساساً متوفانك اعتمادينى حائز بر ذات اولوب پترسبورغ سفارتنه قونت ارنتاله خلف اولەرق اولەرق تعيين ايدلمشدى. قونت برختولد پترسبورغده بيوك بر حرمت ورعايته مظهر اولمش وكندى اراضيسنك عمارى ايله اشتغال ايلمك ايچون صحنهٔ سياسياتدن چكلمش ايدى. شمدى ايسه تكرار سياسياته داخل اوليور.

قونت برختولد هنوز اللى ياشنده اولوب سفير اولمازدن مقدم پارس ولوندرەده بولنمش وائتلاف مثلث رجالنك بر چوغى ايله كسب معارفه ايلمشدر. بو ذات هر ايشى لايق وجه ايله دوشونور، مقتدر بر ديپلوماتدر، تماميله ارنتال پولتيقەسنى تعقيب ايدەجكدر.

قونت برختولد (۱۸۹۳) سنەسنده خارجيه نظارتنه انتساب ايتمشدر.

۱۸۹٤ سنەسنده ديپلوماسى امتحانى ويرەرك بلا معاش سفارت كاتبى صفتيله پارسه كوندرلمش و ۱۸۹٥ سنەسنده معاشلى سفارت كتابتنه، ۱۸۹۹ ده لوندره سفارتى مشاورلكنه تعيين اولنمشدر. ۱۹۰۲ سنەسنده ايكنجى صنف سفارت مشاورلكنه تعيين ايديلەرك بر سنه صوكرەده برنجى صنفه نقل اولنمش و ۱۹۰۳ سنەسنده پترسبورغه تعيين ايدلمشدر. مشار اليه ايكى بچق سنه قونت ارنتالك معيتنده پترسبورغ سفارتنده قالدقدن صوكره قادرو خارجنه، ۱۹۰٦ سنەسنده پترسبورغ سفارتنه تعيين ايدلمشدر. بو مدت ظرفنده وظيفەسنى كمال دقتله ايفا ايلمش وبر چوق دوست قزانمغه موفق اولمشدر. ۱۹۱۱ سنەسنده قونت بروختولد كندى املاكنى اداره ايتمك اوزره مأموريتندن استعفا ايلمشدر.

قونت برختولد ۱۸٦۳ سنەسنده ويانەده تولد ايتمشدر. پدرى سابق مبعوثاندن قونت (سيغه سموند برختولد) ووالدەسى قونتس (ژوزەفين تراوترمانس دورف) ايدى.

روسيه چارى مشار اليهه، حين انفصالنده (آلكساندر نەفسكى) نشانى اهدا ايلمشدر. اوزماندن برى قونت برختولد گاه ويانەده وگاه بوهلاوده كائن شاتوسنده امرار اوقات ايلر ايدى.

(بوهلاو)، ۱۹۰۸ سنەسنده قونت ارنتال ايله وقوع بولان ملاقات اعتباريله تاريخى بر محلدر.

قونت برختولد كرك روسيه وكرك آوستريا خاندان ايمپراطوريلرى نزدنده حائز حرمت بر ذاتدر. دوم ايلى اصلاحاتى، آدرياتيك شمندوفرلرى ايله بوسنه ـ هرسكك الحاقى خصوصلرنده بيوك رول اوينامشدر.

كچن سنه مقتول موسيو استولپينك يرينه روسيه باش وكالتنه تعيين ايديلن سابق ماليه ناظرى موسيو قوقوزوف

خلاصه فرانسەنك آفريقادەكى حركاتندن ناخشنود وحركات سائرەسندن، كچن سنه ايچون، ممنونز. شوراسنى ذكر ايتمەدن كچمەيەلم كه فرانسه، ايتاليانك عثمانلى هلال احمر هيئتنى توقيف ايتمەسنه مقابل شدتله پروتستوده بولونارق هيئتمزى اسارتدن قورتاردى. بونى اساساً كندى حيثيتنى مدافعه، كندى بايراغى آلتنده سياحت ايدەن يولجيلرى محافظه قيديله ياپديسەده ايشدەينه بزم ايچون جالب شكران برقسم واردر.

فرانسه تونس حدودنده قواعد بى طرفى يى بزم سوقياتمز حقنده داها آز شدت وانصاف ايله تطبيق ايتسەيدى، كنديسنه البته متشكر اولوردق. فقط حال نقاهتده بولونان بو كونكى دولت عثمانيه داها ايسينى طلب ايدەمز. آتيده، قوتلننجه، انشاالله!..

٥ — روسيه ايله :

روسيه ايله كچن سنەكى مناسباتمزه فنا دينەمز. روسيه حكومتى، ياعصريده براعتيادك تأثيريله، ياخود باشقه اسبابدن طولايى كنج توركيه يه قارشى صميمى وكچمشلرى اونوتق اساسنه مستند بر سياست تعقيب ايدەميور. ودائما توركيەنك فوق سرنده بر مشئهٔ تهديد بولوندورمقدن ذوقياب اوليور. بو كون شو طرز سياست شمال قومشومزه طاتلى وغير قابل فراغ كلسەده، ايلەريده بر كون بهاليه اوطوزاجغى شبهەسزدر.

روسيه، كچن سنەنك بدايتنده، ماليسور مسئلەسنده بزه ناخوش بر وضع آلدى. دولت عثمانيه قاره طاغ حدودنده بونازك مسئله ايله مشغول ايكن بردنبره برخبر شايع اولدى. روسيه خارجيه ناظرينك درسعادت سفيرى موسيو چاريقوفه: «توركيەنك قاره طاغ حدودنده عسكر تحشيد ايتمەسى صلح ومسالمت ايچون برتهلكه اولديغندن اوراده جريان ايتمكده اولان احواله سرعتله نهايت ويرلمەسى» طرزنده باب عالى يه شديد المآل برنوطه تبليغ ايتمەسى ضمننده امر ويرديكى پترسبورغدن تلغرافله بيلديريليوردى. روسيەنك بلا سبب بويله عنيف بر حركته تشبثى هركسى شاشيرتدى، بركت ويرسين كه سفير موسيو چاريقوف جنابلرى باب عالى يه بومآلده برنوطه ويرمەيەرك پك دوستانه برطور ايله، توركيه وقاره طاغك حدودده متقابلاً عسكر تحشيد ايتمش اولمالرينك مؤدى اولابيلەجكى تهلكەلره باب عالينك نظر دقتنى نازكانه جلب ايتمكله اكتفا ايلەمش وبويلەجه بوحادثەده سفيرك طور دوستانەسيله قاپانمشدركه، قوتلى برروايته كوره توركيه حقنده صميميتى معروف اولان سفير چاريقوف حضرتلرينك خارجيه ناظرندن آلديغى امرى عينيله تبليغ ايلەمكى مناسب كورمەمەسى بالآخره كنديسنك انفصال آتيسنه سبب اولمشدر. روسيەنك بو نوطەسى، غريب بر حادثهٔ ناكهانى كبى ديللرده كزر ايكن، قاره طاغه قارشى آوستريا حكومتيده روسيەدن كرى قالمق ايستەمەيەرك اوده فرمدنبلات غزتەسيله بزه قارشى وصايتكارانه برمقاله نشر ايتمشدىكه بوندن دە بوقاريده بحث ايلەمشدك.

انکلتره حربیه ناظری لورد (هلدان) برلینی زیارت ایدرکن (صاغده لورد هلدان، صولده برادری پروفسور جون اسقوت هلدان) [معلوم اولدیغی اوزره لورد هلدان کچن سنه شباطده بردن بره برلینه کیده‌رك آلمان رجال حکومتیله کوروشمش وبوزیارتك ، ایکی مملکت آراسنده صوك زمانلرده کرکینلشه‌ن مناسبات سیاسیه‌نك اصلاحیله مسائل معلقه‌نك حل وتسویه‌سنه معطوف بولوندیغی ادعا ایدلمکده بولونمشدر .]

سنه اثناسنده روسیه ایله بینمزده جریان ایده‌ن مناسباتك اك مهم چیقیندی نقطه‌لری بونوطه مسئله‌سیله ، بوغازلر مسئله‌سی وایران حدودی مسائلی در. بوغازلر مسئله‌سی ، ایتالیانك چاناق قلعه بوغازینی کویا زورلامق ایچون آوروپا دولتلرینی طارتمق ایسته‌دیکی برصیراده اوته‌دن بریدن برتجربه بالونی کبی صالیویرلمش وحتی روسیه‌نك بوغازلرك روس دونانماسنه کشادی ضمننده شدید برنوطه ویره‌جکی شایع اولمش ایسه‌ده بالاخره بویله برشی اولمادیغی وسفیر چاریقوف حضرتلرینك ، هر ایکی طرف ایچون تهلکه‌لی اولاجق بویله برتشبثه کیریشمکدن امتناع ایتدیکی آکلاشلمشدر . فی الحقیقه روسیه بویله برتشبثه کیریشسه ، آرتق نه اولورسه اولسون اسکی دورك اعتیادات متذللانه‌سنه نهایت ویرمك ایسته‌ین کنج تورکیانك، معاهدات موجوده‌یه مغایر بو طلبی درحال رد ایده‌جکی و بونك اوزرینه روسیه‌نك یا عزت نفسنی فدا یاخود حرب ایتمك احتماللرندن برینی ترجیحه مجبور قالاجغی شبهه‌سزدی . برسفیرك دوستانه فقط عاقلانه حرکتی روسیه‌نك شو سرکشانه طورینك آچه‌جغی بو محاذیره میدان ویرمه‌مشدر .

ایران مسئله‌سی روسیه ایله آرامزده دائما بر وسیلهٔ اختلاف اوله‌جق کبی کورونیور. استقلالی آرتق سوزده قالمش اولان پریشان ایرانده روسیه‌نك وبونك عکس تأثیریله انکلتره‌نك یرلشمك ایسته‌مه‌لری، شیمدی‌یه قدر حدود شرقیه‌سنه امین اولان تورکیه‌یی بالطبع بی‌حضور وبونجه اندیشه‌لری آراسنده شرق حدودینه‌ده کوز آچمغه مجبور ایدیبور. روسیه کچن سنه، آشاغیده ایران فصلنده کوسته‌ره‌جکمز بربهانه‌ایله آذربایجانه عسکر ادخال ایتدی. بونك وزرینه بالضروره بزده‌بوش دورمادق، اوراده‌کی شهبندرخانه‌لریمزك وحدودیمزك ، تبعه‌مزك محافظه‌سی ایچون برآز عسکر اقامه ایتدك . بوعسکرك بردیکر سبب اقامه‌سی‌ده ایران داخلنده‌کی شورش ونفاقك بزم مملکتمزه عدم سرایتنی ، کوچبه عشائرك برطرفدن اوبرطرفه عدم مرورینی تأمین ایتمك وبرده ایران ایله منازع فیه ودردست تذکر بولنان حدود مسائلنده حقوقمزی محافظه‌یه

اسرار انکیز برملاقات : مخلوع قرال دون مانوئل دون میکل ایله ملاقات ایچون دووره واصل اولور .

غریب برملاقات

کچن قیش لیزبونده قاریشیقلقلر وقوع بولدیغی برصیراده ، دیکر طرفدن ، دووره‌ده اسکی خاندان قرالی اعضاسندن اولوب ادعای سلطنت ایدن دون میکل دوبراغانس ایله قرال سابق مانوئه‌ل ملاقات ایتمشلردر . کچن شباطده وقوع بولان بو ملاقاتك پورتکیز حرکت ارتجاعیه‌سی رئیسی یوز باشی « پایواقوچه یرو » طرفندن ترتیب اولندیغی ظن اولونیور. اوکون صباحلین پوسته واپوریله قاله‌دن کلمش اولان دون میکل پاپا اولارق « لورد هارده‌ن اوتل » ه کیتمش وساعت درتده دون مانوئل ده اوکا التحاق ایده‌رك ایکی پرنس اوفاق بر اوطه‌ده اجرای ملاقات ایتمشلردر. پرنسلرك عزیمتندن صوکرا اوطه‌ده ایکی یاقیلمش موم ، ییرتیلمش ویا بوروشدیرلمش مسوده کاغدی ، طبیعی کیزلی بر مقاوله‌نامه آلتنه آتیلمش ایکی امضا نشانه‌سنی حاوی بردفتر بولونمشدر . بو مقاوله‌نامه‌نك دون میکلك ادعای سلطنتدن فراغتنه دائر اولدیغی محقق کبیدر. لیزبونده‌کی قاریشیقلقلر اثناسنده خاندان قرالی آراسنده‌کی منافرتك بوصورتله رفع وازاله ایدلمش و برصورت حل بولونمش اولماسی غایت معنیداردر .

چالیشمقدر . ایشته روسیه بوحرکت مشروعه‌مزی ، انقراضه آماده ایرانك برقسم اراضیسنی اله کچیرمك ایسته‌دیکمزه حمل ایدییور ، یاخودکه اویله وروغمك ایسته‌یور. وبوندن ناشی انظار حدتنی اوستمزده کزدیرییور . هرحالده قومشومزك بزه قارشی منصفانه واسکی خاطرات جدالی تازه‌له‌مه‌یه‌جك بر سیاست تعقیب ایتمه‌سی موافق اولور صانیرز .

روسیه ، اسکیدن بری کندیسنی تورکیه‌نك وصیسی وعادتا زبانیسی کبی تلقی ایتمکه آلیشمش ؛ بوندن واز کچه‌مه‌یور ، حتی کندی احوال داخلیه‌سنك غایت محتاج اصلاح اولدیغی ، کچن سنه ایچنده رئیس وکلاسنك بر قومیته‌جی طرفندن اولدیرلدیکنی ، مملکتی داخلنده حرکات اختلالیه‌نك توسعنی کوز اوکنه آلمایور ، مثلا ایتالیا محاربه‌سی مناسبتیله توسط ایتمکه قالقیور ، حتی ایتالیا ایله روسیه‌نك تورکیایه قارشی قارشی مشترکاً حرکت ایده‌جکلری، بریسی چناق قلعه‌یی وبریسی قاره‌ده کیز بوغازینی زورلایه‌جقلری سویله‌نیور. شیمدی‌یه قدر روسیه‌نك طرابلس غرب مسئله‌سنده تشبثات توسطکارانه‌سی یالکز سوزدن ونامو‌سلی بر ألچی موقعندن عبارت قالدیسه‌ده شباطك صوك کونلرنده قفقاسیه‌ده عسکر طوپلامغه باشلادیغی ایشیدیلیور.

وبو خبر تحقق ایدییور . روسیه بو نا بمحل، صلح ومسالمت عالم ایچون جداً موجب اندیشه حرکتنی تأویل ایتمك اوزره ، ایرانه قفقاسیه‌دن سوق ایتدیکی عسکرك یرینی طولدیرمق مجبوریتیله اورایه عسکر کوندردیکنی سویله‌یورسه‌ده کرك سوقیاتك درجهٔ واسعه‌سی وکرك روسیه‌نك ایتالیا ایله مشترکاً تورکیایی صلحه اجبار ایده‌جکلری وروسیه‌نك بوغازلر مسئله‌سنی تازه‌له‌یه‌رك استفاده‌یه چالیشه‌جنی خبرلری ، روسیه‌نك اوئم التدار تأویلندن داها موافق وحالی مفسر کورونیور .

تحشیدات عسکریه‌یه صیوك برحادثه‌یی‌ده علاوه ایتمه‌لیدر . اوده روسیه‌نك درسعادتده عثمانلی محبلکیله مشهور سفیری موسیو چاریقوفك بردنبره کری چاغیرلماسیدر. بوکا ظاهراً هیچ بر سبب کوستریله‌مه‌یور . الك طوغری سبب ، موسیو چاریقوفك ، خارجیه ناظری موسیو سازانوفك فکری خلافنه تورکیه‌یه قارشی مصلحانه بر سیاست تعقیب ایتمه‌سی، بالقان اقوامنی تورکیه‌نك زیر ریاستنده برهیئت اتحادیه حالنده تألیفه چالیشماسی‌وصوکره کرك مالیسور، کرك بوغازلر مسائلنده پترسبورغدن آلدیغی شدیداوامری باب‌عالی‌یه تخفیف ایده‌رك تبلیغ ایتمه‌سی خصوصاتی اولسه کرك . هرحالده موسیوچاریقوفك بردنبره تبدیلی وصوکره قفقاسیه حدودینه عسکر تحشیدی تورکیه ـ روسیه مناسباتنده ایی علامتلر ده‌کیلدر . وروسیه‌نك اعلان حریتدن بری کوسته‌ردیکی، صمیمیتی‌ده‌کیلسه‌بیله، معاملهٔ ملاءمتکارانه‌یی چوق کوروب یکیدن اسکی متعصب روسیه کبی حرکت ایتمك ایسته‌دیکنه حمل کیفیت ایدنلر غالبا یا کیلمایورلر . نیته‌کیم کچن سنه‌کی سالنامه‌مزده بزده بویله بر تخمینده بولونمشدق ؛ کذار ایده‌ن بر سنه مع‌التأسف سوزومزی تکذیب یرینه تأیید ایتدی .

روسیه ایله جریان ایده‌ن مناسباتمز فصلنه خاتمه اوله‌رق روسیه بحریه نظارتنك تشبثیله دوما مجلسنك ٥٠٠ وکسور میلیونلق بربحریه بودجه‌سی قبول ایتدیکنی . بونك « چوشیما » ده محو اولان روسیه دونانماسنی احیاایله برابر تورکیه‌یه‌قارشی قاره ‌ده‌کیزده برقاچ دیره‌دنوت وجوده کتیرمك املیله یاپیلدیغنی قید ایتمه‌لی‌یز .

٦ — ایتالیا ایله :

طرابلس غرب محاربه‌سی

ایتالیا ایله مناسباتمز حقنده کچن سنه‌کی سالنامه‌مزده سرد ایتدیکمز مطالعات بدبینانه ، مع‌التأسف آلتی آیلق مدت ظرفنده تماميله ساحهٔ حقیقته چیقدی . ذاتاً تهلکه‌یی اولدن کورمه‌مك قابل ده‌کیلدی . ایتالیانك طرابلس‌غرب اوزرینه آچیلمش ، حرصدن دونه‌ن‌کوزلری‌ایرکچ برحرکت مجنونانه‌ده‌بولوناجغنی، یاقانلره ، آکلامق ایسته‌ینلره ، آکلاتوب طوریپوردی .

فی‌الحقیقه ایتالیا طرابلس غربه هجوم ایتدی ؛ بلاسبب ، تاریخ مدنیتده کورولمه‌مش برطرزده ، ادنا بربهانه بیله موجود اولمادن هجوم ایتدی ، وبوتون دنیانك لعن ونفرینی « آبروز » طاغلری شقیسنه توجه ایله‌دی . آوروپانك بوآچ میراث‌یدیسی طرابلس‌غربی برچیکنه‌یشده طرق هضمیه‌یه ایندیره‌جکنی صانیوردی ؛ اکن اویله نامسبوق برعجله ایله صالدیردی‌که آغزنده دیشلری قیرلدی ، کوزلری طیشاری فیرلادی، کندیسنه ترباصدی والآن بوغازینه طیقانان بودیکنلی لقمه‌یی ایندیرمك‌ایچون برپیالهٔ صلح صوناجق دوست ألی آرییور ؛ وبولامایور؛ کندیسنی ایلری صالدیرمش اولان دوستلری‌ده ، بیچاره عجمی حقه‌بازك بوسرت‌جویز بوغازنده قالارق ، قیوراعاسنه کوله کوله قیریلیورلر .

ایلك حملهٔ شدیده ایله صوکره‌کی بوبیتابی وپیچ وتاب آراسنده‌کی فرق غریب ، زمینك جدیتیله غیر متناسب شوبرایکی سطری یازدیردی ؛ لکن بزبووادیده اوزانه‌جق ده‌کیلز، مزاح غزته‌لری ایتالیایی ایجاب ایتدیکی قدر تزذیل ایتدیلر، تاریخ ده اوآغیر باشلی حکمنی ویره‌جك . بزه بوراده دوشه‌ن یالکز صحیفه‌لریمزك مساعده‌سی درجه‌سنده کذارش وقائعی حکایه وتدقیق ایتمکدر .

ایتالیانك طرابلس غربده اوته‌دن بری کوزی واردر . وثائق قسممزده نشر اولونان وتا ١٨٩٠ تاریخنه عائد بولونان متوفی قریسپی‌نك خاطراتی‌ده بونی کوسته‌ریر . نیته‌کیم بزده کچن سنه سالنامه‌مزده بوندن بحث ایله‌مش و « آتش صاچاغی صارمادن باشمزك چاره‌سنه باقالم ! » دیمشدك . بوکون حقیقته منقلب اولماسه‌یدی پك زیاده بزی ممنون ایده‌جك اولان بوسوزلرده کوسته‌ریرکه ایتالیانك ایلك فرصتده طرابلس غربی قبضهٔ تسخیره کچیره‌حکنی کسدیرمك کوچ برشی ده‌کیلدی . حالبوکه مع‌التأسف ابراهیم حقی پاشا قابینه‌سی ، تا طوپ پاطلایخه‌یه قدر آکلامامازلقدن کلدی .

ایتالیانك نه‌صورت ونه‌وسائطله اعلان حرب‌ایتدیکی معلومدر. ایتالیا ترقیات داخلیه‌سنی اولدقجه‌استکمال ایتمش‌وآتیده‌دیکر بویوك آوروپادولتلری کبی مستملکات‌صاحبی، قوی ومحتشم اولمی ذهننه قویمش‌اولدیغی ایچون‌حبشستانده عقیم قالان‌فتوحات ومستملکات‌سیاستنی‌ـ الك‌مساعد برموقع اولمق اوزره کندیسنه کوسته‌ریلن ـ طرابلس غربده تطبیق ایله‌مك ایسته‌یوردی . وبوراسی ایتالیا ایچون عادتا بر « ارض موعود » ایدی . زیرا دور سابقك صوك سنه‌لرنده فرانسه ایله انکلتره شمالی آفریقانك تقسیمنه و بحر سفید موازنه‌سنه دائر بینلرنده برمقاوله عقد ایتدکلری زمان صیزلانان ایتالیایه‌ده بر حصه آییرمغی دوشونمشلر ووقت مرهونی حلولنده طرابلس غربك ایتالیا طرفندن بیچ‌غصبه کچیرله‌سنه سس چیقارمامغی تعهد ایله‌مشلردی . بو وقت مرهونده ایتالیانك فکرنجه شو صورتله حلول ایتدی :

آلمانیا ـ آشاغیده فاس مسئله‌سنده حکایه ایده‌جکمز وجهله ـ فاس امورینه قاریشدی ، فرانسه ایله قارشی قارشی‌یه پك عنیف اشمئزازلر کوسته‌ردیلر ؛ نهایت ایش مذاکره وادیسنه دوکولدی وفرانسه‌نك فاسده سربست قالارق بوتون شمالی آفریقایه صاحب وبحر سفیده‌ده طبیعتیله حاکم اولاجغی آکلاشیلدی . بواثناده ایتالیان غزته‌لری بحر سفید موازنه‌سنك بوزولاجغندن اندیشه‌کارانه بحث ایدییورلر . فاس مقاوله‌سندن ایتالیایه پای چیقارلمادیغی ایچون ، فرانسه و آلمانیانك ، دها دوغروسی دول معظمه‌نك ، ایتالیایه بحر سفید موازنه‌سی نامنه بر تعویض اوله‌رق طرابلس غربی ویرمه‌لری لزومنی فریادلرله اورتایه سوریپورلردی . بو نشریات پك آز زمان ظرفنده ایتالیا افکار عمومیه‌سنی تحریك ایتدی .. ایتالیانك، وقتیله انکلتره وفرانسه‌دن ذاتاً بو مساعده‌یی آلمش اولدیغی میدانه چیقاریلدی ، « ارض موعوده ! طرابلس غربه ! » سوزلری ایتالیاده باشدن باشه چینلامغه ، قولاقلر کیناره‌سی یرینه عسکر بورولری ایسته‌مکه باشلادی ... بویله برسیل‌جاری‌اوکنده ایتالیا ریاست وکلاسنی اشغال‌ایده‌ن شهرت‌جولر ، موسیو جیولیتی وخارجیه‌ناظری سان‌جولیانو جنابلری آرتق‌طورمازلردی؛ طرابلس‌غرب یاقینده، استحکامسز، عسکرسز، تورکیه ایله اتصالسز ، بوم بوش طوریپوردی . اورایی آلمق ایچون ال اوزاتمق کافی ایدی . باخصوص بوفوت ایدیله‌جك برفرصت ده‌کیلدی . یارین کنج تورکیا قوتله‌نیر ، قوهٔ بحریه‌سی آرتار ، طرابلس غربله مواصله‌سنی تأمین ایده‌ر، صوکره طرابلس‌غربده یکی‌باشلانان‌تشکیلات داخلیهٔ عسکریه کوکله‌شیر. طرابلس غرب ضبط ایدلمه‌ز برحاله کلیر، وبلکه شیمدی بالضروره مشغول ومساعد بولنان فرانسه ایله انکلتره‌ده بوکا مساعده ایتمزلر... ایشته بوسببله‌ده ده‌میری‌طاونده دوکه‌لی، طرابلس غربی ضبط ایله‌مه‌لی!... ایتالیان قابینه‌سنك بوحکم وقراری هرطرفده منعکس بولدی، تکمیل ایتالیانك ایلری کلن رجالی بوبابده حکومتله هم‌فکر ایدیلر . آرتق قرار ویرلمش ، اوردو ودونانما حاضرلانمغه‌باشلامش، نیم رسمی غزته‌لرك اغفالکار وساکت لساننده باشقه ، دیکر بوتون‌غزته‌لر بیك تورلو حرب‌شایعه‌لری نشرایتمکده بولونمشلردی. غریبی‌شوراسی‌که ایش بودرجه حرارتلنمزدن برقاچ کون اول ، برایندن آلمانیا مانوره‌لرندن عودت ایتمکده اولان‌ولیعهد یوسف عزالدین افندی حضرتلری « برای تأیید مخالصت » ایتالیایه‌ده اوغرامش، حسن قبول کورمشدی. یعنی غیررسمی ایتالیانك بوقدر پاتیردیلرینه رغماً، رسمی ایتالیا بوتون دقتیله سکوتی ، نیتنی کیزله‌یور ، حتی نیم رسمی صورتده ولوله آلود نشریاتی تکذیب ایله‌یور ، بزه دوستلقندن بیله بحث‌ایدیپوردی ...

حربیه ناظری پاولو سپینغاوری

خارجیه ناظری سان جولیانو

عالم مدنیت نظرنده غصب و وحشتله متهم ایتالیانك ناظرلرندن و طرابلس غرب فجیعهٔ مدنیه‌سنك بادیلرندن

بو صیراده بز نه یاپیوردق، یوقاریده بالمناسبه سویله‌دیكمز وجهله ایتالیانك طرابلس غرب حقنده‌كی آمالی، كوزه باته‌جق درجه‌ده علامات كوسته‌ریوردی. بوندن باشقه فرانسه ایله آلمانیا بیننده تحدث ایدن فاس مسئله‌سی، ایتالیانك او آمالی او قدر غیجیقلامش ایدی كه بونی آكلامق ایچون بویوك بر وقوفه و بویوك بر ذكایه احتیاج یوقدی. نیته‌كیم تموز و آغستوس آیلری ظرفنده، ایتالیا هنوز آچیقدن آچیغه خطوه انداز اولمغه جسارت ایده‌مدیكی بر صیراده، عثمانلی مطبوعاتنده طرابلس غرب مسئله‌سی حقنده بعض مقاله‌لر كورولدی؛ طرابلس غربك مدافعه‌سی علی العجله استكمال ایدلك لزومی حكومته توصیه و احساس ایدلدی ... لكن حقی پاشا قابینه‌سی، - حقی پاشانك روما سفارتنده بولنماسی حسبیله ایتالیا پولتیقه‌سنه هركسدن زیاده واقف اولمق لازم كلیر ایكن - تحف بر سرین قانلیلمله جریان احواله اصلا مداخله ایتمه‌یور، ایتالیانك آمال قدیمه‌سنی بردن بره اورتایه قویامایه‌جغنه كووه‌نیور، مدنی آوروپانك حقوق دولته دایانیور، و رسمی ایتالیانك اغفالات صلحپرورانه‌سنه كوكل باغلایوردی ... حتی ایش آرتق چیغیرندن چیقوبده ایتالیان فابریقه و ترسانه‌لرنده، لیمانلرنده بر حمای استحضارات باشلادیغی صیراده دخی باب عالی آنجق اسلحه و مهمات حموله‌سیله « درنه » واپورینی طرابلس غربه كوندرمش، باشقه هیچ، هیچ، هیچ برشی یاپمامشدر. حال بوكه اعلان حربدن اوچ درت كون مقدم حلول ایدن عید فطر هركسه زهر اولمشدی. آرتق ایتالیانك طرابلس غربه تجاوزی بر امر محقق شكلنی آلمشدی. لكن هیهات! حقی پاشا قابینه‌سی، آرتق پك كچ، اویقوسندن اویانه‌دق، سرسم حركتلرله اویانه بویانه دونیور، ینه هیچ برشی یاپامایوردی. حال بوكه شو صوك بر هفته قدر مدت ظرفنده بر قاچ ایش كورمك پك اعلا قابلدی. طرابلس غرب استانبوله ١٠٠٠ میل قدر اولدیغندن، دونانما جمعیتی و حربیه نظارتی طرفندن یكی آلنان سریع نقلیه واپورلری عسكر و ارزاق و مهمات ایله طولدورولوب كیزلیجه و سریعاً طرابلس غربه سوق اولونا بیلیر و بونلر ٧٠-٨٠ ساعت قدر برزمان ظرفنده اورایه وارابیلردی. بونك غایت قابل اجرا اولدیغی بالآخره آكلاشیلدی. چونكه هنوز ایتالیا دونانماسی طرابلس غربك او واسع ساحلنی آبلوقه ایتمه‌مشدی. اویقوده ایكن « یانغین وار! » خبریله اویانان بر أو صاحبی كبی باب عالی‌ده تلاشلانیور، فقط بكون اعتباریله هیچ برشی كورمه‌یوردی. ایتالیا باب عالی‌یه اعلان حربدن ٦ كون اول بر نوطه ویرمش، شو صیراده طرابلس غربده ایتالیانلر علیهنه تحریكات موجود اولدیغی اساس بی ادعاسنی اوكه سوره‌رك، اورایه مهمات و عسكر طولی واپورلرك سوق غلیان تعصبی موجب اوله‌جغنی و بووده اوراده‌كی ایتالیان تبعه‌سنی

تهلكه‌یه دوشوره‌جكی جهتله بویله شیلردن صرف نظر ایدلمه‌سنی آكلاتمشدی. ایشته باب عالی بو تهدیده پابوج براقدی. جرأتكار و فعال بر حكومت ایسه اوچ درت سریع واپوری طرابلس غرب ساحللرینه دوكه بیلیردی ...

طرابلس غرب فجیعه‌سی بادیلرندن
ایتالیا رئیس وكلاسی جیووانی جیولیتی

حقی پاشا قابینه‌سنك رخاوتی، سرسملكی، بر ایتالیان اولتیماتومی ایله نهایت بولدی. ایتالیا، وثائق قسممزده محرر نوطه‌سنده، طرابلس غربك توركیه طرفندن سنه‌لردن بری اعمار ایدیله‌مدیكندن و ایتالیانك اورایه نفوذ و حلولنه ممانعت ایدلدیكندن بحث ایله ایتالیاجه وظائف تمدینیه و عمرانپرورانه ایفا اولونمق اوزره قطعهٔ مذكوره‌نك درحال عساكر عثمانیه‌دن تخلیه‌سی و ٢٤ ساعت ظرفنده جواب قطعی اعطاسی لزومنی بیلدیریوردی. بو غریب اولتیماتوم، استانبولده بر بومبادن داها شدید بر طراقه ایله پاتلادی؛ هركس بربرینه كیردی.

بو بر غریب اولتیماتومدی. چونكه اعلان حرب ایچون هیچ بر سبب مادی و حقوقی‌یی احتوا ایتمه‌یوردی. ذاتاً حقی پاشا قابینه‌سی، اعلان حرب وقوعندن مقدم، آرتق ایتالیانك حاضرلغی كوزه باتدیغی صیرالرده، اعلان حرب ایچون دولت مذكوره‌یه بهانه ویرمه‌مكه چالیشیور، ایتالیانك، نه اولورسه اولسون، داخل ممالك عثمانیه‌ده بر تحریك ایله مثلا بر ایتالیان قونسولوسنی قتل ویا ایتالیان بایراغنی تحقیر ایتدیرمك كبی بر بهانه احداثنه لزوم كوره‌جكنی ظن ایله‌یوردی. حالبوكه ایتالیا پك جرأتكار ایمش. اعلان حرب ایچون یا بویله بر بهانه‌یه لزوم كورمیه‌جك قدر آوروپا دولتلرینه قارشی موقع عهدی و ائتلافیدینی، بزه قارشی‌ده موقع عسكریسنی امین و غالب كوریوردی. یاخود كه اویله بر بهانه احداثنه چوق چالیشدیسه‌ده، دشمنه بر بهانه ویرمه‌مك ایچون جداً غیرت كوسته‌رن حمیت عثمانیه اونك مساعیسنی عقیم براقدی؛ ایتالیان قابینه‌سی ایسه چوق بكلیه‌مزدی. ایشته ارض موعود اوراده طوریوردی؛ كیدوب النی اوزاتمق و مفلس توركلرك یلیسنی پیریتسنی طیشاری آتمق كافی ایدی ...

دیدیكمز كبی اولتیماتوم استانبولده پك شدید حدتلر، هیجانلر اویاندیردی. حقی پاشا قابینه‌سی كیجه صباحه قدر سرایده اجتماع ایده‌رك بو اولتیماتومه متذللانه بر جواب حاضرلادی. بونكله ایتالیایه: « آمان طوریكز! نه ایسترسه‌كز سویله‌یك، پازارلغه كیریشه‌لم! » دنیوردی. حال بوكه داها بو جواب نوطه‌سنك مدت تبلیغی اولان ٢٤ ساعت بیتمه‌دن برایكی ساعت مقدم، درسعادت ایتالیان سفارتخانه‌سی اعلان حرب نوطه‌سنی تبلیغ ایله‌دی ... حقی پاشا قابینه‌سی‌ده دوشدی. استانبول حدت، و شدت ایچنده چالقانیور، هركس بو كوز كوره وقوعه كلن حقسز تجاوزدن كیمك مسئول طوتیلاجغنی صوریوردی. و طرابلس غربده اسباب مدافعه‌نامنه نه عسكر، نه طوپ، نه مهمات و ارزاق بولونمادیغنی اوكره‌نه‌رك بو قدر قولایلقله او قدر بویوك بر قطعه‌نك قاپدیرلماسی غفلتنه قارشی الك شدید صورتده انفعال ایله‌یور؛ حقی پاشا قابینه‌سنك دیوان عالی‌یه سوقنی ایسته‌یوردی. كذلك موقعمز صوك درجه نازكدی. بو نا كهانی ایتالیا تجاوزینی عجبا داها نه كبی تجاوزلر تعقیب ایده‌جكدی؟ توركیه بر مقاسمه‌یه اوغرادلمق دولتلرجه مقرر می ایدی؟..

بو غلیان افكار و ظلمت شئون آراسنده مجلس مبعوثان میعادندن بر آی اول طوپلاندی. و یوقاریده وثائق قسممزده كوروله‌جكی اوزره، طرابلس غرب مبعوثلری مدلل و مفصل بر تقریر ایله حقی پاشا قابینه‌سنك دیوان عالی‌یه سوقنی طلب ایله‌دیلر. حال بوكه نه غریبدر! بو تقریر ایله اتهام اولنان حقی پاشانك رفقاسندن بر قسمنی سعید پاشا حضرتلری قابینه‌لرنده آلیقوعشلر و مجلس مبعوثانك بوكا اعتراض ایتمه‌سنه قارشی‌ده، مصرانه،

دیدکلرینی یاپمشلردی ... خلقك شدید بر اتهامی آلتنده قالان ومملکتی تهلکهٔ حربه آتان بر قابینه اعضاسنك موقعلرنده ابقاسی ، یالکز بزم مملکت مشروطیتنده کورولور .

بزم بوراده حقی پاشا قابینه‌سنك خطالرینی تعداده یریمز مساعد دکل. وثائق قسممزده کی آنف الذکر تقریر بو بابده ایضاحات کافیه‌یی مدللاً حاویدر . بوراده یالکز شونی سویله‌یه‌لم که حقی پاشا قابینه‌سی آکلاشیلماز بر غفلتله، عبدالحمیدك بیله دائما دقت ایتدیکی طرابلس غرب کبی بر قطعه‌دن بر مقدار عسکری چکه‌رك یمنه کوندرمش ، اونلرك یرینی دولدورمامشدی . حال بوکه طرابلس غربده تام بر فرقه یعنی ۱۵ - ۲۰ بیك عسکریمز اولسه‌یدی ایتالیا یرندن بیله قیمیلدایامازدی . بو خطادن باشقه . ایکی سنه‌در قحط ایچنده بووارلانان طرابلس غرب ایچون مجلس مبعوثان تخصیصات قبول ایتمش ایکن ارزاق کوندرلمه‌مشدی ؛ طرابلس غربده نه عسکری بر باش قوماندان ، نه والی یوقدی . ایکیسی ده معزول ایدیلر . کافی طوپ ، جبخانه‌ده بولونمایوردی . قوجه بر قطعه‌ده ۳ - ٤ بیك عثمانلی عسکری واردی . صوکره‌ده ایلك حمله‌ده دشمنه هدف اولاجق ، هنوز فقدان حالنده بولنان ، دونانمامز بیروت صولرنده مستریح وبی خبر طولاشیوردی ..

حقی پاشا قابینه‌سی علیهنده‌کی تقریر ایله وثائق مجلس مبعوثانجه، ایکنجی شعبهٔ مبعوثان طرفندن تدقیق ایتدیرلمکه باشلاندی . ومذکور قابینه‌نك دیوان عالی‌یه سوقی مسئله‌سی خیلی ایلری کوتورلدی . لکن آشاغیده کوروله‌جکی اوزره ، مجلس مبعوثانك طاغیدلماسی بو ایشلری کله‌جك هیئت مبعوثانك اجتماعنه قدر معطل براقدی .

ایتالیانك بزه اعلان حرب ایتمه‌سی ، جداً هیچ کورولمه‌مش بر طرزده ایدی ؛ نه الده ممسك اولاجق بر سبب واردی ، نه‌ده ایتالیا حقوق دوله موافق بر صورتده اعلان حرب ایتمشیدی . فی الحقیقه اعلان حرب نوطه‌سنك باب عالی‌یه تبلیغندن برقاچ ساعت مقدم، پروزه ساحللرنده قرالك عموجه‌سی « دوق ده زابروز »ك قوماندا‌سی آلتنده‌کی قوجه ایتالیان فیلوسی، هرشیدن بی خبر ایکی کوچوك عثمانلی طورپیدوسنه هجوم واونلرك قهرمانانه مدافعه‌سنه رغماً بیچاره‌لری مدهش قوتی آلتنده اوتانمادن غرق ایدیوردی . بویله‌جه ایلك تورك قانی آدریاتیق دکزینك ماوی صولرینه آقمشدی ..

استانبولده ایلك هیجانك زوالیله برابر ، هرکس ایتالیانك بو قدر جسارتی نصل بولدیغنی آراشدیریوردی . اوزمان بعضیلری ، بوکا سبب انکلتره‌نك لهنده بر پولتیقه تعقیب ایتمه‌مکلکمزدر وشو حال انکلتره‌نك بر درسیدر ، دیدیلر ؛ بعضیلری‌ده ایشی آلمانیانك منفعت پرستلکنه حمل ایدیورلر و فاس مسئله‌سی مناسبتیله ، ایتالیایی طرابلس غربله اطماع ایتدیکندن بحث ایله‌یورلردی . ایشك طوغریسی شو ایدی که دور سابقده بز اویور ایکن ، دور مشروطیتده‌ده داها یوللرمزی تعیین ایده‌مه‌مش ایکن ، دولتلر بیننده بحر سفید موازنه‌سی مسئله‌سی حل ایدلمش ، ایتالیایه وقت مناسبنده طرابلس غربی آلماسی لزومی کوسترلمش ایدی . اوندن صوکراده آلمانیا، بالطبع بزدن زیاده منفعتنی دوشونه‌رك، فاس مسئله‌سنده مذاکرات ایله اویوشورکن، اوبر طرفدن صیزلانان ایتالیایه طرابلس غربی اشارت ایتمشدی . بناءً علیه حقی پاشا قابینه‌سی « ایتالیا بزه نه‌دن اعلان حرب ایتدی ؟ » دیه اصلا اتهام اولوناماز . بو چوقدن حاضرلانمش وزمان تطبیقنی بکله‌ین بر پلان ایدی . یالکز حقی پاشا قابینه‌سی « نه‌دن ایتالیایه فرصت مناسبه ویردیکز ؟ » دیه پك اعلا اتهام اولونا بیلیر ، چونکه طرابلس غرب مدافعه‌سز ترك ایدلمه‌سه ایدی ایتالیا یرندن قیمیلدانامازدی ... بو مناسبتله خاطریمزه کلن برشیئی ده سویلیه‌لم : حقی پاشا قابینه‌سنك جبانتی و شاشقینلغی او درجه‌ده ایدی که ایتالیانك طرابلس غربك تخلیه‌سی وکندیسنه تسلیمی لزومنه دائر ویردیکی نوطه اوزرینه ، طرابلس غربه چکیلن بر تلغرافنامه ایله « شاید ایتالیانلر تجاوز ایدرسه ، دشمنه بر بهانه ویرلمه‌مش اولمق اوزره ، مقابله ایدله‌یه‌رك شهرك موقتاً تخلیه‌سی » یولنده امر ویرلمشدی . . . بوندن حقی پاشا قابینه‌سنك مملکته اهانتی ده‌کیل ، فقط حالا برچارهٔ حالدن امیدوار اولمق غفلتی آکلاشیلیر .

ایرانده‌کی اجراآتی ، روسیه طرفندن اختلافه بهانه طوتولارق کندیسی طرد ایتدیریلن ایران مالیه مشاوری آمریقالی مستر شوستر

ایتالیا طرابلس غربه قولایجه عسکرینی چیقاردی . او طرابلس غربه که ذاتاً اوراسی سنه‌لردن بری قاریش قاریش تدقیق ایتمش ، اولچمشدی . اعلان حربه قدر هر بری بر فابریقه‌تور ، بر قصاب ، بر بقال ، بر طبیب اولان بر طاقم ایتالیانلر اعلان حربی متعاقب عسکری اونیفورمالرینی کیمشلر و شیمدی‌یه قدر کندیلرینك ظاهری کسوه‌لر آلتنده نصل بر خدمت ایفا ایتدکلرینی کوسترمشلردی . ایتالیا هیچ اندیشه‌ناك ده کیلدی ، هر شیئی اولدن حاضرلامشدی . علی الخصوص عربلر ایتالیانلری ایسته‌یورلر ، تورکلردن کندیلرینك قورتارلمالرینی طلب ایله‌یورلردی ؟! . طرابلس غربی ۲۵ بیك عسکرله آلیویره‌جکلرینی ایتالیانلر غزته‌لری اعلان ایله‌یورلر . ایتالیانك ساده بر تنزه عسکری اجرا ایله‌یه‌جکنی سویله‌یورلردی . حال بوکه داها ایلك آدیمده ایشك مشکلاتی میدانه چیقدی . ایتالیانلر طرابلس، خمس، درنه، بنغازی ، طوبروق کبی مواقع ساحلیه‌یه اپی مشکلاتله عسکر چیقاردیلر واوندن صوکره بر آدیم ایلری کیده‌مه‌دیلر . استانبولك شاشقین اوامرندن متحیر وپریشان اولان اوراده‌کی عسکرلریمزده ، اطرافدن یتیشن اصحاب حمیتك، جسور ومتفنن ضابطلریمزك همتلریله کندیلرینی درحال طوپلایه‌رق، غلیان ایدن یرلی اهالی ایله برلکده شدید بر مدافعه‌یه قویولدیلر . بو مدافعه کوندن کونه کسب انتظام وشدت ایتدی . وهرکس بیلیر که اکر ایتالیانك سفائن حربیه‌سی اولماسه‌یدی ایتالیانلر چوقدن ساحلده‌کی او دار یرلرنده‌ده بارینامازلر ، دکیزه دوکولورلردی . حربك جهت عسکریه‌سنی تشریح کله‌جك سنه‌کی نسخه‌مزده سال عسکری قسممزه عائد اولدیغندن بوراده اوکا کیریشمیورز .

اعلان حربدن صوکره ظهور ایدن صفحات سیاسیه‌نك اك مهمی افرنجی تشرین ثانی بدایتلرنده بر امرنامهٔ قرالی « طرابلس وبنغازی قطعه‌لرینی قطعیاً وبلا رد ونقض تماماً وصورت مطلقه‌ده ایتالیا قرالیتی تحت حاکمیتنه وضع ایله‌مش اولماسی »در. ایتالیانك بو قراری هر طرفده تکرار حیرتی اویاندیردی . چونکه ایتالیا هنوز ساحلدن آنجق برقاچ کیلومترو ایلریله‌مشدی . اوزرینه کوچلکله آیاق باصدیغی بر قطعه‌یی بر امرنامه ایله قطعیاً الحاق ایتمك آنجق جیولیتی وسان جولیانونك خاطرندن کچه‌بیلیردی . فی الحقیقه اونلر ایشك مشکلاتنی کوره‌رك، ایتالیایی آرتق دونولمز بر ناموس وشرف مسئله‌سی مواجهه‌سنده وتورکیایی‌ده بر امر واقع قارشیسنده براقق ، بویله‌جه اسکیسی کبی قولایجه قابل حل کورونمه‌ین مسئله‌یی حل ایتدیرمك ایسته‌یورلردی ... لکن بو غریب الحاق بیاننامه‌سنی ، نه دولتلر تصدیق ایتدیلر ، نه تورکیا بوندن متضرر اولدی . یالکز اخیراً ایتالیان مبعوثان واعیانی بویوك بر اکثریتله بو بیاننامه‌یی تصدیق وجیولیتی قابینه‌سنك بر چووال کناهنی بویونلرینه تعلیق ایتدیلر . شیمدی رسماً ، روما قابینه‌سنجه طرابلس غرب وبنغازی ایتالیانکدر . فقط حقیقتده جبین وخائن ایتالیان عسکرلری ایچین اوراسی آنجق بر مذبحه‌در .

ینه ایتالیان حربنك غرائبندندر که تورکیه اعلان حربی متعاقب ایتالیانلری اضرار ایده‌جك هر تورلو حرکاته تشبث ایتمکده حقوق دولجه صلاحیتدار ایکن، یالکز ایتالیانلر حقنده‌کی قاپیتولاسیونلرك الغاسنی

اعلان ایتمکله اکتفا ایده‌ره‌ك نه ایتالیان تبعه‌سنی طرد ونه‌ده مؤسساتنی سد ایتدی . سعید پاشا ، بزه
بر آز فضله وعجیب کورونن بر دوراندیشلکله ، ایتالیان تبعه‌سنی طرده یاناشمادی ؛ حقسز بر حرب مناسبتیله
لهمزه توجه ایدن آوروپا افکار عمومیه‌سنی غائب ایده‌رز دیوردی . حالبوکه ممالك عثمانیه‌ده مقیم واکثری
فقیر کروهندن ۸۰ ــ ۱۰۰ بیك قدر ایتالیان طرد اولونسه بونلر ایتالیاده حقسز بر حربه کیریشه‌نلر
اوزرنده دهشتلی بر تضییق اجرا ایده‌بیلیرلردی . یالکز ایتالیان اموالنه قارشی یوزده یوز کومروك
رسمی وضع اولوندی ، رسمی وبعض نیم رسمی ایتالیان مؤسسه‌لری قاپادلدی . صوکراده ایتالیا طرابلس
غربده موفقیتدن نومید قالارق کچن شباط ظرفنده بیروت لیماننی بومباردمان ایتمه‌سی اوزرینه . بیروت
وسوریه‌ده مقیم ایتالیانلره ۱۵ کون ظرفنده طرد اولوندیلر . حال بوکه باب عالی بونلره ۴۸ ساعتدن فضله
زمان براقامالی ایدی .

شو احوال کوسته‌ریورکه باب عالی بو حربده نهایت درجه ملایمانه وحقوق دوله رعایتکار طاورانمشدر .
حال بوکه طرابلس غربه مدنیت کوتوره‌جکلری سویله‌ین ایتالیانلر مدنی بر دولته هیچ یاقیشمایاجق بر
صورتده اعلان حرب ایتمکله برابر ایلك ایشلری ، طرابلس غرب واحه‌سنده ۴ ــ ۵ بیك بیکناه
یرلی‌یی قادین وچوجقلریله برابر قتل ایتمك اولدی . ذاتاً اعلان حربك طرز وقوعندن مغبر اولان اوروپا
بو حاللردن ایتالیادن نفرت ایتدی . وایتالیا الیوم نه یاپه‌جغنی شاشیرمش ، طرابلس غرب چوللرنده
ایلریله‌یه‌مز ، محو اولمغه محکوم ، هر کونکی ۲½ ــ ۳ میلیون فرانق تخمین ایدیلن دهشتلی بر مصرف آلتنده زبون
بونالیور . ایکیده برده زرهلیلرینی چاناق قلعه‌یه کوندرمك ، آطه‌لرده کیزنده بر حرکت بحریه یاپمق ایسته‌یور .
بو حرکتك تورکیه‌یه اصلا ضرر ویره‌میه‌جکندن صرف نظر ، طرابلس غربه ال اوزاتمه‌سنه مساعده ایتمش
اولان دولتلرده بوکا مساعده ایتمه‌یورلر . وساحهٔ حربك توسیعی علیهنده بولونیورلر . چونکه شدتله منفعتلرینه
طوقونیور . صوکره ایتالیانك تحریکیله اورتاده صلح شایعه‌لری دونیور . فقط تورکیه اساساً غالب اولدیغی
واصلا سببیت ویرمدیکی بو حربده صوکنه قدر مقاومت ایتمك ایسته‌یور ؛ اویله توسط وصلح شایعه‌لرینه
آلدیران یوق . دولتلرده بوقدر حقسز بر محاربه‌ده ایتالیانك بنه‌مه‌دیکی تورکیایی جبراً صلحه ارضا ایتمکله ،
بر کره منفعتٌ وبرده آتیده دولتلر بیننده سوء مثال اولور اندیشه‌سیله ، جسارت ایتمه‌یورلر . عالم اسلامك
بو حقسز حرب مناسبتیله کوسته‌ردیکی تظاهراتی‌ده حسابه قاتمالیدر . بر زماندر اویانمغه وبربرینه صوقولمغه
باشلایان مسلمانلر بو حرب مناسبتیله دنیانك هر طرفندن اعلای صدا ایتدیلر . بالخاصه هندستان مسلمانلری
ایتالیان تجاوزی وروسیه‌نك ایرانده‌یرلشمه‌سی کیفیتلری علیهنده انکلتره‌یه شدید بر استدعا ویردیلر . هپ بونلر
ایتالیا محاربه‌سی غرائبندن . شمدیدن بو حربك نتیجه‌سنی کورمك اصلا قابل ده کیلدر . بو کیدیشله ایتالیا
او قورقاق وقوهٔ معنویه‌سی بیتکین عسکریله طرابلس غربی آنجق ۱۰۰ سنه‌ده ضبط ایده بیلیر . ابتدا
طرابلسی ۲۵ بیك عسکرله ضبط ایده‌جکلرینی سویله‌دیلر ایکن الیوم اورایه ۱۵۰ بیك قدر ، هر شیئی مکمل ،
الك یکی طوپلرله و طیاره‌لرله ، بالونلرله مجهز عسکر کوندرمه‌لرینه رغماً ، سفائن حربیه‌نك طوپلرینك اعانه‌سیله
۶ آیده آنجق بعض نقطه‌لرده ۱۰ ــ ۱۵ کیلومترولق یر اله کچیردیلر . وظن اولونورکه شمدی ایتالیا
تورکیانك بدایت مسئله‌ده تکلیف ایتدیکی مذاکره قاپوسنی قاپایارق اعلان حرب ایتدیکنه ، صوکره الحاق
بیاننامه‌سنی نشر ایله‌دیکنه بیك کره پشیماندر . و بر چوقلرینك تخمیننه کوره طرابلس غرب محاربه‌سی ،
شیمدی‌یه قدر هیچ بریرده هیچ بر مظفریت حربیه قازانامامش اولان نوهوس ویکی ایتالیا قراللغی ایچون
ایکنجی بر حبشستان سفر الیمی تشکیل ایده‌جکدر . داها شیمدیدن ایتالیانك ناموسی وشرف عسکریسیله
حیثیت سیاسیه‌سی محو اولمشدر . هر تورلو وسائطی مکمل اولان ۱۵۰ بیك کشیلك اوردوسی ، صوکره‌دن
بیك همتله بر آز تنسیق ایدیلن بالنسبه غیر منتظم تورك ، عرب قوتی قارشیسنده تیتره‌یور ؛ محو اولویور .

ایران مسئله‌سی مناسبتیله : ایرانده انکلیزلرله روسلرك منطقهٔ نفوذلرینی مشعر خریطه
[قویو رنکلی قسملر بامعاهده تعیین قلنمش نفوذ اجنبیه منطقه‌لریدر]

ایتالیا حربی ، آنجق صلح دائره‌سنده ، راحتجه طریق تمدنده ایلریله‌مك ایسته‌ین تورکیه‌یی بدایتده
ایی دوشوندردیسه‌ده بونك الیوم بالعکس فائده‌سی کورولیور ، چونکه مملکتك هر طرفنده وحدت

وطنپرورانه حسنی یوکسه‌لتدیکی کبی . مقام خلافت ایله عالم اسلامك شدت ارتباطنی‌ده اورتایه آتمشدرکه بو نقطه هم پك شایان استفاده هم‌ده آوروپا نظرنده بزی اتهام ایده‌جکی ایچون تهلکه‌لی بر سلاحدر . دیکر طرفدن عثمانلیلغك ، عثمانلی عسکرلکنك اوله‌دیکی وحالا زنده بولوندیغی‌ده ثابت اولدی . بزدن ، یولسز ، مواصله‌سز آیرلش اولان برقطعه‌یی ، اوراده موجود ۳-٤ بیك عسکریمزله ، عثمانلیلره صادق عربلردن تشکیل اولنان نسبةً غیرمنتظم وپك آز برقوتله ، سنه‌لردن بری حاضرلانمش هرشیئی مکمل بردشمنه قارشی بویله شدتله وموفقیتله مدافعه ایتمکلکمز تورکیه حقنده دندان اشتها آچمق ایسته‌ینلره ایی درس اولسه‌کرکدر .

امور داخلیه‌مز

دور استبدادك اوقارمه قاریشیق اداره‌سندن موروث بیغین بیغین مسائل ومشکلات ایله محاط اولان کنج تورکیانك مناسبات داخلیه‌سی ، مناسبات خارجیه‌سندن چوق قاریشیق وتقدیری ، حدودینك تخطیطی ، کشف هویتی پك مشکل بیك تورلو مسائل ایله آلوده‌در . دینیله‌بیلیرکه کنج تورکلر عثمانلی ایمپراطورلغنی زیر اداره‌لرینه آلدقلری زماندن اعتباراً راحت وحضور کورمه‌مشلر ، بعضاً اسکیمش ، قوقمش مسائلی تمیزله‌مك ، بعضاً کندی تجربه‌سزلکلرینك نتیجه‌سی اولان خطالرك دوغوردیغی دغدغه‌لری ازاله ایتمك ایله اوغراشمشلردر . درت سنه‌در بویله اولدیغی کبی ، بو جورجوب ایله مالامال وطنده واسع بر ساحهٔ زمیندن حضور وعمران کورمك ایچون دها کیم بیلیر قاچ سنه‌لر چالیشمق ، دیدینمك ، صبور ومتوکل اورادن اورایه قوشمق لازم کله‌جکدر ! ..

کچن سنه کنج تورکیانك اك مشکل بر سنه‌سی اولمشدر. خارجده وداخلده هیچ سکون کوروله‌مشدر . حکومت برطرفدن خارجاً کرید مسئله‌سیله ، مالیسور مسئله‌سیله ، یمن وقایعیله ، ایران ایله ، طرابلس غرب حربیله اوغراشیرکن دیکر طرفدن‌ده داخلاً حزب مسئله‌لری ، فرقه مسئله‌لری کبی ، مجلس مبعوثانك طاغیدلمه‌سی ، انتخابات جدیده اجراسی کبی هربری اك متمدن برمملکتی اشغاله کافی اولان غیر طبیعی ایشلر آراسنده بوناملشدر . دیدیکمز وجهله یالکز بر دانه‌سی بر آوروپا مملکتنی اشغاله کافی اولان بو مسائلی ، بزم بر سنه ایچنده کچیشدیره بیلمکلکمز حقیقةً شایان دقت وتتبعدر . بو برجهتدن کنج تورکیانك هنوز قوهٔ زنده‌سی بولوندیغندن ایلری کلمکله برابر اصل سببی ، ذاتاً عصرلردن بری وقوعات ایچنده یاشامغه آلیشمش اولان مملکتمزك ، صبور ومتحمل ، لطیف بردورهٔ صلح وسکون ایله یاشامامش حالت ذهنیه‌سنك مساعده‌سیدر . جد بجد حرب ووغا ایله امرار عمر ایتمش ، قرار ورفاه کورمه‌مش اولان اهالیمز ، اوزون کورکولرك وشرق روحنك ویردیکی بر توکل وتسلیمیت ایله ، کذلك مرفه ودغدغه‌سز برحیات مدنیه‌نك ذوق آسوده‌سنی‌ده طاتمامش اولدیغندن . قدرك اوکنه آتدیغی مسائله رضا کوسته‌ریور . لکن بو رضا ، تحمل وتسلیمیت نه‌قدر بیوك اولورسه اولسون ، اعتراف ایتمه‌لیدرکه آرتق خلقمزده بیقیور . آردی آراسی کلمه‌ین مسائل اکر هپ ادوار سابقه بقایاسی اولسه‌یدی بوکا کردندادهٔ انقیاد اولمق لازمدی . لکن برطاقی صرف کندیمزك زادهٔ خطاسی اولدیغنی سویله‌مکدن چکینمه‌مه‌لی‌یز . چونکه بو بویله‌در . الیوم اوغراشدیغمز مسائل ایچنده برچوقلری واردرکه بونلر دور حاضرده احداث ایدلدیکی کبی ، برقسمی‌ده واقعا دور سابق بقیه وسیأتندن ایسه‌ده معقول وآکاه براداره او بقایایی بو قدر سرعت وتوالی ایله تفسخ ایتدیرمز ، آغیر آغیر ، کندی ایسته‌دکجه ، کنار حل وتسویه‌یه چکه بیلیر ایدی ...

کچن سنه‌کی سالنامه‌ده‌ده دیدیکمز کبی مملکتمزك اصل چکدیکی پروغرامسزلقدندر . نه‌قدر خلوص وناموس اربابندن مرکب اولورسه اولسون ، پروغرامنی دائما کوز اوکنده طوتمایان برقابینه موفق

اولاماز . زیرا اولچوسز ، پلانسز یاپلمق ایسته‌نن بربنانك هر دیواری اون کره بوزولمادقجه شکل مطلوبی آلاماز . بز ساده مسائل عالیهٔ سیاسیه‌مزده دکیل ، اك کوچوك أو ایشلریمزده بیله پروغرامك ، اصولك ، پلانك لزوم واهمیتنی تقدیر ایتمه‌مش اولدیغمز ایچون ، قابینه‌لریمزك مسائل روزمره‌یه کوره کاه اویله کاه بویله حرکتلرینی معذور کورمکه مجبورز .

بز نه موافق ، نه مخالفز ؛ بو مملکتك اوز اولادی بر عثمانلی تورکز . ایشته اونك ایچون اولیای امورمزی پروغرامسزلقله ، مکمل بر منظومهٔ مساعی‌یه مالك اولمامقله اتهام ایدرکن ، مملکتمزده بونك عمومی برقصور اولدیغنی سویله‌مکه وجدانمزی مجبور بیلیورز . بوقصور ، بز حیات مدنیه‌یه ایچه کیردکجه ـ زیرا ذاتاً مدنیت اصول ، پلان ، پروغرام ، قید آلتنده حرکت ایتمك ایله دوغوب ینه بویله‌لکله یاشایه‌جقندن ـ طبیعی تدریجاً زائل اولاجقدر . و اوزون خسته‌لقلردن ، نهایتسز پریشانلقلردن یکی قورتولمش بر مملکتده‌ده بویله برقاچ سنه‌لر اصلاحات ویا اختلالات کشمکشلری کورولمك طبیعیدر . بونی هرکس تسلیم ایدیورسه‌ده اوزون اوزون تجربه‌لره وقتمز مساعد دکیلدر . هر طرفدن بزی کوزه‌تله‌یورلر ؛ نه یاپه‌جغز ، ممکن مرتبه آز خطا ایله وسرعتله یاپوب اطرافمزده قایناشان احتراصاته مساعدهٔ جریان ویرمه‌مه‌لی ، هله بزم میراثمزه قونمق امیدلرینی کسمه‌لی‌یز .

کچن سنه‌ده دیدیکمز کبی وکلامزك ، ناظرلریمزك ، مدیرلریمزك فعالیتی « ذاتی » و ساده « اقتدار شخصی‌یه تابع » اولمامالیدر . مملکتده اویله بر ماکنه‌نك اساسی قورولمغه باشلانمالیدرکه اونی « اقتدار شخصی » دکیل ، « اقتدار عمومی » محصله‌سی ایشله‌تسین . بزده دائما هر نظارتده ، هر شعبهٔ اداره‌ده بر ناظرك ، بر باشك یاپدیغی ایشلر « خلفه غیر ساری » در . زیرا بر عمومی ومصدق پروغرام اولمادیغندن ، سلفنك موقعنی اشغال ایدن ذات ، اونك باشلادیغی ایشلر نه قدر ایی اولورسه اولسون ، اونلری تعقیب وغایه‌یه ایصال ایتمکه کندینی مجبور بیلمز . دیکر طرفدن بزده شیمدی پك مودا اولان « بنم اجتهادم بویله دکیل ! » فکری ایله ، باشقه‌سندن دها ایسنی یاپمق غیرت انسانیه‌سی ، کندیسنی سلفنك باشلادیغنه دوامدن آلیقویار ، و بویله‌جه . باشلانان ایی ایشلر پك چوق اولدیغی حالده ، مسك الختام اولانلر پك آز اولور . حتی بو بعضاً برذاتده واقعدر . یعنی برایشه باشلایان ذات اونی بیتیره بیله‌جك قدر یرنده قالسه بیله کندیسنده ، افراده آز چوق اوزون بر دور مدنیتك ویره‌جکی « فکر اطراد وتعقیب » بولونمادیغندن ، پك حرارتله باشلایان او ایش ینه یاریم قالیر . وایشته بوتون حسن نیتلریمزه رغماً بوتون قصورلریمز شو یوقاریدن بری صایدیغمز نقطه‌لرده‌در .

چرخ اداره‌مزك شو طبایع اساسیه‌سنی چیزدکدن صوکره جریان وقوعاته باقارسه‌ق ، ۱۳۲۷ سنه‌سی باشندن ایلوله قدر حقی پاشا قابینه‌سنك رخاوتکار دکیلسه بیله ایشدن قورقاق ، ایشی اولورینه باغلامق ، کونی کونه حادثاته اویمق سیاستنی کورورز . او سیاست که باشمزه برچوق کوچوك مسائلدن ماعدا دغدغه‌لی بر مالیسور مسئله‌سی وصوکراده بر ایتالیان حربی چیقارمشدر . حقی پاشا قابینه‌سندن صوکره ، تجربه‌کارلغی ، « یکانه‌لکی » مزیتلریله موقع اقتداره کتیریلن سعید پاشا حضرتلری‌ده ، شیمدی‌یه قدر یاپیلانلره کوره حکم ویرمك لازم کلیرسه ، مملکتمزده بر دور سکون ورفاه آچمغه یامقتدر اولامامشلر ، یاخود مروی اولان اقتدار خارق العاده‌لرینی بو جهته صرف ایتمکه ینه مروی اولان طبع تردد ووهم آمیزلری مانع اولمشدر . کندیلری موقع صدارته او قدر بیوك وعدلرله ، محتشم ادالرله ووثائق قسممزده کوروله بیله‌جك برمفصل پروغرامله کلدکلری حالده شیمدی‌یه قدر یاپیلانلر طوپی طوپی مجلس مبعوثانك طاغیدلمه‌سیله حریت اجتماعی وحریت مطبوعاتی تقیید ایده‌ر یولده برطاقم مواد قانونیه حاضرلامقده اولمالرندن عبارتدر . بز باشقه برشی کورمه‌دك . کوره‌ن وارسه سویله‌سین . نه او عالی سیاست ، نه او اتفاقلر ونه‌ده او پروغراملرنده

سویله‌دكلری « هر خصوصده آچیق و هر درلو سوء تفهمی مانع مسلك » كورولمه‌دی. تمنی ایده‌لم كه: سعید پاشا قابینه‌سی شیمدی‌یه قدر در استحضاراتده بولونیور و بوندن صوكره موفقیات و اجراآتی الی ایتسین.

مملكتمزك امور داخلیه‌سنده الك زیاده كوزه چارپان نقایص اداریه‌سندن بریده: مأمورینك و وكلانك مسئولیتلرینه دائر الده بر قانون مكمل اولمامه‌سی و مسئولیتی هركس دیله‌دیكی كبی تفسیر ایتمه‌سی. برچوق احوالده قصور و خطا میدانده ایكن مسئولك جزادیده ایدلمه‌مه‌سیدر. شیمدی‌یه قدر، بدایت مشروطیتدن بری برچوق خطالر ارتكاب ایدلمش و بونلر ملته برخیلی‌یه مال اولمش ایكن بونلرك بادیلرندن هیچ بریسی مسئول ایدلمه‌مشدر. شیمدی ارتحال ایتمش اولان محترم بر دفتردار دیر ایمش كه: « مسئولیت مالیه مأمورلرنده مال مدیرینی، ملكیه مأمورلرنده قائمقامی كچمز! شورای دولت عاكمی یالكز كوچوكاره مخصوصدر. » برخیلی زمان اول سویلنمش اولان بو محق و تجربه‌دن متحصل سوزك زمانمزده ذكر ایدلمه‌سی، احوال اداریه‌مز حقنده ناخوش بر علامتدر.

نقایص اداریه‌مزدن بریسیده مشروطیته موافق هرشیئی آچیق و سربست بر طور و لسان ایله بلاپروا تطبیقه چالیشمق و بالعكس مخالف قانون اولانلری ینه او قدر جدیت و سربستی ایله رد ایلمه‌مك اولدیغی حالده بویله وضوح ایله ایش كورمك هرنه‌دنسه بزی قورقوتیور و دائما دولاب اداره‌یی كندی كندیمزه چویره‌رك بونك اثنای دورنده فالصو غیجیرتیلر اولسه بیله بونلری كیزله‌مكه چالیشیورز. « یا كلشی یا كلش، طوغری‌یی طوغری » دیه بویوك بر اعتدال و جسارتله ارائه ایده‌مه‌یورز. حتی بو نقصان بعضاً فرقه غیرتنك التحاقیله او قدر ایلری كیدیوركه كوز اوكنده جریان ایدن غیرقانونی ایشلر، خطالر قاپادلمغه، اورت باص ایدلمكه چالیشیلیور؛ كذلك مشروطیتك رأی ایجابی‌ده حكومتك هرایشنی آچیق كورمه‌سی ایكن، حكومت چوق دفعه حتی ایی شیلر یاپیورده خلقه بیلدیرمه‌یور. بوده حكومتك خلقله و خلقك كندیسنه طانیتدیره‌جق مطبوعاتله بحق ایصینه‌مامه‌سندن، اونی، سابقده‌كی قدر دكیلسه‌بیله ینه لیاقتی درجه‌سنده اهمیتلی تقدیر ایده‌مه‌مسندن ایلری كلیور.

⁂

احوال داخلیه و اداریه‌مز حقنده شو قیصه مطالعاتی یورودتدكدن صوكره صیراسیله نظارتلر احوالنی تدقیق ایتمك لازم كلیرسه‌ده صوك سنه ظرفنده اولكی سنه‌یه نسبتله بویوك تحول اولمادیغندن و اولكی سنه احوالی ایسه كچن سنه‌كی سالنامه‌ده خلاصه ایدلدیكندن بر ایكیشر سطرلق خلاصه‌لردن باشقه برشی یازاجق دكیلز:

داخلیه نظارتی — امور داخلیه‌مز اولكی سنه‌دن بلكه پك آز ایلری. یعنی بعض ولایتلرده نفوذ حكومت و حضور و سكون نسبةً تقرر ایتمشدر. لكن ولایتلریمزك هیئت عمومیه‌سی دها پك چوق اصلاحاته محتاجدر. نه مأمورلر و نه‌ده اهالی وظیفه و صلاحیتلرینی هنوز طانیه‌مایورلر. یكی ادارهٔ ولایات قانونی مجلس مبعوثاندن چیقامادی. بویله كیدرسه داها بر ایكی سنه چیقامایه‌جق. بو قانون كبی، املاك معاملاتنه بر حیات جدیده بخش ایده‌جك مسقفات قانونی‌ده و بونلر كبی داها برقاچ لزوملی قانون‌ده بیته‌مدی. یالكز كچن سنه حكومت شباط ظرفنده ایی برشی یاپدی. اوده ژاندارمه‌نك طرز استخدامنه دائردر. بزده من القدیم ژاندارمه حكومتك واسطهٔ اجرائیه‌سیدر. اعلان حریتدن صوكره ژاندارمه‌یه كویا بر نظام جدید ویرلك زعمیله ژاندارمه‌نك مستقل و آنجق آلایش مملكتدن مسئول اولاجغی قرارلاشدیرلمش و اوچ سنه ظرفنده بونك دهشتلی ضررلری كورولمشدر. ژاندارمه كندی امرلری آلتنده اولمادیغندن هیچ بر والی، هیچ بر قائمقام ایش كوره‌مه‌یوردی. بر آی اول وضع ایدیلن نظامنامه ایله حكومت بو احتیاج مبرمی تعدیل ایدییور و ژاندارمه‌نك ینه اداره مأمورلرینك امری آلتنده حركت ایده‌جكنی قرارلاشدیریور. بو ادارهٔ ولایاتده پك حسن تأثیر ایده‌جك برشیدر.

خارجیه نظارتی — صوك سنه ظرفنده، فرانسه‌ده مایمون مسئله‌سنك ظهورینی متعاقب بزم خارجیه نظارتنده‌ده بعض اوراق سرقتلری كشف ایدلدی و بو كشف اوزرینه نظارت شعباتی و اقلامی تنسیق و اصلاح اولوندی. امور خارجیه‌مز حقنده یوقاریده فصل مخصوصنده ایضاحات ویردیكمزدن بو نظارتك فعالیتی حقنده سویله‌نه‌جك برشیئمز یوقدر. نظارت، طرابلس غرب مسئله‌سنك ظهورینه قدر، رفعت پاشا زماننده پك فنا اداره ایدیلیور ایدیسه‌ده شیمدی حسن اداره ایدلدیكی ظن اولونیور.

نافعه نظارتی — نافعه نظارتی صوك سنه ظرفنده خیلی فعالیت ابراز ایدییور. كچن سنه باشندن بری موقع نظارتده بولنان خلوصی بكك وقوفی و اونی تعقیب ایدن جاوید بكك فعالیت و غیرتی ایله امور نافعه‌مزده برچوق اساسلر حاضرلانمش، برچوق ایشلرك حاصلاغی چیزلمشدر. كچن سنه ظرفنده، اولكی سنه امتیازی ویریلن اساسیه‌سی معلوم دمیر یوللرینك انشاسنه دوام ایدلدیكی كبی، یكیدن آطه بازاری - بولی خطیله، حیدر پاشا - پندك چفته خطك امتیازی ویرلمشدر. بوندن باشقه یومورطه‌لق لیماندن بدأ ایله وان و موصله قدر اوزون بر شبكه انشا ایتمك تصورینی حائز « چستر پروژه‌سی » ده مجلس مبعوثانده حال تدقیقده‌در. روم ایلینك غرب طرفنده، آرناوودلقده یكی شمندوفرلر انشاسی دردست قرار اولدیغی كبی، شرقی آناطولیده آنقره - سیواس، سیواس - ارضروم، طربزون - ارضروم خطلریده تدقیق اولونیور.

نافعه نظارتنه عائد فعالیتلر میاننده ذكری لازم كلن برشی‌ده حكومتله آره‌لرنده من القدیم اختلاف بولنان و حكومتدن ٧٠٠ بیك لیرا طلب ایتمكده اولان اركلی معدن شركتیله، مدت امتیازیه‌سنك ٢٠ سنه تمدیدی و سائر بعض مساعدات اعطاسی و بوكا مقابل مذكور ٧٠٠ بیك لیرا مطلوبندن صرف نظر ایلمه‌سی و سائره كبی شرطلرله بر ائتلاف عقد ایدلمش اولماسیدر. ینه كچن سنه شرق شمندوفرلریله عقد اولنان دده آغاج لیمانی مقاوله‌نامه‌سی مجلس مبعوثانك نظر مذاكره‌سنه وضع ایدلمكه آماده بولونمشدر. حكومت عراق قطعه‌سنك و قونیه اوواسنك امر اسقاسیله‌ده اوغراشیور.

بونلردن باشقه اوفاق بویوك بعض امور نافعه تشبثاتی داها وارسه‌ده شوراسنی ذكر ایتمكه مجبورزكه ایتالیا محاربه‌سی و عثمانلی سفائن تجاریه‌سنك بالضروره معطل قالماسی اولكی سنه تشكل ایدن عثمانلی سیر سفائن شركتی معاملاتنه خیلی سوء تأثیر ایتمشدر.

كچن سنه ظرفنده تجارت و صنایع مدیریتلری نافعه نظارتندن فك و زراعت نظارتنه ربط ایدلمشدر.

مملكتك هر طرفنده، افق سیاسیمز اصلا براق و واضح اولمامش اولماسنه رغماً تشبثات تجاریه، زراعیه، صناعیه میدان آلیور. اگر مملكت برقاچ سنه‌لر حضور و سكون كورسه. سنه‌لردن بری (ایش) ه صوصامش اولان شو ساحهٔ وطنده برچوق یكی ایشلر آچیلاجقدر.

مالیه نظارتی — مملكتك امور مالیه‌سی اولدقجه تنظیم ایدلمشدر. مالیه نظارتی جداً چالیشیور. واقعا حكومت متمادیاً استقراضلر عقدینه مجبور قالارق بودجه آچیغنی بونكله قاپایورسه‌ده واردات سنه بسنه متزایددر. سال مالی قسمنده دیون عمومیه راپورینه باقیلیرسه بو بابده بر فكر مخصوص آلینابیلیر. مجلس مبعوثان بر آز دها تصرف ایله طاورانوب نظارتلره، صرف ایده‌مه‌یه‌جكلری یاخود اسراف ایله‌یه‌جكلری قدر پاره ویرمه‌سه بودجه آچیغی پك آز اولاجقدر. زیرا بزم مملكتمزده بر نظارته برقاچ میلیون لیرا تخصیصات ویرمكله ایش بیتمز. بو تخصیصاتی محلنده و وقتنده صرف ایتمك‌ده بر هنردر. حتی نظارتلرده، مأمورلرده بر حالت روحیه وار. بر كره مجلس مبعوثاندن فضله تخصیصات قوپارمغه چاپالایورلر. برده آلدقلری تخصیصاتی سنه ایچنده مطلقا، حتی لزوم اولماسه‌ده. علی العجله صرف ایتمكه چالیشیورلر و بوده بالطبع « اسراف » اولیور.

بدبخت مملكتك ناچار بر سلطانى : فاس اميرى مولاى حفيظ

[معلوم اولديغى اوزره اولكى سنه مولاى عبدالعزيزك يرينه كچن مولاى حفيظ ، مروى اولان اقتدار ودرايتى ايجابى بر وقت موقته ايچون فاسده تأسيس سكونه مقتدر اولديسه ده كچن سنه عليهنه عصيان ظهور ايتدى . ايچنده اجنبى بارماغى قاريشان هر ايش كبى ، فاس ايشى ده ، بوسبوتون قاريشه‌رق ، صورت حلنى آنجق زمان بيلير بر معما حالنى آلدى . بو بدبخت سلطان ، كچن سنه عليهنه قيام ايدنلرى تأديب ايچون ، ٣٠ بيك كشيلك بر فرانسز اردوسنك سايهٔ سلاحنه - ايسته‌ر ايسته‌مز - صيغينمش بولونيوردى . تعصبك ، جهلك بويك آجى نتيجه‌لرندن ، بزلر اولسون عبرت آليرسه‌ق ، يئه عالم اسلام ايچون بر قازانج ديمكدر]

عالم اسلامده بر ضياع مؤسف : كچن ١٩١١ سنه‌سى ظرفنده فرانسزلر طرفندن قتل اولونان سنوسى شيخى ايله اوغلى . (سلطان سنوسى اورتاده ، اوغلى صول طرفده ، صاغده فرانسز ملازم مارشال ، صولده يوزباشى مودا)

تان غزته‌سنك ٧ مارت ١٩١١ تاريخلى نسخه‌سنده مخابر مخصوصندن بو وقعه‌يه دائر آلديغى مفصل بر مكتوب مندرجدر .

يوزباشى (مودا) نامنده تحت قوماندا‌سنده بولونان بر فرانسز مفرزهٔ عسكريه‌سى سنوسيلرك حدودينى تجاوز و مملكتلرينه استيلا ايتمش و همان جمله‌سى ده سريع آتشلى توفنكلرله مسلح بولونان عساكر سنوسيه وطن و استقلاللرينى مدافعه‌يه قيام ايتدكلرندن طوپچى ملازمى يهودى (غرونفه‌لدز) ميترالیوز ايله (سلطان سنوسى) قرارگاهنى بومبارده ايده‌رك سلطان سنوسى‌يى و ولى‌عهدينى قتل ايتديكى كبى ايكى يوزى متجاوز اولان معيت واقاربى‌ده قليجدن كچيرمش و ۴۰۰ قادارينى سقط و مجروح براقمشدر .

[فرانسزلر اشبو ذاتك سلطان سنوسى اولديغنى ادعا ايديورلرسه‌ده طرابلس غربك شرق جنوبنده كفره‌ده مقيم بولنان سلطان سنوسى حضرتلرى باشقه اولوب نيته‌كيم اليوم طرابلس غرب محاربه‌سنده عثمانليلره معاونت ايتمكده‌در . شو حالده فرانسزلرك شهيد ايتدكلرى و بونى بر موفقيت عظيمه عد ايده‌رك بويوك مسرتلر اظهار ايله‌دكلرى بو ذات واداى طرفلرنده مهم بر سنوسى شيخى اولسه كركدر]

امور مالیه‌مزده ایشلره ایی سکته ویرن دیوان محاسبات معاملاتی اونوتمامه‌لیدر . حکومتله معامله‌سی اولان بالجمله ارباب تجارت وصنایع محاسبات عمومیه قانوننک معاملاته ویردیکی مشکلاتدن مشتکیدرلر . نیته‌کیم کچن سنه مالیه ناظری جاوید وصوکره نائل بکلر ایله حربیه ناظری محمود شوکت پاشا آره‌سنده بوندن دولایی مشکلات چیقدی . بوقانون بدایت مشروطیتده مالیه مشاورلکی ایده‌ن موسیو لورانک زادهٔ مهارتی وبناءً علیه فرانسز اصول اداره‌سنه موافقدر . حال بوکه فرانسز اصول اداره‌سی بزم « قرطاسیه معاملاتی » دیدیکمز مناسبه مستند بوکون الک اسکی اصول اداره اولدیغندن بالطبع دیوان محاسباتده ، دوائرده مشکلات ایچنده بوواردلانیورلر . کمالک مالیه تحصیلی ایچون آوروپایه کوندردیکمز « مالیه مفتش نامزدلری » ده فرانسه‌ده فرانسز اصولنی اوکره‌نوب کلیورلر . من القدیم فرانسز اصولندن ضرر کوره‌ن مملکتمز بونک فنالغنی هنوز مع التأسف تقدیر ایده‌مه‌دی . باشقه مملکتلردن ، بالخاصه انکلتره وآلمانیادن پک چوق استفاده ایده‌جکمز محققدر .

کچن سنه مجلس مبعوثان بودجه‌یی قبول ایده‌مه‌دن طاغیلدیغندن قانون اساسی موجبنجه ۱۳۲۷ سنه‌سی بودجه‌سی ۱۳۲۸ سنه‌سی ایچون دخی مرعی ومعتبر اولاجقدر . آنجق مالیه ناظری نائل بک افندی ، بودجه آچیغی قپاتمق ایچون بودجه‌ده برایکی میلیون تصرفه چالیشدیلر وحربیه ناظریله بو مسئله‌دن آرالرنده اختلاف تحدثنه رغماً غالبا موفق اولدیلرکه شایان تقدیردر .

عدلیه نظارتی — بو نظارت ، سال عدلی قسمنده بر بیوک وقوف ایله یازیلان یازیلردن آکلاشیله‌جغی اوزره ، بدایت مشروطیتدن بری تنسیقات واصلاحاتنی اکمال ایله ، تشکیلات عدلیه‌یی قضالره قدر تعمیم ایله مشغولدر . عدلیه نظارتنک فعالیتی مکتب حقوقدن یتیشمه افندیلرک مساعیسنه مستند اولدیغندن یاقین برآتیده موفق اولاجغی شبهه‌سزدر . بو نظارتکده بیوک قصوری ، آوروپایه حقوق واصول عدلیه تحصیلنه کیده‌ن افندیلری ساده فرانسه‌یه کونده‌رمش اولماسیدر .

حربیه وبحریه نظارتلری — بو ایکی نظارتده بدایت مشروطیتدن بری الک چوق فعالیت صرف ایده‌ن ایکی شعبهٔ اداره‌مزدر . حربیه نظارتی اوردولریمزک تقسیمات جدیده‌سنی کچن سنه‌دن بری حسن اکمال ایتدیکی کبی ، بحریه نظارتیده کبی سفن حربیه سپارشی ودور سابقده تمامه محکوم ایدلمش اولان بحریه‌مزک از هرجهت اصلاحیله مشغولدر . بو ایکی نظارت کچن سنه بالخاصه ایتالیا حربیله مشغول اولدیلر . طرابلس غرب حربی عثمانلی هیئت عسکریه‌سنک مکملیت ودرایتنی اثباته وسیله اولدی .

شورای دولت ریاستی — مشروطیتدن صوکره عدلیه نظارتیله برلشدیرلمش اولان بو وکالاق موقعی کچن سنه مبعوثانک طاغیدلماسندن صوکره ، هرنه سببه مبنی ایسه ، تکرار احداث ایدلدی . بالطبع وظائف دائره‌سنده چالیشیور وبر چوق قوانینی ، نظاماتی چیقاریور .

اورمان ومعادن وزراعت وتجارت نظارتی — بو نظارتک فعالیتی حقنده طوغریسی او قدر معلوماتمز یوق . وظن ایده‌رز که ، مملکتمزک الک جانلی والک مهم قسم ادارسیله مشغول اولان بو نظارت ، دیکر بوتون نظارتلردن آز فعالیت کوسته‌رمشدر . نه‌لر یاپدیغنی ، نه‌لر یاپاجغنی کیمسه بیلمه‌یور . شبهه‌سز که برشیلر یاپیور ، فقط بونلر مملکتک احتیاج زراعی وتجاریسیله پک غیر متناسبدر . کچن سنه برده بو نظارته تجارت وصنایع اموری حواله ایدلمشدر .

اوقاف نظارتی — هیچ اومولمادیغی حالده الک چوق چالیشان ، الک چوق تدقیقات ، والک چوق آثار میدانه کتیرمکه موفق اولان بر نظارتده بودر . ناظر خیری بک جداً وقوف وغیرت ایله ، بر ایش آدمی

کبی ، چالیشیور . اوقافک شیمدی‌یه قدر معطل قالمش منابع ثروتی ایشله‌دلمه‌ه ، بر چوق عرصه‌لر ، خرابه‌لر معمور اولمغه باشلایور . برقاچ سنه صوکره اوقاف نظارتی الک زنکین بر نظارت اولاجقدر . شیمدی‌یه قدر قابینه‌لر تبدلاتنده اوقاف ناظری خیری بکی تبدیل ایتمه‌دکلری کبی بوندن صوکراده د بشدیرمه‌مه‌لیدر . ایش کوره‌جک آدمی یرندن قیمیلداتمامق شرطدر .

معارف نظارتی — فعالیتنده اطراد وآهنک بولونامایان نظارتلردن بریسیده بو [illegible] معارف نظارتی بر چوق ناظرلر ده‌کیشدیریور . هرناظر برشی یاپیور ، صوک دفعه‌ینه نظارته [illegible] مدیرلری ، ایلک نظارتلرنده بعض تنسیقات یاپدقلری کبی ، شیمدی ده ۳۲۸ سنه‌سی مارت بدایتنده و [illegible] سابقه قونمق اوزره بر تشکیلات وجوده کتیردیلر . فقط بونی نه لزوم ونه کبی بر فائده ملاحظه‌سیله یاپدقلری [illegible]

شونی سربستجه سویله‌یه‌لم که معارف ایشی ، امور سائره کبی و بعضلرینک ظن وطلبی وجهله [illegible] آز زمانده قولایجه ثمره ویرمز . او اویله بر شیدرکه تدریجاً کندی مجراسنی کندی آچار . بناءً علیه امور معارفمزک ترقیسنی سنه‌لردن بکله‌مه‌لی‌یز .

عدلیه ، مالیه نظارتلری کبی معارف نظارتنه‌ده مهم بر نقطه‌دن اعتراض ایده‌جکز . آوروپایه کیده‌ن بوتون طلبه‌یی یالکز فرانسه‌یه یوللایور . بو برم ایچون پک فنا برشیدر . فرانسزلر کندی اصوللرینی کندیلری بکنمزلر ایکن ، فرانسز اصول و تربیه‌سنک بزده‌کی مضراتی یوز سنه‌دن بری کورولور ایکن ، دیکر طرفدن انکلیز ، آمه‌ریقان ، آلمان ملتلرینک اصول جدیده‌لرینک ثمراتی ، بو ملتلرک پراتیک تربیه‌لرینک نتایجی کوز اوکنده طورور ایکن حالا تکمیل طلبه‌یی فرانسه‌یه یوللامق بر بیوک خطادر . بز بونی برقاچ دفعه غزته ستونلرنده‌ده باغیردق . بلکه ایشیدیلیر دییه بوراده‌ده باغیریورز . بوندن صوکرا اولسون بو خطایه دوشمه‌یه‌لم . علی الخصوص پارس محیطی بزم طلبه‌مزه هیچ ایی کلمه‌یور . بونی دوشونمه‌لی . طلبه آوروپاده علمدن زیاده « تربیه واصول » اوکره‌نه‌جکدر .

پوسته وتلغراف نظارتی — کچن سنه ، کیم بیلیر هانکی سببه مستنداً ، وکالاق موقعنه چیقاریلان بو نظارت اهالیجه پک چوق شکایات تولید ایدیور . مملکتک وسائط نقلیه‌سیله متناسباً بو نظارتکده بر حال مکملیت آلماسنی تمنی ایده‌لم .

حالمزک الک جان آلاجق نقطه‌سی

خلاصه اقسام اداره‌مزده تدریجی بر اثر صلاح مشهود اولدیغی قابل انکار ده‌کیلدر . آنجق هرکسک شکایتی بونک پک آغیر اولماسنده ، لزومسز ، اهمیتسز بر چوق سعیلرک هباءً منثوری کیتمه‌سنده‌در . وقتمز پک طار . دشمنلریمز چوق اولدیغی ایچون . رخاوت ولاقیدی‌یی ترک ایتمه‌لی . بوراده یاشامق ایسته‌یورسه‌ق مطلقا چالیشمالی . چالیشمالی ودائما چالیشمالی‌یز . ایشک باشقه تورلو چیقار یولی یوقدر . درت سنه‌ده واقعا برخیلی شیلر یاپدق . فقط یاپه بیله‌جکلریمز یاپدقلریمزک مطلقا الک آز اون مثلیدر .

علی الخصوص خلفمزه توصیه ایدیله‌جک برشی‌ده (باب حکومت باب معیشتدر) دستور سخیفنه آرتق وداع ایتمکدر . بزلرده ایش آدمی اولمالی‌یز . اعلان حریتی متعاقب ، بر بیوک خطا اثری اولارق یاپیلان تنسیقاتک مملکتده نه الیم بر پریشانی ونه بیوک مضرات اجتماعیه وحتی سیاسیه تولید ایتدیکنی اونوتمایالم . حکومت قاپیسی اسانی مرفه ایده‌مز . اولسه اولسه برآز قارننی طویورر . ایشته‌او قدر . حال بوکه بیوک اولمق ایسته‌ین ملتلر یالکز بونکله اکتفا ایده‌مزلر . زراعت ، تجارت ، صنعت عالملری بزی بکله‌یور . مملکتمزک حال اقتصادیسی شایان تأملدر . بوتون پیاسه‌مز ، هله مشروطیتدن صوکره اجنبیلر النه کچیورده براسارت اقتصادیه آلتنه کیریورز . حال بوکه مملکت تمدن وترقی ایتمک ایسته‌دکجه احتیاجاتی آرتیور آرتاجق . بو احتیاجات توقیف وتنقیص اولوناماز . دیمک که کوزومزی آچمازسه‌ق آچ وسفیل قالاجغز . بالخاصه مملکتمزک مسلمان عنصرلری عالم تجارت وصنعتده پک بیکانه‌درلر . تجارت ، زراعت ، صنایع مکتبلری

پك آز طلبه ایله سنه‌لری كچیریرلر ایكن حكومت مأمورلغنه مخرج اولان عسكری، ملكی مكتبلر ییغین ییغین طلبه طولو. الیمزده شیمدیلك بر املاك واراضی وار. حال بوكه بونلری اجنبیلر یاواش یاواش آلیور. بك اوغلنده وقتیله اسلام محلاتی واردی. هانی اونلر نره‌ده؟ طوپخانه اوستنده قالمش اولان برمقدار اسلام املاك واراضیسی ده سرعتله اجنبیلره كچیور. بونك صوكی (اسارت اقتصادیه) در. بوكون ملتلر حاكمیت سیاسیه‌لرینی بیله امور اقتصادیه‌یه استناد ایتدیریورلر. آرتق دقت وقتی كچدی بیله.

شیمدی مسائل داخلیه‌نك مهملرینی تذكار ایده‌لم:

مالیسورلر مسئله‌سی

مالیسورلر مسئله‌سی نیم داخلی، نیم خارجی بر مسئله‌در. بركچن سنه‌كی سال سیاسی قسممزده آرناوودلق اختلالنه تخصیص ایتدیكمز سطرلرده، آرناوودلق اختلالنك باصدیرلماسی وسلاحلرك طوپلانماسی خصوصنده اساساً حكومتك حركتنی تصویب ایله برابر، بو اجراآت عسكریه‌یی اجراآت تمدنیه واصلاحیه‌نك تعقیب ایتمه‌سی لازم كلدیكنی سویله‌مش ایدك. حال بوكه حقی پاشا قابینه‌سی، اجراآت عسكریه‌ده‌كی سرعتی بونده كوسته‌ره‌مه‌دی، صوكراده آرناوودلقده حركات عسكریه اثناسنده اهالی حقنده بعض درشت معامله‌لر وقوعه كلدیكی آكلاشیلدی. چونكه براوردو تأدیب ایچون كیردیكی یرده بالطبع نازكانه حركت ایده‌مز. ایشته بو حاللر آرناوودلقده ناخشنودی‌یی موجب اولمش، هر طرفده ١٣٢٧ بهارنده آرناوودلقده برحركت اختلالیه وقوع بولاجنی سویله‌نمكده بولونمشدی. واقعا آرناوودلقده بو بدبین شایعه‌لر تحقق ایتمه‌دی؛ فقط برمالیسور مسئله‌سی چیقدی‌كه دولتی بش آی اشغال ایله‌دی.

مالیسورلر قوصوه ولایتنك حدود غربیه‌سیله اشقودره‌نك شمال وشرقنده یعنی قاره طاغك جنوبنده ساكندرلر. بونلره (مالیسیا) دیرلر. بونلر چوبانلقله اشتغال ایدرلر. فقیر، جسور طاغ آدملریدر. حكومتجه شیمدی‌یه قدر بونلرك ترفیه حاللری ایچون هیچ برشی یاپلمامشدر. اوالكی سنه وقوع بولان آرناوودلق عصیاننده اوردونك اورالرده كشت وكذار ایتدیكی وسلاحلری طوپلادیغی اثناده بونلردن برقسمی ده قاره‌طاغ طرفنه التجا ایتمشلردی. بوتون قیش بونلر اوراده قالدیلر. فقیر قاره‌طاغ برقاچ بیك مالیسوری بسله‌دی، اسكان ایتدی. بوكیفیت داها ١٣٢٦ سنه‌سی قیشی اثناسنده نظر دقتی جلب ایدییوردی. فقط حقی پاشا قابینه‌سی نه بوكا دقت ونه‌ده بونلرك برآرالق روایت ایدیلن ایلك بهارده وقوع بوله‌جق تجاوزلرینه قارشی بر تدبیر اتخاذ ایتدی. ١٣٢٧ مارتی اواسطنده بردن بره مالیسورلردن ایكی اوچ بیك كشینك مسلحاً حدودی كچوب «طوز» قصبه‌سنه طوغری یوروددكلری واوكلرینه كلن، تداركسز جزئی عسكری پوسكورتدكلری ناكهانی خبر آلندی. برقاچ كونلر، ده‌كیل ساده طوز قصبه‌سیله اوجوارده ساكن كوچك قصبه‌جقلر، اشقودره شهری بیله تهدید آلتنده قالدی. زیرا دفع صائله كافی عسكر یوقدی. اشقودره‌نك افراد مستحفظه‌سی تحت سلاحه آلینه‌رق مقابلهٔ عصاته سوق ایدلدی. عصاتك همان كافه‌سی قاره طاغ طرفندن تسلیح ایدلدیكی آكلاشلدیغی كبی، اونك ضابطلری طرفندن‌ده سوق ایدلدكلری وحتی طوب قوللاندقلری تحقق ایدییوردی.

باب عالی تلاشه دوشدی. درحال سوقیات عسكریه‌یه باشلاندی. طوز قورتارلدی وطاغلیلر تضییق اولوندی. بونلر تكرار قاره طاغه التجا ایتدیلر، وفرصت بولدقجه تجاوزه باشلادیلر. بو اثناده دولت عثمانیه قاره طاغ حدودنده ٣٠ ـ ٤٠ بیك قدر عسكر طوپلادی. چونكه ایش یالكز برمالیسور مسئله‌سندن عبارت كورونمه‌یور، قاره طاغ عاصیلره بر ملجأ خدمتی كورویور، ارزاق ومهمات تدارك ایله‌یوردی. اوچ بوچوق عاصینك تشكیل ایدلمه‌سی ایشدن بیله ده‌كیلدی. فقط بونلر هر فرصت بولدقجه قاره طاغه قاچییورلر واوراده قاره طاغ مأمورلرینك كوزلری اوكنده سلاحلانه‌رق تكرار فرصت بولدقجه تجاوز ایله‌یورلردی.

آكلاشلدی‌كه قاره طاغ بونلری، حقوق دول احكامنك بو كبی احوالده هم حدود دولتلره تحمیل ایتدیكی وظائفه وكندی ضعفنه رغماً، حمایه واعاشه ایتمكده‌در. بو ایشك صوكی برحربه قدر واردابیلیردی؛ احوال وخیمدی. حتی برآرالق قاره طاغده توركیایه قارشی تحشیداتدن بحث اولوندی. باب عالی ودول معظمه قاره طاغك بو جداً مجنونانه حركاتنه شدتله اعتراض ایتدیلر؛ صلحی اخلاله جرأت ایتمه‌مه‌سنی توصیه ایتدیلر. قاره طاغ بو سوزلره كندیسنك ملتجیلری ایسته‌مه‌دیكنی. فقط مملكتنه كلنلره بالمجبوریه روی قبول كوسته‌ردیكنی، اصلا بر آرزوی جنكجویانه بسله‌مه‌دیكنی سویله‌یوردی. حال بوكه ضعیف، فقیر قاره طاغ بونجه مالیسوری بسله‌یور، برچوق پاره‌لر صرف ایدییوردی. بونلرك نره‌دن كلدیكی بیلینه‌میوردی. غالبا یا روسیه، یاخود ایتالیا بو پاره‌لری ویرییوردی...

بو آتش وباروت اوبونی اوزمغه باشلادی. برآرالق بردنبره روسیه خارجیه ناظرینك، توركیه‌نك قاره طاغ حدودنده تحشیداتده بولونماسی نظر دقتی جالب وصلح ومسالمتی مخل ولدیغی، بوكا سرعتله نهایت ویرلمه‌سی یولنده باب عالی‌یه برنوطه تبلیغی ضمننده درسعادت سفارتنه امر ویردیكی خبر غریبنی پترسبورغ تلغراف آژانسی نشر ایدییوردی. بو خبر استانبولده پك فنا برتأثیر اجرا ایتدی. متعاقباً آوستریا خارجیه نظارتنك واسطهٔ نشر افكاری اولان فره‌مدنبلات غزته‌سی مالیسورلر مسئله‌سنه نهایت ویرلمه‌سی لزومنی وبعض وصایایی مبین سرتجه بر مقاله یازمشدی‌كه بو روسیه‌نك حركتنك رقیبانه بر جوابی ایدی. آرتق ایشلر فنا بر رنك آلمشدی. فقط روسیه سفیری مندرجاتی یوقاریكی درشت شكلده شایع اولان نوطه‌یی پك نازك برمآل وطورده ادا ایتدی. آوستریاده ایلری وارمادی. باب عالی مالیسور مسئله‌سنی بیتیرمكی پك زیاده آرزولایوردی. او سببله تعقیباته كرمی ویرلدی. عاصیلره برقاچ دفعه استیمانلری ایچون مهلت اعطا اولوندی. فقط اونلر عصیانده تمرد ایتدیلر. حالبوكه حدود یاقین ایدی. عاصیلر قولایجه اوبرطرفه كچیورلردی. نهایت بر كون قاره طاغ قرالی عاصیلرك عثمانلی عسكری طرفندن تا چتینه‌یه قدر تعقیب اولونا بیله‌جكنی اوراده‌كی سفیرمزه بیان ایتدی. فقط بونلر لاف ایدی. قاره طاغك سوزی حركتنه اویمایوردی. مهلت برقاچ دفعه تجدید وتمدید اولوندی؛ بو آراده مالیسورلرك مطالبندن بحث اولونیوردی. بو مطالب ١٢ ماده‌لك برشی ایدی. باب عالی برخیلی ترددلر ومذاكره‌لردن صوكره بونلری بك آز تعدیل ایله قبول ایتدی. عاصیلر دفله قافله كری كلدیلر، مرفهاً یرلشدیرلدیلر. ذكر اولنان ١٢ ماده: مالیسورلرك عسكره آلنمامه‌لری، ویركو ویرمه‌مه‌لری، حركات عسكریه‌ده محترق اولان قولوبه‌لرینك یاپلماسی وسائره وسائره كبی بعض شیلر ایدی‌كه بونلرك برقسمی قانوناً مجلس مبعوثانك نظر تصدیقنه عرض ایدلمك لازم كلن مطالب مهمه ایدی.

مالیسور مسئله‌سنده باب عالینك رخاوتی، ترددی، بجریكسزلكی پك زیاده كوزه چارپار. مارتده باشلایان بومسئله، حتی ایشی حرب تهلكه‌سنه یاقلاشدیردقدن صوكرا، تا تموزده بیتمشدر. حقی پاشا قابینه‌سی متیقظ بولونسه‌یدی بركره بومسئله‌نك ظهورینه مانع اولور، مانع اولاماسه بیله قاره طاغی تك طوردوره‌بیلیر، هیچ اولمازسه نهایتده قبول ایده‌جكی ١٢ ماده‌لك مطالبی اولدن قبول ایده‌رك براوردولق عسكرك سوقی مصارفنه كیرمز واو قدر قانلر، زحمتلر هبا اولوب كیتمزدی. فقط بو مسئله‌نك حسابی هنوز كیمسه‌دن صورولمامشدر. حكومت طرفدارلری، مالیسورلرك مطالبی بویله قبول ایدلمه‌سنك اهمیتنی تخفیفه چالیشدیلرسه‌ده بونده‌كی بیوك خطا آشكاردر. باب عالی بومسئله‌ده اوقدر تهلكه وزحمته مصرفه قاتلاندقدن باشقه، وقار وحیثیتنی ده غائب ایتمشدر، دینه‌بیلیر.

نیته‌كیم صوكره‌لری مالیسورلرك مطالبی قبول ایدلمش اولماسی آرناوودلغك هر طرفنده «بزده ایسته‌رز!» طرزنده برطاقم عصیانكار فكرلر اویاندیردی؛ كوریجه وآولونیا طرفلرنده یوزلرجه آدملر طاغه چیقدیلر؛

آرناوودلق مختاریتی سوزلری دیللرده کزدی ، واقعا بونلر اوقدر اهمیتلی شیلر دکیلدی اما اك بیوك اختلاللرك اك کوچوك حرکتلردن باشلادیغنی اونوتمامه‌لیدر . هرحالده باب عالی مالیسور مسئله‌سنده چوق غائب ایتمش ، پك فنا حرکت ایله‌مشدر .

کرید مسئله‌سی

کریدك طالعی دائما کشمکش ایچنده یووارلانمقدن عبارت . بو مملکت نصل کوچ واوزون زمانده ضبط ایدلمشسه ، اداره‌سی ده بویله مدید وزحمتلی دغدغه‌لر ایچنده یووارلانمش ، اختلاللری ده بویله اولمش اعلان حریتدن بری ده بزی عین صورتله اشغال ایتمکده بولونمشدر . کچن سنه‌کی سالنامه‌مزده کرید مسئله‌سنك صفحات تحملفرساسنی نقل ایتمشدك . بو سنه بونلره یکی برشی علاوه ایده‌جك دکیلز . کریدلیلر کریدی یونانستانه الحاق ایچون عناد ایدییورلر ؛ مال صاحبی اولان دولت علیه ایله مستودع اولان دول معظمه بوکا مخالفت ایله‌یورلر . مع مافیه دول حامیه وقتیله امیدلندیرمش اولدقلری کریدلیلری کوجندیرمه‌مکده چالیشه‌رق اونلره رد قطعی ویرمکدن ، مسئله‌یی حل ایتمکدن اوزاق طوریورلر . ایشته بو صورتله براووچ کریدلیلرك درت دولت مواجهه‌سنده شیماریقلقلری دوام ایدییور .

کچن سنه کریدده نه‌لر کچدی ؟ بونلری اوزون اوزون حکایه ایده‌جك دکیلز . زیرا هپ برعنادك مختلف تظاهراتیدر . کچن سنه بدایتنده ، قومیسرلك مدتی ختامه تقرب ایدن یونانلی موسیو زائمیس) ك مأموریتنك تجدیدی وعدم تجدیدی مسئله‌لری موضوع بحث اولدی . وباب عالی ، کریدلیلرك شدید مخالفتلرینه رغماً موسی الیهك مأموریتنی تمدید وتجدید ایتمه‌دی . بوندن صوکره کریدلیلر کریدك یونانستانه التحاقنی تکرار اعلان ایله یونان مجلس مبعوثانته مبعوث کوندرمکه قالقدیلر . مسلح متینغلرله آطه‌نك هرطرفنده برحال اغتشاش حصوله کتیردیلر . وبرمجلس اختلال تشکیل ایله برچوق مجادلاتدن صوکره یونانستانه کوندرمك اوزره ۶۸ مبعوث انتخاب ایتدیلر . فقط یونانستان دولتلرك تضییقی آلتنده بو مبعوثلری قبول ایده‌مه‌یه‌جکنی رسماً بیان ایتدیکی کبی دولتلرده کریدلیلره تنبیهاتده بولوندیلر . شیماریق وهوادار کریدلیلرینه بونی دیکله‌مدیلر . مبعوثلرینی مطلقا کوندرمك ایسته‌دیلر . دولتلر بونلری جبراً یوللرندن آلیقودیلر . برقسمنی بیندکاری واپورلردن ایندیره‌رك سفائن حربیه‌لری درونده توقیف ایله‌دیلر . کریدلیلر بونك اوزرینه مجلس اختلال اعضاسندن بعضلرینی یونان قرالی نامنه تحلیف ایله برحکومت موقتهٔ اختلالیه وجوده کتیردیلر . ایشته الیوم کرید ینه داخلی فرقه مجادلاتی ایچنده وسربهوا ، دولتلرك قرار قطعیسنه قارشی تپینمکده بولونیور .

کریدلیلرك صوك سنه ظرفنده برتمایللری وار . اوده کندی امللرینه ، دولتلر نظرنده برمانع اولان بیچاره نفوس اسلامیه‌یی تدریجاً محو ایتمکدر . باب عالینك پروتستولرینه رغماً هرهفته اسلاملر علیهنده برقاچ وقعهٔ جنائیه کورولیور . قتل ، جرح ، ضرب توالی ایدییور . بوندن مقصد آطه داخلنده‌کی ۳۰ـ۴۰ بیك اسلام بقایاسنی ده محو ایتمك ، هجرت ایتدیرمکدر . آرتق اوراده مع التأسف معصوم مسلمانلرك حیاتی جهنمی برحال آلمشدر که چوق دوام ایده‌مز .

کرید ، دور سابقك سیئاتیله بوتون بوتون الدن کیتمش ایکن ، حکومت مشروطه‌نك غیرتیله حقوق حاکمیت عثمانیه تصدیق ایدلمشسه‌ده دولتلر ایشی هنوز برقرار قطعی‌یه ربط ایتمکدن چکینیورلر . وکندی سوزلرینه کوره ، وقت مناسبك حلوانی (!) بکله‌یورلر . بو وقت مناسب یا تورکیه‌نك برضعیف وپك مشغول زمانیدر ، یاخود که پك قوی وآزاده زمانیدر . بونك برنجیسی دکیل ، ایکنجیسنی استکمال ایتمه‌لی واوندن صوکره کرید مسئلهٔ مزمنه‌سنی حل ایتمه‌لی یز .

یمن مسئله‌سی

کچن سنه‌کی سالنامه‌مزك سال سیاسی قسمنی یازدیغمز صیراده یمنده حرکات عسکریه اجرا ایدیلیور ، عثمانلی اوردوسی صنعایه طوغری ایله‌ریله‌یوردی . مارت نهایتنه طوغری ، عسکریمزك فوق العاده جلادت وغیرتیله ، آیلردن بری تحت محاصره‌ده بولنان صنعا ایله محمد علی پاشا اوردوسی تخلیص ایدلدی واوندن صوکره اطراف وجوارده امام یحیی واتباعی الندن قورتاریلدی .

یمنك جبال قسمنده بو موفقیات الده ایدیلیر ایکن متمهدی سید ادریس اوزرینه‌ده عسکر سوق ایدلمش وشمالدن ایلریله‌ین امیر مکه حضرتلرینك معاونتیله عسیرك مرکزی اولان ابها قلعه‌سی ایله سلیمان پاشا فرقه‌سی تموز ظرفنده قورتارلدی . فقط عسیر حرکاتی اثناسنده جیزان موقعنده اون بیك قدر عاصی‌یه قارشی ۲۵۰۰ موجودلی درت طابورله وقوع بولان پك قانلی برمحاربه ، جهنمی برکونش آلتنده صوسزلقدن بیتاب قالان عسکریمزك مع التأسف مغلوبیتیله نتیجه‌لنمش و بوراده یوق یره ۱۵۰۰-۲۰۰۰ قدر شهید ویرلمشدر . الآن دولت متمهدی ادریس ایله حال جدالده بولونیور . وبزمله ائتلاف ایتمش اولان امام یحیی عساکر عثمانیه‌یه فعلاً معاونت ایله‌یور . امید اولونورکه سید ادریس‌ده ـ ایتالیانلردن معاونت کورمکده اولماسنه رغماً ـ عن قریب تنکیل ایدیلسین .

شیمدی‌یه قدرده یمن برچوق دفعه‌لر عصاة الندن تخلیص ایدلمشدی . فقط هپ جبر وشدت سیاستی قوللانلدیغندن برقاچ سنه صوکره دولت علیهنده یکی یکی قیاملر کورویوردی . بو دفعه باب عالی اوقدر بعید بریرده ولایات سائرهٔ عثمانیه کبی براداره تأسیس ایدیله‌میه‌جکنی ، اسکی طرز سیاستده دوام ایدیلیرسه یمنك طاشی طوپراغی قدر تلفات و مصارفه سببیت ویریله‌جکنی اکلامش ، یمن غائله‌سنی طاتلی‌یه باغلامق ایسته‌مش و باش قوماندان عزت پاشایه اوکا کوره تعلیمات ویرمش ایدی . فی الحقیقه شیمدی‌یه قدر یمن اوغورنده دولت بلکه ۵۰۰ بیك عسکر و میلیونلرله لیرالر محو ایتمشدر . اناطولیده اویله کویلر واردرکه دلیقانلیلری تماماً یمنه کیده‌رك ایچلرندن برقاچ سقط ومعلولدن ماعدا کیمسه کری کلمه‌مشدر . حکومت مشروطه‌نك اجرا ایتدیکی بو صوك سوقیات هرجهتله مکمل وسائط ولوازمی جامع اولمقله برابر ینه پك چوق مشکلات چکیلمشدر .

باش قوماندان عزت پاشا مرکزدن ویریلن تعلیماتی حسن توجیه واداره ایتدی . حرکات عسکریه اثناسنده یمنلیلره حسن معامله ایتدیکی کبی ، امام یحیی ایله‌ده ملاقات وعقد صمیمیت ایله‌یه‌رك نتیجه‌ده برمقاوله‌نامه‌ده عقد ایله‌دی . بو مقاوله‌نامه موجبنجه دولت زیدی امامای طانیور . امام یحیی ده شیمدی‌یه قدر قوللاندیغی (امیرالمؤمنین) عنوانندن فراغت ایدییور ودولته لدی الحاجه ۱۰۰ بیك محارب ویرمکی تعهد ایله‌یور . دولت بوکا مقابل امامك تحت نفوذنده‌کی یرلرده امامك فصل دعوایه مأمور حاکملرینی وجبایت تکالیف شرعیه‌یه مأمور مأمورلرینی طانیور ؛ کذلك باب عالی یمنده شریعت غرایه موافق صورتده ویرکی وقانون وضع ایتمکی تعهد ایله‌یور . ایشته بونلره مماثل موادن مرکب اولان و یمنه قسماً برمختاریت بخش ایدن ائتلافنامه ، لله الحمد امضا ایدلمشدر . بو ائتلافنامه مجلس مبعوثانجه‌ده تصدیق ایدلدکدن صوکره قطعیاً معتبر اولاجقدر .

بز بو ائتلافنامه‌یی وعاقدلرنده‌کی مهارت وصمیمیتی ، فکر سیاستی تقدیر ایده‌رز . چونکه یمن مجادلاتی اوزایوب کیتدکجه هم دولت برچوق ضرره اوغرایور ، همده یمن اهالیسی متضرر اولیورلر ایدی . دولت یمنه موقعنه لایق برمعامله ایتمکه ذاتاً مجبوردی . بونی چوقدن تقدیر ایتملیدك . انکلتره‌نك مستملکاتی صورت اداره‌سی بزه بر نمونهٔ امتثال اولملیدر . دولت بر سیاست جبریه دکیل ، بر سیاست ائتلافیه تطبیق ایدرسه هر حالده قازانیر . هیچ شبهه‌سزکه یمن ، شمدی‌یه قدر سیاست شدت سببیله اوغورنده ایدیلن فداکارلقلرك یوزده بری قدر بزه فائده ویرمه‌مشدر . بر یمنی تدریجاً تمدین وبویله‌جه ضبط ایتمه‌لی یز .

سیاحت همایون :

هر سنه ملك شاهانه‌لرینك بر قسمنی زیارت ایده‌رك تبعهٔ صادقهٔ همایونلریله تماس بویوران سوكیلی پادشاهمز سلطان محمد خان خامس حضرتلری كچن سنه‌ده نیجه سنه‌لردر دیدار پادشاهی یی كورمكدن محروم روم ایلینك اقسام غربیه‌سنه سیاحت بویوردیلر .

پك بیوك حسن تأثیرات براقان بو سیاحت همایون جداً محض اصابت اولدی . ذات حضرت شهریاری بارباروس خیرالدین زرهلیسیله ٢٤ مایسده استانبولدن حركت و ١٣ حزیرانده پایتخت سنیه‌لرینه عودت بویوردیلر . ذات حضرت خلافتپناهی اولا سلانیكی ، صوكره اسكوبی ، پرشتنه‌یی ، مشهد خداوندكاری ، مناستری قدوم شاهانه‌لریله مسرور بویوردیلر . مشهد خداوندكارده آرناوودلغك هر طرفندن « بابالرینی » كورمكه كلمش بر ایكی یوز بیك صاف آرناوود ایله برابر جمعه نمازینی ادا ایله‌دیلر . اوراده بر نطق همایون ویرلدی كه وثائق قسممزده محرردر . كذلك جرائم سیاسیه اصحابی قسماً مظهر عفو عالی اولدیلر . و آرناوودلغك بر مرض اجتماعیسی اولان قان دعوالری فصل ایدیلوب موجود دعوالرك « دیت » لری تسویه اولونمق وبو جیركین عادته نهایت ویرلمك اوزره ٣٠ بیك لیرا احسان بویورلدی .

بو سیاستده بر بیوك مقصد سیاسی واردركه اوده اولكی سنه‌كی اختلالدن صوكره مادر وطنه مربوطیتی حقنده تورلو شبهه‌لی سوزلر درمیان اولنان آرناوودلغك مقام مقدس خلافته وعثمانلیلغه درجهٔ ارتباطنی اثبات ایتمك ، پادشاه ایله تبعه بیننده بر محبت حصوله كتیرمكدر . بو مقصد تمامیله حاصل اولمش و سیاحت شاهانه فوق العاده حسن تأثیرات براقه‌رق هر طرفده عمیق بر ممنونیت و مسرت تولید ایتمش ، واولكی سنه آرناوودلقده یاپیلان حركات عسكریه‌نك درشت دیكنلرینی ازاله ایله‌مشدر .

شونی‌ده سویله‌مه‌لیدركه سیاحت شاهانه ، روم ایلیده یاز نهایتنده بر طاقم اهالینك عصیان ایله طاغه چكیلمه‌لرینه مانع اولامامشدر . معمافیه فكرلرنده آرناوودلق مختاریتی خیالی بسله‌ین بعض سبكمغزانك بوزهرلی تشبثاتی حكومتك شدتلی حركاتیله عقیم قالمشدر . او سبكمغزان آرناوودلغك توركیه‌دن آیرلدقدن صوكره قاچ كون یاشایا بیله‌جكنی ، آرناوودلغك عثمانلیلغه شدت ارتباطنی دوشونسه‌لردی كندیلرندن بیوك برایشه كیریشمكه قالقمازلردی .

ماكدونیا احوالی

ماكدونیا دینلن روم ایلی ولایاتی احوالی كچن سنه ایی كچمه‌مشدر . ابتدا مالیسور وقوعاتی روم ایلینك غربنی بولاندیردیغی كبی ایتالیا محاربه‌سنك ظهورینی متعاقب‌ده ماكدونیاده بولغار قومیته‌لرینك تحریكاته فوق العاده آرتدی . برقاچ یرده ، شمندوفر خطلرنده ، قاره‌قول یانلرنده بومبالر پاطلادی . هله بونلردن بر بومبا شتبده جامع شریف آلتنه قونارق اسلاملردن برچوغنك شهید ومجروح اولماسنه و كذلك اسلاملرك غلیانیله یاریم ساعت قدر برمدت طرفنده خرستیانلردن بش اون كشی قتل و برایكی یوز كشی‌یی جرح ایتمه‌لرینه سبب اولدی . بووقایع ، ایتالیا محاربه‌سیله دولتك پك مشغول اولماسندن طولایی بولغارلر طرفندن ، یاخود طرابلس غربده مأیوس قالان ایتالیانلرك بالقانلرده برحادثه چیقارمق اوزره ، بولغارلری اطماع وسوق ایتمه‌لرندن ایلری كلیوردی . حكومت ذاتاً ایتالیا حربی مناسبتیله بالقانلرده هرتورلو حركاته قارشی برتدبیر احتیاطی اولارق روم ایلی‌یه برچوق عسكر كوندرمش اولدیغندن دور سابقك صوك سنه‌لرنده‌كی كبی بالمجبوریه شمندوفر خطلری بوینه عسكر اقامه ایتدی . بو صیقی تدابیرك فوائدی كورولور . و آرتق صوك آیده بومبا صدالری ایشیدلمه‌یور . آنجق روم ایلی جدی و بیوك برصبر و مهارتله اداره‌یه محتاجدر .

هیئت اصلاحیه اعزامی

حكومت روم ایلینك ، آرناوودلغك فوق العاده محتاج اصلاح اولدوغنی بیلدیكندن ، علی الخصوص آرناوودلقده برمعتاد . فقط بوسفر داها قوتلیلانارق ، ایلك بهارده برحركت اختلالیه روایت ایدلمكده بولوندیغندن داخلیه ناظرینك ریاستی آلتنده بر آی قدر اول بر هیئت آرناوودلغه كوندرلدی . بوهیئت آرناوودلغی باشدن باشه طولاشه‌رق یوللر ، شمندوفرلر ، مكتبلر انشاسی اسبابی استكمال ایله مشغول اولیور . انشاءالله بوسفركی تشبث پك جدیدر ونتایج خیریه‌یه انتظار اولونور .

روم ایلی‌یه كوندریلن هیئت كبی ، آناطولی‌یه‌ده بر هیئت اعزامی مقرردر . بو هیئتده اوقاف ناظرینك ریاستی آلتنده ٣٢٨ سنه‌سی بدایتلرنده آناطولی ولایات شرقیه‌سنه كوندریله‌جك وبرقا غاشالغه استعداد كوستره‌ن كوردستان قطعه‌سنك اصلاحیله اوغراشیلاجقدر . زیرا آرناوودلق ، حوران ، یمن وقوعاتندن صوكره برده كوردستان وقائعندن اندیشه ایدلیور . بالخاصه ایران مسائلی ، یولدن محروم ده‌كیزدن اوزاق بو ولایاتی جدی بر داره آلتنده طوتمق مجبوریتنی تولید ایتمشدر . كیده‌جك هیئت عین زمانده اوراده‌كی اراضی مسئلهٔ منازع فیهاسنی‌ده حل ایده‌جكدر .

آرناوود حروفی

آرناوودلقده ، دولاییسیله ، اولكی سنه بر اختلال وعصیان تحدثنه سبب اولان لاتین حروفی نهایت كچن سنه حكومتجه‌ده مظهر مساعده اولمشدر . ایشك بویله اولماسی طبیعیدی . ایی بر فكر دائما ترقی ایدر ، اوكنه كیمسه طوراماز . حكومت اولكی سنه ، لاتین حروفاتی علیهنده ، بیهوده ودوشونجه‌سز ، تدابیر مانعه اتخاذ ایتمشدی . كاشكه بز توركلرده لاتین حروفاتی ویاخود بزم حرفلریمزدن معدل حروف منفصله‌یی قبول ایده‌بیلسه‌ك .

روم - بولغار ائتلافی

روملرله بولغارلر مجلس مبعوثانده مشتركاً حركت ایتمك اوزره اولكی سنه برائتلافه تشبث ایتمشلردی . بوائتلاف اوغورنده كچن سنه‌ده برخیلی چالیشیلدی . فقط آنجق قسماً موفقیت حاصل اولدی . باشقه امللر پرورده ایدلمه‌مك شرطیله ، بز عثمانلی وطنداشلرك تأیید اخوتی خوش كوروروز . ذكر اولونان ائتلاف تشبثلری ایسه بزه ، واضح وامنیت بخش كورونمیور . باقه‌لم !..

اتحاد عناصر مسئله‌سی

حكومتك وفرقه‌لرك غایهٔ آمالی اولان اتحاد عناصر مسئله‌سی اویله قولایجه ساحهٔ موفقیته چیقابیله‌جك برشی اولمادیغی ایچون كچن سنه بوبابده مهم بر ترقی كورولمه‌دیكنی وبونك آنجق مرور زمانله ، تدریجاً موقع فعله چیقه‌بیله‌جكنی اشارت ایده‌رز .

كومروك رسم منضمی

كچن سنه‌ده بحث ایتدیكمز كومروك رسم منضمی مسئله‌سی هنوز دولتلرله باب عالی بیننده بر نتیجهٔ قطعیه‌یه ربط ایدیله‌مه‌مشدر . معمافیه باب عالی بوبابده صرف مساعیدن كری قالمایور . ایتالیا حربی آرایه كیرمسه‌یدی بلكه شیمدی‌یه قدر موفقیت حاصل اولوردی .

قولرا

اولكی سنه مملكتمزه كیره‌ن قولرا كچن سنه ینه چیقدی ، بوسنه ینه تكرر ایتمه‌مه‌سنی تمنی ایده‌لم . عكس حالده بوراده یرله‌شمش اولاجقدر . بوكاده چاره تدابیر جدیهٔ صحیه‌در .

شهر امانتنك و بلديه‌لرك فعاليتی

شیمدی یه قدر عدم فعالیتندن بحث اولنان شهر امانتی كچن سنه ظرفنده بردن بره بر دورهٔ فعالیته كیرمشدر. استانبولك برچوق یرلری ییقیلیور ، جاده‌لر توسیع اولونیور ، میدانلر یاپیلیور ، بو كیدیشله استانبول آز زمانده خیلی ترقی ایده‌جك ، لایق اولدیغی كوزللكی بولاجقدر . برده كچن سنه استانبولده تلفون تأسیسی امتیازی ویرلدیكی كبی ، روم ایلی ساحلنده بك اوغلندن بویوك دره‌یه قدر الكتریقلی بر ترامواى انشاسی ایچون ده امتیاز اعطا اولونمشدر . استانبولك اعماری مسئله سنه شوایكی سطری تخصیص ایتمكی بر وجیبهٔ قدر شناسی بیلدك .

پطریقخانه‌لر ، مكتبلر و عسكرلك

كچن سنه روم وارمنی وارمنی قتولیك پطریقخانه‌لریله بلغارا كسارخلغندن ومؤخراً روم ملكیت قاتولیك كلدانی پطریق وكالتندن جماعت مكتبلریله خدمت عسكریه حقنده بعض مطالبی حاوی ویریلن بر استدعا اوزرینه حكومتجه بر قومیسیون تشكیل ایدیله‌رك بعض تدقیقات اجرا ایدلمش وپطریقخانه‌لرك اكثر مطالبی قبول وبعضلری رد اولونمشدر كه حكومتك زیاده بر نیت ائتلافجویانه ایله حركتی ، حق آلدانديغی كوسته‌ره‌ن وپطریقخانه‌لرك برطاقم قیل وقاللرینه نهایت ویره‌ن بو وثیقه‌یی وثائق قسممزده تدقیق ایتمك قابلدر .

ادارهٔ عرفیه :

كچن سنه با ارادهٔ سنیه تمدید اولنان ادارهٔ عرفیه الآن قالقمه‌مدی . بو اداره حركات وفعالیت مملكت حقنده پك آز محسوس بر تضییق اجرا ایدییورسه‌ده خارجه قارشی سوء تأثیراتی كورولیور . اوسببله حكومتجه قالدیرلماسی متصوردر . حكومت بو ادارهٔ عرفیه‌یی قالدیرمازدن اول اجتماعات ومطبوعات قانونلرنده بعض احكام شدیده وتقییدیه وضع ایتمك قرارنده‌در كه ایشته بو بر خطادر .

حوران وكرك احوالی

اولكی سنه حورانده حركات عسكریه اجرا ایدلشدی . بونی متعاقب حكومت اورالرده برطاقم تدابیر اصلاحیه‌یه كیریشدی ، واعیاندن احوال محلیه‌یه واقف فریق سامی پاشایی اورانك اصلاح احوالنه مأمور ایتدی . سامی پاشا تنظیماته باشلادی وبر مكمل لایحهٔ اصلاحیه حاضرلادیسه‌ده مشارالیه كچن سنه اورتحال ایتدیكندن بو وظیفه باشقه‌لرینه قالدی . فقط بو اصلاحات تشبثاتنك نه‌درجه ایلری كیتدیكی حقنده مع التأسف معلوماتمز یوقدر .

~~~~~~~~~~

مجلس مبعوثانمز

مجلس مبعوثانمز ، هرحالده اوزون اوزون محتاج تدقیق ومقایسه ، برچوق اسبابدن واك قیصه وقولای سویله‌نیر برسبب اولمق اوزره‌ده ، تربیهٔ سیاسیه‌مزك نقصانندن واحتراصات شخصیه‌دن دولایی ، سنه‌دن سنه‌یه تكامل ایده‌جك یرده ، صوك ١٣٢٧ سنه‌سی ظرفنده غایت فنا تظاهرات ایله حركت ایتمشدر . بیطرف ودوست برفكر تنقیدایله بالمحاكمه عمومیتی اعتباریله «فنا» بولدیغمز مجلس مبعوثانك حالت روحیه‌سنی ، نه‌جهتلری فنا ویا ایی اولدیغنی محاكمه ایتمك پك مشكل برمسئله‌در . وبونك ایچون بر بویوك جلد كتاب یازمق لازمدر . بز بوراده زمین وزمانمزك مساعده‌سی درجه‌سنده مختصراً برقاچ سوز سویله‌یه‌جكز :

مجلس مبعوثانمزك یاشادیغی اوچ بوچوق سنه‌لك اجتماعات ظرفنده مجلسك ترقی كوسته‌رمه‌دیكنی سویله‌مك بركناه اولور . مجلس مبعوثان ، یعنی مبعوثلریمز اجتماعلره ، مذاكراته دوام ایتدكجه ، اصول مشروطیتك

روح ومؤداسنه داها ایی نفوذ ایتمكه باشلادیلر . لكن بر مملكت مجلس مبعوثانی اداره ایچون ، «پارلمانتاریزم» دینلن اصول حكومتی بحقٍ تدویر ایچون ، مبعوثلریمزك پیدا ایتدكلری بوقدرجق وقوف ومهارت هنوز كافی كلمه‌یور . بو واديده ، دیكر ملتلر كبی بزده یورولوب صاچ آغارتمه‌لی‌یز . و آنجق او زمان ایش ایلری كیده‌ر . بزم مجلس مبعوثانمزده مشروطیتی وادارهٔ حكومتی آكلار برقاچ ذات فاضل وار . لكن حتی بو ذوات كوركویه ، تجربه‌یه محتاج اولدقدن باشقه ، بویله عددلری نهایت ١٥-٢٠ یه بالغ اولاجق ذواتك وجودی‌ده ٣٠٠ كشیلك قدر بر مجلس ایچون كافی ده كیلدر . بر مجلس مبعوثان اویله بر كل‌در كه بونی منتظماً ، برماكنه كبی ایشله‌تمك ایچون ، اعضانك روح ودماغلرنده ، ملتك اوزون بر كوركوسی وتجاربی ایله اصول مشروطیت حقنده واضح وراسخ فكرلر پیدا اولمش اولمالیدر . ایشته بز مجلسك بر چوق سنه‌له‌مه‌لرله ، باش كوز یارارق حركت ایله‌مه‌سنك سببنی منفرداً كیمسه‌یه بولمایه‌ق . صرف بو خصوصده‌كی عجمیلكمزه ویریورز . انكلیز قانون اساسیسی ، محرر اولمقدن استغنا حاصل ایتدیره‌ن سبب نصل كه او بویوك ملتك روحنده مشروطیتله پیدا اولان ارتباط وموانست مؤبده ایسه . دیكر ملتلری صریق مشروطیتده یوروتدیره‌بیلن شی آنجق وآنجق مذكور ارتباط وموانستدن استحصال ایده‌بیلدكلری مقداردر . حتی اوزاغه كیتمه‌یه‌رك یالكز جواریمزده‌كی بالقان حكومتلرینه باقاره‌ق اورالرده‌بیله اسقوپچینالرك ، صوبرانیه‌لرك ، مجلس مبعوثانلرك نه‌قدر سنده‌له‌مه‌لردن صوكرا ولااقل ٢٠ سنه قدر برمدت ایچنده ایش كوره‌بیله‌جك بر حاله كلدكلرینی والآن آوروپا مجالس مماثله‌سندن برخیلی كریده بولوندقلرینی كورورز . زمانك شیمدی داها ایلریده وداها سریع بر مؤثر اولماسنی ، احتیاجاتمزك مستعجلیت وشدت ابرامنی ده حسابه قاتارسه‌ق ، بز بالقان مجالس مبعوثانی درجه‌سنه كلمك ایچون ٢٠ سنه صرف ایتمه‌سه‌ك بیله لااقل ٣ مجلس مبعوثان دور ایده‌بیله‌جك قدر زمان كچیرمه‌مز لازم كلدیكنی تصدیق ایده‌رز .

مسئله‌نك شوجهتنی اكلاتدقدن صوكرا ، مجلس مبعوثانمزك رفتار منتظمنی اشكال ایده‌ن ایكنجی برنقطه‌یه كلیورم . اوده « احتراصات » مسئله‌سیدر . شونی قطعی اولارق بیلمه‌لیدر كه بر قوم مشروطیته بحقٍ لایق و نائل اولمق ، حقوق ملیه‌سنی قوتله النده طوته‌بیلمك ایچون كندی أوینك افندیسی اولمالیدر . ایضاح ایده‌لم : اصول مشروطیت دیمك حكومتی ملتك مراقبه و اصلاح ایتمه‌سی دیمك اولدیغندن ، بو اصولده یورومك ایسته‌ین ملت حكومته قارشی لسببٍ سرفرو ایتمكه مجبور ده كیلسه اوحالده حكومتی دیله‌دیكی یولده نفوذ واداره‌سی آلتنده بولوندورور . بالعكس اكر حكومته محتاج ایسه ، بوقاریده احوال داخلیه بحثنده سویله‌دیكمز كبی ، مملكتده (باب معیشت یالكز باب حكومت) ایسه اوحالده ملت حكومته سرفرو ایتمكه مجبوردر . بو بر حقیقت ریاضیه كبی‌در . دیمك اولیوركه اول باول ملت ، تجارت ، زراعت ، صنعت كبی ایشلرینی ایلری كوتوره‌رك حكومتك بار منتنی چكمه‌مه‌لیدر . بر ملت كه اكثریتله حكومت مأمورینده جان آنار وحكومت قاپیسنده كچینیر ، بویله بر ملت . اصول مشروطیتك كندیسنه بخش ایتدیكی مراقبه وتنقید صلاحیتنی هیچ بر زمان لایقیله استعمال ایده‌مز . چونكه بوكون انسانلری سوق واداره ایده‌ن الك بویوك قوت ، قوهٔ اقتصادیه‌در . كذلك بر ملت كه اكثریتله كندی اكمكنی حكومت قاپیسی خارجنده وكندی كندینك افندیسی اولارق قازانیر ، اوملت البته حكومته قارشی محتاج ومنتدار ده كیلدر . والبته اوكا باش اكمز . حق تنقید ومراقبه‌سنی ده بی پروا استعمال ایده‌ر . ایشته بزده اصول مشروطیتك لایقیله یرلشمه‌سی ایچون اوزون سنه‌لره احتیاج حاصل ایتدیره‌ن بر سبب داها . بزم مملكتده ، بیك كره تكرار ایتدیكی وجهله ، زراعت ، تجارت ، صنعت وبالنتیجه ثروت عمومیه فقیردر . هنوز ملت مادةً كندی كندیسنك افندیسی اولامامشدر . و بو شرائط آلتنده یاشایان ملتدن چیقان مبعوثانده عین علتك زبونیدر . ایچلرنده حكومتدن حسن اداره‌دن باشقه بر شی بكله‌مه‌ین زراع ، تجار ، صنعتكار كیمسه‌لر یوق كبی اولدیغی حالده یوزده دوقسانی مأمورینندن ، یعنی سابق ومستقبل حكومت آدملری‌در .
~~~~~~~~~~

ایشته بونك ایچوندرکه مجلس مبعوثانمز نه حق مراقبه‌سنی ایجه استعمال ایده‌بیلمش ونه‌ده ملتك احتیاجات اقتصادیه‌سنی ایجه آکلایه بیلمشدر . زیرا مبعوثلریمز « ایش آدملری » دکل ، « حکومت آدملری » ایدی . و « مأمورجه » دوشونیورلردی ...

ملتمزك ومبعوثلریمزك بویله اولماسی ، یوقاریده اعتراضات نامنی ویردیکمز حاله سبب اولمشدر . یعنی مبعوثلر اساساً حکومت آدمی اولدقلرندن ینه ترقیلرینی ، استقباللرینی حکومتدن بکلیورلر وبونك ایچون حکومته سرفرو ایدیورلر ؛ اونك مفتشی کبی دکل ، مأمورلی کبی دوریورلر . وپارلاق حکومت مأمو- ریتلرینه کچمك امکانی حاصل اولونجه همان اورایه جان آتیورلر . بوندن باشقه بزده اصول مشروطیتك وضعنده برده « پارلمانتاریزم » قابینه یعنی مبعوثلردن وکلا تشکیلی اساسی قبول ایدیله‌رك بر بیوك خطا ایدلدی . اوروپاده بیله بو اصولك برچوق محاذیری واردر . آنجق بو محاذیری ، اعتراضاتی ، یوقاریده سویله‌دیکمز عامللرك یعنی ثروت ، مشغلهٔ عمومیه‌نك زیاده‌لکی تعدیل ایدر ؛ برچوق کمسه‌لرك باب حکومتده ، ناظرلقده کوزی یوقدر . حال بوکه بزده هرکس چوجوقلغندن بری حکومت قاپیسنده پاشا اولمق اوزره تربیه کورمشدر . ایشته بزده مجلس مبعوثان اعضاسندن ناظر یاپیلمق اساسی قبول ایدیلوب بر ناظرك قولایجه اسقاطی‌ده مجلس مبعوثانك ید اقتدارنده اولونجه ، بوتون مجلس مبعوثان اعضاسی ناظر اولمق هوسنی نفسلرنده بولدیلر . وناظرلق موقعنه کچن آرقه‌داشلریله کندیلرینی مقایسه ایده‌رك « نه‌دن او اولسونده بن اولمایه‌یم ! بن اوندن اکسیکمیم ؟ ! . » دیمکه باشلادیلر . بو حال مجلس مبعوثانمزی آلت اوست ایتمشدر . حتی فرقه غوغالرنده بیله دائما اساس بو اولمشدر . اتحاد وترقی فرقه‌سنك شو اصولی قبول ایتمکله ایتدیکی خطایی آچیقجه سویله‌مکه مجبورز . بز آلابیلدیکنه دکل ، مقید بر مشروطیتله ، مبعوثلردن ناظر یاپمایه‌رق ، کوزه‌لجه اداره اولونابیلیردك . ناصل که آوروپانك الك ایلری کلن بعض مملکتلرنده بویله‌در . مشروطیتده بویله مقید برشکل قبول ایدلمك ، (حریت) ك بوتون معناسیله جریانه بر مانع ده‌کلدر . هر مملکت متمدنه‌ده حریت الزم بر شرط بقا وحیاتیدر . فقط مشروطیتی هر مملکتك احساسات وعنعناتنه توفیق ایتمك لازم کلیر . بز ابتدای انقلابده ، ادوار سابقه‌ده جانمز یانمش اولدیغندن ، قانون اساسیمزی الك سربست آوروپا دولتلرینك قوانین اساسیه‌سی درجه‌سنه چیقاردق . مقام حکمداری‌یی تقیید ایدن بوقدر سربست بر قانون اساسینك بزه یارایوب یارامادیغنی دوشونمه‌دك . حال بوکه قانون اساسی ، افراط وتفریط ، استعجال کوتورمز بر کوتوکدر . دوشونجه‌سزلکمزك مضراتندن بری‌ده ایشته مبعوثلردن قابینه تشکیلیدر .

مجلس مبعوثانمزك انتظام مساعیسنه ، قوتنه بحق ضرر ویرن احوال واسباب عمومیه‌یی یوقاریده ارائه‌یه چالیشدق . شیمدی‌ده مجلس مبعوثانمزك ۳۲۷ سنه‌سی نصف اولی ایله نصف اخیرنده جریان ایدن حیاتنی ینه مختصراً کوستره‌لم :

حزب مسئله‌سی

مجلس مبعوثانمزده ایلك ایکی سنه‌ده فرقه دینه‌بیله‌جك بر هیئت مخالفه وجود بولامامش ایدی . اوچونجی سنهٔ اجتماعیه‌نك نصف اولنده‌ده فرقه نامی آلتنده بعض هیئتلر طوپلاندیسه‌ده بونلرك او نامه لایق بر انتظام وقوتده اولمادیغنی کچن سنه‌کی سالنامهٔ سیاسیمزده سویله‌مشدك . بو حال پارلامنتو حیاتی ایچون ایی ده‌کلدی وبالطبع مجلس مبعوثانده اتحاد وترقی فرقه‌سنك یالکز قالماسی بونكده قوتنی حسن اداره ایده‌مه‌مه‌سنی ، حدودی دائره‌سنده دورمایارق خارجه طاشماسنی موجب اولیوردی . حال بوکه منتظم بر مخالفت فرقه‌سی حکومت فرقه‌سنك بو طاشقینلغنی بالضیق حدودی دائره‌سی داخلنه ارجاع ایده‌ردی . بناءً علیه ۳۲۷ سنه‌سی بدایتنده مجلس مبعوثانی بو حالده بولیورز . واتحاد ترقی فرقه‌سنی متجانس کورمه‌یورز . اوده . چونکی ذاتاً برفکر

ومسلك مخصوص صاحبی اولمایان ۱۵۰ قدر مبعوثدن مرکب بر کتله ایدی . وبویله کندی کندینه حرکتدن عاجز بر کتله ایچنده بالضروره هیئت ناظمه ومدیره آنجق ، اتحاد وترقی جمعیتنه شدتله مربوط اولدقلری بیننده ، برقاچ مبعوثدن ترکب ایدیور ، دیکرلری بونلرك سوق و اداره‌سنه بعضاً غیر اختیاری ، بعضاً طوعاً ، بعضاً ده کرهاً تبعیت ایلین « ال قالدیریجی » لردن عبارت بولنیوردی . شو حالده ، مستقل وراست کو بر فکر ایله سویله‌نیرسه ، مجلس مبعوثان داخلنده روح مشروطیته مغایر بر اصول ، عادتا بر استبداد حکمفرما ایدی . بعضلر ، بعضلری دییورلردی . وبو هر طرفدن حس اولونیور ، اتحاد وترقی فرقه‌سنده بو حاللردن ناخشنود اولانلر بولوندیغی سویله‌نیوردی ...

نهایت مارت ایچنده بردن بره بر حرکت کورولدی . بر قسم مبعوثان اتحاد وترقی فرقه‌سندن آیریلارق ، (حزب جدید) نامی آلتنده یکی بر هیئت تشکیل ایتمشلردی . بونلر اوچ سنه‌دن بری اصول مشروطیتده مملکتمزك عنعنات و تمایلات ملیه و دینیه‌سنه و احتیاجات حقیقیه‌سنه مغایر بر سیاست تعقیب ایدلدیکندن وحقوق پادشاهینك قصر وتحدید اولوندیغندن شکایتله ، مبعوثلرك ناظر اولامامه‌لرینه ، احکام قانونیه‌یه تمامی رعایت ومسئولیت وکلایه دقت ایدلمه‌سنه وسائره‌یه دائر ۱۰ ماده‌لك بر مطالبده بولونیورلردی . بو مواد عشره وثائق قسممزده اتحاد وترقی قونغره‌سی فصلنده محرردر . بو حرکت عجبا نه‌دن تولد ایتمشدر ؟ بو - عامللرینك دیدکلری کبی - بر حرکت محافظه کارانه‌می ایدی ؟ یوقسه بر حرکت متعصبانه‌می ایدی ؟ یاخود که اتحاد وترقی جمعیتنه منسوب اولان و جمعیت مرکز عمومیسنك تعلیماتیله اوچ سنه‌در مجلسی اداره ایدن متنفذان علیهنه بر حرکت می ایدی ؟ یوقسه جدی بر اصلاحات تشبثی می ایدی ؟ طوغریسنی تاریخ نامنه آرامق وظیفه‌مز اولدیغندن ، اعتراف ایتمه‌لی‌یز که حرکت مذکوره‌ده بو اسبابك هپسندن‌ده بر ر پارچه سائق وار ایدی . آنجق الك قوتلی سائقلر مجلس مبعوثانك و قابینه‌نك ، حاصلی قوتك بعض متنفذلر آراسنده قالماسی و بوکا آرتق کور کورینه اطاعت ایدلمك ایسته‌نلمه‌مه‌سی ایدی . اساساً شو اسبابه مستند اولان بو حرکت ناکهانی‌یه مع التأسف الك زیاده حسیات دینیه آلت ایدلمکده ، اتحادجیلرك برچوغیله شیخ الاسلامك فارماسون اولدقلری علیهنده بولونلقده ایدی ؛ حتی مطالب عشره‌نك بر ماده‌سی « مقاصد مخصوصه تعقیب ایدن جمعیات خفیه » علیهنده ایدی . بو مسئله بر ، بر بوچوق آی قدر دغدغه‌لاندی . ایشك ایچنده اجنبی پارمغی - انکلتره و روسیه سفارتلرینك پارمغی - اولدیغی‌ده قوتله سویله‌نیلر بولوندی . فقط بو پك ظاهر و پك ثابت بر شی ده‌کلدی . هر حالده مجلس مبعوثانك وصایت آلتنده حرکت ایتمك ایسته‌مه‌دیکنك بر دلیلی ایدی . فقط ، ینه طوغرییی سویله‌مك ایچون اعتراف ایتمه‌لیدرکه حزب جدید طرفدارلری ، حزب عتیق منسوبلرینك - یعنی اتحاد وترقی فرقه‌سندن آیرلمه قالقیشمایانلرك - مهارت ونصایحیله ، حتی « جمعیتدن طرد » کبی بعض تهدیداتله ، حاصلی مانوره‌لریله یوله کلدیلر . ومطالب عشره‌ده اتحاد وترقی قونغره‌سنه عرض اولونمق اوزره موقتاً بر کناره براقیلدی . نیته کیم صوکره اتحاد وترقی قونغره‌سی بو مطالبی مذاکره وقرارلرینی اعطا ایتمشدر . [وثائق قسمنه باق] بو حزب حرکتنه حزبجیلرك کندیلری طرفندن محافظه کارلق نامی ویرلدیکنی سویله‌مش ایدك . فی الواقع اونلرك بو سوزلری فکرلرینه موافق وصمیمی ایدی . لکن حقیقی محافظه کارلقله بونلرك حرکتلری بیننده‌کی درجهٔ مناسبت وموافقت سزای تدقیقدر !..

حزب کورولتوسی تماميله هدفنه واصل اولامامش بر حرکت ایدیسه‌ده متنفذاندن عد اولونان و بو جهتله ناظرلق موقعنی اشغال ایتمه‌لری حسدله تلقی ایدیلن جاوید واسماعیل حقی بکلری مالیه و معارف نظارتلرندن اسقاط ایتدی . کذلك بر ایکی آی مقدم داخلیه نظارتندن استعفا ایتمش اولان طلعت بك ، مجلس مبعوثانده

اتحاد وترقی فرقه‌سی ریاستنده‌ده قالمق ایسته‌مه‌یه‌رك یرینه سیدبك انتخاب اولوندی . بوندن صوكره فرقه طرفندن بك‌قوزده بر ضیافت ویریله‌رك بوضیافتك ایجاب ایله‌دیكی صمیمیتله حزب برودتلرینه نهایت ویرلدی . فقط حقیقتده‌ده بوبرودت زائل اولمشمیدی ؟ بو كسدیریله‌من . غالبا زائل اولمامشدر .

آرتق مجلس‌مبعوثان بوندن صوكره قوت وسكونتنی ، انتظام مساعیسنی غائب ایتدی . برطاقم مبعوثلر اتحاد وترقیدن آیریلیورلر . بعضلری كیریورلر . برطاقملری مستقل اولیورلر وبوصوكره‌كیلرك مقداری آرتیوردی . مجلس‌مبعوثان سیاحت پادشاهی‌یه ، یعنی‌مایس‌ازاسطنه قدر اجتماع ایتدی . وبیك‌تورلو استیضاح ومخالفت كورولتولری آراسنده كوچ‌حال ایله بودجه‌یی بیتیره‌بیله‌رك ، مخالفلرك اعتراضاتنه ، برچوق قوانینك چیقاریلامامش اولماسنه رغماً تعطیل اولندی .

مخالف مجلس مبعوثانك مذاكراتی تمدید ایتدیره‌مه‌دیلر . ده وقتندن اون ، برقاچ ی صوكره طوپلاماسی ضمننده نوعما وعد آلمشلردی . اكثریت فرقه‌سنك مجلسك مذاكراتك امتدادینه مخالفت ایتمه‌سنك سببی‌ده ، اورتالغه‌بر پارچه سكون ویرمك ، حزبجیلری بربرندن تبعید ایله‌مك ، كذلك جریان مخالفت قارشیسنده ومالیسور مسائلی طولاییسیله پك ضعیف قالمش‌اولان حقی پاشا قابینه‌سنی یعنی اكثریت فرقه‌سنه مستند بولنان حكومتی قورتاروب یاشاتمق ، كذلك احوالی دها زیاده سكون وحضور ایله محاكمه ایتمك ایدی .

مجلس مبعوثانك دردنجی دورهٔ اجتماعیه‌سی

مجلس مبعوثان ، تعطیل ایدلدیكی صیراده ظن اولوندیغی كبی برقاچ آی صوكره اجتماع ایتدیریله‌دی . لكن ایتالیا حربنك پاطلامه‌سی ، وبونك خلقه ویردیكی هیجان مجلسی ایسته‌رایسته‌من میعادندن برآی اول ، تشرین اول بدایتنده كشاد ایتدیردی .

مجلس آچیلدیغی وقت ، حقی پاشا قابینه‌سنك سقوطی قارشیسنده بولوندی . اوحقی پاشا قابینه‌سی‌كه مخالفلر اونی اسقاط ایچون برچوق تشبثلرده بولوندقلری حالده موفق اولامامشلردی . وجداً حقی پاشا قابینه‌سی محافظه‌یه لایق بر قابینه ده‌كیلدی . برچوق خطالر یاپمش ، بونلر هركسك كوزینه چارپمقده بولونمشدی . حقی فكرلرینی بر مجلس صمیمیده خالصانه بیان ایدن اتحاد وترقی فرقه‌سی اعضاسندن مبعوثلر بیله حقی پاشا قابینه‌سنك متردد ، بجریكسز ، وقارسز ، نفوذسز حیاتنی تزییف ایدییورلردی . شیمدی طرابلس غرب حربنك پاتلامه‌سی — احتمال‌كه الك زیاده حرص سوقیله اتحاد وترقی حكومتنی اسقاطه چالیشان — مخالفلر ایچون یكی بر وسیلهٔ هجوم حاضرلادی .

بوحرب ، حقی پاشا قابینه‌سنك خطالریله پاتلامش واو خطالرك بردلیل ظاهرینی كوسترمكده بولونمش اولدیغندن ایشك ایچنده مذكور قابینه‌یی طوتمش اولان اكثریت فرقه‌سنده‌ده برمسئولیت واردی .

حقی پاشا قابینه‌سنك علیهنده طرابلس غرب مبعوثلری طرفندن ویریلن اتهام تقریری دیوان عالی‌یه سوقی طلب ایدییوردی . بوقبول ایدلدی وبرای تدقیق ومذاكره ایكنجی شعبه‌یه حواله اولوندی .

بوندن صوكره مخالفلرله موافقلرك آره‌سی كیتدكجه آچیلیوردی ؛ حربیه ناظری ، دیوان‌حرب قراری خلافنه غزته چیقاران لطفی فكری بكی توقیفه تشبث ایتدی . بوندن دهشتلی براستیضاح ظهور ایتدی . وحربیه ناظری ، بونی بر ضربهٔ مشروطیت كبی تلقی ایدن مجلس مبعوثانك ضربه‌سندن ، میدان حربدن عودت ایدن بنغازی مبعوثی شوان بكك « حال‌حربك اختلافاتی اونوتدورماسی لازم كله‌جكی » یولنده‌كی نطقیله ، یعنی برتصادفله قورتولدی .

حقی پاشا قابینه‌سنك برینه كچن سعیدپاشا حضرتلری ، قابینه‌سنك اكثر اركانی ، دیوان‌عالی‌یه سوق ایله اتهام وتهدیداولنان وبناءً علیه سوءظن آلتنده بولنان حقی پاشا قابینه‌سی اعضاسندن تشكیل ایتدی . مجلس مبعوثان بوكابحق

اعتراض ایتدی . فقط خفی برجلسه‌ده هیجانلی مذاكره‌لر نتیجه‌سنده ، برایكی آی صوكره وتدریجاً اركان‌مشارالیهم ده‌كیشدیرلمك اوزره سعید پاشا قابینه‌سنه بیان امن واعتماد ایدلدی . مسئله‌ده اصلا مدخل ومنفعتی اولمایان برآدم صفتیله سویله‌یه‌لم كه ، سعید پاشانك بوحركتی اصلا موافق مشروطیت ده‌كیلدی . انظار ناسده تهمت آلتنده بولنان ذاتلر ناظر موقعنده قالامازلردی . واكثریت فرقه‌سی بونی ، صرف سعید پاشایی رقیبی اولان ومخالف وضعیتنده بولنان كامل پاشایه قارشی محافظه ایتمك ومخالفلرك دیدكلرینی یاپمش اولمامق غیرتیله قبول ایتدی . چونكه سعیدپاشا قابینه‌سی اعتماد اویاندیرمایان بر هیئت متجانسه ایدی . حال بوكه‌دولت نازك بر زمانده وحرب حالنده بولوندیغندن خارجه قارشی قوی كورونمك مجبوریتنده ایدی . سعید پاشا : « استقلالم وار ؛ بكا كیمسه مداخله ایده‌من ! » دیدیكی حالده بالعكس اكثریت فرقه‌سنك آمالنی ترویج ایده‌ر كبی كورونیوردی‌كه بوجداً شایان تأسفدر .

فرقه‌لر

بو وقایعدن آز بر مدت صوكره تشرین ثانی بدایتلرنده منتظم بر پروغراملی یكی بر فرقه‌نك میدانه چیقدیغی كورولدی . بو فرقه‌نك آدی (ائتلاف وحریت) ایدی . و پروغرامنده داها ائتلافجو ، ائتلاف عناصره داها میال ، توسیع مأذونیت اصولنه داها محب كورونیوردی . بو فرقه‌نك مؤسسی ، سنه باشنده حزب مسئله‌سنده بر بویوك رول اوینامش اولان ، جمعیتك اعضای قدیمه ومقدمه‌سندن میرآلایلقدن متقاعد صادق بك اسمنده برذات ایدی . وآنجق بو ذاتك همت ونفوذی بر فرقهٔ مخالفه احداثنه كفایت ایده بیلمشدی .

یكی فرقه ، شیمدی‌یه قدر مجلسده موجود ومنتظم برفرقه اولمقدن اوزاق بولنان « اهالی » ، «معتدل حریتپروران» فرقه‌لریله ، قسماً آرناوود ، روم وبولغار مبعوثلرینی برآرایه‌طوپلایور و ٦٠ – ٧٠ قدر اعضادن مركب بولونیوردی . جداً محب مملكت اولانلر بویله منتظم بر مخالفت فرقه‌سنك تشكلنه ممنون اولدیلر . بو یكی فرقه خارجده‌ده تشكیلاته باشلایه‌رق ، اتحاد و ترقی جمعیتی تشكیلاتی كبی مملكتك هر طرفنده قلوبلر آچمغه ، اعضا قید ایتمكه باشلادی . لكن اعتراف ایتمه‌لیدركه مملكتك اوز اولادینك ممنونیتلری پك آز امتداد ایتدی . وچابوجاق تحقق ایتدی‌كه اتحاد و ترقی فرقه‌سی حكومت فرقه‌لغی وظیفه‌سنی نصل افراط وتفریطدن قورتولامایارق موازنه‌ایله ایفا ایده‌مه‌یورسه ، مخالفت فرقه‌سی‌ده اونك كبی غیرمتجانس بركتله‌در . ومقصدی منتظم مخالفتدن زیاده اتحاد وترقی فرقه‌سنی دوشورمكدر . چونكه اعضاسی آراسنده ، فكراً اصلا بربرلریله اویوشامایاجق عناصر — یعنی روملر ، بولغارلر ، خواجه‌لر ، پاپاسلر ، لیبه‌رال ذوات وكذلك الك متعصب شیخلر ، اختیارلر ، محافظه‌كارلر ، عوام ، اكثریتله‌ده متقاعدلر وباخصوص غیرممنونلر — وار ایدی . بوفرقهٔ مخالفه‌یه نسبتله اتحاد وترقی فرقه‌سی چوق داها زیاده متجانسدر . چونكه اوفرقه داها اول تشكل ایتدیكندن مملكتك ذاتاً محدود اولان منور وترقیپرور صنفنك قسم اعظمنی وبالخاصه بزده‌الك منورقسمی تشكیل ایده‌ن مأمورین صنفنی حوزهٔ تشكلنه آلمشدر .

اتحاد وترقی فرقه‌سیله حریت وائتلاف فرقه‌سنك پروغراملرینه كلنجه : بوپروغراملری اوزون‌اوزون مقایسه ایده‌جك وقتمز یوق . بزه اتحاد وترقی پروغرامی عمومیت اعتباریله داها معقول كورونور . ذاتاً حریت وائتلاف فرقه‌سی پروغرامیله بوپروغرام آراسنده ، اوزون تجربه‌لرله حصوله كلمش ده‌رین فرقلر یوقدر . ومملكتمزده هنوز (پره‌نسیب ، مسلك ، پروغرام) لایقیله آكلاشیلمامش شیلردر . بوكا دلیل اولارق شونی كوستره‌بیلیرز كه : مجلس مبعوثان اعضاسندن برقسمی كاه برفرقه‌دن ، كاه دیكر فرقه‌دن استعفا ایدییورلر . اهالیمزده بویله ، كاه اوقلوبدن ، كاه بوقلوبدن استعفا ایله‌یورلر . دیمك كیمسه پروغرامه باقدیغی یوق . اتحاد وترقی قونغره‌سی هرسنه بعض اساسات سیاسیه قبول و بعضلرینی تغییر

ایدییور . بونلر فرقه‌یه تبلیغ ایدیلیور . فقط فرقه‌دن بو سببدن دولایی چیقان کوروله‌یور . دیمك که بزده کیمسه پروغرامله کندینی مقید کورمه‌یور . ذاتاً پروغراملر بحق تطبیق‌ده اولونامایور . ایش تطبیقاتده‌در .

شوراده صیراسی کلمش ایکن سویله‌یه‌لم که ، برچوق عاقل ذواتك قائل اولدقلری کبی ، بزده آنجق ایکی فرقه اولابیلیر . حریت‌پروران ، محافظه‌کاران یعنی یکی اصولده تربیه کورمش منور ذوات ایله اسکی اصولده تربیه کورمش ذوات آیری آیری فرقه‌لر تشکیل ایده بیلیرلر . وایشته اوزمان مملکتده حقیقی فرقه‌لر تشکل ایتمش اولور . شیمدیکی فرقه‌لر صنعی وضروری فرقه‌لردر . و بو دیدیکمز حقیقی وصمیمی فرقه‌لر یاواش یاواش تشکل ایده‌جکلردر .

مجلس مبعوثانك کچن سنه‌کی اجتماعنی وفرقه‌لرك حیاتنی تعقیب ایده‌جك اولورسه‌ق ، الك مهم حادثه ، خارجیه ناظر سابقی وپارس سفیری رفعت پاشادن منحل قالان استانبول مبعوثلغنه بر ذاتك انتخابی صیراسنده کورولدی . بو مبعوثلغه اتحاد و ترقی طرفندن عدلیه ناظری ممدوح بکك وحریت وائتلاف طرفندن شهراه غزته‌سی سر محرری طاهر خیرالدین بکك نامزدلکلری وضع ایدلمشدی . نتیجهٔ انتخابات هرکسك امیدی خلافنه ظهور ایتدی . وطاهر خیرالدین بك بر رأی فضله‌سیله مبعوث انتخاب ایدلدی . بو حادثه اورتالغی ولوله‌یه ویردی . دیمك اولیورکه ، مملکتك الك منور والك مهم محیطی اولان استانبول محیطی اتحاد وترقی فرقه‌سنك سیاستندن ممنون دکیلدی وبویله کیدرسه فرقهٔ مخالفه غلبه ایده‌رك حکومتی اله کچیره‌جك دیمکدی . ایشته بو حادثه کچن سنه مجلس مبعوثانك تعطیلنك اسباب موجبه‌سندن‌در .

فی الحقیقه اتحاد وترقی فرقه‌سی ۱۳۲۷ سنه‌سی نصف اولنده‌ده ، مخالفلر کسب قوت ایتدکجه مجلس مبعوثانی طاغیتمق ایسته‌یورلر ایدیسه‌ده ، اعتراف ایتمه‌لی که حقی پاشا بویله بر دغدغه‌لی ایشه راضی اولامشدی . بو سفر اورتایه برده ، اطواری مشکوك کورولن ، فرقهٔ مخالفه چیقدیغندن ، حکومت فرقه‌سی بو صوك سلاحی استعماله قرار ویردی . ذاتاً بر تصادف سوقیله احوال واسبابده موجود ایدی . فی الحقیقه ، اتحاد وترقی قونغره‌سنده حزب جدیدك مواد عشره‌سندن بریسی اولان « حقوق پادشاهینك تمامیتنه رعایت » قضیه‌سی و « توزان قوا » اساسی قبول ایدلمش ایدی . بناءً علیه . ادعا ایتدیکی استقلال حرکتنه رغماً اکثریت فرقه‌سیله همروش اولان ، سعید پاشا قابینه‌سی قانون اساسیٔ معدلك ۳۵ نجی ماده‌سنك بتکرار تعدیلنی طلب ایدرك بو لده ومستعجلیت بیانیله مجلس مبعوثانه مراجعت ایتدی . مجلس مبعوثانك اکثریت فرقه‌سی ایسه ذاتاً بوکا حاضر اولدیغندن مادهٔ معدله لایحه‌سنی انجمنه حواله ایتدی . انجمن ، غریبدرکه ، همان تماميله اتحاد وترقی فرقه‌سی منسوبلرندن عبارت بولونیور . وتحت اتهامده بولنان حقی پاشا قابینه‌سنك داخلیه ناظری اولان منتشا مبعوثی خلیل بك انجمنه ریاست ایله‌یور وکذلك اولکی سنه قانون اساسی مذاکراتنده معدل قانون اساسی‌یی حرارتله مدافعه ایتمش وسربست بر قانون اساسی‌یه طرفدار کورونمش اولان بغداد مبعوثی بابان زاده اسماعیل حقی بك دخی [*] انجمنك مضبطه محرری بولونیوردی . یعنی دیمك ایسته‌یورز که اتحاد وترقی فرقه‌سی ۳۵ نجی ماده مسئله‌سنه صیم صیقی صاریلمش واوطریقله یا مجلسی فسخ ایتمك ویاخود مخالفلری یوله کتیرمك چاره‌سنی آرامقده بولونمشدی .

۳۵ نجی ماده فی الحقیقه محتاج تعدیل ایدی . بوقاریده‌ده سویله‌دیکمز وجهله ، بدایت حریتده پك سربست بر قانون اساسی‌یی قبول وحقوق پادشاهی‌یی تحدید ایله‌مش ایدك . حالبوکه تورکیاده حکمدارلق مقامی برکره خلافت صفت عالیه وقویه‌سنی حائز اولدقدن باشقه ، تورکلر من القدیم حکمدارلرینه فرط اطاعت ایله معروف وشدید بر انضباط متسلسل ایله بویوکلرینه مربوطدرلر . بوجهتله معدل قانون اساسیده

[*] بز کرك خلیل وکرك اسماعیل حقی بك افندینك وکرك رجال سائرهٔ سیاسیه‌مزك شخصلری حقنده عن الغیاب ، حرمت تامه بسله‌رز . بوراده مقصد شخصلری قاریشدیرمق دکیل ، تاریخه خدمت ایچون حقیقتی قید ایتمکدر . شخصلری ذکره مجبور اولدیغمزدن دولایی بیان تأسف ایده‌رز .

حقوق پادشاهی‌یی پك زیاده تحدید ایدن مواددن بریده ۳۵ نجی ماده ایدی . بونی ده کیشدیرمك لازمدی . معدل ۳۵ نجی ماده موجبنجه مجلس مبعوثانك طرف پادشاهیدن فسخی ایچون اولا مجلس مبعوثانله هیئت وکلا آراسنده برخصوصدن دولایی مصراً اختلاف حصولی حالنده هیئت وکلا استعفا ایتمه‌لیدر . صوکره یکی بر هیئت وکلا تشکل ایلر وینه اختلاف دوام ایدرسه ، هیئت اعیانك موافقتنی استحصال شرطیله واوچ آی ظرفنده انتخابات جدیده بالاجرا اجتماع ایتمك اوزره مجلس مبعوثان بالارادهٔ سنیه فسخ اولونابیلیر . دیمك که مجلس مبعوثانك فسخی فوق العاده مشکلدر ومجلس مبعوثان بو مادهٔ قانونیه‌یه کووه‌نه‌رك حق مراقبه‌سنی سوء استعمال درجه‌سنه چیقارابیلیر . ایشته سعید پاشا بو ماده‌نك تعدیلنی وحقوق پادشاهینك توسیعی ایله قوهٔ اجرائیه وقوهٔ تشریعیه بیننده توازن حصولی طلب ایدییوردی .

بویله بردنبره ، مجلس مبعوثانك فسخی احتمالی باش کوسترمسی ، اوزمانه قدر هواپرست مخالفت اولانلری پیچ وتابه دوشوردی . همان اکثریت فرقه‌سیله ائتلاف ایچون مذاکره‌یه کیریشمك ایسته‌دیلر . اساسات ائتلاف : قابینه‌نك اکثریت ومخالفت فرقه‌لری منسوبیننده‌ن ، یاخود بیطرف ذواتدن تشکیلی ، ادارهٔ عرفیه‌نك رفعی ؛ مأمورینك جمعیتلره داخل اولامامه‌لری . ۳۵ نجی ماده‌نك تأخیر تعدیلی وسائره کبی موادد‌ن مرکبدی . هرایکی فرقه‌نك مرخصلری - مستقل مبعوثلرك دلالت ائتلافجویانه‌سیله - مذاکره‌یه کیریشدیلر . فقط اویوشمق قابل اولمادی . مخالفلر ابتدا بهمه حال کامل پاشایی ایسته‌رلرکن بوندن واز کچدیلر وصوك دمده ، مذبوحانه ، داها بر طاقم فداکارلقلرده بولوندیلرسه‌ده ، ایش سودونجه‌یه دوشمش ، ۳۵ نجی ماده‌ده انجمندن چیقارق مجلسه کلمشدی . ایشته بو آنده ، اتحاد فرقه‌سنك نیت اصلیه‌سی مجلسی فسخ ایتمك اولوب ائتلافه یاناشمق ایسته‌مه‌دیکی اکلاشلدی . وائتلاف مذاکره‌سی‌ده منقطع اولدی .

بونك اوزرینه مخالفلر ، ماده‌نك یوم مذاکره‌سنده مجلسده بولونمادیلر . بو صورتله پارلامنتو حیاتنده obstruction دنیلن « انسداد مذاکره » حصوله کلمش وقانون اساسی تعدیلی ایچون ایجاب ایدن ثلثان اکثریت دکیل ، اکثریت عادیه‌بیله حاصل اولمامش ایدی . شو حالده قابینه ایله مبعوثان آراسنده اختلاف ظاهر ایدی . فقط ۳۵ نجی مادهٔ معدله‌ده « اختلافك بالمذاکره ومکرراً حاصل اولاجغی » کوستریلیوردی . بناءً علیه انسداد مذاکره طریقیله اولان اختلاف قانون اساسینك روح ومؤداسنه موافق اولان اختلاف دیمك دکیلدی . سعید پاشا قابینه‌سی ایسه بونی اختلاف عد ایتدی .

بو صیراده مخالف وموافق غزته‌لر ، مخالف وموافق مبعوثلر اویله برشماتهٔ اختلاف قوپاریورلردی که جداً شایان تأسف ایدی . آرتق هر طرفده شتوم وتحقیرات یاغیور ، هرایکی طرف بربرینی خیانتله ، قانونی خیربالامقله اتهام ایله‌یوردی ؛ مجلس مبعوثان جداً ایش کوره‌مز برحالده ، قارمه‌قاریشیق دوام ایدییوردی . لکن عجبا مجلس مبعوثانك فسخنه لزوم وارمیدی ؟ مملکت خارجاً بر حرب ایله مشغول وداها بویوك تهلکه‌لر ظهوری ملحوظ ایکن برده بویله دغدغه‌لر احداثی معناسز دکلیدی ؟ عجبا فسخه قیام ایدلمه‌مش اولسه بویله ولوله‌لر چیقارمیدی ؟ بونلر جداً شایان تأمل نقطه‌لردر . وبز ظن ایده‌رز که فسخ کبی شدید بر حرکته ، اویله نازك بر زمانده ، قانونی اورایه بورایه چکیشدیره‌رك وحال وموقعه اویدورمغه چالیشه‌رق ، خیربالایارق ، تشبث ایتمك اصلا جائز دکیلدی . مجلسك ذاتاً دردنجی دورهٔ اجتماعیه‌سنك ختامنه برقاچ آی قالمشدی . بونی حسن صورتله کچیروب بودجه‌نك تصدیقندن صوکره مجلسی قانوناً تعطیل ایتمك البته اولا ایدی . واقعا مخالف فرقه‌نك حرکاتی بعضاً پك ایلری وارییور ، مذاکراته دوام ایدیلمه‌یوردی . آنجق اونلری‌ده بر تدبیر مهارتکار واین ایله یوله کتیرمك قابلدی . هرنه ایسه ... آرتق بر دفعه یوله چیقیلمشدی .

سعید پاشا ، قانون اساسینك معدل ۳۵ نجی ماده‌سنك عباره‌سنه کوره « اختلاف » صاییله‌مایاجق اولان - چونکه قانونده مذکور اولان « مذاکره » و « توالیٔ اختلاف » جهتلری یوقدی - انسداد مذاکره‌یی اختلاف عد ایده‌رك استعفاسنی ویردی . شیمدی بر مسئله قالیوردی . ۳۵ نجی ماده : یکی کلن هیئت وکلا اسکی

هیئت وكلانك فكر وطلبنده اصرار ایدرسه ومجلس مبعوثان بونی قبول ایتمزسه اوحالده مجلس‌مبعوثانك موافقت اعیان ایله طرف پادشاهیدن فسخ اولونا بیله‌جكنی بیان ایدییوردی .

دیمك كه سعید پاشا قابینه‌سنك یرینه كله‌جك هیئت وكلاسكی هیئت وكلااولامازدی . زیرا عكس‌حالده قانون اساسینك لزوم كوسته‌ردیكی هیئت وكلا تبدلنك فائده‌سی قالمازدی . بو مقصد قانونی غایت واضح اولدیغی حالده نصل اولورسه اولسون فسخ تصمیم ایدلدیكندن سعید پاشا یكی هیئت وكلایی بالتشكیل مجلسك حضورینه كلدی . ویكیدن پروغرام اوقوماسی ، اعتماد طلب ایتمه‌سی لازم‌كلیر ایكن ، مخالفلر ۳۵ نجی ماده‌نك مذاكره‌سنه محل قالادن قابینه‌یه عدم‌اعتماد بیان ایله اسقاط ایدیویررلر دیه ، قابینه بونلر یاپمادی و ۳۵ نجی ماده‌نك مذاكره‌سنی طلب ایتدی . آرتق مجلسده ماده‌نك مذاكره‌سنه كیریشیلمشیدی . بز اعتراف ایتمكه كندیمزی وجداناً مجبور كوریورزكه : مخالفلرك خطیبلری كرك مجلسك شو زمانده فسخی علیهنده ، كرك ۳۵ نجی ماده موجبنجه مجلسك‌فسخی تشبثی قانونه‌وقواعد مشروطیته توفیق ایدلمه‌دیكی حقنده پك قوتلی دلائله مالكدیلر . كونلرجه سوره‌ن اوزون مذاكره‌لردن صوكره ایت حكومتك ۳۵ نجی ماده‌نك تعدیلی حقنده‌كی تكلافی ۱۲۵ رأیه قارشی ۱۰۵ رأی ایله رد اولوندی ، زیرا تعدیل آنجق ثلثان اكثریتله اولابیله‌جكندن ۱۲۵ رأی اكثریت كفایت ایده‌مزدی ؛ ۱۷۰ - ۱۸۰ قدر رأی لازمدی . وبوده طوپلانامادی .

مجلس مبعوثانجه ۳۵ نجی ماده‌نك رد اولونماسی اوزرینه یازیلان برخط همایون اوزرینه اعیان مجلسی دخی بالمذاكره مجلسك فسخنه رأی موافق ویردی . ومجلس ٥ كانون ثانی تاریخنده اوقونان برخط همایون ایله طاغیدلدی . مجلسك فسخنك ایرتسی كونی قابینه مجلسك فسخنده حقلی اولدیغنی اثبات ایتمك اوزره مطبوعاتله بربیاننامه نشر ایتدی . (وثائق قسمنه باق)

برداها تكرار ایده‌لم : بز اساساً توازن قوا طرفداری‌یز . حقوق‌پادشاهینك پك زیاده‌قصر وتحدیدینك علیهنده‌یز . فقط هرشیئك برزمان مناسبی واردر . مجلس ، اتحادجیلرك دیدكلری كبی « تفسخ ایتمش » دكیلدی . وحسن تدبیرله مدت قانونیه‌سی ختامنه قدر پك اعلا دوام ایتدیریله بیلیردی . فقط ۳۵ نجی ماده‌مسئله‌سی اونی شیرازه‌سنده بوسبتون چیقاردی .

شو حالده مجلسك یالكز تفسخ ایتدیكنی سویلمك دكیل ، نه‌دن اوحال دغدغه فرمایه كلدیكنی ده آراشدیرمق ، سببنی بولمق لازم . علی‌الخصوص بز ۳۵ نجی ماده‌نك نه كبی برعلت‌اساسیه ایله اورتایه آتیلدیغنی بیلیورز . وبونی یوقاریده سویله‌دك . اتحاد وترقی فرقه‌سی منسوبینی بوخصوصده ، حتی قانونی چیكنه‌ین هرتدبیره توسل ایتمكده مضطر قالدقلرینی‌معذور كوسته‌رمك ایچون « اكرفسخ اولماسه‌یدی حكومت‌مخالفلره كچه‌جكدی ، حال‌بوكه قارشیمزده قوی ، منتظم ، احوالی‌مضبوط برفرقۀ مخالفه‌یوق . اوسببله حكومتی شونازك زمانده مخالفلر النه براقامق ایچون بوحركته بالضروره تشبث ایتدك ! » دییورلر . وبلكه بوخصوصده ، بوسببی برآز بزده آكلارز . چونكه ائتلاف وحریت فرقه‌سنك حكومتی اداره‌دن جداً اظهار عجز ایده‌جكنه‌فكریمزجه‌شبهه‌ایتمه‌یورز . زیرا اونی كافی برقوتده ، كافی براهلیتده ، حاصلی حكومتی اداره‌یه مخصوص خصائلی جامع كورمه‌یورز . بلكه ایلریده بوخصائلی جمع ایده‌ر . فقط بوكون ایچون اوفرقه‌یه حكومت تودیع اولوناماز . زیرا اوفرقه‌نك نه كبی برروح وهویت بسله‌دیكنی لایقیله آكلایامادیغمزی آچیقجه‌سویله‌مكه مجبورز . اوفرقه‌یی تقویه ، اصلاح ، هركسك اعتمادوانجذابنی‌حائز برشكله افراغ ایده‌جك آنجق زماندر . لكن مخالفلره ، قابینه‌ده برقاچ نظارت ویرمكله ، وداها بعض مساعداتده بولونمقله ائتلاف پك قابلدی . نیته‌كیم تعدیل تشبثنك باشنده - مستقل مبعوثلرك دلالتیله - بویله برائتلاف اولمق اوزره ایدی . بوائتلافی حسن نتیجه‌یه ایصال لازم وقولایدی . ایشته اوزمان « فسخ » كبی سرت وهرحالده صارصینتیلی برمعامله‌یه لزوم قالمازدی .

برده مادامكه ۳۵ نجی ماده وسیله‌سیله مجلس قاپاتلمق ایسته‌نیوردی . سعید پاشا قابینه‌سی وحكومت فرقه‌سی بوخصوصده صوكنه قدر طریق قانونیدن آیرلامق ، قانونی ذره قدر خیرپالامامق لازمدی . هیچ برسبب وبهانه ایله فدا ایدیله‌میه‌جك برشی وارسه اوده قانوندر . هرشیئی قانونه توفیق ایتمه‌لیدر . بزم بیطرف ، مستقل‌وحر وجدان ایله تنقید ایتدیكمز نقطه ، ایشی قانونه توفیق ایتمه‌مكدر . وظن‌ایده‌رزكه بوتون مستقل وبیطرف ذوات بزم كبی دوشونورلر .

۳۵ نجی ماده‌نك تعدیلی ومجلسك فسخی مسئله‌سنی قاپاطاسلاق تصویر ایتدك . بوتون مملكتی برآیدن فضله برزمان اشغال ایده‌ن بوپك دغدغه‌لی مسئله‌یی بوتون نقطه‌لریله . طرفینك ادعا ودلیللرینی بوتون عنعناتیله حكایه ایتمك ایچون پك چوق یازی یازمق لازمدر . سعید پاشا حضرتلرینك بوایشده نه كبی قانون شكنانه خطالره دوشدیكنی اوزون اوزون تذكار ایده‌مه‌یز ، یالكز مسئله‌نك اك روحلی نقطه‌لرینی كوسته‌ردك ، ایشته بوقدر .

مجلسك اعیانك فسخه موافقتی ده جداً شایان تدقیقدر . مجلس اعیان مذاكرات خفیه‌دن صوكره فسخ طلبنی قبول ایتمشدر . اوده احتمال ، ایشده بعض اسباب مجبرۀ سیاسیه كوردی كه بربویوك اكثریتله فسخی قبول ایله‌دی . مسئله‌نك مخفی قالان بونقطه‌سنی تدقیق ایتمك خیلی استفاده بخش اولسه كرك .

فرقه منازعه‌لری

مجلسك فسخی فرقه منازعاتنی تشدید ایتدی . هر ایكی طرفه منسوب غزته‌لر متوالیاً بربرلرینه هجوم ایدییورلر ، هر ایكی طرف قلوبلرندن استعفا ایده‌نلری ویا داخل اولانلری فوج فوج نشر ایله‌یورلر ایدی . دیوان حربك غزته‌لری متوالیاً تعطیل ایتمه‌سی‌ده بر فائده ویرمه‌یوردی . كانون ثانیدن شباط نهایتنه قدر ایش بو حالده كچدی . موافقلرده ، مخالفلرده بربرینی هر صورتله اتهامدن چكینمه‌یورلر . بوطوغریسی غایت چیركین بر منظره‌در . یاواش یاواش هرشی مجرای طبیعیسنه كیره‌جك ایسه‌ده بو منازعات داخلیه ، بزم ضعفمزله سائر یرلرده كندن قات قات مضر اولیور . آتی ایچون خیر تمنی‌ایده‌لم . ومخالفت معقوله‌نك ، كذلك موافقت معقوله‌نك آكلاشلماسنه چالیشه‌لم . مخالف دیمك خائن دیمك اولمادیغی كبی ، موافق دیمك‌ده كوكدن اینمش . خطاسز دیمك دكیلدر . وبرینك بیاض دیدیكنه مطلقا دیكری سیاه دیمك لازم كلمز .

انتخابات جدیده

مجلسك فسخی اوزرینه بلا افاتۀ زمان انتخاباته باشلانماسی ضمننده حكومت ولایاته امرلر ویردی . انتخابات شیمدی دوام ایدییور ، حتی بعض طرفلرده قسماً نتیجه‌لنمش بولونیور . كرك اتحاد وترقی منسوبینی ، كرك حریت وائتلاف منسوبینی انتخاباتده موفق اولمق ایچون وار قوتی بازویه ویردیلر ؛ چالیشیورلر . شیمدیدن بر تخمین یاپمق لازمسه اتحاد وترقینك غلبه‌سنی شبهه‌سز عد ایده‌بیلیرز . لكن ایشده شایان دقت بر نقطه واردركه اوده اكثریتله فرقۀ موافقه‌یه منسوب اولان حكومت مأمورلرینك انتخاباتده بیطرفلقلرینی محافظه ایدوب ایده‌مه‌دكلریدر . مأمورلرك بیطرفلقلرینی محافظه ایتمه‌لرینی ، نفوذ حكومتی سوء استعمال ایتمه‌مه‌لرینی تمنی ایله برابر ، بونك ، علی‌الخصوص انتخاباتده عجمی اولان واهالینك حقوق حریه و انتخابیه‌سنی لایقیله طانیمادیغی بزم مملكتده قابل اجرا اولمادیغنی ظن ایدییور ، وبهمه حال ایشه نفوذ حكومت قاریشه‌جغندن اندیشه ایله‌یورز .

سعید پاشا قابینه‌سی

فنا بر زمانده موقع اقتداره كلن سعید پاشا قابینه‌سی ، ابتدا ایكی جریان مواجهه‌سنده ایدی . بر

چوقلری سعید پاشایی . حیات باقیۀ سیاسیه‌سندن دولایی بکنمه‌یورلر واونك. غالبا ۹ نجی دفعه اوله‌رق ، ینه موقع صدارتی اشغال ایتمه‌سندن ممنون بولونمایورلردی . دیکر بر قسم ایسه شو زمانده اوندن ایسی بولونامایاجغنی سویله‌یورلردی . مجلس مبعوثانده ، شیمدی‌یه قدر کوروله‌ین بر درجه‌ده مفصل ومتفرع بر پروغرام اوقویان واتفاق خارجی وعدیله هرکسی امیدلندیره‌ن سعید پاشا مجلسك فسخیله فنا آدیملر آتدی ؛ بو خطا توالی ایتمه‌سه‌یدی ینه نه ایسه . سعید پاشا قابینه‌سی مبهم بر طورده حرکت ایدییور . سعید پاشا مجلسك فسخی صیره‌سنده خسته‌لانمش . مجلسك فسخنه دائر خط همایونی اوقویامامشدی . بو خسته‌لق الآن کچمه‌دی . کندیسی قوناغنده اوتورییور . مملکتك حربله مشغول اولدیغی شونازك زمانده بویله قوناقده اوطورارق ادارۀ حکومت پك تحف اولسه کرك . برهنوز سعید پاشا قابینه‌سندن برشی آکلایامادیغمزی بیانه مجبورز .

« سلوم » ك مصره الحاقی

ایتالیا محاربه‌سنه مناسبتی بولنان احوالدن اولمق اوزره ، (سلوم) لیمانك مصره الحاقی حادثه‌سی واردرکه بونك یوقاریده طرابلس غرب محاربه‌سی فصلنده قیدی لازم کلیر ایکن اونودلدیغندن بوراده ذکر ایله‌یورز . سلوم لیمانی بنغازی قطعه‌سنك شرقنده مصر حدودینه قریب بر موقع اولوب ، فوق‌العاده محفوظ وسفائن حربیه ایچون اس‌الحرکات اتخاذینه الویریشلی‌در . بو لیمن طرابلس غرب محاربه‌سنك ابتداسندن بر مدت صوکره باب عالینك انکلتره ایله وقوع بولان ائتلافی اوزرینه مصره الحاق ایدلمش واوراده بر ضابط قوماندا‌سنده کی بش اون عثمانلی عسکری چکدیریله‌رك یرلری مصر عساکری طرفندن اشغال قلنمشدر .

ایتالیانلرك سلومك غرب طرفنده کائن وینه مهم بر لیمان اولان طوبروق لیمانی اشغال ایتملرینه برجواب کبی تلقی ایدیله‌ن ومحافل سیاسیه‌ده اهمیتله تلقی اولنان اشبو سلوم الحاقنك ، هانکی اساسه مستند ونه مقابلنده اولدیغی هنوز مجهولدر . یالکز شوراسی معلومدرکه سلوم موقعنده بولنان بر دونانما بحرسفید حاکمیتنده برمهم رول اوینایاجق واکر طوبروق لیمانی ایتالیانك الندہ قالمش اولسه‌بیله اونك اهمیتنی فوق‌العاده اسقاط ایله‌یه‌جکدر . هرحالده سلومك مصره الحاقی ، ظاهراً ، تورکیه‌نك انکلتره‌جه تقدیر اولنمق لازم کلن ویاخود تقدیر اولنمش اولان برمساعدۀ فوق‌العاده‌سی‌در .

مسائل دنیویه

آوروپاده :

کچن سنه ظرفنده آوروپا ، ناخوش جریانلر قارشیسنده قالدی . آغیر باشلی ، راحت وحضورینه آلیشمش ، دنیانك اقسام سائره‌سندن جرمنفعت ایده‌رك کندیسی هیچ برتهلکه‌یه کیرمه‌مکی عادت ایدینمش اولان اختیار آوروپا ، کچن سنه ظرفنده ، کندینی ، راحتنی باغلادیغی ائتلاف واتفاق شبکه‌لرینك بردن‌بره انحلاله یوز طوتدیغنی کوره‌رك برحمای اندیشه ایله بی‌حضور اولدی ، فی‌الحقیقه برطرفدن فاس مسئله‌سی ، دیکرطرفدن ایران وقایعی ، طرابلس غرب حربی ایله آوروپانك غربی ، شرقی ، جنوبی افقلری اوزاقدن اوزاغه

فیرتینا بولوطلرینی اشارت ایتدی . معمافیه سنه‌نك صوك آیلری ، ازجمله ۱۹۱۲ سنه‌سنك ایلك ایکی آیی اولدقجه احواله سکون ویردی ؛ فقط هنوز آتی مبهمدر . وآوروپا ، شمدی‌یه قدر ائتلاف و اتفاقلریله کندینی امین کوروورایکن ، صلح ومسالمت دائره‌سنده یاشار ایکن ، باشدن باشه مسلح اولان اوردولرك ، دونانمالرك حرکته کلمه‌سی احتمالی ، انسانك تویلرینی اوپرده‌جك بر حادثه‌در . عجبا اذواق مدنیه‌نك جمله‌سندن ذوقی آلمش ، یکی یکی منابع ذوق ورفاه کشف ایده‌رك تطبیق ایله‌مکده بولونمش اولان آوروپا یکیدن قان وباروت قوقولری ، میلیونلرجه انسانلرك سفالتلری ایچنده‌می قالاجق؟ او قدر همتلرله وجوده کتیریلن مؤسسات محو و پریشانمی اولاجق ؟ شیمدیکی حالده بو قدر اندیشه‌یه لزوم یوق . آوروپایه هر شیدن زیاده راحت وحضوری ، نفسی لازمدر . آوروپا خود اندیشدر . وتهلکه‌یه الك زیاده یاقلاشدیغی زمان درحال اونکله تماس ایتمه‌دن قاچار . فقط برکون ، عکسی برتصادف ، اونی تهلکه ایله تماسه اجبار ایده‌بیلیر ! ایشته بو مدهش بر احتمالدر .

§ فاس مسئله‌سی — آوروپاده کچن سنه ظهور ایده‌ن الك مهم حادثه بودر . الجزیره عهدنامه‌سیله بربرینه باغلانمش اولان فرانسه وآلمانیا راحت طورمادیلر ؛ و ال قیلیجده ، بر مواجهۀ عنیفه‌دن صوکره اوزلاشه بیلدیلر . کچن سنه بدایتنده فرانسه فاسه سوقیات اجرا ایده‌جك بهانه‌لر بولشدی ، فی‌الواقع فاسده بر طاقم قبائل مولای حفیظ علیهنه اختلال ایتمشدی . فاس شهری تحت محاصره‌ده‌ایدی . فرانسه درحال الجزیره معاهده‌سی احکامنی کندنجه تفسیرایده‌رك اورایه عسکر کونده‌ردی . وفاس سلطاننی محاصره‌دن قورتاردی ، اونی بالفعل حمایه ایتدی ، فرانسه ظاهراً فاسده آسایشی محافظه ایچون ، الجزیره معاهده‌سنك کندیسنه بخش ایتدیکی ضابطه وظیفه‌سنی ایفا ایدییور ، حقیقتده فاسی قوۀ عسکریه ایله ضبط ایله‌یوردی . فرانسه‌نك مقصد حقیقیسنی آکلامق زور ده‌کیلدی . ابتدا مطبوعاتده باشلایان مناقشات حکومتلره‌ده سرایت ایتدی . آلمانیا اورته‌یه آتیلدی . آلمانیانك (پانته‌ر) اسمنده برکوچوك قرووازوری حزیران ظرفنده بردن بره فاسده (آغادیر) لیمانده ده میرله‌دی ، آلمانیا حکومتی‌ده تبعه‌سنك حیاتلریله منفعتلرینی محافظه ایچون فاسه برسفینۀ حربیه کوندردیکنی فرانسه‌یه تبلیغ ایتدی . ایشته بومعامله ، بوسرت مداخله شدید ویکی برفاس بحرانی تولید ایتدی . ایکی دولتك حرب ایتملرینه رمق قالدی . اکر انکلتره فرانسه‌یه معاونت ایتمه‌سه‌یدی بلکه‌ده آلمانیا حرب‌اندردی . فقط برچوق تهلکه‌لردن صوکره ، آیلرجه مذاکره‌لری متعاقب ایکی دولت تشرین ثانی ظرفنده اویوشدیلر . فرانسه ، آفریقاده‌کی فرانسز قونغوسنك برقسمنی آلمانیایه ترك ایتمه‌سنه وآلمانیایه فاسده منافع تجاریه کوسترمه‌سنه مقابل فاسده سربست قالیور وفاسی رسماً تحت حمایه‌سنه آلیوردی . دیمك آرتق فرانسه مظفر اولمش وفاس حکومت مستقله‌سی تقسیم ایدلمش ، بیتمشدی . آوروپا ینه عادت قدیمه‌سنی تکرارلامشدی . ضعیفلری قویلر یوتیورلردی . فاس مسئله‌سنك تورکیه ایله ایتالیا بیننده بالنتیجه محاربه‌یه سببیت ویردیکنی فصل مخصوصنده یازمشدق .

§ فاس مسئله‌سی یالکز آلمانیا ایله فرانسه آراسنده ده‌کیل ، بونك حلندن صوکره فرانسه ایله ایتالیا آراسنده‌ده برنزاعه سبب اولدی . زیرا اسپانیاده فاسك شمالنده برقسمنی اشغال ایتمش ، بعض حقوق دعوا ایدییوردی . فرانسه آلمانیایه قارشی ، انکلتره‌نك معاونتیله ، برمظفریت سیاسیه احراز ایتدکدن ، شمالی آفریقاده بربیوك امپراطورلق اراضیسنی اله کچیردکدن صوکره ، پك ضعیف اولان اسپانیا ایله قولایجه وبلاتهلکه مذاکره‌یه کیریشه بیلدی . بومذاکرات الآن برنتیجۀ قطعیه آلمامشدر .

§ فاس مسئله‌سی آوروپایی ، آوروپانك اتفاق مثلث وائتلاف مثلث هیئتلرینی برخیلی بربرینه دوشوردی . فرانسه‌یه طرفدار اولان انکلتره ایله آلمانیانك آراسی فوق‌العاده آچیلدی . ذاتاً بوایکی دولت بربرلریله برتورلو اوزلاشه‌مایورلر ، انکلتره کندیسنه تجارةً وبحراً رقیب اولان آلمانیایی بر تورلو چکه‌مه‌یور .

بو رقابت بلكه ياقينده بر تصادمى ايجاب ايده‌جكدر . و بو پك مدهش اولاجقدر . بوتون رجال سياسيه يازى وصوڭ بهارى انديشه‌لر ايچنده كچيرديلر .

§ پك مختصر ذكر ايتمكه مجبور اولديغمز فاس بحرانندن باشقه آوروپاده شايان ذكر برشى يوقدر . يالكز . اولكى سنه براختلالى متعاقب جمهوريت اعلان ايتمش اولان پورتكيز حكومتى حالا اختلاللر ايچنده يوارلانيور .

§ ديكر آوروپا دولتلرى احوال داخليه‌لريله پك مشغول كورونيورلر . مع مافيه يوقاريده ديديكمز كبى آوروپاده اولكى سنه‌لرك نشوهٔ سكونى قالمامشدر . بلكه يكى سنه‌ده ينه اسكى امنيت ، صلح ومسالمت دوره‌سى حلول ايدر .

§ روسيه ، داخلنده ارباب تجدد وسربستى ايله اوغراشيور .

§ آلمانيانك كچن قيش اجرا قلنان انتخابات جديده‌سى سوسياليستلر لهنده چيقدى . بو نقطه شايان نظردر . بلكه آلمانياده اليوم موجود اصول ادارهٔ حكومتى وشكل مشروطيتى ده كيشديره‌جكدر .

آسياده

آسيا امورنده ايكى مهم حادثه ظهور ايتمشدى . برى ايران ، برى چين مسائلى در .

§ ايران — غالبا وادئ مؤسف انقراضده فاس حكومت اسلاميه‌سنى ايران تعقيب ايده‌جك . كچن سنه اسلام حكومتلرى ايچون پك حزين اولدى . فاس ايله ايرانك اجنبى استيلاسى آلتنده ازيلمه‌سنى طرابلس غرب محاربه‌سى تعقيب ايتدى . بو حال عالم اسلام ايچون جاى تدقيق ومحاكمه‌در . وجداً ، عالم اسلامك هر طرفنده بو مسئله حادهٔ محاكمه‌يه چكيلمشدر . بو بحثى اوزاتمغه وقتمز مساعد اولماديغندن ايران وقائعنى حكايه ايده‌لم :

ايران ينه قاريشيقلقلر ايچنده يوارلانيور ؛ بر حكومت قويه تأسيس ايده‌ميور . داخلى جهالته خارجى تسويلاتده انضمام ايديور . فقير وجهلى ده موجود . بوندن صوكره نه اوله‌جق ؟ طبيعى بويله كيده‌رسه ـ بوتون تأسفلريمزه رغماً ـ الك فنا بر نتيجه باش كوستره‌جكدر . كچن سنه شاه سابق محمد على روسيه‌نك اغماضيله ، احتمال كه تشويقيله ، ايرانه كيردى . و برادرلرى سالارالدوله وشجاع الدوله ايله برلكده براوردو حاضرلايه‌رق ، بر طاقم توركمنلرى كندى طرفنه جلب ايده‌رك ، طهران اوزرينه يورومكه قالقدى . فقط حكومت مشروطه عساكرينه قارشى مغلوب اولدى . ايران بو محاربات داخليه صيراسنده مجلس مليسنى طاغيتدى . واقعا محمد على شاه برقاچ بيك تومن ويرلك شرطيله ايراندن چيقمغه راضى اولدى وشجاع الدوله مقتول دوشديسه‌ده سالارالدوله الآن قوى بولونيور واوردوسيله حكومت مشروطه‌يى تهديد ايديور .

ايرانده كچن سنه بو محاربات داخليه‌دن داها فنا برشى اولدى . اوده روسيه‌نك ايران استقلالنه تجاوزى در . ايران حقنده روسيه ايله انكلتره‌نك بر ائتلافلرى اولديغى معلومدر . حتى بو ائتلافه دائر صحيفه‌لريمزده برده خريطه واردر . روسيه ، ايرانه ، بر اولتيماتوم ويردى ، وبونى قوهٔ عسكريه ايله انفاذه مسارعت ايتدى . شويله كه : ايران امور ماليه‌سنى اصلاح ايچون آمه‌ريقادن موسيو « مورغان شوستر » اسمنده بر ماليه مشاورى جلب ايتمشدى . بو ذاتك آمه‌ريقاليلره خاص اولان غيرت ومهارتى ايله ايران خزينه‌سنك طام طاقير اولان يوزى كولمكه باشلادى . ايرانى يوتمغه آماده اولان روسيه بو اثر صلاحى چكه‌مزدى . بر بهانه ايله ، موسيو شوستر ايله روسيه سفارتخانه‌سى بيننده اختلاف چيقارلدى . وروسيه موسيو شوستره‌رك مملكتدن طرديله بعدما روسيه‌يه وانكلتره‌يه طانيشيلمقسزين هيچ بر اجنبى مشاور جلب ايدلمه‌سنى طلب ايتدى . ايران قابينه‌سى بو مذات آور اولتيماتوى قبول ايده‌مدى . استعفا ايتدى . فقط روسيه‌ده تهديدينى سلاحله ايقاعه باشلايه‌رق ايرانه عسكر صوقدى . بو حركت ايرانك خاتمه‌سى كبى تلقى

ايديله‌رك هر طرفده تأسفلرى ، انديشه‌لرى موجب اولدى . ابتدا انكلتره بوكا سس چيقارمادى ؛ فقط هند مسلمانلريله ديكر مسلمانلرك مراجعتى اوزرينه يوز ميليوندن فضله اسلام تبعه‌سى بولنان انكلتره حركته كلدى وروسيه‌نك ايرانك تقسيمنه طوغرى آتديغى آديملرى توقيف ايله‌دى . روسيه ، ايران خارجيه نظارتندن ترضيه آلارق آرتق حركاتنده داها ايلرى وارمادى .

شيمدى ايران بر طرفدن اجنبى تهديدى آلتنده ، بر طرفدن‌ده داخلى اغتشاشات ايچنده زبوندر . عجبا ياشايه‌جقمى ؟ كيم بيلير ! بز مدنيةً ، لساناً ، عرقاً ، ديناً مربوط اولدوغمز بو دولتك انقراضنده پك زياده علاقه‌دار اسفز . لكن كندى ايشلريمزله اوقدر مشغولزكه ... حكومت عثمانيه يالكز ايرانده كندى منافعنى محافظه‌يه چاباليور . حدودده برمقدار عسكريمز وار . بز حدود شرقيه‌مزده دائما ايرانك قالماسنى ترجيح وتمنى ايده‌رز .

§ چينده كچن سنه براختلال مديد وبر حادثهٔ عظيمه اولدى . كيم بيلير قاچ يوز سنه‌در پكينده حكومت ايده‌ن تورك نسلنه منسوب اولان « مانچو » خاندانى مذكور اختلال نتيجه‌سنده قوغولدى . يعنى چين جمهوريت اولدى . (شئون مدنيه فصلنه باق) بوتون بو حركات آسياده عثمانلى انقلابنك عكس تأثيراتى كبى‌در . چين كبى اسكى ، بويوك ، قاريشيق بر مملكتده جمهوريت تأسيسى تحف اولديغى قدر شايان تدقيقدر . آرتق چينليلرده حس مليتلرينى طويمش ، انتباه ايتمش كبى كورونيورلر . بو فوق العاده مهم اولمقله برابر اوراده جمهوريتك بقاسى اميد اولونماز .

چينده حركات اختلاليه هنوز نهايت بولمامشدر . وبولامازده . بوقدر بويوك بر مملكتده بر مقصد ، بر حركت اولاماز . چين اختلالنك نتائجى هنوز مشكوكدر . يالكز شيمدى مركزده بر جمهوريت ايله برده موغولستانده استقلالنى اعلان ايده‌ن ديكر بر جمهوريت وار . مانچو خاندانك صوڭ وارثى اولان مينى مينى ايمپراطور ترك سلطنت ايتدى . باقه‌لم اوكمزده‌كى سنه‌ده نه‌لر كوروله‌جك ؟

§ آسيا امورنده الك زياده حائز اهميت اولان ديكر بر مسئله‌ده هندستانه انكلتره قرالك سياحتيله هندستان پايتختنك (قالكوته) دن (دلهى) يه نقلى‌در . دلهى ، هند مسلمانلرينك وقديم تورك خاقانلرينك مركزى ، تاريخى بر بلده اولدوغى ايچون فوق العاده حائز اهميتدر . وبو تبدل انكلتره‌نك هند مسلمانلرينه قارشى يكى بر سياست جميله كارانه تعقيبنه باشلاديغنى كوستره‌رر . انكلتره‌نك بو حركتى ، هند مبعوثلرينك كنديسنه قارشى ايام اخيره‌ده پك دشمنانه بر سياست تعقيب ايتمه‌لرندن ايلرى كلمش اولماسى قوياً ملحوظدر .

§ آسياده باشقه شايان ذكر بر وقعه يوقدر . آسيانك شرقنده ژاپونيا ترقيات داخليه‌سنى وقوره ايله مانچورى‌يى اعمار ايله ، مهاجرلرينى اوراره كوندرمكله مشغول .

§ شونى‌ده قيد ايتمه‌يى اونوتمايالم كه چين اختلالى اثناسنده دولتلر برقاچ دفعه قاره‌يه عسكر چيقاره‌رق كندى تبعه‌لرينى ، سفارتخانه‌لرينى محافظه ايتديلرسه‌ده هيچ بريسى تجاوزه قالقمادى . بو حال وديكر علامات آسيا امورنده يكى بر دوره آچيلديغنى ، آرتق چين ايله ديكر آسيا مملكتلرينك آوروپاليلر النده بازيچه اولماياجغنى كوستره‌رر .

آفريقاده :

آفريقاده الك شايان دقت وقوعات ، طرابلس غرب حربى ، فاسك تقسيمى ، طرابلس غرب حربى مناسبتيله بوتون آفريقا مسلمانلرينك وبالخاصه مصرليلرك اظهار ايتدكلرى اشتراك حسيات وتعاوندر . ينه تكرار ايده‌لم ، عالم اسلامك هر طرفنده ، عثمانلى انقلابندن برى كورولن حركات انتباهيه كيتدكجه

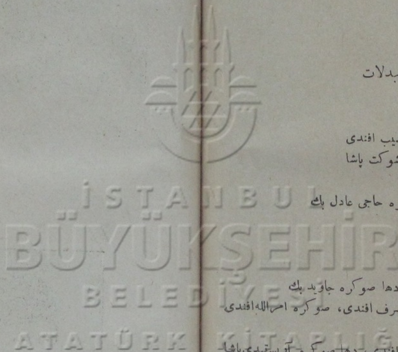
آرتیور . وجالب دقت برحاله كلیور . یالكز شونی اشارت ایده‌م كه بوحركات حسن اداره اولونمازسه دها حالت مبناده ایكن آوروپا وخرستیانلق عالمنك ضربه‌سیله ازیلیر ، سوندورولور . واقعا حركت فكریه وانتباه ملی هیچ برزمان طورمازسه‌ده بردفعه بوینه كچن اسارت سیاسیه ربقه‌سی كوچ چیقار .

آمریقاده :

آمریقاده آراصیرا انقطاع واشتغال ایده‌ن مكسیقا اختلالندن باشقه جالب دقت برشی یوقدر . پاناما قانالی حفریاتنه دوام ایدیلیور .

آیاسته‌فانوس — ۲۹ شباط ، ۱۳۲۷

صوك

۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده هیئت وكلاده تبدلات

صدر اعظم	حقی پاشا ، صوكره سعید پاشا
شیخ الاسلام	موسی كاظم افندی ، صوكره عبدالرحمن نسیب افندی
حربیه ناظری	محمود شوكت پاشا ، صوكره ابقاءً محمود شوكت پاشا
بحریه »	محمود مختار بك ، صوكره خورشید پاشا
داخلیه »	خلیل بك ، صوكره جلال بك ، دها صوكره حاجی عادل بك
خارجیه »	رفعت پاشا ، صوكره عاصم بك
عدلیه »	نجم الدین بك ، صوكره ممدوح بك
مالیه »	جاوید بك ، صوكره نائل بك
نافعه »	خلوصی بك ، صوكره سینابیان افندی ، دها صوكره جاوید بك
معارف »	بابان زاده حقی بك ، صوكره عبدالرحمن شرف افندی ، صوكره امرالله افندی
اوقاف »	خیری بك ، صوكره ابقاءً خیری بك
اورمان ومعادن »	ماوروقورداتو افندی ، صوكره سینابیان افندی ، دها صوكره آریستیدی پاشا
پوسته وتلغراف »	استانبوللیان افندی ، صوكره ابراهیم صوصا افندی ، دها صوكره طلعت بك

وفیات مشاهیر

[برسنه ظرفنده وفات ایده‌ن ، رسملرینه دسترس اولابیلدیكمز ، مشاهیره عائد قسم مخصوصدر]

كچن سنه ارتحال ايدن اعاظم رجال حكومتمزدن
واعياندن رائف پاشا

كچن سنه ارتحال ايدن رجال قديمه‌مزدن واعياندن
نصوحی بك

كچن سنه ارتحال ايده‌ن حوران قول اوردوسی
قوماندانی اعياندن سامی پاشا

مكتب حربيه‌نك الك قدملی مأذونی اولوب ، كچن سنه
مكتبك ٧٥ نجی سنۀ دوريه‌سی مراسمنده ، خسته افندن
دولايی بولونامايان و برهفته صوكرا ارتحال ايدن
حسن رفقی پاشا مرحوم

كچن سنه وفات ايدن رجال سياسيه‌مزدن
پارس سفيری ناعوم پاشا

كچن سنه ارتحال ايدن مملكتمزك الك محترم وقديم
رياضيه معلملرندن حسن فؤاد پاشا

كچن سنه بريد جانور طرفندن قتل ايديلن ديون عموميه
مهمه مديری ذكی بك [غزته‌جی]

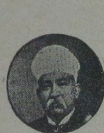
كچن سنه ارتحال ايده‌ن محررين عثمانيه‌دن
مرحوم خالد بك [غزته‌جی]

کچن سنه ارتحال ایده‌ن مصرلی احمد اعرابی پاشا
[مرحوم کچن عصر طرفنده‌کی مصر وقایعنك
اشخاص فاعله‌سندن ایدی]

آوستریا خارجیه ناظری متوفی
قونت ئه‌ره‌نتال

کچن سنه ارتحال ایدن هندستان مشاهیر رجال
اسلامیه‌سندن سید علی بلغرامی

کچن سنه وفات ایده‌ن شهریزده منتشر فرانسزجه
استانبول غزته‌سی صاحبی موسیو ده‌لبوف
[غزته‌جی]

انقلاب عثمانیدن صوکره ظهور ایدن وقایع مشهوره

١٠ تموز ١٣٢٤ قانون اساسیٔ عثمانینك اعلانی
١٣ « « یومی ثروت فنونك انتشاری
١٥ « « عبدالحمید ثانینك قانون اساسی‌یه صادق قالاجغنه دائر یمین ایلدیکنك شیخ الاسلام طرفندن اهالی‌یه تبلیغی
١٠ آغستوس چیرچیر حریق کبیری
١٠ « « کامل پاشانك سفرای اجنبیه‌یه ویردیکی ضیافته بلغارستان قپو کتخداسی کشوفی دعوت ایتمه‌مسندن دولایی مومی الیهك استانبولی ترك ایتمه‌سی
١٩ « « حجاز تیمور یولنك مدینه‌یه وصولی
٩ ایلول « شرق شمندوفر عمله‌سنك غره‌وی بهانه‌سیله مذکور شمندوفرلرك شرقی روم ایلی و بلغارستان داخلنده‌کی قسمنك بلغار حکومتی طرفندن ضبطی
١٥ « « تقویم وقایع جریده‌سنك انتشاری
٢١ « « بلغارستان پرنسی و شرقی روم ایلی والیسی پرنس فردینادك طرنوه‌ده اعلان استقلال ایتمسی
٢٢ « « بوسنه ـ هرسکك آوستریا طرفندن الحاقی اعلان اولنمه‌سی
٢٩ « « کریدلیلرك جزیره‌یی یونانستانه الحاق ایتدکلرینی اعلان ایله‌ملری
٢٨ تشرین ثانی « استانبول مبعوثلرینك انتخابی
٣ کانون اول « هیئت اعیان اعضالغنه تعیین ایدیلن ذواتك اعلانی
٤ « « مجلس مبعوثان عثمانینك یوز بر پاره طوپ انداختیله رسم کشادی
١٥ « « ایتالیانك جنوبنده و سجلیاده زلزلهٔ مدهشه
١٨ کانون اول ١٣٢٤ عبدالحمید طرفندن ییلدیزده مبعوثان شرفنه ضیافت ویرلمه‌سی
٢١ مارت ١٣٢٥ بالآخره وولقان جمعیتی نامنی آلان اتحاد محمدی جمعیتنك یره‌باتانده‌کی مرکزینك اجرای رسم کشادی
٣١ « « آیاصوفیه‌ده عسکرك عصیانی و حرکت ارتجاعیه‌نك ابتداسی
٣١ « « آطنه اغتشاشنك ظهوری
٥ نیسان « یومی ثروت فنونك وقایع اختلالیه اثناسنده مملکته خدمت ایچون تکرار نشری
٧ « « مجلس ملینك ایاستفانوسده یاطقلوبده اجتماعه باشلامسی
١٠ نیسان « عبدالحمیدك صوك سلاملغی
١١ « « حرکت اردوسنك استانبوله مظفراً دخولی
١٢ « « استانبولده ادارهٔ عرفیه اعلانی
١٤ « « عبدالحمیدك بافتوای شرعی خلعی و سلطان محمد خان خامس حضرتلرینك جلوسی
١٥ « « عبدالحمیدك مع عائله سلانیکه سوقی
٢٧ « « قلنج آلاینك اجراسی
١٣ مایس « دول حامیه‌نك کریددن عسکرلرینی چکمه‌لری
٥ اغستوس « حانیه قلعه‌سندن یونان بایراغنك دول حامیه عساکری طرفندن ایندیرلمسی
١٩ « « ذات شاهانه‌نك بروسه‌یی تشریفلری
١٤ تشرین اول « ذات شاهانه‌نك ازمیتی تشریفلری
١٩ « « درسعادتده ایلك دفعه اوله‌رق اخذ عسکر فرمانی قرائتی
٢٢ « « حیدرپاشا استاسیوننك رسم کشادی

٥ كانون ثانی ١٣٢٥ چراغان حریق مؤسفی
٤ مارت ١١٣٦ مدحت پاشا محاكمه‌سنك اعاده‌سیچون علی حیدر مدحت بكك وكیللری طرفندن عدلیه نظارتنه استدعا ویرلمسی
٨ « « بلغار قرال و قرالیچه‌سنك درسعادته مواصلتی
١٨ « « آرناوودلق عصیانی
١٩ « « یونانستانده اتحاد عسكرینك طاغلمسی
٢١ « « صربستان قرالنك درسعادته مواصلتی
٢٤ نیسان « قرال ادواردك وفاتی
٤ مایس « معارف مدالیه‌سی احداثی
٥ « « هاله‌ی قویروقلی ییلدیزینك كره‌مزدن تباعدی
٢٢ تموز « ثروت فنونك بیكنجی نسخه‌سنك انتشاری
٢٢ « « حوران عصیانی
٥ آغستوس « بروكسل سرگیسنك احتراقی
٢١ « « باربروس زرهلیسنك مواصلتی
١ ایلول « فنار پطریقخانه‌سی مجلس ملیسنك اجتماعدن منعی
١ « « دوائر وزنه‌لرینك مالیه‌یه نقلی
٦ « « درسعادتده قولرا ظهوری
٢٢ « « پورتكیزده جمهوریت اعلانی
٢٦ « « بیوك مانوره‌لره مباشرت اولنمسی
٣ تشرین اول « ونیزه‌لوسك یونان قابینه‌سنی تشكیل
١٣ « « ذات شاهانه‌نك ادرنه‌یه حركتی

٧ تشرین اول ١٣٢٦ قونت لئون تولستویك وفاتی
٢٣ كانون اول « تركستانده حركت ارض وقوعی
٢٦ « « انجمن دانش طبینك ایلك اجتماعی
٢٦ « « امیر عالمك بخارا امارتنه قعودی
٥ « « یمن عصیانی
٢٤ « « باب عالی حریق اسف انگیزی
١٢ « « یمنده موفقیت عسكریه
١٨ « « حدیده ـ صنعا شمندوفرینك وضع اساسی
٢٧ « « مكتب حربیه‌نك ٧٥ نجی سنۀ دوریه‌سی مراسمی
[بوسنه اثناسنده دوائر رسمیه‌ده زوالی ساعت استعمالنه باشلانمشدر .]
٢٠ مارت ١٣٢٧ مالیسور عصیانی
٢٨ « « صامسون ـ سیواس شمندوفرینك وضع اساسی
١٣ مایس « ذات حضرت پادشاهینك روم ایلی سیاحتی ایچون استانبولدن حركتلری
١٣ حزیران « انكلتره قرالنك رسم تتوجی
١٠ تموز « آبدۀ حریتك رسم كشادی ومرجان ووزنه جیلر حریق كبیری
١٦ ایلول « ایتالیانك توركیایه اعلان حربی
٢٣ تشرین اول « طرابلس غربی الحاق ایتدیكنه دائر بیاننامه نشری
(كانون ثانی ٢ ١٩١) انكلتره‌نك هندستانك پایتختنی دلهی شهرینه نقلی
٥ « « مجلس مبعوثانك باارادۀ سنیه فسخی

(سالنامۀ ثروت فنون) ك اوچونجی سنه‌سنك صوكی

سالنامهٔ ثروت فنونك علاوه قسمی

مجلس مبعوثان واعیانك اوچونجی ۱۳۲۶ — ۱۳۲۷ سنهٔ اجتماعیه‌سنده تدقیق وقبول اولونارق
مرعیت احکامنه ارادهٔ سنیهٔ پادشاهی صادر اولان

عثمانلی قانونلری

مجلس عمومیجه ۱۳۲۶ - ۱۳۲۷ اجتماعی ظرفنده قبول وتصدیق ایدیلوب مرعیت احکامنه ارادهٔ سنیه جناب پادشاهی شرفتعلق بیورلمش اولان قوانین

---

۲۸ ذی الحجه ۱۲۷۴ تاریخلو قانون جزانك بعض ماده‌لرینی معدل قانون

۸ نجی مادهٔ قائمه : مکررلر حقنده‌کی احکام صورآتیه دائره‌سنده تطبیق واجرا اولنور .

برکیمسه مجازات ترهیبیه‌دن بریله صورت قطعیه‌ده محکوم اولدقدن صکره اثنای مدت جزائیه‌سنده ویامدت جزائیه‌سنی اکمال ایتدکدن ویا جزا اسباب قانونیه‌دن بریله ساقط اولدقدن صکره اون سنه ظرفنده مؤبد کورك جزاسنی مستلزم برجرم ایقاع ایدر و اولکی محکومیتی ده مؤبد کورك جزاسی بولنور ایسه اعدام اولنور . نفی ابد جزاسنی مستلزم برجرم ایقاع ایدرسه مؤبد قلعه بندلك جزاسیله مجازات اولور . ایکنجی جرم مؤبد قلعه بندلك جزاسنی مستلزم ایسه مکرر اولان شخص مؤبداً کورکه محکوم ایدیلور . ایکنجی جرم موقت قلعه بندلك ویا موقت کورك جزاسنی مستلزم ایسه فاعلك مستحق اولدیغی جزا ایکی قات اوله‌رق حکم اولنور ولدی الایجاب بوجزالرك حداعظمی اولان اون بش سنه ایکی مثلنه ابلاغ اولنه بیلور .

برسنه‌دن زیاده حبس جزاسیله صورت قطعیه‌ده محکوم اولان کیمسه کرك جزانك انفاذندن اول وکرك اثنای مدت جزائیه‌ده ویاخود مدت جزائیه‌سنی اکمال ایتدکدن ویا جزا اسباب قانونیه‌دن بریله ساقط اولدقدن صکره بش سنه ظرفنده عین جنحه‌یی ایقاع ایدرسه اشبو جزانك حداعظمیله محکوم اولور ولدی الایجاب بوجزالرك حداعظمی ایکی مثلنه قدر ابلاغ ایدیلور .

برسنه‌دن آشاغی حبس جزاسیله صورت قطعیه‌ده محکوم اولان کیمسه کرك جزانك انفاذندن اول وکرك اثنای مدت جزائیه‌ده ویاخود مدت جزائیه‌سنی اکمال ایتدکدن ویا جزا اسباب قانونیه‌دن بریله ساقط اولدقدن صکره بش سنه ظرفنده عینی جنحه‌یی ایقاع ایدرسه مقدما محکوم اولدیغی جزا مدتنك ایکی مثلندن دون اولمامق ومستحق اوله‌جنی جزانك ایکی مثلنی تجاوز ایتمامك شرطیله حبسه محکوم ایدیلور .

جنحه‌لرده ساخته کارلق ، سرقت ، طولاندیریجیلق ، امنیتی سوء استعمال فعللری تکررده عینی جرم اعتبار اولنور . تکررده اساس محکومیت سابقه‌نك محاکم عدلیه‌دن صدوریدر .

۷ نجی ماده ذیلی ملغادر .

۱۱ نجی مادهٔ قائمه : مصرف محاكمه‌نك ایفاسی محكوم علیهه عائددر . برجرمدن دولایی محكوم اولان اشخاص متعدده رد اموال واعطای تضمیناتده ومصارف محاكمه‌نك ایفاسنده آخره حصه‌سیله حق مراجعتی اولمق اوزره یكدیكرینه متكفلدر . جرائم مختلفه‌دن دولایی براعلام ایله محكوم اولان اشخاص متعدده‌نك یكدیكره تكفلی یالكز مشتركاً محكومیتی انتاج ایدن جرمك مصارف محاكمه‌سنه عائددر .

۱۲ نجی مادهٔ قائمه : جنایت وجنحه‌یه متعلق موادده مأمورین ضابطه طرفندن نظارت آلتنه آلنمق وجرمده استعمال واتنان ویا لاجل الاستعمال تهیه قلنان ویاوقوع جرمدن حصوله كلن اشیاجرمده ذی‌مدخل اولمیان اشخاصه عائد اولمدیغی حالده ضبط ایدلمك جزالری دخی مشتركاً حكم وترتیب اولنه بیلور .

اعمالی . استعمالی ، طاشینمسی ، محافظه‌سی ، بیع و شراسی جرم تشكیل ایدن اشیا برمحكومیت جزائیه اولمسه واشیای مذكوره فاعل جرمه عائد بولنمسه بیله مطلقا ضبط ومصادره اولنور .

۳۷ نجی مادهٔ قائمه : مجازات نقدیه : برشخصدن قانونك تعیین ایتدیكی اوزره اقچه آلنمسیدر .

محكوم اولان كیمسه كندیسنه اخبار نامه تبلیغی تاریخندن اعتباراً ایكی آی ظرفنده مبلغ محكوم بهی تأدیه ایتمز ویا ایده‌مز ایسه - بركون حبس . ربع لیرا وربع لیرانك كسورینه بدل اولمق اوزره - تأدیه اولنمامش جزای نقدی بالمحاكمه حبس جزاسنه تحویل اولنور . لكن محكوم علیه محبوس قالدیغی هر كون ایچون فقرهٔ سابقه موجبنجه برچاریك لیرا تنزیل اولندقدن صوكره متباقی مبلغی تأدیه ایدرسه جزای نقدی مقامنه قائم اولان حبس جزاسنی اسقاط ایده بیلور فقط حبس مدتی برسنه‌یی تجاوز ایده‌مز .

۳۹ نجی مادهٔ قائمه : حكم قطعی لحوقندن اول وقوع بولان موقوفیت مدت محكومیهٔ جزائیه‌دن تنزیل اولنور . اكر محكوم علیه حقنده نفی جزاسی حكم اولنمش ایسه بركونلك موقوفیت بش كونلك نفیه معادل عد اولنور واكر یالكز مجازات نقدیه ترتیب اولنمش ایسه جزای نقدی ۳۷ نجی ماده‌ده كوستریلن نسبت دائره‌سنده محسوب وتنزیل اولنور .

٤۰ نجی مادهٔ قائمه : حین ایقاع جرمده اون اوچ یاشنی اكمال ایتمامش اولانلر قوهٔ ممیزه‌دن محروم عد اولنوب ایشله‌دكاری جرمدن مسئول اولمازلر آنجق جنحه محكمه‌سی حكمیله وكندیلرندن تعهدنامه آلنمق صورتیله ابوین ویا ولی ووصیلرینه تسلیم ویاخود نهایت سن رشدینی تجاوز ایتمیه‌جك برمدتله برای تربیه وتوقیف براصلاحخانه‌یه ایصال اولنورلر ابوین ویا ولی ویاوصیلرینه باتعهدنامه تسلیم اولنان چوجقلر اون بش یاشنی اكمال ایتمكسزین تقید ونظارتده تسیبله برجرم ایقاع ایتملرینه میدان ویریلور ایسه محافظه‌سنه مأمور اولنلردن برلیرادن یوزلیرایه قدر جزای نقدی آلنور .

حین ایقاع جرمده اون اوچ یاشنی اكمال ایتمش اولوب ده اون بش یاشنی اتمام ایتمامش اولانلر حقلرنده ایشله‌دكاری جرمدن دولایی بروجه آتی جزا تعیین اولنور .

اكر جرمی اعدام ویا مؤبد كورك ویاقلعه بندلك ویانفی ابد جزالرینی مستلزم اولان جنایات قبیلندن ایسه اصلاح نفس ایچون بش سنه‌دن اون سنه‌یه قدر حبس اولنور واكر موقت كورك ویا موقت قلعه بندلك ویا نفی موقت جزالرینی موجب اولان جرائمدن ایسه كذلك اصلاح نفس ایچون جرمنك مستلزم اولدیغی جزا مدتنك ربعندن نهایت ثلثی مقداری مدته‌دك حبس اولنور وبو ایكی صورتده دخی بش سنه‌دن یدی سنه‌یه قدر ضبطیه نظارتی آلتنه آلنه بیلور واكر جرمی حقوق مدنیه‌دن اسقاط جزاسنی موجب ایسه كذلك اصلاح نفس ایچون آلتی آیدن

اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور اكر ذكر اولنان جزالرك مادوننده برجزایی موجب ایسه اول جزانك ثلث مدتی تجاوز ایتمامك اوزره برمدت معینه ایله كذلك اصلاح نفس ایچون حبس اولنور . اكر مجازات نقدیه‌یی مستلزم ایسه نصفی تنزل ایدیلور . حین ایقاع جرمده اون بش یاشنی اتمام ایتمش اولوبده اون سكز یاشنی اتمام ایتمامش اولنلر اعدام ویا مؤبدكورك ویا مؤبد قلعه‌بندلك ویامؤبد نفی جزالرینی مستلزم اولان احوالده اصلاح نفس ایچون یدی سنه‌دن اون بش سنه‌یه قدر حبس اولنور وموقت كورك ویا موقت قلعه بندلك ویاخود نفی موقت جزالرینی مستلزم احوالده كذلك اصلاح نفس ایچون مجازات اصلیه مدتنك نصفندن ثلثانی مدتنه قدر حبس اولنور وهر ایكی صورتده دخی بش سنه‌دن اون سنه‌یه قدر ضبطیه نظارتی آلتنه آلنه بیلور واكر جرم ذكراولنان جزالرك مادوننده‌ایسه جزای اصلینك ربعی بعدالتنزیل حبس جزاسی تعیین اولنور .

٤۲ نجی ماده‌یه علاوه : كرك كندیسنك وكرك آخرك نفسنه ویا عرضنه وقوع بولان وتحرز ممكن اولمیان برتعرض ناحقی فی‌الحال دفع ضرورتیله ایقاع ایدیلن فعل جرم عد اولنماز .

جبروشدت اجراسیله وقوع بولان نهب وسرقت اثناسنده ویاخود برشخصك اراده واختیارینی خللدار ایده‌جك درجه‌ده برضرر عظیمی مؤدی اولا - سرقتلرده سارق وناهبلرك صورسائره ایله دفعی ومالك استردادی ممكن اولمدیغی حالده كندیسنی مدافعه وفی‌الحال مالنی ویا یدمحافظه‌سنده بولنان اموالی محافظه وتخلیص واسترداد ایچون ایقاع ایدیلان افعال جرم عد اولنماز .

حكم قانونی ویا مرجع قانونیسندن صادر اولوب انفاذی وظیفةً ضروری اولان برامری اجرا صورتیله ایقاع ایدیلان فعل جرم عد اولنماز .

٤۵ نجی مادهٔ قائمه : اشخاص متعدده برجنایت ویاجنحه‌یی متحداً ایقاع ایدر ویاخود افعال متعدده‌دن مركب اولان برجنایت ویاجنحه‌ده برطاقم اشخاصدن هر بری جرمك حصولی مقصدیله افعال مزبوره‌دن برینی ویا برقاچنی اجرا ایلرسه اشخاص مذكوره‌یه هم فعل دنیلور وجمله‌سی فاعل مستقل كبی مجازات اولنور.

برجنایت ویا جنحه‌نك ایقاعنده فرعاً ذی‌مدخل اولانلر قانونك صراحتی اولمیان یرلرده بروجه آتی مجازاته دوچار اولورلر :

اكر فعل اصلی اعدام ویامؤبد كورك جزالرینی مستلزم ایسه فرعاً ذی‌مدخل اولانلر حقنده اون سنه‌دن اشاغی اولمامق اوزره موقت كورك ومؤبداً قلعه بندلك جزاسنی مستلزم ایسه كذلك اون سنه‌دن اشاغی اولمامق اوزره موقت قلعه بندلك ومؤبداً نفی جزاسنی مستلزم ایسه اوچ سنه مدتله قلعه بندلك جزاسی حكم اولنور .

احوال سائره‌ده اصل جنایت ویاجنحه ایچون معین اولان جزانك سدسندن ثلثنه قدری تنزیل اولنور.

آخر كیمسه‌یی هدیه ویا نقود اعطاسی ویا تهدید ویاحیله ودسیسه اجرا واعمالی ویاخود نفوذ ایقاعی ویا حكم مأموریتك سوء استعمالی صورتلریله برجنایت ویاخود جنحه ایقاعنه تحریك ایدنلر وبر جنایت ویا جنحه‌نك ایقاع ایدیله‌جكنه واقف اوله‌رق حصولنه خادم تعریفاتده بولنانلر وبر جنایت وجنحه ایقاعنه مدار اوله‌جق اسلحه وآلات و وسائط سائره‌یی بیله‌رك تدارك ایدنلر وبر جنایت ویا جنحه‌یی اعداد ویا تسهیل ویا اكماله سبب اولان افعالده بیله‌رك فاعل اصلی‌یه معاونتده بولنانلر اول جنایت ویا جنحه‌نك فرعاً ذی‌مدخلی عد اولنورلر .

امنیت حكومته وآسایش عمومی‌یه وامنیت اشخاص واموله قارشی حیدودلق ویا استعمال جبر وشدت ایلیان ارباب جرائمك افعال وحركاتنه واقف اوله‌رق انلره بالاختیار ییه‌جك ویا یاته‌جق وصاقلانه‌جق ویاخود طوپلانه‌جق محل ویرنلر فرعاً ذی‌مدخل عد اولورلر .

سرقت ویا غصب صورتیله ویاخود برجنایت وجنحه ایقاعیله استحصال اولنان اشیایی تماماً ویا قسماً بیله‌رك نزدلرنده حفظ واخفا ایلینلر اول فعللرده فرعاً ذی‌مدخل عد اولنورلر .

٤٦ نجی مادهٔ قائمه : برکیمسه بر جنایت ایقاعنی تصمیم ایدوب ده وسائط مخصوصه ایله اجراسنه بدأ ایدرك یداختیارنده اولمیان اسباب مانعه حیلولتیله اول جنایتك حصولنه مقتضی افعالی اکمال ایده‌مه‌مش ایسه قانونك صراحتی اولمیان یرلرده فعل مذکور اعدام ویامؤبد کورك جزالرینی مستلزم اولدیغی حالده متشبث حقنده یدی سنه‌دن اکسیك اولمامق اوزره موقت کورك ومؤبد قلعه‌بندلك جزاسنی مستلزم ایسه کذا یدی سنه‌دن اکسیك اولمامق اوزره قلعه‌بندلك ومؤبداً نفی جزاسنی مستلزم اولان احوالده اوچ سنه مدتله کذلك قلعه‌بندلك جزاسی حکم اولنور . احوال سائره‌ده اوجنایت ایچون قانوناً معین اولان جزانك نصفندن ایکی ثلثنه قدری تنزیل ایدیلور .

متشبث ، جرمك افعال اجرائیه‌سندن بالاختیار فراغت ایتدیکی وفقط تمام اولان قسم فعل حدذاتنده برجرم تشکیل ایلدیکی حالده انجق اول قسمه مخصوص جزا ایله مجازات اولنور .

برکیمسه تصمیم ایتدیکی جنایتك کافهٔ افعال اجرائیه‌سنی اکمال ایتمش وفقط یداختیارنده اولمیان اسباب مانعه حیلولتیله اول جنایت میدانه کله‌مش ایسه - قانونك صراحتی اولمان یرلرده - فعل مذکور اعدام ومؤبداً کورك وقلعه بندلك جزالرینی مستلزم ایسه متشبث حقنده اون سنه‌دن اشاغی اولمامق اوزره موقت کورك ، مؤبد قلعه‌بندلك جزاسنی مستلزم ایسه کذا اون سنه‌دن اقل اولمامق اوزره قلعه‌بندلك ومؤبد نفی جزاسنی مستلزم ایسه اوچ سنه مدتله قلعه بندلك جزاسی حکم اولنور . احوال سائره‌ده اوجنایت ایچون معین اولان جزانك ثلثندن نصفنه قدری تنزیل اولنور .

برجنحه‌نك اجراسنه تشبث انجق قانونك صراحتی اولان یرلرده مستلزم جزادر .

٤٧ نجی مادهٔ قائمه : برجرمده تخفیف جزایی موجب اسباب تقدیریه موجود اولدیغی حالده اعدام جزاسی مؤبد ویا اون بش سنه‌دن اقل اولمامق اوزره موقت کورکه ، مؤبد کورك موقت کورك ویا بش سنه‌دن اقل اولمامق اوزره موقت قلعه بندلکه وموقت کورك ومؤبد قلعه بندلك جزاسی موقت قلعه‌بندلکه تحویل اولنور .

جرم ، مؤبد نفی ویاموقت قلعه‌بندلك ویا حقوق مدنیه‌دن اسقاط ومؤبداً رتبه ومأموریتدن محرومیت جزاسنی مستلزم اولدیغی تقدیرده مجازات مذکوره برسنه‌دن اقل اولمامق اوزره حبس جزاسنه تحویل ایدیلور . جرم جنحه قبیلندن اولدیغی تقدیرده محکمه مجازات تأدیبیه‌نك حداصغرینه قدر حکم ایده‌بیلور .

٥٥ نجی مادهٔ قائمه : انبیای عظام حضراتنه قارشو علناً فضاحت لسانیه‌یه اجتساری ثابت اولانلر برسنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .

ذات حضرت پادشاهینك حیاتنه سوء قصدایدن ویاخود اشبو سوء قصدك اجراسنه تشبث ایلیان کیمسه اعدام اولنور . شخص همایونه تعرض ایدن کیمسه موقتاً کورکه قونیلور . هرکیم بالذات ویا بالواسطه تبعهٔ دولت علیه وسکنهٔ ممالك محروسه‌یی ذات حضرت پادشاهی ویاخود حکومت عثمانیه علیهنه مسلحاً عصیان ایتدیرمك اوزره تحریك ایدوب ده مقصدی اولان قضیهٔ عصیان فعله چیقار ایسه اعدام ومادهٔ عصیانك اجراسنه باشلانمش اولور ایسه اول کیمسه اون سنه‌دن اقلی اولمامق اوزره قلعه‌بندلك جزاسیله مجازات اولنور .
ذات حضرت پادشاهی‌یه علناً اطالهٔ لسانه جرأتی ثابت اولان شخص اوچ آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .

قانون اساسی وحکومتك شکل ، هیئتنی ویا سلطنت سنیه‌نك اصول وراثتنی تغییر وتبدیل ویا محایه جبراً تشبثی ثابت اولان شخص اعدام اولنور .

٥٥ نجی ماده‌یه علاوه : هرکیم دول متحابه رؤسای حکومتندن بری علیهنه برجرم ایقاع ایده‌جك اولور ایسه قانوناً اوجرمه مخصوص اولان جزا ثلث مقداری تزیید اولنور .

تعقیبات جزائیه جریانی متعرض علیهك شکایتنامه‌سنه متوقف افعال وقوعنده دولت اجنبیه‌نك حکومت طرفندن اصولاً شکایتنامه ویرلمك اقتضا ایدر .

سلطنت سنیه نزدینه مأمور اولان سفرای اجنبیه علیهنه برجرم ایقاع ایلدیکی تقدیرده اوجرمه مخصوص اولان جزا سدس مقداری تزیید اولنور . جرم مذکور تحقیر نوعندن ایسه تعقیبات اجراسی متجاوز علیهك شکایتنه متوقفدر .

هرکیم رسماً کشیده قلنمش اولان دولت علیه ویادول متحابه سنجاغنی وطغرا ویاآرمه‌سنی قصد حقارتله شق وتخریب وصور سائره ایله تذلیل ایدرسه آلتی آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس ایله مجازات اولنور .

٦٣ نجی ماده وذیلی ملغادر .

٦٧ نجی مادهٔ قائمه : حکامك وعلی الاطلاق وظائف وخدمات رسمیه‌یی درعهده ایلیان بالجمله مأمورینك ومنتخب ومنصوب بالجمله مجالس رسمیه اعضاسنك وافراد ناسدن اولوب ده اهل خبره وحکم کبی بروظیفهٔ رسمیه ایله مکلف بولنان اشخاصك ودعوی وکیللرینك قانوناً ونظاماً یاپمغه مجبور اولدیغی شیئی یاپمق ویا یاپمامق و یاپمامغه مجبور اولدیغی شیئی یاپمق ویا یاپمامق ایچون اخذ ایلدکلری اقچه وهدیه نامیله آلدقلری اشیا وتأمین ایتدکلری سائر منافع رشوت اولدیغی کبی بومقصده مبنی دون ویا زیاده بهایه اشترا وبیع ایتدکلری اموال واملاکك قیمت حقیقیه‌سیله ثمن مسمی بیننده‌کی فرق فاحش دخی رشوتدر .

٦٨ نجی مادهٔ قائمه : مرتشیدن آلدیغی پاره ایکی قات اوله‌رق استرداد ویا تعهد اولنان نقود ومنافعك برمثلی جزای نقدی اوله‌رق اخذ اولندقدن صکره موقتاً قلعه بند ایدیلور وایفا ایلدیکی معامله برحقك اخلالنی موجب اولمش ایسه قلعه بندلك جزاسی بش سنه‌دن اقل اوله‌ماز .

٦٩ نجی مادهٔ قائمه : راشیدن ویرمش ویا تعهد ایتمش اولدیغی مبلغ جزای نقدی اوله‌رق اخذ وبورشوتی اخلال حق ایچون ویردیکی ثابت اولورسه موقتاً قلعه بند ایدیلور .

٧٠ نجی ماده ملغادر .
٧١ نجی ماده ملغادر .
٧٢ نجی ماده ملغادر .
٧٣ نجی ماده ملغادر .
٧٤ نجی ماده ملغادر .
٧٥ نجی ماده ملغادر .

٧٦ نجی مادهٔ قائمه : رشوت اوله‌رق هنوز اقچه واشیا آلنوب ویرلمش اولمایوب ده فقط اولبابده سند ویرلمش ویاخود سند دخی آلنمیه‌رق رشوت تعاطیسی اوزرینه یالکز بر مقاولهٔ مخصوصه وقوع بولمش اولدیغی وبومقاوله‌نك فعله چیقمامسی راشی ومرتشینك دفعنه مقتدر اوله‌مدقلری بعض موانعدن نشأت ایلدیکی بالمحاکمه ثابت ومتحقق اولور ایسه بومقوله مقاوله‌لره بعینه رشوت آلنوب ویرلمش نظریله باقیلوب بونی مرتکب اولانلر ٦٨ و ٦٩ نجی ماده‌لر موجبنجه مجازات اولنور .

٩٩ نجی ماده‌یه ذیل ثانی : هرکیم اولورسه اولسون قولرا وسائر امراض ساریه‌دن مصاب ویا

وفيات ظهور ايدن خانه وسائر محللرك قوردون آلتنه آلنمسنه دائر جانب حكومتدن وقوع بولان اوامر واجراآته فعلاً ممانعت ايدرسه حركتنك درجه‌سنه كوره برآيدن ايكی سنه‌يه قدر حبس ايله مجازات اولنور .

٩٩ نجی ماده‌يه اوچنجی ذيل : آداب واخلاق عموميه‌يی محافظه وامن وانضباطی تقرير ويا امراض ساريه‌نك تأثيرينی تحديد ايتمك اوزره دولتجه اتخاذ اولنوب با ارادهٔ سنيه نشر واعلان قلنان مقرراته رعايت ايتميانلر برليرادن اون بش ليرايه قدر جزای نقدی اخذ ويا يكرمی درت ساعتدن برآيه قدر حبس ايله مجازات اولنورلر .

١٠٢ نجی مادهٔ قائمه : مأمورين دولتدن بری وظيفهٔ مأموريتنی ايفاده بلاسبب مقبول اهمال وتراخی ايلر ويا آمرينك احكام قانونيه‌يه مستنداً اعطا ايلديكی اوامری كذا بركونا سبب مقبول اولقسزين اجرا ايلمز ايسه مأموريتنك درجه‌سنه كوره اوچ ليرادن يوز ليرايه قدر جزای نقدی آلنور واشبو اهمال وتراخيدن ويا آمرك قانونه مستند اولان اوامرينی عدم اجرادن دولتجه بر مضرت حصوله كلمش ايسه درجه‌سنه كوره بر هفته‌دن اوچ سنه‌يه قدر حبس جزاسيله برابر مؤبداً ويا موقةً رتبه و مأموريتدن محروميت جزاسی دخی حكم اولنور وبو فعلدن افرادجه بركونا ضرر حاصل اولمش ايسه اوده بشقه‌جه تضمين ايتديريلور .

١٠٥ نجی مادهٔ قائمه : برمأمور وظيفهٔ مأموريتنی سوءاستعمال ايدرك ويا قانوناً معين اولان اصول وشرائط خارجنده اوله‌رق آخرك اقامتكاهنه ويا مشتملاتنه داخل اولورسه اوچ آيدن اوچ سنه‌يه قدر واكر فعل مذكوره اقامتكاهی تحری ايتمك كبی سائر معاملهٔ كيفيه انضمام ايده‌جك اولورسه آلتی آيدن اوچ سنه‌يه قدر حبس اولنور وخلاف اصول اوله‌رق افرادك تجارتكاهلری واداره‌خانه‌لری كبی خصوصی محللرده تحريات اجرا اولنورسه كذا فاعلی اوچ آيدن اوچ سنه‌يه قدر حبس اولنور وبونی آمرينك وظيفهٔ مأموريتی داخلنده اولان خصوصاتدن طولايی امريله ياپمش اولديغی تبين ايدرسه كنديسی جزادن معفو طوتيلوب آمری هركيم ايسه بوجزا آنك حقنده اجرا اولنور ومأمورينك غيری دخی هركيم اولورسه اولسون صاحبنك منعی خلافنه اوله‌رق يا اخافه . ياخود جبر ايله ويا صورت خفيه‌ده بركيمسه‌نك خانه‌سنه كيرر ايسه برهفته‌دن آلتی آيه قدر حبس ايله مجازات اولنور .

١٠٦ نجی مادهٔ قائمه : قوهٔ جبريه استعمالنه مأمور اولنلر وضابطه مأمورلری واحضار مأمورلری امر مأموريتلرينی اجراده وفوقنده بولان آمرينك امرينی انفاذده قانون ونظامك تعيين ايتديكی احوالدن غيری صورتده اوله‌رق بركيمسه حقنده برسوءمعامله‌يه ويا جسماً ذا ويره‌جك حالته جرأت ايدر وياخود اول كيمسه‌يی ضرب وجرح ايلر ايسه برآيدن اوچ سنه‌يه قدر حبس ومؤبداً ويا موقةً رتبه ومأموريتدن محروميت جزاريله مجازات اولنور واكر ايقاع ايتديكی جرم اشبو فعللرك فوقنده ايسه اومثللو جرائمه ترتب ايدن جزا تعيين اولنور .

١١٣ نجی مادهٔ قائمه : عساكر نظاميه‌نك وحكومت طرفندن علی الاطلاق ضابطه‌يه واداره‌يه مأمور بولنانلرك مأموريتلرينی اجراده ايكن ، ياخود اجرا ايتدكلری حكم مأموريتدن دولايی قدر وناموسلرينه نقيصه ويره‌جك صورتله حقلرنده معاملهٔ حقارته واحالهٔ لسانه واخافه‌يه جرأت ايدنلر اولور ايسه برهفته‌دن اوچ آيه قدر حبس وياخود برمجيديه آلتوننددن اوچ مجيديه آلتوننه قدر جزای نقدی اخذ اولنور . وبومثللو حقارتلر عساكر نظاميه وژاندارمه ضابطانی وپوليس قوميسر ومعاونلری حقلرنده وقوع بولور

ايسه اون بش كوندن آلتی‌يه قدر حبس اولنور وبومثللو حقارت واخافه‌نك اجراسنده تشهير سلاح ايدن اولور ايسه هرحالده آلتی آيدن ايكی سنه‌يه قدر حبس اولنور .

١١٤ نجی مادهٔ قائمه : مأموريندن برينی ويا عساكر نظاميه‌دن ويا ژاندارمه وپوليس صنفندن برنفری مأموريتلرينی اجراده ايكن ، ياخود اجرا ايتدكاری حكم مأموريتدن دولايی ضربه ويا معاملهٔ جبر وشدته جرأت ايدن اولور ايسه آلتی آيدن ايكی سنه‌يه قدر حبس اولنور .

١١٥ نجی مادهٔ قائمه : اجرای حكومته وضبط وادارهٔ مملكته مأمور اولان بيوك ، كوچك كافهٔ مأمورين دولت اجرای وظيفهٔ مأموريت ايدركن . ياخود اجرا ايتدكاری حكم مأموريتدن دولايی برآدم بونلردن برينی ضرب وجرح ايدر وياخود خسته‌لكنه سبب اوله‌جق صورتله برفعل مؤثره جسارت ايلر ايسه آلتی آيدن اوچ سنه‌يه قدر حبس اولنور .

١١٦ نجی مادهٔ قائمه : اجرا مأمورلری وقوهٔ مسلحه وتحصيلدارلر ايله احضار وتوقيف مذكره‌لرينی حامل بولنان مباشر وپوليسلر ومحاكم طرفندن برمحله نيابةً اعزام اولنان مأمورلر وضابطهٔ ملكيه وعدليه مأمورلری قوانين ونظامات دولتی واوامر حكومتی ومقررات واعلامات محاكمی واحضار وتوقيف مذكره‌لری احكامنی ودعوتيه وجلب مذكره‌لرينی وسائر اوراق عدليه‌يی تبليغ وتنفيذ ايلدكلری صره‌ده بونلره تجاوزله اجراآت قانونيه‌لرينه ممانعت ايچون معاملهٔ جبر وشدته ويا ديكر برفعل مؤثره جرأت ايدنلر بروجه آتی مجازات اولنور .

اولا : اشبو افعال يكرمی نفردن زياده اشخاص طرفندن ايقاع اولنور وبونلرك جمله‌سی ويا ايچلرندن بريسی جلی صورتده مسلح بولنور ايسه اوچ آيدن اوچ سنه‌يه قدر حبس جزاسی حكم اولنور وبونلر ميانتده مسلح كيمسه بولنمديغی حالده اشخاص مرقومه حقنده برآيدن ايكی سنه‌يه قدر حبس جزاسی تعيين اولنور .

ثانياً : جرائم مذكوره اكر اوچدن نهايت يكرمی‌يه قدر اشخاص طرفندن ايقاع اولنور وكذلك بونلردن ولو بريسی بروجه بالا جلی صورتده مسلح بولنور ايسه اون بش كوندن برسنه‌يه قدر حبس جزاسی تعيين ايدينور بونلر ميانتده حامل سلاح كيمسه بولنماز ايسه بر هفته‌دن آلتی آيه قدر حبس ايله مجازات اولنورلر .

ثالثاً : حركات مسروده اكر جلی صورتده مسلح بر ويا ايكی كشی طرفندن ارتكاب اولنور ايسه بونلر برهفته‌دن آلتی آيه واشبو كيمسه‌لر بركونا سلاحی حامل اولمدقلری حالده يكرمی درت ساعتدن برآيه قدر حبس اولنورلر .

اشبو فقره‌لرده محرر مخالفت وعدم اطاعت جرملرينك ايقاعی صره‌سنده دها شديد جزايی استلزام ايدن افعال رتكاب اولنمش ايسه افعال مذكوره مرتكبلرينك هربری حقنده قانوناً لازم كلن جزا تعيين اولنور .

١٣٠ نجی ماده‌يه ذيل : بركيمسه حكومته درحال مراجعته مقتدر اولديغی احوالده جبر وشدت اجراسيله بالذات استيفای حق ايلر ايسه برسنه‌يه قدر حبس اولنور .

جرمك فاعلی حقك صحتنی اثبات ايلرسه كوره‌جكی جزانك اوچ ربعی قدری تنزيل اولنه بيلور .

حكماً كندی يدی نزع اولنوبده مستحقنه تسليم قلنان اموال غيرمنقوله‌يی تكرار ضبط واشغال ايلين شخص برآيدن برسنه‌يه قدر حبس اولنور .

اكر بوفعل جبر وشدت استعمالی ويا تهديد اتقاعی صورتيله وياخود مسلحاً وبردن زياده اشخاص طرفندن اجرا ايديلورسه حبس جزاسی آلتی آيدن ايكی سنه‌يه قدر تمديد اولنور .

١٣٤ نجی مادهٔ قائمه : هركيم اولورسه ايسه اولسون نظاماته رعايتسزلك ايله تلفون وتلغرافك خدمت وحركتنی وياخود آلاتنی مخابره‌يه مانع اوله‌جق صورتله اخلال ايدرسه بش مجيديه آلتوننده‌ن اللی مجيديه آلتوننه قدر جزای نقدی آلنور واكر بونی قصداً ياپمش اولديغی ثابت اولورايسه بوجزای نقديدن فضله اوچ ايدن ايكی سنه‌يه قدر حبس اولنور .

١٣٥ نجی مادهٔ قائمه هركيم اولورايسه اولسون تلفون وتلغراف تللرينی وياخود پورسلن ديركلرينی كسر وتخريب مثللو حالات ايله تعطيل مخابره‌يه سبب اولورايسه اوچ ماهدن ايكی سنه‌يه قدر حبس اولنور وبش مجيديه آلتوننده‌ن اللی مجيديه آلتوننه قدر جزای نقدی آلنور .

١٣٦ نجی مادهٔ قائمه : هركيم اولورايسه اولسون ممالك دولت عليه‌ده بركونه اختلال وفساد وقوعی اثناسنده تلفون وتلغرافك بر وياخود دها زياده خطلرينی تخريب وياخودسائر جهتله ايشلمسنی منع وياخود جبراً وسائر صورتله ضبط ايدرك بين المأمورين جريان ايده‌جك مخابرات و مراسلاتی تعطيل وواسطهٔ تلغراف ايله مكتوب كوندرنلری تعاطیٔ مراسلاتدن وتلفونله مكالماتدن منع وزجر ايلرايسه وياخود تلفون وتلغراف خطنك تعميرينه جبراً مخالفت ايلرايسه اللی مجيديه آلتوننده‌ن ايكيوز مجيديه آلتوننه قدر مجازات نقديه آلندقدن بشقه موقتاً كورككه قونيلور .

١٥٥ نجی ماده ذيلی : رسومات اداره‌لرينه نظاماً ابرازی لازم كلن فاطوره وبياننامه وسائره‌يی خلاف حقيقت اوله‌رق تنظيم ويا اصللرينی تغيير وتحريف ايدن ويا ايتديرن وياخود بويله خلاف حقيقت ويا محرف اوراقی بيله‌رك ابراز ويا استعمال ايدن وياايتديرن اشخاص برهفته‌دن برسنه‌يه قدر حبس اولنور وياخود بش ليرادن يوز ليرايه قدر جزای نقدی آلنور وياخود بوجزالرك ايكيسی بردن اجرا قلنور .

١٦٦ نجی ماده‌نك ١ و ٢ نجی ذيللری مقامنه قائم مادهٔ مذيله : هركيم دائرهٔ عائده‌سندن رخصت استحصال ايتمكسزين ممالك عثمانيه‌ده باروت وسائر اجزای ناريه واسلحهٔ ممنوعه وبونلره مخصوص فشنك اعمال ايدر ويا ممالك اجنبيه‌دن ممالك عثمانيه‌يه باروت وسائراجزای ناريه واسلحهٔ ممنوعه وبونلره مخصوص فشنك ادخال ويا بونوع قاچاقچيلغه توسطايلر وياخود داخل ممالك عثمانيه‌ده برمحلدن ديكر محله قاچاق باروت وسائر اجزای ناريه واسلحهٔ ممنوعه وبونلره مخصوص فشنك نقل وادخال ايدرسه بونلر مصادره اولندقدن بشقه ايكی آيدن ايكی سنه‌يه قدر حبسه قونيلور وبش مجيديه آلتوننده‌ن اللی مجيديه آلتوننه قدر جزای نقدی آلنور . بلا رخصت بوقبيل ممنوع فشنك واسلحه وباروت واجزای ناريه طاشيانلر وصاتانلر دخی برماهدن التی ماهه قدر حبس وبرمجيديه آلتوننده‌ن اون مجيديه آلتوننه قدر جزای نقدی اخذيله مجازات اولنور . قانون جزا اعتباريله اسلحهٔ ممنوعه‌دن مقصد علی الاطلاق اسلحهٔ ميريه وحربيه ايله ناملوسی اون بش سانتيمترويی متجاوز اولان رووولورلردر .

١٧٠ نجی مادهٔ قائمه : تعمداً برشخصی قتل ايدن ويا آباد اجداد وامهات وجداتندن برينی ولو من غير تعمد قصداً قتل ايليان كيمسه اعدام اولنور .

١٧٤ نجی مادهٔ قائمه : بركيمسه من غير تعمد برشخصی قصداً قتل ايدرسه اون بش سنه مدتله كوركه

قونيلور . فقط اشبو تلف نفس قضيه‌سی اولا مجلس ملی اعضاسندن ويا مأمورين دولتدن بری عليهنده ايفای وظيفه حالنده ويا ايفا ايلدكلری وظيفه‌دن دولايی اجرا ايدلمش ثانياً اشكنجه ويا تعذيب اجراسيله ايقاع ايدلمش وياخود بردن زياده اشخاص عليهنده وقوعه كلمش اولديغی حالده فاعلی مؤبداً كوركه قونيلور . برجرمك تهيئه ويا تسهيلی و يا اجراسی ويا جرم مذكورك فاعل اصلی ويا فرعيلرينك فرارلری وياجزاسز قالملری خصوصنك تأمينی ضمننده ايقاع ايديلان فعل قتلك فاعلی اعدام اولنور .

قتل قصدينه مقارن اولمقسزين بالاختيار ايقاع ايديلان ضرب ويا تلف نفسی مفضی اولميان آلات ايله وقوعبولان جرحدن متأثراً مضروب ومجروح وفات ايدرسه فاعلی بش سنه‌دن اقل اولمامق اوزره موقتاً كوركه قونيلور .

١٧٥ نجی مادهٔ قائمه : تلف نفس فاعل عندنده مجهول اولان اسباب متقدمه‌نك ترافقيله ويافعلدن بتون بتون آيری برسببك انضماميله وقوعه كلمش ايسه اعدامی مستلزم احوالده اون بش سنه‌دن مؤبد واون بش سنه كوركی مستلزم احوالده اون سنه‌دن اقل اولمامق اوزره كورك جزاسی حكم اولنور .

١٧٧ نجی مادهٔ قائمه : برعضوك قطع ويا كسرينی ويا عملدن سقوطنی ويا ديكر برمعلوليت دائمه‌يی انتاج ايليه‌جك صورتده ضرب ويا جرحه ويا آخر برفعل مؤثره قصداً جرأت ايلين كيمسه مصارف جراحيه‌سی استيفا اولنمسيله برابر موقتاً كوركه قونيلور . افعال مذكوره تعمداً ايقاع ايدلمش ايسه كورك جزاسی التی سنه‌دن اقل اولماز .

١٧٧ نجی ماده ذيلی ملغادر .

١٧٨ نجی مادهٔ قائمه : بركيمسه برشخصی يكرمی كوندن زياده ايشندن قالمسنی وياخود خسته‌لنمسنی موجب اوله‌جق صورتده جرح ويا ضرب ايدر ويا برفعل مؤثر ايقاع ايلر ايسه اوچ آيدن ايكی سنه‌يه قدر حبس اولنور ومصارف جراحيه‌سيله مجروح ومضروبك حال صحتنده كسب ايده‌جكی تجارت واجرتنك مثلی كندوسندن آلنوب مجروح ومضروبه ويريلور واكر بونی اولجه تصور وتصميم ايدرك ياپمش اولديغی تبين ايدرسه حبس مدتی برسنه‌دن اقل اوله‌ماز .

١٧٩ نجی ماده وذيلی مقامنه قائم اولان ماده : جرح وضرب اكر مادهٔ سابقه‌ده مذكور اولان درجه‌دن خفيف اولور ايسه جارح وضارب اولان كيمسه برهفته‌دن برسنه‌يه قدر حبس ايديلور وبر ليرادن اون ليرايه قدر جزای نقديه محكوم اولور ويا بوجزالرك يالكز بريسی حكم اولنور واكر بونی اولجه تصور وتصميم ايدرك ياپمش اولديغی تبين ايدر ايسه حبس مدتی برآيدن ايكی سنه‌يه قدر تمديد اولنور .
قتل قصديله اولميه‌رق مجرد اخافه ايچون برينه سلاح چكن كيمسه دخی برهفته‌دن آلتی آيه قدر حبس اولنور .
آباد واجداد وامهات وجداتندن برينی ضرب وجرح ايلينلر بروجه آتی مجازات اولنور .
ضرب وجرح بركونا اعراض وامراضی موجب اولمامش ايسه ضارب وجارح اون بش كوندن ايكی سنه‌يه قدر ويوز يتمش سكزنجی ماده‌ده مذكور خسته‌لغی موجب بولنمش ايسه درت آيدن اقل اولمامق اوزره حبس اولنور . ضرب وجرح يوز يتمش يدنجی ماده‌ده مذكور احوالی موجب اولمش ايسه فاعل بش سنه‌دن اقل اولمامق اوزره واكر فعل تصور وتصميم ايله ايقاع ايدلمش ايسه اون سنه‌دن اقل اولمامق اوزره مضروب و مجروح ضرب وتلف نفسی مفضی اولميان آلات ايله وقوعبولان جرحدن متأثراً وفات

ایلر ایسه کذلك اون سنه‌دن اقل اولمامق اوزره ومضروبك وفاتی مؤدی اولان ضرب وتلف نفسی مفضی اولمیان آلات ایله وقوعبولان جرح تصور وتصمیم ایله ایقاع ایدلمشسه اون بش سنه مدتله کورکه قونیلور .

١٧٩ نجی ماده‌یه علاوه : اشبو ماده‌ده بیان اولنان فعل اون کوندن زیاده خسته‌لغی موجب اولمامش ایسه تعقیبات اجراسی شکایتنامه اعطاسنه متوقفدر . اقارب وتعلقات بیننده وقوعه کلان بوقبیل ضرب وجرح دعوالرینك تعقیبندن شکایتنامه‌نك اعطاسندن صکره دخی مشتکینك فراغتی حقوق عمومیه دعواسنی اسقاط ایدر .

١٨٠ نجی مادهٔ قائمه : برمنازعه أثناسنده وقوعبولان قتلده وتعطیل عضوده وجرحدن متأثراً وفاتده وضرب وجرح افعالنك اجراسنده اشخاص متعدده اشتراك ایدوبده فاعلك کیم اولدیغی تعین ایلمامش ایسه اشخاص مرقومه‌دن هر بریسی حقنده فعل ایچون قانوناً معین اولان جزا ثلثدن نصفه قدر تنزیل اولنه‌رق حکم ایدیلور واعدام ومؤبد کورك جزالرینی استلزام ایدن افعالده اون سنه‌دن اقل اولمامق اوزره کورك جزاسی تعیین اولنور .

١٨٦ نجی ماده ملغادر .

١٨٨ نجی مادهٔ قائمه : برکیمسه زوجه‌سنی ویاخود دیکر محارمندن برینی برشخص ایله فعل شنیع زنا حالنده کوروبده بریسنی ویا ایکیسنی بردن ضرب ویا جرح ویا قتل ایلسه معفودر واکر برکیمسه زوجه‌سنی ویاخود محارمندن برینی برشخص ایله فراش غیرمشروعده کوروبده بریسنی ویا ایکیسنی بردن ضرب ویا جرح ویاخود قتل ایتسه معذوردر .

١٨٩ نجی ماده‌نك فقرهٔ ثانیه‌سی ملغادر .

١٩٠ نجی مادهٔ قائمه : معذرتی متحقق اولانلرك جزالری بروجه آتیدر :
اکر فعل اعدام ویامؤبد کورك ویامؤبد قلعه بندلك جزالرینی مستلزم ایسه فاعل برسنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .
اکر فعل مجازات سائرهٔ ترهیبیه‌یی مستلزم ایسه فاعل آلتی آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس اولنور .
اکر فعل مجازات تأدیبیه‌یی مستلزم ایسه فعل ومعذرتك درجه‌سنه کوره فاعل یکرمی درت ساعتدن آلتی آیه قدر حبس ویا بش بشلکدن ایکی لیرایه قدر جزای نقدی‌یه محکوم اولور .

١٩١ نجی مادهٔ قائمه : برشخص کندیسنه ، یاخود تعیین ایتدیکی برمحله نقد آقچه ویا بعض اشیا کوندرمسنی ویا سائر مطالب وتکالیفی حاوی برکیمسه‌یه مهرلی ویا مهرسز ویا امضالی . یا امضاسز کاغد ارسال ایدرك یاخود آدم کوندره‌رك ایستدیکنی کوندرمز وتکلیفنی اجرا ایلمزسه حقنده بعض مضرت وقوعه کتیره‌جکی بیانیله اخافه وتهدید ایدر وبیان ایتدیکی مضرت فاعلی حقنده قانوناً اعدام . یا مؤبداً کورك جزاسنی موجب اولوب فقط فعله چیقمامش بولنور ایسه بو نوع جنایته متجاسر اولان شخص موقتاً کورکه قونیلور .

اکر تهدید واقع آقچه ویا بعض اشیا ویا سائر مطالبی محتوی اولمایوبده ایقاع ایدیله‌جك مضرت فقرهٔ سابقه‌ده معین اولان جرائمدن برینی تضمن ایدر وفقط فعله چیقمامش بولنور ایسه تهدیده جرأت ایدن شخص بر سنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .

برشخص برنجی فقره‌ده محرر مطالب وتکالیف ومضرات ایله آخر کیمسه‌یی شفاهاً تهدید ایلر ویاخود تهدید واقع مهرلی ویا مهرسز ویا امضالی ویا امضاسز کاغد ارسال ایلمك ویاخود آدم کوندرمك صورتیله واقع اولمقله برابر اخبار ایدیلن مضرت فقرهٔ مذکوره‌ده‌کی جنایتلردن دها خفیف نوعدن وکذا فعله چیقمامش بولنور ایسه شخص مرقوم اوچ آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور . اکر مطالب واقعه ضمننده وقوعه کلان تهدید واخافه مجازات تأدیبیه‌یی مستلزم اولور ویا ناموس وحیثیتی علیهنده تشهیر ایله تهدید وقوعه کلیرسه فاعلی برهفته‌دن برسنه‌یه قدر حبس اولنور .

١٩٢ نجی مادهٔ قائمه : وسائط مخصوصه استعمال ایدرك ویا بشقه‌سنك طرفندن استعمالنه رضا ویره‌رك اسقاط جنین ایدن قادین آلتی آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .
برخاتونك رضاسیله وسائط مخصوصه تهیه ایدرك جنینی اسقاط ایتدیرن شخص بر سنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبسه محکوم اولور .

اکر بواسقاط جنینك نتیجه‌سی اوله‌رق ویا سقط ایچون استعمال اولنان واسطه‌دن تلف نفس حصوله کلور ایسه درت سنه‌دن یدی سنه‌یه قدر کورکه قونیلور .
برکیمسه حامله مطلع اولدیغی برخاتونك رضاسی اولمیه‌رق وسائط مخصوصه استعمالنی ویاخود ضرب وجرح ویا افعال سائره ایقاعی ایله اسقاط جنین وقوعه کتیریر ایسه اوچ سنه‌دن اون سنه‌یه قدر کورکه حکم ایدیلور .
اکر بواسقاط جنینك نتیجه‌سنده ویاسقط ایچون استعمال اولنان واسطه‌دن خاتون تلف اولور ایسه جزا اون بش سنه‌دن آشاغی اولمامق اوزره کوره‌کدر .
بوافعالی ایقاع ایدن اشخاص اطبادن ویاصحیه مأمورلرندن ویاقابله کبی نظارت حکومت تحتنده اجرای صنعت ایدن کیمسه‌لردن بریسی ایسه معین اولان جزا برسدس مقداری تزیید اولنور .

١٩٧ نجی مادهٔ قائمه : هر کیم اون بش یاشنی اکمال ایتمامش برچوجغه فعل شنیع اجرا ایلر ایسه موقتاً کورکه قونیلور . اشبو فعل جبر وشدت اجراسیله واقع اولورسه کورك جزاسی یدی سنه‌دن اقل اوله‌ماز .

٢٠١ نجی ماده‌نك علاوه‌سی مقامنه قائم اولان ماده : برخاتونك برشخص آخر ایله رضاءً اجرا ایلدیکی فعل شنیعدن دولایی علیهنده تعقیبات اجراسی بینلرنده زوجیت قائم اولدیغی حالده ویاخود طلاق وقوعندن درت آی نهایتنه قدر زوجنك وزوجی اولمدیغی تقدیرده ولیسنك شکایتنه معلق اولوب شکایت واقعه اوزرینه ارتکاب زنا ایلدیکی تحقق ایلین خاتون اوچ آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس ایله مجازات اولنور .
بوفعلده خاتونك شریکی اولان شخص دخی متأهل ایسه اوچ آیدن ایکی سنه‌یه قدر . غیر متأهل ایسه برآیدن برسنه‌یه قدر حبس اولنور . بوندن بشقه کندیسندن بش عثمانلی آلتوننددن یوز عثمانلی آلتوننه قدر جزای نقدی آلنور . بوبابده قبوله شایان اوله‌بیله‌جك دلائل فعل مذکوری اجرا حالنده ویاخود برمسلمانك حریمنده بولنمقلقدن ویاخود کندی طرفندن یازلمش اولان مکاتیب واوراقدن استنباط اولنور .

شو قدرکه کرك قبل الحکم وکرك بعدالحکم زوج ویاولی دعوادن فراغت ایدر ویاخود زوج تکرار زوجه‌سنی آلیر ایسه کرك زوجه وکرك شریك جرم حقنده حق تعقیب وجزا ساقط اولور واثنای تحقیقات ومحاکمه‌ده مشتکی وفات ایدر ایسه کذلك دیکرلری حقنده تعقیبات اجرا ایدلمز .

زوجه‌سی ایله برلکده ساکن اولدیغی خانه‌ده برخاتون ایله‌زنا فعل قبیحنی اجرا ایتمش‌اولدیغی زوجه‌سنك شکایت واقعه‌سی اوزرینه تحقق ایدن زوج اوچ آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس وبش عثمانلی آلتوننده‌ن یوز عثمانلی آلتوننه قدر جزای نقدی اخذیله مجازات اولنور .

٢٠٢ نجی ماده ذیلی : اناثه وذکوردن کنج کیمسه‌لره حرف اندازلق ایدنلر برهفته‌دن برآیه قدر والا‌یله صارقندیلق ایلیانلر برآیدن اوچ آیه قدر حبس اولنورلر . نسا قیافتیله مقر نسوان اولان محللره کیرنلر مجرد بوفعلدن دولایی اوچ آیدن برسنه‌یه قدر حبس‌اولنورلر وبویله تبدیل هیئتله کیرمش اولدقلری یرده قانوناً اشبو جزادن اشد برجزایی موجب اولان برجنایت ویاخود برجنحه‌یه ابتدار ایتمش ایسه اول فعلك جزاسیله جزالنور .

٢٠٢ نجی ماده‌یه ذیل‌ثانی : آداب عمومیه‌یه مغایر اوله‌رق اجرای فحش مقصدیله آچیق یرلرده ویاخلقك سهولتله مطلع اوله بیله‌جکی باغ وبغچه کبی نیم آچیق محللرده قادین اویناددیغی تقدیرده اویناتان اشخاص ایله بالاختیار اوینایان قادینلر برآیدن برسنه‌یه قدر حبس ایله مجازات اولنورلر .

٣٠٦ نجی ماده ایله ذیلی مقامنه قائم اولان ماده : هرکیم ذکور واناثدن برشخصی جبر ویاحیله ایله برطرفه قاچیریر ایسه بروجه آتی مجازات اولنور : قاچیریلان شخص ذکوردن اولوبده اون‌بش یاشنی اکمال ایتمامش ایسه فاعلی برسنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور . بوصورتله قاچیریلان چوجق اناثدن اولورسه فاعلی موقتاً کورکه قونیلور وفعل شنیع وقوع بولمش ایسه حقنده اون‌سنه‌دن اقل اولمامق اوزره کورك جزاسی ترتیب اولنور .

قاچیریلان شخص کرك ذکوردن وکرك اناثدن اولسون اون‌بش یاشنی اکمال ایتمش ایسه فاعلی ایکی سنه‌دن اوچ سنه‌یه‌قدر حبس اولنور .

قاچیریلان قیز حقنده نکاح وقوعبولوبده قیزدخی اون‌بش یاشنی اکمال ایلمش ایسه کندوسنك واکمال ایلمدیکی حالده ولیسنك دعوادن فراغتیله حقوق عمومیه دعواسی ساقط اولور .

قاچیریلان قادینك قوجه‌سی وارایسه ویاخود فعل‌شنیع وقوع بولمش‌ایسه فاعلی بش‌سنه‌دن اقل اولمامق اوزره کورکه قونیلور .

قاچیریلان شخص نهایت قرق سکزساعت ظرفنده وبرکونا تجاوز وقوعبولمقسزین بالاختیار عائله‌سی طرفندن النمسی ممکن اولان امنیتلی برمحله براقلمش ایسه جزا برماهدن برسنه‌یه‌قدر حبسدر .

٢١٣ نجی مادهٔ قائمه : هرکیم قوهٔ عدلیه‌یه ویاخود کیفیتی جهت عدلیه‌یه تودیعه مجبور اولان برمأموره اخبارنامه ویاشکایتنامه اعطا ایدرك بی‌جرم اولدیغنی بیلدیکی برکیمسه‌یه لغرض برجرم اسناد ایدر ویاخود اوکیمسه علیهنده بویله برجرمك آثار ودلائل مادیه‌سنی تصنیع ایلرایسه اسناد ایلدیکی جرمك ماهیتنه وتصنیع ایلدیکی بینات ودلائل مادیه‌نك درجهٔ قوتنه کوره برهفته‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .

اسناد اولنان جرم مجازات ترهیبیه‌یی مستلزم اولدیغی صورتده‌دخی کذا بینات ودلائل مادیه‌نك اهمیتنه واسنادات واقعه‌دن دولایی مفتری علیهك توقیفی کبی حریت شخصیه‌سنی تحدید ایدن برحالك حدوثنه نظراً مفتری حقنده موقت کورك جزاسی حکم اولنور ومفتری‌علیه حقنده جنایتله محکومیتی متضمن برحکم صادر اولمش ایسه مفتری حقنده اون‌سنه‌دن اقل اولمامق اوزره موقت کورك جزاسی ترتیب ایدیلور . فقرات آنفه‌ده بیان اولنان جرمك فاعلی مفتری علیه حقنده تعقیبات قانونیه اجرا اولنمقسزن اسناد واقعه‌دن رجوع ایدر ویاخود تصنیعی اعتراف ایلدیسه بالاده محرر جزالرك سدسی ترتیب واسناد واقعه‌دن رجوع ویاتصنیعك

اعتراف اولنمسی مادهٔ مفتری عهدن دولایی تعقیبات قانونیه‌یه‌شروع ایدلدکدن صکره واقع اولورسه مجازات اصلیه‌نك ایکی ثلث مقداری تنزیل اولنور .

٢١٤ نجی مادهٔ قائمه : هرکیم دیکرکیمسه علیهنده برجرم مخصوص تعیینیله ویاخود جرم تشکیل ایتمیه‌جك برمادهٔ مخصوصه بیانیله خلقك حقارت وخصومتنه معروض قیله‌جق ویاناموس واعتبارینی کسر ایده‌جك اسنادات ایله‌ذم ارتکاب ایدرسه ایکی آیدن برسنه‌یه قدر حبس اولنور .

ذم مستلزم جزا اولمق ایچون آتیده کوستریلان صورتلردن بریسیله واقع اولمسی شرطدر :

اولاً — متجاوز علیهك وجاهنده برمجلسده ویا اشخاص سائره‌نك ایشیده‌بیله‌جکی برموقعده علنی اولملیدر .

ثانیاً — متجاوز علیهك غیابنده وفقط مجتمع ویا متفرق برچوق اشخاص ایله اختلاط ایدیله‌رك اجرا ایدلملیدر .

ثالثاً — عمومه نشر وتشهیر اولنمش ویابرقسم کسانه توزیع ایدلمش یازی ، رسم ، قروکی ، ویا قاریقاتور ویاخود طوغریدن طوغری‌یه متجاعلیهه کوندرلمش آچیق مکتوب ویا قارت پوستال واسطه‌سیله وقوع بولملیدر .

رابعاً — هرنوع جرائد ورسائل یومیه وموقوته ویاخود هرنوع مطبوعات ووسائط نشریه ایله ایقاع ایدلملیدر .

ذم ایله دوچار تجاوز اولان شخص علیهنه ذمك موضوعی اولان ماده‌دن طولایی تعقیبات قانونیه اجرا ایدلمش اولور ومتعرض اولان شخصك متجاوز علیهك بی‌جرم اولدیغنی بیله‌رك اسناداتده بولندیغی تحقق ایلرسه ذم افترایه منقلب اولوب افترا حقنده‌کی مادهٔ قانونیه حکمنه توفیق معامله اولنور .

ذم جرمنی ارتکاب ایدن شخص برائت ذمتی ضمننده متجاوز علیهه اسناد ایلدیکی فعلك صحت ویا شهرتنی اثبات ایتمك ایسترسه اشبو ادعاسی قبول اولنماز . آنجق متجاوز علیه اولان کیمسه مأمورین‌دولتدن اولوبده اسناد اولنان فعل وظیفهٔ مأموریتنه تعلق ایتدیکی کبی ویاخود هرهانکی برشخص علیهنده اولورسه اولسون ذمك موضوعی برجرم قانونی اولدیغی تقدیرده صحتنی اثبات ادعاسی قبول اولنور وشوحالده اسناد اولنان فعل ثابت اولور ویا بوندن دولایی متجاوز علیه اولان شخص محکوم ایدیلیرسه ذم جزاسی ساقطدر عکس تقدیرده جزانك حداعظمنه قدر حکم اولنه‌بیلیر .

هرکیم برمادهٔ مخصوصه‌تعیین ایتمکسزین هرنه‌صورتله اولورسه اولسون برکیمسه‌نك ناموس ویاشهرت ویا حیثیتنه تعرضله قدح فعلنی ارتکاب ایدرسه اون بش کوندن آلتی آیه قدر حبس اولنور ویا بوکامقابل بش لیرادن اللی لیرایه قدر جزای نقدی آلنور .

قدح جرمی دخی ذم حقنده بیان ایدیلن صور اربعه‌دن بریله ایقاع ایدلك شرطدر .

قدحك فاعلی طرفندن اسنادات واقعه‌نك اثبات صحتنه متعلق واقع اوله‌جق ادعا قطعیاً قبول اولنماز . آنجق قدحك موضوعی قانوناً جرائمدن معدود اولوبده فاعل جرم بونی تعیین وتخصیص صورتیله برمادهٔ مخصوصه حالنه قلب ایدرك ذم موقعنده بولنمق ایسته‌مکده مخیردر وبوتقدیرده آرتق قدحدن دولایی‌تعقیبات اجرا ایدیله‌میوب حقنده ذمك احکامی جریان ایدر .

ذم وقدح جرملرینك اجراسنده متجاوز علیهك اسمی صراحةً ذکر ایدلمه‌مش ویا اسنادات واقعه ایهام ایدلمش اولسه دخی صورت ایقاع جرمه نظراً اسناداتك ماهیتنده ومدعینك شخصنه معطوفیتنده‌تردد

ایدیله‌میه‌جك درجه‌ده قرائن كورلدیكی تقدیرده هم اسم ذكر ایدلمش وهم عزویات تصریح قلنمش كبی معامله اولنور .

ذم وقدح خارجنده اوله‌رق بركیمسه علیهنه مواجهه‌سنده لساناً ویا فعلاً ویاخود كندیسنه خطاب ایدلمش ویااطلاعنه ایصالی قصد اولنمش برمكتوب ایله حقارتده ویاعادیاً اطالهٔ لسانده بولنان ویا براشارت مخصوصه وبرمعاملهٔ غلیظه ایله اجرای تحقیرات ایلین شخص یكرمی‌دورت ساعتدن برآیه قدر حبس اولنور ویا بش لیرایه قدر جزای نقدی آلنیر .

متجاوز علیه حقارت واقعه‌یه كندی حركت غیرمحقه‌سیله سببیت ویرمش ویا حقارته دوچار اولدقدن صكره كندیسی‌ده بالمقابله اجرای حقارت ایلمش ویاخود ترضیه قبول ایتمش ایسه محكمه ایجاب حاله كوره طرفینك ویاخود یالكز برینك جزاسنی برثلثدن ایكی ثلثه قدر تنزیل وكاملاً‌ده اسقاط ایده‌بیلیر .

اشبو فصلده بیان اولنان جرائمدن دولایی تعقیبات اجراسی متجاوز علیهك اصولاً دعوای شخصی اقامه‌سنه متوقف اولوب انجق افترادن ماعدا احوالده مدعینك اقامهٔ دعوادن صكره دعوای واقعه‌دن فراغتیله دخی حقوق عمومیه دعواسی ساقط اولور .

مشتكی اقامهٔ دعوی ایله برابر علیهنده ارتكاب اولنان جرمدن دولایی دوچار اولدیغی ضرر مادینك تضمینی طلب ایتدكدن بشقه كندیسنه ایراث ایدلدیكنی ظن ایتدیكی ضرر معنوی مقابلنده دخی دیلدیكی قدر تضمینات نقدیه ادعا ایده‌بیلیر . جرمك اهمیت وشدتنه ، متجاوز علیهك وضعیت اجتماعیه‌سنه كوره اشبو تضميناتك مقداری محكمه‌جه تقدیر وحكم اولنور .

جرم ثابت اولوبده جزانك ساقط اولدیغی احوالده تضمینات ادعاسی رد اولنور .

١٦ تموز ٣٢٥ تاریخلی مطبوعات قانوننك بومواده مخالف اولان احكامی مفسوخدر .

٢٢٠ نجی مادهٔ قائمه : هرنه‌قدر انسان اقامت ایدر محل اولمسه ویاخود مسكون محله متعلق بولنمسه بیله قپالی ودیوار ایله محدود اولان محلارك دیوارینی دله‌رك ویانردبان ایله آشه‌رق ویا آلت مخصوصه ایله ویاصور سائره ایله پنجره ویاقپوسنی قیرارق ویاآچه‌رق خرسزلق ایدنلر موقتاً كوركه قونیلورلر .

هرنه قدر دیوار دله‌رك ویانردبان قوده‌رق ویا آلت مخصوصه ایله كلید آچه‌رق كیرلمش اولمسه بیله برخانه ویامشتملاتنده‌كی اوطه قپولرینی ویا قاصه ومقفل صندیق وطولابلری قیرمق ویا آلت مخصوصه ایله آچمق صورتیله سرقت ایقاع ایدنلر دخی موقتاً كوركه قونیلور .

٢٢٢ نجی مادهٔ معدله : زیرده تعداد اولنان احوالدن بریله ارتكاب سرقت ایدن شخص برسنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور . احوال مذكوره‌نك برنجیسی : كیجه وقتی اولمق وایكی ویاخود دها زیاده اشخاص برلكده ویا بوایكی كیفیتك یالكز بریسی اولوب فقط آدم اوتورر برمحلده‌ویامعابدده اولمقدر. ایكنجیسی مادهٔ سرقت كوندوز ویاخود شخص واحد طرفندن وقوعبولسه ومحل سرقت آدم اوتورر محل اولسه بیله سارق اولان شخصك خفی ویاجلی مسلح بولنمسیدر . اوچنجیسی برشخص موظف خدمتكار اولوبده خدمت ایتدیكی افندینك ویاخود افندیسنك خانه‌سنه كلمش اولان كیمسه‌نك ویاخود افندیسیله بالرفاقه كیتمش اولدیغی خانه صاحبنك مالنی سرقت ایله‌مك ویاخود خرسزلق ایدن كیمسه عمله ویا اصناف شاكردی اولوب اوسته‌سنك خانه ودكان ومغازه‌سنده ویاخود برشخص مستمراً چالشدیغی برمحلده خرسزلق ایلمكدر . دردنجیسی خانجی ولوقنطه‌جی وآرابه‌جی وقایقجی وامثالی اصناف ویاخود بونلرك آدملری كندیلرینه تودیع اولنان اشیانك هپسنی ویا برمقدارینی سرقت ایتمكدر .

٢٢٤ نجی مادهٔ قائمه : هركیم آت وسائر یوك وآرابه وبینك حیواناتی وكذلك طوار اطلاق اولنان بیوك ، كوچوك حیواناتی سرقت ایلر ایسه برسنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور .

هركیم زراعته متعلق آلات وادواتی بیع وفروخت اولنمق اوزره كسیلوب تهیه اولنمش اولان حطب وكراسته‌یی وطاش اوجاقلرنده قیرلمش طاشلری وطالیانلرده بولنان بالقلری وكوللرده اولان سولكلری وكومس حیواناتی وقوانرده‌كی آریلری سرقت ایلر ایسه برماهدن برسنه‌یه قدر حبس ایله مجازات اولنور ومال مسروق موجود اولدیغی حالده عیناً صاحبنه رد قلنور وموجود اولمدیغی صورتده دخی تضمین ایتدیریلور.

٢٢٥ نجی مادهٔ قائمه : هركیم بیچلمش وقوپارلمش مزروعات وسائر انتفاع اولنان محصولات ارضیه‌دن یاخود حاصل اولان حبوبات بیغنلرندن سرقت ایلر ایسه صاحبنك حقی ایفا ایتدیرلدكدن صكره برماهدن برسنه‌یه قدر حبسه قونیلور . اكر بویله محصولات حقنده اولان خرسزلق كیجه وقتی وبرقاچ كشی طرفلرندن آرابه ویاحیوانات واسطه‌سیله واقع اولور ایسه آلتی آیدن ایكی سنه‌یه قدر حبس ایله مجازات اولور .

٢٢٦ نجی مادهٔ قائمه : مزروعات وسائر انتفاع اولنان محصولات ارضیه هنوز بیچلمش وقوپارلمش اولمدیغی حالده كرك كوفه وكرك طوربه وبونك امثالی شیلرله وكرك آرابه وحیوانات واسطه‌سیله ویا برقاچ كشی معرفتیله سرقت وقوع بولدیغی حالده بوكا متجاسر اولانلر برماهدن برسنه‌یه قدر حبس اولنور.

٢٣٠ نجی ماده‌نك ذیل اول وثانیسی مقامنه قائم اولان مادهٔ مذیله : مجازات تأدیبیه‌یی مستلزم اولان سرقت ودولاندیریجیلق وامنیتی سوء استعمال جرائمندن برینی ارتكاب ایدن كیمسه كندی حقنده بركونا تعقیبات عدلیه اجراسنه مبادرت قلنمقسزین صورت غیر مشروعه‌ده الده ایتدیكی مالی صاحبنه رد واعاده ایلر ویاخود رد واعاده قابل اولمیوب‌ده متضررك ضررینی تضمین ایلرسه كوره‌جكی جزا برثلثدن ایكی ثلثه قدر تنزیل اولنور واكر اشبو رد واعاده ویا تضمین خصوصی تعقیبات اثناسنده وفقط قبل الحكم وقوع بولورسه جزا سدسدن ثلثه قدر تنزیل اولنور .

سرقت ، امنیتی سوء استعمال ودولاندیجیلق فعللری اشیای خسیسه حقنده وقوع بولمش ایسه جزا ثلثدن نصفه قدر تنزیل اولنور .

سارقلره رفیق ومعاون ویتاق اولانلردن هر قنغیسی تحریاته شروعدن مقدم كلوبده اصل سارقلری حكومته خبر ویرر و خود تحریاته شروع اولندقدن صكره دخی ینه كندیلكندن اوله‌رق كلوب وسارقلری خبر ویروبده آنلرك اخذ و كرفتی اسبابنی تسهیل ایدرسه بومقوله‌لر یالكز سرقت جزاسندن عفو اولنورلر . فقط برسنه‌یی تجاوز ایتمه‌مك اوزره ضابطه نظارتی آلتنده بولنورلر .

٢٥٢ نجی ماده‌یه ذیل : اخرك عهدهٔ تصرفنده بولنان اموال غیر منقوله‌یه یدنده تصرفنی ناطق برسند خاقانی اولمدیغی حالده خودبخود مداخله وتجاوز ایدیه‌رك ضبط ایدن ویاخود اموال مذكوره‌دن انتفاع مقصدیله حدودینی تحویل وتغییر ایدن شخص برآیدن آلتی آیه‌قدر حبس اولنور وهرایكی صورتده دخی اشبو ضبط وتغییر حدود فعللری جبروشدت استعمالی ویاتهدید ایقاعیله وقوعبولمش ایسه فاعلی ایكی آیدن برسنه‌یه قدر حبس اولنور وبوفعللر ایچلرندن ولو بریسی مسلح اولسون متعدد اشخاص طرفندن ایقاع اولنورسه حبس جزاسی آلتی آیدن اوچ سنه‌یه‌قدر امتداد ایدر .

٢٥٣ نجی مادهٔ قائمه : هنوز بیچلمه‌مش اولان محصولاتی وطبیعی بیتمش ویادیكلمش اولان آغاچ ویاخود نباتات سائره‌یی قطع وتلف ایدن ویاامحا بونلری تخریب مقصدیله حیوانات صالیویرن كیمسه برهفته‌دن اوچ آیه قدر حبس اولنور .

اشبو قطع وتلف مغروس باغ چبوقلری ویا تجارت وصنعت وزراعت اعتباریله حائز قیمت اشجارویا میوه‌دار آغاجلر وفدانلر اوزرنده واقع اولورسه فاعلی بر آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس وکندیسندن برلیرادن اللی لیرایه قدر جزای نقدی اخذ اولنور .

٢٥٥ نجی مادهٔ قائمه : آتش استعمال ایدن اصنافدن دکان وفرون وفابریقه‌لرینك اوجاق وباجه‌لرینك آرالق آرالق تطهیر وتعمیر ایتمیانلر بربشلکدن بش بشلکه قدر جزای نقدی اخذیله مجازات وشهر وقری وقصبات ایچنده مضرتی موجب اوله‌بیله‌جك یرلرده فشنك آتانلر یکرمی درت ساعتدن اوچ کونه قدر حبس وبش بشلکدن اون بشلکه قدر جزای نقدی اخذیله مجازات اولنورلر . شهر وقری وقصبات داخلنده بلا ضرورة سلاح آتانلر یکرمی درت ساعتدن برماهه قدر حبس وبرعثمانلی آلتوندن اوچ عثمانلی آلتونه قدر جزای نقدی ایله مجازات اولنور .

٢٦٥ نجی ماده : برکیمسه ممرناس اولان یرلرده ویا خلقك دخولی مجاز اولان مواقعده پك ظاهر برصورتده یعنی آثار وعلائمی قابل ستر واخفا اولمایه‌جق مرتبه‌ده سرخوش اوله‌رق یاقالانیرسه برلیرایه قدر جزای نقدی ایله مجازات اولنور .

مکررلر حقنده اشبو جزا برهفته‌یه قدر حبس ویا بش لیرایه قدر جزای نقدیدر . مکررلك اعتیاد درجه‌سنه وارمش ایسه جزا بش لیرادن یکرمی بش لیرایه قدر جزای نقدی ویا برهفته‌دن برآیه قدر حبسدر . اعتیاد صورتیله محکوم اولان شخص مأمورین دولتدن بولندیغی حالده مأموریتندن موقتاً طرد دخی ایدیله‌بیلیر .

بروجه محرر سرخوشلقده‌کی اعتیاد ابتلا درجه‌سنده ایسه آلتی آیدن نقصان اولمامق ومصارفی کندیسنه عائد اولمق شرطیله صلاحی طباً تبین ایدنجه‌یه قدر برخسته‌خانه‌ده توقیفنه حکم اولنور .

هنوز اون سکز یاشنی اکمال ایلمدیکی ظاهر حالندن نمایان اولان کنج کیمسه‌لره وجودینك تداوی وتقویه‌سنه عائد اولان مسکرات مستثنا اولمق اوزره سرخوش ایده‌جك برایچکی ویا برماده‌یی ولومن غیر قصد اولسون ایچیرن ویا ایچمسنی اکرام صورتیله کذلك ولومن غیر قصد تشویق ایدن کیمسه یکرمی بش غروشدن برآلتونه وبوفعل اغفال صورتیله وقوعبولورسه اون آلتونه قدر جزای نقدی ایله مجازات اولور . فاعل عیش وعشرت محلنك صاحبی ویامستخدمی اولدیغی صورتده برآلتوندن یکرمی آلتونه قدر جزای نقدی ویکرمی درت ساعتدن آلتی ماهه قدر حبس ایله مجازات اولنور . برسنه ظرفنده تکرر وقوعنده او محلك مدت مناسبه ایله قپانمسنه دخی حکم ویریله بیلور . برعیش وعشرت محلنك صاحبی ویا مستخدمی یوقاروده بیان اولندیغی صورتده سرخوش اولان برمشتری‌یه ایچکی ویا برماده‌یی ویررسه یکرمی بش غروشدن بش آلتونه قدر وتکرر وقوعنده ایکی آلتوندن اون آلتونه قدر جزای نقدی التمقله برابر اول محلك مدت مناسبه قپانمسنه دخی حکم ویریله بیلور . کندیسنی اداره‌یه مقتدر اوله‌میه‌جق حالده بولنان مشتری‌یی محافظه ایچون تدابیر اتخاذ ایتمیوب زقاغه براقورایسه بالاده مندرج جزادن ماعدا یکرمی درت ساعتدن برماهه قدر حبس ایله مجازات اولنور وسرخوش بویوزدن خسته‌لغه دوچار اولدیغی حالده تداویسنه عائد مصارفی دخی تضمینه محکوم ایدیلیر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٦ جمادی الاخره سنه ١٣٢٩ و٢٢ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	عدلیه ناظری
ابراهیم حقی	نجم الدین

اصول محاکمهٔ حقوقیه قانون موقتنك بعض موادی مقامنه قائم مواد قانونیه

برنجی فصل

صلاحیت حقنده‌در

ماده ١ ذمته واموال منقوله‌یه متعلق دعوالردن طولایی مدعی بولنان طرف مدعیٰ علیهك دائمی ویا موقت اقامتکاهنك ویاخود مرکز معاملاتنك بولندیغی ویا دعوایه سبب اولان تعهدك اجرا قلنه‌جغی موقع ویاخود بوتعهدك وقوع بولدیغی محل ایله اول تعهد مقابلنده آلنان مالك تسلیم ایدلدیکی محل برایسه اول محل محاکمندن هرقنغیسنده ایستر ایسه اقامهٔ دعوی ایده بیلور . شوقدرکه عین دعواده مدعیٰ علیه متعدد اولدیغی حالده مدعی بونلردن برینك اقامتکاهی محکمه‌سنده دعواسنی رؤیت ایتدیره بیلور .

بعض تعهدات ومقاولاتك حین عقدنده آیریجه براقامتکاه اختیار اولنمش ایسه نظر اولنور : اقامتکاه تعییننden مقصد یالکز بر طرفی الزام ایتمك ایسه تعهدات ومقاولات مذکوره‌دن منبعث دعاویده دیکر طرف مخیردر . دیلرسه متعهد مذکورك اقامتکاه اصلیسنك ودیلرسه بروجه بالا تعیین اولنان اقامتکاه اختیارینك بولندیغی محل محکمه‌لرندن برنده رؤیت دعوی اولنمسنی طلب ایده بیلور . فقط اقامتکاه اختیاری تعییننden مقصد هرایکی طرفی الزام ایتمك ایسه او حالده تعهدات مذکوره‌دن منبعث دعاوینك اقامتکاه اختیارینك بولندیغی محل محکمه‌سنده رؤیتنی طلب وادعایه هرایکی طرفك حقی اولور .

شرکا بیننده امور شرکتدن متولد دعوالر معاملات شرکتك تصفیه‌سی ختام بولنجه‌یه قدر شرکتك مرکز معاملاتی اولان محل محکمه‌سنده کوریلور . اشخاص ثالثه طرفندن شرکت علیهنه اقامه اولنان دعوالر دخی تصفیه معاملاتنك ختامندن برسنه صکره‌یه قدر عینی محکمه‌ده باقیلور . مع هذا برشخصك ویا برشرکتك مرکز تجارتندن ماعدا محال مختلفه‌ده شعبه‌لری بولندیغی حالده اشبو شعبه‌دن بریله اولان معاملاتدن طولایی کرك اول شعبه‌نك وکرك مرکز تجارتك تابع بولندیغی محل محکمه‌سنه مراجعت اولنه بیلور .

برتاجرك ویا برشرکت تجاریه‌نك افلاسنه متعلق دعاوینك بردن زیاده محکمه‌ده رؤیتی هیچ برصورتده جائز اولمایوب بوکبی دعاوی مفلسك تجارتکاهی محکمه‌سنده ومتعدد تجارتکاهلری ویاشعبه‌لری بولندیغی تقدیرده یالکز مرکز اتخاذ ایتمش اولدیغی تجارتکاهك بولندیغی محکمه‌ده رؤیت اولنور .

اموال غیر منقوله‌یه متعلق ملکیت وتصرف دعوالری بولندقلری محل محکمه‌سنده فصل ورؤیت اولنور . سبب واحددن منبعث متعدد اموال غیر منقوله‌یه تعلق ایدن دعوی اموال مذکوره‌نك بولندیغی محللردن هرهانکی برینك محکمه‌سنده اقامه اولنه بیلور .

برجرمدن منبعث حقوق شخصیه دعواسی محاکم حقوقیه‌ده اقامه اولنمق ایستنلدیکی تقدیرده مدعیٰ علیهك اقامتکاهی ویاموقوف بولندیغی ویاخود اول جرمك وقوع بولدیغی محل محاکم حقوقیه‌سندن برنده اقامه اولنه بیلور . بردعوایه متعلق مصارف محاکمه واجرت وکالتدن متحدث اختلافات اساس مسئله‌یی رؤیت ایدن محکمه‌ده فصل ایدیلور .

ایکنجی فصل

تبلیغات ابتدائیه بیاننده‌در

ماده ٢ افلاس دعوالری مستثنا اولمق اوزره قابل استیناف اولان بالجمله دعاویٔ حقوقیه وتجاریه ایچون محاکم ابتدائیه‌ده محاکمه اجراسی طرفین متخاصمین بیننده اول امرده تبلیغات تحریریه وقوعنه متوقفدر.

ماده ٣ تبلیغات تحریریه مادهٔ آتیه‌ده معین اولدیغی اوزره ادعا ومدافعه‌یی متضمن مستدعیات ایله بونلرك دلائل وبیناتنی تشکیل ایدن اوراق وسندات صورتلرینك طرفینه تبلیغ ایدلمسندن عبارتدر.

ماده ٤ مدعی طرفندن ویریلان اساس دعوی عرضحالیله لایحه واوراق ثبوتیه‌نك وبونلرك مفرداتنی مبین پوصله‌نك اصللری، محکمه وطرفینك اسملرینی ودعوانك اقامه اولندیغی سنه‌ایله قید نومروسنی حاوی خصوصی بر دوسیه دروننده منتظماً اوزرینه صره‌ایله نومرو وضع اولنه‌رق بالحفظ محکمه‌دن مصدق صورتلری مدعیٔ علیه‌ه تبلیغ اولنه‌جقدر. مدعیٔ علیه دخی اشبو صورتلرك کندیسنه تبلیغی تاریخندن اعتباراً نهایت اون کون ظرفنده بالایحه جواب اعطا ومدافعاتنك دلائل وبیناتنی تشکیل ایدن اوراق ایله صورتلرینی وبونلرك مفرداتنی مبین پوصله‌یی محکمه قلمنه تودیع ایده‌جك ومحکمه‌جه اوراق مذکوره‌نك اصللری کذلك وجه مشروح دوسیه میاننه وضع اولنوب محکمه‌دن مصدق برقطعه صورتلری مدعی‌یه تبلیغ اولنه‌جقدر. خصمنك اشبو جوابنامه‌سنه قارشی برهفته ظرفنده مدعی طرفندن جواب ویریله‌جکی کبی مدعیٔ علیهك دخی اشبو لایحهٔ جوابیه ایله مربوطاتنك تبلیغندن اعتباراً کذلك برهفته ظرفنده اعطای جوابه صلاحیتی اوله‌جقدر. بردعواده مدعی ومدعیٔ علیه متعدد اولدیغی حالده هر برینه آیری آیری صورت تبلیغ ایدیله‌جکدر. صورتلر اصحابی طرفندن محکمه قلمنه ویریله‌جکی کبی اشبو تبلیغات ایچون برگونا خرج ولایحه‌لرك اصل وصورتلرندن اوراق ثبوتیه‌نك صورتلرندن یدیه وخرج تصدیق آلنمیه‌جق وشوقدرکه مصارف ضروریه‌اختیارینه مجبوریت حاصل اولان یرلرده مباشرك مصارف ضروریه‌سی استیفا ایدیله‌جکدر.

ماده ٥ طرفیندن هر هانکیسنك دعوی وکیلی اولیوبده بالذات تبلیغات تحریریه ایفاسنه‌ده غیرمقتدر بولندیغی حالده ضبط کاتبنه بالمراجعه هیئت حاکمه‌دن برینك حضوریله ادعا ومدافعه‌سنی ضبط وتحریر ایتدیرمکه واوراق ثبوتیه‌سنی تودیع ایلمکه مجبوردر.

بو حالده اشبو ضبطنامه ایله اوراق مودوعه محکمه قلمنده دوسیه میاننده حفظ اولنه‌رق برصورت مصدقه‌سی بلاخرج کندیسنه اعطا وصورت ثانیه‌سی دیکر طرفه تبلیغ اولنور. طرفینك متقابلاً ضبط کاتبنه مراجعتله جوابلرینی ضبط ایتدیرمسی ایچون ویریله‌جك مهلتلر وضبطنامه صورتلرینك طرز تبلیغی مادهٔ سابقه‌ده معین قواعده تابعدر.

ماده ٦ تبلیغات ایچون تعیین اولنان مدتلر عنداللزوم تمدید اولنور. فقط بو حالده محکمه‌نك اسباب موجبهٔ مقبوله بیان ایتمسی وکیفیتی اجرای تبلیغاتی متضمن ورقه‌نك ظهرنده ویا حاشیه‌سنده تصریح ایلمسی لازمدر.

ماده ٧ مواد مستعجله‌ده ویابسیط اولان خصوصاتده تبلیغات تحریریه اصولنه محل اولمدیغی مدعی

طرفندن درمیان ایدیلوبده محکمه‌جه قناعت حاصل اولدیغی تقدیرده یالکز دعوی عرضحالی واوراق ثبوتیه صورتلرینك تبلیغیله بالاکتفا مدعیٔ علیه درحال جلب اولنه‌جغی کبی مواد سائره‌ده دخی ادعا ومدافعه ضمننده ایلك دفعه تعاطی قلنان اوراق محکمه‌جه کافی کوریلور ویا طرفین انلر ایله اکتفا ایتدکلرینی بیان ایدرلرسه دیکر تبلیغاته محل قالماز.

ماده ٨ مواد سابقه‌ده محرر مستدعیات ولوایح وضبطنامه ایله اوراق مربوطه‌سی وصورتلری طرفین ویا وکیللری جانبندن امضا ایدلمك لازمدر.

ماده ٩ مواد سابقه موجبنجه اقتضا ایدن تبلیغات ویاضبط دعوی مثللو معاملات تحریریه‌نك اجرا واکمالندن صکره طرفیندن برینك طلب شفاهیسی اوزرینه محکمه کندیلرینی دعوت ایله اصولی دائره‌سنده دعوایی رؤیت وحکم ایده بیله‌جکی کبی طرفیندن بری محکمه جانبندن ویریلان مهلت ظرفنده لازم کلن جوابنامه‌یی اعطا ایتمدیکی حالده دخی دیکر طرفك اوراق موجوده اوزرینه اجرای محاکمه ضمننده خصمنی محکمه‌یه جلب ایتدیرمکه صلاحیتی واردر.

مدعیٔ علیه دعوت واقعه‌یه اجابت ایلدیکی حالده بشنجی ماده موجبنجه مدافعه‌سنی هیئت حاکمه‌دن بری حضورنده محکمه ضبط کاتبنه ضبط ایتدیروب مدعی موافقت ایلدیکی تقدیرده او کونده مرافعه‌یه شروع ایدیله‌جك ومع هذا مدعینك مدافعه ضبطنامه‌سنك کندوسنه تبلیغی ضمننده محاکمه‌نك یوم آخره تعلیقنی طلبه صلاحیتی اوله‌جقدر.

ماده ١٠ طرفین متخاصمینك دردنجی ماده موجبنجه یکدیکرینه تبلیغ ایتدیره‌جکلری اوراق:

اولاً ادعا ومدافعه‌یه سبب اتخاذ اولنان تعهدات و وقایعی یعنی ذات دعوی ومدافعه‌نك مبنی علیهی اولان مواد وحادثاتی،

ثانیاً ادعا ومدافعه‌یه اساس اولان صور ثبوتیه‌سی،

ثالثاً مدعینك مطالبات اصلیه وفرعیه‌سنی ومدعیٔ علیهك وظیفه وصلاحیت وسائره مثللو مدافعه‌یه متعلق اعتراضات ایله بالجمله اصلی وفرعی مطالبات ومدافعاتی،

رابعاً طرفین جانبندن اشبو اصلی وفرعی ادعالری رد ایچون استناد اولنان علل واسباب ومواد قانونیه‌یی، آیری آیری فقره‌لرله محتوی اوله‌جقدر.

کرك اثنای محاکمه‌ده کرك ضبط کاتبلری معرفتیله تنظیم اولنان ضبطنامه‌لرده دخی ترتیب مشروحه رعایت اولنه‌جقدر.

ماده ١١ هیئت محکمه دوسیه‌ده مرتب اولان اوراق دعوایی تدقیق ومطالعه ایتدکدن صکره محاکمه ایچون معین اولان کونده طرفین لاجل المحاکمه چاغریله‌جق و اوراقك تکرار قرائتنه لزوم کورولمز ویا طرفیندن بری جانبندن طلب وقوع بولماز ایسه اوراق مذکوره تکرار قرائت ایدلمیه‌رك مدعاسنی بیان ایله ایضاح واثبات ایتمك ومطالبات اصلیه وفرعیه‌سنی وصور ثبوتیه‌سنی درمیان ایلمك اوزره مدعی‌یه ویا وکیلنه سوز ویریله‌جکدر. بونی متعاقب مدعیٔ علیهه ویا وکیلنه سوز ویریله‌رك بوده کافهٔ مدافعاتنی یعنی اصلی وفرعی بالجمله اعتراضاتنی ودفعنی بلاانقطاع بیان و ایضاح ایلیه‌جکدر. ایکنجی دفعه سوز مدعی‌یه ویریله‌جك و اوده خصمنه مقابلةً جواب ویره‌جکدر. کذلك بوجوابه قارشی مقابله ایتمك ایچون ایکنجی دفعه وله‌رق مدعیٔ علیهه سوز ویریله‌جکدر و ذات مسئله‌نك ایجابنه کوره بوحال تکرر ایده بیله‌جکدر. مرافعه اثناسنده طرفینك صدد داخلنده‌کی سوزلرینك هیچ بر وجهله کسلمسنه مساعده اولنمیه‌جقدر.

رئيس محكمه ويا رئيسك مساعده‌سيله اعضادن هر برى دخى طرفينك افادات ولايحه‌لرنده مبهم براقلمش ويا تماميله ايضاح ايديله‌مه‌مش اولان ويا مسئله‌نك تنويرينه خدمت ايده‌جكى اكلاشيلان نقاط حقنده طرفيندن استيضاحاتده بولنه‌بيله‌جكدر. ضبط كاتبى تعاطى ايديلن لايحه‌لر ويا ضبط ايتديرلمش اولان افاده خارجنده درميان ايدلمش اولان افادات ايله اقرار ويا دعوادن فراغت كبى ذات حكمه تأثيرى اوله‌جق بياناتى رئيس محكمه‌نك امر واخطارى اوزرينه ضبط ايده‌جك ومحاكمه‌نك ختاميله برابر ضبطنامه بعدالقرائه مندرجاتى طرفينجه بالتصديق هيئت محكمه جانبندن امضا قلنه‌جقدر .

ماده ١٢ طرفين متخاصميندن برى تبليغات تحريريه ايچون محكمه‌دن ويريلن مهل ظرفنده خصمنه تبليغ ايتديرمديكى اوراق ثبوتيه‌يى مرافعهٔ شفاهيه اثناسنده ابراز ايدرسه محكمه‌نك اوراق مذكوره‌يى قبول ايتمه‌مكه صلاحيتى اوله‌جقدر . شو قدركه اولجه ابرازينه امكان ويا محل اولمديغنه ويا عدم ابرازى برعذر صحيحدن نشأت ايتديكنه محكمه‌جه قناعت حاصل اولديغى حالده اوراق مذكوره‌نك قبولى مجبوريدر. بوقبيل اوراقك قبولنه قرار ويرلديكى حالده طلب وقوعنده براى تبليغ محاكمه تأخير اولنه‌جقدر .

ماده ١٣ كرك تبليغات ابتدائيه ضمننده تعاطى اولنان لايحه‌لرده وكرك محكمه حضورنده هر ايكى طرف ادعا ومدافعه‌نك اصلنى تبديل وتغيير ايتمه‌مك شرطيله تنقيص وتعديل ايده‌بيليرلر . فقط هيچ برسبب وبهانه ايله تزييد ايده‌مزلر . شوقدركه اقامهٔ دعوادن صكره دعواى اصليه‌نك فرعى اولمق اوزره فائض وضرر وزيان كبى خصوصاتك دعواى اصليه‌يه ضم وعلاوه‌سى جائز اولوب مطالب واقعه موافق قانون كورلديكى تقديرده دعواى اصليه ايله معاً رؤيت وحكم اولنور .

ماده ١٤ هرنوع اعتراضات ابتدائيه دخى داخل اولديغى حالده كافهٔ مدعيات ومدافعاتك طرفينجه بردن محكمه‌يه بيان ايدلمسى شرط اولوب نقاط مختلفه‌سى حقنده آيرى آيرى قرارلر طلب اولنه‌ماز . انجق محكمه‌جه خصومت ومرور زمان ووظيفه وصلاحيت كبى دعوانك اساسنه كيريشمكسزين رؤيتى طرفين حقنده كوريلن احوالده محاكمه دها ايلرى‌يه سوق ايدلميوب لازم كلن قرار اعطا اولنه‌بيلور . شوقدركه اساس دعوا حقنده قرار اتخاذى رؤيت محاسبه‌يه واهل خبره تدقيقاتنه ومنازع فيهك كشفنه متوقف كوريلن احوالده اول امرده تدقيقاتك ويا كشفياتك اجراسنه ويمين توجهى اقتضا ايدن احوالده يمينك توجهنه قرار ويريليير وبونلرك اجراسندن صكره اساس دعوايه حكم اولنور . ضرر وخسار دعواسنده لدى الايجاب كشفيات لازمه بعدالاجرا ادعا اولنان ضرر وخسارك اساساً وارد اولوب اولمديغنه قرار اعطا وبعده مقدار تضميناته حكم ايديلور .

ماده ١٥ حكم قرار طرفينك لايحه‌لرنده ايراد ايديلن كافهٔ مدعيات ومدافعاتك هر برى حقنده اسباب رد وقبولى متضمن آيرى آيرى فقره‌لرى واستناد ايديلن مواد قانونيه‌يى محتوى اوله‌رق رئيس ويا اعضاى محكمه‌دن برى طرفندن تحرير وزيرى امضا اولندقدن ومخالف اعضا وار ايسه اسباب مخالفتلرى كندى خط دستلريله ضبطنامه زيرينه تحشيه اولنه‌رق كذلك امضالريله تصديق ايدلدكدن صكره بالذات رئيس محكمه طرفندن قرائت ايدلمك صورتيله علناً تفهيم اولنه‌جق وبو صورتله تحت امضايه آلنميان حكملرك تفهيمى جائز اوليه‌جقدر . اشبو شرائطك عدم ايفاسى حالنده حكم واقع كأن لم يكن عد ايديلوب هيئت محكمه عليهنده معاملهٔ انتباهيه اجرا قلنه‌جقدر .

ماده ١٦ ختام محاكمه‌نك تفهيمندن اعتباراً نهايت اون كون ظرفنده بالمذاكره لازم كلن حكمك

اعطا وتفهيمى مجبوريدر . عكس تقديرده هيئت محكمه حقنده معاملهٔ انتباهيه اجرا اولنور .

ماده ١٧ تبليغات ابتدائيه‌سى اصولنه توفيقاً جريان ايدن بر محاكمه اوزرينه صادر اولان اعلامات حكم وقرارى ويرن محكمه‌نك عنوانيله طرفينك ووكيللرينك اسم وشهرت وصنعتلرينى وتابعيت اجنبيه‌ده بولنانلرك صفت تابعيتلرينى ومحل اقامتلرينى ودعوانك نه‌دن عبارت اولديغنى وتعاطى اولنان اوراقك ماهيتيله امضا وتاريخلرينى ومدعى عمومى استماع ايدلمش ايسه خلاصهٔ مطالعاتنى ومحكمه‌نك دعواى مذكوره‌يه متعلق اعطا ايلديكى قرارى وبوقرارك مستند اولديغى علل واسبابى ايله مواد قانونيه‌يى محتوى بولنه‌جق وزيرى محكمه‌نك مهريله مختوم ورئيسك امضاسيله ممضى اوله‌جقدر . قرارك تفهيمندن صكره اعلامك محكمه قلمندن تنظيم واعطاسى كيفيتى هيچ بربهانه ايله نهايت ايكى هفته‌يى تجاوز ايتميه‌جكدر. عكس حالده محكمه رئيسى ايله باش كاتب وضبط كاتبى حقنده معاملهٔ انتباهيه اجرا قلنور .

اوچنجى فصل

معاملات غيابيه‌يه دائردر

ماده ١٨ حكم غيابينك صورت اعطاسى وحكم غيابى عليهنده اعتراضك طرز اجراسى حقنده اصول محاكمهٔ حقوقيه‌ده معين اصول وشرائط كماكان محفوظ وياالكز وكيل مسخر نصب وتعيينى اصولى ملغادر . شوقدركه اثبات مدعادن اظهار عجز ايدن مدعينك طلبيله عندالاعتراض مدعى عليهك يميندن نكولنه تعلقاً حكم اعطا اولنه‌جقدر .

ماده ١٩ محاكم ابتدائيه واستينافيه‌دن صدور ايدن حكم غيابيلر عليهنده اولبابده‌كى اعلامك محكوم عليهلرك ذاتلرينه وياقامتكاهلرينه تبليغى تاريخندن اعتباراً اون بش كون ظرفنده اعتراض على الحكم اولنه‌بيلور. اعتراض استدعاسى حكمى ويرن محكمه‌يه ياخود معترضك بولنديغى محل محكمه‌سنه ويريله‌بيلير . شق ثانيده اعتراض استدعاسى محكمه قلمنجه قيد اولنه‌رق اوراق متفرعه‌سى وخرج ورسوميله برابر درحال حكمى ويرن محكمه رياستنه كوندريلور. شوقدركه اعتراض استدعاسنك اعطا اولنديغى محكمه ايله معترضك بولنديغى محل بينند‌ه‌كى مسافه‌يه نظراً بهر التى ساعته قدر مدت ايچون بركون ضم وعلاوه اولنور.

ماده ٢٠ محاكمدن غياباً ويريلن حكملر دخى احكام وجاهيه مثللو لازم الاجرادر. فقط اجراى موقت قرارينى متضمن اولميان احكام غيابيه عليهنه اعتراض اولنديغنه دائر وثيقه ابراز ايدلديكى صورتده اعلامك اجراسى تأخير اولنور .

ماده ٢١ معترض اعتراض استدعاسيله برابر لايحهٔ متقابله‌سنى واوراق ثبوتيه‌سنى محكمه قلمنه توديع ايدرك بونلرك برصورتنى خصمنه تبليغ ايتديردكدن وديردنجى ماده وجهله تبليغات تحريريه جريان ايلدكدن صكره محاكمهٔ وجاهيه‌يه مباشرت ايديلور .

دردنجى فصل

محاكم استينافيه حقنده‌در

ماده ٢٢ محاكم ابتدائيه‌دن قابل استيناف اولمق اوزره كرك غياباً وكرك وجاهاً صدور ايدن اعلاماتك

مدت استینافیه‌سی استیناف محکمه‌سیله مستأنفك بولندیغی محل بیننده‌كی مسافه‌یه نظراً بهر التی ساعت قدر مدت ایچون بر كون ضم وعلاوه اولنمق اوزره اعلام مستأنف بهك محكومك ذاتنه ویا اقامتگاهنه تبلیغی تاریخندن اعتباراً اوتوز كوندر مدت اعتراض طرفنده ویریله‌جك استیناف عرضحاللری دخی قبول اولنور . استیناف استدعاسی استیناف محکمه‌سنه ویاخود مستأنفك بولندیغی محل محکمه‌سنه ویریله‌بیلور . شق ثانیده استیناف استدعاسی محکمه قلمنجه قید اولنه‌رق اوراق متفرعه‌سی وخرج ورسومیله برابر درحال استیناف محکمه‌سنه كوندریلور .

ماده ٢٣ : استیناف ایچون اصول محاكمهٔ حقوقیه‌ده معین اولان اصول وشرائط کما كان محفوظدر . شوقدركه كفالت سندی برینه محکمهٔ استینافیه‌جه تقدیر اولنه‌جق مبلغك محکمه وزنه‌سنه تودیعی وكفالت ایچون تعیین اولنان مقدار اوزرینه قیداً عهدهٔ تصرفنده بولنان اموال غیر منقوله‌سنه حجز وضعی صورتیله تأمینات اعطاسی جائزدر .

استدعاده اقچه دیپوزیتوسی تعهد ایدلدیکی صورتده محکمه‌جه اول امرده بونك مقداری تعیین ایدیلوب وزنه‌یه تودیعی مبین علم وخبر صورتی دیكر اوراقله معاً مستأنف علیهه تبلیغ اولنه‌جقدر .

استدعا دعوایی رؤیت ایده‌جك اولان استیناف محکمه‌سنك غیری برمحکمه‌یه ویرلمش ایسه محکمهٔ مذكوره دیپوزیتو اقچه‌سنك مقدارینی تقدیر ورسوم سائره ایله برابر اخذ وعائد اولدیغی استیناف محکمه‌سنه ایصال ایده‌جكدر . معماقیه عائد اولدیغی استیناف محکمه‌سنك اشبو كفالت اقچه‌سی وتأمینات حقنده‌كی قراری اعتراض وقوعنده تعدیله صلاحیتی اوله‌جقدر . شوقدركه محکمه تعدیل حقنده‌كی قرارینك انفاذی ایچون مستأنفه اون بش كونی تجاوز ایتمه‌مك اوزره بر مهل اعطا ایده‌جك ومهل مذكور مرورنده تعدیل قراری انفاذ ایدلمدیكی حالده استیناف استدعاسی رد اولنه‌جقدر .

استیناف ایدن طرف استیناف عرضحالنه اعلام ابتدائی ایله بدایةً تعاطی اولنان اوراق ولوائح ویا دعوی ودفع دعوی ضبطنامه‌لری صورتلرینی ربط ایتمك لازمدر .

ماده ٢٤ : محکمهٔ استینافیه‌جه حكم ابتدائینك اصول وقانونه موفق اوله‌رق اعطا ایدلدیكی تحقق ایدرسه اعتراضات واسباب استینافیه‌نك اسباب ردیه‌سی بربربیان وارائه اولنه‌رق حكم مذكور تصدیق اولنور . بالعكس استیناف اولنان اعلامده شكلاً ویا اساساً نواقص ومغایر قانون معاملات وحكملر موجود اولدیغی تقدیرده تدقیقات اجراسیله نقصانی اكمال واصلاح ایدلدكدن صكره بالمذاكره نواقص وخطیئات مذكوره نتیجهٔ حكمه تأثیر ایتمامش وحكم اساس اعتباریله موافق قانون بولنمش اولدیغی حالده بدایت اعلامی كذلك تصدیق اولنور . انجق اكمال واصلاح ایدیلان نواقص ومعاملات نتیجهٔ حكمه تأثیر ایتمش ویاخود حكم واقع ذاتاً مغایر قانون بولنمش اولدیغی حالده اعلام ابتدائی قرار واحدله قسماً ویا تماماً بالنسخ اعطای حكم اولنور .

ماده ٢٥ : اشبو ذیلك فصل ثالثنده محرر اصول ومعاملات غیابیه محاكم استینافیه‌ده دخی جاریدر .

ماده ٢٦ : لایحه‌نك تعاطیسندن صكره مرافعات ومذاكراتك صورت اجراسی واعلامك تنظیم واعطاسی حقنده اشبو ذیل موجبنجه محکمهٔ ابتدائیه‌ده جاری اصول محکمهٔ استینافده دخی جاری ومعتبردر .

بشنجی فصل

اعادهٔ محاكمه‌یه دائردر

ماده ٢٧ : اعادهٔ محاكمه ایچون تعیین اولنان اسباب :

اولا برمحکمهٔ ابتدائیه ویا استینافیه‌دن بردعوی حقنده اعلام ویرلدكدن صكره طرفینك ذات وصفتلری تبدل وتغیر ایتمدیكی وادعالری اسكی دعوالرندن عبارت بولندیغی والحاصل اواعلامه مغایر مجدداً براعلام صدورینه قانوناً سبب اوله‌بیله‌جك برماده ظهور ایتمدیكی حالده ینه اومحکمه‌جه اواعلامك حكمی خلافنده حكم وقرار ویرلمسی ،

ثانیاً دعوانك اثنای رؤیتنده صاحب استدعانك خصمی طرفندن ظهور ایتمش ومحکمه‌نك حكم وقرارینه تأثیر اولمش برحیله‌نك وقوع بولمسی ،

ثالثاً حكم وقراره اساس اتخاذ اولنمش اولان اوراق وسنداتك بعدالحكم ساخته اولدیغی اقرار ویا اثبات اولنمش اولمسی ،

رابعاً حكمه مدار اولوب خصمی طرفندن كتم اولنمش ویا ایتدیرلمش بعض اوراق وسنداتك بعدالحكم محکمه‌یه ابراز اولنمسی خصوصلرندن عبارتدر .

ماده ٢٨ : اعادهٔ محاكمه مدتی استیناف ایچون معین اولان مدتدر . بومدت مادهٔ سابقه‌نك برنجی فقره‌سنده اعلامك تبلیغی تاریخندن وفقرات سائره‌سنده خصمك حیله‌سی وسنداتك ساخته‌لكی تحقق ایتدیكی واوراق مكتومه‌نك اله كچیرلدیكی كوندن اعتبار اولنور بوصوك اوچ سببه مستند اولان اعادهٔ محاكمه استدعالری اعلام محکمهٔ تمیزدن مصدق اولسه دخی قبول اولنور .

آلتنجی فصل

تمیزه دائردر

ماده ٢٩ : محکمهٔ تمیز دعوایی علناً رؤیت وتدقیق ایدر طرفیندن هرهانكیسی استدعاسنده ویا لایحه‌سنده محکمه‌یه جلب اولنمسنی طلب ایدر ایسه كون تعیین اولنه‌رق یوم مذكورده طرفینك ویاخود مصدق وكیللرینك محکمه‌ده حاضر بولنمسنی وعكس تقدیرده غیابنده تدقیقات تمیزیه‌یه مباشرت قلنه‌جغنی مبین تنظیم اولنان ورقهٔ دعوتیه علی‌الاصول تبلیغ اولنور . طرفینك طلبلرینه بناءً محکمه‌یه دعوت اولنملری ویرمش اولدقلری استدعا ولایحه‌لرده بیان اولنان افاده واعتراضلرینی ایضاح ایچوندر . بناءً علیه یوم معینده طرفیندن حاضر بولنانلر مواجهه‌سنده‌وكلیان اولدیغی ویاخود اساساً جلب ودعوتلری بولنده طرفیندن بر طلب سبق ایتمامش بولندیغی تقدیرده غیابنده تدقیقات تمیزیه‌یه مباشرت اولنور شوقدركه طرفینك هیچ برسببله مقررات تمیزیه‌یه قارشو اعتراضه وتصحیح قرارطلبنه صلاحیتی اولمیه‌جقدر .

ماده ٣٠ : لایحه‌نك تعاطیسندن صكره مرافعات اجراسی حقنده اشبو ذیل موجبنجه محکمهٔ

ابتدائیه واستینافیه‌ده مرعی اصول محکمهٔ تمیزده‌ده جاری وکفالت حقنده استینافجه قبول اولنان اصول دخی معتبردر .

یدنجی فصل

تعیین مرجع ونقل دعوی حقنده‌در

ماده ٣١ : مدعی ومدعیٔ علیه وجهت دعوی ومدعابه براولدیغی ودعوی ایکی محکمه حضورنده دردست رؤیت بولندیغی ویاخود هرایکی محکمه دعوانك وظیفه وصلاحیتی خارجنده اولدیغنه حکم ایتدیکی تقدیرده بوصورتله حاصل اولان ایجابی ویاسلبی اختلاف مرجعك رفعی ضمننده طرفیندن هربری عائداولدیغی محکمه‌یه مراجعت ایده‌بیلور . شویله که : اختلاف مرجع براستیناف محکمه‌سنه تابع بدایت محکمه‌لری بیننده وقوع بولورسه اواستیناف محکمه‌سنه ؛ بالعکس آیری آیری استیناف محکمه‌سنه تابع ایکی بدایت محکمه‌سی ویاخود بری بدایت ، دیکری استیناف ویاخود ایکی استیناف محکمه‌لری بیننده وقوع بولورسه تمیز محکمه‌سنه مراجعت اولنور وتعیین مرجع استدعاسنك عائد اولدیغی استیناف ویاتمیز محکمه‌سنه اعطا ایدلدیکنی مشعر علم وخبر ابراز اولندقده همان محاکمه‌نك تأخیری لازمدر . تعیین مرجع دعوالری مواد مستعجله‌دن اولوب استیناف وتمیز محکمه‌لرنده سائر دعوالردن اول برکونه شرط ومدته تابع اولمیه‌رق وطرفین جلب ایدلمیه‌رك بالتدقیق تحت قراره آلنمق اقتضا ایدر .

ماده ٣٢ : اسباب قانونیه‌دن ناشی محکمه‌نك تشکلی قابل اوله‌مامق ویاخود دعوانك اومحکمه‌ده رؤیتی آسایش مملکتی اخلال ایتمك احتمالی بولنمق سبلرندن طولایی طوغریدن طوغری‌یه مدعیٔ عمومیلرك ویاخود برکونه شرط ومدته تابع اولمیه‌رق احد طرفینك مراجعتی اوزرینه محکمهٔ تمیزدن ویریله‌جك قرار ایله ایش اودرجه‌ده دیکر برمحکمه‌یه نقل اولنه‌بیلور .

تعیین مرجع ونقل دعوی خصوصاتی محکمهٔ تمیزك استدعا دائره‌سنده تدقیق اولنور .

سکزنجی فصل

مواد متفرقه بیاننده‌در

ماده ٣٣ : هرنوع اوراقك تبلیغنی مبین مباشر طرفندن برتبلیغ مضبطه‌سی تنظیم اولنور . بوتبلیغ مضبطه‌سنك صورتی تبلیغی اجرا ایتدیرن طرفه اعطا واصلی دوسیه میاننه وضع اولنمق اوزره محکمه قلمنه تودیع ایدیلور . تبلیغ مضبطه‌سی :

اولا تبلیغك محل وتاریخ وقوعنی ،

ثانیاً تبلیغك اجراسنی طلب ایدن طرفك اسم وهویتیله هانکی محکمه طرفندن امر اولندیغنی ،

ثالثاً مبلغ الیهك اسم وهویتنی ،

رابعاً تبلیغ معامله‌سی بالفعل کیمه ایفا ایدیله‌بیلمش ایسه اونك اسم وهویتنی ،

خامساً اوراقك بررصورتی مبلغ الیهه تودیع ایدلمش اولدیغنی ،

سادساً تبلیغ ایدیلن شخصك امضاسنی ،

سابعاً تبلیغه وساطت ایدن مباشرك امضاسنی محتوی اولمق لازمدر . عکسی تقدیرده تبلیغ معامله‌سی کأن لم یکن‌در .

کندیسنه اوراق تبلیغ ایدیله‌جك شخص بولنه‌میوب‌ده اقامتکاهنه تبلیغ اولنمق لازم کلدیکی تقدیرده کندیسیله برلکده اقامت ایدن عائله‌سی افرادندن اون‌بش یاشنی اکمال ایتمش هرکیم بولنورسه اکا تودیع اولنه‌رق تبلیغ مضبطه‌سی امضا ایتدیریله‌جکدر تبلغدن امتناع ویامضبطه‌نك امضاسندن استنکاف وقوع بولدیغی تقدیرده مباشر قریه ویامحله‌نك هیئت اختیاریه‌سندن لااقل ایکی کشی استصحاب ایدرك شکل آتیده دیکر برمضبطه تنظیم ایده‌جکدر . بومضبطه :

اولا هانکی کون ونره‌یه لاجل التبلیغ کیدلدیکنی ،

ثانیاً تبلیغك اجراسنی طلب ایدن طرفك اسم وهویتیله هانکی محکمه طرفندن امر اولندیغنی ،

ثالثاً مبلغ الیهك اسم وهویتنی ،

رابعاً مباشرك اقامتکاهه دخولدن منع اولندیغنی ویامضبطه‌نك امضاسندن استنکاف ایدلدیکنی ،

خامساً مضبطه‌نك برصورتنك مبلغ الیهك اقامتکاهی قپوسنه الصاق قلندیغنی ،

سادساً تبلیغ اولنمق لازم کلن اوراقك محکمه قلمنه اعاده قلنه‌جغنی ،

سابعاً هیئت اختیاریه‌دن حاضر اولانلر ایله مباشرك امضالرینی محتوی اولمق لازمدر . هیئت اختیاریه‌دن کیمسه بولنه‌مدیغی ویابولنوب‌ده مباشرك دعوتنه اجابت ایلمدکلری تقدیرده مباشر مبلغ الیهك یقین قومشولرندن ایکی کشی‌یه اشبو مضبطه‌یی امضا ایتدیره جکدر .

بوده قابل اوله‌مدیغی حالده مباشر وقوع حالی مبین برضبط ورقه‌سیله محکمه رئیسنه مراجعت ایده‌جك ومحکمه رئیسی اشبو معامله‌نك ایفاسی ضمننده مباشره ایکی کشی ترفیق ایدرك کیفیتی مذکورضبط ورقه‌سی زیرینه اشارت ایلیه‌جکدر .

بوصورتله تنظیم اولنان مضبطه‌نك صورتی تبلیغك اجراسنی طلب ایدن طرفه اعطا اولنه‌جق واصلی اوراق میانه وضع اولنمق اوزره محکمه قلمنه تودیع ایدیله‌جکدر .

اشبو مضبطه‌نك تاریخی تاریخ تبلغ عد ایدیله‌جکدر .

ماده ٣٤ : اصول محاکمهٔ حقوقیه قانوننك اون طقوزنجی ماده‌سی موجبنجه بردعوی عرضحالنك محکمه‌جه معاملهٔ قیدیه‌سنك اجراسی اودعوانك مبدأنی تعیینه اساس اولور .

ماده ٣٥ : محاکم ابتدائیه واستینافیه وتمیزیه‌ده محاکمه‌یه ختام ویریلوب‌ده مذاکره‌سی وقت آخره تعلیق اولنان هرنوع موادده محکمه رئیسلری مذاکراتك تسهیلی ایچون هربر دعوی اوراقنی کندیسی دخی داخل اولدیغی حالده اعضا بیننده تقسیم ایده‌جك وهربری امضالری تحتنده اوله‌رق اوراق متعلقه‌سنه مراجعت علقتندن وارسته اوله‌جق درجه‌ده تفصیلاتی وقرار محکمه‌یه اساس اوله‌جق اسباب موجبه ونتیجه‌یی حاوی

برتقریر تنظیم ایتمکه مجبور اوله‌جقدر . اشبو تقریرك اعلامه درجی لازم کلمیوب انجق اوراق دعوی دوسیه‌سنده حفظ اولنور .

ماده ٣٦ : کرك بدایت ، کرك استیناف وکرك تمیز محکمه‌لرنده قرارلر اتفاق ویا اکثریت آرا ایله ویریلور . محکمهٔ تمیزك حقوق واستدعا دائره‌لرنده تساوی آرا وقوعنده هیئته دیکر دائره‌دن براعضا جلب وعلاوه‌سیله تدقیقات ومذاکرات آنك حضورنده تکرار اجرا قلنور . اکثریت قانونیه بدایت محکمه‌لرنده ایکی ، استیناف محکمه‌لرنده اوچ ، تمیز استدعا دائره‌سنده اوچ ، حقوق دائره‌سنده درت وتمیز هیئت عمومیه‌سنده اون بر رأیك اتفاق واجتماعندن عبارتدر .

ماده ٣٧ : محاکمه‌نك اثنای دوامنده طرفیندن بری وفات ایدرسه آخر کونا معامله‌یه حاجت قالمقسزین طرف دیکردن وقوع بولان طلب ومراجعت اوزرینه متوفانك ورثه‌سی بادعوتنامه محکمه‌یه جلب ایله محاکمه‌یه قالدیغی نقطه‌دن باشلانیله‌رق اصولی وجهله اجرا واکمال ایدیلور .

ماده ٣٨ : بردعوی حقنده صادراولان اعلام یالکزاودعواده طرفیندن اولانلرك ذات وشخصلری ویامقاملرینه قائم اولانلر حقنده نافذ اولوب اشخاص سائره‌یه سرایت ایده‌مز . شوقدرکه برینك محکومیتیله دیکرلرینك برائتی قابل تألیف وتوفیق اولمیه‌جق درجه‌ده بینلرنده ارتباط قانونی بولنان متعدد اشخاص محکومه‌دن ولو یالکز برینك عینی محکوم بهدن طولایی برائتی حقنده استحصال ایتدیکی اعلام حکمندن دیکر محکوملر دخی مستفید اولورلر .

ماده ٣٩ : اصول محاکمهٔ حقوقیه قانوننك اللی طقوزنجی ماده‌سنده تعیین ایدیلن احوالده طرفینك اتفاقیله وانفاق ایده‌مدکلری حالده محکمه قراریله بر ویا اوچ ممیز تعیین وانتخاب اولنور .

ماده ٤٠ : اصول محاکمهٔ حقوقیه قانوننك آلتمش برنجی ماده‌سی موجبنجه تعیین ایدیلمش اولان حکملر بیننده تساوی آرا ظهورنده طرفین اوچنجی برحکم تعیینه مجبوردرلر امر تعیینده اتفاق ایده‌مدکلری حالده طرف محکمه‌دن تعیین اولنور .

ماده ٤١ : اصول محاکمات حقوقیه قانوننك التمش اوچنجی ماده‌سی موجبنجه دعوایی رؤیت ایدن محکمه‌یه عائد معاملات کشفیه‌نك اجراسی خصوصی متنازع فیهك بولندیغی قضا محکمه‌سنه حواله اولنه‌بیلور بوتقدیرده مادهٔ مذکوره‌ده محرر قرارنامه متنازع فیهك بولندیغی محل محکمه‌سی جانبندن تنظیم ایله طرفینك حاضر اولدیغی حالده تبلیغ واوراده بولنمدقلری صورتده تبلیغ ایدلمك اوزره دعوایی رؤیت ایدن محکمه‌یه ارسال اولنور .

ماده ٤٢ : محکمه‌جه بردعوانك اثنای رؤیتنده طرفیندن برینك تحلیفنه قرار ویریلوبده یمین ایده‌جك کیمسه محل آخرده بولندیغی ومحلنده تحلیف ایدلمسنی وکیلی طلب ایلدیکی تقدیرده شکل یمین دعوایی رؤیت ایدن محکمه‌جه بالتعیین اجراسی خصوصی اول محل محکمه‌سنه حواله اولنه‌بیلور بوصورتده دیکر طرفه بالذات ویا طرفندن مأذون قلندیغی شخص تحلیفده حاضر بولنه‌جقدر .

ماده ٤٣ : اصول محاکمهٔ حقوقیه قانوننك یوز اوتوزنجی ماده‌سنده محرر اسبابدن یالکز اقراره

مستنداً اعطا اولنه‌جق اجرای موقت قرارلرنده محکمه محکوم لهدن کفالت ویا تأمینات اخذینه لزوم اولمدیغنه قرار ویره‌بیلور .

ماده ٤٤ : اصول محاکمات حقوقیه قانوننك ایکی یوز التمشنجی ماده‌سنده بیان اولندیغی اوزره احقاق حقدن استنکاف قضیه‌سنك اثباتی مشتکی طرفندن مقاولات محرری واسطه‌سیله حکامه احقاق حق اولنمسی ضمننده بردفعه‌یه مخصوص واون کون مدتی متضمن اولمق اوزره برمخطره تبلیغی ایله اولور .

ماده ٤٥ : اصول محاکمات حقوقیه قانوننك ایکی یوز التمش طقوزنجی ماده‌سی موجبنجه شکایتك واهی وبی اساس اولدیغی اکلاشیلوبده مشتکینك حقسزلغنه حکم اولنورسه آلنه‌جق جزای نقدی ایکی یوز غروشدن بیك غروشه قدردر .

ماده ٤٦ : اشبو مواد مذیله‌نك ماقبلنه درجهٔ شمولی وجه آتی اوزره‌در :

اولاً محاکمك صلاحیتی حقنده موضوع برنجی مادهٔ قانونیه‌نك احکامی اشبو ذیلك نشرندن اول اقامه ایدیلان دعاوی‌یه تشمیل اولنه‌ماز .

ثانیاً مذاکراتك صورت اجراسیله قرارك اصول تفهیمنه واعلامك تنظیم واعطاسنه عائد اولان ١٤،١٥،١٦،١٧ نجی مواد قانونیه احکامی هنوز مذاکره‌سی اجرا ایدلمیان بالجمله دعاوی‌یه تطبیق اولنه‌جقدر .

ثالثاً ١٩ نجی ماده‌ده اعتراض علی‌الحکم ایچون تعیین اولنان اون بش کون مدت اشبو ذیلك تاریخ مرعیتندن اول تبلیغ ایدلمش اولان اعلامات غیابیه‌یه تشمیل اولنه‌ماز .

رابعاً ٢٢ نجی مادهٔ قانونیه‌ده استیناف ایچون تعیین اولنان اوتوز کون مدت اشبو ذیلك تاریخ مرعیتندن اول تبلیغ اولنان اعلامات ابتدائیه حقنده تطبیق اولنه‌مز .

خامساً استیناف استدعاسنه ربطی لازم کلان اوراقه دائر ٢٣ نجی ماده‌نك فقرهٔ ثانیه‌سنده محرر احکام اشبو ذیل قانونه توفیقاً اقامه ورؤیت اولنوب ویرلمش اعلاملر علیهنده وقوعبوله‌جق استیناف دعوالری حقنده تطبیق اولنه‌جقدر .

سادساً ٢٤ نجی ماده‌نك احکامی هنوز قراره ربط ایدلمامش اولان بالجمله استیناف دعوالرینه شامل اوله‌جقدر .

سابعاً ٢٧ نجی مادهٔ قانونیه‌نك اسباب اعاده‌یه عائد احکامی انجق اشبو ذیله توفیقاً ویریله‌جك اعلاماته منحصردر .

ثامناً ٢٩ نجی ماده‌نك اصول تمییزه عائد اولان حکمی اشبو مادهٔ مذیله‌یه توفیقاً ویریله‌جك اعلاماته منحصردر . شوقدرکه اشبو ذیلك تاریخ مرعیتندن صکره ویریله‌جك حکملر علیهنده تصحیح قرار ادعاسی مسموع اولمیه‌جقدر .

تاسعاً ٣١ و ٣٢ نجی ماده‌لرده مندرج نقل دعوی وتعیین مرجع خصوصلری دردست رؤیت اولان بالجمله دعاوی حقنده قابل تطبیقدر .

عاشراً تبلیغه دائر ٣٣ نجی ماده‌ده موضوع احکام قانونیه انجق اشبو ذیلك تاریخ مرعیتندن صکره اجرا قلنه‌جق تبلیغات حقنده تطبیق اولنه‌جقدر .

حادیعشر استدعانك معاملهٔ قیدیه‌سنك مبدأ دعوی اتخاذی حقنده‌كی ٣٤ نجی مادهٔ قانونیه‌حكمی اشبو ذیلك نشرندن صكره اقامه اولنه‌جق دعاوی‌یه شامل اوله‌جقدر .

ثانی عشر قبل‌المذاكره تقریر اعطاسنه دائر اولان ٣٥ نجی مادهٔ قانونیه حكمی مذاكره‌سی اجرا واكمال ایدلمیان بالجمله دعاوی حقنده تطبیق ایدیله‌جكدر .

ثالث عشر اثنای محاكمه‌ده طرفیندن برینك وفاتی وقوعنده جریان ایده‌جك اصول محاكمه‌یه عائد ٣٧ نجی مادهٔ قانونیه‌یه حكمی دردست رؤیت اولان بالجمله دعاوی حقنده تطبیق اولنه‌جقدر .

رابع عشر اعلاماتك درجهٔ حكم وتأثیری حقنده ٣٨ نجی مادهٔ قانونیه‌ده موضوع احكامك ماقبلنه شمولی اوله‌جقدر .

خامس عشر تمیز وحكم تعیيننه عائد ٣٩ و ٤٠ نجی ماده‌لر احكامی هنوز قراره ربط ایدلمیان بالجمله دعاویده تطبیق قلنه‌جقدر .

ماده ٤٧ اشبو ذیلك احكامی تاریخ مرعیتندن اول ویرلمش اولان قرارلرك فسخ ویانقضنه هیچ بروجهله سبب اتخاذ اولنه‌ماز .

ماده ٤٨ اشبو ذیل درسعادتده تقویم وقایعله وطشره‌لرده ولایات غزته‌لریله یوم نشری داخل اولمامق اوزره تاریخ نشرندن اعتباراً طقسان بركون صكره مرعی‌الاجرا اوله‌جقدر واصول محاكمهٔ حقوقیه قانوننك بوذیله مخالف اولان احكامی مدت مذكوره‌نك انقضاسندن صكره مفسوخدر .

ماده ٤٩ : عدلیه ناظری اشبو ذیل قانونك اجرای احكامنه مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٨ ربیع‌الاخر سنه ١٣٢٩ و ٢٦ مارت سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

عدلیه ناظری	صدراعظم
نجم‌الدین	ابراهیم حقی

پساپورط قانونی

برنجی فصل

ماده ١ : ممالك عثمانیه‌دن دیار اجنبیه‌یه كیدنلر پساپورط اخذنده مختاردر .

ماده ٢ : پساپورطلر اولا حاملنك اسم وشهرتیله تابعیت و مسقط رأسنی ومحل اقامت وصنعتنی وسن واشكالنی وپدرینك اسم وشهرتیله كیده‌جكی محلی، ثانیاً رفاقتنده زوجه‌سی و اولادی وذكور واناث خدمتكاری اولدیغی حالده بونلرك اسنان واسامیسنی و پدرلرینك و مملكتلرینك اسمنی و كیفیت رفاقتلرینی مبین مطبوع ومهر رسمی ایله مختوم وحكمی برسنه‌یه مخصوص اوله‌جقدر . پساپورط آلمق ایچون هویت جزدانلرینك ابرازی لازمدر .

ماده ٣ : پساپورط خرجی اللی غروشدر فقط همجوار بولنان ممالك اجنبیه‌یه كیده‌جك عمله‌یه مخصوص اولان پساپورطلرك خرجی اون غروشدر . فقر حاللرینی محللری دوائر بلدیه‌سندن مصدق علم و خبرلرله اثبات ایدنلره مجاناً پساپورط ویریلور .

پساپورط اثمانی تأدیه‌یه اقتداری اولانلره فقرلرینی مبین علم وخبر ویرنلرله بونلری تصدیق ایدنلردن ایكیشر عثمانلی آلتونی جزای نقدی آلنور .

ماده ٤ : پساپورطلر مقرر اولان شكله توفیقاً تركجه وفرانسزجه اوله‌رق حدود عثمانیه‌ده حكومتجه تعیین اولنه‌جق موقعلرده و سواحلده اسكله‌لرده و داخلده تیمور یول كذركاهنده كذلك حكومتجه تعیین اولنه‌جق موقعلرده بولندیریله‌جق مأمورلر طرفندن اعطا اولنور .

ایكنجی فصل

ماده ٥ : قانوناً ضابطه نظارتی آلتنده بولنانلر ومحاكم طرفندن عزیمتی منع اولنانلره پساپورط اعطا اولنمز .

ماده ٦ : صنوف عسكریه‌یه داخل بولنانلره منسوب اولدقلری اخذعسكر شعبه‌لرینك ورقهٔ رسمیه‌سی اوزرینه نفوس مأمورلری طرفندن معاملات قیدیه بالایفا هویت جزدانلرینه شرح ویرلدكجه پساپورط اعطا اولنماز .

ماده ٧ : مدتی منقضی اولمامش پساپورطی حامل اولانلر ممالك عثمانیه‌دن تكرار دیار اجنبیه‌یه كیده‌جك اولدقلری حالده پساپورطلرینی پساپورط اعطاسنه مأذون اولان مأمورلره ویزه ایتدیره‌بیلورلر اللی غروشلق پساپورطلردن اون واون غروشلق پساپورطلردن ایكی غروش ویزه خرجی آلنیر . مجاناً ویریلان پساپورطلردن ویزه خرجی آلنماز .

اوچنجی فصل

ممالك عثمانیه‌یه داخل اوله‌جقلر حقنده اجرا ایدیله‌جك معامله

ماده ٨ : ممالك عثمانیه‌یه داخل اوله‌جق هرشخص پساپورط ابرازینه مجبوردر .

ماده ٩ : دولت علیهٔ عثمانیه ایله حال مسالمتده بولنان دول اجنبیه تبعه‌سیله ممالك اجنبیه‌ده بولنان تبعهٔ عثمانیه‌دن ممالك عثمانیه‌یه داخل اوله‌جقلرك اصولنه موافق صورتده حامل اولدقلری پساپورطی دولت عثمانیه شهبندرلرندن برینه ویزه ایتدیرملری لازمدر . عثمانلی شهبندرخانه‌سندن پساپورطنی ویزه ایتدیرمیانلر ویزه خرجنك ایکی مثلنی تأدیه ایده‌جك وحرکت ایلدکلری محلده عثمانلی شهبندرخانه‌سی اولمدیغی حالده یالکز ویزه خرجنك اخذیله اکتفا ایدیله‌جکدر .

ماده ١٠ : پساپورط ویزه‌سی بردفعه سیاحت ایتمك ایچوندر معمافیه برآیده ایکی دفعه اولسون همجوار مملکتلره کیدوب کلمك مجبوریتنده بولنانلره استدعالری اوزرینه حکمی آلتی آی جاری اولمق اوزره ویزه معامله‌سی اجرا اولنور . فقط بومساعده آسایش زماننه یعنی انسلاب راحت عمومیه‌یی مستلزم برحال بولنمدیغی وقته منحصردر .

ماده ١١ : ممالك عثمانیه‌یه داخل اولان هرشخص اکر براً کلمش ایسه یدنده‌کی پساپورطی حدود باشنده بولنان مأمورینه وبحراً کلمش ایسه داخل اولدیغی لیمانده بولنان ضابطه مأمورینه ابراز ایده‌جکدر.

ماده ١٢ : عثمانلی لیمانلرندن برینه واصل اولان سفائنك تبعهٔ اجنبیه‌دن بولنان قپودانلری وطائفه‌سی سفینه‌یی ترك ایله داخل مملکتده اقامتکاه اتخاذ ایتمك ایسترلرایسه محلی ضابطه مأمورینه یاخود لیمان رئیسنه تعیین هویتلرینه مدار اوله‌جق وثائق ابرازینه مجبوردرلر .

دردنجی فصل

خلاف قانون حرکت ایدنلر حقنده اجرا اولنه‌جق معامله

ماده ١٣ : پساپورطی اولمدیغی یاخود اصولنه غیر موافق بر پساپورطی حامل اولدیغی حالده ممالك عثمانیه‌یه کلنلرك حدود ویا سواحل عثمانیه‌ده مأمورین متعلقه‌سی طرفندن هویتلری تحقیق اولنه‌جقدر .

تبعهٔ عثمانیه‌دن اولدقلرینی بیان ایدنلرهویت جزؤدانی یاخود دلائل کافیهٔ سائره ارائه وایرادیله هویتلرینی اثبات ایلدکلری تقدیرده پساپورط آلمامش ایسه پساپورط خرجنك وپساپورطی اولوبده ویزه ایتدیرمه‌مش ایسه ویزه خرجنك ایکی مثلنی تأدیه ایده‌جکدر . هویت جزدانی ویا اثبات هویتنه کافی دلائل ابراز ایده‌میانلر حقنده الك سریع واسطه ایله تحقیقات اجرا اولنمق اوزره هویتلری ثابت اولنجه‌یه قدر ضابطه نظارتی آلتنده بولندیریلور .

بومثللولر تبعهٔ اجنبیه‌دن اولدیغنی بیان ایلدیکی حالده پولیس نظارتی تحتنده بولنمق اوزره قرق سکز ساعت ظرفنده منسوب اولدیغی قونسلوسخانه‌دن بر پساپورط یاخود پساپورطه معادل تابعیت علم وخبری استحصال ایتمکه‌بعده، ویزه خرجنك ایکی مثلنی تأدیه‌یه مجبوردر ایجاب حاله کوره مذکور قرق سکز ساعت مدت قونسلوسخانه ایله بالاتفاق تمدید اولنه‌بیلور . بو مدتلرك مرورنده تبعهٔ اجنبیه‌دن اولان شخص پساپورط ویا پساپورطه‌معادل تابعیت علم وخبری استحصال ایده‌مدیکی حالده ممالك عثمانیه‌دن اخراج اولنور.

ماده ١٤ : پساپورطنه ساخته براسم یازان یاخود یازدیران ویاخود ساخته پساپورط تنظیم یا بر پساپورطی تحریف ایدن وبو مقوله ساخته ویاخود محرف ویا بشقه‌سنك اولان پساپورطی بیله‌رك استعمال ایلیان ویاخود تغییرهویت ایدنلره کفالت ایدن اشخاص حقنده جزا قانوننك مواد مخصوصه‌سی احکامنه توفیقاً ترتیب مجازات اولنور .

ماده ١٥ : ممالك عثمانیه لیمانلرینه ایشلیان واپور ویلکن سفائنی قپودانلرینك وسفینه‌لردن قره‌یه

یولجی نقل ایدن قایقجیلرك وبراً یولجی نقل ایدنلرك پساپورط معاینه‌سی ایچون تعیین اولنان موقعلردن یری‌یه یولجی نقل واخراج ایلملری ممنوعدر .

بوكا مخالف حرکتده بولنان قپودانلردن اون عثمانلی آلتوننده‌ن اللی عثمانلی آلتوننه قدر جزای نقدی آلنور . بحراً وبراً یولجی نقل ایدن سائر اشخاصدن ایکی عثمانلی آلتونی جزای نقدی اخذ ویاخودبونلر اوچ کوندن اون کونه قدر حبس ایدیلور .

ماده ١٦ : اشبوقانونده تعیین اولنان جزالره‌بالرضا تأدیه اولنمیان رسوم مضاعفه مدعیٔ عمومینك طلبی اوزرینه حکماً اجرا وتحصیل اولنور .

ماده ١٧ : بوقانون‌اعلانی تاریخندن اعتباراً برماه صکره موقع اجرایه وضع اولنه‌جقدر اوتاریخدن اعتباراً ٧ جماذی‌الآخره‌سنه ١٣١٢ تاریخلی پساپورط نظامنامه‌سی احکامی مفسوخدر .

ماده ١٨ : تابعیت مسائلنده یالکز پساپورط مدار احتیاج اولەماز .

ماده ١٩ : داخلیه وخارجیه وعدلیه ناظرلری بوقانونك اجراسنه مأموردر .

مادهٔ موقته

هویت جزؤدانلری اعطا اولننجه‌یه قدر پساپورط معاملاتی تذکرهٔ عثمانیه‌لراوزرینه جریان ایده‌جکدر.

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان‌اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٦ جماذی‌الاخره‌سنه ١٣٢٩ و ٢٢ مایس سنه ١٣٢٧

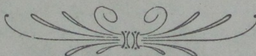
محمد رشاد

داخلیه ناظری خلیل

خارجیه ناظری رفعت

عدلیه ناظری نجم الدین

صدراعظم ابراهیم حقی

بوسنه وهرسك مسئله‌سندن طولایی حكومت عثمانیه ایله اوستریا ومجارستان آره‌سنده ظهور ایدن اختلافك صورت حلنه دائر پروتقول

حكومت عثمانیه جانبندن تنظیم اولنان بیاننامه‌نك ترجمه‌سی

محرر امضا دولت علیهٔ عثمانیه خارجیه ناظری ٢٦ شباط سنه ١٩٠٩ تاریخنده درسعادتده امضا اولنوب متنی زیرده محرر بولنان پروتقولك مندرجاتی حكومت عثمانیه نامنه اوله‌رق تصدیق ایلر .

حكومت سنیه ایله آوستریا ومجارستان حكومت مشتركه‌سی بینلرنده معلقده بولنان بعض مسائلی بالاتفاق فصل وتسویه ایتمك آرزوسنده بولندقلری جهتله محررین امضا صدراعظم فخامتلو دولتلو حسین حلمی پاشا حضرتلریله خارجیه نظارتی وكیلی عطوفتلو غابریل نورادونكیان افندی حضرتلری وآوستریا ومجارستان فوق العاده ومرخص بیوك ایلچیسی اصالتلو ژان مارکی پاللاویچینی حكومت متبوعه‌لری طرفندن اصول ونظامی وجهله مأذونیت لازمه‌یی حائز اولدقلری حالده مواد آتیه‌یی قرارلاشدیرمشلردر :

پروتقول

ماده ١ : آوستریا ومجارستان حكومتی قدیم یکی پازار سنجاغی حقنده برلین معاهده‌نامه‌سی و درسعادتده منعقد ٢١ نیسان سنه ١٨٧٩ تاریخلو مقاوله‌نامه ایله كندیسنه توديع اولنان بالجمله حقوقدن صورت صریحه‌ده فراغت ایتدیكنی بیان ایدر .

ماده ٢ : ٢١ نیسان سنه ١٨٧٩ تاریخلو معاهده‌نامه ایله آوستریا ومجارستان حكومت مشتركه‌سنك بوسنه و هرسك حقنده‌كی قراری علیهنه جانب باب عالیدن اجرا اولنان پروتستو و اشبو قراره مغایر اوله‌رق حكومات متعاقده بیننده موجود سائر بالجمله احكام ویامقررات فسخ والغا ایدیله‌رك یرلرینه ایالتین مذكورتین حقنده موجود هركونه اختلافك بینلرنده فیصلپذیر اولدیغنی وقرار مذكورله بوسنه وهرسكده تحدث ایدن حال جدیدك حكومت سنیه‌جه صورت قطعیه‌ده طانمش بولندیغنی مبین ومؤید بولنان اشبو پروتقول قائم ایدلمشدر .

ماده ٣ : عن اصل بوسنه وهرسك اهالیسندن اولوب الیوم ممالك عثمانیه‌ده بولنان — اشبو پروتقولك حین تصدیقنده طرفین عاقدین بیننده تعاطی اولنه‌جق نوطه‌لرده ذكر اولنان اشخاص مستثنادر — وبرده عن اصل ممالك عثمانیه‌نك اقسام مختلفه‌سی اهالیسندن اولوب بوسنه و هرسكده سیاحت طریقیله ویامعین صورتده اقامت ایدن تبعهٔ عثمانیه كماكان تابعیت عثمانیه‌لرینی محافظه‌یه دوام ایلیه‌جكلردر بوسنه وهرسك اهالیسندن اولوب ایالتین مذكورتینده ساكن بولنان سكان كافی السابق بوسنه وهرسك قوانیننه توفیق حركت ایدرك ممالك عثمانیه‌یه هجرتده سربست اوله‌جقلر و ممالك عثمانیه‌یه كلدكلرنده تبعهٔ عثمانیه صفتیله قبول ایدیله‌جكلردر كرك بونلر وكرك بوسنه وهرسك اهالیسندن اولوب الیوم ممالك عثمانیه‌ده بولنانلر بوسنه وهرسكده كائن املاكلرینی كیف مایشاء تصرف و استعمال ایتمك والتزامه ویرمك ویا طوغریدن طوغری‌یه بالذات ویا شخص ثالثلر معرفتیله اداره ایلمك حقنی حائز اوله‌جقلردر . شوراسی مقرردركه عن اصل بوسنه وهرسك اهالیسندن اولوب هجرت ایتمك فكریله بعدما ممالك عثمانیه‌یه عزیمت ایده‌جك اولان كسان حقنده ممالك عثمانیه‌ده اوستریا ومجارستان تبعه‌سی مثللو معامله اولنه‌جقدر .

ماده ٤ : بوسنه وهرسكده ساكن اولان ویا موقتاً اقامت ایدن اهالیٔ اسلامیه‌یه كماكان سربستیٔ مذهب وسربستیٔ آیین عبادت تأمین ایدیله‌جكدر بالجمله نفوس اسلامیه مذاهب سائره‌یه منسوب بالجمله بوسنه وهرسك اهالیسنك حائز اولدقلری عینی حقوق ملكیه وسیاسیه‌دن استفاده‌ده دوام ایده‌جكلردر . جوامع شریفه‌ده خلیفهٔ مسلمین صفتیله نام نامیٔ حضرت پادشاهی‌یه خطبه قرائتنه دوام ایدیله‌جكدر حقوق اوقافه كماكان رعایت اولنه‌جق واهالیٔ اسلامیه‌نك رؤسای دینیه‌لریله اولان مناسباتنه اصلا ایقاع موانع ایدلمیه‌جكدر. رؤسای مومی الیهم كافی السابق مقام مشیخت اسلامیه‌یه تابع اوله‌جقلر ورئیس علمانك منشوری جانب مشیختدن اعطا قلنه‌جقدر .

ماده ٥ : دولت علیه اراضی قانوننامه‌سی احكامی موجبنجه حكومت سنیه‌نك بوسنه وهرسكده املاك مختلفه‌یه متصرف بولندیغی برحكم قراریله دخی مرتبهٔ ثبوته واصل اولمش اولمغله اوستریا ومجارستان حكومت مشتركه‌سی اشبو پروتقولك تصدیقی تاریخندن اعتباراً اون بش كون ظرفنده املاك مذكوره‌نك بدلی اولمق اوزره درسعادتده حكومت سنیه‌یه آلتون اوله‌رق ایكی بچق میلیون لیرای عثمانی تأدیه ایتمكی تعهد ایلر .

ماده ٦ : اوستریا ومجارستان حكومتی اشبو پروتقولك تصدیقی تاریخندن اعتباراً ایكی سنه ظرفنده دولت علیه ایله اوروپا حقوق دولی اساسی اوزرینه برتجارت معاهده‌نامه‌سی عقد ایتمكی تعهد ایلر اشبو معاهده‌نامه باب عالینك سائر تجارت معاهداتی عینی اساس اوزرینه عقد وموقع تطبیقه وضع اولندقده مرعی الاجرا اوله‌جقدر بوكا انتظاراً اوستریا ومجارستان حكومتی اشبو پروتقولك تصدیقندن اعتباراً اون بش كون ظرفنده ممالك شاهانه‌ده رایج اوزره آلنان رسم كمركك یوزده اونبردن اون شه ابلاغنه وآتی الذكر بش ماده‌یه یكیدن انحصارلر وضعنه (پترول سیغاره كاغدی كبریت كئول واویون كاغدی) ویاخود بونلردن استهلاك رسوم منضمه‌سی استیفاسنه موافقت ایدر شوقدركه عینی معامله‌نك عینی زمانده وبلا فرق واستثنا ممالك سائره ادخالاتی حقنده تطبیق اولنمسی مشروطدر انحصاره تابع موادك ادخالی خصوصنده اشبو انحصارلر اداره‌سی عینی موادك ادخالات سنویه‌سی اساسی اوزرینه مؤسس یوزده‌سی نسبتنده اوستریا ویامجارستان مواردانندن اولان اشیا تداركنه مجبوردر شوقدركه انحصاره تابع موادك تسلیمی ایچون تكلیف اولنه‌جق فیئاتلرك حین اشتراده پیاسه‌نك حال وموقعنه توافق ایتمسی واعط اولنه‌جق اشیانك جنس ونوعلری واشبو جنس ونوعلرده اشیا ایچون صوك اوچ سنه ظرفنده قید واشارت ایدلمش اولان فیئاتلرك حد وسطیسی دخی نظر اعتباره آلنمق لازمكلیر شوراسی مقرردركه شاید دولت علیه سالف الذكر بش ماده اوزرینه یكی انحصارلر وضع ایده‌جك یرده بونلره استهلاك رسوم منضمه‌سی طرحنه قرار ویره‌جك اولور ایسه اشبو رسوم منضمه ممالك عثمانیه ایله بالجمله ممالكك محصولات مماثله‌سنه دخی عینی درجه‌ده طرح قلنه‌جقدر .

ماده ٧ : دولت علیه‌نك پوسته خدمتنده حائز اولدیغی حق حكمرانی‌یی تصدیقاً آوستریا ومجارستان حكومت مشتركه‌سی الیوم اجنبی پوسته‌خانه‌لری موجود اولیان محللرده‌كی آوستریا ومجارستان پوسته‌خانه‌لرینی اشبو پروتقولك تصدیقنی متعاقب لغو ایتمكی تعهد ایتدیكی كبی ممالك شاهانه‌ده پوسته‌خانه‌لری موجود اولان دول سائره بونلری لغو ایتدكجه كندیسی دخی ممالك عثمانیه‌ده‌كی سائر پوسته‌خانه‌لرینی لغو ایتمكی تعهد ایلر .

ماده ٨ : باب عالی ممالك عثمانیه‌ده عهود عتیقه اصولنه ختام ویرمك ویرینه حقوق دول اصولنی

وضع ایلمك مقصدیله علاقه‌دار اولان دول معظمه ایله بر آوروپا قونفرانسنده ویاصورت آخرله مذاکرات اجراسی فکر ونیتنده بولندیغی جهتله آوستریا ومجارستان حکومتی باب عالینك اشبو نیاتنك حق وصوابه مقارنتنی بالتصدیق بو خصوصده کندیسنه معاونت کامله وصمیمیه‌ده بولنه‌جغنی شمدیدن بیان ایلر .

ماده ۹ : اشبو پروتقول تصدیق اولنه‌جق وتصدیقنامه‌لرك تعاطیسنی متعاقب مرعی الاجرا اوله‌جقدر تصدیقنامه‌لر سرعت ممکنه ایله ونهایت اشبو پروتقولك تاریخندن اعتباراً ایکی آی ظرفنده درسعادتده تعاطی اولنه‌جقدر .

اشبو پروتقول ۱۳ — ۲٦ شباط سنه ۹۰۹ تاریخنده درسعادتده ایکی نسخه اوله‌رق تنظیم اولنمشدر.

امضا	امضا	امضا
پاللاویچینی	غابریل نورادونکیان	حسین حلمی

محررامضا اشبو پروتقول احکامنه تمامیله رعایت ایدیله‌جکنی ومحتویاتنك حرفیاً اجرا اولنه‌جغنی بیان ایدر.

اشبو بیاننامه آوستریا ومجارستان حکومتنك تصدیقنی حاوی اوله‌جق اولان بو یولده بر بیاننامه ایله مبادله ایدلمك اوزره تنظیم اولنمشدر .

۲۷ ربیع الاول سنه ۳۲۷ و ٥ نیسان سنه ۳۲٥

حکومت سنیه ایله بلغارستان بیننده متحدث اختلافك

حلنه دائر پروتقول

۲۰ نیسان سنه ۱۹۰۹ تاریخنده پترسبورغده حکومت عثمانیه نامنه پترسبورغ سفیری دولتلو طرخان پاشا حضرتلریله روسیه خارجیه ناظری موسیو ایسوولسکی طرفلرندن امضا اولنان پروتقولك ترجمه‌سی صورتیدر :

ماده ۱ : باب عالیجه یوز یکرمی بش میلیونلق مبلغك الده ایدیله‌بیله‌سی مقصدیله روسیه حکومتی ۲۷ کانون ثانی و ۸ شباط سنه ۱۸۷۹ تاریخلی معاهده‌نامه ۲ ـ ۱٤ مایس سنه ۱۸۸۲ تاریخلی مقاوله‌نامه ایله تعیین اولنان تضمینات حربیه‌دن طولایی روسیه‌نك هنوز مطلوبی بولنان بتمش درت سنه‌لك تقاسیط متباقیه‌دن قرق سنه‌لکنی دولت عثمانیه‌یه کاملاً ، قطعیاً ترك ایدر . حکومت عثمانیه تضمنات حربیه‌دن اعطاسی لازم کلان بالجمله تقاسیط سنویه‌یی ۳۱ کانون اول سنه ۱۹۰۸ تاریخنه قدر تسویه ایتمش اولدیغندن شمدیکی ترك وفراغ معامله‌سی ۱ کانون ثانی سنه ۱۹۰۹ تاریخندن اعتبار اولنه‌جقدر .

ماده ۲ : حکومت عثمانیه روسیه طرفندن ترك اولنان قرق سنه‌لك تقاسیطدن فضله قالان اوتوز درت سنه‌لك تقاسیطی بونلری باشه باش یوزده درت فائضله قیمت حاضره‌لرینه بالارجاع رأس المالە تحویل ایلمك حقنی کله‌جك تموزك ابتداسنه قدر حائز اوله‌جقدر .

حکومت عثمانیه کله‌جك تموزك ابتداسندن اول بو حق وصلاحیتی استعمال ایتمدیکی تقدیرده قرقنجی سنه‌نك انقضاسنده عینی صلاحیتی حائز اوله‌جق وتاریخ مذکورده تقاسیطك رأس المالە تحویلی معامله‌سی دولت علیه‌نك طرفین بیننده تعیین ایده‌جك اعتبار مالیسنه کوره اجرا ایدلمك لازم کله‌جکدر .

ماده ۳ : حکومت عثمانیه‌یه عائد اولان بش بچق میلیون لیرای عثمانیدن یعنی یوز یکرمی بش میلیون فرانقدن عبارت مبلغك قرق میلیون فرانغی شرقی روم ایلی ویرکوسی مقابلی ودیکر قرق میلیونی روم ایلی شرقیده بولنوب بلغارستان حکومتنجه ضبط ومصادره اولنان شرق تیمور یولنك اوچ یوز اون کیلو متره‌لك قسمنك بدلی ایکی میلیون فرانغی بلوه ـ وقاره‌ل خطنك بدل انشاسیله متداخل اجاراتی وقرق اوچ میلیون فرانغی روم ایلیٔ شرقی ایله بلغارستانده کائن وحکومت عثمانیه‌یه عائد املاك امیریه‌نك بدل مثلیدر .

بناءً علیه حکومت عثمانیه برلین معاهده‌نامه‌سنك طقوزنجی ماده‌سندن منبعث حقوقندن وبلغارستان ویرکوسیله بلغارستانك دیون عمومیهٔ عثمانیه‌یه حصهٔ اشترا کندن وبرده روم ایلیٔ شرقینك نظامنامهٔ داخلیسی ومربوطاتنده تعیین اولندیغی وجهله روم ایلیٔ شرقی ویرکوسی بقایاسنده‌کی حقوقندن فراغت ایدر . بلغارستان حکومتی روم ایلیٔ شرقی ویرکوسی مقابلی اولان قرق میلیون فرانغی اوزرینه ۲۲ ایلول و ٥ تشرین اول سنه ۱۹۰۸ تاریخندن اعتباراً اشبو پروتقولك تصدیقی تاریخنه‌قدر یوزده بش فائض تأدیه ایلیه‌جکدر .

ماده ٤ : بلغارستان حکومتی اشبو صورت تسویه ایله عین زمانده امضا اولنان بر بیاننامه ایله برلین

معاهده‌نامه‌سنك روسجق وارنه شمندوفرینه متعلق اولان اوتنجی ماده‌سنك برنجی فقره‌سندن منبعث هرکونه مطالبدن تماميله فراغت ایتدیکی جهتله حکومت عثمانیه اشبو بیاناتی سند اتخاذ ایلر .

ماده ٥ : شوراسی مقرردرکه اوقاف ایله جماعات مذهبیه‌یه و پوسته و تغراف وفنارلر ایله ادارهٔ صحیه‌یه عائد مسائل ومطلوبات تماميله محفوظ اولوب بونلر حقنده حکومت عثمانیه ایله بلغارستان بیننده طوغریدن طوغری‌یه عقد ائتلاف اولنه‌جقدر . شوراسی‌ده مقرردرکه نقلیات ایله ضبط اولنان مالزمه وسائره‌دن وبرده ایشلتمه تضمیناتندن طولایی بلغارستانك طوغریدن طوغری‌یه شرق شمندوفرلری قومپانیه‌سنه اولان دیونی صورت تسویهٔ حاضره خارجنده براقلمشدر .

٢٧ ربیع‌الآخر سنه ١٣٢٧ و ٤ مایس سنه ١٣٢٥

*
* *

بلغارستان استقلالندن منبعث مطالبك تسویه‌سنه دائر دولت علیه ایله روسیه بیننده ممضی ٧ نیسان ١٩٠٩ تاریخلی پروتقولی تأییداً پترسبورغده امضا ایدیلان بیانامه :

حکومت عثمانیه ایله روسیه حکومتی باب عالینك بلغارستانه وبلغارستانك باب عالی‌یه قارشو اولان مطالبنك تسویه‌سنه دائر ٧-٢٠ نیسان سنه ١٩٠٩ تاریخنده دولت علیه ایله روسیه بیننده پترسبورغده امضا اولنان پروتقولك معمولیتی حقنده ظهور ایده‌بیله‌جك هرکونه سوء تفهمی برطرف ایتمك ارزوسنده بولندقلری جهتله مذکور پروتقولده مندرج کافهٔ احکامك ایکی حکومتجه تصدیق اولندیغنی وحکومتین مشارالیهمانك اشبو احکامی تماميله بالرعایه اجرا ایتمکی تعهد ایلدکلرینی بیان ایدرلر یعنی روسیه حکومتی حکومت سنیه‌یه باب عالینك بلغارستانه قارشو اولان مطالبنی تسویةً یوزیکرمی بش میلیون فرانقدن عبارت برمبلغ اعطاسنی تأمین ایتمك آرزو ایتدیکی جهتله مواد آتیه قرارلاشدیرلمشدر .

ماده ١ باب عالیجه یوزیکرمی بش ملیونلق مبلغك الده ایدیله‌بیلمسی مقصدیله روسیه حکومتی ٢٧ کانون ثانی و ٨ شباط سنه ١٨٧٩ تاریخلو معاهده‌نامه و ٢-١٤ مایس ١٨٨٢ تاریخلو مقاوله‌نامه ایله تعیین اولنان تضمینات حربیه‌دن طولایی روسیه‌نك هنوز مطلوبی بولنان یتمش درت سنه‌لك تقاسیط متباقیه‌دن قرق سنه‌لکنی دولت عثمانیه‌یه کاملاً وقطعیاً ترك ایدر حکومت عثمانیه تضمینات حربیه‌دن اعطاسی لازم کلن بالجمله تقاسیط سنویه‌یی ٢٠ کانون اول سنه ١٩٠٨ تاریخنه قدر تسویه ایتمش اولدیغندن شمدیکی ترك وفراغ معامله‌سی ١ کانون ثانی سنه ١٩٠٩ تاریخندن اعتبار اولنه‌جقدر .

ماده ٢ حکومت عثمانیه روسیه طرفندن ترك اولنان قرق سنه‌لك تقاسیطدن فضله قالان اوتوز درت سنه‌لك تقاسیطی بونلری باشه باش یوزده درت فائضله قیمت حاضره‌لرینه بالارجاع رأس‌الماله تحویل ایلمك حقنی کله‌جك تموزك ابتداسنه قدر حائز اوله‌جقدر حکومت عثمانیه کله‌جك تموزك ابتداسندن اول بو حق وصلاحیتی استعمال ایتمدیکی تقدیرده قرقنجی سنه‌نك انقضاسنده عینی صلاحیتی حائز اوله‌جق وتاریخ مذکورده تقاسیطك رأس‌الماله تحویلی معامله‌سی دولت علیه‌نك طرفین بیننده بالاتفاق تعیین اده‌جك اعتبار مالیسنه کوره اجرا ایدلمك لازم کله‌جکدر .

ماده ٣ : حکومت عثمانیه‌یه عائد اولان بش بچق میلیون لیرای عثمانیدن یعنی یوز یکرمی بش میلیون فرانقدن عبارت مبلغك قرق میلیون فرانغی شرق روم ایلی ویرکوسی مقابلی دیکر قرق میلیونی روم ایلیٔ شرقیده بولنوب بلغارستان حکومتنجه ضبط ومصادره اولنان شرق تیمور یولنك اوچیوز اون

کیلو مترولق قسمنك بدلی ایکی میلیون فرانغی بلوه واقاره‌ل خطنك بدل انشاسیله متداخل اجاراتی وقرق اوچ میلیون فرانغی روم ایلیٔ شرقی ایله بلغارستانده کائن وحکومت عثمانیه‌یه عائد املاك امیریه‌نك بدل مثلیدر .

بناءً علیه حکومت عثمانیه برلین معاهده‌نامه‌سنك طقوزنجی ماده‌سندن منبعث حقوقندن وبلغارستان ویرکوسی ایله بلغارستانك دیون عمومیهٔ عثمانیه‌یه حصهٔ اشتراکندن وبرده روم ایلیٔ شرقینك نظامنامهٔ داخلیسی ومربوطاتنده تعیین اولندیغی وجهله روم ایلیٔ شرقی ویرکوسی بقایاسنده‌کی حقوقندن فراغت ایدر بلغارستان حکومتی روم ایلیٔ شرقی ویرکوسی مقابلی اولان قرق میلیون فرنق اوزرینه ٢٢ ایلول و ٥ تشرین اول سنه ١٩٠٨ تاریخندن اعتباراً اشبو پروتقولك تصدیق تاریخنه قدر یوزده بش فائض تهیئه ایلیه‌جکدر .

ماده ٤ بلغارستان حکومتی اشبو صورت تسویه ایله عین زمانده امضا اولنان بر بیانامه ایله برلین معاهده‌نامه‌سنك روسجق وارنه شمندوفرینه متعلق اولان اوتنجی ماده‌سنك برنجی فقره‌سندن منبعث هرکونه مطالبدن تماميله فراغت ایتدیکی جهتله حکومت عثمانیه اشبو بیاناتی سند اتخاذ ایلر .

ماده ٥ : شوراسی مقرردرکه اوقاف ایله جماعات مذهبیه‌یه پوسته وتلغراف وفنارلرله ادارهٔ صحیه‌یه عائد مسائل ومطلوبات تماميله محفوظ اولوب بونلر حقنده حکومت عثمانیه ایله بلغارستان بیننده طوغریدن طوغری‌یه عقد ائتلاف اولنه‌جقدر . شوراسیده مقرردرکه نقلیات ایله ضبط اولنان مالزمه وسائره‌دن وبرده ایشلتمه تضمیناتندن طولایی بلغارستانك طوغریدن طوغری‌یه شرق شمندوفرلری قومپانیه‌سنه اولان دیونی صورت تسویهٔ حاضره خارجنده براقلمشدر . تصدیقاً للمقال بو خصوصده مأذونیت لازمه‌یی حائز بولنان محررین امضا اشبو بیانانامه‌یی تنظیم وآرمه‌لی مهرلریله تختیم ایلمشلردر .

اشبو بیانامه ٨ کانون اول سنه ١٩٠٩ تاریخنده ایکی نسخه اوله‌رق پترسبورغده تنظیم اولنمشدر .

امضا امضا

ایسوولسکی طرخان

شرق تیمور یوللرینك سركه‌جی ایله ایاستفانوس اره‌سنده‌كی قسمنك چفته خطه تحویلی حقنده مادهٔ منفردهٔ قانونیه ومقاولهٔ مذیله

سركه‌جی موقفی ایله ایاستفانوس آره‌سنده بر ایكنجی خط انشاسیچون شرق تیمور یوللری قومپانیه‌سیله اشبو قانونه مربوط مقاوله‌نامه‌یی عقد ایلمكه تجارت ونافعه نظارتی مأذوندر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

٢٥ جماذی‌الاخره سنه ١٣٢٨ و ٢٠ حزیران سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

تجارت ونافعه ناظری صدر اعظم

حلاجیان ابراهیم حقی

شرق تیمور یوللری قومپانیه‌سیله عقد ایدلمش اولان ٢٨ مایس سنه ١٨٧٢ و ١٠-٢٢ كانون‌اول سنه ١٨٨٥ و ١٥ حزیران سنه ١٩٠٩ تاریخلی مقاوله‌نامه‌لره ذیل

برطرفدن حكومت عثمانیه نامنه حركت ایدن تجارت ونافعه ناظری حلاجیان‌افندی حضرتلریله دیكر طرفدن شرق تیمور یوللری قومپانیه‌سی نامنه حركت ایدن مدیر موسیو اولسرغ غروس بیننده بروجه آتی عقد مقاوله اولنمشدر .

ماده ١ : قومپانیا سركه‌جی ایله (ایاستفانوس داخل اولدیغی حالده) ایاستفانوس اره‌سنده واقع خط اوزرنده اشبو مقاولهٔ مذیله‌یه مربوط اولان خریطه ومقطعلره توفیقاً :

اولا موجود هم‌زمین كچیدلری فوقانی یاخود تحتانی كچیدلره تحویل ایچون لازم اولان تعدیلاتی اجراء ،

ثانیاً ایكنجی خطی تأسیس ،

ثالثاً بعض موقفلری تعدیل ویا توسیع ویاخود محللرینی تبدیل ایده‌جكدر .

ماده ٢ : بالاده برنجی ماده‌ده كوستریلان عملیاتك اجراسنه مقتضی اراضی اشبو مقاوله نامه‌نك امضاسی تاریخندن اعتباراً نهایت اوچ آی مدت ظرفنده دولت حسابنه اوله‌رق حكومت عثمانیه طرفندن استملاك اولنه‌جقدر .

ماده ٣ : برنجی ماده‌ده ذكر اولنان عملیاتدن طولایی مقاولهٔ حكومت عثمانیه‌یه ترتب ایدن حصه مقطوعاً یوز اوتوز طقوز بیك بش یوز بر عثمانلی لیراسی یكرمی آلتی غروش اللی ایكی سانتیمه تقرر ایتمشدر. اشبو مبلغ حكومت طرفندن آتیده دردنجی ماده‌ده ذكر اولنان شرائطه توفیقاً تأدیه ایدیله‌جكدر.

ماده ٤ : حكومت عثمانیه‌ قله‌لی بورغاز ایله ادرنه بیننده‌كی ایكنجی خطك انشاسندن صرف نظر ایدر بوكا مقابل خط مذكورك بدل انشاسی اوله‌رق مقطوعاً تقرر ایتمش اولان آلتمش بیك بش یوز طقسان اوچ عثمانلی لیراسی سكز غروش اوچنجی ماده‌ده ذكر اولنان یوز اوتوز طقوز بیك بش یوز بر عثمانلی لیراسی یكرمی آلتی غروش اللی ایكی سانتیمدن تنزیل ایدیله‌جك ومتباقیسی اولان یتمش سكز بیك طقوز یوز سكز عثمانلی لیراسی اون سكز غروش اللی ایكی سانتیم اون سنه‌ده تسویه ایدیله‌جكدر . بروجه محرر تقاسیط سنویه هرسنه‌نك افرنجی كانون ثانیسنك برنجی كونی ایفا قلنه‌جق وتقاسیط مذكوره سالف‌الذكر یتمش سكز بیك طقوز یوز سكز لیرا اون سكز غروش اللی ایكی سانتیمك یوزده درت فائضنه واون سنه‌ده امحاسی ایچون لازم اولان امور تیسمانه مساوی اولمق اوزره طقوز بیك بش یوز اوتوز درت عثمانلی لیراسی طقوز غروشدن عبارت اوله‌جقدر . ایلك تقسیط ١ كانون ثانی ١٩١٢ سنهٔ افرنجیده تسویه قلنه‌جقدر .

ماده ٥ : الیوم قومپانیه طرفندن ایشلدلمكده بولنان بالجمله خطوطك حاصلات غیر صافیه‌سنك دولته عائد اولان فضله‌سندن :

اولا ١٨٩٤ تاریخلی استقراض قارشولغی اوله‌رق قومپانیه‌نك سنوی بهر كیلومترو باشنه حكومته تأمین ایلمش اولدیغی بیك بش یوز فرانق ،

ثانیا ١٥ حزیران سنه ١٩٠٩ تاریخلی مقاوله نامه‌نك اوچنجی ماده‌سنك ب اشارتلی اوچنجی فقره‌سی موجبنجه حكومت عثمانیه‌یه عائد حصهٔ حاصلاته محسوباً حكومت مشار الیها حسابنه اوله‌رق (بانق دوپاری ئه‌ته‌په‌ئی‌با) یه تأدیه‌سی قومپانیه طرفندن تعهد اولنمش اولان سنوی درت یوز آلتمش درت بیك درت یوز یكرمی بر فرانق ،

ثالثاً مقاولات موجوده‌ده معین توقیفات سائره تنزیل اولندقدن صكره متباقیسندن دردنجی ماده‌ده ذكر اولنان تقاسیط تأدیه اولنه‌جقدر .

بر سنه‌لك فضلهٔ حاصلات مار البیان طقوز بیك بش یوز اوتوز درت عثمانلی لیراسی طقوز غروش تقسیط سنویك تسویه‌سنه كفایت ایتمدیكی تقدیرده وقوع‌بوله‌جق نقصان سنین متعاقبه فضلهٔ حاصلاتندن تسویه ایدلمك اوزره سنه‌ده یوزده درت فائض بسیط یورودولمك اوزره بر خصوصی حسابه ادخال ایدیله‌جكدر .

ماده ٦ : برنجی ماده‌ده تصریح ایدیلان عملیات اشبو مقاوله‌نامه احكامنك تصدیق قلندیغی تاریخدن اعتباراً نهایت ایكی سنه ظرفنده اكمال ایدیله‌جكدر .

ماده ٧ : ادرنه ایله قله‌لی بورغاز بیننده‌كی ایكنجی خطك بدل انشاسی اوله‌رق تقرر ایتمش اولان آلتمش بیك بش یوز طقسان اوچ عثمانلی لیراسی سكز غروش برنجی ماده‌ده ذكر اولنان عملیاتك اجراسندن طولایی حكومت عثمانیه‌نك حصه‌سنه اصابت ایدن مقداردن تنزیل ایدلدیكندن قومپانیه اشبو ایكنجی خطدن طولایی كندوسنه ترتب ایدن تعهداتی اجرا ایتمامش عد اولنور وكیلومترو باشنه اعطاسی لازم كلان عائدات وحاصلات تقسیمی حسابنه اساس اتخاذ ایدلمش اولان شرق تیمور یوللری شبكه‌سنك طولی صورت قطعیه‌ده ٩٥٤ كیلو مترو ١٦٩ مترو اوله‌رق قبول اولنور .

ماده ٨ : حكومت عثمانیه‌جه آتیاً ادرنه ایله قله‌لی بورغاز آره‌سنده ایكنجی خطك انشاسی تقرر ایدر ایسه مذكور خطك بدل انشاسی حكومته عائد اوله‌جقدر. انجق مذكور ایكنجی خط اشبو مقاوله‌نك امضا اولندیغی تاریخدن اعتباراً اوچ سنه مدت ظرفنده انشا ایتدیرلدیكی تقدیرده قومپانیه‌یه اعطا اولنه‌جق بدل انشا مقطوعاً آلتمش بیك بش یوزطقسان اوچ عثمانلی لیراسی «٦٠٥٩٣» سكز غروش قرارلشدیرلمشدر.

ماده ٩ : ١٨ مایس سنه ١٨٧٢ تاریخلو انشاآت وایشلتمه مقاوله‌نامه‌لرنده وایشلتمه شرطنامه‌سنده ومقاوله‌لك مربوطات سائره‌سیله ١٠ ـ ٢٢ كانون اول سنه ١٨٨٥ والیوم ایشلمكده اولان خطلره متعلق ١٥ حزیران سنه ١٩٠٩ تاریخلی مقاوله‌نامه‌لرك وموجود سائر ائتلافنامه‌لرك اشبو مقاوله‌نامه‌یه منافی اولمیان كافهٔ احكامی درسعادت ایله ایاستفانوس بیننده‌كی ایكنجی خطه دخی تطبیق اولنه‌جقدر.

جفته خط اوزرنده قطارلرك امنیتله سیر وسفرینی تأمین ایتمك اوزره شركتجه بر نظامنامهٔ فنی تنظیم ایدیلوب نافعه نظارتنه تصدیق ایتدیریله‌جكدر.

ماده ١٠ : اشبو مقاوله‌ٔ مذیله بر قانونله تصدیق قلندقدن صكره معتبر اوله‌جقدر.

٧ تموز سنه ١٣٢٦

درسعادت وجوارنده تلفون شبكه‌سی تأسیسی حقنده مادهٔ قانونیه وشرطنامه ومقاوله‌نامه

مادهٔ قانونیه

درسعادت ایله جوارنده تلفون تأسیسی وایشلتمسی ایچون بالمسابقه الك موافق شرائط درمیان ایلمش اولان وبرهیئت متحده نامنه حركت ایدن موسیو هربرت لاوس وه‌به مربوط مقاوله وشرطنامه لایحه‌لری احكامنه توفیقاً امتیاز اعطاسنه مالیه نظارتی مأذوندر.

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

١٩ ربیع الآخر سنه ١٣٢٩ و ٦ نیسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری	صدراعظم
جاوید	ابراهیم حقی

درسعادتده تلفون شبكه‌سی مقاوله‌نامه‌سی

برطرفدن حكومت سنیهٔ عثمانیه نامنه حركت ایدن مالیه ناظری جاوید بك افندی حضرتلری ودیكر طرفدن وسترن الكتریق قومپانی ولابیرتیش انسولاند هلسی قابلس لیمتد قومپانی وقومپانی فرانسه‌ز پورله كسپلو آتاسیون ده‌پوسه‌ده طومسون هوستوم نام شركتلر طرفندن تشكیل اولنان هیئت مشتركه «قونسورسیوم» ایله مذكور هیئت مشتركه‌یه داخل اولان «ناسیونال تلفون قومپانی لیمتد» شركتنك اداره مأمورلری ژورژ فرانقلن، شارل سون آغنیو، لورد هاردیس، ژورژ هونتر روبرتسون سیرآلبر روللی، سیرویلیام اوتبرت كیلتر، ساموئل هه‌رریك ساندناملرینه حركت ایدن مستر هربرلاوس وه‌ب آره‌سنده مواد آتیه قرارگیر اولمشدر.

برنجی فصل

ماده ١ : حكومت سنیهٔ عثمانیه مادهٔ آتیه‌ده كوستریلان حدود داخلنده درسعادت وجوارنده برتلفون شبكه‌سی تأسیس وایشلتمسی انحصارینی اشبو مقاوله‌نامه ایله مربوط شرطنامه‌ده محرر احكام وشرائط دائره‌سنده بالاده صفتی محرر مومی الیه موسیو وه‌به اعطا ومومی الیه دخی قبول ایتمشدر.

ماده ٢ : امتیازك حدودی مربوط خریطه‌ده دخی ارائه اولندیغی وجهله آتیده محرر مواقع ایله تعیین اولنمشدر . شویله‌كه :

اولا — روم‌ایلی جهتی - روم ایلی قواغندن بالاعتبار ذكریا كویی ، باغچه كویی ، آیاس اغا وكاغدخانه كویی ، علی بك كویی ، رامز چفتلكی ، داود پاشا ، باروتخانه چفتلكی نام‌مواقعدن مرور ایده‌رك ایاستفانوسه منتهی اولان برخط ایله تعین ایدر .

ثانیاً — اناطولی ساحلی - اناطولی قواغندن بالاعتبار قبا قوز ، قره قولاق ، چاوش باشی ، چفتلكی ، چركس كویی ، بیوك‌بقال كویی ویقه‌جقدن كچه‌رك پندكه منتهی اولان برخط ایله تعین ایدر .

ثالثاً - آطه‌لر .

ماده ٣ : حكومت طرفندن‌قبول موقتك حین‌اجراسنده تلفون خطلری برطرفدن پندك واناطولی قواغی واطه‌لره ودیكر طرفدن روم ایلی قواغی وایوب وایاستفانوسه قدر واصل ومنتهی اولمش‌بولنمليدره قبول موقتك اجراسنه دكین تلفون خطلری اودرجه‌ده تأسیس وتوسیع ایدلمش بولنمليدركه ملفوف « آ » اشارتلی جدولده محرر طرق اساسیه‌ده ساكن اولنلر طرفندن تلفون طلب ایدلمسنی متعاقب بلا تأخیر طلبلرینك اسعافی ممكن اوله بیلسون .

ماده ٤ : ایلریده لزوم كورلدكجه تزیید ایدلمك وقبول‌موقت كوننده حاضربولنمق اوزره‌حكومتجه تعیین اولنه‌جق لااقل یتمش بش محلده عمومی مكالمه مركزی كشادینه صاحب امتیاز مجبوردر .

ماده ٥ : امتیاز منافع خصوصیه‌یه عائد خطوطه شامل دكلدر . منافع خصوصیه‌یه عائد خطوط شونلردر :

اولا — حكومتك خطلری .

ثانیاً — بلدیه‌یه عائد مبانی ومؤسساتی واز جمله مؤسسات خیریه واطفائیه‌یی یكدیكره وحكومتك شبكه‌سنه ربط ایدن خطوط .

ثالثاً — برشخصك ویا برشركتك تحت تصرفنده بولنان املاك واراضینك خارجنه چیقمامق‌شرطیله تأسیس ایلیه‌جكی خطوطدر .

[شمندوفرلره وتونللره مخصوص تلفون خطوطی بوقسم عدادنده‌در]

اشبو امتیازدن مقدم حكومتك مساعدهٔ رسمیه‌سیله مكتسب اولان حقوق محفوظدر .

ایكنجی فصل

ماده ٦ : مدت امتیاز اشبو امتیازه عائد فرمان عالینك تاریخ اصدارندن اعتباراً اوتوز سنه‌در .

ماده ٧ : صاحب امتیاز اجرا اولنه‌جق عملیات وتأسیساتك پلان وپروژه‌لرینی مفصل كشفنامه‌لرینی تدقیقات قطعیه‌نك اجراسندن صكره وشرطنامه‌نك احكامنه توفیقاً اوچر نسخه اوله‌رق امتیاز فرماننك تاریخ اصدارندن اعتباراً التی ماه ظرفنده مالیه نظارتنه تقدیم ایده‌جكدر . بونلر نظارت مشارالیهاجه نهایت

ایكی ماه ظرفنده بالتدقیق عیناً ویا ایجاب ایدر ایسه تعدیلاً تصدیق اولنه‌جقدر . بومدتك مرورنده‌نظارت مشارالیها بوبابده‌كی قرارینی صاحب امتیازه تبلیغ ایتمامش اولور ایسه صاحب امتیاز تقدیم ایتمش اولدیغی پروژه‌لری قبول ایدلمش عد واعتبار وعملیاته ابتدار ایده‌جكدر . شرطنامه‌نك اوتنجی ماده‌سنده محرر اولدیغی اوزره مراكز اساسیهٔ ثلاثه‌نك مواقعی حكومتك تصویبنه اقتران ایتمك مقتضی اولدیغندن صاحب امتیاز حكومتك بوبابده تصویب وموافقتنی استحصال ضمننده وقت لازمنده مراجعت ایتمليدر .

ماده ٨ : صاحب امتیاز اوچنجی ماده‌ده محرر عملیات تأسیسه‌یی اولبابده‌كی پلان وپروژه‌لرك تاریخ تصدیقندن اعتباراً بربچق سنه ظرفنده اكمال ایتمكی تعهد ایدر . اسباب مجبره وقوعنده درحال صاحب امتیاز طرفندن مالیه نظارتنه رسماً اخبار اولنمق شرطیله بومهل عملیاتك دوچار تعدیل اولدیغی مدت قدر تمدید اولنه‌جقدر . شرطنامه‌نك اون اوچنجی ماده‌سنده محرر اولدیغی وجهله آلات وادوات الك مكمل فابریقه‌لرك معمولاتندن واعمالات جدیده‌دن اوله‌جقدر . اشبو آلات وادوات موقعلرینه وضع اولنمزدن اول حكومتجه تعیین اولنان مأمورین طرفندن معاینه ایدیله‌جكدر . عملیات قواعد فنیه وشرطنامه‌نك احكامنه ومصدق پلان وپروژه‌لرده‌كی ترتیباته موافق اوله‌رق اجرا اولنه‌جقدر .

ماده ٩ : جانب حكومتدن تعیین اولنه‌جق قومیسرلر كرك هردرلو عملیاتك اجراسنی وكرك ایشلتمه امورینی صورت دائمه‌ده تفتیش ایده‌جكلردر .

صاحب امتیاز پلان وپروژه‌لرك طرف حكومتدن تصدیقندن قبول‌قطعی اجراسنه قدر شهری یوزوقبول قطعینك اجراسندن‌مدت امتیازك انقضاسنه ویاخود شبكه‌نك حكومتجه مبایعه‌سنه قدر شهری یكرمی عثمانلی لیراسی مصارف تفتیشیه اوله‌رق مالیه نظارتنك امرینه هر ماه نهایتنده تسویه ایده‌جكدر .

ماده ١٠ عملیات اثناسنده ظهور ایده‌جك آثار عتیقه ودیكر آثار قیمتدار حقنده نظامات عائده‌سنه توفیقاً معامله اوله‌جقدر .

ماده ١١ : تأسیسات ابتدائیه لوازمی كمرك رسمندن معافدر . تأسیسات ابتدائیه لوازمندن‌مقصد شبكه‌نك انشا وتوسیعنه عائد كافهٔ آلات ادوات ایله لوازمدر .

ایشلتمكه وتعمیر وتجدیده عائد آلات وادوات ولوازم رسم كمركه تابعدر . صاحب امتیاز كرك حاضراً موجود بولنان وكرك ایلروده احداث ایدیله‌جك اولان سائر بالجمله رسومی تسویه‌یه مجبوردر .

ماده ١٢ : ایلك تأسیسات عملیاتك ختام بولدیغی شركت طرفندن تبلیغ واخبار اولنمسی اوزرینه مالیه نظارتجه تاریخ اخباردن نهایت برماه ظرفنده برهیئت‌فنیه معرفتیله تأسیسات واقعه تفتیش‌ایتدیریله‌رك عملیاتك قواعد فنیه‌یه واشبو مقاوله ایله مربوط شرطنامه احكامنه توفیقاً اجرا قلنمش وتأسیساتك ایشلمكه مساعد برحالده بولنمش اولدیغی تحقق ایتدیكی تقدیرده قبول موقت معامله‌سی اجرا اولنه‌جقدر ، شبكه‌نك ایشلتمه معاملاتنه كشادی انجق حكومتجه قبول موقتك قومپانیه‌یه تبلیغی تاریخندن ابتدا ایده‌بیله‌جكدر . شبكه‌نك ایشلتمه معاملاتنه كشادندن بر سنه صكره عملیات ایكنجی دفعه تفتیش اولنه‌جقدر واكر قبول موقت زماننده یاپیلان راپور موجبنجه اكمالی ویااصلاحی لازم كلان عملیات اجراقلنمش وقبول‌موقتدن بری هیچ بربوزوقلق حادث اولمامش اولدیغی تبین ایدرایسه نظارتجه قبول قطعی‌یه عائد معاملات مقتضیه‌ایفااولنه‌جقدر .

ماده : ١٣ امتیاز مدتجه شركت تلفون مراكزینی وماكنه‌لری وناقللری والحاصل كافهٔ آلات وادواتی فنك ترقیاتیله متناسب ومنتظم ومعاملاتك احتیاجاتنه موافق برحالده بولندیرمغه مجبور اولوب

عكسی حالده شركت حقنده اشبو مقاوله‌نك یكرمی طقوزنجی ماده‌سی حكمی اجرا اولنه‌جقدر .

ماده : ١٤ صاحب امتیاز شبكه‌یی انتظام واهمیتله ایشلیه‌بیله‌جك بر حالده بولندیرمغه وبالخاصه موجب مضرت ودواعیٔ قضا هر درلو احوالی دفعه كافل كافهٔ وسائل وتدابیر احتیاطیه‌یی كندی مصارفیله اتخاذه مجبور وعكس حالدن مسؤلدر .

اوچنجی فصل

ماده : ١٥ آبونمان اجرتنك حد اعظمی آتیده كوستریلان تعرفه‌لره كوره تعیین اولنمشدر .

خصوصی خانه و پارتمانلره وحكومت وبلدیه‌نك دوائر وشعباتی وحكومت ویا بلدیه اداره‌سنده‌كی مؤسسات خیریه ایچون . — [اكر بونلر بوروسانترل پریوه نامی ویریلن طرزده خصوصی مراكز تأسیس ایتدیرمیوب شركتك تلفون مراكزینه آیری تللر ایله ربط ایدیلیر ایسه آبونه آتیده‌كی ایكی طرزدن برینی اختیاره صلاحیتداردر .

برنجیسی : عدد مكالمه اوزرینه اخذ اجرت صورتیله اولوب سنه‌ده بش یوز مكالمه‌یه حق بخش ایتمك وزره ابونه‌سی سنوی بش لیرادر . بش یوزدن فضله واقع اولان مكالمات ایچون آتیده محرر تنزیللی جدول موجبنجه تسویهٔ اجرت اولنور :

آبونمان		عددمكالمه
٥	عثمانلی لیراسی	٥٠٠
	فضلهٔ مكالماتك اجرتی	
٠,٩٠		١٠٠
١,٨٠		٢٠٠
٢,٦٠		٣٠٠
٣,٤٠		٤٠٠
٤		٥٠٠
٤,٥٠		٦٠٠
٥		٧٠٠
٥,٥٠		٨٠٠
٦		٩٠٠
٦,٥٠		١٠٠٠

دها زیاده اولان مكالماتك یوزی اللی غروش حسابیله تسویه اولنه‌جقدر . جدول مذكوری متعاقبه ایكی درجه‌سی آره‌سنده‌كی كسور ایچون بهر مكالمه‌یه برغروش اجرت حساب اولنوب شوقدركه آبونه‌نك ویره‌جكی فضلهٔ مكالمات اجرتی هر حالده تعقیب ایدن درجه‌نك اجرتی تجاوز ایده‌مز .

ایكنجیسی مقطوع ابونمان :

دائرهٔ امتیاز ایكی دائره‌یه تفریق اولنوب بری روم‌ایلی ودیكری آطه‌لری دخی احتوا ایدن اناطولی دائره‌لریدر .

عین دائره داخلنده غیر محدود صورتده مكالمه حقنی بخش ایدن مقطوع آبونمان اجرتی سنوی سكز لیرادر .

بر دائره داخلندن دیكر دائره داخلنه واقع اولان مكالماتك بهرندن بشقه‌جه قرق پاره اجرت منضمه استیفا اولنور .

مغازه‌لره ومؤسسات تجاریه وصناعیه ونقلیه وسائره ایچون — [خصوصی مراكز تأسیس ایتدیر-

مدكلری تقدیرده] آبونمان اجرتی سنوی بشیوزاللی مكالمه‌یه حق بخش ایتمك اوزره بش لیرا اللی غروشدر . بش یوز اللی‌دن فضله واقع اولان مكالمات ایچون آتیده محرر تنزیللی جدول وجهله تسویهٔ اجرت اولنور ویوزلر آره‌سنده‌كی كسور ایچون بالاده ایضاح اولنان صورتله معامله اولنور .

آبونمان		عدد مكالمه	آبونمان		عدد مكالمه
٥,٥٠	عثمانلی لیراسی	٥٥٠		فضلهٔ مكالماتك اجرتی	
	فضلهٔ مكالماتك اجرتی		٦،٢٠		٧٥٠
٠,٥٠		٥٠	٦،٨٠		٨٥٠
١,٥٠		١٥٠	٧,٤٠		٩٥٠
٢,٥٠		٢٥٠	٨		١٠٥٠
٣,٣٠		٣٥٠	٨,٥٠		١١٥٠
٤,١٠		٤٥٠	٩		١٢٥٠
٤,٨٥		٥٥٠	٩,٥٠		١٣٥٠
٥,٦٠		٦٥٠	١٠		١٤٥٠

بيك درت یوز اللی‌یی تجاوزایدن فضلهٔ مكالمات بيك طقوز اللی‌یه قدر یوزی اللی غروش وبيك طقوز یوز اللی‌دن ایكی بيك درت یوز اللی‌یه قدر یوزی قرق غروش وایكی بيك درت یوز اللی‌دن ایكی بيك طقوز یوز اللی‌یه قدر یوزی اوتوز غروش وایكی بيك طقوز یوزاللی‌دن زیاده‌سی ایچون یوزی یكرمی بش غروش حسابیله تسویه اولنور .

ایكی ویا دها زیاده خط ایله تلفون شركتنك مركزینه وخطوط داخلیه ایله آبونه‌نك متعدد اوطه ودائره‌لرنده‌كی تلفون آلتلرینه مربوط اولمق اوزره « بورو سانترل ال پریوه » نامی ویریلن خصوصی مركز تأسیس ایتمك ایستینلر آتیده‌كی اجرتلری تأدیه ایده‌جكلردر .

اولا : تأسیسات اجرتی اوله‌رق تلفون شركتنك مركزینه ممتد خطلرك بهری ایچون سنوی درت لیرا وتلفون آلتلرینك خطوط داخلیهٔ عائده‌سی دخی برابر اولدیغی حالده بهری ایچون « مذكور آلتلرك مدارینه كوره تخالف ایتمك اوزره » بر بچق الی بر لیرا اجرت ویریله‌جكدر .

ثانیاً : مكالمات اجرتی اوله‌رق سنوی حد اصغری اوچ بيك مكالمه ایچون سنه‌ده اون ایكی لیرا اجرت ویریله‌جكدر .

بونی تجاوز ایدن مكالماته اوچ بيكدن درت بيكه قدر یوزی اوتوز بش غروش ودرت بيكدن بش بيكه قدر یوزی اوتوز غروش وبش بيكدن ایلریسی ایچون یوزی یكرمی بش غروش حسابیله تسویهٔ اجرت اولنور . یوزلر آره‌سنده‌كی كسورات حقنده بالاده بیان اولندیغی وجهله معامله اولنور . یالكز تلفون شركتنك مركزی وساطتیله اجرا اولنان مكالمات اجرته تابع اولوب مركز خصوصی واسطه‌سیله داخلاً واقع اولان مكالمات ایچون اجرت آلنماز .

درسعادت لیماننه صورت منتظمه‌ده سفر یاپان سفائنه وضع ایدیله‌جك تلفونلر ایچون بر تعرفهٔ مخصوصه تنظیم اولنه‌جقدر .

بر ملك داخلنده آیری تللره مربوط اوله‌رق متعدد تلفون آلتی وضع ایتدیرلمك ایستنلدیكی حالده آلتلرك هر بری ایچون آیری آبونه اجرتی تسویه اولنه‌جقدر . شوقدركه بونلرك عددی تزاید ایتدكجه اجرتك تنزلی صورتنده قومپانیه‌جه بر تعرفهٔ مخصوصه تطبیق اولنه‌بیله‌جكدر .

بر تل اوزرینه نهایت اوچی تجاوز ایتمامك اوزره تلفون ماکنه‌لری وضع ایتدیرلدیکی تقدیرده آیری آبونه اجرتی ویرلیوب بر آبونه اجرتی اوزرینه علاوةً هر ماکنه ایچون سنوی بر بچق لیرا تأدیه اولنه‌جقدر.

تلفون مراکزی اطرافنده ایکی کیلو مترو ساحه‌ده اقامتگاهی بولنانلر یالکز بالاده محرر تعرفه‌لر موجبنجه اعطا اولنه‌جق اجوراتدن ماعدا هیچ بر اجرت ویرمامك اوزره تلفونه آبونه اوله‌بیلیرلر.

مذکور ایکی کیلو مترو ساحه‌نك خارجنده بولنانلر خطك ایکی کیلو مترویی تجاوز ایدن قسمی ایچون حکومتله قومپانیه اره‌سنده بالائتلاف ترتیب اولنه‌جق بر تعرفهٔ مخصوصه موجبنجه اجرت منضمه‌تأدیه ایده‌جکلردر.

شوقدرکه استانبول وبلاد ثلثه ایله صیفیه‌لرك مواقع مسکونه‌سی و بوغاز ایچنك هر ایکی طرف ساحلنده وسرای بروننده ایاستفانوسه قدر مرمره ساحلنده دکزدن ایکی واسکداردن پندیکه قدر اناطولی ساحلنده دکزدن اوچ کیلو مترو مسافه داخلنده بولنان مواقع بالاده بحث اولنان اجرت منضمه‌دن معافدر. اشبو ایکی ویا اوچ کیلو مترو مسافه‌لر خط مستقیم افقی اوزره حساب ایدیلور. هر حالده شوراسیده مقرردرکه استانبول قسمی سورلر داخلی ایله ایوبه قدر وغلطه بك اوغلی برطرفدن شیشلی ونشان طاشی ویلدیز ودیکر طرفدن اورته کویه قدر واسکدار وقاضی کوی تماميله مواقع مسکونه‌دن معدوددر.

آنجق ایکی آبونه‌نك تلاقیسیله تام اولان محاورات داخل حساب اولوب فقط هر هانکی بر سببله نتیجه‌لنه‌میان مراجعات ایچون اجرت ویرلمز.

مکالمه‌نك اجرتی دائما مخرجنه عائد اولوب مکالمه‌یه دعوت اولنان آبونه مکالمات واقعه ایچون هیچ بر اجرت تأدیه ایتمز.

مکالمه مدتی ایچون واحد قیاسی اوچ دقیقه‌در. اوچ دقیقه‌نك کسوری دخی ینه اوچ دقیقه‌لق ایری بر مکالمه اعتبار اولنور. اشبو اوچ دقیقه ایکی آلتك محاوره‌یه ابتدار ایتدکاری آندن اعتبار اولنور.

عمومی تلفون محللرنده هر مکالمه ایچون عثمانلی آلتونی یوز سکز غروش حسابیله ایکی غروش تأدیه اولنه‌جقدر.

ماده ١٦ : بالاده تفصیل اولنان وحد غایه اولان اجرتلرك حدودی داخلنده قالمق اوزره شرکت تعرفه‌لردن تنزیلات اجرا ایده‌بیلور. فقط تنزیلاتك اجراسندن صکره تعرفه‌نك تکرار تزییدی امرنده حکومته مراجعت الزمدر. تعرفه‌لرك طرز ترتیبنه عائد هر درلو تعدیلات ایچون شرکت حکومتك موافقتنی استحصاله مجبوردر.

ماده ١٧ : کرك حکومت وکرك بلدیه بشنجی ماده‌ده محرر اولدیغی اوزره تأسیسه صلاحیتدار اولدقلری خصوصی خطلرندن بشقه شرکتك شبکه‌سنی استعمال ایتدکاری تقدیرده حکومتك آله‌جغی تلفون آبونه‌لرینك جمله‌سی وبلدیه‌نك آله‌جغی آبونه‌لرك یالکز اللیسی ایچون مرعی اولان تعرفه‌لردن یوزده اللی نسبتنده تنزیلات اجراسنی شرکت تعهد ایدر بلدیه‌نك اللی‌یی متجاوز آله‌جغی آبونه‌لر ایچون یوزده یکرمی بش نسبتنده تنزیلات اجرا ایدیله‌جکدر. مؤسسات خیریه کبی بلدیه‌یه تابع مؤسساتك ده بو تنزیلاتدن استفاده‌سی مقرردر. بو یولده تنزیل اجرت ایله تلفون آلتی تأسیسی حقنده‌کی مطالبنك مالیه نظارتی واسطه‌سیله اجراسی ایجاب ایدر.

ماده ١٨ : شرکت اطفائیه مواقعنه وضع ایدلك وصرف اطفائیه امورنده استعمال اولنمق اوزره بلا اجرت اون بش تلفون پوسته‌سی تأسیسنی درعهده ایدر وبرده حریق وقوعنده ضابطه مأمورلریله محله بکجیلری طرفندن واقع اوله‌جق مراجعت اوزرینه اطفائیه مرکز عمومیسیله اك یقین اطفائیه موقعنه

درحال وبلا اجرت معلومات ویرمکه تلفون مرکزلری مجبوردر. بونلردن بشقه اون آلت (پوسته) حکومته واون پوسته دخی بلدیه‌یه مجاناً ویریله‌جکدرکه بلدیه‌یه عائد بو آلتلرك مؤسسات خیریه امورنده دخی استعمالی جائزدر.

تلغراف ماکنه‌سی موجود اولان مراکز مهمه‌ده قبول موقت زماننده لااقل آلتیسنه تلغرافنامه‌لرك اخذ وایصالی ایچون مجاناً بر تلفون ماکنه‌سی وضع ایده‌جکدر. تلغرافنامه‌لرك تلفون ایله تعاطیسنك صور اجرائیه‌سی بشقه‌جه قرارلشدیریله‌جق وحکومتجه تنظیم اولنه‌جق بر نظامنامه‌یه تابع طوتیله‌جقدر.

ماده ١٩ : اون یدنجی ماده‌ده کوستریلان ادارات ومؤسسات مستثنا اولمق اوزره هر هانکی بر آبونه اجورات معینه‌دن تنزیلاته مظهر اولدیغی تقدیرده عینی شرائط تحتنده بولنان دیکر آبونه‌لره تنزیلات واقعه‌یی تشمیله صاحب امتیاز مجبوردر.

دردنجی فصل

ماده ٢٠ : صاحب امتیاز هر سنه تحصیل اولنان ایشلتمه حاصلات غیر صافیه‌سنك یوزده اون بشنی حصهٔ حکومت اوله‌رق مالیه نظارتنه اعطا ایلیه‌جکدر. اشبو حصهٔ حکومت اوچر آیلق اوله‌رق تعلق ایتدیکی اوچ ایلك ختامنی تعقیب ایدن ماه ظرفنده یکرمی ایکنجی ماده‌ده کوستریلان حاصلات جدوللریله برلکده بهمه‌حال خزینه‌یه تسلیم اولنه‌جق ومذکور جدوللرك مأمورین حکومت طرفلرندن تدقیق نتیجه‌سنه تعلیق قلنمیه‌جقدر اشبو جدوللرك تدقیقندن بر فرق تظاهر ایدرسه فرق مذکور تعاقب ایدن دیکر اوچ آیلق حسابه ادخال قلنه‌جقدر. بالاده بحث اولنان تأدیات شرکتجه هیچ بر وسیله ایله تأخیر اولنه‌میوب تأخر وقوعنده حکومته یوزده طقوز فائض نظامی تسویه ایده‌جکدر.

ماده ٢١ : صاحب امتیاز هوائی وتحت‌الارض خطلرینك تمدیدی واتصال حجره‌لرینك عمومه مخصوص مکالمه مرکزلرینك وتوزیع دیرکلرینك تأسیسی ایچون طرق عمومیه ایله عمومی میدانلری شرطنامه‌نك اون یدنجی ماده‌سنه توفیق حرکت ایتمك شرطیله استعماله صلاحیتداردر قبول موقت تاریخندن اعتباراً بلدیه‌یه جورات آتیه‌یی تسویه ایده‌جکدر:

اولاً هوائی وتحت‌الارض خطوطك امتداد ایتدیکی طرق ومواقعك هر کیلو متروسی ایچون سنوی اللی غروش [ابونه شعبه تللری مستثنادر]

ثانیاً بالجمله مبانینك یعنی سویهٔ ارضی تجاوز ایدن اتصال حجره‌لرینك وعمومه مخصوص مکالمه مرکزلرینك وتوزیع ستونلرینك اشغال ایتدیکی اراضینك هر مترو مربعی ایچون سنوی بر عثمانلی لیراسی.

خطوط اساسیه‌یه مخصوص اولان ویردن زیاده ابونه شعبه تلنی حامل اولمیان دیرکلر متعدد آیاقلی « en treillis » انشا ایدلمش اولمدقجه اشبو اجرته تابع اولمیوب لکن متعدد ایاقلی اوله‌رق مؤسس اولان دیرکلرك جمله‌سی آیاقلرینك آره‌سنده قالان زمینك سطحی اعتباریله اجرته تابعدر.

طریق عام اوزرنده دیرکلرك وعمومی مکالمه مرکزلرینك مواضعی بلدیه ایله صاحب امتیاز اره‌سنده بالائتلاف تعیین اولنه‌جقدر.

سوقاقلرك سویه واستقامتنك تبدیلی وطرق موجوده‌نك توسیع ویا الغاسی وطرق جدیده کشادی الخ کبی بلدیه‌جه آتیاً طرق ومواقع عمومیه‌ده اجرا اولنه‌جق تعدیلاتدن طولایی صاحب امتیازك هیچ برگونه ادعا ومطالبه درمیانه حقی اولمیه‌جقدر.

ماده ٢٢ : شركت مدت انشاآت ظرفنده استعمال اولنان آلات وادوات ولوازمك نوع ومقدار وقيأتی واشبو مقاولهنك آلتنجی مادهسنده محرر كشفنامهلر موجبنجه اجرا اولنان هر درلو عملياتك مصارفاتی ناطق اولمق اوزره هر اوچ آيده بر كره حكومته دفتر اعطا ايدهجكدر . كذلك ايشلتمه مدتنده مدت امتيازك ختامنه وياخود حكومتجه خطك اشتراسنه قدر توسيعاً اجرا ايديلان انشاآت وتأسيسات مؤخره ايچون عين صورتله دفتر اعطاسنه دوام اولنهجقدر . بالعموم مصارف تعميريه اساساً ايشلتمه مصارفندن معدود اولديغی جهتله اشبو دفترلره ادخال قلنميهجقدر .

بوندن بشقه هر اوچ آی نهايتنده اشبو اوچ آيده واقع اولان بالجمله حاصلاتی مشعر بر جدول ويريلهجكدر . اشبو دفاتر وجداول شركتك دفاتر حسابيهسندن استخراج اولنهجق وشركتك دفتر كبيری مندرجاتنه موافق بولنهجقدر ومدير ومحاسبهجی طرفندن امضا قلنمش اولهجقدر .

حكومت قوميسرلری وياديگر مأمورلری معرفتيله شركتك دفاتر حسابيهسنی اوراق مثبتهسنه استناداً معاينه وتدقيق ايتديرمكه ولزوم كورهجكی هر درلو تدقيقاتك اجراسنه صلاحيتدار اولوب بو تدقيقاتك اجراسنه مأمور اولنلره شركت تسهيلات لازمه ابراز ايدهجكدر .

ماده ٢٣ : حكومتك ايشلتمه اموری اوزرنده مطلق بر صورتده حق تفتيشی اولوب صاحب امتياز بو تفتيشی تأمينه خادم هر درلو تدابير وترتيباته رعايت وتبعيت ايدهجكدر وسلامت عموميه نقطهٔ نظرندن لزوم كورلديكی تقديرده شبكهنك هيئت مجموعهسی ويا بر قسمی اوزرنده ايشلتمه معاملهسنك موقتاً حكومت طرفندن اجراسی حق دخی حكومتجه محفوظدر . [بوندن طولايی شركتك تضمينات طلبنه حق اولهماز]

بشنجی فصل

ماده ٢٤ : اشبو مقاوله ايله مربوط شرطنامه موجبنجه واقع اولان تعهداتنك اجراسنی تأمينا صاحب امتياز فرمان امتيازك صدوری تاريخندن اعتباراً نهايت آلتی ماه ظرفنده ودرسعادتده تلفون شركت عثمانيهسی نامی تحتنده لا اقل ايكی يوز اللی بيك ليرا سرمايهٔ ابتدائيه ايله وآنونيم شركتلری صورت تشكلنه دائر نظامنامه احكامنه توفيقاً بر عثمانلی آنونيم شركتی تشكيلنه مجبوردر .

شركت مبحوثهنك مركز ادارهسی درسعادتده بولنهجقدر . اشبو مقاوله ايله مربوط شرطنامه موجبنجه اشبو امتيازدن طولايی صاحب امتيازه توجه ايدن بالجمله حقوق وتعهدات بحث اولان شركتك تشكلی ايله برابر شركته انتقال ايدهجكدر وشركتك كيفيت تشكلی بشقه معاملهيه حاجت مس ايتديرمكسزين اشبو حقوق وتعهداتك انتقالنی تضمن ايدهجكدر .

اولجه حكومتك مساعدهٔ مخصوصهسنی تحصيل ايتمكسزين شركت مذكوره ديگر بر شركت ايله برلشمكه ويا امتيازی آخره دور ايتمكه قادر اولهميهجقدر .

ماده ٢٥ : بانق عثمانئ شاهانهسكز يوز يگرمی نومرو و ١٥ تشرين اول سنه ١٩٠٩ تاريخلی مكتوبنده موسيو « وهب » ك وكالت ايتديكی هيئت مشتركه طرفندن درسعادت تلفون شبكهسی امتيازی استحصال اولنديغی حالده هيئت مشتركهٔ مذكورهنامنه اولهرق ماليه نظارت جليلهسنه اون بيك عثمانلی ليرالق كفالت اعطاسنی نظارت مشار اليهايه قارشی تعهد ايتمش اولديغی جهتله فرمانك صدوری نظارت مشار اليهاجه بانقهيه تبليغ اولنمسنی متعاقب بانقه بو كبی امتياز ايشلرنده متعامل ونافعه نظارتجه مرعی شكل ومندرجاتده اون بيك ليرالق بر كفالتنامه اعطا ايدهجكدر . بو اون بيك ليرالق كفالت اشبو مقاولهنامه ايله مربوط شرطنامهده محرر

تعهداتك اجراسنه قارشی تأمينات اولوب آنجق قبول قطعيدن صكره اعاده ايديلهجكدر . يگرمی دردنجی مادهده موضوع بحث اولان شركتك تشكيليله برابر بانقهجه مودوع اولان صاحب امتيازك امضاسی طلب اولنمقسزين مبالغ مزبور شركت نامنه دور وقيد اولنهجقدر .

آلتنجی فصل

ماده ٢٦ : امتياز فرماننك صدوری تاريخندن اعتباراً اون سنه طرفنده حكومت شبكهيی اشترا ايدهميهجكدر .

امتيازك اوننجی سنهسنك ختامندن اعتباراً بتون مدت امتياز ظرفنده حكومت هر نه وقت ايسترايسه يالكز بر سنه اول اخبار ايتمك شرطيله شبكهيی اشترا ايلمك حقنی حائزدر . امر مبايعه آتيده ايضاح اولنان ايكی صورتك برينه توفيقاً اجرا اولنهجقدر . بو ايكی صورتدن هر هانكی برينك ترجيحنده حكومت مخيردر .

صورت اولی

بر وجه تخمين اشترا . — حكومتجه امر اشترانك بو صورته توفيقنه قرار ويرلديكی تقديرده كرك حكومت وكرك شركت ايكيشر اهل خبره تعيين ايدهجكلردر . بونلر آرهسنده اختلاف وقوعنده بهرن شهرندكی تلغراف ادارهٔ مختلطهسی بر حكم علی الحكم تعيننه دعوت اولنهرق بو حكمك قراری طرفين ايچون لازم الاتباع اولهجقدر . امر كشف وتخمين كافهٔ عمليات تأسيسيهنك وهر نوع آلات وادوات ولوازمك ومبانينك ، الحاصل تلفون امورينه متعلق وشركته عائد اولهرق حال استعمالده بولنان كافهٔ اشيانك تلفونك طرف دولتدن حين اشتراسندهكی قيمتلرينك تعييننه معطوف اولهجقدر .

شبكهنك توسيعات آتيهسی ايچون موضوع اولوب هنوز استعمال اولنميان وفقط استعماله صالح بر حالده آلات وادوات دخی مبايعهيه داخل اولور ايسهده بو احتياط آلات وادواتك قيمتندهكی تنزل بونلره تخصيص اولنمش اولان بدل امحايی تجاوز ايدهمز .

صورت ثانيه

دفاتر حسابيهيه استناد ايدهجك حساب اوزرندن اشترا . — حكومتجه امر مبايعهنك دفاتر حسابيه مندرجاتنه كوره اجراسنه قرار ويرلديكی تقديرده شركت طرفندن يگرمی ايكنجی مادهيه توفيقاً هر اوچ آيده بر كره حكومته توديع اولنان وانشاآتك كافهٔ مصارفاتنی احتوا ايدن دفاتردن بر خلاصهٔ حسابيه تنظيم اولنور . بو مصارفه شركتك تشكيلی وسرمايهنك استحصالی réalisation امرندهواقع اولان صرفياتك دخی علاوهسيله حاصل اولان يكون شركتك صرف اولنمش سرمايهسنی تشكيل ايدوب شركتك دفاتر حسابيهسنه نظراً حصه سنداتيله تحويلاتنه تأديه ايتديكی آكلاشيلان بدل امحا amortissement تنزيل اولنور . فرق حكومت طرفندن شركته تسويهسی مقتضی بدل اشترايی تشكيل ايدر .

شورامی مقرردركه شركت امتياز مدتجه هر سنه واردات صافيهسندن نهايت يوزده بشی تجاوز ايتمامك اوزره فائض تأديهسندن صكره صرف اولنمش سرمايهسنك لا اقل قرقده برينك امحاسنه مقتضی مبلغی تفريقه مجبوردر . [واردات صافيه حكومته سنوی اعطا اولنان حصهٔ حكومت ايله ايشلتمه مصارفنك

وادوتك تنزيل قيمتی [يعنی تجديده محتاج آلات وادواتك مصارف تجديديه‌سی] دخی داخل اولديغی حالده تعميرات مصروفك واردات غير صافيه‌دن تنزيلی صورتيله حساب اولنور .]

هركونه احتياط اقچه‌سی وحصهٔ تمتع مبالغ متباقيه‌دن افراز اولنه‌جقدر . بالاده كوستريلان ايكی صورتدن هرهانكی برينه توفيقاً تعيين اولنان بدل .

اكر مبايعه اونجی سنه‌ده واقع اولور ايسه يوزده اون
اكر مبايعه اون برنجی‌دن اون بشنجی سنه‌يه قدر واقع اولور ايسه يوزده سكز
» » اون التنجی‌دن يكرمنجی » » » » » التی
» » يكرمی برنجی‌دن يكرمی بشنجی » » » » » درت
» » يكرمی التنجی يكرمی طقوزنجی سنه‌يه قدر واقع اولور ايسه يوزده ايكی زياده‌سيله تزييد اولنور .

اوتوزنجی سنه نهايتنده شركت بالكز بالاده محرر اولديغی اوزره تعيين اولنان بدل اشترايی آلوب بو بدل تزييد اولنمز . اكر مبايعه اوتوزنجی سنه‌ده واقع اولديغی حالده حكومت ديلرسه بدل اشترايی سنوی يوزده اوچ بچق فائضه تابع واون سنه‌ده تأديه اولور برديه تحويل ايدوب تلفون حاصلاتنك بر قسمنی بو ديونك فائض وامحا بدلنه تخصيص ايدر . مبايعه دفاتر حسابيه‌يه استناداً واقع اولديغی تقديرده شركته تأديه ايدلك اوزره تعيين اولنان مجموع مبالغ حين مبايعه‌ده هنوز امحا ايدلامش اولان حصه سنداتيله تحويلاتك باشه باش امحاسنه مقتضی مبلغدن دون اولميه‌جق ومع هذا شركتك قاصه‌سنده وجزدانلرنده موجود مبالغ ومطلوبات ودپولرنده موجود اولوب مبايعه‌يه داخل اولميان هر نوع قيمتلی مواد وشركتك هر نوع مطلوبنی دخی اكر ديون وار ايسه تصفيه ايدلدكدن صكره فقرهٔ سابقه‌ده كوستريلان معاملهٔ امحائيه‌يه تخصيص اولنه‌جقدر .

اوتوزنجی سنه ختامنده حكومتجه شبكه مبايعه اولنمديغی تقديرده مدت امتياز عين شرائط تحتنده وحكومتك حق اشترای اوتوزنجی سنه‌ده‌كی شكل وصورتده باقی قالمق شرطيله اون سنه تمديد اولنه‌جقدر .

اشبو اون سنه دخی ده بيتنجه اولدقده امتياز بالجمله تأسيسات وحال استعمالده‌كی آلات وادوات ولوازمات وشركته عائد املاك ايله حكومته بلا بدل انتقال ايده‌جك و يالكز شركتك دپولرنده‌كی لوازم احتياطيه بوندن استثنا ايديله‌جكدر . بو حالده حكومت ايشلتمه زماننده منحصراً تأسيسات جديده ايچون وضع و صرف ايدلمش اولان سرمايهٔ منضمك هنوز امحا ايدلامش اولان قسمنك تأديه‌سنه مقتضی مبالغدن بشقه بر شی تأديه ايتميوب مع هذا بو سرمايهٔ منضمك هنوز امحاسی لازم كلان بقيه‌سی اولمق اوزره حكومتجه تسويه ايدلسی اقتضا ايدن مبلغ بو سرمايه‌نك يوزده ايكی بچغنك ايشلتمكه ابتدار تاريخيله مذكور سرمايه‌نك استحصالی تاريخی آره‌سنده‌كی كچن سنه‌لر عددينه ضربندن حاصل اوله‌جق مقداری تجاوز ايده‌مز .

اشبو سرمايهٔ منضم بقيه‌سنك تأديه‌سی تلفون شبكه‌سنك حاصلات صافيه‌سندن افراز اولنه‌جق مبالغله اجرا قلنه‌جقدر .

انجق توسيعات اون بيك ابونه‌يه مقتضی بالجمله تأسيسات وانشاآت وعملياتدن صكره وقوع بوله‌جق انشاآت وتأسيسات وعملياتدن عبارتدر .

ماده ۲۷ : امتيازك ايلك اون سنه‌سی ظرفنده شركت مأمورين فنيه‌سی تبعهٔ اجنبيه‌دن انتخاب واستخدام ايده بيلور . شركت اداره‌سنك شعبات مختلفه‌سی قادرولرينی تبعهٔ عثمانيه ايله املا واكمال ايتمك اوزره هيئت مشتركه‌يی تشكيل ايدن قومپانيه‌لرك انكلتره وامريقاده‌كی موسساتنه مصارفنی درعهده ايدرك تبعهٔ عثمانيه‌دن اعزام ودرسعادتده بر تلفون مكتبی تأسيس ايده‌جك وهرسنه بوصورتله تحصيله سوق

اولنان شاكردان اونجی سنه‌نهايتنه بتون قادرونك تبعهٔ عثمانيه‌دن تشكيلنی تأمينه كافل برمقدارده اوله‌جقدر .

مع هذا مديرك و سر مهندسك وسر مفتشك بتون مدت امتياز ظرفنده تبعهٔ اجنبيه‌دن انتخاب واستخدام اولنمسی مجازدر .

اجنبيدن اولان ديكر رؤسای اموردك مقاوله‌لری فسخ ايدلدكجه ويا مقتضی اولدقجه برلرينه تبعهٔ عثمانيه تعيين و اقامه ايديله‌جكدر .

صاحب امتياز درسعادتده ويا جوارنده ماكنه‌لرك ترتيب وتعميرينه مخصوص اولمق و فقط هيچ بر امتيازی حائز اولمامق اوزره بر دارالصناعه تأسيس ايدوب تلفونك ممالك عثمانيه‌ده توسع وانبساطی تقديرنده بو دارالصناعه ماكنه وقابلو فابريقه‌سی حالنه افراغ اولنه بيله‌جكدر .

ماده ۲۸ : شركتك دفاتر حسابيه‌سی واهاليه عطا ايده‌جكی اوراق مطبوعه تركجه يازلمق مقتضی اولوب مع هذا فرانسزجه ترجمه‌لرينك دخی علاوه‌سی جائزدر . شركتك حكومتله مخابره‌سی لسان تركی اوزره واقع وله‌حق وكافهٔ مستخدمين « فس » استعمال ايده‌جك وخلق ايله تماسده ومناسبتده بولنان مأمورين تركجه طوغری اوله‌رق مكالمه‌يه مقتدر بولنه‌جقدر .

ماده ۲۹ : صاحب امتياز اصولی دائره‌سنده متحقق برسبب مجبر اولمقسزين مدت معينه ظرفنده پلان وپروژه وكشفنامه‌لری توديع ويا عملياته ابتدار ايتمز ويا ايدوبده مؤخراً ترك و تعطيل ايدر ويا بر حال مجبر بولنمديغی حالده تلفون مركزلرينك برنده بش كون متوالياً مخابراتی انقطاعه دوشورر ويا اشبو مقاوله ايله مربوط شرطنامه‌ده محرر تعهداتندن بر ويا برقاچنی ايفا ايتمز ايسه اوچر كون فاصله ايله اوچ قطعه اخطارنامه تبليغ اولنوب تبليغ اخيردن اعتباراً اون كون ظرفنده تعهداتنی ايفا ايتمديكی تقديرده امتيازه عائد كافهٔ حقوقدن ساقط اوله‌جقدر .

ايشلتمه معاملاتی بر سبب مجبر اولمقسزين دوچار تعطيل اولدقدن صكره شركت جانب حكومتدن بروجه مذكور واقع اولان تبليغات اوزرينه معاملاتی تنظيم ايتمش اولسه بيله شرطنامه‌نك يكرمی اوچنجی ماده‌سنده محرر جزای نقدی‌يی بتون انقطاع مدتی ايچون تأديه ايده‌جكدر .

ماده ۳۰ : صاحب امتياز وآنك مقامنه قائم اوله‌جق شركت ممالك عثمانيه‌نك كافهٔ قوانين ونظامات حاضره ومستقبله‌سنه اتباع وتوفيق حركته مجبوردر .

ماده ۳۱ : اشبو مقاوله ايله مربوط شرطنامه‌نك اجرا ويا تفسيرندن طولايی بر طرفدن حكومت سنيه وياخود شهراماتی وديكر طرفدن صاحب امتياز وياخود شركت آره‌سنده حدث ايده بيله‌جك هر درلو اختلافات شورای دولتجه حل وفصل اولنه‌جقدر . افراد اهالی ايله شركت آره‌سنده متحدث دعاوی محاكم عثمانيه‌جه وتبعهٔ عثمانيه بيننده‌كی دعاوی ومثله محاكم اولنور .

ماده ۳۲ : صاحب امتياز ويا آنك مقامنه كچن شركت حقوق امتيازه‌دن ساقط اولديغی تقديرده امتيازك عين شرائط داخلنده شخص آخره نقل ودوری ايچون بروجه زير حركت ومعامله اولنور :

اول . قنه قدر وجوده كلمش عمليات ايله صاحب امتيازه ويا شركته عائد مواد وآلات وادواتك وبونلر طرفندن مبايعه اولنمش لوازم واراضينك قيمتلرينه مستنداً بر مزايده اجرا اولنور .

بو مزايده ثمره بخش اولمديغی تقديرده آلتی ماه صكره وقيمتلرك تعيينی صورتيله بر ايكنجی مزايده اجرا اولنور

صوك طالب حقوق امتیازیه‌دن ساقط اولان شرکته ویا صاحب امتیازه ترتب ایدن کافهٔ تعهداتك اجراسی مسئولیتی بووجهله درعهده ایدر . ساقط اولان صاحب امتیاز ویا شرکت بدل مزایده‌یی آتیده کوستریلان مبالغك تنزیلندن صکره صاحب جدیددن استیفا ایدر .

اولا : مصارف مزایده، ثانیاً : حقوق امتیازیه‌دن ساقط اولان صاحب امتیاز ویاشرکت طرفندن امتیاز طولاییسیله واقع اولان تعهدات ، ثالثاً : کرك تسویه اولنمامش حصهٔ حکومت تداخلاتندن وبونك یکرمنجی ماده‌ده کوستریلان فائضلرندن وکرك آتیده بیان اولندیغی وجهله حکومتجه شبکه‌نك موقتاً ایشلدلمسی اثناده وارداتك مصارفه تقابل ایده‌مامسندن متولد اوله‌رق حکومته اولان دیون .

ایکنجی مزایده دخی ثمره ویرمز ایسه صاحب امتیاز ویاشرکت حقوقندن تماميله ساقط اولوب موقع مزایده‌یه قونیلان کافهٔ اشیا وسائره حکومتجه هیچ بر کونه تضمینات‌اعطاسنه حاجت‌اولقسزین حکومتك ملکیتنه داخل اولور وکفالت آقچه‌سی هنوز اعاده ایدلمامش ولدیغی تقدیرده حکومته انتقال ایدر .

شرکتك حقوق امتیازیه‌دن سقوطی ایشلتمه اثناسنده واقع اولور یسه حکومتجه معاملات‌ومزایدات مبحوثه‌یه مباشرتدن اول شبکه‌یه وضع ید ایله صاحب امتیاز جدیدك تحت اداره‌سنه کچنجه‌یه قدر امور ومعاملاتك تدویری حکومت طرفندن تأمین اولنه‌جقدر .

ماده ٣٣ : اشبو مقاوله ایله مربوطی شرطنامه‌ده فیئاتی آیریجه تصریح اولنمیان غروشلر عثمانلی آلتوننك یوزده بری وپاره‌لر غروشك قرقده بری اعتبار اولنه‌جقدر .

* * *

درسعادت تلفون شبکه‌سی شرطنامه‌سی

ماده ١ : تلفون حقنده‌کی مقاوله ایله اشبو شرطنامه احکامنه توفیق حرکت ایتمك شرطیله هرکس تلفون محابره‌سنه آبونه اوله بیلمك صلاحیتنی حائزدر .

ماده ٢ : آبونه‌لر تلغرافنامه‌لرینی اخذ وایصال امرنده تلفونلرینی استعمال ایده‌بیلورلر .

ماده ٣ : شرکته قارشو کرك آبونمان اجرتندن وکرك فضلهٔ مکالماته عائد اجرتدن طولایی یالکز آبونه اولان ذات مسئول اولوب شرکت نه خانه صاحبندن ونه‌ده بالآخره خانه‌یی استئجار ایدنلردن مطالباته قیام ایده‌مز .

ماده ٤ : آبونه اولان کیمسه نقل آلات ایچون مخصوصاً تنظیم اولنه‌جق تعرفه‌ده کوستریله‌جك اجرتی ویرمك شرطیله تلفون ماکنه‌سنی بر محلدن دیکر محله نقل ایتدیره‌بیلور .

ماده ٥ : آبونه اولان کیمسه آبونه‌سنی بر شخص آخره دور وترك ایتمکه وبوده عینی شرائط داخلنده وآبونه مدتنك ختامنه قدر او تلفوندن استفاده ایتمکه صلاحیتداردر .

ماده ٦ : اقامتکاهنی تبدیل ایدن آبونه کندیسی او اقامتکاهدن چیقدقدن صکره واقع‌اوله‌جق احوالدن مسؤل اولمامق ایچون تبدیل اقامتدن اون بش کون اول شرکته بالاخبار ماکنه‌لرینك احوالی تبیین ومکالمات فضله‌سنه عائد حسابی رؤیت وقطع ایتدیرملیدر . شرکت بو اون بش کون ظرفنده ماکنه‌لرك احوالنی معاینه وآبونه‌نك حسابی صورت قطعیه‌ده تنظیم وقطع ایتمکه مجبوردر .

ماده ٧ : آبونه‌لر نزدنده‌کی تلفون آلاتی شرکتك مالی اولدیغندن بونلرك بوزیلوب سقطلانمسندن ناشی ترتب ایدن زیانی آبونه‌لر شرکته تضمینه مجبوردرلر .

ماده ٨ : آبونه مدتی برسنه‌در . آبونه بدللری اوچ آیلغی پیشین اوله‌رق تسویه اولنه‌جقدر . مکالمات فضله‌سنه عائد اجوراتك بدلی هر آلتی ماه نهایتنده حساب وتسویه اولنه‌جقدر . مع‌مافیه شرکت بوفضلهٔ مکالمات اجوراتنك دها قیصه برمدتده قطع وتسویه‌سنی طلب ایده‌بیله‌جکدر .

ماده ٩ : صاحب امتیاز مقاوله‌نامه‌نك یدنجی ماده‌سنه توفیقاً امتیاز فرماننك تاریخ صدورندن اعتباراً آلتی ماه ظرفنده مالیه نظارتنه اوراق آتیه‌یی اوچر نسخه اوله‌رق تودیع واعطا ایده‌جکدر :

اولا هوائی وتحت‌الارض وتحت‌البحر خطوط اساسیه‌نك مرور ایده‌جکی طریقلری ومیدانلری‌ومواقع سائره‌یی وتوزیع محللرینی وتوزیع واتصاله مخصوص محفظه وحجره وکوشکلرك مواضعنی لااقل بش بیکده برمقیاسنده مشعر برخریطه‌یی ،

ثانیاً مراکز اساسیه ایله مبانئ سائره‌نك ومجاری انشاآتنده استعمال اولنه‌جق دیرك و دستك وقابلو وضعنه مخصوص بوری کبی آلات و ادواتك ومحفظه وحجره وکوشك کبی اقسامك لااقل یوزده بر مقیاسنده پلانی ،

ثالثاً تأسیساتك کافهٔ اقسامنه عائد ترتیباتك موضح ومدلل تعریفنامه‌سی ،

رابعاً اجرا اولنه‌جق کافهٔ عملیات وتأسیساتك کشفنامه‌لری .

ماده ١٠ : استانبول وغلطه ـ بك اوغلی واسکدارده صاحب امتیاز بور مرکز اساسی انشا ایده‌جك وبو اوچ مرکز اساسینك مواضعی حکومتله بالائتلاف تعیین اولنوب انشاآت و ترتیباتی دخی لااقل اون بیك آبونه‌نك معاملاتی تأمینه کافی وتوسیعات آتیه‌یه مساعد برصورتده اوله‌جقدر :

١ مراکز اساسیه‌ده عندالایجاب حکومت طرفندن بین‌البلاد تلفون معاملاتنه مخصوص تأسیسات ایچون محال لازمه احضار ایدیله‌جکدر .

٢ مراکز اساسیه‌نك تأسیساتی معاملاتجه هرنوع تدقیقات‌وتفتیشاته وتأمین انتظامه وتلفون‌شبکه‌سنك تجارب معینه‌سنه مقتضی ترتیباتی احتوا ایده‌جکدر .

ماده ١١ : تلفون مجرالری ایله مراکز اساسیه‌نك آلاتی توسیعات آتیه‌یی واوتنجی ماده‌ده محرر بین‌البلاد معاملاتی تأمینه کافل اقسام احتیاطیه‌یی حاوی اوله‌جقدر .

ماده ١٢ : شرکت طرفندن انشا اولنه‌جق کافهٔ مبانینك مواضعی وپلان و پروژه‌لری حکومتك تصویبنه عرض اولنه‌جقدر .

ماده ١٣ : بالجمله مراکزك کافهٔ آلاتی وآبونه‌لر نزدینه موضوع ماکنه‌لرك صوك تکملات فنیه‌یی جامع و (باتری سانترال) دنیلن اصولده مؤسس اولمق مشروط اولوب فقط درت یوزدن دون آبونه‌خطوطنی اداره ایدن مراکز صغیره‌نك (باتری لوقال) تسمیه ایدیلن سیستمده یاپلمسی مجازدر .

بوندن ماعدا مراكزك آلاتی وآبونه‌لر نزدینه موضوع ماكنه‌لر كشفیات اخیره‌یه كوره ممكن اوله‌بیلن اك سریع صورتده تأسیس محاوره ایده‌بیله‌جك طرزده اوله‌جقدر . قبول قطعی معامله‌سنك اجراسنه دكین مبایعه ایدیله‌جك ماكنه‌لر وآلات وادوات آتیده اسامیسی محرر فابریقه‌لر معمولاتندن اوله‌جقدر .

نیویورق ولوندره‌ده (وسترن الكتریق قومپانی دوشیقاغو)
پاریسده (سوسیه‌ته دوماته‌ریل ته‌له‌فونیك)
آنورسده (بل ته‌له‌فون مانیفاقتورینغ قومپانی)
لوندره‌ده (ناسیونال ته‌له‌فون قومپانی لیمید)
پرسقوتده (بریتش انسولاتدانده‌لیسی قابلس لیمید)
لوندره‌ده (بریتش . ل . م اریكسون مانیفاقتورینغ قومپانی لیمید)
پاریسده (قومپانی فرانسز پورلكسپلواتاسیون ده‌پروسه‌ده توموسون هوستون)

اشبو فابریقه‌لرده اعمال اولنمیان آلات وادوات ویاخود قبول قطعیدن صكره مبایعه ایدیله‌جك اولان بالجمله آلات وادوات موجود اك مكمل فابریقه‌لرك اك ایی معمولاتندن اوله‌جقدر .

ماده ١٤ : باتری سانترال اصولنده مؤسس مراكزده محاوره اشاراتی (آلوماژاوتوماتیك) تعبیر اولنان ذات الاشتعال لامبه‌لر واسطه‌سیله كورینه‌جكدر .

ماده ١٥ : خطوط تلفونیه استانبول سورلری داخلنده وایوبدن شیشلی واورته كویه قدر امتداد ایدن مواقعده تحت الارض انشا ایدیله‌جكدر . مع هذا اسكدار وقاضی كویده تأسیس اولنه‌جق تلفون خطلرندن برقسمنك تحت الارض یاپلمسنی طلب ایتمك حقی حكومته محفوظ اولوب فقط بوحالده اسكدار وقاضی كوینده تحت الارض انشا اولنه‌جق خطوط طوالده اولمق اوزره فقرهٔ سابقه‌ده محرر ساحه‌داخلنده خطوط هوائیه یاپمق ایچون شركت مأذون اوله‌جقدر . آبونه‌لری توزیع نقطه‌لرینه ربط ایدن تللر ایجاب حال ومكانه كوره كرك تحت الارض وكرك فوق الارض انشا اولنه‌بیلیر .

ماده ١٦ : آبونه خطلری چفته تللی اوله‌جقدر . هرناقل (سیركوی) قوتلی ومؤثر سیرصاعقه‌ایله مجهز اوله‌جق وتللر دیكر مجاور تللرده‌كی جریانلرك تأثیراتندن مصون قاله‌جق صورتده وضع وتمدید ایدیله‌جكدر .

ماده ١٧ : تحت الارض مجاری انبوبه‌لی بوریلر ایله تأسیس اولنه‌جقدر . لزومی درجه‌ده اتصال حجره‌لری ترتیب واحضار اولنه‌جقدر .

دیركلرك ومجارینك مواضعی بلدیه‌نك رأی وتنسیبیله تعیین اولنه‌جقدر .

تحت الارض وتحت البحر هوائی خطوطك مواضعی حكومتك تلغراف وتلفون خطلرینه واغملر ایله صو وغاز مجرالری وسائر موجود مجاری‌یه مضرت ویرمیه‌جك صورتده انتخاب اولنه‌جقدر . كرك تأسیسات ابتدائیه اثناسنده وكرك ایشلتمه مدتی ظرفنده وقوع بولان صاحب امتیاز مجاری عملیاتندن صكره سوقاق ویوللری مدت جزئیه ظرفنده حال اصلیه‌سنه ارجاعه مجبوردر . بوصورتله هرعملیاتی متعاقب یوللرك حال اصلیه‌سنه ارجاعندن صكره ایكی ماه ظرفنده انحطاط وسائره كبی بربوزوقلق حادث اولورسه صاحب امتیاز بونی دخی كندی مصارفیله اصلاح واكماله مجبوردر .

ماده ١٨ : هوائی وتحت الارض وتحت البحر ناقللرك خاصهٔ ناقلیتی ودرجهٔ تجرد ومقاومتی ایی برایشلتمه معامله‌سنك ایجابات حالیه وآتیه‌سیله متناسب اوله‌جقدر . كاغدایله محاط قابلولر یاس هوا جریان

ایتدیرلك صورتیله بالسهوله قابل اصلاح اولملیدر وبوقابلولرك قورشون ظرفلری حین استعمالده معروض اوله‌جغی تأثیرات میخانیكیه‌یه اوزون مدت مقاومته مساعد ثخانت وصلابتی حائز بولنملیدر . قابلولرك اوجلری كرك تأسیسدن اول وكرك صوكره تمامیله مسدود اوله‌جقدر .

ماده ١٩ : صورت مقطوعه‌ده تعیین اولنمیان آبونمانلرده هرآبونه‌یه عائد عدد مكالمات متعامل اولان ذات الحركه آلت ایله قید وحساب اولنور . بوآلت آنجق ایكی آبونه‌نك تلاقیسندن صكره یالكز بردفعه حركت ایتمك وتلاقینك وقوع وحصولندن اول وقطعندن صكره حركت ایتمامك لازمدر .

ماده ٢٠ : باتری سانترال سیستمنده‌كی مراكزه مربوط آبونه‌لرك ماكنه‌لرنده دعوت وتوعنه وختام مخابره‌یه دلالت ایدن اشارات شق اولده ابونه‌نك تلفونی یدینه آلمسی وشق ثانیده موضعنه براقه‌سیله بذاتها حاصل اوله‌جقدر .

ماده ٢١ : امنیت مملكتی واسایش وآداب عمومیه‌یی مخل احوال وقوعنی منع امرنده حكومت لزوم كوره‌جكی هردرلو تدابیری اتخاذه صلاحیتداردر وشركت دخی بوتدابیرك تطبیقنی تسهیله مجبوردر .

ماده ٢٢ صاحب امتیاز تلفون مخابراتنده مأمورلرینك هرصورتله كتم اسرار ایده‌جكلرینی تعهد ایدر . تلفون مأمورلری مكالمه ایدنلرك اسم ونومرولرینی وموضوع مكالماتی وحتی مكالمه ایچون مراجعت وقوعنی شخص آخره بیان ایتمكدن (كندیسی بومعلوماتی برسرماهیتنده عد ایتمسه بیله) ممنوعدر . انجق حكومتك بوخصوصده صلاحیتی حائز مأمورینی طرفندن معلومات طلبی حالنده بوقاعده‌دن استثناءً اعطای معلومات اولنور . مخابرات تلغرافینك محافظهٔ اسرارینه وتلغرافنامه‌لرده واقع اوله‌جق تحریفاته متعلق قوانین ونظامات احكامی تلفون ایشلتمه معاملاتنده مستخدم هرصنف مأمورین حقنده دخی تطبیق اولنه‌جقدر . مكالماتی استماع ، تعقیب ایتمك مأمورین ایچون صورت قطعیه‌ده ممنوع اولوب بونلر انجق جریان محاوره‌ده مشكلات وقوعی كندیلرینه اخبار اولندیغی تقدیرده مداخله ایده‌بیلور . حال تلاقیده بولنان ایكی آبونه‌نك مكالمه‌سنی استماعدن مركزده‌كی مأمورلری منع ایتمك ایچون ترتیبات مخصوصه اجراسی تعمم ایتدیكی حالده حكومت شركتنه بوترتیباتی تطبیق ایتدیرمك حقنی محافظه ایدر .

ماده ٢٣ : شركت برسبب مجبر اولقسزین هرهانكی برمركزده مخابراتی انقطاعه دوچار ایدر ایسه لیلاً انقطاع ساعتندن اعتباراً یكرمی درت ساعته قدر هرساعت ایچون بش ویكرمی درت ساعتدن فضله دوام ایدن انقطاعك هرساعتی ایچون یدی بچق عثمانلی لیراسی تضمینات اعطا ایده‌جكدر .

ماده ٢٤ : محاورات مراكز اساسیه‌ده كیجه وكوندوز تمادی ایده‌جكدر . دیكر مركزلرده یومی اون درت ساعتدن نقصان اولمیه‌جقدر .

* * *

درسعادت وحواری تلفون امتیازی مقاوله نامه‌سنه مربوط (آ) اشارتلی دفتر

استانبول جهتی

برنجی دائره

كوپری باشندن بدءاً تراموای خطی طریقیله باغچه قپوسی ، ایاصوفیه ، سلطان محمود تربه‌سی ، چارشو قپوسی .

بایزیددن مركبجیلر جادهسنی تعقیباً دیركلر آرهسی ، شهزاده باشی ، ابراهیم پاشا سراجخانه باشنه قدر .

كوپری باشندن بدأ ایله سلطان حمامی ، باقرجیلر ، رضا پاشا یقوشی ، فنجانجیلر ، حربیه نظارتی میدانینك قپوسی ، ژاندارمه دائرهسی ، سلطان بایزیده قدر .

كوپری باشندن بدأ ایله بالق بازاری ، یمشجیلر ، زندان قپوسی ، حطب قپوسی ، كراستهجیلر ، قپان دقیق ، اون قپانی كوپری باشی ، آیاقپوسی ، فنار ، بلاط طریقیله آیوانسرایه قدر .

حمیدیه سبیلی اوكندن ، عتیق ضبطیه جادهسیله بابعالی وقپالی فرون طریقیله سلطان محمود تربهسنه .

قپلی فروندن نورعثمانیه وزیر خانی جادهسیله چنبرلی طاشه .

» » یره باتان جادهسیله تراموای خطنه .

» » ملكیه تقاعد صندوغی ، منلا فناری جادهسیله شهر امانتی اوكندن دیوان یولنه .

زندان قپوسندن اوزون چارشو طریقیله فنجانجیلر یقوشنه .

بالق بازارندن آصمه التی طریقیله زندان قپوسنه .

سلطان حمامندن محمود پاشا طریقیله چارشو قپوسنه .

سلطان حمامندن خواجه خانی جادهسی طریقیله دیون عمومیهیه .

» » ماریوجیلر ، بال قپانی طریقیله اوزون چارشو .

اسكی پوستهخانهدن عمر افندی خانی سوقاغی طریقیله یكی پوسته خانهیه .

سلطان حمامندن عاشر افندی طریقیله پوستهخانهیه .

بایزید میداننده اسكی چبوقخانه ، تریاكی چارشوسی طریقیله شیخ الاسلام قپوسنه .

شیخ الاسلام قپوسندن مطبعهٔ عسكریهیه وكرازلی مسجد وقوغهجیلر وقرق چشمه آت بازاری طریقیله فاتحه .

محمود پاشادن چاقماقجیلر طریقیله اوریجیلر قپوسنه .

بایزیددن اوقجیلر باشی جادهسیله چارشو قپوسنه .

سلطان حمامندن كوچك بازار ، حصیرجیلر ، اوزون ، قوطوجیلر ، حاجه قادین طریقیله زیرك جامعنه .

تراموای استاسیوندن باب عالی جادهسنده مسرت آپارتمانه قدر .

سركهجیده یوك واپوری اسكلهسندن وكمرك انبارلری اوكندن كچن ترن یولنی تعقیباً باغچه قپوسی قرهغولخانهسنه .

امین اوكندن كچن یكی رشادیه جادهسیله باغچه قپو ویكی كشاد ایدیلهجك یوللر .

یوك واپور اسكلهسندن بیوك دمیر قپو جادهسنی تعقیباً تراموای خطی اوزرنده حمیدیه سبیلنه .

تراموای خطیله دمیر قپو جادهسی آرهسندن كچن سوقاق .

حصیرجیلر جادهسندن اوزون چارشو باشنه قدر .

شیخ الاسلام قپوسندن محمود پاشا جادهسی طریقیله حاجه قادین جادهسنه .

شیخ الاسلام قپوسندن دوه اوغلی یقوشنی تعقیباً كوچك بازار جادهسنه .

یكی جامع قپوسندن شمسیهجیلر ، سلطان حمامی ، ضبطیه قرهغولی جادهلر .

كتانجیلر حمامندن باركیرجیلر جادهسنه قدر .

بالق بازارندن تخمیس اوكی ، كتانجیلر طریقیله فنجانجیلر یقوشنه .

سركهجیده آرابه واپوری اسكلهسیله تراموای یولی آرهسی .

باب سر عسكری مرجان قپوسندن دوكمهجیلر طریقیله شیخ الاسلام قپوسنه .

كتانجیلر قپوسندن چیچك بازاریله سقالر جادهسنی تعقیباً سلطان حمامنه قدر .

سقالر جادهسندن ماریوججیلر طریقیله عود افندی خاننك اوكنه قدر .

سلطان حمامندن حاجی كوچك جامعندن كچن یول ایله دیگر مجاور جادهلری تعقیباً محمود پاشا جادهسنه قدر .

طراقجیلر جادهسندن محمود پاشا جادهسیله چاقماقجیلر یقوشی آرهسنده دیون عمومیه اوكندن محمود پاشا جادهسنه قدر .

آصمه آلتی جادهسندن دردست انشا اولان زندان قپوسی جادهسنك اوجنه قدر .

ایكنجی دائره

آیاصوفیهدن اسحق پاشا جادهسی طریقیله آخور قپویه .

» قبا صقال جادهسی » چاتلادی قپویه .

سلطان احمددن نخلبند » » » » .

سلطان محمود تربهسندن شرقیه جادهسی طریقیله قدیرغهیه .

كدك پاشا یقوشندن قوم قپویه قدر .

پارمق قپودن تیاترو یقوشنی تعقیباً قوم قپویه قدر .

سلطان بایزیددن طاوشان طاشی طریقیله نشانجییه .

لالهلی تراموای موقعندن الاجه مسجد طریقی .

والده جامعندن تراموای یولنی تعقیب ایدن جاده ،

مصلا ونشانجه وابراهیم پاشا ، قوم قپو ، قدیرغه ، كوچك ایاصوفیه ، چاتلادی قپو طریقیله آخور قپویه .

جیغه طلومبه وپهپه محمد پاشا طریقیله وزنهجیلره .

لالهلیدن چقور چشمه وفوزیه طریقیله شهزاده باشنه .

سراجخانه سبیلندن آقسرایه .

اوچنجی دائره

قپان دقیقدن اون قپانی ، زیرك یقوشی ، جبنلی حمام جادهلرینی تعقیباً سراجخانهیه قدر .

زیرك جامعندن وفا جادهسنی تعقیباً شهزاده باشنه قدر .

خفافخانه مدخلندن دوه خانه واسكی علی پاشا ، خرقهٔ شریف ، كچهجیلر ، یكی باغچهدن كچهرك آجی چشمهیه واورادن چاپر جادهسنی ، خطیب جامعنی ، میدان چشمهسنی ، صوفیلر یقوشنی تعقیباً دوه خانی .

ادرنه قپوسنده آجی چشمهدن صالمه طومروق وسلطان چشمهسی طریقیله بلاط قپوسنه .

نشانجه قرهغولنده درت یولدن ، شلایهرق فرون سوقاق طریقیله سلطان سلیم ، جامجی چشمهسندن بالمرور فنار قپوسنه .

چهارشنبه سوقاغندن ، أ ایله وتلقجی یوقوشی ، قاضی چشمهسی ، قره صارقلی ، كوچك مصطفی پاشا ، كورجیلر جادهلرندن بالمرور ایا قپوسنه قدر .

میدان چشمهسندن اعتباراً صاری كوزلدن كچهرك دوه خانی جادهسنه .

خرقهٔ شریفده بلدیه اوكندن جمعه ایرتسی بازارندن صاری كوزله واورادن قیز طاشی جادهسیله سراجخانه جادهسنه .

قپاندیقدن اعتباراً صالح پاشا ، کوچك مصطفی پاشا ، فنار داخلنه واورادن تخته مناره وبلاط درت یول اغزندن کورکجی چشمه‌سنه ،
بلاط قپوسندن ایلیجیلر جاده‌سنی بالتعقیب وایا استراطی صالمه‌طوروق قره‌غولندن کچه‌رك چقور جاده‌یه .
قره کمرك درت یول آغزندن نورالدین تکیه‌سی وچهارشنبه‌یه قدر اولان اسواق .
آیجی چشمه‌ده حلواجی زقاغی ، صارماشیق قره‌غولی ، کچه‌جیلر .
یکی باغچه وآیجی چشمه اوکندن مرور ایدن جاده‌یه .
صارماشق قره‌غولندن لوکنجیلر ، قره کمرك میدانی . اسکی علی پاشا ، بازار جاده‌سی ، خسرو پاشا ، صاریکز ، اسکندر پاشا ، قیز طاشی جاده‌لرندن بالمرور خفافخانه‌نك آلت باشنه مرور اولنور جاده .
فاتحده کوجك قرمان . مالطه چارشیسی ، صاریکز واقار چشمه‌سی جاده‌سندن بالمرور ایکی یوزلی چشمه مرور اولنور جاده .

دردنجی دائره

اقسرای قره‌غولی ، یوسف پاشا جاده‌سندن بالمرور طوپقپویه .
« « جراح پاشا ، قوجه مصطفی پاشا جاده‌لرندن بالمرور سلوری قپوسنه
حصکی خسته‌خانه‌سی طریقیله یوسف پاشا ، مجید سوقاغنه .
اقسرای قره‌غولی طریقیله ترامواى جاده‌سنی بالتعقیب یدی قوله قپوسنه .
آیجی قپودن ادرنه قپوسنه قدر .
یدی قوله قپوسندن قازلی چشمه‌یه قدر .
قازلی چشمه‌دن بصمه خانه ، تیمور خانه‌دن بالمرور مقری کوی استاسیوننه قدر .
یدی قوله قپوسندن روم وارمنی خسته‌خانه‌لرینه قدر .
یدی قوله شمندوفر استاسیوندن ترامواى جاده‌سنه قدر .
شهر امینی سرای میداندن ، صالح پاشا جاده‌سی مولوبخانه قپوسنه .
جلاد چشمه‌سندن یکی قپو استاسیوننه قدر .
قوجه مصطفی پاشادن ، امیر چشمه ، صولی مناستر جاده‌لرینی بالمرور صماتیه استاسیوننه .
یوسف پاشا جاده‌سندن آت میدانی ، عزبلر کوشکی جاده‌سندن بالمرور یکی باغچه خسته خانه‌سنه قدر .

بشنجی دائره

صارماشق قره‌غولندن قره کمرك میدانی . اسکی علی پاشایه .
ایواسرای قپوسندن اعتباراً محکمه التی . خفاخانه طریقیله درت یول آغزینه .
فاتح قرمان . مالطه چارشوسیله صاری کوزل ، آقارچه چشمه‌سی طریقیله ایکی یوزلی چشمه‌یه قدر .
ایوبدن جامع کبیردن بدأ ایله اسکی یکی جاده‌سی ، قاسم چاوش جامعی ، اسلام بك جاده‌سنی تعقیباً جمعه وبوشناق محله‌لریدن بالمرور رامی قشله‌سنه .
ادرنه قپوسندن بدأ ایله زلالی چشمه‌سی ، اوطاقجیلردن کچه‌رك قاسم جامعی ، قزل مسجد ، قلندر خانه جاده‌لرینی تعقیباً بوستان سلطان تربه حمامنه .
ادرنه قپوسندن بدأ ایله زلالی چشمه‌سی ، طوپجیلر جاده‌سی ، رامی قشله‌سندن بالمرور کوچك قعریه‌یه .

ادرنه قپوسندن بدأ ایله زلالی چشمه‌سی ، نشانجی ارمنی محله‌سی ، صوفیلر یقوشی ، صوفیلر جامعی ، قوری قواق جاده‌سی ، علی پاشا جامعی ، دوکمه‌جیلر جاده‌سی ، معمار چشمه‌سی اوکندن کچه‌رك قاسم چاوش جامعنه .

آلتنجی دائره

غلطه — بك‌اوغلی — پانغالتی — شیشلی الخ

غلطه‌دن ترامواى یولنی تعقیباً طوله بغچه ، مومخانه اسکله‌سی ، حلواجی ، طلومبه ، جوملك ، آرالق ، دوزمه‌جی قوافلر ، کمورجی ، مدرسه سوقاقلرینه .
هرمان ، اینه‌لی اوتل ، لبلبیجی ، بکزاده ، قره اوغلی ، لیناردی ، ساقزلر ، قلعه قصابلر ، بوغاز کسن جاده‌لریله محمودیه « غلطه قره‌کوی » عزب قپوسنه قدر .
کمر ، مصلق ، طباخیلر ، یکی جامع قپوسی ، پنجشنبه بازاری ، باقر ، عرب جامعی ، یشیل بایراق ، جواهر سوقاقلریله اسکندر ، کورکجیلر ، کمر ، مصلحق ، بالق بازاری ، الاجه مسجد ، چشمه میدانی ، عزب قپوسی جاده‌لرینه طوپخانه‌دن ترامواى خطنی تعقیباً طوله بغچه‌یه قدر .
طوپخانه اسکله‌سی ، صالی بازاری . فندقلی ، قاسم جامعی ، قبا طاش جاده‌لرندن بالمرور طوله بغچه‌یه قدر .
قصابلر ایچی ، بوغاز کسن ، قشله ارقه‌سی ، طلومبه وفندقلی یقوشلری ، دره ایچی ، حمام سوقاغی ، قبا طاش ، طوله بغچه میدانی . غازخانه یقوشی ، خواجه علی ، مهتجانه قلعه ، اسکی بالق ، یکی شهسوار ، بیوك خندك ، قبرستان ، عنبجیلر ، بیوك آصمه‌لی مسجد سوقاقلری .
درویش ، تیمونی ، غلاوانی ، غلطه سرایی سوقاقلری .
مدرسه ، قارمن ، یاتق قپو ، شیشخانه ، اسکندر ، باصه‌ماق ، جیران وقاسم پاشایه منتهی اولان سوقاقلر دوه سوقاغی ، ابنیه‌لی چشمه ، حمال باشی جاده‌لری .
بالق بازاری ، چیچکجی سوقاغی ، طوپجیلر وترلاباشی سوقاقلریله درجه سرکز چیقماز سوقاقلری .
طوقماق سوقاغندن بدأ ایله حمال باشی‌یه قدر .
ترلا باشندن فریدیه وسرکز سوقاقلرینك مبدأنه قدر .
چارغربد مکتبندن بدأ ایله ساقز اغاجی ، کراسته‌جی ، مبدا ، طلومبه مجار سوقاقلرندن کچه‌رك فریدیه سوقاغنه قدر .
ایکی قپولی ، شکرجی ، چقور ، ساقز اغاجی ، بکارحکیم ، زامباقو جاده‌لرینه کچه‌رك فریدیه سوقاغنه قدر .
بیوك پارمق قپودن آلمان خسته‌خانه‌سنه قدر .
یکی تلغراف سوقاغندن یکی محله وخواجه علی سوقاقلرینه قدر .
فائق پاشا سوقاغندن اغا حمامنه قدر .
بروسه ، یکی محله سوقاقلرندن بدأ ایله اغا چشمه‌سی ، قول اوغلی ودها ایلریلرینه قدر .
کوچك تقسیمدن حمامه قدر .
ایاس پاشا ، کوش صوبی سوقاقلرندن بالمرور نشانطاشنه قدر .
الما طاغی ، دربند ، اعدادیه ، چیل میوه سوقاقلرندن بالمرور پویراز دره‌سی سوقاقلرینه قدر .
چاقماق سوقاغی ابتداسندن پاپاس کوپریسنه قدر .
نارلی قپو ، اکلی یوقوش ، کچه‌جی قرمان ، یکی ماوی سوقاقلرندن بالمرور پاپاس کوپریسنه قدر .
آرسلان سوقاغندن امین جامعنه قدر .

قاسم پاشا دره سندن کچن جامع صنوری ، خسته‌خانه سوقاغندن بالمرور قره‌غول سوقاغنه قدر .
ساقز اغاجندن فریدیه جاده‌سنك ابتداسنه قدر .
کراسته‌جی ، چوبلك جشمه ، التون بقال ، نقش طلومبه سوقاقلریله مجار جاده‌سنه قدر .
طاطاوله ، طوغره‌مه‌جی ، جویز ، کرچخانه ، یاغخانه سوقاغنه قدر .
فریدیه جاده‌سندن والده چشمه‌سنه قدر .
والده چشمه‌سندن قیل بروننه قدر کیدن جاده‌یه .
نظامیه قره‌کوزدن الماطاغ بیلانجق ، شیشخانه ، چالغیجی سوقاقلرندن بالمرور حلواجی‌یه قدر .
یکی چارشودن بوغاز کسنه قدر .
آق سوقاغندن لینااردی سوقاغندن بالمرور آق بابا بوستان سوقاغنه قدر .
اجی چشمه‌ده فائق پاشادن بوغاز کسانه قدر .
نقلبند ، طورنه چایری ، آق بابا ، ایجادیه سوقاقلرینه .
طوپخانه‌دن بوغاز کسان جاده‌سنه قدر .
دفتردر یقوشی برنجی ، ایکنجی یقوشلر ، وچقور چشمه طریقلریله آجی چشمه‌یه قدر .
قصاب ایچی ، قره‌باش سوقاقلرندن بوستان وچقور چشمه‌یه قدر .
آجی چشمه وکوچوك بابادن یکی چارشو جاده‌سنه قدر .
طم طم محله‌سندن آجی چشمه‌یه قدر .
فائق پاشادن چقور طورنه‌یه قدر .
حمام ، تربهٔ شریف ، جامع شریف ، دکرمن ، صمانجی ، چیقماز قره‌قول ، آجی چشمه ، حافظ بك ، بقال ، جامع شریف عثمان چاوش ، نردبان ، آلچق چیقماز قوم ، یاغخانه ، قزلر اغاسی جامع‌شریفی صاغر اوغلی یقوشی جامی .
کموش صویی ، ایاس پاشا جاده‌لری .
قره‌قول سوقاغی ، حافظ بك ، تربه و آخور سوقاقلرینه .
دفتردار یقوشی تقسیم جاده‌سی .
قشله آرقه‌سی .
قاسم پاشادن اوزون یول ، حاجی احمد محله‌سی جاده‌لرندن آقارجه وطولاب دره‌یه قدر .
غلطه‌ده کوپرینك باشندن یوکسك قالدیرم جاده‌سندن کچه‌رك بك اوغلی جاده‌سنه قدر .
غلطه‌ده پنجشنبه بازاری بانقه اوکندن کچن ترامواى جاده‌سی .
غلطه‌ده طوله باغچه‌یه قدر اولان جاده .
طوپخانه‌ن بوغاز کساندن بالمرور تقسیمه قدر .
بك اوغلندن تقسیم وپانقالتی جاده‌سنه قدر .
غلطه‌دن عزب قپوسنه قدر .
بك اوغلندن یکیشهر الی طاطاوله‌یه .
« « « « شیشلی‌یه .
« « « « قاسم پاشایه .
انکلتره سفارتخانه‌سندن قورداليه محله‌سنه قدر شرنخانه یاخود حمالباشی جاده‌سی .
تقسیمدن ایاس پاشا جاده‌سیله طوله بغچه‌یه قدر .
« بلدیه بغچه‌سنی تعقیباً طاش قشله‌دن طوله بغچه‌یه قدر .

شرنخانه جاده‌سندن چیقماق وترلا باشی سوقاقلرندن والده چشمه‌سنه قدر .
حمالباشی سوقاغندن قالیونجی قوللغی طریقیله پاپاس کوپریسنه قدر .
شیشخانه قره‌قولندن یاشمق صیران جاده‌سنی تعقیباً پراپالاس اوتلنه قدر .
دره سوقاغی میدانندن ارسلان سوقاغنی تعقیباً شرنخانه‌یه قدر .
آینه‌لی چشمه‌قره‌قولندن امین جامع شریفی سوقاغنی تعقیباً شرنخانه‌یه قدر .
امین جامعی کوشه‌سندن سروی سوقاغی ، صباحی فرونه قدر .
اغا جامعی کوشه‌سندن ساقز آغاجنی تعقیباً یکیشهر سوقاغنه قدر .
ساقز اغاجی جاده‌سندن جوبلك چشمه . یاغخانه فرونی استقامتنجه‌فریدیه جاده‌سنه قدر .
ترلا باشی وکراسته‌جی سوقاقلرینی تعقیباً پاشا بقال کوشه‌سنه قدر .
تقسیم چشمه‌سندن والده چشمه‌سی ، فریدیه جاده‌لرندن بالمرور زامباقو سوقاغنه‌قدر .
بك اوغلی جاده‌سندن قبرستان سوقاغی استقامتنجه خاصکویه قدر .
« « « تقسیم طریقیله ترلا باشنه .
فیروز اغا جامعندن اوزون یوله .
دره ایچندن فندقلی وتقسیمه .
بك اوغلندن قول اوغلی جاده‌سی طریقیله اغا حمامنه .
« « بورسه سوقاغی « «
بورسه جاده‌سندن اغاچشمه‌سی « «
بورسه جاده‌سندن اناطولی ، تلغراف ، چقور چشمه ، خواجه‌زاده سوقاقلرندن بالمرور الملن خسته‌خانه‌سنه قدر .
بیوك پارمق قپودن تلغراف سوقاغنه قدر .
بك اوغلی جاده‌سندن کوچك پارمق قپو ، واسیل وعبداه سوقاقلری طریقیله روم کلیساسنه قدر .
اغا حمامی جاده‌سندن فائق پاشا جاده‌سنی تعقیباً آجی چشمه‌یه قدر .
غلطه سرایی کوشه‌سندن اعتباراً یکی چارشو ، طم‌طم ، آجی چشمه‌دن بالمرور طوپخانه‌یه قدر .
صاغ وصول ، مکتب ، طوپجیلر ، کوچك یازیجی ، مارغریت سوقاقلرندن ترلا باشنه قدر .
ساقز اغاجندن آرابه‌جی سوقاغی ، امام سوقاغنه قدر .
بك اوغلی جاده‌سندن امام سوقاغی طریقیله شیشلی‌یه قدر .
« « « مسك سوقاغی استقامتیله ترلاباشنه .
« « « تیاترو سوقاغنه .
ترلاباشی جاده‌سندن قارناوولا چقوری استقامتیله یکیشهره قدر .
« « مجار سوقاغنی تعقیباً یکیشهره قدر .
قالیونجی قوللغندن اکلی یقوش وچقور سوقاغنه قدر .
پراپالاس حذاسندن چاتمه مسجد ، اقارجه سوقاقلرندن بالمرور قاسم پاشا جبرجیلر سوقاغنه .
تونل میداندن قرنفیل ، قوهور سوقاقلری استقامتندن ترامواى جاده‌سنه قدر .
شیشخانه قره‌غولی میداننذن بیوك وکوچك خندك وقوله سوقاقلری استقامتنجه ترامواى جاده‌سنه .
بك اوغلنده درت یول اغزندن آصمه‌لی مسجد ، قبرستان سوقاقلرینه .
« « « « « حاضراجی یقوشی ، بات‌بازارینه قدر .
یوکسك قالدیرمدن لوله‌جیلر خنده‌کی سوقاغی استقامتنجه طوپخانه‌یه قدر .

يدنجی دائره

قاسم پاشا اسكله‌سندن اوق میدانی استقامتجه خاصكویه قدر .
اوق میدانندن اعتباراً فولاق كسر . دارالعجزه‌دن بالمرور جامع اوكنه واورادن بحری پاشانك كوشه‌سندن سودلیجه وخالیجی اوغلی ، فشنكخانه یولی تعقیباً كاغدخانه‌یه .
خاصكوی اسكله‌سندن سیناغون ، كچه‌جی سوقاقلری ، دارالعجزه‌یه .
خالیجی اوغلی « مكتب ، چیق صالین ، دارالعجزه‌یه .
سودلیجه اسكله‌سندن ملك ، قرق مردیوان «
قاسم پاشاده درت قیوده‌كی كوپری باشندن زنجیرلی قیو ، اوق میدانی طریقیله قولاقسزه قدر .
قاسم پاشاده دباغخانه میدانندن یكی چشمه میدانی ، قولاقسز ویكی چشمه میدانلرینه .
قاسم پاشاده اوزون یول نهایتنده‌كی كوپریدن قاضی چشمه‌سی ، ایپلكجی فرونی ، اوزون یول ، قره‌مان زاده‌یه قدر .
خاصكویده احمدجامعی میدانی اوكندن قالایجی بغچه قره‌غولی ، آربه‌جیلرزاده‌دن بالمرور دارالانباره‌قدر
قاسم پاشاده تخته چشمه‌دن اعتباراً كری سوقاقدن بالمرور حاجی احمد جامعنه قدر .

سكزنجی دائره

طوله باغچه‌ده والده جامعندن بشكطاش ، چراغان ، اورته كوی جاده‌لرندن بالمرور دفتردار برونه
بشكطاش جاده‌سندن بدأ ایله عقارتلر ، ماچقه قشله‌سی ، بایلدم یقوشی . درت یول شیشلی‌یه قدر .
بشكطاش جاده‌سندن بدأ ایله نصرتیه ، اخلامور كوشكنه قدر .
« « « یلدیز سراینه قدر .

طقوزنجی دائره

دكزی تعقیباً باشلیجه طریق اولان قیالر مزارلغندن دفتردار برونه قدر .

اوننجی دائره

اون برنجی دائره حدودی اولان قلندردن طقوزنجی دائره حدودی اولان ارناوود كویندن دكز حدودینی تعقیباً روبرت قولله‌ژ وحصار . بالآخره میركون خسته‌خانه‌سی انشا اولندیغی تقدیرده اورایه قدرده بر خط تمدید اولنه‌جقدر .

اون برنجی دائره

آغاچ آلتی یولندن ، كیرچ برونی ، یالی پشقوفنه قدر .
یالی پشقوفندن طرابیه اسكله‌سنه واو ریختمی تعقیباً شهرك بیوك جاده‌سندن قلندره قدر .

طرابیه جاده‌سندن توقاتلیان اوتلنك كوشه‌سندن استر سوقاغی ، فرنك محله‌سی ، ماوراقوردانونك خانه‌سنه قدر بعده بیوك جاده‌یی تعقیباً یكی محله‌یه قدر .
والحاصل چقال دره‌دن قلندره قدر ساحلی تعقیباً فرنك محله‌سنه قدر بر شعبه .

اون ایكنجی دائره

بیوك دره‌ده‌كی چقال دره‌دن ریختیمی تعقیباً كفه‌لی كوینه قدر .
كفه‌لی كویندن نكتار بیرا فابریقه‌سنه « چایر باشی نام محله » .
بیوك دره جادهٔ كبیرینك چایر باشندن اوتل پلاتانك قارشوسنده بولنان قلفات یری قربنده‌كی دره آغزینه‌ودره آغزندن قتولك كلیساسی سوقاغنه قدر .
قتولك كلیساسی سوقاغندن شهر امانتی مجلس رئیسی توفیق بكك قوناغی جوارنده‌كی فستق صویی قره‌غولنی تعقیب ایدن حنجارلی سوقاغنه قدر .
حنجارلی سوقاغندن روم مكتب وكلیساسی سوقاغنه قدر .
واورادن اسپانیا سفارتخانه‌سنه قدر .
اسپانیا سفارتخانه‌سندن ریختیمی تعقیباً مسار برونه قدر .
مسار برونندن صاری یار جاده‌سنی تعقیباً یكی محله اسكله‌سنه قدر .
یكی محله اسكله‌سندن پازار باشنه قدر .
پازار باشندن جاده‌نك منتهاسنده‌كی قره غوله قدر .
چقال دره‌دن اعتباراً پازار باشی سوقاغنك منتهاسنه قدر اولان محلده‌كی اماكن خصوصیه ایله قره‌غوللر وروس واسپانیا سفارتخانه‌لری ایچون بر خط تمدیدینه لزوم واردر .

اون اوچنجی دائره

ساحله موازی اولمق اوزره انجیر كویندن چبوقلی‌یه بر خط اساسی .
« پاشا بغچه‌سی طریقیله وغاز دپولری جوارنده‌كی سوقاق استقامتنجه » .

اون دردنجی دائره

چبوقلی ایله قله‌لی خسته‌خانه‌سی آره‌سنده ساحله موازی اوله‌رق بر خط اساسی .
بوندن بر شعبه خطی قندیللی ایله یكی محله ودیكر بر شعبه خطی قندیللی ایله نشانطاشنه .

اون بشنجی دائره

ساحله موازی اولمق واون دردنجی دائره حدودنده‌كی قله‌لی خسته‌خانه‌سندن اون آلتنجی دائره حدودنده‌كی پاشا لیماننه منتهی اولمق وچنكل كویی ، بكلر بكی ، قوزغنجقدن كچمك اوزره بر خط اساسی .

بوندن بر شعبه خطی شهزاده مجید افندی حضرتلرینك كوشكندن طوپخانه‌لی اوغلنی تعقیباً دورت یول آغزینه قدر .
ایجادیه قره‌غولندن دیكر برخط ساعتجی سیمون سوقاغنده بالمرور یكی سوقاغه قدر .
قوزغنجق واپور اسكله‌سندن ارمنی كلیساسی ، دره فرونی سوقاقلرینی بالتعقیب بیوك جامعه قدر .
قوزغنجق واپور اسكله‌سندن ایجادیه قره‌غولنه واورادن سلامسزه قدر .
ایجادیه قره‌غولنك اوته‌سنده‌كی بوتمدید اسكدار ـ چاملیجه یولنده تلاقی ایده‌جكدر .

اون آلتنجی دائره

اون بشنجی دائرهٔ بلدیه حدودندن اون دردنجی دائرهٔ بلدیه حدودینه قدر برخط اساسی .
اسكدار اسكله‌سندن چاملیجه ، باغلر باشنه واورادن صاغ طرف خطنی تعقیباً نوح قیوسی قره قولی واورادن‌ده صاغ طرفی تعقیباً جامع اوكندن یكی چشمه‌یه قدر . « دكز كنارنده‌كی بازار »
نوح قیوسندن منصرفلق دائره‌سنه قدر .
ایجادیه قره‌غولندن كچن برشعبه قوزغنجقدن كلان برشعبه خطی ایله برلشه‌جك وبعده سلامسزه قدر كیده‌جك .

اون یدنجی دائره

اسكدار اسكله‌سندن باشلایان برخط بلبل دره‌سی ، باغلر باشی جاده‌لرندن بالمرور قسیقلی‌یه قدر .

اون سكزنجی دائره

حیدر پاشا اسكله‌سندن ابراهیم اغا چایرینه واورادن قوربغه‌لی دره كوشكنك آرقه‌سندن كچن جاده‌یی تعقیباً ایچ ارن كوینه واورادن دخی بوستانجی باشی اسكله‌سنه قدر .
حیدر پاشا اسكله‌سندن قاضی كویی اسكله‌سنه قدر .
سكودلی چشمه جاده‌سنی تعقیباً قوش دیلی ، اخلاموره واورادن بغداد جاده‌سنی تعقیباً بوستانجی باشی اسكله‌سنه .
قاضی كوی اسكله‌سندن مهردار طریقیله غازخانه‌یه قدر واورادن موده‌یه قدر .
مودا اسكله‌سنی تعقیباً مهردار جاده‌سنه .
مودا اسكله‌سندن بوستان ، مكتب ، لوراندو جاده‌لری طریقیله قوش دیلی كوپریسنه واورادن قوربغه‌لی دره‌یه قدر .
اخلاموردن فنار جاده‌سنی تعقیباً فنار بغچه‌یه قدر واورادن‌ده جاده بوستانی اسكله‌سنه قدر .
اخلاموردن فنار یولی طریقیله شمندوفر موقعنه قدر .
اخلاموردن قزل طوپراق طریقیله ارن كویی جاده‌سنی تعقیباً قیوباشی موقعنه واورادن نردبان قریه‌سنه فنار یولندن كوز تپه جامعنه قدر .
بوستانجیدن كوز تپه‌یه قدر .
كوز تپه‌دن صحرای جدید جامعنه قدر .

كوز تپه‌دن ارن كویی بازاری وصحرای جدید جامعنه قدر
ارن كویی استاسیوننددن ایچ ارن كوینه قدر .
ابراهیم اغادن سلامیه‌یه قدر .
« « قوش دیلنی تعقیباً طوپخانه‌لی اوغلنه قدر .
آیریلق چشمه‌سندن یل دكرمنی جاده‌سنی تعقیباً قاضی كوی اسكله‌سنه .
سكودلی چشمه جاده‌سندن بهاریه سوقاغنی تعقیباً لوراندو سوقاغنه وآندن كوچك موده‌یه قدر .
یل دكرمانندن صحرا وخلیل اغا سوقاقلرندن بالمرور شمندوفر كوپریسنی تعقیباً قیزلر اغاسی ونشان طاشنه قدر .
بغداد جاده‌سندن جاده بوستانی اسكله‌سنه .
صحرای جدید جامعندن قوز یتاغی جاده‌سنه قدر « بوستانجی »
بغداد جاده‌سندن اسكی ویكی ارن كویی استاسیون موقعلرندن بالمرور بوستانجی‌یه قدر .
اسكی ارن كویی استاسیوندن صحرای جدید قره‌غولنه واورادن یول استقامتنجه تونسلی ترلایه قدر .

یكرمنجی دائره

یدی قوله‌دن مقری كوینه قدر .
مقری كوینده شمندوفر استاسیونندن حكومت قوناغندن كچه‌رك باروتخانه‌یه قدر .
حكومت قوناغندن بصمه‌خانه ، زیتون برونه قدر .
شمندوفر خطندن اعتباراً بهرامیه مكتبندن بالمرور رشدیه مكتبنه .
بهرامیه‌دن كلان برخط واپور اسكله‌سنه قدر كیده‌جكدر .
مقری كویندن ایاسنفانوسه قدر وایاسنفانوسده شمندوفر استاسیونندن واپور اسكله‌سنه قدر .

خدمت نظامیه‌ده اولدیغی کبی خدمت ردیفه‌ده دخی بدل شخصی اصولنك الغاسیله بدل نقدی قبولی حقنده قانون

ماده ۱ : خدمت ردیفه‌ده بدل شخصی ملغادر .

ماده ۲ : تعلیم ومانورادن غیری هر نه سببله اولورسه اولسون تحت سلاحه دعوت اولنان افراد ردیفه‌دن هر بری یا بدناً ایفای خدمت ایده‌جك ویاخود هر دفعه خدمته مقابل اوتوز لیرای عثمانی بدل نقدی ویره‌جکدر . اکر بو افراد ردیفه طابور دائره‌سندن چیقمقسزین ویاخود حکومتجه کوستریله‌جك خدماتدن هر هانکی بریله توظیف اولنمقسزین ترخیص اولنورلر ایسه بدل نقدینك نصفی اعاده اولنور .

ماده ۳ : بدل نقدی ویره‌جك نفر قضاسی داخلنده ایسه افرادك طابور مرکزنده اثبات وجود ایتمسی ایچون دعوت پوصله‌لرنده تعیین‌اولنان کونه قدر دیار آخرده ویاممالك اجنبیه‌ده ایسه دعوت‌واقعه‌نك کندوسنه تبلیغ اولندیغی کوندن اعتباراً بر هفته ظرفنده بدل نقدیسنی بولندیغی محلك مال صندوقنه ویا سفارت وشهبندرخانه‌سنه تسلیم ایتمکه مجبور اولوب بومدتلردن صکره بدل نقدی قبول اولنمیه‌جقدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

۱۸ ربیع‌الاول سنه ۱۳۲۹ و ۷ مارت سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

صدر اعظم
ابراهیم حقی

حربیه ناظری
محمود شوکت

حوران سنجاغنه اتخاذی مقتضی تدابیر اصلاحیه حقنده قانون

ماده۱ : حورانده‌استخدام‌اولنه‌جق زراعت مأمورومعلم وکاتبی‌وخدمه‌سی ودمیرجی‌اوسته‌سی‌وچراغی وخدمه‌سی معاشاتی اولان ۳۵,٤۰۰ غروشك اورمان‌ومعادن وزراعت نظارتنك۱۳۲۷ سنه‌سی بودجه‌سنك اوچنجی فصلنك اوچنجی ماده‌سنه ومأمورین زراعیه ودمیرخانه مصارفی اولان ۱۷,۸۰۰ غروشك دردنجی وبشنجی فصللرك ۱ و ۲ و ۳ و ٤ نجی ماده‌لرینه وآلات زراعیه دپوسنه عائد آلات اثمانیله مصارف نقلیه اولان ۱۰۰,۰۰۰غروشك یدنجی‌فصلك دردنجی ماده‌سنه وحوران عشایر وعربانك اسکاننه بحسب‌الامکان باشلانیله‌بیلمك وکندیلرینه حکومت محلیه معرفتیله زراعت آلات‌وادواتی ویرلمك‌اوزره ۵۰۰,۰۰۰ غروشك فصل مخصوص اوله‌رق داخلیه نظارتنك ۱۲۲۷ سنه‌سی بودجه‌سنه ومعموره‌لر حدودینك عربانه قارشو

محافظه‌سی ایچون یاپلمسی ایجاب‌ایدن قله‌لرك مصارف انشائیه‌سی اولان ۲,۵۰۰,۰۰۰ غروشك مادهٔ‌مخصوصه اوله‌رق سنهٔ مذکوره ژاندارمه بودجه‌سنك انشاآت فصلنه تخصیصات منضمه اوله‌رق علاوه‌سیله صرفنه مأذونیت ویرلمشدر .

ماده ۲ : حوران عشایر وعربانندن توطن وزراعتله اشتغال ایده‌جکلر آلتی وبونلردن خانه انشا ایلیه‌جکلر اون سنه مدتله تکالیف عسکریه‌دن معفودرلر .

ماده ۳ : اشبو قانونك اجراسنه داخلیه حربیه مالیه واورمان ومعادن وزراعت‌نظارتلری مأموردر.
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

۱٦ جمادی‌الآخره سنه ۱۳۲۹ و ۱ حزیران سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

صدر اعظم
ابراهیم حقی

داخلیه ناظری
خلیل

حربیه ناظری
محمودشوکت

مالیه ناظری
نائل

اورمان ومعادن وزراعت ناظری
ماوروقورداتو

عثمانلی — قره طاغ تجارت مقاوله‌نامه‌سی

ماده ١ : طرفین ممالکندن هر برینك محصولات ارضیه و صناعیه‌سی مواد تجاریه‌ده كرك ادخالات واخراجاتجه وترانسیت معاملاتجه وكرك عمومیه اوزره كمرك رسومی مقدارنجه دیكر طرف اراضیسنده مقابلاً الك زیاده مظهر مساعده اولان ملت معامله‌سندن مستفید اوله‌جقدر .

ماده ٢ : اشبو مقاوله‌نامه تصدیقنامه‌لرك تعاطیسنی متعاقب مرعی الاجرا اوله‌حق وطرفین عاقدیندن بری جانبندن مفسوخیتی اعلان ایدیله‌جکی كوندن اعتباراً بر سنه مدتنك انقضاسنه دکین مرعی قاله‌جقدر .

ماده ٣ : اشبو مقاوله‌نامه‌لر تصدیق اولنه‌جق وتصدیقنامه‌لر سرعت ممکنه ایله چتینه‌ده مبادله قلنه‌جقدر . تصدیقاً للمقال مرخصان مشار الیهما اشبو مقاوله‌نامه‌یی امضا وتمهیر ایلمشلردر .

اشبو مقاوله‌نامه ١٩ شباط سنه ١٩٠٩ - ٤ مارت تاریخنده ایکی نسخه اوله‌رق چتینه‌ده تنظیم قلنمشدر .

امضا ‏ ‏ ‏ ‏ ‏ ‏ امضا

ل . طوما نوویچ (مهر) ‏ ‏ ‏ باقی (مهر)

قره طاغ خارجیه ناظری

معاملات اوقاف ایچون معلومات کافیه‌یی حائز بر مأمور یتیشدیرمك مقصدیله بر مکتب تأسیسی حقنده قانون

ماده ١ : نظارت مستخدمین حاضره‌سیله بالامتحان اثبات اهلیت ایدنلره مخصوص اولمق ویومی ایکی ساعت اعتباریله مدت تدریسیه شمدیلك بر سنه‌یه منحصر بولنمق اوزره اوقاف نظارتنده بر مکتب اوقاف تأسیس اولنمشدر .

ماده ٢ : مرتب اولان دروسك معلمینه بهر دروس ساعتی ایچون اعطا ایدیله‌جك اللیشر غروش اجرت ایله مصارف تأسیسیه واداره وسائره ایچون مقتضی سنوی قرق بیك غروش اوچ یوز یکرمی ندی سنه‌سی اوقاف بودجه‌سنده‌کی فضلهٔ وارداتدن تسویه اولنه‌جقدر .

ماده ٣ : طلبه‌نك صورت قبولیله مکتبك ادارهٔ داخلیه‌سی نظارتجه تعلیماتنامهٔ مخصوص ایله تعیین اولنه‌جقدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك اجرای احکامنه اوقاف ناظری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایده‌رم .

١١ جمادی الاولی سنه ١٣٢٩ و ٢٧ نیسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

اوقاف همایون ناظری ‏ ‏ ‏ صدر اعظم

خیری ‏ ‏ ‏ ابراهیم حقی

دیار بکر ولایتی داخلنده اسکان ایدیله‌جك عشائر حقنده قانون

ماده ١ : عشایر اسکانی ضمننده ویرانشهر ، رأس العین ، کوکب ، نصیبین ، جزیره قضالری داخلنده مقدار کافی اراضیٔ خالیه تخصیص اولنمشدر .

ماده ٢ : ذکر اولنان عشایردن هر خانه‌یه مناسب مقدار اراضی ایله بونلردن محتاج اولانلره ایکیشر دیار بکر کیله‌سی تخملق ذخیره مجاناً تفویض وتوزیع اوله‌جقدر . اشبو اراضی اون سنه‌یه قدر آخره صاتیله‌مز .

ماده ٣ : اسکان اولنان عشایر اعشار واغنام رسمندن غیری تکالیفدن ختام اسکاندن اعتباراً بش سنه مدتله معافدرلر .

ماده ٤ : خانه وکلبه مصارف انشائیه‌سی وادوات وحیوانات زراعیه بدلی اولمق اوزره هر خانه ایچون صرف اولنان مبالغ ختام اسکاندن اعتباراً بش سنه مدتله امهال ایدیلوب مدت مذکوره‌نك انقضاسندن بدأ ایله اون سنه ظرفنده متساوی تقسیطلر ایله بلا کذشته استیفا اولنه‌جقدر .

ماده ٥ : تشکل ایده‌جك هر قریه ایچون مناسب مقدارده مرعی دخی ترك وتخصیص اولنه‌جقدر .

ماده ٦ : عشایر مذکوره‌نك خانه وکلبه‌لرینك مصارف انشائیه‌سی وادوات وحیوانات زراعیه قارشولغی اولمق وایکی سنه‌ده صرف ایدلمك اوزره خزینه‌دن اللی بیك لیرا تخصیص ایدلمشدر .

ماده ٧ : اشبو قانونك اجرای احکامنه داخلیه ومالیه نظارتلری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٢٣ جمادی الآخره سنه ١٣٢٩ و ٨ حزیران سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری ‏ ‏ ‏ داخلیه ناظری ‏ ‏ ‏ صدر اعظم

نائل ‏ ‏ ‏ خلیل ‏ ‏ ‏ ابراهیم حقی

قوانين ونظاماتك اصول نشر واعلانى حقنده قانون

ماده ١ : برقانون ويانظامك اجراى احكامنه ارادۀ سنيۀ جناب پادشاهى متعلق وشرف صدور بيورلدقده طاقيله ديوان همايون مديريتنه اعطا اولنور . اوراجه بعدالقيد درحال لزومى قدر صورتى چيقاريله‌رق زيرلرينه ارادۀ سنيه تاريخى وضع ايله اصلنه مطابق اولديغى مدير طرفندن تصديق وامضا

ورسمى مهرله تختيم اولنه‌رق قانونك جزاسنه مأمور اولان نظارتلره اعطا واصلى اولبابده‌كى ارادۀ سنيه واوراق متفرعه‌سيله برابر عدليه نظارتنه ارسال اولنر .

ماده ٢ : عدليه نظارتنه ارسال اولنان قوانين ونظامات بلا امهال تقويم وقايع ايله نشر واعلان ايتديرلدكدن ودستوره درج وعلاوه‌سنه مقتضى معاملات ايفا اولندقدن صكره ديوان همايون قلمنه اعاده واوراجه دخى معاملۀ لازمه‌سى بالاكمال حفظ اولنمق اوزره خزينۀ اوراقه تسليم اولنور . دستورك طغراى پادشاهى ايله موشح اوله‌جق هرجزؤى اصلنه مطابقتنى متضمن برعباره‌يى ونهايتنده عدليه ناظرينك امضاسيله نظارتك مهر رسميسنى محتوى بولنه‌جقدر .

ماده ٣ : برنجى ماده موجبنجه ديوان همايون قلمندن ويريلان نسخۀ مصدقه‌نك نظارت عائده‌سى طرفندن نسخ كافيه‌سى وعندالايجاب رساله شكلنده مطبوعلرى دوائر وولايات ومستقل وملحق الويه وقضالره طوغريجه سوق وارسال ايديله‌جكدر . اوراجه دخى بلا تأخير دوائر ونواحى‌يه توزيع وكرك ولايت غزته‌لريله وكرك صور مناسبه وممكنۀ سائره ايله اهالى‌يه نشر واعلان اولنه‌جقدر .

ماده ٤ : برقانون ونظامك حكمى ايكنجى ماده موجبنجه تقويم وقايع ايله نشرندن صكره اولمق اوزره درونده تصريح وتعيين اولنان زماندن اعتباراً ممالك عثمانيه‌نك هرطرفنده مرعى‌الاجرا اولور . بروقت تعيين وتصريح اولنمامش اولديغى تقديرده تقويم وقايع ايله نشر اولنديغى تاريخدن اعتباراً التمش كون صوكره ممالك عثمانيه‌نك هر طرفنده مرعى‌الاجرا اولور .

ماده ٥ : هيچ بر قا ن ونظامك حكمى ماقبلنه شامل اولماز . فقط مخفف جزا اولان احوال بو قاعده‌دن مستثنا اولوب بونلرك احكامى ماقبلنه دخى شاملدر .

ماده ٦ : بوقانونك حكمى اعلانى كوننك فرداسندن اعتباراً مرعى‌الاجرا اوله‌جقدر .

ماده ٧ : دستورك برنجى جلدنده محرر ٢٥ ربيع‌الاخر سنه ١٢٨٩ تاريخلى مواد عموميه حكمى مفسوخدر .

ماده ٨ : اشبو قانونك اجراسنه هيئت وكلا مأموردر .

٢ جمادى‌الآخره سنه ١٣٢٩ و ١٨ مايس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

عدليه ناظرى وشوراى دولت رئيسى	شيخ‌الاسلام	صدر اعظم و تجارت نافعه ناظرى وكيلى
نجم‌الدين	موسى كاظم	ابراهيم حقى

حربيه ناظرى	داخليه ناظرى	خارجيه ناظرى	بحريه ناظرى	معارف ناظرى
محمود شوكت	خليل	رفعت	محمودمختار	عبدالرحمن

ماليه ناظرى	اوقاف‌ناظرى	اورمان معادن وزراعت ناظرى
نائل	خيرى	ماوروقورداتو

عثمانلى اردوسنده قول اردو تشكيلاتنك اجراسى حقنده قانون

ماده ١ : عثمانلى اردوسنده قول اردو تشكيلاتى قبول ايدلمشدر .

ماده ٢ : ١٣٢٦ سنه‌سى حربيه بودجه‌سندن اوچ يوز مليون غروش تنزيل وابطال ايدلمشدر .

ماده ٣ : تشكيلات مذكوره‌نك تأمين اجراسى واردوى عثمانينك ١٣٢٦ سنه‌سى نهايتنه قدر تسويۀ احتياجاتى ايچون اوچ يوز ميليون غروش تخصيص ايدلمشدر .

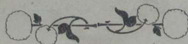
ماده ٤ : اشبو قانونك اجراسنه حربيه وماليه ناظرلرى مأموردر .

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحه‌نك قانونيتنى وقوانين دولته علاوه‌سنى اراده ايدرم .

٧ محرم سنه ١٣٢٩ و ٢٦ كانون اول سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

ماليه ناظرى	حربيه ناظرى	صدر اعظم
جاويد	محمود شوكت	ابراهيم حقى

عسکری خرجراه قانونی

ماده ۱ : مأمورين ومنسوبين عسكريه‌دن ترفيعاً ويا رتبۀ حاليه‌سيله محل آخره تعيين و نقل ايديله‌جك ويا آچيقده ايكن برمأموريته يرلشديرلك صورتيله محل آخره كونديريله‌جك اولانلره رتبه‌لری اعتباريله اشبو قانونك مواد مخصوصه‌سی احكامنه توفيقاً خرج راه ويريلور .

ماده ۲ : بركون ظرفنده ايفا واكمال مأموريت ايله عودت ايدلمسی ممكن اولان و نهايت اوچ ساعتلك مسافه داخلنده بولنان محللرده‌كی خدماته مأموراً اعزام ايديلانلر يالكز ركوبی ايچون بر حيوان وياخود رايج بلديه‌يه توفيقاً بر مكاری اجرتی ويريلور وفقط آتلو اولان اركان وامرا وضابطان ايله بونلره معادل معاش ومخصصات آلان مأمورين ومنسوبين عسكريه‌يه برشی ويرلمز . بركون ظرفنده اكمال مأموريت ايله عودت ايده‌بيله‌جك محللره شمندوفر ويا واپور ايله كونديريلانلره شمندوفر و يا واپور اجرتلری ويريلور . عزيمت وعودتی بركونده ممكن اولوبده مأموريتی بركوندن زياده امتداد ايده‌جك اولنلره مادۀ مخصوصه‌سنده محرر حساب اوزريه خرجراه اعطا اولنور .

ماده ۳ : بری مسافانك خرج رهی بهر بش كيلو متره بر ساعت حسابيله بروجه زير حساب واعطا اونور .

غروش ساعتی

٤٠ مشيرلر وهر هانكی رتبه‌دن اولورسه اولسون حربيه ناظری واركان حربيۀ عموميه رئيسی واردو مفتش عموميلری .
٣٠ برنجی فريق وفريق وهرهانكی رتبه‌دن اولورسه اولسون رديف مفتشلری وقول اردو قوماندانلری .
٢٥ لوالر .
٢٠ ميرالايلر .
١٥ قائممقاملر .
١٢,٥ بيكباشيلر .
٧,٥ يوز باشيلر (موجود قول اغالری) وملازملر .

ماده ٤ : شمندوفر وواپورلرده اركان وامرا وآلای امين ومفتيلری ايله موجود اركان حرب قول اغالرينه يمكسز برنجی وموجود قول اغاسی ، آلای كاتبی ، يوزباشی ، طابور كاتبی ، طابور امامی وملازملره واصناف عسكريه‌يه يمكسز ايكنجی موقع وياقاره اجرتی ويرلدكدن ماعدا بهر يوم سياحت ايچون مقادير آتيه اعطا قلنور : شمندوفرلرده (٣٠٠) كيلو مترو وواپورلرده (١٩٢) ميل بحری بر كون اعتبار ايديله‌جكدر . كسورات ايچون اشبو مسافه‌نك نصفندن زياده‌سی بر ونقصانی يارم كون اعتبار اولنه‌جقدر . ٨ ميل بحری ويا شمندوفرلرله ٢٥ كيلو مترودن دون اولان كسورات طی اولنور .

غروش يوميه

٣٠٠ مشيرلر وهر هانكی رتبه‌ده اولورسه اولسون حربيه ناظری واركان حربيۀ عموميه رئيسی واردو مفتش عموميلری .
٢٥٠ برنجی فريق وفريقلر وهرهانكی رتبه‌ده اولورسه اولسون رديف مفتشلری وقول اردو قوماندانلری .
٢٠٠ لوالر .

١٥٠ ميرآلايلر .
١٢٥ قائممقاملر .
١٠٠ بيكباشيلر .
٥٠ يوزباشيلر (موجود قول آغالری) وملازملر .

ماده ٥ : مأموريتی دائمی اولديغندن طولايی نقل‌خانه مجبوريتنده بولنه‌جقلردن عائله صاحبی اولانلره (متأهل اولنلرله اولادی واعاشه‌لری كنديلرينه منحصر والده وهمشيره‌لری اولانلر) عائله‌لرينی نقل ايتدكلری زمان واپور وشمندوفرله سياحت ايتدكاری تقديرده كندی درجه‌لرنده واپور وشمندوفر اجرتی ايله هر فرد ايچون يوميه‌لرينك ربعی و براً سياحت وقوعنده هر فرد ايچون نصف خرجراه آيروجه اعطا اولنور شوقدركه عائله ايچون ويريله‌جك يوميه‌لرك مقداری عائله افرادينك عددی نه قدر كثير اولورسه اولسون صاحب خرجراه يوميه‌سنك وقره‌ده خرج راهنك نصفنی تجوز ايتميه‌جكدر .

ماده ٦ : مأموريت موقته ايله كيده‌جكلره عزيمت وعودت خرج راهلرندن غيری اقصر طريق اعتباريله يولده كچيرلمسی ايجاب ايده‌جك كونلر خارج اولمق اوزره مدت مأموريتنجه معاشنك آلتمشده بری بر كونلك اعتباريله يوميه ويريله‌جكدر .

ماده ٧ : رديف امرا وضابطانی اخذ عسكر ورديف قانونامه‌لری موجبنجه دائره‌لری داخلنده كشت وكذارلرنده نظاماً بنكی اولانلر مستثنا اولمق اوزره ديكرلرينه يعنی بنكی‌اولميانلره يالكز برراجرت مكاری ويا واپور وشمندوفر اجرتی ويريلور يوميه‌اوله‌رق بنه‌معاشك آلتمشده بری اعطا ايديلور وضابطانك دائره‌لری داخلنده نه‌قدر اقامت ايده‌جكی فرقه‌لرجه تعيين ايدلمك ايجاب ايدر .

مادۀ موقته

يدی ماده‌دن عبارت اولان اشبو خرج راه قانوننك حكمی كله‌جك دورۀ اجتماعيه ابتداسنه قدردوام ايده‌جك ومبالغ متزايده حربيه بودجه‌سنده قبول ايديلان مبالغ دائره‌سنده تدوير ايديله‌جكدر .

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحه‌نك قانونيتنی وقوانين دولته علاوه‌سنی اراده ايدرم .

٦ جمادی‌الاولی سنه ١٣٢٩ و ٢٢ مايس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدراعظم	حربيه ناظری	ماليه ناظری
ابراهيم حقی	محمود شوكت	نائل

يمنده‌كی اون دردنجی قول‌اردو ايله حجاز فرقه‌سنه ونجد وفزانده‌كی قطعات‌عسكريه‌يه تعيين اولنه‌جق صنوف مختلفه امرا وضابطاننك صورت تعيين ومدت استخدامنه دائر قانون

ماده ١ : اون‌دردنجی قول اردو ايله حجاز فرقه‌سنه‌تعيين اولنه‌جق صنوف مختلفه امراوضابطاننك حين تعيينده ترفيع رتبه ايچون معين اولان مدت اصغری‌يی اكمال ايتمش اولمغله برابر قوۂ بدنيه واحوال صحيه‌لری اقليمك تأثيراتنه مقاوم وترفيع رتبه ايچون لازم كلن شرائط واوصافی حائز بولنان طالبلر ملازم ثانی واول ايسه‌لر آره‌لرنده‌كی قدم صره‌سيله يوزباشی ومافوق رتبه‌لرده ايسه‌لر اك اهليتليلری انتخاب ايديله‌رك ترفيعاً ومدت اصغريه‌يی هنوز اكمال ايتمامش اولانلر بالفعل حين اكمالده ترفيع ايتمك اوزره تعيين ايديله‌جك وطالب اولانلرك مقداری كفايت ايده‌مديكی حالده نقصانی بروجه بالا اوصاف وشرائط نظر اعتباره آلنمق شرطيله درسعادتله برنجی درجه‌ده‌كی مواقعده اك چوق مدت بولنمش اولانلردن سچيله‌رك وبوده كفايت ايتمز ايسه بالعموم مراكز وطشره امرا وضابطانندن برنسبت اوزرينه آلنه‌رق تعيين‌واكمال وبوتعيينده دخول عسكريجه اك يكی اولانلر تقديم اولنه‌جقدر وبووجهله تعيين ايديلانلر ميانده معين اولان مدت اصغری‌يی اكمال ايدنلر ترفيعاً واكمال ايتميانلر حين اكمالنده ترفيع ايتمك وترفيع ايده‌جكلری رتبه‌يه عائد وظيفه‌ده استخدم قلنمق اوزره كونديريله‌جكلردر اون دردنجی قول اردو ايله حجاز فرقه‌سنه تعيين قلنانلر يالكز وظيفۂ عسكريه ايله مأمور بولنمقده ايسه‌لر اشبو قانونه تابع طوتيله‌جقدر .

ماده ٢ : بعدازين مذكور اون دردنجی قول اردو ايله حجاز فرقه‌سنه تعيين اولنانلرك مدت مأموريتلری عزيمت وعودتلری داخل اولميه‌رق بالفعل اوچ سنه‌دن عبارت اوله‌جق وبومدتك انقضاسنده تمديدمدت اقامتی طلب وارزو ايتمدكاری حالده بهمه‌حال تبديل ايديله‌جكلردر. تمديد مدتی ارزوايدنلر مدتنك انقضاسندن التی آی اول استدعا ايتمكه مجبوردرلر. معين اولان اوچ سنه مدتی درت آی تجاوز ايتديكی حالده تبديل ايديله‌مامش اولانلر درحال ايليشيكلرينك قطعيله عنده قول اردو وحجازده فرقه قوماندانی طرفندن ترخيص ايديله‌رك كيفيت حربيه نظارتنه بيلديريله‌جكدر .

ماده ٣ : مذكورقول اردو ايله فرقه منطقه‌سنده ونجد وفزانده هرنه‌صورتله استخدام اولنورسه اولنسون مدت خدمتك برسنه‌سی حق تقاعد وقدم ايچون برچق سنه عد وحساب اولنه‌جقدر. قدم ضمی هرسنه مارت ابتداسنده ياپيلير . انجق بوصورتله قدمه نائليت لااقل درت آی مواقع مذكوره‌ده بولنمغه متوقفدر .

ماده ٤ : مذكور قول اردو ايله فرقه‌دن عودت ايدنلر كندو اردو مفتشلك منطقه‌سنده‌كی منحلاته ترجيحاً واولمديغی تقديرده ديكر اردومفتشلكلرينك منحل بولنديغی صورتده اقليمی معتدل مواقعنده استخدام اولنه‌جقلردر .

ماده ٥ : امرا وضابطانك مذكور قول اردوايله فرقه‌ده بولندقلری مدتجه اسباب صحيه‌دن ماعدا هيچ برسببله منطقه‌لری خارجنه كيتمه‌لرينه قطعياً مأذونيت ويرلميه‌جك يالكز عودتلرنده درت آی مأذون بولنمق حقنی حائز اوله‌جقلردر بومدت مأذونيت ايچون تام معاش وتعيينات آله‌جقلردر .

ماده ٦ : هرهانكی برتبه‌ده ايكن اشبو قول اردوايله فرقه‌ده اولجه كيدنلردن ايكی‌سنه وفيمابعد كيدنلردن اوچ سنه خدمت ايتمش اولانلر نوبتلرينی ايفا ايتمش صاييله‌جقلرندن كندی طلب و استدعالری وقوع بولمدقچه وياخود وجودلرينه لزوم كوريله‌جك اولانلرك موافقتلری استحصال ايدلمدكچه تكرارتعيين ايدلميه‌جكلردر . بونلردن كندی طلب و استدعالری اوزرينه بتكرار تعيين اولنه‌جقلر رتبۂ حاليه‌لريله كونديريليرلر .

ماده ٧ : مذكورقول اردو ايله فرقه‌ده ونجد وفزانده بولنان وحسب‌الايجاب موقة بولنديريله‌جق اولان امرا وضابطان و اركان معاشلرينك نصفی نسبتنده ضم معاشه نائل اوله‌جقلردر . وظيفۂ ملكيه‌يی درعهده ايدنلر ملكيه معاشی دها زياده اولديغی صورتده مخصصات عسكريه‌لرينك قطعيله يالكز ملكيه معاشنی آله‌جقلردر .

ماده ٨ : اشبو قول اردو ايله فرقه‌يه تعيين نوبتی كلنلر كنديلرينه كلمش اولانلرله بجايش ايده‌بيليرلر وبجايش صورتيله كيدن نوبتنی ايفا ايتمش صاييلوب كوندرن ينه نوبتنی ايفا ايتمكه مجبوردر .

ماده ٩ : صنوف مختلفه ضابطانی مكتبدن تاريخ نشئتندن اعتباراً ملازم ثانيلر برسنه ويوزباشيلر ايكی سنه اردولرده خدمت ايتمدكچه اون دردنجی قول اردو ايله حجاز فرقه‌سنه ونجد وفزانه تعيين ايدلميه‌جكلردر .

ماده ١٠ : اركان حربيه ضابطانی مكتبدن نشئتلرندن اعتباراً صنوف ثلثه‌ده خدمتدن صكره اركان حربيه‌ده‌ده برسنه استخدام اولنمدقچه مواقع مذكوره‌يه كوندرلميه‌جكلردر .

ماده ١١ : علی‌العموم ترفيع رتبه ايچون اكمالی مشروط اولان اصغری مدتلر بروجه آتيدر :

ملازم ثانيلك ٣ سنه
« اوللك ٣ « (مغدورين سياسيه ايله فوق‌العاده مغدورين ايچون بر دفعه‌يه مخصوص اولمق اوزره) بربچق سنه
يوزباشيلق ٦ سنه (مغدورين سياسيه ايله فوق‌العاده مغدورين ايچون بر دفعه‌يه مخصوص اولمق اوزره) ٣ سنه
بيكباشيلق ٤ سنه (مغدورين سياسيه ايله فوق العاده مغدورين ايچون بر دفعه‌يه مخصوص اولمق اوزره) ٢ سنه
قائممقاملق ٣ سنه (مغدورين سياسيه ايله فوق‌العاده مغدورين ايچون بر دفعه‌يه مخصوص اولمق اوزره) ٢ سنه
ميرالايلق ٣ سنه (مغدورين سياسيه ايله فوق‌العاده مغدورين ايچون بر دفعه‌يه مخصوص اولمق اوزره) ٢ سنه

مغدورين‌سياسيه اوچيوز يكرمی درت تموزندن اول مجاهدۂ حريتده فوق‌العاده يرارلق وفداكارلق كوستره‌رك امثال واقرانلرندن رتبه‌جه كری براقلمق صورتيله دوچار غدر اولان ارباب اهليتدر .
فوق‌العاده مغدورين ايسه ترفيع رتبه ايچون اوصاف وشرائط لازمه‌يی حائز اولدقلری حالده اليوم امثاللرينك اكثريتنه نظراً ايكی رتبه مادونده بولنانلردر .

ماده ١٢ : دردنجی اردو مفتشلکی منطقه‌سنه تعیین اولنه‌جق امرا وضابطان رتبهٔ حالیه‌لریله کوندریله‌جکلر وبوراده‌ن آرزو ایدنلر ایکی سنه نهایتنده تبدیل اولنمق حقنی حائز بولنه‌جقلری کبی بوصورتله بردفعه کوندریلانلر نوبتلرینی ایفا ایلمش صاییله‌جقلردر . فزان ونجده کیده‌جکلر سنه‌ده بردفعه تبدیل حقنی حائز اوله‌جقلردر .

ماده ١٣ : اون دردنجی قول اردو ایله حجاز فرقه‌سنه نجد وفزانه تعیین واعزام قلنه‌جقلر میاننده بولنان برلیلر کندی دائره‌لری داخلنده اشبو قانونامه ایله بخش اولنان امتیازاتدن مستفید اوله‌مازلر .

ماده ١٤ : ٢٤ حزیران ٣٢٥ تاریخلی قانون موجبنجه کندیلرینك حقوق مکتسبه‌لری محفوظدر .

ماده ١٥ : ٢٤ حزیران ٣٢٥ تاریخلی قانونامه‌نك مقامنه اشبو قانونامه قائمدر .

ماده ١٦ : اشبو قانونك اجراسنه حربیه ناظری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم .

١ جمادی الاخره سنه ١٣٢٩ و ١٧ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدراعظم	حربیه ناظری
ابراهیم حقی	محمود شوکت

روم بلغار جماعتلری بیننده منازع فیه اولان کلیسا ومکتبلرك مصارف انشائیه‌سی حقنده مادهٔ قانونیه

روم‌ایلی‌ده روم وبلغار جماعتلری بیننده منازع فیه اولان کلیسا ومکتبلرك مصارف انشائیه‌سی ایچون داخلیه نظارتنك اوچ یوز یکرمی التی سنه‌سی بودجه‌سنه ضم ایدلمش اولان درت میلیون غروشدن سنهٔ مذکوره ظرفنده صرف اولنه‌مین مقدارینك اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سی ظرفنده صرفنه داخلیه نظارتنه مأذونیت ویرلمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم .

٨ ربیع لاخر سنه ١٣٢٩ و ٢٦ مارت سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	داخلیه ناظری
ابراهیم حقی	خلیل

خاقان سابقدن منتقل مجوهراتدن مرصع نشانلرله قیمت تاریخیه وملیه‌یی حائز اولانلردن ماعداسنك دونمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی منفعتنه ترکی حقنده مادهٔ قانونیه

خاقان سابقدن منتقل وعثمانلی بانقه‌سنده محفوظ بولنان مجوهراتدن مرصع نشانلرله بر قیمت تاریخیه وملیه‌یی حائز اولانلردن ماعداسی حکومتك نظارت ومسئولیتی آلتنده فروخت اولنمق اوزره دونمای عثمانی اعانهٔ ملیه جمعیتی منفعتنه ترك اولنمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم .

٢ ربیع الاخر سنه ١٣٢٩ و ٢٠ مارت ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	جاوید

تجارت وسیر سفائنه دائر بلغارستان حکومتیله منعقد ٦ ـ ١٩ شباط ١٩١١ تاریخلو مقاوله نامه‌یی مصدق مادهٔ قانونیه

حکومت عثمانیه ایله بلغارستان حکومتی بیننده تجارت وسیر سفائن حقنده تنظیم وطرفین مرخصلری جانبندن ٦ ـ ١٩ شباط ٣٢٦ـ١٩١١ تاریخنده امضا اولنان مقاولهٔ موقته‌نك امضا و تعاطیسنه حکومت مأذوندر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم .

١٧ ربیع الاول سنه ١٣٢٩ و ٦ مارت سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	جاوید

سلاطین عظام حضراتی عماراتنده طبخ وتوزیع ایدیلان وبی لزوم جهاته مخصوص بولنان دعاکو فدوله‌لرینك صورت الغاسی حقنده قانون

ماده ١ : شرط واقف موجبنجه ماوضع لهنه مصروف اولانلردن ماعدا اوقاف نظارتجه طبع وتوزیع ایدلمکده اولان دعاکو فدوله‌لری بیك اوجیوز یکرمی یدی سنه‌سی ابتداسندن اعتباراً نظارت طرفندن بدلاتی تأدیه ایدیله‌رك قیدلری ترقین اولنه‌جقدر .

ماده ٢ : مذكور قدوله‌لر بدللری برنجی نوعنك سكز ، ایكنجی نوعنك آلتی ، اوچنجی نوعنك بش . دردنجی نوعنك درت لیرای عثمانیه‌در .

ماده ٣ : اسباب معیشتدن بالكلیه محروم ، اعما ، مقعد ، مفلوجین ایله بیكس وبیوایه عجزۀ نسوان برنجی ماده احكامندن مستثنادرلر آنجق عیناً آلمقده اولدقلری قدوله‌لرك قیمتی شهری اوله‌رق اوقافه قاچ غروشه مال اولمش ایسه اكا كوره نقداً تأدیه اولنه‌جق ومذكور قدوله‌لر نظارتدن بشقه‌سنه فراغ ایدیله‌میه‌جكدر . وفات وقوعنده اولادلری كندیلری كبی اسباب معیشتدن بالكلیه محروم اولمدقلری تقدیرده قدوله‌لر اول اولاده انتقال ایتمیه‌رك برنجی ماده احكامنه تابع طوتیله‌جقدر .

ماده ٤ : مذكور قدوله‌لر بدلاتنك تأدیه‌سی ایچون صرفنه لزوم كوریلان اوتوز آلتی بیك عثمانلی لیراسنه اوچیوز یكرمی یدی سنه‌سی بودجه‌سنده عمارات مخصصاتی میاننده موجود اون ایكی بیك لیرا ایله اوچیوز یكرمی آلتی سنه‌سی بودجه‌سنك فصول ومواد مختلفه‌سندن تصرف اولنان یكرمی درت بیك لیرا قارشولق اتخاذ ایدلمشدر .

ماده ٥ : اوچیوز یكرمی آلتی سنه‌سی بودجه‌سندن تصرف اولنان سالف الذكر یكرمی درت بیك لیرانك اوچیوز یكرمی یدی سنه‌سی موازنه‌سنك امانت حسابنه ایراد قیدیله صرفنه مأذونیت ویرلمشدر .

ماده ٦ : اشبو قانونك اجراسنه اوقاف ناظری مأموردر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایلدم .
٢٤ ربیع‌الاول سنه ١٣٢٩ و ١٣ مارت سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

اوقاف ناظری	صدراعظم
خیری	ابراهیم حقی

صومه باندرمه تیمور یولی مقاوله‌نامه‌سنك تعاطیسی حقنده مادۀ قانونیه

صومه باندرمه تیمور یولنه عائد اشبو قانونه مربوط مقاوله‌نامه‌نك تعاطیسنه مأذونیت ویرلمشدر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایلدم .
١٠ رجب سنه ١٣٢٨ و ٤ تموز سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

تجارت ونافعه ناظری	صدر اعظم
حلاجیان	ابراهیم حقی

قول‌اغاسی نیازی بكه خدمات وطنیه ترتیبندن قید حیات شرطیله معاش تخصیصی حقنده قانون

ماده ١ : مدت خدمت عسكریه‌سنی اكمال ایتمكسزین اجرای تقاعدینی استدعا ایدن قول اغاسی نیازی بكك استدعاسنك قبولیله برابر استحصال مشروطیت اوغورنده واقع اولان خدمات مشكوره‌سنه بناءً قید حیات شرطیله خدمات وطنیه ترتیبندن شهری درت بیك غروش معاش تخصیص اولنمشدر .

ماده ٢ : اشبو قانونك اجراسنه حربیه ومالیه نظارتلری مأموردر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایلدم .
١٣ صفر سنه ١٣٢٩ و ٣١ كانون ثانی ١٣٢٧

محمدرشاد

مالیه ناظری	حربیه ناظری	صدراعظم
جاوید	محمود شوكت	ابراهیم حقی

داریجه حریقندن مصاب اولانلرك ایكی سنه املاك ویركوسندن عفولری وخانه‌لرینك انشاسی ایچون استقراض ایده‌جكلری مبالغك تأدیه‌سنه خزینۀ مالیه‌جه كفالت ایدلمسی حقنده قانون

ماده ١ : داریجه‌ده محترق اولان خانه‌لرینی مجدداً انشا ضمننده بر مؤسسۀ مالیۀ عثمانیه‌دن هرخانه ایچون یوزاللی ومجموع خانه‌لر ایچون یوزیكرمی بیك لیرایی تجاوز ایتمامك اوزره ، قریۀ مذكوره اهالیسنك وقوعبوله‌جق استقراضلرینه مالیه نظارتی كفالت ایده‌جكدر .

ماده ٢ : انشا ایدیله‌جك خانه‌لر ، اجرتی اصحابنه عائد اولمق اوزره سیغورطه ایتدیریله‌جك ، مبلغ مستقرضك مع كذشته تماماً تسویه‌سنه قدر اوچنجی ماده‌یه توفیقاً مالیه نظارتنه ترهین ایدیله‌جكدر .

ماده ٣ : ترهین معامله‌سی طاپو دائره‌سنجه هرخانه‌نك قیدی بالاسنه شرح ویرلك صورتیله تمام عد اولنه‌جقدر .

ماده ٤ : اشبوخانه‌لر ایچون شهر امانتنجه ترسیم اولنه‌جق خریطه موجبنجه تصرف وطاپو سندات عتیقه‌سنك تبدیل وتجدیدی و معاملۀ انتقالیه وفراغیه ایله اوچنجی ماده‌ده مذكور معاملۀ ترهینیه‌نك اجراسی وابنیه‌لرك انشاسی ایچون مقتضی دفترخاقانی وبلدیه رسم وخرجلری آلنمیه‌جقدر .

ماده ٥ : استقراض اولنه‌جق مبالغك منحصراً خانه‌لرك انشاسنه صرف اولنه‌جغنك تحقق ضمننده حكومت اثنای انشاآتده شهر امانتی معرفتیله لزوم كوره‌جكی تفتیشاتی اجرا ایده‌بیله‌جكدر .

ماده ٦ : اشبو قانونك اجرای احكامنه مالیه ناظری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبولایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .
١٦ جمادی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ١ حزیران سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدراعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	نائل

استانبول ولایتی قانوننك دردنجی وبشنجی ماده‌لری
مقامنه قائم مادهٔ قانونیه

ممالك عثمانیه‌نك امنیت وآسایشنه وولایات پولیسلرینك تبدلات و ترقیاتیله ادارهٔ عمومیه‌سنه عائد معاملاتك مركزی اولمق اوزره داخلیه نظارتنده امنیت عمومیه مدیریتی نامیله برشعبه تشكیل اولنمشدر.
منحصراً استانبول ولایتنك امور انضباطیه‌سی ایله مشغول وطوغریدن طوغری‌یه مسئول اولمق وداخلیه نظارتنه مربوط بولنمق اوزره استانبول پولیس مدیر عمومیسی نامیله آیری بر مدیریت عمومیه تشكیل اولنمشدر .
ولایات سائره پولیس مدیرلری طوغریدن طوغری‌یه والیلرك ومستقل متصرفلرك امر و اداره‌سنده بولنه‌جقلردر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم.
٦ جمادی‌الاخر سنه ١٣٢٩ و ٢٢ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	داخلیه ناظری
ابراهیم حقی	خلیل

فابریقه‌لرك تأسیسات ابتدائیه وتوسیعیه‌سنه عائد اوله‌رق ممالك اجنبیه‌دن جلب اولنه‌جق آلات وادواتك كمرك رسمندن معفو طوتلمه‌سی حقنده مادهٔ قانونیه

فابریقالرك تأسیسات ابتدائیه وتوسیعیه‌سنه عائد آلات وادواتك كمرك رسمندن معافیتنه دائر اولان ارادهٔ سنیه حكمنك تاریخ انقضاسندن اعتباراً فابریقالرك تأسیسات ابتدائیه وتوسیعیه‌سی ایچون جلب ایدیلان ماكنه وآلات وادواتدن آلنان كمرك رسومی اعاده اولنه‌جنی كبی اشبو مادهٔ قانونیه‌نك نشرندن اعتباراً تأسیس وانشا وتوسیع ایدیله‌جك فابریقالر ایچون جلب اولنه‌جق آلات وادواتك وفابریقالر محصولاتی ایله

مواد ابتدائیه‌سنك تسهیل نقلی ایچون اعمال اولنه‌جق ده‌قوویل وهوائی تللر ومتفرعاتك وآلات زراعیه‌نك وكیمیوی كوبره‌لرك ممالك اجنبیه‌دن حین جلبنده كمرك رسمی آلنمیه‌حقدر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم.

٦ جمادی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ٢٢ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	نائل

حریرك محصولات سائره مثللو یوزده اون ایكی بچق عشر وسائره ایله مكلف طوتلمه‌سی حقنده قانون

ماده ١ : حریر محصولندن حصهٔ معارف ومنافع وتجهیزات وضم جدید دخی داخل اولدیغی حالده اعشار نظامنامه‌سنه توفیقاً یوزده اون ایكی بچق حسابیله عشر آلنیر .

ماده ٢ : دلالیه نامیله الیوم حریردن آلنان رسم ملغادر .

ماده ٣ : میزان محللرینه كتیریلن حریردن عشردن ماعدا بركونا رسم استیفا اولنمز .

ماده ٤ : مالیه نظارتی اشبو قانونك اجرای احكامنه مأموردر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبولایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.
٥ جمادی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ٢١ مایس سنه ١٣٢٩

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	نائل

صامسون — سیواس تیمور یولنه عائد مصارفك امور نافعه ایچون استقراض ایدیله‌جك مبالغدن محسوب اولنمق اوزره استقراضك تاریخ عقدینه دكین آوانس صورتیله خزینهٔ مالیه‌دن تسویه‌سنه دائر مادهٔ قانونیه

صامسون — سیواس تیمور یولنك بر مترو درت یوز اوتوز بش ملیمترو وسعتنده انشاسی ایچون بیك اوچیوز یكرمی یدی سنه‌سنده ایكی یوزقرق درتبیك وبیك‌اوچیوزیكرمی‌سكز سنه‌سنده سكز یوزقرق

بیك وبیك اوچیوز یکرمی طقوز سنه‌سنده طقوز یوز اوتوز بر بیك وبیك اوچیوز اوتوز سنه‌سنده بر ملیون طقسان بیك لیرا صرفنه هیئت اجرائیه مأذوندر .

بیك اوچیوز یکرمی یدی سنه‌سنده صرف اولنه‌میان مبالغ بیك اوچیوز یکرمی سکز سنه‌سنده وبیك اوچیوز یکرمی سکز سنه‌سنده صرف اولنه‌میان مبالغ بیك اوچیوز یکرمی طقوز سنه‌سنده وبیك اوچیوز یکرمی طقوز سنه‌سنده صرف اولنه‌میان مبالغ دخی بیك اوچیوز اوتوز سنه‌سنده وبیك اوچیوز اوتوز سنه‌سنده صرف اولنه‌میان مبالغ بیك اوچیوز اوتوز بر سنه‌سنده صرف اولنه بیله‌جکدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم .

٣ جمادی‌الآخره سنه ١٣٢٩ و ١٩ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری	صدر اعظم وتجارت ونافعه ناظر وکیلی
نائل	ابراهم حقی

مغدورین سیاسیه‌نك صورت اقداری حقنده قانون

ماده ١ : ٣٢٦ سنه‌سی نهایتنه قدر خزینه‌دن معاش المش اولان مغدورین سیاسیه‌دن بغیرحق نفی وتغریب ویا دیکر صورتله جداً مغدوریت سیاسیۀ حقیقیه‌سی داخلیه نظارتجه بالتدقیق تبین ایدنلره آلمقده اولدقلری معاشلر ٣٢٧ سنه‌سی ابتداسندن اعتباراً کماکان اعطا اولنه‌جقدر . شو قدرکه دوائر متعلقه‌سندن برر مأموردن مرکب داخلیه نظارتجه مختلط برقومیسیون تشکیلیله اجرا قلنه‌جق تدقیقات عمیقه نتیجه‌سنده سوء حاللری تحقق ایدنلره معاش ویرلمیه‌جکدر. بونلردن مأموریندن اولانلر ویا اساساً مأمور اولمادقلری حالده ایفای مأموریته کفایتلری اکلاشیلانلر ترجیحاً مأموریتلره تعیین ایدیله‌جکلردر .

ماده ٢ : مغدورین سیاسیه‌دن اولان مأمورینك منفاو محبسده کچیردکلری زمانك تمامی وفراریلرك فراریلکده کچیردکلری مدتك ایکی سنه‌سنك تمامی وایکی سنه‌دن فضله‌سنك نصفی مدت تقاعدیه‌لرینه محسوب ایدیله‌جك وبو مدتلر ایچون کندولرندن تقاعد عائداتی ارانلمیه‌جقدر .

ماده ٣ : مغدورین سیاسیه‌دن اولان مأمورینك معلول ومسن اولانلرینه مادۀ سابقه‌ده بیان اولنان مدتلر نظر اعتباره النه‌رق قوانین مخصوصه‌سی احکامنه توفیقاً تقاعد معاشی تخصیص اولنه‌جقدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك اجراسنه هیئت وکلا مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم.

٣ جماذی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ١٩ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

خارجیه ناظری	عدلیه ناظری	شیخ‌الاسلام	صدر اعظم
رفعت	نجم‌الدین	موسی کاظم	ابراهیم حقی
بحریه ناظری	مالیه ناظری	حربیه ناظری	داخلیه ناظری
	نائل	محمود شوکت	خلیل
اوقاف ناظری	اورمان ومعادن وزراعت ناظری		معارف ناظری
خیری	ماورو قورداتو		عبدلرحمن

ذبحیه رسمنك درسعادتده ذابحلردن النمسی حقنده قانون

ماده ١ : درسعادت دوائر بلدیه‌سنه عائد ذبحیه رسمیله معارفه عائد رسم منضم اوچیوز یکرمی یدی سنه‌سی حزیرانندن اعتباراً قصابلردن النه‌جقدر .

ماده ٢ : اشبو قانونك اجراسنه داخلیه ناظری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم.

٥ جمادی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ٢١ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

داخلیه ناظری	صدراعظم
خلیل	ابراهیم حقی

مستغنی عنه قالان وخراب بولنان مبانئ وقفیه ایله وقف عرصه‌لرك نقدایله بالاستبدال مدارس علمیه ومؤسسات خیریه تأسیسی حقنده مادۀ قانونیه

کرك معمور وکرك خراب جوامع ومساجد شریفه‌دن ماعدا مقصد تأسیسلرینه نظراً منفعتی فوت ومستغنیٔ عنها اولان مبانئ وقفیه ایله وقف عرصه‌لرك نقد ایله بالاستبدال مبالغ حاصله ایله اوراده کندی جنسلرندن مؤسسۀ خیریه انشاسنه احتیاج کوریله‌مدیکی تقدیرده جوارنده بولنان اوقبیل مؤسسۀ خیریه‌نك

مصارف دائمه‌سی تأمین ایدلدکدن صکره بولندقلری محللرك احتیاجاتی نظردقت واعتنایه آلنه‌رق اولا مساجد شریفه ثانیاً مکاتب ابتدائیه ومدارس علمیه ثالثاً خسته‌خانه کبی مؤسسات‌خیریه انشاسنه ومصارف دائمه‌سنی تأمینه اوقاف نظارتی مأذوندر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٣ جمادی‌الآخره سنه ١٣٢٩ و ١٩ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	اوقاف همایون ناظری
ابراهیم حقی	خیری

درسعادت بلدیه قانوننك التمش دردنجی وولایات بلدیه قانوننك قرقنجی ماده‌لری مقامنه قائم مادهٔ قانونیه

تنظیفیه وتنویریه مثللو آیلق ویاسنه‌لك اوله‌رق طرح واستیفاسی نظامات مخصوصه‌سی ایجابندن اولان تکالیف بلدیه جمعیت عمومیهٔ بلدیه طرفندن تقاسیط معینه‌یه ربط ایله سنهٔ جدیده‌نك حلولندن ایکی آی اول دوائر بلدیه‌یه تبلیغ ایدیله‌رك مأمورین مخصوصه‌سی معرفتیله تحصیل ایتدیریلور .

مستأجرلره عائد رسوم اصحاب املاکدن ومتصرفلره عائد رسوم مستأجرلردن طلب اولنه‌ماز .

واردات غیر مقننه عندالتحقیق لازم التأدیه اولور وبونوع وردانك تحصیلنده مأمورین متعلقه‌سی ویاملتزملری ایله مکلفین اره‌سنده مقدارجه اختلاف حدوثنده کیفیت مجالس بلدیه‌جه بالتحقیق قراره ربط اولنور .

تقاسیط معینه‌یی وقت وزماننده اعطا ایتمیانلره اون کون وواردات غیر مقننه‌یی ایفا ایتمیانلره یکرمی درت ساعت ظرفنده ادای دین ایتملری ایچون براخطارنامه تبلیغ ایدیله‌رك مذکور مدتلر منقضی اولدقده مدیون موظف مأموریندن ایسه معاشی ربعنك توقیفیله واصحاب عقاردن ایسه بدل ایجارینك حجزیله واصحاب تجارت وصنعتدن ایسه تیمور باش اشیاسندن وکندی صنعتك اجراسنه مقتضی آلات وادواتندن ماعدا اموال منقوله‌سندن دینه کافی مقدارینك حجز وفروختیله تحصیل اولنور . اشبو حجز وفروخت معامله‌سی مجالس بلدیه قراریله اجرا اولنور . بلدیه‌لرله ملتزملر اره‌سنده‌کی عقوددن متولد اختلاف محاکم عائده‌سنك حکمیله فصل اولنور .

بیك اوچیوز یکرمی التی سنهٔ مالیه‌سی نهایتنه قدر سنین سابقه‌دن بلدیه‌یه اولان دیون اشبو قانونك تاریخ نشرندن اعتباراً برسنه ظرفنده بروجه آتی تصفیه ایدیله‌جکدر . شویله‌که : دیونك مقدارینی وسنه ونوعنی مبین مجالس بلدیه‌جه قیوده نظراً مفرداتلی براخبارنامه تنظیمیله مقبوض مقابلنده مدیونه تبلیغ قلنه‌جق وتاریخ تبلیغندن اون بش کون ظرفنده اعتراض وقوعنده مجالس بلدیه‌جه معترضك ویا آدمنك اعتراضات وافاداتی نظر دقته آلنه‌رق تدقیقات مکمله اجراسیله مقدار صحیحی تحقق ایتدیریلوب قراری اعطا وبر قطعه صورتی مجاناً مدیونه تبلیغ اولنه‌جقدر . بو قراره راضی اولمیانلر اون بش کون ظرفنده درسعادتده مجلس امانته وطشره‌لرده مجالس اداره‌یه مراجعت ایده‌جکدر . بو مجلسلرك قرارلری قطعیدر .

بو مدتلرك مرورندن صکره وقوعبوله‌جق اعتراضلر مسموع دکلدر . بوصورتله تحقق ایده‌جك دیون آیروجه دفتر مخصوصه قیدایدیلوب بونك تقاسیط معینه ایله یوزده اونی واموال غیرمنقوله‌نك بیع وفراغی وقوعنده تمامی تحصیل اولنه‌جق وآرتق دفاتر عتیقه‌یه اعتبار ایدلمیه‌جکدر . مدت محرره ظرفنده تصفیه معامله‌سی اکمال ایدیله‌میان بقایانك قیدی ترقین قلنه‌جقدر .

قیمت موضوعه‌سی اون بش بیك غروشدن دون اولان عجزه‌خانه‌لرینك اوچ یوزیکرمی اوچ سنهٔ مالیه‌سی نهایتنه قدر اولان بقایاسی معفودر .

رسوم بلدیه‌یی وبقایاسنی تأدیه‌دن امتناع ایدن مدیون متمردلرك دیونی مجالس بلدیه مضبطه‌لری اوزرینه درسعادتده شهر امیننك وطشره‌لرده اك بیوك ملکیه مأمورینك اشارت تحریریه‌سیله اجرا رئیسی معرفتیله قانوناً تحصیل اولنور .

بلدیه‌لرجه حکم اولنان جزای نقدی‌یی ویرمکدن امتناع ایدنلردن جزانك تحصیلی حقنده مجالس بلدیه‌جه تنظیم اولنه‌جق مضبطه درسعادتده شهرامیننك وطشره‌لرده اك بیوك ملکیه مأمورینك اشارت تحریریه‌سیله لاجل التنفیذ مدعئ عمومی‌یه تودیع اولنور .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

١٢ جمادی‌الآخره سنه ١٣٢٩ و ٣٠ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	داخلیه ناظری
ابراهیم حقی	خلیل

سواحل حجازیه ایله مدینهٔ منوره‌ده حجاج ویولجیلردن النه‌جق رسم حقنده قانون

ماده ١ : حجاز قطعه‌سنك احوال صحیه‌سنك اصلاحنه وقطعهٔ مذکوره‌ده حجاج مسلمینك تأمین استراحت وسلامتلری وامراض ساریه ومستولیه‌دن محافظه‌لری ضمننده اتخاذ اولنه‌جق تدابیر صحیه‌یه قارشولق اولمق وحجاز صحیه مجلسی معرفتیله منحصراً حجازك امور صحیه‌سنه صرف اولنمق و سواحل حجازیه ایله مدینهٔ منوره‌ده استیفا ایدلمك اوزره کرك بحراً و کرکسه شمندوفر ایله براً حجازه کلاجك حجاج ویولجیلرك هربرندن « حجازه مخصوص تدابیر صحیه رسمی » نامیله اون غروشدن عبارت بر رسم اخذ اولنه‌جقدر .

ماده ٢ : اشبو قانونك اجراسنه داخلیه نظارتی مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٢ جمادی‌الاولی سنه ١٣٢٩ و ١٨ نیسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	داخلیه ناظری
ابراهیم حقی	خلیل

مستحق تقاعد اولان مأمورین علمیه ایله ایتام وارامله تخصیص اولنه حق معاشات حقنده مادهٔ قانونیه

مستحق تقاعد اولان بالعموم مأمورین علمیه ایله وفات ایدنلرك عائله‌لرینه ٣٢٧ سنه‌سنده دخی ملکیه تقاعد قانونی موجبنجه معاش تخصیص ایدیله‌جك وعلمیه تقاعد صندوقی وارداتی سنهٔ مذکوره واردات عمومیه‌سنه ومصارفی دیون عمومیه بودجه‌سنك مخصصات ذاتیه قسمنه علاوه اولنه‌جقدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحهٔ قانونیتی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٤ جمادی‌الاولی سنه ١٣٢٩ و ٢٠ نیسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری — صدر اعظم

جاوید — ابراهیم حقی

دونتمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتنك اوراق وسنداتنك تمغا رسمندن معافیتنه دائر مادهٔ قانونیه

دونتمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتنك بالعموم اوراقی تمغا رسمندن معافدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحهٔ قانونیتی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٩ جمادی‌الاولی سنه ١٣٢٩ و ٢٥ نیسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری — صدر اعظم

جاوید — ابراهیم حقی

دونتما معاونت ملیه جمعیتی مرکز عمومیسیله شعباتنك مخابرات ومراسلاتنك پوسته وتلغراف اجرتلرندن معفویتی حقنده مادهٔ منفردهٔ قانونیه

دونتما معاونت ملیه جمعیتی مرکز عمومیسی ایله ولایاتده بولنان شعبه‌لرینك اره‌لرنده جریان ایده‌جك

تلغراف مخابراتی واعانهٔ جمع اولنان اشیا ونقود ایله اعاناته متعلق اوراق مطبوعه ومحررات تلغراف وپوسته اجرتلرندن معفودر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحهٔ قانونیتی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٢٧ صفر سنه ١٣٢٩ و ١٤ شباط سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

مالیه ناظری — صدر اعظم

جاوید — ابراهیم حقی

فزان سنجاغنده شیمدیلك خرما آغاجلرینك بالتحریر هرسنه محصولندن عشر ودوه واغنامدن رسوم استیفاسی واملاك واراضی ویرکوسی التماسی حقنده مادهٔ قانونیه

فزان سنجاغیله غدامس قضاسنده الیوم جاری اولان « تویه » و اشجار ویرکوسی ملغادر . ویرکولرك تنظیم واصلاحیله اصول مکلفیتك اوراجه‌ده برقاعدهٔ سالمه‌یه ربط ویکیدن منابع تجارت وثروت تأسیس ایدیلنجه‌یه قدر مذکور سنجاق وقضا داخلنده شیمدیلك خورما آغاجلرینك تعدادیله محصولندن هرسنه عشر واغنامدن رسوم لازمه استیفاسی واملاك واراضی ویرکوسی استیفا ایدلمه‌سی خصوصنده مالیه نظارتنه مأذونیت ویرلمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحهٔ قانونیتی وقوانین دولته علاوه‌سنی اداره ایدرم .

٢ جمادی‌الاول سنه ١٣٢٩ و ١٨ نیسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری — صدر اعظم

جاوید — ابراهیم حقی

عسکری تقاعد قانوننك اللی طقوزنجی ماده‌سنك ایکی نومرولو فقره‌سنی تصحیحاً فقرهٔ معدلهٔ قانونیه

بری وبحری بالجمله ارکان ، امرا وضابطان ، مأمورین وکتبهٔ اقلام عسکریه ومنسوبین جنودیه معاش ومعینات بدلاتندن قطع وتوقیف ایدیله‌جك یوزده اونلر ایله متقاعدینه ویریلن معاشاتدن توقیف ایدیلن یوزده بشلردن .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم،
٩ جمادی الاولی سنه ١٣٩ و ٢٥ نیسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری — صدر اعظم
جاوید — ابراهیم حقی

رتب عسکریه‌دن تجرید ایدلمش اولان جراح واجزاجیلرك صورت تقاعدی حقنده مادهٔ قانونیه

تصفیهٔ رتب عسکریه قانوننامه‌سنك اون بشنجی ماده‌سی موجبنجه نسبت عسکریه‌لری قطع اولنانلردن مدت مشروطهٔ تقاعدی اكمال ایدنلر مدت خدمتلرنده عائدات تقاعدیه ویرمش بولندقلری تقدیرده سنین خدمتلرینه نظراً آلایلی اعتبار ایدیله‌رك تصفیه‌یه تابع طوتلدقدن صكره حائز اوله‌جقلری رتبه‌لره كوره تقاعد عسکری قانوننامه‌سنه توفیقاً تقاعد مخصصاتی اعطا اولنور .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.
٢٦ جمادی الاولی سنه ١٣٢٩ و ١٢ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

حربیه ناظری — صدر اعظم
محمود شوكت — ابراهیم حقی

داخل ممالكده بعض حوادث مهمه‌نك انتشارینی تأمین ایچون حكومتك بر تلغراف آژانسنه كشیده ایتدیره‌جكی تلغرافنامه‌لر حقنده مادهٔ منفردهٔ قانونیه

حكومت داخل ممالكده بعض حوادث مهمه‌نك انتشارینی تأمین ایچون بر تلغراف آژانسنه یومی یوز اللی كلمه‌یی تجاوز ایتمامك اوزره عموم طرزنده كشیده ایتدیره‌جكی تلغرافنامه‌لری اجرتدن معفو طوتمغه مأذوندر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.
٢٥ جمادی الاولی سنه ١٣٢٩ و ١١ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری — صدر اعظم
نائل — ابراهیم حقی

نجف اشرف وكربلا وكاظمیه قصبه‌لرنده دفن اولنه‌جق براتلی خدمه امواتندن دفنیه رسمی آلنمامسی حقنده قانون

مادهٔ منفرده — نجف اشرف وكربلا وكاظمیه قصبه‌لرنده ائمهٔ عظام صحن شریفلری داخلنده دفن اولنه‌جق براتلی خدمه امواتندن دفنیه رسمی آلنمیه‌جقدر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.
١٦ جمادی الاخره سنه ٣٢٩ و ١ حزیران سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

اوقاف همایون ناظری — صدراعظم
خیری — ابراهیم حقی

شدت شتا مناسبتیله محروقات ایله لینیت كمورینك ورمان ومعادن رسمندن استثناسی حقنده قانون

ماده ١ : شدت شتا سببیله محروقات احتیاجی ظهور ایدن یرلرده اوچ یوز یكرمی یدی سنه‌سی نیسانی نهایتنه قدر اهالیٔ قرانك میری ورمانلرندن قطع واعمال ایده‌جكلری حطب وكموردن الیوم جواز تیمور یولی ایچون آلنان نصف اورمان حقیله نفرعاتك استیفاسندن صرف نظر اولنمشدر .

ماده ٢ : رخصت مخصوصه ایله قطع واعمال اولنوب حین امراونده رسمی آلنه‌جق محروقاتك حكومت وبلدیه واعانه جمعیتلری معرفتیله مبایعه اولنه‌رق اهالی‌یه اعانةً توزیع اولنمق اوزره براً وبحراً سوق اولنه‌جقلرندن دخی مدت مذكوره ظرفنده اورمان رسمی استیفا اولنمیه‌جقدر .

ماده ٣ : رخصت وامتیازه مربوط اولمیان لینیت كمورلرندن مدت مذكوره ظرفنده بلا خرج ورسم اخراجاته مساعده اولنمشدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك اجراسنه مالیه واورمان ومعادن وزراعت ناظرلری مأموردر .
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.
١٦ ربیع الاول سنه ١٣٢٩ و ٥ مارت سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

اورمان ومعادن وزراعت ناظری — مالیه ناظری — صدراعظم
ماورو قورداتو — جاوید — ابراهیم حقی

ولی عهد سلطنت دولتلو نجابتلو افندی حضرتلری طرفندن جهت عسکریه‌یه تبرع بیوریلان دکانلرك خرج فراغدن وضبط ورقه‌سنك تمغا رسمندن استثناسنه دائر مادهٔ قانونیه

ولی عهد سلطنت دولتلو نجابتلو یوسف عزالدین افندی حضرتلری طرفندن جهت حکومته بلا بدل ترك واهدا بیورلمش اولان طوبخانه‌ده اعمالات حربیه دائره‌سی تحتنده‌کی آلتمش درت باب دکاندن خرج فراغ مطالبه اولنماسی واولبابده‌کی ضبطنامه‌لرك تمغا رسمندن استثناسی ایچون مالیه نظارتنه مأذونیت اعطا قلنمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٩ جمادی‌الاولی سنه ١٣٢٩ و ٢٥ نیسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری	صدر اعظم
جاوید	ابراهیم حقی

دوائر مرکزیهٔ عسکریه ایله اردولر دوائر وقطعاتنده حسب‌التنسیقات ویا بالایجاب آچیغه چیقارلمش اولان وبوندن بویله‌ده چیقاریله‌جق بولنان ارکان ، امرا وضابطان ایله کتبهٔ دائمهٔ عسکریه وخدمات‌عسکریه‌ده مستخدم‌سیویل مأمورلرله رتبهٔ عسکریه‌یی حائز اولمیان مستخدمین صحیه واصناف عسکریه حقنده قانون

ماده ١ : منتسبین عسکریه‌نك حال وشانلرینی تدقیق وظیفه‌سیله هراوردوده تفتیش‌احوال‌عسکریه نظامنامه‌سی احکامنه موافق اولمق (برنجی‌ایکنجی وا چنجی‌اردولر قطعات مختلفه‌سی مفتشلکی‌موجوددر) اوزره محلف بر هیئت تفتیشیه تشکیل ایدیله جکدر .

ماده ٢ : کرك اقتدار وکرك حسن اخلاق جهتلریله استخدامه الویریشلی اولدقلری مبحوث هیئات تفتیشیه‌جه قناعته مقرون اولانلره برمحله یرلشدیریلنجه‌یه قدر مخصصاتلری بروجه آتی اعطا اولنه‌جقدر :
علی‌العموم ضابطانه معاشلرینك ثلثانیله تام تعیینات وامرایه معاشلرینك نصفیله تام تعیینات ولوایه یالکز ٢٥٠٠ ، فریقه ٣٢٥٠ ، برنجی فریقه ٤٠٠٠ ومشیره ٥٠٠٠ غروش معاش ویریله‌جکدر .
مأمورین ملکیه‌ایله‌مستخدمین سائره‌یه ، سائر دوائرده آچیقده قاله‌جق مأمور وحکام وکتبه‌یه متعلق قانون موجبنه معاشات اعطا اولنه‌جقدر .

ماده ٣ : موادسابقه‌یه استناداً لاجل‌الاستخدام آچیقده بولندیریلانلردن صره وقدم واهلیته توفیقاً تعیین اولنه‌جنی برمحل ومأموریتی معذرت مشروعه‌یه مستند اولمیه‌رق قبول وعزیمتدن استنکاف ایدنلر استخدامه غیرلایق اولانلره تطبیق اولنان مواد آتیه‌یه تابع طوتیله‌جقلردر .

ماده ٤ : هیأت تفتیشیه‌جه اخلاقاً استخداملری تجویز ایدلمیانلردن مدت خدمتی یکرمی سنه‌یه بالغ اولمیانلره آچیغه چیقارلدقلری تاریخه قدر نائل اولدقلری رتبه ومأموریتلره عائد مخصصات اصلیه‌نامیله الدقلری مبلغك بوزده یدیسی ویریله‌رك خدمت عسکریه‌دن چیقاریله‌جقلردر . استخداملرینی مانع سوء احواللری ، خفیه‌لك ومرتکبلك ایله اشتهار درجه‌سنده اولانلره خروجلرنده هیچ برشی ویرلمیه‌جکدر . اخلاقی مضبوط اولوبده یالکز نظامیه قطعاتنده استخدام ایدیله‌میه‌جك درجه‌ده اقتدارسزلقلری تبین ایدنلردن مدت خدمتلری اون سنه‌دن زیاده اولانلره ایجابنده احتیاط ضابطی صنفنده استخدام ایدلمك اوزره مدت خدمتلرینه کوره تقاعد معاشی اعطا ایدیله‌جکدر . مدت خدمتلری اون سنه‌دن دون‌اولانلر صوك مأموریتلرنده الدقلری مخصصات اساس اتخاذ اولنه‌رق مدت خدمتلرینك هرسنه‌سی ایچون برد ایلق نسبتنده برمبلغ مقابلنده اردودن اخراج اولنه‌جقلردر .

ماده ٥ : اچیغه چیقاریلوب قابل استخدام اولمیانلردن مدت خدمتی یکرمی سنه‌یی تجاوز ایدنلر نظامنامهٔ مخصوص موجبنجه تقاعد ایدیله‌جکدر .

ماده ٦ : کرك مبلغ اعطاسی وکرك تقاعدلك اجراسی ایچون تصفیهٔ رتبی متعاقب احراز اولنه‌جق رتبه‌لر معتبر اوله‌جقدر .

ماده ٧ : قانوناً تقاعددن محرومیتی‌مستلزم سوء احوال وحرکاتی اوزرینه عسکرلکدن اخراج ایدیلنلر علی‌الاسامی امنیت عمومیه مدیریتنه بیلدیریله‌جك وبونلردن درسعادتده بقالری جائز کوریله‌میانلر حقنده جهت ملکیه‌جه ایجاب قانونیسی اجرا اولنه‌جقدر .

ماده ٨ : اشبو قانونك اجرای احکامنه حربیه ناظری مأموردر .

٦ شعبان سنه ١٣٢٧ و ٩ اغستوس سنه ١٣٢٥

بغداد دائرهٔ بلدیه‌سی نامنه اشترا اولنان استمبوطلر ایله واپورك کمرك رسمندن استثناسنه دائر مادهٔ قانونیه

بغداددائرهٔ بلدیه‌سنجه مبایعه ایدیلن موتورلی بش‌استمبوط ایله برعدد واپورك‌کمرك رسمی آلنمقسزین امرارینه مأذونیت ویرلمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده‌ایدرم .

٩ جمادی‌الاولی سنه ١٣٢٩ و ٢٥ نیسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری	صدر اعظم
جاوید	ابراهیم حقی

درسعادت وطشره‌ده دارالمعلمینه بالامتحان داخل اوله‌رق دوام ایدن طلبه ایله مکاتبده جهت معارفجه مأموریتلری تصدیق ایدلمش اولان دائمی معلملرك افراد مؤجله میاننه ادخالی حقنده مادهٔ منفردهٔ قانونیه

درسعادت وطشره‌ده بولنان بالعموم دارالمعلمینه بالامتحان داخل اوله‌رق دوام ایدن طلبه ایله معارف نظارتجه مصدق بالجمله مکاتبده مأموریتلری معارف نظارتجه ویاولایات معارف مدیرلرنجه تصدیق ایدلمش اولان دائمی معلملر دارالمعلمین شهادتنامه‌سنی ویا مصدق اهلیتنامه‌یی حائز اولدقلری تقدیرده افراد مؤجله میاننه ادخال ایدیله‌جکلردر .

٣ شعبان سنه ١٣٢٧ و ٦ اغستوس سنه ١٣٢٥

بر ولایتك ویا ایکی اوچ ولایت برلشدیریله‌رك انلرك طرق ومعابر انشا آتنك طوپدن بر متعهد ویا شرکته احاله‌سنه دار مادهٔ منفردهٔ قانونیه

بر ولایتك ویا ایکی اوچ ولایت برلشدیریله‌رك انلرك طرق ومعابری وبر قاچ سنه‌ده اکمال اولنمق وفقط بدل انشاآت مع فائض سنین عدیده‌ده تسویه ایدلك اوزره طوپدن بر متعهده ویا شرکته حاله اولنه بیلور . شو قدرکه تعیین اولنه‌جق تقسیط سنوی مذکور ولایتك بر سنه‌لك ریق بدلات نقدیه‌سی حاصلاتندن فضله اولمز .

٥ شعبان سنه ١٣٢٧ و ٨ اغستوس سنه ٣٢٥

خزینه‌جه بدللرینك یوزده اونی ایله دلالیه‌سی نقداً آلنمق ومتباقیسی صورت وسرکی ایله محسوب ایدلمك شرطیله بالمزایده اوچ یوز یکرمی درت سنه‌سی نهایتنه قدر طالبلرینه احاله ایدلمش اولوبده معاملهٔ رسمیهٔ فراغیه‌لری اجرا ایدیله‌مامش اولان اموال امیریه‌نك فسخ احالاتیله بونلردن وقتیله قسماً آلنمش اولان بدل ایله دلاللره ویرلمش اولان دلالیه‌نك نقداً اصحابنه تأدیه‌سی وصورت وسرکی ایله محسوب ایدلمش اولان اقسامنك دخی دیون غیر منتظمه دفترینه ادخالی حقنده مادهٔ قانونیه

خزینه‌جه بدللرینك یوزده اونی ایله دلالیه‌سی نقداً آلنمق ومتباقیسی صورت وسرکی ایله محسوب ایدلك شرطیله بالمزایده اوچ یوز یکرمی درت سنه‌سی شباطی نهایتنه قدر طالبلرینه احاله ایدلمش اولوبده معاملهٔ

رسمیهٔ فراغیه‌لری اجرا ایدیله‌مامش اولان اموال امیریه حقنده‌کی بیع وشرا معامله‌سنك قانوناً منعقداولدیغی ادعاسنده بولنانلرك عائد اولدیغی محاکمه بالمراجعه حقوقنی تأمین واستحصال ایلمك حقنه برخلل کلمامك اوزره احالات مذکوره بدلاتنك نقداً استیفا ایدلمش اولان اقسامی ایله بالتحصیل دلاللره ویرلمش اولان دلالیه‌لری سنهٔ حالیه بودجه‌سنك مصارف غیر ملحوظه ترتیبندن نقداً اصحابنه تأدیه‌سی وصورت وسرکی ایله محسوب ایدلمش اولان اقسامنك دخی مذکور صورت وسرکیلرك سنه‌لرینه تابع دیون خزینه اوله‌رق دیون غیر منتظمه دفترینه قیدی ایچون مالیه نظارتنه مأذونیت ویرلمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٢٢ صفر سنه ١٣٢٩ و ٩ شباط سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

مالیه ناظری	صدر اعظم
جاوید	ابراهیم حقی

خدمات عسکریه‌ده قوللانیله‌جق اجزاجی وجراح وتیمارجیلر حقنده‌کی قانونك برنجی ماده‌سنه فقرهٔ مذیله

بحریه مرکز خسته‌خانه‌سنده کوچك جراحلق تحصیل ومجلس صحیهٔ بحریه‌ده اطبای متخصصه طرفندن بالامتحان اثبات اهلیت ایتمش والیوم بحریه‌ده استخدام اولنه‌رق بحریه‌یوقلمه‌سنجه کنیه‌لرنده جراح عنوانی مقید بولنمش اولان جراحلر کماکان السابق جراح عنوانیله یاد اولنه‌جق وطقوزنجی ماده موجبنجه مدت خدمتلرینه نظراً مخصصاته نائل اوله‌جقلردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

٤ ربیع‌الاول سنه ١٣٢٩ و ٢٠ شباط سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

بحریه ناظری	صدراعظم
محمود مختار	ابراهیم حقی

بيك اوچيوز يكرمی يدی سنه‌سی مارتی موقت بودجه قانونی

ماده ١ : اوچيوز يكرمی يدی سنه‌سی مارت آينده خدمات عموميهٔ دولتك ايفاسنه مخصوص اولمق اوزره دوائر نامنه سنهٔ مذكوره موازنهٔ عموميه‌سنه محسوباً اوچيوز التمش‌درت مليون طقوز يوز يكرمی طقوز بيك ايكی يوز يكرمی ايكی غروش تخصيصات موقته كشاداولنمشدر. شوقدركه اوچيوز يكرمی يدی سنه‌سی موازنهٔ عموميهٔ قانوننك يالكز مصارف اوزرينه وقوعبوله‌جق ضمائم وتنزيلات حقنده‌كی احكامی اشبو آی مصارفنه‌ده شامل اوله‌جقدر .

ماده ٢ : الحالة دولتجه جبايت ايدلمكده بولنان رسوم وتكاليفك بيك‌اوچيوز يكرمی يدی‌سنه‌سی مارت ماهی ظرفنده قوانين ونظامات واصول موضوعه‌سنه توفيقاً استيفاسنه دوام اولنه‌جقدر .

ماده ٣ : اشبو قانونك اجرای احكامنه ماليه ناظری مأموردر .

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحه‌نك قانونيتنی وقوانين دولته علاوه‌سنی‌اراده ايدرم .

محمد رشاد

ماليه ناظری	صدراعظم
جاويد	ابراهيم حقی

بيك اوچيوز يكرمی يدی سنه‌سی شهر مارت موقت بودجه‌سی صورتيدر .

اسامیٔ دوائر	١٣٢٧ سنه‌سی مارت مخصصاتی
ديون عموميه	١٥٦ ٤٠٨ ٥٩٢
خاندان سلطنت	٤ ٠٩٠ ٦٦٧
مجلس عمومی	٢ ٠٢٥ ٠٠٠
ماليه	٢١ ٩١٢ ٢٢٥
ديوان محاسبات	١٥٧ ٤٠٠
رسومات	٣ ٦٤٦ ١٤٢
بوسته وتلغراف	٨ ٣٩٨ ٥٣٧
دفتر خاقانی	٩٦٩ ٧٢٠
حجاز تيمور يولی	٥ ٠٢٣ ٧٥٩
صدارت	٢٢١ ٧٣٠
داخليه	١٠ ٥٠٤ ٧٤٦
شورای دولت	٢٧٦ ٦٥٠
امنيت عموميه	٣ ٦٢٢ ٣٣١
خارجيه	٢ ١٤٦ ٦٩٩
حربيه	٧٥ ٠٠١ ٠٠٠
اعمالات حربيه	٤ ١٥٩ ٩٥٧
ژاندارمه	١٣ ٩٤٠ ٤٨٠
بحريه	١١ ٥١٥ ٢٨٦
علميه	٤ ١٧٦ ٤٩٨
عدليه ومذاهب	٦ ٣٠٢ ٣٤٤
معارف	٧ ١٣٠ ٥٥٣
تجارت ونافعه	١٥ ٩٤٤ ٩٥٠
اورمان ومعادن	٤ ٩٦٩ ٠٦٤
يكون	٣٦٢ ٥٤٤ ٣٢٩
معزولين ملكيه صندوق	٨ ٠٥٠
متقاعدين « «	٤٩ ٧٠٠
« علميه «	١٤ ٥٥٠
« عسكريه «	٦٥ ٥٩٣
يكون	١٣٧ ٨٩٣
جملهٔ يكون	٣٦٢ ٦٨٢ ٢٢٢

اوچ يوز يكرمی يدی سنه‌سی نيسان موقت بودجه قانونی

ماده ١ : اوچ يوز يكرمی يدی سنه‌سی نيسان آينده خدمات عموميهٔ دولتك ايفاسنه مخصوص اولمق اوزره دوائر نامنه سنهٔ مذكوره موازنهٔ عموميه‌سنه محسوباً ايكی يوز سكسان اوچ ميليون آلتی يوز يكرمی ايكی بيك بش يوز آلتمش برغروش تخصيصات موقته كشاد اولنمشدر . شوقدركه اوچ يوز يكرمی يدی سنه‌سی موازنهٔ عموميه قانوننك يالكز مصارف اوزرينه وقوع بوله‌جق ضمائم وتنزيلات حقنده‌كی احكامی اشبو آی مصارفنه‌ده شامل اوله‌جقدر .

ماده ٢ : الحالةهذه دولتجه جبايت ايدلمكده اولان رسوم وتكاليفك اوچ يوز يكرمی يدی‌سنه‌سی نيسان ماهی ظرفنده قوانين ونظامات واصول موضوعه‌سنه توفيقاً استيفاسنه دوام اولنه‌جقدر .

ماده ٣ : اشبو قانونك اجرای احكامنه ماليه ناظری مأموردر .

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبولايحه‌نك قانونيتنی وقوانين دولته علاوه‌سنی اراده‌ايدرم .

١٤ ربيع‌الاخر سنه ١٣٢٩ و ١ نيسان سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

ماليه ناظری	صدراعظم
جاويد	ابراهيم حقی

بيك اوچيوز يكرمی يدی سنه‌سی شهر نيسان موقت بودجه‌سی صورتيدر .

اسامیٔ دوائر	١٣٢٧ سنه‌سی نيسان مخصصاتی
ديون عموميه	٦٨ ٥٧٤ ٧٣٧
خاندان سلطنت	٤ ٥٠٧ ٣٣٤
مجلس عمومی	٣ ١٤٠ ٦٥٠
ماليه	٢٦ ٣٠٦ ٠٦٨
ديوان محاسبات	١٧٠ ٤٠٠
رسومات	٣ ٦٤٦ ١٤٢
پوسته وتلغراف	١١ ٣٦٩ ٤٣٧
دفتر خاقانی	٩٠٢ ٣٤٠
حجاز تيمور يولی	٣ ٧٣٤ ١٥٩
صدارت	٢١٩ ١٣٠
داخليه	١٠١ ٢١٧ ٤١٨
شورای دولت	٢٧٢ ٠٥٠
امنيت عموميه	٣ ٦٠٥ ٧٠٤
خارجيه	٢ ١٣٢ ١٩٩
حربيه	٧٦ ٠٠٠ ٠٠٠
اعمالات حربيه	٣ ٨٤٥ ٨٥٧
ژاندارمه	١٣ ٩٤٠ ٤٨٠
بحريه	١١ ٥١٥ ٢٨٦
علميه	٤ ١٦٠ ٧٠٥
عدليه ومذاهب	٦ ٣٠٢ ٣٤٤
معارف	٧ ٨٥١ ٧٤٢
تجارت ونافعه نظارتی	١٥ ٨٩٨ ٦١٧
اورمان ومعادن	٤ ١٦٣ ٩١٤
يكون	٢٨٣ ٤٧٧ ٤٢٤
معزولين ملكيه صندوقی	٨ ٦٠٠
متقاعدين « «	٥٥ ٦٤٥
« علميه «	١٥ ٣٠٠
« عسكريه «	٦٥ ٥٩٣
يكون	١٤٥ ١٣٨
جملهٔ يكون	٢٨٣ ٦٢٢ ٥٦١

بيك اوچ يوز يكرمی يدی سنه‌سی مايس مؤقت بودجه قانونی

ماده ۱ : بيك اوچ يوز يكرمی يدی سنه‌سی مايس آينده خدمات عموميهٔ دولتك ايفاسنه مخصوص اولمق اوزره دوائر نامنه سنهٔ مذكوره موازنهٔ عموميه‌سنه محسوباً ايكی يوز يتمش يدی مليون سكز يوز يكرمی طقوز بيك اوچ يوز يتمش طقوز غروش تخصيصات موقته كشاد اولنمشدر . شوقدركه اوچ يوز يكرمی يدی سنه‌سی موازنهٔ عموميه قانونك يالكز مصارف اوزرينه وقوعبولان ضمائم وتنزيلات حقنده‌كی احكامی اشبو آی مصارفنه‌ده شامل اوله‌جقدر .

ماده ۲ : الحالة هذه دولتجه جبايت ايدلكده اولان رسوم وتكاليفك اوچ يوزيكرمی يدی‌سنه‌سی مايس ماهی ظرفنده قوانين ونظامات واصول موضوعه‌سنه توفيقاً استيفاسنه دوام اولنه‌جقدر .

ماده ۳ : اشبو قانونك اجرای احكامنه ماليه ناظری مأموردر .

مجلس مبعوثان واعيانده قبول اولنان اشبو لايحه‌نك قانونيتنی وقوانين دولته علاوه‌سنی اراده ايدرم .

۱٤ جمادی‌الاولی سنه ۱۳۲۹ و ۳۰ نيسان سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

ماليه ناظری صدراعظم

نائل ابراهيم حقی

بيك اوچيوز يكرمی يدی سنه مايس موقت بودجه‌سی صورتيدر .

اسامیٔ دوائر	۱۳۲۷ سنه‌سی مايس مخصصاتی
ديون عموميه	٥٧ ٣٥٨ ٤٦٨
خاندان سلطنت	٤ ٩٢٤ ٠٠٠
مجلس عمومی	٢ ٠٠٠ ٦٥٠
ماليه	٢٧ ٩٢٤ ٠٩٨
ديوان محاسبات	١٦٨ ٤٠٠
رسومات	٣ ٦٤٣ ٦٤٢
تلغراف وپوسته	٦ ٣١١ ٥٣٧
دفتر خاقانی	٩١٤ ١٠٠
حجاز تيمور يولی	٣ ٩٣٤ ١٧٩
صدارت	٢١٨ ٧٣٠
داخليه	١٠ ٩٨٩ ٣١١
شورای دولت	٢٧٢ ٠٥٠
امنيت عموميه	٤ ٠٦٠ ٧٣٤
خارجيه	١ ٩٨٣ ١٩٩
حربيه	٨٦ ٩٧٨ ٨١٨
اعمالات حربيه	٣ ٨٤٥ ٨٥٧

اسامیٔ دوائر	۱۳۲۷ سنه‌سی مايس مخصصاتی
ژاندارمه	١٤ ٣١٧ ٤٠٠
بحريه	١١ ٨٤٠ ٢٨٦
علميه	٤ ٠٨٦ ٨٠٩
عدليه	٦ ٣٠٢ ٣٤٤
معارف	٧ ٣٥٦ ٢٠٠
تجارت ونافعه	١٥ ٥٧٤ ٨٣٣
اورمان ومعادن	٢ ٦٨٣ ٤١٤
يكون	٢٧٧ ٦٨٩ ٠٥٩
معزولين ملكيه صندوقی	٨ ٦٠٠
متقاعدين « «	٥٥ ٦٤٥
« علميه «	١٥ ٣٠٠
« عسكريه «	٦٠ ٧٧٥
يكون	١٤٠ ٣٢٠
جملهٔ يكون	٢٧٧ ٨٢٩ ٣٧٩

۱۳۲۷ سنه‌سی موازنهٔ ماليه قانونی

ماده ۱ : ۱۳۲۷ سنهٔ ماليه‌سی مصارف عاديه بودجه‌سنده دوائره اعطا ايديلان مخصصات اشبو قانونه مربوط (آ) شارتلی جدولده ارائه اولنديغی وجهله [۳,٦٢٢,۳۱۸,٤٨٧] غروش اوله‌رق تعيين ايدلمشدر .

ماده ۲ : ۱۳۲۷ سنهٔ ماليه‌سی موازنهٔ عموميه مصارفنه قارشولق اولان واردات تخمنه اشبو قانونه مربوط (ب) اشارتلی جدولده كوسترلديكی وجهله [٢,٨٤٤,٥٧٩,٥٠٠] غروشدن عبارتدر .

ماده ۳ : ملغا بدل عسكری بقايا‌سی اشبو قانونك تاريخ نشرندن اعتباراً عفو اولنمشدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك تاريخ نشرندن اعتباراً ممالك عثمانيه كمركلری واسطه‌سيله ادخال واخراج اولنه‌جق كتابلردن كمرك رسومی النميه‌جقدر . شوقدركه بونلر حلدلی اولدقلری حالده يالكز جلدلری اشبو رسومه تابع اوله‌جقدر .

ماده ٥ : موازنهٔ عموميه واردات قسمنه داخل اولان واشبو قانونه مربوط (ت) اشارتلی جدولده كوستريلن كافهٔ رسوم وتكاليفك ۱۳۲۷ سنه‌سی ظرفنده تحصيلنه دوام ايديله‌جكدر . واردات موازنه‌سنده حاصلات متفرقه نامی آلتنده ذكر ايديلان حاصلات ايله مجازده الينان تخريجيه واوانیٔ سيم وزردن المتقده اولان تمغا رسمی كماكان باقيدر .

ماده ٦ : محاسبهٔ عموميه قانونك اون برنجی ماده‌سی موجبنجه مجلس عمومينك اثنای تعطيلنده حكومتجه تخصيصات منظمه اعطا ايديله‌بيله‌جك اولان خدمات ۱۳۲۷ سنه‌سی ايچون اشبو قانونه مربوط (ث) جدولنده تعداد ايدلمشدر .

ماده ۷ : بانق عثمانی ايله اولان خزينه حساب جاريسندن ماعدا ماليه نظارتی ايجابی حالنده سنهٔ ماليه ظرفنده اودنمك ومقداری ايكی ميليون ليرايی تجاوز ايتمه‌مك اوزره خزينه تحويلاتی اخراجنه ويا موقت آوانسلر ويا حساب جاريلر عقدو كشادينه مأذوندر .

ماده ۸ : واردات ايله مصارف آره‌سنده‌كی فرقی قپاتمق ايچون ماليه ناظری كرك قيصه وكرك اوزون وعده‌لی استقراضلر عقدينه مأذوندر .

ماده ۹ : آفيون عشری ميزان اصولی اوزره استيفا اولنه‌جقدر .

ماده ۱۰ : ماليه ونافعه نظارتلری الجزيره عمليات ارواثيه‌سندن هنديه سدوقنالرايله حبانيه صواقه‌سنك حكومت حسابنه اكمال انشاآتی ايچون بدل تقاسيط سنويه ايله تسويه ايدلمك وقبل التعاطی مجلس عمومينك نظر تدقيق وتصويبنه عرض ايله تصديق ايتديرلمك شرطيله انشاآت متعهدی تحری وعقد ايديله‌جك مقاوله وشرطنامه لايحه‌لرينی تهيئه ايده‌جكلردر .

ماده ۱۱ : طرق عموميه انشاآت وتعميراتنه صرف ايدلمك وبدلی تقاسيط سنويه ايله اودنمك اوزره

ماليه نظارتی ايكی ميليو بشيوزبيك ليرالق استقراض عقدينه مأذوندر . ٢٠ حزيران سنه ٣٢٦ تاريخلی مادهٔ قانونيه ايله طرق عموميه ايچون ويريلان يوزسكسان طقوز ميليون كسور بيك غروشلق تخصيصاتدن غيراز صرف قالان مقداری سالف الذكر استقراضك حاصل نقديسی مقدارينه قدر تزييد اولنمشدر .

ماده ١٢ :   ٣ مايس سنه ٣٢٥ تاريخلی فوق العاده بودجه‌دن بيك اوچيوز يكرمی يدی سنه‌سی نيسان غايه‌سنه قدر غيراز صرف قالان مخصصات بيك اوچيوز يكرمی يدی سنه‌سی بودجه‌سنه دور اولنه‌جقدر . مذكور فوق العاده بودجه‌ده مرقم وارداتك اوچيوز يكرمی آلتی دورهٔ حسابيه‌سی نهايتنه قدر وقوع بولان مصارفه تقابل ايدن مقدارندن فضله‌سی واردات عموميه ميانه قيد اولنه‌جقدر .

ماده ١٣ :   خاقان سابق ديوننك اوچيوز يكرمی بش واوچيوز يكرمی آلتی سنه‌لرنده تسويه اولنه‌ميان قسمنك تخصيصات منضمه شكلنده تأديه‌سنه دوام ايديله‌جكدر .

ماده ١٤ :   موازنهٔ عموميه قانونيله تحت مأذونيتده بولنميان بالجمله رسوم وتكاليفك تطبيق وتحصيلی قطعياً ممنوع اولوب بونك خارجنده هرنه‌نام وصورتله اولور ايسه اولسون طرح وجبايت تكاليف حقنده امراعطا واجرا ايدنلر تعقيبات قانونيه‌يه تابع طوتيله‌جقلردر .

ماده ١٥ :   تنسيقاتك صورت اجراسنه دائر ٢٥ حزيران سنه ٣٢٥ تاريخلی قانونك يدنجی ماده‌سی بروجه زير تعديل ايدلمشدر :

تخصيص اولنان معزوليت معاشلری ايكی سنه‌دن افزون واون سنه‌دن دون خدمت دولتده بولنانلره (٣) اون سنه‌دن افزون واون بش سنه‌دن دون خدمت دولتده بولنانلره ٤ سنه اعطا اولنور . اون بش سنه‌دن زياده خدمت دولتده بولنانلره معاشات حاضره‌لرينك قطعيله مأمورين ملكيه‌نك تقاعد ومعزوليت معاشلرينه دائر قانون موجبنجه معاش تخصيص اولنور . انجق منسوب اولدقلری نظارت ودائره‌لرجه اقتدار واهليتلريله متناسب اوله‌رق درسعادت وياطشره‌ده تحريراً تكليف اولنه‌جق مأموريتلری بلا معذرت مشروعه ايكی دفعه تحريراً رد ايدنلرك وبرده هر آلتی آيده بركره تحريراً وبالذات مراجعتله طلب مأموريتده بولنميانلرك وياخود برخدمته تعيين اولنانلرك معزوليت معاشلری درحال قطع ايديلور .

ماده ١٦ :   ممالك عثمانيه ليمانلرينك برندن ديكرينه سير وسفر ايدن سفائن تجاريهٔ عثمانيه‌يه ليمان دائره‌لری جانبندن اعطا قلنان مرور تذكره‌لريله مانيفستولر مجاناً اعطا و ويزه معاملاتی مجاناً اجرا اولنه‌جقدر .

ماده ١٧ :   جهت بريه وبحريه‌ده مستخدم بالعموم يوز باشيلر معاشاتنه (١٠٠) و ملازملر معاشاتنه (٥٠) غروش ضم ايدلمشدر موجود قول آغالری مخصصاتی معضم قدملی يوز باشيلر مخصصاتنه ابلاغ اولنه‌جقدر بويوزدن ايجاب ايدن مبلغ اشبو دوائر بودجه‌لری داخلنده دوران ايتديريله‌جكدر .

ماده ١٨ :   وقوعات اخيره طولاييسيله محصور قالوب مركز وملحقات ايله مخابراتی مدت مديده منقطع اولان يمن وعسيرده ٣٢٥ و ٣٢٦ سنه‌لرينه عائد تخصيصات داخلنده اوله‌رق تحقق ايده‌جك ديون ايله ٣٢٤ سنه‌سنك صوك سكز ايلق ديوندن هنوز تسويه اولنمامش اولان مبالغك يكون عموميسی

اجتماع آتی ابتداسنده مجلس عمومی‌يه بيلديرلمك اوزره ٣٢٧ سنه‌سی بودجه‌سی اوزرندن تخصيصات منضمه اوله‌رق تأديه‌سنه ماليه نظارتی مأذوندر .

ماده ١٩ :   جهت بريه‌دن ژاندارمه‌يه آلنان قائمقاملره الای قوماندانی ، قول آغالرينه طابور قوماندانی . آلای كاتبلريله اداره امينلری ويوز باشی وكيللرينه يوزباشی مخصصاتی اعطا اولنه‌جقدر .

ماده ٢٠ :   مقاولات محررلری عائداتندن تأجيلات ناميله الآن اجرا ايدلمكده اولديغی آكلاشيلان يوزده اون بش توقيفات بعدما اجرا اولنميه‌جقدر .

ماده ٢١ :   [٣٢٦ بودجه‌سنك يكرمی آلتنجی ماده‌سی يرينه] خزينهٔ ماليه‌يه جهت عسكريه‌دن ويا خاقان سابقدن مدور اراضی وچفتلكلر ايله من القدم خزينه‌نك تحت تصرفنده بولنان چفتلكلره مهاجر وعشائر اسكان ايتمكه ويا بونلری بدلات مناسبه ايله مقسطاً تأديه اولنمق اوزره زراعه ويا اهالی‌يه تفويض ايلمكه وياخود مقاوله‌سی مجلس عموميك تصديقنه اقتران ايتمك شرطيله كرك اوزون وعده ايله عادياً ايجار ايتمكه وكرك اعمار ايتمك اوزره كذلك اوزون وعده ايله عثمانلی شركتلره ايجار ايدوب بالآخره پارچه پارچه يالكز عثمانليلره صاتمغه حكومت مأذوندر بدلی مقسطاً آلنمق اوزره زراع واهالی‌يه تفويض ايديلان اراضی بدللری كاملاً تسويه اولننجه‌يه قدر خزينه‌يه مرهون ويا وفاءً مفروغ حكمنده بولنه‌جقدر .

ماده ٢٢ :   ٣٢٧ سنه‌سی بودجه‌سنده طرق ولايات انشاآت وتعميراتنه تخصيص ايديلان مبلغدن سنه‌سی ظرفنده صرف ايديله‌ميان مقداری اوچ يكرمی سكز سنه‌سی ظرفنده صرف ايديله‌بيله‌جكدر .

ماده ٢٣ :   ٣٢٥ و ٣٢٦ موازنه قانونلرينك اشبو قانون وقوانين مخصوصه ايله فسخ و تعديل ايدلميان احكامی معتبردر .

ماده ٢٤ :   اشبو قانونك اجرای احكامنه ماليه ناظری مأموردر .

١٠ جمادی الاخره سنه ١٣٢٩ و ٢٥ مايس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدراعظم — ماليه ناظری

ابراهيم حقی — نائل

«آ» جدولی

١٣٢٧ سنه‌سی ايچون دوائره ويريلان تخصيصاتی مبيندر

	غروش		غروش
ديون عموميه	١ ١٨٣ ٢١٦ ٩٠٣	مجلس عمومی	٢١ ٨٧١ ١٠١
خاندان سلطنت	٥٠ ٣٤٨ ٠٠٠	ماليه	٢٨٥ ٥٤٥ ٦٦٢

	غروش
دیوان محاسبات	١ ٩١٧ ٠٩٠
رسومات	٥٠ ٨٠٨ ٢٤٨
پوسته وتلغراف	٧٩ ٥٣٧ ٦٠٨
دفتر خاقانی	١١ ٦٥٩ ٩٠٠
صدارت	٢ ٦٤٠ ٣٦٠
داخلیه	١٣٥ ٥٨١ ٣٥٢
امنیت عمومیه	٤٨ ٣٥١ ١٧٠
شورای دولت	٣ ٣٠٨ ٢٠٠
خارجیه	٢٤ ٥١٨ ٨٢٤
علمیه	٥١ ٠٦٨ ٦٤٢
عدلیه	٧٨ ٦٤٥ ٢٢٤
معارف	٩٩ ٤٤٨ ١٨٥
نافعه	١٥٥ ٣٨٦ ٦٦٠
اورمان	٤٨ ١٩٤ ٠٦٣
بحریه	١٦٨ ٢٧١ ٦١٢
حربیه	٩٠٠ ٠٠٠ ٠٠٠
اعمالات حربیه	٤٩ ١٥٧ ٤٧٨
ژاندارمه	١٧٣ ٨٤٢ ٢٠٥
یکون	٣ ٦٢٣ ٣١٨ ٤٨٧

«ب» جدولی

١٣٢٧ سنه‌سی ایچون مقدار تحصیلات اوزرینه تخمین اولنان واردات عمومیه خلاصه‌سنی مبیندر

برنجی قسم — بلا واسطه آلنان ویرکولر

فصل		
١	مسقفات واراضی وعرصه‌لر ویرکوسی	٢٦٦ ٧٩٨ ٠٠٠
٢	تمتع ویرکوسی	٣١ ٩٩٥ ٦٠٠
٣	بدل نقدی	١٠٢ ٠٠٠ ٠٠٠
٤	طریق بدل نقدیسی	٥٥ ٣٩٣ ٨٠٠
٥	اغنام ، د.ه ، جاموس ، جنوار	١٩٥ ٧١٢ ٢٠٠
٦	اعشار	٦٨٨ ٥٩٠ ٠٠٠
٧	خصوصی اورمانلر حاصلاتندن آلنان رسوم	٥ ٧٩٨ ٣٠٠
٨	معادن رسومی	٣ ٤٢٣ ٣٠٠
٩	ویرکو تذکرلری	٣ ٥٠٠ ٠٠٠
	برنجی قسمك یکونی	١٣٥٥ ٢١١ ١٠٠

ایکنجی قسم — تمغا ، خرجلر ، قیدیه‌لر

١٠	تمغا رسمی	٤٧ ٢١٨ ١٠٠
١١	خرجلر	٤٢ ٧٣٩ ٠٠٠
١٢	قیدیه‌لر	٣٦ ٧٧٨ ٤٠٠
	ایکنجی قسمك یکونی .	١٢٧ ٧٣٥ ٥٠٠

اوچنجی قسم — بالواسطه آلنان ویرکونر

١٣	مسکرات رسمی	٢٩ ١١٣ ٧٠٠
١٤	تنباکو بیعیه‌سی	١٩٨ ٤٠٠
١٥	کمرك رسومی	٤٧٠ ٠٤٢ ٥٠٠
١٦	رسوم بحریه	١٤ ٨١٢ ٠٠٠
١٧	رسوم صحیهٔ حیوانیه	١ ٨٧٧ ٧٠٠
١٨	صید بری وبحری	١٩ ٩٥٣ ٠٠٠
	اوچنجی قسمك یکونی	٥٣٥ ٩٩٧ ٣٠٠

دردنجی قسم — انحصارلر

١٩	طوز	١١٦ ٩٦٤ ٠٠٠
٢٠	توتون	١٠٣ ٨١٣ ٣٠٠
٢١	تنباکو	٤ ١٠٤ ٠٠٠
٢٢	باروت	٧ ٤٥١ ٥٠٠
٢٣	مسکوکات	٢٩ ٣٠٠ ٠٠٠
٢٤	پوسته وتلغراف	٨٢ ١٧٥ ٢٠٠
	دردنجی قسمك یکونی	٣٤٣ ٨٠٨ ٠٠٠

بشنجی قسم

٢٥	طوله باغچه غازخانه‌سی حاصلاتی	٥ ٥٤٤ ٧٠٠
٢٦	مکتب صنایع حاصلاتی	١٢٢ ٥٠٠
٢٧	فرات ودجله واپورلری حاصلاتی	٧ ٠٨٤ ٠٠٠
٢٨	معادن	١١ ٢ ٧٥٠٠
	بشنجی قسمك یکونی	٢٣ ٩٥٨ ٧٠٠

آلتنجی قسم

٢٩	املاك امیریه حاصلاتی	٤٧ ٠٤٧ ٦٠٠
٣٠	فروخت اولنان اشیا بدلی	٣ ٣٠٦ ١٠٠
٣١	مری اورمانلری حاصلاتی	٢٩ ٠ ٩ ٩٠٠
	آلتنجی قسمك یکونی	٧٩ ٣٦٣ ٦٠٠

یدنجی قسم — مقطوع ویرکولر

٣٢	مصر وزیلع ویرکوسی	٧٨ ٤٨٩ ٠٠٠
٣٣	قبریس «	١٠ ٥٢٥ ٧٠٠
٣٤	آینه‌روز «	٧٢ ٤٠٠
٣٥	سیسام «	٣٠٠ ٠٠٠
	یدنجی قسمك یکونی	٨٩ ٣٨٧ ١٠٠

سکزنجی قسم

٣٦	خزینه معاملاتندن حاصل اولان واردات	١٠ ٠١٢ ٧٠٠
٣٧	زراعت بانقه‌سی تمتعاتی	٧ ٠٠٠ ٠٠٠
٣٨	مکتب طبیه حاصلاتی	٤٢٢ ٢٠٠
٣٩	اختراع براتلری	٣٤٦ ٤٠٠
٤٠	جزای نقدی	١ ٠٣٨ ٩٠٠
٤١	امتیازلی شرکتلر حاصلات وتمتعاتندن خزینه حصه‌سی	٢ ٢٦٥ ٨٠٠
٤٢	شمندوفرلردن خزینه حصه‌سی	٢٤ ٣٦٦ ١٠٠
٤٣	امتیازلی قومپانیه‌لردن تفتیش مصارفنه مقابل آلنان	٢ ٦٨٦ ٩٠٠
٤٤	حجاز تیمور یولی اعانه‌سی	٢٨ ٢٧٨ ٠٠٠
٤٥	حاصلات متفرقه	٥٠ ٠٣١ ٨٠٠
	سکزنجی قسمك یکونی	١٢٦ ٤٤٨ ٨٠٠

طقوزنجی قسم — استردات

٤٦	بغداد وحدیده - صنعا وصومه - باندرمه تیمور یوللرینه انشاآت اثناسنده ویریلوب استرداد ایدیله‌جك اولان	٣٤ ٦١٠ ٨٠٠
٤٧	٣٢٦ سنه‌سنده وقوع بولان تعویضات اولوب ٣٢٧ سنه‌سنده استرداد ایدیله‌جك اولان	٣ ٥٠٠ ٠٠٠
٤٨	مشترك محافظه مصرفنه مقابل رژی شرکتی طرفندن اعطا اوله‌جق اولان	٨٥٥ ٠٠٠
	طقوزنجی قسمك یکونی	٣٨ ٩٦٥ ٨٠٠

اوننجی قسم — تقاعد ومعزولین صندوقلری

٤٩	ملکیه تقاعد صندوقی	٥٠ ٠٥٠ ٣٠٠
٥٠	معزولین «	٥ ٧٥٩ ٣٠٠
٥١	عسکری تقاعد «	٦٥ ٤٢٦ ١٠٠
٥٢	علمیه « «	٣ ٦٢٧ ٥٠٠
	اوننجی قسمك یکونی	١٢٤ ٨٦٣ ٢٠٠
	واردات عمومیه یکونی	٢٨٤٤٥٧٩٥٠٠

« ث » جدولی

تخصیصات متحوله‌یی مبیندر

مالیه نظارتی

فصل	نوع مخصصات	ماده
٥	دیون موحده	
٦	اکرامیه‌لی دمیر یولی تحویلاتی	
٢٣	فنارلر رسمندن تسویه‌سی مشروط اولان آوانسلر	
٢٤	بوراتلی کرچ معدنی استقراضی	
٢٩	غلطه بك اوغلی تونل شرکتنك کفالت اقچه‌سندن مطلوبی اولان مبالغه ویریله‌جك اولان	
٣٠	دمیر یوللر تأمینات اقچه‌لری	
٥٥	نشان	٧
٥٨	مصارف محاکمه	٢
	دفاتر اوراق مصارف طبعیه وسوقیه‌سی وقیمتلی اوراق مصارفی	٣
٦٠	اغنام مصرفی	١
	اعشار «	٢
	اوراق نقدیه عائدات تحصیلیه‌سی	٧
٦١	فائض وآجیو	٣
	اقچه نقلیه وبندیه‌سی	٤
	ردیات	٥
٦٧	زینت التونلر اجرت بیعیه‌سی	٠
٦٩	ضربخانه عمله یومیه‌سی	١
	اشیا لوازم بهاسیله افراز مصرفی	٢
٧١	مسکوکات ضربی ایچون اشترا اولنه‌جق نیکل پوللر اثمانیله سیم مسکوکاته علاوه اولنه‌جق خالص کموش بدلی	
٧٤	واپورلر مرتباتی وفابریقه مستخدمینی معاش واجوراتی	١
٧٤	واپورلر وفابریقه ایچون مبایعه اولنه‌جق اشیا اثمانیله تعمیرات مصارفی	٢

رسومات

فصل	نوع مخصصات	ماده
٦	ردیات	

پوسته وتلغراف

فصل	نوع مخصصات	ماده
٥	بندیه	٣
٥	پول بیعیه‌سی	٨
٥	ساعی اجرتی	٩
٦	پول طبعیه‌سی	١
٦	منزلخانه وسوریجیلك	٣

فصول	نوع مخصصات	ماده
٦	پوسته نقلیه‌سی	٤
٧	تعمیرات خطوط	١
٧	اشیا بهاسی	٢
٨	اعادهٔ اوراق	١
٨	اجنبی پوسته‌لری	٣
٨	اجنبی تلغرافلری	٤

دفتر خاقانی

فصول	نوع مخصصات	ماده
٥	سندات خاقانی اجرت تحریریه وقیدیه‌سی	٢
	اخباریه ودلالیه	٣
	مصارف محاکمه	٤

داخلیه نظارتی

فصول	نوع مخصصات	ماده
٨	حبسخانه‌لر تعییناتی	٢
٨	« معالجاتی	٣
٤٩	مجرمین مصارف سوقیه‌سی	

امنیت عمومیه

فصول	نوع مخصصات	ماده
٥	حیوانات تضمیناتی	٣
٥	ادویه	٤
٦	مصارف سوقیه	١

خارجیه نظارتی

فصول	نوع مخصصات	ماده
٦	مخابره مصرفی	
٦	اعانه واعاده	٧
٦	فخری شهبندرلر عائدات وتخصیصاتی	٨

عدلیه نظارتی

فصول	نوع مخصصات	ماده
٩	جرم مشهود	٤
١٠	مقاولات محررلری عائداتی	١
١١	جزا تحصیل مأمورلری	٢
١٣	ردیات	١،٢،٣

معارف نظارتی

فصل		ماده
٣٥	مصارف محاکمه ، رسم گمرك ، مصارف تحصیلیه	٢

اورمان ومعادن نظارتی

فصل		ماده
٥	مصارف محاکمه	٢
٦	اخباریه	١
٧	حیوانات مضره اتلافی	
	امراض مستولیهٔ حیوانیه تداوی مصرفی	٢

ژاندارمه

فصل		ماده
٧	حیوان تضمیناتی	٨
٦	صحیه	٦

نافعه

فصل		ماده
١١	سرکه‌جی - آیاستفانوس چفته خطی استملاك مصرفی	٤
١٣	قونیه اوواسی اروا واسقا مصارفی واستملاك اولنه‌جق اراضی بدلی	٢

معارف نظارتنك ١٣٢٧ ـ ١٣٢٨ سنه‌لری فوق‌العاده بودجه قانونی

مادهٔ منفرده — مربوط جدولده اسامی ومواقعی محرر تدریسات تالیه‌یه مخصوص مكاتب ایله دارالمعلمینلرك انشا واكمالی وارناوودلق ایله عربستان وكردستانده انشا اولنه‌جق مكاتب رشدیه وابتدائیه ایچون بیك اوچ یوز یكرمی یدی وبیك اوچ یوز یكرمی سكز سنه‌لری معارف بودجه‌سنه ضمیمهٔ اوچ یوز یكرمی یدی سنه‌سنده سكز میلیون واوچ یوز یكرمی سكز سنه‌سنده اون ایكی میلیون غروشك صرفنه مأذونیت ویرلشدر . شوقدركه اوچ یوز یكرمی یدی سنه‌سنده صرف اولنه‌میان مبالغ اوچ یوز یكرمی سكز سنه‌سنده صرف اولنه‌بیله‌جكدر .

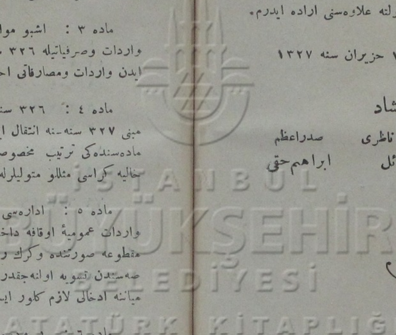
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

١٦ جمادی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ١ حزیران سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدراعظم	مالیه ناظری	معارف ناظری
ابراهیم حقی	نائل	عبدالرحمن

ملحق بودجه‌لر

اوقاف نظارتی بودجه‌سی

ماده ١ : ١٣٢٧ سنهٔ مالیه‌سی ظرفنده اوقاف نظارتجه جبایت اولنه‌جق واردات متنوعه (أ) جدولنده مرقوم اولدیغی اوزره (٧٦٦٧٣٤٩٠) غروش تخمین اولنمشدر .

ماده ٢ : ١٣٢٧ سنهٔ مالیه‌سی اوقاف نظارتی مصارف عمومیه‌سی اولمق اوزره مربوط (ب) جدولنده محرر اولدیغی اوزره (٧٦٠٤٤٣٦٢) غروش تخصیص اولنمشدر .

ماده ٣ : اشبو موازنه‌یه داخل اولان مفردات واردات وصرفیات مع سنین سابقه ٣٢٧ سنه‌سی واردات وصرفیاتیله ٣٢٦ سنه‌سنه عائد اولدیغی حالده تحصیل ویاصرف اولنه‌میوب ٣٢٧ سنه‌سنه انقلاب ایدن واردات ومصارفاتی احتوا ایدر .

ماده ٤ : ٣٢٦ سنه‌سی بودجه‌سنده موجود اولوب سنهٔ مذكوره ظرفنده صرف اولنه‌مامسنه مبنی ٣٢٧ سنه‌سنه انتقال ایدن مبالغ بودجه‌نك دردنجی فصلنك برنجی ماده‌سیله اونجی فصلنك برنجی ماده‌سنده‌كی ترتیب مخصوصندن صرف اولنه‌جغی كبی امانات وتركه ومعجلات وتوسیع اجاره‌سی وایام خالیه كراسی مثللو متولیلرله سائره‌یه راجع سنین سابقه مطلوباتی دخی اشبو ماده‌لردن تسویه اولنه‌جقدر .

ماده ٥ : اداره‌سی مضبوط اوقاف ایله صرف اوقاف ملحقه متولیلرینك بالعموم عوائد ومطلوباتی واردات عمومیهٔ اوقافه داخل اولمق اعتباریله واردات بودجه‌سنه ادخال ایدلمش اولدیغندن كرك مخصصات مقطوعه صورتنده وكرك رؤیت محاسبه نتیجه‌سنده تحقق ایده‌جك بالعموم ردیات فصول ومواد مخصوصه‌سندن تسویه اولنه‌جقدر . شاید وارداتی بودجه‌یه ادخال ایدلمه‌ین اوقاف ملحقه ظهور ایدر ومضبوطه میانه ادخالی لازم كلور ایسه واردات ومصارفی امانات حسابنه آلنه‌رق اورادن ویریله‌جكدر .

ماده ٦ : پی ودیپوزیتو اقچه‌لری كبی صرف امانات قبیلندن اولوب بودجه‌یه تعلق ایتمیان مبالغ اصول وقاعده‌سنه توفیقاً تأدیه اولنه‌جقدر .

ماده ٧ : اوقاف ملحقه‌نك هردرلو مخصصات ومصارفاتی شروط وقفیه‌یه وتعامل قدیمه واولبابده‌كی مقررات رسمیه‌یه توفیقاً تأدیه اولنه‌جق وبی قدرت اوقافك مصارفی دخی خیراتنك ادامه‌سی ویاخود وقفنك خرابیدن وقایه‌سی مقصدیله حاصلات عمومیه‌دن تسویه اولنه‌جقدر .

ماده ٨ : اوقاف مضبوطه‌نك انشاآت وتعمیراتی واردات عمومیه‌دن واوقاف ملحقه‌نك انشاآت وتعمیراتی دخی وقفی حاصلاتنك فضلهٔ عمومیسندن تسویه اولنه‌جقدر .

ماده ٩ : اوقاف نظارتی مالیه نظارتنه غیرمربوط اولسیله اوقاف بودجه‌سنك مدت اجرائیه‌سی سنهٔ مالیه‌یه انحصار ایدر .

ماده : ١٠ درسعادت وطشره‌ده محتاجين معاشى اوچيوز غروشدن فضله اوليه‌جقدر .

ماده : ١١ اشبو قانونك اجراسنه اوقاف نظارتى مأموردر .

٢٧ صفر سنه ١٣٢٩ و ١٤ شباط سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

صدر اعظم — اوقاف همايون ناظرى

ابراهيم حقى — خيرى

« آ » جدولى

فصل		
١	رسومات	٥ ٩٥٠ ٠٠٠
٢	حاصلات متفرقه	١١ ٧٠٠ ٠٠٠
٣	خزينهٔ ماليه‌دن مطلوبات	٩ ٩٠٩ ٠٠٠
٤	اجارات ولايات	٩ ٢٦١ ٠٠٠
٥	رسومات «	٣ ٦٠٠ ٠٠٠
٦	حاصلات متفرقه «	١٦ ٤٠٩ ٦٤٠
٧	خزينهٔ ماليه‌دن مطلوبات «	١٩ ٨٤٣ ٨٥٠
	عموم واردات يكونى	٧٦ ٦٧٣ ٤٩٠

« ب » جدولى

١	معاشات	٦ ١١٧ ٨٧٦
٢	مصارف اداره	١٢ ٦٨٨ ٩١٠
٣	خيرات شريفه مصارفاتى	٨ ٨٩٦ ٠٤٧
٤	حاليه‌يه انقلاب ايدن ديون ورديات	٤ ١٧٣ ٢٨٣
٥	استانبول ولايتى ادارات وقفيه‌سى	١ ٢٨٨ ٠٠٠
٦	استانبول ولايتى خيرات شريفه‌سنك وظائف وساليه ومخصصات سائره‌سى	١٢ ٢٢٤ ٩٤٢
٧	خيرات مدوره	٧ ٣٧٠ ٧١٤
٨	ولايات ادارات وقفيه‌سى	٤ ٤٦٤ ٤١٥
٩	مصارف اداره	٩ ٨٥٧ ٨٥٨
١٠	حاليه‌يه انقلاب ايدن ديون ورديات	٨ ٩٦٢ ٣١٧
	عموم مصارفات يكونى	٧٦ ٠٤٤ ٣٦٢

صحيه اداره‌سنك ١٣٢٧ سنه‌سنه مخصوص بودجه قانونى

ماده ١ : بيك اوچ يوز يكرمى يدى سنهٔ ماليه‌سى ايچون صحيه اداره‌سنه ويريلان تخصيصات ١١,٠٨٥,٥٠٢ غروشدر .

ماده ٢ : بيك اوچ يوز يكرمى‌يدى سنهٔ ماليه‌سى ظرفنده صحيه‌اداره‌سنجه جبايت اولنه‌جق واردات ١٣,٧٩٦,٥٧٠ غروشدر .

ماده ٣ : اشبو قانونك اجراسنه خارجيه وصحيه ناظرى مأموردر .

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحه‌نك قانونيتى وقوانين دولته علاوه‌سنى اراده ايدرم .

١٦ جمادى الآخره سنه ١٣٢٩ و ١ حزيران سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم — خارجيه وصحيه ناظرى

ابراهيم حقى — رفعت

حجاز صحيه اداره‌سى ملحق بودجه قانونى

ماده ١ : حجاز صحيه اداره‌سنك ١٣٢٧ سنه‌سى مصارف عموميه‌سى مربوط (أ) جدولده كوستريلديكى اوزره ١٨٧٥٢٨٠ غروش اوله‌رق تعيين ايدلمشدر .

ماده ٢ : حجاز صحيه اداره‌سنك ١٣٢٧ سنه‌سى واردات عموميه‌سى مربوط (ب) جدولنده كوستريلديكى اوزره ١,٨٧٥,٢٨٠ غروش تخمين اولنمشدر .

ماده ٣ : حجاز صحيه اداره‌سنجه جبايت اولنان واردات ١٣٢٧ سنه‌سنده اصول ونظامات وقوانين موضوعه موجبنجه تحصيل اولنه‌جقدر .

ماده ٤ : اشبو قانونك اجراى احكامنه داخليه ناظرى مأموردر .

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحه‌نك قانونيتى وقوانين دولته علاوه‌سنى اراده ايدرم .

٢٦ جمادى الاولى سنه ١٣٢٩ و ١٥ مايس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم — داخليه ناظرى

ابراهيم حقى — خليل

(أ) جدولی

فصل		
١	ادارهٔ مركزيه معاشاتی	١٧٦٠٠
٢	« « مصارفی	٣٠٠٠
٣	حجاز صحيه ادارهلری معاشاتی	٦٨٠٨٨٠
٤	« « « مصارفی	٤٦٣٨٠٠٠
٥	مصارف عموميه	١٠٠٠٠٠
٦	انشا آت	٦٠٠٠٠٠
	بر ميليون سكز يوز يتمش بش بيك ايكيوز سكسان غروشدر .	١٨٧٥٢٨٠

(ب) جدولی

١	حجازه مخصوص رسم حاصلاتی	٦٠٠٠٠٠
٢	خزينهٔ ماليهدن اعطا اولنهجق مبالغ	١٢٧٥٢٨٠
	برميليون سكز يوز يتمش بش بيك ايكيوز سكسان غروشدر.	١٨٧٥٢٨٠

حجاز تيمور يولی ادارهسنك ١٣٢٧ سنهسی بودجه قانونی

ماده ١ : حجاز تيمور يولنك ادارهسی مقام صدارته مربوط برمدير عموميه توديع ايدلشدر . بالجمله امور ومعاملاتنك نظارت ومراقبهسی ايچون برمجلس اداره تشكيل اولنهجقدر .

ماده ٢ : حجاز تيمور يولی ادارهسنك ١٣٢٧ سنهسی مصارف عموميهسی مربوط (أ) جدولنده كوستريلديكی وجهله قرق يدی ميليون آلتيوز اللی بيك آلتيوز يتمش بش غروش اولهرق تعيين وتخصيص ايدلشدر .

ماده ٣ : حجاز تيمور يولنك ١٣٢٧ سنهسی واردات عموميهسی مربوط (ب) جدولنده كوستريلديكی اوزره قرق طقوز ميليون طقوز يوز يكرمی سكز بيك غروش اولهرق تخمين اولنمشدر .

ماده ٤ : حجاز تيمور يولی واردات عموميهسنه داخل اولان ومربوط (ت) جدولنده كوستريلان كافهٔ واردات اصول وقواعدينه توفيقاً ١٣٢٧ سنهسی ظرفنده ده تحصيل وجبايت ايديلهجكدر .

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحهنك قانونيتنی وقوانين دولته علاوهسنی ارادهايدرم.

٢٩ جمادی الاولی سنه ١٣٢٩ و ١٥ مايس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم

ابراهيم حقی

زراعت بانقهسنك ١٣٢٧ سنهسی بودجه قانونی

برنجی ماده بيك اوچ يوز يكرمی يدی سنهٔ ماليهسی ظرفنده حصهٔ منافع ايله فائض وواردات مختلفه اولهرق زراعت بانقهسنك اخذ ايدهجكی واردات برنومرولی جدولده ارائه اولنديغی وزره قرق بش ميليون درت يوز اوتوز بش بيك بش يوز غروش تخمين اولنمشدر .

ايكنجی ماده بيك اوچ يوز يكرمی يدی سنهٔ ماليهسی ظرفنده زراعت بانقهسی معاشات ومصارفی ايچون ايكی نومرولی جدولده كوستريلديكی وجهله يكرمی ميليون طقوز يوز يتمش ايكی بيك سكز يوز يكرمی يدی غروش تخصيص ايدلشدر .

اوچنجی ماده اشبو قانونك اجراسنه اورمان ومعادن وزراعت نظارتی مأموردر .

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحهنك قانونيتنی وقوانين دولته علاوهسنی اراده ايدرم.
٧ ربيع الاول سنه ١٣٢٩ و ٢٤ شباط سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

صدراعظم — اورمان ومعادن وزراعت ناظری

ابراهيم حقی — ماورو قورداتو

امنيت صندوقنك ١٣٢٧ سنهسی بودجهسی

ماده ١ امنيت صندوقنك ١٣٢٧ سنهسی وارداتی ١٥١٢٠٧٨ غروشدر .

ماده ٢ امنيت صندوقنه ١٣٢٧ سنهسی مصارف عموميهسی ايچون ١٣٠١١٢٦ غروش تخصيص ايدلشدر .

ماده ٣ توديعاتدن دولابی معاملات مصرفنه ضمايم لازمهنك اجراسنه صندوق ادارهسی مأذوندر .

ماده ٤ اشبو قانون احكامنی اجرايه اورمان ومعادن وزراعت نظارتی مأموردر .

مجلس اعيان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لايحهنك قانونيتنی وقوانين دولته علاوهسنی اراده ايدرم .
٧ ربيع الاول سنه ٣٢٩ و ٢٤ شباط سنه ٣٢٦

محمد رشاد

صدراعظم — اورمان ومعادن وزراعت ناظری

ابراهيم حقی — ماورو قورداتو

عثمانلی سیر سفائن اداره‌سنك ١٣٢٧ سنه‌سنه مخصوص بودجه قانونی

ماده ١ : عثمانلی سیرسفائن اداره‌سنك ١٣٢٧ سنه‌سی وارداتی مربوط (أ) جدولنده کوستردیکی اوزره ٣٧,٢٦٢,٠٠٠ غروش تخمین ایدلمشدر .

ماده ٢ : عثمانلی سیر سفائن اداره‌سنك ١٣٢٧ سنه‌سی مصارف عمومیه‌سی ایچون مربوط (ب) جدولنده کوستردیکی وجهله ٣٤,٠٣١,٤٨٠ غروش تخصیص اولنمشدر .

ماده ٣ : اشبو قانونك اجرای احکامنه بحریه ناظری مأموردر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

١٦ جمادی الاخره سنه ١٢٢٩ و ١ حزیران سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	بحریه ناظری
ابراهیم حقی	محمود مختار

عثمانلی سیر سفائن اداره‌سنك بیك اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سی، واردات ومصارفات مخمنه‌سی

جدول [أ]

واردات

فصل	ماده			
١		سواحل بعیده حاصلاتی		
	١	طرابزون خطی	٤٠٠٠٠٠٠	
	٢	بارطین «	١٠٠٠٠٠	٤١٠٠٠٠٠
٢		سواحل قریبه حاصلاتی		
	١	طرلر خطی	٣٠٠٠٠٠٠	
	٢	ایاستفنوس «	١٠٠٠٠٠٠	
	٣	قاضی کوی «	٣٥٠٠٠٠٠	
	٤	حیدر پاشا «	٣٠٠٠٠٠٠	
	٥	طولی «	١٠٠٠٠٠٠	
	٦	کورفز خطوطی مرمره حوضه‌سی	٤٠٠٠٠٠٠	
	٧	یالوه خطی	٢٥٠٠٠٠	١٥٧٥٠٠٠٠
٣		حاصلات متفرقه		
	١	بشکطاش ـ حیدر پاشا خطی حاصلاتندن	٣٠٠٠٠	
	٢	قهوه اوجاقلری بدل ایجاری	٥٠٠٠٠٠	
	٣	اماکن بدل ایجاری	٥٢٠٠٠	
	٤	ذممات عتیقه‌دن تحصیلات	١٠٠٠٠٠٠	
	٥	حاصلات متفرقه	١٥٠٠٠٠	

فصل	ماده			
	٦	اسکله پایمال حاصلاتی	٨٠٠٠٠	
	٧	ماونه ستمبوط «	١٠٠٠٠٠	
	٨	صاله‌جی خرده اثمانی	٥٠٠٠٠٠	٢٤١٢٠٠٠
٤		نقلیات عسکریه	٥٠٠٠٠٠٠	٥٠٠٠٠٠٠
٥		واردات ملحوظه		
	١	یکی کله‌جك واپورلرك سیر وسفر حاصلات مخمنه‌سی	١٠٠٠٠٠٠٠	١٠٠٠٠٠٠٠
				٣٧٢٦٢٠٠٠

جدول [ب]

مصارفات

فصل	ماده	معاشات		
١	١	ادارهٔ مرکزیه معاشاتی	٣٣٢٠٢٠٠	
	٢	هیئت تفتیشیه «	١٦٦٤٠٠	
	٣	واپورلر مرتباتی	٧٥٧٦٢٨٠	
	٤	ستمبوطلر ماونه‌لر ومرتباتی	٢٤٦٦٠٠	
	٥	احتیاط قپودانلری	١٢٠٠٠٠	
	٦	اجنبی قپودانلری وچرخجیلری	٥٢٨٠٠٠	١٠٩٥٧٤٨٠
٢		مصارفات		
	١	اجنته‌لر عائدات ومصارفاتی	٨٠٠٠٠٠	
	٢	لیمان شماندیره وویزه رسملری	٢٠٠٠٠٠	
	٣	فنار وتخلیه رسملری	٢٥٠٠٠٠	
	٤	اشیا ولوازمات اثمانی	٢٢٠٠٠٠٠	
	٥	بدل ایجار	٢١٠٠٠٠	
	٦	اوراق مطبوعه وقرطاسیه	٣٥٠٠٠٠	
	٧	فابریقه عمله‌سی اجوراتی	٧٥٠٠٠٠	
	٨	واپور تعمیرات جزئیه‌سی	٥٠٠٠٠٠	
	٩	حوض وقزاق کراسی	٥٠٠٠٠٠	
	١٠	مصارف محاکمه	٥٠٠٠٠٠	
	١١	مصارف متفرقه	١٠٠٠٠٠٠	
	١٢	کمور اثمانی	٣٠٠٠٠٠٠	
	١٣	١٣٢٥ سنه‌سیله ٣٢٦ سنه‌سی تشرین اولی نهایتنه‌قدر دیونات قارشولغی	١٠٠٠٠٠٠	
	١٤	اناطولی تیمور یولی شرکتندن استقراض اولنان مبلغ فائض ورأس المالی	٩٦٠٠٠٠	
	١٥	اقچه فرقی	٢٠٠٠٠٠	
	١٦	شرکت خیریه‌دن استیجار اولنان ایکی واپوره ویریله‌جك اولان	١١٠٤٠٠٠	١٣٠٧٤٠٠٠
٣		سنه ایچنده آلنه‌جق واپورلرك مصارف مخمنه‌سی		
	١	معاشات	٢٥٠٠٠٠٠	
	٢	مصارفات	٧٥٠٠٠٠٠	١٠٠٠٠٠٠٠
				٣٤٠٣١٤٨٠

نقلیات عسکریه‌نك تأمینی ایچون حربیه بودجه‌سنك بعض فصول وموادندن تصرف ایدیله‌جك اون بش میلیون التی یوز اون اوچ بیك یدی یوز قرق برغروش ایله نقلیه واپورلری مبایعه‌سنه دائر مادهٔ قانونیه

نقلیات عسکریه‌یی تأمین ایتمك اوزره حربیه نظارتنك اوچ یوز یکرمی آلتی سنه‌سی بودجه‌سنك مربوط جدولده ارائه ایدیلن فصل وماده‌لرندن تصرف ایدیله‌جك اولان اون بش میلیون آلتی یوز اون اوچ بیك یدی یوز قرق بر غروش ایله بحریه نظارتی نامه نقلیه و پورلری مبایعه‌سی ایچون حربیه وبحریه ومالیه نظارتلرینه مأذونیت ویرلمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایلرم .

٣ محرم سنه ١٣٢٩ و ٢٢ كانون اول سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

بحریه ناظری	مالیه ناظری	حربیه ناظری	صدر اعظم
محمود مختار	جاوید	محمود شوکت	ابراهیم حقی

جدول

غروش	فصل	ماده	
٦٨٤٠٠	١	٣	شورای عسکری
٣٦٠٠٠	١	٥	ارکان حربیه دائره‌سی
١٥٠٠٠٠	٧	١	هیئت تفتیشیه
١٠٠٠٠٠٠	١٣	٠	سواری
٨٠٠٠٠٠	١٥	٠	استحکام
١٠٠٠٠٠٠	٢٠	٠	ردیف
٢٠٠٠٠٠٠	٢١	٢	شعیر ، صمان
٣٠٠٠٠٠	٢٦	٠	اردولر متفرقه‌سی
٥٠٠٠٠٠	٣٣	٠	طشره مکاتب عسکریه‌سی
٤٠٠٠٠٠٠	٣٥	٢	قادرو خارجی تعییناتی
١٩٥٩٣٤١	٣٦	٠	مأمورین صحیه فرق مخصصاتی
٦٠٠٠٠٠	٤٠	٠	طوپخانه‌دن نقل ایدن قطعات
٩٠٠٠٠٠	٤١	٢٤	رتبه‌سز تیمارجی وجراح
٥٠٠٠٠٠	٤١	٢٨	احتیاط ضابطانی
١٠٠٠٠٠٠	٤١	٨	ارکان حربیه مکتبی
٧٠٠٠٠٠	١١	٠	یمن ضم معاشی
١٠٠٠٠٠	٤١	٥	ائمه و لتاب عسکریه ضم معاشی
١٥٦١٣٧٤١			

٣ محرم سنه ١٣٢٩ و ٢٢ كانون‌اول سنه ١٣٢٦

اوچ یوز یکرمی بش سنه‌سی خدماتندن دورهٔ حسابیه ظرفنده تحقق ایدوب اوچ یوز یکرمی التی سنه‌سی نیسانی نهایتنه قدر تسویه اولونامیان وسنهٔ حالیه مارتی نهایتنه قدر تحقق قیدی اجرا ایدیله‌مامش اولان مبالغك اوچ یوز یکرمی آلتی سنه‌سی بودجه‌سی اوزرندن تخصیصات منضمه صورتنده تسویه‌سنه مأذونیت اعطاسنه دائر مادهٔ قانونیه

اوچ یوز یکرمی بش سنه‌سی خدماتنده دورهٔ حسابیه ظرفنده تحقق ایدوبده اوچ یوز یکرمی التی سنه‌سی نیسانی نهایتنه قدر تسویه اولنه‌میان وسنهٔ حالیه مارتی نهایتنه قدر تحقق قیدی اجرا یدیله‌مامش اولان قرق ایکی میلیون اللی بش بیك طقوز یوز اللی التی غروشك اوچ یوز یکرمی التی سنه‌سی بودجه‌سی اوزرندن تخصیصات منضمه صورتنده تسویه‌سیچون مالیه نظارتنه مأذونیت ویرلمشدر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

٤ محرم سنه ١٣٢٩ و ٢٣ كانون اول سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

مالیه ناظری	صدر اعظم
جاوید	ابراهیم حقی

٣٢٥ سنه‌سی خدماتندن ٣٢٦ سنه‌سی ما تی نهایتنه قدر تحقق و نیسان نهایتنه قدر تسویه اولنه‌میان دیون

	غروش
دیون عمومیه	٤٣٤٨١٩
مالیه	٢٦٧٦٢٩١
دفترخاقانی	٥٤٩٦٤
رسومات	٤٨٣٨٢١
صدارت	١٢٤١
شورای دولت	٠
داخلیه	١٣٠٠٤٨١
امنیت عمومیه	١٠٥٣٠٩
خارجیه	٢١٩٤٨١
حربیه	١٤٠٧٥١٤٥
اعمالات حربیه	٦٠٧٤١١٢
بحریه	٢٤٧٢٢١
ژاندارمه	٥١٩٢٤٤٢
علمیه	٢٧٠٩٥١
عدلیه	٧٥٦ ٣٤
معارف	٣٥١٥٤٣
اورمان ومعادن وزراعت	١٤٣١٧٧
تجارت ونافعه	٩١١٥٤٠
حجاز تیموریولی	٦٣٩٥١٢٥
عسکری تقاعد صندوقی	١٥٤٥٠٣٣
ملکیه » »	٣١٧١٢٣
علمیه » »	٣٧٥٧٠٩
معزولین » »	١٢٤٣٩٤
	٤٢٠٥٥٩٥٦

۱۳۲۵ سنه‌سنده تقاعدی اجرا ایدیلن امرای بحریه ایله بونلردن وفات ایدنلرك عائله‌لرینه نقصان اوله‌رق تخصیص قلنان معاشاته ضمیات اجراسنه دائر قانون

ماده ۱ : بیکباشی وقائممقام ومیر آلای رتبه‌سنه قدر اولان اوچ صنف بحریه امراسندن بیك اوچ یوز یکرمی بش سنه‌سی اغستوسنك برنجی کونندن صوکره تقاعدلری اجرا قلنانلرك تقاعد معاشلری مومی الیهمك معاشاته سنهٔ مذکوره ظرفنده وقوعبولان واستحقاقلری اولدیغی حالده دائرهٔ بحریه بودجه‌سنه ادخال قلنمامش اولمسیله تام اوله‌رق تأدیه ایدیلمین ضمائم اوزرندن ضمائم مذکوره تماماً تسویه و تقاعدیه توقیفاتی اجرا قلنمش کبی حساب وتخصیص اولنه‌جقدر .

ماده ۲ : بیك اوچیوز یکرمی بش سنه‌سی اغستوسنك برنجی کونندن صکره وفات ایدن امرای بحریه‌نك ایتام وارامله دخی برنجی ماده‌ده تصریح ایدلدیکی وجهله معاش تخصیص ایدیله‌جکدر .

ماده ۳ : اشبو مواد قانونیه‌نك اجراسنه بحریه ومالیه نظارتلری مأموردر .

مجلس مبعوثان واعیانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم .

۶ جمادی‌الاخره سنه ۱۳۲۹ و ۲۲ مایس سنه ۱۳۲۷

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری	بحریه ناظری نامنه
ابراهیم حقی	نائل	مستشار
		رستم

خاقان سابقك کریمه‌لری شادیه ورفیعه وعایشه سلطانلر حضراتنك معاشلرینه ضم وصلاح الدین افندی حضرتلرینك کریمه‌لری بهیه ورقیه سلطانلر حضراتنه‌ده معاش تخصیصی حقنده مادهٔ قانونیه

خاقان سابقك کریمه‌لری شادیه ورفیعه وعایشه سلطانلر حضراتی معاشلرینه کانون ثانی ابتداسندن اعتباراً یکرمیشر بیك غروش ضم وصلاح الدین افندی حضرتلرینك کریمه‌لری بهیه ورقیه سلطانلر حضراتنه‌ده اونر بیك غروش معاش تخصیص اولنه‌رق ذات حضرت پادشاهی وخاندان سلطنت بودجه‌سنك ایکنجی فصل ایکنجی ماده‌سنه علاوةً تأدیه‌سی ایچون مالیه نظارتنه مأذونیت ویرلمشدر .

۱۳ صفر سنه ۱۳۲۹ و ۳۱ کانون ثانی سنه ۱۳۲۶

جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینك ایکنجی ماینجیسی فخری بك ایله شیخ الاسلام اسبق مرحوم خیراه افندی زاده مکی بکه معاش تخصیصی حقنده مادهٔ قانونیه

جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینك ایکنجی ماینجیسی فخری بکك معاش سابقی بولنان ایکی بیك غروشك ۱۳۲۷ سنه‌سی مارتنك ابتداسندن اعتباراً قید حیات ایله تخصیصنه و شیخ الاسلام

اسبق مرحوم خیراه افندی زاده مکی بکه کذلك ۱۳۲۷ سنه‌سی مارتی ابتداسندن اعتباراً شهری بیك بش یوز غروش معاش اعطاسنه وبومبالغك سنهٔ مذکوره موازنه‌سنه علاوه‌سنه مالیه نظارتی مأذوندر .

۵ جمادی‌الاخره سنه ۱۳۲۹ و ۲۱ مایس سنه ۱۳۲۷

نامق کمال بك مرحومك حرمی خانمك محتاجین معاشنك خدمات وطنیه ترتیبنه نقلی حقنده مادهٔ منفردهٔ قانونیه

نامق کمال بك مرحومك زوجه‌سی نسیمه خانم افندینك خزینهٔ جلیله محتاجین معاشاتی میاننده مخصص بش یوز غروش معاشنك « خدمات وطنیه » ترتیبنه نقلنه مالیه نظارتی مأذوندر .

۹ جمادی‌الاولی سنه ۱۳۲۹ و ۲۵ نیسان سنه ۱۳۲۷

حرمین شریفین وظائفنه ضمائم اجراسی حقنده مادهٔ قانونیه

حرمین شریفین خدمه‌سی وظائفنه ضمائم اجرا قلنمق اوزره اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سی اوقاف بودجه‌سنده کوریلان فضلهٔ وارداتدن ایکی بیك لیرانك صرفی ایچون اوقاف نظارتنه مأذونیت ویرلمشدر.

۹ جمادی‌الاولی سنه ۱۳۲۹ و ۲۵ نیسان سنه ۱۳۲۷

خزینه‌نك مالی اولان اناطولی تیمور یولی حصه سنداتی ایچون اعطاسی مقتضی مبالغك اوچ یوز یکرمی التی سنه‌سی مالیه بودجه‌سنه علاوه‌سی حقنده مادهٔ قانونیه

خزینه‌نك مالی اولان سکز بیك عدد دوردنجی ترتیب اناطولی عثمانلی تیمور یولی حصه سنداتی ایچون مذکور تیمور یول مجلس اداره‌سی قراری موجبنجه بهر حصه ایچون یوزده اون حسابیله اللیشر فرانقدن ۳۰ حزیران سنه ۱۹۱۰ تاریخنده اعطاسی لازم کلان اون یدی بیك آلتی یوز لیرانك مجیدیه آقچه مقابلی اولان بر ملیون سکز یوز بش بیك یدی یوز التمش غروشك بیك اوچ یوز یکرمی آلتی سنه‌سی مالیه بودجه‌سنده بر فصل مخصوص تشکیل ایدلك اوزره مالیه نظارتی صرفنه مأذوندر .

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

۱۳ صفر سنه ۱۳۲۹ و ۳۱ کانون ثانی سنه ۱۳۲۶

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	جاوید

تحریر املاك معاملاتی ایچون مقتضی مبالغك مالیه بودجه‌سنه علاوةً صرفی حقنده مادۀ قانونیه

مالیه نظارتنجه بو كره باشلانیلان تحریر املاك معاملاتیله مركز وطشره‌نك سنۀ آتیه قیود حسابیه‌سنه متعلق اوله‌رق طبع واحضاری لازم كلان دفاتر واوراق ایچون مالیه بودجه‌سنك دردنجی فصلنك اون دردنجی ماده‌سنه علاوةً بر میلیون غرش صرفنه مأذونیت ویرلشدر.

مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

٥ محرم سنه ١٣٢٠ و ١٣ كانون ثانی سنه ١٣٢٦

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	جاوید

مقدما درس عامدن اولوب پایه‌یه نائلیتلری حسبیله درسعاملغه مخصص معاشلری قطع ایدیلن والیوم آچیقده بولنانلره پایه آلمیان امثالی مدرسین درجه‌سنده معاش تخصیصنه دائر

مقدما درس عامدن اولوب اخیراً پایه‌یه نائلیتی حسبیله اصول مقرره موجبنجه درس عاملق معاشی قطع ایدیلان ذواتدن آچیقده بولنانلره پایه آلمیان امثالی مدرسین درجه‌سنده معاش تخصیص وبونك ایچون اقتضا ایدن مبالغ درس عام تخصیصاتنه علاوه اولنه‌جقدر.

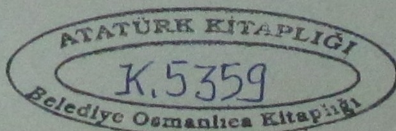
مجلس اعیان ومبعوثانده قبول اولنان اشبو لایحه‌نك قانونیتنی وقوانین دولته علاوه‌سنی اراده ایدرم.

٥ جمادی‌الاخره سنه ١٣٢٩ و ٢١ مایس سنه ١٣٢٧

محمد رشاد

صدر اعظم	مالیه ناظری
ابراهیم حقی	نائل

صوك

عثمانلی بانقه‌سی

۱۸۶۳ تاریخلی فرمان همایون ایله مؤسس عثمانلی آنونیم شرکتی

سرمایه‌سی **۲۵۰** میلیون فرانق یعنی **۱۰** میلیون عثمانلی لیراسی

مرکز عمومیسی : استانبول — غلطه‌ده کائن بنای مخصوص

مدیر عمومی : موسیو ده‌فه‌س

مدیر عمومی (معاونی : موسیو نیاس

شعبه‌لری آتیده‌کی محللرده در :

آطه‌بازاری — آنطالیه — آطنه — آفیون قره‌حصاری — آیدین — حلب — اسکندریه — ادرنه — آنقره — بغداد — بصره — بیروت — بروسه — حیفا — قاهره — قسطمونی — قاوالا — شام — دده آغاج — ارضروم — اسکی شهر — قدس — کیره‌سون — کوتاهیه — قونیه — یافه — لارناقه — مرسین — مدللی — مناستر — موصل — عشاق — پورت‌سعید — باندیرمه — سلانیك — صامسون — سیواس — ازمیر — طربزون — طربلس غرب — اسکوب — حانیه.

بو شعبه‌لردن باشقه آتیده‌کی محللرده برر مأموری واردر :

عینتاب — آق شهر — بیله‌جك — فاماغوستا — کوملجنه — همص — لیماسول — نازللی — نیقوس — تکفورطاغی — طرابلس شام — طرسوس.

عثمانلی بانقه‌سی هرنوع بانقه معاملاتی اجرا ایدەر مملکتمزك الك مکمل و رسمی بر مؤسسۀ مالیه‌سیدر. بوندن باشقه عثمانلی بانقه‌سی عائله‌لر ایچون تصرف صندیغی آچمشدر. غایت نافع شرائطله بر چاریك لیرادن اعتباراً آقچه قبول ایدیلیر. و ایسته‌ینلره حتی اون پاره‌بیله آته‌رق پاره بیریکدیرمك اوزره مهرلی قومباره‌لر ویریلیر.

عثمانلی بانقه‌سی بك اوغلنده و استانبولده، هرنوع غیراز اشیا و اوراق و مجوهرات معاملاتنه مخصوص یر آلتنده بر طاقم قاصه‌لر وجوده کتیرمشدر. یانغنه و هرنولو آتشه قارشی مصون اولان بو قاصه‌لر آز بر اجرتله هرکسه ایجار اولنور.

حدیده ـ صنعا

وشعباتی عثمانلی دمیر یولی شرکتی

خطهٔ یمانیه‌نك اهمیتی معلومدر . عصرلردن بری هر درلو وسائط تمدین و ترقیدن محروم قالمش اولان بومبارك قطعه‌ده ایلك ترقی آدیمی

حدیده ـ صنعا تیمور یولی

(وجبانه) لیمانی

ایله آتیلور . بو مهم ، یمنك ایلك حیات طاماری حکمنده اوله‌جق اولان شمندوفر خطنك انشاسی ایچون بر شرکت تشکل ایتمش ، حتی خطك وضع اساس رسمی‌ده اجرا قلنمشدر .

یمن کبی هنوز باکر سینه‌سی آچیلمامش ، ایشلنمه‌مش ، اسکیدن بری مشهور و زنکین اولان بر قطعه‌ده انشا ایدیله‌جك ، بورانك اك مهم اقسام داخلیه‌سنی ساحله ربط ایده‌جك اولان بوخطك اهمیتی قولایجه آکلاشیلیر . وبوسایه‌ده

حدیده ـ صنعا تیمور یولی

شرکت عثمانیه‌سنك پارلاق استقبالی ، قولایجه تعین ایدر .

دویچه بانق

DEUTSCHE BANK

مرکزی برلین : ۱۸۷۰ ده

سرمایه‌سی

تمامیله تأدیه اولونمش : ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ مارق

۱۹۱۱ تاریخنده احتیاط اقچه‌سی : ۱۱۰,۰۰۰,۰۰۰ «

۱۸۹۹ دن ۱۹۰۳ تاریخنه قدر ٪ ۱۱ و ۱۹۰۴ دن ۱۹۰۸ ه قدر ٪ ۱۲ و ۱۹۰۹ دن ۱۹۱۱ تاریخلرنده ٪ ۱۲½ حصهٔ تمتع توزیع ایتمشدر .

شعبه‌لری

بره‌من ، بروکسل شمنیچ ، دره‌سد ، ماین اوزرنده فرانقفورت ، هامبورغ ، لایپسیغ ، لوندره ، مونیخ ، نوره‌مبرغ ، ویسباده‌ن .

استانبول شعبه‌سی

(غلطه‌ده) وویوودا سوقاغنده ۲۵ ـ ۲۷ نومروده و (استانبولده) عاشرافندی کتبخانه‌سی سوقاغنده باصماجیان خاننده .

(دویچه بانق) ك کرك استانبول وکرك غلطه شعبه‌لری ، غایت نافع شرائط آلتنده ، بالجمله بانقه معاملاتیله اشتغال ایدر .

بوندن باشقه غلطه شعبه‌سی عمومه عرض ایدرکه ، اك صوك اصول فنیه‌یه موافق اوله‌رق انشا ایدیلن خصوصی مخزنلرنده ، مجوهرات ونقود واوراق حفظنه مخصوص قاصه‌لر ایجار ایدر . بوراده حفظ اموال ایده‌جك ذوات هردرلو اسرار خصوصیه‌لرینك مخفی قاله‌جغندن امین اوله‌بیلیرلر .

قاصه‌لر هرکون

آلافرنغه ۹½ دن ۵٤ قدر

وجمعه کونلری ۹½ دن ۵,۱ قدر

کشاده‌در .

دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی
سیغاره کاغدی و کبریت اداره خانه‌سی

کبار علی محمد و ملری

فینجانجیلر نومرو ـ۸ـ استانبول

دونانمای عثمانی یه خدمت ایلمك

هم صحتکزی محافظه ایتمك

هم معمولات عثمانیه‌یه رغبت کوسترمك

هم تجارت ملیه‌یه یاردیم ایلمك ایچون

دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی منفعتنه چیقان

سیغاره کاغد

و کبریتلرینی

ترجیح واستعمال ایتمك وظائف وطنیه‌دندر .

خصوصاکه فیاتده هیچ فرق یوقدر .

عمومی دهپوزیتوسی استانبولده فینجانجیلرده نومرو ۸

ابراهیم نظیف اجزا خانه‌سی مستحضراتی

امثالسز قوت ، اشتها ، هضم علاجی

کینا نظیف

قوته ، اشتهایه احتیاجی اولانلره خسته‌لقدن یکی قالقانلره ، قانسزلقدن شکایت ایدنلره توصیه‌یه شایان یکانه اکسیردر . حمیاتك کافه‌سنده تأثیر سریع وقطعیسی اولدیغی کبی عموم خسته‌لقلرك نقاهتنده استعمالی ضروریدر .

قاسقارا نظیف

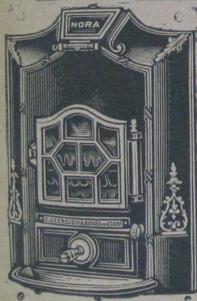
دائمی انقباضك اك برنجی علاجیدر .

LE QUINA NAZIF

renferme tous les principes utiles des meilleurs Quinquinas et constitue une liqueur agréable à prendre ; il est particuliièrment recommandé - contre l'anorexie, les mala dies d'estomac, les fièvres, paludeénnes et la convalescence d'un grand nombre de maladies.

LE CASCARA NIZAF

est le remède par excellence contre la constipation habituelle.

صوباجی کرقور

هر جنس چینی صوبالرك فوق العاده‌لری ، تصرفلی یمك صوبالری ، حمام قزانلری ، چماشیر قاینانمه قازانلری ، طلومبه ، بانیو ولوازمات سائره .

هم یمك پیشیرمك هم حمام ایصیتمق ، هم ده چماشیر ایچون ایستنیلن مقدارده صیجاق صو احضار ایتمك اوزره قالوریفرلی یمك صوبالریده یاپیلور . تصرفلی یمك صوبالریمز عثمانلی آشجیلریمز طرفندن فوق العاده مظهر تقدیر اولمشدر . یمك صوبالریمزك تصرفندن ماعدا سهولتی‌ده واردر . بونلرله یمك احضاری غایت تمیز وقولایدر.

هر بوی وبیچمده اولچی اوزرینه ویریله جك سپارش قبول واعمال وهمان یرلرینه وضع ایدیلیر. طشره‌دن سپارش قبول ایدیلیر.

هر نوع اشیا مقسطاً دخی ویریلور. شرائط مغازه‌مزجه قرارلشدیرلمشدر.

ادرس ــ اسکی ضبطیه جاده‌سی نومرو ١٦

آثار جديدهٔ مختلفه

كائنات كتبخانه سى

باب عالى قارشوسنده نومرو ٧٣

آثار مفيدهٔ قانونيه وسائره

آثار		غروش	مؤلف ومترجملرى
پاموق زراعتى وتجارتى	: ٦٥ شكلى حاوى و ٥٠٠ صحيفه‌يى متجاوزدر	٢	پاموق زراعتى متخصصلرندن سبوح اسپاپانيان افندى
آثار صفا — مجلد	: ادبيات حقيقيه كتبخانه‌سنك ٦-١٠ نجى عددلرينى محتويدر	٢	اسماعيل صفا بك مرحوم
محاكمات ادبيه	: » » » ٧ نجى عدديدر	٥	» » »
آرسه‌ن لوپه‌نك يكى سرگذشتلرى	: غايت مراق آور ودهشت انگيز بر رومانذر جلد ٢	٨	محمد على بك
آرسه‌ن لوپه‌نك اسرارى	: » » » » » » (٨١٢) جلد ٢	٦	» »
شرلوق هولمسه قارشى آرسه‌ن لوپه‌ن	: » » ٦ قسم رومانى حاويدر	٦	» »
مصاحبهٔ صحيه - مصور	: هر أوه لازم غايت استفاده‌لى بر اثردر	٧ ١/٢	جلال اسماعيل پاشا
ايپك بوجكى بسلمك اصولى	: فن مذكوره عائد ١١ بحثى شامل ومصور بر اثر مفيددر	٤	محمد عارف بك
كوچك علم هيأت	: غايت ساده بر اسلوب ايله يازلمش مصور بر هيئاتدر	٥	احمد توفيق بك
فوطوغرافيا	: رسمى حاوى وفوطوغراف اخذندن باحثدر	٤	م. عبداه افندى
مادمازه‌ل ژوزه‌ت ياخود پارس فاجعه‌لرندن بر نمونه	: مترجم جنائى بر رومانذر	١١ ١/٢	مصطفى رفيق بك
اصول محاكمهٔ حقوقيه شرحى	: ايكى جلددن مركب اصول حقوقيه قانوننك تمام شرحيدر	٣٥	احمد ضيا بك
تعيين مرجع	: عموم محاكم عدليه‌نك وظائفنى معيندر	١٠	محمد شوقى بك
تمييز لايحه‌سى	: اعلامات حقوقيه‌نك مفسوخيت احكامندن باحثدر	١٠	عثمان نورى بك
فن ختان	: ختانك شرعى ، طبى ، جراحى كافهٔ مباحثى جامعدر	١٣ ١/٢	رضا نور بك
عثمانلى لسانى	: يكى طبع اولنمش مكمل ومفصل نو اصول بر اثردر	٢٠	صالح احسان بك
اصول مثلثات مستويه	: مكاتب اعداديه طلبه‌سنه مخصوصدر	١٠	محمد على بك
مكمل علم حساب قسم نظرى	: » » » »	٦	حسن فريد بك
» » قسم عملى	: » » » »	٦	» » »
سجع وقافيه لغتى	: موزون ومقفا بالجمله كلماتى حاوى مكمل بر لغتدر	٢٧	على سيدى بك
دفتر غلطات	: ١٥٠٠ قدر كلماتى و ٧٠٠ الفاظ مترادفه‌يى حاويدر	١٠	» »
لغتچهٔ ادبيات	: سجع وقافيه لغتنك ذيليدر	٥	» »
تربيهٔ اخلاقيه ومدنيه جلد ٢	: مكاتب اعداديه‌نك ١ و ٢ نجى صنفلرينه مخصوصدر	٨	» »
خواننده «مصور»	: يكى و اسكى بالجمله شرقيلرى محتويدر (مع ذيل)	٣٠	احمد عونى بك
ميزان التطبيق جلد ٢	: اصول محاكمات جزائيه‌نك شرحى وتطبيقاتيدر	٣٠	خالد بك افندى
تعليم لسان عثمانى	: لاربوأفلورى غرامرى طرزنده مكمل عثمانلى صرف ونحويدر	٧ ١/٢	احمد راسم بك
عثمانلى لسانى الفباسى	: حركه‌لى وقرائتى حاوى الفباى عثمانيدر	٢	صالح احسان بك
قيد مضاعف فن دفترى	: رشديه‌لره مخصوص مختصر اصول دفتريدر	٣ ١/٢	بحرى عارف بك
مخزن العلوم مجلد	: علوم متعدده‌دن باحث بر اثر مهمدر. مجلد	١٠	محمد طاهر وسركز افنديلر
فرانسزجه‌دن تركجه‌يه اصطلاحات لغتى	: ايكى جلددن مركب مكمل بر لغتدر	٤٠	سيناپيان وطنغرا افنديلر

بالاده محرر كتابلره طشره‌لردن سپارش وقوعنده يوزده يكرمى نسبتنده پوسته وتعهد اجرتى كوندرلمليدر . آنجق قولى پوستال اولان محللردن يالكز قولى اجرتى اخذ اولنور . اشبو كتابلردن ماعدا هرنوع كتابلر وغزته سپارشنى كتبخانه‌مز قبول وكمال سرعتله ارسال ايلر .

اقونوميق قوئوپراتيف

شركتی

۱۸۸۳ سنه‌سنده تأسيس ايدلمش بقاليه ولوازم بيتيه تجارتخانه‌سی

اقسيون سرمايه‌سی	۸۰۰۰	انكليز ليراسی
تحويلات سرمايه‌سی	۶۰۰۰	» »
۳۰ حزيران سنه ۹۱۱ تاريخلی احتياط اقچه‌سی	۱۰,۵۶۰	» »

مركز معاملاتی :

درسعادتده غلطه‌ده هزارن سوقاغنده ۱ نومرولو دائرهٔ مخصوصه‌در .

استانبول شعبه‌سی :

اسكی ضبطيه جاده‌سنده يكی انشا اولنان تلغرافخانه قارشوسنده ۱۷ نومرولو دائره

بك اوغلی شعبه‌سی :

تپه‌باشی جاده‌سنده ۱۲ نومرولو مغازه

قاضی كوی شعبه‌سی :

مهردار جاده‌سنده ۲۱ نومرولو مغازه

كاغدجيلق وانكليز غزته ونشرياتی شعبه‌سی

بك اوغلی تونل خاننده ٥ نومروده

تلغراف آدرسی :
غلطه‌ده اقونوميق شركتی

شركتك بانقه‌سی :
دولت عليهٔ عثمانيه بانقه‌سی

تركجه قتالوغ استنلديكی زمان كرك پوسته ايله وكرك مغازه‌لرمزدن تقديم ايديلير .

كمال عمر تحافيه مغازه‌سی

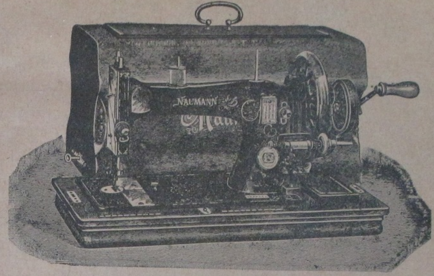
درسعادتده سلطان حمامی جاده‌سنده ۱۸ نومروده

هرنوع اشيای تحافيه ، فانيلالر چورابلر ، منديللر ، پاره چانطه‌لری ، قوله‌لی كوملكلر ، ده‌قولته ، دونلر وسائره

فيئاتلر پك اهون ومقطوعدر .

شهرمزك الك ناموسكار تجارتخانه‌سنی توصيه ايلرز .

دیکیش ماکنه‌سی اله‌جق اولورسه‌کز

نومان

فابریقه‌سنك غلطه‌ده ریختیم اوزرنده کمرك قارشیسنده خداوندکار خاننده کائن عمومی مغازه‌یی

یاخود

بك اوغلنده طوغری یولده ۱۸۵ نومروده‌کی شعبه‌سنی زیارت ایتمه‌دن قرار ویرمیکز

اوفاق برمقایسه وتجربه ایله اکلارسکزکه

نومان

دیکیش ماکنه‌لری دنیانك اك ایی واك اهون ماکنه‌سیدر .

طوپدن و پراکنده و ویره‌سیه صاتیش

تأمینات جدیه

اك زنکین	سیغورطهٔ عمومیهٔ تریسته	اك جدی
اك صاغلام		سیغوریطه قومپانیه‌سیدر

سیغورطهٔ عمومیهٔ

تریسته

اینسیغوراچیونی جنه‌رالی

۱۸۳۱-۱۲۴۷

آوستریا ومجارستان دولتنك تابعیت وامتیاز مخصوصنی حائزدر

ممالك عثمانیه‌ده ایکیوز بیك لیرایه قریب قیمتی بولنان املاك و عقاراتیله اقتدار مالیسنی مادةً

اثبات ایتمش اولان یکانه قومپانیه‌در.

اکثر ولایات عثمانیه‌ده‌کی آجنته‌لرینك تابع اولدیغی درسعادت مدیریت عمومیه‌سی قومپانیه‌مزك املاکندن بولنان غلطه‌ده عثمانلی پوسته‌خانه‌سی قارشوسنده (سیغوریطهٔ عمومیه تریسته) خانی درونده‌در .

تأمینات آقچه‌سی صوك بلانچو موجبنجه (اون سکز ملیون عثمانلی لیراسنه) بالغ اولان قومپانیه‌مزك کافهٔ بلاد مشهوره‌ده بایدیغی کبی درسعادتده ومصرده جمعاً ایکیوز بیك لیرایه قریب برمبلغ صرف ایله نامنه انشا ایتدیردیکی جسیم ومکمل بنالر ثروت مادیهٔ عظیمه‌سنه دلیلدر .

عموم بلاد مشهوره‌ده کائن املاکنك قیمت حاضره‌سی [ایکی ملیون عثمانلی لیراسنه]. قریبدرکه بو ثروت مادیه بالخاصه سیغورطه اولانلر ایچون قناعت بخش برجهت امنیتدر. قومپانیه‌مزك اك چوق مدار غرور وافتخاری اولان جهت تعهدات واقعه‌سنی تعللات واهیه‌دن آزاده اولرق شرائط مقرره دائره‌سنده درحال ایفا ایتمسیدر .

کرك مدیریت عمومیه وکرك استانبولده رشادیه جاده‌سنده ریختیم خاننده متشبث اداره‌خانه‌سی مدیری اسماعیل منیر بکه ، باب عالی قارشوسنده تسویهٔ امور اداره خانه‌سی مدیری علی بهجت بکه؛ اسکدارده اسکله باشنده سیف الدین بکه ؛ مالتپه‌ده جامع شریف سوقاغنده علی صدیق بکه ، استانبول بالق بازارنده عثمان افندی خاننده نیقولا کی دکرمنجی اوغلی افندی‌یه و محل مذکورده مقیم طوما اناستاسیادی افندی‌یه مراجعت بیوریله‌بیلیر .

شرائط اساسیهٔ عمومیه‌مز داخلنده ممکن مرتبه عرض تسهیلات ایدیلیر .

حیاته متعلق سیغوریطه معامله‌لاتمزك انتظام وجسامتی و اوبابده‌کی تسهیلات بالخاصه شایان اشارتدر .

قومپانیه‌مزك حین تأسسنده یوز فرانسز لیره‌سی قیمتنده بولنمش اولان بهر تحویلنك بوکونکی قیمتی : [بیك درتیوز فرانسز] لیراسیدر .

صرف ترجمه اوله‌رق تعریفه‌لرمز واردر. مدیریتمزه مراجعت ویاخود تحریراً آرزو بیورانلره عرض ایضاحات اولنور .

فیئاتی ۱۷ غروشدر

كرات جدولی

١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠
٢	٤	٦	٨	١٠	١٢	١٤	١٦	١٨	٢٠
٣	٦	٩	١٢	١٥	١٨	٢١	٢٤	٢٧	٣٠
٤	٨	١٢	١٦	٢٠	٢٤	٢٨	٣٢	٣٦	٤٠
٥	١٠	١٥	٢٠	٢٥	٣٠	٣٥	٤٠	٤٥	٥٠
٦	١٢	١٨	٢٤	٣٠	٣٦	٤٢	٤٨	٥٤	٦٠
٧	١٤	٢١	٢٨	٣٥	٤٢	٤٩	٥٦	٦٣	٧٠
٨	١٦	٢٤	٣٢	٤٠	٤٨	٥٦	٦٤	٧٢	٨٠
٩	١٨	٢٧	٣٦	٤٥	٥٤	٦٣	٧٢	٨١	٩٠
١٠	٢٠	٣٠	٤٠	٥٠	٦٠	٧٠	٨٠	٩٠	١٠٠

سالنامهٔ ثروت فنونك ، هر برى
مكمل بر ر مجلهٔ شئون اولان ، مجلس
مبعوثاندن چيقان ايلك قانونلرى جا
بولونان برنجى وايكنجى سنه‌لرندن
محترم قارئلريمز ايچون صاقلانمش
طاقم واردر برنجى سنه‌سى
وايكنجى سنه‌سى ١٥ غروشدر

طشره ايچون

ساحله ٤ وداخله ٥ غروش
پوسته اجرتى ضم اولنور .

مركز فروختى

ثروت فنون مطبعه‌سى - استانبول

روزكار كولى

فیئاتی ۱۷ غروشدر